

Tü
Nüchikimaajatkat
Jesucristo

Las ilustraciones en las páginas 7, 12, 24, 54, 70, 107, 114, 115, 121, 129, 154, 164, 178, 187, 189, 199, 238, 246, 268, 279, 294, 302, 304, 314, 321, 334, 362, 366, 371, 393, 396, 403, 414, 427, 431, 434, 449, 468, 473, 487, 505, 514, 572, 637, 645, 744, 762, 764, 776, 841 Y 893 se usan por cortesía de la ©1978 David C. Cook Publishing Co.

Las ilustraciones en las páginas 4, 77, 131, 166, 214, 287, 356, 378, 438, 440, 546, 674, 731, 735 Y 791 se usan por cortesía de la ©The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, con adiciones y arreglos por Louise Bass ©The British & Foreign Bible Society, 1994.

El Nuevo Testamento en el idioma wayuunaiki
de Colombia y Venezuela

Segunda edición
Publicado por
©2010, Wycliffe Bible Translators

Primera edición
Publicado por
©2002, La Liga Bíblica

Licencia Creative Commons

Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes:

Reconocimiento. Debe reconocer los créditos de la Liga Bíblica (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o apoyan el uso que hace de su obra).

No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales.

Sin obras derivadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.

- Al reutilizar o distribuir la obra, tiene que dejar bien claro los términos de la licencia de esta obra.
- Alguna de estas condiciones puede no aplicarse si se obtiene el permiso del titular de los derechos de autor
- Nada en esta licencia menoscaba o restringe los derechos morales del autor.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Índice

Mateo.....	1
Marcos	86
Lucas	138
Juan.....	225
Aluwataaushikana.....	290
Roma	376
1 Corinto	414
2 Corinto.....	449
Galacia.....	472
Éfeso.....	486
Filipos.....	498
Colosas	507
1 Tesalónica	516
2 Tesalónica.....	524
1 Timoteo	528
2 Timoteo.....	539
Tito.....	546
Filemón.....	551
Hebreokana.....	553
Santiago.....	583
1 Pedro	592
2 Pedro.....	604
1 Juan	611
2 Juan.....	620
3 Juan.....	622
Judas	624
Alateetkat Mapeena	628

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma

MATEO

-
- Na koo'uliwo'ukana Jesús
- 1** ¹Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana Jesucristo chi nuu'uliwo'ukai David chi nuu'uliwo'ukai Abraham:
- ² Abraham, nüshi Isaac.
Isaac, nüshi Jacob.
Jacob, nashi Judá namaa na nuwalayuukana.
- ³ Judá, nashi Fares oo'ulaka Zara. Tamar sünülia tü neikat.
Fares, nüshi Esrom.
Esrom, nüshi Aram.
- ⁴ Aram, nüshi Aminadab.
Aminadab, nüshi Naasón.
Naasón, nüshi Salmón.
- ⁵ Salmón, nüshi Booz. Rahab sünülia tü niikat.
Booz, nüshi Obed. Rut sünülia tü niikat.
Obed, nüshi Isaí.
- ⁶ Isaí, nüshi David chi aluwataashikai.
David, nüshi Salomón. Je tü niikat, shia tü nu'wayuusekat paala Urías.
- ⁷ Salomón, nüshi Roboam.
Roboam, nüshi Abías.
- Abías, nüshi Asa.
⁸ Asa, nüshi Josafat.
Josafat, nüshi Joram.
Joram, nüshi Uzías.
- ⁹ Uzías, nüshi Jotam.
Jotam, nüshi Acaz.
Acaz, nüshi Ezequías.
- ¹⁰ Ezequías, nüshi Manasés.
Manasés, nüshi Amón.
Amón, nüshi Josías.
- ¹¹ Josías, nashi Jeconías je na nuwalayuukana wanaa sümaa no'uninnüin na wayuu Israelkana sulu'umiün tü mmakat Babilonia.
- ¹² Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana Jesucristo sükchikijee no'uninnüin na wayuu Israelkana Babiloniämüin:
Jeconías, nüshi Salatiel.
Salatiel, nüshi Zorobabel.
- ¹³ Zorobabel, nüshi Abiud.
Abiud, nüshi Eliaquim.
Eliaquim, nüshi Azor.
- ¹⁴ Azor, nüshi Sadoc.
Sadoc, nüshi Aquim.
Aquim, nüshi Eliud.
- ¹⁵ Eliud, nüshi Eleazar.
Eleazar, nüshi Matán.

Matán, nüshi Jacob.

¹⁶ Jacob, nüshi José chi
su'wayuusekai María tü
niikat Jesús, chi Cristokai
anülia.

¹⁷Eesü poloo pienchimüin
shi'ipapa'a nutuushiirua Jesucristo
nüchikijee Abraham nünainmünin
David. Je eesü poloo pienchimüin
shi'ipapa'a nutuushiirua nüchikijee
David sünainmünin tü o'uninnaakat
Babiloniamünin. Je eesü poloo
pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua
süchikijee tü o'uninnaakat
Babiloniamünin nünainmünin Cristo
chi Nüneekajalakai Maleiwa.

Nüchiki Jesús sünain jemelinjachin

¹⁸Otta nüchiki Jesucristo sünain
jemelinjachin, müsü mayaa:
María, tü niikat, achuntuushiirü
shia nütüma wane wayuu José
anüliai süpüla nu'wayuusee. Otta
nnojoliwa'aya José sünainpünaain,
ipootkalaka shia sütüma nüpülain
chi Naa'inkai Maleiwa. ¹⁹Otta José
chi sümüraajüinkai, saa'u lotüin
nukuaippa nu'upala Maleiwa,
je saa'u nnojölüin nücheküin
süpüleerua saapüljunüinjatüin
sütüma wayuu süpüshua, anasü
nümüin nuu'ulaale shia sujuuna
wayuu.

²⁰Otta wanaa sümaa jülijüin
naa'in José tü naa'irnrüinjatkät
süka María, antüshi wane aapiee
nüma'anajeejachi Maleiwa
nünainmünin nü'lapüinru'u sünain
maa nümüin: "José, nuu'uliwo'ukai
David, mnojo mmolüin pia saa'u
María, pu'wayuuse pü mata. Ipootsü
shia sütüma nüpülain chi Naa'inkai
Maleiwa. ²¹Jemeyuleerü shia nümaa
wane jo'u toolo je pi'itaajeerü

nünülia chi jo'uukai Jesúsüin
süka niainjachin o'tte'erüin tü
nüpüshikalüirua suulia saainjala",
nümakalaka chi aapieekai nümüin
José.

²²Alatüsü tüü süpüla keraainjatiün
tü nünükikat chi Maleiwakai
akiüpünakat paala nütüma wane
nünükimaajachi, tü makat: ²³"Wane
majayülü, nnojotkat nünainpünaain
wayuu toolo, ipooleerü shia,
jemeyuleerü shia nümaa wane jo'u
toolo je ne'itaajeerü nünülia chi
jo'uukai Emanuel". ("Eeshi Maleiwa
wamaa", malu'ut tia.)

²⁴Shiasa nüchijiraapa José,
naa'irnrüin tü nuluwataakat anain
chi aapieekai sünain naapaain
María süpüla nu'wayuusein. ²⁵Otta
nnojoshii nia sünainpünaain
wane'ere'leya jemeyutpa shia nümaa
chi süchonkai. Je nujittapa chi
süchonkai, ni'itaakalaka nünülia
Jesúsüin.

Antüshii wayuu wattaje'ewalii nünainmünin chi jo'uukai

2 ¹Wanaa sümaa jemelin Jesús
sulu'u tü pueulokat Belén
sulu'u tü mmakat Judea, nia
aluwataaka Herodes sulu'u tü
mmakat. Shiasa süchikijee jemelin
nia, antüsü wane wayuuirua
sulu'umüin tü pueulokat Jerusalén.
Wattaje'ewalii naya, wüinpüje'ewalii.
Atüjaashii naya saa'u sukuaiippa tü
jolotsükät. ²Nasakirakalaka:

—¿Jalashi chi jo'u jemeikai
aluwataainjachikai saa'u tü wayuu
judíokolüirua? We'rüitpa wane
jolotsü eweetüsü wanaa sümaa
chajanain waya wüinpüümüin,
watüjaakalaka saa'u sünain
jemelichipain nia, wantüinakalaka
joolu'u yaamiuin süpüla

wee'iyatüinjatüin nujut nümüin
—namakalaka.

³Otta müshia Herodes chi
aluwataashikai, oo'ulaka wainma
tü kepiasükalüirua sulu'u Jerusalén,
ashapapajaasü ma'i naa'in naapapa
süchiki tü namakat nala wayuukana.
⁴Neenajitkalaka Herodes napüshua
na laülaayuushiikana na'akajee
na sacerdote judíokana oo'ulaka
na karalouktamaajananaka
süpüla nüsakirüinjanain naya
sünain jalainjachin jemelin Cristo
chi Nüneekajalakai Maleiwa.

⁵Nasouktakalaka nümüin:

—Jemeijeechi nia sulu'u
tü pueulokat Belén sulu'u tü
mmakat Judea, naashin wane
nünükimaajachi Maleiwa sünain
nüshajüin paala tü nünükikat,
sünain maa:

⁶"Tü pueulokat Belén sulu'u tü
mmakat Judea,
nnojotsü shiainjatüin ne'e
wane pueulo me'nnaajuusat
sa'aka tü pueulokalüirua
cha'aya.

Süka jamüin, eweeteechi yaa
sulu'u wane aluwataai
süpüla niainjachin süpü'üyain
tü tapüshikalüirua, na
wayuu Israelkana".

⁷Neenakakalaka Herodes na
wayuu wüinpuge'ewaliikana süpüla
naashajaainjachin namaa sujuuna
wayuu soo'opünaa joujatüin ma'i
shiweetiin tü jolotsü ne'rakat paala.
Süküjnäkalaka nümüin natüma.

⁸Nüjütakalaka naya Belénmüin
sünain nümüin namüin:
—Ju'uná jumala süpüla
jüchajaainjachin nüchiki chi jo'uukai.
Je jüntapa nünain, jaapiramaateechi
taya nüchiki süpüla to'unüinjachin
nünainmüin tayaka'iya süpüla

tee'iyatüinjatüin nujut nümüin
—nümakalaka Herodes namüin.

⁹O'una müshi'ya naya süchikijee
naapüin nünüki Herodes. Je tü
jolotsü ne'raptü'ükat wanaa sümaa
chajanain naya wüinpümüin,
o'unüü joolu'u napüleerua sünain
süsha'walaain iiptünaa saa'u
tü miichikat eere chi jo'uukai.

¹⁰Talatashaanasü ma'i naa'in
süka ne'rün tü jolotsükat. ¹¹Je
nantapa eemüin tü miichikat,
eeshi napüla chi jo'uukai sümaa
tü niikat. No'nnuwaakalaka süka
nasapain süpüla nee'iyatüin nujut
nümüin. Naakatakalaka shirouse tü
juraskerü kalu'ukot tü nakoloinkat
nepialu'uje nümüin chi jo'uukai.
Nasülajakalaka kasa eekai kojutüin
ma'i: ooro, wane wunu'u jemeta
eejuut, je wane wunu'u kanüliasü
"mirra". ¹²Shiasa no'unapa süpüla
nale'ejüinjanain noumainpa'amüin,
eitaashii sulu'upünaa wane wopu
naatajatü. Nnojoliishii alatapünaain
Jerusalénpünaa süka naapinnüin
na'lapüinru'u nnojoliinjanain
nale'ejüin nünainmüin Herodes.

**Aa'inmajünüshi chi jo'uukai
nütüma Maleiwa cha'aya Egipto**

¹³Shiasa süchikijee no'unapa
na wayuu wüinpuge'ewaliikana,
eweetüshi wane aapiee
nüma'anajeejachi Maleiwa
nümüin José nü'lapüinru'u sünain
nümüin nümüin: "Püchijira
maala süpüla pümaainjachin chi
jo'uukai sümaa tü niikat chamüin
sulu'umüin tü mmakat Egipto
süpüla jujuittüinjanain nuulia
Herodes. Nüchajaweechi achiki
chi jo'uukai süpüla nu'utüinjachin
naa'in. Anakaja makatüle jia cha'aya
wane'ere'eya jaapinnapa tatüma",

nümakalaka chi aapieekai nümüin José.

¹⁴Nüchijiraakalaka José sünain nujittüin nümaa chi jo'uukai je tü niikat süse'eru'üpünaa ai sünain no'unüin Egipтомüin ¹⁵eeinjanale kepiain naya wane'ere'eya ouktapa Herodes. Alatusü tüü süpüla keraainjatuin tü nünükikat chi Maleiwakai aküjunakat paala nütüma wane nünükimaajachi, tü makat: "Teenaktiin chi Tachonkai sulu'ujee tü mmakat Egipto".

¹⁶Je nütüjaapa saa'u Herodes sünain neme'erainpalain nia na wayuu wüinpüje'ewaliikana, jashichishaatashi ma'i nia. Nu'utirakalaka naa'in na tepichi tooloyuuchonniikana eekai motsoyünnuuin suulia piama juya sulu'u tü pueulokat Belén je pejepünaa sünain. Tü sotokot naa'in, shia tü naashajalakat paala namaa na wayuu wüinpüje'ewaliikana soo'opünaa joujatüin ma'i eweetüin tü jolotsü ne'rakat paala. ¹⁷Alatusü tüü süpüla keraainjatuin tü nünükikat chi Maleiwakai aküjunakat paala nütüma Jeremías chi nünükimaajachikai, tü makat:

¹⁸"Aapünüsü shi'ira wane
wayuuirua sünain
shi'yalajuin ma'i yaa sulu'u
tü pueulokat Ramá.

A'yalajüsü tü
suumi'uliwo'ukaluirua Raquel
naa'u na súchoinkana.
Nayoukta achikit amülianna
süka ouktüin naya".

Amaanüshi Jesú Nazaretmüin

¹⁹Shiasa súchikijee ouktapa Herodes, eweetüshi cha'aya Egipio wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin José

nüllapüinru'u ²⁰sünain nümüin nümüin: "Püchijiraa maala süpüla pümaainjachin chi jintüikai sümaa tü niikat nachikua chamüin sulu'umüin tü mmakat Israel. Na o'uteepü'ükana naa'in chi jintüikai, ouktüinapa".

²¹Nüchijiraakalaka José sünain nujittüin nümaa chi jintüikai je tü niikat süpüla o'unaa sulu'umüin tü mmakat Israel. ²²Mmotshi José seema ekerolaa sulu'umüin tü mmakat Judea süka naapüin nüchiki chi nüchonkai Herodes kanüliakai Arquelaö sünain nuluwataain cha'aya súchikijee ouktüin chi nüshikai. Je José, süka achiajaanüin nüllapüinru'u suulia ekerolaa chamüin, o'una müşia chamüin sulu'umüin tü mmakat Galilea. ²³Je nüntapa cha'aya, o'unüshi sulu'umüin wane pueulo kanüliasü Nazaret süpüla kepiainjanain naya cha'aya. Alatusü tüü süpüla keraainjatuin tü nünükikat chi Maleiwakai aküjunakat paala natüma na nünükimaajanakana, tü makat: "Nazaretje'ewai chii".

Sünain ekeraajaa nüpuña chi Senyotkai

3 ¹Je so'u ka'ikalüirua tia, eweetüshi Juan chi owoutisaajüikai sünain aküjaä nüchiki Maleiwa sümüin wayuu cha'aya isashiipa'a sulu'u tü mmakat Judea. ²Mapü'ushi nia: "Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'ültiin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'lü". ³Otta Juan, aküjuna achikichi nia paala sümäiwa nütüma Isaás chi nünükimaajachikai Maleiwa sünain maa:

"Owooottweechi wane wayuu
cha'aya isashiipa'a sünain
maa:

'Yapa jüturna nüpuña chi
Senyotkai.
Juu'ulaa suulia jaainjala
süpülapünaa nüntajachin
ja'akamüin' ".
 4 Otta Juan, kashe'inshi nia wane
süta mürüt kanüliasü "camello",
oo'ulaka nüsi'rain, paa'ata. Ekiü
kaashapü oo'ulaka mapä. 5 O'unüsü
wayuu watta saalin nünainmün
sulu'ujee Jerusalén, sulu'ujee Judea,
je sulu'ujee tü mma sotptünaakat tü
süchikat Jordán. 6 Aküjashii naya
süchiki naainjala nümuin Maleiwa,
je owoutisaajünüshii nüturna Juan
cha'aya shiroku tü süchikat Jordán.
 7 Otta süntapa wainma wayuu
fariseo oo'ulaka wayuu saduceo
nünainmün Juan shii'iree
nuwoutisaajaa, nümakalaka
namüin: "Jiakana wüi ouktasiro'ut,
e'rülii wayumüin jia. Nnojoleerü
kasalajanain jaainjala jümuin jaajüin
sükajee ne'e juwoutisaajünüin,
nnojoleena jia e'rüin müliaa jaajüin
süsala. 8 Müleka shiimünreje
sünain jükatalaain suulia jaainjala,
atüjaaneerü aa'u tia sünainjee tü
kasa anasü jaa'irnakat. 9 Je nnojotsü
che'ojaain ju'waataain sulu'u
nuu'uliwo'uin jia Abraham. Müleka
nnojoliire jaa'inrüin tü nuluwataakat
anain jia Maleiwa, süsaleena jia
nütüma. Müleka nücheküle Maleiwa,
eesü süpüla jaa'a sümeerün
tü ipakalüirua nütüma süpüla
shiajnätüin nuu'uliwo'uin Abraham.
 10 Müleka nnojorule jaa'inrüin
tü anasükat nu'upala Maleiwa,
aleejüneena jia nütüma, maa aka
süshottünüin sümaa sujetünüin so'u
siki wane wunu'u eekai nnojolüin
anain süchon.

11 "Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoishi
wanaapünaain nümaa Cristo, süka

pülashin ma'i nia toulia. Na eekai
nayaawajaain suulia naainjala,
tawoutisaajüin ne'e naya süka
wüin. Otta müşia Cristo, anteechi
jünainmün süpüla naapünjachin
jümuin chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla eeinjachin nia waneepia
jümaa. Akaajasa chi eekai ayatüin
sünain naainjala, süsaleechi nia
nütüma. 12 O'tte'enneeichi chi eekai
nünoujain nünain Cristo, maa aka
sükattannüin süchon wane a'ttiee
suulia tü suwasalakat süpüla
sünaajaanüin. Otta chi eekai
niyoutküin Cristo, amüloulleechi
waneepia, maa aka tü suwasalakat
sünain sa'ajünüin", nümakalaka
Juan namüin.

Owoutisaajünüshi Jesús

13 Nüntakalaka Jesús chajee
Galileajee eemüin tü süchikat
Jordán süpüla nuwoutisaajünüin
nütüma Juan. 14 Otta müşia Juan,
ayouktajüshi nümuin sünain maa
nümüin:

—Taya tayakai che'ojaaka amüin
owoutisaajünaa püttüma, piakalaka
ne'e antüin tanainmün süpüla
tawoutisaajaa —nümakalaka
nümüin Jesús.

15 Nüsouktakalaka Jesús nümuin:
—Anasü müleka paa'inrüle joo tü
tachuntakat pümuin, süka kee'ireein
taa'in tekeraajüin süpüshua
tü nüchekakat chi Maleiwakai
tapiüleerua —nümakalaka Jesús.

Je süka tü nümakat
Jesús, naa'inrüin Juan tü
nüchuntakat nümuin. 16 Kettaapa
nuwoutisaajünüin Jesús, asha'walaa
müshia nia shirokjee tü wüinkat. Je
wanaa ma'i sümaa tia, eerulaastü tü
sirumakat chaa iipünaa. Ni'rakalaka
Jesús chi Naa'inkai Maleiwa sünain

ashakataa nünainmün sünain müin aka saa'in wane mo'uwa.
¹⁷ Saapünakalaka joo wane pütcchi chaa iipünaajee sünain maa: "Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa".

Wanaa sümaa nuu'ulakünün aa'in Jesús

4 ¹O'uninnüshi Jesús
nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa isashiipa'amüin süpüla
nuu'ulakünün aa'in nütüma Satanás
chi sülaülakai yoluja. ²Otta Jesús,
süchikijee maa aka pienchi shikii ka'l
sünain aamüja, ouktüshi nia jamü.
³Nüntakalaka joo chi Yolujaakai
nünainmün sünain nümuin nümuin:
—Müleka Nüchonle pia

Maleiwa, puluwataa türa ipakat
shii'iranajaaiwa pan —nümakalaka
nümuin Jesús.

⁴Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Nnojo. Ashajünüsü paala
wane pütcchi sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü
yaa: "Nnojotsü shiain sümüiwa tü
pankat katüin atüma so'u wayuu,
kateerü o'u shiaya sütüma süpüshua
tü nünuükikat chi Maleiwakai"
—nümakalaka Jesús nümuin.

⁵Nu'uninnakalaka joo Jesús
nütüma chi Yolujaakai chamüin
Jerusalénmün eemüin tü
a'waajüleekat Maleiwa, sünain
nüsha'wale'erün nia iipünaa
süralo'u tü miichikat, ⁶sünain
nümuin nümuin:

—Müleka Nüchonle pia
Maleiwa, pumutta pümta yaajee
mmolu'umüin. Aneechi pia saashin
tü ashajuushikat makat mayaa:
“Nuluwataajeena Maleiwa
na aapieekana süpüla
naa'inmajüin pia.

Najapulu'uinqachi pia suulia
sheewa'alaain puu'ui
sütüma ipa",
mataa sümakai tü ashajuushikat
—nümakalaka chi Yolujaakai
nümuin Jesús.

⁷Asouktüshi Jesús:
—Nnojo. Müsü tü ashajuushikat:
“Nnojo juu'ulakün naa'in chi
Jümaleiwasekai” —nümakalaka
Jesús nümuin.

⁸Nu'uninnakalaka joo Jesús
nütüma chi Yolujaakai chamüin
iipünaamüin saa'upünaa wane
uchi, sünain nii'iyatüin nümuin
tü suumainkalüirua wayuu
süpüshua'ale sünain anashaatain
ma'i shia. ⁹Nümkalaka nümuin
Jesús:

—Müleka piisapainyo'ukale pia
yaa tamülatu'u sünain pu'waajüin
taya, taapeerü pümuin tü
suumainkalüirua süpüshua'ale
—nümakalaka chi Yolujaakai
nümuin Jesús.

¹⁰Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Pu'una pümta toulia
Satanás süka ashajuushin paala:
“Nia ju'waajüinjachika, chi
Jümaleiwasekai nümuiva, nia
ji'yataainjachika amüin nümuiva”
—nümakalaka Jesús nümuin.

¹¹O'unamaatüshi chi Yolujaakai
nuulia Jesús. Anta müsia wane
aapieeirua nüma'anajeejatü
Maleiwa nünainmün Jesús süpüla
saal'inmajüinjachin nia.

O'ttüshi Jesús sünain aküja nüchiki Maleiwa

¹²Naapapa Jesús nüchiki Juan
sünain püreesain nütüma Herodes,
ale'ejüshi Galileamün sulu'umüin
tü pueulokat Nazaret. ¹³O'una
müshia nia yalajee sulu'umüin

tü pueulo kanüliakat Capernaum süpüla kepiainjachin nia cha'aya. Je Capernaum, sotpa'asü tü palaa kanüliakat Galilea. Shia tü mma kepiapü'ükät alu'u sümaiwa paala na wayuu judío nuu'uliwo'ukana Zabulón oo'ulaka Neftalí.¹⁴ Antüshi Jesús chamüin Capernaum süpüla keraainjatüin tü nünükikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma Isaías chi nünükimaajachikai, tü makat:

¹⁵ “Na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Zabulón oo'ulaka tü mmakat Neftalí, na kepiakana yaa sulu'u tü mmakat Galilea pejekat sünain tü palaakat, pejekat sünain tü süchikat Jordán, na wayuu judíokana oo'ulaka na eekana nnojolüin judíoin,
¹⁶ na eepü'ükana sümaa piyuushi sünain kaainjalain, naapeerü mapeena nüchiki chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin naya”.

¹⁷ Shiasa süchikijee so'u ka'ikat tia, o'ttühi Jesús sünain aküja sümüin wayuu sainküin mma sünain maa sümüin: “Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'lülin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwataawaa jaa'u”.

Nüneeküin Jesús na wayuu nümaainjanakana

¹⁸ Je wanaa sümaa waraittün Jesús sotpa'apünaa tü palaa kanüliakat Galilea, ni'rakalaka piamashii wayuu, wane Simón chi kanüliakai Pedro, oo'ulaka Andrés chi nuwalakai. Ajuna'atshii tü nakusüinkat shiroku tü palaakat süka olojülii naya jime.

¹⁹ —Anashii tamaatalai jia. Maa aka olojülii jia jime,

okotchajüinjana jia wayuu tamüin süpüla saapüinjatüin tanüiki — nümakalaka Jesús namüin.

²⁰ Napüta namüsüja tü nakusüinkat süpüla o'unaa nümaa.

²¹ Nu'unaiwa'aya ne'e Jesús mamüin aka türa, ni'rüin joo pihamashii wayuu pawalaawashii, na nüchoinkana Zebedeo. Jacobo nünülia wane, otta Juan chi nuwalakai. Areweentaja'atshii naya tü nakusüinkat yaa sulu'u tü anuakat nümaa chi nashikai. Je neenakünapa nütüma Jesús,
²² napüta namüsüja tü na'anuainkat oo'ulaka chi nashikai süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Anasü wayuu wainma nütüma Jesús

²³ Nu'unakalaka Jesús sainküinpünaa tü mmakat Galilea sünain nikirajüin wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüriua wayuu judío cha'aya Galilea. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu süchiki nukuippa Maleiwa sünain aluwataawaa, je anasü nütüma wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai eein ne'e.²⁴ Su'walakajaakalaka nüchiki Jesús sainküinpünaa Galilea je sainküinpünaa tü mmakat Siria. Je sükajee tia, antinnüsü nünainmüin wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai eein. Antinnüsühi na eekai müliain sütüma alin ne'iruku, na eekai kale'eru'uin yoluja, na eekai ko'kchichijaaraliin, je na eekai ouktüin asa'a. Eiyajünüsühi napüshua nütüma.
²⁵ Oushikajaasü wayuu watta saalin nüchirua Jesús. Eejatü wayuu sulu'ujee Galilea, sulu'ujee tü poloosükot pueuloirua kanüliasü Decápolis, sulu'ujee Jerusalén

oo'ulaka Judea, je sulu'ujee tü mma waneekat sa'ata tü süchikat Jordán.

Na anakuaippaliikana naashin Jesús

5 ¹Ni'rappa Jesúss tü wattakat saalin wayuu antakat nünainmünin, o'unüshi nia saa'umünin wane namüna süpüla ekirajaa naya. Je nüikkalaapa, arütkaashii na nikirajuinkana nünainmünin. ²Nu'ttakalaka sünain ekirajaa tü wattakat saalin wayuu sünain maa namüniin:

³ "Anata'aleeshijja'a ma'i jia e'rakana sünain che'ojaain chi Maleiwakai jümüniin, süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.

⁴ Anata'aleeshijja'a ma'i jia a'yalajakana nümüniin Maleiwa saa'u jaajinjala, süka jümülianeneenin nütüma.

⁵ Anata'aleeshijja'a ma'i jia nnojoliikanä püplain aa'in nuulia Maleiwa, süka saapüneerün jümüniin tü kasa anasü nüsülaajekat.

⁶ Anata'aleeshijja'a ma'i jia kachiiruakana aa'in aa'inraa tü anasükat, süka nükaalijain jia Maleiwa süpüla juuntüni jaa'irnrüni.

⁷ Anata'aleeshijja'a ma'i jia amüliajüliikana wayuu, süka jümüliajüneenain.

⁸ Anata'aleeshijja'a ma'i jia ulekana aa'in, süka ji'reechin Maleiwa.

⁹ Anata'aleeshijja'a ma'i jia akaalijakana na juwalayukana süpüla anajiraainjanain naya, süka ji'nnaajüneenain sünain nüchooin jia Maleiwa.

¹⁰ Anata'aleeshijja'a ma'i jia müliakana aa'in sütüma

wayuu saalijee jaa'irnrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.

¹¹ "Anata'aleeshijja'a ma'i jia müleka shi'rüle wayumiin wayuu jümüniin saalijee jünoujain tanain, müleka shime'erainparale jia je müleka jaashajaanüle sünain mojuin pütchi jüchiki. ¹²Meerü jukuappa aka nakuappa na nünükimaajakanaka Maleiwa paala sumaiwa sünain ne'nnünin amüniin natüma na jutuushikanairua. Otta jiakana so'u tü ka'i mülieenakat o'u jia sütüma wayuu, talata jia süka süpüshua jaa'in, süka jütiijaain naa'u chi Maleiwakai sünain nüstülaajüinjattüin kasa anashaatakat jümüniin chaa iipünaa eere nia", nümakalaka Jesúss namüniin.

Jaloulinjana naya sümüniin wayuu

¹³ "Jiakana, müşhii aka jia saa'in ichii jalouikat sümüniin wayuu süpüshua. Maa aka nnojolüniin sümöjujaain asalaa sütüma ichii, akaainjana jia sümüniin tü wayuukolüirua süpüla nnojolüinjattüin koo'omüniin ma'i saainjala. Otta müleka me'ejüle tü ichiikat, nnojoleerü kasain saamüin sümüniin wayuu. Ojotünüsü ne'e anouipa'a süka nnojolüniin anain süpüla ekünaa je süpüla shiküin mürüt. Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüniin noonoonin sümäa tanüki, nnojoleerü kasain naamüin tamüin.

¹⁴ "Müşhii aka jia saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjattüin saa'u tü shiimüinkat wayuu jütiüma. Maa aka ja'yain wane pueulo iipünaa saa'u namüna, akaajaa jiakana sünain ji'iyatiüin

tü shiimüinkat waneepia sümüin wayuu.¹⁵ ¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaaniüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpilee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua.¹⁶ Akaajaa jiakana, müleka jaa'irnriiun waneepia tü anasükat su'upala wayuu. Je sükajee ne'rün tü kasa anasü jaa'inrakat, nayaawateerü aa'u nukuaippa Maleiwa je na'waajeechin nia.

Nnojoleerü aja'ttüin tü nünükikat Maleiwa

¹⁷ “¿Antüshi taya jaajüin süpüla sümalaajaainjatiin tatüma tü nuluwataakat anain Moisés oo'ulaka tü nashajakat na nünükimaajanakana Maleiwa? Nnojo. Shia tantaka apüla takaalijain jia süpüla joonoojinjanain sümää tü nümakat Maleiwa.¹⁸ Shiimüin tü tamakat jümuin: Tü mmakat je tü kasa chakat iipünaa, aja'lajaweerü so'uweena wane ka'i. Otta tü nünükikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü aja'ttüin waneeshikaiyaa je no'u pütchi sünainjee wane'ere'eya shikeraajapa süpüshua tü sükjakat achiki.¹⁹ Chi wayuu eekai moonooin sümää tü pütchi aluwataanakat anain nütüma Moisés, ja'itairü waneeshikaije ne'e pütchi shiyoutkünile nütüma, otta nikirajüle wayuu sünain moonooloinjanain naya sümää, mojuteechi nia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. Akaajaa chi oonookai sümää tü nuluwataakat anain, sümää nikirajüin sünain, kojuteechi nia cha'aya.²⁰ Tamüshii paala jia: Müleka nnojorule

jülatüin sünain anain jia noulia na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana sünain jikeraajüin tü nüchekalakat chi Maleiwakai jüpüleerua, shiimüin sünain nnojoleenain ekerölin jia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

Nüchiajaain Jesúis na wayuukana suulia jashiee

²¹ “Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jantuushinuukana sümäwi paala, tü makat mayaa: ‘Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Je chi o'utakai saa'in wayuu, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümuin tü naa'inrakat’²² Otta tanüiki tayakai joolu'u jümuin, müsü mayaa: Chi eekai naashichijaain nümuin wane nuwala, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümuin tia nütüma Maleiwa. Otta müşhia chi eekai ni'rün wayumüin süka nünüki nümuin wane nuwala, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümuin tia natüma na laülaayuukana. Otta müşhia chi eekai mojuin nünüki nümuin wane nuwala sünain ‘maa'in aa'inchi pia’ sünain nümuin nümuin, eesü süpüla nujutüneechin so'umiin tü sikikat eere süpilee tü ouktüsükalüirua.

²³ “Sükajee tüü, wanaa sümää püsüläjüin kasa nümuin Maleiwa eere süpilee asüläjaa, müleka sotüle paa'in sünain mojuin nünüki pümuin wane puwala,²⁴ anakaja müleka püpütiile tü püsüläjüinjatkat yaala sülütpa'a tü süpileekat asüläjaa süpüla pu'unüinjachin nünainmüin chi puwalakai süpüla pukumajiraain sukuaiippa nümaa. Je süchikjee, ale'eja meechia pia süpüla asüläjaa nümuin Maleiwa.

²⁵⁻²⁶ “Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, acheküshi

pütüjamaatüin pünüiki nümüin
süpülapünaa nuluwataain wane
pütchipü'ü pünainmüin suulia
kojutajüin püpüleera.

Nüchiajaain Jesús na wayuukana suulia yarüttaa aa'in

²⁷ “Ji'raajüin tü nümapü'ükat
Moisés namüin na jituushinuukana
sümaiwa paala, tü makat mayaa:
‘Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu
nnojotkat pu'wayuusein otta
nnojoikai pu'wayuusein’. ²⁸ Otta
tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü
mayaa: Chi eekai niirakaain sümün
wane jierü sümaa kee'ireein naa'in
ama'üjjirawaa sümaa, shiimüin
sünain kaainjalain nia wanaa
nümää eekai nüma'üjaain sümaa
wayuu nnojotkat nu'wayuusein.

²⁹ Jalia pia suulia kaainjalaa
sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje
ne'e amüloulire puulia waneesia
po'u suulia pikerolüin chamüin
Hadesmüin sümaa tü piamasükat
po'u, chaa eemüinjachire pujutüniin
eere süpülee tü ouktüsükalüirua.
³⁰ Jalia pia suulia kaainjalaa pia
sükajee tü kasa paa'inrakat süka
pajapü. Anasüje ne'e amüloulire
puulia waneesia pajapü suulia
pikerolüin chamüin Hadesmüin
sümaa tü piamasükat pajapü, chaa
eemüinjachire pujutüniin eere
süpülee tü ouktüsükalüirua.

Nüchiajaain Jesús suulia oo'ulawaa suulia a'wayuusee

³¹ “Ji'raajüin tü nümapü'ükat
Moisés namüin na jituushinuukana
sümaiwa paala, tü makat mayaa:
‘Müleka nücheküle wane wayuu
süpüleera nuu'ulaain suulia
tü nu'wayuusekat, che'ojaaüsü
nüshajüin wane karaloukta

aapiria tü nu'wayuusekat sünain
nuu'ulaainjatüin shia’. ³² Otta
tanüiki tayakai joolu'u jümüin,
müüsü mayaa: Chi eekai nuu'ulaain
suulia nu'wayuuse, sümaa nnojolüin
süma'üjiraasüin nümää wane wayuu
naata nuulia, ni'rala wayumüin
süümüin. Süka jamüin, müleka
ka'wayuusere tü jietkat süchikua,
kaainjalasü. Je kasalajaneerü
süümüin süma'üjaain nümää chi
jekechikai su'wayuusein. Akaajaa
chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü
oo'ulaauashitkat, kaainjalashi
nia'a, je kasalajaneerü nümüin
nüma'üjaain sümaa tü jierü
oo'ulaauashitkat.

Pansaainjatü nanüiki waneepia

³³ “Ji'raajüin tü nümapü'ükat
Moisés namüin na jituushinuukana
sümaiwa paala, tü makat mayaa:
‘Müleka pümüle nümüin Maleiwa,
“Pansaasü tanüiki pümüin”, anasü
müleka pikeraajüle shia’. ³⁴ Otta
tanüiki tayakai joolu'u jümüin,
müüsü mayaa: Anakaja müleka lotüle
pünüiki waneepia sümün wayuu
süpühua sünain nnojolüinjachin
püküjain alawaa. Nnojo ne'e
shiaainjatüin pansaakat o'u pünüiki
o'upalaa, maa aka su'upala tü kasa
chakat iipünaa eere Maleiwa, süka
chain nuluwataain Maleiwa, ³⁵ maa
aka su'upala tü kasa yaakat mmalu'u,
süka shiaain akumajuushin nütüma
Maleiwa, maa aka su'upala tü kasa
chakat sulu'u Jerusalén, süka shiaain
nepiaain na wayuu aluwataaushikana
nütüma Maleiwa, ³⁶ je maa aka
pükajiraa piakai saa'lauläain pia
pümüwa. ³⁷ Müleka paa'inrüinjatüle
wane kasa, ‘Aa’ meeshi ne'e
pia. Je müleka nnojolüinjatüle
paa'inrüin shia, ‘Nnojo’ meeshi ne'e

pia. Atüjaaneena aa'u jia sünain pansaaín jünüiki sükajee tia. Chi eekai nikirajüin naata suulia tüü, nia chi Kama'ürakai.

Achiaajaanüshii naya suulia pasalawaa

³⁸"Ji'raajüin tü nümapü'ükät Moisés namüin na jutuushinuukana sümäiwa paala, tü makat mayaa: 'Müleka saa'innüle wane kasa mojusü pümüin, anakaja müleka paa'inrule shia sümüin tü aa'inrakat pümüin. Maa aka chi wayuu eekai niyu'lüin so'u wane wayuu, anasü shiyu'nmüle no'u. Je maa aka chi wayuu eekai niyuutüin sai wane wayuu, anasü shiyuutüinüle nai', makat. ³⁹Otta tanüiki tayakai joolu'u jümuin, müsü mayaa: Nnojo kee'ireein paa'in pasalawaa. Müleka süshe'etünüle pu'upünaa sütüma wane wayuu e'rüüli wayumüin, anasü müleka nnojorule püchekajüin shia. Shia anaka alu'u müleka pujununtaale süpüla süshe'etünüin tü wane'e. ⁴⁰Je müleka süchuntüniile pümüin wane püshe'in saa'u paainjala, anasü müleka paapaleere tü sutujunakat. ⁴¹Je müleka püta'unnüle süpüla e'ikaa wane chisouí waneemüin kilómetro, anasü müleka pi'ikale'ere piama kilómetro. ⁴²Je nümuin eekai che'ojaain kasa nümuin, püsülaja nümuin. Nnojo je'iyein pia nuulia.

Ekirajünüshii sünain alinjanain na na'ünütükana napüla

⁴³"Ji'raajüin tü nümapü'ükät Moisés namüin na jutuushinuukana sümäiwa paala, tü makat mayaa: 'Anashii aire jüpüla na jüpüshi judíokana. Otta na jü'ünütükana, anashii kanaainre jaa'in naya'. ⁴⁴Otta tanüiki tayakai joolu'u jümuin, müsü mayaa: Anashii aire

jüpüla na jü'ünütükana. Je anashii juchuntüle nümuin Maleiwa naa'u na e'rüliikana wayumüin jümuin ⁴⁵süpüla ji'nnaajünüinjanain sünain nüchooin jia Maleiwa chakai iipünaa, süka nüntiruin nuwarala chi ka'ikai je nü'itiruin tü juyakat sünainmüin wayuu eekai kaainjaralin je eekai anamiain. ⁴⁶Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, shia ne'e saa'inraka wayuu süpüshua. Mayaashijje kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu aikat apüla naya. ⁴⁷Je müleka jüsaküle ne'e na juwalayuukana namüiwa, shia ne'e saa'inraka wayuu süpüshua. Aa'innüsü tia natüma na manoujainsaliikana. ⁴⁸Otta jiakana, anasü müleka aire wayuu süpüshua jüpüla maa aka naa'in chi Maleiwakai sünain alin shia nüpüla süpüshua.

Tü nakuaippainjatkat sünain asülajaa

6 ¹"Jalia jia suulia kee'ireejüin jaa'in ji'nnüüinjanain sütüma wayuu wanaa sümää jaa'inriin tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Müleka jaa'inrule ne'e shia su'upala wayuu süpüla ji'nnüüinjanain sütüma, mawalaajuujeena jia nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa.

²"Wanaa sümää jüsüläjiin sümüin wayuu eekai müliain, nnojo müin aka jia naa'in na wayuukana aapitkana süka kaasha sulu'u tü ekirajüleekalirua je sulu'u tü wopukot süchiki tü kasa anasü naa'inrakat, süka wayuin piama o'upünaachii naya. Shiimüin tü tamakat jümuin: Mayaashijje na'waa jünüin sütüma wayuu, nnojoleena a'waa jünüin naya nütüma Maleiwa. ³⁻⁴Otta jiakana,

wanaa sümaa jüstülaajuin sümüuin wayuu eekai müliain, jaal'inra tia sujuuna wayuu süpüshua süpüla nnojolüin sütijaain saa'u. Nia Maleiwa chi Jüshikai atüjaaka saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sujuuna wayuu. Nuwalaajeena jia sükajee tia.

**E'iküshi Jesúis sünain achuntaa
nümüuin Maleiwa**

5“Wanaa sümaa jüchuntüin nümüuin Maleiwa, nnojo müuin aka jia naal'in na wayuu alaayaakana. Asha'walaashii naya su'upala wayuu sulu'u tü ekirajüleekalüirua je sulu'u tü wopukot sünain achuntaa nümüuin Maleiwa süka kee'ireein naa'in e'nnaa siütüma wayuu. Shiimüüin tü tamakat jümüin: Mayaashijje na'waajünüin sütüma wayuu maa'ulu yaa, nnojoleena a'waajünüin naya nütüma Maleiwa mapeena.

6“Otta jiakana, wanaa sümaa jaashajaain nümaa Maleiwa, jüsürülaa jipialu'umiin süpüla jüchuntüinjanain nümüuin sujuuna wayuu süpüshua. Chi Jüshikai Maleiwa, nütüjaajeerü aa'u tü jaal'inrakat sujuuna wayuu je nuwalaajeena jia sünainjee tia. 7Je tü jukuaippainjatkat sünain achuntaa nümüuin Maleiwa, nnojoleerü müuin aka sukuaiippa wayuu eekai süchuntüin sümüuin tütü sümaleiwaseyaasükalüirua.

Kaashajaaralii ma'i naya. Aapüneerü, saa'in namüin, tü nachuntakat apüla sükajee kama'ain ma'i naya sünain achuntaa. 8Otta jukuaippa jiakana, nnojoleerü müuin aka nakuaippa. Süpülapünaa jüchuntüin, nütüjaaa aa'ut chi Jüshikai Maleiwa süpüshua tütü che'ojaakat jümüin.

9“Meena jia jüchuntapa nümüuin Maleiwa:

Taata Maleiwa chakai iipünaa, kojutshaatashi pia watüma.

Kasataalejese kojutüin pia sütüma wayuu süpüshua.

10 Kasataalejese püntüin maalü wa'akamünin sünain aluwataawaa.

Kee'iresü waal'in soonooin wayuu süpüshua yaa mmalu'u sümaa püniiki, maa aka soonooin tü aapieekalüirua chakat iipünaa.

11 Anakaja müleka paapaware wamüin weküin süpüla wane'ewai ka'i.

12 Anakaja motüle paa'in tü waainjalakat, maa aka wayakana sünain motüin waa'in süma'üla eekai süma'ülapalain waya.

13 Je nnojo piyüülaajuin waya süpüla oo'ulakünaa aa'in.

Anasüje müleka pu'tte'erüle waya nuulia chi Kama'üraikai.

Shia jüchuntiajinjatka tia nümüin.

14 Müleka motüle jaa'in tü saainjalakat wayuu eekai kaainjalain juulia, alatinneerü jaainjala juuliaya nütüma chi Jüshikai Maleiwa.

15 Otta müleka nnojorule motüin jaa'in tü saainjalakat, nnojoleeria alatinnüin jaainjala juulia nütüma.

Nakuaiippainjatü sünain naamajüin

16“Wanaa sümaa jaamajüin, nnojotsü ja'yashinjatüin sünain ju'upünaa tü aamüjaakat süpüla sütijaainjatüin jaa'u wayuu. Shia nakuaiippaka'yaya na wayuu piama o'upünaachiikana tia. Shiimüüin tü tamakat jümüin: Mayaashijje na'waajünüin sütüma wayuu saa'u naamajüin maa'ulu yaa, nnojoleena

a'waajünüin nütüma Maleiwa mapeena.¹⁷ Otta müshi'ya jiakana, wanaa sümaa jaamajüin, anakaja müleka jüpeinajaale ju'wala sümaa ju'lojooin ju'upünaa,¹⁸ süpüla nnojolüinjatüin shiyaawatüin wayuu saa'u sünain jaamajüin. Nia chi Jüshikai Maleiwa nümiüiwa atüjaaka jaal'je nuwalaajeena jia sünainjee tia.

**Achiaajaanüshii naya suulia
anaajawaa kasa yaa mmalu'u**

¹⁹"Anakaja müleka nnojorule jünaajaain kasa anasü yaa mmalu'u eere she'e mma aja'ttirüinjatkat shia je eere su'lujüniin.²⁰Müleka jaal'inrüle tü anasükat sümün wayuu, naapeerü jümuüin Maleiwa tü kasa anasü matüjainkat ke'ewaa, matüjainkat aja'ltaa, matüjainkat a'lujünaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa.²¹Je sükajee tia, acheküsü jüljüain jaal'in tü kasa anasü chakat iipünaa aapünüinjatkat jümuüin. Nnojo jüljüain jaal'in waneepia tü kasa jünaajaakat yaa mmalu'u.

²²"Otta tü wo'ukot, müsü aka saa'in suwarala luusa, süka we'rüin tü kasa wapiüleeruakat sütüma. Müleka anala tü wo'ukot, we'rüin tü kasakat süpüshua sütüma.²³Akaajasa mo'upa'ale waya, müsatüü tü mmapa'akat wo'ulu'u. Akaweeria müleka ulere tü jaal'inkat, jüüjüüjeena jia sünain aa'lnraa tü anaakat. Otta müleka yarüttüle jaal'in, shieerü jaal'inraka tü mojusükat, nnojoleerü jaal'inrüin tü anaakat. Otta müleka ayatüle ulein tü jaal'inkat sümaa jiyouktüin tü yarüttüsükat, jaal'inreerü tü anaakat waneepia sümün wayuu.

²⁴"Maa aka kojuta'atüle piamashii laama nütüma chi a'yataaikai

sünain alin nüpüla wane je sünain maalin nüpüla chi wane'e, meechi aka Maleiwa jüdüma müleka shiale kachiiruain jaa'in tü washirüütak nuuliale'eya.

**Aa'inmajünüshii na anoujashiikkana
nütüma Maleiwa**

²⁵"Nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat je tü jüsüinjatkat, katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma jiyolojo. Tü talateetkat atüma jaal'in, nnojotsü shia in ne'e tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shia in ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma jiyolojo.²⁶Jülüja jaal'in sukuappa tü wuchiikalüirua. Mapüinajüinsat shia je manaaajaalasat shia shiküin, nnojotpaja e'rüin jamü shia, süka shikinnüin nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa. Jialeeka jiakana, aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia sünain kojutüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüirua.²⁷Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümuin süpüla epijawaa.

²⁸"Jamüsü jüshapajaaka'a saa'u tü jüshe'injatkat? Jülüja jaal'in sukuappa tü süsiikat tü wüitshikat sünain anashantain ma'i tü süno'ukot. Mayaainje nnojolüin a'yataain je nnojolüin saainjüin süshe'in,²⁹ alana'aleesia ma'i sünain anachonin shiyojo suuliale'eya süno'u nüshe'in Salomón chi washitshaanakai sülaülashikai mma paala sümaiwa.³⁰ Jamüsü nnojotka'a jünoujain sünain jaal'inmajünüin nütüma Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa, mayaaüsü julumaatiüin shia sümaa

sa'ajünüin mapa. Müshi'iya jiakana, aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tütüsüikalüirua wüitshii.

³¹“Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in sünain müin jünüki: ‘Kasa weküinjatka? Kasa wasüinjatka? Kasa wa'tüinjatka?’³² Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u kasa eekai müin aka tia. Alu'ujasa jiakana, anakaja müleka nnojorule jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaal'in sünain nütüjaain saa'u chi Jüshikai Maleiwa tüt che'ojaakat jümüin je naa'inmajeena jia waneepia.

³³Tamüshii jia wane'ewa'i jukua: Müleka keejiale jümuin niajinachin chi Maleiwakai aluwataain jaa'u sümaa kee'ireein jaa'in tüt nüchekakat jüpüleerua, aapiünerü jümüin süpüshua tüt che'ojaakat jümüin. ³⁴Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in saa'u tüt aleteetkat mapeena, süka wainmeerün tüt kasa jüllüjiinjatkat jaa'in mapeena. Nnojotsü anain jüshapataale aa'in saa'u kasa wainma maa'ulu yaa.

Nnojotsü anain nayoujüle na nawalayuukana

7 ¹“Kaainjarai nia’ anakaja nnojorule jümüin sümüin wane wayuu. Müleka jaal'inrüle tia, ‘Kaainjarai pia’ meechi chi Maleiwakai jümüin. ²Süka jamüin, müleka mamüliajule chi wayukai jütsüma, nnojoleena jia nümüliajüin Maleiwa. Je müleka jiyoujüle nia sünainjee wane wwatua ne'e naainjala, akaweenia jiakana nütüma Maleiwa ja'itasü wwatua in ne'e jaainjala.

³⁻⁴“Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müşhii aka jia

naa'in wane wayuu eekai ni'rüin yarüttüsü sulu'u no'u chi nuwalakai sünain, ‘Tawalaa, anashi tayu'rule tüt yarüttüsükat sulu'ujee po'u’, sünain nümüin nümüin. Otta nnojotsü nütüjaain aa'u sünain eein wane sa'ata wunu'u sulu'u tüt no'ukalia ma'i.⁵ Jiakana piamaakana akuippa, müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa, juunteeerü jii'iyatüin namüin na juwalayuukana sünain kaainjalain naya.

⁶“Tü kasa anasü akatannakat süpüla saapünüinjatüin nümüin Maleiwa, nnojo jujutüin shia sümüin wane erü, süka yarüttüin tüt mürütkat no'ulu'u Maleiwa. Müleka jaapüle shia sümüin, awataajeerü jünaimüin sünain sojottüin jia. Otta tüt kasa anasükat, nnojo jojotüin shia'aya sümüin püülükü, süka mnojolüin shiyaawatüin saa'u sünain akataluushin nümüin Maleiwa. Sü'tküterü aa'u ne'e.

Naapüin Maleiwa tüt achuntünakat nütüma na nüchooinkana

⁷⁻⁸“Anakaja müleka juchuntüle nümüin Maleiwa waneepia süka süpüshua jaal'in. Maa aka wane wayuu nuchuntüle, aapiüna amüinchi. Maa aka wane wayuu meekerüle, nünta anainrü tüt nüchajaakat achiki. Maa aka wane wayuu nütaletüle miicho'u, ajutanna apüleechi.

⁹“Jamüsi jukuaippa jiakana namüin jüchonni? Maa aka nüchuntüle püümüin wane pan chi püchonkai, cpaapeerü wane ipa nümüin? Nnojo taa. ¹⁰Jama müleka nüchuntüle wane jime, cpaapeerü wane wüi nümüin? Nnojo taa.

¹¹Eereje'e ne'e wayuuin kaainjaraliin jia, atüjashii jia aapaa kasa anasü

namüin na jüchlooinkana. Nialeeka chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa, alana'aleeshia ma'i sünain anamiain jümüin. Naapeerü kasa anasü jümüin müleka jüchuntüle nümüin.¹² Anasü müleka jaa'inrülle tü anasükat sümüin wayuu, maa aka jücheküin saa'inreein tü anasükat jümüin. Shia aluwataanaka anain wayuu nütüma Moisés oo'ulaka natüma na nünükimaajanakana Maleiwa.

Wainma na wayuu mekerotüinkana nünainmüin Maleiwa

¹³⁻¹⁴“Chi eekai nnojolüin nünoujain tanain, nnojoleechi ountüin ekerolo chamiün eere nuluwataain Maleiwa. Wainmeerü wayuu mekerotüinkat süka nnojolüin nanoujain tanain. Müshii aka naya saa'in wayuu eekai süneeküin o'unaa sulu'u wopu eekai jerulüin saa'u mapüleein napüleerua. Otta na anoujashiikana tanain, nnojoleena wainmain. Müshii aka naya saa'in wayuu eekai süneeküin wopu eekai moulin ja'itasü kapüleein napüleerua. Anakaja müle aka jia naa'in na wayuu o'unakana sulu'u wopu mouisi.

Tü súchonkot wane wunu'u

¹⁵“Jalia jia suulia jünoujain nanüiki na nünükimaajanayaakana Maleiwa. Anamiayaashii naya sümäa kee'ireein naa'in namalajirüin tü jünoulakat.¹⁶ Jütüjaajeena aa'u sünain naküjain alawaa sükajee tü kasa naa'inrakat ji'rüin. Jüläja jaa'in sukuaiippa wane wunu'u. Müleka shi'nnile súchon tü wunu'ukot, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Tü uuwakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu'u eekai

keimsein, je tü súchonkot 'higuera', nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu'u eekai eein ne'e.¹⁷⁻¹⁸ Wane wunu'u eekai shikaajünüin achoin, anasü tü súchonkot, nnojotsü kachoin eekai mekaajuuin. Otta wane wunu'u eekai mekaajuuin súchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünüin.¹⁹ Stipüshua tü wunu'ukolüirua eekai nnojolüin anain súchon, ashottüneerü sümäa sujutünüin so'u siki.²⁰ Akaajaa na nünükimaajanayaakana Maleiwa, jütüjaajeena aa'u sünain naküjün alawaa sükajee tü kasa naa'inrakat ji'rüin.

²¹“Mayaasüje, ‘Senyotkalee, kojutüshi pia watüma’ jümüin tamüin, müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua chi Tashikai chakai iipünaa, nnojoleena ekerötüin jia cha'aya eemüinre nuluwataain.²² Je so'weena tü ka'i súsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, meerü wayuu wainma tamüin: ‘Senyotkalee,  nnojotsü shiimüin sünain laülaain waya pütüma sünain waküpü'tün pünüiki, sünain wayu'lapiü'tün yoluja süle'eru'ujee wayuu, je sünain waalrapü'tün tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa?’²³ Otta tayakai, meechi taya namüin: ‘Jia kaainjaraliikana,  oujanakai jia te'raajüin? Ju'una yaajee toulia’.

Nukuaippa wane wayuu kekiishi ma'i

²⁴“Chi wayuu eekai nüntüin tanainmüin, sünain naapajüin tü tekirajakat anain, sünain naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia,  kasa maka aka nia? Müshi aka nia naa'in wane wayuu eekai yalayalain süpüla aainjaa miichi.

Nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla nükumajüinjatuin shia saal'u ipa. ²⁵Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat sümaa katsüin tü jouktaikat, nnojotsü ojuttüin shia, süka ichein ma'l sükumajia. ²⁶Akaajasa chi wayuu eekai naapajuin tü tekirajakat anain sünain nnojolin naa'inrüin tü taluwataakat anain, müşhia aka nia naa'in wane wayuu eekai mattüjin süpüleerua aainjaa miichi. Nükumajüin tü miichikat saa'u mma ne'e sünain nnojolin nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat. ²⁷Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat sümaa katsüin tü jouktaikat, ojuttüsü shia", nümakalaka Jesús namüin.

²⁸Je kettaapa nüniiki Jesús sünain ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya saa'u tü namünakat, ponusü ma'l naa'in na wayuukana tü nüniikkat, ²⁹süka shiyaawatüin saa'inyaka naa'u sünain ni'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa nüniiki, süka nnojolün müin aka naa'in na karalouktamaajanakana.

Anashi nütüma Jesús wane wayuu aja'tta atachi

8 ¹Je nüshakatapa Jesús saa'ujee tü namünakat, o'unüsti wayuu watta saalin nümaa. ²Arütkaashi nünainmüin wane wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata. Asapainyo'ukashi nia nümlülat'u Jesús sünain nüchuntüin nümuin: —Senyotkalee, müinka pücheküle, piiyaja taya —nümakalaka chi wayuukai.

³Niyurulakalaka joo nütüna Jesús nünainmüin chi ayuuishikai sünain naapaina nia.

—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka nümuin.

Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttuin tü nütakat. ⁴Aashajaashi joo Jesús nümuin chi wayuukai nüchikua:

—Otta müşhia joolu'u, nnojo püküjain sumüin wayuu püchiki sünain teiyajüin pia. Pu'una palajana eemüin chi sacerdoteikai süpüla pii'iyatüinjatüin nümuin tü pütakat süpüla naapüinjatüin nümuin Maleiwa tü mürüt ouktajatkat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nuluwataakat anain Moisés paala sumaiwa. Je sükajee tia, süttüjaajechi aa'u pia wayuu sünain anaichipain pia süpüla sa'akainjachin pia püchikua — nümakalaka Jesús nümuin.

Tü nünoulakat wane wayuu sülaülashikai poloo shikii surulaat

⁵Je nikerolapa Jesús sulu'umüin tü pueulokat Capernaum, arütkaashi wane sülaülashi surulaat nnojoikai judíoin nünainmüin. Nüchuntakalaka kaalinyüü nümuin Jesús:

—Senyotkalee, ayuuishi chi tachepchiakai tepialu'u. Müliashi ma'l nia sütüma ouktüin nüsa'a —nümakalaka chi sülaülashikai surulaat.

⁷Nümakalaka Jesús:

—O'neechi joo taya pümaa teiyajaiwa nia.

⁸Otta chi sülaülashikai surulaat, nüsouktakalaka nümuin Jesús:

—Nnojoishi kasajachin taya pümuin, saa'in tamüin. Otta müleka püküjale ne'e wane pütschi, tatüjaaa aa'ut sünain aneechin chi tachepchiakai sütüma tü

pümakat. ⁹Tayakai, laülaashi taya saa'u surulaat. Tatüjaain saa'u aluwataanaa maa aka tatüjaain saa'u aluwatawaa. Müleka tajütüle wane surulaat, o'unüshi. Müleka teenaküle nia, antüshi. Müleka taluwataale chi tacheppchiakai, naa'linramaatiün motso'o tü taluwataakat anain nia — nümakalaka nümuin Jesú.

¹⁰Oponojoosü ma'i naa'in Jesú sütümäa tü nümakat chi sülaülashikai surulaat. Ajununtaashi joo sünain nümuin sümüin tü wayuukolüirua wattakat saalin eekat nümaa:

—Shiimüin tü tamakat jümuin: Miyo'utaaleeja'a nünoula chi sülaülashikai surulaat tanain. Nnojishi een wane makai aka naa'in sünain anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayukana Israelkana. ¹¹Tamüshii paala jia: Anteerü wayuu wainma eekai wüinpueekualüin oo'ulaka eekai wopujeekualüin sünain ekerolaa chamüin eere nuluwataain Maleiwa sünainmüin wane ekawaa miyo'u nümaa Abraham oo'ulaka Isaac oo'ulaka Jacob. ¹²Otta na wayuu aneekünakana paala süpüla nayainjanain na nüpuhikana Maleiwa, süka nayouktüin nia, ayouktüneena naya nütuuma süpüleerua nekerolüin cha'aya nünaïnmüin. A'yalajeena ma'i naya süka makatüinjanain anouipa'a sa'aka piyuushi —nümakalaka Jesú namüin na wayukana.

¹³Nümakalaka Jesú joo nümuin chi sülaülashikai surulaat:

—Anakaja pu'unüle. Aneechi joo chi pücheppchiakai nütuuma Maleiwa süka pünoujain sünain anainjachin nia tatüma —nümakalaka Jesú nümuin.

Je chi nücheppchiakai, anaichipa nia wanaa ma'i sümaa naashajaain

Jesús nümaa chi sülaülashikai surulaat.

Wainma wayuu niyyajüin Jesú

¹⁴Shiasa mapa, antüshi Jesú nipiälumüin Pedro. Eejatkalaka nüpüla tü nimeshikat Pedro sünain ayuulin sütümäa aapuwaa.

¹⁵Nürütkaakalaka joo sünainmüin sünain naapaain sajapü. Naawale'erakalaka tü ayuuliikat suulia. Je süka anaitpain shia, atamaamaatüsü sünain shikirün nia.

¹⁶Je motsopa ka'i, antinnüsü wainma wayuu kale'eru'usü yolujaan nünainmüin Jesú. Nujuittirakalaka tü yolujaakalüirua süka nünüiki je niyyajüin tü ayuuisükalüirua süpüshua. ¹⁷Alatüsü tü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütuuma Isáfas chi nünükimaajachikai sünain maa:

“Taashishii waya nütuuma suulia süpüshua tü ayuulii eekat wanaín”.

Naküjain wane wayuuirua sünain no'uneein nüchiirua Jesú

¹⁸Ni'rapa Jesú tü wayuu wattakat saalin nü'ütpa'a, “Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat”, nümakalaka namüin na nikirajüinkana. ¹⁹Je nnojoliiwa'aya no'unüin sulu'u tü anuakat, arütkaashi wane karalouktamaajachi nünainmüin Jesú sünain nümuin nümuin:

—Ekirajüikalee, pümaajeechi taya eepünaale pia —nümakalaka nümuin.

²⁰Nüsouktakalaka Jesú nümuin:

—Tü walitkalüirua, eesü ishi süpüla eeinjatüle sütunküin. Je tü wuchiikalüirua, kepiasü iipünaa

eere sütunküle. Otta tayakai, chi Shipayakai Wayuu, mepiasai — nümakalaka Jesús.

²¹ Otta nünüiki wane nikirajüinkai Jesús, müstü mayaa:

—Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi tashikai süpüla ouktajachin. Anashi tojoitüle nia palajana süpülapünaa to'unüin pümaa —nümakalaka nümuin Jesú.

²² Nüsouktakalaka Jesús nümuin:

—Anakaja nayale ojottiin, na püpüshi makana saa'in wayuu ouktüsü saa'u nnojoliün nanoujüin tanain. Otta piakai, anakaja pu'unüle tamaa —nümakalaka Jesús nümuin.

Niimale'eruin Jesús wane wawai

²³ No'otookoloko Jesús sulu'umüin tü anuakat namaa na nikirajüinkana.

²⁴ Je süma'lirnu'u waraittün tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajüinkana, anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yötüin palaa sulu'umüin tü anuakat. Otta müşhia Jesús, atunküshi. ²⁵ Nariütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin.

—Senyotkalee, püchijira maala süpüla pu'tte'eruinjanain waya. Ouktüshii taa waya —namakalaka nümuin.

²⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—¿Jamüshii mmotka'a jia?
¿Jamüshii nnojoliika'a jünoujüin paala sünain to'tte'eruinjanain jia suulia tü wawaikat? —nümakalaka namüin.

Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümaa tü palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünuiki.

²⁷ Otta na nikirajüinkana:

—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat? —namakalaka sünain ponüin naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saali
yolujaairua nale'eru'ujee
piama wayuu nütüma Jesús

²⁸ Je süntapa tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata palaakat eere kepiain wane wayuuirua kanüliajüsü Gadareno, eeshii napüla piamashii wayuu kale'eru'ushii yoluja. Nantakalaka nünainmüin Jesús sa'akajee tü amuuyuukalüirua. Saa'u jashichipü'ün naya, mmotpü'üsü wayuu seema waraitaa chapünaa cha'aya eere kepiain naya.

²⁹ Emetutsü joo nünüiki na yolujaa nale'eru'ukana na wayuukana sünain namüin:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa, çjamünjatü wakuappa pütüma?
¿Antüshi pia süpüla müliajanain waya pütüma süpülapünaa tü ka'i süsalainjanakat o'u waya waainjala?
—müshii naya.

³⁰ Eejatü wane püülüküirua wainma ekajaain maa aka tüsa.

³¹ Nachuntüin na yolujaakana wainmatua nümuin Jesús sünain namüin nümuin:

—Müleka pujuittirüle waya, anakaja müleka püjüttüle waya süle'eru'umüin tia püülükkalüirua — namakalaka nümuin Jesús.

³² —Ju'una jümaarüleen — nümakalaka Jesús namüin.

Ojuitta müstüja tü yolujaakalüirua nale'eru'ujee na wayuu pihamashiikana sünain shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüirua. Apantajaaya müstü tü püülükkalüirua saa'ujee

tü namünakat shirokumüin tü palaakat. Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.³³ Na arüleejüliikana tü püütlükkalüirua, apantajaashii naya sulu'ümüin tü pueulokat sünain aküjaä süchiki tü püütlükkalüirua je nachiki na pihamashii kale'eru'ushiikana yolujaä.³⁴ Otta na wayuu aapakana nanüiki sulu'u tü pueulokat, o'unüshii naya nünainmüin Jesús süpüla nachuntüin nümüin süpüla nu'unüinjachin noulia sulu'ujee tü noumainkat.

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

9 ¹No'otookalaka Jesús nüchikua sünain o'unaa Capernaummüin eejeewa'ire nia.
² Je cha'aya, süntakalaka wane wayuuirua nünainmüin sünain nalü'iijiraain wane wayuu ayuuishi süka süi shii'ree niyyajeein nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin chi ayuuishikai:

—Tawalachée, anakaja talatüle paa'in. Talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.

³Otta wane na karalouktamaajana yaakana sa'aka tü wayuukolüirua, müüsü naa'in: “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünüiki nümüin Maleiwa?”.⁴ Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in?⁵ Je wanaa sümaa tamüin nümüin, “Talatirüitpa paainjala puulia”, nnojoishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain süpüla alatiraa

saainjala wayuu.⁶ Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka tameechin nümüin: “Püsha'walaa, waraittaiwa pia”.

Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:

—Püsha'walaa. Pülu'üjaa pu'ula. Pu'una pipialu'ümüin —nümakalaka nümüin.

⁷Asha'walaashi joo chi wayuukai sünain nu'unüin nipialu'ümüin.

⁸Ponokalaka ma'i saa'l in tü wayuukolüirua tü shi'rakat je na'waadüin Maleiwa saa'u laülaain Jesús nütüma süpüla eiyajaa wayuu.

Ounejaanüshi Mateo nütüma Jesús

⁹Shiasha mapa süchikijee tia, sünain nu'unüin Jesús yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu kanüliashi Mateo joyotüin eere ni'yataale. Okotchajüi neerü nümüin chi süläülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia

—nümakalaka Jesús nümüin.

Nüsha'walaakalaka joo Mateo sünain o'unaa nümaa Jesús.

¹⁰Shiasha süchikijee tia, neenakkakalaka Mateo wainma wayuu nipialu'ümüin sünainmüin wane ekawaa nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana. Je na'aka na wayuu eküshiikana, eeshii wainma na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi süläülashikai mma.¹¹ Otta na wayuukana fariseokana ne'rappa tia, mojusü nanüiki namüin na nikirajüinkana Jesús sünain namüin namüin:

—¿Jamüshi cheje eera nikaaka'a chi ekirajükai jia namaa na eekana kaainjaraliin maa aka na okotchajüliikana neerü?

—namakalaka namüin.

¹²Naapapa Jesús tü namakat na fariseokana namüin na nikirajüinkana, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. ¹³Sükajee tüü, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaaín suulia saainjala. Nnojoishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maaínjalain saa'in namüin. Jütlüja jaa'in tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sümäiwa sulu'u tü nüchikimaajatkät Maleiwa sünain maa: "Tacheküin süpüleerua kamaneein jia sümüin wayuu. Nnojotsü tacheküin mürüt o'utünajatkät aa'in tamüin" — nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

¹⁴Nantakalaka na nikirajüinkana Juan nünainmüin Jesús sünain nasakirüin nia sünain namüin nümüin:

—Aamijapü'üshii waya wanaa sümäa aashajawaa nümaa Maleiwa, maa'aya aka na fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamajüin? — namakalaka nümüin Jesús.

¹⁵Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümäa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümäa eein chi ka'wayuuseshikai namaa. Akaajaa tayakai joolu'u, süka eein taya namaa na tekirajüinkana, anasü

talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamajüin —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua: "Nnojotsü anain müleka shi'yootonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajeerü süpüshua wanaa sümäa süshijaanüin süka süsüküjjaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümäa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain. ¹⁷Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü wiinokot oo'ulaka tü paa'atakat. Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin suulia amüloulin tü wiinokat oo'ulaka tü paa'atakat".

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús

oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

¹⁸Wanaa sümäa naashajaain Jesús sümäa tü wayuukolüirua, nüntakalaka wane wayuu laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat tü judíkolüirua sünain nüsapainyo'ukain nümlälu'tümüin Jesús, sünain nümüin nümüin:

—Kaalin taya püpiila, ouktüsü tü tachonkot. Tatüjaaa aa'ulu müleka pu'unüle sünainmüin sümäa pi'itaainjatüin pajapü sünain, kateerü so'u süchikua —nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁹Nu'unakalaka Jesús je na nikirajuinkana nümaa chi wayuukai. ²⁰Shiasa nükoyolo'wa'aya Jesús, súntakalaka sünainmünin nüchiiruajee wane jierü ayuuisü sünain shipettüin sot nüshe'in. Poloorü piammüin juya amülain isha sümüin waneepia. ²¹"Müleka tepeppüle ne'e sot nüshe'in, aneerü taya", mapü'lüsü saa'in. ²²Ajununajaashi Jesús sünain ni'rüin tü wayuukot.

—Nii waa'ira, anakaja talatüle paa'in. Anaitpa pia süka pünoujain tanain —nümakalaka Jesús sümüin.

Anasü shia wanaa ma'i sümäa naashajaain Jesús sümäa.

²³Je súchikjee tia, ayatshia nia o'unüin nipialu'umüin chi laülaashikai. Shiasa nikerolapa, eesü nüpüla wainma wayuu sünain a'yalajaa oo'ulaka wane amaasjaalüirua.

²⁴—Ju'una jümaala yaajee yaa. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e —nümakalaka namüin.

Otta tü wayuukolüirua, asirajüsü nüka Jesús süttüma tü nümakat. ²⁵Nujuittirapa anooipa'amüin tü wayuu wattakat saalin, ekerotshi Jesús eemüin tü jintutkot. Naapaakalaka joo sajapü. Süsha'walaakalaka sünain katüin so'u. ²⁶Su'walakajaakalaka joo sainküin mma súchiki tü naa'inrakat Jesús.

Eiyajünüsü wayuu mo'usat je wayuu manüisat

²⁷Shiasa nu'unapa Jesús sulu'ujee shipia tü jintutkot, eeshii pihamashii wayuu mo'usalií sünain o'unaa nüchiiruajee sulu'u

tü wopukot sünain na'waatüin nümüin:

—Jesúsuu, Nülüinkai David, anashi müleka pümliajüle waya.

²⁸Shiasa nikerolapa Jesús sulu'umüin wane miichi, arütkaashii na wayuu mo'usaliíkana nünainmünin. Nüsakirakalaka Jesús naya:

—¿Anoujashii jia sünain tountüin teiyajüin jia? —nümakalaka.

—Aa shiimüin, Ekirajüikalee —nasouktakalaka nümüin.

²⁹Ni'itaakalaka Jesús najapü saa'u tü no'ukot wane'ewa'ire nakua sünain nümüin namüin:

—Anashii ko'ule jia joolu'u saa'u jünoujain tanain.

³⁰Ko'u müshija na wayuukana. Otta Jesús, nüchiaakalaka naya sünain nümüin namüin:

—Nnojo jüktüjin jüchiki sümüin wayuu sünain jiiyajününapain tatüma —nümakalaka.

³¹Otta na wayuu mo'usaliíkana paala, o'unüshii naya sünain na'walakajuin sainküin mma súchiki tü naa'inrüitpaket Jesús naka.

³²Shiasa no'unapa na wayuukana nüma'anajee Jesús, antinnüshi wane wayuu nünainmünin. Manüisai nia süka kale'eru'uin yoluja. ³³Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia nütüma Jesús. Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin:

—Nnojotsü we'rüirüin kasa eekai müin aka tia yaa sulu'u tü mmakat Israel —sümakalaka.

³⁴Otta nanüiki na fariseokana:

—Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yoluja, nia chi süläülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua —namakalaka.

**Palitchon na aküjakana
nüchiki chi O'tte'erükai**

³⁵ Shiasa súchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua sünain niiyajün wainma wayuu eekai ayuulin sütümä ayuulii eekai eein ne'e je sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekalüirua tü judíkot. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu, súchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. ³⁶ Je ni'rapa Jesús tü wayuu wattakat saalin, nümliajüin naya süka müliaiñ saal'in atümaa otta walakatüin shia maa aka saa'in anneerü eekai marüleejuuin. ³⁷ Nümakalaka namüin na nikirajuinkana:

—Wainma wayuu eekai saapeein tachiki tayakai chi O'tte'erükai. Otta palitchon na yapakana süpüla o'unaa sünainmün tü wayuukolüirua süpüla naküjinjatüin tachiki sümüin. ³⁸ Je sükajee tia, juchunta jumaala nümuin chi Tashikai Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na wayuu aküjinjanakana tachiki namüin.

**Aapünüsü laülawaa namüin na
polooshiikana piammüin**

10 ¹ Neenakakalaka Jesús na polookana piammüin nikirajuinkana nünainmün sünain nümuin namüin: "Taapüin laülawaa joolu'u jümuin süpüla ayu'laa yolujaas süle'eru'ujee wayuu je süpüla eiyajaa wayuu eekai ayuulin", nümakalaka.

² Ni'itaakalaka joo nanülia na polooshiikana piammüin "Aluwataaushi" münüin, süka nuluwataainjanain naya sünain aküjaan nünüki sümüin wayuu.

Anuu nanülia na Aluwataaushikana: Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi nimüliakai Simón. Jacobo nümaa Juan nüchonnii Zebedeo. ³ Felipe, Bartolomé, je Tomás. Mateo, chi okotchajüikai neerü nümuin chi sülaülashikai mma. Jacobo, chi nüchonkai Alfeo. Tadeo. ⁴ Simón, wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote. Je Judas Iscariote, chi aapiuinjachikai nikii Jesús.

**Nakuappainjatü na
polooshiikana piammüin**

wanaa sümaa no'unüin sünain aküja

⁵ Nüjütakalaka Jesús na polookana piammüin sünain nuluwataain naya sünain nümuin namüin: "Nnojo ju'unüin sa'akamüin tü wayuukolüirua nnojotkat judíoin, tü 'gentile' münakat. Je nnojo ju'unüin sulu'umüin tü pueulokalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat Samaria. ⁶ Alu'ujasa, ju'una sünainmün tü wayuu Israelkalüirua sümüwa, tü makat aka saa'in anneerü eekai amüloolin. ⁷ Ju'una süpüla jüküjinjatüin namüin sünain maa namüin: 'Alü'ütsü nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa', meena jia namüin. ⁸ Jiiyaja wayuu eekai ayuulin. Jüso'ire'era saa'in wayuu eekai ouktüin. Jiiyaja wayuu eekai ayuulin sütümä aja'ntaa ata. Jiyu'la yolujaas süle'eru'ujee wayuu. Saa'u nnojolüin juvalaajüshin tamüin süpüla juuntüin jaal'irüinjatüin tü anasükat, anakaja müleka nnojorule jüchuntüin awalaajünaa saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sümüin wayuu. ⁹ Je nnojo jü'lü'üjiin makat

aka ooro, pülaata je 'cobre' sulu'u
tü juwo'olüinkat. ¹⁰Nnojo jüchisein
jükatto'uise je wunu'u jüshepü'l'ijja.
Nnojo jüliü'üjiin suwala'ata
jüshe'in je suwala'ata jüsapaatse.
Maa aka nuwalaajünün wane
a'yataai, akaajaa jiakana. Anakaja
saapajünüle tü che'ojaakat jümüni
sütüma tü wayuu jikirajakat.

¹¹"Je jüntapa sulu'umüin wane
pueulo, jikerola sulu'umüin
sünain jüchajaain nüchiki wane
wayuu eekai kamaneeinjachin
jümüin süpüla ni'iyouinjanain
jia. Je nnojoleerü jii'iratüin tü
michi jüntakat alu'u palajana.
Waneeitpaleerü jüpülee süma'inru'u
eein jia sulu'u tü puelokot. ¹²Je
jikerolapa sulu'u tü miichikat,
'Eeshi Maleiwa jümaa', meena jia
namüin na kepiakana sulu'u. ¹³Je
müleka kamaneere naya jümüin,
anakaja jüchuntüle nümüin
Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin
na'anasia namüin. Akaajasa
müleka nnojorule kamaneein naya
jümüin, nnojoleena jia achuntüin
nümüin Maleiwa naa'u nala
wayuukana. ¹⁴Je müleka nnojoliire
kapülain aa'inyüü jia sulu'u
wane pueulo je shiyouktünüle
tü pütschi jüküjüinjatkat sümüin,
ju'unamaata suulia sünain
jo'otojoooin tü mmakat sünainjee
juu'ui jüma'ichiki shiyaawase
jümüin: 'Nnojotsü wasirüitpain
eekai manoujüinyein ale saa'in
ne'e'. ¹⁵Shiimüin tü tamakat
jümüin: So'u tü ka'i kasalajaneetkat
o'u sümüin saainjala wayuu nütüma
Maleiwa, na ayouktakana jünüki,
mülialeweena ma'i naya suuliale'eya
tü kaainjaratkälüirua sulujutkat
paala tü puelokat Sodoma oo'ulaka
Gomorra.

Achiajaanüshii naya noulia na nü'üniükana Jesús

¹⁶"Jüläja jaa'in tü tamüinjatkat
jümüin joolu'u: Tajütüin jia maa
aka saa'in anneetchen sa'aka
unaalü, süka eein wainma
na ta'tinüükana sa'aka tia
wayuukoliürua. Ee jaa'in sünain tü
wayuukoliürua, otta nnojo jütkaain
namaa. ¹⁷Jalia jia noulia, süka
nata'üllreenain jia süpüla naapaa
ekii namüin na laülaayuukana je
süka na'yaatireenain jia sulu'u
tü ekirajüleekat naya. ¹⁸Saalijee
jünoujain tanain, asha'wale'enneena
jia namülatu'u na sülaülashiikana
mma oo'ulaka namülatu'u na
aluwataashiikana saa'u wayuu
süpüla jüsouktüinjanain namüin
saa'u tü jünoulakat. Je wanaa
sümaa jüsha'wale'ennüin
namülatu'u, jüküjainjatü tachiki
namüin je sümüin tü wayuu
gentilekalüirua. ¹⁹Je so'uweena tü
ka'i jüta'ünneenakat o'u natüma,
nnojo jüshapataain aa'in saa'u
tü jüsouktüinjatkat aka namüin.
Aapüneerü jümüin so'u ma'i ka'ikat
tia tü pütschi jümüinjatkat namüin.
²⁰Otta tü pütschi jüsouktüinjatkat
aka, nnojoleerü jüle'eru'ujeejatüin,
aapüneerü shia jümüin nütüma chi
Naa'inkai chi Jüshikai Maleiwa.

²¹"Je sükuaiippainjatkat wayuu
so'u ka'ikat tia, aapüneerü
ekii süpüla ouktaa natüma
na suwalayuukana je nütüma
chi süshikai. Eejeena wayuu
eekai ne'nnüin amüin sütüma
nachooin sümaa no'utinnüin
aa'in natüma. ²²A'ürülaajeerü
saa'in wayuu süpüshua jünain
saalijee jünoujain tanain. Otta
jia, müleka jüchecherüle jaa'in

su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena jia o'tte'ennüin tatüma. ²³Müleka jashichire wayuu jümiün sulu'ujee wane pueulo, anakaja jujuittüle yalajee sünainmün wane'eya. Shiimüin tü tamakat jümuün: Nnojoleerü jikeraajüin tü jaal'inruijnkat sulu'u tü pueulokalüirua süpüshua sulu'u tü mmakat Israel süpülapünaa tantüin tayakai chi Shipayakai Wayuu.

²⁴⁻²⁵"Maa aka eein wayuu eekai shi'rüin wayumüin tamüin tayakai chi Jüsenyotsekai, akaweenia jia tekirajuinkana atüma'aya. Maa aka eein wayuu eekai mojuin sünuki tamüin, sünain Beelzebú tamünün sütümä, alana'aleejeria sünain mojuin nanüiki jümuün. Wane ekirajaashi, nnojoishi alanaain nuulia chi ekirajüikai, je wane achenchíee, nnojoishi alanaain nuulia chi kachechíakai

Achechennüsü naa'in suulia mmoluu

²⁶"Nnojo mmolüin jia seema wayuu e'rütkat wayumüin jümuün. Müleka sunujunnule wane kasa, eweeteerü súchikua. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin aküjünüin paala sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin.

²⁷Sükajee tia, tü tekirajakat anain jia sujuuna wayuu, anakaja jikirajüle wayuu süpüshua sünain. ²⁸Je nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'uteein jaal'in. Müleka ju'utünüle aa'in, tü aja'tteetkat, shia ne'e tü ji'irukukat. Nnojoleerü kasain saa'inrüin tü wayuukolüirua jüka súchikijee. Taküjeerü joo jümuün jaralin chi mmolüinjachin eema jia. Anakaja niale mmolüin eema jia Maleiwa, nia kapülainka nümuüwa

süpüla nu'unirüin jia Hadesmüin eemüin süpülee tü ouktüskalüirua. Anakaja niale mmolukain eema. ²⁹Nnojo motüin jaa'in sünain naa'inmajüin jia Maleiwa waneepia. Eesü süpüla sükkünün piamasü wuchii saa'u wane neerü kachueerachen ne'e, ḷaashi müin? Otta tü wuchiikalüirua süpüshua, nnojotsü juunasüin nütüma chi Jüshikai Maleiwa. ³⁰⁻³¹Müshii aka jiakana sünain nnojoliin oo'ulaanüin jümuün nütüma, süka alana'aleein ma'i jujut nümuün suuliale'eya tü wuchiikalüirua süpüshua. Je sükajee jaal'inmajünün nütüma Maleiwa, nnojo mmolüin jia seema wayuu e'rütkat wayumüin jümuün.

³²"Müleka 'Anoujashii waya nünain Jesú', jümüle su'upala wayuu, 'Shiimüin sünain nanoujain tanain', meechi taya jüchiki nümuün chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa.

³³Alu'usa müleka juunjalajüle tachiki su'upala wayuu, 'Nnojoishii te'raajüin naya', meechi taya jüchiki nümuün.

³⁴"Aluwataaushi taya, saa'in jümuün, süpüla achiajawaan wayuu atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoishi süpüljachin taya tia. Süpüljachin mojujiraainjatüin wayuu tatüma saalijee tü taa'inrakat je tü tekirajakat anain. ³⁵A'ülüjeechi wane wayuu nümuün chi nüshikai. A'ülüjearü wane wayuu sümüin tü shiikat. A'ülüjearü wane wayuu sümüin tü sa'ütkat. ³⁶Sulu'u wane miichi, a'ülüjirawee na apüshiikana maa aka natkaain wayuu eekai pa'ünüüwajiraain.

³⁷"Tamüshii paala jia: Nnojoleerü kasain jaamün tamüin müleka aire jüpüla chi jüshikai je tü jiikat je tü jüchooinkalüirua suuliale'eya alin

taya jüpüla. ³⁸Chi wayuu eekai niyouktalaas nümuin taya ni'rapa müliaa sümaa mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoishi wanaain sümaa niainjachin wane tekirajün. ³⁹Chi eekai niyouktüin taya süka naa'l'mmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpushua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije o'uttineechin aa'in sünainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma.

⁴⁰"Chi wayuu kapülakai aa'in jia, kapülashi naa'in tayaka'iya wanaa jümaa. Je saa'u kapülain naa'in taya, kapülashi naa'in chi kajünlakai taya. ⁴¹Chi wayuu kapülakai aa'in wane nünükimaajachi Maleiwa sümaa kojutüin nia nütüma sünainjee tü naa'l'narakat, wanaaweerü tü nümuinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümuin chi nünükimaajachikai. Je chi wayuu kapülakai aa'in wane wayuu eekai anaain no'ulu'u Maleiwa sünainjee naa'l'rin tü anasükat, wanaaweerü tü nümuinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümuin chi wayuu anamiakai. ⁴²Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai kamaneein nümuin wane wayuu anoujashi sünainjee niain wane tekirajün maa aka jiakana, maa aka nüsüläjün ne'e wüin nüsiin, shiimüin sünain nuwalaajüneechin sükajee tia", nümakalaka Jesús namüin.

A'waajünüshi Juan nütüma Jesús

11 ¹Shiisa süchikjee nikirajün Jesús na polookana piammüin nikirajün, o'unüshi yalajee yala namaa süpüla aküjaan nüchiki Maleiwa sümaa

ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü pueulokalüirua cha'aya Galilea.

²Otta müşhia Juan chi owoutisaajüükai, wanaa sümaa püreesain nia, aapinnüshi süchiki süpushua tü naa'l'narakat Jesucristo. Nuluwataakalaka Juan na nikirajünkana ³süpüla nasakirünjachin Jesús sünain namüin nümuin:

—¿Shiimü'in ya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ⁴Nnojottaapa shiimüin?

⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümuin Juan tü jaapakat achiki je tü ji'rakat. ⁵Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usü. Tü eekai masa'ain, kasa'asü. Tü eekai saja'ttuin süta, ashatüsü tü sütakat. Tü eekai mache'ein, kache'esü. Tü eekai ouktüin, oso'iraasü saa'in. Je tü eekai müliain, aküjüna amüinrü tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. ⁶Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojoliin nuu'ulaain suulia anoujaa tanain sütümajee tü alatakät nümuin —nümakalaka Jesús namüin.

⁷Shiisa'a no'unapa na nikirajünkana Juan, o'ttushi Jesús sünain aküjaan nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: "Soto jaa'in wanaa sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. ⁸¿Kasa ju'unaka ee'iree nünainmüin?

¿Shii'iree ji'rüinjachin wane wayuu eekai nünouja'ayata nümuin eekai eein ne'e maa aka wane türriya liyantajakat sütüma jouktai? Nnojo. ⁸¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana

ashe'in, kepiashii naya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, nnojoishii kepiain chaa eere maa'inyatuulin mma. ⁹Shiimün sünain ju'unüin chamüin süpüla ji'rünjachin wane nünükimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia sünain kojutüin nütüma Maleiwa noulia na waneeinnua, süka niain chi aapirakai wayuu sünain tantajachin tayakai. ¹⁰Nia chi ashajünakai achiki paala sünain nümüin chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai sünain maa:

'Taluwataajeechi chi pünüliamaajachikai püpileerua süpüla naapirüinjatüin tü wayuukolüirua sünain püntajachin sa'akamüin.

Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua süpüla saapajüin püñuki', müsü tü ashajuushikat. ¹¹Shiimün tü tamakat jümüin: Yaa sa'aka wayuu maa'ulu yaa, alana'aleeshia ma'i Juan sünain kojutüin nütüma Maleiwa suulia tü wayuukolüirua süpüshua. Otta na wayuu anoujashiikana tanain, mayaasüje nnojoliin kojutüin joolu'u sütüma wayuu, alana'aleejeeria tü nojutkat so'uweena wane ka'i suulia tü nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia süka laülaweenain naya cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

¹²"Sünainje'ere'eya tü ka'i niweetakat o'u Juan chi owoutisaajüikai sünainmünre'eya maa'ulu, jashichishii na wayuu kama'üraliikana namüin na ekerolüinjanakana chamüin eere nuluwataain Maleiwa. ¹³Je sümäiwa paala, nnojoliwa'aya niweetüin Juan sünain aküja'

tachiki sümüin wayuu, ekirajuushi na jutuushikana natüma na nünükimaajakanaka Maleiwa oo'ulaka sütüma tü nüshajalakat Moisés. ¹⁴Je joolu'u müleka kapürale jaal'in tanüiki, jütüjaajeechi aa'u Juan sünain niain chi Elías antajachikai sa'akamüin wayuu naashin chi nünükimaajachikai Maleiwa. ¹⁵Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jüllüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain.

¹⁶"Kasa maka aka naa'in na wayuu ka'akakana jia, na ayouktakana tanüiki? Nnojoishii naya talatüin tamaa, süka nnojolin taa'inrüin tü nachekakat. Müshii aka naya saa'in tepichi eekai namüin namüin na natünajutkana saalijee nnojoliin nashaitteein nama:

¹⁷ Ja'itaina amaasijsaayaain waya, nnojoliishii jia oyonnajoyaain sütüma.

Je ja'itaina mojuyaain waa'in sünain ee'irajaa, nnojoliishii jia a'yalajayaain sütüma',

müshii na tepichikana. ¹⁸Müshii aka naya saa'in tepichi, saa'u 'Kale'eru'ushi nia yoluja', namüin nümüin Juan sünain nayouktüin nünüki, süka nnojolin mi'rajaain mi'iraa je süka nnojolin nüsüin wanaa nama. ¹⁹Otta nanüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka te'rajaain mi'iraa sümaa wayuu: 'Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut tü okotchajütkalüirua neerü nümüin chi sülaülashikai mma, sütünajut tü kaainjaratkälüirua', müshii naya tamüin sünain nayouktüin tanüiki. Shiimün tü tamakat, müleka nnojorule taa'inrüin süpüshua tü nachekakat, nnojoleena naya

talatüin tamaa. Otta chi wayuu eekai shiimünin sünain nünoujain nünain Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain shiimünin tü taküjakat nümünin", nümakalaka Jesús sümünin tü wayuukolüirua.

Naapirüin Jesús tü wayuukolüirua nnojotkat ayaawajaweein

²⁰O'ttüshi joolu'u Jesús sünain akiijaa súchiki tü wayuukolüirua kepiakat sulu'u tü pueulokalüirua eere naal'inrapü'ün wainmatua tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa sünain süsalainjanain naya nütüma nnojoliin nayaawajaain: ²¹"Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín oo'ulaka Betsaida, alu'uleeka ma'i jia amüloninjanaka saalijee jiyouktüin tanüiki sünain ji'rüin ma'i taa'irüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüirua sümäwa paala sulujutkat tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümäa suu'ulaain suulia. ²²Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkälüirua chajatkat Tiro je Sidón.

²³"Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Capernaum, ayouktakana tanüiki, süsaleena jiakanaya. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena awalaajünin jia. Shieertü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüirua sümäwa paala

sulujutkat tü pueulokat Sodoma tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, nnojotsüje o'utüniin aa'in nütüma Maleiwa. ²⁴Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümünin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, mülialeweena ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkälüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma", nümakalaka Jesús.

Wane eemerawaa napüla na anoujashiikan

²⁵Nümakalaka Jesús so'u ka'ikat tia: "Taataa, ta'waajüin pia, pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü paa'liriinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin sümünin wayuu eekai kekiin saashin, pii'iyatüitpa namüin na wayuu kamaneekana pümuin. ²⁶Talatütipa ma'i paa'lin sütüma tia", nümakalaka nümünin Maleiwa.

²⁷Aashajaashi joo Jesús sümünin tü wayuukolüirua süpüshua: "Chi Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua nütüma. Chi e'raajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümüiwa. Je chi e'raajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüirua eekai tee'iyatiin nia sümünin.

²⁸Maa aka mapüsain wane wayuu súchiki a'yatawaa, aka'aya jiakanäa sütüma süpümuin ma'i jaa'in tü nüshajakat Moisés. Anakaja müleka jüüjüüle jia tamüin taapaiwa jüümüin eemerawaa. ²⁹⁻³⁰Anakaja joonolee sümäa tanüiki süpüla jüshattüinjatüin tü shiimünin tekirajekat anain jia. Süka jamüin, mapüleejerü jüümüin aluwataanaa tatüma, mapüleejerü jüümüin tü tachekakat jüpüleerua. Müleka jüüjüüle jia tamüin, taapeerü

jümüin tü eemerawaakat süka anamiain ma'i taya", nümakalaka Jesús namüin.

Laülaashi Jesúsa saa'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

12 ¹So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, awaralijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja. Je na nikirajüinkana, süka ouktüin jamü naya, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliakat "trigo" sünain nashalejüin shia. ²Otta na fariseokana ne'rappa tia, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka nümüin Jesús:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla naa'inrui na pikirajüinkana tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka nümüin Jesús.

³Asouktüshi Jesús joolu'u namüin na fariseokana saa'u nnojolüin kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümäwa wanaa sümäa alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ⁴Ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümäa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümüinjatüin wayuu eekai eein ne'e. Na sacerdote judíokana, naya eküinjanaka namüiwa. Otta David, naapaain tü pankat sümäa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa.

⁵"Soto jaa'in tü ashajünakat nütüma Moisés nachiki na sacerdote judíokana sünain nnojolüin mojuin nümüin Maleiwa na'yataaain sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa so'u tü ka'i neemeraajatkat o'u. ⁶Tamüshii joolu'u jia: Chi antüichipakai ja'akamüin, alana'aleeshia ma'i sünain anain nia suulia tü a'waajüleekat Maleiwa. ⁷Soto jaa'in tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sümäwa sulu'u tü nüchikimaajatkat, makat: 'Tacheküin süpüleerua kamaneen jia sümüin wayuu. Nnojotsü tacheküni mürüt o'utünajatkat aa'in tamüin', müsü tü ashajuushikat. Müleka shiimüinre sünain jiyaawatiin saa'u tü nümakat Maleiwa, nnojoishiije jiyoujain na tekirajüinkana saalijee tü naa'inrakat so'u tü ka'i eemeraanakat o'u. ⁸Je joolu'u, so'o'opünaa tü naa'inrakat na tekirajüinkana so'uka'i, nnojoliishii kaainjalain. Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saalijee tü naa'inrakat", nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

Eiyajüshi Jesúsa so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

⁹O'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala sünain ekerola sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana. ¹⁰Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapiüchi. Je na fariseokana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niyyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'liree, "Kaainjarai nia süka ni'yataaain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u sünain

niijajüin wane wayuu”, namüinjanain sümün wayuu. Nasakirayaakalaka joo Jesús:

—¿Shiimün sünain anain müleka weiyajüle wane wayuu so'u sükalia eemerawaa naashin Moisés?
 11 Nümakalaka joo Jesús namüin:
 —¿Jameerü müleka sujutuule wane ja'anneetse sulu'u wane ishi sükalio'u tü eemerawaakat?
 ¿Nnojoleerü jiyu'lamaatüin ja'itainje sükalio'uin eemerawaa? 12 Je wane wayuu, alana'aleesia ma'i sünain kojutüin watüma suuliale'eya wane anneerü, ɬashi müin? Je sükajee tia, anasü müleka waa'inrüle kasa anasü sümün wayuu ja'itasü sükalio'uin eemerawaa —nümakalaka namüin.

13 Otta nümün chi wayuu joso ajapüchikai, nümakalaka:
 —Puwasta tü pajapükat.

Je sünain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anal'eitpa tü najapükat maa aka saa'in tü suwala'atakat. 14 Otta na fariseokana, najuinnajaakalaka sünain namajiraain: “¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wo'utirüinjatüin naa'in?”, müşhii naya.

Chi Nüeekajalakai Maleiwa

15 Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülükakat naa'in na fariseokana, o'unüshi yalajee yala. Eesü wainma wayuu o'unakat nüchiirua je niijajüin eekai ayuulin sa'a'ka tü wayuukolüirua. 16 Otta nüchiajaain naya suulia na'walakajüin nüchiki.
 17 Müsü nünüiki namüin na wayuukana süpüla keraainjatüin tü nünükikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjunakat paala nütüma Isaías chi nünükimaajachikai, tü makat:

18 “Anii chi aneekuushikai tatüma süpüla ni'yataainjachin tamüin.

Nia aishika'a ma'i tapüla je talatüsü ma'i taa'in nümaa.
 Taapeechi chi Taa'inkai nümuin süpüla eeinjachin nia nümaa.
 Aküjeechi nia tachiki sümün wayuu sainküin mmakat süpüshua sünain su'tte'ennüinjatüin tatüma.

19 Nnojoleechi a'ülüjaajiraain, nnojoleechi a'waatüin, nnojoleechi woottüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua.

20 Anamieechi nia waneepia sümün wayuu eekai makaaliujuuin.
 Nnojoleechi e'rülin wayumüin sümün eekai matsüin.
 Meechia nia waneepia, wane'ere'eya nuu'ulaain su'tte'ennapa wayuu nütüma.

21 Nieechi sa'atapaka anainjee tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua o'tte'ennaa”.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

22 O'uninnüshi nünainmüin Jesús wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa. Mo'usai je manüsai chi wayuukai sütümä tü yolujaakat. Otta nüntapa chi wayuukai nünainmüin Jesús, kanükalaka nia, ko'ukalaka nia nütüma. 23 Otta tü wayuukolüirua ejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin. “¿Niataapa chi Nülüinkai David wa'atapakai?”, sümakalaka tü wayuukolüirua.

²⁴Otta na fariseokana naapapa nüchiki chi wayukai sünain niyyajünütin, aashajaajiraashii naya sünain maa: "Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yoluja, nia ne'e Beelzebú, chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua".

²⁵Nütüjaapaja Jesúsa saa'u tü saashajaakat achiki naa'in na fariseokana, nümakalaka namüin: "Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweeda naya. Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'ünüiwaweretü. ²⁶Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa. ²⁷¿Jalaje'ewat saa'in jümün tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla ayu'laa yoluja? ¿Nütüma Beelzebú? Nnojo, čaashi müin? Nayeenaja nayakanaya awatatakasa'a jalaje'ewaltüin tü tapülainkat. ²⁸Saa'u tayu'lüin yoluja sütüma nüpilein chi Naa'inkai Maleiwa, jütüjaaitpaja aa'u sünain nu'ttün chi Maleiwakai sünain aluwatawaa wayuu yaa mmalau'.

²⁹"Nnojotsü süpüla asaajaaniin nükorolo wane wayuu eekai katsüin. Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'rubarai nünaainmün eekai katsüinreein ma'i nuulia, ayamülinneechee chi wayukai nütüma, je alü'ijüneerü tü nükorolokot nüma'anajee. Akaajaa tayaka'iya. Süka niyamüliüchipain tatüma chi sülaülashikai yoluja, tountüin tayu'lüin yoluja.

³⁰"Soto jaa'in wane kasa: Chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi. ³¹Shiimain ma'i tü tamakat jümün: Atüjasü alatinnaa

saainjala wayuu suulia nütüma Maleiwa. Ja'itasü mojuin sünüiki nümüin Maleiwa, atüjasü alatinnaa suulia nütüma. Alu'ujasa müleka niale chi Naa'inkai Maleiwa mojuin amüin sünüiki, matüjüinsat alatinnaa shia suulia. ³²Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, alatinneerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka ji'rüliire wayumüin süka jünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, müiria nnojolüin alatinbüin juulia, maa aka maa'ulu otta mapeena.

³³"Müleka anala waneepia tü kasa taa'inrakat, čjamüsü 'Kapülainshi nütüma chi Yolujaakai' jümaka'a tamüin? Jüläja jaal'in sukuappa wane wunu'u. Müleka shi'nnüle süchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Müleka kachonle eekai shikünaajuulin, atüjaaneerü aa'u sünain anain tü wunu'ukot. Otta müleka kachonle eekai mekünaajuuin, atüjaaneerü aa'u sünain mojuin tü wunu'ukot.

³⁴"Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rüllü wayumüin jia. Müshii aka jia saa'in tü wunu'u eekai mojuin. Saa'u kaainjaraliin jia, nnojotsü juuntüin jiweetirüin püitchi eekai analu'ulüin. Soto jaa'in wane kasa: Tü saashajaakat wane wayuu, shia tü ajuittakat sulu'ujee saa'in.

³⁵Wane wayuu eekai nüküjüin waneepia kasa anasü, watüjaa aa'ut sünain shia in sulu'uin naa'in tü anasükat, süka waapüin shia nüküjüin. Akaajasa wane wayuu eekai nüküjüin waneepia tü kasa mojusükot, watüjaa aa'ut sünain shia in sulu'uin naa'in tü mojusükot. ³⁶Tamüshii paala jia:

So'uweena tü ka'ikat kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma Maleiwa, asouktinneerü wayuu süpüshua saa'u tü pütchi mojulu'ut neweetitpü'ükat.³⁷ Muleka jiweetitpü'üle pütchi mojulu'ut, aapüneerü jikii nütüma Maleiwa so'uweena ka'ikat tia. Otta müleka jiweetitpü'üle pütchi anasü, 'Maainjalasalii jia' meechi Maleiwa jümüin".

**Aso'innüsü naa'in na wayukana
süka nüchiki Jonás**

³⁸ Otta no'utku na karalouktamaajanakana oo'ulaka no'utku na fariseokana, müşhii naya nümüin Jesús:

—Anashi paa'inrüle wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla watüjaainjatüin paa'u sünain chaje'ewalin pia iipünaajee — namakalaka nümüin.

³⁹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rülikana ma'i wayumüin nümüin Maleiwa, jüchuntüin tamüin taa'lirüin wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u sünain cheje'ewalin taya iipünaajee. Nnojoleena toonoooin amaa jia. Shieerü tasol'iraka anain jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nüniükimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin saa'u jaralin taya.

⁴⁰ "Maa aka Jonás sünain süle'eru'un nia wane jime mülo'u apünün ka'i je apünün ai, akawechia tayakai chi Shipayakai Wayuu sünain shiinalu'ujeechin taya tü mmakat apünün ka'i je

apünün ai.⁴¹ Je na wayukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nükalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meena jümüin: 'Wayakana, oonooshiinka sümaa tü nümakat Jonás wamüin sünain woo'ulaainjanain suulia waainjala. Otta müşhia Jesús, alana'aleesia ma'i nujut nuulia Jonás. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a joonooin sümaa nünüiki?', meena naya jümüin.

⁴² "Je soto jaa'in süchiki tü aluwataasükat paala sümäiwa sulu'u wane mma wattajatü chaa uuchimüin. Antüsü nünaïnmüin Salomón chi aluwataashikai sulu'u Israel wanaa sümaa tia, süpüla saapajünjatüin nünüiki süka kekiin ma'i nia. Anuu tü tamakat jümüin: So'uweena nükalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meerü jümüin tü wayukot aluwataasükat: 'Alana'aleesia ma'i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a jaapajeein nünüiki?', meerü shia", nümakalaka Jesús namüin.

⁴³ Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua, sünain nikirajüin naya soo'opünaa nüchiki chi nnojokai ayouktajaain nümaa Satanás: "Wane yoluja, süchikijee shiyu'nnün nüulia wane wayuu, o'unüsü saainkiin mmakat süpüla süchajainjatüin süchiki eere maa'inyatuulin süpüla sheemeraain. Je müleka nnojorule süntüin sünain eeinjatüle sheemeraain,⁴⁴ 'Anası tale'ejüle tachikua eejatüle paala taya tamaiwa', meerü shia. Je süntapa süchikua nünainmüin chi wayukai ayu'nnakai oulia

paala, sūnta anainchi nia sūnain taashin süpüla süka ayatüin manoujain nūnain Maleiwa.

⁴⁵ Sükajee tia, süsaajale'einya joo akaratshisü yolujaairua soo'omüin, alana'aleekalia ma'i sūnain mojulaain suulia. Ekerolaa müsia süpüshua nūnain chi wayuukai. Mūle'oleejeeria ma'i tū nūmiliainkat suuliale'eya paala. Meena'a jia kaainjaraliikana mapeena", nūmakalaka Jesú namüin na karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana.

Tü niikat je na nuwalayuukana Jesú

⁴⁶ Wanaa sūmaa naashajaain Jesú sūmün tū wattakat saalin wayuu, eesü tū niikat oo'ulaka na nūmiliayuukana sūnain a'atapajaa yala anooipa'a süka naashajaweein nūmaa. ⁴⁷ Naapinnakalaka Jesú:

—Naa tū pūikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshi pūmaa —nūmunkalaka.

⁴⁸ Asouktüshi Jesú:

—Taküjeerü jümün joolu'u jaralin tū teein oo'ulaka jaralin na tawalayuuin —nūmakalaka namüin.

⁴⁹⁻⁵⁰ Je nūmakalaka sūnain nii'iyatüin na nikirajuinkana:

—Tü wayuu “teikat” je na wayuu “tawalayuukana” tamüinjanakana amüin, naya na eekai naa'inrüin waneepia tū nuluwataakat anain chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa maa aka naairua —nūmakalaka Jesú namüin.

Süchiki wane mma
apünajünakat alu'u

13 ¹ Je so'u ka'ikat tia, o'unüshi Jesú sulu'ujee tū miichi eejechire nia sūnain ekirajaa. Nu'unakalaka sotpa'amüin tū

palaakat eere joyotüin nia. ² Shiasa süka wattain saalin tū wayuu okotchajaakalüirua nūnainmüin, o'otooshi nia sulu'u wane anua. Nükkalaakalaka süpüla ekirajaa yala sulu'u shirokujee tū palaakat. Otta tū wayuukolüirua, sha'washawatsü yaa sotpa'a.

³ Ekirajüshi joolu'u nia sūnain kasa wainma süka sukuappa tū kasa e'nnaajünakat sainküin mma sūnain nūmün namüin na wayuukana: “Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tū niyüüjasekat sūnain nijinain tū nuwäiyekat.

⁴ Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eere shikiün shia wuchii. ⁵ Eesü ejituukat sa'aka ipashira eere arülain mma. Osota müsia shia mayaainje arülain tū mmakat. ⁶ Shiasa susotapa, julumaatüsü sütümä tū ka'ikat süka arülain tū mmakat süpüla tū suurulakat. ⁷ Eesü ejituukat sa'aka mojuui keimsestü. Shiasa süsotapa, ouktüsü tū pünajütkat sütümä tū mojuukat. ⁸ Alu'usa wane waiiyekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü sūnain wattain saalin süchooin. Eesü eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sūnainjee waneesia so'u, eesü eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sūnainjee wane'eya, je eesü eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sūnainjee wane'eya”, müshi joo Jesú sūmün tū wayuukolüirua. ⁹ Je kettaapa nūniki Jesú, “Chi eekai nūshateein tanüki, anasü jülijüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tū tekirajakat anain”, nūmakalaka namüin.

Asakinnüshi Jesú soo'opünaa
tū nikirajiakat

¹⁰ Arütkaashii na nikirajuinkana Jesú nūnainmüin sūnain namüin

nümüin: “¿Jamüsü pikirajaka'a tü wayuukolüirua süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainkünin mma?”, namakalaka nümüin.

¹¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin: “Nnojotsü atüjaanün aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müşhia joolu'u, o'ttüichipa nia sünain nii'iyatüin shia jümüin jaakana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, nnojotsü nii'iyatüin shia namüin.

¹² Chi wayuu eekai jülijain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, ekirajüneechi nia soo'omüin süpüla niyaawatüin saa'u. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatiin nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala.

¹³ Tekirajüin tü wayuukolüirua waneepia süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainkünin mma.

‘Süka jamüin, neirakaain sümün tü kasa anasü taa'inrakat, otta nnojoliishii ne'raajüin taya.

Je naapüin tü kasa anasü taküjakat achiki, otta nnojotsü nyaawateein aa'u tü tekirajeekat anain naya’.

¹⁴ Manoulakat tü wayuukolüirua, süpülatü shikeraajüin tü nünükikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma Isaías chi nünükimaajachikai sünain maa:

‘Ja'itataatairü ma'i jaapüin otta ji'rüin, nnojottataaleerü jiyaawatüin aa'u.

¹⁵ Tü wayuukalüirua, süsülajaain süche'eirua otta so'uirua toulia.

Süchechajaain saa'inrua

suulia nyaawatüin saa'u tü shiimainkat.

Nnojoishii naya anoujeein tanain.

Müleka nanoujüleje, anasüje tatüma nakuaippa tamaa’,

müsü nünüiki Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

¹⁶ Ayatshi Jesús sünain nümüin namüin: “Anata'aleeshija'a ma'i jia süka ji'rüin je süka jaapüin tü tekirajakat anain. ¹⁷ Tamüsü paala jümüin tü shiimainkat: Wainma na nünükimaajanakana Maleiwa je na wayuu anakana no'ulu'u Maleiwa paala sümaiwa eekai ne'reein ma'i tü kasa ji'rakat, eekai naapeein ma'i tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rüin je nnojotsü naapüin.

Tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi apünajüikai

¹⁸ Jaapa jumaala tanüiki jütüjaaiwa saa'u tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi apünajüikai taküjaipakat sümün tü wayuukolüirua sünain ekirajaa süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainkünin mma: ¹⁹ Tü waüyee ejituukat eepünaale süliikatünün aa'u sütümäa wayuu, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin ne'e süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa sümaa nnojolüin nyaawatüin saa'u. Asütünamaatüsi tü pütcikat noulia nütüma Satanás suulia nanouja'alüin sünain. ²⁰⁻²¹ Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin sümaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa aküjünakat namüin. Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o ne'e. Otta ne'rapa müliaa

sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müşhija suulia anoujaa. ²²Je tü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa. Akatsa malaüle'erün naa'in naya sünain anoujaa sükajee kachiiruain ma'i naa'in shii'iree washirüü, tü nnojotkat kalu'uin talataa. ²³Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu aapakana nünüiki Maleiwa sümaa noonooin sümaa. Koo'omüinsü ma'i namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, maa aka tü pünajütkat saa'ukat mma anasü, maa aka eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sünainjee wane'eya", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Süchiki wane mojuui sa'aka tü pünajütkat

²⁴Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin sümün tü wattakat saalin wayuu: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaiippa wane yüüja eere nüpünajüin wane wayuu waüyee anasü kanüliasü 'trigo'. ²⁵Shiasa aipa'apa wanaa sümaa natunkün na wayuukana, süntakalaka wane na'ünüü sulu'umüin tü yüüjakat sünain shijinain sa'aka tü trigokat wane sü'ü mojuui keimsesi. ²⁶Mayaainje wanaawain ma'i jo'uuiwa'aya tü mojuukat sümaa tü trigokat, süsötapa tü trigokat sümaa kachoin,

atüjaana aa'ulu sünain een tü mojuukat sa'aka.

²⁷"Nantakalaka na nüchepchiakana chi ka'ttiashikai sünain namüin nümüin: 'Walaamainkalee, ḳaashi apünajayaain pia "trigo" sulu'u tü pa'apainsekat? ¿Jamakalaka shiweetaka'a joolu'u mojuui keimsesi yaa sulu'u?', namakalaka nümüin. ²⁸'Saainjala saa'in tamüin tü ta'ünütükälüirua', nümakalaka namüin. ¿Pücheküin süpüleerua wayuunaain shia?", müşhii na nüchepchiakana. ²⁹'Nnojo. Müleka jiyuunaale shia, eesü süpüla shiyuunaain tü trigokalia. ³⁰Shia anaka alu'u müleka juu'ulaale süpüla süntapa sükalia tü trigokat süpüla shi'yonojünüin. Je so'uweena ka'ikat tia, taluwataweena na a'yataaliikana süpüla nejinnajüin palajana tü mojuui keimsesükat süpüla na'ajaa. Otta süchikjee, nakotchajeerü tü trigokat sümaa ne'itaainjatüin shia sulu'u tü anaajaaleekat ta'ttia', müşhi nia namüin", nümakalaka Jesús.

Süchiki tü sü'ükät "mostaza"

³¹Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin sümün tü wattakat saalin wayuu: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaiippa sü'ü tü 'mostaza' münakat. ³²Mayaainje jo'uuchechoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajünüin, osotüsü sütüma wane suu'ulia miyo'u. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa. Mayaainje palitchoin

wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'weena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.

³³Ekirajataalashi joo nia süka wane'eya: "Jamüsü, saa'in jümüin, nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaiippa tü oolojiakat pan ejitünakat sütuma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaaínje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua sütuma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaaínje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'weena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴Ekirajüshi joolu'u Jesús tü wattakat saalin wayuu waneepia süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma.
³⁵Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünükikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünükimaajachikai sünain maa:

"Shiasa súchikijee nükumajüin Maleiwa tü mmakat sümaiwa paala, eesü kasa eekai nnojolijülin nüküjin achiki sümüin wayuu.
Shia tekirajeetka achiki maa'ulu yaa süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma".

Tü shikirajakat anain tü súchikikat tü mojuuikat

³⁶O'unüshi joolu'u Jesús yalajee yala sa'akajee tü wattakat saalin wayuu sünain nikeroliin nüchikua sulu'umüin tü miichikat eejachire paala nikirajuin. Arütkaashii na

nikirajüinkana nünainmüin sünain namüin nümüin:

—Pikirajüinapa waya sünain wane kasa süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Jamalu'ut tü püküjakat wamüin súchiki tü mojuui sa'akakat tü trigokat? —namakalaka nümüin.

³⁷Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Chi apünajakai tü so'ukat trigo, taya tayakai chi Shipayakai Wayuu. ³⁸Je tü yüüpüshua, shia tü wayuukolüirua süpüshua sainküin mmakat süpüshua. Je tü so'ukot "trigo", shia tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa, chi Yolujaakai. ³⁹Chi ejinakai sülü mojuui sa'aka tü trigokat, nia chi Yolujaakai. Je tü sükaliakat "trigo" süpüla shi'yonoojünüin, shia tü ka'i saja'lajaweeetkat o'u kasa süpüshua. Je na wayuu a'yataakana sünain akotchajaa tü trigokat, naya na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa.

⁴⁰"Je maa aka shiyuunnüin tü mojuuikat süpüla a'ajünaa, akaweeria tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma chi Yolujaakai so'u tü ka'i saja'tteetkat o'u kasa süpüshua. ⁴¹Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tajüteena na aapiee tama'anajeejanakana süpüla nayu'lüin na kaainjaraliikana oo'ulaka na kaainjalapü'ükana atüma wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa. ⁴²Ajutüneena naya natüma na aapieekana sa'akamüin tü sikikat, tü kanüliakat Hades süpüleekat tü ouktüsükalüirua, eere

na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat. ⁴³Otta tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa, saa'u lotüin ma'i nakuaippa nu'upala, eejeena naya nümaa chi Nashikai Maleiwa sünain kojutüin ma'i naya nütüma chaa eere nuluwataain. Otta joolu'u, chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülpüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain.

Süchiki tü jula'akat oo'ulaka tü kaa'ürülakat

⁴⁴“Jamüsü, saa'in jümuin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwataawa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsi aka saa'in wane korolo kojutüsü ojoitünakat paala sulu'u wane jula'a sulu'u wane yüüja. Nüntakalaka wane wayuu sünain tü korolokot. Nojotakalaka shia süchiku sünain nu'unüin sümäa talatüin ma'i naa'in. Nüikkakalaka süpüshua tü kasa eejatkät nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin tü yüüjakat eere tü korolo nüntakat anain.

⁴⁵“Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsi aka naa'in wane wayuu achajaakai süchiki kaa'ürülairua eekai anasüin. ⁴⁶Je nüntakalaka sünain tü kaa'ürüla anasükät ma'i sünain kojutüin ma'i shia, nüikkakalaka süpüshua tü kasa eejatkät nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin shia.

Süchiki wane kusu

⁴⁷“Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsi aka saa'in sukuaiipa wane kusu ajutünakat shiroku tü palaakat, kasitkat jime eekai shikaajünüin oo'ulaka eekai

mekaajuuin. ⁴⁸Je wotopa tü kusukot, najaraittuin na olojüshiikana jime sotpa'amüin tü palaakat süpüla nakatajüin tü jime ekaajuuushikat suulia tü mekaajuuusatkat süpüla ne'itaainjatüin tü ekaajuuushikat sulu'u wane katto'ui. Oo'ulaka tü mekaajuuusatkat, ojötünüsü ne'e natüma. ⁴⁹Akaweria tü wayuukolüirua so'u tü ka'i saja'ttajatkat o'u kasakat süpüshua. Anteena na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa sünain nakatajüin wayuu eekai kaainjaraliin suulia tü wayuu eekai lotüin sukuaiipa nu'upala Maleiwa. ⁵⁰Je na kaainjaraliikana, ajutüneena natüma na aapiekana sa'akamüin tü sikkat, tü kanüliikat Hades, süpüleekat tü ouktüsükalüirua, eere na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

⁵¹Nüsakirakalaka Jesús naya:

—¿Jiyaawata aa'u süpüshua tü taküjaipakat jümuin?

—Aa —namakalaka na nikirajüinkana.

⁵²Nümakalaka Jesús:

—Saa'u jiyaawatüin shia, tamüshii paala jia: Chi eekai nikirajüin sünain tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaaajatkat Maleiwa, müleka niyaawatüle saa'u tü nuluwataayakat Maleiwa, müsi aka naa'in chi wayuu washirü ayu'tkai korolo kojutshaatasü eekai sünaajuuushin sulu'u wane juraskeerü, kasa eekai jeketüin je kasa eekai laülaain.

AYOUKTUNÜSHI JESÚS CH'AAYA NAZARET

⁵³Shiasa Jesús süchikijee ekirajaa süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma,

o'unüshi yalajee yala.⁵⁴ Je nüntapa sulu'umüin tü pueulo eejachire nia tepichiiwa'aya, o'ttüshi nia sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekat.

—¿Jarai cheje kekiika atüma chii?
¿Jarai cheje pülashika atüma süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwi? —müsü tü wayuukolüirua süka ponüin ma'i saa'in tü nümakat Jesús.

Otta waneeirua, asakijirawa'ain müshii:

⁵⁵—Watujaa aa'uchi nia sünain niaain wane nüchon chi a'yataaikai sümaa taapüla. Je we'raajüin María tü niikat oo'ulaka Jacobo, José, Simón je Judas na nimüliayuukana.
⁵⁶ Otta na nüshunuukana, kepiashii yaaya sulu'u tü pueulokat wanaa wamaa. ¿Jarai cheje eera laülaaka atüma nia süpüla aa'inraa tü naa'inrakat? —namakalaka.

⁵⁷Müshi Jesús joolu'u süka nnojolichipain kasajachin nia namüin:

—Müinka nüntüle wane nünükimaajachi Maleiwa nuumainpa'amüin, mojuteechi nia sütüma tü wayuukolüirua je sütüma tü nüpuishikalüirua, maa aka tayakai sünain mojuttüchipain jütüma joolu'u —nümakalaka namüin.

⁵⁸Je süka nnojolüin nanoujain nünain, nnojoishi aa'inruin cha'aya wainmatua tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwi.

Nüchiki Juan sünain nu'utinnüin aa'in paala nütüma Herodes

14 ¹Otta müshia Herodes, chi süläulashikai mma, naapa achikichi Jesús sümaa süpuhsua tü kasa naa'inrakat sainkün mmakat.
²Nümakalaka Herodes namüin na a'yataaliikana nümüin: "Chi

Jesískai anülia, nia ne'e naa'in tamün Juan chi owoutisaajüikai, oso'iraasü eera naa'in süchikijee ouktaa. Müshijese pülashin nia süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwi", nümakalaka Herodes.

³⁻⁴Je nüchiki Juan sünain nu'utinnüin aa'in paala, müsü mayaa: Herodías tü nu'wayuusekat Herodes, nu'wayuusesü paala Felipe chi nimüliakai Herodes. Otta müshia Juan, mapü'ushi nümüin Herodes: "Nnojotsü anain no'ulu'u Maleiwa sünain pu'wayuusein tü jierü nu'wayuusekat paala chi pimüliakai". Je sükajee tia, ata'ülinnüshi Juan nütüma sümaa nüpüreesajüin nia.⁵ Otta müshia Herodes, o'utünee aa'inchi ma'i Juan nütüma. Akaisa mmolüin nia sheema tü wayuu judíokolüirua, süka nünükimaajachin Maleiwa Juan saajüin.

⁶Otta so'u wane mi'iraan nütüma Herodes saa'u nikeraajüin juya, oyonnajüsü tü süchonkot Herodías su'upala tü wayuu antakat sünainmüin tü mi'iraakat. Süka talatüin ma'i naa'in Herodes sümaa tü süchonkot Herodías,⁷ müshi nia sümün su'upala tü wayuukolüirua: "Tamusü paala pümuin joolu'u su'upala tü kasa chakat iipünaa: Taapeerü pümuin tü kasa püchunteekat tamün", nümakalaka sümün.⁸ Je saa'u shi'ikünüin aa'in sütüma tü shiikat soo'opünaa tü kasa süchuntajatkat, sümakalaka nümüin:

—Püntira tamün yaamüin sulu'u wane pülaata tü nikiikat Juan chi owoutisaajüikai —sümakalaka nümüin.

⁹⁻¹⁰ Mojukalaka ma'i naa'in Herodes sütümä tü sühchuntakat. Shiasa saa'u pansaatpain nünüiki sümüin su'upala tü wayuukolüirua, nümakalaka namüin na nüsurulaatsekana:
—Ju'una nünainmüin Juan chi püreesashikai jüshottoiwa nünutpünaa.

¹¹ Nantitkalaka tü nikiikat chi müliashii kai sulu'u wane pülaata sünain naapüin shia sümüin tü sühchonkot Herodías. Shi'ikajaakalaka shia sümüin tü shiikat. ¹² Otta müshi'iya na nikirajüinkana Juan natüjaapa saa'u sünain ouktüin nia, antüshii naya sünain naapaa in chi müliashii süpüla ne'iküin amouyuupa'ämüin. Sühchikjee tia, o'unüshii naya nünainmüin Jesús süpüla aküjaanüchiki nümüin.

Ekitshi watta saalin wayuu Jesús

¹³ Naapapa Jesús nüchiki Juan sünain nu'utinnüin aa'lín, o'otooshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua sünain no'unüin sujuuna tü wayuukolüirua chamüin eemüinre yüütüulin mmakat. Otta tü wattakat saalin wayuu sütiijaapa naa'u Jesús, o'unüsü nüchiirua süka suu'ui sulu'ujee tü pueulokalüirua. ¹⁴ Nüntaiwa'aya Jesús, ni'rün tü wattakat saalin wayuu. Nüümüliajakalaka naya sünain niijajüin eekai ayuulin.

¹⁵ Shiasa motsopa ka'ikat, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin sünain namüin nümüin:
—Ekirajüikalee, yü'lüyütüüsü ma'i tü mmakat yaaya, je alü'ütsü süpüla shipiyu'ujaain. Anasü mülleka püjütüleirua su'unaiwa sulu'umüin tü pueulokalüirua

nayalajaaiwa tü neküinjatkat — namakalaka nümüin.
— Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Anashii makatüle naya yaaya. Jaapa jiakana neküin —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷ Namakalaka nümüin:
—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana.
¹⁸ —Iche'era tamüin. ¹⁹ Anakaja mülleka sükkalaale tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisükat pan je tü piamasükat jime. Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ²⁰ Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je sühchikjee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka poloo piammüin katto'ui. ²¹ Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakan.

Waraittüshi Jesús soo'opünaa tü palaakat

²² Shiasa mapa sühchikjee tia, nüjütiin Jesús na nikirajüinkana süpiila no'unüinjanain nüpileerua. No'otookalaka sulu'u tü anuakat sünain no'unüin namüiwa nüpileerua waneemüin sa'ata tü palaakat süma'inru'u nüputtaain Jesús süpüla tü wayuukolüirua. ²³ Shiasa sühchikjee nüputtaain süpüla, o'unüshi Jesús nümuwa saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa

Maleiwa. Je motsapa ka'i, eeshi
nia nümüiwa saa'u tü namünakat.
²⁴Otta müsia tü anua kalu'ukot na
nikirajüinkana, wattasü shia suulia
tü mmakat. Je yala pasanain sünain
tü palaakat, napanapajakalaka joo
wane jouktai. Katsüinsü ma'i joo tü
palaakat sütümä.

²⁵Shiasa maa aka eeiwa'aya aikat,
o'unüshi Jesús nanainmüin na
nikirajüinkana sünain waraittün
nia soo'opünaa tü palaakat.

²⁶Shiasa ne'rapa Jesús sünain
waraittün nia soo'opünaa tü
palaakat,

—Epeinjaasü kasa wapüla ne'e
—namakalaka sünain na'waatiin
sümaa mmoluu sheema tü ne'rakat.

²⁷Nüsouktamaatakalaka Jesús
namüin:

—Nnojo mmolüin jia, jüchechera
jaal'in. Taya tayakalin —nümakalaka
namüin.

²⁸Nümakalaka Pedro nümüin:

—Senyotkalee, müleka
shii mainreje piain we'riin, anakaja
peenaküle taya süpüla tantajachin
pünainmüin soo'opünaa tü palaakat.

²⁹—Anakaja, jalaichi pümaala —
nümakalaka Jesús nümüin.

Nüshakatakala joo Pedro
sulu'ujee tü anuakat sünain
waraittün soo'opünaa tü palaakat
nünainmüin Jesús. ³⁰Otta
mmotkalaka Pedro sotopa naa'in
tü wawaikat. Nu'ttakalaka sünain
nimerolo nimerolo nümüin
shirokumüin tü palaakat.

—Jalia taya Senyotkalee —
nümakalaka nümüin Jesús sünain
nu'waatiin.

³¹Otta Jesús, niyurulamaatüin
nütüna sünain naapaain Pedro.

—Pia matsüinkai anoula,
čjamüsü nnojotka'a püchecherüin

paa'in sünain anoujaa tanain?
—nümakalaka Jesús nümüin.

³²Je no'otoopa sulu'umüin
tü anuakat, ejimalaa müsia tü
jouktaikat. ³³Otta na nikirajüinkana
yaakana sulu'u tü anuakat,
na'waajüin Jesús sünain namüin
nümüin:

—Shiimüinja sünain piain chi
Nüchonkai Maleiwa —namakalaka
nümüin.

³⁴Je nantapa waneemüin sa'ata tü
palaakat, antüshii naya sulu'umüin
wane mma kanüliasü Genesaret.

³⁵Je niyaawatünapa Jesús sütümä
tü wayuuirua kepiakat cha'aya,
su'walakajaakalaka nüchiki sainküin
süpuhsua tü mma pejekat sünain
Genesaret. Süntinnakalaka wayuu
eekai ayuulin nünainmüin Jesús.

³⁶Nachuntakala na wayuukana
nümüin Jesús shii'iree shiain
nepettün ne'e na ayuuishiikana
sot nüshe'in. Anakalaka nütüma
napühsua'aya na eekai nepettün
nüshe'in.

Tü nekirajakat anain na fariseokana

15 ¹Antüshii no'uluku na
fariseokana oo'ulaka na
karalouktamaajakanaka chajee
Jerusalénjee eemüin Jesús sünain
namüin nümüin:

²—¿Jamüshii na pikirajüinkana
moonooinka'a sümaa tü
ekirajünapü'ükät anain
waya judíokana natüma na
watuushinuukana? Nnojoliikalaka
no'lojüin najapü wanaa wamaa
süpüla ekaa süpüla wuleinjatüin
wakuaiippa no'ulu'u Maleiwa —
namakalaka nümüin Jesús.

³Nüsouktakala Jesús namüin:

—¿Jamakalaka shiaka'a ne'e
jaa'inrüin tü nekirajapü'ükät

anain jia na jutuushikana, sümaa moonoooin jia sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa?

⁴“Soto jaa'in sünain juluwataanüin nütüma Maleiwa sünain kojutüinjachin jüturna jüshi oo'ulaka jii, je chi eekai e'rulin wayumüin nümüin nüshi oo'ulaka sümüin nii, o'utinnajachi aa'in nia. Shia nuluwataakat anain Maleiwa tüü.

⁵⁻⁶“Otta saashin tü nekirajapü'ükät anain na jutuushikana, eeshii süpüla namüin na wayuukana namüin na kachooinkana naya: ‘Nnojoleena jia tasülajüin amüin joolu'u süka taapüitpain süpüshua nümüin Maleiwa’. Je sükajee tia, ju'wanajaaitpa tü nuluwataakat anain Maleiwa sütümajee ju'unüin süchirua tü nekirajapü'ükät anain na jutuushikana. ⁷ Jia alaayuukana, lotüsü ma'l nüñüiki Isaías jüchiki, chi nüñükimaajachikai Maleiwa, sünain nümüin mayaa:

⁸“Kojutuyaashi taya natüma na wayuukana süka nanüiki ne'e,
nnojoittaapa'a kojutüin taya
natüma süka süpüshua naa'in.

⁹ Tü namapü'ükät sünain na'waaajüin taya naashin, nnojotsü kasain saamüin tamüin.

Je nekirajüin wayuu sünain pütschi nale'eru'ujeejattu ne'e, nnojotsü nekirajüin anain tü taluwataakat anain', müsü nüñüiki Maleiwa”, nümakalaka Jesúus namüin.

Tü yarüttakat atüma saa'in wayuu no'ulu'u Maleiwa

¹⁰ Nuuneküin Jesúus nachikua na wattakana naalin wayuu nüñainmüin sünain nümüin namüin:

—Jaapa jumaala tanüiki jüpüshua jiyaawataiwa saa'u tü tekirajeekat anain jia. ¹¹ Nnojotsü shiaiin yarüttün atüma saa'in wane wayuu nu'upala Maleiwa tü kasa ekerotkat saanükülu'upünaa. Shia yarüttaka atüma saa'in tü pütschi ajuittakat saanükülu'ujee —nümakalaka namüin.

¹² Arütkaashii na nikirajüinkana Jesúus nünainmüin sünain namüin nümüin sujuuna tü wayuukolüirua:
—¿Pütsjaa aa'ut sünain mojushiin namüin na fariseokana tü püküjüitpakat namüin?
— namakalaka nümüin.

¹³ Nüsouktakalaka Jesúus namüin:
—Nala fariseokana, müşhi aka saa'in wane a'ttiee naatajatü nnojotkat nüpünajalain chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa sünain nusuje'reerüin shia mapeena. ¹⁴ Anakaja joolu'u müleka nnojoliire kasajanain naya jümüin. Mayaashije mo'uin naya, e'itaanüshii naya naashin süpüla nee'iyatiinjatü tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'uin. Soto jaa'in wane kasa: Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'uin nütüma wane eekai mo'uinya, eeshii süpüla nojunuujiraain sulu'u ishi —nümakalaka Jesúus namüin na nikirajüinkana.

¹⁵ Nümakalaka Pedro nümüin Jesúus:
—¿Jamalu'ut tü püküjüitpakat sümüin tü wayuukolüirua süchiki tü yarüttakat atüma saa'in no'ulu'u Maleiwa? —nümakalaka nümüin.

¹⁶ Nüsouktakalaka Jesúus namüin:
—¿Nnojoliyyutta'aya jiyaawatüin aa'u jiakanaya tü tekirajakat anain?
¹⁷ Tamüshii paala jia jüchikua: Tü ekerotokot sulu'upünaa jaanükü,

jüle'eru'umüinjatü ne'e sünain shiyu'laain súchikua juulia.¹⁸ Otta tü pütchi ojittakat sulu'upünaa jaanükü, jüle'eru'ujeejatü. Mojulu'ürüle shia, shia yarüttaka atüma jaal'in nu'upala Maleiwa.¹⁹ Je müleka yarüttüle naal'in wane wayuu, kachiiruasü naal'in waneeipa kasa mojusü, maa aka o'utaa saal'in wayuu, maa aka ama'iijawaa súmaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa súmaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka a'lujajaa, maa aka aküjaalawaa súchiki wane wayuu, je maa aka mojuu anüiki sümüin wayuu.²⁰ Shia yarüttaka'a atüma naal'in wane wayuu nu'upala Maleiwa. Otta nnojotsü yarüttüsüni naa'in sütümä mo'lojoojin najapü süpüla ekaa —nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Tü sünoulakat wane wayuu nnojotkat judíoin

²¹ Shiasa mapa tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajuinkana yalajee yala Genesaretjee sulu'umüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón.²² Eekalaka wane jierü kepiasü cha'aya, wane jierü Canaanje'ewat, suu'uliwo'u tü wayukolüirua nnojotkot judíoin, kepiapü'ükot paala sulu'u tü mmakat Canaan. Antüsü tü wayuukot nünainmüin Jesús sünain su'waatiin nümuin:

—Ekirajüikalee, mayeinsü ma'i tachon sütümä kale'eru'uwaayoluja. Pia Nüliinkai David, anakaja pümliajüle taya —sümakalaka nümuin.

²³ Otta Jesús, ko'utakalaka nia suulia. Narütkaakalaka joo na

nikirajuinkana sünain nachuntüin ma'i nümuin:

—Mojushiisü wamüin tüü. Masütaajusat shia sünain a'waataa wachirua. Anakaja püjüttüle shia woulia —namakalaka nümuin.

²⁴ Nüsouktakalaka Jesús:

—Nnojoishi ajütüüshin taya nütüma Maleiwa sünainmüin wayuu nnojotkat judíoin, ajütüüshi taya süpüla to'tte'erüinjatü tü wayuu Israelkalüirua sümüiwa, tü makat aka saa'in anneerü eekai amüloulin —nümakalaka.

²⁵ Je joolu'u tü jietkat, süsapainyo'ukakalaka shia nümlatu'u Jesús.

—Ekirajüikalee, pükaalija taya —sümakalaka nümuin.

²⁶ Nüsouktakalaka sümüin:

—Tamüsü paala pia: Nnojotsü anain müleka saapünüle tü shiküinjatkat súchooin wane wayuu sümüin tü etkalüirua —nümakalaka.

²⁷ Sümakalaka nümuin:

—Aa, shiimüin, Ekirajüikalee, ayatapaja'aya ne'e a'lumujüin chi etkai tü ojutuusükot saa'ujee nemeesain na ekaashiikana —sümakalaka.

²⁸ Nümakalaka Jesús sümüin:

—Maachee, te'rüin pia sünain shiimüin pünoujain tanain süka süpuhsua paa'in. Anakaja müleka naapüle joolu'u Maleiwa tü püchuntakat —nümakalaka sümüin. Anakalaka tü súchonkot wanaa ma'i sümaa tia.

Ekitshi wattá saalin wayuu Jesús nüchikua

²⁹ Shiasa mapa tia, ale'ejüshi Jesús nüchikua sotpünaa tü palaakat Galilea. Je yalajee, o'unüshi nia saa'umüin wane

namüna. Nüikkalaakalaka cha'aya.
30 Je antüsü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús ayuuisümaajatü. Eesü wayuu eekai masa'ain, eekai mo'un, eekai matünain, eekai manülin, je wainma eekai ayuulin sütümä ayuulii eekai eein ne'e. Antinnüsü tü ayuuisükalüirua nümülatu'umüin Jesús je niyyajüin shia. **31** Je tü wattakat saalin wayuu, ponosü ma'l saa'in tü shi'rakat: Chi manüisaikai paala, kanülichipa, chi matünasaikai paala, katünaichipa, chi masa'asaikai paala, kasa'aichipa, je chi mo'usaikai paala, ko'uichipa. Je tü wayuukolüirua süpüshua, su'waajakalaka joo Maleiwa, chi Namaleiwasekai nayakana na Israelkana.

32 Nuunejakalaka joo Jesús na nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüni namüin:

—Tämiliajee amüinrü tü wattakat saalin wayuu süka apününirün ka'i tü kettatkat naa'u sünain tamaain naya. Je aja'lajaaitpa tü nemiakat. Tacheküin süpüleerua nekünjanain nama'ichiki. Müleka tajütüle naya sünain ouktüin jamü, eeshii süpüla nawalejünüin wopulu'u — nümakalaka namüin.

33 Namakalaka na nikirajüinkana:

—Nnojotsü kasain eein yaaya.
 ¿Jalajeekualüinjatkai wapüla tü eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalin wayuu?

34 —¿Jera pan eekat jüma'ana?

— nümakalaka Jesús.

—Akaratshisü ne'e pan eekat yaaya sümäa palitchen ne'e jimechen asijuushi —namakalaka ni'ipajee.

35 Nuluwataakalaka Jesús tü wattakat saalin wayuu sünain sükkalaainjatüin mmalu'u.

36 Naapaakalaka joo Jesús tü

akaratshisükat pan je tü jimechenkat sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojünjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. **37** Eküshii naya napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je sükijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka akaratshi katto'ui. **38** Eejana maa aka 4.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana. **39** Je kettaapa shiküin tü wayuukolüirua, nümakalaka Jesús namüin: "Anashii ju'unüle jipialu'umüin". Je Jesús, o'otooshi nia namaan na nikirajüinkana sulu'u wane anua sünain o'unaa eemüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokot Magdala.

Achuntünüsü nümüin Jesús naa'inrün kasaanasü

16 ¹ Je nantapa chamüin cha'aya, eeshii napüla wane wayuuirua fariseo oo'ulaka waneeirua saduceo. Antüshii naya süpüla nasakirayaainjachin Jesús shii'iree niweetirüin wane püitchi kasalajanajatkat natüma nümüin. Nachuntayaain nümüin naa'inrünjatüin no'upala wane kasa eekai anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwa, tü ee'iyatüsjatkat nukuaippa sünain nüjünlalain nia Maleiwa.

² Nüsouktakalaka Jesús namüin: "Müleka ishole tü sirumakat motsapa ka'i, 'Nnojoleerü a'itüin juya', müshii jia. ³ Otta müleka ishole shia watta'a maalü sümäa sirumain, 'Juyapeerü so'uka'i tüü', müshii jia. Jia kayaawasekana

sümüin tü sirumakat, ɿjamüsü nnojotka'a jiyaawatüin saa'u kasain tü taa'linrakat maa'ulu yaa? ⁴Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaaínjaralii e'rülikana ma'i wayumüin nümuin Maleiwa, ɿjamüsü taa'linreeka'a jütüma wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuíwa, tü ee'iyatüsjatkat takuaippa sünain nüjünalain taya Maleiwa? Shiimüin tü tamakat jümuin: Nnojoleerü taa'linrüin tü juchuntakat tamüin. Shia soto jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nüñükimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatuin taa'u mapeena sünainjee sünain nüjünalain taya Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin. Kettaapa nünüiki, o'unüshi nia nama'anajee.

**Achiajaanüshii na
nikirajuinkana suulia**

tü nekirajakat anain na fariseokana

⁵Otta na nikirajuinkana Jesús, sotütipa naa'in joolu'u sünain malü'tüjin naya tü pan nakotchirakat paala nanainjee na wayuukana. ⁶Nüchiajaatalakalaka naya sünain maa namüin:

—Jalia jia suulia tü oolojiakat pan nama'anajeejatkat na fariseokana oo'ulaka tü nama'anajeejatkat na saduceokana —nümakalaka namüin na nikirajuinkana.

7Namajiraakalaka sütüma tü nümakat Jesús:

—Shiakajasa'a nümuin süka motüin waa'in tü pankat —namakalaka.

8Süka nütüjaain saa'u Jesús tü naashajaajiraakat achiki, müshi nia namüin:

—Jiirakaajakana motsokana anoula, ɿjamüshii jaashajaajiraaka'a

süchiki sünain nnojolüin pan jüma'ana? ⁹ɿNnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain jia? Soto jaa'in wanaa sümaa tekirüin 5.000 tooloyuu oo'ulaka jieyyu je tepichiya süka tü ja'raisükat pan je sünain süpütaain wainma süchikjee. ¹⁰Je soto jaa'inya wanaa sümaa tekirüin 4.000 tooloyuu oo'ulaka jieyyu je tepichiya süka tü akaratshisükat pan je sünain süpütaainja'a wainma süchiki. ¹¹Otta wanaa sümaa tachiajaain jia, nnojoishi taya aashajaashin süchiki pan. Shia tachiajaaka oulia tü oolojiakat pan nama'anakat na fariseokana oo'ulaka na saduceokana —nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

¹²Nayaawatüitpa aa'u joolu'u na nikirajuinkana sünain shiaín nüchiaain oulia tü nekirajakat anain na fariseokana oo'ulaka na saduceokana, tü a'walakajaakat sa'akamüin wayuu, nnojoloja'a shiaín tü oolojiakat pan.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

¹³O'unüshi joolu'u Jesús namaá na nikirajuinkana sü'ütpa'amüin tü pueulokat Cesarea de Filipo münakat. Nümakalaka Jesús namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ɿjarai taya saashin tü wayuukoliirua?

—Nasouktakalaka ni'ipajee:

—“Niataa Juan chi owoutisaajükai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”, eestü makat. “Niataa Jeremías, niataa no'ulku na nüñükimaajanakana Maleiwa paala sümäiwa”, eestü makat ne'e —namakalaka nümuin.

¹⁵—Jama jiakana, ɿjarai taya jaajüin? —nümakalaka namüin.

¹⁶Nüsouktakalaka joo Pedro nümüin:

—Pia Cristoka'aya, chi

Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu. Pia chi Nüchonkai chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa — nümakalaka Pedro.

¹⁷Nümakalaka Jesús nümüin:

—Simón, nüchonkai Jonás, anata'aleeshija'a ma'i pia.

Nnojotsü piyaawatalain aa'u shiimüinkat tüü sükajee ne'e pikirajünün sünain sütüma wayuu. Nia chi Tashikai chakai iipünaa ee'iyataka shia pümuin.

¹⁸Tamüshi paala pia: Watüjaaa aa'ut sünain "Ipa" malu'ulüin tü anüliee Pedro makat te'itaakat paala püna. Je joolu'u, maa aka ichein ma'i süsa'a wane miichi müleka shi'itaanüle saa'u ipa, akaweria sünain ichein ma'i tü pünnoulakat. Je meeria nanoula na anoujashiikana tanain sainküin mmakat. Je nnojoleena shiyamlüin naya tü ouktaakat.

¹⁹Meechi aka pia wane wayuu kajapulu'ukai atümaa shiyaawein wane miichi, süka laälaweechin pia wanaa tamaa chaa eere nuluwataain chi Tashikai Maleiwa. Tü kasa kapükat püntüma yaa saa'u mmakat, kapeerü chaa iipünaa eere Maleiwa. Je tü kasa taashikat püntüma yaa saa'u mmakat, taasheerü chaa iipünaa eere Maleiwa — nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁰Ni'ikakalaka joo Jesús naa'in na nikirajüinkana sünain nümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin tachiki sümün wayuu sünain tayain chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa — müshi nia namüin.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünain ouktajachin

²¹Shiasa süchikijee ka'ikat tia, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa namüin na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü aa'inneetkat nüka mapeena sünain nümüin namüin: "Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua to'unüin Jerusalénmüin süpüla müliainjachin ma'i taya natüma na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya", nümakalaka namüin.

²²Najattünakalaka Jesús nüntüma Pedro mamüin aka türa sünain nüchiaainjachin nia:

—Senyotkalee, jalia pia suulia sülanüin pümuin tüü — nümakalaka.

²³Nujununujaakalaka Jesús nuulia Pedro sünain nümüin nümüin:

—Nüniükimaajachi pia Satanás, ko'uta ne'e pia toulia. Nnojo pa'alijirüin taya suulia tekeraajüin tü nüchekakat tapüleerua Maleiwa. Tü jülijakat paa'in, püle'eru'ujeejatü ne'e shia, nnojotsü shiain tü ni'inaajalakat paala chi Maleiwakai tapüleerua — nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁴Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: "Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolin mmolüin sheema o'utinnaa aa'in

saa'u noonooin sümaa tanüiki.
 25 Chi eekai niyouktüin taya süka
 naa'linmajiraweein nukuaippa
 suulia ouktaa, amüloujjeerü
 nukuaippa süpüshua. Otta chi
 wayuu eekai naapajiraain nukuaippa
 süpüla ni'yataainjachin tamüin,
 mayaashije o'tüneechin aa'in
 sünainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin
 tatüma. 26 Maja'a aka chi eekai
 niyouktüin taya süka washireein
 nia, amüloujjeerü tü nukuaippakat
 süpüshua, süka nnojolüin suuntüin
 tü nuwashirüinkat süpüla
 nu'tte'ennüin sükajee. 27 Tayakai
 chi Shipayakai Wayuu, anteechi
 tachikua eejee chi Tashikai saa'u
 e'itaauishin taya nütüma süpüla
 aluwatawaa wanaa nümaa je eejeena
 na aapieekana nüma'anajeejanakana
 tamaa. Anteechi taya süpüla
 tawalaajeerüin wane'ewai sükua
 tü wayuukoltürrua saa'u süpüshua
 tü kasa saal'inrapü'ükat, maa aka
 na aa'inrakana kasa anasü, otta
 na aa'inrakana kasa mojusü.
 28 Shiimün tü tamakat jümüin:
 Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu
 yaa nnojoleenakana ouktüin
 süpülapünaa ne'rüin tayakai chi
 Shipayakai Wayuu sünain o'ttaa
 sünain aluwatawaa".

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

17 ¹Je mapa aippirua
 ka'i süchikjee tia,
 neenajaakalaka Jesús apüniinshii
 na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo
 oo'ulaka Juan, chi nimüliakai Jacobo,
 süpüla no'unajanain nümaa namüiwa
 eemüin wane uuchi. ²Je chamüin
 cha'aya, ee'iranajaasü nukuaippa
 Jesús no'upala. Chuwatsü ma'i
 nu'upünaa maa aka naa'in chi ka'ikai.
 Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i.

³Eweenaa müshi'iya no'upala wane
 pihamashii wayuu sünain naashajaain
 nümaa Jesús: nia Moisés oo'ulaka
 Elías, na nünükimaajanakana
 Maleiwa paala sümäiwa.

⁴Nümakalaka Pedro:

—Senyotkalee, anasü ma'i süka
 we'rüitpain tü kasa alatakät
 wo'upala. Müleka pücheküle, anasü
 müleka takumajüle apüniinsü luma:
 wane püpüla, wane nüpüla Moisés, je
 wane nüpüla Elías —nümakalaka.

⁵Wanaa sümäa naashajaain
 Pedro, eweetalaan müsi wane
 siruma kasuutalü ma'i nanainmüin.
 Süsouktakalaka wane pütschi
 sa'akajee tü sirumakat: "Anii chi
 Tachonkai aishikai tapiila. Talatüshi
 ma'i taya nümaa. Jüüjüü jü mata
 sümüin nünüiki", sümakalaka tü
 pütschikat namüin.

⁶Je na apüniinshiikana nikirajüin,
 naapapa tü pütschikat, a'wachiraashii
 mmalu'u süka mmolüin ma'i naya.

⁷Nürütkaakalaka Jesús nanainmüin
 sünain ni'itaain najapü nanain
 sünain nümuin namüin:

—Jüsha'walaa, nnojo mmolüin jia
 —nümakalaka namüin.

⁸Otta nayaletpa nekii, ne'rüin
 Jesús sünain nümuinwai.

⁹Je wanaa sümäa nashakatuin
 saa'ujee tü uuchikat, ni'ikakalaka
 joo Jesús naal'in sünain nümuin
 namüin:

—Nnojo jüküjüin süchiki tü kasa
 ji'rüitpakat wane'ere'eya jüküjüin
 taso'iraapa aa'in süchikjee ouktaa,
 taya chi Shipayakai Wayuu —
 nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰Nasakirakalaka nia:

—¿Jamüshii naküjaka'a na
 karalouktamaajanakana nüchiki
 Elías sünain niainjachin antüin
 palajana nüpüleerua chi Cristo

Nüneekajalakai Maleiwa?
—namakalaka.

¹¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimiün sünain niainjachin
Elías antün palajana süpüla
yapainjatüin nütüma süpüshua
tü nüpüshikalüirua Maleiwa.

¹² Tamüshii paala jia: Antüichipa
Elías, akaisa nnojolin shiyaawatüin
nia wayuu. E'rüliishii wayumüin
nümüin. Akaweechia tayakai chi
Shipayakai Wayuu, ne'reechi amüin
tayaka'iya —nümakalaka namüin.

¹³ Je na apüniinshiikana nikirajüin,
nayaawatiitpa joolu'u saal'u sünain
niain Juan chi owoutisaajükai
naashajaain achiki Jesús.

**Anashi nütüma Jesús wane jintüi
kale'eru'ushi paala yoluja**

¹⁴ Nantapa sa'akamüin tü wattakat
saalin wayuu, arütkaashi wane
wayuu nünainmüin Jesús sünain
nüsapainyo'ukain nümülatu'u sünain
nümüin nümüin:

¹⁵ —Ekirajuikalee, anii tachon
ayuuishi, anakaja pümliajüle nia.
Müliasü ma'i naa'in wanaa sümaa
nu'kchichijaain. Ojutu'uwaishi
nia sütüma sa'aka tü sikikat je
shiroku wüin. ¹⁶ To'unirüin paala
chi tachonkai nanainmüin na
pikirajuinkana shii'iree neiyajeein
nia. Isasü nachiki —nümakalaka
nümüin Jesú.

¹⁷ Nümakalaka Jesús sümüin tü
wayuukoliirua süpüshua:

—Jiakana manoujüinyeekana
tanain, jia e'rüliikana wayumüin
tamüin, wattairü süma'a ta'atapajüin
jia shii'iree jünoujeein tanain
—nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai
—nümakalaka nümüin nüshi chi
jintükai.

¹⁸ Otta müşhia Jesús,
nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat
suulia tü saal'inrakat nüka
chi jintükai. Sujuittakalaka
nüle'eru'ujee. Anakalaka chi
jintükai wanaa sümaa tia.

¹⁹ Narütkaakalaka na nikirajüinkana
nünainmüin sujuuna tü wattakat
saalin wayuu sünain nasakirüin nia:

—Jamüsü nnojotka'a wountüin
wayu'lüin tü yolujaakat nuulia?
— namakalaka nümüin.

²⁰ Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Isasü jüchiki süka nnojolüin

jünoujain tanain. Shiimiün tü tamakat
jümiün: Müleka jünoujüle tanain,
ja'itairü nnojolüin katsüin joolu'u tü
jünoulakat, jaa'inreerü tü kasa isakat
süchiki wayuu. Maa aka jümataarüle
paala sümüin wane uuchi, "Anakaja
pu'unüle yaajee ka'yatamüin",
sünoujeerü jünüiki. Nnojoleerü kasain
isain jüchiki. ²¹ Otta yoluja eekai
müin aka tü ojuitinnakat nuulia
chi jintükai, nnojoleerü ojuittuin
müleka nnojorule jüchuntüin
nümüin Maleiwa sümaa jaamajüin
—nümakalaka Jesús namüin.

**Aküjüshi Jesús nüchikua
nüchiki sünain ouktajachin**

²² Shiasa mapa tia, wanaa
sümaa jutkatüin Jesús namaa na
nikirajüinkana cha'aya Galilea,
müshi nia namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, aapiüneematüichi ekii taya
sajapulu'umüin wane wayuuirua.
²³ O'utinneeichi aa'in taya natüma.
Je so'u apüniin ka'i süchikjee
tia, oso'ire'enneeichi aa'in taya
—nümakalaka namüin.

Je na nikirajüinkana, mojukalaka
ma'i naa'in sütüma tü nümuüitpaket
namüin.

Tü neerü okotchajünakat
süpüla tü a'waajüleekat

²⁴Nüntakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ümüin tü pueulokat Capernaum. Eeshii wane okotchajülii neerü süpülatjatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Nantakalaka nünainmüin Pedro sünain nasakirüin nia:

—¿Naapüin chi ekirajüikai pia tü neerü süpülatjatkat tü a'waajüleekat Maleiwa? —namakalaka nümüin.

²⁵—Aa —nümakalaka Pedro namüin.

Shiasa nikerolapa Pedro sulu'ümüin wane miichi, arütkaa müshia Jesús nünainmüin sünain nümüin nümüin:

—Simón, tasakirüin paala pia sünain wane kasa: ¿Jaralii na wayuu awalaajüinjanaka nümüin chi sülalashikai mma? ¿Naya na nüchoinkana? ¿Nayataapa na wayuu nnojoliikana nüchooin, na wayuu nuluwataakana ne'e aa'u? —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁶—Naya na wayuu nnojoliikana nüchooin —nümakalaka Pedro ni'ipajee.

Nümakalaka Jesús nümüin:

—Nnojoluja mata awalaajüinjanain na nüchoinkana. ²⁷Otta müsia suulia mojujain naa'in na wayuu aashajaayüiliikana pümaa, anakaja müleka pu'unüle joolu'u sotpä'müin tü palaakat süpüla pujutüin tü kuli'rakat shiroku. Je tü palajateetkat jime piyu'lüin, pujutala saanükü, je eejeerü püpüla wane neerü kachueera. Paapa tia namüin na okotchajüliikana süpüla wawalaajüin wayakana piamale süka, piakai oo'ulaka tayakai —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

Kee'ireesü naa'in laülawaa
na nikirajüinkana Jesús

18 ¹Shiasa mapa tia, arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünain namüin nümüin:
—¿Jaraleechi miyo'uka so'uweena wane ka'i eere nuluwataain Maleiwa? —müsħii naya.

²Neenajakalaka Jesús wane jintüi nünainmüin pasanain nanain na nikirajüinkana. ³Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Müleka nnojorule shii'iranajaain jukuippa maa aka nukuaippa chi jintüikai, müinaya jia mekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. ⁴Maa aka jintüikai chii sünain nnojolüin yaletayaain naa'in, akaainjachia chi wayuu eekai miyo'uweein cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. ⁵Je chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu, maa aka naa'in jintüikai chii, saa'u nünoujain tanain, kamaneeshi nia tamü'inya wanaa sümää.

Chi eekai kaainjalain
atüma wane anoujashi

⁶“Na anoujashiikana tanain, na makana saa'in tepichi, müleka naka'injaale suulia anoujaa nütüma wane wayuu, anashi müleka nujutinnüle chia wayuukai shirokumüin tü palaakat sünain kanutpiunaain nia wane ipa miyo'u süpüla wattainjachin nia shiinalu'ümüin.

⁷“Kapüleesü saa'innüin tü anasükät sütüma wayuu yaa saa'u mmakat, süka wainmain tü kasa kaainjalakat atüma wayuu. Je süka tia, ayateerü wayuu wainma sünain kaainjalaa. Otta chi eekai

naainjireein tü wayuukolüirua kasa mojusü, ‘aisha’ajaa’ meechnia, süka kasalajaneerüin shia nümüin. ⁸Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paal’inrakat süka pajapü je sükajee tü kasa paal’inrakat eepünaale su’unirüin pia tü puu’ikat. Anasüje ne’e shiale amüloolin puulia waneesia pajapü je puu’ui shiale sünain pikerolüin nüma’anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat pajapü je puu’ui, chaa eemüinjachire pujutünün sa’akamüin tü ouktüsükalüirua. ⁹Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi’rakat. Anasüje ne’e shiale amüloolin puulia waneesia po’u sünain pikerolüin nüma’anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po’u, chaa eemüinjachire pujutünün sa’akamüin tü ouktüsükalüirua.

Süchiki wane anneerü machikisat

¹⁰“Jalia jia suulia püläjiin jaaiin noulia na anoujashiikana tanain, na makana saa’in tepichi. Tamüshii paala jia: Na aapiee e’itaashikana süpüla aa’linmajaa naya, jutatusü napüla ekerolaa nünainmüin chi Tashikai Maleiwa chaa iipünaa.

¹¹“Antüshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla to’tte’erüinjatüin wayuu eekai maa’awain nuulia Maleiwa. ¹²Wane wayuu ja’aka, müleka kamü’ünüinre nia poloo shikii anneerü je machikitaarüle waneesia sünainjee, nüpuuteerü tü süpüshikat, tü mekietsatkat shikii mekietsalümüin, chaa saa’u tü namünakat süpüla o’unaa sünain achajawaa süchiki tü machikisatkat.

¹³Shiimüin tü tamakat jümuin:

Nüntapa chi wayuukai sünain, talataleejejeria ma’i naa’in sümaa suulalee sümaa tü mekietsatkat shikii mekietsalümüin nnojotkat machikisalüin. ¹⁴Müsia nukuaippa chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa, nnojotsü nücheküin süpüleerua maa’awain nuulia waneesükaije’e tü anoujasükalüirua tanain, na makana saa’in tepichi.

Müleka kaainjarale wane juwala juulia

¹⁵“Müleka kaainjarale wane puwala puulia, anakaja pu’uniüle nünainmüin süpüla paashajaain nümaa nümuwa süchiki tü kasa mojusü naa’inrakat pümuin. Je müleka kapüräle naa’in tü püküjakat nümuin, puunteerü anajiraain pia nümaa. ¹⁶Akaajasa müleka niyoutküle pünuiki, anakaja püle’ejüle nünainmüin mapeena sünain pümaain waneesia je piama puwalayuu shiale atüjaakana saa’u sünain pansaain tü pümakat nümuin, maa aka tü suluwataakat anain tü nüchikimaajatkat Maleiwa. ¹⁷Je müleka ayatüle nnojolüin kapülain naa’in tü pümakat nümuin, anakaja püküjale süchiki tü naainjalakat namüin na anoujashiikana wanaa sümaa jutkatüin. Je müleka niyoutküle tü namakat na anoujashiikana napiüshua nümuin, piiarakaa pümata nümuin maa aka naa’in eekai matüjiin ayaawajawaa suulia aainjalaa.

¹⁸“Shiimüin tü tamakat jümuin: Tü kasa kapükät jütüma yaa saa’u mmakat, kapeerü chaa iipünaa eere Maleiwa. Je tü kasa taashikat jütüma yaa saa’u mmakat,

taasheerü chaa iipünaa eere
Maleiwa.

¹⁹ “Tamüsü paala jümüin wane
kasaya: Müleka paa'inwale
piamashii wayuu ja'akajee
sünain achuntaa soo'opünaa
wane kasa nümüin chi Tashikai
Maleiwa chakai iipünaa,
aapüneerü shia namüin nütüma.
²⁰ Süka jamün, eejeechi taya
jümaa jiakana anoujashiikana
tanain wanaa sümaa jutkatüin
jia süpüla achuntaa nümüin
Maleiwa, ja'itaina piamashiin je
apüüninshiin ne'e jia”, nümakalaka
Jesús namüin na nikirajüinkana.

**Nüchiki wane achepchiee
mamüliajüinsai**

²¹ Arütkaashi joolu'u Pedro
nünainmünin Jesús sünain nümüin
nümüin:

—Senyotkalee, müleka masütaajule
wane tawala sünain kaainjalain nia
toulia, ḡeratuainjatü motoka amaa
taal'in tü kasa mojusü naa'inrakat?
—Kojuyatua? —nümakalaka nümüin:

²² Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Tamuishi paala pia: Nnojotsü
kojuyatua in ne'e. Motowalinjatü
paa'in waneepia kaainjalakat o'u
puulia —nümakalaka nümüin.

²³ Nüküjakalaka Jesús nüchiki
Maleiwa sünain nuluwataa in
süpüla natüjaainjatüin saa'u
sünain jamüinjatüin sukuaiippa
süpüla motüinjatüin naa'in
naainjala wane nawala noulia:
“Tü nuluwataayakat Maleiwa,
müsü aka saa'in nukuaippa wane
wayuu aluwataashi sulu'u wane
mma. So'u wane ka'i, neenajirüin
na nüchepchiakana nünainmünin
süpüla nütüjaain saa'u jerain neerü
najuyaajüin nuulia wane'ewai nakua

süpüla nawalaajüinjatüin shia
nümüin süchikua. ²⁴ Nüntakalaka
nünainmünin wane chi nüchepchiakai
kajuyaalakai watta saalin neerü
nuulia. ²⁵ Otta nnojotkalaka
nuuntüin nuwalaajüin süchikua
tü nujuyaalakat. Nüsouktakalaka
chi laamakai: ‘Jüikka jümaala
chi wayukai sümaa nu'wayuuse
sümaa nüchooin oo'ulaka süpüshua
tü kasa eekat nüma'ana süpüla
walaainjatüin tü nujuyaalakat toulia
süka tü naliakat’, nümakalaka.

²⁶ “Nüsapainyo'ukakalaka
chi nüchepchiakai nümülatu'u
chi nülaamainkai sünain
nuchuntashaatain nümüin
nümüllialüin nia sünain nümüin
nümüin: ‘Anakaja paawarüle paala
taya, tawalaajeerü pümuin süpüshua
tü tajuyaalakat’, nümakalaka
nümüin. ²⁷ Je chi laamakai,
nümüliajakalaka naa'inyaka chi
nüchepchiakai sümaa nuu'ulaaleein
tü nünneetsekät nüpüla sümaa
taashin nia nütüma.

²⁸ “Otta chi achepchieekai,
nu'unakalaka nünainmünin
wane achepchiee wanaa nümaa.
Nujuyaajirüin paala wane palitchon
neerü. Naapaa nümüshia chi
nüpüshikai nümülapünaa sünain
nümüin nümüin: ‘Puwalaaja
pümaala tü pujuyalakat toulia’,
nümakalaka nümüin.

²⁹ “Niasa chi nüpüshikai,
nüsapainyo'ukakalaka nia
nümülatu'u sünain nüchuntashaatain
nümüin nümüllialüin nia sünain
nümüin nümüin: ‘Anakaja
paawarüle taya, tawalaajamaateeriü
pümuin süpüshua tü tajuyaalakat’,
nümakalaka nümüin.

³⁰ “Nüsouktakalaka nümüin:
‘Nnojoruleeja'a süpüla taawalüin

pia', nümakalaka nümüin.
Nüpüreesajitkalaka joo chi
nüpüshikai wane'ere'eya nujuittüin
nuwalaajapa tü nujuyaalakat.

³¹ Nayasa na waneeirua
achepchieekanairua, mojukalaka
ma'i naa'in naapapa súchiki tü
alatakat. No'unakalaka nünainmüin
chi nalaamainkai sünain akijaa
súchiki süpüshua tü alatakat nümüin
chi napüshikai.

³² "Je joolu'u chi laamakai,
neenajakalaka joo chia
núchepchiakai nünainmüin sünain
nümüin nümüin: 'E'rüikaiche
aa'in wayumüin pia. Aashin
too'ulaayaainkain tü tanneetsekat
püpüla süka püchuntüin tamüin
taawaliün pia. ³³ Mojushiisü
tamüin nnojolüin püümüliajün chi
püpüshikai maa aka tamüliajün
pia', nümakalaka nümüin. ³⁴ Je
sünain jashichin ma'i chi laamakai,
nujutikalaka joo chi núchepchiakai
sulu'umüin tü kaatsetkat süpüla
ni'yaajünün wane'ere'eya
nujuittüin nuwalaajapa süpüshua tü
nujuyaalakat.

³⁵ "Tamuñii paala jia: Akaweenia
jia wane'ewaire jukua nütüma chi
Tashikai Maleiwa chakai iipünaa
müleka nnojorule motoleeinya jaa'in
naainjala na juwalayuukana juulia",
nümakalaka Jesús namüin na
nikirajuinkana.

**Ekirajüshi Jesús so'o'opünaa
akatalawaa suulia a'wayuusee**

19 ¹ Shiasa nükijapa Jesús tüü
namüin na nikirajuinkana,
o'unüshi nia chajee Galilejee
sulu'umüin tü mmakat Judea. Je
yalajee yala, o'unüshi waneemüin
sa'ata tü súchikat Jordán.

² Suushikajaakalaka watta saalin

wayuu nüchiirua. Je nüntapa
chamüin, niiyajüin wayuu eekai
ayuulin sa'aka tü wayuukolüirua.

³ Narütkaakalaka wane wayuu
fariseoirua nünainmüin Jesús
süpüla nasakirayaainjachin nia
shii'iree niweetirüin wane pütschi
kasalajanajatkat nümüin natüma
sünain maa:

—¿Anasü müleka nuu'ulaale
nu'wayuuse wane wayuu saalijee
kasa eekai eein ne'e? —namakalaka
na fariseokana nümüin Jesús.

⁴ Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Jütüjaaa aa'ut tü ashajünakat
paala súchiki jamüin sukuaiippa
wayuu wanaa súmaa sükumajünün
paala súmaiwa nütüma Maleiwa.
Nükumajün wayuu toolo oo'ulaka
wayuu jierü. ⁵ Je nümakalaka chi
Maleiwakai: "Sükajee takumajün
wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü,
anashi nujuittüle chi wayuukai
nuulia chi nüshikai je suulia
tü niikat süpüla ka'wayuusein
nia je süpüla kepiainjachin nia
súmaa tü nu'wayuusekat saa'u
sa'aniraaitpain nukuaippa
súmaa", müshi Maleiwakai paala
súmaiwa. ⁶ Waneeinapa wayuu naya,
nnojoliinapa katata'awain. Tamuñii
paala jia: Sa'aniraapa nukuaippa
wane wayuu toolo súmaa wane jierü
nütüma Maleiwa, nnojotsü anain
süpüla sükatajiraanüin sütümä
wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

⁷ Namakalaka na fariseokana
ni'ipajee:

—¿Jamaka'a sümaka'a tü
nüshajakat Moisés tü makat:
"Müleka nücheküle wane wayuu
süpüleerua nuu'ulaain suulia
tü nu'wayuusekat, che'ojaasü
nüshajüin ne'e wane karaloukta
aapiria tü nu'wayuusekat sünain

nuu'ulaainjatüin shia. Súchikijee naapüin tü karalouktakat sümüin, eesü süpüla nüjütüin shia nüma'anajee", makat? —namakalaka nümuin Jesús.

⁸Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—“Ma jüturna sukuaiipa ju'wayuuse müleka juu'ulawere suulia”, müşija Moisés namüin na jutuushinuukana süka nayouktüin tü nüchekat chi Maleiwakai napüleerua. Eekaja'a su'ttaiwa'aya, nnojotsü majatüin. ⁹Je tanüiki tayakai joolu'u jümuin, müsü mayaa: Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, sümaa nnojotsün süma'iüjiraasiin nümaa wane wayuu naata nuulia, müleka ka'wayuusere nia nüchikua, kaainjalashi. Je kasalajaneerü nümuin nüma'iüjaan sümaa tü jeketkat nu'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaushitkat, kaainjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nümuin nüma'iüjaan sümaa tü jierü oo'ulaushitkat —nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

¹⁰Namakalaka joolu'u na nikirajüinkana nümuin Jesús:

—Müleka shialeje nukuaippain wane wayuu sümaa tü nu'wayuusekat tia pümat, anasüja ayatüle wane wayuu ma'wayuusein —namakalaka nümuin.

¹¹Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojotsü kapülain saa'in wayuu süpüshua tü jümuipakat. Naya kapülaka aa'in ne'e na süpülanakanaja'aya nütüma Maleiwa. ¹²Eeshii wayuu eekai ma'wayuusein süka aleinjanain naya. Eeshii wayuu eekai ma'wayuusein süka nakapajünün. Je eeshii eekai ma'wayuusein süka na'yataweein nümuin Maleiwa chakai iipünaa

süka süpüshua naa'in. Je joolu'u, chi eekai nuuntüin ma'wayuusee, anakaja kapürale naa'in — nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

¹³Je so'u wane ka'i, antinnüshii wane tepichiirua nünainmüin Jesús süpüla ni'itaainjatüin najapü naa'uirua sümaa nüchuntüin nümuin Maleiwa naa'u. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiajaakalaka tü wayuukolüirua.

¹⁴Otta müşia Jesús, müşi namüin na nikirajüinkana:

—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nakuaiipa na tepichikana sünain nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia nakuaiipa tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataaín Maleiwa —nümakalaka namüin.

¹⁵Shiasa súchikijee ni'itaain najapü saa'u tü tepichikalürua, o'unüshi nia yalajee yala.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataaín Maleiwa

¹⁶Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu jima'ai sünain nüsakiruin nia:

—Ekirajüikalee, ɿjarat anasü taa'inrüinjatka süpüla eeinjachin taya nümaa Maleiwa waneepia?

¹⁷Asouktüshi Jesús:

—ɿJamüshi püsakiraka'a taya sünain kasa anasü? Waneesha Maleiwa niain anashin. Müleka pücheküle süpüleerua eeinjachin pia nümaa waneepia, poonoo pümaala sümaa tü nuluwataakat anain — nümakalaka Jesús nümuin.

¹⁸—ɿTü jaratkat? —nümakalaka nümuin Jesús.

Nüsouktakalaka Jesús nümuin:

—Tü nuluwataakat anain, müsü mayaa: “Nnojo pu'utuin saal'in wayuu. Nnojo püma'üjaan sümäa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein. Nnojo pu'lujajün sükorolo wayuu. Nnojo püküjün alawaa süchiki wane wayuu. ¹⁹Kojutüinjatü pütüma püi je püshi. Oo'ulaka na wayuukana napüshua, anashii aire püpüla maa aka alin pia püpüla jiraa”, makat —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁰Taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya. ¿Kasa che'ojaaka tapüleerua? —nümakalaka nümüin Jesús.

²¹Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Müleka pikeraajeere süpüshua tü nüchekakat püpüleerua Maleiwa, anashi müleka puikküle tü pukorolokot süpüshua süpüla püsüläjüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia iipünaamüin cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'linrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmüin süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.

²²Je chi jima'aikai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, o'unüshi nüma'anajee sünain mojuin ma'i naa'in süka washirüin ma'i nia.

²³Nümakalaka joolu'u Jesús nümüin na nikirajuinkana:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai ataralaain sümäa tü nuwashirüinkat, kapüleejeerü ma'i nümüin ekerootoo cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa.

²⁴Müshi tachikua: Mapüleesat süpüleerua shikerötüin wane “camello” so'ulu'upünaa wane wutia suuliale'eya shikerötüin wane wayuu washirü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.

²⁵Patatsü ma'i naa'in na nikirajuinkana sütüma tü nümakat Jesús.

—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu —namajiraakalaka.

²⁶Eirakaashi joo Jesús namüin sünain maa namüin:

—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.

²⁷Müshi joo Pedro nümüin Jesús:
—Wapütiin süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa. ¿Kasakalaka nuwalaajeenain aka waya Maleiwa? —nümakalaka.

²⁸Nüsouktakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaushi tayakai chi Shipayakai Wayuu nütüma Maleiwa süpüla aluwataawaa so'uweena wane ka'i. Otta jia polookana piammüin tekirajuin, saa'u tamaain jia waneepia, aluwataweena jia so'uweena ka'ikat tia naa'u na wayuu Israelkana, na polooshiikana piammüin e'irukuu, sulu'u tü mma jeketkat. ²⁹Je chi wayuu eekai nüpütiin nipia, nuvalayuu, nüshi, nii, nüchonnii, je na'apainse shiale süpüleerua aküja tachiki, alana'aleejeeria tü aapüneetkat nümüin maa aka polootua shikii suulia tü kasa nüpükat. Je eejeechi nia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaauushin naa'in. ³⁰Tamüshii paala jia: Ja'itaina mojutüin na anoujashiikana sütüma wayuu maa'ulu yaa, ekeroleenapaja'a naya nüma'anamüin Maleiwa so'u wane ka'i. Akaajasa na manoujainsaliikana, ja'itayaashijie kojutüin sütüma wayuu maa'utpünaa yaa, nnojoleena kasajanain nümüin Maleiwa so'u

ka'ikat tia —nümakalaka Jesús
namüin.

Nachiki wane a'yataalii
sulu'u wane apain

20 ¹Nümakalaka Jesús
namüin: “¿Jamüsü,
saa'in jümüin, tü nukuaippakat
Maleiwa sünain aluwataawaa? Tü
nuluwataayakat Maleiwa, müsü
aka saa'in nukuaippa wane wayuu
ka'apainseshi. O'unüshi watta'a
maälü pülaasapa'amüin sünain
nüchajaain süchiki wayuu süpüla
shi'yataainjatüin so'u ka'ikat tia
sulu'u tü na'apainsekat. ²Nüküjain
namüin na wayuukana sünain
nuwalaajüinjachin namüin
wane'ewai nakua waneesia neerü
kanüliasü ‘denario’ süpüla wane ka'i
saa'u na'yataain nümüin sulu'u tü
na'apainsekat. Nüjtäkalaka naya
sulu'umüin tü na'apainsekat.

³“Shiasa mapa tia, maa aka
ja'ipa ka'i, o'unüshi nia nüchikua
pülaasapa'amüin. Eekalaka nüpüla
wane wayuuirua sha'washawalüin
sünain ma'yataain. ⁴Nümakalaka
namüin: ‘Anakaja ju'unüle ji'yataaiwa
jiakanaya sulu'u tü ta'apainsekat.
Tawalaajeerü jümüin ji'yataain’,
nümakalaka namüin. ⁵No'unakalaka.

“Je maa aka kale'o oo'ulaka
maa aka aliika, o'unüshi nia
pülaasapa'amüin nüchikua süka
che'ojayülin nümüin wayuu
a'yataainjatkat. ⁶Shiasa mapo,
maa aka motsapa ka'i, o'unüshi
pülaasapa'amüin nüchikua'aya.
Eekalaka waneeiruaya
sha'washawalüin sünain ma'yataain.
Nümakalaka namüin: ‘¿Jamüsü
kettatka'a ka'ikat jaa'u sünain
ma'yataain jia?’, nümakalaka
namüin. ⁷Nasouktakalaka nümüin:

‘Nnojoliishii waya a'yataain
süka nnojolin jaralin eenajaain
süpüla a'yataawaa’, namakalaka.
Nümakalaka namüin: ‘Anakaja
müleka ju'unüle sulu'umüin tü
ta'apainsekat süpüla ji'yataain
chamüin’.

⁸“Shiasa mapo aipa'a, nümakalaka
chi ka'apainseshikai nümüin
chi ni'ipachikai: ‘Peenaka na
a'yataaliikana süpüla puwalaajüin
namüin tü na'yataainkat. Puwalaaja
palajana na chiiruajanakana o'ttün
sünain a'yataawaa. Je süchikijee,
puwalaajeena na palajanakana
o'ttün’, nümakalaka.

⁹“Narütkaakalaka nünainmüin
na o'ttüşhiikana sünain a'yataawaa
motsapa ka'i. Nawalaajünakalaka
wane'ewaire nakua süka wane
‘denario’. ¹⁰Otta narütkaapa na
o'ttüşhiikana palajana sünain
a'yataawaa, alatiinjatüyya naashin
namüin suulia tü waneekat
‘denario’. Otta nawalaajünakalaka
wane'ewaire nakuaya süka wane
‘denario’. ¹¹Je nawalaajünapa,
o'ttüşhiikana naya sünain noyoojoooin
noo'omüin chi ka'apainseshikai
sünain namüin nümüin: ¹²‘Nala
o'ttüşhiikana motsapa ka'i
sünain a'yataawaa, wanaawasü
puwalaajüin namüin wanaa wamaa
waya o'ttüşhiikana watta'ajee
maälü, ka'isitshikana so'uka'ipa’,
namakalaka nümüin.

¹³“Nümakalaka joo chi
ka'apainseshikai nümüin wane:
‘Waa'iraa, nnojoishi e'rüshin wayumüin
taya püümüin. Soto paal'in sünain
taashajaalatüjülin tüü pümaa sünain
tawalaajüinjatüin püümüin tü waneekat
“denario” süpüla wane ka'i. ¹⁴Pu'una
pü mata pipialu'umüin sümaa tü
taapüüt pakat püümüin. Tacheküin

taal'inyaka wanaaweein taapakat
nümüin chi antüshikai chiirua sümaa
tü taapakat pümüin.¹⁵ Taashishi
taya süpüla taal'inrüin tü tachekekakat
süka tü tanneetsekat. ¿Mojushiisü
pümüin nnojolin ji'iyein taya saa'u
suulia wayuu?', nümakalaka chi
ka'apainsheshikai nümüin.

¹⁶"Akawechia chi eekai jekechin
sünain anoujaa tanain, maa aka chi
eekai kama'aichin sünain anoujaa
tanain, ekeroleena naya chamüin
eere nluwataain Maleiwa sünain
wanaawain nakuaippa no'ulu'u
Maleiwa", nümakalaka Jesús namüin.

**Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki
sünain nu'utinnajachin aa'in**

¹⁷ So'u wane ka'i, wanaa sümaa
nu'unüin Jesús Jerusalénmüin,
neenajakalaka namüwa na
nikirajüinkana polooshiikana
piammüin sünain maa namüin:

¹⁸—O'unajana joolu'u waya
Jerusalénmüin, je tayakai chi
Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi
ekii taya najapulu'umüin na
laülaayuushiikana na'akajee na
sacerdote judókana oo'ulaka na
karalouktamaajakanaka. "Anashi
nu'utinnüle aa'in süka kaainjaralin
ma'i nia", meena naya tachiki
¹⁹ sünain naapüin taya najapulu'umüin
na gentilekana. Je naairua,
neme'erainpaleechi taya sümaa
na'yaateechin taya. Je süchikijee tia,
nakachereechi taya süpüla ouktaa. Otta
nu'unnaa chi apüntüinkai ka'i süchikijee
tia, oso'raajeerü taal'in —nümakalaka
Jesús namüin na nikirajüinkana.

**Jacobo oo'ulaka Juan, achuntüshii
wane kasa nümüin Jesús**

²⁰Sürütkaakalaka joolu'u tü niikat
Jacobo je Juan, na nüchonniikana

Zebedeo, nünainmüin Jesús namaa
nayakana. Süsapaingo'ukakalaka
shia nümülatu'umiin süpüla
süchuntüinjattu nümüin wane kasa.

²¹Nümakalaka Jesús sümün:

—¿Kasa kee'ireeka paa'in
taa'inrüin pümüin?

Süsouktakalaka nümüin:

—Tacheküin süpüleerua
pükkale'erüin na tachonniikana
pa'ato'u cha'aya eejeechire
puluwataain, wane pikialu'ujee
oo'ulaka wane pipe'eru'ujee
—sümakalaka nümüin Jesús.

²²Nümakalaka joolu'u Jesús
namüin Jacobo oo'ulaka Juan:

—Nnojotsü jütüjaain aa'u tü
juchuntakat. ¿Juunteerüjasa'aya
jülatirüin tü müliaa te'reetkat? —
müshi nia namüin.

—Aa, wountereerü —namakalaka
nümüin Jesús.

²³Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimün sünain ji'rüinjattu
müliaa maa aka tayakai. Otta na
aikkalaainjanakana tekialu'ujee
oo'ulaka tepe'eru'ujee, nnojoishi
laülaain taya süpüla, nieechi
e'itaaka chi Tashikai Maleiwa
—nümakalaka Jesús namüin.

²⁴Shiasa na polooshiikana nikirajüin,
natüjaapa saa'u tü nachuntakat,
aashichijaashii naya namüin Jacobo
je Juan süsala tia. ²⁵Neenajakalaka
Jesús napiüshua na nikirajüinkana
nünainmüin sünain nümüin namüin:

—Na laülaashiikana naa'u na
gentilekana, naluwataain naya
pejewa. ²⁶Ottu jukuaiippa jaikana,
nnojotsü müinjattu. Chi wayuu
laülaweekai ja'aka, achenküshi
jüüjüüinjachin jüümüin jüpüshua.

²⁷Akaajaa chi wayuu eekai nücheküin
süpüleerua miyo'uweein ja'aka,
achenküshi niainjachin jüüjüüin

jümuin jüpüshua.²⁸ Maa aka tayakai chi Shipayakai Wayuu, nnojoishi antüshin taya süpüla shiyataainjatüin wayuu tamüin, alu'ujasa süpüla ta'yataainjachin sümüin wayuu, je süpüla taashinjatüin wayuu wainma suulia saainjala sünainjee ouktüin taya saa'u —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Anashii piamashii mo'usaliitüma Jesús

²⁹Ajuittüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ujee tü pueulo kanüliakat Jericó sümäa wayuu watta saalin.³⁰Eekalaka napüla pihamashii wayuu mo'usaliitü joyojoyolüin sotpa'a tü wopukot. Je natüjaapa saa'u na mo'usaliikana sünain nülatüin Jesús na'ütpünaa, nowoorulaakalaka joo sünain namüin:

—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümlülia waya.

³¹Shiasa tü wayuu wattakat saalin,

—Kaseesün jikiisa —müsü namüin na mo'usaliikana.

Otta nayakana, masütaajusalii sünain a'waataa:

—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümlülia waya —namakalaka.

³²Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüsaajirüin na mo'usaliikana nünainmüin.

—¿Kasa jüchekaka taa'inrüin jümuin? —nümakalaka Jesús namüin.

³³—Senyotkalee, anashii müleka ko'ule waya —namakalaka nümuin.

³⁴Nümüliajüin Jesús na mo'usaliikana sümäa ni'itaain najapü sünain no'u. Ko'u müşhija na wayuukana. Je süka anaitpain no'u, no'unakalaka joo nümaa Jesús.

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

21 ¹Je nülü'iilapa Jesús namaa na nikirajüinkana sünainmüin Jerusalén, antüshii naya sü'ütpa'a tü pueulokat Betfagé, peje sünain tü wutai kanüliakat Olivos. Nüjtäkalaka pihamashii na nikirajüinkana nüpüleerua,²sünain nümuin namüin:

—Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat. Jikerolapa sulu'umüin, ji'reerü kapüin wane püliikü oo'ulaka chi süchonkai sü'ütpa'a. Jüsiwateerü tü süpükät süpüla jajattüin naya tamüin yaamüin.³Je müleka “¿Jamuinjatü jüsiwataka'a tü süpükät?”, sümüle wayuu jümuin, “Che'ojaashii nümuin chi Senyotkai je nüjtiramaateechi yaamüin nüchikua”, meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.

⁴Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünuükikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünuükimaajachi sünain maa:

⁵“Jüküja namüin na wayuu Jerusalénje'ewaliikana sünain maa namüin: ‘Iseeichi jünainmüin naa'u wane püliikü puutut chi Aluwataainjachikai jaa'u. Shiimüin sünain anamiaain ma'i nia’”.

⁶No'unakalaka na nikirajüinkana sünain nekeraajüin tü aluwataanakat anain nütüma Jesús.⁷Najattakalaka tü püliiküköt oo'ulaka chi püliiküchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalaajanakat naa'u na püliikükana. Je no'otookalaka Jesús naa'u chi püliiküchonkai.

⁸Awayalaya müsü süshe'inpalaiana tü wayuukolüirua wattakat saalin

nüpileerua sulu'upünaa tü wopukot. Oo'ulaka waneeirua, ashottushii alamatuna süpüla ne'itaainjatiuin shia nüpüla eepünaainjachire nülatüin. Naa'inrüün tüü süpüla nee'iyatüin nujutu nümüin. ⁹ Je tü wayuuirua wattakat saalin nüpileerua oo'ulaka nüchiiruajee Jesús, namayaa namakalaka emetut sünain nasaküin:

“Aleluya,
wa'waajüin chi Nülüinkai
David”.

“Wa'waajüin chi Maleiwakai süka
nijütüin nia wamüin.
Anata'aleeshija'a ma'i chi
antakai wanaainmüin”.

“Aleluya,
wa'waajüin ma'i Maleiwa”.

¹⁰ Je nikerolapa Jesús sulu'umüin Jerusalén, patatsü saa'in tü wayuukolüirua süpüshua sünmaa naashajaajiraain sünain maa:

—¿Jaraikai nian? —namakalaka.

¹¹ Namakalaka na wayuukana eekai nakiijeein:

—Nia Jesús chi nüniükimaajachikai Maleiwa chaje'ewaikai Nazaret cha'aya Galilea —namakalaka.

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkälüirua

¹² Shiasa süchikijee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüirua sünain sükkäain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümüin Maleiwa, je na ayalajüshiikana. Nujuittarakalaka na wayuukana sünmaa tü mürütkalüirua anooipa'amüin. Nutunnajakalaka nemeesain na a'wanajaaliikana neerü oo'ulaka neinase na oikkaaliikana wuchii toomasü. ¹³ Müshi Jesús sümüin tü wayuukolüirua:

—Tü nüniuki Maleiwa ashajuushikat paala sümäiwa, müsü mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatu na tapüshikana tamüin”, müshi. Otta jaakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaippa sünain jükküin tü mürütkat, müsü aka saa'in shipia ka'ruwarannuu jüturna tü nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁴ Je wanaa sümäa eein Jesús sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, antüsü nünainmüin wayuu eekai mo'uin oo'ulaka eekai masa'ain. Niiyajakalaka naya. ¹⁵ Otta na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, jashichishii naya nümüin Jesús saalijee tü kasa anasü naa'inrakat ne'rüin, je saalijee tü sümakat tü tepichikalüirua sünain su'waajüin nia sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain namüin: “Aleluya, wa'waajüin chi Nülüinkai David”.

¹⁶ Nasakirakalaka Jesús:

—¿Paapüin tü sümakat tü tepichikalüirua? —müshii nümüin.

—Aa —nümakalaka Jesús namüin.

—Nnojottaale sotüin jaa'in tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat mayaa:

“Pi'itaain na tepichikana oo'ulaka na atujaayüliikana süpüla na'waajüin pia süka süpüshua naa'in”, makat —nümakalaka namüin.

¹⁷ Shiasa süchikijee tia, o'unishi Jesús nama'anajee sünain nu'unüin sulu'ujee Jerusalén sulu'umüin tü pueulokat Betania süpüla nülatirüinjatüin aikat cha'aya.

Ajulujaasü tü wunu'u
higuerakat nütüma Jesús

¹⁸ Shiasa mapa watta'a maalü,
sünain nüle'ejüin Jesús nüchikua

namaa na nikirajüinkana
Jerusalénmüin, ouktakalaka nia
jamü wopulu'u. ¹⁹Ni'rapa wane
wunu'u kanüliasü "higuera" sotpa'a
tü wopukot, nürütkaakalaka
sünainmüin. Machonkalaka shia
nüpüla, ee'eraaka ne'e süpana.

—Maleeirüma'alee pia machoin
—nümakalaka sümüin tü wunu'ukot.

Ajulujaan müsia tü wunu'ukot
süttüma nünüiki Jesús. ²⁰Je na
nikirajüinkana, patatsü ma'l naa'in
ne'rapa tü alatakat. Nasakirakalaka
Jesús:

—¿Kasa sujulujaamaataka atüma
tü wunu'ukat?

²¹Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin:
Müleka kanourale jia sümää
nnojolüin wainmajüin jaa'in sünain
anoujaa, juunteeerü jaa'inrüin tü
taal'inrakat sümüin tü wunu'ukot.
Oo'ulaka müleka jümataarüle
sümüin wane uuchi, "Anakaja
pu'unüle yaajee shirokumüin tü
palaakat", sünoujeerü jünüiki.

²²Tamüshii paala jia: Wanaa sümää
juchuntüin nümüin Maleiwa, müleka
jünoujüle sünain naa'inrüinjatüin
tü jüchuntakat, shiimüin sünain
naa'inreerüin —nümakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.

¿Jara koonoloka Jesús?

²³Nikerotakalaka Jesús sulu'umüin
tü a'waajüleekat Maleiwa. Je wanaa
sümää nikirajüin tü wayuukolüirua
yala, arütkaashii nünainmüin na
laülaayuushiikana na'akjee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na
laülaashiikana naa'u na judíokana,
sünain namüin nümüin:

—¿Jara koonoloka pia süpüla
pujuittirüin anooipa'amüin tü
wayuu oikkaatkälüirua? ¿Jarai

ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin
shia? —namakalaka nümüin.

²⁴Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Tasakirüin paala jia'aya. Müleka
jüsouktüle tamün, taküjeerü
jümüin kasain ootüin taya süpüla
tojuittirüinjatüin anooipa'amüin
tü wayuu oikkaatkälüirua. ²⁵¿Jara
ke'inaajalaka Juan sünain
owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu,
niataapa Maleiwa? —nümakalaka
Jesús namüin.

Naashajaajiraakalaka namüiwa:

“Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle,
‘Jamakalaka nnojoliika’
jünoujain nünüiki?”, meechi nia
wamüin. ²⁶Oo'ulaka mojushiiü
süpüla ‘Wayuu’ wamüinjanain
süka nünükimaajachin nia
Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua.
Mojushijeerü namüin”, majiraashii
naya nujuuna Jesús.

²⁷Nasouktakalaka joo nümüin
Jesús:

—Nnojoishi watüjaain aa'u jaralin
ke'inaajalain.

Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Nnojoluja'a süpüla taküjeerü
jümüin jaralin ke'inaajalain taya
—nümakalaka namüin.

Nüküjüin Jesús nachiki piamashii achonlu

²⁸Ayatüshi Jesús sünain
naashajaain namaa na laülaayuu
judíokana cha'aya sulu'u tü
a'waajüleekat. Müshi nia namüin:
“Jülija jaa'in tü taküjainjatkat joolu'u
jümüin. Eetaashi wane wayuu,
kachonshi piamashii tooloyuu.
Arütkaashi nia nünainmüin
chi emülieekai sünain nümüin
nümüin: ‘Tachee, anakaja müleka
pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u
tü ta'apainsekat’, nümakalaka

nümüin.²⁹ Nnojo, nnojoleechi taya a'yataaain sulu'u tü pa'apainsekat' nümakalaka chi emülieekai nümüin chi nüshikai. Otta müşia süchikijee, ee'iranajaasü naa'in je nu'unakalaka ni'yataaain.³⁰ Arütkaashi chi nashikai nünainmün chi epayaakai sünain nümüin nümüin: 'Tachee, anakaja müleka pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u tü ta'apainsekat', nümakalaka nümülinya. 'Meerüja'a', nümakalaka chi epayaakai nümüin chi nüshikai. Otta mo'unüinkalaka nia, nnojotsü nikeraajüin tü nümakat paala", nümakalaka Jesús namüin.

³¹ Nüsakirakalaka joolu'u Jesús na laülaayuu judíokana sünain nümüin namüin:

—Nanainjee na piamashiikana achanlu, ñjarai oonooka sümama nünüiki chi nashikai?

—Chi emülieekai —namakalaka nümüin Jesús.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Na okotchajüliikana neerü nümüin chi süläülashikai mma oo'ulaka tü wayuuirua maa'insatkat, nayeena ekerolaka cha'aya eemüinre nuluwataaain Maleiwa. Otta jiakana, iseeri jüchiki ekerotaa.³² Süka jamüin, antüshi paala Juan chi owoutisaajüikai jünainmün sünain nii'yatuin jümüin jamüinjatüin jukuaippa süpüla jaal'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpileerua. Otta jiakana, nnojotsü jünoujain tü nümakat jümüin. Akaajasa na okotchajüliikana neerü oo'ulaka tü wayuuirua maa'insatkat, nanoujüin tü nümakat. Je mayaainje ji'rüin naya sünain anoujaa, nnojotsü jiyaawaje'erüin jaal'in, shia eeka ne'e masütaajuin jia sünain jiyouktiin tü

nümakat Juan —nümakalaka Jesús namüin.

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

³³ Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judíokana sünain nümüin namüin: "Jaapa tanüiki süpüla tekirajüinjanain jia süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma: Eetaalashi wane wayuu kama'anashi wane mma. Nükulaalajakalaka shia süpüla apünaajünaa tü wunu'u kachonkat uuwa sulu'u. Je yaa sulu'u tü na'apainsekat, nükumajakalaka wane ishi süpüla ocho'ulajia süchon tü nüpünajüinkat süpüla wiinoinjatüin shia. Otta nükumajüin wane türojo süpüla e'rajia saa'u tü na'apainsekat.

"Saa'u nu'unajachin wattamüin, naa'inmajirakalaka wane wayuuirua tü nüpünajüinkat.³⁴ Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin na nüchepchia nanainmün na aa'inmajüliikana sünain maa namüin: 'Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat, tü tamüinjatkat jüturna saa'u takoroloin shia'.

³⁵ "Otta na nüchepchiakana, ata'ünnüshii natüma na aa'inmajüliikana. Nashe'ejüin wane. No'uta aa'inchii wane. Je chi wane, na'ina'alün süka ipa.³⁶ Shiasa süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane nüchepchiairuaya kojuya noulia na palajanakana nanainmün na aa'inmajüliikana. Mataaja'a naa atüma'aya.³⁷ Shiasa mapa ma'i, nüjütinjaa chi nüchonkai nanainmün na aa'inmajüliikana

sünain nümüin, 'Nieechi kojutka chi tachonkai natüma', nümakalaka.

³⁸"Nayasa na aa'inmajüliikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai nüpanapa, aashajaajiraashii naya: 'Iseeichi chi apaaneechikai amüin tü apainkat. Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpüla wayinjanain makatün apüla shia', müshii naya. ³⁹Nayu'tkalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.

⁴⁰"Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajüliikana?", nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judíokana.

⁴¹Nasouktakalaka nümüin:
—Nnojoleena nümüliajüin na aa'inmajüllii e'rüliikana wayumüin. Nu'uteena aa'in naya. Je naa'inmajireerü tü nüpuñajüinkat wayuu naata aapawalinjatkat nümüin waneepia tü süpuñikat súchon tü a'ttieekat sükotchajünajatkat o'u — namakalaka nümüin Jesús.

⁴²Nümakalaka Jesús namüin:
—Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa:

"Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi,
ekeraajüitpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi.
Chi e'itaakai tü ipakat, nia Maleiwa.

Je patatsü ma'i waa'in süka we'riün tü naa'inrakat", makat.

⁴³"Tamüshii paala jia: Mayaashiije e'itaauhishin jia paala sümäiwa süpüla eenjanain jia nümaa Maleiwa eere nuluwataain, nuu'ule'ereena jia suulia tia. Nayena e'itaanaka nütüma na eekai naa'inreerün tü nuluwataakat anain. ⁴⁴Ott

tayakai, taya'aya chi ipa jiyouktakai. Je sükajee tia, soto jaa'in wane kasa. Taya'aya chi Nüneekajalakai Maleiwa, je chi eekai niyoutküin taya, amülouijeechi", nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵Otta müshi'iya na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana je na fariseokana, naapapa tü nüküjaipakat Jesús, nayaawata aa'u sünain nayain müin aka naa'in na aa'inmajüllii e'rüliikana wayumüin sulu'u tü nüküjaipakat achiki Jesús. ⁴⁶Kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús, otta nnojoishi nata'ülin süka mmolüin naya seema tü wayuu kamalainkat amüin nüniuki Jesús süka niain wane nüniukimaajachi Maleiwa saajüin tü wayukolüirua.

Süchiki wane ekawaa

22 ¹Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judíokana sünain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: ²"¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa wane aluwataashi ekeraajakai wane ekawaa miyo'u shikiira ka'wayuusee nütüma wane nüchon. ³Nüjütakalaka na nüchepchiakana süpüla neenajüinjatiün wane wayuuirua sünainmüin tü mi'iraakat. Nayasa'a na eenajiruushikana napüshua, oo'ulaayaa müshii naya suulia antaa sünainmüin tü mi'iraakat.

⁴"Niasa chi aluwataashikai, nüjütakalaka nüchikua wane nüchepchiaruaya nanainmüin na eenajiruushikana süpüla

namüinjatüin namüin: 'Joo'uya jümaala, kettaaitpa tü eküütkat jüpüla. Shia o'utinnaka aa'in tü paa'a kaüstüsükat ma'i süpüla tü mi'iraakat. Anakaja müleka ju'unamaatüle chamüin nipialu'ümüin chi aluwataashikai sünainmüin tü ekawaakat shikiirakat tü ka'wayuusekat nütüma chi nüchonkai'.

⁵"Otta na eenajiruushikana napüshua, nnojotsü kapülain naa'in shia. No'unayaa namakalaka sünain na'yataain. Eeshii o'unakai sünain apünajaa, sünain ayalajaa je sünain oikkawaa. ⁶Otta na waneeirua eenajiruushikana, ne'ra'alä amüinchii na achepchiee ajütüüshikana nanainmüin. Nata'ülakalaka naya süpüla no'utaa aa'in. ⁷Niasa chi aluwataashikai, naashichijjaakalaka ma'i. Nüjütakalaka na nüsureratsekana süpüla no'una'alüin naa'in na uwomuyuuushiikana je süpüla na'ajüinjatüin tü miichikalürua sulu'u tü pueulo kepiakat alu'u naya.

⁸"Nümakalaka chi aluwataashikai namüin na nüchepchiakana: 'Kettaaitpa tü ekawaakat. Otta na eenajiruushikana tatüma, nnojoliija'a wayuuin anashii süpüla antaa sünainmüin tü mi'iraakat. ⁹Anakaja müleka ju'unile joolu'u chaa metkaalaru'upünaa süpüla shia in jeenajüin wayuu eekai eein ne'e sünainmüin tü ekawaakat', nümakalaka namüin. ¹⁰No'unakalaka na nüchepchiakana chaa metkaalaru'upünaa sünain nantirüin süpüshua wayuu eekat napüla sünainmüin tü mi'iraakat, wayuu eekai anamiain je eekai mojulaain. Wotokalaka nipia chi aluwataashikai süka süntüin wayuu watta saalin

sünainmüin tü ekawaakat shikiirakat ka'wayuusee nütüma chi nüchonkai.

¹¹"Wanaa sümaa nekaain na wayuukana, antüshi chi aluwataashikai na'akamüin. Ni'rakalaka wane wayuu sulu'u ne'e wane nüshe'in nnojotsü süpülatüin wane mi'ira shikiira ka'wayuusee. ¹²Nümakalaka chi aluwataashikai nümüin: 'Waa'ira, ɿjamüshi yaaka'a pia sulu'u wane püshe'in nnojotkat süpülatüin wane mi'ira shikiira ka'wayuusee?', nümakalaka. Otta chi wayuukai, ko'utüshi nia nuulia.

¹³"Nümakalaka joo chi aluwataashikai namüin na nüchepchiakana: 'Jüüttaa jümaala nütüna oo'ulaka nüsa'a chira wayuukai. Jujuittira nia anooipa'amüin sa'akamüin tü piyushikat eere shi'yalajüin ma'i wayuu waneepia sütüma tü müliaa shi'rakat', nümakalaka.

¹⁴"Tamüshii paala jia: Eenakünüsü wayuu wainma nütüma Maleiwa chaa eemünre nuluwataain. Otta na'laka na eenakünakana, eeshii wainma eekai nayouktüin antaa', nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnayaashi Jesús soo'opünaa tü neerü

nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

¹⁵Shiasa mapa tia, no'unakalaka na fariseokana nüma'anajee Jesús süpüla naashajaajiraain süchiki tü naa'in inrüinjatkat nüka. Kee'iresü naa'in nanteein sünain wane pütchi sa'aka tü nümakat Jesús süpüla süsalainjachin nia natüma. ¹⁶Najütakalaka na fariseokana wane na nekirajuinkana nünainmüin Jesús oo'ulaka wane nümajanakana Herodes chi

sülaülashikai mma, sünain namüin
nümüin Jesús:

—Ekirajükalee, watüjaan aa'uchi
pia sünain shiimüin tü pümakat
sünain ekirajaa tü nuluwataakat
anain Maleiwa, je sünain matüjüin
pia kachekalaa su'utku wayuu.

¹⁷Wasakiree amüinchi pia sünain
wane kasa: ¿Anashiisü saa'in
pümüin wawalaajüle tü neerü
nümüinjatkat César chi joyotokai
cha'aya Roma sünain aluwataawaa
saa'u mmakat, nnojottaapa anain?

¹⁸Otta müşhia Jesús, süka
niyaawatüin saa'u sünain
naa'inreein kasa mojusü nümüin,
nümakalaka namüin:

—Jia piamañana o'upiúnaa,
çjamüsü juu'ulakeeka'a taa'in süka
püitchi shii'reee süsalainjachin taya
jütüma? ¹⁹Iche'era tamüin wane
neerü kachueera awalaajiapü'ükat
nümüin chi sülaülashikai mma,
te'raiwa shia —nümakalaka Jesús
namüin.

Nasaajakalaka tü neetkat
nümüin. ²⁰Nüsakirakalaka naya
Jesús:

—¿Jara kayaakuaka
tü sünainkat? ¿Jara
kanüliamaajachika shian?

—nümakalaka namüin.

²¹—Shia niyaakua oo'ulaka
nünülia César tü sünainkat
—namakalaka nümüin.

Asouktüshi Jesús:

—Tamuhi paala jia: Anakaja
müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat
anain César otta jaa'inrüinjatü tü
nuluwataakat anain Maleiwaya
—nümakalaka namüin.

²²Ponokalaka ma'i naa'in
nayakana tü nüsouktiakat Jesús.
No'unakalaka nüma'anajee sükajee
tia.

Shiimüin ma'i naajüin Jesús tü oso'irawaakat aa'in

²³Antüsü so'u ka'ikat tia
nünainmüin Jesús süpüla
süsakirayaainjachin nia wane
wayuuirua judío kanüliasü "saduceo"
münüin. Nnojoleerü oso'irawa
aa'inyüü sükikjee ouktaa müsü
tü shikirajapü'ükat anain tü
wayuukolüirua. ²⁴Namakalaka joo
nümüin Jesús:

—Ekirajükalee, müsü nünüki
Moisé wamüin sulu'u tü
ashajünakat paala: "Müleka ouktüle
wane wayuu sümaa machoin
nia, anashi müleka niisarüle
chi nimüliakai nüchukumüin
süpüla kachooijatüin tü jietkat
nütüma", müsü. ²⁵Eetaashija'a
akaratshishii wayuu pawalaawashii.
Ka'wayuuseshi chi epayaakai
sümaa ouktüin nia machoinwa'aya
sümuin tü nu'wayuusekat.
Niisatkalaka chi nimüliakai
sümuin tü jietkat. ²⁶Ouktataashija
chii'lya nnojoiwa'aya kachoin
sümuin tü jietkat. Eisattaaja'a joo
wane'eya nüchukumüin. Mataaja'a
aka nakuaippa napüshua na
akaratshishiikana awalayuwaa.
Ouktüshii naya sünain machoin
sümuin tü jietkat natüma. ²⁷Je
oo'ubo'utpa na su'wayuusekan
napüshua, ouktüsü mapa shia
nachiiruajee. ²⁸Su'wayuuseshii
napüshua na akaratshishiikana
kataiwa'aya so'u. Wasakiree
amüinchi joo pia soo'opünaa tia:
So'u tü ka'ikat suso'iraainjateetkat
o'u saa'in wayuu paajüin,
çjaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu
ouktama'akat? —namakalaka na
saduceokana nümüin Jesús.
²⁹Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Nnojotsü jiyaawatüin saa'u tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Je nnojotsü jütüjaain naa'u Maleiwa sünain pülishaatain ma'i nia.
 “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa”, jümakalaka ne'e. Sükajee tia, nnojotsü lotüin tü jünoujakat. ³⁰Suso'iraapa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojoleerü pa'wayuuseewain, süka meenain aka naya saa'in nakuaippa na aapieekana chakana nüma'an Maleiwa sümaa ma'wayuusein naya.
³¹Jia manoujainsaliikanä sünain suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai namüin na jytuushinuukana ashajünakat paala sünain maa:
³²“Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac, Nümaleiwasekai Jacob”, müshi. Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katün so'u —nümakalaka Jesús namüin.
³³Je kettaapa nüñüiki Jesús, ponusu ma'i saa'in tü wayuu wattakat saalin tü nikirajakat anain.

Tü che'ojaleekat ma'i süpüla saa'inrüin wayuu

³⁴Otta na fariseokana, naapapa süchiki tü saduceokalüirua sünain yütüün shia nütüma Jesús, nakotchajaakalaka nüainmiiin Jesús.
³⁵Je na'aka na fariseokana, eeshi wane wayuu karalouktamaajachi. Süka kee'lreein ma'i naa'in nünteein sünain wane pütschi sa'aka tü nümakat Jesús süpüla süsalainjachin nia natüma, nüsakirayaanín Jesús sünain wane kasa sünain nümuin nümuin:

³⁶—Ekirajüikalee, ḷjarat alana'aleeka sünain anain sa'akajee

süpuhsua tü nuluwataakat anain waya Moisés? —nümakalaka nümuin.

³⁷Nüsouktakalaka Jesús nümuin:
 —Maleiwa, chi Pümaleiwasekai, anashi aire püpüla wanepia süka süpuhsua paa'in. Anashi jültijüle paa'in Maleiwa wanepia. ³⁸Alana'aleesia ma'i tü sa'akajee süpuhsua tü nuluwataakat anain jia Moisés. ³⁹Je eesü wane'eya alana'aleesia ma'i sünain anain, müsü mayaa: Anasü aire püpüla wayuu süpuhsua maa aka alin pia püpüla jiraa. ⁴⁰Tü piamasükat, shia saa'inka süpuhsuale'eya tü nuluwataakat anain Moisés je süpuhsuale'eya tü nekirajapü'iükät anain na nüñüikimaajakanaka Maleiwa.

Asakinnüshii na fariseokana nütüma Jesús

⁴¹Sünain eein na fariseokana jutkatüin nü'ütpa'a Jesús, nüsakirakalaka naya:
⁴²—¿Jarai chi Cristokai anülia saa'in jümuin? ¿Jarai koo'uliwo'uka nia? —nümakalaka namüin.
 —Nia koo'uliwo'uka David
 —namakalaka nümuin.
⁴³⁻⁴⁵Nümakalaka Jesús namüin:
 —Soto jaa'in nüñüiki David, tü nümakat paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünain maa:

“Müshi chi Maleiwakai nümuin chi Tasenyonsekai:
 ‘Kojutshaatashi pia tatüma. Püikkala puluwataaiwa tekialu'ujeet.
 So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla’”.

“Tasenyonsekai” nümüleje'e David nümuin Cristo, ḷjamakuaippalinjachi

nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia?
— nümakalaka Jesús namüin.
⁴⁶Otta na fariseokana, isasü
nachiki asouktaa ni'ipajee Jesús.
Je súchikijere'eya ka'ikat tia,
noo'ulaaichipa suulia nasakirayaain.

Nüchiaain Jesús na nikirajuinkana

noulia na laülaayuu judíokana

23 ¹Shiasa súchikjee tia,
nümakalaka Jesús sumüin
tü wayuu wattakat saalin oo'ulaka
namüin na nikirajuinkana: ²"Na
karalouktamaajanakana oo'ulaka
na fariseokana, naya laülaashiika
süpüla ekirajaa wayuu sünain tü
núshajakat Moisés. ³Je sükajee
tia, anakaja müleka joonoole
sümaa süpüshua tü naluwataakat
anain. Akatsa nnojolüin jüshateein
nakuaippa, süka wayuuin ne'e naya
piama o'upünaachii saa'u nnojolüin
naa'inrui tü naluwataakat
anain Moisés. ⁴Naluwataain tü
wayuukolüirua sünain aa'inraa kasa
kapüleesü sümaa nnojoliin eeyaaín
nakaalinjüin shia.

⁵"Tü kasa naa'inrakat, naa'inrui
ne'e süpüla ne'nnuin sütümä
wayuu je süpüla ne'nnaajünün
sünain keisalain nakuaippa
nu'upala Maleiwa. Miyo'u ma'i sot
nashe'in je miyo'u ma'i tü kasa
e'itaanakat natüma ne'ipolu'u je
sünain natüna kalu'ukot wane
pütcchi núchikimaajatkat Maleiwa.
⁶Yaletayaasü naa'in su'upala
wayuu. Keejiasü namüin joyotoo
sulu'u neinase na jülaülayuukana
sünain wane ekawaa je sulu'u tü
ekirajüleekat, ⁷je kojuteeshi naya
sütümä wayuu chaa metkaaralu'u
sümaa 'Ekirajüikalee' namüneein
nasakünapa.

⁸"Otta jiakana, süka waneeshin
ne'e chi Jüsenyotsekai, anakaja
müleka nnojorule kee'ireein
jaal'in 'Laülaashikalee' jümiineein.
Pawalaawashii jia jüpüshua,
nnojotsü jaralüin alata'atalüin
ajut. ⁹Je anakaja müleka nnojorule
'Taataa' jümüin sumüin wayuu
yaa saa'u mmakat, süka jamüin,
waneeshin ne'e chi Jüshikai chakai
iipünaa. ¹⁰Je anakaja müleka
nnojorule jücheküin 'Ekirajüikalee'
jümüniin, süka jamüin, waneeshin
ne'e chi Ekirajüikai jia, tayakai
chi Cristo Nüneekajalakai
Maleiwa. ¹¹Chi wayuu eekai
nücheküin süpüleerua laülaain
ja'aka, acheküshi ni'yataain jümaa
jüpüshua. ¹²Chi eekai yaletayaain
nukuappa su'upala wayuu,
nnojoleechi kasajachin nümuin
Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojolüin
yaletayaain naa'in, kojuteechi
nütüma.

Kasalajanasü nütüma Jesús tü piamaakat o'upünaa

¹³"Jiakana

karalouktamaajanakana oo'ulaka na
fariseokana, jia piamaakana o'upünaa,
'Aisha'ajaa' meena jia, süka
kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaal'inrakat sünain junujulüin suulia
wayuu tü nikirajakat anain Maleiwa
süpüla shikerolüin nünainmünin
eere nuluwataain. Nnojotsü
joonooin amaa nünüiki Maleiwa je
jutuunajüin nakuaippa na eekana
naa'inreein tü naluwataakat anain.

¹⁴"Jiakana

karalouktamaajanakana oo'ulaka
fariseokana, jia piamaakana o'upünaa,
'Aisha'ajaa' meena jia, süka
kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaal'inrakat sünain ji'ike'erüin wayuu

eekai ouktüin su'wayuuse shii'iree jaapaweein sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii jia sünain jüchuntayaain nümüin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein jia sütüma.

Alana'aleejeeria ma'i sünain süsalain jia nütüma Maleiwa saalijee tia.

¹⁵"Jiakana
karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat. O'unüshii jia sainküinpünaa mmakat süpüshua süpüla jime'ejüin saa'in wayuu wainma shii'iree süshatüin sukuaiippa tü jünoulakat. Je chi eekai nüshatüin jukuaippa, alana'aleeshia sünain süsaleechin nia juulia chamüin Hadesmüin süpüleekat tü ouktüskalüirua.

¹⁶"Jia e'itaushikana jaashin süpüla jii'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'uin sünain mo'uinya ne'e jia, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat, makana sünain ekirajaa: 'Müleka pansaale jünüiki sulu'u sünülia tü a'waajüleekat Maleiwa sünain jaa'inrüinjatüin wane kasa, nnojoleerü anoujünüin jümüin. Otta müleka pansaale jünüiki sulu'u sünülia tü ooro sulu'ukot tü a'waajüleekat Maleiwa, anoujüneerü jümüin', müşii jia. ¹⁷Jia maa'linkana aa'in, jia mo'usaliikana, ejamüshii nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u sünain shiaian alana'aleein ma'i tü a'waajüleekat Maleiwa suulia tü ooro sulu'ukot? Tü oorokot, kojutsü nümüin Maleiwa süka sulu'uin ne'e shia tü a'waajüleekat.

¹⁸"Otta mataatshii joo jia'aya:
'Müleka pansaale jünüiki sulu'u

sünülia tü a'ajüleekat sulu'ukot tü a'waajüleekat Maleiwa sünain jaa'inrüinjatüin wane kasa, nnojoleerü anoujünüin jümüin. Otta müleka pansaale jünüiki sulu'u sünülia tü kasa aapünakat saa'u, anoujüneerü jümüin', mapü'üshii jia. ¹⁹Jia mo'usaliikana, ejamüshii nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u sünain shiaian alana'aleein ma'i tü a'ajüleekat suulia tü aapünakat? Tü aapünakat, kojutsü nümüin Maleiwa süka saa'uin ne'e tü a'ajüleekat.

²⁰Je sükajee tia, chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünülia tü a'ajüleekat sünain naa'inrüinjatüin wane kasa, sulu'usia ne'e sünülia tü asüläjünakat saa'u. ²¹Aka'aya chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünülia tü a'waajüleekat Maleiwa, sulu'usia ne'e nünülia chi kepiakai sulu'u. ²²Je chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünülia tü kasa chakat iipünaa, sulu'usia ne'e sünülia niinase Maleiwa oo'ulaka niakai chi joyotakai saa'u. Niainjachi kojutka jütüma nümüiwa.

²³"Jiakana
karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sükajee kachekala'atain jia sümüin wayuu sümäa nnojolüin jümliajüin eekai müliain, je sükajee nnojolüin jaa'inrüin tü jümakat nümüin Maleiwa. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saalijee jüsüläjüin süpüshi ji'yataain nümüin Maleiwa, süka shiaian tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saalijee jüsüläjüin süpüshi süpana wunu'u eekai eküunaajuulin. Shia sünainjee

nnojolüin jaa'inrüin süka süpüshua
jaal'in tü alana'aleekat sünain
anain, maa aka alin Maleiwa jüpüla
je jaa'inrüin tü anakat sümüin
wayuu süpüshua. ²⁴E'itaasha jia
jaashin süpüla jii'iyatüinjatuin
tü wopukot sümüin wayuu eekai
mo'uin sünain mo'uinya ne'e jia.
Shiakalajasa kamaain ma'i jaa'in tü
nnojotkat che'ojaain suuliale'eya tü
che'ojaakat ma'i süpüla jaa'inrüin.

²⁵"Jiakana
karalouktamaajanakana oo'ulaka
fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena
jia, süka kasalajaneerüin jümüin
tü mojusü jaa'inrakat. Jiakana
keisalakana ma'i ne'e sümüin jitait
je jüpülatse süpüla uleinjatuin
shia, nnojotkalajasa jiisalajüin
jaa'in süpüla uleinjatuin shia.
Yarüttüsü ma'i, süka jüliüjain jaa'in
kasa mojulu'ut waneepia, maa aka
kachiiruaa aa'in washirüü. ²⁶Jia
fariseo mo'usaliikana, juu'ulaa
suulia yarüttüin jaa'in süpüla
juuntüinjatuin jaa'inrüin tü
nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.

²⁷"Jiakana
karalouktamaajanakana oo'ulaka
fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia,
süka kasalajaneerüin jümüin tü
mojusü jaa'inrakat. Maa aka tü
amouyuukolüirua sünain anasüin
ma'i shiyolojo süka kasuuin ma'i
sütüma tü kaatkat, sünain wotüin
ma'i shiimse wayuu je süpüshua
kasa yarüttüsü, ²⁸aka'aya jiakana
piamakana o'upünaa: E'nnüshii jia
sütüma wayuu sünain anamiaain
süka jaa'inrüin su'upala tü
nüchekakat Maleiwa jaashin. Otta
yaa sulu'u jaa'in, kee'ireesü jaa'in tü
mojusükot.

Kasalajaneerü naainjala na
laülaayuu judíokana

nütüma Maleiwa

²⁹"Jiakana
karalouktamaajanakana oo'ulaka
fariseokana, jia piamakana o'upünaa,
'Aisha'ajaa' meena jia, süka
kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat sünain kojutuyaain
jüttüma na nünükimaajanakana
Maleiwa paala sümäiwa je na
wayuuakana eekai lotüin nakuappa
nu'upala Maleiwa. Jaainjirayaa
atachii naya shii'iree 'kojutuleeka
ma'i naya natüma' sümeein wayuu
jümüin. ³⁰Je jaajüin jiakana,
jiyouktüin tü naa'inrakat paala na
jituushinuukana sünain no'utirüin
naa'in na nünükimaajanakana
Maleiwa. ³¹Jiyaawata aa'ulu
sünain noo'uliwo'uin jia na
wayuu o'utakana naa'in na
nünükimaajanakana Maleiwa.
Shiimiin sünain müinya aka
jia naa'in na jituushikanairua.
³²Acheküsü jaa'inrüinjatuin joolu'u
taka tü kasa mojusü sulu'ukat
jaa'in süpüla shikeraajüin jüttüma
tü kasa mojusü no'ttakat anain na
jituushikanairua.

³³"Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülii
wayumüin jia. Shiimiin sünain
süsaleenain jia nütüma Maleiwa.
Nüjüteena jia sa'akamüin tü sikikat
kanüliiakat Hades eere süpülee tü
ouktüsükalüirua. ³⁴Ajüteechi taya
jünainmüin wayuu jaapiainjatkat
nünük Maleiwa, wayuu eekai
kekiin, oo'ulaka wayuu ekirajülin.
Eejeena eekai jükachereenain
süpüla ouktaa. Eejeena eekai
ji'yaateenain sulu'u tü ekirajüleekat.
Eejeena eekai jülojüin nachiirua

sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua.
 35 Otta tü kasa jaa'inreerkat naaka
 na wayuukana tajütajanakana
 jünainmünin, kasalajaneerü jümüin
 maa'aya aka kasalajaneerün namüin
 na jutuushinuukana tü kasa mojusü
 naa'lirrakat namüin napiüshuale'eya
 na wayuu lotokana akuaippa
 nu'upala Maleiwa o'utinnakana
 aa'in sükikijee sükumajünün
 tü mmakat. O'ttüsü nüka Abel
 nünainmünre'eya Zacarías chi
 nüchonkai Berequías, chi o'utünakai
 aa'in pasanain sünain tü a'ajüleekat
 sümäa tü a'waajüleekat. 36 Jia wayuu
 katakana o'u maa'ulu yaa, shiimünin
 ma'i tü taküjaaitpakat jümüin sünain
 kasalajaneerün jümüin jaainjala,
 tü shikeraajiakat tü kasa mojusü
 no'ttakat anain na jutuushikanairua",
 nümakalaka Jesús namüin na
 wayuukana.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

37 Jülijakalaka naa'in Jesús
 tü wayuukolüirua eekat sulu'u
 Jerusalén sünain nümüin
 mayaa: "Aituala ma'i jia wayuu
 Jerusalénje'ewaliikana, jia
 o'utakana naa'in süka ipa na
 nünükimaajjanakana Maleiwa
 aluwataaushikana jünainmünin.
 Kee'ireepü'üsü ma'i taa'in
 taa'inmajüin jia, maa aka
 saa'inmajüin süchon wane kaliina.
 Otta jiakana, jiyouktajaa amaalü
 tia. 38 Sükajee tia, nnojoliinapa
 kasajanain jia nümüin Maleiwa.
 39 Müshi taya joolu'u jümüin
 jia manoujainsaliikana tanain:
 Nnojoleechi taya ji'rüin tachikua
 wane'ere'eya jümaleepa tamüin,
 'Anata'aleeshija'a ma'i chi
 Nüjünalakai Maleiwa", nümakalaka
 Jesús.

Tü kasa ee'iyataainjatkat
 süpülapünaa niitaain Cristo

24 ¹Nujuittakalaka Jesús
 sulu'ujee tü a'waajüleekat
 Maleiwa. Wanaa sümäa
 nu'unajachin yalajee, arütkaashii na
 nikirajüinkana nünainmünin sünain
 namüin nümüin:
 —Piirakaa sümüin tü
 miichikalüirua yaaya sulu'u
 süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa.
 Anasü ma'i shiyolojo —namakalaka
 nümüin.

²Nümakalaka Jesús namüin:
 —¿Ponosü ma'i jaa'in tü
 a'waajüleekat? Shiimain tü tamakat
 jümüin: Süpüshua türa ipa ji'rakat
 joo müinma'a yaa, ojuttinneerü
 shia mmolu'umüin sünain
 süsolojüneerüin so'uweena wane ka'i
 —nümakalaka namüin.

³Shiasa nantapa sünainmünin tü
 wutai kanüliakat Olivos, wanaa
 sümäa joyotüin Jesús cha'aya,
 arütkaashii na nikirajüinkana
 namüwa nünainmünin süpüla
 nasakirüin nia:

—¿Joujaleerü sujuttinnaka
 tü a'waajüleekat Maleiwa?
 — namakalaka nümüin.

Nasakirakalaka nia nachikua:
 —¿Kasa shiyaawaseetka wamüin
 süpüla watüjaainjatüin saa'u
 sünain sülü'ülüin pükalia süpüla
 piweetünjachin, tü sükalajatkat
 sajalajaain kasakat süpüshua? —
 namakalaka nümüin.

⁴⁻⁵Nümakalaka Jesús namüin
 na nikirajüinkana sümäa tü
 wayuukolüirua: "Anteerü wayuu
 wainma sünain maa: 'Taya'aya
 Cristokai', meena. Pülashii naya
 nütüma Maleiwa naashin. Jalia jia
 suulia anouja'alaa na'alain naya

wayuukana maa aka sünoujeerüin wayuu wainma nanain. ⁶ Ja'itaina jia aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua, nnojo Jainkuuin aa'in sütümä. Ja'itakaje tiairua, nnojotsü shiaiñ shiyaawasein sünain süntütpain tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat tia.

⁷ Atkaajiraajeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. Mülleerü ma'i saa'in wayuu sütümä jamü je sütümä ayuulii sainküin mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. ⁸ Je süpüshua tü müliaa shi'reetkat wayuu süpülapünaa tewetüin tayakai, meerü aka su'ttakai saalin jo'uu sümüin jieyuu.

⁹ "Ata'ünneena jia sütümä wayuu süpüla mülainjatün ma'i jaa'in sütümä sümää su'utireerüin jaa'in. Je saalijee jünoujain tanain, maalinjeena jia süpüla wayuu sainküin mmakat süpüshua. ¹⁰ Otta wayuu wainma, oo'ulaajeena suulia anouja tanain so'uweena ka'ikat tia. Ataüjiraweerü wayuu nanainmüin na laülaayuukana saa'u kanainjiraain saa'in.

¹¹ "Je so'uweena ka'ikat tia, eejeena wainma na nünükimaajanayaakana Maleiba ja'aka. Je anoujüneerü na'alain sütümä wayuu wainma.

¹² Koo'omüninjeerü wayuu kaainjarat sainküin mmakat. Je sükajee tia, oo'ulaajeerü wayuu wainma suulia aijirawaa. ¹³ Otta chi eekai nüchecherüin naa'in su'unnaa tü müliaa ni'rakat, ayateechi o'tte'ennüin tatüma. ¹⁴ Süpülapünaa süntüin tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua, aküjüneerü sümüin wayuu tü pütchi anasükat, tü süchikikat nukuaippa Maleiba

sünain aluwatawaa. Aküjüneerü sainküin mmakat süpüshua süpüla saapüniinjatün sütümä wayuu süpüshua. Je kettaapa shia, anteerü sükalia saja'lajaainjatkat o'u tü kasakat süpüshua.

¹⁵ "Ji'reerü sha'watüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiba tü kasa kashüülasü nülerajuinjatkat anainjee Maleiba tü a'waajüleekat, tü ashajünakat achiki paala nütüma Daniel chi nünükimaajachikai Maleiba. (Jia aashaje'erakana tü tashajakat, anakaja jiyaawatüle saa'u.) ¹⁶ Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaainjanain cha'aya. ¹⁷ Chi wayuu joyotokoi sheemioshi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, nnojoi nikerolüin paülü'lümüin süpüla nüketchajaaín nükorolo.

¹⁸ Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjjase, anakaja nnojoire nüle'ejüin nipiälu'umüin süpüla a'wanajawaa nüshe'in. ¹⁹ 'Aisha'ajaa' meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülinya süchon so'u ka'ikat tia, süka kapüleejeerüin ma'i süpüleerua awatawaa.

²⁰ Jüchunta nümiin Maleiba süpüla nnojolüinjatün sülatüin jümüin tüü juyapü je so'u sükalia eemerawaa. ²¹ So'uweena ka'ikat tia, alana'aleejeeria ma'i tü müliaa shi'reetkat wayuu suulia tü shi'rakat wayuu paala sümäwa süchikijee sükumajünün tü mmakat je suulia tü shi'rakat wayuu maa'ulu yaa. Nnojoleerü wane müliaa eekai müin aka saa'in tia mapeena. ²² Müleka nnojoruleje saawalaain tü müliaakat, aja'lajaweerü wayuu süpüshua sütümä. Akatsa naawale'ereerüin

shia Maleiwa naa'ujee na
aneekuushikana nütüma.

²³“Je so'uweena ka'ikat tia, müleka jümünüle ‘Jiirakaa, ichaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa cha'aya’ je ‘Jiirakaa, anii nia yaaya’, müleka jümünüle, nnojo joonooin sümaa tia. ²⁴ Je so'uweena ka'ikalüirua tia, eweeteechi wayuu eekai ‘Taya Cristoka’ nümeechin, je eekai ‘Taya wane nünükimaajachikai Maleiwa’ nümeechin. Alaayuu ne'e nayairua. Pülashijjeena naya sünain naa'inreeruin tü kasa eekai müin aka saa'in tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa shii'ree nanoujünneein anain sütümä wayuu süpüshua, ja'itashii nnojoliin anoujünuin anain natüma na nüneekajalakana Maleiwa. ²⁵Taküjin jümüin süchiki tü alateetkat mnojolüiwa'aya sülätün süpüla yapainjanain jia süpüla.

²⁶“Müleka jümünüle ‘Iraa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, ichaa cha'aya isashiipa'a’, nnojo ju'unüin shi'ipajee tia sünain jüchajaain tachiki. Je müleka jümünüle ‘Iraa paülü'ü’, nnojo jünoujain tia. ²⁷Süka jamüin, maa aka tü shiyaakat juya shi'rakat wayuu süpüshua amachetaain chaa sirumatu'üpünaa, akawechia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tale'ejapa, shi'reechi wayuu süpüshua. ²⁸Müleka ji'rüle wane samulüirua, jüttüjaan aa'ut sünain een wane mürüt ouktüsü.

²⁹“So'uweena ka'ikat tia,
süchikjee sükalia tü müliaakat,
‘Epiyuushijaajeechi chi ka'ikai,
je oyokujaweechi chi kashikai,
je ojunuwaajeerü tü
jolotsükölüirua iipünaajee.
Alanaajaweerü süpüshua'aya tü
kasa chakat iipünaa’.

³⁰“Je wanaa ma'i sümaa
tia, e'nneerü chaa sirumatu'u
wane kasa atüjaaneetkat atüma
sa'a'u sünain tantamaateechin
tayakai chi Shipayakai Wayuu.
Je tü wayuukoltüirua sainküin
mmakat süpüshua eekai nnojolüin
sa'atapajüin taya, a'waateena naya
süka mmolüin naya teema. Je
shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi
Shipayakai Wayuu, sünain antaa
sa'aka tü sirumakat. Anashaateerü
ma'i tü tantiakat, süka tanteechin
sünain pülashin je sünain e'itaashin
nütüma Maleiwa süpüla aluwataawaa
wanaa nümaa. ³¹Eweeteerü wane
shipijana jontoroyoi emetuluinjatü
ma'i. Je ajütüneena na aapiee
nüma'anajeejanakana Maleiwa
süpüla nakotchajüinjatüin tü
wayuu aneekuushikalüirua nütüma
sainküinjee tü mmakat süpüshua'ale.

³²“Soto jaal'in sukuaiippa tü
wunu'u 'higuera' münakat. Wanaa
sümaa iyötüin süpana tü wunu'ukot,
jüttüjaan aa'ulu sünain sülü'ülüin
süpüla sülü'itiin iiwa. ³³Aka'aya
ji'rapeena tü taküjaitpakat achiki
jümüin, jüttüjaweerü aa'u sünain
sülü'ülüin ma'i takalia süpüla antaa.
³⁴Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin,
alateerü tüü süpülapünaa shi'rüin
ouktaa tü wayuu eekat maa'ulu
yaa. ³⁵Taso'iree aa'inchii jia joolu'u
sünain wane kasa: Mayaainje
saja'tteerüin tü kasakat cha'aya
iipünaa oo'ulaka yaa mmolü'u
so'uweena wane ka'i, tü pütchi
tekirajapü'ükat anain jia, ayateerü
süpüla ka'ikat süpüshua.

Matüjaajuu aa'ulu joujaleechin
nüle'ejüin Cristo
³⁶“Nnojotsü sütüjaain aa'u
wayuu joujaleerüin sülätün

tü taküjaitpakat achiki jümüin.
 Ja'itakaje na aapiee chakana iipünaa,
 nnojotsü natüjaain aa'u. Nia ne'e
 chi Tashikai Maleiwa attüjaaka
 saa'u nümüiwa. ³⁷⁻³⁹ Soto jaal'in
 nüchiki Noé. Tü wayuukolüirua
 nnojoliwa'aya no'otooin Noé
 sulu'umüin tü anuakat, ee'eraashii
 ne'e naya sünain nnojolüin jülüjain
 naa'in tü naainjalakat. Nnojotsü
 natüjaain aa'u tü kasa alatajatkat
 namüin. Je mapa no'otoopa Noé
 sulu'umüin tü anuakat, a'itüsü
 tü juyakat sünain miyo'uin
 ma'i shia süpüla ouktajatüin tü
 wayuukolüirua süpüshua'ale eekai
 nnojolüin nümaain Noé sulu'u
 tü anuakat. Akaweria takalio'u
 tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
 wanaa sümaa tanteechin tachikua.
⁴⁰ Eejeena pihamashii wayuu
 sünain a'yatawaa sulu'u nayüüjase.
 Tamaweechi wane. Oo'ulaka
 wane, tapüteechi. ⁴¹ Eejeena
 pihamashii jeyuu sünain amoliinajaa.
 Tamaweerü wane. Oo'ulaka wane,
 tapüteerü.

⁴² "Je sekajee tia, anakaja müleka
 eere jaal'in tapüla tayakai, chi
 Jüsenyotsekai, süka tale'ejüinjachin
 tachikua jünainmüin so'uweena
 wane ka'i matüjaajuukat aa'u
 jütüma. ⁴³ Soto jaal'in wane kasa.
 Wane wayuu nipiajachi, müleka
 nütüjaaleje saa'u tü ka'i nüntajaikai
 o'u wane ka'ruwarai, nnojoireeja
 süpüla nutunkünjinjachin suulia
 nikerolüin chi ka'ruwarai.

⁴⁴ Müinjanaya jiakana, anashii
 müleka keraajüle jia sümaa eein
 jaal'in tapüla tayakai, chi Shipayakai
 Wayuu, süka tale'ejüinjachin
 tachikua jünainmüin so'uweena
 wane ka'i matüjaajuukat aa'u
 jütüma", nümakalaka namüin.

Nüchiki chi acephchiee moonooinkai sümaa nünuiki chi laamakai

⁴⁵ Nikirajakalaka Jesús joolu'u
 süka sukuappa tü kasa e'nnakat
 sainküin mma sünain jamünjatüin
 nukuappa nüntapeena sünain
 nümüin: "¿Jameechi wane
 acephchiee eekai kekiin ma'i sünain
 tütiin ma'i sünain tü aluwataanakat
 anain nia? E'itaaneechi nia sünain
 nekiipü'tüin na waneeirua süpüla
 ekiraa naya. ⁴⁶ Je nüle'ejapa chi
 nülaamainkai, talateerü ma'i
 naa'in nümaa müleka ayatüle
 naa'inriüin süpüshua tü ni'itaakat
 nüpüleerua. ⁴⁷ Shiimüin tü tamakat
 jümüin, e'itaaneechi nia nütüma
 chi nülaamainkai süpüla laülaain
 saa'u süpüshua'ale tü kasa eekat
 nüma'ana.

⁴⁸ "¿Jama müleka nnojorule
 jüüjüüin nia sümüin nünuiki chi
 nülaamainkai, müleka 'Nnojoleechi
 antamaatiüin chi talaamainkai
 nüchikua' nümataarüle ne'e
⁴⁹ sünain emi'ijawaa oo'ulaka sünain
 eperuwawaa je sünain ni'yaajüin
 na acephchieekana wanaa nümaa?
⁵⁰ Antalaa meechia chi nülaamainkai
 so'u wane ka'i nnojotkat na'atapüin
 o'u nia. ⁵¹ Süsala meechia nia
 nütüma. Ni'ikajaajeechi nia
 na'akamüin na anoujayaashikana
 nünuiki Maleiwa eere ne'rüin müliaa
 napüshua", nümakalaka namüin na
 nikirajüinkana.

Nachiki na polooshiikana majayünnüü

25 ¹ Ayatshi Jesús aashajaain
 namaa na nikirajüinkana
 je tü wayuukolüirua sünain
 nümüin namüin: "¿Jameerü wayuu
 so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u

tachikua süpüla taluwataain saa'u? Meerü aka saa'in nakuaiippa wane polooshii majayünnüü e'rajaashii wane mi'ira shikiira ka'wayuusee. No'unakalaka shipialu'umüin tü wayuu jeketüjatkat ka'wayuusein süpüla na'atapajüinjachin chi wayuu su'wayuuseinjachikai. Alü'üjashii naya naramparase wane'ewai nakua. ²⁻⁴Kekiishii ma'i ja'raishii nanainjee na majayünnükana, nnojotsü motüin naa'in nalü'üjiin wane'ewai nakua seite süpüla shii'irakainjatü sulu'u tü naramparasekat müleka saja'lajaale. Otta na wane ja'raishiikana majayünnüü, süka maa'in naa'in, motüsü naa'in nalü'üjiin seite süpüla shii'irakainjatü sulu'u tü naramparasekat. ⁵Niasa chi jekechijachikai ka'wayuusein, koulainkalaka nia sünain antaa. Je süka nnojolüin nüntamaatuin, natunkeekalaka na majayünnükana napüshua. Atunka müşhi'iya naya.

⁶“Je süse'eru'üpünaa aikat, su'waatalakala wane wayuu sünain maa: ‘Anii antiuin chi ka'wayuuseinjachikai. Jalaina nüpanapa’. ⁷Achijiraa müşhi'iya napüshua na majayünnüü polooshiikana sünain yapainjatiin natüma tü naramparasekat süpüla napanapüin nia anooipa'a. ⁸Otta na majayünnüü motokana aa'in seita, namakalaka namüin na eekana ama'ana: ‘Ayokujaweeamatüri tü waramparasekalüirua süka yootchoin seita sulu'u. Anasü jüstülaajüle wamüin süpüshi tü seita jüma'anakat’. ⁹Nasouktakalaka na majayünnüü kama'anakana seita sünain namüin namüin: ‘Nnojo. Müleka wasülaajüle seita jümüin, esü süpüla nnojoleerüin wama'ana

süpüla tü waramparasekalüirua müleka saja'lajaamaatüle sulu'u. Shia anaka alu'u müleka ju'unüle süma'anamüin wane wayuu eekai suikküin’.

¹⁰“Shiasa nachikiru'u sünain achajawaa seita, antüshi chi ka'wayuuseinjachikai miichipa'amüin. Na majayünnüü apanapakana nia, ekerotshii joolu'u nümaa sulu'umüin tü miichikat sünainmüin tü ekawaakat. Je nekerolapa, süsürünnakalaka so'u tü miichikat.

¹¹“Shiasa süchikijee tia, nantakalaka na wane majayünnükana so'ulu'umüin tü miichikat sünain namüin nümuin chi jekechikai ka'wayuusein: ‘Tepayachee, pujutala wapiüleerua’, namakalaka. ¹²Otta nümakalaka namüin: ‘Shiimüin tü tamakat jümüin sünain nnojoliinapain jamajanain jia tamüin’, nümakalaka chi jekechikai ka'wayuusein yaa paüü'lü'ijee.”

¹³Müshi joo Jesús: “Tamüshii jia jüchikua: Anakaja müleka yapale jia sünain eein jaa'in tapüla tayakua, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma”.

Nachiki na acephchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

¹⁴Nümakalaka joo Jesús nüchikua namüin: ‘Jameeri wayuu so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tachikua süpüla aluwataawaa saa'u? Meerü aka saa'in nakuaiippa wane acephchiee a'yataashii nümuin wane wayuu washirtü. O'unajachi nia süpüla kakaliaa sulu'umüin wane mma wattasü. Otta nüma'ichiki, neenajakalaka na nüchepchiakana

nünainmüin süpüla ni'itaainjatüin najapulu'u tü nuwashirüinkat süma'inru'u nüle'ejüin, sünain nümüin namüin: 'Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anuu taapüin jümüin tüü süpüla jiyalajüin kasa süka, jülkaiwa shia, kachoinwa tü neetkat jütüma', nümakalaka namüin.¹⁵ Ni'itaain najapulu'u wane, ja'rai wo'ot neerü. Je najapulu'u wane, ni'itaain piama wo'ot. Oo'ulaka chi wane'e, wane wo'ot. O'unüsü nütüma süchiirua tü nountakat na nüchepchiakana. Je süchikijee tia, nu'unakalaka chamüin ee'ewaire nia.¹⁶ Shiasa nüchikiru'u, chi nüchepchia ni'itaakai ajapulu'u jarai wo'ot neerü, o'ttushi yaawalaja'a sünain ayalajaa kasa süpüla nuikkaain. Kachonkalaka tü neetkat nütüma, ja'rai wo'ot, maa'aya aka tü aapünakat paala nümüin.¹⁷ Akaajaa chi naapakai amüin piama wo'ot, kachonsü nütüma piama wo'ot.¹⁸ Otta müşia chi naapakai amüin wane wo'ot paala, nüpotüin wane ishi süpüla nunujuliinjatüin tü neetkat sulu'u.

¹⁹ "Shiasa mapa kakalia süchikijee, nüle'ejakalaka chi washitshikai nipialu'umüin süpüla nütüjaainjatüin saa'u sukuaiippa tü neerü ni'itaakat paala najapulu'u na nüchepchiakana.²⁰ Chi nüchepchia kajapulu'ukai ja'rai wo'ot neerü, müşi nümüin: 'Aluwataashikalee, anu'uya ja'rai wo'ot neerü süchon tü ja'raikat wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü polookot wo'ot', nümakalaka.²¹ Nümakalaka joo chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, wayuuja'a eera anashi pia, anasü ma'i tü paa'irrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü te'itaakat

püpüleerua, mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u süpüla laülawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in wanaa tamaa', nümakalaka chi washitshikai nümüin.²² Chi nüchepchia kajapulu'ukai piama wo'ot neerü, müşi nümüin: 'Aluwataashikalee, anu'uya piama wo'ot neerü süchon tü piamatat wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü pienchikat wo'ot', nümakalaka.²³ Nümakalaka chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, wayuuja'a eera anashi pia, anasü ma'i tü paa'irrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü te'itaakat püpüleerua mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u süpüla laülawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in wanaa tamaa', nümakalaka chi washitshikai nümüin.

²⁴⁻²⁵ "Otta chi nüchepchia kajapulu'ukai wane wo'ot neerü, müşi nümüin: 'Aluwataashikalee, anuu tü waneekat wo'ot neerü paapakat tamüin paala. Sajatu ne'e shia tanujuliin sulu'u wane ishi süka mmolüin taya peema, süka wayuuin iche ajapüchi pia süpüla awalaajaa shi'yataain wayuu', nümakalaka ne'e nümüin.²⁶ Nümakalaka chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, pia ku'lajaakai aa'in, pi'rala ne'e wayumüin tamüin tü paa'irrakat. Süka pütüjaainje taa'u sünain wayuuin iche ajapüchi taya,²⁷ ejamaka'a nnojotka'a paapiün tü neetkat sümüin wane wayuu süpüla shi'yate'ertüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?', nümakalaka nümüin.

²⁸ "Nümakalaka joo chi washitshikai namüin wane nüchepchiakana: 'Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma'anakat saapünaiwa nümüin chi kama'anakai

poloo wo'ot.²⁹ Tamüshii paala jia:
 Chi wayuu eekai koo'omüin nütüma
 tü aapünakat nümuin, aapüneerü
 soo'omüin nümuin. Akaajasa chi
 eekai nnojolüin koo'omüin nütüma tü
 aapünakat nümuin, asütüneerü nuulia.
³⁰ Je joolu'u, jujuittira chira achepchiee
 e'rükai wayumiin anooipa'amüin
 sa'akamüin tü piyuushikat eere
 shi'yalajüin ma'i wayuu waneepia
 sütüma tü müliaa shi'rakat'.

**Sükotchajünapa tü
 wayuukolüirua süpušhua**

nümülatu'umüin Cristo

³¹ "Je so'uweena tü ka'i tanteetkat
 o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
 sümaa eenjanain napüshua na
 aapiekana tamaa, je sünain
 e'itaashin taya nütüma Maleiwa
 süpüla aluwatawaa wanaa nümaa,
 o'tteechi taya sünain aluwatawaa.
³² Je so'uweena ka'ikat tia,
 okotchojüneerü tamülatu'umüin
 wayuu süpušhua sainküinjee
 mmakat süpušhua. Takatajeena
 na wayukana maa aka nütüma
 wane anneetpü'ü sünain nükatajüin
 tü anneetkalüirua suulia tü
 kaa'ulakaltüirua. ³³ Na wayuu eekai
 naa'inrapü'üin tü nüchekakat chi
 Maleiwakai napüleerua, takataleena
 naya yaa tekialu'ujee. Otta
 müshi'iya na eekai nayouktapü'üin
 tü nüchekakat chi Maleiwakai
 napüleerua, takataleena naya yaa
 tepe'eru'ujee.

³⁴ "Otta tayakai, chi
 Aluwataashikai, meechi taya
 namüin na wayuu yaakana
 tekialu'ujee: 'Anata'aleeshija'a
 ma'i jia nütüma chi Tashikai
 Maleiwa. Anakaja joolu'u
 jürütkaale tanainmüin süpüla

eenjanain jia waneepia wamaa
 chaa eere waluwataaain, maa aka
 tü ni'itaatüjütkalia sümaiwa paala
 nükumajaiwa'aya tü mmakat je
 tü kasakat süpušhua. ³⁵ Teenaküin
 jia süka jiainkain ekiruin taya
 wanaa sümaa ouktüinkain taya
 jamü, je süka jiain asirüinkain
 taya wüin wanaa sümaa
 münyaasiüin taya, je süka jiain
 ekerotirüinkain taya jipialu'umüin
 wanaa sümaa waraitta'ain tamüin
 sainküinpünaa mma, ³⁶ je süka
 jiain kashe'inkain atüma taya
 wanaa sümaa mashe'inkain taya, je
 süka jiain aa'inmajüin taya wanaa
 sümaa ayuulin taya, je süka jiain
 antüinkain tanainmüin wanaa
 sümaa püreesainkain taya', meechi
 taya namüin na wayuu yaakana
 tekialu'ujee. ³⁷ Meenakalaka
 te'ipajee na yaakana tekialu'ujee,
 na aa'inrapü'ükana tü nüchekakat
 chi Maleiwakai napüleerua:
 'Senyotkalee, ¿joujachi pia we'rüin
 sünain jamüsürü je wekirataalain
 pia? ¿Joujachi pia we'rüin sümaa
 münyaasiüü je wasirataalain pia
 wüin? ³⁸ ¿Joujachi pia we'rüin
 sünain waraitta'ain maa je
 wekerotittaalain pia wepijalu'u?
 ¿Joujachi pia we'rüin sünain
 mashe'inyüü je kashe'intaalain
 pia watüma? ³⁹ ¿Joujachi pia
 we'rüin sünain ayuulii je sünain
 püreesaa je wanattaalain pia?',
 meena naya tamüin. ⁴⁰ Otta
 tayakai, chi Aluwataashikai,
 meechi taya namüin: 'Tamüsü
 paala tü shiimüinkat jümüin: Saa'u
 kamaneepü'üin jia sümuin wayuu
 eekai müliaan, na aishiikana tapüla,
 na nnojoliikana jamajanain sümuin
 wayuu, kamaneeshii jia tamü'inya
 sükajee tia', meechi taya namüin.

⁴¹ “Otta namüin na wayuu takatalakana yaa tepe'eru'ujee, na ayouktapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, meechi taya namüin: ‘Jiakana ayouktününapakanan nütüma Maleiwa, ju'una jümata yaajee Hadesmüin eere süpülee tü ouktüsükalüirua, eere tü siki matüjüinsatkat ayokujawaa, tü siki e'itaaushikat nüpüla chi Yolujaakai oo'ulaka na a'yataashiikana nümuin. ⁴² Tayouktüin jia süka nnojolinkain jikirüin taya wanaa sümaa jamüsirüin taya, je süka nnojolinkain jüsirüin taya wüin wanaa sümaa münyaasiin taya, ⁴³ je süka nnojolinkain jikerotiriüin taya jipialu'u wanaa sümaa waraitta'ain tamüin sainküinpünaa mma, je süka nnojolinkain kashe'in taya jüttüma wanaa sümaa mashe'in taya, je süka nnojoliinkain jünlalaain tamüin wanaa sümaa ayuulin je püreesain taya', meechi taya namüin. ⁴⁴ Meenakalaka te'ipajee na yaakana tepe'eru'ujee, na ayouktapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua: ‘Senyotkalee, ɿjoujachi pia we'rün sünain jamüsirüü je nnojolin wakaalijain pia? ɿJoujachi pia we'rün sünain münyaasüü, sünain waraitta'ain maa sainküin mma, sünain mashe'inyüü, sünain ayuulii, je sünain püreesaa, je nnojoishi wakaalijain pia paajüin?’, meena naya tamüin. ⁴⁵ Otta tameechikalaka ne'ipajee: ‘Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin: Saa'u nnojotpü'üin kamaneein jia sümün wayuu eekai miliain, na nnojoliikana jamajanain sümün wayuu, nnojoliishii jia kamaneein tamü'inya sükajee tia’, meechi taya namüin.

⁴⁶ “Najütüneenakalaka süsala naainjala so'umüin tü sikitat süpüla ka'ikat süpüshua. Otta müşi'iya na wayuu aa'inrapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, eejeena naya nümaa Maleiwa waneepia”, nümakalaka Jesú namüin na nikirajuinkana sümaa tü wayuukolüirua chaa saa'u tü wutai kanüliakat Olivos.

No'utee aa'inchi Jesú na laülaayuu judíokana

26 ¹Niasa Jesú süchikijee tüü, nümakalaka namüin na nikirajuinkana: ²“Che'ojaasü piama ka'i ne'e süpüla su'ttün tü ‘Pascuakat’, tü mi'raa süpüla jatkat sotüin waa'lin wanaa sümaa nojuittinnüin na watuushinuukana sulu'ujee Egipto. Je so'u tia, ata'ünneeichi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, maa aka tü tamapü'ükät jümüin, süpüla takachennünjachin süpüla ouktaa,” nümakalaka namüin.

³Chakanaja'a akotchajaain Jerusalén na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana. Akotchajaashii naya sulu'u nipia Caifás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteckana, ⁴süpüla aashajaajirawaa süchiki tü naa'inrürinjatkat nüka Jesú. “Anakaja wata'lürüle nia sujuuna wayuu süpüla wo'utirüinjatüin naa'in. ⁵Otta anasü müleka waa'lürüle tia süchikijee kettaain tü mi'iraakat suulia saashichija'alaain naalin woo'omüin tü wayuukolüirua”, müşhii naya.

O'yotünüsü wane “perfume”
saa'u nikii Jesú

⁶Antüshi Jesú sulu'u tü pueulo kanüliakat Betania nipialu'umüin

wane wayuu Simón anüliai, chi ayuuishikai paala sütümä aja'ttaa ata. ⁷ Je wanaa sümaa nikaain Jesús, sürtkaakalaka nünainmüin wane jierü alüt'ijasü wane pachiishichon akumajuushi süka ipa kanüliashi "alabastro" kalu'ushi wane "perfume" kojutüsü ma'i. Shi'yotokalaka tü perfumekat saa'u nikii.

⁸ Otta na nikirajüinkana ne'rapa tü saa'inrakat tü jietkat, mojushii sünain namüin sünain naashajaajiraain mayaa:

—¿Jamüsü sa'amülaajaaka'a tü perfumekat? ⁹ Kojutpaja'a ma'i shia. Anasüje müleka suikkünüle süpüla sükaalijia wayuu eekai müliain — namajiraakalaka sünain nachiajaain shia.

¹⁰ Je naapapa Jesús tü naashajaajiraakat achiki, nümakalaka namüin:
—Juu'ulaa suulia jiyoujüin tü jietkat. Anashaatasü ma'i tü saa'inrakat taka. ¹¹ Na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneeapia süpüla jüsüläjünjanain namüin. Otta tayakai, süpülapachire joo yaawaa jümaa. ¹² Stükajee tü, shii'iyatüin tamüin tojut süpülapünaa tojoitünüin. ¹³ Tamüshii paala jia: Sainküin mma eepünaale sükijüneerüin tachiki tayakai chi O'tte'erükai, ja'yeerü süchiki tü jietkat süpüla sotüinjatüin saa'in wayuu tü saa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Judas, aapeeshi nikii Jesús

¹⁴ Niasa Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana piammüin Aluwataaushikana, nu'unakalaka nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana sünain nümüin namüin:

¹⁵ —Jereerü juwalaajüin tamüin müleka taapüle nikii Jesús jümüin —nümakalaka namüin.

Otta nayakana, naküjakalaka süchiki nawalaajüin nia süka apüniin shikii neerü pülaata saa'u naapüinjachin nikii Jesús namüin. ¹⁶ Shiasa süchikijee tia, nüchajaain Judas sukuaiippa naapüin nikii Jesús namüin.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira "Pascua"

¹⁷ Shiasa süntapa sükalia tü mil'iraa Pascua münakat, tü ekünapü'ükät anaain tü pan ma'akasatkät soolojia, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin Jesús sünain namüin nümüin:

—¿Jalasü pücheküin süpüleerua wekünjatüin tü Pascuakat, wekerajaiwa shia püpüla?

—namakalaka nümüin.

¹⁸ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una yalamüin sulu'umüin tü pueulokat nünainmüin wane wayuu. Meenakalaka jia nümüin jüntapa nünainmüin: "Müshi chi Ekirajüikai: 'Antüitpa tü takalia e'itaushikat nütüma chi Tashikai. Ekaainjachi taya tü Pascuakat namaan tekirajüinkana pipialu'u', meena jia nümüin" —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁹ No'unakalaka na nikirajüinkana nünainmüin chi wayuukai. Je nekerajakalaka tü Pascuakat.

²⁰ Shiasa joo aipa'a, aikkalaashi Jesús sünain ekawaa namaan na nikirajüinkana na polooshiikana piammüin. ²¹ Je wanaa sümaa nekaain, nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin, aapüneechi ekii taya nütüma wane ja'akajee —nümakalaka.

²²Mojukalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sütuma tü nümakat Jesús namüin. Namakalaka nümüin wane'ewaire nakua:

—Senyotkalee, kasataalejese nnojolin tayain chia.

²³Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Chi aapüinjachikai tekii, nieechi chi acholotikai tü pankat shiroku tü shirakat asalaa wanaa tamaa.

²⁴Shiimün sünain to'utinneechin aa'lin maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi aapüinjachikai tekii, alu'uleekaija'a ma'i nia.

Anashije nnojolinkale jemelin nia — nümakalaka Jesús namüin.

²⁵Otta müşhia Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, nümakalaka nümüin:

—Ekirajükalee, kasataalejese nnojolin tayain paashajaain achiki —nümakalaka.

—Pia taashajaaka achiki piakai —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁶Wanaa sümaa nekaain, naapaakalaka Jesús wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajüinkana, sünain nümüin namüin:

—Jaapaa jikaiwa tü pankat. Maa aka taapüin joolu'u jümuin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana — nümakalaka Jesús namüin.

²⁷Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Naapakalaka shia namüin na nikirajüinkana sünain nümüin namüin:

—Anakaja müleka jüsüle jüpüshua wane'ewai jukua süpüshi tü asüüshikat.

²⁸Asüüshikat tüü, müüs aka sukuaiippa

tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajüinjattuin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatijütkalia nütüma je süpüla sülatinnejatüin saainjala wayuu süpüshua. ²⁹Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü jümaa tachikua wane'ere'eya tasüin jümaa so'weena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Tashikai Maleiwa chaa eere nuluwataain — nümakalaka Jesús namüin.

³⁰Shiasa süchikijee nee'irajüin wane jayeechi na'wajakat aka Maleiwa, o'unüshii naya yalajee saa'umüin tü wutai kanüliakat Olivos.

Aattajaweechi Pedro naashin Jesús

³¹Je nantapa sünainmüin tü wutaikat, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—O'ueenea jia jüpüshua tama'anajee so'u aikat tüü, otta jüpüteechi taya tamüwa süka mmoleenain jia sheema tü kasa mojusü alateetkat tamüin, maa aka tü sümakat paala, tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat:

“To'uteechi aa'in chi
anneetpü'ükai
je su'walakajaweeetkalaka tü
na'anneetsekälüirua”.

³²Otta shiasa süchikijee suso'iraapa taa'in süchikijee ouktaa, o'ueechi taya jüpüleerua Galileamüin — nümakalaka Jesús namüin.

³³Otta müşhia Pedro, nümakalaka joo nümüin Jesús:

—Mayaashije napüteechin pia na waneeirua sütuma tü kasa mojusü alateetkat pümuin, nnojooreea'a tapütiinjachin pia pümuiva.

³⁴Nümakalaka Jesús nümüin:

—Shiimün tü tamakat pümuin: Süpülapünaa ni'yalajüin

wane kaliina so'u aikat tüü,
apünüintueechi taya punujulajüin
achiki sünain pilraajüin taya
— nümakalaka nümüin.

³⁵ Nümakalaka joo Pedro ni'ipajee:
— Ja'latakaje'e ouktajachin
taya pümaa, nnojoireeja'a
süpüla taattajaainjachin paa'u
— nümakalaka.

Je mayaa müsü joo nanüiki na
waneeiruaya nikirajüinkana.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

³⁶ Nikerolokalaka Jesús namaa
na nikirajüinkana süpümuin wane
una'apü kanüliasi Getsemani.
Nümakalaka Jesús namüin:

— Anakaja müleka jüikkalaale
yaaya süma'a inru'u sajeein paala taya
sünain aashajawaa nümaa Maleiwa.

³⁷ Neenajaakalaka Pedro oo'ulaka
Jacobo je Juan, na nüchooinkana
Zebedeo, süpüla nümaain.
Nu'ttalakala joo Jesús sünain mojuin
ma'i naa'in ³⁸ sünain nümüin
namüin:

— Süpileeruasü ma'i taa'in tü
mojuukat aa'in süpülainshi tü
müliaa te'reetkat. Anakaja müleka
yaale jia sümaa eein jaal'in —
nümakalaka namüin.

³⁹ Nükatalaakalaka joo Jesús
noulia mamüin aka tüsä sünain
nu'wachiraain mmalu'u sünain
aashajawaa nümaa Maleiwa:

— Taata Maleiwa, müleka pücheküle,
anasiuje puu'ule'erüle toulia tü
müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa
nnojolüin shiainjatüin paa'inrüin
tü tacheekat ne'e tamüiwa, shia
paa'inrüinjatka tü püchekakat
tapüleerua — nümakalaka.

⁴⁰ Shiasa süchikijee naashajaain
nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka
sünain nürütkaain nanainmüin

na apünüinshiikana nikirajüin
eere natunkaja'attaain nüpüla.
Nümakalaka Jesús nümuin Pedro:

— ¿Jamüshii jia nnojoliika'a
juuntüin eein jaal'in wanaa
tamaa motso'oyaakajie'e ne'e?
⁴¹ Anakaja müleka eere jaal'in
süpüla jüchuntüin nümuin Maleiwa
suulia nuu'ulakajüin jaal'in Satanás.
Mayaainje kee'ireein jaal'in tü
tacheekat jüpileerua, isasü jüchiki
— nümakalaka.

⁴² Nükatalaakalaka joo Jesús
nüchikua noulia süpüla naashajaain
nüchikua nümaa Maleiwa:

— Taata Maleiwa, müleka nnojorule
pücheküin suu'ulaain toulia tü
müliaa te'reetkat joolu'u, anakaja
shiale paa'inrüin tü püchekakat
tapüleerua — nümakalaka.

⁴³ Je nüle'ejapa nüchikua'aya
nanainmüin na nikirajüinkana,
atunküshii naya nüpüla, maa aka
paala, süka müle'o in ma'i lapü naa'u.
⁴⁴ Nükatalaakalaka joo Jesús noulia
nüchikua süpüla naashajaain nümaa
Maleiwa maja'aka nünuiki paala.
Apünüintuaichi joo aashajaain
nümaa Maleiwa süka tü.

⁴⁵ Je nüle'ejapa nanainmüin na
nikirajüinkana, nümakalaka namüin:

— ¿Jamüshii jia jutunkajaka'a
ma'i? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a
eein jaal'in wanaa tamaa? Antuitpa
takalia tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, süpüla taapünüinjachin
ekii sajapulu'umüin wayuu
kaainjarat. ⁴⁶ Jütamaajaa jumaala,
joo'uya wo'unaiwa. Alü'ütschi chi
aapüinjachikai tekii — nümakalaka
namüin.

Ata'unnushi Jesús

⁴⁷ Wanaa sümaa naashajaain Jesús
namaa na nikirajüinkana, anta

müshia Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Je antapaatasü nümaa Judas, wane wayuuirua wainma sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta sajapulu'u. Ajütüüshi naya natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.

⁴⁸ Je Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesú, müshi paala wopulu'u sümün tü wattakat saalin wayuu: "Chi wayuu tachu'tkai awalapa'a, nia ata'ünnajachika jüdüma", müshi nia namün paala. ⁴⁹ Nürütkaakalaka joolu'u Judas nünainmüin Jesú sünain nümüin nümüin:

—Ekirajükikalee, anii taya antüü —nümakalaka nümüin sünain nüchu'lüin nuwalapa'a.

⁵⁰ Nümakalaka Jesú nümüin:
—Waa'iraa, anakaja müleka paa'inrüle joolu'u tü püntakat apüla. Arütkaashijase joo na wayuukana nünainmüin Jesú sünain nata'lüün nia. ⁵¹ Otta wane nikirajüinkai Jesú, naapaakalaka tü nüchajaruutsekat. Nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana süpüla nüshottajachin nia. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'ekat.

⁵² Nümakalaka Jesú nümüin chi nikirajüinkai:

—Pi'itaa püchajaruutse süchikua sulu'u süta. Chi eekai nütkaweein süka chajaruuta, shiimün sünain oukteechin nia sütüma tü atkawaakat. ⁵³ Nnojo motüin jaa'in sünain tountüin tachuntüin nümüin chi Tashikai süpüla nükaalijainjachin taya. Je nüjütamaateerü tanainmüin watta saalin aapiee nüma'anajee. ⁵⁴ Otta müleka nu'tte'ettaarüle joolu'u taya

Maleiwa suulia tü wayuukolüirua, nnojoluja süpüla shikeraajüin tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkät soo'opünaa tü alateetkat tamüin — nümakalaka Jesú nümüin.

⁵⁵ Nümakalaka joolu'u Jesú namüin na antakana nünainmüin: —¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'lülinjachin taya? ¿Jamüshi nnojoika'a jüta'lülin taya paala cha'aya sulu'u tü a'waa'jüleekat Maleiwa eere tekirajapü'iin ju'upala? ⁵⁶ Otta müsia tüü, alatusü süpüla shikeraajüinjatüin tü nüniükikat chi Maleiwakai tachiki akijünakat paala natüma na nüniükimaajakanana — nümakalaka Jesú namüin.

Je joolu'u na nikirajüinkana, na'luwataakalaka nüma'anajee sünain napüütüin nia nümüiwa napüla na wayuukana.

Asakijünüshi Jesú natüma na laülaayuu judíokana

⁵⁷ Na ata'lüakana Jesú, no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin Caifás chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteekana, eere jutkatüin na karalouktamaajakanana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana. ⁵⁸ Otta müşia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. Nüntakalaka so'ulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai. Nikerolakalaka sulu'umüin. Nüikkalaakalaka sa'aka tü suwaariasekat tü a'waa'jüleekat Maleiwa süpüla nüttüjaainjatüin saa'u tü aa'linneetkat nüka Jesú.

⁵⁹ Je yaa paülü'ü sulu'u nipia Caifás, eeshii jutkatüin na laülaashiikana na'akajee na

sacerdote judíokana oo'ulaka napúshua na waneeirua laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Süka no'uteein ma'i naa'in Jesú, nachajaa achikit wayuu süpüla sükjüjinjatüin sa'alain nüchiki Jesú. ⁶⁰Mayaainje süntüin wayuu wainma nanainmüin sünain aküjaalawaa noo'opünaa Jesú, nnojotsü nantüin anain kasain no'utirajatuin anainjee naa'in.

Shiasa mapa yaaulerü, süntakalaka piamasü wayuu nanainmüin ⁶¹sünain namüin namüin:

—Naashin chira, nuuntüin nujuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa nütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apüniin ka'isan —namakalaka.

⁶²Otta müşhia chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana, nüsha'walaakalaka joolu'u sünain nümüin nümüin Jesú:

—¿Jamüinjatü joo pünüiki shi'ipajee türa namakat nala wayuukana püchiki? —nümakalaka.

⁶³Otta müşhia Jesú, ko'utüshi ne'e nuulia.

Ayatakalaka nia sünain asakiraa:
—Tachuntüin joolu'u pümuin sünain püküjinjatüin wamüin tü shiimüinkat nu'upala chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa. Tasakirüin paala pia: ¿Shiimüinjasa sünain piain Cristo in Nüeekajalakai Maleiwa? ¿Shiimüinjasa sünain piain chi Nüchonkai Maleiwa? —nümakalaka nümüin Jesú.

⁶⁴Nüsouktakalaka Jesú nümüin:
—Aa, shiimüin sünain tayaín maa aka tü pümakat. Tamüshii paala jia jüpüshua: So'uweena wane ka'i, ji'reechi taya, chi Shipayakai Wayuu, nümüin:

sünain joyotüin taya nikialu'ujee Maleiwa chi Pülashikai ma'i saa'u kojutüin taya nütüma. Je ji'reechi taya sünain tantüin mmalu'umüin chajee nüma'anajee Maleiwa sa'aka tü sirumakat —nümakalaka Jesú namüin.

⁶⁵Otta müşhia chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana, nüsükülijakalaka tü nüshe'inkat sütüma tü jashieekat sünain nümüin namüin na laülaayuu judíokana napúshua:

—E'rütkatche ma'i aa'in wayumüin süka sünüiki nümüin Maleiwa. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjüinjatkat nüchiki. Jaapüitpa nünüiki sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa naashin. ⁶⁶¿Kasa anaka süpüla aa'innaa nüka? —nümakalaka namüin.

Nasouktakalaka nümüin:

—Anakaja su'utinnüle aa'in
—müsħii naya.

⁶⁷Je joolu'u waneeirua na'aka, nejenaakalaka nu'utajee Jesú sümaa nashe'etüin nia. Otta waneeirua, na'yaatüin nuwalapünaa ⁶⁸sünain namüin nümüin:

—Müleka pialeje chi Cristo Nüeekajalakai Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka nümüin sünain neme'erainpalain nia.

Aattajaashi Pedro naa'u Jesú

⁶⁹Wanaa sümaa yaain Jesú sulu'u nipia chi laülaashikai, chashi Pedro joyotüin anooipa'a sulu'u tü paatiakat. Sürütkaakalaka wane majayüt achenpchiee nünainmüin sünain sümüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai
Jesús chi Galileaje'ewaikai —
sümakalaka nümüin.

⁷⁰Otta Pedro, naattajaakalaka
su'upala süpüshua tü wayuu eejatkat
yala sulu'u tü paatiakat sünain
nümüin sümüin:

—Nnojoishi te'raajüin chi pümakai
tamüin.

⁷¹Nüsünülaakalaka Pedro eemüin
tü so'ukot paatia. Shi'rakalaka joo
nia wane majayülia. Sümakalaka
namüin na wayuu eejanakana sulu'u
tü paatiakat:

—Alu'usa chia, nümaapü'ushi Jesús
chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka
namüin.

⁷²Naattajaakalaka Pedro nüchikua
sünain nümüin namüin:

—Taküjaleenja jümuin tü
shiimüinkat nu'upala Maleiwa
sünain nnojolin te'raajüin chira
wayuukai —nümakalaka namüin.

⁷³Shiasa mapa yaaulerü,
sürütkaakalaka wane wayuuirua
eekana sulu'u tü paatiakat
nünainmüin Pedro sünain namüin
nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai
chira wayuukai. Wayawatüin
pia sünainjee tü pünüükikat, süka
saashajaayain wayuu Galileajeejatü
tia —namakalaka nümüin.

⁷⁴Nümakalaka Pedro namüin:

—Taküjuin tachikua jümuin
nu'upala Maleiwa sünain nnojolin
te'raajüin chira wayuukai
— nümakalaka namüin.

Akootole'erajaa müşhia wane
kaliina. ⁷⁵Sotokalaka naa'in Pedro
tü nümakat Jesús paala nümüin:
“Süpülapünaa ni'yalajüin wane
kaliina, apünüintueechi taya
punujulajüin achiki sünain pi'raajüin
taya”, nümakat. Nujuittaakalaka

Pedro yalajee yala sünain mojuin
ma'i naa'in sünain ni'yalajashaanain.

Aülaashi Judas

27 ¹Shiasa mapa ja'yuupa,
outkajaashii nachikua
na laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana namaa na
waneeirua laülaayuu judíokana.
Naashajaajiraain süchiki
tü naa'inrüinjatkat süpüla
no'utirüinjatüin naa'in Jesú.

²No'unitalaka Jesús sünain kapüin
nia natüma nünainmüin Pilato chi
Romaje'ewaikai sülaülashikai tü
mmakat Judea so'u ka'ikat tia.

³Niasa Judas, chi aapüichipakai
nikii Jesú, nütüjaapa naa'u Jesú
sünain nu'uninnüichipain natüma
na laülaayuu judíokana süpüla
o'utinnüinjatüin naa'in, mojukalaka
ma'i naa'in saalin naapüin nikii.
Nu'unakalaka nüchikua nanainmüin
na laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na
waneeirua laülaayuu judíokana
sünain niite'erüin süchikua namüin
tü apünüinkat shikii neerü pülaata
⁴sünain nümüin namüin:

—Shiimüin sünain kaainjalain
taya saa'u taapiün jümuin nikii
wane wayuu maaingalasai süpüla
o'utinnaa aa'in —nümakalaka
namüin.

—¿Jamajatka'a joo shia wamüin?
Naaja pukuaippajiraa sümaa
— namakalaka nümüin.

⁵Nijinaakalaka Judas tü neetkat
yala sulu'umüin tü a'waajüleekat.
Nu'unakalaka yalajee.
Nüülaakalaka.

⁶Je na laülaashiikana
na'akajee na sacerdote judíokana,
nakotchajaakalaka tü neetkat sünain
maa:

—Saa'u süliaiñ ouktaa tü neetkat, nnojotsü anain süpüla we'itaain shia sa'aka tü neerü sümüinjatkat tü a'waajüleekat Maleiwa, maa aka sümakat tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.

⁷ Je süka tü neetkat mapa, nayalajakalaka wane mma süpüla amouyuunjatüin shia napüla na wayuu nnojoliikana judíoin. Je tü mmakat paala, wane atükülee amüchi. ⁸ Otta müsia maa'lulu yaa, sünulia tü amouyuukot, Ishama'an'a. ⁹ Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünükikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma Jeremías chi nünükimaajachikai sünain maa: “Tü apünüinkat shikii neerü pülaata aapünakat paala natüma na wayuu Israelkana süpüla saapünüinjatüin nikii, naapaain shia süchikua ¹⁰süpüla shiyalajününjatüin tü mmakat atüküleekat amüchi, maa aka tü aluwataanakat anain taya nütüma Maleiwa”, makat.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

¹¹ Je süchikjee nüntinnüin Jesús nünainmünin Pilato chi sülaülashikai mma, eeshi nia sha'watüin nümlülatu'u sünain nüsakinnüin nütüma:

—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato nümiin.

Nümakalaka Jesús ni'ipajee:

—Shia'aya tia pümakat.

¹² Shiasa shi'ipajee tü alawaa naküjakat joo na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na waneeirua laülaayuu judíokana sünain naa'inruiñ wainma kasa mojusü naajüin, nnojoishi asouktüin Jesús. ¹³ Nümakalaka Pilato nümiin:

—Paa'inruiñ wainma kasa mojusü naajüin nala wayuukana. ¿Jamüshi nnojoika'a püsouktüin shi'ipajee tü namakat? —müshi.

¹⁴ Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Je süka nnojolüin nüsouktüin Jesús wwatuayaakajie ne'e ne'ipajee, tanataa müsü naa'in chi sülaülashikai mma sükajee tia.

¹⁵ Waneepia su'unna'awai tü Pascuakat, natüjainsü na judíokana taashiwalinjachin wane püreesashi nütüma chi sülaülashikai mma, chi nanekakai na wayuukana süpüla taashii. ¹⁶ Je wanaa sümää tia, eeshi wane püreesashi kanüliashi Barrabás e'nnaajuushi sükajee mojulaain ma'i nia. ¹⁷ Je suutkajaapa tü wattakat saalin wayuu, nümakalaka Pilato sümüin:

—¿Jücheküin süpüleerua niajinjachin tajütüin joolu'u Barrabás? ¿Niajinjachitaapa Jesús chi Cristokai anülia? —nümakalaka Pilato sümüin.

¹⁸ Anasü nümuin Pilato müleka taashire Jesús, süka nütüjaain naa'u na laülaayuu judíokana sünain naapuushin Jesús sükajee ne'e na'ürülaain nünain.

¹⁹ Wanaa sümää nüikkalaain Pilato süpüla kasalajanainjatüin saainjala wayuu nütüma, ajütünüsü wane püitchi nümuin sütümä tü nu'wayuusekat sünain maa: “Maainjalasai chira wayuukai saa'in tamüin. Mojushaatasü ma'i taa'in sükajee keemain ma'i tü ta'lapiünkat nüchiki sa'waipa. Anakaja müleka puu'ulaale suulia süsälain nia püttüma”, müsü.

²⁰ Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na waneeirua laülaayuu judíokana, najütüin wane wayuuirua sa'akamüin tü wattakat saalin

wayuu süpüla nashüküjainjatüin
shia süpüla sühchuntüin nümüin
Pilato niainjachin taashin Barrabás
je nu'utirüinjatüin naa'in Jesús.

²¹ Nümakalaka Pilato sümüin tü
wattakat saalin wayuu:

—¿Jarai na'aka na piamashii
püreesashiikana tajuittrüinjachika
jümüin? —nüsakirakalaka.

—Nia pujuittira wamüin Barrabás
—müsü sünüikiirua nümüin.

²² Nüsakirakalaka Pilato naya:

—¿Kasa taa'inrüinjatka joo nüka
Jesús chi Cristokai anülia?

Süsouktakalaka tü wayuukolüirua
süpüshua nümüin:

—Püchitira saa'u kuruusa.

²³ Nümakalaka Pilato sümüin:

—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a
nia? ¿Kasa naainjalaka?

Otta müshi'iya na wayuukanairua,
masütaajusali sümäa nekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa
— namakalaka nümüin nachikua
sünain emetuluin ma'i nanüiki.

²⁴ Otta Pilato, ni'rapa tü wattakat
saalin wayuu sünain a'waataa,
niyawata aa'ut sünain nnojolüin
soonoonüin amaa tü nümakat.
Nu'ljojoojokalaka najapü süka wüin
su'upala tü wayuukolüirua sünain
nümüin sümüin:

—Nnojot tasirüin nukuaippa chi
wayuukai sünain ouktaa. Shieerü
taa'inraka ne'e tü jüchekakat
nüpüleerua —nümakalaka sümüin.

²⁵ Asonnuwaasü süpüshua tü
wayuukolüirua ni'ipajee:

—Wayeenaja kasitka
nukuaippa sünain ouktaa je na
woo'uliwo'ukana —sümakalaka
nümüin.

²⁶ Otta Pilato, nujuitrakalaka
joo Barrabás nanainmüin.
Naapakalaka joo Jesús sümüin

tü nusurulaatsekälüirua süpüla
na'yaajüinjachin nia je süpüla
nakacherüinjachin nia sünain
kuruusa süpüla ouktaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wane surulaalüirua

²⁷ Nu'uninnakalaka Jesús
sütüma tü nusurulaatsekälüirua
Pilato sulu'umüin tü laülaapiakat.
Seenajakalaka tü waneeirua
surulaatkalüirua süpüla
shi'rajüinjatüin nukua Jesús.

²⁸ Saakatakalaka nüshe'in Jesús
sümaa sa'atüin wane ashe'inyüü
anasü nünain, jepisiyyaa o'ulu, maa
aka saa'in nüshe'in wane aluwataai
saa'u mma, süpüla shime'erainpalain
nia. ²⁹ Shi'itaakalaka wane kotse
keimsesü saa'u nikii oo'ulaka
wane waraaratchon sulu'u tü
najapü nikialujutkat sümäa
süsapainyo'ukain nümülatu'u sünain
shime'erainpalain nia sünain sümüin
nümüin:

—Pia chi aluwataashikai saa'u
wayuu judío —müshii naya nümüin.

³⁰ Sejetakalaka suluula
naa'u sümäa shi'yaajüin nia
kojuyatua nüralo'upünaa süka tü
waraaratkat. ³¹ Shiasa süchikijee
shime'erainpalain nia, saakatüin
tü ashe'inyüü anasükat sa'atakat
paala nünain. Sa'atüin tü
nüshe'inkat nünain süchikua süpüla
su'unirüinjachin nia yalajee yala
süpüla sükacherüinjachin nia süpüla
ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

³² Wanaa sümäa nu'uninnüin
Jesús natüma na surulaatkana
eemüinjachire nükachennüinjachin
natüma, antüshi Jerusalénmüin

wane wayuu Cireneje'ewai
kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka
joo natüma na surulaatkana
süpüla nülü'ilijahatüin tü wunu'u
akachennüinjachikat anain
Jesús.³³ No'unirakalaka Jesús
eemüin wane wutai kanüliasü
Gólgota. "Ekiyüükät" malu'ut tia.
³⁴ Je chamüün cha'aya, naapiün
na surulaatkana nümuin Jesús
wane wiino ka'akasü ishisü süpüla
nüsüinjatüin. Otta nuu'ulakapa tü
asüüshikat, niyoutküin shia.

³⁵ Nayasa na surulaatkana
süchikijee nakacherüin
Jesús sünain tü kuruusakat,
nashantanajiraakalaka saa'u tü
nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin
saa'u jaralin makatüinjachin
apüla süpüshi tü nüshe'inkat
wane'ewai nakua.³⁶ Je süchikijee
tia, ojoyolooshii naya sü'ütpa'a
tü kuruusakat sünain anajaa
naa'u Jesús sünain ouktaa.³⁷ Eesü
ashajünün tü kasalajanakat
anainjee nia sünain wane taapüla
akachennüü iipünaa sünain tü
kuruusa kanainkat nia. Müsü mayaa:
ANII JESÚS CHI ALUWATAASHIKAI
SAA'U WAYUU JUDÍO.

³⁸ Je nümaa Jesús, akachennüshii
piamashii wayuu ka'ruwarannuu
o'utünüinjanakana aa'in wanaa
nümaa. Akachennüshi wane
nikialu'ujee oo'ulaka wane
nüpe'eru'ujee.

³⁹ Tü wayuu eekai sülatüin
nü'ünnaa Jesús, eirakaasü nümuin
sümaa mojuin sünüiki nümuin
mayaa:

⁴⁰ —Aisha'ajaa pia. Pujuttirüinjatü
tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa
pütame'erüinjatüin shia süchikua
so'u apüniin ka'isan. Müleka
shiimüinre Nüchoin pia Maleiwa,

çjamaka'a nnojoika'a püshakatüin
saa'ujee tü kuruusakat süpüla
nnojolinjachin ouktüin pia?
— sümakalaka tü wayuukolüirua
nümuin Jesús.

⁴¹ Akaata'aya nanüiki na
laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana, je na
karalouktamaajanakana, je na
waneeirua laülaayuu judíokana
sünain neme'erainpalain nia.
Namajiraakalaka:

⁴² —¿Jamüshisa nnojoika'a
nu'tte'erajiraain nümuiva maa aka
nu'tte'erapü'üin wayuu naashin?
Nia chi Aluwataashikai saa'u tü
wayuu Israelkalüirua naajüin.
Müleka nüshakatüle joolu'u saa'uje
tü kuruusakat, anoujeena waya
nünain.⁴³ "Taya Nüchonka Maleiwa"
mapü'üshi nia. Je aa'inmajüneechi
nia nütuuma Maleiwa naajüin.
Je joolu'u, müleka nücheküle
chi Maleiwakai süpüleerua
nu'tte'eruin nia, anakaja müleka
nu'tte'ramaatüle nia —namakalaka.

⁴⁴ Otta müşi'iya na wayuu
ka'ruwarannuu ouktajanakana
wanaa nümaa Jesús, müşii aka
naya sünain mojuin nanüiki nümuin.

Ouktüshi Jesús

⁴⁵ Shiasa maa aka kale'o,
epiyuushijaasü mmapa'akat
süpüshua, awasaja'aleesia maa
aka aliika.⁴⁶ Shiasa aliuukapa
ka'ikat, nu'waatakakalaka Jesús
sünain emetuluin nünüiki sünain
nümuin: "*Elí, Elí, clama sabactani?*".
(Je tü, malu'ut: "Tamaleiwasee,
Tamaleiwasee, çjamüshi pia
püpitaka'a taya tamüiva?", müsü.)

⁴⁷ Je saapapa nünüiki Jesús
wane wayuuirua sha'washawatsü
nü'ütpa'a, müsü shia:

—Nuunejüin Elías chi
nünükimaajachikai Maleiwa
—sümakalaka.

⁴⁸ Awataa müşhia wane wayuu
sünain asaajaa wane maawüi
ocholotinnüsü shiroku wane asüüshi
jashü'üsü shi'iru'üsü wane lumia
süpüla shi'itaanüinjatüin sünain
niimata Jesús. ⁴⁹ Müsü tü waneeirua
wayukolüirua:

—Anakaja müleka wa'atapajüle
watüjaaiwa saa'u müleka
nünteechire Elías süpüla
nüshakatirüinjachin nia
—sümakalaka.

⁵⁰ Nu'waatakalaka emetut
Jesús nüchikua nümüin Maleiwa.
Ouktakalaka nia süchikijee.

⁵¹ Je sulu'u tü a'waajüleekat
Maleiwa wanaa ma'i sümää ouktüin
Jesús, astüküijaasü pasanainpünaa
sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü
paü shiinalu'üsükat. Je akutkujaasü
tü mmakat nütüma Maleiwa
sümää suwajaain tü ipakalüirua
⁵² je sümää sujutajaain tü
woowirakalüirua. Nüso'ire'etkalaka
naa'in Maleiwa wainma na
anoujashii ouktüshiikana paala.
⁵³ Najuittaakalaka sulu'ujee tü
woowirakalüirua. (Je süchikijee
nüso'iraain aa'in Jesús, ekerotshii
na wayuukana sulu'umüin
Jerusalén eere ne'nnüin sütüma
wayuu wainma.)

⁵⁴ Je chi siilaülashikai surulaat je
na surulaatkana eejanakana nümaa
sünain nanajuin naa'u Jesús sünain
ouktaa, ne'rapa tü mmakat sünain
sükutkujaain je tü alatakat nümüin
Jesús, sainkuukalaka ma'i naa'in
sünain maa:

—Shiimüinyala ma'i nia sünain
niain chi Nüchonkai Maleiwa
—namakalaka.

⁵⁵ Je wanaa sümää yaain Jesús
sünain tü kuruusakat, eesü wane
jieuuirua wainma sünain ananajaa
maa aka türa. Naya na antiishiikana

nümaa Jesús Jerusalénmüin, na
aa'inmajapü'ükana nia namaa na
nikirajüinkana paala wanaa sümää
waraittapü'ün naya Galileapünaa.

⁵⁶ Je na'aka na jieuukana eesü
María Magdalena, oo'ulaka María
tü niikat Jacobo je José, oo'ulaka tü
neikat na nüchooinkana Zebedeo.

E'itaanüshi Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸ Je motsapa ka'i, antüshi
wane wayuu washirü nünainmüin
Pilato kanüliasü José chaje'ewai
Arimatea, wane nikirajüin Jesús.
O'unamaatüshi nia eemüin Pilato
süpüla achuntaa müliashii süpüla
ni'itaainjachin nia sulu'u woowira.
Niasa'a Pilato, naapakalaka nümüin
José süpüla nüshakatirüinjachin
müliashii saa'ujee kuruusakat.

⁵⁹ Niasa José, nüshakatirakalaka
müliashii sünain nüko'oloin nia süka
wane kuluulu wulesü kanüliasü
“lino”. ⁶⁰ Eejatüja'a wane woowira
akumajiruushi paala nütüma José
sulu'u wane ipa müle'o süpüla
nüpüshi. Akumajiruushi tü shirousekat
süka wane ipa müle'o. Me'itaajuyülia
aamakaa sulu'u. Ni'itaakalaka
müliashii sulu'u tü woowirakat
sünain nüsürülüin tü woowirakat
süka tü ipakat. O'unaa müşhia nia
süchikijee. ⁶¹ Otta María Magdalena
sümää María tü niikat Jacobo je José,
makatüshii naya joyotüin yala peje
sünain tü woowirakat.

Shi'raja aa'ulu surulaat tü woowirakat

⁶² Shiasa mapa waneemüin ka'i,
so'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu
judío, o'unüshii na laülaayuushiikana

na'akajee na sacerdote judíokana je na fariseokana nünainmüin Pilato
⁶³sünain namüin nümüin:

—Laülaashikalee, sotüsü waa'in tü nümakat paala chira alaakai kataiwa'aya no'u sünain maa: "So'u apünün ka'i süchikijee ouktüin taya, oso'iraajeerü taal'in", müshi nia. ⁶⁴Anakaja joolu'u müleka püjütüle wane surulaalüirua süpüla shi'rajüinjatüin so'u tia apünüinkat ka'i saa'u tü woowirakat eere ni!itaanün müliashii. Anakaja paa'irrule tia suulia sündajüin tü nikirajuinkalüirua sünain su'lujawüin müliashii süpüla sükjainjatüin sümüin wayuu sünain süso'iraaitpain naa'in süchikijee ouktaa saajüin. Je tü alawaa sükjainjatkat sümüin wayuu, alana'aleejeria ma'i sünain mojuin suulia tü alawaa nüküpü'ükat paala Jesús —namakalaka nümüin Pilato.

⁶⁵Nümakalaka Pilato namüin:
—Te!itaajeerü joolu'u wane surulaalüirua süpüla tia. Anakaja joolu'u müleka jümaale shia süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

⁶⁶No'unakalaka napüshua eemüin tü woowirakat. Nayasa na laülaayuu judíokana, ne'itaakalaka wane shiyaawase sünain tü shirousekat süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka süsünne'ennüle mapeena. No'unakalaka yalajee sünain napütiin tü surulaatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

Oso'iraasü naa'in Jesús

28 ¹Je suwasajaapa aikat süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, o'unüsü María Magdalena oo'ulaka María tü niikat Jacobo je José eemüin tü woowirakat eejachire ni!itaanün Jesús.

²Akutkujaasü tü mmakat sükajee nüntüin chajee iipünaajee wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa sünainmüin tü woowira e'itaanakat alu'u paala müliashii. Je nüntapa, nüstünne'erüin tü shirousekat waneemüin sa'ata sümaa nüikkalaain saa'u. ³Kamacherasü ma'i nu'upünaa. Kasuusü ma'i nüshe'in. ⁴Otta na surulaatkana, ainkuusü ma'i naa'in süka mmolün neema chi aapieekai. Müinapa aka naya saa'in wane ouktüsü sütüma tü ne'rakat.

⁵Je nantapa na jieyuukana, nümakalaka chi aapieekai namüin:
—Nnojo jainkuuin aa'in. Tatüjaa aa'ut sünain jüchajaain nüchiki Jesús chi akachennakai paala süpüla ouktaa. ⁶Nnojoishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua, maa aka tü nümapü'ükat paala sünain naa'inrüinjatüin. Jürütkaa jümaala ji'raajaaiwa tü nüchikanainkat eejachire nia süpütiin wayuu.

⁷Anakaja joolu'u müleka ju'unamaatüle süpüla jüküpü'ükat nüchiki namüin na nikirajuinkana sünain jümüinjatüin namüin:
“Oso'iraasü naa'in süchikijee ouktaa je o'uneechi joolu'u nia jüpüleerua Galileamüin. Ji'reechi nia cha'aya”, meena jia namüin. Soto jaa'in tü tamüitpaket jümüin —nümakalaka chi aapieekai namüin.

⁸Napantajaakalaka na jieyuukana eejee tü woowirakat. Ja'itairü ayo'ujain naa'in, talatalesia ma'i naa'in sütüma tü ne'rakat. Nawataakalaka eemüin na nikirajuinkana Jesús süpüla naküpü'ükat nümaa süchiki tü aküpü'ükat. ⁹Shiasa sulu'u tü wopukot, napanapajiraakalaka nümaa Jesús. “Eeshi Maleiwa jümaa”, nümakalaka namüin.

Narütkaakalaka na jieyuukana
nünainmünin sünain nasapainy'ukain
naya nümülatu'umünin sünain
na'waajüin nia sümaa najapulu'ujain
nuu'ui. ¹⁰Nümakalaka Jesús namün:

—Nnojo mmolüin jia. Shia anaka
alu'u müleka ju'unüle nanainmünin
na tawalayuukana jaapiraiwa
naya súchiki no'unüinjanain
Galileamünin. Ne'reechi taya cha'aya
—nümakalaka namüin.

Tü naküjakat achiki na surulaatkana

¹¹Wanaa sümaa no'unüin na
jieyuukana eemüin na nikirajuinkana
Jesús, o'unüsü pueulopa'amüin
waneeirua tü surulaat e'rajüsükälüirua
saa'u tü woowirakat. Naküjakalaka
namüin na laülaayuushiikana
na'akajee na sacerdote judíokana
súchiki süpüshua tü alatiitpakat.

¹²Naashajaajiraakalaka na
laülaayuushiikana na'akajee na
sacerdote kana namaa na waneeirua
laülaayuu judíokana soo'opünaa
tü naa'inrüinjatkat. Naapakalaka
wainma neerü namüin na
surulaatkana ¹³sünain namüin
namüin:

—Jüküjinjatü sümüin wayuu
sünain süntüin tü nikirajuinkalüirua
sa'waipa wanaa sümaa jutunküin
sünain su'luwajüin müliashii.
¹⁴Je müleka naapinnüle Pilato
sünain nnojolichipain müliashii,
aashajaweeda waya nümaa süpüla
nnojoliinjanain süsalain jia
nütüma saalijee tia —namakalaka
na laülaayuukana namüin na
surulaatkana.

¹⁵Naapaakalaka joo na
surulaatkana tü neetkat
sünain naa'inrüin tü namakat
namüin. Je mapa, tü nachikikat
na nikirajuinkana Jesús

sünain na'luwajüin müliashii,
su'walakajaakalaka sa'aka tü wayuu
judíokolüirua. Ayatsia joulüin
maa'ulu yaa.

Aluwataanüshii na nikirajuinkana nütüma Jesús

¹⁶No'unakalaka na polookana
waneemüin nikirajuinkana
Jesús Galileamünin saa'umüin
tü namünakat aküjünakat
achiki paala nütüma. ¹⁷Shiasa
nantapa chamüin sünain ne'rüin
nia, na'waajüin nia. Otta wane
no'utku, naashajaain sulu'u naa'in
sünain maa:

—¿Niayaa cheje ma'i eera Jesús
chii? —müshii.

¹⁸Nürütkaakalaka joo Jesús
nanainmünin sünain nümüin
namüin:

—Laülaashi taya nütüma chi
Tashikai Maleiwa saa'u wayuu
süpüshua yaa mmalu'u oo'ulaka
saa'u tü kasakalüirua süpüshua
chakat iipünaa. ¹⁹Je sükajee tia,
ju'una jumaala sainkün mmakat
süpüshua süpüla jüküjinjatüin
tachiki sümüin wayuu süpüla
sünoujainjatüin tanain. Jikirajeena
naya süpüla nayainjanain na
tekirajuinkana maa aka jiakana.
Je juwoutisaajeena naya saa'u
nünülia chi Tashikai, saa'u tanülia
tayakai chi Nüchonkai, je saa'u
nünülia chi Naa'inkai Maleiwa.
²⁰Jikirajeena naya sünain tü
taluwataapü'ükät anain jia süpüla
noonoojinjatüin sümaa. Shiimünin
sünain jümaainjachin taya
waneepia wane'ere'eya süntapa
tü ka'i saja'lajawheetkat o'u kasa
süpüshua. Shiimünin sünain
jümaainjachin taya süpüla ka'ikat
süpüshua.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma

MARCOS

**Yapasü nütüma Juan
nüpüna chi Senyotkai**

1 ¹Anuu su'ttia tü anasükat
pütchi, tü nüchikikat Jesucristo
chi Nüchonkai Maleiwa:

²Tü sulu'ukot tü karaloukta
nüshajalakat Isaías chi
nünükimaajachikai Maleiwa, müsü
yaa:

“Taluwataajeechi chi
pünüliamaajachikai
püpüleerua
süpüla naapirüinjatüin tü
wayuukolüirua sünain
piuntajachin sa'akamüin.
Yapainjatü nütüma tü
wayuukolüirua süpüla
saapajüin pünniki.

³Owoottaweechi wane wayuu
cha'aya isashiipa'a sünain
maa:

‘Yapa jüturna nüpüna chi
Senyotkai.
Juu'ulaa suulia jaainjala
süpülapünaa nüntajachin
ja'akamüin’”.

⁴Süpüla shikeraajüinjatüin
tü nüshajakat achiki paala
Isaías, niweetakalaka Juan
chi owoutisaajükai sünain
aküjaa nüchiki Maleiwa sümüin

wayuu cha'aya isashiipa'a.
Nu'ttakalaka sünain nime'ejüin
naa'in na wayuukana shii'iree
nayaawajaain suulia naainjala
sümaa nakatalaaain suulia süpüla
sülatinnünjatüin noulia. Je
nuluwataaain na oonookana sümaa
nünüki sünain nawoutisaajünün.
⁵O'unüsü wayuu watta saalin
nünainmün sulu'ujee süpüshua
tü mmakat Judea je sulu'ujee tü
pueulokat Jerusalén. Naküjüin
tü naainjalakat nümüin Maleiwa,
je owoutisaajünüshii nütüma
Juan cha'aya shiroku tü süchikat
Jordán. ⁶Otta Juan, kashe'inshi
nia wane süta tü mürüt kanüliakat
“camello”, otta kasi'irainshi
paa'ata. Ekapü'üshi nia kaashapü
oo'ulaka mapa. ⁷Anuu tü
nümapü'ükat Juan sümüin
wayuu: “Anteechi tachirua wane
wayuu alana'aleeshia toulia.
Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoishi
wanaapünaa taya nümaa,
süka pülashin ma'i nia toulia.
⁸Tawoutisaajüin ne'e jia süka wüin.
Otta müşhia niakai, anteechi
jünainmün süpüla naapünjachin
jümüin chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla eeinjachin nia waneepia
jümaa”, mapü'üshi Juan.

Owoutisaajünüshi Jesús

⁹ Je wanaa sümaa tia, nüntakalaka Jesús chajee Galileajee sulu'ujee tü pueulokat Nazaret eemüin tü súchikat Jordán süpüla nuwoutisaajünüinjachin nütüma Juan shiroku tü súchikat. ¹⁰ Je wanaa sümaa nüsha'walaain Jesús súchikijee emetaa shirokujee tü wüinkat, eirakaashi nia iipünaamüin. Je wanaa ma'i sümaa tia, eerulaasü tü sirumakat chaa iipünaa. Ni'rakalaka chi Naa'inkai Maleiwa maa aka saa'in wane mo'uwa sünain ashakataa nünainmüin. ¹¹ Saapünakalaka joo wane pütschi chaa iipünaajee sünain maa: "Pia chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya pümaa".

Wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in Jesús

¹² O'uninna müşhia Jesús nütüma chi Naa'inkai Maleiwa isashiipa'amüin. ¹³ Chajachi nia maa aka pienchi shikii ka'i sünain nuu'ulakünüin aa'in nütüma Satanás chi sülaülakai yoluja. Je chaa eejachire Jesús, eesü tü kasa jashichi kepiakat wuna'ainküin. Oo'ulaka aa'inmajünüshi nia natüma wane aapieerua nüma'anajeejana Maleiwa.

O'ttüshi Jesús sünain aküjaanüchiki Maleiwa

¹⁴ Shiasa wanaa sümaa nüpüreesajünüin Juan nütüma Herodes, ale'ejüshi Jesús Galileamüin süpüla aküjaan tü anasükat pütschi, tü nünüükikat chi Maleiwakai, sünain maa: ¹⁵ "Antuitpa nükalia chi Maleiwakai süpüla nikeraajüin tü namapü'ükät

na nünüükimaajananaka. Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala sümaa jünoujain tü anasükat pütschi, süka sülü'ülüin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u", mapü'üshi nia.

Nüneeküin Jesús na wayuu nümaainjanakanaka

¹⁶ Je wanaa sümaa waraittüin Jesús sotpa'apünaa tü palaa kanüliakat Galilea, ni'rakalaka Simón oo'ulaka Andrés chi nuwalakai. Ajuna'atshii tü nakusüinkat shiroku tü palaakat süka olojüliin naya jime.

¹⁷ —Anashii tamaatalai jia. Maa aka olojüliin jia jime, okotchajüinjana jia wayuu tamüin süpüla saapünijatüin tanüki — nümakalaka Jesús namüin.

¹⁸ Napüta namüsüja'a tü nakusüinkat süpüla o'unaa nümaa.

¹⁹ Nu'unaiwa'aya Jesús mamüin aka türä, ni'rüin joo Jacobo, chi nüchonkai Zebedeo, oo'ulaka Juan chi nuwalakai. Areegentaja'atshii tü nakusüinkat yaa sulu'u tü anuakat nümaa chi nashikai. ²⁰ Eenaküna müşhi'lya naya nütüma Jesús. Napütakalaka chi nashikai namaan na nücheppchiakana sulu'u tü anuakat süpüla o'unaa nümaa.

Ayu'nnüsü wane yolujaanüma nütüma Jesús

²¹ Nüntakalaka Jesús namaan na nüneekajalakana sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Capernaum. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiókana, ekerotshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat sünain nu'ttün sünain ekirajaa tü wayukolüirua cha'aya. ²² Je ponusu ma'i naa'lín na wayukana tü nünüükikat, süka shiyyawatüin

sa'a'inyaka naa'u sünain ni'itaushin
nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa
nünüiki, mnojoishi müuin aka
naa'in na karalouktamaajanakana.

²³Asha'walaan müşia wane wayuu
sulu'u tü ekirajüleekat, kale'eru'ushi
yolujaa. Su'waatakalaka joo tü
yolujaakalüirua nüle'eru'ukat chi
wayuukai nümuin Jesús:

—²⁴Alu'uleekaja'a waya pütüma
Jesús, piakai chi Nazaretje'ewaikai.
Aashin we'raajüin pia. Je
watüjaan aa'uchi pia sünain piain
aneekuushin nütüma Maleiwa.
—Jamüinjatü wakuaippa pütüma?
—Püjütajanataaka waya yaajee?
—sümakalaka.

²⁵Nüchiaajaakalaka joolu'u Jesús tü
yoluaakat:

—Ko'uta pia. Pujuitta yalajee
nuulia chi wayuukai —nümakalaka
sümüin.

²⁶Sujuitakalaka joo tü yoluaakat
nuulia chi wayuukai sünain
nu'kchichijaain sütüma sümäa
nu'waatüin.

²⁷Otta na wayuukana napüshua,
ponusü ma'l naa'in tü ne'rakat
sünain naashajaajiraain:

—²⁸Kasashikai wayuu chi Jesúskai?
Jeket sukuaiippa tü nikirakat
anain, je laülaain nia suulia tü
yoluaakalüirua. Kojutkalaka
nünüiki sütüma wanaa sümäa
nüjütüin shia süle'eru'ujee wayuu
—namakalaka.

²⁸Yootoo müsüja'a nüchiki Jesús
sainkün tü mmakat Galilea.

Wainma wayuu niiyajüin Jesús

²⁹Nujuittaakalaka Jesús sulu'ujee
tü ekirajüleekat namaan Jacobo
oo'ulaka Juan sünain no'unüin
nipialu'umüin Simón oo'ulaka
Andrés. ³⁰Eejatkalaka nüpüla tü

nimeshikat Simón sünain ayuulin
sütüma oushuwaa. Je achuntünüsü
nümuin Jesús natüma na wayuukana
niiyajüinjatüin shia namüin.

³¹Nürütkaakalaka joo sünainmüin
sünain naapaaín sajapü süpüla
nükikale'erüin. Naawale'erakalaka
tü ayuuliikat suulia. Je süka
anaitpain shia, o'ttüsü shia sünain
shikirüin na shi'iyoukana.

³²Je motsopa ka'i, antinnüsü
wainma wayuu eekai ayuulin
je eekai kale'eru'uin yolujaa
nünainmüin Jesús. ³³Okotchajaasiü
tü wayuu kepiasükälüirua sulu'u
tü pueulokat sü'ütpa'a tü so'ukot tü
miichikat. ³⁴Niiyajakalaka wainma
wayuu eekai ayuulin, tü ayuuisükät
sütüma ayuulii eekai een ne'
sünain. Je nujuittirakalaka yolujaa
süle'eru'ujee wainma wayuu. Otta
nüchiaajaain tü yoluaakalüirua
suulia saashajaain nüchiki, süka
sütüjaain naa'u sünain jaralin nia.

Tü naa'inreekat Jesús sulu'upünaa Galilea

³⁵Je eeiwa'aya aikat, achijiraashi
Jesús sünain o'unaa chamüin
cha'aya eere yüütüülin mmakat
süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.

³⁶Otta müşia Simón je na eekana
nümaa, o'unüshii naya sünain
achajawaa nüchiki Jesús. ³⁷Je
nantapa nünainmüin,

—Asukaasü wayuu wainma püpüla
—namakalaka nümuin.

³⁸Nüsouktakalaka Jesús:

—Anakaja wo'unüle yaajee yaa.
O'uneshi taya chamüin cha'aya
eemüin tü pueuloirua chakat
wapüleerua taküjaiwa nüchiki
Maleiwa sümüin tia wayuukolüirua,
süka shiaín ajütünün apüla taya
— nümakalaka namüin.

³⁹Nu'unakalaka Jesús
sainkünipünaa tü mmakat Galilea
sünain nüküjain nüchiki Maleiwa
sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua
wayuu judío cha'aya je sünain
nujuittiruin yoluja süle'eru'ujee
wayuu.

Eiyajünüshi wane wayuu aja'tta atachi

⁴⁰Arütkaashi nünainmünin Jesús
wane wayuu mayeinshi sütümä
aja'ttaa ata. Nüsapainyo'ukashi nia
nümülatu'u Jesús sünain nüchuntüin
nümüin:

—Müinka pücheküle, piyaja taya
—nümakalaka chi wayukai.

⁴¹Nümüliajakalaka naa'in Jesús
chi ayuuishikai sünain niyurulain
nütüna nünainmünin sünain naapain
nia:

—Tacheküin süpüleerua
anainjachin pia —nümakalaka.

⁴²Anaichipa joo chi wayuukai.
Nnojolüitpa aja'ttuin tü nütakat.

⁴³Nüjüta nümüshia Jesús chi
wayuukai sünain nüchiajaain nia
sünain maa nümüin:

⁴⁴—Nnojo püküjain sümüin wayuu
püchiki sünain teiyajün pia. Pu'una
palajana eemüin chi sacerdoteikai
süpüla pii'iyatüinjatüin nümüin
tü pütakat süpüla naapüinjatüin
nümüin Maleiwa tü pümü'lünün
ouktajatkat saa'u anaichipain
pia, maa aka tü nuluwataakat
anain Moisés paala sümaiwa. Je
sükajee tia, sütüjaajeechi aa'u pia
wayuu sünain anaichipain pia
süpüla sa'akainjachin pia püchikua
—nümakalaka Jesús nümüin.

⁴⁵Ottu chi wayuukai, nnojoishi
ko'utüin. Nu'unakalaka
sümaa aküjaas süchiki tü kasa
anasü alatakat nüka. Je süka
sütüjaajchipain naa'u Jesús tü

wayuukolüirua, nnojoishi ekeroteein
sulu'umüin tü pueulokalüirua.
Makatüshi nia anooipa'a eere
yüütüülin mmakat. Ottu tü
wayuukolüirua, antüsü nünainmünin
sulu'ujee mmakat süpüshua.

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

2 ¹Je nüle'ejapa Jesús
Capernaummüin süchikijee
kojuya ka'i, aapüna achikichi nia
sünain nüntüüchipain nipialu'umüin.

²Je süka süntüin wayuu wattu
saalin nünainmün, wotüsü tü
miichikat sütümä. Cho'ujaasü
tü miichikat süpüleerua. Ottu
müshia Jesús, aküjüshi nünüiki chi
Maleiwakai sümüin. ³Nantakalaka
wane pienchishii wayuu tooloyuu
nünainmünin Jesús sünain
nalü'üjiraain wane wayuu ayuuishi
shii'ree niyyajeein nia. Oukta
asa'achi, oukta atünachi. ⁴Je süka
wainmain tü wayuukolüirua so'ulu'u
tü miichi, isasü nachiki ekerolo
nünainmünin Jesús. Naliikajaakalaka
nümaa chi wayuukai chaa
süralo'umüin tü miichikat, süpüla
naakatüinjatüin süralo'ujee
iiipünaa naa'u Jesús. Je jutatapa
shia, nashakatiruin tü süi kalu'ukot
chi wayuu oukta asa'achikai.

⁵Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na
wayuukana, aashajaashi nia nümüin
chi ayuuishikai:

—Tawalachee, talatirüitpa
paainjala puulia —nümakalaka
nümüin.

⁶Je wane na wayuukana
karalouktamaajana eejanakana
sa'aka tü wayuukolüirua, müsü
naa'in: ⁷“Jaraikai wayuu chi
e'rüiyaaka aa'in wayumüin
süpüleerua nünüiki nümüin

Maleiwa? Nnojoishi jerain Maleiwa sünain niain ainküin nümüiwa alatiraa saainjala wayuu".

⁸Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in na karalouktamaajananakana, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaal'in? ⁹Je wanaa sümaa tamüin nümüin chi oukta asa'achikai, "Talatirüitpa paainjala puulia", nnojoishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu. ¹⁰Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka tameechin nümüin, "Püsha'wala, pülü'ijsa pu'ula, waraittaiwa pia".

Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:

¹¹—Tamüshi paala pia:
Püsha'wala, pülü'ijsa pu'ula,
pu'una pipialu'umüin —nümakalaka nümüin.

¹²Asha'walaamaattüshi joo chi wayuukai sünain naapaaín tü nu'ulakat sünain nu'unüin su'upala tü wayuukolüirua süpushua. Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat sünain maa:

—Anashaataleesia ma'i tü kasa we'rakat so'uka'i tüü, tü nnojotkat we'rapü'lüin paalainka —namakalaka sünain na'waajüin Maleiwa.

Eenakünüshi Leví nütüma Jesús

¹³O'unüshi Jesús nüchikua sotpalamüin tü palaakat. Je süntapa wane wayuuirua wattsaalin nünainmün, o'ttüshi nia sünain nikirajün naya.

¹⁴Je sünain nu'unüin yalajee,

eeshi nüpüla wane wayuu kanüliashi Leví, chi nüchonkai Alfeo, joyotüin eere nilyataale. Okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia
—nümakalaka Jesús nümüin.

Nüsha'walaakalaka joo Leví sünain o'unaa nümaa Jesús.

¹⁵Shiasa süchikijee tia, neenakakalaka Leví wainma wayuu nipialu'umüin sünainmün wane ekawaa nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana, süka wainmain wayuu oushikajaakat nüchiirua. Je na'aka na wayuu eküshiikana, eeshi wainma na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ¹⁶Otta na karalouktamaajananaka na'aka na wayuu fariseokana ne'rapa Jesús sünain nikaain namaa na kaainjaraliikana oo'ulaka na okotchajüliikana neerü, mojusü nanüiki namüin na nikirajüinkana sünain namüin namüin:

—Jamüshi cheje eera nikaaka'a chi ekirajükai jia namaa na eekana kaainjaraliin maa aka na okotchajüliikana neerü — namakalaka namüin.

¹⁷Naapapa Jesús tü namakat na fariseokana namüin na nikirajüinkana, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amiüin eekai ayuulin. Sükajee tüü, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'ree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoishi taya antüshin siipiüla achajawaa süchiki

eekai maainjalain saa'in namüin — nümakalaka Jesús namüin.

**Asakinnüshi Jesús soo'opünaa
tü aamüjaakat**

¹⁸ So'u wane ka'i, aamüjüshii na nikirajüinkana Juan. Müshii aka na fariseokana sünain aamüjaa. Süntakalaka wane wayuuirua nünainmüin Jesús sünain nasakirüin nia sünain maa nümüin:

—Aamüjapü'üshii na nikirajüinkana Juan wanaa sümaa aashajawaa nümaa Maleiwa, maa'aya aka na nekirajüinkana na fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamüjün? —namakalaka nümüin Jesús.

¹⁹ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümaa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümaa eein chi ka'wayuuseshikai namaa. Nnojoleena aamüjün wanaa sümaa eein nia namaa. ²⁰ Akaajaa tayakai joolu'u, süka eein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'l'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamüjün.

²¹ “Nnojotsü anain müleka shi'yootonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojuajaerü süpüshua wanaa sümaa süssijaanüin süka süstüküjjaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain. ²² Maa'aya aka

wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütümä jashü'üpa. Amülouleerü tü wiinokot oo'ulaka tü paa'atakat. Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin”.

**Laülaashi Jesús saa'u tü ka'i
sheemeraakat o'u wayuu**

²³ So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiókana, awaralijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja. Je sünain waraittiuin na nikirajüinkana, nasürüttapünaain wane a'ttie kanüliasü “trigo”.

²⁴ Otta na fariseokana, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús: naashin, namakalaka nümüin Jesús:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla naa'inruiin na pikirajüinkana tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka nümüin Jesús.

²⁵ Asouktüshi Jesús joolu'u namüin na fariseokana saa'u nnojolüin kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa müliain süka alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ²⁶ So'u tü ka'i nuluwataakat o'u Abiatar chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiókana, ekerotshi David sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümünjatüin wayuu eekai eein

ne'e. Naya eküinjanaka namüiwa, na sacerdote judíokana. Otta David, naapaain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa — nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

²⁷Aashajaashi Jesús nüchikua:

—Je wayuu süpüshua, nnojotsü akumajuushin nütüma Maleiwa süpüla apüleeruainjatüin saa'in so'u sükalia eemerawaa. E'itaashi tü ka'ikat süpüla jaloulinjatüin sümün wayuu.

²⁸Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saalijee tü naa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.

Üttüsü naa'in na fariseokana nümün Jesús

3 ¹So'u wane ka'i, ekerotshi Jesús nüchikua sulu'umüin tü ekirajüelekat. Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi. ²Je na fariseokana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niiyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree “Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u sünain niiyajüin wane wayuu”, namüinjanain sümün wayuu. ³Otta Jesús,

—Püsha'walaa yala pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua

—nümakalaka nümün chi wayuu joso ajapüchikai.

⁴Nümakalaka joo Jesús namüin na fariseokana:

—Saajüin tü nüshajakat Moisés, čkasa anakä süpüla waa'inrüinjatüin so'u tü ka'i eemeraanakat o'u? ⁵Anasü müleka waa'inrüile tü kasa eekai anain? ⁶Shiataapa eekai mojuin? ⁷Anasü müleka waa'inmajüle wayuu suulia ouktaa? ⁸Shiataapa anain wo'utüle saa'in? — nümakalaka namüin.

Ko'utüshii ne'e naya nuulia.

⁵Niirakaakalaka Jesús namüin na wayuukanairua napüshua sünain jashichin nia namüin. Mojusü naa'in Jesú süka manoujüinyeein naya nünuiki. Nümakalaka joolu'u nümün chi joso ajapüchikai:

—Puwasta tü pajapükät.

Je süka naa'inrüitpain tü nümakat nümün, anale'eitpa tü najapükät. ⁶Otta na fariseokana, noju'innajaakalaka nanainmüin na nümaajanakana Herodes sünain namajiraain namaa:

—čKasa waa'inrüinjatka süpüla wo'utirüinjatüin naa'in? —müshii naya.

Antüsü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús

⁷Nu'unakalaka Jesús namaan na nikirajüinkana suulia tü wayuukolüirua sotpa'amüin tü palaakat. Otta wayuu watta saalin sulu'ujee tü mmakat Galilea, oushikajaasü nüchiirua. ⁸Je süka saapüitpain wayuu wainma nüchiki Jesús sünain naa'inrüin kasa anasü, antüsü joolu'u nünainmüin sulu'ujee tü mmakat Judea, sulu'ujee tü pueulokat Jerusalén, oo'ulaka sulu'ujee tü mmakat Idumea. Antüshii na chaje'ewaliikana wüinpüümün saa'ujee tü süchikat Jordán oo'ulaka sulu'ujee tü mmakat pejekat sünain tü pueulokalüirua

Tiro oo'ulaka Sidón. ⁹Süka wainmain tü wayuukolüirua, nuluwataain Jesús na nikirajüinkana süpüla yapainjatüin wane anua nüpüla suulia sülainjirain nia.

¹⁰Süka saapüin nüchiki Jesús sünain niiyajüin wayuu wainma, arütkaasü joolu'u tü wayuukolüirua eekai ayuulin sünain chentaawain süpüla shipettüin nia shii'iree anain shia nütüma. ¹¹Otta tü wayuu kale'eru'usükalüirua yoluja, shi'rapa Jesús, su'wachiraakalaka nümülatu'umüin sünain su'waatinnüin sütüma tü yolujaakalüirua:

—Pia Nüchonkai chi Maleiwakai —sümakalaka.

¹²Otta nüchiajaain shiairua suulia su'walakajüin nüchiki sainküin wayuu.

Aneekünüshii na polookana piammüin Aluwataaushikana

¹³Je süchikijee tia, o'unüshi Jesús saa'upiünaa wane namüna sünain neenaküin na wayuu nüchekakana süpüleerua nümaain. Je narütkaapa nünainmüin, ¹⁴nüneeküin poloo piammüin na'akajee. Ni'itaakalaka joo nanülia "Aluwataaushi" müniin, süka nuluwataainjanain naya sünain aküja nüntüki sümüin wayuu.

¹⁵Taapüin laälawaa joolu'u jümuin süpüla ayu'laa yoluja süle'eru'ujee wayuu", nümakalaka namüin.

¹⁶Anuu nanülia na polookana piammüin wayuu aneekuushikana nütüma: Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús.

¹⁷Jacobo nümaa Juan nüchonni Zebedeo, na ni'itaakana anülia Boanerges. (Je tü nanüliakat, "Sütürüla Juya", malu'ut.) ¹⁸Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, je Tomás.

Jacobo chi nüchonkai Alfeo. Tadeo. Simón, wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote. ¹⁹Je Judas Iscariote chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

²⁰Shiasa süchikijee tia, ekerotshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin wane miichi.

Sükotchajaakalaka süchikua wane wayuu watta saalin nünainmüin. Kapüleekalaka namüin nekaain saa'ujee tü wayuukolüirua.

²¹Shiasa natüjaapa naa'u Jesús na nüpüshikana sünain chenta'ain sümüin tü wayuukolüirua nünain, nasaajaweein nia yalajee. "Maa'inkai cheje aa'in nia", namajiraakalaka.

²²Otta na karalouktamaajanakana antakana Jerusalénjee, aashajajaajiraashii naya sünain maa: "Süka niain Beelzebú chi süläülakai yoluja eein nümaa, pükalaka nia süpüla ayu'laa yoluja", müşhii naya.

²³Neenajakalaka Jesús tü wayuukolüirua nünainmüin süpüla nikirajüinjanain naya süka sukuippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Jamakuipatt süpüla nüjütajaajiraainjachin ne'e Satanás nümüwa, chi süläülakai yoluja? ²⁴Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweeda naya. ²⁵Je müleka sü'lüüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'iniütiwaeeri. ²⁶Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain nütkain sümäa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwataawaa. ²⁷Nnojotsü süpüla asaajaanüin nükorolo wane wayuu eekai katsüin. Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin eekai katsünreein

ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuu kai nütüma, je alü'üjüneerü tü nükorolokot nüma'anajee. Akaajaa tayaka'iya. Süka niyamülüchipain tatüma chi sülaülashikai yoluja, tountüin tayu'lüin yoluja. ²⁸ Shiimain ma'i tü tamakat joolu'u jümüin: Eesü süpüla sülatinnün saainjala wayuu suulia nütüma Maleiwa. Ja'itakaje mojuin sünüiki nümuin Maleiwa, eesü süpüla sülatinnün suulia tia'a. ²⁹ Akaajasa müleka niale chi Naa'inkai Maleiwa mojuin amüin pütchi, müiria nnojolüin alatinneün suulia tü makat, nnojotsü joolu'u je nnojoleerü mapeena", nümakalaka Jesú namüin. ³⁰ Müsü nünüiki Jesú sümüin tü wayuukolüirua süka "Yolujaa ne'e" namüin na karalouktamaajanakana nümuin chi Naa'inkai Maleiwa chi niyu'lakai aka yoluja.

Tü niikat je na nuvalayuukana Jesú

³¹ Süntataalakalaka joolu'u tü niikat Jesú namaa na nimüliayuukana. A'atapajüshii naya yala anooipa'a sünain neenakirüin nia süka naashajaweein nümaa. ³² Naapinnakalaka Jesú sütüma tü wattakat saalin wayuu joyotokana nü'ütpa'a:

—Naa tü püikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshii pümaa —nümakalaka.

³³ Asouktüshi Jesú:

—Taküjeerü joolu'u jümüin jaralüin tü teein oo'ulaka jaraliin na tawalayuuin —nümakalaka namüin.

³⁴⁻³⁵ Je nümakalaka namüin na wayuu kana napüshua sünain niirakaain namüin na wayuu joyotokana nü'ütpa'a:

—Tü wayuu "teikat" je na wayuu "tawalayuukana" tamuinjanakana amüin, naya na eekai naal'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai maa aka naairua —nümakalaka Jesú namüin.

Süchiki wane mma
apünajünakat alu'u

4 ¹ O'ttushi Jesú sünain ekirajaa nüchikua sotp'a a tü palaakat. Shiasa süka wattain saalii tü wayuu okotchajaakalüirua nünainmüniin, no'otookalaka sulu'u wane anua sünain nülkalaain süpüla ekirajaa yalajee shirokujee tü palaakat. ² Ekirajüshi nia sünain kasa wainma süka sukuappa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümuin namüin na wayuukana: "Jaapa tanüiki.

³ Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat sünain nijinain tü nuwäüyekat.

⁴ Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eere shiküin shia wuchii.

⁵ Eesü ejituukat sa'aka ipashira eere arülain mma. Osota müstüja'a shia mayaainje arülain tü mmakat.

⁶ Shiasa susotapa, julumaatüsü sütüma tü ka'ikat süka arülain tü mmakat süpüla tü suuralakat. ⁷ Eesü ejituukat sa'aka eejatüle paala mojuui keimsesü. Shiasa süsotapa tü mojuukat süchikua, eweeniraasü sümää tü pünajütkat. Je oukta müsia tü pünajütkat sütüma tü mojuukat sümää machoin sütüma. ⁸ Alu'usa wane waüyekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü sünain wattain saalii süchoin. Eesü eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eesü eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je

eesü eekai sujuittirüin poloo shikii súchon sünainjee wane'eya", müshi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

⁹Shiasa kettaapa nünüiki Jesús, nümakalaka namüin: "Chi eekai nüshateein tanüki, anasü jüllüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain".

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tū nikirajakat

¹⁰Je wanaa sümaa nümüiwain Jesús, asakinnüshi natüma na polookana piammüin nikirajüin je wane wayuuirua nümaajana sünain jamalu'ulüin tü nikirajüitpaket anain süka sukuappa tū kasa e'nnaajünakat sainküin mma.

¹¹Nüsouktakalaka Jesús namüin: "Nnojotsü atüjaanüin aa'u paala súchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u, o'ttühichipa nia sünain nii'yatiin shia jümüin jaikana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, e'ikünüshii naya ne'e süka sukuappa tū kasa e'nnaajünakat sainküin mma, ¹²süpülatü shikeraajüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala sünain maa:

'Ja'itatataairü ma'i naapüin otta ne'rüin,
nnojottataaleerü nayaawatüin aa'u.
Nnojoishii naya anoujeein tanain süpüla talatirüinjatüin naainjala noulia', müsü nünüiki Maleiwa".

Súchiki sünain jamalu'ulüin tü mma apünajünakat alu'u

¹³Nümakalaka Jesús namüin: "Tekirajüinapa jia sünain wane kasa süka sukuappa tū kasa

e'nnaajünakat sainküin mma. Saa'u nnojolüin jiyaawatayaain aa'u tü taküjaitpaket jümüin, çjamakuappaleerü jiyaawatüin aa'u müleka shiale takuaippain tü sünain ekirajaa jia tachiku'a'aya? ¹⁴Chi apünajükai, nia niyaawaseka'aya chi aküjaikai nünüiki Maleiwa sainküin mma.

¹⁵Tü waüyee ejituukat sulu'u wopu, shia nakuappa na wayuu eekai naapüin ne'e nünüiki Maleiwa. Akatsa asütünamaatüin tü pütcikat noulia nütüma Satanás suulia nanoujäin sünain. ¹⁶Je tü ejituukat sa'aka ipashira, shia nakuappa na wayuu eekai naapüin sümaa talataa aa'in tü nünüikikat Maleiwa aküjünakat namüin.

¹⁷Müshii aka naya saa'in tü pünajüt julumaatakat, süka nanoujain ne'e motso'o. Shiasa ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshi'iya naya suulia anouja. ¹⁸Je tü ejituukat sa'aka eejatüle paala mojuui keimsesü, shia nakuappa na wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa. ¹⁹Akatsa malaüle'erüin naa'in naya sünain anouja sükajee shapaain naa'in saa'u tü katünjatkat atüma no'u, saa'u tü alateetkat mapeena, je sükajee kachiiruin ma'i naa'in washirüü, tü nnojotkat kalu'un talataa. ²⁰Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuappa na wayuu aapakana nünüiki Maleiwa sümaa noonooin sümaa. Koo'omüinsü ma'i namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, maa aka tü pünajütkat saa'ukat mma anasü, maa aka eekai sujuittirüin apünüin shikii súchon sünainjee waneesia so'u, eekai sujuittirüin aippirua shikii súchon sünainjee wane'eya, je eekai sujuittirüin poloo

shikii súchon sünainjee wane'eya", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Süchiki wane luusa chuwartsü iipünaa

²¹Nümakalaka Jesús namüin: "¿Jalasü e'itaanii wane luusa shipejaaniile? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpülee luusa süpüla sünakünjatüin kasa süpüshua. ²²Müleka sunujunnile wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsiya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin aküjünün paala sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin. ²³Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain", nümakalaka namüin.

²⁴Ayatüshi aashajaain Jesús namaa sünain namünin namüin: "Anashii müleka eere jaa'in sünain tü pütchi jaapakat. Müleka jülüjüle jaa'in tü shiimüinkat tekirajakat anain jia, jiyaawateerü aa'u tü tamünjatkat jümiin mapeena. ²⁵Chi wayuu eekai jülüjain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, ekirajüneechi nia soo'omüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatüin nümuin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala", nümakalaka Jesús namüin.

Sukuaippa tü pünajütkat

²⁶Aashajaashi joolu'u sümüin tü wattakat saalii wayuu: "¿Jamüsü, saa'in jümuin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsi aka saa'in sukuaiippa wane yüüja eere

nüpünajüin wane wayuu sulu'u.

²⁷Je chi apünajükai, wanaa sümää na'latapajüin, ja'itaichi atunküin, maa'aya aka katüle no'u, osotüsia ne'e nujuuna tü nüpünajüinkat je müle'osü shia'aya sünain nnojolüin nütüjaain saa'u jamakuaippalüin.

²⁸Eweetüsü shia sümüiwa süle'eru'ujee mma. Osotüsü palajana tü süpanakat. Eweeta müsia tü süsiikat süchikijee. Je süchiki tü süsiikat, kachon müsia. ²⁹Oo'ulaka jakütapa tü pünajütkat, ashannüsü süka kettaaitpain sükalia süpüla okotchajünaa", nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki tü sü'ükät "mostaza"

³⁰Nümakalaka Jesús namüin: "¿Jamüsü, saa'in jümuin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaa? ¿Jameerü tanüiki jümuin müleka tekirajüle jia sünain süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma?

³¹Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsi aka saa'in sukuaiippa sü'ü tü 'mostaza' münakat. Mayaainje jo'uuchechoin ma'i shia wanaa sümää süpünajünün, ³²osotüsü sütüma wane suu'ulia miyo'u. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.

³³Müsü nünüiki Jesús sümüin tü wayuukolüirua sünain ekirajaa. Müleka shiyaawatüle saa'u tü nümakat sümüin, ayatshia nia ekirajünin soo'omüin. ³⁴Tü nikirajakat aka tü wayuukolüirua, shia süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Otta nümuwa namaan na nikirajüinkana,

nüküjain kasaín kayaawasein tü naashajaakat achiki.

Niimale'eriün Jesúس wane wawai

³⁵ Je motsapa ka'i so'u ka'ikat tia sünain eein Jesúś yaa sulu'u tü anuakat,

—Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat —nümakalaka Jesúś namüin na nikirajüinkana.

³⁶ O'otooshii na nikirajüinkana Jesúś sulu'u tü anuakat eere nia joyotüin napüla süpüla o'unaa sulu'u tü anuakat suulia tü wattakat saalin wayuu. O'unüsü wane anuairua nüchiirua. ³⁷ Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajüinkana, anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. ³⁸ Otta müşhia Jesúś, atunküshi shiinalu'u tü anuakat saa'u wane ekipalaa. Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin:

—Ekirajükalee, püchijiraa maala. Ouktüshii taa waya. *¿Jamüshi nnojoika'a pükaalijayaain waya suulia wüinsirajüin?* —namakalaka nümüin.

³⁹ Nüsha'walaakalaka Jesúś sünain nüchiajaain tü wawaikat:

—Jimata pia —nümakalaka sümüin.

Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüki.

⁴⁰ Nümakalaka Jesúś namüin na nikirajüinkana:

—*¿Jamüshii mmotka'a jia?* *¿Jamüshii nnojoliika'a jünoujüin paalia sünain to'tte'eriünjanain jia suulia tü wawaikat?* —nümakalaka namüin.

⁴¹ Ponokalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sünain namüin:

—*¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat?*

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nüle'eru'ujee

wane wayuu nütüma Jesúś

5 ¹ Antüsü joolu'u tü anua kalu'ukot Jesúś namaña nikirajüinkana waneemüin sa'ata palaakat eere kepiain wane wayuuirua kanüliajüsü Gadareno.

² Nüshakatapa Jesúś sulu'ujee tü anuakat, eejachi nüpüla wane wayuu kale'eru'ushi yoluja. Antüshi nünainmüin sa'akajee tü amouyuukalüirua. ³⁻⁴ Kepiashi nia sa'aka tü amouyuukat. Ja'itaichi kapüin atümaa nia süka kaleena sünain nütüna oo'ulaka sünain nüsa'a, nüpülaajaapü'üin. Isashi nia achikii shii'iree nüta'ünnüin süpüla kapüin nia atümaa. ⁵ Warai mapü'üshi nia sa'wai je so'uka'i sa'akapünaa amouyuu je soo'opünaa uuchi sünain nu'waatüin je sünain nükashalüin tü nütakat süka ipa.

⁶ Shiasa ni'rhaiwa'aya Jesúś ka'yatajee, awataashi nia nüpanapa sünain nu'wachiraain yaa nümlätu'umüin. ⁷⁻⁸ Otta müşhia Jesúś,

—Pujuittaa nuulia —nümaja amüinrü tü yolujaakat.

Emetutsü joo sünüki tü yolujaakat nüle'eru'ukat chi wayuukai:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, *¿jamüinjatü takuaippa pütıma?* Anakaja pansaale püntüki nu'upala Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin te'riün tamüllala pütıma —süchuntakalaka ma'i nümüin.

9 —¿Kasaichi pünülia?
 — nümakalaka Jesús sümüin.
 —Watta saalii, müniúshii waya
 — sümakalaka nümüin Jesús.
 10 Achuntüsü ma'i joo tü
 yolujaakalüirua:
 —Nnojo püjütüin waya yaajee
 wattamüin —sümakalaka nümüin
 Jesús.
 11 Eejatü wane püülüküirua
 wainma ekajaain maa aka tüsa saa'u
 wane namüina. 12 Nachuntüsü ma'i na
 yolujaakana nümüin Jesús:
 —Anakaja müleka püjütüle waya
 süle'eru'umüin tia püülükkalüirua
 —namakalaka.
 13 —Ju'una jümaarüleen
 — nümakalaka Jesús namüin.
 Ojuitta müsüja tü yolujaakalüirua
 nüle'eru'ujee chi wayuukai süpüla
 shikerolüin süle'eru'umüin tü
 püülükkalüirua. Eejatüja'a maa aka
 2.000 püülükü. Apantajaayaa müsü
 saa'ujee tü namünakat shirokumüin
 tü palaakat. Oo'ubo'utkalaka shia
 süpüshua.
 14 Na arüleejülikana tü
 püülükkalüirua, apantajaashii naya
 sulu'umüin tü pueulokat je sainkiün
 mma sünain aküjaasüchiki tü
 alatakat. 15 Otta na wayuu aapakanan
 nanüiki sulu'u tü pueulokat,
 o'unüshii naya nünainmüin Jesús.
 Je nantapa nünainmüin, ne'rüin chi
 wayuukai ojuittinna ouliachikai
 yoluja, sünain kashe'inchipain nia
 otta nnojolichipain mamainnain,
 sünain joyotüin nü'ütpa'a Jesús.
 Eimolojooshii naya ne'rappa nia.
 16 Otta na wayuu eejanakana wanaa
 sümäa niyajünün chi wayuukai,
 naküja achikichi nia sümüin
 tü antüsükalüirua je sükchiki tü
 püülükkalüirua. 17 Je na wayuu
 Gadarenokana, nachuntüsü ma'i

nünain Jesús süpüla nu'unüinjachin
 sulu'ujee tia mmakat.

18 Je wanaa sümäa no'otooin
 Jesús sulu'umüin tü anuakat süpüla
 ale'ejaa Galileamüin, arütkaashi joo
 chi ojuittinna ouliachikai yoluja
 nünainmüin shii'iree nu'uneein
 nümaa. 19 Otta müşhia Jesús,
 niyoutküin sükchiki nümaainjachin
 nia, sünain nümüin nümüin:
 —Anashi püle'ejüle püchikua
 pipialu'umüin sünainmüin
 tü püpüshikaltüirua sünain
 püküjain sükchiki tü kasa anasü
 naa'inrütipakat chi Maleiwakai
 pümüin sünain nümüliajüin
 pia —nümakalaka Jesús nümüin.
 20 O'unüshi joo chi wayuukai
 sulu'upünaa tü mma kanüliakat
 Decápolis sünain aküjaasüchiki
 wayuu süpüshua sükchiki tü kasa
 anasü naa'inrütipakat Jesús
 nümüin. Je ponosü ma'i saa'in tü
 wayuukolüirua tü nüküjakat namüin.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús

oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

21 Shiasa mapa, ale'ejüshi
 Jesús nüchikua waneemüin
 sa'ata tü palaakat. Je chamüin
 cha'aya, outkajaasü wayuu
 watta saalin nünainmüin sotpa'a
 palaa. 22 Nüntakalaka wane
 wayuu kanüliashi Jairo, wane
 laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat
 tü judíokolüirua. Je ni'rapa
 Jesús, nüsapainyo'ukashi
 nia nümülatu'umüin sünain
 23 nüchuntüsü nümüin süka süpüshua
 naa'in sünain nümüin nümüin:
 —Kaalin taya püpüla,
 amotsojünüsü saa'in tü tachonkot
 sütüma wane ayuulii. Tatüja
 aa'ulu müleka pu'unüle sünainmüin

sümaa pi'itaainjatüin pajapü sünain, kateerü o'u süchikua —nümakalaka nümüin Jesús.

²⁴Nu'unakalaka Jesús nümaa. Wanaa sümaa waraittuin Jesús nipialu'umüin Jairo, chentaawasü wayuu watta saalii nünain. ²⁵Je sa'aka tü wayuukolüirua, eejatü wane jierü ayuuisü. Poloorü piammüin juya amülain isha sümünin. ²⁶Müliasü ma'i saa'in sütüma tü ayuuliikat. Aja'lajaasü tü sünneetsekat so'uinnain tottooju. Nnojotsü anayaain natüma. Ja'itairü e'rajaanüin sütüma tottooju wainma, isasia ne'e nachiki tü ayuuliikat. ²⁷Sütüma sütüjaain naa'u Jesús sünain nütüjain eyajaa wayuu, amülü'iraasü shia sa'akajee tü wayuukolüirua nünainmüin süpüla shipettüin nüshe'in. ²⁸"Müleka tepeetüle ne'e sot nüshe'in, aneerü taya", mapü'lüsü saa'in süle'eru'u. ²⁹Je shipettapa shia, anaitpa, nnojolüitpa amülain isha sümünin. Je sütüjaaitpa aa'ut sümaa anaitpain shia süka saawalaain saa'in süle'eru'u.

³⁰Nütüjaamaata aa'ulu Jesús sünain niiyajütpain wane wayuu. Ajununajaashi nia sünain,
—¿Jara epettaka tashe'in? — sünain nümüin sümünin tü wayuukolüirua wattakat saalii.

³¹—¿Jamüshi “¿Jara epettaka tashe'in?”, pümaka'a? Wattaa'asa saalii wayuu chentaawakat pünain —namakalaka na nikirajüinkana nümüin.

³²Masütaajusai joo Jesús sünain eirakawaa sümünin tü wayuukolüirua shii'liree ni'reein tü wayuu epettakat nüshe'in. ³³Sütüjaapa saa'u tü jietkat tü kasa anasü alatiütpakat sümünin, sürütkaakalaka nümakat.

nünainmüin Jesús sümaa momoluu sünain süsapainyo'ukain shia nümiülatu'umüin. Süküjakalaka nümüin sünain shia in epettüin tü nüshe'inkat je sünain anaitpain shia nütüma. ³⁴Nümakalaka Jesús sümünin:

—Nii waa'iraa, anaitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü pu'unüle sünain anain paa'in. Müiria nnojolüin müliain pia sütüma tü ayuuliikat.

³⁵Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü jietkat, süntakalaka joo wane wayuuirua nipialu'ujeejatü Jairo chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, sünain nümüin nümüin:

—Ouktüitpa tü püchonkot. Puu'ulaa suulia peenajaain chi Ekirajüikai.

³⁶Otta Jesús, nnojotsü jamajatüin nümüin tü aküjünakat natüma na wayuukana. Nümakalaka nümüin Jairo:

—Nnojo piyo'ujaain aa'in. Pünouja ne'e tanain süpüla anainjatüin tü püchonkot.

³⁷Niyouktakalaka Jesús süpüleerua su'unüinjatüin tü wayuukolüirua nümaa. Na o'unakana nümaa, naya ne'e na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan chi nuwalakai Jacobo. ³⁸Shiasa nüntapa Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wane wayuuirua a'waatüin ma'i shi'iralu'u saalii tü jintutkot. ³⁹Je nikerolopa sulu'umüin tü miichikat,

—Nnojo ji'yalajüin. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e —nümakalaka Jesús sümünin.

⁴⁰Otta tü wayuukolüirua, süsirajakalaka nüka Jesús sütüma tü nümakat.

Nujuittirakalaka Jesús
anooipa'amüin süpüshua tü
wayuukolüirua. Naya ne'e ekerotoko
nütüma eemüin tü müliashiikat chi
süshikai oo'ulaka tü shiikat je na
nikirajuinkana eejanakana nümaa.
⁴¹ Naapaakalaka tü jintutkot sükä
sajapü sünain nümuin sümüin:
—*Talita, kumi.*

(Je tü pütcikat, “Tachee,
püchijira maala, müshi taya
pümuin”, malu'ut.)

⁴² Asha'walaa müsia tü jintutkot
sümaa suwara'iraain. (Müitka poloo
piammüin juya suuyase.) Ponusu
ma'i saa'in tü wayuukolüirua
tü shi'rakat. ⁴³ Otta Jesús,
nüchuntale'enya saapünüinjatüin
eküüli sümüin tü jintutkot je
ni'ita'aleein napüleerua na
wayuukana sünain nnojolüinjatüin
na'walakajün süchiki sainküin
wayuu.

Nnojoishi kachipünaain aa'inyüü Jesús cha'aya Nazaret

6 ¹ Nu'unakalaka Jesús yalajee
yala namaan na nikirajuinkana
eemüin tü pueulo eejachire nia
tepichiwa'yaa. ² Je so'u tü ka'i
neemeraakat o'u na judíokana,
o'ttushi nia sünain ekirajaa sulu'u tü
ekirajüleekat.

—¿Jarai cheje kekiika atüma chii?
¿Jarai cheje pülashika atüma süpüla
aa'irraa tü nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümuuwa? —müsü wayuu
wainma süka ponüin ma'i saa'in tü
nümakat Jesús.

³ Otta waneeirua, nnojoishi
kasajachin nia namüin.
Asakijirawa'ain müshii:
—Watujaa aa'uchi nia sünain
niain chi a'yataakai sünamaa taapüla.
Je we'raajüin María tü niikat

oo'ulaka Jacobo, José, Judas je
Simón na nimüliayuukana. Otta
na nüshunuukana, kepiashii yaaya
sulu'u tü pueulokat wanaa wamaa
—namakalaka.

⁴ Nümakalaka Jesús namüin:
—Tamüshii paala jia: Müinka
nüntüle wane nünuükimaajachi
Maleiwa nuumainpa'amüin,
mojuteechi nia sütüma tü
wayuukolüirua je sütüma tü
nüpüshikalüirua —müshi namüin
süka mojutüin nia natüma.

⁵ Je tü manoulaa eekat nanain
na wayuukana cha'aya, süta'ülün
tü kasa anasü naa'inreekat Jesús,
tü nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümuuwa. Waneesia ne'e ni'itaain
najapü sünain wayuu palitchon
süpüla anainjatüin nütüma. ⁶ Je
ainkuusü ma'i naa'in Jesús süka
manoulain na wayuukana cha'aya.

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

Shiasa süchikijee tia,
o'unüshi Jesús sulu'upünaa
tü pueulokat süpüshua sünain
ekirajaa. ⁷ Neenakalaka na
Aluwataaushikana polooshiikana
piammüin sünain nüjüttüin naya
piamawalin süpüla aküja tü
nüchikikat. Naapüin laülawaa
namüin süpüla ajuittiraa yoluja
suulia wayuu.

⁸ Nümakalaka Jesús namüin:
—Nnojo jülu'üjiin jüshe'in,
jimia, jükapateetse, je jünneetse.
Waneesia ne'e jülu'üjeerüin wunu'u
jüshepü'üja. ⁹ Nnojo jülu'üjiin
suwala'ata jüsapaatse je suwala'ata
jüshe'in. ¹⁰ Shiasa wanaa sümää
jüntüin sulu'umüin wane pueulo,
nnojolüinjatü jii'iratüin tü miichi
jüntakat alu'u palajana. ¹¹ Je müleka

nnojoliire kapülain aa'inyüü jia
sulu'u wane pueulo je shiyouktünüle
tü pütchi jüktijüinjatkat sümüin,
ju'unamaata suulia sünain
jo'otojooin tü mmakat sünainjee
juu'ui jüma'ichikü shiyaawase
jümuin: "Nnojotsü wasirütpain
eekai manoujüinyein ale saa'in
ne'e".

¹²No'unakalaka joo na
polooshiikana piammuin sulu'upünaa
tü pueulokat süpüshua sünain
naküjin nüchiki Cristo sümüin
wayuu shii'ree shiyaawajaajatüin
suulia saainjala. ¹³Nojuitirüin
wainma yolujaas uulii tü wayuu je
anasü suulia ayuulii tü wayuu
o'yotünakat aa'u seita natüma.

Süchiki nu'utia naa'in Juan chi owoutisaajüikai

¹⁴Ottä müşhia Herodes, chi
sülaülashikai mma, naapa achikichi
Jesús süka wattaitpain nüchiki
sainkün mma. Müsü sünüiki wane
wayuu nüchiki:

—Chi Jesúskai anülia, nia'aya
ne'e naa'in wamüin Juan chi
owoutisaajüikai, oso'iraataasü eera
naa'in süchikjee ouktaa. Müshijese'e
pülashin nia süpüla aa'inraa tü
kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüiwa.

¹⁵Shiasa sükjala waneeirua:
—Niataa Elías.
Otta sünüiki wane'eya:
—Niataa wane nüniükimaajachi
Maleiwa maa aka na
nünüükimaajana namaiwajanakana.

¹⁶Shiasa naapapa Herodes tia,
majataasü naa'in: "¿Nia cheje eera
Juan chi tashottirakalinka anulu?
¿Oso'iraastü cheje naa'in eera?"

¹⁷⁻¹⁸Je nüchiki Juan wanaa
sümaa nu'utinnüin aa'in paala,

müsü mayaa: Ejattaa wane
jierü kanüliasü Herodías, tü
nu'wayuusekat Herodes. Nu'wayuuse
paala Felipe chi nimüliakai. Shiasa
nümapü'ükälaka Juan nümüin
Herodes: "Nnojotsü anain nu'upala
Maleiwa pu'wayuusein tü jierü
nu'wayuusekat paala chi pimüliakai".
Je saa'ujee tia, ata'ülinnushi Juan
nütüma sümaa nüpureesajüin.

¹⁹Shiasa Herodías, su'utiree aa'inchi
ma'i Juan, süka üttüin saa'in
nünain. Akaisa isain süchiki ²⁰süka
niyoutajüin sümüin Herodes.
Kojutshi ma'i Juan nütüma süka
nütüjaain saa'u sünain naa'inrüin
tü nuluwataakat anain Maleiwa je
sünain nükatannüin nütüma süpüla
ni'yataain nümüin. Keejiapü'üsü
nümüin nünüiki mayaainje müin aka
kapüleekai shia nümüin.

²¹Süntakalaka joo wane ka'i
ananuwasü saa'in sümüin Herodías
süpüla su'utirüinjatüin naa'in Juan.
Ejattaaaja wane mi'iraan nütüma
Herodes su'utpiinaa nikeraajüin juya.
Neenajirakalaka sünain tü mi'iraakat
na laülaayuushiihana oo'ulaka na
sülaülashiikana surulaat oo'ulaka na
sülaülashiikana tü mmakat Galilea.
²²⁻²³Je shikerolapa tü süchonkot
Herodías sünain oyonnajaa su'upala
tü wayuukolüirua, talatüsü ma'i
naa'in Herodes je napüshua na
wayuukana.

Nümakalaka joo Herodes sümüin
tü majayüktat:

—Tamüsü paala pia no'upala
naairua: Püchunta kee'ireekat paa'in.
Müleka pücheküle süse'eru'upünaa
tü mma taluwataakat alu'u,
püümünjeerü.

²⁴Sujusttaakalaka tü majayüktat
sünainmüin tü shiikat sünain
asakiraa:

—¿Kasa cheje paala tachuntaka nümuin? —sümakalaka sümuin.

Süsouktakalaka tü shiikat sümuin:

—Puchunta nümuin tü nikiikat

Juan chi owoutisaajüshikai

—sümakalaka.

²⁵ Ale'ejaa müsia tü majayütkat nünainmuin Herodes sünain sümuin nümuin:

—Püntira pümata tamuin sulu'u wane pülaata tü nikiikat Juan chi owoutisaajüshikai.

²⁶ Mojukalaka ma'i naa'in Herodes sütümäa tü süchuntakat. Shiasa saa'u pansaattpain nünuiki sümuin su'upala tü wayuukolüirua, naa'inrüinjatü tü süchuntakat nümuin. ²⁷ Nümakalaka nümuin wane surulaat:

—Pu'una nünainmuin Juan chi püreesashikai püshotaiwa nunulu.

O'una müshia chi surulaatkai eemuin tü kaatsetkat süpüla naa'inrüinjatün tü aluwataanakat anain nia. ²⁸ Nüntitkalaka tü nikiikat chi müliashiikai sulu'u wane pülaata sünain naapüin shia sümuin tü süchonkot Herodías. Shi'ikajaakalaka shia sümuin tü shiikat. ²⁹ Otta müshi'iya na nikirajuinkana Juan natüjaapa saa'u nu'utünün aa'in, antüshii naya sünain asaajaa chi müliashiikai süpüla ne'itaain sulu'umuin wane woowira.

Ekitshi Jesús watta saalii wayuu

³⁰ Ale'ejüshii joo na Aluwataaushikana polooshiikiana piammuin nünainmuin Jesús sünain naküjin nümuin süchiki tü kasa naa'inrakat je süchiki tü nekirajakat anain sainküin mma.

³¹ Je süka süntapaayaa sümuin wayuu wainma nünainmuin Jesús

namaa na nikirajuinkana, je süka mojunuain namuin eemerawaa otta ekawaa, müshi Jesús namuin:

—Joo'uya tamaaiwa jia chamuin eere yüütüulin mmakat süpüla jeemeraainjanain —nümakalaka namuin.

³² No'ootokoloko namuiwa sulu'u wane anua sünain no'unüin chamiin eemuinre yüütüulin mmakat.

³³ Shiasa tü wattakat ma'i saalii wayuu sütijaapa naa'u Jesús je na nikirajuinkana sünain no'unüin, o'unüsü sulu'ujee tü pueulokalüirua süpüshua. Awanaajüshii sümää nantüin nüpüleerua Jesús. ³⁴ Wanaa sümää nüshakatün Jesús sulu'ujee tü anuakat, ni'riin tü wayuu wattakat saalii. Nümiliajakalaka shia süka walakatün maa aka saa'in anneerü eekai memekeetsein. Nu'ttakalaka sünain ekirajaa shia sünain kasa wainma.

³⁵ Shiasa motsopa ka'ikat, narütkaakalaka na nikirajuinkana nünainmuin sünain namuin nümuin:

—Ekirajuikalee, yüü'iyüütüüsü ma'i tü mmakat, je alü'ütsü süpüla shipiyu'ujaain. ³⁶ Anasü müleka püjtüleirua su'unaiwa sulu'umuin tü pueulokalüirua je sainküin shipia wayuu nayalajaiwa tü neküinjatkat —namakalaka nümuin.

³⁷ Nüsouktakalaka Jesús namuin:

—Jaapa jaikana neküin.

Namakalaka nümuin:

—¿Pücheküin süpüleerua

wayalajün tü wattakat saalii eküülü napüla? Ja'itayaakaje palirawalin neküin, nnojoleerü asetaain naka sujet shi'yataain wayuu so'u mekiisat kashi —namakalaka.

³⁸ —¿Jera pan eekat jüma'an?

Ji'rajaapa jüütijaaiwa saa'u

—nümakalaka Jesús.

—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana — namakalaka natijaapa saa'u.

³⁹—Anakaja jüikkale'erüle tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat sünain katatawalin naya — nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

⁴⁰Naikkalaakalaka na wayuukana sünain ja'raiwalin je polo'owalin shikii. ⁴¹Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisükat pan je tü piamasükat jime. Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümuin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo tü pankat süpüla nottonojüinjatiin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. Akaataaja joo sukuaiippa tü piamasükat jime nütümaya. ⁴²Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünainjee. ⁴³Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka poloo piammüin katto'ui. ⁴⁴Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua.

Waraittüshi Jesús soo'opünaa tü palaakat

⁴⁵Shiasa mapa süchikjee tia, nüjütiin Jesús na nikirajüinkana süpüla no'unüinjanain nüpuleerua. No'otookoloko sulu'u tü anuakat sünain no'unüin namüiwa nüpuleerua waneemüin sa'ata tü palaakat, eemüin tü pueulo kanüliakat Betsaida, süma'inru'u tü wayuukolüirua. ⁴⁶Shiasa süchikjee nüpuitaain süpüla, o'unüshi Jesús nümuwa saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.

⁴⁷Je motsapa ka'i, eeshi nia nümuwa saa'u tü namünakat.

Otta müsia tü anua kalu'ukot na nikirajüinkana, wattasi shia suulia tü mmakat. ⁴⁸Ni'rakalaka na nikirajüinkana cha'aya pasanain sünain tü palaakat sünain müliain naya sünain apalainkajaa süka katsüin tü jouktaikat napanapa. Shiasa maa aka eeiwa'aya aikat, o'unüshi Jesús nanainmüin na nikirajüinkana sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat. Alatüshi Jesús sül'ütpünaa tü anuakat. ⁴⁹⁻⁵⁰Shiasa ne'rapa Jesús sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat,

—Epeinjaasü kasa wapüla ne'e —namakalaka sünain na'waatüin sümaa mmoluu sheema tü ne'rakat.

Nüsouktamaatakalaka Jesús namüin:

—Nnojo mmolüin jia, jüchechera jaal'in. Taya tayakalin —nümakalaka namüin.

⁵¹No'otookoloko sulu'umüin tü anuakat nanainmüin na nikirajüinkana je ejimalaa müsia tü jouktaikat. Ponokoloko ma'l naa'in na nikirajüinkana tü kasa ne'rakat. ⁵²Otta nnojoliyülia nayaawatüin aa'u tü nikirajeekat anain Jesús wanaa sümaa nikirüin tü wayuukolüirua pan, sükajee nnojolüin jülüjüin naa'in jamalu'ulüin tia.

⁵³Je nantapa waneemüin sa'ata tü palaakat, antüshii naya sulu'umüin wane mma kanüliasü Genesaret. Nasha'wale'etkalaka tü anuakat sotpa'amüin tü palaakat cha'aya. ⁵⁴Shiasa nashakatapa sulu'ujee tü anuakat, ayaawatünüshi Jesús sütüma tü wayuukolüirua kepiakat cha'aya. ⁵⁵Suwataakalaka sainküinpünaa tü mmakat sünain süntiriüin wayuu eekai ayuulin

saa'u suju'lejia nünainmüin Jesús eepünaale nia.⁵⁶ Je ne'itaain tü ayuuisükalüirua eepünaale nu'unüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua je sainküinpünaa tü mmakat. Je nachuntüin nümüin Jesús shii'iree shiaiñ nepettüin ne'e na ayuuishiikana sot nüshe'in. Anakalaka nütüma napüshua'aya na eekai nepettüin nüshe'in.

Tü nekirajakat anain na fariseokana

7 ¹Antüshii no'utku na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana chajee Jerusalénjee eemüin Jesús. Akotchajaashii naya süpüla arütkawaa nünainmüin,² süka ne'nnapü'üin na nekirajüinkana Jesús natüma sünain ekawaa sümaa mo'lojooin najapü, süka shiaiñ wuleinjatüin atüma sukuaippa wayuu nu'upala Maleiwa naashin.³ (Oo'ulaka nakuaippa na fariseokana je na wayuu judíokana napüshua, müleka nnojorule no'lojooin najapü süpüla wuleinjatüin nakuaippa nu'upala Maleiwa, nnojoliishii naya eküin. Shia'aya nakuaippa na natuushikanairua napüleerua.⁴ Tü eküülü nayalajakat metkaalaru'u, müleka nnojorule no'lojooin shia, nnojotsü neküin. Je naa'inrüin wainma nakuaippa na natuushinuukana napüleerua, maa aka no'lojooin iita, amüchi, wushu, oo'ulaka neinasepala.)

⁵Namakalaka joo na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana nümüin Jesús:

—¿Jamüshii na pikirajüinkana moonooinka'a naya sümaa tü ekirajünapü'ükat anain waya natüma na watuushinuukana?

Nnojoliikalaka no'lojooin najapü süpüla ekaa, maa aka wayakana, süpüla wuleinjatüin nakuaiippa nu'upala Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.

“Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Alaayuukana cheje ma'i jia.
Lotüsü ma'i nünüiki Isaías jüchiki, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, sünain nümüin mayaa:

“Kojutuyaashi taya natüma na wayuukana süka nanüiki ne'e,
nnojoittaapa'a kojutüin taya natüma süka süpüshua naa'in.

⁷ Tü namapü'ükat sünain na'waajüin taya naashin, nnojotsü kasain saamüin tamüin.

Je nekirajüin wayuu sünain pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e, nnojotsü nekirajüin anain tü taluwataakat anain”, müsü nünüiki Maleiwa.⁸ Jiyoutüin tü nuluwataakat anain Maleiwa süpüla joonoojinjatüin sümaa tü shikirajapü'ükat anain wayuu — nümakalaka Jesús namüin.

⁹Müshi Jesús namüin:
—¿Jamakalaka shiaka'a ne'e jaal'inrüin tü nekirajapü'ükat anain jia na jantuushikana, nnojottaapa'a shiaiñ joonooin amaa tü nuluwataakat anain Maleiwa?¹⁰ Soto jaal'in sünain juluwataanüin nütüma Moisés sünain kojutüinjachin jüfüma jüshi oo'ulaka jii, je chi eekai e'rülin wayumüin nümüin nüshi oo'ulaka sümüin nii, o'utinnajachi aa'in nia.
¹¹⁻¹²Otta saashin tü nekirajapü'ükat anain na jantuushikana, eeshii süpüla namüin na wayuukana namüin na kachooinkana naya:
“Nnojoleena jia tasüläjüin amüin

joolu'u süka taapüitpain shia nümüin Maleiwa".¹³ Je sükajee tia, ju'wanajaaitpa tü nuluwataakat anain Maleiwa sütümajee ju'unüin süchiirua tü nekirajapü'ükat anain na jutuushikana. Je wainma kasa jaal'inrüin eekai müin aka tia — nümakalaka Jesús namüin.

Tü yarüttakat atüma sukuaippa wayuu no'ulu'u Maleiwa

¹⁴Nuuneküin Jesús nachikua na wattakanan naalii wayuu nünainmüin sünain nümüin namüin:

—Jaapaja jumaala tanüiki jüpüshua jiyaawataiwa saa'u tü tekirajeekat anain jia.¹⁵ Nnojotsü shiai yarüttüin atüma sukuaiippa wane wayuu nu'upala Maleiwa tü kasa ekerotkat saanükülu'upünaa. Shia yarüttaka atüma sukuaiippa nu'upala Maleiwa tü pütchi mojulu'ut ojuittakat saanükülu'ujee je tü kasa mojusü saa'inrakat.¹⁶ Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷Shiasa nu'unapa Jesús suulia tü wattakat saalin wayuu, ekerotshi nia sulu'umüin wane michi. Nasakirakalaka nia na nikirajüinkana sünain jamalu'ulüin tü nüküjaipakat achiki sümüin tü wayukolüirua.¹⁸⁻¹⁹ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—ćNnojoliyyutta'aya jiyaawatüin aa'u tü tekirajakat anain jiakanaya? Tamüshii paala jia jüchikua: Tü ekerotokot sulu'upünaa saanükü wane wayuu, süle'eru'umüinjatü ne'e sünain shiyu'laiin süchikua suulia. Nnojotsü yarüttüin nukuaippa nu'upala Maleiwa

sütüma süka nnojolüin shikerolüin sulu'umüin tü naa'inkat — nümakalaka namüin.

(Sütüma tü nümakat Jesús, sütüjaaitpa aa'u wayuu sünain anain no'ulu'u Maleiwa tü eküütkat süpüshua süpüla eküuna.)²⁰ Ayatshi Jesús aashajaain namüin:

—Tü pütchi mojulu'ut ojuittakat sulu'upünaa jaanükü, je tü kasa mojusü jaa'inrakat, shia yarüttaka atüma jükuaiippa nu'upala Maleiwa.²¹ Je müleka yarüttüle naa'in wane wayuu, kachiiruasü naa'in waneepia kasa mojusü, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümäa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka a'luwajaa, maa aka o'utaa saa'in wayuu, maa aka ama'üjawaa sümäa wayuu nnojotkat nu'wayuusein,²² maa aka kachiiruua aa'inyüü washirüü, maa aka kanain aa'inyüü wayuu, maa aka aküjaa alawaa, maa aka yarüttaa aa'inyüü sümäa jieyuu, maa aka kachumulaa sükorolo wayuu, maa aka mojaa anüki sümüin wayuu, maa aka pülaa aa'inyüü suulia wayuu, je maa aka maa'inyuwaa aa'in.²³ Süpüshua tü aainjalaa eekai müin aka tüü, naa'inrüin na wayuukana süka yarüttüin naa'in. Shia yarüttaka'aya atüma nukuaippa wane wayuu nu'upala Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü sünoulakat wane wayuu nnojotkat judíoin

²⁴Shiasa mapa süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaan na nikirajüinkana yalajee yala Genesaretjee sulu'umüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón. Je cha'aya,

nikerotakalaka sulu'umüin wane miichi. Niyouktakalaka súchiki sütüjaainjatüin wayuu naa'u. Otta isasü nüchiki nunujulaain suulia wayuu nüntapa cha'aya sa'akamünin.²⁵⁻²⁶ Eekalaka wane jierü kepiasü cha'aya aashajaasü pütchi griego. Sirofeniciaje'ewat shia. Kale'eru'usü yoluja súchon tü wayuukot. Je sütüjaapa naa'u Jesús sünain nüntüin, antüsü shia nünainmüin sünain súsapainyo'ukain nümülatu'u sünain súchuntüin süka süpüshua saa'in shii'iree nujuittirüinjatüin tü yolujaakat suulia tü súchonkot.²⁷ Nümakalaka Jesús sümüin tü jietkat:

—Emirainjana palajana súchooin wane wayuu. Nnojotsü anain müleka saapünile tü shiküinjatkat sümüin tü etkalürira —nümakalaka.

²⁸Sümakalaka nümüin:

—Aa, shiimüin Ekirajükalee, ayatapaja'aya ne'e a'lumujüin chi etkai tü ojutusuükat saa'ujee nemeesain na ekaashiikana —sümakalaka.

²⁹Nümakalaka Jesús sümüin:

—Tamüsü paala pia: Anakaja müleka püle'ejüle pipialu'umüin. Anaitpa tü püchonkot saa'ujee tü pümat tamüin, ojuittüitpa tü yolujaakat suulia.

³⁰Su'unakalaka joo tü jietkat shipialu'umüin sünain eein süpüla tü súchonkot sulu'u su'ula sünain anaitpain shia. Nnojolüitpa tü yolujaakat sünain.

Anashi nüturna Jesús wane wayuu manuisai sümamaa mache'ein

³¹Shiasa súchikjee sia, nu'unakalaka Jesús sulu'ujee tü mmakat kalu'ukot tü pueulokat Tiro. Alatiushi nia sulu'upünaa

tü pueulokat Sidón süpüla nüntüinjachin eemüin tü palaakat Galilea. Je chajee cha'aya, o'unüshi nia eemüin tü mma kanüliakat Decápolis.³² Nüntinnakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu mache'esai. Kapüleesü nümüin aashajawaa. Nachuntakalaka na wayuu antitshikana nümüin Jesús shii'iree ni'itaain najapü nünain süpüla anainjachin nia nüturna.

³³Najattakalaka Jesús chi wayuukai sa'akajee tü wayuukolüirua. Ni'itaakalaka nejepira sulu'u nüche'e chi wayuukai. Nejetakalaka saa'u nejepira sünain nushulerün sünain niyee chi wayuukai.

³⁴Niirakaakalaka Jesús iipünaamüin nümüin Maleiwa sünain süsanalüin naa'in. Nümakalaka nümüin chi wayuukai: "Efata". ("Jutata mata püche'e", malu'ut tia.)³⁵ Je wanaa ma'i sümamaa tia, aapatüji'iya je analeesia naashajaaya.

³⁶Otta müşhia Jesús, nüchiaakalaka na wayuukana suulia na'walakajüin súchiki tü ne'rakat. Mayaainje achiajaanüin naya suulia aashajawaa, yoot'o'in müşhii súchiki³⁷ süka ponoin ma'i naa'in tü ne'rakat. "Anashaatasü ma'i süpüshua tü naa'inrakat Jesús. Chi eekai mache'ein, kache'eshi nüturna. Chi eekai manülin, kanüishi nüturna", müşhii naya sünain yoot'o'in namüin sainküin mma.

**Ekitshi watta saalii wayuu
Jesús nüchikua**

8 ¹Sürütkaakalaka wane wayuuuirua watta saalii nünainmüin Jesús. Je saa'u nnojolüin eküülü nama'ana,

nuunejakalaka joo Jesús na nikirajüinkana nünainmün sünain nümün namüin:

2—Tamüliajeee amüinrü tü wattakat saalii wayuu süka apüniinrüin ka'l tü kettatkat naal'u sünain tamaain naya. Je aja'lajaaitpa tü nemiakat. 3 Tacheküin süpüleerua nekiinjanain nama'ichiki. Müleka tajütüle naya sünain ouktüin jamü, eeshii süpüla nawalejünün wopulu'u, süka eein na'aka wayuu eekai wattajeejatüin —nümakalaka namüin.

4 Namakalaka na nikirajüinkana:

—Nnojotsü kasain eein yaaya. ɿ Jalajeekualüinjatkai wapiüla tü ekiüüli shikajatkat watüma tü wattakat saalii wayuu?

5—ɿ Jera pan eekat jüma'ana?
—nümakalaka Jesús.

—Akaratshisü ne'e pan eekat yaaya
—namakalaka ni'ipajee.

6 Nuluwataakalaka Jesús tü wattakat saalii wayuu sünain süikkalaainjatüin mmalu'u. Naapaakalaka joo Jesús tü akaratshisükat pan sünain naapüin analu'ut nümün Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. 7 Eejatüja'nama'an palitchon ne'e jime asijuushiya. Naapüin analu'ut nümün Maleiwa saa'u tü jimekalia sünain nüshanaajain shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. 8 Eküshii naya napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka akaratshi katto'ui. 9 Eejana maa aka 4.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua siipiühua

sünain mayaawajuin na jieyyu oo'ulaka na tepichi eejanakana. Je kettaapa shiküin tü wayuukolüirua, nümakalaka Jesús namüin:

—Anashii ju'unüle jipialu'umüin.

10 Je Jesús, o'otooshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua sünain o'unaa eemüin wane mma kanüliasü Dalmanuta.

Achuntünayaasü nümün Jesús naa'inrüin kasa anasü

11 Nantakalaka na fariseokana nünainmün Jesús süpüla nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanajatkat nümün natüma. Nachuntayaain nümün naa'inrüinjatüin no'upala wane kasa eekai anashaatain nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsjatkat nukuaiippa sünain nüjünalain nia Maleiwa. 12 Nümakalaka namüin sünain süsanalüin naa'in:

—Aisha'ajaa wayuu naaja'a maa'utpünaa yaa. ɿ Jamüsü taa'inreeka'a jütiüma wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsjatkat takuaippa sünain nüjünalain taya Maleiwa? Shiimün tü tamakat jümuin: Nnojoleerü taa'inrüin tü juchuntakat tamüin —nümakalaka namüin.

13 Shiasa süchikijee tia, nu'unakalaka noulia sünain no'otooin nüchikua sulu'u tü anuakat sünain o'unaa waneemüin sa'ata tü palaakat.

Achiajaanüshii na nikirajüinkana suulia

tü nekirajakat anain na fariseokana

14 Otta na nikirajüinkana Jesús, sotüitpa naa'in joolu'u sünain

malü'üjain naya pan. Waneesia ne'e ejatkat nama'ana yaa sulu'u tü anuakat.¹⁵ Nüchiajaataalakalaka naya sünain maa namüin:

—Jalia jia suulia tü oojojakat pan nama'anajeejatkat na fariseokana oo'ulaka tü nüma'anajeejatkat Herodes —nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

¹⁶ Namajiraakalaka sütuma tü nümakat Jesús:

—Shiakajasa'a nümuin süka motüin waa'in tü pankat —namakalaka.

¹⁷ Je sükajee nütüjaain saa'u Jesús tü naashajajaakat achiki, müshi nia namüin:

—¿Jamüshii jaashajaajiraaka'a a súchiki sünain nnojolüin pan jüma'ana? ¿Nnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain jia? ¿Nnojoliyüttaaja'a jülijüin jaa'in jamalu'ulüin tü taa'incrakat paala sünain tekirüin wayuu süka tü pankat?¹⁸ Ja'itaina ko'uin jia, nnojoliishii jia e'rüin. Ja'itaina kache'ein, nnojoliishii jia aapüin. Soto jaa'in wanaa sümaa¹⁹ tekirüin 5.000 wayuu süka tü ja'raistükat pan. ¿Jera katto'ui tü süpütaalakat? —nümakalaka namüin.

—Poloo piammüin —namakalaka.

²⁰ —Je soto jaa'in wanaa sümaa tekirüin 4.000 wayuu süka tü akaratshisükat pan. ¿Jera katto'ui tü süpütaalakat? —nümakalaka namüin.

—Akaratshisü —namakalaka.

²¹ —¿Nnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain jia? —nümakalaka Jesús namüin.

Anashi wane wayuu
mo'usai nütüma Jesús

²² Antüshi Jesús namaa na nikirajuinkana sulu'umüin tü pueulo

kanüliakat Betsaida. Süntirakalaka wane wayuuirua wane wayuu mo'usai nünainmüin sünain súchuntüin nümuin shii'ree ni'itaain najapü nünain süpüla anainjachin nia nütüma.²³ Najattakalaka Jesús chi mo'usaikai süka najapü anooipa'a suulia tü pueulokot. Shiasa súchikjee ni'itaain nuwaa sünain no'u chi mo'usaikai sümaa ni'itaain najapü nünain, nüsakirakalaka nia:

—¿Kasa pi'raka, waa'iraa?

²⁴ Eirakawa'ain müshi chi wayuukai:

—E'tshi taya wayuu maa aka saa'in wunu'u eekai waralimuuin

—nümakalaka nümuin Jesús.

²⁵ Ni'itaakalaka Jesús najapü nüchikua sünain no'u chi wayuukai. Ko'uichipa joolu'u chi mo'usaipü'ükai. Eirakawa'ain müshi nia sünain ja'yain süpüshua nüpileerua.

²⁶ Nümakalaka Jesús nümuin:

—Anashi pu'unüle pipialu'umüin sünain nnojolüin püküjinjatüin joolu'u püchiki yaa sulu'u tü pueulokat Betsaida —nümakalaka.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

²⁷ Nu'unakalaka joolu'u Jesús namaa na nikirajuinkana eemüin tü pueulokalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat sü'ütpa'a Cesarea de Filipo. Je wopulu'u, nümakalaka Jesús namüin:

—¿Jarai taya saashin tü wayuukolüirua?

²⁸ Nasouktakalaka ni'ipajee:

—“Niataa Juan chi owootisaajükkai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”, eesü makat. “Niataa no'uluku na nünükimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa”, eesü makat ne'e —namakalaka nümuin.

²⁹—Jama jiakana, ḷjarai taya jaajüin? —nūmakalaka namüin.

Nüsouktakalaka joo Pedro nūmünin:

—Pia Cristoka'aya, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu —nūmakalaka Pedro.

³⁰Ni'ika aa'inchii joo Jesús na nikirajüinkana sūnain nūmünin namüin:

—Nnojo jüküjüin tachiki sūmünin wayuu sūnain tayain Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa —müshi nia namüin.

Akujüshi Jesús nüchikijraa sūnain ouktajachin

³¹Nu'ttakalaka Jesús sūnain ekirajaa na nikirajüinkana sūchiki süpüshua tü aa'inneetkat nūka mapeena sūnain nūmünin namüin: “Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua müliainjachin ma'i tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Ayouktüneechi taya natüma na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i sūchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya”, nūmakalaka namüin. ³²Ja'yashitpa joo tü nüñükkikat namüin, nnojolüitpa nunujulüin achiki noulia. Najattünakalaka Jesús nütüma Pedro mamüin aka türa süpüla nüchiaainjachin nia.

³³Nujununujaakalaka Jesús nuulia Pedro sūnain nirakaain namüin na nikirajüinkana. Nüchiaakalaka Pedro sūnain nūmünin nūmünin:

—Nünükimaajachi pia Satanás, ko'uta ne'e pia toulia. Tü jülükakat paa'in, püle'eru'ujeejatü ne'e, nnojotsü shiain tü ni'inaajalakat paala chi Maleiwakai tapüleerua — nūmakalaka Jesús nūmünin Pedro.

³⁴Neenakakalaka tü wattakat saalin wayuu oo'ulaka na nikirajüinkana nünainmünin sūnain maa namüin:

—Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nūmūiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sūmaa nnojolüin mmoliün sheema o'utinnaa aa'in saa'u noonooin sūmaa tanüki.

³⁵Chi eekai niyoutktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, amüluujeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamün sūnain aküja tachiki, mayaashije o'utüneechin aa'in sūnainjee tia, ayateechi o'tte'enniün tatüma. ³⁶⁻³⁷Maja'a aka chi eekai niyoutktüin taya süka washireein nia, amüluujeerü tü nukuaippakat süpüshua, süka nnojolüin suuntüin tü nuwashirüinkat süpüla su'tte'erüin nia. ³⁸Je maa'ulu yaa, shiimüin sūnain kaainjalain wayuu süpüshua je sūnain shiyouktüin Maleiwa. Alu'ujasa so'u chi ka'i tale'ejectikai o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, chajee eejee chi Tashikai Maleiwa, warattuueerü tü mmakat, süka eeinjanain na aapiee nūma'anajejanakana Maleiwa tamaa. Je chi eekai nnojolin jamajachin taya nūmünin maa'ulu yaa, chi eekai japülin süka tanüki, nnojoleechi jamajachin tamü'inyá

so'u ka'ikat tia —nümakalaka Jesús
namüin.

9 ¹Ayatshia aashajaain Jesús
namüin na nikirajuinkana:
—Shiimüin tü tamakat jümüin:
Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu
yaa nnojoleenakana ouktüin
süpülapünaa ji'rüin nu'ttüin
Maleiwa sünain aluwatawaa sünain
pülashaatain ma'i nia —nümakalaka.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

² Je mapa aippirua ka'i süchikijee
tia, neenajaakalaka Jesús
apünüinshii na nikirajuinkana:
Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan,
süpüla no'unajanain nümaa
namüniwa eemüin wane uuchi. Je
chamüin cha'aya, ee'iranajaasü
nukuaippa Jesús no'upala.
³ Jorottokalaka ma'i nüshe'in
sünain alana'aleein sünain kasuuin
ma'i maa aka saa'in kuluulu eekai
anain ma'i süsshijaaya. ⁴Eweenaa
müshi'iya no'upala wane piamashii
wayuu sünain naashajaain nümaa
Jesús: nia Elías oo'ulaka Moisés, na
nünükimaajananakana Maleiwa paala
sümaiwa.

⁵ Nümakalaka joo Pedro nümüin
Jesús:

—Ekirajuikalee, anasü ma'i
süka we'rüitpain tü kasa
alatakat wo'upala. Anasü müleka
wakumajüle apünüinsü luma: wane
püpüla, wane nüpüla Moisés, je
wane nüpüla Elías —müshi nümüin
Jesús ⁶sünain nnojolüin nütüjaain
saa'u tü nümajatkat süka sainkuuin
ma'i naa'in sütüma tü ne'rakat.

⁷ Wanaa sümaa naashajaain Pedro,
eweetalaa müsi wane siruma
nanainmüin. Süsouktakalaka wane
pütchi sa'akajee tü sirumakat:
‘Anii chi Tachonkai aishikai tapüla.

Jüüjüü jümata sümüin nünüki”,
sümakalaka tü pütchikat namüin.

⁸Eirakaa müshi'iya joo naya
sünain nnojoliinapain ne'rüin na
piamashii nünükimaajananakana
Maleiwa. Nia'ala Jesús nümüiwa
ne'raka.

⁹ Je wanaa sümäa nashakatüin
saa'ujee tü uuchikat, ni'ika aa'inchii
Jesús na apünüinshiikana nikirajuin
sünain nümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin süchiki tü kasa
ji'rüitpakat wane'ere'eya jüküjüin
taso'iraapa aa'in süchikijee ouktüin
taya, chi Shipayakai Wayuu
—nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰Noonoo amaat joolu'u tü
nuluwataaitpakat anain Jesús
naya. Otta asakiraajiraashii naya
soo'opünaa jamalu'ulüin tü nümakat
Jesús sünain “süso'iraainjatüin
taa'lín” makat.

¹¹Nasakirakalaka nia:
—¿Jamüshii nakiijaka'a na
karalouktamaajananakana nüchiki
Elías sünain niajinjachin antüin
palajana nüpüleerua chi Cristo
Nüneekajalakai Maleiwa?
— namakalaka nümüin.

¹²Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin sünain niain Elías
antüin palajana nüpüleerua Cristo
sünain anouktaa sukuaiippa wayuu
süpüla kapülainjachin nia naa'in.
Otta joolu'u, tasakirüin paala
jia: ¿Jamüsü süsshajünaka'a paala
tachiki tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, sünain müliajnachin
taya sümäa tayouktünin sütüma
wayuu? ¹³Tamüshii paala jia:
Antüichipa Elías, je e'rüliishii
wayumüin na wayuukana
nümüin, maa aka tü sümakat
tü ashajuushikat nüchiki paala
—nümakalaka Jesús namüin.

**Anashi nütüma Jesús wane
jintüi kale'eru'ushi yolujaat**

¹⁴Nantapa nanainmüin na waneeirua nikirajuinkana, ne'rüin wane wayuu karalouktamaajananakana sünain na'lüüjaajiraain namaa pasanain sünain watta saalii wayuu.

¹⁵Talatakala ma'i saa'in tü wayuukolüirua süpuhsha'a ya shi'rapa Jesús je awataashii naya nünainmüin sünain asakaa.

¹⁶—¿Kasa jü'lüüjaajiraaka achiki namaa? —nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

¹⁷Nüsouktakala wane wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua sünain maa:

—Ekirajükalee, anii tachon tasaajüin pümuin. Manüisai nia sütüma wane yolujaat nüle'eru'ukot. ¹⁸Müliasü ma'i naa'in wanaa sümää nu'kchichijaain sünain nujutuupü'ün mmolu'u sütüma. Komokoinsü naanükülu'u oo'ulaka kepishanasü nai sümää ichein ma'i nia sütüma. Tachuntayaainje'e namüin na pikirajuinkana shii'ree nayu'leein tü yolujaakat nuulia. Isasü nachiki —nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús.

¹⁹Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpuhsha:

—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rüliikana wayumüin tamüin, wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'ree jünoujeein tanain. ²⁰Joujeena jülaile'etka aa'in sünain anouja? —nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümüin nüshi chi jintüikai.

²⁰No'unirakalaka chi jintüikai nünainmüin Jesús. Shiasa

shi'raiwa'aya Jesús tü yolujaakat, o'kchichijawa'ain mühi chi jintüikai sütüma. Oo'ulaka yalapa nia mmalu'u, apalasijaashi je komokoinsü nia sütüma.

²¹Nümakalaka Jesús nümüin nüshi chi jintüikai:

—¿Jerairü sükalia sünain eein nünain tü?

Nümakalaka chi nüshikai:

—Jo'uuiwajachia müin nia sütüma. ²²Ojutu'uwaishi nia sütüma so'u siki je shiroku wüin shii'iree su'uteein naa'in. Tachuntüin paala pümuin, müleka painküle pükaalijain waya, pükaalijia waya —mühi nia nümüin Jesús.

²³Nümakalaka Jesús nümüin:

—¿Jamüsükai pünüki tamüin “müleka painküle”, pümakalaka? Chi eekai anoujain nünain Maleiwa, nnojotsü kasain isain nüchiki —nümakalaka nümüin.

²⁴Nümakalaka nümüin Jesús:

—Anoujachimpá taya pünain, anakaja pükaalijüle taya süpiüla katsüin tanoula pünain waneepia —mühi.

²⁵Shiasa ni'rapa Jesús tü wattakat saalin wayuu arütkaain nanainmüin, naa'ayajaakalaka saa'in tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat nüka chi jintüikai sünain maa:

—Yolujawaa, pia manüikat atüma wayuu, pia mache'ekat atüma wayuu, pujuitta nuulia chi jintüikai. Nnojo piitaain piantua püchikua —nümakalaka Jesús sümüin.

²⁶Sujuitakalaka tü yolujaakat sünain su'waatüin. O'kchichijashaatashi ma'i chi jintüikai sütüma sujuitappa.

—Ouktüichipa nia —sümakalaka wainma tü e'rajüsükalüirua süka

müin aka nia nukuaippa wane eekai ouktüin.

²⁷Naapaakalaka Jesús najapü chi jintükai süpüla nüsha'wale'erüin nia süka anachipain joolu'u.

²⁸Shiasa súchikijee nikerolüin Jesús sulu'u wane miichi, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmünin namüiwa sünain nasakirüin nia:

—¿Jamüsü nnojotka'a wountüin wayu'lüin tü yolujaakat nuulia?
— namakalaka nümüin.

²⁹—Otta yolujaan eekai müin aka tü tojuittirütpakat nuulia chi jintükai, nnojoleerü ojuittiin müleka nnojorule jüchuntüin nümüin Maleiwa sümaa jaamüjiin —nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchiki súchikua sünain ouktajachin

³⁰O'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala sulu'upünaa tü mmakat Galilea. Nnojotsü nücheküin süpüleerua sütijaain wayuu naa'u sünain chain nia, ³¹süka nümüiwa'ajeein sünain ekirajaa na nikirajüinkana. Nümakalaka namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneemattüchi ekii taya sajapulu'umüin wane wayuuirua. O'utinneechee aa'in taya natüma. Je so'u apüniin ka'i súchikijee tia, oso'ire'enneechee aa'in taya — nümakalaka namüin.

³²Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatiin aa'u tü nümakat namüin. Je eimolojooshii ne'e naya seema nasakirüin nia sünain.

Kee'ireesü naa'in laülawaan na nikirajüinkana Jesús

³³Antüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin

tü pueulokot Capernaum. Je nekerolopa sulu'umüin tü miichikat, nümakalaka namüin:

—¿Kasa jü'ülüjaaka aalii sulu'u tü wopukot? —müshi.

³⁴Otta na nikirajüinkana, ko'utüshii naya süka shiimain na'ülüjaain wopulu'u soo'opünaa jaralin miyo'ujachin na'aka sünain aluwatawaa. ³⁵Nüikkalaakalaka Jesús sünain nuuneküin nünainmünin na polookana piammüin nikirajüin sünain nümüin namüin:

—Chi wayuu eekai nücheküin laülaweein sa'aka wayuu, acheküshi müinjachin aka wane achepchiee sünain jüüpüwaa sümüin wayuu — nümakalaka namüin.

³⁶Neenajakalaka Jesús wane jintüi nünainmünin pasanain nanain na nikirajüinkana. Naapaakalaka nia nütünalu'umüin sünain maa namüin na nikirajüinkana:

³⁷—Chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu saa'u nünoujain tanain, maa aka kamaneein taya nümüin jintükai chii, kamaneeshi nia tamü'inya wanaa sümaa. Je saa'u kamaneein nia tamüin, kamaneeshi nia nümüin chi kajünalakai taya'aya —nümakalaka.

Na wane anoujashiikana

³⁸Nümakalaka Juan:

—Ekirajüikalee, eeshi we'rüin wane wayuu ayujashi yolujaan süle'eru'ujee wayuu süka pülashin nia naajüin püttüma. Woo'ule'erakalaka nia suulia süka nnojolin wamaajachin nia —müshi nia nümüin Jesús.

³⁹—Juu'ulaapa ne'e —nümakalaka Jesús. —Chi eekai naa'inrüin wane kasa anasü, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süka pülashin

nia naajüin tatüma, nnojoleerü mojuin nünüiki tamüin mapeena.
40 Eekai nnojolin wa'ünüüin, wapüshi.
41 Tamüshii paala jia: Chi eekai kamaneein jümüin sünainjee jiain tapüshin, taya Cristokai anülia, maa aka nüsülaøjüle ne'e wüin jüsüin, shiimüin sünain nuwalaajüneechin nütüma Maleiwa sükajee tia — nümakalaka Jesús namüin.

**Chi eekai kaainjalain
atüma wane anoujashi**

42 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana: “Müleka kaainjarale sütüma wayuu wane anoujashi, maa aka jiakana, anashi müleka nujutinnüle chia wayukai shirokumüin tü palaakat sünain kanutpünaainjachin nia wane ipa miyo'u süpüla wattainjachin nia shiinalu'umüin.
43 Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat süka pajapü. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia pajapü sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat pajapü, chaa eemünjachire pujutünün sa'akamüin tü ouktüskalüirua.
44 Oo'ulaka chamüin cha'aya, mülieerü ma'i wayuu süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjiin ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjiin ayokujawaa tü sikikat.
45 “Je jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat eepünaale su'unirüin pia tü puu'uikat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia puu'ui sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat puu'ui, chaa eemünjachire

pujutünün sa'akamüin tü ouktüskalüirua.
46 Mülieerü ma'i wayuu cha'aya süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjin ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjiin ayokujawaa tü sikikat.

47 “Je jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia po'u sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po'u, chaa eemünjachire pujutünün sa'akamüin tü ouktüskalüirua.
48 Mülieerü ma'i wayuu cha'aya süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjin ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjiin ayokujawaa tü sikikat.

49 “Tamüshii paala jia: Maa aka anain asalaa eekai e'ichiijaushin, aka'aya wayuu süpüshua, aneerü sukuappa müleka shi'rüle müliaa palajana.
50 Anasü ma'i tü ichiikat süpüla e'ichiijaaya. Otta müleka me'ejüle, nnojoleerü kasain saamüin sümün wayuu. Akaajaa jiakana, müleka kamaneejiraale jia, akaalijiraajeena suulia mojujirawaa”, nümakalaka Jesús namüin.

**Ekirajüshi Jesús so'o'opünaa
akatalawaa suulia a'wayuusee**

10 ¹O'unüshi Jesús chajee sulu'umüin tü mmakat Judea. Je yalajee yala, o'unüshi waneemüin sa'ata tü súchikat Jordán. Süntakalaka watta saalii wayuu nünainmüin je nikirajuin naya, maa aka nikirajapü'ün paala wayuu.

²Narütkaakalaka waneeirua wayuu fariseo nünainmüin Jesús süpüla nasakirayaainjachin nia

shii'iree niweetirüin wane pütchi
kasalajanajatkat nümüin natüma
sünain maa:

—¿Anasü müleka nuu'ulaale
nu'wayuuse wane wayuu?

³Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—¿Kasa nuluwataaka anain jia
Moisés?

⁴Namakalaka nümüin:
—Naashin Moisés, müleka
nücheküle wane wayuu süpüleerua
nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat,
kettaasü ne'e süka naapüin
wane karaloukta saapiria süpüla
nuu'ulaainjatüin shia. Süchikijee
naapüin tü karalouktakat
sümüin, eesü süpüla nüjütiin shia
nüma'anajee —namakalaka nümüin
Jesús.

⁵Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Müsüja'a tü nümakat Moisés
namüin na jutuushinuukana
sa'a'ujee nayouktüin tü nüchekakat
chi Maleiwakai napüleerua. ⁶Otta
paala sümäwa nükumajaiwa'aya
Maleiwa chi wayukai, nükumajüin
wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü.
⁷Saa'ujee tia, anashi nujuittüle chi
wayukai nuulia chi nüshikai je
suulia tü niikat süpüla ka'wayuusein
nia je süpüla kepiainjachin nia
sümaa tü nu'wayuusekat saa'u
sa'aniraaitpain nukuaippa
sümaa. ⁸Waneeinapa wayuu
naya, nnojoliinapa katata'awain.
⁹Tamüshii paala jia: Sa'aniraapa
nukuaippa wane wayuu toolo
sümaa wane jierü nüüma
Maleiwa, nnojotsü anain süpüla
sükatajiraanüin süttüma wayuu —
nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰Shiasa süchikijee nikeroltüin
Jesús sulu'u wane miichi, nasakirüin
nia na nikirajüinkana soo'opünaa
tüü. ¹¹Nüsouktakalaka namüin:

—Chi eekai nuu'ulaain suulia
nu'wayuuse, müleka ka'wayuusere
nia nüchikua, kaaingalashi suulia
tü palajatkat nu'wayuuse. Je
kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain
sümaa tü jeketkat nu'wayuusein.

¹²Akaaja'a wane jierüya eekai
suu'ulaain nuulia su'wayuuse,
müleka ka'wayuusere shia süchikua,
kaainjalasü. Je kasalajaneerü
sümüin süma'üjaain nümaa chi
jekechikai su'wayuusein.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

¹³Je so'u wane ka'i, antinnüsü
wane tepichiirua nünainmün
Jesús süpüla ni'itaainjatüin najapü
naa'uirua. Otta na nikirajüinkana
ne'rapa tia, nachiajakalaka tü
wayuukolüirua. ¹⁴Niasa Jesús
ni'rapa tia, jashichishi namüin
sünain nümüin:

—Kettshi'iya na tepichikana
nantaiwa tanainmün. Maa aka
nakuaippa na tepichikana sünain
nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia
nakuaippa tamüin na ekeroteekana
chaan eere nuluwataain Maleiwa.

¹⁵Tamüshii paala jia: Chi wayuu
eekai nnojolin müin aka naa'in na
tepichikana sünain nanoujain tanain,
müichia nnojolin ekerötüin eere
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka
Jesús namüin.

¹⁶Naapaakalaka na tepichikana
nütüinalu'ümüin sünain ni'itaain
najapü naa'u je sünain nüchuntüin
nümüin Maleiwa süpüla
ni'iyatünjatüin na'anasia namüin.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

¹⁷Shiasa nu'unalaaiwa'aya
ne'e Jesús mamüin aka
türa, nuwataakalaka wane

wayuu nünainmün sünain
nüsapainyo'ukain nia nümülatu'u
sünain nümüin nümüin:

—Ekirajükalee, pia anamiakai,
čkasa taa'inruijinatka süpüla
eeinjachin taya nümaa Maleiwa
waneepia? —nümakalaka nümüin
Jesús.

¹⁸ Asouktüshi Jesús,
—¿Jamüshi “Pia anamiakai”
pümakalaka tamüin? Waneeshia
Maleiwa niain anamiain. ¹⁹ Aashin
pütüjaayaain aa'u tü nuluwataakat
anain Maleiwa makat mayaa: “Nnojo
pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo
püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat
pu'wayuusein otta nnojoikai
pu'wayuusein. Nnojo pu'luwajüin
sükorolo wayuu. Nnojo püküjuin
alawaa süchiki wane wayuu. Nnojo
pi'ike'erüin wayuu. Kojutüinjatü
pütüma püi je püshi”, müsü tü
pütchikat —nümakalaka Jesús
nümüin.

²⁰—Ekirajükalee,
taa'inratüjütsa'aya tia
süpušhuale'eya tepichiwi'aya
taya ja'itakaje maa'utpünaa yaa
—nümakalaka nümüin Jesús.

²¹ Niirakaakalaka Jesús nümüin.
Süka nümüllialüin nia naa'inyaka,
nümakalaka nümüin:

—Che'ojaayülia wane kasa
paa'irajatkät. Anakaja puikküle
tü pukorolokot süpušhua
süpüla püsüläjuinjatüin tü
süliakat sümüin wayuu eekai
mojuin. Kee'irakeerü pümuin
shia iipünaamüin cha'aya eere
Maleiwakai. Je paa'irrapa
tia, ale'ejeechi pia püchikua
tanainmün süpüla tamain pia
—nümakalaka Jesús nümüin.

²² Je chi wayuukai sütümajee tü
nümakat Jesús nümüin, o'unüishi

nüma'anajee sünain mojuin ma'i
naa'in süka washirüin ma'i nia.

²³ Eirakaashi joolu'u Jesús namüin
na nikirajüinkana sünain maa
namüin:

—Kapüleesü ma'i ekerotoo sümüin
wayuu washirü cha'aya eemüinre
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka.

²⁴ Je na nikirajüinkana, patatsü
ma'i naa'in sütümäa tü nümakat
namüin. Otta müşhia Jesús, müşhi
nia nüchikua:

—Tawalayuwaa, chi wayuu
eekai ataralaain sümaa tü
nuwashirüinkat, kapüleejeerü ma'i
nümüin ekerotoo cha'aya eemüinre
nuluwataain Maleiwa. ²⁵ Mapüleesat
süpušleerua shikerotüin wane
“camello” so'ulu'upünaa wane wutia
suuliale'eya shikerotüin wane wayuu
washirü cha'aya eere nuluwataain
Maleiwa —nümakalaka namüin.

²⁶ Patatsü ma'i naa'in na
nikirajüinkana sütümäa tü nümakat
Jesús.

—Isasüja'a sümata nüchiki
nu'ttaainjachin wane wayuu
—namajiraakalaka.

²⁷ Eirakaashi joo Jesús namüin
sünain maa namüin:

—Tü kasa isakat süchiki wayuu,
nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.

²⁸ Müshi joo Pedro nümüin Jesús:

—Wapüttüin süpušhua tü
kasa ejatkat wama'anä süpüla
yaainjanain waya pümaa.

²⁹ Nisouktakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat jümüin,
chi wayuu eekai nüpütiin nipia,
nuwalayuu, nüshi, nii, nüchonnii, je
na'apainse shalee saa'u nünojain
tanain je süpušleerua aküja tachiki,
³⁰ alana'aileejeria tü aapüneetkat
nümüin, maa aka polootua shikii
suulia tü kasa nüpütkat. Akaweeria

jümüin jiakana, aapiüneerü jümüin miichi, juwalayuu, jii, jüchonnii, je ja'apainseirua, mayaainje'e müliajanain jia sütümä wayuu saa'ujee tü jünoulakat. Je eejeena jia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaashaun jaa'in. ³¹Tamüshii paala jia: Ja'itaina mojutüin na anoujashiikana sütümä wayuu maa'ulu yaa, ekeroleenapaja'a naya nüma'anamüin Maleiwa so'u wane ka'i. Akaajasa na manoujainsaliikana, ja'itayaashijie kojutüin sütümä wayuu maa'utpuñnaa yaa, nnojoleena kasajanain nümuin Maleiwa so'u ka'ikat tia —nämakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünain nu'utinnajachin aa'in

³²O'unüshijja'a joolu'u Jesús Jerusalénmüin namaa na nikirajuinkana oo'ulaka sümää wane wayuuirua. Napüleeruashi nia. Ayo'ujaasü naa'in nayakana sükä masütaajuin Jesús sünain o'unaa Jerusalénmüin. Nuunejakalaka Jesús na nikirajuinkana nünainmüin, na polookana piammüin namüiwa, süpüla nüküjinjatüin süchikua namüin süchiki tü aa'innajatkät nüka. ³³Müshi nia namüin: "O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin, je tayakai chi Shipayakai Wayuu, aapüneematiüchi ekii taya najapulu'umüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakan. 'Anashi nu'utinnüle aa'in sükä kaainjaralin ma'i nia', meena naya tachiki sünain naapüin taya najapulu'umüin na gentilekana.

³⁴Je naairua, neme'erainpaleechi taya sünain nejeteenain taa'u sümää na'yaateechin taya. Je süchikijee tia, no'utireechi aa'in taya. Otta nu'unnaa chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in", nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Jacobo oo'ulaka Juan, achuntüshii wane kasa nümuin Jesús

³⁵Je Jacobo oo'ulaka Juan, na nüchonniikana Zebedeo, arütkaashii naya joolu'u nünainmüin Jesús sünain maa nümuin:

—Ekirajüikalee, anashi paa'irnrüle wamüin tü wachunteekat pümuin
—namakalaka nümuin Jesús.

³⁶Nüsakirakalaka Jesús naya:
—¿Kasa kee'ireeka jaal'in taa'lirnuin jümüin?

³⁷Nasouktakalaka nümuin:
—Wacheküin süpüleerua püikkale'erüin waya pa'ato'u cha'aya eeinjachire puluwataain, wane pikialu'ujee oo'ulaka wane pipe'eru'ujee —namakalaka nümuin Jesús.

³⁸Nämakalaka joolu'u Jesús namüin:

—Nnojotsü jütüjaain aa'u tü juchuntakat. ¿Juunteejasa'aya jülatirüin tü müliaa te'reetkat?
¿Yapeenajasa'aya jia süpüla ju'utinnüin aa'in maa aka tayakai?
—müshi nia namüin.

³⁹—Aa, woununteerü —namakalaka nümuin Jesús.

Nämakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin sünain ji'rüinjatüin müliaa maa aka tayakai je sünain ju'utinnajanain aa'in maa aka tayakai. ⁴⁰Otta nnojoishi laülaain taya süpüla taikkale'erüinjanain jia tekialu'ujee oo'ulaka tepe'eru'ujee.

Napülaajatü na kamüinjanakana tia
—nümakalaka Jesús namüin.

⁴¹Shiasa na polooshiikana
nikirajüin, natüjaapa saa'u tü
nachuntakat, aashichijaashii naya
namüin Jacobo je Juan süsälajee tia.
⁴²Neenajakalaka Jesús napüshua na
nikirajüinkana nünainmüin sünain
nümüin namüin:

—Na laülaashiikana naa'u na
gentilekana, naluwataain naya
pejewa. ⁴³Otta jukuaippa jiakanä,
nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu
laülaweekai ja'aka, achecküshi
jüüjüünjachin jüümüin jüpüshua.
⁴⁴Akaajaa chi wayuu eekai
nücheküin süpüleerua miyo'uwheein
ja'aka, achecküshi niainjachin
jüüjüün jüümüin jüpüshua. ⁴⁵Maa
aka tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
nnojoishi antüshin taya süpüla
shilyataainjatüin wayuu tamüin,
alu'ujasa süpüla ta'yataainjachin
sümüin wayuu, je süpüla
taashinjatüin wayuu wainma suulia
saainjala sünainjee ouktüin taya
saa'u —nümakalaka Jesús namüin
na nikirajüinkana.

Anashi wane mo'usai nütüma Jesús

⁴⁶Nüntapünaakalaka Jesús
namaa na nikirajüinkana sulu'u
tü pueulo kanüliakat Jericó. Je
nujuittapa sulu'ujee sümaa wayuu
watta saalin, eejachi joyotüin wane
wayuu mo'usai sotpa'a tü wopukot
sünain ajulija'alaa, Bartimeo
nünülia, nüchon Timeo. ⁴⁷Shiasa
nütüjaapa saa'u sünain niain Jesús
Nazaretje'ewaikai alatüin, o'ttüşhi
sünain a'waataa:

—Jesúsuu, Nüliinkai David,
pümüliaja taya.

⁴⁸Shiasa wainma wayuu,
—Kaseesü pikisa —müsü nümüin.

Otta niakai, masütaajusai sünain
a'waataa:

—Nüliinkai David, pümüliaja taya
—müsü.

⁴⁹Nüsha'walaakalaka Jesús sünain
nümüin sümüin tü wayuukoltüira:

—Juuneja tamüin nia —müsü.

⁵⁰Nounejakalaka chi mo'usaikai
sünain maa:

—Talata paa'in, püsha'walaa,
nuunejüin pia Jesús —namakalaka
nümüin.

Nüpütapünaain tü
nüshe'inpalaajanakat sünain
nüsha'walaain nünainmüin Jesús.

⁵¹Nümakalaka Jesús nümüin:

—¿Kasa püchekaka taa'inrüin
pümüin?

—Senyotkalee, anashi müleka
ko'ule taya —nümakalaka chi
mo'usaikai nümüin Jesús.

⁵²Asouktüshi Jesús:

—Ko'uichipa pia joolu'u saa'u
pünoula —nümakalaka nümüin.

Ko'u müşija nia. Je süchikijee tia,
o'unüshi nümaa Jesús.

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

11 ¹Je nülüülapa Jesús
namaa na nikirajüinkana
sünainmüin Jerusalén, antüshii
naya sü'ütpa'a tü pueulokat
Betfagé oo'ulaka Betania, peje
sünain tü wutai kanüliakat
Olivos. Nüjütakalaka pihamashii na
nikirajüinkana süpüleerua, ²sünain
nümüin namüin:

—Ju'una samüin eemüin tüsa
pueulokat. Jikerolapa sulu'umüin,
ji'reechi kapüin wane püliüküchon
sareerü. Jüsiwateerü tü nüpkat
süpüla jajattüin nia tamüin
yaamüin. ³Je müleka “¿Jamüinjatü
jüsiwataka'a tü nüpkat?”, sümüle
wayuu jüümüin, “Che'ojaashi nümüin

chi Senyotkai je nüjütiramaateechei yaamüin nüchikua", meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.

⁴No'unakalaka na nikirajüinkana sünain een napüla wane püliiküchon kapüin sulu'u tü wopukot so'ulu'u wane miichi. Je wanaa sümaa nasiwatüin nüpü chi püliiküchonkai, ⁵namünakalaka natüma wane wayuuirua sha'washawatshii:

—¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpkat?

⁶Nasouktakalaka namüin sükä tü nümakat paala Jesús namüin.

—Anakaja —namünakalaka.

⁷Najattakalaka chi püliiküchonkai eemiin Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpälajanakat naa'u chi püliiküchonkai. Je no'ootokalaka Jesús naa'u. ⁸Awayalayaa müüsü süshe'inpälajana tü wayuukolüirua wattakat saalin nüpileerua sulu'upünaa tü wopukot. Oo'ulaka waneeirua, ashottüshii alananüna sulu'ueej yüüja süpüla ne'itaainjatüin shia nüpüla eepünaainjachire nülatüin. Naa'inrüin tü süpüla nee'iyatüin nujutu nümüin. ⁹Je tü wayuukolüirua wattakat saalii nüpileeruajee oo'ulaka nüchiiruajee Jesús, namayaa namakalaka emetut sünain nasaküin:

“Aleluya”.

“Wa'waajün chi Maleiwakai sükä nüjütüin wamüin chi antakai wanaínmüin”.

¹⁰“Anata'aleeshija'a ma'i chii. Meechi aka nia naa'in chi watuushikai David sünain aluwatawaa”.

“Aleluya, wa'waajün ma'i Maleiwa”.

¹¹Je nikerolapa Jesús sulu'umüin Jerusalén, o'unüshi nia sulu'umüin

tü a'waajüleekat Maleiwa.

Niirakaakalaka sümüin kasa süpühua yaa sulu'u. Otti sükä motsoin ka'i, nu'unakalaka chaa sulu'umüin tü pueulokat Betania namaa na nikirajüinkana, na polooshiikana piammüin.

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkälüirua

¹²Shiasa mapa watta'a maalü, sünain nu'unüin Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ujee Betania, ouktakalaka nia jamü wopulu'u.

¹³Ni'rappa wane wunu'u kapanasü kanüliasü “higuera”, nürütkaakalaka sünainmüin nütüjaaiwa saa'u müleka kachonle. Je nüntapa sünain tü wunu'ukot, machonkalaka shia nüpüla, ee'eraaka ne'e süpana. Nnojoyülia antüin sükalia süpüla kachonwaa. ¹⁴Nümakalaka sümüin tü wunu'ukot:

—Müirüja'a pümta mekujuin tü püchonkot —müshi nia no'upala na nikirajüinkana.

¹⁵Shiasa süchikijee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümuin Maleiwa, je na ayalajüshiikana. Nujuittirakalaka naya anooipa'amüin.

Nujunnajakalaka nemeesain na a'wanajaaliikana neerü oo'ulaka neinase na oikkaaliikana wuchii toomasü. ¹⁶Je nuu'ule'erüin tü wayuukolüirua suulia sülü'üjin tü sükorolokot sulu'upünaa süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa.

¹⁷Nümakalaka sümüin:

—Tü nünuiki Maleiwa ashajuushikat paala sümäiwa, müüsü mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatü

na tapüshikana tamüin sainkünjee mmakat süpüshua", müshi. Otta jiakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaippa sünain jüikküin tü mürütkat, müsü aka saal'in shipia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁸ Otta na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, naapapa súchiki tü naa'inruiipakat Jesús yala sulu'u tü a'waajüleekat, naashajaajiraakalaka súchiki kasain naa'inruiinjatüin süpüla no'utirüin naa'in. Otta kapüleesü namüin süka mmolüin naya neema süka ponoin saa'in tü wattakat saalii wayuu oushikajaasükat nüchiirua tü nikirajakat anain.

¹⁹ Je aipa'a, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana anooipa'a suulia Jerusalén.

Ajulujaasü tü wunu'ukot nütüma Jesús.

²⁰ Shiasa mapa watta'a, sünain nu'unüin Jesús namaa na nikirajüinkana, ne'rapünaakalaka tü wunu'u higuerakat nü'ülüjakat amüin Jesús paala. Ajulujaasü tü wunu'ukat süpüshua suurulanainje'ere'eya. ²¹ Otta müshia Pedro, sotüsü naa'in tü nümakat paala Jesús sümüin tü wunu'ukot. Nümakalaka nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, piiraka, ajulujaaitpa tü wunu'u pü'ülüjakat amüin.

²² Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Anakaja jünoujüle nünain chi Maleiwakai. ²³ Shiimain ma'i tü tamakat jümüin: Müleka jümataarüle sümüin wane uuchi "Pülataa yaajee yaa shirokumüin tü palaakat", oonoojeerü sümäa

jünüiki müleka jünoujüle sümäa nnojolüin wainmajüin jaa'in.

²⁴ Tamüshii paala jia: Wanaa sümäa juchuntüin nümüin Maleiwa, müleka jünoujüle sünain naa'inruiinjatüin tü jüchuntakat, shiimüin sünain naa'inreerüin. ²⁵ Je wanaa sümäa jaashajaain nümäa chi Maleiwakai, anasü motüle jaa'in tü saainjalakat wayuu eekai kaainjalain juulia. Müleka motüle jaa'in tü saainjalakat, alatinneerü jaainjala juuliyä nütüma chi Jüshikai Maleiwa.

²⁶ Otta müleka nnojorule motüin jaa'in tü saainjalakat, nnojoleeria alatinneerü jaainjala juuliyä nütüma Maleiwa.

¿Jara laülaaka atüma Jesús?

²⁷ Ale'ejüshi Jesús namaa na nikirajüinkana Jerusalénmüin. Je wanaa sümäa nawaralijaaín yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, arütkaashii nünainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana sünain namüin nümüin:

²⁸ —¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkälüirua? ¿Jara ke'inaajalaka pia süpüla paa'inruiin shia? — namakalaka nümüin.

²⁹ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Tasakirüin paala jia'aya. Müleka jüsouktüle tamüin, taküjeerü jümüin jaralin e'itaain taya süpüla tojuittirüinjatüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkälüirua. ³⁰ ¿Jara ke'inaajalaka Juan sünain owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? Jüküja tamüin —nümakalaka Jesús namüin.

³¹ Naashajaajiraakalaka namüiwa: "Müleka 'Nia Maleiwa' wamüle, 'Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüiki?', meechi nia wamüin. ³²Oo'ulaka mojushiisü süpüla 'Wayuu' wamüinjanain süka nünükimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Mojushijieerü namüin", majiraashii naya nujuuna Jesús.

³³Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:
—Nnojoishi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.

Nümakalaka joo Jesús namüin:
—Nnojoluja'a süpüla taküjiin jümüin jaralin ke'inaajalain taya — nümakalaka namüin.

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

12 ¹O'ttöshi Jesús sünain ekirajaa tü wayuukolüirua süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainkün mma. Müshi nia:
"Eetaalashi wane wayuu kama'anashi wane mma. Nükulaalajakalaka shia süpüla apünajünaa tü wunu'u kachonkot uuwa sulu'u. Je yaa sulu'u tü na'apainsekat, nükumajakalaka wane ishi süpüla ocho'ulajia süchon tü nüpunajüinkat süpüla wiinoinjatuin shia. Otta nükumajüin wane türooja süpüla e'rajia saa'u tü na'apainsekat.

"Saa'u nu'unajachin wattamüin, naa'inmajirakalaka wane wayuuirua tü nüpunajüinkat. ²Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin wane nüchepchia nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain maa namüin: 'Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükkotchajalakat, tü tamüinjatkat jüttüma saa'u takoroloin shia'. ³Otta

chi nüchepchiakai, ata'ünnüishi natüma na aa'inmajüliikana sümää nashe'ejüin ma'i nia. Ajütajaanüshi nia sümää nnojolüin kasain najapüpain natüma. ⁴Otta chi ka'apainseshikai süchikjee tia, nüjütakalaka joo wane nüchepchiaya nii'liraka chi wane. A'yaajünataa joo chii natümaya sünain sheewaain nikii natüma. E'rüllii ma'i wayumüin naya nümüin. ⁵Je joolu'u chi ka'apainseshikai, nüjütüin wane'eya. O'utünataala aa'in chii natümaya na aa'inmajüliikana. Maleesia süpüshua tü aluwataaushikalüirua. Eesü eekai sheewaain natüma. Eesü eekai no'utüin saa'in.

⁶"Iraayü'iya wane wayuukai apütaain nüma'ana chi ka'apainseshikai. Nia chi nüchonkai, chi aishikai nüpüla. Nüjütinja'a nia nachiirua na nüjütakana paala nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain nümüin, 'Nieechi kojutka chi tachonkai natüma', nümakalaka.

⁷"Nayasa'a na aa'inmajüliikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai nüpanapa, aashajaajiraashii naya: 'Iseeichi chi aapiñeechikai amüin tü apainkat. Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpüla wayainjanain makatüin apüla shia', müşii naya. ⁸Nayu'lakalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.

⁹"Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajüliikana? Shiimüin sünain nüle'ejeechin süpüla nu'utüinjatuin saa'in. Je naa'inmajireerü tü na'apainsekat wayuu naatajatü.

¹⁰"Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkät Maleiwa:
"Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi,

ekeraajüitpa sünain anain ma'i
shia süpüla akumajia miichi.

¹¹ Chi e'itaakai tü ipakat, nia
Maleiwa.

Je patatsü ma'i waa'in süka
we'rüin tü naa'inrakat',
makat".

¹² Otta müşhi'iya na laülaayuushii
judíokana, naapapa tü nüküjüitpakat
Jesús, nayaawata aa'ulu sünain
nayain müin aka naa'in na
aa'lmajüllii e'rüliikana wayumüin
sulu'u tü nüküjaitpakat achiki Jesús.
Je sükajee tia, kee'ireesü ma'i naa'in
nata'üleel Jesú, otta nnojoishi
nata'üluin süka mmolüin naya
seema tü wayuu kamalainkat amüin
nünüiki Jesús. No'unakalaka ne'e
nuulia.

**Asakinnayaashi Jesús
soo'opünaa tü neerü**

nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

¹³ Shiasa mapa tia, najütünakalaka
nünainmüin Jesús wane fariseokana
oo'ulaka wane nümaajanakana
Herodes chi sülaülashikai mma,
süpüla nasakirayaainjachin nia
shii'iree niweetirüin wane pütchi
kasalajanainjatkat anainjee nia
natüma. ¹⁴ Je nantapa nünainmüin
Jesús, namakalaka nümüin:

—Ekirajüikalee, watujaa aa'uchi
pia sünain shiimüin tü pümakat
sünain ekirajaa tü nuluwataakat
anain Maleiwa, je sünain matüjiin
pia kachekalaa su'utku wayuu.
Wasakiree amüninchi pia sünain
wane kasa: Anashiisü saa'in
pümuin wawalaajüle tü neerü
nümüinjatkat César chi joyotokai
cha'aya Roma sünain aluwataawaa
saa'u mmakat, ¹⁵nnojottaapa anain?
—namakalaka nümüin.

Otta müşhia Jesús, süka
niyaawatüin saa'u sünain
naa'inreeein kasa mojusü nümüin,
nümakalaka namüin:

—Jia piamakana o'upünaa,
çjamüsü juu'ulakeeka'a taa'in süka
pütchi shii'iree süsalainjachin taya
jütüma? Iche'era tamüin wane neerü
kachueera awalaajiapü'ükat nümüin
chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia
—nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶ Nasaajakalaka tü neetkat
nümüin. Nüsakirakalaka naya Jesús:
—¿Jara kayaakuaka tü sünainkat?
—¿Jara kanüliamaajachika shian?
—nümakalaka namüin.

—Shia niyaakua oo'ulaka nünülia
César tü sünainkat —namakalaka
nümüin.

¹⁷ Nüsouktakalaka Jesús:

—Tamüshii paala jia: Anakaja
muleka jaal'inrüle tü nuluwataakat
anain César otta jaa'irnünjinatü tü
nuluwataakat anain Maleiwaya —
nümakalaka namüin.

Ponokalaka ma'i naa'in nayakana
tü nüsouktiakat Jesús.

**Shiimüin ma'i naajüin Jesús
tü oso'irawaakat aa'in**

¹⁸ Süntakalaka wane wayuuirua
judío kanüliasü saduceo nünainmüin
Jesús süpüla süsakirayaainjachin
nia. Nnojoleerü oso'irawaa
aa'inyüü sükikijee ouktaa müsü
tü shikirajapü'ükat anain tü
wayuukoliirua. ¹⁹ Namakalaka joo
nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, müsü nünüiki
Moisés wamüin sulu'u tü
ashajünakat paala: "Müleka ouktüle
wane wayuu sümaa machoin
nia, anashi müleka niisarüle
chi nimüliakai nüchukumüin
süpüla kachoojinjatiin tü jietkat

nütüma”, müsü. ²⁰Eetaashijja'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi epayaakai sümää ouktüin nia machoinwa'aya sümüin tü nu'wayuusekat. Niisatkalaka chi nimüliakai sümüin tü jietkat. ²¹Ouktataashija chii'lya nnojoiwa'aya kachoin sümüin tü jietkat. Eisattaaja'a joo wane'eya nüchukumüin. ²²Mataaja'a aka nakuaiipa napüshua na akaratshishiikana awalayuwa. Ouktüshii naya sünain machoin sümüin tü jietkat natüma. Je oo'ubo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia nachiiruajee. ²³Su'wayuuseshi napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya so'u. Wasakiree amüinchi joo pia so'o'opünaa tia: So'u tü ka'ikat suso'iraainjateetkat o'u saal'in wayuu paajüin, ɿjaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümüin Jesús.

²⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin: —Nnojotsü jiyaawatüin saa'u tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Je nnojotsü jütüjaain naa'l Maleiwa sünain pülishaatain ma'i nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa”, jümakalaka ne'e. Sükajee tia, nnojotsü lotüin tü jünoujakat. ²⁵Suso'iraapa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojoleerü pa'wayuuseewain, süka meenain aka naya saa'in nakuaiipa na aapieekana chakana nüma'ana Maleiwa sümää ma'wayuusein naya. ²⁶Jia manoujainsaliikana sünain suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nüshajakat achiki paala Moisés soo'opünaa tü nümakat chi Maleiwakai

nümüin pasanainjee sünain suwarala tü wunu'u jotüsükat: “Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac, Nümaleiwasekai Jacob”, müshi. ²⁷Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u. Shiimüin sünain nnojolüin lotüin tü jünoujakat —nümakalaka Jesús namüin.

Tü che'ojaaileekat ma'i süpüla saa'inrüin wayuu

²⁸Antüshi wane wayuu karaloutkamaajachi sünain aapajaa nanüiki na wayuu a'ülüjashiikana nümaa Jesús. Saa'u niyaawatüin saa'u sünain anain ma'i tü nüsouktiakat Jesús, nüsakirayaakalaka nia:

—¿Jarat alana'aleeka sünain anain sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat anain waya Moisés? —nümakalaka nümüin Jesús.

²⁹Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Tü alana'aleekat sünain anain, müsü mayaa: “Jaapa jaikana Israelkana tüü: Chi Wamaleiwase Aluwataakai, nia nümüiwa sünain Maleiwain. ³⁰Anashi aire nia püpüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia”. ³¹Je eesü wane'eya alana'aleesia ma'i sünain anain, müsü mayaa: “Anasü aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpüla jiraa”. Nnojotsü eein eekai alana'aleein ma'i sünain anain suulia tüü sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat anain waya Moisés —nümakalaka Jesús nümüin.

³²Nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, shiimüin
tü pümüitpaket sünain “Chi
Wamaleiwase, nia nümüüwa sünain
Maleiwain”, sünain pümüin.³³ Je
shiimüin tü pünuükikat sünain
niainjachin alin wapüla chi
Maleiwakai süka süpüshua waa'in,
je sünain jülüjün waa'in Maleiwa
waneepia. Je shiimüin tü pümakat
sünain alinjatüin wapüla wayuu
süpüshua maa aka alin waya
wapülajira. Alana'leesia ma'i
tüürua suuliale'eya waapüin mürüt
nümüin Maleiwa, tü o'utünakat aa'in
watüma —nümakalaka nümüin
Jesús.

³⁴Nütüjaaichipa aa'u Jesús chi
wayuukai sünain lotüin nünüiki,
nümakalaka nümüin:

—Yapashi pia süpüla pu'ttuin
sünain anoujaa tanain süpüla
pikerolüinjachin eemüinre
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka
nümüin.

Je súchikijee tia, mmotsü wayuu
sheema asakiraa Jesús sünain wane
kasa.

Asakinniushii na wayuukana nütüma Jesús

³⁵Wanaa sümaa nikirajüin Jesús
sulu'u paatia tü a'waajährigeekat
Maleiwa, nüsakirakalaka
na wayuu akotchajaakana
nünainmünin:

—Naashin na
karalouktamaajanakana, chi
Cristokai anülia, nuu'uliwo'ulaa
ne'e David. ¿Jamüstü namaka'a
tia? ³⁶Soto jaa'in nünüiki David, tü
nümakat paala nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa sünain maa:

“Müshi chi Maleiwakai nümüin
chi Tasenyonsekai:
‘Kojutshaatashi pia tatüma.

Püikkalaas puluwataaiwa
tekialu'ujee.
So'u wane ka'i, tayamüleerü
tü pü'lünüükaltüirua süpüla
malainjatüin shiairua
püpüla’”.

³⁷“Tasenyonsekai” nümüleje'e David
nümüin Cristo, ejamakuaippalinqachi
nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —
nümakalaka Jesús namüin.

Shiasa tü wattakat saalii wayuu,
talatüsü ma'i saa'in sütüma nünüiki.

Nüchiajaain Jesús na nikirajüinkana

noulia na laülaayuu judíokana

³⁸Mapü'lüshi Jesús sünain ekirajaa:
“Jalia jia suulia ashataa nakuappa
na karalouktamaajanakana
waraitteekana ma'i aa'in cha'aya
metkaaralu'upünaa sünain kashe'iin
naya kuluulu anasü shii'iree
nasaküneen sütüma wayuu.³⁹ Je
sulu'u tü ekirajüleekat je sünain
wane mi'liraa, ojyolooshii naya
na'aka na laülaayuukana süpüla
kojutüinjanain naya sütüma
wayuu.⁴⁰ Otta e'ike'etshii wayuu
eekai ouktüin su'wayuuse
shii'iree naapaweein sükorolo. Je
súchikijee, kama'ashii naya sünain
nachuntayaain nümüin Maleiwa
su'upala wayuu shii'iree kojuteein
naya sütüma. Alana'aleejeria
ma'i sünain süssalain naya nütüma
Maleiwa saalijee tia”.

Tü asüläjuushikat sütüma wane wayuu oukta a'wayuuset

⁴¹Nüükkaalaka Jesús yala
peje sünain tü kojon ejitünakat
alu'u tü neerü asüläjününjatkat
nümüin Maleiwa. Ni'rakalaka
tü wayuukolüirua sünain ejitaa
sünneetse sulu'u. Ni'rüin wayuu

wainma eekai nejituin wainma
neerü yaa sulu'u süka washinnuuin
naya. ⁴²Süntakalaka wane
wayuu müliasü oukta a'wayuuset.
Shijitakalaka piamasü neerü
kachueerachen ne'e.

⁴³Neenajaakalaka Jesús na
nikirajuinkana nünainmünin sünain
maa namüin:

—Tamüshii paala jia: Alana'aleesia
ma'i nümüin Maleiwa tü shijitakat
tü wayuukot oukta a'wayuusetkat
suuliale'eya tü shijitakat tü
wayuukoliirua süpüshua. ⁴⁴Na
washinnuukana, nejituin tü
süpütaalakat nanneetse. Alu'usa
shiakat, mayaainje müliain ma'i,
shijitüin süpüshua tü sünneetse
süma'anajatkat —nümakalaka Jesús
namüin.

Tü kasa ee'iyataainjatkat
süpülapünaa niitaain Cristo

13 ¹Shiasa nujuittaapa Jesús
sulu'ujee tü a'waajüleekat
Maleiwa, wanaa sümaa eein naya
anooipa'a, nümakalaka wane chi
nikirajuinkai nümüin:

—Ekirajükalee, piirakaa
sümüin tü a'waajüleekat Maleiwa,
anashaatasü ma'i shia, je miyo'u
ma'i tü ipakalüirua akumajuushikat
aka shia.

²Nümakalaka Jesús nümüin,
—¿Ponosü ma'i jaal'in tü
a'waajüleekat? Süpüshua türä
ipa ji'rakat joo müinma'a yaa,
ajuttinneerü shia mmolu'umüin
sünain süsolojüneerüin so'uweena
wane ka'i —nümakalaka namüin.

³Shiasa nantapa sünainmünin
tü wutai kanüliakat Olivos
ka'yatajeekat suulia tü a'waajüleekat,
wanaa sümaa joyotüin Jesús
cha'aya, arütkaashi Pedro, Jacobo,

Juan oo'ulaka Andrés namüiwa
nünainmünin süpüla nasakirüin
nia: ⁴“Joujaleerü sujuttinnaka
tü a'waajüleekat Maleiwa? Je
kasa shiyaawaseetka wamüin
süpüla watüjaainjatüin saa'u
sünain sülü'üliin sükalia süpüla
shikeraajünjatüin süpüshua tü
püküjakat wamüin?”, namakalaka
nümüin.

⁵⁻⁶Nümakalaka Jesús namüin:
“Anteerü wayuu wainma sünain maa:
‘Taya'aya Cristokai’, meena. Pülashii
naya nütüma Maleiwa naashin. Jalia
jia suulia anouja'alaa na'alain na
wayuukana maa aka sünoujeerüin
wayuu wainma nanain. ⁷Ja'itaina jia
aapüin süchiki kasachiki sainküin
mmakat süpüshua, nnojo jainkuuin
aa'in sütümä. Ja'itakaje tiairu,
nnojotsü shiaiin shiyaawasein sünain
süntütpain tü ka'i saja'lajaainjatkat
o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia
ne'e kasa eekai müin aka tüü
süpülapünaa süntüin ka'ikat tia.

⁸Atkaajiraajeerü wayuu sainküin
mmakat süpüshua. Mülleerü ma'i
saa'in wayuu sütümä jamü je
sütümä ayuulii sainküin mma. Je
akutkujaweerü tü mmakat sainküin
mma. Je süpüshua tü müliaa
shi'reetkat wayuu süpülapünaa
teweetüin tayakai, meerü aka
su'ttakai saalin jo'uu sümüin jieyuu.

⁹“Jalia jia, süka jüta'ülinneenain
süpüla aapünaa ekii namüin
na laülaayuukana je süka
ji'yaatinneenain sulu'u tü
ekirajüleekat tü judíokolüirua.
Saaliijee jünoujain tanain,
asha'wale'enneena jia namülatu'u
na sülaülashikana mma oo'ulaka
namülatu'u na aluwataashiikana
saa'u wayuu süpüla jüsouktünjanain
namüin saa'u tü jünoulakat. Je

wanaa sümaa jüsha'wale'ennüin namülatu'u, jüküjainjatü tachiki namüin.¹⁰ Süpülapünaa süntüin tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua, aküjüneerü tachiki tayakai, chi O'tte'erükai, sümün wayuu sainküin mmakat süpüshua.¹¹ Je so'uweena tü ka'l jüta'lünneenakat o'u süpüla jüsha'wale'ennüin namülatu'u na laülaashiikana, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. Aapüneerü jümüin so'u ma'i ka'ikat tia tü pütchi jümünjatkat namüin. Otta tü pütchi jüsouktüinjatkat aka, nnojoleerü jüle'eru'ujeejatüin, aapüneerü shia jümüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

¹²“Je sukuappainjatkat wayuu so'u ka'ikat tia, aapüneerü ekii süpüla ouktaa natüma na suwalayukana je nütüma chi süshikai. Eejeena wayuu eekai ne'nnüin amüin sütüma nachooin sümaa no'utinnüin aa'in natüma.¹³ A'ürülaajeerü saa'in wayuu süpüshua jünain saalijee jünoujain tanain. Otta jia, müleka jüchercherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena jia o'tte'ennüin tatüma.

¹⁴“Ji'reerü sha'watüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa tü kasa kashüülasü nülerajüinjatkat anainjee Maleiwa tü a'waajüleekat, tü ashajünakat achiki paala nütüma Daniel chi nünükimaajachikai Maleiwa. (Jia aashaje'erakana tü tashajakat, anakaja jiyaawatüle saa'u.) Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamün tü uuchikat süpüla nanujulaainjanain cha'aya.¹⁵ Chi

wayuu joyotokoi sheemioshi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, nnojoi nikeroliin paälü'ümüin süpüla nükotchajaain nükorolo.¹⁶ Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjase, anakaja nnojoire nüle'ejüin nipiälu'umüin süpüla a'wanajawaa nüshe'in.¹⁷ ‘Aisha'ajaa’ meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülinya süchon so'u ka'ikat tia, süka kapüleejerüin ma'i süpüleerua awataawaa.¹⁸ Jüchunta nümüin Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin sülatüin tü juyapü.

¹⁹“So'uweena ka'ikat tia, alana'aleejeeria ma'i tü müliaa shi'reetkat wayuu suulia tü shi'rakat wayuu paala sümaiwa süchikijee sükumajünüin tü mmakat je suulia tü shi'rakat wayuu maa'ulu yaa. Nnojoleerü wane müliaa eekai müin aka saa'in tia mapeena.²⁰ Müleka nnojoruleje saawalaain tü müliaakat, aja'lajaweerü wayuu süpüshua sütüma. Akatsa naawale'ereerüin shia Maleiwa naa'ujee na aneekuushikana nütüma.

²¹“Je so'uweena ka'ikat tia, müleka jümünüle ‘Jiirakaa, ichaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa cha'aya’ je ‘Jiirakaa, anii nia yaaya’, müleka jümünüle, nnojo joonoooin sümaa tia.²² Je so'uweena ka'ikaliirua tia, eweeteechi wayuu eekai ‘Taya Cristoka’ nümeechin, je eekai ‘Taya wane nünükimaajachikai Maleiwa’ nümeechin. Alaayuu ne'e nayairua. Pülashijjeena naya sünain naa'inreerüin tü kasa eekai müin aka saa'in tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa shii'iree nanoujüneein anain sütüma wayuu süpüshua, ja'itashii nnojolüin anoujünüin anain natüma na nüneekajalakana Maleiwa.

²³Taküjin jümün süchiki tü alateetkat nnojolüwa'aya sülätün süpüla yapainjanain jia süpüla.

²⁴"So'uweena ka'ikat tia, süchikjee tü müliaakat,
 'Epiyuushijaajeechi chi ka'ikai,
 je oyokujaweechi chi kashikai,
²⁵je ojunuwaajeerü tü
 jolotsükolüirua iipünaajee.
 Alanaajaweerü süpüshua'aya tü
 kasa chakat iipünaa'.

²⁶"Je shi'reechi taya wayuu,
 tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
 sünain antaa sa'aka tü sirumakat.
 Anashaateerü ma'i tü tantiakat,
 süka tanteechin sünain pülashin
 je sünain e'itaauushin nütüma
 Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa
 nümaa. ²⁷Je ajütüneena na aapiee
 nüma'anajeejanakana Maleiwa
 süpüla nakotchajüinjatüin tü
 wayuu aneekuushikalüirua nütüma
 sainkünjee tü mmakat süpüshua'ale.

²⁸"Soto jaal'in sukuappa tü wunu'u
 'higuera' münakat. Wanaa sümaa
 iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüja
 aa'ulu sünain sülü'lülin süpüla
 sül'itüin iiwa. ²⁹Aka'aya ji'rapeena
 tü taküjaitpkat achiki jümünin,
 jütüjaweerü aa'u sünain sülü'lülin
 ma'i takalia süpüla antaa. ³⁰Shiimün
 ma'i tü tamakat jümünin, alateerü
 tü süpülapünaa shi'rüin ouktaa tü
 wayuu eekat maa'ulu yaa. ³¹Taso'iree
 aa'inchii jia joolu'u sünain wane
 kasa: Mayaainje saja'tteerüin tü
 kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka
 yaa mmolu'u so'uweena wane ka'i,
 tü pütchi tekirajapü'ükat anain jia,
 ayateerü süpüla ka'ikat süpüshua.

Matüjaajuu aa'ulu joujaleechin
 nüle'ejüin Cristo

³²"Nnojotsü sütüjaain aa'u
 wayuu joujaleerüin sülätün

tü taküjaitpkat achiki jümünin.
 Ja'itakaje na aapiee chakana iipünaa,
 nnojotsü natüjaain aa'u. Nia ne'e
 chi Tashikai Maleiwa atüjaaka
 saa'u nümüüwa. ³³Je sükajee tia,
 anakaja müleka eere jaal'in tapüla
 tayakai, chi Jüsenyotsekai, süka
 tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin
 so'uweena wane ka'i matüjaajuuukat
 aa'u jütüma. ³⁴Meena aka jia
 saa'in nüchepchiairua wane wayuu
 naa'inmajirüin tü nükorolokot
 nüchikiru'u. E'itaanüshii naya
 süpüla tü a'yataawaakat wane'ewai
 nakua. Eeshi wane e'itaanüin
 süpüla eeinjatiin naa'in so'ulu'u tü
 miichikat süma'inru'u nüle'ejüin chi
 kepiashikai.

³⁵"Je sükajee tia, anakaja müleka
 eere jaal'in tapüla tayakai chi
 kepiashikai, süka nnojolüin jütüjaain
 aa'u müleka tale'ejechire ka'apü
 aikat, süse'eru'upünaa ai, maalia, je
 watta'achon maalü shiale. ³⁶Antala
 meechi taya. Anasü eere jaal'in
 waneepia süma'inru'u ja'atapajüin
 taya suulia tantajüin jaal'u sünain
 atunkaa. ³⁷Tü tamüitpkat jümünin,
 süpülatjatü wayuu süpüshua'aya: 'Ee
 jumata jaal'in tapüla'".

O'yetünüsü wane "perfume"
 saa'u nikii Jesús

14 ¹Che'ojaasü piama ka'i
 ne'e süpüla su'ttüin
 tü "Pascuakat", tü mi'ira
 süpülatjatkat sotüin saa'in wayuu
 judío wanaa sümaa nojuittinnüin
 na natuushinuukana sulu'ujee
 Egípto. (Mi'iraakat tüü, shia
 tü ekaanapü'ükat anain tü pan
 ma'akasatkat soolojia.) Je na
 laülaashiikana na'akajee na
 sacerdote judíokana, oo'ulaka
 na karalouktamaajanakana,

aashajaajiraashii naya súchiki tü
naa'inruijnijatkat nüka Jesús:

—Anakaja wata'ürüle nia sujuuna
wayuu süpüla wo'utirüinjatüin
naa'in. ²Otta anasü müleka
waa'inrüle tia súchikijee kettaain tü
mi'iraakat suulia saashichija'alaain
naalin woo'omüin tü wayuukolüirua
—möhshii naya.

³Antüshi Jesús sulu'u tü pueulo
kanüliiakat Betania nipialu'umüin
wane wayuu Simón anüliai, chi
ayuuishikai paala süttüma aja'ittaa
ata. Je wanaa súmaa nikaain Jesús,
sürütkaakalaka nünainmüin wane
jierü alü'üjasü wane pachiishichon
akumajuushi süka ipa kanüliashi
“alabastro” kalu'ushi wane “perfume”
kojutsü ma'i. Susottakalaka tü
shirousekat süpüla shi'yotoinjatüin
shia saa'u nikii.

⁴Otta waneeirua ekaashiikana
númaa, ne'rapa tü saa'inrakat tü
jietkat, mojushisü namüin sünain
naashajaajiraain mayaa:

—¿Jamüsü sa'amüläajaaka'a tü
“perfumekat”? ⁵Kojuttpaja'a ma'i shia.
Tü sujutkot, müsü aka shi'yataainjut
wane wayuu so'u wane juya.
Anasüje müleka suikkünüle
süpüla sükaalijia wayuu eekai
müliain — namajiraakalaka sünain
nachiajaain shia.

⁶Nümakalaka Jesús namüin:

—Juu'ulaa suulia jiyoujün
tü jietkat. Anashaatasü ma'i tü
saa'inrakat taka. ⁷Na wayuu
müliajana, eejeena jümaa waneepia
süpüla jüstüläjüinjanain namüin.
Otta tayakai, süpüla jachire joo
taya yaawaa jümaa. ⁸Sükajee
tü, shii'iyatüin tamüin tojut
süpülapünaa tojoitüünin. ⁹Tamüshii
paala jia: Sainküin mma eepünaale
süküjüneerüin tachiki tayakai chi

O'tte'erükai, ja'yeerü súchiki tü
jietkat süpüla sotüinjatüin saa'in
wayuu tü saa'inrakat —nümakalaka
Jesús namüin.

¹⁰Otta müşhia Judas Iscariote,
napüshi na polooshiikana piammüin
Aluwataaushikana, nu'unakalaka
nanainmüin na laülaashiikana
na'akjee na sacerdote judíokana
süpüla aapaa nikii Jesús. ¹¹Je na
laülaashiikana, talatakalaka ma'i
naa'in sütüma tü nümakat Judas
namüin.

—Wawalaajeechi pia müleka
pükaalijüle waya sünain ata'ülaa
Jesús —möhshii nümüin.

Nu'ttakalaka Judas sünain
achajawaa sukuaiippa aapaa nikii
Jesús.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira “Pascua”

¹²Je sünain tü mi'iraakat
Pascuakat anülia, tü ekünapü'ükät
anain tü pan ma'akasatkat soolojia,
antüsü joolu'u tü ka'ikat o'utünakat
o'u naa'in wane anneetchon süpüla
ekaanaa. Nasakirakalaka na
nikirajüinkana:

—¿Jalasü pücheküin süpüleerua
wekaainjatüin tü Pascuakat,
wekerajaiwa shia püpüla?

—namakalaka nümüin Jesús.

¹³Nüütakalaka Jesús pihamashii
nikirajüinkana sünain maa namüin:

—Ju'una yalamüin sulu'umüin
tü pueulokat. Eejeechi jüpüla
wane wayuu alü'üjüshi amüchi
súmaa wüin. Ju'una nüchiirua chi
wayuukai. ¹⁴Je eemüinre nikerolüin,
meena jia nümüin chi nipiadjachikai:
“Aluwataashi nünüiki chi Ekirajüikai
süpüla wasakirüin sünain jaralüin
tü paü nikaainjatkat alu'u tü
Pascuakat namaan na nikirajüinkana”.

¹⁵Nii'iyateerü jümüin wane paü miyo'u saa'ujeesü tia miichikat kalu'usü korolo. Anakaja jikettaajüle tü paükät wapüla —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶O'una müshijja joo naya sulu'umüin tü puelokat. Ayatsi tü nüküjakat achiki Jesús namüin. Nekeraajakalaka tü paükät süpüla nekünjatüin tü Pascuakat yala sulu'u.

¹⁷Shiasa joo aipa'a, nüntakalaka Jesús namaa na nikirajuinkana na polooshiikana piammüin eemüin tü miichikat. ¹⁸Je wanaa sümaa naikkalaain sünain ekawaa, nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimiin tü tamakat jümüin jia ekaashiikana tamaa joolu'u, aapüneechi ekii taya nütüma wane ja'akajee —nümakalaka.

¹⁹Mojukalaka ma'i naa'in na nikirajuinkana sütüma tü nümakat Jesús namüin.

—Kasataalejese nnojolin tayain chia —namakalaka nümüin wane'ewaire nakua.

²⁰Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Chi aapüinjachikai tekii, nieechi waneeshia ja'aka jiakana polooshiikana piammüin, chi acholotikai tü pankat shiroku tü shirakat asalaa wanaa tamaa.

²¹Shiimüin sünain to'utinneechin aa'in maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi aapüinjachikai tekii, alu'uleekaija'a ma'i nia. Anashije nnojolinkale jemelin nia — nümakalaka Jesús namüin.

²²Wanaa sümaa nekaain, naapaakalaka Jesús wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na

nikirajuinkana, sünain nümüin namüin:

—Jaapaa jikaiwa tü pankat. Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana — nümakalaka Jesús namüin.

²³Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Naapakalaka shia namüin na nikirajuinkana süpüla nasüin shia napüshua wane'ewai nakua.

²⁴Nümakalaka namüin:

—Asüüshikat tüü, müsü aka sukuappa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajjuinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatjütkalia nütüma.

²⁵Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya astüin tüü tachikua wane'ere'eya tasüin so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa eere nluwataain —nümakalaka Jesús namüin.

²⁶Shiasa süchikjee nee'irajüin wane jayeechi na'waajakat aka Maleiwa, o'unüshii naya yalajee saa'umüin tü wutai kanüliakat Olivos.

Aattajaweechi Pedro naashin Jesús

²⁷Je nantapa sünainmüin tü wutaikat, nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana:

—O'uneena jia jüpüshua tama'anajee sünain jüpütün taya tamüiwa maa aka tü sümakat paala, tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat:

“To'uteechi aa'in chi
anneetpü'ükai
je su'walakajaweeetkalaka tü
na'anneetsekaliirua”.

²⁸Otta shiasa sūchikijee suso'iraapa taa'in sūchikijee ouktaa, o'uneechi taya jüpüleerua Galileamün — nūmakalaka Jesús namüin.

²⁹Otta müşhia Pedro, nūmakalaka joo nūmün Jesú:

—Mayaashijie napüteechin pia na waneeirua, nnojoireeja'a tapütüintüachin pia pümiwi.

³⁰Nūmakalaka Jesús nūmün:

—Shiimün tü tamakat pümiin: Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina piantua so'u aikat tüü, apüniintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajuin taya — nūmakalaka nūmün.

³¹Nūmakalaka joo Pedro ni'ipajee:

—Ja'itakaje'e ouktajachin taya pümaa, nnojoireeja'a süpüla taattajaainjachin paa'u —nūmakalaka.

Je mayaa müüsü joo nanüiki na waneeiruaya nikirajüinkana.

Aashajaashi Jesús nūmaa chi Nüshikai

³²Nikerolokalaka Jesús namaa na nikirajüinkana süpüümün wane una'apü kanüliasü Getsemaní.

Nūmakalaka Jesús namüin:

—Anakaja müleka jüikkalaale yaaya süma'inru'u taashajaain nūmaa Maleiwa.

³³Neenajaakalaka Pedro oo'ulaka Jacobo je Juan süpüla nūmaain. Nu'ttakalaka Jesús sünain mojuin ma'i naa'in ³⁴sünain nūmün namüin:

—Süpüleeruasü ma'i taa'in tü mojuukat aa'in süpülainshi tü müliaa te'reetkat. Anakaja müleka yaale jia sümaa eein jaal'in — nūmakalaka namüin.

³⁵Nükatalaakalaka joo Jesús noulia mamün aka tüsa sünain nu'wachiraain mmalu'u sünain

nüchuntüin nūmün chi Maleiwakai shii'iree naakateein tü müliaakat nuulia:

³⁶—Taata Maleiwa, müleka pücheküle, anasiye puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojoliin shiainjatüin paa'inriin tü tachekekakat ne'e tamüiwa, shia paa'inruijinjatka tü püchekakat tapüleerua —nūmakalaka.

³⁷Shiasa sūchikijee naashajaain nūmaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünain nürütkaain nanainmün na apüniinshiikana nikirajüin eere natunkaja'attaain nüpüla. Nūmakalaka Jesús nūmün Pedro:

—¿Tunkatataashi pia, Simón?

¿Jamüshii jia nnojoliika'a juuntüin eein jaal'in wanaa tamaa motso'o yaakaije'e ne'e?

³⁸Anakaja müleka eere jaal'in süpüla jüchuntüin nūmün Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaal'in Satanás. Mayaainje keel'ireein jaal'in tü tachekekakat jüpüleerua, isasü jüchiki —nūmakalaka.

³⁹Nükatalaakalaka joo Jesús nüchikua noulia süpüla naashajaain nüchikua nūmaa Maleiwa. Nüchuntüin tü nūmakat paala nūmün. ⁴⁰Je nüle'ejapa nüchikua'aya nanainmün na nikirajüinkana, atunküshii naya nüpüla maa aka paala, süka sütunkeen ma'i naa'in. Je nüchijirapa naya, isakalaka nachiki asouktaa nūmün.

⁴¹Nükatalaakalaka joo Jesús noulia nüchikua süpüla naashajaain nūmaa Maleiwa maja'a aka nünüiki paala. Apüniintuachi joo aashajaain nūmaa Maleiwa süka tüü. Je nüle'ejapa nanainmün

na nikirajüinkana, nümakalaka namüin:

—¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a een jaal'in wanaa tamaa? Antütipa takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla taapünüinjachin ekii sajapulu'umüin wayuu kaainjarat. ⁴² Jütamaajaa jumaala, joo'uya wo'unaiwa. Alü'ütshi chi aapüinjachikai tekii —nümakalaka namüin.

Ata'unnüshi Jesús

⁴³ Wanaa sümaa naashajaaín Jesús namaa na nikirajüinkana, anta müshia Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Je antapaatasü nümaa Judas wane wayuuirua wainma sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta sajapulu'u. Ajütüüshi naya natüma na laülaashikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.

⁴⁴ Je Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, müshi paala wopulu'u sümüin tü wattakat saalin wayuu: "Chi wayuu tachu'tkai awalapa'a, nia ata'unnajachika jüttüma", müshi nia namüin paala. ⁴⁵ Nürütkaakalaka joolu'u Judas nünainmüin Jesús sünain nümüin nümüin:

—Ekirajüikalee, anii taya antüin —nümakalaka nümüin sünain nüchu'lün nuwalapa'a.

⁴⁶ Arütkaashijase joo na wayuuiana nünainmüin Jesús sünain nata'lüün nia. ⁴⁷ Otta wane nikirajüinkai Jesús, naapaakalaka tü nüchajaruutsek. Nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote

judíokana süpüla nüshottajachin nia. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'ekat.

⁴⁸ Nümakalaka Jesús namüin na antakana nünainmüin:

—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya? ⁴⁹ ¿Jamüshi nnojoika'a jüta'ülüin taya paala cha'a ya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'ün ju'upala? Otta müsia tüü, alatüsü süpüla shikeraajüinjatüin tü nünükikat chi Maleiwakai tachiki aküjünakat paala natüma na nünükimaajanakana —nümakalaka Jesús namüin.

⁵⁰ Je joolu'u na nikirajüinkana, na'luwataakalaka nüma'anajee sünain napüütüin nia nümüwa napüla na wayuukana.

⁵¹⁻⁵² Nata'ülakalaka wane jima'ai o'unapü'ükai nüchiirua Jesús. Otta isashi nia najapulu'ujee sünain nüpiütüin tü naanalakat sünain o'unaa mashe'inyün nama'anajee.

Asakijünüshi Jesús natüma na laülaayuu judíokana

⁵³ Na ata'ülakana Jesús, no'unirtüin nia yalajee nipialu'umüin Caifás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, eere jutkatüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana. ⁵⁴ Otta müshia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. Nüntakalaka so'ulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai. Nikerolakalaka sulu'umüin. Nükkalaakalaka sa'aka tü

suwaariasekat tü a'waajjüleekat Maleiwa sünain aatulaja.

⁵⁵⁻⁵⁶ Je yaa paülü'ü sulu'u nipaia Caifás, eeshii jutkatüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka napüshua na waneeirua laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Süka no'uteein ma'l naa'in Jesús, nachajaa achikit wayuu süpüla sükjüjinjatüin sa'alain nüchiki Jesús. Mayaainje süntüin wayuu wainma nanainmüin sünain aküjaa alawaa noo'opünaa Jesús, nnojotsü nantüin anain kasain no'utirajatüin anainjee naa'in süka nnojolüin wanaawain tü namakat nüchiki Jesús. ⁵⁷ Müsü nanüiki waneeirua sünain nüküjayaain nüchiki:

⁵⁸ —Naashin chira, nuuntüin nujuttirüin tü a'waajjüleekat Maleiwa, tü akumajünakat paala sütümä wayuu, sümaa nütame'erüinjatüin wane suwala'ata so'u apünüin ka'lisan, tü wane nnojoleetkat sükumajeerüin wayuusan —namakalaka.

⁵⁹ Otta nnojotsü wanaawajiraain tü namakat.

⁶⁰ Otta müşhia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote kana, nüsha'walaakalaka joolu'u pasanain nanain na laülaayuukana napüshua sünain nüsakirüin Jesús:

—¿Jamüinjatü joo pünüüki shi'ipajee türä namakat nala wayuukana püchiki? —nümakalaka.

⁶¹ Otta müşhia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Ayatakalaka nia sünain asakiraa:

—Tasakirüin paala pia:
¿Shiimüinjasa sünain piain
Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa?
¿Shiimüinjasa sünain piain chi

Nüchonkai Maleiwa? —nümakalaka nümüin Jesús.

⁶² Nüsouktakalaka Jesús:

—Aa, shiimüin sünain tayaín maa aka tü pümakat. Tamüshii paala jia jüpüshua: So'uweena wane ka'i, ji'reechi taya, chi Shipayakai Wayuu, sünain joyotüin taya nikialu'ujee Maleiwa chi Pülashikai ma'l saa'u kojutüin taya nütüma. Je ji'reechi taya sünain tantüin mmolu'umüin chajee nüma'anajee Maleiwa sa'aka tü sirumakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁶³ Otta müşhia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote kana, nüsüklüjikalaka tü nüshe'inkat sütümä tü jashieekat sünain nümüin namüin na laülaayuu judíokana napüshua:

—E'rütkatche ma'l aa'in wayumüin süka sünüiki nümüin Maleiwa. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjinjatkat nüchiki.

⁶⁴ Jaapüitpa nüniiki sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa naashin. ¿Kasa anaka süpüla aa'innaa nüka? —nümakalaka namüin.

Nasouktakalaka nümüin:

—Anakaja su'utinnüle aa'in
—müsii naya.

⁶⁵ Je joolu'u waneeirua na'aka, nejenaakalaka nu'uutajee Jesús. Nako'oyojooin tü no'ukot süka kuluulu sümaa nashe'etüin nia sünain namüin nümüin:

—Müleka pialeje chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka nümüin sünain neme'erainpalain nia.

Nayasa'a na susurulaatsekana tü a'waajjüleekat, na'yaatayaa namüshi nia.

Aattajaashi Pedro naa'u Jesús

⁶⁶Wanaa súmaa yaain Jesús sulu'u nípia chi laülaashikai, chashi Pedro joyotüin anoopipa'a sulu'u tü paatiakat. Sürütkaakalaka wane majayüt nünainmüin, tü nüchepchiakat chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

⁶⁷Shiirakaakalaka nüümüin wanaa súmaa naatulujalüin. Sümakalaka nüümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapiü'ükai Jesús chi Nazaretje'ewaikai

—sümakalaka nüümüin.

⁶⁸Otta Pedro, nunujulajakalaka sünain nüümüin sümüin:

—Nnojoishi te'raajüin chi pümakai tamüin, nnojotsü tattüjaain aa'u tü paashajaakat achiki — nümakalaka sümüin sünain nüsünülaain eemüin tü so'ukot paatia. Akootole'erajaa müşia wane kaliina.

⁶⁹Shi'rapa nia süchikua tü acehpchieekat, sümakalaka namüin na wayuu eejanakana sulu'u tü paatiakat:

—Alu'usa chia, nümaapiü'ushi Jesús —sümakalaka namüin.

⁷⁰Naattajaakalaka Pedro nüchikua. Shiasa mapa yaulerü, sürütkaakalaka wane wayuuirua eekana sulu'u tü paatiakat nünainmüin Pedro sünain namüin nüümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapiü'ükai chira wayuukai, süka Galileaje'ewalin pia wanaa nümaa — namakalaka nüümüin.

⁷¹Nümakalaka Pedro namüin:

—Taküjüin tachikua jümuin nu'upala Maleiwa sünain nnojolin te'raajüin chira wayuukai — nümakalaka namüin.

⁷²Akootole'erajaa müşia wane kaliina nüchikua. Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nüümüin: "Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina piantua so'u aikat tü, apüniintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya", nümakat. Nujuttaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojuin ma'i naa'in sünain ni'yalajashaanain.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

15 ¹Shiasa mapa ja'yuupa, outkajaashii nachikua na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, na karalouktamaajanakana, oo'ulaka napüshua na waneeirua laülaayu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Naashajaaejiraain süchiki tü naa'inrüinjatkät süpüla no'utirünjatüin naa'in Jesús.

No'unitalaka Jesús sünain kapüin nia natüma nünainmüin Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia.

²—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato nüümüin.

Nümakalaka Jesús ni'ipajee:

—Shia'aya tia pümakat.

³Naküjakalaka na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana nüümüin Pilato sünain naa'inrüin Jesús wainma kasa mojusü naajüin.

⁴Nümakalaka Pilato nüümüin Jesús:

—Paa'inrüin wainma kasa mojusü naashin nala wayuukana. ¿Jamüshi nnojoika'a püsouktüin shi'ipajee tü namakat?

⁵Otta müşia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Tanataakalaka naa'in chi sülaülashikai mma sükajee tia.

⁶Waneepia su'unna'awai tü
Pascuakat, natüjainsü na judíokana
taashiwalinjachin wane püreesashi
nütüma chi sülaülashikai mma, chi
naneekekakai na wayuukana süpüla
taashii. ⁷Je wanaa sümaa tia, eeshi
wane wayuu kanüliashi Barrabás,
püreesashi nia namaa na nüpuñishikana,
na o'utüshiikana saa'in wayuu sünain
ashutaa saa'u tü sülaülakat mma.

⁸Süntakalaka joo tü wattakat saalii
wayuu nünainmün Pilato süpüla
achuntaa süpüleerua naal'inrüinjatüin
tü naal'inrapü'ükat namüin.

⁹—¿Jücheküin süpüleerua
niainjachin tajütiin joolu'u chi
Aluwataashikai saa'u wayuu judío?
—nümakalaka Pilato sümüin.

¹⁰Anasü nümüin Pilato müleka
taashire Jesús, süka nütüjaain
naa'u na laülaashiikana na'akajee
na sacerdote judíokana sünain
naapuushin Jesús sükajee ne'e
na'ürülaain nünain. ¹¹Otta na
laülaashiikana na'akajee na sacerdote
judíokana, najütiin wane wayuuirua
sa'akamüin tü wattakat saalin wayuu
süpüla nashüküjinjatüin shia süpüla
stichuntüin nümüin Pilato niainjachin
taashin Barrabás. ¹²Nüsakirakalaka
Pilato naya:

—¿Kasa taa'inrüinjatka joo nüka
chi "Aluwataashikai saa'u wayuu
judío" jümakai?

¹³Süsouktakalaka tü
wayuukolüirua süpüshua nümüin:

—Püchitira saa'u kuruusa.

¹⁴Nümakalaka Pilato sümüin:
—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a
nia? ¿Kasa naainjalaka?

Otta müshi'lya na wayuukanairua,
masütaajusallii sümaa nekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa

— namakalaka nümüin nachikua
sünain emetuluin ma'i nanüiki.

¹⁵Otta Pilato, süka nücheküin
süpüleerua talatiinjatüin saa'in tü
wayuukolüirua nüka, nüjütitarakalaka
joo Barrabás nanaínmün.
Naapakalaka joo Jesús sümüin
tü nusurulaatsekälüirua süpüla
na'yaajüinjachin nia je süpüla
nakacherüinjachin nia sünain
kuruusa süpüla ouktaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wane surulaalüirua

¹⁶Nu'uninnakalaka Jesús
sütüma tü nusurulaatsekälüirua
Pilato sulu'umüin tü laülaapiakat.
Seenajakalaka tü waneeirua
surulaatkalüirua süpüla
shi'rajüinjatüin nukua Jesús.

¹⁷Sa'atakalaka wane ashe'inyüü
anasü nünain, jepisiyyaa, maa aka
saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u
mma, süpüla shime'erainpalain
nia. Shi'itaakalaka wane kotse
keimsesü saa'u nikii. ¹⁸O'ttüsü tü
surulaatkalüirua sünain maa:

—Pia chi Aluwataashikai saa'u
wayuu judío —sünain maa nümüin
sünain shime'erainpalain nia.

¹⁹Shi'yaajakalaka nia
kojuyatua nüralo'upünaa
süka wane waraaratchon.
Süsapainyo'ukayaakalaka
nümülatu'u sünain na'waajayaain nia.

²⁰Shiasa süchikijee shime'erainpalain
nia, saakatüin tü ashe'inyüü anasükat
sa'atakat paala nünain. Sa'atüin tü
nüshe'inkat nünain süchikua süpüla
su'unirüinjachin nia yalajee yala
süpüla sükacherüinjachin nia süpüla
ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

²¹Wanaa sümaa nu'uninnüin
Jesús natüma na surulaatkana

eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón, chi nüshikai Alejandro oo'ulaka Rufo. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nüllü'üjinjatüin tü wunu'u akachennüinjachikat anain Jesús. ²²No'unirakalaka Jesús eemüin wane wutai kanüliasü Gólgota, "Ekiyüükät" malu'ut tia. ²³Je chamuün cha'aya, naapüin na surulaatkana nümuün Jesús wane wiino ka'akasü "mirra" süpüla nüsuinjatüin. Otta niyouktüin shia. ²⁴Nayasa'a na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünain tü kuruusakat, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewainakua.

²⁵Akachennüshi Jesús maa aka yaamüin ka'ikat. ²⁶Eesü ashajünün tü kasalajanakat anainjee nia sünain wane taapüla akachennüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat nia. Müsü mayaa: ANII CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.

²⁷Je nümaa Jesús, akachennüshii piamashii wayuu ka'ruwarannuu o'utünüinjanakana aa'in wanaa nümaa. Akachennüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee. ²⁸Je sükajee tia, shikeraajüin tü ashajünakat paala nüchiki Jesús sünain maa: "Nia'aya wane kaaingaraiya saashin wayuu", makat.

²⁹Tü wayuu eekai sülatüin nü'ünnaa Jesús, eirakaasü nümuün sümaa mojuin sünuüki nümuün mayaa:

—Aisha'ajaa pia. Pujuttirüinjatü tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa pütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünuün ka'isan. ³⁰¿Jamaka'a nnojoika'a püshakatüin saa'ujee tü kuruusakat süpüla nnojolinjachin ouktüin pia? —sümakalaka tü wayukolüirua nümuün Jesús.

³¹Akaata'a ya nanüiki na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana je na karalouktamaajanakana sünain neme'erainpalain nia. Namajiraakalaka:

—¿Jamüshisa nnojoika'a nu'tte'erajiraain nümuüwa maa aka nu'tte'erapü'üin wayuu naashin?

³²Nia Cristo chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu Israelkalüirua naajüin. Müleka nüshakatüle joolu'u saa'ujee tü kuruusakat, anoujeena waya nünain —namakalaka.

Otta müşi'iya na ouktajanakana wanaa nümaa Jesús, müşii aka naya sünain mojuin nanüiki nümuün.

Ouktüshi Jesús

³³Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpühua, awasaja'aleesia maa aka aliika. ³⁴Shiasa aliuukapa ka'ikat, nu'waatalakala Jesús sünain emetuluin nünüiki sünain nümuün: "Eloi, Eloi, člama sabactani?". (Je tüü, malu'ut: "Tamaleiwasee, Tamaleiwasee, čjamüshi pia püüitaka'a taya tamüiwa?", müsü.)

³⁵Je saapapa nünüiki Jesús wane wayuuirua sha'washawatsü nü'ütpa'a, müsü shia:

—Nuunejüin Elías chi nünükimaajachikai Maleiwa —sümakalaka.

³⁶Awataa müşia wane wayuu sünain asaaaja wane maawüi

ocholotinnüsü shiroku wane asüüshi jashüt'üsü shi'iru'usü wane lumia süpüla shi'itaanüinjatüün sünain niimata Jesús. Nümakalaka chi wayuukai:

—Anakaja müleka wa'atapajüle watüjaaiwa saa'u müleka nünteechire Elías süpüla nüshakatirüinjachin nia —nümakalaka.

³⁷Nu'waatakalaka emetut Jesús nüchikua nümuün Maleiwa. Ouktakalaka nia süchikjee.

³⁸Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa ma'i sümaa ouktüün Jesús, asüküijaasü pasanainpünaa sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü paü shiinalu'usükät. ³⁹Je chi süläulashikai surulaat sha'watakai nümlälatu'u Jesús, naapapa nikiise Jesús je ni'rappa nia sünain ouktaa, nümakalaka:

—Shiimüinyala ma'i sünain niaín chi Nüchonkai Maleiwa —nümakalaka.

⁴⁰⁻⁴¹Je wanaa sümaa yaain Jesús sünain tü kuruusakat, eesü wane jieyüuirua wainma sünain ananajaa maa aka türa. Naya na antüshiikana nümaa Jesús Jerusalénmüün, na aa'inmajapü'lükana nia namaa na nikirajüinkana paala wanaa sümaa waraittapü'üin naya Galileapünaa. Je na'aka na jieyüukana, eesü María Magdalena, oo'ulaka María tü niikat Jacobo chi emülieekai je José, oo'ulaka Salomé, oo'ulaka waneeirua wainma antüsükalüirua nümaa Jesús Jerusalénmüün.

E'itaanüshi Jesús

⁴²⁻⁴³Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia tü ka'i si'lakajaakat o'u shiküün tü wayuoklüirua süpüla tü ka'i sheemeraainjatkat o'u. Eejachi wane

wayuu kanüliashi José, chaje'ewai Arimatea, no'uluku na laülaashii sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, eekai kojutüün natüma.

A'atapajüshi nia nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa. Je motsapa ka'i, o'unamaatüshi nia eemüin Pilato sünain nnojolin mmolüin süpüla achuntaa müliashii süpüla ni'itaainjachin nia sulu'u woowira.

⁴⁴Niasa'a Pilato, süka nnojolin niyaawatüün naa'u Jesús sünain ouktüichipain, nüsakirüin wane sülaülashi surulaat soo'opünaa tia. ⁴⁵Shiasa nütüjaapa saa'u sünain ouktüichipain Jesús, naapüin nümuün José süpüla nüshakatirüinjachin müliashii saa'ujee kuruusakat.

⁴⁶Je José, nikeraajatüjulia wane kuluulu kanüliasü "linoin". Nüshakatirakalaka müliashii sünain nüko'loin nia süka tü kuluutkot. Eejatüja'a wane woowira akumajiruushi paala nütüma José sulu'u wane ipa müle'o süpüla nüpuishi. Akumajuushi tü shirousekat süka wane ipa müle'o. Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü woowirakat sünain nüsürülüün tü woowirakat süka tü ipakat.

⁴⁷E'nnüsü sütüma María Magdalena oo'ulaka María tü niikat José eejachire ni'itaanüün müliashii.

Oso'iraasiü naa'in Jesús

16 ¹⁻²Je suwasajaapa aikat süchikjee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, o'unüsü María Magdalena oo'ulaka María tü niikat Jacobo oo'ulaka Salomé eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüün Jesús. Nalü'iijüin wane wunu'u jemeta eejuut ayalajuushi paala natüma

süpüla ne'itaainjatüin shia naa'u müliashii.³ Aashajaajiraashii naya wopulu'u sünain maa:

—¿Jarai cheje aakatüinjachika wamüin tü shirousekat so'ulu'ujee tü woowirakat?

⁴ Shiasa nantapa chamüin, nanta anainrü süsünne'eruushin tü ipa müle'o shirousesükat tü woowirakat.

⁵ Je nekerolapa sulu'umüin tü woowirakat, ne'rakalaka wane jima'ai joyotüin nekialu'ujee sünain kasuuin ma'i nüshe'in. Sainkukalaka ma'i naa'in na jieyuukana sütümäa tü ne'rakat.

⁶ Nümakalaka chi jima'aikai namüin:

—Nnojo jainkuuin aa'in. Tatüjaan aa'ut sünain jüchajaain nüchiki Jesùs chi Nazaretje'ewaikai, chi akachennakai paala süpüla ouktaa. Nnojoishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua. Jürütkaa jümaala ji'rajaaiwa tü nüchikanainkat eejacire nia süpütüin wayuu.

⁷ Anakaja joolu'u müleka ju'unile süpüla jüküjinjatüin nüchiki nümuin Pedro je namüin na waneeirua nikirajuinkana. Meena jia namüin: "O'uneechi joolu'u nia jüpuulerua Galileämüin. Ji'reechi nia cha'aya maa aka tü nümakat paala jümuin", meena jia —nümakalaka namüin.

⁸ Nakutkujaakalaka na jieyuukana je ponosü ma'i naa'in tü ne'rakat. Napantajaakalaka yalajee sulu'ujee tü woowirakat. Nnojoliishii aküjayaain süchiki tü ne'rakat sümüin wayuu süka mmolüin ma'i naya.

EE'IYATAASHI JESÚS SÜMÜIN MARÍA MAGDALENA

⁹ Oso'iraasü naa'in Jesùs so'u tü palajatkat ka'i su'ttiakat

semaana. Ee'iyataashi nia sümüin María Magdalena watta'a maalü nnojoliwa'aya shi'rüin nia wayuu. Tü Maríakat anülia, shia tü ayu'nnakat oulia akaratshisü yoluja paala nütüma Jesùs.

¹⁰ Süchikjee shi'rüin Jesùs, o'unüsü María sünain aküjaan nüchiki namüin na wayuu nümaajanakana paala. Eejana naya süpüla sünain a'yala'alüin süka mojuin ma'i naa'in.¹¹ Shiasa'a süküjapa namüin sünain shi'rüchipain Jesùs sünain kataa o'u, nnojotsü noonoooin amaa tü sünüikikat.

EE'IYATAASHI JESÚS NAMÜIN PIAMASHII NA NÜMAAJANAKANA PAALA

¹² Je süchikjee tia, ee'iyataashi Jesùs namüin wane piamashii no'uluku sünain waraittün naya sulu'u wopu. Mayaainje waraittün nia namaa, nnojoishi nayaawatüin.

¹³ O'unüshii naya süchikjee nayaawatapa Jesùs sünain aküjaan nüchiki namüin na napüshikana. Otta müshi'iya naairua, nnojoliishii oonoooin sümää tü nanüikikat.

TÜ NULUWATAAKAT ANAIN JESÚS NA NIKIRAJÜINKANA

¹⁴ Je süchikjee mapa, ee'iyataashi Jesùs namüin na nikirajüin polookana waneemüin. Ekaashii naya nüpüla. Nüchiajaain naya süka matsüin nanoula je süka manoujüinyeein naya, süka nnojoliin noonooin sümää nanüiki na wayuu e'rüshiikana nia süchikjee suso'iraain naa'in.

¹⁵ Je shiasa mapa, nümakalaka Jesùs namüin na nikirajüinkana: "Ju'una jumata sainküin mmakat süpüshua süpüla aküjaan tachiki tayakai, chi O'tte'erükai, sümüin

wayuu süpüshua'ale'eya.¹⁶ Chi wayuu eekai nünoujain tanain sünain nuwoutisaajünüin, o'ttaajeechi tatüma. Alu'usa chi eekai nnojolin nünoujain tanain, kasalajaneerü nümüin naainjala.

¹⁷“Chi wayuu eekai nünoujain tanain, naa'inreerü tatüma kasa eekai isain süchiki wayuu, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Ounteechi ayu'laa yoluja je aashajawaa süka pütchi waneejatü. ¹⁸Müleka naapaale wane wüi ouktasiro'ut, je müleka nüsüle wane emeneenajia, nnojoleechi ouktüin sütüma. Je ni'itaapa najapü saa'u wayuu eekai ayuulin, aneerü”, nümakalaka Jesús namiün na nikirajüinkana.

O'uninnüshi Jesús iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai

¹⁹Shiasa süchikijee naashajaain chi Senyotkai Jesús namüin, nu'uninnakalaka chaa iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai sümaa nüikkalaain nikialu'ujee.

²⁰Nayasa'a na nikirajüinkana, no'unakalaka sainküin mmakat süpüshua sünain aktüjaan süchiki sümüin wayuu. Je sütüjaanakalaka aa'ut sütüma wayuu sünain pansaain nanüiki, süka nakaalijünüin nütüma chi Senyotkai süpüla aa'inraa tü kasa anasıü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma

LUCAS

Alo'iraa nüchiki Cristo

1 ¹⁻⁴Teófilo, pia kojutkai
sütüma wayuu, tashajeerü
joolu'u pümuuin nüchiki
Jesucristo, tü akijünakat wamüuin
natüma na e'rapü'ükana tü
naa'inrakat kataiwa'aya no'u, na
aneekajuushikana süpüla ekirajaa tü
shiiemainkat. Je wainma wayuu, maa
aka wayakana, eekai naapajün tü
nüchikikat Cristo, nashajüin nüchiki
sümuuin wayuu, süka nayaawattuin
saa'u sünain shikeraajüitpain
wainma tü pütchi nüküjakat chi
Maleiwakai paala. Otta tayakai,
süchikijee taapüin nüchiki Cristo,
tasakirapü'ün anainrü. Je joolu'u
süka tatijjaain saa'u sünain shiimüuin
tü taapakat achiki, talo'irüin
sukuaippa süpüla tashajünjatüin
pümuuin, süpüla lotüin pikiiru'u
sünain shiimüuin süpüshua tü
ekirajünakat anain pia.

Nüchiki Juan sünain jemeinjachin

⁵ Je paala sümäiwa, wanaa
sümaa nuluwataaain Herodes sulu'u
tü mmakat Judea, eeshi wane
wayuu sacerdote judío kanüliashi
Zacarías, oo'ulaka tü nu'wayuusekat
kanüliasü Elisabet. Nuu'uliwo'u

naya Aarón, chi palajachikai
sacerdote na'akajee na judíokana.
A'yataashi Zacarías nümuuin
Maleiwa namaa na waneeirua
sacerdote aluwataaushikana nütüma
Abías. ⁶Otta Zacarías sümaa tü
nu'wayuusekat, anashii naya
no'ulu'u Maleiwa sümaa lotüin
nakuappa nu'upala süka naa'inrüin
waneeopia süpüshua tü nuluwataakat
anain. ⁷Otta machooinsalii naya
sünain laülaain süka maralüin
Elisabet.

⁸⁻⁹Alü'ütsü nakalia na sacerdote
aluwataaushikana nütüma Abías
süpüla na'yataainjanain nümuuin
Maleiwa. Wanaa sümaa na'yataain
sünain sacerdotein, aneekünushi
Zacarías na'akajee süpüla nikerolüin
sulu'umüuin tü a'waajüleekat chi
Maleiwakai süpüla na'ajüin wane
wunu'u jemeta eejuut sünain
a'waajaja Maleiwa. ¹⁰Je wanaa
sümaa na'ajüin tü wunu'ukot,
eesü jutkatüin süpüshua tü
a'waajüsükaliirua yaa anooipa'a
sünain aashajawaa nümaa Maleiwa.

¹¹Antalaa müshi wane aapiee
chajee eejee Maleiwa nünaïnmüuin
Zacarías. Sha'watüshi chi aapieekai
yaa nikialu'ujee sü'ütpa'a tü
a'ajüleekat tü wunu'ukot. ¹²Otta

ni'rapa chi aapieekai, ayo'ujaasü naa'in sūmaa mmolüin ma'i nia neema.¹³ Nümakalaka joo chi aapieekai nümüin:

—Zacarías, nnojo mmolüin pia teema. Naapünjatü chi Maleiwakai jool'u pümuin tü kasa püchuntakat nümüin. Kachonweerü pümuin tü pu'wayuusekat wane jo'uu toolo. Anakaja pi'itaale nünulia Juain.

¹⁴Talateerü ma'i saa'in wayuu wainma saapapa nüchiki sünain niweetüin, je talateerü ma'i paa'in nümaa weinshi. ¹⁵Kojuteechi nia nütüma Maleiwa sūmaa eeinjachin chi Naa'inkai sulu'u naa'in waneeapia, süpülapünaa jemelin nia je süpüla ka'ikat süpüshua. Je süpüla sütüjaain naa'u wayuu sünain aneekuushin nütüma Maleiwa, anashi müleka nnojoire nüsiin wane astüushi eekai jashü'üin. ¹⁶Nükaalijeerü chi püchonkai wainma tü wayuu Israelkalüirua süpüla sünoujainjatüin nünain chi Maleiwakai. ¹⁷O'uneechi nia nüpüleerua Maleiwa sünain katsüin naa'in nütüma chi Naa'inkai, maa aka naa'in Elfas chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala sūmaiwa. Je sütüma nünüiki chi püchonkai, aijiraweeriü wayuu wainma sūmaa süchooin süchikua. Je na wayuukana ayouktapü'ükana nünüiki Maleiwa, nayaawateeriü aa'u sünain kekiin na nüchooinkana Maleiwa je o'tteena naya sünain naapiin nanüiki. Shiimü'linya sünain yapajeeriüin saa'in wayuu wainma nüpüla Maleiwa sütüma nünüiki chi püchonkai, je kamaneejeena naya nümüin nüntapa nanainmün —nümakalaka chi aapieekai nümüin Zacarías.

¹⁸Nüsakirakalaka Zacarías chi aapieekai:

—Laülaaichi ma'i taya, je ta'wayuuse, laülaairü. ɁKaseerü tatüjaaka atüma saa'u sünain shiimüin tü püküjaitpakan tamüin süchiki sünain kachonweerüin tü ta'wayuusekat?

¹⁹Nüsouktakalaka chi aapieekai:

—Taya Gabrielkai anülia, nüma'anajeejachikai Maleiwa. Aluwataaushi taya nütüma pünainmün süpüla taküjinjatüin pümuin süchiki tü kasa anasü alateetkat jümüin. ²⁰Je süka nnojolin pünoujüin joo tanüiki, manüleechi pia. Je wane'ere'eya paashajaain shikettaajapa süka'iya tü taküjakat achiki pümuin —nümakalaka nümüin Zacarías.

²¹Wanaa sūmaa naashajaain, asukaasü tü wayuukolüirua yala anooipa'a nüpüla süka kama'ain ma'i nia yala sulu'u tü a'waaajüleekat.

²²Je nujuittaapa, isasü nüchiki naashajaain namaan na wayuukana süka manülin nia. Otta saa'u naashajaain namüin süka najapü, nayaawata aa'u sünain shii'iyataain nümüin wane kasa yala sulu'u tü a'waaajüleekat.

²³Shiasa kettaapa sükalia ni'yataain Zacarías sünain sacerdotein nia, o'unüshi nipialu'umüin. ²⁴Shiasa süchikijee tia, ipootsü joo Elisabet tü nu'wayuusekat. Süsürulaakalaka maa aka ja'rai kashi. ²⁵A'waaajüsü Maleiwa sünain: "Nümüliajüin taya chi Maleiwakai saa'u anamiaain ma'i nia tamüin. Nnojoleerü joo taya shime'erainpalain wayuu saa'u maraliin taya", sünain sümüin nümüin.

Nüchiki Jesús sünain jemeinjachin

²⁶⁻²⁷Shiasa maa aka aippirua kashi sünain ipoolüin Elisabet,

aluwataanüshi chi aapieekai Gabriel nütüma Maleiwa sünainmün wane majayülü kepiasü sulu'u wane pueulo kanüliasü Nazaret sulu'u tü mmakat Galilea. Otta sünülia tü majayüktat, María. Nnojoyülia shia nünainpünaain wayuu toolo. Achuntuushiirü shia nütüma wane wayuu José anüliai süpüla nu'wayuuse. Otta José, nuu'uliwo'u David chi sülaälakai mma paala sümäiwa.²⁸ Nüntakalaka joo chi aapieekai sünainmün María sünain nümün sümüin:

—¿Jamayaa pia? Eeshi chi Maleiwakai pümaa süka kojutüin ma'i pia nütüma.

²⁹“¿Jamalu'ut cheje nünüki tamüin makalaka joolu'u nüsaküin taya?”, majataasü saa'in María süka sainkuuin saa'in sütüma tü nümakat chi aapieekai sümüin.³⁰ Ayatshi chi aapieekai aashajaain sümüin:

—María, Nnojo mmolüin pia neema Maleiwa, süka nüneekün pia süpüla wane kasa anasü.

³¹ Ipookeerü joo pia. Jemeyuleerü pia nümaa wane jo'uu toolo je pil'itaajeerü nünülia chi jo'ukai Jesúsiin.³²⁻³³ Kojutshaateechi chi jo'ukai nütüma chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i sümää: “Pia Tachonka”, nümeechin nümüin. Aneekuushi chi jo'ukai nütüma Maleiwa süpüla nuluwataainjatüin tü wayuu judíokalüirua, tü nuu'uliwo'ukalüirua Jacob, maa aka nuluwataapü'üin paala sümäiwa chi putuushikai David. Müichia nnojolin oo'ulaain suulia aluwataawaa — nümakalaka chi aapieekai sümüin María.

³⁴ Otta sünüiki María nümüin:
—¿Jamakuaippatkai taya kachoinjatüin sünain nnojolüin

nünainpünaain taya wayuu toolo? —sümakalaka.

³⁵ Asouktüshi joo chi aapieekai:
—Chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, nuluwataainjachi chi Naa'inkai pünainmün. Ni'itaweeetkalaka püümüin kachonwaa, süpüla “Pia Tachon Maainjalasaikai”, süpüla nümüninjachin chi jo'ukai nütüma Maleiwa.³⁶⁻³⁷ Soto paa'in sünain nnojolüin kasain isain nüchiki Maleiwa. Je wane kasaya: tü püülitkat Elisabet, tü maratkat paala, aippiruarü kashi sünain ipoolüin shia. Mayaasiye laülaain, kachonsü. Shiimün sünain nnojolüin kasain isain nüchiki Maleiwa — nümakalaka chi aapieekai sümüin María.

³⁸ Sümakalaka joo María ni'ipajee:
—Anuuitpaja joo taya nümüin Maleiwa. Anashi müleka naa'inxüle taka tü püküjakat achiki tamüin.

Shiasa süchikijee tia, o'unüshi chi aapieekai sümä'anajee.

María ayaatüsü saa'u Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Je süchikijee maa aka palitchon ka'i, o'unüsü María sünain suwa'ilaain chaa eemüin Elisabet eere kepiain shia nümaa Zacarías chi su'wayuusekai sulu'u wane pueulo pasanain sünain uuchi sulu'u tü mmakat Judea. Je süntaiwa'aya María nepialu'umüin, süsaküin Elizabet.⁴¹ Je saapaiwa'aya Elisabet sünüiki María, akutulaashi chi süchonkai yaa süle'eru'u. Je Elisabet, wanaa sümää tia, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa saa'u süpüla sümüin⁴² sümüin María, sünain emetuluin sünüiki:

—Anata'aleesüja'a ma'i pia nütüma Maleiwa suulia jieyuu maleekalia. Je anata'aleeshija'a

ma'i chi jo'uu jemeyuleetkai amaa pia.⁴³ Atak, anasüja müin te'iyouin pia, pia niikat chi Tasenyonsekai.⁴⁴ Taapaiwa'aya pünüiki sünain püsaküin taya, akutulaashi chi tachonkai tale'eru'u süka talatüin naa'in.⁴⁵ Anata'aleesüja'a ma'i pia, süka pünoujain sünain shikettaajünüinjatüin süpüshua tü nüküjakat achiki Maleiwa pümuin — sümakalaka Elisabet sümüin María.

Shii'irain María

46-47 Ee'irajüsü joo María sünain su'waajüin chi Maleiwakai:
“Kojutüshi ma'i chi
Tamaleiwasekai tatüma
süka süpüshua taa'in.
Talatashaatasü ma'i taa'in
nümaa,
süka niain o'tte'erüinjachin
taya

48 je süka nükaalijain taya
nüchepchiakat sa'akjee
tamülliala.
'Anata'aleesüja'a ma'i shia
nütüma Maleiwa', meerü
tamüin wayuu joolu'u je
watta ka'i,

49 süka naa'inrüin kasa
anashaatasü ma'i tamüin.
Ta'waajüin chi Maleiwakai
süka pülashin nia je süka
maainjalain.

50 Nümüliajün paala chi eekai
kojutüin nia nütüma,
je ayateechi nia amüliajün na
eekana kojutüin nia natüma.

51-52 Je süka pülashin ma'i nia,
naa'inrüin tü kasa ponokot
saa'in wayuu.
Na eekana pülain naa'in nuulia,
maa aka na sülaülashiikana
mma, mapülaainsalii nütüma.

Otta tü wayuu
mapülaainsatkalüirua,
kojutshii naya nütüma.

53 Chi eekai alin jamü nümüin,
emirashi kasa anasü
nütüma,
otta chi washitshikai,
ajütünüshi nüma'anajee
nütüma sünain
majapulu'ujanain.

54 Je waya nüchepchiakana
Maleiwa, na
nuu'uliwo'ukana Israel,
aa'inmajünüshii waya
nütüma,

55 süka pansaain nünüiki namüin
na watuushikana
sünain nümüin namüin,
'Tamüliajeena waneepia
Abraham oo'ulaka na
nuu'uliwo'ukana'".

Shia tü sümakat María sünain
su'waajüin chi Maleiwakai.

56 Je sükikijee maa aka apünüin
kashi sünain chain María süma'ana
Elisabet, ale'ejüsü shipialu'umüin
sükikua.

Jemeishi Juan

57 Shiasa kettaapa joo tü
sükialiakat Elisabet jemeyulajatkat
o'u shia, jemeyuttaalakalaka
shia nümaa wane jo'uu toolo.

58 Je na süpüshikana oo'ulaka
na wayuu kepiakana pejepünaa
sünain, naapaiwa'aya sükiki,
wanaawajiraasiü naa'in sümaa
Elisabet sünain talatüin ma'i naa'in.
Nayaawata aa'uchi chi Maleiwakai
sünain nümüliajün Elisabet, tü
maratkat paala, sünain naapüin
kachonwaa sümüin.

59 Je nakuaippa na judíokana
nümüin wane jo'uu toolo, o'yotoona
attachi, süka shia in niyaawasein

wane nüpüshikai Maleiwa. Je süntapa mekiisat ka'i nükalia chi súchonkai Elisabet, antüshii na süpüshikana oo'ulaka na kepiakana pejepünaa sünain süpüla e'raaja sukuu tü o'yootoonookat ata.

—Anasü Zacaríasü nünülia wanaawaiwa nünülia nümaa chi nüshikai —müsü naashajiraala na wayuukana.

⁶⁰ Otta sünüiki tü niikat:
—Nnojo. E'itaaneerü Juain nünülia —sümakalaka.

⁶¹ Nasouktakalaka joo na wayuukana:

—Nnojoishi wayuu eekai Juain nünülia sa'aka tü jüpüshikalüirua.

⁶² Aashajaashii joo na wayuukana süka najapü nümuin nüshi chi jo'uukai sünain nasakirün nia sünain tü nünüliainjatkat chi nüchonkai.

⁶³ Nüsaajitkalaka joo Zacarías wane taapiüla süpüla nüshajünjatün sünain. Otta tü wayuukolüirua, ainkusuusü ma'i saa'in sütuma tü nüshajakat: "E'itaanüitpa Juainjatün nünülia", müsü tü nüshajakat. ⁶⁴ Je wanaa sümaa yaain nüshajüin, kanü'iraa müshi. Nu'waajakalaka joo chi Maleiwakai. ⁶⁵ Ponusü ma'i saa'in tü wayuu e'rajaastükalüirua nukua chi jo'uukai tü ne'rakat. Otta tü wayuu kepiasükalüirua sa'akapünaa tü uuchikat yala sulu'upünaa tü mmakat Judea, yootüshii ma'i naya súchiki süpüshua tü alatakat.

⁶⁶ "iWanewee cheje wayuu anashi chi jo'uukai miyo'upa nia?", müshii naya, süka nayaawatüin naa'l'u sünain naa'inmajünün nütüma Maleiwa.

Nüchiki chi O'tte'erükai nütüma Zacarías

⁶⁷ Otta Zacarías, chi nüshikai chi jo'uukai, antüshi chi

Naa'inkai Maleiwa naa'u süpüla nuuntüinjatün nüküjain súchiki tü naa'linrüinjatkat chi jo'uukai. Müshi nia namüin na wayuukana:

⁶⁸ "Waya nuu'uliwo'ukana Israel, anashii wa'waajüle chi Wamaleiwasekai.

Sotüshii waya naa'in süpüla taashinjanain waya suulia waainjala

⁶⁹⁻⁷⁰ nütüma chi O'tte'erükai Pülashikai ma'i, chi nuu'uliwo'ukai David nüchechpiakai Maleiwa.

Nia chi aküjünapü'ükai achiki natüma na nünükimaa janakana Maleiwa paala súmaiwa, na akatannakana suulia kaainjala.

⁷¹⁻⁷² Nikeraajüin chi Maleiwakai tü nümakat namüin na watuushikana sünain nümliajünjanain naya, tü pütschi e'itaanakat nütüma.

Je joolu'u, watüjaaa aa'ulu sünain nu'tte'ereenain waya noulia na wa'ünüükana je noulia na eekai kanain waya naa'in.

⁷³ Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai paala nümuin chi watuushikai Abraham sünain nümuin nümuin:

⁷⁴⁻⁷⁵ Piakai, namaa na püchooinkana, anajirajeena jia tamaa je akatalaajeena jia suulia jaainjala.

Takaalijeena jia süpüla ji'yataainjanain tamüin waneepia sümaa nnojolüin mmolüin jaal'in neema na jü'ünüükana,

süka tajuittireenain jia
nama'anajee', müşi chi
Maleiwakai nümüin".

⁷⁶Aashajaashi joo Zacarías nümüin
chi jo'uukai:

"Tachee, pieechi
nünükimaajachika chi
Malewa Miyo'ushikai ma'i,
süka pu'unajachin nüpileerua
chi Senyotkai süpüla
pikeraajüin tü nüpünakat
nüpileerua.

⁷⁷⁻⁷⁸ Paapireena na nüpušikana
Malewa sünain
nümüliajüinapain naya.
Je joolu'u, nülatireein
naainjala noulia süpüla
nu'tte'erüinjanain naya.

Shiimüin sünain nüjütüinjachin
chi O'tte'erükai
wanainmüin chajee
iipünaajee

⁷⁹ süpüla nükaalijainjanain waya
mmotkana seema ouktaa
saalijee waainjala,
je süpüla naapüinjatüin wane
anaa wamüin",
müshi Zacarías nümüin chi
nüchonkai.

⁸⁰Otta müşia chi jo'uukai,
ataralaashi joo nia sünain yalayalain
ma'i. Kepiashi nümüwa cha'aya
isashiipa'a kojuya juya süpülapünaa
niweetüin sümüin tü wayuu
Israelkalüirua.

Jemeishi Jesús

2 ¹⁻²Je tü wayuukolüirua
sainküin mmakat süpüshua,
aluwataanüshii naya nütüma
chi süläülashikai mma, Augusto
Césarkai anülia, kepiakai Roma.
Je chi süläülashikai tü mmakat
Siria eere kepiain María, nia

Cirenio. Je so'u tü juya ipootkat o'u
María, aapinnüsü wayuu süpüshua
süpüla ayaawajünaa. Nnojotsü
ayaawajünaajüin tü wayuukolüirua
paalainka maa aka shiyaawajünin
joolu'u. ³Ajütünüsü tü
wayuukolüirua süpüshua sulu'umüin
suumain süpüla yaawaa cha'aya.

⁴⁻⁵Otta müşia José, o'unüshi
nuumainpa'amüin süpüla
ayaawajünaa. O'unüshi sulu'ujee
tü pueulokat Nazaret eejacire
kepiain sulu'u tü mmakat Galilea
chamüin sulu'umüin tü mmakat
Judea eemüin wane pueulo
kanüliasü Belén, tü nuumainkat
David sümäiwa chi nutuushikai.
Shia nuumainka José maa'ulu yaa
süka niain nülün David. Otta
María, tü nüchuntalakat paala,
o'unüsü nümaa sümäa jakütüin
ma'i shia. ⁶⁻⁷Otta nantapa chamüin
Belénmüin, wotüsü tü atunküleekat
noulia. Kettaatalakalaka sükalia
María süpüla jemeyülinjatüin shia.
Jemeyuttaalakalaka María nümaa
chi shi'irumakai sulu'u shipia mürüt.
Süko'oyotkalaka chi jo'uukai süka
wane kuluulu. Je sutunkirakalaka
nia sulu'u wane shiitain mürüt.

Na aapieekana je müşi'iya na arüleejüliikana

⁸Je so'u aikat tia, eeshii wane
wayuuirua arüleejülii sünain
aa'inmajaa na'anneetse süpa'a
wane anooishi cha'aya si'ütpa'a
Belén. ⁹Nii'iyalaakalaka wane
aapiee chajee iipünaajee namüin
sümäa warattuuin tü mmakat
nütüma süka nüma'anajeejachin nia
Malewa. Mmotshaatashii ma'i na
arüleejüliikana sütüma tia. ¹⁰"Nnojo
mmolüin jia teema", nümakalaka
chi aapieekai namüin. "Taküjinjatü

joolu'u jümuin süchiki wane kasa anasü talatüinjatkat amaa saa'in wayuu süpüshua.¹¹ So'u ka'ikat tüü, jemelichipa jümuin wane jo'uun toolo yaa sulu'u Belén, tü nuumainkat David. Nia chi Senyotkai, Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla nu'tte'erüinjatüin wayuu.

¹²Jünteechi anain chi jo'uukai ko'oyooin süka kuluulu sünain ju'letachoin sulu'u wane shiitain mürüt. Je sükajee tia, jütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü tamakat jümuin", nümakalaka chi aapieekai namüin.

¹³Je nümaa chi aapieekai, eweenuwaasü yaawala wane aapieerirua watta saalin iipünaajee sünain na'waajüin Maleiwa neel'rainru'u sünain maa:

¹⁴"Wa'waajüin chi Maleiwakai chaa iipünaa
saa'u nii'yatiüin na'anasia
sümüin wayuu yaa mmolu'u
shii'ree anajiraainjanain naya
nümaa".

¹⁵Shiasa no'unapa na aapieekana nachikua iipünaamüin eemüin Maleiwa, aashajaajiraashii na arüleejüliikana nachikiru'u:

—Joo'uya wo'unaiwa Belénmüin we'rajaaiwa tü kasa alatakat, tü nüküjurakat achiki wamüin chi Maleiwakai —müshti naya.

¹⁶No'unakalaka joo na arüleejüliikana sünain nawa'üläain pueulopa'amüin eere nantüin sünain María je José oo'ulaka chi jo'uukai ju'letachoin sulu'u tü shiitainkat mürüt.¹⁷ Je na arüleejüliikana süchikijee ne'rüin chi jo'uukai, naküja achikit sümüin wayuu süpüshua sünain kaapiain paala naya nüchiki chi jo'uukai nütüma Maleiwa.¹⁸ Je na aapikana

nanüiki, ponusü ma'i naa'in tünaküjalakat.¹⁹ Otta María, jülijasü saa'l'in waneeopia tü shi'rakat paala oo'ulaka tü saapakat achiki joolu'u, sümaa talatüin ma'i saa'in sütüma.²⁰ No'unakalaka joo na arüleejüliikana nepialu'umüin sünain na'waajüin Maleiwa saa'u süpüshua tü ne'rakat je süpüshua tü naapakat achiki, sünain wanaawain ma'i shia sümaa tü aküjünakat achiki paala namüin.

Wanaa sümaa ni'itaanüin Jesús najapulu'u Maleiwa

²¹Shiasa so'u tü mekiisatkat ka'i nükalia chi süchonkai María, keraasü joo nükalia süpüla shi'yotoonüin nüta, süka shia in niyawasein wane nüpüshikai Maleiwa. Je so'u ka'ikat tia, e'itaanüsü nünülia Jesúsün, süka shia in e'itaanatüjülin tia anülieekat nünain nütüma chi aapieekai paala süpülapünaa ipoolüin María.

²²Je saashin tü nüshajakat Moisés, wane wayuu judío süchikijee jemeyulaa, nnojotsü anain shikerolüin sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa so'u maa aka wane kashi, süka nnojolüin wulein shia nu'upala Maleiwa. Otta müshi'iya José sümaa María, keraapa nakalia sünain wuleinjana naya, nali'üjakalaka chi nachonkai Jerusalénmüin süpüla ne'itaainjachin nia najapulu'u Maleiwa chaa sulu'u tü a'waajüleekat, süka²³ shia in sotüin naa'in tü nuluwataakat anain Maleiwa sümäiwa paala: "Chi jo'uun e'irumaakai, e'itaanajachi tajapulu'u".²⁴ Eesü nama'ana wuchii o'utünajatkat aa'in nümuin Maleiwa maa aka sümakat tü nüshajakat Moisés: "Piama wawaachi,

piama toomas shiale eekai
motsoyünnuuchen".

²⁵ Je nantapa eemüin tü
a'waajjüleekat, eekalaka napüla
wane wayuu kanüliashi Simeón,
kepiashi Jerusalén. Nia wayuuka
anashi no'ulu'u Maleiwa süka
jüüjüün waneepia nümuin.
Na'atapiün Simeón tü ka'lí
akaalijünniinjatkat o'u tü wayuu
Israelkalüirua nütüma Maleiwa.
Eeshi chi Naa'inkai Maleiwa
nümaa, ²⁶je nii'yatitatüjülia nümuin
Simeón sünain nnojolinjachin
ouktüin nia süpülapünaa ni'rün
Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.
²⁷ Eejachi Simeón napüla, süka
neenakünün chamüin nütüma chi
Naa'inkai Maleiwa. Shiasa nantapa
José oo'ulaka María je Jesús chi
nachonkai süpüla ne'itaainjachin
nia najapulu'u Maleiwa maa aka tü
nümakat Moisés, ²⁸naapaakalaka
Simeón chi jo'uukai sümää
nu'waajjün Maleiwa sünain maa:

²⁹ "Maleiwakalee, Aluwataakai
waa'u,
keraataainja joo taya chi
püchepchiakai süpüla
ouktaa sünain anain taa'in,
süka paa'inrüutpain tü
püküjakat tamüin paala.

³⁰⁻³¹ Te'rüichipa joo chi
aneekünakai püütüma
su'upala wayuu süpüshua
süpüla nu'tte'erüinjachin
wayuu.

³² Nütüma chi jo'uukai, na
gentilekana, na nnojoliikana
püpüshin,
nountün ne'raajjün pia.
Je na püpüshikana Israelkana,
na'lwaajeechi pia naa'u chi
jo'uukai, süka pansaain
pünüiki namüin",

nümakalaka Simeón.

³³ Otta nüshi chi jo'uukai sümää
tü niikat, ponüsü ma'i naa'in tü
aküjünakat nüchiki chi nachonkai.
³⁴⁻³⁵ Nümakalaka joo Simeón namüin:

—Anata'aleeshija'a ma'i jia.

—Otta sümüin tü niikat:

—María, aneekuushi chi
jo'uukai nütüma Maleiwa süpüla
sütüjaainjatüin saa'u tü wayuu
Israelkalüirua sünain su'ttaainjatüin
nünainjee müleka sünoujale
nünain. Akaajasa eekai nayouktüin,
amüloujjeena naya. Ja'yeetkalaka
sünain niyouktünün chi Maleiwakai
süka niyouktünün chi jo'uukai.
Je mojeerü ma'i paa'in pi'rapa tü
e'ralaakat wayumüin nümuin chi
püchonkai —nümakalaka Simeón.

³⁶ Je cha'aya sulu'u tü
a'waajjüleekat, eesü wane
wayuu laülaa, oukta a'wayyuuset,
nünükimaajatü Maleiwa
kanüliasü Ana, nüchon Fanuel,
nuu'uliwo'u Aser. Akaratshi ne'e
juya eejatiün shia nümaa chi
su'wayuusekai süpülapünaa ouktüin
nia. ³⁷ Mekiisalüirü shikii juya
pienchimüin sünain sümüiwain.
Nnojotsü ojuittüin shia sulu'ujee
tü a'waajjüleekat. Ayatsü so'uka'i,
sa'wai sünain su'waajjün Maleiwa,
sünain saashajaain nümaa je
sünain saamajjün. ³⁸ Wanaa sümää
najapulu'un chi jo'uukai Simeón,
sürütkaakalaka joo Ana nanainmüin,
sünain saapüin analu'ut nümuin
Maleiwa. Shiasa süchikijee
tia, akiüjasü waneepia nüchiki
chi jo'uukai namüin na wayuu
a'atapajakana süpüla taashinjanain
na wayuukana Israelkana suulia
müliaa.

³⁹ Otta müşia José sümää María,
süchiki naa'lınrapa süpüshua tü

aluwataanakat anain nütüma
 Moisés, ale'ejüshii naya nümaa
 chi nachonkai noumainpa'amüin
 sulu'umüin tü pueulokat Nazaret
 cha'aya Galilea. ⁴⁰ Otta müşia
 chi jo'uukai, jintüishi joo nia.
 Yalayalashi sümaa kekiin ma'i nia,
 je nii'yiyatiin Maleiwa waneepia
 na'anasia nümuin.

**Jesús jintülliwa'aya sulu'u tü
 a'waajüleekat Maleiwa**

⁴¹ Je nakuaippa chi nüshikai Jesús
 sümaa tü niikat, o'unapü'üshii naya
 wwatua süpüla juyakat chamüin
 Jerusalénmuin sünainmuin tü
 mi'liraakat kanüliasü "Pascua"
 münuin. ⁴² Je so'u tü polookot
 piammüin juya nuuyase chi
 nachonkai, o'unüshi nia namaa
 sünainmuin tü mi'liraakat maa
 aka no'unapü'üin paala. ⁴³ Shiasa
 keraapa tü mi'liraakat, o'unüshii
 naya nachikua nepialu'umüin.
 Otta müşia chi nachonkai,
 nnojoishi o'unüin namaa. Saa'u
 wainmain wayuu sünain o'unaa
 namaa, nnojoliishii nayaawatüin
 saa'u sünain makatüin nia noulia.
⁴⁴ Nnojoishi nia nasukajüin so'u
 tü waneekat ka'i waraittüin
 naya, süka yaayaain nia naashin
 sa'aka tü wayuukolüirua. Otta
 natüjaapa naa'u sünain nnojolin
 nia namaa, nachajaakalaka nüchiki
 sa'akapünaa tü napüshikalüirua je
 sa'akapünaa tü ne'raajuinkalüirua.
⁴⁵ Je süka nnojolüin nantüin nünain,
 nale'jeaakalaka nachikua yaawala
 Jerusalénmuin sünain nachajaain
 nüchiki cha'aya.

⁴⁶ Je so'u tü apünnüinkat ka'i,
 nantakalaka nünain sulu'u tü
 a'waajüleekat Maleiwa. Eekalaka
 nia joyotüin napüla na'aka na

ekirajüliikana sünain aapajaa
 nanüiki je sünain asakijaa naya.
⁴⁷ Otta tü wayuu aapajüsükälüirua,
 ponüsü ma'i saa'in tü nümakat chi
 jintüikai namüin na laülaayuukana,
 süka nütüjiin ma'i asouktaa
 ne'ipajee. ⁴⁸ Otta tü niikat nümaa
 chi nüshikai, ponüshi ma'i naa'in chi
 nachonkai ne'rapa tü naa'inrakat. Je
 mapa, sümakalaka tü niikat nümuin:

—Tachonchee, ¿jamüshii
 nnojoliika'a paapirüin waya sünain
 makatajachin pia? Achajaashii
 waya püchiki sünain shapaain ma'i
 waya paa'u —sümakalaka tü niikat
 nümuin.

⁴⁹ Nüsouktakalaka joo chi jintüikai
 namüin:

—¿Jamüshii jia jüchajaaka'a
 tachiki? Yaaweeyülia paala taya
 yaa sulu'u nipia chi Tashikai
 —nümakalaka namüin.

⁵⁰ Otta tü niikat oo'ulaka chi
 nüshikai, nnojotsü nayaawatüin aa'u
 tü nümakat chi nachonkai namüin.

⁵¹ Je shiasa süchikijee tia, o'unüshi
 Jesús namaa nepialu'umüin, chaa
 palaamüin Nazaretmüin, sünain
 jüüpüin waneepia namüin cha'aya.
 Je tü niikat süchikijee, jülüjasü
 saa'in waneepia tü shi'rakat je
 tü saapakat joolu'u nüchiki chi
 süchonkai. ⁵² Je mapa, ataralaashi
 joo Jesús sümaa kekiin ma'i je
 sümaa yalayalain. Kojutshi nia
 sütüma wayuu süpüshua, je talatüsü
 ma'i naa'in Maleiwa nümaa.

**Sünain ekeraajaa nüpuña
 chi Senyotkai**

3 ¹ Je so'u tü polookot
 ja'ralimüin juya nuuyase chi
 Tiberio Césarkai anülia sünain
 aluwatawaa sulu'u tü mmakat
 süpüshua, eeshii na pienchishii

sülaälishiikana noumain na wayuu judíokana. Eeshi Poncio Pilato chi Romaje'ewaikai sülaälishikai tü mmakat Judea. Eeshi Herodes chi sülaälishikai Galilea. Eeshi Felipe, nimülia Herodes, sülaälishi Iturea je Traconite. Ota eeshi Lisanias sülaälishi Abilinia. ²Je so'u juyakat tia, eeshii pihamashii laülaashiikana napüleerua na sacerdote judíokana, kanüliashi Anás, je nünülia wane, Caifás. Je so'u juyakat tia, naashajaakalaka chi Maleiwakai nümaa Juan chi nüchonkai Zácarías wanaa súmaa chajachin nia kepiain cha'aya isashiipa'a. ³Nu'unakalaka Juan sütümäa tü nümakat Maleiwa nümuin sa'akamüin wayuu sainkün mmakat eepünaa tü süchikat Jordán. Nu'ttakalaka sünain nime'lejüin naa'in na wayuukana shii'iree nayaawajaain suulia naainjala súmaa nakatalaaín suulia süpüla sülätinnünjatüin noulia. Je nuluwataaín na oonookana súmaa nünüki sünain nawoutisaajünün. ⁴Tü naa'inrakat Juan, shia tü ashajünakat achiki paala súmaiwa nütüma Isaías chi nünükimaajachikai Maleiwa sünain maa:

“Owoottaweechi wane wayuu
cha'aya isashiipa'a sünain
maa:
‘Yapa jüttüma nüpüna chi
Senyotkai.
Ju'ulaa suulia jaainjala süpüla
nüntajachin ja'akamüin.
⁵ Wanaaweesü tü wopukat jüttüma.
Aakatüneesü tü
namünakalüirua.
Ase'ejuñeesü eekai japatshin.
Alo'inneesü eekai shokotüin.
⁶ Yapa jüttüma nüpüna chi
Senyotkai

süpüla sütijaajinjatüin wayuu
süpüshua naa'u sünain niain
chi O'tte'erüikai”.

⁷Nümakalaka Juan namüin na wayuu outkajaakana nünainmüin shii'iree nuwoutisaajaa: “Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rüllii wayumüin jia. Nnojoleerü kasalajanain jaainjala jümuin jaajüin sükajee ne'e juwoutisaajünün, nnojoleena jia e'rüin müliaa jaajüin süsala. ⁸Müleka shiimüinreje sünain jükatalaain suulia jaainjala, atüjaaneerü aa'u tia sünainjee tü kasa anasü jaal'inrakat. Je nnojotsü che'ojaain ju'waataain sulu'u nuu'uliwo'uin jia Abraham. Müleka nnojoliire jaa'inrüin tü nuluwataaakat anain jia Maleiwa, süsaleena jia nütüma. Müleka nücheküle Maleiwa, eesü süpüla jaa'a sümeerüin tü ipakalüirua nütüma süpüla shiainjatüin nuu'uliwo'uin Abraham. ⁹Müleka nnojorule jaal'inrüin tü anasükat nu'upala Maleiwa, aleejüneena jia nütüma, maa aka süshottünün súmaa sujutünün so'u siki wane wunu'u eekai nnojolüin anain süchon”.

¹⁰Nasakirakalaka joo na wayuukana sütümajee tü nümakat namüin:

—¿Kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümuin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala?

¹¹Asouktüshi Juan namüin:

—Chi wayuu eekai piamaín nüshe'in, anasü müleka nüsüläjüle waneesia nümuin wayuu eekai mashe'in. Je chi eekai kektüin, anashi müleka nüsüläjüle süpüshi tü niküinkat nümuin eekai meküin —nümakalaka.

¹²Je na'aka na wayuu antakana nünainmüin Juan shii'iree

nuwoutisaajaa, eeshii wane
okotchajüllii neerü nümüin chi
sülaülashikai mma.

—Ekirajüikalee, saa'u
püümüichipain wamüin, čkasa
anaka süpüla waa'inrüin süpüla
wee'iyatüin püümüin sünain
wakatalaatpain suulia waainjala?
— namakalaka nümüin.

¹³—Nnojo sülatüin jütüma
süpüleerua wayuu tü
suwalaajüinjatkat nümüin chi
sülaülashikai mma —nümakalaka
namüin.

¹⁴Nasakirakalaka joo wane
surulaalüirua:

—Jama wayakana, čkasa
anaka süpüla waa'inrüin süpüla
wee'iyatüin püümüin sünain
wakatalaatpain suulia waainjala?

Asouktühi nia namüin:

—Nnojo ji'ike'erüin wayuu süka
ja'alain saa'u sükorolo. Nnojo
jüta'ülüin wayuu müleka nnojorule
mojulaain. Je talata ne'e jia sümaa
tü ji'yataainjutkat —nümakalaka
namüin.

¹⁵Je na wayuukana napüshua
sütüma tü nüküjakat Juan
namüin, "Niataakaja Cristo, chi
wa'atapakai süka süpüshua waa'in",
müsü naa'in. ¹⁶Nüküjakalaka
joo Juan namüin na wayuukana
napüshua: "Tayakai, wayuu ne'e.
Nnojoishi wanaapünaain nümaa
Cristo, süka pülashin ma'i nia
toulia. Tawoutisaajün ne'e jia süka
wüin. Otta müşhia Cristo, anteechi
jünainmüin süpüla naapüinjachin
jümüin chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla eeinjachin nia waneepia
jümaa. Akaajasa chi eekai ayatüin
sünain naainjala, süsaleechi nia
nütüma. ¹⁷O'tte'enneechi chi eekai
nünoujain nünain Cristo, maa aka

sükatannüin süchon wane a'ttiee
suulia tü suwasalakat süpüla
sünaajaanüin. Otta chi eekai
niyoutüin Cristo, amüluoleechi
waneepia, maa aka tü suwasalakat
sünain sa'ajünüin", nümakalaka
namüin. ¹⁸Ayatshi Juan aküjain
nüchiki chi O'tte'erüikai namüin,
sümaa nime'ejüin naa'in süka püutchi
wainma.

¹⁹⁻²⁰Je süchikijee tia,
naashichijaakalaka Herodes chi
sülaülashikai mma nümüin Juan
sünainjee nüchiaain nia saalin
naapaaín tü nu'wayuusekat chi
nimüliakai süpüla nu'wayuusein, tü
Herodíaskat anülia, otta saalijee
wainma kasa mojusü naa'inrakat.
Nüpüreesajitkalaka Juan.

Owoutisaajünüshi Jesús

²¹Je chaa ejatüle
suwoutisaajünüin tü wayuukolüirua
nütüma Juan, owoutisaajünüshi
Jesús nütümaya. Je wanaa sümaa
naashajaain Jesús nümaa Maleiwa,
ajutalaasü chaa iipünaa eere
Maleiwa. ²²Nüshakatakakalaka joo
chi Naa'inkai Maleiwa nünainmüin
Jesús, sünain müin aka saa'in wane
mo'uwa. Saapünakalaka joo wane
püutchi chaa iipünaajee sünain maa:
—Anii chi Tachonkai aishikai
tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa.

²³Je kettaapa maa aka apünün
shikii juya nuuyase Jesús, o'ttüshi
nia sünain ekirajaa wayuu. Otta
Jesús, saashin wayuu süpüshua,
nüchon José. Anuu nanülia na
koo'uliwo'ukana José nüchon Elí:

²⁴Elí, nüchon Matat.

Matat, nüchon Leví.

Leví, nüchon Melqui.

Melqui, nüchon Jana.

Jana, nüchon José.

- ²⁵ José, nüchon Matatías.
Matatías, nüchon Amós.
Amós, nüchon Nahum.
Nahum, nüchon Esli.
Esli, nüchon Nagai.
- ²⁶ Nagai, nüchon Maat.
Maat, nüchon Matatías.
Matatías, nüchon Semei.
Semei, nüchon José.
José, nüchon Judá.
- ²⁷ Judá, nüchon Joana.
Joana, nüchon Resa.
Resa, nüchon Zorobabel.
Zorobabel, nüchon Salatiel.
Salatiel, nüchon Neri.
- ²⁸ Neri, nüchon Melqui.
Melqui, nüchon Adi.
Adi, nüchon Cosam.
Cosam, nüchon Elmodam.
Elmodam, nüchon Er.
- ²⁹ Er, nüchon Josué.
Josué, nüchon Eliezer.
Eliezer, nüchon Jorim.
Jorim, nüchon Matat.
Matat, nüchon Leví.
- ³⁰ Leví, nüchon Simeón.
Simeón, nüchon Judá.
Judá, nüchon José.
José, nüchon Jonán.
Jonán, nüchon Eliaquim.
- ³¹ Eliaquim, nüchon Melea.
Melea, nüchon Mainán.
Mainán, nüchon Matata.
Matata, nüchon Natán.
Natán, nüchon David.
- ³² David, nüchon Isaí.
Isaí, nüchon Obed.
Obed, nüchon Booz.
Booz, nüchon Salmón.
Salmón, nüchon Naasón.
- ³³ Naasón, nüchon Aminadab.
Aminadab, nüchon Aram.
Aram, nüchon Esrom.
Esrom, nüchon Fares.
Fares, nüchon Judá.
- ³⁴ Judá, nüchon Jacob.
Jacob, nüchon Isaac.
Isaac, nüchon Abraham.
Abraham, nüchon Taré.
Taré, nüchon Nacor.
- ³⁵ Nacor, nüchon Serug.
Serug, nüchon Ragau.
Ragau, nüchon Peleg.
Peleg, nüchon Heber.
Heber, nüchon Sala.
- ³⁶ Sala, nüchon Cainán.
Cainán, nüchon Arfaxad.
Arfaxad, nüchon Sem.
Sem, nüchon Noé.
Noé, nüchon Lamec.
- ³⁷ Lamec, nüchon Matusalén.
Matusalén, nüchon Enoc.
Enoc, nüchon Jared.
Jared, nüchon Mahalaleel.
Mahalaleel, nüchon Cainán.
- ³⁸ Cainán, nüchon Enós.
Enós, nüchon Set.
Set, nüchon Adán.
Otta Adán, nükumala Maleiwa.
- Wanaa sümaa nuu'ulakünün
aa'in Jesús**
- 4** ¹Ale'ejüshi Jesús chejee
eejee tü sütchikat Jordán,
sünain eein chi Naa'inkai Maleiwa
nümaa. O'uninnüshi nia nütüma
isashiipa'amüin ²süpüla chainjachin
nia cha'aya maa aka pienchi shikii
ka'i sünain meküin. Je keraapa
tü ka'ikat nütüma cha'aya sünain
ouktüin nia jamü, antüshi Satanás
chi süläülakai yoluja nünainmüin
süpüla nuu'ulakün naa'in.
- ³—Müleka Nüchonle pia
Maleiwa, puluwataa türa ipakat
shii'iranajaaiwa pan —nümakalaka
chi Yolujaakai nümüin Jesús.
- ⁴Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Nnojo. Ashajünüsü paala
wane püutchi sulu'u tü karaloukta

nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü yaa: "Nnojotsü shiain sümüiwa tü pankat katüin atüma so'u wayuu, kateerü o'u shiaya süütüma süüpüshua tü nümakat chi Maleiwakai" — nümakalaka Jesús nümüin.

⁵ Nu'uninnakalaka joo Jesús nüüma chi Yolujaakai chamüin iipünaamüin saa'upüinaa wane uuchi, sünain nii'yatiün nümüin tü suumainkalüirua wayuu süüpüshua'ale wwatuo'ushi, sünain nümüin nümüin:

⁶⁻⁷—Tü mmakat süüpüshua, aapünüsü tamüin süpüla tasülajüinjatüin shia nümüin chi wayuu eekai tacheküin süüpüleerua. Je joolu'u, müleka püsapaainyo'ukale pia yaa tamülatu'u sünain pu'waajüin taya, taapeerü püümüin süpüla puluwataainjatüin tü wayuukolüirua sulu'ukat je süpüla kojutüinjachin pia süütüma — nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

⁸ Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Nnojo. Ashajünüsü paala:
"Nia ju'waajüinjachika, chi Jümaleiwasekai nümüiwa, nia jil'yataainjachika amüin nümüiwa" — nümakalaka Jesús nümüin.

⁹ Nu'uninnakalaka joo Jesús nüüma chi Yolujaakai chamüin Jerusalénmüin eemüin tü a'waajüleekat Maleiwa, sünain nüsha'wale'erüin nia iipünaa süralo'u tü miichikat, sünain nümüin nümüin:
—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, pumutta pümata yaajee mmolü'umüin. ¹⁰⁻¹¹ Aneechi pia saashin tü ashajuushikat, makat mayaa:

"Nuluwataajeena Maleiwa na apieekana süpüla naa'inmajüin pia.

Najapulu'uinjachi pia suulia sheewa'alaain puu'ui süütüma ipa", mataa sümakai tü ashajuushikat — nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

¹² Asouktüshi Jesús:
—Nnojo. Müsü tü ashajuushikat: "Nnojo juu'ulaküin naa'in chi Jümaleiwasekai" — nümakalaka Jesús nümüin.

¹³ Shiasa kettaapa chi Yolujaakai sünain nuu'ulaküin naa'in Jesús, o'unüshi nia nüma'anajee süpüla nüle'ejüinjachin nüchikua so'uweena wane ka'i nüchekakat o'u.

Aleejünüshi Jesús Nazaretjee

¹⁴ Ale'ejüshi joo Jesús Galileamüin, sünain pülashin ma'i nia nüüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je aküjünüsü nüchiki süütüma tü wayuukolüirua sainküin mma sünain nüle'ejüichipain nüchikua. ¹⁵ O'ttüshi Jesús sünain ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua na judíokana. Otta na aapakana nüniiki, na'waajüin nia.

¹⁶ Nüntakalaka joo Jesús sulu'umüin tü pueulokat Nazaret eejacire kepiain paala nia jima'aliiwa'aya. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, ekerotshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat, maa akaapü'ü nüüma sainküin mma. Nüsha'walaakalaka süpüla naashaje'erüinjatüin tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. ¹⁷ Saapünakalaka joo tü karalouktakat nümüin, tü nüshajalakat Isaías chi nüniikimaajachikai Maleiwa paala sümäiwa. Nuwastakalaka joo shia saa'u tü pütchi makat mayaa:

18-19“Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa
taa'u,
süka taneeküniin nütüma
süpüla taküjinjatüin süchiki
anaa sümüin wayuu eekai
mülain.
Nuluwataain taya süpüla
taküjinjatüin sümüin
wayuu süpüshua süchiki tü
juya o'tte'enniünjanakat o'u
naya nütüma Maleiwa.
Nücheküin süpüleerua taapirün
na püreesashiikana sünain
taashinapain naya,
na mo'usaliikana sünain
ko'uinapain naya,
je na se'ejenashiikana
naainjala sünain
suu'ule'lennüitpain noulia”.

20 Shiasa kettaapa tütü
naashaje'erakat Jesú, nüko'olaa
nümüsia tü karalouktakat süchikua
sünain naapüin nümüin chi
aa'inmajüikai. Je wanaa sümää
nükkalaain Jesú süpüla ekirajaa,
eesü naa'in na wayuukana napüshua
süpüla tü nüküjinjatkat namüin,
21-22 süka natüjaain saa'u sünain
kamalain ma'i nünüiki Jesú sümüin
wayuu sainküin mma je keme'eriain
shia namüin. Otta ne'räajüin
nia sümää niain kachoin José.
Nümakalaka joo Jesú namüin:

—Je so'u ka'ikat tüü, ekeraajüsü
ju'upala tü ashajuushikat
taashaje'erüitpakat jümuin, süka
tayain saashajaain achiki.

23 Aashajaashi joolu'u Jesú
namüin nüchikua sünain
nüchiajaain naya:

—Meena jia tamüin sünain
jiyoutüin tanüiki: “Müleka ayuuire
wane tottooju, eiyajaashi nümüiwa
süpüla nütüjaanajchin aa'u
sünain tottoojuin nia. Akaweechia

pia, müleka paa'inrüle wo'upala
ya'aya puumaip'a tü kasa anasü
paa'inrakat cha'aya Capernaum,
wanoujeerü tü pümakat wamüin”,
meenain jia tamüin. 24 Shiimüin ma'i
tü tamakat jümuin: Müinka nüntüle
wane nüniükimaajachi Maleiwa
sa'akamüin nüpuishi, mojuteechi
nia sütüma, maa aka tayakai
sünain mojutüitpain jütuuma joolu'u
— nümakalaka Jesú namüin.

25-26 Nüso'irüin naa'in na
wayuukana sünain nüchiki
Maleiwa sünain nuu'ulaain suulia
nükaalijain na wayuu judiókana
saalijee noo'ulaain suulia oonowaa
sümaa nünüiki. Müshi nia namüin:

—Soto jaa'in nüchiki Elías, chi
nünüükimaajachikai Maleiwa
sümaiwa, wanaa sümää alin jamü
sümüin wayuu süpüshua sütümajee
mnojolüin sü'itüin juya apünüin
juya shiatapünaamüin. Ajütünüshi
Elías nütüma Maleiwa sulu'umüin
tü mmakat Sidón eemüin wane
wayuu oukta a'wayuuset cha'aya
sulu'u tü pueulokat Sarepta
süpüla nükaalijainjatüin shia.
Nnojoishi aluwataaanüin nia namüin
na eekai ouktüin na'wayuuse
sulu'u tü mmakat Israel. 27 Je
soto jaa'in nüchiki Eliseo chi
nünüükimaajachikai Maleiwa
sümaiwa, wanaa sümää ayuulin
wainma na wayuukana sulu'u tü
mmakat Israel sütüma aja'ttaa
ata. Ajütünüshi Eliseo nütüma
Maleiwa nünainmüin wane wayuu
Siriaje'ewai kanüliashi Naamán.
Nnojoishi aluwataaanüin namüin na
ayuuishiikana sulu'u Israel.

28 Otta na wayuukana yaa sulu'u
tü ekirajüleekat, üttajaasü ma'i
naa'in sütüma tü nümakat Jesú
namüin. 29 Natamaajaakalaka

sünain najütüin Jesús sulu'ujee tü pueulokot solumüin wane namüna, süpula na'ttuijinjachin nüchiki mmolu'umüin.³⁰ Otta müşia Jesús, nülatakalaka pasanainpünaa nanain na wayuukana sünain nu'unüin nama'anaje.

**Ajuittinnüsü wane yolujaan
nütüma Jesús**

³¹ O'unüshi joo Jesús Nazaretjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat Capernaum cha'aya sulu'u tü mmakat Galilea. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judókana, o'ttúshi nia sünain ekirajaa tü wayuukoliirua cha'aya.³² Süka aluwataaushin nia nütüma Maleiwa süpula ekirajaa, ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü nüküjakat namüin.

³³ Eetaalakalaka wane wayuu sulu'u tü ekirajüleekat, kale'eru'ushi yolujaan. Su'waatalaka joo tü yolujaakalüirua nüle'eru'ukat chi wayuukai sünain emetulin sünüki nümüin Jesús:

³⁴ —Alu'uleekaija'a taya püttüma Jesús, piakai chi Nazaretje'ewaikai. Tatüjaan aa'uchi pia sünain piain aneekuushin nütüma Maleiwa. ¿Jamüinjatü wakuaiippa püttüma? ¿Püjtüjanataaka waya yaajee? —sümakalaka.

³⁵ Nüchiaakalaka joolu'u Jesús tü yolujaakat:

—Ko'uta pia. Pujuitta yalajee nuulia chi wayuukai —nümakalaka sümüin.

Sujuittakalaka joo tü yolujaakat nuulia chi wayuukai sünain sujutüin nia mmolu'u pasanainmüin sünain tü wayuukoliirua, sümäa nnojolin neewaain nia sütüma.³⁶ Otta na wayuukana napüshua, ponusü ma'i naa'in tü ne'rakat sünain naashajaajiraain:

—¿Kasashikai wayuu chi Jesúskai? Laülaashi nia suulia tü yolujaakalüirua je kojutüsü nünüiki sütüma wanaa sümäa nujuittiruin shia süle'eru'ujee wayuu —namakalaka.

³⁷ Shiasa süchikijee tia, yootüsü nüchiki Jesús sainküin tü pueulokalüirua sül'ütpünaa Capernaum.

Wainma wayuu niiyajüin Jesús

³⁸ O'unüshi joo Jesús sulu'ujee tü ekirajüleekat eemüin nipia Simón, ejatkalaka tü nimeshikat Simón sünain ayuulin sütüma aapuwaa. Mayeinsü ma'i. Je achuntünüsü nümüin Jesús natüma na wayuukana niiyajüinjatüin shia namüin.

³⁹ Nürütkaakalaka joo sünainmüin tü ayuuisükat. Naawale'erakalaka tü ayuuliikat suulia süka nünüiki. Saamatütipa joo tü sütakat. Je süka anaitpain shia, atamaamaatisü sünain shikiruin na shi'youkana.

⁴⁰ Je motsopa ka'i, alü'ijünüsü wainma wayuu eekai ayuulin nünainmüin Jesús, sümäa ayuulii eekai eein ne'e. Otta Jesús, ni'itaain najapü naa'u wane'ewaire nakua. Anakalaka napüshua.⁴¹ Je ojuittinnüsü yolujaan süle'eru'ujee wayuu wainma nütüma sünain su'waatuin ma'i:

—Pia chi Nüchonkai Maleiwa.

Otta Jesús, nüchiajaain tü yolujaakalüirua suulia saashajaain nüchiki, süka sütüjaain naa'u sünain niain Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.

⁴² Je mapa ja'yuumüin, o'unüshi Jesús sulu'ujee tü pueulokat chaa eere yüütüülin. Otta tü wayuukoliirua, nachajaa achikichi nia. Je shiasa nantapa

nünain, neme'ejüin naa'in shii'iree makateein nia namaa. ⁴³Asouktuishi Jesús:

—Acheküshi taküjüinjachin tü pütchi anasükat sulu'upünaa tü pueulokat süpuhsua, süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, süka shiain ajütünün apüla taya —nümakalaka Jesús namünin.

⁴⁴Shiasa süchikijee tia, ayatshi Jesús sünain aküjaajä nüchiki Maleiwa sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua cha'aya Galilea.

O'ttüshi Jesús sünain
aneekaa na wayuu
o'unajanakana nümaa

5 ¹Je so'u wane ka'i, eeshi Jesús sha'watuün sotpa'a tü palaakat Genesaret sümaa wayuu wainma yentaawain shii'iree saapeein nünüiki Maleiwa. ²Ni'rüin piamasü anua malu'usot sotpa'a tü wüinkat, tü apütünakat yala natüma na olojüshiikana jime sünain ashijawaa nakusüin. ³O'otooshi joo Jesús sulu'u waneesia tü anuakat, tü na'anuainkat Simón Pedro. "Anashi pujuutule süchiki tü pe'ejenakat tamaa yala pejechon shirokumüin tü palaakat", müshi nia nümuün. Ojjoyolooshi joo Jesús sünain nikirajüin tü wayuukalüirua yaakat sotpa'a tü palaakat sünain yaain nia sulu'u tü anuakat. ⁴Shiasa keraapa Jesús süchikijee nikirajüin na wayuukana, naashajaakalaka nümaa Simón:

—Anashii müleka wo'unule cha'aya eere o'ttuün tü palaakat süpuüla jujutüinjatüin tü jukusüinkat chamüin süpuüla olojoo jime —nümakalaka Jesús nümuün.

⁵Nüsouktakalaka Simón:
—Ekirajüikalee, olojüshii waya waneepia sa'waipa. Masitsalii waya sünain jime. Otta saa'u piaichipain müin tamüin, wajuteerü tü wakusüinkat süchikua —nümakalaka Simón.

⁶Shiasa najutakalaka tü nakusüinkat shirokumüin tü palaakat, kasitkalaka naya jime wattaa salin. Je süka pejechoin süpuüla süchataajaain tü nakusüinkat süpuüleerua tü jimekat,

⁷neenakaakalaka na wane natünajutkana sulu'ukana tü wane anuakat süpuüla nakaalijainjanain naya. Je süntapa tü anuakat sümaa nepirajüin shia jime, emeroteematusü joo tü anua piamasükalüirua shirokumüin tü palaakat sütümä saawain tü jimekat.

⁸Otta müshia Simón Pedro, ni'rappa tü jimekat, nu'wachiraakalaka nümlülatu'umüin Jesús sünain nümuün nümuün:

—Senyotkalee, wayuu kaainjarai taya. Anashi püpütile taya tamüiwa —nümakalaka nümuün.

⁹Müshi tüü, süka ponüin ma'i naa'in tü nasitkat sünain wattain saalii, aka'aya naa'in na eejanakana nümaa sulu'u tü ne'ejenakat,

¹⁰aka'aya naa'in Jacobo oo'ulaka Juan, na nüchooinkana Zebedeo, na nütünajutkana Simón sulujunakana tü wane anuakat. Nümakalaka joolu'u Jesús nümuün Simón:

—Nnojo mmolüin pia teema saa'u kaainjaralin pia. Maa aka olojülin pia jime, okotchajeechi joo pia wayuu tamüin süpuüla saapajüinjatüin tanüiki.

¹¹Shiasa süchikijee nantirüin tü piamasükat ne'ejena sotpa'amüin tü palaakat, napiütüin süpuhsua tü

nakorolokot süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Eiyajünüshi wane wayuu aja'tta atachi

¹² Je so'u wane ka'i, antüshi Jesús sulu'umüin wane pueulo eere wane wayuu mayeinshi sütümä aja'ttaa ata. Je ni'rappa Jesús, arütkaashi nia nünainmün sünain palastaleein nia yaa nümülatu'u sünain nüchuntüin nümuin:

—Senyotkalee, müinka pücheküle, piyyaja taya —nümakalaka chi wayuukai.

¹³ Niyurulakalaka joo nütuña Jesús nünainmün chi ayuuishikai sünain naapaaín nia:

—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka nümuin.

Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüütpa aja'ttuin tü nütakat.

¹⁴ Aashajaashi joo Jesús nümuin chi wayuukai nüchikua:

—Otta müşhia joolu'u, nnojo püküjin sümüin wayuu püchiki sünain teiyajün pia. Pu'una palajana eemüin chi sacerdotekai süpüla pii'yatiinjatiin nümuin tü pütakat süpüla naapüinjatiin nümuin Maleiwa tü mürüt ouktajatkat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nuluwataakat anain Moisés paala sümäiwa. Je sükajee tia, sütijaajeechi aa'u pia wayuu sünain anaichipain pia süpüla sa'akainjachin pia püchikua —nümakalaka Jesús nümuin.

¹⁵ A'walakajaasü ma'i nüchiki Jesús sainküin mmakat, mayaasüje ko'utüin chi wayuukai. Ayatsü antapaatüin wayuu wainma nünainmün shii'iree aapajaa tü nikirajakat anain je shii'iree shiyyajünüin nütuña. ¹⁶ Otta Jesús,

o'unawaishi nümuin sa'akajee tü wayuukolüirua chaa eere yüütüün süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

¹⁷ Je so'u wane ka'i, wanaa sümaa nikirajün Jesús tü wayuukolüirua, eeshii wane wayuuirua fariseo oo'ulaka na karalouktamaajanakana joyojoyolüin sa'aka tü wayuukolüirua. Antüshii naya sünain e'rajaan naa'u Jesús sulu'ujee tü pueulokalüirua sulu'u tü mmakat Galilea je Judea oo'ulaka chajee Jerusalénjee. Otta müşhia Jesús, pülaichipa nia nütuña Maleiwa süpüla eiyajaa wayuu.

¹⁸ Nantakalaka wane wayuuirua sünain nalü'üjiraain wane wayuu ayuuishi süka süi shii'iree ne'itaain nia nümülatu'umüin Jesús shii'iree niyajeein nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Otta sünain nekerotirüin nia so'ulu'upünaa tü miichikat, ¹⁹ isasü nachiki süka wainmain tü wayuukolüirua so'ulu'u. Naliikajaakalaka nümaa chi wayuukai chaa süralo'umüin tü miichikat, süpüla naakatünjatiin süralo'ujee süpüla nashakatirüinjachin nia pasanainpünaa sünain tü wayuukolüirua nümülatu'umüin Jesús. ²⁰ Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümuin chi ayuuishikai:

—Tawalachee, talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümuin.

²¹ Otta na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, müşü naa'in: “Jaraikai wayuu chi e'rüuyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünuiki nümuin

Maleiwa? Nnojoishi jerain Maleiwa sünain niain ainküin nüümüwa alatiraa saainjala wayuu".

²²Otta müşhia Jesús, süka niyaawatüin saa'l tü sulu'ukat naa'in, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in? ²³⁻²⁴Je wanaa sümäa tamüin nüümüin, "Talatirüitpa painjala puulia", nnojoishi jütüjaan aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu. Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka tameechin nüümüin, "Püsha'wala waraittaiwa pia".

Aashajaashi joo Jesús nüümüin chi oukta asa'achikai:

—Püsha'wala, pülu'üjaa pu'uла, pu'una pipialu'umüin —nümakalaka nüümüin.

²⁵Asha'walaamaatüshi joo chi wayuukai su'upala tü wayuukolüirua süpüshua. Naapaaин tü nu'ulakat palastakat aa'u paala nia sünain nu'unüin nipialu'umüin sünain nu'waajüin chi Maleiwakai.

²⁶Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat sünain maa:

—Anashaataleesia ma'i tü kasa we'rakat so'uka'i tüü, tü nnojotkat we'rapü'tün paalainka —namakalaka sünain na'waajüin Maleiwa.

Ouneajaanüshi Leví nüüma Jesú

²⁷Shiasa mapa süchikjee tia, sünain nu'unüin Jesús yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu joyotüin eere ni'yataale kanüliashi Leví. Okotchajüi neerü nüümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesús nüümüin.

²⁸Nüsha'walaakalaka joo Leví sünain nüüpütiin ni'yataain süpüshua süpüla o'unaa nümaa Jesús.

²⁹Shiasa süchikjee tia, neenakakalaka Leví wainma wayuu nipialu'umüin sünainmüin wane ekawaa nüümaa nüpüla Jesús. Je na'aka na wainma wayuu eküshiikana, eeshii wainma na okotchajüliikana neerü nüümüin chi sülaülashikai mma. ³⁰Otta na wayuukana fariseokana je na karalouktamaajanakanaka eekai fariseoin, ejejeraashii naya nojuuna na nikirajuinkana Jesús sünain mojuin nanüiki namüin:

—¿Jamüshii cheje eera nekaaka'a namaa na eekana kaainjaraliin, maa aka na okotchajüliikana neerü nüümüin chi sülaülashikai mma?

—namakalaka namüin.

³¹Nüsouktakalaka joo Jesús ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. ³²Otta müşhia tayakai, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in namüin —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesú soo'opünaa tü aamüjaakat

³³Naashajaakalaka joo na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakanaka nachikua nüümüin Jesús:

—Na nikirajuinkana Juan, aamüjapü'üshii naya wanaa sümäa nachuntüin nüümüin Maleiwa,

maa'aya aka na wekirajüinkana wayakana fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamüjiin? Ayatshii naya sünain ekaa —namakalaka nümüin Jesús.

³⁴⁻³⁵Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainkün mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümää nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümää eein chi ka'wayuuseshikai nama. Je joolu'u, süka eein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujsa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamüjiin — nümakalaka Jesús namüin.

³⁶Nümakalaka namüin:

—Nnojotsü anain müleka shi'yootoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajerü süpüshua wanaa sümää süshijaanüin süka süsüküjaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümää jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain. ³⁷Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchataajaan tü paa'atakät süttüma jashü'üpa. Amü louleerü tü wiinokot oo'lulaka tü paa'atakät. ³⁸Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin. ³⁹Chi eekai nüsüliin wane asüüshi eekai jashü'üin, nnojotsü naa'in sünain eekai nnojolüin jashü'ün, süka ki'raine nümüin asaa tü

jashü'üsükat. Akaajaa jiakana fariseokana, ki'rairü jaa'in sünain tü ekirajünakat anain jia natüma na jutuushikana otta jiyouktüin tü tekirajakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

Eiyajüshi Jesús so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

6 ¹So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, awaralijaashi Jesús nama na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja. Je na nikirajüinkana, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliakat "trigo" sünain nashalejiin shia. ²Otta na fariseokana, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka namüin:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla jaa'inrüin tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka namüin na nikirajüinkana Jesús.

³Asouktüshi Jesús joolu'u namüin saa'u nnojolüin kaainjalaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümäiwaa wanaa sümää alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ⁴Ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümää shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümüinjatüin wayuu eekai eein ne'e. Naya eküinjanaka namüiwa, na sacerdote judíokana. Otta David, naapaaain tü pankat sümää niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyuukana. Je

nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa.
 5 Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saalijee tü naa'inrakat —nümakalaka Jesús namünin.

6 Je so'u wane'eya sükalia eemerawaa, ekerotshi Jesús süpüla ekirajaa sulu'umüin tü ekirajüleekat tü judfokalüirua. Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi, tü najapü nikiakat. 7 Je na fariseokana namaa na karalouktamaajanakana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naal'in nüpiüla müleka niiyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree "Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u sünain niyyajüin wane wayuu" namüinjanain sümüin wayuu. 8 Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülikat naa'in,

—Püsha'walaalaka yala pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua — nümakalaka nümüin chi wayuu joso ajapüchikai.

Nüsha'walaakalaka joo chi wayuukai yala yalaala.

9 Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana sünain nüchiajaain naya:
 —Saajüin tü nüshajakat Moisés,

¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin so'u tü ka'i eemeraanakat o'u?

¿Anasü müleka waa'inrtüle tü kasa eekai anain? ¿Shiataapa eekai mojuin? ¿Anasü müleka waa'inmajüle wayuu suulia ouktaa?
 ¿Shiataapa anain wo'utüle saa'in?

10 Niirakaakalaka Jesús namüin na wayuukanairua napüshua sünain nümüin nümüin chi ayuushikai:
 —Puwasta tü pajapükat.

Je sünain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anal'eitpa tü najapükat. 11 Otta na fariseokana je na karalouktamaajanakana, aashichijaashii ma'i naya nümüin Jesús sütüma tia. “¿Kasa waa'inrüinjatka nüka?”, müşhii naya sünain aashajaajirawaa.

Aneekünüshii na polookana piammüin Aluwataaushikana

12 O'unüshi Jesús so'u wane ka'i saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa. Eeshi nia sünain nüsira'irüin aikat tia sünain achuntaa nümüin.
 13 Shiasa ja'yuupa, neenaküin na nikirajüinkana nünainmüin süpüla nüneeküinjanain poloo piammüin na'akjee. Ni'itaakalaka joo nanülia “Aluwataaushi” münüin, süka nuluwataainjanain naya sünain aküjaan nünüki sümüin wayuu.

Anuu nanülia na Aluwataaushikana: 14 Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi nimüliakai Simón, Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé,
 15 Mateo, je Tomás. Jacobo chi nüchonkai Alfeo. Simón, wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote. 16 Judas nüchonkai Jacobo. Je Judas Iscariote chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Na anakuippaliikana naashin Jesús

17 Süchikjee tia, ashakatuši Jesús saa'ujee tü namünakat namaa na polooshiikana piammüin eemüin wane anoui eere wainmain na nikirajüinkana otta wayuu wattu saalin sulu'ujee süpüshua tü mmakat Judea, oo'ulaka Jerusalén, oo'ulaka sotp'aajee palaa sulu'ujee tü pueulokat

Tiro oo'ulaka Sidón. ¹⁸ Antüsü tü wayuuukolüirua nünainmün Jesúshii'ree saapajeein nünüiki je shii'ree shiyajünün tü ayuulikat suulia nütüma. Na wayuu eekana müliain sütüma kale'eru'uwaayolujaa, eyajünüshii naya nütüma.

¹⁹ Arütkaashii na wayuukana napüshua nünainmün Jesúshii'ree nepeteein nia süpüla anainjanain naya nütüma, süka natüjaain naa'u sünain pülashin nia je sünain niyyajüin wayuu wainma.

²⁰ Eirakaashi joo Jesúshii namüin na nikirajuinkana sünain nikirajün naya no'upala na wayuukana napüshua:

"Anata'aleeshijja'a ma'i jia müliakana joolu'u,
süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain Maleiwa.
²¹ Anata'aleeshijja'a ma'i jia aikana amüin joolu'u jamü,
süka emireenain jia so'u ka'ikat tia,
je jakana a'yalajakana joolu'u,
süka jüsirajeenain so'u tia.

²² Anata'aleeshijja'a ma'i jia sh'rakana amüin wayuu joolu'u
saalijjee anoujaa tanain tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
mayaasüje kanain jia saa'in wayuu,
mayaasüje süjünajaain jia wayuu sünain mojuin sünüiki
jümüin,
otta müleka shiyoutküle jia
saa'u mojulaain jia saajün.

²³ "Meerü jukuappa aka
nakuaippa na nünükimaajanakana
Maleiwa paala sümäiwa sünain
ne'nnuin amüin natüma na
jutuushikanairua. Otta jiakana so'u

tü ka'i mülieenakat o'u jia sütüma wayuu, talata jia süka süpüshua jaal'in, süka jütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain nüsüla jünijatüin kasa anashaatakat jümüin chaa'iipünaa eere nia", nümakalaka Jesúshii namüin.

²⁴ Aashajaashi joo Jesúshii namüin na wayuukana napüshua:

"Na wayuu eekana washirüin ja'aka,
'Aisha'ajaa', meena naya, süka kasalajaneerüin namüin tü mojusü naa'inrakat.
Mayaasüje talatüin naa'in joolu'u sümäa washirüü ne'e,
mojejerü naa'in so'uweena wane ka'i.

²⁵ Je na wayuukana eekana emirain ja'aka maa'ulu yaa,
mojejerü ma'i naa'in, süka aijeerüin jamü namüin.

Otta na asirajakana,
'Aisha'ajaa', meena naya, süka na'yalajeenain saalii mojuu aa'in.

²⁶ Je jia kojutkana sütüma wayuu süpüshua, jalia jia talataja aa'in sütüma tia.

Anakaja sotüle jaal'in nachiki na nünükimaajanayaakana Maleiwa sümäiwa paala kojutkana sütüma tü jutuushikalüirua soo'opünaa naküjin alawaa. Otta no'ulu'u Maleiwa, mojutsalii naya".

Ekirajünüshii sünain alinjanain na nü'ünüükana napüla

²⁷ Aashajaashi Jesúshii nüchikua namüin na nikirajuinkana no'upala na wayuukana napüshua: "Jia aapaakana tü tamakat, anashii aire jüpüla na jü'ünüükana, sümäa

jükaalijain naya, mayaashijie kanain jia naa'in.²⁸ Je anashii jücheküle tü anasükat napüleerua na mojukana anüiki jümuin, sümaa jüchuntüin nümuin Maleiwa naa'u, mayaashijie e'rülii wayumüin jümuin.²⁹ Müleka süshe'etünüle ju'üpünaa sütüma wayuu, anasü müleka nnojorule jüchekajüin shia. Shia anaka alu'u müleka jujununtaale süpüla süshe'etünüin tü wane. Je müleka süstüntüle tü jüshe'inkat, anasü müleka juu'ulaale tü wane'eya süpülaya.³⁰ Je nümuin chi eekai che'ojaain kasa nümuin, jüsüla ja nümuin. Je nümuin chi asütakai jükorolo juulia, nnojo jüsütiin süchikua nuulia.³¹ Anasü müleka jaa'inrüle tü anasükat sümüin wayuu, maa aka jücheküin saa'inreein tü anasükat jümuin.

³² "Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, ḷkasa anaka alu'u tia nu'upala Maleiwa? Na wayuukana napüshua, mayaashijie kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu aikat apüla naya.³³ Je müleka jükaalijale ne'e tü wayuu akaalijakat jia, ḷkasa anaka alu'u nu'upala Maleiwa tia? Na wayuukana napüshua, mayaashijie kaainjaraliin naya, naa'inrüin tia.³⁴ Je müleka jujuyaajirüle ne'e wayuu eekai sütüjain awalaajaa, ḷkasa anaka alu'u nu'upala Maleiwa tia? Shia saa'inraka ne'e wayuu süpüshua, mayaasüje kaainjaraliin. Najuyaajirüin süpüla suwalaajününjatüin süchikua.³⁵ Alu'usa jiakana, anashii aire jüpüla na jü'ünüükan, maa aka naa'in chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i chakai iipünaa sünain kamaneen sümüin wayuu eekai kaainjalain, eekai nnojolüin

saapüin analu'ut nümuin. Je müleka jükaalijüle na jü'ünüükan sümaa jujuyaajirüin naya sünain nnojoliin jüchekajüin namüin süpüla nawalaajünjatüin süchikua, nayaawateena aa'u jia sünain nüchooin jia Maleiwa. Je asülajüneena amüin jia wainma kasa anasü nütuuma so'u wane ka'i.³⁶ Anashii müleka jümlüläjüle wayuu süpüshua, maa aka naa'in chi Jüshikai Maleiwakai sünain nümlüläjüin shia", nümakalaka Jesúus namüin na nikirajüinkana.

**Nnojotsü anain tü ayoojawaakat
tü awalayuukalüirua**

³⁷ Aashajaashi Jesúus nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana: "Anakaja müleka nnojorule jiyoujüin wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, meeria jukuaippa nütuuma Maleiwa. Anakaja müleka nnojorule jaapüin shikii wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, meeria jukuaippa nütuuma Maleiwa. Shia anaka alu'u müleka motüle jaa'in saainjala wayuu eekai kaainjalain juulia, süpüla motüinjatüin naa'in Maleiwa tü jaainjalakat nuulia.³⁸ Anashii müleka jüsüla jüle sümüin wayuu eekai che'ojaain kasa sümüin. Je tü che'ojaakat jümuin, asülajüneerü nütuuma chi Maleiwakai sünain wainmashaateerüin shia. Akaajaa müleka matüjüinre asülajaa jia sümüin wayuu, meeria jukuaippa nütuuma Maleiwa. Masülaajuujeena amüin jia", nümakalaka Jesúus namüin.

³⁹ Ekirajüshi joo Jesúus süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'uin nütuuma

wane eekai mo'uinya, eeshii süpüla nojunuujiraain sulu'u ishi. ⁴⁰Wane wayuu, nüshatapa tü ekirajünakat anain nütüma chi ekirajükkai, shieerü nikirajaka anain tü ekirajünakat anain nia paala”, nümakalaka namüin na nikirajüinkana.

⁴¹⁻⁴²“Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müşhii aka jia naa'in wane wayuu eekai ni'rüin yarüttüsü sulu'u no'u chi nuwalakai sünain ‘Tawalaa, anashi tayu'rue tü yarüttüsükat sulu'ujee po'u' sünain nümuin nümuin. Otta nnojotsü nütüjaain aa'u sünain eein wane sa'ata wunu'u sulu'u tü no'ukalia ma'i. Jiakana piamakana akuajappa, müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa, juunteeerü jii'iyatüin namüin na juwalayuukana sünain kaainjalain naya”, nümakalaka Jesús.

Tü súchonkot wane wunu'u

⁴³Aashajaashi Jesús joolu'u nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana: “Wane wunu'u eekai shikaajünüin achoin, nnojotsü kachoin eekai mekaajuuin. Otta wane wunu'u eekai mekaajuuin súchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünüin. ⁴⁴Müleka shi'nniile súchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Tü súchonkot tü higuerakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu'u eekai keimsein, je tü uuwakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu'u eekai eein ne'e.

⁴⁵Akaajaa naa'in wane wayuu eekai nüküjuin waneepia kasa anasü, watüjaan aa'ut sünain shiaain sulu'uin naa'in tü anasükat, süka waapiüin shia nüküjuin. Akaajasa wane wayuu eekai nüküjuin waneepia tü kasa mojusükot, watüjaan aa'ut

sünain shiaain sulu'uin naa'in tü mojusükat. Tü saashajaakat wane wayuu, shia tü ojuittakat sulu'ujee saa'in”, nümakalaka Jesús namüin.

Nukuaippa wane wayuu kekiishi ma'i

⁴⁶Aashajaashi Jesús nüchikua namüin sünain nüchiajaain naya: “Senyotkalee, kojutshi pia watüma’, čjamüşhii jümaka'aka tamüin sünain nnojolüin jaa'inrüin tü taluwataakat anain jia? ⁴⁷Chi wayuu eekai nüntüin tanainmüin, sünain naapajüin tü tekirajakat anain, sünain naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia, čkasa maka aka nia? ⁴⁸Müshi aka nia naa'in wane wayuu eekai yalayalain süpüla aainjaa miichi. Nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla nükumajüinjatüin shia saa'u ipa. Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat, nnojotsü ojuttüin shia, süka ichein ma'i sükumajia. ⁴⁹Akaajasa chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin tü taluwataakat anain, müşhia aka nia naa'in wane wayuu eekai matüjain süpüleerua aainjaa miichi. Nükumajüin tü miichikat saa'u mma ne'e sünain nnojolin nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat. Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat, ojuttüsü shia”, nümakalaka Jesús namüin.

Tü nünooulakat wane wayuu sülaülashikai poloo shikii surulaat

7 ¹Je keraapa nünuiki Jesús namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana napüshua, o'unüshi sulu'umüin tü pueulokat Capernaum. ²Eeshi wane sülaülashi surulaat nnojoishi judíoin. Je chi nüchepchia kojutkai nütüma,

ayuuishi, mayeinshi ma'i. ³Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, naapüin nüchiki Jesús sünain niaín atüjain eiyajaa wayuu. Nuluwataakalaka wane laülaayuushiikana naa'u na judíokana süpüla naashajaainjanain nümaa shii'lreee niyyajeein chi nüchepchiakai. ⁴Shiasa nantapa na laülaayuushiikana nünainmün Jesú, nachuntüin nümuin süka süpüshua naa'in sünain namüin nümuin:

—Kojutshi ma'i chi sülaülashikai surulaat watüma. Anakaja müleka piyajüle chi nüchepchiakai ⁵süka alin ma'i waya judíokana nüpüla je süka naainjiriin wamüin tü ekirajüleekat —namakalaka nümuin Jesú.

⁶⁻⁷O'una müşhija Jesús nama.

Otta yaa pejemüin sünain nipa chi sülaülashikai surulaat, nüpanapajakalaka Jesús wane nütünajutüirua chi laülaashikai ajütünakat nünainmün süpüla naküjinjatuin nünuiki nümuin: "Ekirajükalee, nnojoishi taya o'unüin pünainmün, süka nnojolin kasajachin taya pümuin, saa'in tamüin. ¿Jamakuippalinjachika joo süpüla tantajachin pünainmün? Süka jamüin, laülaain pia saa'u ayuulii. Müleka püküjale ne'e wane pütchi, tatüjaaa aa'ut sünain aneechin chi tacheppchiakai sütümäa tia ⁸süka tatüjaain saa'u aluwataanaa maa aka tatüjaain saa'u aluwataawaa. Müleka tajütüle wane surulaat, o'unüshi. Müleka teenaküle nia, antüshi. Müleka taluwataale chi tacheppchiakai, naa'inramaattüin motso'o tü taluwataakat anain nia", müşhii naya nümuin Jesús sünain naküjin nünuiki chi sülaülashikai surulaat.

⁹Oponojoosü ma'i naa'in Jesús sütümäa tü nümakat chi sülaülashikai surulaat. Ajununtaashi joo sünain nümuin sümüin tü wayuukolüirua wattakat saalin eekat nümaa:

—Miyo'utaaleeja'a nünoula chi sülaülashikai surulaat tanain. Nnojoishi eein wane makai aka naa'in sünain anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayuukana Israelkana —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰Nale'jeaakalaka joo na ajütünakana nipiälü'umüin chi sülaülashikai surulaat sünain eein chi nüchepchiakai napüla. Anaichipa joo nia.

Kato'uchi nütüma Jesús wane ouktüshi

¹¹Süchikjee tia, o'unüshi Jesús chamüin cha'aya eemüin wane pueulo kanüliasü Naín nama na nikirajüinkana oo'ulaka watta saalin wayuu. ¹²Je nüntapa so'ulu'umüin tü pueulokat, eesü nüpüla wane wayuu oukta a'wayuuset sümäa wainma wayuu shipajannuu. Ouktüichipa joo chi süchonkai waneeshika'iya sümüin. Alü'üjünüshi nia amuuyuupa'amüin. ¹³Shiasa ni'rapa chi Senyotkai tü wayuukot, nümlüijakalaka shia.

—Nnojo pi'yalalüin, maachee — nümakalaka sümüin.

¹⁴Nürütkaakalaka joo Jesús nünainmün chi ouktüshikai. Je ni'itaapa najapü sünain tü alü'üjiasükat, asha'walaashii joo na wayuukana alü'üjashiikana.

—“Püsha'wala, waal'ira”, müşhi taya müin —nümakalaka nümuin chi ouktüshikai.

¹⁵Otta müşhia chi wayuukai, nojoyolookalaka sünain naashajaain.

Otta Jesús, nümakalaka sümüin tü niikat:

—Anii chi püchonkai.

¹⁶Ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü ne'rakat. Je na'waajün Maleiwa:

—Anashikaiche ma'i chi nünükimaajachikai Maleiwa antakai wa'akamüin —müsħii waneeirua.

Otta wane:

—Antüichipa Maleiwa süpüla nükaalijainjanain waya nüpūshikana —müsħii.

¹⁷Je tü naal'inrakat Jesús nüka chi ouktūshikai, a'walakajaasü süchiki sütüma wayuu cha'aya sulu'u tü mmakat Judea je cha'aya sü'ütpünaa.

A'waajunüshi Juan nütüma Jesús

¹⁸So'u wane ka'i, wanaa sümaa püreesain Juan chi owoutisaajüikai, aküjünüsü nümüin natüma na nikirajuinkana süchiki süpūshua tü naa'inrakat Jesús. Neenakalaka Juan piamashii na nikirajuinkana

¹⁹sünain nuluwataaain naya chamüin nünainmüin chi Senyotkai süpüla namüinjanain nümüin: “Shiimü'lanya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? Nnojottaapa shiimüin?”. ²⁰Shiasa nantapa na nikirajuinkana Juan nünainmüin Jesús, müshii naya nümüin:

—Aluwataaushi waya pünainmüin nütüma Juan chi owootisaajüikai süpüla wasakiruinjachin pia: “Shiimü'lanya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? Nnojottaapa shiimüin?” —namakalaka.

²¹Je so'u ka'ikalüirua tia, eiyajünüsü wayuu watta saalin

nütüma, wayuu eekai müliaiin sütüma ayuulii je eekai kale'eru'unin yoluja. Je wayuu wainma eekai mo'uin, ko'usü nütüma. ²²Je sükajee tia, asouktüshi joo Jesús namüin na nüjünalakana Juan:

—Aa, shiimiin tayain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla to'tte'erüinjachin wayuu. Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümüin Juan tü ji'rakat je tü jaapakat achiki. Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usü. Tü eekai masa'aín, kasa'asü. Tü eekai saja'ttuin süta, ashatusü tü sütakat. Tü eekai mache'ein, kache'esü. Tü eekai ouktüin, oso'iraasü saa'in. Je tü eekai müliaiin, aküjüna amüinrü tachiki tayakai chi O'tte'erüikai.

²³Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojolüin nuu'ulaain suulia anouja tanain sütümajee tü alatakat nümüin —nümakalaka Jesús namüin.

²⁴Shiasa'a no'unapa na nüjünalakana Juan, o'ttüşi Jesús sünain aküjaa nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Soto jaa'in wanaa sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. Kasa ju'unaka ee'iree eemüin nia? Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu eekai nnojolin lotüin sünain anouja? Nnojo. ²⁵Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana ashe'in, kepiashii naya sulu'u nipia chi sülaälashikai mma, nnojoishii kepiain chaa eere maa'inyattulin mma. ²⁶Shiimüin sünain ju'unüin chamüin süpüla ji'rüinjachin wane nünükimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia sünain kojutüin nütüma Maleiwa

noulia na waneeinnua süka niain chi aapirakai wayuu sünain tantajachin tayakai.²⁷ Nia chi ashajünakai achiki paala sünain nümuin chi Maleiwakai nümuin chi Nüchonkai sünain maa:

²⁸Taluwataajeechi chi
pünüliamaajachikai
püpüleerua
süpüla naapirüinjatüin tü
wayuukolüirua sünain
püntajachin sa'akamüin.
Yapainjatü nütüma tü
wayuukolüirua süpüla
saapajuin pünuiki,
müsü tü ashajuushikat.²⁹ Shiiümüin
tü tamakat jümuin, yaa sa'aka
wayuu maa'ulu yaa, alana'aleeshia
ma'i Juan sünain kojutüin nütüma
Maleiwa suulia tü wayuukolüirua
süpüshua. Otta na wayuu
anoujashiikana tanain, mayaasüje
nnojoliin kojutüin joolu'u sütümä
wayuu, alana'aleejeria tü nojutkat
so'uweena wane ka'l suulia tü
nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia
süka laülaweenain naya cha'aya eere
nuluwataain Maleiwa", nümakalaka
Jesús.

²⁹Napüshua na wayuu
aapakana tü nümakat Jesús, je na
okotchajülikana neerü nümuin
chi sülaülashikai mma, süka
owoutisaajuu shin naya nütüma
Juan, müşii naya: "Anasü ma'i tü
nuluwataakat anain waya Maleiwa".
³⁰Akaajasa na fariseokana namaa
na karalouktamaajananaka, na
nnojoliikana owoutisaajünin
nütüma Juan, nayouktün tü
nüchekakat chi Maleiwakai
napüleerua.

³¹Nümakalaka Jesús namüin na
ayouktakana nünuiki: "Kasa maka
aka naa'in na wayuu ka'akakana

jia, na ayouktakana tanüiki?

³²Nnojoishii jia talatüin tamaa, süka
nnojolin taalirüin tü jüchekakat
tapüleerua. Müshii aka jia saa'in
tepichi eekai namüin namüin na
natünajutkana saalijee nnojoliin
nashaitteein namaa:

'Ja'itaina amaasijaayaain waya,
nnojoliishii jia oyonnojoyaain
sütüma.

Je ja'itaina mojuyaain waa'in
sünain ee'irajaa,
nnojoliishii jia a'yalajayaain
sütüma',

müşii na tepichikana.³³ Müshii aka
jia saa'in tepichi, saa'u 'Kale'eru'ushi
nia yoluja' jümuin nümuin Juan chi
owoutisaajüikai sünain jiyouktün
nünuiki, süka nnojolin ni'rajaain
mi'ira je süka nnojolin nüstün
wanaa jümaa.³⁴ Otta jünüiki tamüin
tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka
te'rajaain mi'ira sümaa wayuu:
'Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut
tü okotchajütkalüirua neerü nümuin
chi sülaülashikai mma, sütünajut
tü kaainjaratkalüirua', müşii jia
tamüin sünain jiyouktün tanüiki.
Shiiümüin tü tamakat, müleka
nnojorule taa'inrüin süpüshua tü
jüchekakat, nnojoleena jia talatüin
tamaa.³⁵ Otta chi wayuu eekai
shiiümüin sünain nünoujain nünain
Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain
shiiümüin tü taküjakat nümuin",
nümakalaka Jesús sümuin tü
wayuukolüirua.

Nülatirüin Jesús saainjala wane wayuu kaainjalası

³⁶Eenajinnüshi Jesús sünain
wane ekawaa nipialu'u wane
wayuu fariseo kanüliashi Simón.
Nu'unakalaka. Shiasa nüntapa
chamüin cha'aya, nükkalaakalaka

sünain tü ekawaakat.³⁷ Je wane jierü kaainjarat shipajatü cha'aya, sütijaapa naa'u Jesús sünain nikaain nipialu'u chi fariseokai, süntakalaka nünainmün süpüla shi'rüinjachin nia. Alü'üjasü wane maraaja akumajuushi süka ipa kanüliasü "alabastro", kalu'usü "perfume".

³⁸Asha'walaasü shia nüchiiruajee Jesús süütipa'a nuu'ui sünain shi'yalajüni sünain süshorottirüin tü su'wüirakat saa'u. Süla'ajaakalaka shia süka su'wala. Shipesutkalaka shia sünain shi'yotüin tü perfumekat saa'u.

³⁹Otta chi fariseokai eenajitkai Jesús, müsü naa'in nüle'eru'u: "Je chira, müleka niale wane chi nünükimaajachikai Maleiwa, niyaawatüinje tü jierü epettakat nia, nütüjaaa aa'uluje sukuippa sünain kaainjaralüni shia, je niyouktüinje sümün tü saa'inrakat nüka".

⁴⁰Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülükakat naa'in, müshi nia nümuin:

—Simón, anashi taküjale pümuin súchiki wane kasa.

—Anakaja, Ekirajükalee. Püküja maala tamüin —nümakalaka nümuin.

⁴¹Nümakalaka Jesús:

—Eeshi wane wayuu a'anapitshi nünneetse. Nujuyaajirüin piamashii wayuu. Wainma neerü tü najuyaalakat: 500 "denario" tü najuyaalakat wane. Oo'ulaka chi wane, ajuyaajüshi ja'rai shikii "denario".⁴²Otta na nujuyaajitkana, naja'ttirüin tü neerü najuyaalakat. Isasü nachiki nawalaajüin súchikuu nümuin chi a'anapitsikai naya. Otta niakai, nuu'ulaain tü nünneetsekat napüla —nümakalaka Jesús.

Nüsakinnakalaka joo Simón nütüma:

—¿Jaraleechi, saa'in pümuin, aika ma'i apüla chi a'anapitsikai neerü?

⁴³Asouktüshi Simón:
—Niataa chi wayuu oo'ulaanakai wainma ojuyaala —müshi.

—Pütchi lotüsü tü püsouktakat aka —nümakalaka Jesús nümuin.

⁴⁴Niirakaakalaka Jesús sünainmün tü jietkat sünain ayatiin naashajaain nümuin Simón:

—Piakai, nnojoishi kamaneein tamüin sümaa aapüin wüin su'lojia too'ui tantaiwa'aya pipialu'umüin. Alu'usa shiakat, süshorottirüin su'wüira saa'u too'ui sünain süla'ajaain shia süka su'wala.

⁴⁵Piakai, nnojoishi püpesujüin taya wanaa sümaa püsaküin taya tantaiwa'aya. Alu'usa shiakat, moo'ulaainyülia suulia epesujaa too'ui.⁴⁶Piakai, nnojoishi kamaneein tamüin sümaa o'yotoo seita saa'u tekii. Alu'usa shiakat, shi'yotüin "perfume" saa'u too'ui süpüla shi'lityüni sünain kojutüin taya sütüma.⁴⁷Ja'itairü wainmain paala tü saainjalakat, saa'u allichipain taya süpüla süka süpüshua saa'in, atüjaana aa'ulu sünain motüitpain taa'in saainjala. Akaajasa piakai, nnojoishi alin taya püpüla süka süpüshua paa'in, maa aka alin taya süpüla tü jietkat, süka nnojolin che'ojaain motüin taa'in paainjala paajüin —nümakalaka Jesús nümuin Simón.

⁴⁸Nümakalaka joo Jesús sumüin tü jietkat:

—Motüitpa taa'in paainjala.

⁴⁹Otta na wayukana ekaashiikana wanaajiraa nümaa, aashajaajiraashii naya:

—Atak. Motüsü naa'in saainjala wayuu naajüin. ¿Jarai wayuu atüjaka süpüleerua tia? —müsħii naya sünain nayoujüin Jesús.

⁵⁰ Otta nünüiki Jesús sümüin tü jietkat:

—O'tte'enniitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü müleka pu'unüle sünain anain paa'ín
—nümakalaka sümüin.

**Süchiki wane mma
apünajünakat alu'u**

8 ¹Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu, süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Je na Aluwataushikana, na polooshiikana piammüin, o'unüshii naya nümaa. ²Otta namaa nayakana, o'unüshii wane jieyyu eiyajünakana nütüma Jesús oo'ulaka na ayu'nnaakana oulia yoluja. Eesü María Magdalena, tü ayu'nnakat ale'eru'ujee akaratshisü yoluja. ³Eesü Juana, ntu'wayuuse Chuza chi laamakai sulu'u nipia Herodes chi sülaülashikai mma. Je eesü Susana oo'ulaka wane jieyyu wainma. Nakaalijain na jieyyukana Jesús je na nikirajüinkana süka tü nawashirüinkat.

⁴So'u wane ka'i, antapaatasü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat süpüshua. Ekirajüshi joolu'u nia sünain wane kasa süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ⁵Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat sünain nijnain tü nuwaüyekat. Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eepünaale süliikatünüin aa'u süttüma wayuu, eere shiküin shia wuchii. ⁶Eesü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa. Shiasa susotapa, ajulujaasü süka josoin tü mmakat.

⁷Eesü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein. Shiasa süsotapa, ouktüsü tü pünajütkat süttüma tü mojuuikat. ⁸Alu'usa wane waüyekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emyo'ulaasü sünain wattain saalii süchon, maa aka poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u", müshi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua. Je kettaapa nünüiki Jesús, "Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülyüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain", nümakalaka sünain emetuluin nünüiki namüin.

⁹Otta na nikirajüinkana Jesús: "Pikirajünapa waya sünain wane kasa süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ¹⁰Jamalu'ut tü püküjakat wamüin?", namakalaka nümuin. ¹⁰Asouktüshi Jesús: "Nnojotsü atijaanüin aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u, o'ttüichipa taya sünain tee'iyatüin shia jümuin jiakana tekirajüinkana. Otta na wane wayukanairua, tekirajün naya waneepia süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma, süpüla keraainjatüin tü ashajünakat paala, tü münakat wamüin:

'Ja'itaka'a neirakaain sümüin tü kasa anasü taa'inrakat, je ja'itaka'a naapiün tü kasa anasü taküjakat achiki, nnojoleerü nayaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain naya' ", nümakalaka Jesús namüin.

¹¹Nii'iyatakala joo Jesús namüin sünain jamalu'ulüin tü nüküjaitpkat sümüin tü wayuukolüirua süka sukuaiipa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Müshi nia namüin: "Tü waüyekat, shia nünüiki

Maleiwa.¹² Je tü waüyee ejituukat eepünaale süliikatünüin aa'u sütümä wayuu, shia nakuaiippa na wayuu eekai naapüin ne'e nünüiki Maleiwa sünain süsütünamaatüin tü pütcikat noulia nütüma Satanás suulia nanouja'älüin sünain süpüla no'tte'ennüinjanain nütüma Maleiwa.¹³ Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaiippa wayuu eekai naapüin sümaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa akijünakat namüin. Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o ne'e. Otta ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshijja suulia anoujaa.¹⁴ Je tü ejituukat sa'aka mojuu eekai keimsein, shia nakuaiippa wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sünain malaüle'erüin naa'in sünain anoujaa, sükajee ayatüin naya shapaain naa'in naa'ujiraa shii'liree washirüü je shii'liree emi'ijaa.¹⁵ Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaiippa na wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sümaa naapaaín shia süka süpüshua naa'in. Lotüshii ma'i naya sünain anoujaa waneepia sütümä. Je maa aka tü pünajütkat saa'u mma anasü sünain wainmain süchon, koo'omüinsü namüin na wayuukana aa'irraa kasa anasü, süka nachecherüin naa'in sünain anoujaa", nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki wane rampara chuwatsü iipünaa

¹⁶ Aashajaashi joolu'u Jesús namüin nüchikua: "Jalasü e'itaanüin wane rampara chuwatüle? ¿E'itaanüsü suüpünaa wayeeta? ¿E'itaanüsü suüpünaa türoojo? Nnojotsü anain tia. Anasü

shi'itaanüle iipünaa eere süpülee luusa, süpüla shi'nnüinjatüin tü suwaralakat sütümä wayuu eekai shikeroltüin. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Nnojotsü anain müleka sunujunnule suulia wayuu. Shia anaka alu'u müleka sükjünüle sümün wayuu süpüshua sünain shikirajüninjatüin sünain.¹⁷ Müleka sunujunnule wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin akijünüin paala sümün wayuu sainküin mmakat süpüshua, akijüneerü joolu'u sümün.¹⁸ Je sükajee tia, anashii müleka eere jaal'in sünain tü pütcii jaapakat. Chi wayuu eekai jülijain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, ekirajüneechi nia soo'omüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatüin nümuin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala", nümakalaka Jesús namüin.

Antüsü nii je nuwalayuu Jesús nünainmüin

¹⁹ Je joolu'u, antüsü tü niikat Jesús oo'ulaka na nimüliayukana süpüla naashajaainjanain nümaa. Otta isasü nachiki arütkawaa nünainmüin, süka wainmain wayuu yaa nü'lütpa'a.²⁰ Naapinnakalaka Jesús:

—Naa tü pükit anooipa'a oo'ulaka na puwalayukana. Aashajaweeshii pümaa —nümünakalaka.

²¹ Asouktüshi Jesús:
—Tü wayuu "teikat" je na wayuu "tawalayukana" tamüinjanakana amüin, naya na eekai naapüin tü nünüikikat Maleiwa sünain naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

Niimale'eriün Jesús wane wawai

22 So'u wane ka'i, müshi Jesús namüin na nikirajuinkana:

—Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat.

O'otoo müshijja'a joo naya sulu'u tü anuakat sünain no'unüin. 23 Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajuinkana, atunküshi Jesús. Anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. Pejeirü süpüla shimerojoin tü anuakat shiinalu'umüin tü palaakat.

24 Narütkaakalaka na nikirajuinkana nünainmüin,

—Ekirajükalee, püchijiraa maala. Ouktüshii taa waya —namakalaka nümüin.

Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümäa tü palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüki. 25 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana:

—¿Nnojotsü jünoujüin paala sünain to'tte'eriünjanain jia suulia tü wawaikat? —müshi nia namüin.

Eimolojooshii ma'i naya sümäa naashajaajiraain sünain namüin:

—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat? —müshii naya, süka ponüin ma'i naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saalii
yolujaairua nüle'eru'ujee

wane wayuu nütüma Jesús

26 Antüsü joolu'u tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajuinkana waneemüin sa'ata palaakat chejee Galileajee. Je cha'aya, kepiasü wane

wayuuirua kanüliajüsü Gadareno.

27 Nüshakatapa Jesús sulu'ujee tü anuakat, eejachi nüpüla wane wayuu kale'eru'ushi yoluja. Kepiashi chi wayuukai paala sulu'u tü pueulokat. Akaajasä joolu'u nia, kepiashi amuuyuupa'a sünain mashe'inkuu nümuin. Kakaliaichi sünain nnojolin kepiain nia sulu'u miichi. 28-29 Je süntaiwa'aya tü yolujaakalüirua nünain, ako'ojinnüshi nia sütüma wayuu. Otta ja'itaichi ako'ojünün nia süka kaleena, nü'tsouktüin tia sünain nu'uninnüin sütüma tü yolujaakat eemüinre isashiipa'a. Arütkaashi joolu'u chi wayuukai nünainmüin Jesús sünain nüsapainyo'ukain nümiülatu'umüin. Otta müshia Jesús, nümaja amüinrü tü yolujaakat süpüla sujuittüinjatüin nüle'eru'ujee chi wayuukai. Emetutsü joo sünüiki tü yolujaakat nüle'eru'ukat chi wayuukai sünain sümüin:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa Miyo'ushikai ma'l, ¿jamüinjatü takuaippa pütüma? Nnojo e'rulin wayumüin pia tamüin —sümakalaka wainmatua nümuin.

30 —¿Kasaichi pünülia?

—nümakalaka Jesús sümüin.

—Watta saalii, münüshii waya —sümakalaka nümuin Jesús.

31 Namakalaka joolu'u na yolujaakana yaakana nüle'eru'u chi wayuukai:

—Nnojo püjtüin waya wattamüin shiinalu'umüin mmakat eere müliaiin weinshi tü wapüshikalüirua —müshii naya wainmatua nümuin Jesús.

32 Eejatü wane püütüküirua ekajaain cha'aya saa'u wane namüna. Nachuntüin na yolujaakana wainmatua nümuin Jesús shii'ree

najütünün süle'eru'umüin tü
püülükkalüirua.

—Ju'una jümaarüleen

— nümakalaka Jesús namüin.

³³Ojuitta müsüja tü

yolujaakalüirua nüle'eru'ujee

chi wayuukai sünain

shikerolüin süle'eru'umüin tü

püülükkalüirua. Apantajaayaa

müsü tü püülükkalüirua saa'ujee tü

namünakat shirokumüin tü palaakat.

Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.

³⁴Na arüleejüliikana tü

püülükkalüirua ne'rapa tü alatakat

sümüin, apantajaashii naya

sulu'umüin tü pueulokat je sainküin

mma sünain aküja süchiki. ³⁵Otta

na wayuu aapakana nanüiki,

o'unüshii naya sünain e'rajawaa

tü aküjnakan achiki namüin. Je

nantapa nünainmüin Jesús, ne'rüin

chi wayuukai ojuittinna ouliachikai

yolujaa, sünain kashe'inchipain nia,

otta nnojolichipain mamainnain,

sünain joyotüin nü'ütpa'a Jesús.

Eimolojooshii naya ne'rapa nia.

³⁶Otta na wayuu eejanakana wanaa

sümaa niyyajünün chi wayuukai,

naküja achikichi nia sümüin tü

antüstükälüirua. ³⁷Je napüshua

na wayuu Gadarenokana, süka

mmolüin ma'i naya, nachuntüin ma'i

nümüin Jesús süpüla nu'unüinjachin

noulia. Je wanaa sümaa no'otooin

Jesús sulu'umüin tü anuakat süpüla

ale'ejaa Galileamüin, ³⁸ärütkaashi

joo chi ojuittinna ouliachikai

yolujaa nünainmüin shii'iree

nu'uneein nümaa. Otta müşija Jesús,

niyouktüin süchiki nümaainjachin

nia, sünain nümuin nümuin:

³⁹—Anashi püle'ejüle püchikua

piipalu'umüin sünain püküjain

süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpaket

chi Maleiwakai pümuin.

Ale'ejashi joo chi wayuukai
pueulopa'amüin sünain aküja
sümüin wayuu süpüshua süchiki tü
kasa anasü naa'inrüitpaket Jesús
nümuin.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús

oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

⁴⁰Shiasa nüle'ejapa Jesús
Galileamüin, eestü wayuu wainma
a'atapajüsü nia. Je talatüsü
saal'in nüntapa. ⁴¹⁻⁴²Je na'aka
na wayuukana, eeshi wane
wayuu kanüliashi Jairo, wane
laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat
tü judíkolüirua. Ayuuisü nüchon,
waneesüchon shia nümuin,
poloorü piammüin juya suuyase.
Amotsojünüsü saal'in süttüma tü
ayuulii sünainkat. Anta müşija'a
nia sünain nüsapainyo'ukain
nümülatu'umüin Jesús, sünain
nüchuntüin wainmatua nümuin
süpüla nu'unajachin nipialu'umüin
süpüla niyyajüinjatüin tü nüchonkot.

Je sünain nu'unüin Jesús
nipialu'umüin Jairo, eesü wayuu
watta saalin sünain yentaawain
shia nümaa. ⁴³Je sa'aka tü
wayuukolüirua, eesü wane wayuu
ayuuisü. Poloorü piammüin juya
amülain isha sümüin waneepia.
Mepiirü shia, ja'itairü saapüin
sünneetse süpüshua sümüin tottoolu.

⁴⁴Süli'ülaakalaka tü wayuukolüirua
nüchirua Jesús shii'iree shipetteein
sot nüshe'in. Je shipettapa shia,
anaitpa, nnojolüitpa amülain isha
sümüin.

⁴⁵—¿Jarat epettaka tashe'in?

— nümakalaka joo Jesús.

Otta tü wayuukolüirua süpüshua,
ko'utüsü ne'e nuulia. Nümakalaka
joo Pedro:

—Senyotkalee, ɿjamüishikai pia?
Wainma wayuu chentaawain pümaa.

⁴⁶Nümakalaka Jesús:

—Nnojo. Eesü wane epettakat tashe'in, süka tayaawatüin saa'u anaipain tatüma wane wayuu
—müshi nia.

⁴⁷Je sütüjaapa saa'u tü jietkat sünain nülratüin naa'in shia, arütkaasü shia nünainmün sünain süsapainyo'ukain nümülatu'umüin sünain shapashapatüin saa'in. Je su'upala tü wayuukolüirua süpüshua, aküjüsü shia nümüin Jesús sünain shiaiin epettiin tü nüshe'inkat je sünain anaipain shia nütüma.

⁴⁸Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nii waa'raa, anaipaa pia süka pünoujain tanain. Anasü pu'unüle sünain anain paa'in.

⁴⁹Wanaa sümää naashajaan Jesús sümää tü jietkat, nüntakalaka joo wane wayuu nipialu'ujeejachi Jairo chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, sünain nümüin nümüin:

—Ouktüitpa tü püchonkot. Puu'ulaa suulia peenajaain chi Ekirajüikai.

⁵⁰Naapapa Jesús nüniiki chi wayuukai, nümakalaka nümüin Jairo:

—Nnojo piyo'ujaain aa'in. Pünouja ne'e tanain süpüla anainjatuin tü püchonkot.

⁵¹⁻⁵³Shiasa nüntapa Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wane wayuuirua a'waatüin ma'l shi'iralu'u saalii tü jintutkot.

—Nnojo ji'yalajüin. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e
—nümakalaka Jesús sümüin.

Süsirajakalaka tü wayuukolüirua nüka Jesús, süka natüjaain saa'u sünain ouktüin shia. Nikerotitkalaka

joo Jesús palitchon wayuu ne'e sulu'umüin tü miichikat: Pedro, Jacobo, Juan, oo'ulaka chi süshikai tü jintutkot je tü shiikat.

⁵⁴Naapaakalaka joo Jesús sajapü tü jintutkot sünain nümüin sümüin:

—Püchijira maala, Tachee.

⁵⁵Suso'iraakalaka aa'in tü jintutkot sünain süsha'walaamaatüin. Shiasa süchikijee tia,

—Anasü müleka shikinnüle
—müshi Jesús.

⁵⁶Ponusü ma'l joo naa'in chi süshikai je tü shiikat. Otta Jesús,

—Nnojo jüküjün sümüin wayuu süchiki tü taa'inrakat süka tü jüchonkot —müshi nia namüin.

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

9 ¹Shiasa süchikijee tia, nükkotchajaakalaka Jesús na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin sünain nümüin namüin:

—Taapüin laülawaa jool'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaasüle'eru'ujee wayuu je süpüla eyajaa wayuu eekai ayuulin. ²Ju'una jümata jiiyajaiwa wayuu eekai ayuulin, je ju'una jüküjaiwa sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa. ³Nnojo jüllü'iijüin jüchise: wunu'u jüshepü'üjia, jükkatto'uisse, Jimia, jünneetse, je suwala'ata jüshe'in. ⁴Je jüntapa sulu'umüin wane pueulo, nnojoleerü jii'iratüin tü miichi jüntakat al'u' palajana. Waneeitpaleerü jüpilee süma'inru'u eein jia sulu'u tü pueulokot. ⁵Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo, ju'unamaata suulia sünain jo'otojoojin tü mmakat sünainjee juu'ui jüma'ichikü shiyaawase jümüin: "Nnojotsü wasirüitpain

eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e" niiyajüin eekai ayuulin. Je nüküjain —nümakalaka Jesús namüin.

⁶No'unakalaka joo na polooshiikana piammüin sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua, sünain naküjain tü nüchikikat chi O'tte'erükkai sümüin wayuu je sünain neiyajüin wainma wayuu.

⁷Otta müşia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús sümaa süpüshua tü kasa naa'inrakat sainküin mmakat. "¿Jarai cheje eera nia?", müsü naa'in nüle'ru'u süka nnojolüin wanaawain sükjala tü wayuukolüirua nüchiki. "Niataa Juan owoutisaajükkai oso'iraain aa'in", müsü waneeirua. ⁸"Niataa Elías chi nünükimaajachikai Maleiwa paala sümäiwa, eweetüin maa'ulu yaa", müsü sükjala waneeirua. "Oso'iraataasü naa'in wane eekai nünükimaajachin Maleiwa paala sümäiwa", eesü makat. ⁹Otta Herodes sütümaa tü naapakat achiki, ni'reekalaka ma'i Jesús. "¿Jarai cheje eera chi taapakai achiki? Nnojojasa niaín Juan nia. Tashottira anutpuñaachinkasa chia", majataasü naa'in.

Ekitshi watta saalii wayuu Jesús

¹⁰Ale'ejüshii joo na Aluwataushikana polooshiikana piammüin nünainmüin Jesús sünain naküjain nümuin süchiki tü kasa naa'inrakat sainküin mma. Nümaakalaka joo naya sa'akaje tü wayuukolüirua eemüinre yüütülin, peje sünain wane pueulo kanüliasü Betsaida. ¹¹Otta tü wattakat saalin wayuu, su'unakalaka nüchiirua Jesús sütijaapa naa'u sünain nu'unüin. Nürütkaakalaka joo shia süntapa nünainmüin, sünain

niiyajüin eekai ayuulin. Je nüküjain namüin süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa.

¹²Shiasa motsopa ka'ikat, na polooshiikana piammüin, süka mo'unüinyülia ne'rüin tü wattakat saalii wayuu, narütkaakalaka nünainmüin Jesús sünain maa:

—Ekirajüikalee, yüü'üyütüüisü ma'i tü mmakat yaa. Anasü müleka püjtüleirua su'unaiwa sulu'umüin tü pueulokalüirua je sainküin shipia wayuu nachajaaiwa tü neküinjatkat je süpüla eeinjatüle sutunküin

—namakalaka nümuin Jesús.

¹³—Jaapa jaakana neküin —nümakalaka Jesús namüin.

Nasouktakalaka nümuin:

—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana. Ja'itakaje ne'e wo'unüin wayalajaain shiküin, isasia ne'e wachiki. Watta ma'i saalii tü wayuukolüirua —müshii naya.

¹⁴Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua sünain mayaawajuin na jieyyu oo'ulaka na tepichi eejanakana.

—Anakaja müleka sükkalaale tü wayuukolüirua sünain ja'raiwalin shikii —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹⁵Naa'inrüin joo tü nuluwataakat anain naya. Aikkalaashii joo napüshua na wayuukana. ¹⁶Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisükät pan je tü piamasükät jime. Niirakaakalaka iipiunaamüin sünain naapiin analu'ut nümuin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ¹⁷Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat, maa aka poloo piammüin katto'ui.

Akujüshi Pedro jaralin Jesús

¹⁸Shiasa so'u wane ka'i, aashajaashi Jesús nümaa Maleiwa najuuna na nikirajüinkana. Je süchikijee, nüsakitkalaka joo naya:
—¿Jarai taya saashin tü wattakat saalin wayuu?

¹⁹Nasouktakalaka:
—“Niataa Juan chi owoutisaajükai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”, eesü makat. “Oso'iraataasü naa'in wane eekai nünüikimaajachin Maleiwa paala sümäiwa”, eesü makat ne'e
— namakalaka nümuin.

²⁰—Jama jiakana, čjari taya jaajüin? —nümakalaka namüin.

Nüsouktakalaka joo Pedro nümuin:

—Pia Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu.

²¹Nüchiaakaalaka joo Jesús naya suulia naküja'aluin nüchiki sümüin wayuu sünain niain Cristoin.
²²Nüküjakalaka joo namüin süchiki tü alateetkat nümuin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ja'ijaasü müliajinjachin taya sünain tayouktünüinjachin natüma na laülaayuushiikana naa'u na judókana, oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judókana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneeichi aa'in taya natüma.

Je so'u apünün ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneeichi aa'in taya —nümakalaka namüin.

²³Aashajaashi joo Jesús namüin na nikirajüinkana je sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:

—Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümuwa. Shia

anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolüin mmolüin sheema o'utinnaa aa'in saa'u noonooin sümaa tanüiki.

²⁴Chi eekai niyoutküin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije o'utüneechin aa'in sünainjee tia, ayateeichi o'tte'ennün tatüma. ²⁵Maja'a aka chi eekai niyoutküin taya süka washireein nia, nnojoleerü shiain amülouleerüin ne'e tü nuwashirüinkat sümüiwa, amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua. ²⁶Chi wayuu eekai nnojolin kasajachin tayakai chi Shipayakai Wayuu nümuin sünain nnojolin nüküjüin tachiki sümüin wayuu süka japülin nia taka, nnojoleechi kasajachin nia tamü'inya tale'ejapa chajee eejee chi Tashikai Maleiwa. Je tantapa, shiimain sünain warattuoleerüin tü mmakat süka eeinjanain na aapiee nüma'anajeejanakana tamaa. ²⁷Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ne'rüin sünain su'ttün tü aluwatawaakat nütüma Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

²⁸Je mapa süchikijee tia maa aka wane semaana, neenajaakalaka Jesús apünüinshii na nikirajüinkana: Pedro, Juan oo'ulaka Jacobo, süpüla no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi, süpüla naashajaainjachin nümaa Maleiwa cha'aya. ²⁹Je chamüin cha'aya,

wanaa sümaa nüchuntüün Jesús nüümüin Maleiwa, ee'iranajaasü nu'upüinaa. Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i maa aka shiyaa juya.³⁰⁻³¹ Eweenaa müşhi'ya wane piamashii wayuu nünainmüün Jesús, nia Moisés oo'ulaka Elías, na nünuükimaajananakana Maleiwa paala sümaiwa. Kamacherajüsü ma'i nashe'in sümaa anashaatain ma'i shia süka nantüshiin nüma'anajee Maleiwa. Yootüshii naya nümaa Jesús süchiki tü ouktajachin nia cha'aya Jerusalén süpüla keraainjatüün nütümaa tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

³² Otta müşhia Pedro namaan na nütünajutkana, yaashii naya sümaa natunkeein ma'i. Shiasa'a neerutpa no'u, ne'rüin Jesús sünain kamacherain ma'i nüshe'in sümaa kasuuin je sünain warattuuin tü mmakat nü'ütpa'a. Je ne'rüin na piamashiikana wayuu sha'watiraain nümaa.³³ Je wanaa sümaa nu'unüin Moisés nümaa Elías nüma'anajee Jesús, nümakalaka Pedro:

—Ekirajüikalee, anasü ma'i süka we'rütpain tü kasa alatakat wo'upala. Anasü müleka wakumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla Moisés, je wane nüpüla Elías —müshi nüümüin Jesús sünain nnojolüin jülijain naa'in tü nümakat.

³⁴ Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaa müsü wane siruma nanainmüün. Neimolojookalaka sütümä süka süntüin na'akamüin.

³⁵ Süsouktakalaka wane pütschi sa'akajee tü sirumakat: "Anii chi Tachonkai, chi Taneekajalakai. Jüüjüü mata jia sümün nünuiki", sümakalaka tü pütschikat namüin.³⁶ Je kettaapa tü pütschikat,

eeshi Jesús nüümüwa namaa na apünüinshiikana nikirajüin. Je nnojoliishii naküjain süchiki tü kasa ne'rakat sümün wayuu.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi paala yoluja

³⁷ Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, ashakatuishi Jesús saa'ujee tü uuchikat namaan na apünüinshiikana nikirajüin. Napanapajakalaka wayuu watta saalin. Otta na nikirajüinkana, nnojotsü naküjain sümün tü wayuukolüirua tü ne'rakat.³⁸⁻³⁹ Je sa'akajee tü wayuukolüirua, nu'waatalakala wane wayuu nüümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, anii tachon ayuushi. Kale'eru'ushi yoluja. Je wanaa sümaa saapaain nia, a'waatüshi sütümä. O'khichijaaashi sümaa komokoin sütümä, süka nüle'eru'uin shia waneepia. Pükaalijapan, süka waneesichan chi tachonkai tamüin.⁴⁰ Tachuntayaainje'e namüin na pikirajüinkana shii'iree nayu'leein tü yolujaakat nuulia. Isasü nachiki —nümakalaka nüümüin Jesús.

⁴¹ Nümakalaka Jesús sümün tü wayuukolüirua süpüshua:

—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rüliikana wayumüin tamüin, wattairü süma'a ta'atapajuin jia shii'iree jünoujeein tanain —nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nüümüin nüshi chi jintüikai.

⁴² Je sünain nürütkaain chi jintüikai nünainmüün Jesús, apalasiüjawa'ain müşhi, o'khichijawa'ain müşhi sütümä tü yolujaakat. Otta müşhia Jesús, nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat

suulia tü saa'inrakat nüka chi
jintüikai. Niiyajakalaka joo
nia je naapüin nia nümüin chi
nüshikai. ⁴³Otta tü wayuukolüirua,
oponojoosü ma'i saal'in süka
shi'rüin tü naa'inrüitpakat Jesús.
“Anashaataleeshia ma'i chi Maleiwa
Pülashikai ma'i”, müşii naya.

Naashajaakalaka joo Jesús namaa
na nikirajüinkana:

⁴⁴—Jüläja jümata jaa'l'in tü
tamüinjatkat jümuin joolu'u.
Tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
aapüneematiüichi ekii taya
sajapulu'umüin wane wayuuirua
— nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵Otta na nikirajüinkana, nnojotsü
nayaawatüin aa'u tü nümakat
namüin. Nnojotsü ja'yain sulu'u, süka
nnojolüin shii'iyatünüin namüin
nütüma. Je eimolojooshii ne'e naya
seema nasakirüin nia sünain.

Kee'ireesü naa'in laülawaa na nikirajüinkana Jesús

⁴⁶A'ülüjaajiraashii joo na
nikirajüinkana Jesús nujuuna sünain
jaraleechin miyo'uin na'akajee
so'uweena wane ka'i. ⁴⁷Shiasa Jesús,
süka nütüjaain saa'u tü sulu'ukat
naa'in nayakana, neenakakalaka
wane jintüi no'upala nü'ütpa'amüin.
⁴⁸Naashajaakalaka Jesús namüin na
nikirajüinkana:

—Chi wayuu eekai kamaneein
sümüin wane wayuu saa'u nünoujain
tanaín, maa aka kamaneein taya
nümüin jintüikai chii, kamaneeshi
nia tamü'inya wanaa sümaa. Je saa'u
kamaneein nia tamüin, kamaneeshi
nia nümüin chi kajünalakai taya'aya.
Chi wayuu eekai kamaneein
sümüin wayuu süpüshua, nieechi
laülaashika'aya ja'akajee —müşii
nia namüin.

⁴⁹Nümakalaka Juan:
—Ekirajükalee, eeshi we'rüin
wane wayuu ayujashi yoluja
süle'eru'ujee wayuu. Naal'inrüin tia
süka shiaín kojutüin pünülia nütüma
naajüin. Woo'ule'erakalaka nia
suulia süka nnojolin wamaajachin
nia —müşii nia nümüin Jesús.

⁵⁰—Kettiichian. Chi wayuu
eekai nnojolin jü'ünüüin, jüpüshi
— nümakalaka namüin.

Nnojoishi kojutüin Jesús natüma na wayuukana

cha'aya Samaria

⁵¹Shiasa joolu'u, süka
pejein tü nükaliakat Jesús
süpüla ouktajachin otta süpüla
niyaleraainjachin iipünaamüin
eemüin Maleiwa, o'ttüshi sünain
o'unaa Jerusalénmüin, süka shiaín
tü nüchekakat chi Maleiwakai
nüpüleerua. ⁵²Aluwataanüshii
wane anülieerua palajana nütüma
süpüla nachajaain atunkülee nüpüla
Jesús namaa na nikirajüinkana.
Nantakalaka joo na anülieekana
eemüin wane pueulo sulu'u
tü mmakat Samaria. ⁵³Je na
wayuukana cha'aya natüjaapa
naa'u Jesús sünain cha'walin
Jerusalénmüin, mamaneesalii naya
nuulia. ⁵⁴Otta Jacobo nümaa Juan
natüjaapa saa'u sünain mamaneein
tü wayuukolüirua noulia, müşii
naya:

—Senyotkalee, ḷpücheküin
wachuntüin wane siki nümüin
Maleiwa süpüla a'ajia tü
wayuukolüirua, maa aka nütüma
Elías paala sümaiwa?

⁵⁵⁻⁵⁶Nujununtaakalaka joo Jesús
nanainmüin sünain nüchiajaaín
naya:

—Nnojo jütüjaain saa'u tü jümakat.
 Taya, chi Shipayakai Wayuu, nnojoishi
 tantün süpüla to'utirüin saal'in wayuu,
 alu'ujasa süpüla to'tte'erüinjatüin shia
 —nümakalaka nümüin.

O'unüshii joo naya eemüin wane
 pueulo naata.

**Naküjain wane wayuuirua sünain
 no'uneein nüchiirua Jesús**

⁵⁷ Shiasa sünain wopulu'uin
 Jesús namaa na nikirajüinkana,
 nümakalaka wane wayuu nümüin:
 —Pümaajeechi taya eepünaale pia.

⁵⁸ Asouktüshi Jesús nümüin:
 —Tü walitkalüirua, eesü ishi
 süpüla eenjatüle sütunküin. Je tü
 wuchiikalüirua, kepiasü iipünaa
 eere sütunküle. Otta tayakai, chi
 Shipayakai Wayuu, mepiasai
 —nümakalaka Jesús nümüin.

⁵⁹ Aashajaashi joo Jesús nümüin
 wane'eya:

—Joo'uya tamaaiwa pia
 —nümakalaka nümüin.

Je nünüki chi wayuukai ni'ipajee:
 —Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi
 tashikai süpüla ouktajachin. Anashi
 tojootüle nia palajana süpülapünaa
 to'unüin pümaa.

⁶⁰ Asouktüshi Jesús nümüin:
 —Anakaja nayale ojoitüin na
 püpüshi makana saa'in wayuu
 ouktüsü saa'u nnojolüin nanoujüin
 tanain. Otta piakai, anashi müleka
 pu'unüle tamaa pükijaiwa sümüin
 wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa
 sünain aluwataawaa —nümakalaka
 Jesús nümüin.

⁶¹ Otta wane'eya, müshi nümüin
 Jesús:

—Senyotkalee, pümaajeechi taya.
 Otta palajana, anashi tapütaale
 süpüla tü tapüshikalüirua cha'aya
 tepialu'u —nümakalaka nümüin.

⁶² Asouktüshi Jesús:

—Müinka naapaale wane wayuu
 tü aküjaakat süchiki nukuaippa
 Maleiwakai sünain aluwataawaa,
 nnojoleerü nuuntüin naa'inrüin
 müleka shiale jülüjain naa'in tü
 naa'inrapü'ükat paala süpülapünaa
 naapaain —nümakalaka Jesús
 nümüin.

**Nüjütüin Jesús wainma
 na nikirajüinkana**

sünain aküjaan nüchiki

10 ¹ Shiasa süchikjee
 tia, nüneekajakalaka
 chi Senyotkai noo'omüin
 na nikirajüinkana maa aka
 akaratshishii nekii noo'omüin na
 polookana piammüin. Nüjütüin naya
 nüpileerua sünain piamawalin naya
 nütüuma sulu'upünaa tü pueulokot
 süpüshua je sainküin mmakat
 süpüshua chaa eemüinjachire
 nia. ² Aashajaashi Jesús namaa
 nama'ichiki: "Wainma wayuu
 eekai saapeein tachiki tayakai
 chi O'tte'erüikai. Otta palitchon
 na yapakana süpüla o'unaa
 sünainmüin tü wayuukolüirua
 süpüla naküjainjatüin tachiki
 sümüin. Je sükajee tia, jüchunta
 jumaala nümüin chi Tashikai
 Maleiwa süpüla nuluwataainjanain
 na wayuu aküjüjinjanakana tachiki
 namüin. ³ Ju'una jumata. Meena aka
 jia saa'in anneetchen sa'aka unaalü,
 süka taluwataaain jia sa'akamüin tü
 ta'ünütükalüirua. ⁴ Nnojo jü'lü'üjüin
 jünneetse oo'ulaka jükapateetse
 oo'ulaka shii'iratia jüsapaatse. Je
 nnojo jüsha'walaain sulu'u wopu
 sünain yootoo sümäa wayuu.

⁵ "Je jüntapa nama'anamüin wane
 wayuu: 'Kasataalejese saapüniin

wane anaa jümüin nütüma Maleiwa', meena jia namüin. ⁶ Je na kepiashiikana sulu'u tü miichikat, müleka nacheküle süpileerua anainjanain naya nütüma Maleiwa, aapüneerü wane anaa namüin. Akaajasa nnojorule nacheküin, nnojoleerü aapünün shia namüin. ⁷ Anakaja müleka jutunküle süma'a naa tü wayuu jüntakat anainmüin palajana. Nnojoleertü jii'iratüin shia süma'inru'u chain jia sulu'u tü pueulokot. Maa aka nuwalaajünün wane a'yataai, akaajaa jaikana. Anakaja saapajünüle tü che'ojaakat jümüin sütüma tü wayuu jikirajakat.

⁸"Je jikerolapa sulu'u wane pueulo, müleka kamaneree tü wayuukolüirua jümüin, anashii makatüle jia sümaa jikiin tü aapünakat jümüin. ⁹Jiiyaja tü wayuu eekai ayuulin cha'aya. Je jüma namüin na wayuukana napüshua: 'Nücheküin Maleiwa süpileerua juu'ulaain suulia jaainjala süpüla nuluwataainjanain jia'. ¹⁰Je müleka mamaneere tü wayuukolüirua juulia, ju'unä nama'anajee sünain jümüin namüin emetut süpa'apünaa tü pueulokat: ¹¹'Saa'u nnojoliin kasajanain waya jümüin, nia nnojoika kasajachin jümüin Maleiwa. Anashii joolu'u wo'unüle juulia. Otta soto jaa'in sünain sülü'üliin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwataawaa', meena jia namüin. ¹²So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, na ayouktakana jünüiki, mülialeweena ma'i naya suuliale'eya tü kaainjaratkaliirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma", nümakalaka Jesús namüin.

¹³Ayatshi Jesús aashajaain namaan nikirajüinkana: "Tü tamüinjatkat

sümüin tü wayuu judíokalüirua cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín oo'ulaka Betsaida, müsü mayaa: 'Alu'uleeka ma'i jia amüloinjanaka'a saalijee jiyouktüin tanüiki sünain ji'rün ma'i taa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje e'rün tü wayuu gentilekalüirua sümaiwa paala sulujutkat tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümaa suu'ulaain suulia. ¹⁴Je so'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkaliirua chajatkat Tiro je Sidón'. ¹⁵Je tü tamüinjatkat sümüin tü wayuu judíokalüirua cha'aya sulu'u tü pueulokat Capernaum, müsü mayaa: 'Süsaleena jaikanaya ayouktakana tanüiki. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena awalaajünün jia. Shieerü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma'.

¹⁶"Otta jaikana tekirajüinkana, chi wayuu eekai naapaaín jünüiki, naapaaín tanüikiya. Je chi eekai niyouktüin jia, niyouktüin tayakai wanaa jümaa. Je sünain nnojolin kasajachin taya nümuin, nia nnojoika kasajachin nümuin Maleiwa chi kajünalakai taya", nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷Shiasa mapa süchikjee no'unüin na nikirajüinkana Jesús nüma'anajee, na akarshishiikana nekii, süchikjee naa'inrüin süpushua tü aluwataanakat anain, ale'ejüshii naya nünainmüin sümaa talatüin ma'i naal'in.

—Senyotkalee, saa'u puluwataalain waya, jiiüjüüsü wamüin

yolujaayaakaje'e ne'e —namakalaka nümuin.

¹⁸Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Jüjjüüsü shia jümüin süka tayamülüichipain Satanás chi sülaülashikai. Te'rüin nia nujutuuiwa'aya paala, maa aka saa'in shiyaa juya chajee iipünaajee eejachire nuluwataain paala.

¹⁹Laülaainapa jia tatüma naa'u chi we'ipolokai. Jüyäleechi nia. Ja'itaichi pülashin ma'i nia juulia, nnojoleena jia atunajünün nütüma.

Meena aka jia naa'in wane wayuu eekai meimolüin sünain waraittaa sa'akapünaa maa'alä je ja'yulu.

²⁰Nnojo talatiin ne'e jaa'in saa'u jüjjüün tü yolujaakalüirua jümüin. Talata jia saa'u ayateenain jia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua süchikjee ouktaa —nümakalaka Jesús namüin.

²¹Talataleesia ma'i naa'in joolu'u Jesús süka eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. "Taataa, ta'waajüin pia, pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü paa'irrüinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin sümünin wayuu eekai kekiin saashin, pii'iyatüitpa namüin na wayuu kamaneekana pümuin. Talatüitpa ma'i paa'in sütüma tia", nümakalaka.

²²Aashajaashi joo Jesús sümünin tü wayuukolüirua süpüshua: "Chi Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua nütüma. Chi e'raajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümuwa. Je chi e'raajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüirua eekai tee'iyatüin nia sümünin", nümakalaka Jesús namüin.

²³Nujununtaakalaka joo Jesús sünain naashajaain ne'e namüin na nikirajuinkana: "Anatal'aleesüja'a

ma'i tü wayuu eekai shi'rüin tü ji'rakat joo maa'ulu yaa. ²⁴Soto jaal'in wane kasa. Wainma na nünükimaajanakana Maleiwa je na sülaülashiikana mma paala sümaiwa eekai ne'reein ma'i tü kasa ji'rakat, eekai naapeein ma'i tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rüin je nnojotsü naapüin", nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu kamaneeshi Samariaje'ewai

²⁵Je so'u wane ka'i, antüshi wane wayuu no'utku na karalouktamaajanakana nünainmüin Jesús süpüla asakirayawaa nia shii'iree naapülijüinjachin nia nüsouktapa:

—Ekirajüikalee, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla einjachin taya nümaa Maleiwa waneepia süchikjee ouktaa? —nümakalaka nümuin Jesús.

²⁶Asouktüshi Jesús:

—Pi'raajüin ma'i tü nüshajalakat Moisés. ¿Kasa paa'inrüinjatka saashin? —nümakalaka Jesús nümuin.

²⁷Nüsouktakalaka chi wayukai: —Tü taashaje'erakat, müüsü mayaa: "Maleiwa, chi Pümaleiwasekai, anashi aire püpüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi jülijüle paa'in Maleiwa waneepia". Je eestü wane'eya: "Anası aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpüljiraa", müüsü süniiki tü karalouktakat —nümakalaka chi wayukai nümuin Jesús.

²⁸—Shia'aya ma'i tia. Lotüsü püniiki. Anasü müleka paa'irüle tia süpüshua süpüla einjachin pia nümaa Maleiwa waneepia süchikjee ouktaa —nümakalaka Jesús nümuin.

²⁹Ottá müşhia chi wayukai, sütüma isain nüchiki asouktaa

ni'ipajee Jesús, nüsakirakalaka
nüchikua:

—Je sa'akajee tü wayuukolüirua
süpüshua, čjaralii na aijanakana
tapüla paajjuin?
³⁰Nüküjin joolu'u Jesús
nüchiki wane wayuu nümuin
süpüla nikirajüinjachin nia sünain
alinjatüin wayuu süpüshua nüpüla:
“Eeshi wane wayuu o'unüshi chajee
Jerusalénjee chamüin cha'aya
Jericómüin. Wanaakalaka nümaa
wane wayuuirua ka'ruwarannu
sulu'u wopukot. Saakajuin nükorolo
süpüshua sünain süshe'ejüin ma'l
nia sünain su'una'alüin naa'in.
Süpütüin nia ouktapüinaain. ³¹Shiasa
süchikijee tia, nülatakalaka wane
sacerdote judío sulu'upünaa tü
wopukot eejachire chi wayuukai
palastüin. Je ni'rhaiwa'aya nia,
ayakalaashi waneepünaa sa'ata
wopukot. ³²Nülatakalaka joo
wane wayu'uya nuu'uliwo'u Leví.
Akaataaja chija'a, ni'rhaiwa'aya
wayuukai palastüin, ayakalaashi
waneepünaa sa'ata wopukot.
³³Niweetaakalaka joo wane
wayuu Samariaje'ewai, nnojoishi
judío. Alu'ujasa chii, ni'rhaiwa'aya
wayuukai palastüin sulu'u wopukot,
nümüliajüin nia naa'inyaka.
³⁴Nürütkaakalaka nünainmüin
sümaa nüshorotüin seita oo'ulaka
wiino saa'u tü nülio'ukot, sünain
nüko'oyolüin shia süka kuluulu.
No'otokalaka chi mayeinshikai
saa'u ne'ejena sünain nüntirüin nia
sulu'umüin wane atunkülee süpüla
naa'inmajüinjachin nia cha'aya. ³⁵Je
mapa watta'amüin süpülapünaa
nu'unüin, naapakalaka wane neerü
piamasü kanüliasü 'denario' nümuin
chi aa'inmajüikai tü atunküleekat,
sünain nümuin nümuin: ‘Anuu

tüü, taapüin pümuin. Jalia tapüla
chi wayuukai. Jamale'ein müleka
che'ojaale pümuin soo'omüin,
pi'itaajeerü ne'e. Tawalaajeerü
pümuin tale'ejapa', nümakalaka
nümuin”.

³⁶Asakinnüshi joo chi
karalouktamaajachikai nüttüma
Jesús:

—Na'akajee na apünüinshiikana
wayuu, čjarai saa'in pümuin aika
apüla chi wayuukai a'yaajünüshikai?
—nümakalaka.

³⁷—Nia chi amüliajakai chi
wayuukai —nümakalaka nümuin
Jesús.

—Pu'una paa'inraiwa eekai müin
aka tia —nümakalaka Jesús nümuin.

Jesús, wanaa sümaa shi'iyouin Marta je María

³⁸⁻³⁹Shiasa mapa nu'unapa
Jesús namaa na nikirajüinkana,
nojuntapünaakalaka sulu'u wane
pueulo eere kepiain wane wayuu
kanüliasü Marta je wane shimiirua
kanüliasü María süpüla ne'iyouin
nia nepialu'u. Nikerotpa Jesús
nepialu'umüin, ojoyolaasü María
nümülatu'u sünain saapajüin tü
nümakat sümuin. ⁴⁰Oo'ulaka Marta,
yalası sünain shapaain saa'in
sünain aa'inraa wane kasa nüpüla
chi ne'iyoukai. Sürütkaakalaka joo
Marta nünainmüin Jesús sünain
sümuin nümuin:

—Senyotkalee, čnnojot cheje
pi'rüin taya sünain a'yatawaa
tamüiwa, nnojotkalaka püjütayaain
tü temiiruakat sünain akaalijaa
taya?

⁴¹Asouktüshi joo Jesús:

—Tawala Marta, nnojo
püshapataain aa'in saa'u tü
pi'yataainkat. ⁴²Tü kasa anakat

süpüla paa'inraa, shia tü saa'irnarakat Maríä sünain jülüjain saa'in tü kasa anasü tekirajakat anain. Nnojotsü wanaain sümää too'ule'eraa shia suulia saa'inrüin tüü —nümakalaka Jesús sümüin.

**E'iküshi Jesúis sünain achuntaa
nümüin Maleiwa**

11 ¹Shiasa so'u wane ka'i,
aashajaashi Jesúis nümää
Maleiwa. Shiasa kettaapa tü
nünüikikat, nümakalaka wane chi
nikirajüinkai nümüin:

—Senyotkalee, anashii pikirajüle
waya sünain aashajawaa nümää
Maleiwa maa aka nikirajüin Juan
na nikirajüinkana —nümakalaka
nümüin Jesús.

²Nümakalaka Jesúis namüin:
—Meena jia jüchuntapa nümüin
Maleiwa:

“Taata Maleiwa,
kojutshaatashi pia watüma.
Kasataalejese kojutüin pia
sütüma wayuu süpüshua.
Kasataalejese püntüin maalü
wa'akamüin sünain
aluwatawwaa.

³Anakaja müleka paapawaire
wamüin weküin süpüla
wane'ewai ka'i.

⁴Anakaja motüle paa'in tü
waainjalakat,
maa aka wayakana sünain
motüin waal'in süma'üla
eekai süma'ülapalain waya.

Je nnojo piyütlajüin waya
süpüla oo'ulakünaa aa'in”.

Shia jüchuntainjatka nümüin.

⁵Aashajaashi Jesúis joolu'u
namüin nüchikua'a: “Kaseerü
alataka müleka pu'unüle eemüin
wane wayuu pa'aleewain sünain
achuntaa naa'u süse'eru'upüinaa ai

pümtatalai nümüin yaa: ‘Tawa'irüin,
anashi müleka pujuuyaajirüle taya
wane apünüinsü pan nikünjatü
⁶wane tapüshi nii'iwa'aya antaa
wattajee, akatsa nnojoliuin eein
wane kasa tasalijaain niyaalu'u’?

⁷“Eeshi süpüla nüsouktüin yala
paülü'tjee sümää nümüin: ‘Nnojo
pike'ejüin taa'in. Eisalaachipa
taya je atunküshii na tachooinkana.
Akulajaasü taa'in atamawaa
süpüla taapüin pümuin wane kasa’,
meechi nia pümuin. ⁸Ja'itaichi
pütünajutüin nia, nnojoleerü
naapüin saa'ujee pa'aleewain nia.
Naapeerü tü che'ojaakat pümuin
saa'ujee pike'ejüin ma'i naa'in
süchiirua.

⁹⁻¹⁰“Anuu tü tamakat joolu'u
jümüin: Anakaja müleka jüchuntüle
nümüin Maleiwa waneepia sükä
süpuhsua jaal'in. Maa aka wane
wayuu nüchuntüle, aapiuna
amüinchi. Maa aka wane wayuu
mekeerüle, nünta anainrü tü
nüchajaakat achiki. Maa aka wane
wayuu nütaletüle miicho'u, ajutanna
apüleechi.

¹¹“Jamüsü jukuaippa jiakana
namüin jüchonnii? Maa aka
nüchuntüle pümuin wane jime chi
püchonkai, ḷpaapeerü wane wüi
nümüin? Nnojottaa. ¹²Jama müleka
nüchuntüle wane kaliinashuku,
ṣpaapeerü wane je'yulu nümüin?
Nnojottaa. ¹³Eereje'e ne'e wayuuin
kaainjaraliin jia, atüjashii jia
asüläjaa kasa anasü namüin
na jüchooinkana. Nialeeka chi
Jüshikai Maleiwakai chakai
iitünaa, alana'aleeshia ma'i sünain
anamiain jümüin. Naapeechi
chi Naa'inkai jümüin müleka
jüchuntüle nümüin”, nümakalaka
Jesús namüin.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

¹⁴Shiasa so'u wane ka'l niyu'lüin Jesús wane yolujaan nuulia wane wayuu. Manüisai chi wayukai paala sütuma tü yolujaakat. Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia. Otta tü wayukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin. ¹⁵Eekalaka wane wayuuirua na'aka, müşhii naya: "Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yoluja, nia ne'e Beelzebú, chi süläälishikai tü yolujaakalüirua süpüshua", namakalaka. ¹⁶Otta sünüiki waneeirua süpüla noo'ulakiin naa'in Jesús: "Anashi paa'inriile wane kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla watüjaainjatüin paa'u sünain chaje'ewalin pia iipünaajee", namakalaka nümüin.

¹⁷Nütüjaapaja Jesús saa'u tü saashajaakat achiki naal'in na wayukana, nümakalaka namüin: "Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweeda naya. Je müleka sü'lüijaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'ünütüwaweerü. ¹⁸Pülashi taya nütüma Beelzebú chi süläälishikai yoluja jaashin. Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwataawaa. ¹⁹¿Jalaje'ewat saa'in jümüin tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla ayu'laa yoluja? ¿Nütüma Beelzebú? Nnojo, čaashi müin? Nayeenaja nayakana ayaawataka saa'u jalaje'ewalüin tü tapülainkat. ²⁰Saa'u tayu'lüin yoluja sütuma nüpüplain Maleiwa, jütüjaaitpaja aa'u sünain nu'ttuin chi Maleiwakai sünain aluwataawaa wayuu yaa mmalu'u.

²¹"Nnojotsü süpüla su'lujenüin nükorolo wane wayuu eekai katsüin, kachajaruutsere, oo'ulaka eein naa'in saa'u tü nükorolokot. ²²Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmün katsünreein ma'i nuulia, ayamülinneechi chi wayuukai nütüma. Asünaaneerü tü nüchajaruutsekat najapulu'ujee. Je tü nükorolokot, alü'üjüneerü nüma'anajee sünain amüloolin nuulia. Akaajaa tayaka'iya. Süka tayamülinn chi Yolujaakai, tountüin tayu'lüin yoluja. ²³Je chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi", nümakalaka Jesús namüin.

²⁴Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua, sünain nikirajüin naya soo'opünaa nüchiki chi nnojoikai ayouktajaain nümaa Satanás: "Wane yoluja, süchikijee shiyu'nnüin nuulia wane wayuu, o'unüsü saainkiin mmakat süpüla süchajaainjatüin süchiki eere maa'lonyatuulin süpüla sheemeraain. Je müleka nnojorule süntüin sünain eeinjatüle sheemeraain, 'Anasü tale'ejüle tachikua eejatüle paala taya', meerü shia. ²⁵Je süntapa süchikua nünainmün chi wayuukai ayu'nnakai oulia paala, sünta anainchi nia sünain nnojolüin eein Maleiwa sulu'u naa'in. ²⁶Sükajee tia, süsaajale'einya joo akaratshisü yolujaairua soo'omüin, alana'aleekalia ma'i sünain mojulaain suulia. Ekerolaa müsia süpüshua nünain chi wayukai. Müle'oleejeria ma'i tü nümliainkat suuliale'eya paala", nümakalaka Jesús namüin.

²⁷Otta wanaa sümaa naashajaain Jesús namüin na wayukana, a'waatüsü wane jierü yaa sa'akajee tü wayukolüirua:

—Anata'aleesüja'a ma'i tü wayuu kachonkat pia, tü epijakat pia — sümakalaka nümüin Jesús.

²⁸Asouktüshi Jesús:

—Naya müle'oka anaa amüin na apakana nünüiki Maleiwa sünain noonooin sümama —nümakalaka sümüin.

Aso'innüsü naa'in na wayuukana süka nüchiki Jonás

²⁹Sünain wattain ma'i saalin wayuu nünainmüin Jesús, müşi nia namüin: "Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rüliikana ma'i wayumüin nümüin Maleiwa, achuntüshii jia taa'inrüin wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla jüttüjaainjatüin taa'u sünain cheje'ewalin taya iipünaajee. Nnojoleena toonooin amaa jia. Shia soto jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nünükimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jüttüjaainjatüin taa'u mapeena sünainjee sünain nüjünlain taya Maleiwa. ³⁰Tü wayukolüirua Níniveje'ewatkalüirua, sütüma tü alatakat nümüin Jonás, nayaawata aa'ulu sünain aluwataaushin nia nütüma Maleiwa. Müshi aka tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sütüma tü alateetkat tamüin, jiyaawateerü aa'ulu sünain aluwataaushin taya nütüma Maleiwa. ³¹Je soto jaa'in süchiki tü aluwataasükat paala sünaiwa sulu'u wane mma wattajatü chaa uuchimüin. Antüsü nünainmüin Salomón chi aluwataashikai sulu'u Israel wanaa sümama tia, süpüla saapajünjatüin nünüiki süka kekiin ma'i nia. Anuu tü tamakat jümuin: So'uweena nükalia chi Maleiwakai wanaa

sümama kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meerü jümuin tü wayuukot aluwataasükat: 'Alana'aleesia ma'i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a jaapajeein nünüiki?'. ³²Akaweenia na wayuukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nükalia chi Maleiwakai wanaa sümama kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meena jümuin: 'Wayakana oonooshiinka sümama tü nümakat Jonás wamüin sünain woo'ulaainjanain suulia waainjala. Otta müşhia Jesús, alana'aleesia ma'i nujut nuulia Jonás. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a joonoooin sümama nünüiki?', meena naya jümuin", nümakalaka Jesús namüin.

Tü wuleekat aa'in süpüla aa'inraa anaa

³³Aashajaashi joo Jesús nüchikua namüin na wayuukana: "¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suüpünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpülee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua. ³⁴Otta tü wo'ukot, müsü aka saa'in suwarala luusa, süka we'rüin tü kasa wapüleeruakat sütüma. Müleka anala tü wo'ukot, we'rüin tü kasakat süpüshua sütüma. Akaajasa mo'upa'ale waya, müsatüsü tü mmapa'akat wo'ulu'u. Akaweria müleka wulere tü jaa'inkat, jüüjüüjeena jia sünain aa'inraa tü anaakat. Otta müleka yarüttüle jaa'in, shieerü jaa'inraka tü mojusükat. ³⁵Jalia jia suulia yarüttaa aa'in, suulia nnojolujayaan jaa'inrüin tü anaakat waneepia. ³⁶Müleka ayatüle wulein tü jaa'inkat sümama jiyouktüin tü yarüttüsükat, jaa'inreerü tü anaakat waneepia

süümüin wayuu”, nümakalaka Jesús namüin.

**A'ülüjashi Jesús namüin
na fariseokana**

je na karalouktamaajananakana

³⁷ Shiasa súchikijee naashajaain Jesús, eenajaanüshi nia nütüma wane fariseo süpüla ekaa nipialu'u. Nu'unakalaka Jesús sünainmüin tü ekawaakat. ³⁸ Nüponojoo amaat chi fariseokai, süka nnojolin nu'ljojooin najapü Jesús süpülapünaa ekawaa, süka nakuaippain na judíokana tü o'ljojowaakat ajapüü süpüleerua ekaa süpüla anainjanain naya nu'upala Maleiwa naashin.

³⁹ Aashajaashi joolu'u chi Senyotkai nüümüin: “Jiakana keisalakana ma'i ne'e süümüin jiitain je jüpülaatse süpüla wuleinjatüin shia, nnojotkalajasa jiisalajüin jaa'in süpüla wuleinjatüin shia. Yarüttüsü ma'i, süka jülijain jaa'in kasa mojulu'ut waneepia, maa aka kachiiruua aa'in washirüü.

⁴⁰ Maa'insalii jia, motokoloko jaa'in chi Maleiwakai sünain nükumalain kasakat süpüshua. Müleka ju'ljoole jajapü, anasü tia. Otta tü nüchekakat Maleiwa süpüleerua wulein waneepia, shia tü jaa'inkat. ⁴¹ Müleka kamaneere jia sünain jüsläjüin süümüin wayuu eekai müliain, atüjaaneena aa'u jia sünain wulein jaa'in.

⁴² “Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümuin tü mojusü jaa'inrakat sükajee kachekala'atin jia süümüin wayuu sümaa maalin Maleiwa jüpüla. Nnojishii jia ta'ülüjüni amüin saalijee jüsläjüin süpüshi ji'yataain nüümüin Maleiwa, süka shiain tü nuluwataakat anain

Moisés. Nnojishii jia ta'ülüjüni amüin saalijee jüsläjüin süpüshi süpana wunu'u eekai ekünaajuulin. Shia sünainjee mnøjolüin jaa'inrüin süka süpüshua jaa'in tü alana'aleekat sünain anain, maa aka alin Maleiwa jüpüla je jaa'inrüin tü anakat süümüin wayuu süpüshua.

⁴³ “Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümuin tü mojusü jaa'inrakat sünain yaletayaain jaa'in su'upala wayuu. Keejiastü jümuin joyotoo na'ato'u na jülaülayuukana sulu'u tü ekirajüleekat, je kojuteeshii jia sütüma wayuu eepünaale jia.

⁴⁴ “Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümuin tü mojusü jaa'inrakat sünain ja'alainpalain tü jikirajakat anain na wayukanana. Na aapakana jünüiki, naa'inrüin tü juu'ulakakat napüleerua, amüloui müshi'iya naya jütuuma”, nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

⁴⁵ Nümakalaka joo wane karalouktamaajachi:

—Ekirajükkalee, tü pümakat namüin na fariseokana, aisü wamüin wayakanaya.

⁴⁶ Asouktüshi Jesús namüin:

—Jiakana karalouktamaajananakana, “Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümuin tü mojusü jaa'inrakat sünain juluwataain tü wayuukolüirua sünain aa'inraa kasa kapüleesü sümaa nnojoliin eeyaaín jükaalijeein naya.

⁴⁷⁻⁴⁸ “Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümuin tü mojusü jaa'inrakat sünain kojutuyaain jütuuma na nünüükimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Jaainjirayaa atachii naya shii'iree ‘kojutuleeka ma'i naya natüma’ sümeein wayuu jümuin. Mayaainje jütujaain naa'u na jutuushinuukana

sünain nayain na o'utirakana naa'in na nünükimaajananaka Maleiwa, mnojoyülia jiyouktajaain amaa tü naa'inrakat naka.⁴⁹ Müshi paala chi Maleiwakai kekiishikai ma'i: 'Tajüteena wane tanükimaajana oo'ulaka na Aluwataushikana sa'akamüin tü tapüshikaliirua. O'utüneena aa'in waneeirua natüma, je wane, e'nneena amüin natüma saalijee naküjain tanüki', müshi nia.⁵⁰ Otta tü kasa jaa'inreetskät naka na wayuukana tajütajanakana jünainmüin, kasalajaneerü jümüin maa'aya aka kasalajaneerün namüin na jutuushinuukana tü kasa mojusü naa'inrakat namüin napüshuale'eya na wayuu lotokana akuaippa nu'upala Maleiwa o'utinnakana aa'in sükchikjee sükumajünün tü mmakat.⁵¹ O'ttüşhii nüka Abel nünainmüinre'eya Zácarías, chi o'uttünakai aa'in pasanain sünain tü a'ajüleekat sümaa tü a'waajüleekat. Jia wayuu katakana o'u maa'ulu yaa, shiimüin ma'i tü taküjaipakat jümüin sünain kasalajaneerüin jümüin jaainjala, tü shikeraajiakat tü kasa mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua.

52 "Jiakana

karalouktamaajananaka, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain junujülin suulia wayuu süpüshuale'eya tü nikirajakat anain jia Maleiwa. Nnojotsü joonoin amaa nünükü Maleiwa je jütuunajülin nakuaiippa na eekana aa'inreein tü nuluwataakat anain", nümakalaka Jesús namüin.

⁵³⁻⁵⁴ Je nu'unapa Jesús süma'anajee tü wattakat saalii wayuu, a'ürülaashii ma'i na fariseokana oo'ulaka na

karalouktamaajananaka nümüin. Nasakirayaain nia shii'iree nantüin sünain wane kasa aapüniinjatkät anainjee nikii.

Nünüiki Jesús süpüla achedheraa aa'in sünain anoujaa

12 ¹ Shiasa mapa, outkajaasü wayuu watta ma'i saalin sünain yentaajiraain. Süpülapünaa naashajaain Jesús namaa na wayuukana, aashajaashi nia palajana namaa na nikirajüinkana süpüla nachecherüinjatüin naa'in sünain tü nanoulakat: "Jalia jia majayaa aka naa'in na fariseokana piamakana akuippa saa'u nnojoliin ayatüin natüma tü nekirajakat anain. Na wayuu ashatakana tü nakuaiippakat, amülouisshii naya sütüma.² Je maa'ulu yaa, saa'in namüin na wayuukana oonookana sümaa nanüiki na fariseokana, lotüsü saa'in namüin. Otta so'uweena wane ka'i, shiyaawateerü aa'u wayuu wainma sünain nnojolüin pansaain nanüiki.³ Tamüshii joo jia: Anakaja lotüle jünüiki waneepia. Ja'itairü jüküjüin sümüin wayuu palitchon, kanülieerü sütüma wayuu wainma müleka pansaale tü jünüikikat. Je müleka nnojorule pansaain jünüiki, ayaawatüneena jia sütüma wayuu sünain piemain jukuaippa, maa aka naa'in na fariseokana.

⁴ "Tatünajutumuyuwa: Nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'uteein jaa'in. Müleka ju'utünüle aa'in, tü aja'itteetkat, shia ne'e tü ji'irukukat. Nnojoleerü kasain saal'inrüin tü wayuukoliirua jüka sükchikjee.⁵ Taküjeerü joo jümüin jaralin chi mmolüinjachin eema jia. Anakaja niale mmolüin eema jia Maleiwa, nia kapülainka nümüiwa

süpüla nu'unirüin jia Hadesmüin eemüin süpülee tü ouktüsükälürua. Anakaja niale mmoluukain eema. ⁶Nnojo motüin jaa'in sünain naal'inmajüin jia Maleiwa waneepia. Eesü süpüla sükkünuin ja'raisü wuchii saa'u piama neerü kachueerachen ne'e, ɬaashi müin? Otta tü wuchiikalüirua süpüshua, nnojotsü juunasün nütüma Maleiwa. ⁷Müshii aka jiakana sünain nnojoliin oo'ulaanüin jümüiwa nütüma, süka alana'aleein ma'i jujut nümuin suuliale'eya tü wuchiikalüirua süpüshua. Je sükajee jaa'inmajünuin nütüma Maleiwa, nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'uteein jaa'in.

⁸"Müshi taya, chi Shipayakai Wayuu, jümüin: Müleka 'Anoujashii waya nünain Jesú' jümüle su'upala wayuu, 'Shiimüin sünain nanoujain tanain', meechi taya jüchiki nümuin chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa. 'Naya tapüshika'aya', meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana nümaajanakana Maleiwa. ⁹Alu'usa müleka juunulajüle tachiki su'upala wayuu, 'Nnojoishii te'raajüin naya', meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana. ¹⁰Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, alatinneerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka ji'rüliire wayumüin süka jünüiki nümuin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoleerü alatinnuin tia juulia.

¹¹"Müleka ju'uninnüle eemüin na sülaülakana judío je chi sülaülashikai mma saalinjee jünoujain tanain, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. ¹²Naapeerü jümüin chi Naa'inkai Maleiwa tü pütchi jüsouktüinjatkat aka wanaa sümää tia", nümakalaka Jesú namüin.

Nüchiki wane wayuu kachiirua aa'inchi washirüü

¹³Je wane wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua, müshi nümuin Jesú:

—Ekirajükalee, anashi müleka puluwataale nümuin chi tepayakai süpüla naapüinjatüin tamüin süpüshi tü ni'ipünaakat chi washikai wapüla ouktaiwa'aya nia —nümakalaka nümuin.

¹⁴Nüsouktakalaka Jesú:

—Nnojoishi e'itaanüin taya sünain pütchipü'üin süpüla pümuinjachin taya süchiirua tia —nümakalaka nümuin.

¹⁵Nümakalaka joolu'u Jesú namüin na wayuukana napüshua:

—Jalia jia suulia kachiiruaa aa'in tü washirüukat. Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojolüinjatü shiain sükajee koo'omüin jümüin tü jükorolokot —nümakalaka namüin.

¹⁶O'ttüşhi joo Jesú sünain ekirajaa naya süka sukuipa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Eetaashi wane wayuu washirü. Wainma ma'i süchon tü nüpünajüinkat sulu'u niyüüjase.

¹⁷?Jalayaai paala tanaajaain tü tapüinajüinkat che'ojaapaja wane süpüla jana eeinjatüle shia tanaajaain?", ma müsü naa'in.

¹⁸"Nümakalaka joo chi wayuukai: 'Aa, tatüjaaitpa aa'u tü taa'inrüinjatkat. Tawasaje'reerü miichikat tüü süpüla takumajirün wane miichiirua eekai miyo'uin suulia, süpüla tanaajaainjatüin süpüshua takorolo je tü tapüinajüinkat yaa sulu'u. ¹⁹Je kettaapa tü miichikat, talateerü taa'in sünain maa: "Watta saalin korolo tama'ana joolu'u, tü

tepijaajeetkat atüma süpüla wainma juya. Anakaja joolu'u teemeraale, sümaa tekaain, sümaa tasaain sümaa talataa aa'in", meechi taya', müshi chi wayukai.

²⁰"Otta chi Maleiwakai, meechi nüümüin: 'Maa'inkaicche aa'in pia. So'u aikat tüü, anteerü ouktaa püümüin. ¿Jaraleerü saa'in püümüin makataka apüla tü pünaajaakat ma'i püpüla?'

²¹"Anuu tü tamakat joo jümuin: Chi eekai kachiiruain aa'in tü washirüükat sümaa nnojolin nüchajaain nüchiki Maleiwa, nnojoleerü kasain anain apüla nüümüin tü nuwashirüinkat ouktapa nia", nümakalaka Jesús namüin.

Aa'inmajünüshii na anoujashiikana nütüma Maleiwa

²²Naashajaakkalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: "Nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma jiyolojo. ²³Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojotsü shia in ne'e tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shia in ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma jiyolojo. ²⁴Jülija jaa'in sukuappa tü wawaachikalüirua. Mapünajüinsat shia je manajaalasat shia shikiin, nnojotpaja e'rüin jamü shia süka shikinnüin nütüma Maleiwa. Jialeeka jiakana, aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia sünain kojutüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüirua. ²⁵Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümuin süpüla epijawaa. ²⁶Nnojoleerü aapünün jümuin tü jiküinjatkat oo'ulaka tü jüshe'injatkat sükajee.

²⁷"Jülija jaa'in sukuappa tü süsiikat wüitüshii sünain anashantain ma'i tü süno'ukot. Mayaainje nnojolüin a'yataain je nnojolüin saainjüin süshe'in, alana'aleesia ma'i sünain anachonin shiyolojo suuliale'eya süno'u nüshe'in Salomón chi washitshaanakai sülaülashikai mma paala sümäiwa. ²⁸¿Jamüsü nnojotka'a jünoujain sünain jaal'inmajünüin nütüma Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa, mayaasüje julumaatüin shia sümaa sa'ajünüin mapa. Müshi'iya jiakana, aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tü süsiikalüirua wüitüshii. ²⁹⁻³⁰Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u tü nekünjatkat oo'ulaka tü nasünjatkat. Alu'ujasa jiakana, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaal'in sünain nütüjaain saa'u chi Jüshikai Maleiwa tü che'ojaakat jümuin je naa'inmajeena jia waneepia. ³¹Müleka keejiale jümuin niainjachin chi Maleiwakai aluwataaain jaa'u, aapüneerü jümuin süpüshua tü che'ojaakat jümuin", nümakalaka Jesús namüin.

³²"Jiakana aa'inmajuuushikana tatüma, mmolujayaa jia sheema ayüüläjüinaa tatüma. Soto jaal'in sünain nüchekiin chi Jüshikai Maleiwa süpüleerua juluwataainjanain wanaa nümaa so'uweena wane ka'i. ³³Anakaja müleka jüikküle süpüshi tü jükorolokot je tü jümuinüinkat süpüla jüslajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai che'ojaain sümüin. Müleka jükaalijüle wayuu, naapeerü jümuin Maleiwa

tü kasa anasü matüjainkat aja'ttaa, matüjainkat a'luwajünaa, matüjainkat ke'ewaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa.³⁴ Je sükajee tia, acheküsü jülijain jaal'in tü kasa anasü chakat iipünaa aapünüinjatkat jümüin", nümakalaka Jesús namüin.

**Eewaa aa'in süpüla nüle'ejüinjachin
Jesús nüchikua**

³⁵⁻³⁶ Ekirajjüshi joo Jesús süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Eeshi wane wayuu o'unüshi sünain wane mi'raa, shikiira ka'wayuusee. Nüpütin na nüchepchiakana nipialu'u süpüla eeinjatiin naa'in süpüla nüle'ejapa. Pejesü nashe'in na'ütpa'a süpüla na'anaamaatüinjatüin. Chuwatüsü natüma naramparase waneeopia. Eesü ma'i naa'inrúa nüpüla chi nalaamainkai süpüla neerulamaatüinjatüin tü so'ukot michi nüpüleerua nüntapa. Anakaja müle aka jia naa'in na achepchiaakana sünain ja'atapiin taya so'u tü ka'i tale'ejüinjatkat o'u jünainmüin.³⁷⁻³⁸ Eeshi süpüla tale'ejeechin süse'eru'upünaa ai je watta'achon maalü. Anakaja müleka keraajüle jia tapüla. Chi laamakai taküjakai achiki jümüin, süka eein naa'in na nüchepchiakana nüpüla, talataleesia ma'i naa'in nama. Na'atikalaka süshe'in achepchiee nünain. Nüikkajire'etkalaka na nüchepchiakana süpüla ekaa je niitajakalaka neküin.³⁹ Soto jaa'in wane kasa. Wane wayuu nipiajachi, müleka nütüjaaleje saa'u tü ka'i nüntajachikat o'u wane ka'ruwarai, nnojoireea süpüla nutunküinjachin suulia nikerolüin chi ka'ruwaraikai.⁴⁰ Müinjanaya jiakana, anashii

müleka keraajüle jia sümaa eein jaa'in tapüla tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aal'u jüttüma", nümakalaka Jesús namüin.

⁴¹ Nüsakirakalaka Pedro:

—Senyotkalee, tü püküjaipakat achiki wamüin, ćpüküjün joo wamüin wamüwiia je sümüinjattaapa wayuu süpüshua?

⁴² Asouktüshi chi Senyotkai: "Na'akajee na achepchieekana taküjakana achiki, aneekünüshi wane aa'inmajüi, chi eekai kekiin ma'i, chi tutükai sünain tü aluwataanakat anain nia. Nia nekiipü'üinjachikai na waneeinnua süpüla ekiraa naya.⁴³ Je nüle'ejapa chi nülaamainkai, talateerü ma'i naa'in nümaa müleka ayatüle naa'inriin süpüshua tü ni'itaakat nüpüleerua.⁴⁴ Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaneechi nia nütüma chi nülaamainkai süpüla laülaain saa'u süpüshua'ale tü kasa eekat nüma'ana.

⁴⁵ "Jama müleka nnojorule jütüyüün nia sümüin nünüki chi nülaamainkai, müleka 'Nnojoleechi antamaatiin chi talaamaainkai nüchikua' nümataarüle ne'e sünain emi'ijawaa oo'ulaka sünain eperuwawaa je sünain ni'yaajüin na achepchieekana wanaa nümaa, na tooloyukana otta na jieyuukana?

⁴⁶ Antalaa meechia chi nülaamainkai so'u wane ka'i nnojotkat na'atapiin o'u nia. Süsala meechia nia nütüma. Ni'ikajaajeechi nia na'akamüin na eekai ne'rüliin wayumüin namüin nalaamain eere ne'rüin müliaa napüshua.

⁴⁷⁻⁴⁸ "Chi wayuu eekai nütüjaain saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai

nüpüleerua, anakaja müleka naa'inrüle waneepia tia. Je chi aapünakai amüin kasa wainma süpüla ni'yataainjachin nümüin Maleiwa, acheküshi naa'inrüin süpüshua tü e'itaanakat nüpüla. Jiakana judiókana nüchepchiakana Maleiwa, atüjaakana saa'u tü nuluwataakat anain, müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua je nnojorule eein jaa'in sünain tü ka'i tale'ejüinjatkot o'u, mülleena ma'i jia nütüma Maleiwa süssalajee tia. Akaajasa wane wayuu eekai nnojolin nütüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa, müleka kaainjarale nia, jiyatteerü tü nümlülainkat süssalajee tia", nümakalaka Jesús.

Akatajiraasü wayuu naa'ujee Jesús

⁴⁹⁻⁵⁰Nüküjakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana súchiki tü alatüinjatkot namüin na eekai nanoujain nünain: "Yapashi taya süpüla ouktaa sünainjee tayouktünün sütümä wayuu wainma. Te'rüin tamüllala wanaa sümää ta'lätapüin tü takaliakat süpüla ouktaa wane'ere'eya suu'ulaain toulia kettaapa takalia. Kasataalejese su'ttuin maalü tü takaliakat. Je jiakana anoujashiikana tanain, ayoutüneena jiakanaya wanaa tamaa. ⁵¹Aluwataaushi taya, saa'in jümüin, süpüla achiajawaan wayuu atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoishi süpüljachin taya tia. Süpüljachi mojujiraainjatüin wayuu tatüma saalijee tü taa'irnakat je tü tekirajakat anain. ⁵²Süchikijee ka'ikat tüü, ne'ipoleena na anoujashiikana tanain na manoujainsaliikana. Sulu'u wane

miichi eere eein wayuu maa aka ja'rai, a'ülüjeena na apünüinshiikana namüin na piamashiikana, je na piamashiikana namüin na apünüinshiikana. ⁵³A'ülüjeeechi wane wayuu nümüin chi nüchonkai je chi nüchonkai nümüin chi nüshikai. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü süchonkot je tü süchonkot sümüin tü shiikat. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü sa'ütkat je tü sa'ütkat sümüin tü niikat chi su'wayuusekai", nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Mayaawasesat wayuu sünain tü nüchekakat Maleiwa

⁵⁴Nümakalaka joo Jesús sümüin tü wayuokolüirua wattakat saalin sünain nüchiajaain naya: "Jiakana, müleka ji'rüle sükojojooin tü sirumakat wopujeekana, 'Jalia, a'iteesü juya', mamaatuishii jia. Shiimün sünain sül'iteerüin. ⁵⁵Ottamüleka ji'rüle tü jouktaikat sünain suwataain, 'Jouktale'olujana waya', müşihii jia. Shiimün sünain sajal'ajaain juya sütümajee tia. ⁵⁶Jiakana piamatana o'upünaa, kayaawaseshii jia sümüin tü jouktaikat oo'ulaka tü sirumakat, čjamüsü nnojotka'a jiyaawatüin saa'u kasain tü taa'irnakat maa'ulu yaa?

⁵⁷⁻⁵⁹"Jaapa tü tamüinjatkot joolu'u: Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, acheküshi pütüjamaatüin pünüiki nümüin süpülapünaa nuluwataain wane pütchipüü pünainmün suulia kojutajün püpüleerua. Akaajaa jiakana, jiyaawata jumaala saa'u sünain che'ojaain jümüin anajiraain jia joolu'u nümaa Maleiwa", nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

**Nukuaippainjatkat chi
makatalaainkai suulia naainjala**

13

¹Arütkaasü joolu'u wane wayuuirua nünainmünin Jesús süpüla naküjain nümüin süchiki wane wayuuirua judío Galileaje'ewalii na o'utünakana aa'in. Wanaa sümaa naapüin tü namü'tinüinkat nümüin Maleiwa süpüla ouktaa saa'u naainjala, o'utüna aa'inchii naya nütüma Pilato, chi sülaülashikai mma.
²Nümakalaka Jesú: "Saa'in jümüin, ɿouktüshii naya süka alana'aleen naainjala noulia na waneeirua?
³Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala jia: Müleka nnojorule jiyaawajaain suulia jaainjala, amüloouleenia ne'e jia waneepia maa aka amüloulin na wayukana. ⁴Je soto jaa'in na wayuu polookana mekiisalümüin sujuttakana aa'u tü 'torre' kanüliakat Siloé. Saa'in jümüin, ɿouktüshii naya süka alana'aleen naainjala noulia na waneeirua chakana Jerusalén?
⁵Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala jia tachikua: Müleka nnojorule jükatalaain suulia jaainjala, amüloouleenia ne'e jia waneepia maa aka amüloulin na wayukana", nümakalaka Jesú namüin.

⁶Ekirajüshi joo Jesú süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Nümüsü püetchikat tüü sümüin tü wayuu nnojoyütkalia akatalaain suulia saainjala: "Eesü wane wunu'u kanüliasü 'higuera' apünajuushi sulu'u niyüüjase wane wayuu. Je so'u wane ka'i, antiishi chi wayuu kayüüjaseshikai süpüla asü'ütaa süchon tü wunu'ukot. Machonkalaka shia nüpüla. ⁷Nümakalaka joo

nümüin chi aa'inmajüikai tü niyütüjasekat: 'Apününichi taya juya sünain tantawalin yaamüin shii'liree asü'ütaa süchon tü wunu'ukot. Machonsont shia waneepia. Anakaja müleka püshottüle shia süpüla püpünajiin wane wunu'u jeket shii'liraka', nümakalaka nümüin. ⁸Nüsouktakalaka joolu'u chi aa'inmajüikai saa'u: 'Waa'iraa, anasü müleka woo'ulaale paala shia süpüla wane juya. Tapoteerü ekiiru'upüinaa süpüla tejitüin kaa'ulacha'a kama'a aneertüle sütüma. ⁹Müleka kachonle shia, woo'ulaajeerü. Akaajasa nnojorule, washotteerü', nümakalaka chi aa'inmajüikai".

**Anasü wane wayuu nütüma
Jesús so'u sükalia eemerawaa**

¹⁰Ekirajüshi Jesú sulu'u wane ekirajülee so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judókana. ¹¹Shiasa'a sulu'u tü ekirajüleekat, eejatü wane wayuu ayuuisü poloo mekiisalümüin juya. Jokotüsü shia sünain waraitaa süka yolujaasiriin shia. ¹²⁻¹³Shiasa ni'rapa Jesú tü wayukot, neenajakalaka shia nünainmünin sünain nümüin sümüin:

—Maachee, anaitpa joo pia suulia tü ayuuliikat.

Ni'itaakalaka najapü saa'u. Lotoloo müsüja tü wayukot sünain waraitaa sümaa su'waajüin ma'i Maleiwa. ¹⁴Otta chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, jashichishi ma'i nia nümüin Jesú süka anain nütüma wane wayuu so'u tü nakaliakat sünain eemerawaa. Nümakalaka chi laülaashikai sümüin tü wayuu eejatkalüirua:

—Eesü aippirua ka'i wa'yataainjatkat o'u. Acheküü antaa wayuu süpüla eyajünaa so'u

ka'ikaluirua tia. Nnojotsü anain jüntüle so'u tü ka'i weemeraakat o'u, süka shiain a'yatawaa tü eiyajünaakat.

¹⁵Nüsouktakalaka chi Senyotkai nümüin:

—Piakai, piidakai o'upünaa, ḷkasa paa'irraka so'u tü ka'i weemeraakat o'u? ḷNnojotsüjasa ji'yataain sünain taashin püttüma püpüliise sümaa püsachirat süpüla asaa wüin so'u sükalia tü eemerawaakat?

¹⁶Shialeeka tü nuu'uliwo'ukot

Abraham polootkat mekiisalümüin juya sünain kapüü nütüma Satanás süka wane ayuulii, ḷanasüche waapüle taashii sümün suulia tü ayuulikat mayaainje sükalialin tü eemerawaakat? —nümakalaka Jesús nümüin.

¹⁷Japüsü tü nü'lünüükäluirua Jesús süttüma tü nümakat nümüin chi laülaashikai. Otta tü wayuu eejatkäluirua, talatüsü ma'i saa'in süttüma tü kasa naa'irrakat, süka anashaatain ma'i shia.

Sukuaiippa tü nuluwataayakat Maleiwa

¹⁸Nüsakirakalaka Jesús na wayuukana: “Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaa? ¹⁹Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaiippa sü'i ü tü ‘mostaza’ münakat. Mayaainje jo'uuchoin ma'i shia wanaa sümaa siüpnajünün, miyo'u tü suu'uliakat süsotapa. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

²⁰Nüsakirakalaka joo naya nachikuia: “Jamüsü, saa'in

jümüin, nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa? ²¹Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaiippa tü oolojiakat pan ejitünakat süttüma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaainje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua süttüma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

Na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere nuluwataain

²²Sünain nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, ajuntawaishi sulu'upünaa tü pueulokäluirua wopulu'ukot süpüla nikirajüinjatüin tü wayuukäluirua. ²³Nüsakinnakalaka nütüma wane wayuu:

—Senyotkalee, ḷpalitchon ne'e tü o'ttasüjatkäluirua?

Asouktüshi Jesús nümüin:

²⁴⁻²⁵—Chi eekai nnojolüin nünoujain tanain, nnojoleechi ountüin ekeroloo chamiin eere nuluwataain Maleiwa. Wainmeerü wayuu mekerolüinkat, mayaainje nekeroleein, süka nnojolüin shiimün tü nanoulakat. Chi shiimüinkai sünain anoujaa, müshi aka saa'in wane wayuu eekai shikerolüin sulu'upünaa wane so'u miichi eekai moulin. Je jaikana, jalia jia suulia mekerotüinja. Nala wayuu eekai nnojolüin shiimün sünain nanoujain, müshii aka naa'in wane wayuuirua antakana sa'wai süchukumüin süsürünnün wane miichi, ja'itaina neenaküin chi nipiajachikai anooipa'ajee süka süpüshua naa'in: “Waa'iraa, peerula

wapüleerua miicho'ukot". Asoukta meechia nia namüin: "Nnojoliishii jia te'raajüin. Nnojoishii tatüjaain aa'u jalaje'ewaliin jia".²⁶"Soto paa'in. Ekaapü'üshii waya pümaa, asaapü'üshii waya pümaa, je waapapü'üin tü pikirajakat anain waya sainküün mma", meena naya nümüin.²⁷"Jiakana kaainjaraliikana, ju'una yaajee toulia. Nnojoliishii jia te'raajüin. Nnojoishii tatüjaain aa'u jaleje'ewaliin jia", meechi nia namüin.

²⁸"Meena na manoujainsaliikana so'uweena wane ka'i sünain na'yalajüin ma'i saalijee mekerotirujuin chamüin eere nuluwataain Maleiwa. Ne'reena ne'e wattajee Abraham nümaa Maleiwa chaa eere nuluwataain, oo'ulaka Isaac, je Jacobo, oo'ulaka na nünükimaajanakana Maleiwa napüshua. Mojeerü ma'i naa'in, süka nnojoliin nountüin nekerötüin süpüla eeinjanain naya cha'aya namaa.²⁹¿Jaralii na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere nuluwataain? Nayeenä na shiimüinkana sünain anoujaa, na chaje'ewaliikana wiinnaajee, waapünaajee, palaapünaajee, oo'ulaka uuchijee. Ekeroleena napüshua chamüin süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa sünainmüin wane ekawaa miyo'u eenakünakat apüla naya.³⁰Ja'itaina joolu'u maa'ulu yaa mojutüin na anoujashiikana sütüma wayuu, ekeroleena naya nüma'anamüin Maleiwa so'u ka'ikat tia. Akaajasa na manoujainsaliikana, mayaashijie kojutüin naya sütüma wayuu maa'ulu yaa, nnojoleena kasajanain nümüin Maleiwa so'u ka'ikat tia", nümakalaka Jesús namüin.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

³¹Wanaa sümaa tia, antüshii joo wane na fariseokana nünainmüin Jesús süpüla maa nümüin:

—Nu'utee aa'inchi pia Herodes, chi süläälakai mma. Acheküshi pu'unamaatüin yaajee yaa nuulia — namakalaka nümüin Jesús.

³²⁻³³Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una jümaiwa nümüin chi e'rüliyaakai aa'in wayumüin sünain isayüliain apünüin ka'i ne'e süpüla taa'inxrüin süpüshua tü anekünakat apüla taya. Ayateechi taya joolu'u sünain tojuittirün yolujaa je sünain teiyajüin wayuu. Nnojoishi taya oo'ulaainjachin suulia wane'ere'eya keraain süpüshua tü aluwataanakat anain taya. Tatüjaaa aa'ut sünain tanteechin Jerusalénmüin, süka nnojolin süpüla ouktajachin wane nünükimaajachi Maleiwa, maa aka taya, sa'atalu'u Jerusalén — nümakalaka Jesús namüin.

³⁴Jülijakalaka naa'in Jesús tü wayuukolürrua eekat sulu'u Jerusalén sünain nümüin mayaa: "Aituala ma'i jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana, jia o'utakana naa'in süka ipa na nünükimaajanakana Maleiwa aluwataaushikana jünainmüin. Kee'ireepü'üsü ma'i taa'in taa'inmajüin jia, maa aka saa'inmajüin süchon wane kaliina. Otta jiakana, jiyouktajaa amaalü tia.³⁵Sükajee tia, nnojoliinapa kasajanain jia nümüin Maleiwa. Müshi taya joolu'u jümuin jia manoujainsaliikana tanain: Nnojoleechi taya ji'rüin tachikua wane'ere'eya jümaleepa tamüin: 'Anata'aleeshija'a ma'i chi

Nüjünalakai Maleiwa' ", nümakalaka Jesús.

**Jesús sünain wane ekawaa
nipialu'u wane fariseo**

14 ¹So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, eenajinnüshi Jesús sünain wane ekawaa nipialu'umüin wane wayuu fariseo kojutkai sütüma wayuu. Je cha'aya, eeshii na nü'ünütükana Jesús nüpüla süpüla natüjaain naa'u müleka niyyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u. ²Shiasa eekalaka wane wayuu ayuuishi nüpüla Jesús. Shütüsü ma'i nütüna otta nüsa'a. ³Nüsakirakalaka joo Jesús na fariseokana je na karalouktamaajanakana ekaakana nümaa:

—Naashin Moisés, Łanasü eiyajaa wayuu so'u süka'iya tü eemerawaakat, nnojottaapa anain shia? —nümakalaka namüin.

⁴Nayasa na wayuukana, ko'utakalaka naya. Neenakakalaka joolu'u Jesús chi ayuuishikai nünainmüin süpüla niyyajüinjachin nia. Nüjütakalaka nia süchikjee.

⁵Nüsakirakalaka joo Jesús na wayuukana:

—¿Jameerü müleka sujutuule wane jüpülliise sulu'u wane ishi sükalio'u tü eemerawaakat? ¿Je müleka shiale ojutuuin jüsachiratse? ¿Nnojoleerü jiyl'lamaatüin ja'itainje sükalio'uin eemerawaa? —nümakalaka Jesús namüin.

⁶Otta na wayuukana, ko'uko'utshii naya, süka isain nachiki nasouktiajatkat.

⁷Ni'rapa Jesús na wayuukana antakana sünain tü ekawaakat sünain naikkaajaain peje nünain chi eenajitkai naya shii'ree

kojuteein naya sütüma wayuu, nikirajakalaka naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma.

Müshi nia namüin: ⁸“Müleka peenajinnüle sünain shikiira wane ka'wayuusee, nnojo püikkalaain yaa peje nünain chi ka'wayuuseshikai shii'iree kojuteein pia sütüma wayuu. ¿Jameechi müleka nüntüle wane wayuu püchiiruajee eekai kojutüin ma'i sütüma wayuu puulia?

⁹‘Anakaja müleka püsünnaale nüpileerua’, müneechi pia nütüma chi eenajitkai pia. Japüi meechia pia süka asha'wale'ennaa sa'aka wayuu eekai yaain shi'rajüsün ne'e tü ekawaakat. ¹⁰Shia anaka alu'u, püikkalaale palajana sa'aka tü e'rajaasükalüirua ne'e. Arütkaa meechia pünainmüin chi eenajitkai pia sünain nümuin pümuin:

‘Wa'lee, jalaichi püikkalaaiwa yaa nü'ütpa'a chi ka'wayuuseshikai’.

Kojuteechikalaka pia sütüma

süpüshua tü ekaasükalüirua sükajee

tia. ¹¹Soto jaa'in wane kasa. Chi

eekeel kee'ireein naa'in kojuteein

sütüma wayuu, nnojoleechi kojutüin.

Japüleechi ne'e. Alu'usa chi eekai

nnojolin müliain naa'in shii'iree

kojutaa, nieechi kojutka'aya”,

nümakalaka Jesús.

¹²Naashaajaakalaka joolu'u Jesús nümuin chi wayuukai eenajitshikai: “Müleka peenajirüle wayuu süpüla ekawaa pipialu'u, nnojo peenajirüin na püpuishikana ne'e namüiwa, na pütünajutumuyuukana ne'e oo'ulaka na wayuu washinnuukana kepiakana pü'ütpa'a ne'e, süka ke'icheerüin pümuin natüma tü ekawaakat paala pipialu'u. ¹³Naya peenajira na mojushiihana, na matünasalihana, na eekai masalain, je na eekai mo'uin. ¹⁴Anata'aleejeechija'a

ma'i pia sükajee tia, ja'itaina nnojolüin ke'ichin pümiin natüma. Nia Maleiwa awalaajüneechika atüma pia so'uweena tü ka'i naso'iraweeetkat o'u aa'in na wayuu anashiikana no'ulu'u", nümakalaka Jesús nümüin.

Süchiki wane ekawaa

¹⁵ Je shiasa sütuma tü nümakat Jesús, nüsouktakalaka waneeshia chi ekaashikai nümaa:

—Anata'aleejeechija'a ma'i chi wayuu eekai neenajinneechn sünain tü ekawaakat chamüin eere nuluwataain Maleiwa.

¹⁶ Nikirajakalaka joolu'u Jesús na wayuukana süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainkün mma, süpüla nii'yatiinjatüin namüin jaraluinjatüin nümaain Maleiwa chamüin eere nuluwataain. Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu. Neenajitkalaka wainma wayuu nipialu'umüin süpüla wane ekawaa miyo'u so'u wane ka'i". ¹⁷ Je kettaapa tü eküütkat, nüjütakalaka waneeshia chi nipiunasekai nanainmüin na eenajiruushikana paala: 'Jalaina jümaala, kettaaitpa tü eküütkat jüpüla', nümakalaka namüin.

¹⁸ Nayasa'a na eenajiruushikana napüshua, oo'ulaayaa müşhi naya suulia o'unaa. 'Ayalajüichipa taya wane yüüja. Chawaika'a taya analaain sümüin, makatajachikalaka taya suulia o'unaa sünainmüin tia ekawaakat', müşhi wane. ¹⁹ Je nünüki wane: 'Ayalajüichipa taya wane paa'a poloosü. Chawaika'a taya eki'rajiin shia. Mo'unüinyeechi taya sünainmüin tia ekawaakat', müşhi nia. ²⁰ Je nünüki chi wane: 'Isaitpa tachiki o'unaa süka ka'wayuuseichipain ne'e taya'.

²¹ "Nüle'ejakalaka chi nipiunasekai süpüla nüküjain nümüin chi nülaamainkai süchiki tü wayuukolüirua sünain mantüinjanain naya. Naashichijaakalaka ma'i joo chi nipiachikai sütuma tia. 'Pu'una pü mata sainkün miichi je chaa metkaaralu'upünaa süpüla shiain peenajüin tü mojusükalüirua. Peenaja wayuu eekai matünain, eekai mo'uin je eekai masa'ain', nümakalaka nümüin chi nipiunasekai.

²² "Je nüle'ejapa chi nipiunasekai, 'Aluwataashikalee, taa'inrüitpa tü puluwataakat anain taya. Otta tü pipiakat, nnojolüyülia shia wotüin', nümakalaka nümüin. ²³ Asouktüshi joolu'u chi nülaamainkai: 'Pu'una pü mata joolu'u sulu'upünaa tü wopukot süpüshua, sainkün mmakat süpüshua, süpüla pükotchajüin wayuu eekai eein ne'e süpüla wotüinjatüin tü tepiakat sütuma. ²⁴ Akaajaa tü wayuu eenajinnakalüirua paala tatüma, nnojoleerü pikerotirüin shia sünain tü ekawaakat yaa tepialu'u saa'u mantüinyeein paala naya', müşhi nümüin chi nipiunasekai". Kettaasü nünüki Jesú sünain nikirajüin na wayuukana.

Na anoujashii eekai alin ma'i Cristo napüla

²⁵ Nu'unakalaka joo Jesús sünain eein wayuu watta saalin nümaa. Nujununtaakalaka joo süpüla aashajawaa sümaa tü wayuukolüirua sünain maa namüin: ²⁶ "Wane wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, müleka niyouktüle müliaa je ouktaa taa'ujee, mojushisü süpüla tekirajüin nia. Süka jamiiin, wane

tekirajüin, alinjachi taya nüpüla süka süpüshua naa'in noulia'eya nüshi, nii, nu'wayuuse, nüchooin oo'ulaka na nuwalayuukana.

Meena aka maalinkai naya nüpüla saa'u tayain alin ma'i nüpüla.

²⁷ Chi wayuu eekai niyoutalaa nümuin taya ni'rapa müliaa sümaa mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoishi wanaain sümaa niainjachin wane tekirajüin.

²⁸ ¿Jameechi pia müleka pükumajeere wane miichi eekai anashaatain ma'i? Acheküü jülijain paa'l in palajana sünain jerainjatüin sujuittakat aa'u tü miichikat, suulia saja'laja'alaa in pünneetse süpülapünaa kettaain shia, ²⁹⁻³⁰ suulia shiajüin eein ne'e tü süpülapjanakat miichi sümüwi. 'Isasü nüchiki keraainjatüin nütüma tü miichikat o'ttakat paala', ma meeria tü wayuukoliirua pümuin sünain shime'erainpalain pia.

³¹ "Saa'in pümuin, wane sülaülashikai mma kama'anakai ne'e 10.000 surulaat, ɿeeshi süpüla nujuittüin sünainatkawaa nümaa chi nü'ünüü kama'anakai 20.000 surulaat? Acheküü jülijain naa'l in palajana müleka nükanajeechire chi nü'ünüükai.

³² Müleka niyaawatüle saa'u sünain nnojoleechin nükanajüin, acheküshi nuluwataainjachin wane wayuu anülieein süpüla achuntaa anaawaa nnojoliwa'aya nüntüin chi nü'ünüükai nünainmuin süpüla atkawaa. ³³ Aka'aya jukuaippa jiakana wane'ewaire jukua: Acheküü jülijain ja'a'l in palajana tü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa. Müleka nnojoliire yapain jia süpüla jaawalüin süpüshua tü juwashirüinkat süpüleerua

a'yatawaa tamüin, je müleka nnojoliire yapain jia süpüla müliaa je süpüla ouktaa taa'lujee, mojushisü süpüla tekirajüin jia", nümakalaka Jesüs namüin.

³⁴ Nikirajakalaka joo Jesús nüchikua süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Anasü ma'i tü ichiikat süpüla e'ichiiaya. Otta müleka me'ejüle, nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu.

³⁵ Ojotünüsü ne'e anouipa'a süka nnojolüin anain süpüla ekünaa je süpüla shiküin mürüt. Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüin noonooin sümaa tanüiki, nnojoleerü kasain naamüin tamüin. Chi eekai nühatteein tanüiki, anasü müleka jülijüle naa'in", nümakalaka Jesüs namüin.

Süchiki wane anneerü machikisat

15 ¹ Je so'u wane ka'i, arütkaashii wane wayuuirua nünainmüin Jesús süpüla aapajaa nüniiki, na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajüliikana neerü nümuin chi sülaülashikai mma. ² Otta na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, ejejeraashii naya sünain namüin:

—Atak, mojusü naa'inrakat chira wayuukai. Kamaneeshi namüin na kaainjaraliikana otta ekaashi joo nia nama'aaya —müshii naya.

³ Otta Jesús, süka nütiijaain saa'u tü jülijakat naa'in, nikirajakalaka na wayuukana süka sukuappa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: ⁴ "¿Jarai wayuu yaa ja'akjee, müleka kamü'ününre nia poloo shikii anneerü je machikitaarüle waneesia sünainjee, nüpiuterü tü süpüshikat, tü

mekietsatkat shikii mekietsalümüin, chaa süpa'a tü anooikat süpüla o'unaa sünain achajawaa súchiki tü machikisatkat, je wane'ereein nuu'ulaain suulia achajawaa nüntapa sünain? ⁵Je nüntapa sünain, ni'itaain shia nünulo'üpünaa sünain talatüin ma'i naa'in. ⁶Je nüntapa nipialu'umüin, neenakeerü tü nütünajutumuukalüirua oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükät nü'ütpünaa, sünain maa namüin: 'Talata jaa'in wanaa tamaa, süka ja'yaitpain wane ta'anneetse machikisat paala'. ⁷Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai, maa aka na yaakana tamaa, müleka nükatalaaale suulia naainjala. Talatüshii ma'i naya nümaa suuliale'eya sümaa mekietsatkat shikii mekietsalümüin wayuu eekai müin aka jiakana fariseokana, jia nnojoliikana mojuin aa'in saalin jaainjala saa'u anashiin jia no'ulu'u Maleiwa jaajiin", nümakalaka Jesús namüin.

Súchiki wane neerü machikisat

⁸Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namüin: "Müinka eere wane jierü yaa ja'aka, müleka kanneetsere shia poloo 'dracma', machikitaarüle suulia wane 'dracma', nnojotsü süpüla suu'ulaainjatüin shia. Acheküsü süpüla súchuwajaainjatüin suramparase süpüla súchajaamaatüin súchiki süka wane awareejia süpa'apünaa tü shipiakat süpürale'e suu'ulaain súntapa sünain. ⁹Je súntapa sünain, seenakeerü tü sütünajutumuukalüirua oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükät sü'ütpünaa sünain maa namüin:

'Talata jaa'in wanaa tamaa süka ja'yaitpain wane tanneetse machikisat paala'. ¹⁰Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai müleka nuu'ulaale suulia naainjala", nümakalaka Jesús namüin.

Núchiki wane emüliee maa'insai

¹¹Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namüin: "Eetaashi wane wayuu oo'ulaka piamashii nüchooin tooloyuu nümaa. ¹²So'u wane ka'i, naashajaataalakalaka chi emülieekai nümaa chi nüshikai: 'Taataa, paapa pümata tamüin joolu'u tü tapatseinjatkat pütüma', nümakalaka nümuin. Otta chi nüshikai, naapa nümsüja tü nükorolokot namüin na nüchoinkana wane'ewai nakua.

¹³"Shiasa mapa tia, nu'unakalaka chi emülieekai sulu'umüin wane mma wattamüin sümaa súliapala tü kasa nüsüläjakat chi nüshikai nümuin. Je nüntapa chamüin cha'aya, naja'ttirüin tü nünneetsekät süpüshua sünain tü kasa eekai nücheküin naa'inreein. Müshi aka maa'inkai naa'in sümaa. ¹⁴Shiasa mapa wanaa sümaa saja'lajaan tü nünneetsekät nuulia, aisü ma'i jamü sümuin tü wayuukolüirua chakat kepiain cha'aya süka nnojolüin sü'itiin juya. Je chi jima'aikai, o'ttushi nia sünain müliaa sütüma jamü. ¹⁵Nuchuntakalaka a'yatawwaa nümuin wane wayuu chaje'ewai cha'aya sulu'u tia mmakat. Nuluwataanakalaka nütüma sünain ekajiraatüü nüpüüliksekalüirua. ¹⁶Aisü ma'i jamü nümuin süka nnojolüin saapünüin eküüli nümuin. Nikeetaa amüinrü joo

tü su'lojooyakat, tü shikakat tü
püülükkalüirua nütüma.

¹⁷“Niyaawaajaakalaka joo aa'in
chi jima'aikai mapa saalin ouktuin
ma'i nia jamü. Müsü joolu'u
naa'in: ‘Ouktajai cheje ne'e taya
sütüma jamü, otta niipiunaseirua
tashi, emirashii ma'i naya
waneepia. ¹⁸Anainja tojuittüle
yaajee tale'ejaiwa nünainmünin
tashi tamaiwa nümüin: “Taataa,
kaainjalashi taya nuulia chi
Maleiwakai je puuliaya. ¹⁹Nnojoi
mata müin aka taya wane püchon.
Anakaja müleka pipiunasesere ne'e
taya”, meechi’. ²⁰Nu'unakalaka joo
chaje'eya nünainmünin chi nüshikai.

“Ni'rakalaka joo chi nüshikai nia
nüpanapa seeiwa'aya ka'yatajee.
Nuwataakalaka nüpanapa.
Nuko'ojooin nünain je nüpesüjün
nia süka nümlüliajün nia naa'inyaka.
²¹Nümakalaka chi jima'aikai:
‘Taataa, kaainjalashi taya nuulia chi
Maleiwakai je puuliaya. Nnojoi mata
müin aka taya wane püchon’.

²²“Nümakalaka joo chi nüshikai
namüin na nüchepchiakanairua:
‘Jüsaaja jümata tü tashe'in
anashaatasükat ma'i süpüla
ja'latüinjatüin nünain. Oo'ulaka
wane tasüttijase, ji'itaa sünain
najapü. Oo'ulaka wane asapaatsee,
ja'ata sünain nuu'ui. ²³Je jüsaaja
jümata wane paa'achon eekai
kaüsün ju'utaiwa naa'in, wekaiwa,
wemi'ijaiwa naa'u chi tachonkai.
²⁴Paala nia, maa'awashi toulia, je
joolu'u, ja'yaichipa', nümakalaka.
No'ttakalaka joo sünain emi'jaa.

²⁵“Otta chi nipayakai wanaa
sümaa tü mi'iraakat, chashi nia
a'yataain sulu'u tü niyütüjasekat.
Je nüntapa miichipa'amüin,
naapüin kaasha'ira saa'u tü

yonnakat. ²⁶‘Kasaajutü tü
mi'iraakat?’, nümakalaka nümüin
wane nüchepchia chi nüshikai.

²⁷Asouktüshi chi achepchiaakai
nümüin: ‘Niaichi yalaka ale'ejünin chi
pimüliakai chajee wattajee sünain
katüin no'u. Otta chi püshikai,
nu'utirüin naa'in wane paa'achon
kaüsüshi süpüla nimi'ijirüinjachin
naa'u’.

²⁸“Naashichiijaakalaka joo chi
epayaakai süttüma tia. Niyoukta
achikit ekeroloo sünainmünin tü
mi'iraakat. Otta chi nüshikai,
nujuittaakalaka joo nünainmünin
süpüla nüchuntüin nümüin
shii'iree nimi'ijiraweein namaa.

²⁹Nüsouktakalaka joolu'u chi
nüchonkai: ‘Pipiunase aa'inchi ma'i
taya sünain taa'inrüin waneepia
süpuhsua tü puluwataakat anain
taya. Je nnojoishi aapüichin pia
tamüin wane kaa'ulachonyaakajie'e
ne'e süpüla temi'ijia namaa
tatünajunnuu. ³⁰Shiasa joo naa'u
chi püchonkai, aja'laje'etkai tü
puwashirüinkat puulia sünain jieyuu
maa'insat, pu'utirüin naa'in wane
paa'achon kaüsüshi saa'u nüle'ejünin
pünainmünin’. ³¹Asouktüshi joo chi
nüshikai: ‘Tachee, tamaashi pia
waneepia. Je süpuhsua'ale tü kasa
tama'anakat, pükorolo piakai. ³²Otta
joolu'u, emi'ijireeshii waya süka
talatüin waa'in saa'u nüle'ejüchipain
chi pimüliakai. Paala nia,
maa'awashi toulia, je joolu'u,
ja'yaichipa', nümakalaka chi nüshikai
nümüin”. Kettaasü nünüiki Jesús
sünain nikirajüin na wayuukana.

Nüchiki wane aa'inmajüi

16 ¹Ekirajüshi joo Jesús
na nikirajüinkana süka
sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin

mma. Müshi nia namüin: "Eejachi paala wane wayuu washirü oo'ulaka wane aa'inmajüü tü nuwashirüinkat. Je so'u wane ka'i, niyoojünakalaka achiki chi aa'inmajüükai sütümä wayuu nümüin chi nülaamainkai: 'A'lувайинüsü tü puwashirüinkat nütüma', müshii naya. ²Neenakakalaka chi nülaamainkai chi aa'inmajüükai sümää maa nümüin: 'Jamüsü tü taapakat püchiki? Püküja pümata tamüin süchiki tü paa'inrakat süka tü tawashirüinkat. Too'ule'ereechi pia joolu'u suulia a'yatawaa tamüin'.

³"Shiasa mapa tia, naashaje'etkalaka naa'in chi aa'inmajüükai: 'Kaseerü ta'yataaka anain süchikjee nuu'ule'erüin taya chi talaamainkai suulia a'yatawaa nümüin? Müleka ta'yataale sulu'u wane yüüja, aja'tteerü taa'in. Je müleka tojulijale, wane japtüllia tia. ⁴Ajüüsa'a paajüin, tatüjaaitpa aa'u tü taal'inrajatkat joolu'u süpüla takaalijününjachin sütümä wayuu süchikjee too'ule'ennüin suulia tü ta'yataainkät.

⁵"Neenakakalaka joo nünainmüin na wayuu kojuyaalakana nuulia chi nülaamainkai wane'ewai nakua. Nüsakirakalaka chi palajachikai: 'Jera pujuylaala nuulia chi talaamainkai?'. ⁶Asouktüshi nia: 'Kojuyaalashi taya seita, maa aka poloo shikii laata nuulia'. Nümakalaka joo chi aa'inmajüükai nümüin: 'Anuu tü karaloukta pujuylaalamajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla puwalaajüin ne'e ja'rai shikii laata nümüin'. ⁷Nüsakirakalaka chi wane'eya: 'Jera pujuylaala piakai nuulia chi talaamainkai?'. Asouktüshi nia: 'Kojuyaalashi taya maikkii, maa

aka poloo shikii toleeka nuulia'. Nümakalaka joo chi aa'inmajüükai nümüin: 'Anuu tü karaloukta pujuylaalamajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla puwalaajüin ne'e mekiisat shikii toleeka nümüin'.

⁸"Je niasa'a chi nülaamainkai sütümä ni'rün nia sünain tütuin ma'i sünain tü nukuaippakat, kaa'ushi naa'in mayaasüje'e nu'lujüin tü nuwashirüinkat", nümakalaka Jesús namüin.

Nikirajakalaka joo Jesús na nikirajüinkana sulu'uje'ere'eya tü naashajaaitpakat achiki namüin. Müshi nia namüin: "Tü manoujainsatkalüirua maa'ulu yaa, alana'aleeshija'a sünain tütuin suuliale'eya tü anoujasükalüirua. ⁹Tamüshii paala joo jia: Anakaja müleka tüttüle jiakanaya sünain jaal'inrüin tü anasükat sümüin wayuu süka jünneetse, süpüla alinjanain jia süpüla wayuu wainma. Je ja'itaka'a saja'lajaajeerüin tü jünneetsetkat so'uweena wane ka'i, na akaalijiuushikana jütüma, nayeena eeka jümaa chaa ipüinaa nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰Ayatüshi Jesús sünain nikirajüin na nikirajüinkana: "Müleka jaal'inrüle tü aluwataanakat anain jia, mayaainje malaachein shia, aneeküneena jia süpüla jaal'inrüinjatiin kasa anashaatasü. Maa'aya aka müleka nnojorule mojuin jaa'in saalijee jaainjala müleka ju'lujüle wane kasa eekai jayain, nnojoleerü mojuin jaal'in saalijee ju'lujüin wane kasa eekai kojutüin. ¹¹Je jiakan tekirajuinkana, müleka nnojoliire jaa'inrüin tü aluwataanakat anain jia nütüma chi

wayuu ji'yataakai amüin, nnojoleena aneekünün jia nütüma Maleiwa süpüla ji'yataainjanain nümüin.¹² Je müleka matüjünre jia süpüleerua jaa'inmajüin tü nuwashirüinkat chi jülaamainkai maa'ulu yaa, nnojoleerü aapüntüin kasa anasü jümüin nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i.

¹³“Maa aka kojuta'atile pihamashii laama nütüma chi a'yataaikai sünain alin nüpüla wane je sünain maalin nüpüla chi wane'e, meechi aka Maleiwa jüttüma müleka shiale kachiiruain jaa'in tü washirüükat nuuliale'eya”, nümakalaka Jesús namüin.

¹⁴ Otta na fariseokana naapapa tü nüküjakat Jesús namüin na nikirajüinkana, neme'erainpalashi nia, süka nayain kee'ireein aa'in washirüü waneepia.

¹⁵ Naashajaakalaka joo Jesús namüin: “Nnojotsü mojuin jaa'in saalijee jaainjala, süka shiaín ne'e anain o'ulu'u jia wayuu. Otta chi Maleiwakai, nütüjaaa aatü tü jukuaippakat süpüshua. Mayaashijje kojutüin jia süttüma wayuu, nüleejeena jia Maleiwa”, nümakalaka.

Nnojoleerü aja'ttüin tü nünükikat Maleiwa

¹⁶ Ayatüshi Jesús asouktüin namüin na fariseokana süka nayouktüin tü nikirajakat anain. Müshi nia namüin: “Je sümäiwa paala, nnojoliwa'aya niweetüin Juan sünain aküjaat tachiki sümüin wayuu, ekirajuushi na jutuushikana süttüma tü nüshajakat Moisés oo'ulaka natüma na nünükimaajanakana Maleiwa. Otta joolu'u süchikjee niweetüin

Juan, aküjünüsü sümüin wayuu sainkünin mmakat süpüshua süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Ja'itaina manoujain jia tanain, eestü wayuu wainma eekai kee'ireein saa'in ekeroloo chamüin eere nuluwataain Maleiwa.

¹⁷ Juu'ulaa suulia jiyouktüin tü tekirajakat anain. Soto jaa'in wane kasa. Tü mmakat je tü kasa chakat iitünaa, aja'lajaweerü so'u wane ka'i. Otta tü nünükikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü aja'ttüin. Nnojoleerü aja'ttüin waneeshikaiyaje no'u püitchi sünainjee,¹⁸ maa aka tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai sünain müin mayaa: ‘Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, müleka ka'wayuusere nia nüchikua, kaainjalashi suulia tü palajatkat nu'wayuuse. Je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümäa tü jeketkat nu'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaauhishitkat, kaainjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümäa tü jierü oo'ulaauhishitkat’”, nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu washirü

¹⁹ Süka na'waataain na fariseokana sulu'u anashiin no'ulu'u na wayuukana, aküjüshi joo Jesús süchiki wane wayuuirua piamasü. Müshi nia: “Eetaashi wane wayuu washirü. Kashe'inshi nia wane kuluulu anashaatasü kanüliasü ‘lino’. Anashaatasü ma'i niyolojo sulu'u. Je süka washirüin ma'i nia, emi'ijashi waneepia.²⁰⁻²¹ Je so'ulu'u tü nipiakat, e'ikünapü'ushi wane wayuu mojushi kanüliashi Lázaro süpüla nujulijainjachin nüputaaín

chi washitkai süka müliain nia jamü. Yaaka atachi nia. Je antüsü erüirua nünainmüin süpüla she'erujaain tü nütoutakat yaakasükat.

²²“Shiasa mapa, ouktüshi chi ajulijapü'ükai. Sükajee nüchoin Maleiwa, nüsaajünakalaka nü'ütpa'amüin Abraham süttüma wane aapieerua nüma'anajeejatü Maleiwa. Otta müşhia chi washitkai, ouktüshi nüchiiruajee. Nojoitünakalaka. Sükajee nnojolin nüchoin Maleiwa, nüsaajünakalaka sulu'umüin süpülee tü ouktüsükalüirua kanüliakat Hades. ²³Müliakalaka ma'i joo chi washitkai cha'aya. Niirakaakalaka chaa watta sünain ni'rüin Abraham otta müşhia Lázaro nü'ütpa'a.

²⁴‘Taata Abraham’, müşhi joo chi washitkai nümüin, ‘anashi müleka püümüliajüle taya. Müliashi ma'i taya süttüma tü sikikat. Püjüta tamüin Lázaro yalajee nücholotiraiwa najapü shiroku wüin nüchüttaiwa süpa'a tayee’, nümakalaka.

²⁵Asouktüshi Abraham: ‘Tachee, soto paa'in anapü'ün ma'i pia sulu'u puwashirüin kataiwa'aya po'u. Otta müşhia Lázaro, müliapü'ükai, nnojotpü'üsü kasain eein nüma'ana. Otta joolu'u, talatüitpa naa'in ya'aya. Otta müşhia piakai, pi'rüin joolu'u müliaa. ²⁶Je mojushiisü süpüla sülatüin wayuu chajee yaamüin yaa, maa aka mojushiin alataa yaajee chamüin cha'aya, süka eein wane ishi jerutshaatain ma'i yaa pasanain wanain’.

²⁷⁻²⁸“Nümakalaka joo chi washitkai nümüin Abraham: ‘Taataa, tachuntüin püümüin süka süpüshua taa'in, puluwataa pümata Lázaro chaa nipialu'umüin chi tashikai, eere eein ja'raisüirua tawalayuu, süpüla

nüchiaain naya suulia nantajüin yaamüin sa'akamüin watta saalin müliaa’, nümakalaka. ²⁹Asouktüshi Abraham: ‘Eesü nama'ana tü ashajuushikat nütıma Moisés je natüma na nünükimaajanakanana Maleiwa paala sümäiwa. Anasü jülüjale naa'in tü naashajaakat achiki’, nümakalaka. ³⁰‘Taata Abraham, nnojotsü nanoujain tü naküjakat achiki. Akaajasa müleka su'unüle nanainmüin wane wayuu eekai suso'iraain aa'in süchikijee ouktaa, ayaawajaweeda naya süpüla noo'ulaainjatüin suulia naainjala’. ³¹Nüsouktakalaka Abraham: ‘Müleka moonooinre naya sümaa nüntüki Moisés je nanüki na nünükimaajanakanana Maleiwa, meenaja'a ne'e moonooin sümaa sünüiki wane wayuu eekai suso'iraasiin saa'l'in süchikijee ouktaa’, nümakalaka nümüin chi washitkai”. Kettaasü joolu'u nünüki Jesú namüin na fariseokana.

Chi nüchepchiakai Maleiwa

17 ¹Aashajaashi joo Jesús namaan na nikirajüinkana sünain nikirajüin naya. Müshi nia: “Eejeerü waneepia wayuu eekai naainjireein jia kasa mojusü. Otta naya, kasalajaneerü namüin tü naa'inrakat. ²Anashii müleka nojutinnüle shirokumüin tü palaakat sünain kanutpünaain wane ipa miyo'u, suulia naainjiriin jia kasa mojusü. ³Anakaja eere jaa'in sünain aa'inmajirawaa wane'ewai jukua. Müleka naa'inrüle chi puwalakai kasa mojusü pümiin, anashi müleka püchiajaale nia. Je müleka nuu'ulaale suulia, anasü müleka motüle paa'in shia. ⁴Ja'itaichi kaainjalain nia puulia wainmatua,

maa aka akaratshitunga süpüla wane ka'i, müleka nüntüle akaratshitunga pünainmünin sünain mojuin ma'i naa'in saalijee tü naa'inrakat püümüin, anasü müleka motüle paa'in shia", nümakalaka Jesús.

⁵ Namakalaka joo na Aluwataushikana nümuin chi Senyotkai:

—Anakaja müleka pükaalijüle waya süpüla koo'omüinjatüin sütsüin tü wanoulakat.

⁶ Asouktüshi Jesús:

—Müleka jünoujüle tanain, ja'itairü nnojolüin katsüin joolu'u tü jünoulakat, jaa'inreerü tü kasa isakat süchiki wayuu. Maa aka jümataarüle paala siimüin wane wunu'u eekai laktain: "Anakaja piyu'laale yaajee shirokumüin palaakat", ayu'laajeerü shia sütümä jünüki —nümakalaka Jesús namüin.

⁷ Ayatshi Jesús sünain ekirajaa na nikirajuinkana sünain nümuin namüin: "Müleka kachepchiale jia, čeeshii süpüla jümüin nümuin chi jüchepchiakai nüle'ejapa sulu'ujee tü jiyütüjasekat oo'ulaka süchikijee arüleejaa shiale: 'Pikeroloo, püükkalaa pikaaawi?' Nnojo. ⁸ Shieerü eeka ne'e jümüin nümuin: 'Pii'iranaja pümta püshe'in pü'lakajaaiwa teküin tekaamaataiwa. Otta ekeechi pia tachukumüin kettaapa süchiki teküin'. ⁹ Je süchikijee tia, nnojotsü süpüla jaapüinjatüin analu'ut nümuin saa'u naa'inrüin tü juluwataakat anain nia. ¹⁰ Aka'aya jiakana jüpüshua, süchikijee jaa'inrüin tü aluwataanakat anain jia nütüma Maleiwa, anakaja jümüle: 'Waya nüchepchiakana Maleiwa. Nnojotsü jaralüinjatüin aapüin analu'ut

wamüin, süka shiaiin waa'inrüin ne'e tü nuluwataakat anain waya'". Kettaasü joo tü nümakat Jesús namüin na nikirajuinkana.

Na wayuu aja'tta atachiikana

¹¹ Sünain nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, ojuitüshi nia sulu'ujee tü mmakat Galilea, ekerotshi sulu'umüin Samaria. ¹²⁻¹³ Je nüntapa so'ulu'umüin wane pueulo, eejana nüpüla wane wayuuirua polooshii aja'tta atachii. Sha'washawatshii ka'yata nuulia. Nowoorulaakalaka emetut:

—Jesúsuu, Ekirajükalee, anashi müleka pümliajüle waya, piiyaja waya —namakalaka.

¹⁴ Shiasa ni'rappa Jesús naya,

—Ju'una jii'iyataiwa nümuin chi sacerdotekai sünain suu'ulaaitpain tü ayuuliikat juulia —nümakalaka namüin.

Je sünain no'unüin, ashatusü tü natakät. ¹⁵⁻¹⁶ Otta müşia waneeshia, wane wayuu Samariaje'ewai, nnojoishi judío, saa'u ni'rüitpain sünain anain tü nütakat, ale'ejüshi nia nünainmüin Jesús. Nu'waajüin chi Maleiwakai sünain emetuluin nünüki je nüsapainyo'ukashi nia nümulatu'umüin Jesús sünain naapüin wane miyo'ushaata analu'ut nümuin. ¹⁷ Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana nümaajanakana:

—Mataashii polooshiikai naya sünain neiyajünüin. ¿Jalasü tü mekietsatsükälüirua nüpuhi?

¹⁸ Je chi ale'ejaakai tanainmünin sünain nu'waajüin chi Maleiwakai, nnojoishi judío. Wayuu naatajai.

¹⁹ Otta nümuin chi wayuukai, müşi Jesús:

—Püsha'wala pu'unaiwa.
Anaichipa pia saa'u pünoujain
tanain.

**Na kaainjaraliikana
nüntapeena Cristo**

²⁰⁻²¹ So'u wane ka'i, nasakirüin
Jesús na fariseokana sünain
joujaleechin o'ttün Maleiwa sünain
aluwatawaa. Asouktüshi Jesús:

—Tü naa'inrakat chi Maleiwakai,
naa'inrüin süka naa'in, nnojotsü
sükajattün jüsakirüin sünain.
Je "Anii nia sünain aluwatawaa"
oo'ulaka "Ichaa nia sünain
aluwatawaa", nnojoleechi
münün. Jütüja jümata naa'u chi
Maleiwakai sünain nu'ttüichipain
sünain aluwatawaa maa'ulu yaa,
süka tantüichipain ja'akamüin
—nümakalaka.

²² O'ttüshi joo Jesús nüchikua
sünain ekirajaa na nikirajuinkana
sünain nümün namün: "Meena jia
so'uweena wane ka'i: 'Kasatalejes
we'rüin chi Shipayakai Wayuu
sünain nüle'ejüin'. Otta tamüshii
paala jia: Nnojoleechi ji'rüin
taya sünain ale'ejaa so'u tia.

²³ Je tü wayukolüirua, meerü
shia jümüin: 'Jiirakaa, ichaa
chi Shipayakai Wayuu cha'aya'
oo'ulaka 'Jiirakaa, anii nia yaaya'.
Nnojo ju'unüin shi'ipajee tia
sünain jüchajaain tachiki. ²⁴ Süka
jamüin, maa aka tü shiyaakat
juya shi'rakat wayuu süpüshua
amachetaain chaa sirumatu'upünaa,
akaweechia tayakai, chi
Shipayakai Wayuu, tale'ejapa,
shi'reechi wayuu süpüshua. ²⁵ Otta
palajana, e'itaanüshi taya süpüla
mülainjachin mal'i sütuma tü wayuu
judókalüirua eekai sülerajüin taya
maa'ulu yaa.

²⁶⁻²⁷ "Soto jaa'in nüchiki Noé.
Tü wayukolüirua nnojoliwa'aya
no'otooin Noé sulu'umüin tü
anuakat, ee'eraashii ne'e naya
sünain nnojolüin jülijain naa'in tü
naainjalakat. Je mapa no'otoopa
Noé sulu'umüin tü anuakat,
a'itüsü tü juyakat sünain miyo'uin
ma'i shia süpüla ouktatatiün tü
wayukolüirua süpüshua'ale eekai
nnojolüin nümaain Noé sulu'u
tü anuakat. Akaweria takalio'u
tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
wanaa sumaa tanteechin tachikua.

²⁸ "Maa'aya aka nükalio'u chi
wayuu kanüliakai Lot paala
sümaiwa, chi kepiapü'ükai sulu'u tü
pueulokot kanüliakat Sodoma. Eeshii
na wayukana sünain emi'ijaa,
sünain ayalajawaa kasa, sünain
oikkawaa, sünain apünajaa, oo'ulaka
sünain aainjaa miichi. Nnojotsü
jülijain naa'in tü naainjalakat. ²⁹ Je
süchikjee njuittün Lot sulu'ujee tü
pueulokot, ajunuujaasü iipünaajee
wane siki maa aka saa'in ipalira
chuwachuwatsü süpüla su'utajatüin
saa'in süpüshua tü wayuu
kepiasükälüirua sulu'u tia pueulokat.

³⁰ "Maa aka tü wayukolüirua
sümaiwa paala sünain nnojolüin
jülijüin naa'in tü naainjalakat,
meeria tü wayukolüirua so'uweena
tü ka'i teweeteechikat o'u tayakai,
chi Shipayakai Wayuu. ³¹ Chi wayuu
eekai joyotiün sheemioshi tü
nipiakat so'u ka'ikat tia, anakaja
nnojoire nikerolüin paülü'ümüin
süpüla nükotchajaain nükorolo.
Otta chi wayuu eekai ni'yataain
sulu'u niyüüjase, anakaja nnojoire
nüle'ejüin nipialu'umüin süpüla
asaajaa nükorolo. ³² Soto jaa'in
süchiki tü nu'wayuusekat Lot.
Najuittapa sulu'ujee Sodoma,

o'utinna aa'inrü shia nütüma Maleiwa saalijee shiirakaain süchikua sümün tü sükorolo süpütakat sulu'u tü pueulokot.

³³Chi wayuu eekai jülijüin naa'in waneepia tü nükorolokot süpüla naa'inmajüin je süpüla najapulu'uin shia, amülouleerü süpüshua. Alu'usa chi eekai naapüin nukuaippa süpüla ni'yatainjachin tamüin, ja'itasü amüloulin süpüshua tü nükorolokot sünainjee tia, aapüneerü nümün kasa anasü tatüma mnojotkat amülouleerüin.

³⁴Je so'uweena tü ka'i teweeteechikat o'u, eejeena pihamashii wayuu atunküin sulu'u wane miichi. Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapüitechii.

³⁵Eejeena pihamashii jieyyu sünain amoliinajaa. Tamaweerü wane. Oo'ulaka wane, tapüteerü.

³⁶Eejeena pihamashii wayuu sünain a'yatawaa sulu'u nayüüjase. Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapüitechii", nümakalaka Jesús namünin na nikirajuinkana.

³⁷—Senyotkalee, ḥjameenaka na makatakana? —müshii naya nümün.

Asouktüshi Jesús:

—Müleka sükotchajaale wane samulüirua, atüjaana aa'ut sünain ouktüin wane kasa.

Wane wayuu masütaajusat sünain achuntaa

18 ¹Ekirajüshi joolu'u Jesús na nikirajuinkana süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma shii'ree nachecherüinjatüin naa'in sünain achuntaa nümün Maleiwa waneepia.

²Müshi nia namünin: "Eetaashi wane wayuu pütcchipü'u kepiashi sulu'u wane pueulo. Manoujainsai nia nünain Maleiwa, je püla aa'inchi ma'i nia

suulia wayuu.

³Oo'ulaka sulu'u tü pueulokat, eesü wane wayuu oukta a'wayuuset. Antawaisü nünainmüün chi pütcchipü'ükai sünain, 'Anasü pükaalijjüle taya sünain amaünajaa nümün chi ta'lünüükai', sümün nümün.

⁴⁻⁵Niyouktajakalaka joo shia. Masütaajukalaka joo shia sünain achuntaa nümün. Shiasa so'u wane ka'i, saa'u wainmatuairün sükua tü jietkat nüma'anajee, müsü naa'in: 'Aisha'ajaa, shike'ejakatche ma'i taa'in meinshi tü wayuukot, müürinja'a shia sümaa shike'era.

Anainja taa'irnrüle sümün tü süchuntakat tamüin, mayaashije' manoujain taya nünain Maleiwa je mamaneein taya suulia wayuu', müsü naa'in chi pütcchipü'ükai.

⁶"Soto jaa'in nüchiki chi pütcchipü'ü püläkai aa'in suulia wayuu. Mayaasüje niyouktajüin paala tü wayuukot, nükaalijjain shia mapä süka shike'ejün ma'i naa'in waneepia.

⁷Otta müşia chi Maleiwakai, ḥnnojoleena nükaalijjüin waya aneekuuushikana achuntakana nümün waneepia so'uka'i, sa'wai?

Shiimün sünain nükaalijeenain waya noulia na wa'ümüükana.

⁸Jiakana müiliakana natüma na jü'lünüükana, shiimün tanüki jümuin: Yapashi chi Maleiwakai süpüla nükaalijjain jia waneepia.

Otta müşi'iya jiakana, müleka ayatüle jia sünain jaa'inrürün tü nuluwataakat anain, katsüiinjerü jaa'in sünain anoujaa so'uweena tü ka'i tale'ejechikat o'u, taya chi Shipayakai Wayuu", nümakalaka Jesús namünin na nikirajuinkana.

Nüchiki chi fariseokai otta chi okotchajüikai neerü

⁹Aashajaashi joo Jesús sümün tü wayuu eekai pülain saa'in

suulia wayuu, na wayuu anakana
saa'in namüin no'ulu'u Maleiwa.
Nikirajüin joo naya süka sukuaiippa
tü kasa e'nnakat sainküin mma:
¹⁰“Ekerotshii piamashii wayuu
sulu'ümüin tü a'waajüelekat Maleiwa
süpüla achuntaa nümüin: wane
fariseo oo'ulaka wane okotchajüi
neerü nümüin chi süläulashikai mma.
¹¹Asha'walaashi chi fariseokai sünain
naashajaain nümaa Maleiwa sünain
nu'waataain sulu'u nukuaippa. Müshi
nia: ‘Maleiwakalee, taapüin pümuin
analu'ut saa'u nnojolin müin aka
taya saa'in wayuu wainma sünain
ka'rubaralüin, sünain mojulaain,
je sünain ama'ijawaa sümaa
wayuu nnojotkat nu'wayuusein
otta nnojoikai su'wayuusein. Je
anayaawatshija taa'u sünain
nnojolin müin aka taya naa'in chi
okotchajülkai neerü.¹²Aamajüshi
taya pümuin waneepia piantua
süpüla semaanakat shii'iree talateein
pia tamaa. Je tasülajüin pümuin
polo'owai sünainjee tü polookot
shikii süpüshi tü ta'yataainkat’.

¹³“Otta chi okotchajülkai neerü,
yalashi nia sha'watüin ka'yatalu'u
nuulia chi fariseokai. Jepitüshi
nia sünain nüshe'ejüin naa'into'u
süka mojuin ma'i naa'in saalijee
naainjala. ‘Maleiwakalee, wayuu
kaainjarai taya. Anakaja müleka
pümlüliajüle taya’, nümakalaka.

¹⁴“Saa'u nümüin joo chi wayuukai,
anajiraachipa nümaa Maleiwa.
Akaajasa chi fariseokai, ale'ejüshi
nipialu'ümüin sünain nnojolin
anajiraain. Chi eekai yaletayaain
nukuaippa su'upala wayuu,
nnojoleechi kasajachin nümuin
Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojoliin
yaletayaain naa'in, kojuteechi
nütüma”, nümakalaka Jesús namüin. nnojokai pu'wayuusein. Nnojo

Nümanee Jesús namaan na tepichikana

¹⁵Je so'u wane ka'i, antinnüsü
wane tepichiirua nünainmüin
Jesús süpüla ni'itaainjatüin
najapü naa'uirua sümaa
nuchuntüin nümüin Maleiwa
naa'u. Otta na nikirajüinkana
ne'rapa tia, nachiajakalaka tü
wayuukolüirua. ¹⁶Otta müshia
Jesús, nuchuntakalaka namüin na
wayuukana nantirüin na tepichikana
nünainmüin nachikua. Nümakalaka
joo namüin na nikirajüinkana:

—Kettshi'iya na tepichikana
nantaiwa tanainmüin. Maa aka
nakuaiippa na tepichikana sünain
nnojolüin ka'a'in toulia, münjatia
nakuaiippa tamüin na ekeroteekana
chaa eere nuluwataaain Maleiwa.
¹⁷Tamüshii paala jia: Chi wayuu
eekai nnojolin müin aka naa'in na
tepichikana sünain nanoujain tanain,
müchia nnojolin ekerötüin eere
nuluwataaain Maleiwa —nümakalaka
Jesús namüin.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataaain Maleiwa

¹⁸Nürütkaakalaka nünainmüin
Jesús wane wayuu aluwataashi
sünain nüsakirüin nia:

—Ekirajüikalee, pia anamiakai,
čkasa taa'irnrüinjatka süpüla
eeinjachin taya nümaa Maleiwa
waneepia?

¹⁹Asouktüshi Jesús:

—Jamüshi “pia anamiakai”
pümakalaka tamüin? Waneeshia
Maleiwa niain anamiaain. ²⁰Aashin
pütiijaayaain aa'u tü nuluwataakat
anain Maleiwa, makat mayaa:
“Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu
nnojotkat pu'wayuusein otta
nnojokai pu'wayuusein. Nnojo

pu'utüün saa'in wayuu. Nnojo pu'luwajüün sükorolo wayuu. Nnojo püküjüün alawaa súchiki wane wayuu. Kojutünjatü pütüma püi je püshi", müsü tü pütcikat — nümakalaka Jesús nümüün.

²¹—Taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya tepichiiwa'aya taya ja'itakaje maa'utpiünaa yaa — nümakalaka nümüün Jesús.

²²Sütüma tü nümakat chi wayuukai, asouktüshi Jesús:

—Che'ojaayülia wane kasa paa'inrajatk. Anakaja puikküle tü pukorolokot süpüshua süpüla püsüla jüinjatüni tü súliakat sümüni wayuu eekai mojuin. Kee'irakeerü pümiün shia iipünaamüni cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmüni süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüün.

²³Je chi wayuukai sütümajee tü nümakat Jesús nümüün, mojusü ma'i naa'in, süka washirün ma'i nia. ²⁴Eirakaashi Jesús nümüün chi wayuukai sünain maa nümüün:

—Chi wayuu eekai ataralaain súmaa tü nuwashirüinkat, kapüleejeerü ma'i nümüün ekerooto cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa. ²⁵Mapüleessat süpüleerua shikerotüin wane "camello" so'ulu'upünaa wane wutia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirüü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka nümüün.

²⁶Je na wayuukana eekai naapajüün nünüiki Jesús, namakalaka nümüün:

—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu.

²⁷Asouktüshi Jesús:

—Tü kasa isakat súchiki wayuu, nnojotsü kapüleelin nümüün Maleiwa. nümakalaka Jesús namüün.

²⁸Müshi joo Pedro nümüün Jesús:
—Wapütiün süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa.

²⁹⁻³⁰Asouktüshi Jesús:
—Jiakana apütakana kasa süpüshua eejatkat jüma'ana süpüleerua aküja súchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwataawaa, shiumüni tü tamakat jümuin sünain saapüneeriüin jümuin kasa anasü. Mayaastüje jüpütiün jipia, ju'wayuuse, juwalayuu, mayaastüje jüpütiün jii, jüshi oo'ulaka jüchonni shiale, alana'aleejeeria tü aapüneetkat jümuin suulia tü kasa jüpütagat. Je eejeena jia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaashin jaal'in —nümakalaka Jesús namüün na nikirajüinkana.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünain nu'utinnajachin aa'in

³¹Otta müshi'iya na Aluwataaushikana polooshiikana piammüün, neenajakalaka naya Jesús nünainmün sujuuna tü wayukolüirua süptüla naashajaain namaa. Müshi nia namüin: "O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin. Je tü ashajünakat tachiki paala natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa, tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ekeraajeerü süpüshua. ³²Aapüneematüichi ekii taya najapulu'umüin na gentilekana. Neme'erainpaleechi taya. Naa'ayataajeechi aa'in taya sünain nejeteenain taa'u je sünain na'yaateechin taya. Je súchikijee tia, no'utireechi aa'in taya. ³³Otta nu'unnaa chi apünüinkai kal'i súchikijee tia, oso'iraajeerü taal'in", nümakalaka Jesús namüün.

³⁴ Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin saa'u tü nüküjaipakat namüin. Isasü nachiki nayaawatüin saa'u sünain ouktajachin Jesús.

Anashi wane mo'usai nütüma Jesús

³⁵ Je nüntapa Jesús so'ulu'umüin tü pueulokat kanüliakat Jericó, eejachi joyotüin wane wayuu mo'usai sotpa'a tü wopukot sünain ajulija'alaa. ³⁶ Je naapapa chi wayuukai tü suu'ipsana'irakat wayuu sünain sülatüin nü'lüpünaa, —¿Jamüsü sülataka'a wayuu wainma yaapünaa? —nümakalaka.

³⁷ —Nia alataka Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka tü wayuukolüirua nümüin.

³⁸ Nuwoorulaakalaka joo sünain nümüin:

—Jesúsuu, Nülliinkai David, pümlüliaja taya.

³⁹ Shiasa tü wayuu nüpileeruasükat Jesús sulu'u tü wopukot,

—Kaseesü pikiisa —müsü nümüin chi mo'usaikai.

Otta chi mo'usaikai, masütaajusai nia sünain a'waataa:

—Nülliinkai David, pümlüliaja taya —nümakalaka.

⁴⁰ Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüsaajirtüin chi mo'usaikai nünainmüin. Je nüntapa nünainmüin nümakalaka Jesús nümüin:

⁴¹ —¿Kasa püchekaka taa'lirüin pümuin?

—Senyotkalee, anashi müleka ko'ule taya —nümakalaka nümüin Jesús.

⁴² Asouktüshi Jesús:

—Ko'uichipa pia joolu'u saa'u pünoula —nümakalaka nümüin.

⁴³ Ko'u müşhija nia. Je süka anaichipain nia, nu'unakalaka joo

nümaa Jesús sünain nu'waajüin Maleiwa. Je na wayuukanaya, na'waajüin chi Maleiwakai süka ne'rüichipain chi wayuukai sünain ko'uin.

O'tteennüshi Zaquo e nütüma Cristo

19 ¹ Je nikerolopa Jesús sulu'umiin Jericó, waraittakalaka nia süpa'apünaa.

² Otta müsia cha'aya eeshi wane wayuu washirü kanüliashi Zaquo, nia laülaaka naa'u na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ³ Ni'reein ma'i Jesús. Otta süka wainmain wayuu je süka motsachoin nia, isashi nüchiki ni'rüin. ⁴ Nuwataakalaka nüpülamüin Jesús eepünaainjachire nülatüin. Nüliikajaakalaka naa'u wane wunu'u miyo'u shii'iree ni'reein nia. ⁵ Shiasa nüntapa Jesús eere nüliikajaain Zaquo, niirakaakalaka iipünaamüin sünain nümüin nümüin:

—Püshakata pümatä yalajee, waa'iraa. Acheküshi pi'iyouin taya so'uka'i chaa pipialu'umüin.

⁶ Ashakata müşhija Zaquo naa'ujee chi wunu'ukai. Nüntirakalaka Jesús nipialu'umüin sümäa talatüin ma'i naa'in nümaa. ⁷ Mojukalaka sümüki tü wayuu waraittakalüirua nümaa Jesús sünain sümüin nujuuna: “¿Jamakuaippaikai makalaka nia ni'iyouin chi kaainjaraikai?”.

⁸ Nüsha'walaakalaka Zaquo no'upala na wayuukana sümäa naashajaain nümaa Jesús:

—Senyotkalee, tasüläjeerü joolu'u shiatapünaa tü tawashirüinkat sümüin wayuu eekai müliain. Je müleka te'ike'erüle paala wane wayuu süka ta'alain saa'u sükorolo,

tawalaajeerü sumüin süchikua
pienchitua —nümakalaka.

9-10 Asouktüshi Jesús:

—Antüshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla achajawaa süchiki wayuu eekai maa'awain nuulia Maleiwa, shii'iree su'tte'ennheein tatüma, maa aka piakai. Je süka pünoujain tanain, maa aka chi watuushikai Abraham sünain nünoujain nünain Maleiwa, shiimüin sünain pu'tte'ennuin tatüma sümaa tü wayuukalüirua kepiakat yaa sulu'u tü pipiakat —nümakalaka Jesús nümuin Zaquo.

Nachiki na achepchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

11 Saa'in namüin na wayuukana waraittakana nümaa Jesús, alü'lüuyaasü nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa, süka pejein Jesús sünain Jerusalén. Nu'ttakalaka joo Jesús sünain ekirajaa naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma süpüla süütüjaainjatiin saa'u tü alateetkat **12** sünain nümuin namüin: "Eetaashi wane wayuu nüliin chi sülaälapü'ükai mma. O'unajachi nia sulu'umüin wane mma wattasü süpüla ni'itaanajachin sünain aluwatawaa. Ale'ejüinjachi nia süchikijee tia süpüla nuluwataainjachin naa'u na wayuukana. **13** Je nüma'ichiki, neenajakalaka wane nüchepchiairua nünainmün, maa aka polooshii, süpüla naapüinjatiin wane neerü kanüliasü 'mina' namüin wane'ewai nakua. 'Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anakaja müleka jiyalajüle kasa süka tü taapakat jümuin jülkaiwa shia kachoinwa tü neetkat jüttüma', müshi nia namüin.

14 "Otta wainma na wayuu nuluwataainjaneenakana aa'u, süka

na'ürülaain nia, najütüin wane aapieerua nüchiirua süpüla maa: 'Nnojotsü wacheküin süpüleerua nuluwataainjachin chi wayuukai waa'u'. **15** Mayaainje niyoutünuin chi wayuukai sütüma wainma wayuu, ayatshia e'itaanüin nia sünain aluwatawaa.

"Je shiasa mapa nüle'ejapa numainpa'amüin, neenajakalaka na nüchepchiaikana nünainmün, na naapakana amüin neerü paala. 'Jera süchon tü neerü taapakat jümuin?', nümakalaka namüin.

16 "Asouktüshi wane palajana: 'Aluwataashikalee, anu'uya poloosü neerü sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin', nümakalaka. **17** 'Tachechiae, tütüshi pia. Analeesia ma'i tü paa'inrakat. Süka paa'inrüin tü aluwataanakat anain pia, mayaainje malaachein shia, te'itaain pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu sulu'u pueulo poloosü', nümakalaka chi aluwataashikai nümuin. **18** Asouktüshi wane'eya: 'Aluwataashikalee, anu'uya ja'raisü neerü sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin', nümakalaka. **19** 'Tachechiae, te'itaain pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu sulu'u pueulo ja'raisü', nümakalaka nümuin.

20-21 "Asouktüshi wane'eya: 'Aluwataashikalee, anuu tü waneesiakat neerü paapakat tamüin paala. Sajatü ne'e shia tanaajaain sulu'u susukot süka mmolüin taya peema, süka wayuuin iche ajapüchi pia süpüla awalaajaa shi'yataain wayuu', nümakalaka. **22** 'Tachechiae, pia ku'lajaakai aa'in, pi'rala ne'e wayumüin tamüin tü paa'inrakat. Süka püütüjaainje

taa'u sünain wayuuin iche ajapüchi taya,²³ ḫjamaka'a nnojotka'a paapüin tü neetkat sümüin wane wayuu süpüla shi'yate'erüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?", nümakalaka nümuin.

²⁴"Nümakalaka joo chi aluwataaikai sümüin tü wayuu eejatkat nümaa: 'Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma'anakat saapünaiwa nümuin chi akanajakai poloosü'. ²⁵'Aluwataashikalee, naa'aya poloosü neerü nüma'ana', namakalaka nümuin süka nnojolüin nayaawatüin saa'u tü nümakat namüin.

²⁶" 'Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai koo'omüin nütüma tü aapünakat nümuin, aapüneerü soo'omüin nümuin. Akaajasa chi eekai nnojolüin koo'omüin nütüma tü aapünakat nümuin, asütüneerü nuulia.

²⁷ Otta müshi'ya na ta'tünükana ayouktakana taya süpüleerua taluwataainjachin yaa toumainpa'a, anakaja su'utinnüle saa'in joolu'u yaa to'upala', nümakalaka chi aluwataaikai namüin".

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

²⁸ Shiasa kettaapa nüniiki Jesús sünain nikirajüin na wayuukana, o'unüshi nia napüleerua sulu'u tü wopukot Jerusalénmüinjatkat.

²⁹ Je nülü'ülapa sünainmüin tü pueulokat Betfagé oo'ulaka Betania, tü pejekalüirua sünain tü wutai kanüliiakat Olivos, nüjtäkalaka piamashii na nikirajüinkana nüpileerua sünain nümuin namüin:

³⁰—Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat jüpüleeruakat. Je jikerolapa sulu'umüin, ji'reechi kapüin wane pülikchon sareerü.

Jüsiwateerü tü nüpkat süpüla jajattüin nia tamüin yaamüin.³¹ Je müleka "Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpkat?" sümüle wayuu jümüin, "Che'ojaashi nümuin chi Senyotkai", meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.

³² Na ajütüüshikana, ayatsia napüla maa aka tü nümakat Jesús namüin. ³³ Je wanaa sümaa nasiwatüin nüpu chi püliikchonkai, —Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpkat? —nasakirakalaka na kapüliisekana namüin.

³⁴ Nasouktakalaka namüin: —Che'ojaashi nümuin chi Senyotkai.

³⁵ Najattakalaka chi püliikchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalaajanakat naa'u chi püliikchonkai. Je no'otokalaka Jesús naa'u. ³⁶ Je sünain nu'unüin Jesús naa'u chi püliikchonkai, awayalayaa müsü süshe'inpalaiana tü wayuukolüirua nüpileerua sulu'upünaa tü wopukot süpüla shii'iyatüin nujetu nümuin.

³⁷ Je nülü'ülapa Jesús sünainmüin eere süshakatüin tü wopukot saa'ujee tü wutai kanüliiakat Olivos, talatüsü ma'i naa'in na wainmakana nikirajüin napüshua, süka ne'rapü'iin tü kasa anasü naa'inrakat Jesús, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuüwa. Na'waajakalaka joo Maleiwa sünain emetuluin nanüiki mayaa:

³⁸ "Anata'aleeshija'a ma'i chi Nüjünalakai Maleiwa, chi aluwataashikai waya".

"A'waaqjünüshi nia maa'ulu yaa chaa iipünaa, süka anajiraainapain na nüpuhikana nümaa Maleiwa",

müsü nanüiki nüchiki Jesús.

³⁹Otta nanüiki wane na fariseokana sa'akajee tü wattakat saalin wayuu:

—Ekirajuikalee, anakaja püchiajaale na pikirajuinkana

—namakalaka nümüin Jesús.

⁴⁰Müshi taya jümüin: Müleka ko'utüle na tekirajuinkana, shieerü a'waataka tü ipakalüirua sünain su'waajüin taya —nümakalaka Jesús namüin.

⁴¹Alü'tüshsi joolu'u Jesús sünainmüin Jerusalén. Shiasa ni'rapa tü pueulokot, müshi nia sünain a'yalaaja saalin tü wayuu kepiasükalüirua sulu'u:

⁴²“Alu'uleeka ma'i jia süka nnojoliyüliain jiyaawatüin saa'u tü ekirajünakat anain jia. Je saa'ujee nnojoipü'uün jamajachin jümüin taya, müina mnojoliin anajiraain jia nümaa Maleiwa. ⁴³⁻⁴⁴Je süka nnojoliipü'uün jünoujain tanain, sünain aluwataaushin taya nütüma Maleiwa, anteena na jü'ünükana jünainmüin so'uweena wane ka'i süpülaatkawaa jümaa. Noukaajeena achiki jia suulia ojuittaa sulu'ujee tü pueulokat. Je nekerolapa jünainmüin, o'utüneena aa'in jia sümaa jüchonnii je ojunnajinneerü tü jipiakat”.

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkälüirua

⁴⁵Shiasa súchikjee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümuin Maleiwa. Nujuittirakalaka naya anooipa'amüin. ⁴⁶Nümakalaka sümüin:

—Tü nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümäiwaa, müsü

maya: “Tü tepiakat, nachuntiajatu na tapüshikana tamüin sainkünjee mmakat süpüshua”, müshi. Otta jiakana, saa'u nnojoltüin lotüin jukuappa sünain jüikküin tü mürütkat, müsü aka saa'in shipia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁷Nu'ttakalaka Jesús sünain ekirajaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, no'utee aa'inchi Jesús. Müshi'iya aka naa'in na kojutkana sa'akajee tü wayuukolüirua. ⁴⁸Akatsa süka eein wayuu wainma nümaa waneepia sünain aapajaa nüntüiki, mojushiikalaka shia namüin.

¿Jara laülaaka atüma Jesús?

20 ¹So'u wane ka'i sünain yaain nikirajuin Jesús tü wayuukolüirua yala sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa je sünain nükküjin nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, namüin, narütkaakalaka nünaïnmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana sünain namüin nümuin:

²—¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkälüirua? ¿Jara ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin shia? —namakalaka nümuin.

³⁻⁴Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Tasakirüin paala jia'aya:

¿Jara ke'inaajalaka Juan sünain owootisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? Jüküja tamüin —nümakalaka Jesús namüin.

⁵Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle,

‘Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüki?’, meechi nia wamüin.
 ‘Oo’ulaka mojushiisü süpüla
 ‘Wayuu’ wamüinjanain, süka
 nünükimaajachin nia Maleiwa
 saajün tü wayuukolüirua. Eesü
 süpüla shi’ina’aleenain waya”,
 majiraashii naya nujuuna Jesús.

7 Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:
 —Nnojoishi watüjaain aa'u jaralin
 ke'inaajalain.

8 Nümakalaka joo Jesús namüin:
 —Nnojoluja'a süpüla taküjün
 jümüin jaralin ke'inaajalain taya
 — nümakalaka namüin.

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

9 Ayatshi Jesús sünain ekirajaa
 tü wayuukolüirua süka sukuaiippa
 tü kasa e'nnakat sainkün mma.
 Müshi nia: “Eetaalashi wane
 wayuu ka'apainseshi. Nüpünajün
 tü wunu'u kachonkot uwaa
 sulu'u. Naa'inmajirüin wane
 wayuuirua tü nüpünajünkat
 süka nu'unüin süpüla kakaliaa
 sulu'umüin wane mma wattasü.
 10 Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat
 süpüla sütpajünün, nüjütüin
 wane nüchepchia nanainmüin
 na aa'inmajüliikana sünain maa
 namüin: ‘Anakaja juluwataale
 tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia
 jüketchajalakat, tü tamüinjatkat
 jüsuma saa'u takoroloin shia’. Otta
 chi nüchepchiakai, ashe'ejünüshi
 natüma na aa'inmajüliikana.

Ajütajaanüshi sümäa nnojolüin
 kasain najapüüpain natüma. 11 Otta
 chi ka'apainseshikai süchikjee tia,
 nüjütakalaka joo wane nüchepchiaya
 nii'iraka chi wane. Ashe'ejünataaja
 joo chii natümaya. Ajütajaanüshi nia
 sümäa nnojolüin kasain nülü'tijaain

natüma, süka e'rüliin ma'i
 wayumüin naya. 12 Nüjütataaja'a joo
 wane'eya, apünüinsüürü joo wayuu
 nüjütün nüka chii. Eewaataaja'a joo
 chii natümaya sümäa nojunaain nia
 anooipa'amüin.

13 “Je chi ka'apainseshikai
 süchikjee tia, ‘Kaseerü
 cheje taa'inraka?’, ma müsü
 naa'in. ‘Anashi tajütile chi
 tachonkai aishikai ma'i tapüla.
 Kojuttaajeechipa eera nia natüma’,
 müshi.

14 “Nayasa'a na aa'inmajüliikana
 ne'raiwa'aya chi nüchonkai
 chi ka'apainseshikai nüpanapa
 seeiwa'aya nia, aashajaajiraashii
 naya: ‘Anii chi ka'apainsejnachikai
 ouktapa chi nüshikai. Joo'uya
 wo'utaiwa naa'in süpüla
 wayainjanain makatüin apüla shia’,
 müshii naya. 15 Nayu'lakalaka joo
 nia anooipa'amüin je no'utakalaka
 naa'in.

“Tasakirüin paala jia: ‘Kaseerü
 naa'inraka chi ka'apainseshikai
 naka na aa'inmajülii e'rüliikana
 ma'i wayumüin? 16 Shiimööin sünain
 nüle'ejün süpüla nu'utüinjatüin
 saa'in. Je naa'inmajireerü tü
 na'apainsekat wayuu naatajatü”,
 nümakalaka Jesús namüin.

Otta tü wayuukolüirua saapapa
 nünüki Jesú, müshii naya:

—Kasataalejese nnojolüin alatiin
 wamüin tü alatakat namüin na
 aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin.

17 Nirakaakalaka joo Jesús
 namüin na laülaayuushiikana sünain
 nümuin namüin:

—Müshi'iya aka jia saa'in na
 aa'inmajüliikana. Soto jaal'in tü
 ashajuushikat paala jüchiki:

“Tü ipa ayouktünakat natüma na
 akumajüliikana miichi,

ekeraajüitpa sünain anain
ma'i shia süpüla akumajia
miichi".

Otta tayakai, taya'aya chi ipa
jiyouktakai.¹⁸ Je sükajee tia, soto
jaa'in wane kasa. Taya'aya chi
Nüneekajalakai Maleiwa, je chi
eekai niyouktüin taya, amüloujicechi
—nümakalaka Jesús namüin.

**Asakinnayaashi Jesús
soo'opünaa tü neerü**

nümüinjatkat chi süläälashikai mma

¹⁹ Otta na karalouktamaajanakanoo'ulaka na laülaashiikana na'akajeen
na sacerdote judíokana, kee'ireesü
ma'i naa'in nata'üleel Jesúso'u
ka'ikat tia, süka nayaawatüitpain
saal'u sünain nayain müin aka
naa'in na aa'inmajülli e'rüliikana
wayumüin sulu'u tü nüküjaipakat
achiki Jesús. Otta nnojoishi
nata'ülin süka mmolüin naya
seema tü wayuu kamalainkat amüin
nünüiki Jesús.²⁰ Najütakalaka
wane wayuu ajayajüsüirua eekai
anamiayaain nünainmüin Jesús
süpüla nasakirayaainjachin nia
shii'iree niweetirüin wane pütschi
kasalajanainjatkat anainjee nia
natüma nu'upala chi süläälashikai
mma.²¹ Namayaakalaka nümüin:

—Ekirajuikalee, watüjaa aa'uchi
pia sünain shiimüin tü pümat
sünain ekiraja tü nuluwataakat
anain Maleiwa, je sünain matüjüin
pia kachekalaa su'utku wayuu.
²² Wasakiree amüinchi pia sünain
wane kasa: ¿Anashiisü saa'in
pümuin wawalaajüle tü neerü
nümüinjatkat César chi joyotokai
cha'aya Roma sünain aluwataawaa
saal'u mmakat, nnojottaapa anain?
— namakalaka nümüin.

²³ Otta müşhia Jesús, süka
niyaawatüin saa'u sünain
naa'linreeein kasa mojusü nümüin,
nümakalaka namüin:

²⁴ —Iche'era tamüin wane neerü
kachueera awalaajiapü'ükät nümüin
chi süläälashikai mma, te'raiwa shia.
¿Jara kayaakuaka tü sünainkat?
¿Jara kanüliamaajachika shian?
— nümakalaka namüin.

²⁵ —Shia niyaakua oo'ulaka
nünülia César tü sünainkat
— namakalaka nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús:
—Tämöhii paala jia: Anakaja
müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat
anain César otta jaa'inrüinjatü tü
nuluwataakat anain Maleiwaya —
nümakalaka namüin.

²⁶ Na ajayajüsüirua, nnojotsü
nountüin nantüin sünain wane
pütschi kasalajanainjatkat anainjee
Jesús natüma. Ko'uko'utshii
naya, süka ponoin ma'i naa'in tü
nüsouktiakat Jesús namüin.

**Shiimüin ma'i naajüin Jesús
tü oso'irawaakat aa'in**

²⁷ Süntakalaka wane wayuuirua
judío kanüliasü saduceo nünainmüin
Jesús süpüla süsakirayaainjachin
nia. "Nnojoleerü oso'irawaa
aa'inyüü süchikijee ouktaa", müsü
tü shirkajapü'ükät anain tü
wayukolüirua.²⁸ Namakalaka joo
nümüin Jesús:

—Ekirajuikalee, müsü nünüiki
Moisés wamüin sulu'u tü
ashajünakat paala: "Müleka ouktüle
wane wayuu sümaa machoin
nia, anashi müleka niisarüle
chi nimüliakai nüchukumüin
süpüla kachoojinjatüin tü jietkat
nütüma", müsü.²⁹ Eetaashija'a
akaratshishii wayuu pawalaawashii.

Ka'wayuuseshi chi epayaakai
sümaa ouktüin nia machoinwa'aya
sümüin tü nu'wayuusekat.
30 Niisatkalaka chi nimüliakai
sümüin tü jietkat. Ouktataashija
chii'ya nnojoiwa'aya kachooin
sümüin tü jietkat. **31** Eisattaaja'a joo
wane'eya nüchukumüin. Mataaja'a
aka nakuaippa napüshua na
akaratshishiikana awalayuwaa.
Ouktushii naya sünain machoin
sümüin tü jietkat natüma. **32** Je
oo'uwo'utpa na su'wayuusekana
napüshua, ouktüsü mapa shia
nachiiruajee. **33** Su'wayuuseshi
napüshua na akaratshishiikana
kataiwa'aya so'u. Wasakiree
amüinchi joo pia so'o'opünaa tia:
So'u tü ka'ikat suso'iraainjateetkat
o'u saa'in wayuu paajüin,
čjaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu
ouktama'akat? —namakalaka na
saduceokana nümuin Jesús.

34 Nüsouktakalaka Jesús:
—Sukuaippa tü wayuukolüirua
maa'ulu yaa, ka'wayuusejiraasü.
35 Al'ujsa tü wayuukolüirua
eekai aneekünün nütüma Maleiwa
süpüla eeinjatüin nümaa süpüla
ka'ikat süpüshua, oso'iraweerü
aa'in süchikijee ouktaa. Je cha'aya
nüma'ana Maleiwa, nnojoleerü
pa'wayuuseewain. **36** Saa'u meenain
aka naya saa'in nakuaippa na
aapieekanairua chakana nüma'ana
Maleiwa sümaa nnojoliin ouktüin
naya, nnojoleena ka'wayuusein,
nnojoleena kachooin. Nüchooin
Maleiwa naya saa'u naso'iraainapain
aa'in süchikijee ouktaa.

37 "Jia manoujainsaliikana sünain
suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto
jaal'in tü nüshajakat achiki paala
Moisés so'o'opünaa tü nümakat chi
Maleiwakai nümuin pasanainjee

sünain suwarala tü wunu'u
jotüsükat: 'Tayakai, Nümaleiwasekai
Abraham, Nümaleiwasekai
Isaac, Nümaleiwasekai Jacob',
müshi. **38** Tamüshii paala jia:
Chi Maleiwakai, nnojoshi
Sümaleiwasein wayuu ouktüsü.
Sümaleiwase eekai katüin so'u,
süka katüin no'u naya wayuukana
nümuin Maleiwa", nümakalaka
Jesús namüin.

39 Müshii joolu'u wane na
karalouktamaajakanaka:
—Ekirajüikalee, lotüsü ma'i
tü püküjaitpakat namüin na
saduceokana —namakalaka nümuin.
40 Mmolüinapa joo na saduceokana
je na wayuukana napüshua seema
asakiraa Jesús nachikua sünain
wane kasa.

Asakinnüshii na wayuukana nütüma Jesús

41 Aashajaashi joo Jesús sümüin tü
wayuukolüirua:

—Naashin wane wayuuirua: Chi
Cristokai anülia, nuu'uliwo'ulaa ne'e
David. ¿Jamüsü sümaka'a tia? **42-43** Soto
jaal'in nünuiki David, tü nümakat paala
sulu'u tü karaloukta kanüliakat Salmos:

"Müshi chi Maleiwakai nümuin
chi Tasenyonsekai:
Kojutshaatashi pia tatüma.
Püikkalaa puluwataaiwa
tekialu'ujee.
So'u wane ka'i, tayamüleerü
tü pü'ünüükalüirua süpüla
malainjatüin shiairua
püpüla'".

44 "Tasenyonsekai" nümüleje'e David
nümuin Cristo, čjamakuippalinjachi
nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia?
— nümakalaka Jesús namüin.

45 Aashajaashi joolu'u Jesús nama
na nikirajüinkana sünain saapajüin

nünüiki tü wayuukolüirua süpüshua: süma'anajatkat —nümakalaka Jesús
 46 "Jalia jia suulia ashataa nakuaippa namüin.

na karalouktamaajanakan
 waraitteekana ma'i aa'in cha'aya
 metkaalaru'upünaa sünain kashe'iin
 naya kuluulu anasü shii'iree
 nasaküneen sütüma wayuu. Je
 sulu'u tü ekirajüleekat je sünain
 wane mi'ira, ojoyolooshii naya
 na'aka na laülaayuukana süpüla
 kojutüinjanain naya sütüma
 wayuu. 47 Otta e'ike'etshii wayuu
 eekai ouktüi su'wayuuse
 shii'iree naapaweein sükorolo. Je
 sükchikjee, kama'ashii naya sünain
 nachuntayaaín nümüin Maleiwa
 su'upala wayuu shii'iree kojuteein
 naya sütüma. Alana'aleejeeria
 ma'i sünain süsälain naya nütüma
 Maleiwa saalijee tia", nümakalaka
 Jesús namüin na nikirajüinkana.

**Tü asülajuuushikat sütüma wane
 wayuu oukta a'wayuuset**

21 ¹Nüikkalaakalaka Jesús
 yala peje sünain tü
 kojon ejitünakat alu'u tü neerü
 asülajününjatkat nümüin Maleiwa.
 Ni'rakalaka tü wayuukolüirua
 washinnuukana sünain ejitaa
 sünneetse sulu'u. ²Süntakalaka
 wane wayuu müliasü oukta
 a'wayuuset. Shijitakalaka piamasü
 neerü kachueerachen ne'e.
³Nümakalaka Jesús namüin na
 nikirajüinkana:

—Tamüshii paala jia: Alana'aleesia
 ma'i nümüin Maleiwa tü shijitakat
 tü wayuukot oukta a'wayuusetkat
 suuliale'eya tü shijitakat tü
 wayuukolüirua süpüshua. ⁴Na
 washinnuukana, nejitüin tü
 süpütaalakat nanneetse. Alu'usa
 shiakat, mayaainje müliain ma'i,
 shijitüin süpüshua tü sünneetse

**Tü kasa ee'iyataainjatkat
 süpülapünaa niitaain Cristo**

5 Yootüshii waneeirua na
 nikirajüinkana Jesús sünain namüin:

—Anashaatasü ma'i tü
 a'waajüleekat Maleiwa. Anasü
 ma'i shipitüin tü ipakat je tü kasa
 aapuushikat nümüin Maleiwa
 süpüla anainjatüin shiyolojo yaa
 sulu'upünaa —müshii naya.

Nümakalaka Jesús namüin:

6 —Süpüshua türa ipa ji'rakat
 joo müinma'a yaa, ojuttinneerü
 shia mmolu'umüin sünain
 süsolojüneerüin so'uweena wane ka'i.

7 Nasakirakalaka na
 nikirajüinkana:

—Ekirajüikalee, c'joujaleerü
 sujettinnaaka tü a'waajüleekat
 Maleiwa? ¿Je kasa shiyaawaseetka
 wamüin süpüla watüjaainjatüin
 saa'u sünain sülü'lüün ka'ikat tia?
⁸Nüsouktakalaka Jesús:

"Anteerü wayuu wainma sünain
 maa: 'Taya'aya Cristoka!', meena.
 Pülashii naya nütüma Maleiwa
 naashin. 'Alü'ütsü sükalia süpüla
 saja'lajaainjatüin tü kasakat
 süpüshua', meena naya. Jalia jia
 suulia anouja'alaa na'alain na
 wayuukana, suulia jüüjü'ülaajüin
 jia sümüin tü nekirajakat anain.

⁹Ja'itaina jia aapiün süchiki
 kasachiki sainkiün mmakat
 süpüshua, nnojo Jainkuuin aa'in
 sütüma. Ja'itakaje tiairua, nnojotsü
 shiain shiyaawasein sünain
 süntütpain tü ka'i saja'lajaainjatkat
 o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia
 ne'e kasa eekai müin aka tüü
 süpülapünaa süntüin ka'ikat tia",
 nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰Ayatshi Jesúس ekirajüin na nikirajüinkana: "Atkaajiraajeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua.
¹¹Mülleerü ma'i saa'in wayuu sütümä jamü je sütümä ayuulii sainküin mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. Je ainkuujeerü ma'l saa'in tü wayuukolüirua sütümä tü kasa ee'iyataajeetkat chaa iipünaa sirumatu'u.

¹²"Otta süpülapünaa sülatüin tü taküjaaitpakat achiki jümüin, ata'ünneena jia sütümä wayuu sünain müliain ma'l jaa'in sütümä saalijee kojutüin tanülia jütüma. Asha'wale'enneena jia sulu'u tü ekirajüleekat namülatu'u na laülaayuukana judíokana süpüla jüsouktüinjanain namüin saa'u tü jünoulakat. Je o'uninneena jia natüma nanainmünin na sülaülashiikana mma süpüla jikerotinneenain natüma sulu'umüin tü kaatsetkat. ¹³Je sükajee jüsoukteenain saa'u tü jünoulakat, atüjaaneechi aa'u taya natüma na sülaülashiikana mma. ¹⁴Je so'u ka'ikat tia, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. ¹⁵Kekijjeena jia tatüma je taapeerü jümüin tü pütchi jüsouktüinjatkat aka namüin na ji'ipolokana. Je iseerü nachiki na'üllüjaain jümaa, süka pansaajeerüin ma'i tü jüsouktiakat ne'ipajee. ¹⁶Aapüneerü jikii nütüma jüshi otta jii je juwalayuu je nütüma chi eekai ja'aleewain. Nnojolii ne'e nayain namüiwa katümasireenain na ji'ipolokana. Je eeshii ja'aka eekai nnojoleenain o'ttooin suulia o'utinnaa aa'in natüma na sülaülashiikana mma. ¹⁷Je saalijee jünoujain tanain, maalinjeena jia

süpüla wayuu süpüshua. ¹⁸Akaajasa jiakana, nnojo mmolüin jia seema tü na'ürülakat, süka shiimün sünain taa'inmajeenain jia noulia. Jünouja jümaala tü tamakat joolu'u jümüin: Nnojoleena jia ayüülaajünin tatüma. ¹⁹Je müleka jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena jia o'tte'ennünin tatüma.

²⁰"Je wanaa sümaa nashutüin Jerusalénmünin na jü'ünüü gentilekana sümaa suukaajüneerüin tü pueulokot natüma suulia sujuinnajüin wayuu, jütüjaajeerü aa'u sünain sülü'ülüin tia ka'i sujuttinnüinjatkat o'u tü a'waajüleekat Maleiwa. ²¹Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaainjanain cha'aya. Je tü wayuuirua yaasükat sulu'u Jerusalén, anasü müleka sujuittüle sulu'ijee. Je tü waraittüsükalüirua anooipa'a, anasü müleka nnojorule shikerolüin yala sulu'umüin süpüla asaajaa sükorolo. ²²⁻²³'Aisha'ajaa' meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayüluinya süchon so'u ka'ikat tia, süka kapüleejeerüin ma'l süpüleerua awatawwa. Tüü, shieerü sükaliaka süsalainjatüin saainjala wayuu süpüla shikeraajüinjatüin süpüshua tü ashajünakat achiki paala. Miyo'u ma'i tü müliaa shi'reetkat tü wayuukolüirua sainküin mmakat tüü sütümä nü'ürüla Maleiwa saalijee saainjala. ²⁴O'utüneerü aa'in wainma wayuu natüma na gentilekana sünain tia atkawaakat. Je eekai apütaain sünain katüin so'u, ata'ünneerü süpüla e'ikajünnaa chaa wattu sulu'umüin wainma mma naataawai.

Je na gentilekana, o'tteena naya sünain laülaain saa'u Jerusalén. Nnojoleena oo'ulaain naya suulia aluwatawaa süma'inru'u ayatüin tü ka'i aapünakat namüin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa", nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

²⁵⁻²⁶ Ayatshi Jesús sünain aküjaanamüin na nikirajuinkana súchiki tü alateetkat so'uweena wane ka'i. Müshi nia namüin: "Akaweeria takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Ee'iyataajeerü tü shiyaawasekalüirua eejee chi ka'ikai, chi kashikai, je tü jolotsükaliürua süpüshua, süpüla sütijaajinjatuin saa'u wayuu sünain teitaain. Ojunuwaajeerü tü jolotsükoliürua iipünaajee. Otta yaa mmolu'u, ko'lotüinjeerü ma'i tü palaakat sümäa ko'ontüin shia. Ayo'ujaajeerü saa'in wayuu süpüshua sütüma, süka nnojolüin sütijaain saa'u tü o'otaainjatkat yaa saa'u mmakat. ²⁷ Otta so'uweena ka'ikat tia, shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain antaa sa'aka wane siruma. Anashaateerü ma'i tü tantiakat, süka tanteechin sünain pülashin je sünain e'itaashin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa nümaa. Je sütijaajeechi aa'u taya sünain ajütüüshin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa. ²⁸ Je su'ittapa sünain sükutkujaain tü kasakat chaa iipünaa, anakaja eejeerüle jaal'in sünain tale'ejüinjachin. Nnojolumaateerü mojuin jaal'in, süka taashimaateenain jia suulia kaainjalaa", nümakalaka Jesús namüin.

²⁹ Nikirajakalaka joo naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnaajünakat

sainkün mma. Müshi Jesús namüin: "Soto jaa'in sukuaiippa tü wunu'u 'higuera' münakat. ³⁰ Wanaa sümäa iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüjaan aa'ulu sünain sülü'ülüin süpüla sü'tüin iiwa. ³¹ Aka'aya ji'rapeena tü taküjaaitpakat achiki jümuin, jütüjaweerü aa'u sünain sülü'ülüin nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa.

³² "Shiimüin ma'i tü tamakat jümuin, tü wayuu eejeetkat wanaa sümäa ka'ikat tia, nnojoleerü ouktüin süpülapünaa sülatüin süpüshua tü kasa taküjaaitpakat achiki jümuin. ³³ Taso'iree aa'inchi jia joolu'u sünain wane kasa: Mayaaanje saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena wane ka'i, tü püitchi tekirajapü'ükät anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴⁻³⁵ Nüso'irakalaka Jesús naa'in na nikirajuinkana süpüla eeinjatüin naa'in sünain nükalia chi Shipayakai Wayuu. Müshi nia namüin: "Shiimüin sünain taluwataajeechin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, saa'u tü wayuukolüirua ütamüinre'eya so'uweena wane ka'i. Müleka jülüjüle jaal'in ne'e emi'ijaa, eperuwaa oo'ulaka ekawaa, je müleka jüshapataale aa'in saa'u tü jikiinjatkat, nnojoliishija'a yapain jia sünain a'atapaa taya sükajee tia. ³⁶ Anakaja müleka jülüjüle jaal'in tü takaliakat waneepia, sümäa jüchuntüin nümuin Maleiwa süpüla súchechennajatüin jaal'in sünain tü jünoulakat su'unnaa tü kasa mojusü alateetkat, suulia japüijain jia tamülatu'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu", nümakalaka Jesús namüin.

³⁷ Eepü'ushi Jesús so'uka'i sünain ekirajaa wayuu yaa sulu'u

tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa sa'wai, eepü'iishi nia saa'u tü wutaikat kanüliasü Olivos.³⁸ Je wainma wayuu antapü'iükat watt'a maalü sulu'umüin tü a'waajüleekat süpüla saapajün nüñüki.

Judas, aapeeshi nikii Jesús

22 ¹Alü'ülaasü joo sükalia tü mi'liraakat "Pascua" münakat, ekaanapü'iükat anain tü pan ma'akasatkat soolojia.² Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, nachajaain sukuaiippa nu'utia naa'in Jesús. Saa'ujee mmolüin naya neema na wayuu nümaajanakana Jesús, mojusheekalaka shia namüin.³⁻⁴ Otta müşhia Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana piammüin Aluwataaushikana, jüüjüüsü naa'in sümüin nüñüki Satanás chi sülaülashikai yoluaja. Nu'unakalaka Judas nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla naashajaain namaa süchiki aapaa nikii Jesús.⁵⁻⁶ Talatakalaka ma'i naa'in nayakana. "Wawalaajeechi pia müleka pükaalijüle waya sünain ata'ülaa Jesús sujuuna tü wayukolüirua nümaakat", namakalaka nüümüin Judas. "Meerüja", müşhi nia sünain nüchajaain sukuaiippa aapaa nikii Jesús sujuuna tü nümaajatkat.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira "Pascua"

⁷ Je sünain tü mi'liraakat Pascuakat anülia, antüsü joolu'u tü ka'ikat o'utünakat o'u naa'in

wane anneetchon süpüla ekünaa.

⁸Nüjütakalaka Jesús Pedro je Juan sünain maa namüin:

—Ju'una jumata pueulopa'amüin yapaiwa jütüma tü wekünjatkat sünain tü mi'liraakat —nümakalaka namüin.

⁹—¿Jalasü pücheküin süpüleerua wekeraajün shia? —namakalaka nüümüin.

¹⁰Nüsouktakalaka joo Jesús namüin:

—Cha'aya sulu'u tü pueulokot, eejeechi jüpüla wane wayuu alü'üjüshi amüchi sümaa wüin. Ju'una nüchirua eemüinre nikeroliin sulu'umüin wane miichi.

¹¹ Meenakalaka jia nüümüin chi nipiadjachikai: "Aluwataashi nüñüki chi Ekirajüikai süpüla wasakirüin sünain jaralüin tü paü niakaajatkat alu'u tü Pascuakat namaa na nikirajüinkana".¹² Nii'iyateerü jümüin wane paü miyo'u saa'ujeesü tia miichikat kalu'usü korolo. Anakaja jikettaajüle tü paükat wapüla —nümakalaka Jesús namüin.

¹³O'una müşhija joo naya sulu'umüin tü pueulokat. Ayatsia tü nüküjakat achiki Jesús namüin. Nekeraajakalaka tü paükat süpüla neküinjatün tü Pascuakat yala sulu'u.

¹⁴Shiasa joo aipa'a keraapa tü paükat natüma, nüntakalaka Jesús namaa na Aluwataaushikana sünainmüin tü ekawaakat.

¹⁵O'ttüshi joolu'u Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Süchuntatüjülia taa'in shii'iree tekeein jümaa tü Pascuakat süpülapünaa te'rüin tamülliala.¹⁶Shiimüin sünain nnojoleechin eküin taya tachikua tüü wane'ere'eya süntapa nükalia

Maleiwa süpüla aluwatawaa shikeraajapa tü ashajünakat tachiki —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷ Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nümakalaka namüin na nikirajuinkana:

—Na. Jüsa jümaala wane'ewa'ire jukua. ¹⁸ Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü tachikua wane'ere'eya tasüin so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa eere nuluwataain.

¹⁹ Naapaakalaka wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajuinkana sünain nümüin namüin:

—Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülatjatü jaa'inrüin waneepia süpüla sotüinjachin jaa'in taya —nümakalaka Jesús namüin.

²⁰ Akaajaa tü naa'inrakat süka tü iitakat kalu'ukot wiino. Süchikjee nekaain, naapaakalaka shia sünain nümüin namüin:

—Asüüshikat tüü, anuu jüsüitpain joolu'u, müsü aka sukuaiipa tü tasha amülinjatkat süpüla nikeraajünatjatü chi Maleiwakai tü püitchi jeket pansaatjütkalia nütüma je süpüla sülatinnaatjatüin saainjala wayuu süpüshua.

²¹⁻²² Ayatüshi Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Shiimiün sünain to'utinneechein aa'in maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi wayuu aapüinjachikai tekii, alu'uleekaija'a

ma'i nia, süsaleechika'a

—nümakalaka namüin.

²³ Otta na nikirajuinkana, nasakirajiraakalaka sünain jaralin na'akajee chi aapüinjachikai nikii.

²⁴ Je süchikjee, o'ttüşhii naya sünain a'lülüjaajirawaa saa'u jaralin chii miyo'uin na'akajee. ²⁵ Anuu tü nümakat Jesús soo'opünaa tia: “Na laülaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejewa. ²⁶ Otta jukuaippa jiakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai ja'aka, achecküshi jüyüüjinjachin jümüin jüpüshua.

²⁷ Sa'aka wayuu maa'ulu yaa, čjarai chi kojutkai atüma? Aashin niain chi aikkalaakai süpüla ekawaa, nnojoishi niain chi e'ikajüikai eküüli amüinyüü. Alu'ujasa tayakai ja'aka, müshi aka taya saa'in wane e'ikajüi eküüli, süka jüüjüüin jümüin waneepia.

²⁸ “Süka nnojolin jüyüüljüin taya su'unnaa tü müliaa te'rapü'ükät, ²⁹⁻³⁰ taneeküin jia süpüla tamaainjanain jia cha'aya nümaa Maleiwa. Je süka te'itaanüin nütüma chi Tashikai süpüla aluwatawaa, te'itaweeda jia so'uweena ka'ikat tia süpüla aluwatawaa naa'u na wayuu Israelkana, na polooshiikana piammüin e'irukuu, je ekeena jia tamaa cha'aya saa'u sa'aniraaipain jukuaippa tamaa”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Pedro, ounjalajeechi nüchiki Jesús

³¹ Aashajaashi joo Jesús nümaa Pedro:

—Tawala Simón, paapa tü taküjinjatkat pümüin. Achuntünüşhii jia nütüma Satanás süpüla nuu'ulaküinjatüin jaa'in. ³² Otta paa'u piakai,

achuntüshi taya nümüin Maleiwa süpüla püchecherüinjatüin paa'in sünain tü pünoulakat. Mayaainje püyüüläjüinjachin taya, ayaawajaweechi pia paa'in püchikua. Shiasa piyaawajaapa paa'in, anashi müleka pükaalijüle na puwalayukana süpüla nanoujainjanain waneepia — nümakalaka Jesús nümüin.

³³Nüsouktakalaka Pedro:

—Senyotkalee, nnojoireeja ma'i tayüüläjüinjachin pia, ja'itaichi ata'ünnüin taya sulu'umüin tü kaatsetkat, ja'itaichi to'utüneein aa'in saalijee tanoujain pünain — nümakalaka nümüin.

³⁴—Pedro, tamüshi paala pia: So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, aattajiraweechi pia paa'u apüniüntua sünain pi'raajüin taya — nümakalaka Jesús nümüin.

³⁵Müshi joo Jesús namüin napüshua na nikirajuinkana:

—Soto jaa'in tü ka'l taluwataaka'inka o'u paala jia, wanaa sümaa nnojoliin jüü'lü'üjüin jünneetse oo'ulaka jükapateetse oo'ulaka shii'iratia tü jüsapaatsekat. ¿Eesüsa'aya kasa che'ojaaka jümüin jukualu'u? —nümakalaka namüin.

—Nnojotsü kasain che'ojaain wamüin —namakalaka nümüin.

³⁶⁻³⁷Asouktüshi Jesús:

—Alu'ujasa müinma'a yaa, müleka kanneetsere jia, acheküsü jüü'lü'üjüin. Je müleka kama'anale jia kapateerü, anasü müleka jüü'lü'üjüle. Müleka che'ojaale jümüin chajaruuta süpüla eejirawaa, anashii müleka juikküle tü jüshe'inpalaanakat süpüleerua. Soto jaa'in tü ashajünakat paala tachiki: "Kaainjarai nia saa'in namüin na wayuukana", müsü.

Anashii jütüjaale saa'u tü pütcikat sünain sülü'ülaain shikeraajüin ju'upala —nümakalaka Jesús namüin.

³⁸—Senyotkalee, anuu piamasü chajaruuta wama'ana —mühishii naya nümüin.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Anasü woo'ulaale joolu'u suulia waashajaain süchiki eejirawaa.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

³⁹Nu'unakalaka joo Jesús namaa na nikirajuinkana eemüin tü wutaikat "Olivos" münakat eepü'üle noutkajaapü'üin. ⁴⁰Je nantapa chamüin, nümakalaka Jesús namüin:

—Anashii müleka jüchuntüle joolu'u nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás — nümakalaka namüin.

⁴¹Nükatalaakalaka joo Jesús noulia na nikirajuinkana mamüin aka tüsa sünain nüsapainkain nia süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa:

⁴²"Taata Maleiwa, müleka pücheküle, anasüje puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojoliin shiainjatüin paa'inrüin tü tachekekakat ne'e tamüiwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua", nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa.

⁴³⁻⁴⁴Nüntakalaka joo wane aapiee nüma'anajee Maleiwa süpüla nüchecherüinjatüin naa'in Jesús, süka mojuin ma'i naa'in sünain achuntaa nümüin Maleiwa. Keraawataashi Jesús, mataasü aka saa'in isha tü nirakat sünain shipittüin mmolü'umüin.

⁴⁵Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünain nürütkaain nanainmüin na nikirajuinkana eere

natunkaja'attaaín nüpüla saa'ujee mojuin ma'i naa'in nayakana.

⁴⁶—¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? Jütamaajaa jumaala. Anashii müleka jüchuntüle joolu'u nümuin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás —nümakalaka namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

⁴⁷Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaan na nikirajuinkanairua, nantapaatakalaka wane wayuuirua wainma nüchiiruajee Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús sünain nuusajüin nia. ⁴⁸Nümakalaka Jesús nümuin:

—Judas, ¿paapüinra ma'i tekii sükä wane achu'nnaa, tayakai, chi Shipayakai Wayuu?

⁴⁹Na nümaajanakana Jesús, nayaawatapa aa'u tü alatajatkät nümuin, müşhii joolu'u:

—Senyotkalee, ¿acheküsi wayuutüin wachajaruutse noo'omüin? —namakalaka nümuin.

⁵⁰Nuwatakalaka wane chi nikirajuinkai Jesús noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'e nikialu'ujeejatkät.

⁵¹—Juu'ulaa jümata suulia tü jashieekat —nümakalaka Jesús namüin sünain ni'itaain najapü saa'u nüche'e chi wayuukai süpüla anain süchikua.

⁵²Je nünüiki Jesús namüin na antakana nünainmüin, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase tü a'waajüleekat oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana:

—¿Ka'ruwaraiyya taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya? ⁵³¿Jamüshi nnojoika'a jüta'ülüin taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'ün ju'upala? Antüshii jia tanainmüin joolu'u süse'eru'upüinaa ai, süka jüüpüin jia sümüin nünüiki Satanás chi sülaülashikai piyuushi —nümakalaka namüin.

Aattajaashi Pedro

⁵⁴Nata'ülakalaka Jesús sünain no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Otta müşhia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. ⁵⁵Shiasa nantapa chamüin cha'aya sulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai, achuwajaashii siki pasanain sünain tü paatiakat eere joyoyoyolüin naya sül'ütpa'a. Otta müşhia Pedro, ojoyolooshi na'aka. ⁵⁶Je wane nüchepchia chi laülaashikai, shi'rüin Pedro so'u suwarala tü sikikat. Shiiirakaakalaka ma'i nia.

—Nia'asa chi nümaapü'ükai chi ata'ünnakai chii —sümakalaka namüin na wayuukana.

⁵⁷Otta müşhia Pedro, naattajaakalaka suulia tü wayuukot:

—Nii waa'iraa, nnojoishi te'raajüin chi pümakai tamüin —nümakalaka sümüin.

⁵⁸Shiasa mapa, niirakaakalaka joo wane wayuu nümuin Pedro sünain nümuin nümuin:

—Aashin piayaain wane nütünajut chi wayuukai ata'ünnakai.

Nüsouktakalaka Pedro nümuin:

—Nnojo, nnojoishi tayain —nümakalaka.

⁵⁹Shiasa mapa, maa aka wane oora súchikijee, nümakalaka emetut wane wayuu:

—Shiimünin sünain nümaapü'ün chira wayuukai, süka Galileaje'ewalin nia wanaa nümaa.

⁶⁰Nüsouktakalaka Pedro:

—¿Kasakai wayuu tia?
Nnojoruleeja tatüjaain aa'u tü paashajaakat achiki —nümakalaka.

Shiasa wanaa ma'i sümaa naashajaain Pedro, akootole'erajaashi chi kалиинакай.

⁶¹Otta müshia chi Senyotkai yaa ka'yatalu'u nünain Pedro, nujununtaakalaka sünain niirakaain ma'i nümuin Pedro. Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nümuin: "So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, apüniintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya". ⁶²Nujuittaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojuin ma'i naa'in. Miyo'u ma'i ni'ira sünain a'yalajaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wayuu

⁶³Je na wayuukana ata'ütkana Jesús, o'ttühii sünain neme'erainpalain nia je sünain nashe'ejüin nia. ⁶⁴Ne'itaain wane kuluulu nu'upa'apünaa sümaa namüin:

—Müleka chajeejachire pia eejee Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka.

⁶⁵E'rüshii ma'i wayumüin sulu'u nanüiki nümuin.

Asakinnayaashi Jesús natüma na laülaayuukana

⁶⁶Shiasa mapa ja'yuuqa, outkajaashii napüshua na laülaayuukana. Eeshii na

laülaashiikana na'akajee na sacerdote judókana oo'ulaka na karalouktamaajanakana. O'uninnüshi Jesús nanainmüin süpüla nüskijjünüinjachin natüma.

⁶⁷—¿Shiimünjasa sünain piain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa? Pükaja wamüin —namakalaka na laülaayuukana nümuin.

Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Müleka "taya'aya" tamüle jümüin, nnojoleerü jünoujain tanüki. ⁶⁸Je müleka jiale asakinnüin tatüma sünain wane kasa, nnojoleena asouktüin jia te'ipajee. ⁶⁹Je joolu'u mapeena, eejeechi taya, chi Shipayakai Wayuu, nümaa Maleiwa Pülashikai sünain joyotüin nikialu'ujee, saa'u kojutüin taya nütüma —nümakalaka Jesús namüin.

⁷⁰Nasakirayaakalaka nia nüchikua:

—¿Pia chi Nüchonkai Maleiwa paajüin? —namakalaka nümuin.

—Aa, shiimün sünain tayain chi jümüichipakai achiki —nümakalaka Jesús namüin.

⁷¹—Waapüitpa'asa nünüiki sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa naajüin, chi Nüchonkai Maleiwa naajüin. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjjünjatkat nüchiki süpüla kasalajanainjatüin tü nümakat watüma —namakalaka joo na laülaayuukana.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

23 ¹Nasha'walaakalaka joo na laülaayuukana napüshua süpüla namaainjachin Jesús eemüin Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia. ²O'ttühii joo naya sünain akijsa na'alain nümuin

Pilato sünain kaainjaralin Jesús naajüin. Anuu tü namakat:

—Nikirajüin tü wayuukolüirua süpüla kanainjachin saa'in chi Césarkai je süpüla nnojolüinjatiün saapüin tü neerü nüchuntakat wamüin. Müle'o ma'i tü e'raakat wayumüin nüma'ana. Nia Cristokai naashin, wane aluwataai, süka chajeejachin nia eejee Maleiwa naashin.

³Nüsakinnakalaka Jesús nütüma Pilato:

—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío?

Nüsouktakalaka Jesús:

—Shia'aya tia pümakat.

⁴Nükijakalaka joo Pilato namüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka sümüin tü wayuukolüirua eejatkaliüirua:

—Nnojotsü tantüin anain wane aaingala nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma saa'ujee —nümakalaka.

⁵Masütaajusali joo naya sünain mojuin nanüiki nümuin Jesús:

—O'ttúshi nia sünain ekirajaa wayuu cha'aya Galilea, je antüchipa yaamüin yaa Jerusalénmüin süpüla sütkaajiraainjatiün tü wayuukolüirua süpuishua yaa sulu'u tü mmakat Judea sütümäa tü nikirajakat anain sümüin — namakalaka nümuin Pilato.

Asakinnayaashi Jesús nütüma Herodes

⁶Je Pilato, sütümäa tü namakat nümuin, nüsakirüin naya sünain müleka cheje'ewaire Jesús Galileajee. ⁷Mayaashi nütüjaain saa'u sünain Galileaje'ewalin nia, nüjütakalaka nia nünainmüin

Herodes chi sülaülashikai Galilea, süka yalajachin nia Jerusalén wanaa sümaa tia.

⁸Talatüsü ma'i naa'in Herodes nüntinnapa Jesús nünainmüin. Saa'u naapapü'uin nüchiki, ni'reepü'uiin ma'i nia. Ni'reein süpüla naa'inruijinjatiün Jesús nu'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuwi. ⁹Kama'a ma'i Herodes sünain nüsakirayaain Jesús. Otta müşia Jesús, nnojoishi asouktüin. Ko'u müşi nuulia.

¹⁰Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, sha'washawatshii nü'ütpa'a Herodes sünain emetuluin nanüiki, "Wayuu kaainjarai nia", sünain namüin nümuin Jesús. ¹¹Püla aa'inchii Herodes oo'ulaka tü nüsurulaatsekalüirua nuulia Jesús. Na'atalakala wane ashe'inyüü anasü nünain, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma, süpüla neme'erainpalain nia. Nüjütakalaka nia nüchikua nünainmüin Pilato. ¹²Je paala, mojaawapü'üshi Herodes nümaa Pilato. Anaawaleeshii naya so'u ka'ikat tia.

Oonooshi Pilato sümaa tü wayuukolüirua

¹³Nükotchajaakalaka joolu'u Pilato na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana je na laülaayuukana je tü wayuukolüirua ¹⁴sünain nümuin namüin:

—Aashin jüntirüin chi wayuukai tamüin, sünain nikirajüin tü wayuukolüirua süpüla kanainjachin saa'in César jaajüin. Saa'in tamüin, sükchikijee tasakirüin nia ju'upala, nnojotsü tantüin anain tü naainjala jüküjakat achiki tamüin.

¹⁵Akaajaa Herodes, nüle'ejirüin chi wayuukai wanainmüin nüchikua, süka nnojolin nüntüin sünain wane kaainjalaa nünain. Akaajaa jiakanaya, jütüjaan aa'uchi sünain nnojolüin wane aainjalaa süpüla waapüinjatüin nikii sünain ouktaa.
¹⁶Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirüin —nümakalaka Pilato namüin na wayuukana.

¹⁷(Eesü wane kasa naa'inrapü'üin Pilato su'unna'awai tia mi'liraakat. Nujuittirapü'üin wane püreesashi namüin na judíokana.
¹⁸⁻¹⁹Eejachikalaka wane püreesashi kanüliashi Barrabás. Ata'ünnüshi nia saalijee nütke'erüin wayuu nümaa chi sülatülashikai mma cha'aya Jerusalén je saalijee o'utaa saa'in wayuu.)

Namakalaka joo na wayuukana süka nekiisa nümüin Pilato:

—Pu'uta naa'in Jesús. Püjüta nüchiki Barrabás.

²⁰Naashajaakalaka joo Pilato namaan na wayuukana nüchikua shii'liree nüjütreein Jesús. ²¹Otta na wayukanairua, nayouktüin nüjütünüinjachin.

—Püchitira saa'u kuruusa
 — namakalaka sünain a'waataa.

²²Naashajaakalaka Pilato namaan nüchikua, apüntüintuairü süka tüü. Nümakalaka namüin:

—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka? Nnojotsü tantüin anaan wane naainjala süpüla taapüinjatüin nikii süpüla ouktaa. Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirüin.

²³Otta müshi'iya na wayukanairua, masütaajusali sümäa nekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa.

Nountakalaka noonooin Pilato sümäa tü nachuntakat.

²⁴Taa'inreerü tü jüchuntakat tamüin —nümakalaka namüin.

²⁵Naapünakalaka Jesús süpüla aa'innüinjatüin nüka tü kee'ireekat naa'in nayakana. Otta chi wayuukai püreesashikai saa'u nütke'erüin paala wayuu je saa'u nu'utüin saa'in wayuu, chi "anashi nüjütünüle" namakai paala na wayuukana, nujuittinnakalaka chi wayuukai nütüma Pilato.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

²⁶Wanaa sümäa nu'uninnüin Jesús sütümäa wane surulaalüirua eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'iijainjatüin tü wunu'ukot nüchiirua Jesús, tü akachennüinjachikat anaain nia.

²⁷Je sa'aka tü wayuu wattakat saalii o'unakat nüchiirua Jesús, eesü wane jieyuuirua sünain shi'yalajüin emetut ma'l naalii.

²⁸Nujununtaakalaka Jesús nanainmüin na jieyuukana süpüla nümuinjatüin namüin:

—Jia jieyuukana Jerusalénje'ewaliikana, nnojo ji'yalajüin taalin. Ji'yalajaa jaa'u jiakana je saa'u jüchonnii. ²⁹E'reena jia müliaa so'uweena wane ka'i. Je so'u ka'ikat tia, "Alana'aleekatche anaa sümüin tü machonsatkalüirua", meena jia süka nnojoleerüin shi'rüin o'utinnüin aa'in süchon. ³⁰Je sünüiki wayuu süpüshua so'uweena tia: "Anasüje sujuttüle tü uuchikalüirua waa'l'u", meerü süka mülo'ijeerüin ma'l tü müliaakat namüin.

³¹Shiimüin sünain eein tü müliaakat

jüma'ana maa'ulu yaa, mayaainje eein taya ja'aka. Otta süchikijee to'unapa juulia, alana'aleejeena ma'i jia sünain müliaa —nümakalaka Jesús namüin.

³²Je nümaa Jesús, o'uninnüshii piamashii wayuu kaainjaralii o'utününjanakana aa'in wanaa nümaa. ³³Je nantapa chaa eemüin wane wutai kanüliasü “Ekiyükät”, nükachennakalaka Jesús oo'ulaka na piamashii kaainjaralii. E'itaanüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee. ³⁴Nümakalaka Jesús nümuin Maleiwa:

—Taataa, anashi müleka pülatirüle naainjala noulia na aa'inrakana tamüin tüü, süka nnojoliin natüjaain saa'u tü naa'inrakat takä —nümakalaka.

Je na surulaatkana, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatünjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua. ³⁵Ananajüsü tü wayuukolüirua naa'u Jesús wanaa sümaa nükachennün sünain kuruusa. Otta na süläülakana judío, neme'erainpalashi nia sünain namüin nümuin:

—Müleka piale chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa, čjamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüiwa maa aka pu'tte'erapü'iin wayuu paashin? — namakalaka nümuin Jesús.

³⁶Akaajaa tü surulaatkalüirua, naapüin wane asüüshi jashü'lüsü nümuin sünain neme'erainpalain nia.

³⁷—Müleka piale chi Aluwataashikai saa'u tü judiókolüirua, čjamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüiwa? — namakalaka nümuin.

³⁸Eesü wane ashajuushi kachetüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat Jesús. Müsü mayaa: ANII CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.

³⁹Niasa wane chi kaainjaraikai kachetüshikai wanaa nümaa Jesús, mojukalaka nünuiki nümuin:

—Pu'tte'erajiraai pümüiwa, süka piain Cristoин anülia paashin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Oo'ulaka pu'tte'erale'eya waya wanaa pümaa —nümakalaka.

⁴⁰Otta müşhia chi nuwala'atakai chi kaainjaraikai, nüchiaakalaka nia sünain nümuin nümuin:

—čJamüshikai pia nnojoikalaka kojutüin püttüma Maleiwa sümaa ouktajanain waya wanaa nümaa chii? ⁴¹Wayakana, maa aka müliain waya yaaya, süsalashii waainjala. Otta niakai, nnojotsü kasain naainjalain —nümakalaka.

⁴²Je nünuiki nümuin Jesús:

—Jesúsuu, motojoyoo taya paa'in pu'ttapa sünain aluwataawaa chamüin.

⁴³Nümakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat pümuin: Joolu'u, cheechi pia tamaa cha'aya “paraíso” —nümakalaka Jesús nümuin chi kaainjaraikai.

Ouktüshi Jesús

⁴⁴⁻⁴⁵Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua awasaşa'aleesia maa aka aliika. Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, asüküijaasü pasanainpünaa sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü paü shiinalu'usükat. ⁴⁶Nu'waatalakaka emetut Jesús nümuin Maleiwa:

—Taataa, taapüin pümuin chi taa'inkai süpüla paa'inmajüinjachin —nümakalaka.

Je keraapa tü nünükikat, ouktalaan
müshi.

⁴⁷ Je chi sülaülashikai surulaat,
sa'a'u ni'rüin tü alatakat nüümüin
Jesús, nu'waajüin Maleiwa:

—Shiimüinyala ma'i nia sünain
maainjalaa —nümakalaka.

⁴⁸ Je tü antüsükaliirua sünain
e'rajaa naa'u Jesús, o'unüshii
naya yalajee sünain mojuin ma'i
naa'in saa'ujee tü ne'rakat. ⁴⁹ Otta
na wayuukana e'raajakana
Jesús oo'ulaka na jieyuukana
nümaajanakana Galileajee,
makatüshii naya sha'washawalüin
ka'yata sünain ananajaa naa'u.

E'itaanüshi Jesús

⁵⁰⁻⁵¹ Je na'aka na laülaashii
sulujunakana tü kanüliakat
Sanedrín, eeshi wane wayuu
kanüliashi José, cheje'ewai Arimatea
yaa sulu'u tü mmakat Judea. Wayuu
anamia nu'upala Maleiwa sümaa
na'atapajüin nükalia Maleiwa
süpüla aluwatawaa. Nnojotsü
wanaawain naa'in José sümaa tü
aa'innakat nüka Jesús sütümairua
tü sülaülakat judío wanaa nümaa.
⁵² O'unamaatuishi José eemüin
Pilato süpüla achuntaa e'ikaa
müliashii. ⁵³ Nüshakatirakalaka
müliashii sünainjee tü kuruusakat.
Nüko'olokalaka nia süka wane
kululu kojutsü kanüliasü
“lino”. Eejatüja'a wane woowira
akumajiruushi paala nütüma
José sulu'u wane ipa miyo'u.
Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u.
Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü
woowirakat.

⁵⁴ Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús,
shia tü ka'i si'lakajaakat o'u shikiin
tü wayukolüirua süpüla tü ka'i
sheemeraainjatkat o'u. E'itaanüshi

Jesús motsapa ka'ikat. Alü'ütchonsü
süpüla su'ttün tü eemerawaakat.

⁵⁵ Je na jieyuukana
nümaajanakana Jesús chajee
Galileajee, o'unüshii nüchiirua
José, sünain ne'rüin tü woowirakat
oo'ulaka chi müliashiikai
wanaa sümaa e'itaanüin sulu'u.
⁵⁶ Nale'ejakalaka Jerusalénmüin
sünain nekeraajüin wane
wunu'u jemeta eejuut nüpüla
chi müliashiikai. Je so'u tü ka'i
eemeraanakat o'u, eemeraashii naya,
süka shiain tü nuluwataakat anain
Maleiwa paala sümaiwa.

Oso'iraasi naa'in Jesús

24 ¹ Shiasa ja'yuumüi
süchikjee tü ka'i
neemeraakat o'u na judíokana,
no'unakalaka na jieyuukana eemüin
tü woowirakat eejachire ni'itaanüin
Jesús. Nalü'üjiin tü wunu'u
jemetakat eejuut nekeraajakat paala.
² Shiasa nantapa chamüin, nanta
anainrü süsünne'ruushin tü ipa
shirousekat. ³ Shiasa nekerolapa
sulu'umüin tü woowirakat,
nnojoikalaka nantüin nünain
chi müliashiikai, chi Senyotkai
Jesusristo. ⁴ Nnojotsü nattüjaain
aa'u nekii sütüma tü ne'rakat.
Eeraa namakalaka wane piamashii
tooloyuu na'ütpa'amüin. Jorojorotsü
ma'i tü nashe'inkat. ⁵ Sainkuukalaka
ma'i naa'in na jieyuukana sünain
nomorolooin napüleerua na
wayuukana. Nasouktakalaka na
wayuukana namüin:

—¿Kasa jaainjaka jüchajaaka'a
wane wayuu kato'uchi sa'aka
ouktüsü? ⁶ Nnojoshi nia yaaya.
Oso'iraaitpa naa'in nüchikua. Soto
jaa'in tü nümakat paala jümüin
chaiwa'a nia jümaa cha'aya

Galilea: ⁷“Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneechi ekii taya sümüin wayuu kaainjarat süpüla nakacherüinjachin taya süpüla ouktaa. Je nulu'u chi apünüinkai ka'i sükikijee tia, oso'iraajeerü taal'in", tü nümakat paala jümüin. Shairia nanüiki na wayuukana tüü namüin na jieyuukana.

⁸Shiasa na jieyuukana, sotoloo müstü naa'in tü nümakat Jesús paala namüin.

⁹⁻¹⁰Je nale'ejapa na jieyuukana chajee eejee tü woowirakat, naküjakalaka sükikí tü ne'rakat namüin na Aluwataaushikana polooshiikana waneemüin je namüin na nikirajuinkana Jesús napüshua. Eejatü María Magdalena, eejatü Juana, eejatü María tü niikat Jacobo oo'ulaka natünajutüirua namaa. ¹¹Otta naapapa nanüiki na jieyuukana, nnojotsü nanoujain tü naküjakat namüin süka nnojoliün shiimüin saa'in namüin. ¹²Otta müşia Pedro, nüsha'walaakalaka sünain nuwataain sünainmün tü woowirakat. Je nüntapa chamüin cha'a, nejepülaakalaka süpüla niirakaain sulu'upünaa. Ni'rakalaka tü kuluulo oko'ojuñakat aka müliashii yaa jachitüin sümüiwa. Nüle'ejakalaka nüchikuu nipialu'umüin sünain müin jalapa'akai naa'in sütüma tü ni'rakat.

Ee'iyataashi Jesús namüin piamashii na nikirajuinkana

¹³Shiasa sükikijee naküjain na jieyuukana sükikí tü ne'rakat, ojuittüshii piamashii na nikirajuinkana Jesús chaa eemüin wane pueulo kanüliasü Emaús, maa aka poloo "kilómetro" su'unia yalajee Jerusalénjee. ¹⁴Je

nakuo'u sümäa waraittuin sulu'u wopu, aashajaajiraashii sükikí tü kasa alatakat nüka Jesús.

¹⁵Je wanaa sümäa yoonatüin naya, nürütkaakalaka Jesús nanainmüin süpüla waraittuin namaa. ¹⁶Mayaainje waraittuin nia namaa, nnojoishi nayaawatüin. ¹⁷Nüsakirakalaka naya Jesús:

—¿Kasa jaashajiraaka achiki sulu'u wopu? —nümakalaka namüin.

Otta nayakana, nasha'walaakalaka sünain mojuin ma'i naa'in.

¹⁸Nüsouktakalaka chi wane kanüliashikai Cleofas:

—¿Piaja neje chi waneeshikai wayuu sulu'u Jerusalén sünain matüjaain saa'u tü kasachikikat? —nümakalaka nümuin Jesús.

¹⁹—¿Kasa kasachiki alataka? —nümakalaka Jesús namüin.

—Shia tü alatakat nümuin Jesús chi Nazaretje'ewaikai, nünükimaajachikai Maleiwa. Pülashi ma'i nia nütüma Maleiwa süpüla naa'inriüinjatüin kasa anasü su'upala wayuu wainma je süpüla nüküjainjatüin tü anasükat namüin. ²⁰Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na walaülayuukana, naapa eekiichi süpüla nu'utinnüinjachin aa'in. Shiimüin sünain we'rüin nia nükachennüin süpüla ouktaa.

²¹Otta wayakana Israelkana anülia, wa'atapajüin sünain niain taashinjanain atüma waya noulia na wayuu Romaje'ewaliikana. Je apünüinrü joo ka'i sükikijee ouktüin nia. ²²⁻²³Eestüyaaje wane jieyuuirua wa'akajee, o'unüshii naya watt'a maalü eemüin tü woowirakat, nnojoliikalaka nantüin nünain chi müliashiikai. Ainkuusü ma'i waa'in sütüma

nanüiki nale'ejapa wanainmüin. Ne'rün naashin wane aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa, na aküjakana namüin nüchiki Jesús sünain katüin no'u. ²⁴Je süchikijee tia, o'unüshii wane watünajutürua eemüin tü woowirakat. Ayatsia ne'rün maa aka naküjain na jieyuukana wamüin. Ja'itakaja nayakana, nnojoishi nantüin anain —namakalaka nümuin.

²⁵⁻²⁶Nüsouktakalaka Jesús:
—Maa'inkanache aa'in jia, nnojoliikalaka jünoujain tü naküjapü'ükät paala na nünükimaajanakana Maleiwa sünain mülieechin Cristo, chi Nüeekajalakai Maleiwa, süpülapünaa nu'unüin nüma'anamüin Maleiwa sümää kojutüinjachin nia nütüma —nümakalaka Jesús namüin.

²⁷Nüküjakalaka namüin tü ashajünakat nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, o'ttün sünainjee tü ashajuushikat nütüma Moisés je sulu'upünaa tü ashajuushikat natüma na nünükimaajanakana Maleiwa.

²⁸Je naltü'ütpa sünainmüin tü pueulokat ee'ewaliire naya, nnojoishiyaaaje ajuntaweein Jesús namaa. ²⁹Neme'ejakalaka naa'in süpüla makatüinjachin nia namaa:

—Anakaja müleka we'iyoule pia süka motsoirüin ka'ikat —namakalaka nümuin.

Je süka nounejaaín nia nepialu'umüin, nujuntaakalaka Jesús sulu'umüin tü pueulokat namaa.

³⁰Je sünain joyotüin nia namaa sünain ekawaa, naapaakalaka wane pan sünain naapüin analu'ut nümuin

Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shia shi'ipawai namüin na nikirajüinkana.

³¹Nayaawatalaa namakalaka nia. Shiasa wanaa sümää niyaawatünüin Jesús natüma, motu'ulaa müshi noulia. ³²Naashajaajiraakalaka na nikirajüin piamašiikana:

—Keenairüje talatashaanain ma'i waa'in wanaa sümää naashajaain wamaa sulu'u tü wopukot sünain nikirajüin waya sünain tü pütchi nüchikimaajatkat Maleiwa —namakalaka.

³³O'una müshii'iya naya nachikua Jerusalénmüin. Eekalaka napüla na polooshiikana waneemüin Aluwataushikana sünain jutkataa namaa waneeirua na nikirajüinkana Jesús. ³⁴Sümünakalaka namüin natüma na polooshiikana waneemüin:

—Shiimalinya sünain nüso'iraain aa'in chi Senyotkai, je ee'iyataaichipa nümuin Simón —müshii namüin.

³⁵Otta na nikirajüinkana piamašiikana, naküjakalaka joolu'u nüchiki Jesús sünain wanaain namaa sulu'u wopu: “Müshi aka wane eekai mochoojüin wo'u. Shiasa wanaa sümää wekaain nümaa, wayawatalaa müshi”, namakalaka namüin.

Ee'iyataashi Jesús na'akamüin na nikirajüinkana

³⁶Shiasa nnojolüiwa'aya kettaain nanüiki, ee'iyata'alaa müshi Jesús yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.

³⁷Shiyo'ujaakalaka ma'i naa'in nayakana. Epeinjayaayaashi naashin.

³⁸Nümakalaka Jesús namüin:

—¿Jamüshii jia jiyo'ujaaka'a aa'in? ¿Jamüshii jia wainmaka'a

saashajaala jaa'in? ³⁹ Jiirakaa tamüin, müsia sümüin tajapü je too'ui. Ke'irukushi taya. Keimseshi taya. Jipetta taya jütüjaaiwa taa'u sünain shiimüin sünain tayain. Nnojoishi epeinjaashin taya —nümakalaka namüin.

⁴⁰ Je süchikijee naashajaain Jesús, nii'yatiuin najapü, nii'yatiuin nuu'ui namüin. ⁴¹ Patatshii ma'i naya sümäa talatüin naa'in sütuma tü ne'rakat. Isasú nachiki nanoujain sünain nüso'iraain aa'in. Müshi joo Jesús namüin:

—¿Eesü eküülü jüma'ana?

⁴² Saapünakalaka wane jime asijuushi nümüin. ⁴³ Naapaakalaka shia sünain niküin no'upala.

⁴⁴ Ayatshi Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Ekettaajüitpa joo tü ashajünakat tachiki paala nütüma Moisés je natüma na nünükimaajanakana Maleiwa je sulu'u tü jayeechikalüirua ashajünakat nütüma David. Tü ji'rakat, shia tü taküpü'ükät achiki jümuin jümaaiwa'aya taya —nümakalaka namüin.

⁴⁵ Süpüla nükaalijüinjatüin na nikirajuinkana sünain ayaawataa saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, ⁴⁶ nümakalaka Jesús namüin:

—Taya'aya chi ashajünakai achiki paala sünain müin yaa: "Müliainjachi Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa. O'utinneeichi aa'in. Oso'iraajeerü naa'in so'u apünuin ka'i süchikijee

ouktaa. ⁴⁷ Je aküjüneerü nüchiki sümüin wayuu süpüshua shii'iree shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla sülatinmüinjatüin tü saainjalakat suulia nütüma Maleiwa. Je o'tteerü tü aküjaakat nüchiki sulu'ujee Jerusalén". Shia'aya ashajuushikat tüü. ⁴⁸ Je joolu'u jaikana tekirajüinkana, jüküjeerü sümüin wayuu süpüshuale'eya tü ji'rapü'ükät. ⁴⁹ Süpüla takaalijüinjanain jia sünain tüü, taluwataajeechi maalü chi Naa'inkai Maleiwa jümuin. Nia chi nümakai achiki chi Tashikai sünain pansaain nünüki sünain naapüinjachin nia jümuin. Anashi müleka ja'atapajüle nia ya'aya Jerusalén. Mülo'ujeerü pülaa jaa'u nütüma nüntapa jünaainmüin —nümakalaka Jesús namüin.

Ayalennüshi Jesús nüma'anamüin Maleiwa

⁵⁰ Eenajaanüshii joo naya nütüma Jesús yalajee Jerusalénjee chamüin sülütpa'amüin Betania. Je nantapaapa chamüin, achuntüshi nia na'anasia Maleiwa naa'u na nikirajuinkana. ⁵¹ Wanaa sümäa nüchuntüin nümüin Maleiwa, ayalennüshi na'akajee nüma'anamüin Maleiwa. ⁵² Otta na wayuukana, na'waajashaatain nia kama'alu'u. Yalejee yala, nale'ejakalaka nachikua Jerusalénmüni sünain mülo'uin ma'i talataa sulu'u naa'in. ⁵³ Je süchikijee tia, ayatshi'iya naya outkajaain waneepia sulu'u tü a'waaajüleekat Maleiwa sünain na'waajüin nia.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma

JUAN

Wayuulaa müshi Cristo

1 ¹Jesucristo, kanüliashi “Pütchi” mününin. Eetüjü'iya nia paala sümäiwa nnojolüiwa'aya kasain eein soo'opünaa tü mmakat. Nümaatüjü'iya Maleiwa sünain wanaawain nia nümaa. ²Nümaashi Maleiwa waneepia paala sümäiwa je mayülinja'a nia sünain nümwaa.

³E'itaanüshi nia nütüma Maleiwa sümäiwa paala sünain nükumajünjatüin tü kasakalüirua süpüshua. Nnojotsü kasain eein eekai nnojolüin akumajuushin nütüma. ⁴Nia ee'iranajaaka atüma saa'in wayuu. Je müshi aka nia saa'in wane anakia. Maa aka ja'yain süpüna wayuu sütüma nuwarala chi ka'ikai, akaajaa chi wayuu ee'iranajaachipakai aa'in nütüma, niyawateerü aa'u tü shiimüinkat. ⁵Maa aka ja'yain süpüna wayuu watta'a maalü ja'itairü kojoin paala tü piyuushikat, akaweeria tü shiimüinkat ayaawatüneerü aa'u ja'itasü joulüin tü aainjalaakat.

⁶Shiasa so'u wane ka'i, nüntakalaka joo wane wayuu kanüliashi Juain sa'akamüin wayuu. Ajütünüshi nia nütüma Maleiwa ⁷süpüla niainjachin aapirüin wayuu

süpüshua sünain niweetajachin Cristo, chi anaküinjachikai süpüna wayuu. Otta Juan, nime'ejakalaka saa'in wayuu süpüla sünoujainjatüin nünain Cristo, chi nüküjakai achiki namüin. ⁸Nnojoishi niain Juan anakünjachin süpüna wayuu. Nüchikimaajachi ne'e ⁹süpüla naapirüinjatüin wayuu nüpüla Cristo sünain niainjachin anakün süpüna wayuu je sünain nüntajachin maalü sa'akamüin wayuu süpüla nii'iyatüinjatüin tü shiimüinkat sümüin wayuu süpüshua.

¹⁰Cristo, chi kanüliakai “Pütchi” mününin, antüshi yaa mmolu'umüin süpüla kepiainjachin sa'aka wayuu. Mayaainje akumajuushin nütüma tü wayuukolüirua je tü kasakalüirua süpüshua yaa saa'u mmakat, wainma wayuu mochoojokot o'u nia sünain niain ee'iyatüinjachin tü shiimüinkat sümüin. ¹¹Antüshi nia noumainpa'amüin na nüpuhikana süpüla kepiainjachin nia namaa. Otta mamaneesalii naya nuulia.

¹²Eesü wayuu eekai kamaneein nümuin sümäa ne'itaain naa'in sünain anoujaa nünain. Je sükajee nanoujain nünain, e'itaanüshii naya nütüma süpüla nayainjanain nüchooin Maleiwa. ¹³Nnojoishii

nüchooinshiin naya maa aka
jemelin sütümäa nei oo'ulaka nashi,
sükajeejana jeketüün nakuaiippa
nütüma Maleiwa.

¹⁴Cristo, chi kanüliakai "Pütchi"
münüün, wayuulaa müshi süpüla
kepiainjachin wa'aka je süpüla
niil'iyatiuinjatüün nukuaiippa Maleiwa
wamüün. Je süka we'rapü'ün
Jesucristo, chi waneeshikai Nüchon
Maleiwa, sünain anashaatain ma'i
nia, watüjaaa aa'uchi chi Maleiwakai
sünain anashaatain ma'i nia'aya,
sünain anamiashaatain ma'i nia, je
sünain pansaain tü nümakat sümüün
wayuu.

¹⁵Otta müshia Juan, so'u wane ka'i, Juan asouktaa ne'ipajee.
naapirüün na wayuukana eekana
nümaa stüchiki sünain nüntüichipain
na'akamüün chi kanüliakai "Pütchi"
münüün. Owootooshi sünain
nüküjain nüchiki Cristo namüün.
Müsü nüñüiki: "Nia taküjaka achiki
jümüün joolu'u chi tamapü'üka
jümüün sünain maa: 'Anteechi
tachiiruajee sümaa kojuteechin
nia toulia sükajee eetüjülin nia
tapüleerua'".

¹⁶Saa'u anamiashaatain ma'i
Cristo wamüün waya anoujashiikan
nünain, ayatshi nia sünain
aa'inraa kasa anasü wamüün. ¹⁷Tü
nuluwataakat anain chi Maleiwakai
na wayuu judíokana, atüjaana aa'ulu
sütümäa tü nüshajakat Moisés paala
sümaiwa. Akaajasa maa'ulu yaa, tü
nukuaiippakat chi Maleiwakai sünain
anamiashaatain ma'i nia, atüjaana
aa'ulu nüñainjee Cristo, süka
anamiashaatain ma'i nia. Maja'a aka
tü nukuaiippakat sünain pansaain
nüñüiki, atüjaana aa'ulu nüñainjee
Cristo, süka pansaain nüñüiki.

¹⁸Nnojotsü wayuu eekai shi'rüichin
Maleiwa. Otta chi Nüchonkai

Maleiwa, chi waneeshikai nüchoin,
chi wanaawajiraakai aa'lín nümaa,
nia ee'iyataka nukuaiippa Maleiwa
wamüün, süka shiimüün sünain
niain Maleiwain maa aka naa'in chi
Nüshikai.

Asakinnüshi Juan sünain jaralin nia

¹⁹So'u wane ka'i, nantakalaka
wane sacerdote judíoirua
oo'ulaka wane nuu'uliwo'uirua
Leví nünainmüün Juan süpüla
nasakirüinjachin nia sünain jaralin
nia. Ajütüüshi naya natüma na
laülaayuu judíokana chakana
Jerusalén. ²⁰Nnojoija'a ayouktüün

—Nnojoishi tayain Cristo
chi Nüneekajalakai Maleiwa —
nümakalaka namüün.

²¹Nasakirakalaka sünain müleka
niale Elías.

—Nnojo, nnojoishi tayain Elías
—nümakalaka Juan namüün.
Nasakirakalaka joo nia
sünain müleka niale chi
Nünükimaajachikai Maleiwa
ajütünajachikai so'uweena wane ka'i
sa'akamüün wayuu.

—Nnojo, nnojoishi tayain chi
wayuukai —müshija'a joo nia
namüün.

²²—Püküja pümaala wamüün
sünain jaralin pia, watüjaawiwa
paa'u, waküjaiwa namüün
na kaluwanaajalakana waya
püñainmüün —namakalaka nümiin
Juan.

²³—Taya chi owoorolooshikai
yaaya isashiipa'a süpüla yapainjatüün
tü wayuukolüirua süpüla anouja
nünain chi Senyotkai —nümakalaka
Juan namüün.

Je tü pütchi nüsouktakat aka
Juan, shia tü münakat sümawai

paala nütüma Isaías wane
nünükimaajachikai Maleiwa.

²⁴Eesü wane wayuuirua fariseo na'aka na ajütünakana nünainmüin Juan. Naya na judío a'waataakana sulu'u nekeraajüin süpüshua saa'in namüin tü nuluwataakat anain Moisés. ²⁵Nasakirakalaka nia:

—¿Jamaka'a puwoutisaajaka'a wayuu sünain nnojolin piain Cristoin, sünain nnojolin piain Elfas, je sünain nnojolin piain chi Nünükimaajachikai Maleiwa? — namakalaka nümüin Juan.

²⁶—Tawoutisaajüin ne'e jia süka wüin. Otta eeshi yaa ja'aka wane wayuu mochoojokai so'u wayuu sünain niainjachin ee'iyatiün tü shiimüinkat sümüin. ²⁷Nia taküjaka achiki jümüin, chi anteechikai tachiiruajee. Nnojoishi wanaapünaan taya nümaa, süka pülashin ma'l nia toulia — nümakalaka Juan namüin.

²⁸Eejechire nüsakinnüin Juan chajachi sulu'u tü pueulo kanüliakat Betania cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán chaa wüinpüümüin saa'ujee eere nuwoutisaajüin wayuu.

Aküjüshi Juan nüchiki Jesús sünain niain Nüchoin Maleiwa

²⁹Shiasa mapa watta'amüin, ni'rakalaka Juan Jesús sünain nürütkaain nünainmüin. Nümakalaka Juan namüin na wayuu eejanakana nümaa: “Jiirakaa, iseeichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla nu'utünajachin aa'in süpüla nüla'ajaainjatüin saainjala wayuu süpüshua sainküin mmakat, maa akaapü'l tü anneerü o'utünapü'ükak aa'in watüma wayakana judíokana shii'iree süla'ajaanüin waainjala.

³⁰Nia taküjaka achiki jümüin chi tamapü'ükai jümüin: ‘Anteechi tachiiruajee sümaa kojuteechin nia toulia sükajee eetüjülin nia tapüleerua’. ³¹Otta mayaainje nnojolin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi taküjakai achiki, antüshija'a ne'e taya süpüla owoutisaajaa jia süpüla ni'nnaajüninjachin sütüma tü wayuu Israelkalüirua”, nümakalaka Juan namüin.

³²Ayatshi joolu'u Juan sünain aküjaa süchiki süpüshua tü kasa ni'rakat, sümaa nümüin namüin: ‘Te'rüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain ashakataa iipünaajee eejee Maleiwa maa aka saa'in wane mo'uwa. Antüshi nia nünainmüin Jesús sünain makatale'einya nia nümaa. ³³Mayaainje nnojolüin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi taküjakai achiki, tatüjaachipa aa'u nia so'u tü ka'l nüshakatakak o'u chi Naa'inkai Maleiwa naa'l süka tamünün paala nütüma chi kajünalakai taya süpüla owoutisaajaa. Müshi nia tamüin: ‘Chi wayuu pi'reechikai sünain nüshakatüin chi Naa'inkai Maleiwa nünain sümaa makatüin nia nümaa, nia aapajachika chi Naa'inkai Maleiwa namüin na eekai nanoujain nünain’, müshi. ³⁴Otta tayakai, sünainjee tü kasa te'rakat, tountüin joolu'u taküjain jümüin nüchiki Jesús sünain shiimüin sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa”, nümakalaka Juan namüin na wayuukana.

Na piamashiikana nikirajuin Juan, o'unüshii nümaa Jesús

³⁵Shiasa mapa watta'amüin, ale'ejüshi Juan namaa piamashii

na nikirajüinkana eejachire paala naashajaain namaa na wayuukana.
³⁶Shiasa ni'rapa Jesús nülatüin na'ütpünaa, nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Jiirakaa, ichaaichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla nu'utünajachin aa'in maa akaapü'ü tü anneerü o'utünapü'ükat aa'in watüma wayakana judíokana shii'reee süla'ajaanüin waainjala —nümakalaka.

³⁷Otta na piamashiikana nikirajüin, sünainjee tü nümakat namüin, no'unakalaka nüchiirua Jesús. ³⁸Nujununtaakalaka Jesús nanaainmüin. Je ni'rapa na piamashiikana wayuu nüchiirua,
 —¿Kasa kee'ireeka jaa'in?
 —nümakalaka namüin.
 —Rabí, ñjalashi pia katunkülein?
 —namakalaka nayakana nümüin.
 (Otta tü pütchikat “Rabí” makat, “Ekirajüi” malu'ut.)

³⁹—Joo'uya ji'raajaiwa eere tatunkule —nümakalaka Jesús namüin.

No'unakalaka nümaa süpüla ne'raajüinjatüin eere nia kepiain. Je saa'u nantüin aliuukapa ka'ikat chamüin, natunkaakalaka nüma'a.

⁴⁰Waneeshia chi aapüshikai paala nüüiki Juan sümaa no'unüin nümaa Jesús, kanüliashi Andrés, nimülia wane wayuu kanüliashi Simón Pedro. ⁴¹Je mapa nu'unapa Andrés nipialu'ujee Jesús, o'unüshi yaawalaja'a nünainmüin chi nipayakai sünain maa nümüin:

—Wantüichipa anain chi Mesíaskai. (Otta tü pütchi “Mesías” makat, “Cristo Nüneekajalakai Maleiwa” malu'ut.)

⁴²Naanejaakalaka joo Andrés chi nipayakai nünainmüin Jesús.

Niirakaataalakalaka Jesús nümuin Simón sünain nümuin nümuin:

—Simón, pia nüchonkai Jonás, te'itaainjatü joolu'u wane anüliee pünain, Cefas müsü. (Tü anüliee “Cefas” süka pütchi griego, “Pedro” malu'ut.)

Eenakünüshii Felipe oo'ulaka Natanael nütüma Jesús

⁴³Shiasa mapa wattamüin: “Anashi to'unüle sulu'umüin tü mmakat Galilea”, müsü naa'in Jesús. Je süpülapünaa nu'unüin chamüin, nüntakalaka nünainmüin wane wayuu kanüliashi Felipe. Nümakalaka nümüin:

—Joo'uya tamaaiwa pia.

⁴⁴Chi Felipekai anülia, chaje'ewa nia sulu'u tü pueulokat Betsaida wanaa namaa Andrés oo'ulaka Pedro. ⁴⁵Je mapa, nüntakalaka Felipe nünainmüin wane nütünajut kanüliashi Natanael. Nümakalaka nümüin:

—Wantüichipa anain chi nüshajapü'ükai achiki Moisés, chi nashajapü'ükai achiki na nünükimajajanakana Maleiwa. Nia chi Jesúskai anülia, chaje'ewaikai sulu'ujee tü pueulokat Nazaret, chi nüchonkai José —nümakalaka.

⁴⁶—¿Jeratuirü ajuitüin kasa anasü sünainjee wayuu eekai müin aka saa'in tü wayuuirua kepiakat Nazaret eekai nnojoliuin kasain anain apüla? —nümakalaka Natanael.

—Joo'uya pi'raajaiwa Jesús —nümakalaka Felipe nümüin.

⁴⁷Otta müşhia Jesús, wanaa sümaa ni'rüin Natanael nüpanapa, nümakalaka namüin na eekana nümaa:

—Iseeichi wane wayuu loto akuaippachi, napüshi na wayuu

Israelkana, nuu'uliwo'u chi Israelkai anülia —nümakalaka.

⁴⁸—čJamiüshi pütüjaaka'a taa'u?

— nümakalaka Natanael nümüin Jesús.

Asouktüshi Jesús:

—Te'rüin pia joyotüin sheemioushi tü wunu'u "higuera" münakat, nnojoliwa'aya peenakünün nütüma Felipe —nümakalaka nümüin.

⁴⁹—Ekirajükalee, tattüjaachipa aa'ut pia joolu'u sünain pia'inya chi Nüchonkai Maleiwa, je sünain pia'inya chi Aluwataashijaikai waa'u wayakana na wayuu Israelkana — nümakalaka Natanael nümüin Jesús.

⁵⁰Nüsouktakalaka Jesús:

—Anoujaachipa ne'e pia tanain sükajee taküjiin püchiki sünain te'rüin pia joyotüin sheemioushi tü wunu'u "higuera" münakat. Je joolu'u, e'reechi pia kasa eekai sühana'aleein sünain anain suulia tüü —nümakalaka nümüin Natanael.

⁵¹Aashajaashi joolu'u Jesús namüin na wayuukana napiühua:

—Shiimüin tü tamakat jümuin: Ji'reena na aapieekana sünain nashakatüin chajee iipünaajee eejee Maleiwa yaa tanainmüin tayakai chi Shipayakai Wayuu je sünain naliikajaain nachikua chamüin — müshi nia namüin.

Nu'wanajaain Jesús tü
wüinkat sünain wiinoin

2 ¹⁻²Píama ka'i süchikijee naashajaain Jesús nümaa Natanael, antüshi nia namaa na nikirajüinkana Galileamüin. Neenajinnakalaka namaa na nikirajüinkana oo'ulaka tü niikat sünainmüin wane mi'liraa shikiira ka'wayuusee sulu'u tü pueulo kanüliakat Caná. ³Shiasa shi'rapa tü

niikat Jesús sünain saja'ttalaas sümüin tü wiinokat, sümakalaka nümüin:

—Aja'ttüsü tü asüüshikat.

⁴Asouktüshijese'e Jesús sümüin: —Maachee, nnojo pikerotirüin taya sünainpünaa tüü. Nnojoyülia antüin takalia —nümataalakalaka sümüin tü niikat.

⁵Sümakalaka joo tü niikat namüin na nüchepchiakana chi emi'ijitshikai:

—Anakaja jaa'inrüle tü nümeetkat jümuin chi tachonkai.

⁶Je yala eejatüi aippiruasü tünaasha malu'usat, sütapü'ükät tü wüin süpülatjatkat naa'inrüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuappa nu'upala Maleiwa. Je tü tiunaashakat, kettatsü maa aka aippiru pasaana wüin sulu'u waneesia.

⁷Nümataalakalaka joo Jesús namüin na achepchieekana:

—Jipiraja wüin tüü.

Nepirajakalaja'aka shia sünain piratashaatain ma'i natüma.

⁸Nümakalaka Jesús namüin:

—Je joolu'u, jaja'ita süpüshi türä asüüshikat ji'ikajaaiwa nümüin chi emi'ijitshikai.

Ne'ikajaakalaja'aka shia nümüin. ⁹Nuu'ulakakalaka se'ejü tü asüüshikat. Süka wiinoitpain shia, nnojotsü nütüjaain aa'u sünain wüiin ne'e paala shia, je nnojotsü nütüjaain aa'u jalajeejatüin shia. Naya atüjaaka ne'e saa'u na achepchiee epirajakana paala tü tiunaashakat süka wüin. Chi emi'ijitshikai, neenakakalaka nünainmüin chi ka'wayuuseshikai, ¹⁰sünain nümüin nümüin:

—Sukuaippa sütüma wayuu süpühua sünain wane mi'liraa, shia asülajünaka palajana tü wiino jemetüsükat. Je mapa süchikijee

payutpa tü antüsükalüirua, asülajünüsü tü wiino meje'ejütsükat namüin. Otta pütüma piakai, pünaajüin tü jemetüsükat süpüla asülajünaa chiirua —müshi.

¹¹ Tü naa'inrakat Jesús sulu'u tü pueulokat Caná sulu'u tü mmakat Galilea, shiimüin sünain shiain tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Nnojotsü naa'inrüin paala su'upala wayuu wane kasa eekai müin aka tia. Naa'inrüin shia süpüla nii'iyatüinjattüin nukuaippa namüin na nikirajüinkana süpüla natüjaainjachin naa'u sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa sünain anashaatain ma'i. Je na nikirajüinkana, ne'itaain naa'in sünain nanoujain nünain süka ne'rüin tü naa'inrakat.

**Nujuittirüin Jesús na
oikkaaliikana sulu'ujee
tü a'waajüleekat Maleiwa**

¹² Shiasa mapa süchikijee tü mi'iraakat sulu'u tü pueulokat Caná, o'unüshi Jesús sümaa tü niikat je namaan na nuwalayuukana je na nikirajüinkana chamiin sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Capernaum süpüla chainjanain naya cha'aya kojuya ka'i.

¹³ Je sülütülapa sükalia tü mi'iraakat kanüliakat "Pascua" münün, tü nemi'irakat na judíokana, o'unüshi Jesús chamiin cha'aya Jerusalénmüin süpüla e'raaja sukua tü mi'iraakat. (Otta tia mi'iraakat, shia süpüla jatü sotüinjattüin naa'in na judíokana wanaa sümaa nojuittinnüin paala sümäiwa na natuushiuukana nütüma Maleiwa sulu'ujee tü mmakat Egipto.)

¹⁴ Je nüntapa Jesús Jerusalénmüin, nikerolokoloko sulu'umüin süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa eere

nüntüin sünain wane wayuuirua oikkaannuu paa'a, anneerü, oo'ulaka wuchii toomasü süpüla su'utinnajattüin aa'in sütüma tü wayuukolüirua nümüin Maleiwa. Je eesü nüpülaya wane a'wanajaalüirua neerü yaa joyötüin sü'ütpa'a tü nemeesainkat. ¹⁵ Nükumajataalakalaka Jesús wane jiiku lakta süpüla niipijüinjattüin na wayuukana napüshua oo'ulaka tü mürütkalüirua, paa'a je anneerü, sulu'ujee süpaatiase tü a'waajüleekat. Nu'walakajakalaka nanneetse na a'wanajüiliikana neerü sümaa nujunaain tü nemeesainkat. ¹⁶ Nümakalaka Jesús namüin na oikkaashiikana wuchii toomasü: "Jujuittira tü wuchiikkalüirua yaajee yaa. Nnojotsü oikkaaleein nipia chi Tashikai jüpüla".

¹⁷ Je ne'rapa na nikirajüinkana tü naa'inrakat Jesús, sotüsü naa'in tü ashajünakat paala nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, sünain müin mayaa: "Kee'iresü ma'i taa'in shii'iree kojuteein tü pipiakat sütüma tü wayuukalüirua", müsü.

¹⁸ Otta na laülaayuu judíokana, sütümajee tü naa'inrakat Jesús sulu'u süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa, nasouktakalaka nümüin: —Süpüla watüjaainjachin paa'u sünain shiimüin e'itaauhishin pia nütüma Maleiwa süpüla tü paa'inrüitpaket yaaya, anakaja müleka paa'inrüle joolu'u wo'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa —namakalaka nümüin Jesús.

¹⁹ Asouktüshi Jesús namüin: —Müinka jujuttirüle joolu'u a'waajüleekat tüü, tatame'ereerü shia süchikua so'u apüniin ka'i —nümakalaka namüin.

²⁰Namakalaka nümuin Jesús:

—Atak, pienchi ma'i shikii juya aippiruamüin na'yataain na watuushinuu kana sünain akumajaa tü a'waajüeekat Maleiwa. Je piakaiche ma'i, kaalapeechin pütamate'erünjatka'a shia so'u apüniin ka'i paajüin —namakalaka nümuin.

²¹⁻²²(Je mapa súchikijee süso'iraain naa'in Jesús, sotüsü naa'in na nikirajüinkana tü pütchi nümakat paala namüin na judfokana sünain nayaawatüin saa'u sünain shia in tü ni'irukukat naashajaain achiki Jesús wanaa sümaa naashajaain súchiki tü a'waajüeekat Maleiwa. Je sükajee tia, nanoujain süpüshua tü ashajuushikat nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkät Maleiwa je süpüshua tü nümapü'ükät Jesús namüin.)

²³Otta müşhia Jesús, wanaa sümaa ni'rajiin sükua tü mi'iraakat kanüliakat Pascuain cha'aya Jerusalén, naa'inrüin su'upala tü wayuukolüirua kasairua nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuin süpüla nii'iyatüinjatüin sümuin sünain nüjünalain nia Maleiwa. Je wainma tü wayuukolüirua, sünainjee ne'e tü shi'rakat, anoujaitpa nünain. ²⁴Otta müşhia Jesús, nnojishi ma'i ataralaain namaa na wayuukana, süka nütüjaain saa'u nanoujain ne'e sünainjee naa'inrüitpain kasa anasü no'upala. ²⁵Nnojotsü che'ojaain sükjünin nümuin jamüin sukuaiippa wayuu, süka nütüjaatüjülinya saa'u.

Jesús yootüshi nümaa Nicodemo

3 ¹Eeshi wane wayuu fariseo kanüliashi Nicodemo no'uluku na laülaashiikana na'aka na judfokana. ²Nüntakalaka nünainmüin Jesús aipa'a, sünain nümuin nümuin:

—Ekirajüikalee, saa'u paa'inrüin we'rüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuinwa, watüjaa aa'uchi pia sünain laülaain nütüma süpüla ekirajaa wayuu sünain nüchiki Maleiwa. Müleka nnojoireje nüjünalain pia Maleiwa, nnojotsüje puuntüin paa'inrüin kasa eekai müin aka tia —nümakalaka Nicodemo nümuin Jesús.

³Asouktüshi joolu'u Jesús nümuin:

—Shiimüin tü tamakat pümuin: Müleka nnojorule jemein pia püchikua, müichia pia nnojolin ekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka nümuin Nicodemo.

⁴—¿Jeratuaichi wane wayuu jemein nüchikua nütaralaapa? ¿Jeratuaichi ale'ejüin wane wayuu nüchikua süle'eru'umüin nii süpüla jemelii nüchikua? —nümakalaka Nicodemo nümuin Jesús.

⁵Asouktüshi Jesús:

—Shiimüin tü tamakat pümuin: Tü paa'inrajatkat süpüla müinjachin aka jemeikai pia püchikua, shia puu'ulaainjatka oulia paainjala süpüla shii'iranajaainjatüin paa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Müleka nnojorule paa'inrüin tia, nnojoleechi pia ekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. ⁶Jülija paa'in tüü: Sünain jemelin pia sütümä pii, jemeishi pia sünain wayuuin. Otta chi jemeikai nüchikua, nia chi eekai jeketüin nukuaiippa süka shii'iranajaaitpain naa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ⁷Nnojo puponojooin sütümä tü tamakat joolu'u pümuin: Che'ojaastü jemelii súchikua sümuin wayuu süpüshua. ⁸Maa aka tü jouktaikat saapünün ne'e shipijana sümaa nnojolüin sütüjaanüin aa'u

eejeere su'unüin otta jalämüinjatüin süntüin, müşhia chi wayuu jemeikai nüchikua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka ja'yain sünain shii'iranajaain naa'in —nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.

⁹—Nnojotsü tayaawatüin aa'u tü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jemeinjatüin süchikua wane wayuu —nümakalaka Nicodemo nümüin Jesús.

¹⁰Asouktüshi Jesús:

—Sünain pi'nnaajünün ma'i sünain piain ekirajülin tü wayuu Israelkalüuria, ejamüstü nnojotka'a piyaawatüin saa'u tü taküjaitpakan achiki pümin? ¹¹Shiimüin tü tamakat pümin: Wayakana, shia waashajaaka achiki, otta waküjaka achiki, tü kasa eekai we'rün sümaa watüjaain saa'u. Otta müşhil'iya jiakana, ja'itasü shia in tü shiimüinkat tü wekirajakat anain, nnojotsü kapülain jaal'in shia. ¹²Nnojolüipapaje'e jünoujain tamüin tü taküjakat jümüin süchiki tü kasa yaakat saa'u mmakat, nnojoluja'a jünoujainjatüin tamüin müleka shiale taküjain achiki jümüin tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa.

¹³“Tountüin taküjüin jümüin süchiki tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa süka tashakatüshin chajee, tayakai chi Shipayakai Wayuu. Nnojoishi eeichin wane wayuu eekai nu'unüin chamüin iipünaamüin nüma'anamüin Maleiwa süpüla aküja süchiki nüle'ejapa. ¹⁴Maa aka nükacherüin paala sümawai Moisés wane shiyyakua wüi iipünaa sünain wane wunu'u cha'aya isashiipa'a süpüla neiyajününjinanain na wayuu eekai neirakaain sümüin, akaweechia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, akachenneechi

taya iipünaa sünain wane wunu'u ¹⁵süpüla shii'iranajaainjatüin naa'in na eekana ne'itaain naa'l'in sünain anoujaa tanain süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.

Saalii wayuu nüpüla Maleiwa

¹⁶Anuu sukuappa saalii wayuu sainküin mmakat süpüshua nüpüla chi Maleiwakai: Naapüin chi Nüchonkai waa'u, chi waneeshikai Nüchoin. Niasa'a chi eekai nünoujain nünain, ee'iranajaweerü naa'in nütüma Maleiwa. Nnojoleechi amüloulin süchikijee ouktaa, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ¹⁷Nnojoishi nüjütiinshin chi Nüchonkai sa'akamüin wayuu süpüla süsalainjatüin saainjala nütüma sümaa nükatalüin shia nuulia, süpülahachi nu'tte'erüinjatüin shia suulia süsalaa saainjala.

¹⁸Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa nünain chi Nüchonkai, müichia nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa. Akaajasa chi eekai nnojoluin nünoujain nünain, e'itaanatüjü'iya nia nütüma Maleiwa süpüla süsalaa naainjala sümaa katatüin nia nuulia saa'u manoujüinyeein nia nünain chi Nüchonkai Maleiwa, chi waneeshikai Nüchoin. ¹⁹¿Kasa kasalajanainjatka anainjee saainjala wayuu sümüin? Shia sünainjee nayouktüin Cristo, chi anakakai süpüna wayuu, ajütünakai sa'akamüin wayuu süpüla nii'iyatüinjatüin namüin tü shiimüin nüchikikat Maleiwa. Shia sünainjee masütaajuin sünain aa'inraa tü mojusükat maa aka

saa'in tü wayuu makateekat sümaa piyuushi.

²⁰Chi wayuu eekai naa'inrüin tü mojusükat, nnojotsü kasajatüin nümüin tü shiimüin ee'iyatünakat nümüin. Nnojoishi jamajachin Cristo nümüin, chi anakakai süpüna wayuu, süka nnojolin nücheküin süpüleerua sütüjaanuin aa'u tü naainjalakat. ²¹Akaajasa chi wayuu eekai noonooin waneepia sümaa nünüiki Maleiwa, tü shiimüin ekirajünakat anain nia, nnojoishi mmolüin neema Cristo chi anakakai süpüna wayuu. Anasü nümüin sütüjaanuin aa'u tü naa'inrakat süka naa'inrüin waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

Kojutshi Cristo nütüma Juan

²²Süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajuinkana Jerusalénjee wuna'ainküinmüin cha'aya ne'e sulu'u tü mmakat Judea. Chajanakalaka naya nümäa kojuya semaana sünain nawoutisaajüin wayuu. ²³⁻²⁴Otta müşhia Juan, nnojoliwa'aya püreesain nia, chajachi owoutisaajüin wayuu sulu'u wane pueulo kanüliasü Enón, peje sünain tü pueulo kanüliakat Salim, süka miyo'uin tü wüinkat cha'aya. Antüsü waneepia wayuu nünainmüin süpüla owoutisaajünaa nütüma.

²⁵Je waneeirua na nikirajuinkana Juan, a'tülüjiraashii nümäa wane wayuu judío soo'opünaa jamüninjatüin sukuappa judío süpüla saal'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee sukuappa nu'upala Maleiwa. ²⁶No'unakalaka na nikirajuinkana Juan nünainmüin sünain maa nümüin:

—Ekirajükalee, chi wayuu pümaapü'ükai cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán, chi pükükakai achiki waneepia wamüin, owoutisaajüshi nia joolu'u wayuu, je o'unüsti wayuu watta saalin püma'anajee süpüla o'unaa nünainmüin —namakalaka nümüin Juan.

²⁷Asouktüshi Juan ne'ipajee:

—Shia anasükaja'a ma'i sul'u suushikajaain tü wayuukolüirua nüchiirua Cristo süka shiain nücheküin chi Maleiwakai. ²⁸Soto jaal'in tü taküjapü'ükat paala jümüin sünain nnojolin tayain Cristoin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Ajütüüshi ne'e taya nütüma Maleiwa süpülapünaa niweetüin Cristo.

²⁹Soto jaal'in sukuappa wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee. Nütünajut chi ka'wayuuseshikai, talatüsü ne'e naa'in wanaa sümaa ni'rün chi ka'wayuuseshikai sünain saapünüin najapulu'u tü jietkat. Akaajaa tayakai, talatüsü taal'in joolu'u wanaa sümaa te'rüin Jesús sünain antaa wayuu wainma nünainmüin. ³⁰Kasataalejese'e niain alanaain sünain kojutüin Jesús sütüma wayuu toulia, ja'itashije tayain mojutüin sütüma —nümakalaka Juan namüin.

Shia nünüiki Maleiwa nüküjaka Cristo

³¹Wayuu süpüshua, sütüjaaa aa'ulu kasa eekai shi'nnüniin sainküin mma ne'e. Otta müşhia Jesús, shiimüin sünain kojutüin suulia wayuu süpüshua süka chaje'ewalin nia iipünaajee. ³²Aküjüna amüinrü wayuu nütüma süchiki tü kasa ni'rakat oo'ulaka tü pütchi naapajakat chaa iipünaa. Otta wainma tü wayuu aapakalüirua nünüiki, nnojotsü kapülain saa'in

tü nüküjakat achiki sümüin.³³ Otta chi wayuu eekai kapülain naa'in tü nümakat, ja'yasü nünainjee sünain pansaain nünüiki Maleiwa.³⁴ Cristo, chi nüjünalakai Maleiwa, shiimain sümää nüküjaain nünüiki chi Maleiwakai waneepia sümüin wayuu, süka eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa waneepia.

³⁵Saa'u niain Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, aishi ma'i nia nüpüla chi Nüshikai. Je laülaashi nia nütüma saa'u kasakat süpüshua.³⁶ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaan nünain chi Nüchonkai Maleiwakai, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Akaajasa chi wayuu eekai nnojolüin noonooin sümää nünüiki chi Nüchonkai Maleiwa, nnojoleerü ee'iranajaain naa'in, shieerü eeka süsalain nia naainjala nütüma Maleiwa.

Yootüshi Jesús sümää wane jierü Samariaje'ewat

4 ¹⁻²Je na fariseokana, naapüin nüchiki Jesús sünain koo'omüin ma'i na nümaajanakana je sünain nawoutisaajünüin natüma na nikirajuinkana. Wainma noulia na nümaajanakana Juan.³ Shiasa nütüjaapa Jesús naa'u na fariseokana sümää naashajaain nüchiki, nujuittaakalaka noulia sulu'ujee tü mmakat Judea süpüla ale'ejaa nüchikua Galileamüin.

⁴Anakalaka saa'in nümuin Jesús nülatüjinachin sulu'upünaa tü mmakat Samaria.⁵ Je nülatakalaka sü'ütpünaa wane pueulo kanüliasü Sicar cha'aya eepünaa wane mma e'ipünaalaa sümaleiwa'aya nütüma Jacob, chi natuushikai na judiokana,

nüpüla José, chi nüchonkai.⁶ Je saa'u nüntüin Jesús maa aka kale'o ka'ikat, neemeraapünaakkalaka sotpa'a wane ishi nüsüle Jacob sümäiwaa paala.

⁷⁻⁸No'unataalakalaka na nikirajuinkana Jesús sünain apalaalaja pueulopa'amüin. Shiasa nachikiru'u, süntakalaka joo wane wayuu aja'itüsü sünainmün tü ishikat. Wayuu yalajatia ne'le Samaria.

—Nii waal'ira, tasa maa wüin —nümakalaka Jesús sümüin tü wayukot.

⁹Saa'u nnojolüin anaawain tü Samariajatkälürua namaan na judiokana, sümakalaka tü jietkat:

—Atak, sünain wayuuin judío pia, ḥjamüshi püchuntaka' asa'iree wüin tamüin tayakat Samariajatkat? —sümakalaka nümuin.

¹⁰Asouktüshi Jesús:

—Müleka piyaawatüle saa'u tü kasa anasü nüsülaajekat chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua, je müleka püttüjaale naa'u jaralin chi achuntakai wüin pümuin, achuntüsiye pia nümuin wane wüin katajatkat atüma so'u wayuu je naapeerüje shia pümuin — nümakalaka sümüin.

¹¹Sümakalaka joo nümuin:

—O'ttüsü tü ishikat. ḥJalasü sho'olo paja'itajatkat aka tü wüinkat tamüin, tü katajatkat atüma so'u wayuu?¹² ḥPiataale alanaain ma'i nuulia chi watuushikai Jacob chi ke'ipünaajalakai tü ishikat wapüla? Shia nüsapü'üka niakai otta na nüchooinkana oo'ulaka nümu'ünün —sümakalaka nümuin Jesús.

¹³Asouktüshi Jesús:

—Chi eekai nüsüin tü wüin sulu'ukat ishikat tüü, miyaaseechi

nüchikua. ¹⁴Otta chi eekai nüseechin tü wüin taapakat, müichia nnojolin miyaasün nüchikua. Meerü aka saa'in wane wüin aparatkat mmaapijjee, süka shii'iranajaweerün naa'in sütümä — nümakalaka Jesús sümüin.

¹⁵Müsü joolu'u tü jietkat:
—Püsälaja tamüin türä wüin paashajaakat achiki suulia miyaasajain taya tachikua je suulia taja'inajüin waneepia —sümakalaka nümuin Jesús.

¹⁶—Pu'una püsaajaiwa chi pu'wayuusekai yaamüin yaa — nümakalaka Jesús sümüin.

¹⁷Süsouktakalaka nümuin:
—Ma'wayuusesat taya.
Nümakalaka Jesús sümüin:
—Lotüsü tü pümakat tamüin sünain ma'wayuusein pia paajüin.

¹⁸Ja'raituairü ma'i pia oo'ulaain pu'wayuuse. Je chi pümaakai maa'ulu yaa, nnojoishi pu'wayuusein. Shiimüinkalaka tü pümakat tamüin —nümakalaka sümüin.

¹⁹—Eekaja'a eera pia saa'in tamüin nüniükimaajachi Maleiwa.

²⁰Na watuushinuu Samariajanakana, na'waajüin Maleiwa yaa saa'u tü uuchikat. Akaajasa jaajüin jiakana judíokana, chainjachi a'waajünüin Jerusalén —sümakalaka.

²¹Nu'ttakalaka joolu'u Jesús sünain nikirajüin tü wayuukot sünain maa sümüin:

—Nii waa'raa, anakaja kapüräle paa'in tü tamüinjatkat joolu'u pümuin: So'weena wane ka'i, tü a'waajüleekat Maleiwa, nnojoleerü yaain saa'u tü uuchikat, nnojoleerü shia chain Jerusalénya. ²²Jia Samariajanakana, me'raajüinsalii jia chi Maleiwa ju'waajakai. Waya e'raajaka waya judíokana sükajee

we'itaanüin nütüma süpüla aküjaa sümüin wayuu jamüinjatüin sukuaiippa süpüla su'ttaainjatüin suulia saainjala. ²³Otta jiakana joolu'u wanaa sümaa ju'waajüin Maleiwa, anakaja müleka jüchuntüle nümuin chi Naa'inkai süpüla nii'iyatüin jümuin tü shiimüinkat. Shianjatü jukuaiippaka joolu'u sünain a'waajaa chi Washikai Maleiwa. Shia nüchekaka Maleiwa süpüla saa'inraa wayuu süpüshua. ²⁴Chi Maleiwakai, me'rurusai sütümä wayuu. E'nnaajünüshi ne'e nia sünainjee tü shiimüin ee'iyatünakat wamüin nütüma chi Naa'inkai. Sükajee tia, chi eekai nu'waajeein Maleiwa, anashi müleka nüchuntüle akaalijünaa nümuin chi Naa'inkai —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukot.

²⁵—Tatüjaaa aa'uchi chi Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa sünain nünteechin. Je nikirajeena waya sünain kasa süpüshua nüntapa —sümakalaka nümuin.

²⁶—Chi paashajaakai achiki, taya'aya ne'e, chi yootokai pümaa — nümakalaka Jesús sümüin.

Aashajaashi Jesús soo'opünaa
tü a'yataawaakat

nümuin Maleiwa

²⁷Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü wayuukot, ale'ejüshii na nikirajüinkana pueulopa'ajee. Mayaainje sainkuuin naa'in sütümä yootüin Jesús sümaa wane wayuu Samariajatü, nnojoishi nasakirüin sünain kasain nüchuntüin sümüin je sünain kasain naashajaain achiki sümua.

²⁸Otta joo tü aja'itüsükat, süpütkalaka tü sümüchikat sünain

süle'ejaaín pueulopa'amüin sümaa
sümüin sümüin tü wayuukolüirua
cha'aya:

²⁹—Tanta anainchi wane wayuu je
nüküjain tamüin süpüshua tü kasa
taa'inrapü'ükat. Joo'uya ji'räwa
müleka niale chi Cristokai anülia
Nüneekajalakai Maleiwa —müüs
namüin.

³⁰Ojuittüshii na wayuukana
yaawalaja sulu'ujee tü pueulokat
süpüla o'unaa eemüin Jesús. ³¹Otta
na nikirajuinkana Jesús süchikiru'u
tü jietkat, namüshi Jesús kojuyatua:

—Ekirajuikalee, anashi müleka
piküle süpüshi tü eküütkat

— namakalaka nümüin.

³²Asouktüshi nia namüin:

—Eesü wane eküülü tama'ana
nnojotsü ji'raajüin —müshi.

³³—Ekinnüshi eera sütüma wayuu
—namajirawa'ain namakalaka.

³⁴Nümakalaka Jesús namüin:

—Maa aka wane wayuu eekai
talatüin naa'in emirapa, akaajaa
tayakai talateerü ma'i taa'in
müleka taa'inrüle tü ajütünakat
apüla taya nüüma Maleiwa, süka
keel'reein ma'i taa'in tekeraajeein tü
nüchekakat tapüleerua.

³⁵Je ni'rappa Jesús na wayuu
antakana nünainmüin pueulopa'ajee
sümaa tü aja'itüsükat, müshi
nia namüin na nikirajuinkana:
“Nnojotsü anain müleka jümüle
tamüin: ‘Isayülia pienchi kashi
süpüla jakütüin tü a'ttieekat süpüla
asü'üjünaa’, müleka jümüle. Jiirakaa
namüin na wayuu antakana joolu'u.
Müshii aka naya saa'in wane a'ttiee
eekai yapain süpüla asü'üjünaa.
Kettaashii naya joolu'u süpüla
akotchajünaa süpüla anoujaa tanain
³⁶süpüla eeinjanain naya nümaa
Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

Chi eekai nüpünajüin oo'ulaka chi
eekai nükotchajüin, talateena naya
wanaawa. ³⁷Shiimüin sümakat

tü ashajünakat soo'opünaa tü
a'yataawaakat nümüin Maleiwa,
müsü mayaa: ‘Apünajüshi wane,
oo'ulaka wane, asü'üjashi’.

³⁸Tajütünjana jia joolu'u eepünaale
nnojolüin ji'yataawaajüin paala
süpüla jükotchajüinjanain na eekai
kettaain süpüla anoujaa tanain.
Talateena jia sünainjee naata
ka'yataainshi”, nümakalaka Jesús
namüin na nikirajuinkana.

Anoujashii wainma na wayuu Samariajanakana

³⁹Otta wainma na wayuu
Samariajanakana antakana
nünainmüin Jesús sulu'ujee
tü pueulokat, anoujashii naya
nünain sütümajee tü sümakat tü
aja'itüsükat namüin wanaa sümaa
sümüin namüin: “Nüküjain tamüin
süpüshua tü kasa taa'inrapü'ükat”.

⁴⁰Je nantapa nünainmüin Jesús,
na'alijirüin nia shii'lree makatüin
nاما. Je makatakalaka nia
oo'ulaka na nikirajuinkana nümaa
cha'aya nama'ana so'u piama ka'i.

⁴¹So'u tü piamat ka'i, wainma
na anoujakana nünain Jesús
süttüma tü nümakat namüin noulia
na anoujakana paala süttüma
tü sümakat tü jietkat namüin.

⁴²Müshii joo na wayuukana sümüin
tü jietkat:

—Anoujashii paala waya nünain
süttüma tü pümakat ne'e. Alu'ujasa
joolu'u, anoujaleeinapa waya nünain
süka waapaleeitpa'inya nünüki.
Wayaawatüichipa aa'u nia sünain
shiimüin niain chi o'ttaainjachikai
atüma wayuu sainkün mmakat
süpüshua.

**Niiyajüin Jesúś nüchon
wane sülaülashi mma**

⁴³Süchikijee tü piamatkat ka'i, nu'unakalaka Jesúś chamüin nuumainpa'amüin Galileamüin eejeewa'lire nia antüin. ⁴⁴⁻⁴⁵Shiasa nüntapa Galileamüin, kamaneeshii na wayuukana nümuin, süka ne'rüin paala tü kasa anasü naa'inrakat cha'aya Jerusalén su'utpünaa tü mi'iraakat kanüliakat "Pascua". Otta müşhia Jesúś, nnojoishi ma'i ataralaain namaa na wayuukana saa'u nikirajüin paala sünain mojutüin wane nünuükimaajachi Maleiwa sulu'u numain.

⁴⁶⁻⁴⁷Nüntakalaka Jesúś nüchikua sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Caná eezechire paala nii'iratüin tü wüinkat sünain wiinoiñ. Otta yala, nüntakalaka nünainmüin Jesúś wane wayuu sülaüla mma kepiashi sulu'u tü pueulo kanüliakat Capernaum chaa ka'yata sünain Caná. Chi wayuukai, ayuuishi nüchon cha'aya nipiál'u. Mayeinshi ma'i. Naapapa nüchiki Jesúś sünain nüntüin chajee Judeajee yaamüin Galileamüin, o'unüshijese'e nia nünainmüin Jesúś süpüla nüchuntüinjachin ma'i nümuin süpüla nu'unajachin nümaa Capernaummüin süpüla niiyajüinjachin chi nüchonkai.

⁴⁸Nümtaalakalaka Jesúś nümuin: —Jiakana wayuukana, müleka nnojorule ji'rüin taa'inrüin ju'upala wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuwiwa, nnojoleena jia anoujain tanain.

⁴⁹—Ekirajüikalee, anashi müleka pu'unamaatüle tamaa. Ouktaawashi taa chi tachonkai —nümakalaka nüshi chi ayuuishikai nümuin Jesúś.

⁵⁰—Pu'una maala püchikua pipialu'umüin. Anaichipa chi püchonkai, nnojoleechi ouktüin —nümakalaka Jesúś nümuin.

Sünain nünoujain chi wayukai tü nümakat Jesúś, o'unüshi nipiál'u umüin. ⁵¹Nüpanapajakalaka chi wayukai wane nüchepchiairua wopulu'u. Naküjakalaka nümuin sünain anaichipain chi nüchonkai.

⁵²—¿Jalapshijachi aawalaain nia? —nümakalaka namüin.

—Aawalaasü tü tuttaakat nuulia kale'oinka maa aka süpu'leematüin ka'ikat —namakalaka nümuin.

⁵³Niyaawanajaakalaka saa'u joolu'u chi nüshikai sünain niiyajüniin chi nüchonkai wanaa ma'i sümäa "Anaichipa chi püchonkai, nnojoleechi ouktüin" nümuin paala Jesúś. Ni'itaakalaka naa'in niakai je napüshua na kepiakana nümaa sünain anoujaa nünaín Jesúś sükajee tia.

⁵⁴Piantuairü joo naa'inrüin Jesúś cha'aya Galilea tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuwiwa. Naa'inrüin shia süchikijee nüle'ejüin Judeajee süpüla nii'iyatüinjatüin nukuaippa sümüin wayuu sünain nüjünlain nia Maleiwa.

**Eiyajünüshi nütüma Jesúś
wane wayuu oukta asa'achi**

5 ¹Je mapa süchikijee, o'unüshi Jesúś chamüin Jerusalénmüin nüchikua süpüla e'rajaa sükua wane mi'iraa natüma na judíokana. ²Je peje sünain so'u tü pueulokat eepünaale shikerojinnüin anneerü, eesü wane anua jerutsü so'oojia wayuu. Eesü ja'raisü luma sotpünaa. Je sünilia tü anuakat süka pütchi hebreo, "Betedsa".

³⁻⁴Süka eein nüchiki wane aapieekai nüma'anajeejachi Maleiwa sünain nüntawalin shirokumüin tü wüinkat süpüla sujurulajaainjatüin shia, niasa'a chi ayuuishi palajachikai ekerolüin shirokumüin tü wüinkat süchikiyaawain sujurulajaanüin, anashi suulia ayuulii eejatkat nünain. Je wainmakalaka ma'i wayuu eekai ayuulin suüpünaa tü lumakalüirua sünain a'atapaa sujurulajaanüinjatüin süchikua tü wüinkat. Eejatü wayuu eekai mo'un, eekai masa'ain, je eekai ouktüin süsa'a.

⁵Nüntakalaka Jesús sünainmüin tü anuakat. Eejachikalaka nüpüla wane oukta asa'achikai, apününirü shikii juya mekiisalümüin sünain ayuulin nia. ⁶Je ni'rappa Jesús chi wayuukai je niyaawatapa naa'u sünain wainmainrüin juya mnojolüin waraittuin nia,

—¿Aneeshi pia? —
nümataalakalaka nümuin.

⁷Nümakalaka chi oukta asa'achikai nümuin Jesús:

—Waa'ira, nnojotsülee jaralin alü'üjjunjachin taya shirokumüin tü wüinkat wanaa sümaa sujurulajaanüin. Isasü tachiki atamawaa. Antüsülee ne'e wayuu palajana tapüleerua shirokumüin.

⁸Nümakalaka Jesús nümuin:
—Pütamaa maala puwarajaiwa. Pü'lü'üja türa puju'lejiakat yaajee —nümakalaka.

⁹Anashi yaawalaja'a joo chi wayuukai. Nu'unakalaka sünain waraittaa yalajee sünain nülü'üjüin tü nuju'lejiakat.

Otta tü ka'i niiyajakat o'u Jesús chi wayuukai, sükalia eemerawaa natüma na judíokana. ¹⁰Je sükajee tia, namakalaka na laülaashii

judíokana nümuin chi wayuu
eyijuushikai:
—Motüsü paal'in sünain
sükaliain eemerawaa ka'ikat tüü?
Achiajaanüshii waya nütüma
Moisés suulia a'yatawaa so'uka'i.
Tü paa'lirakat sünain pü'lü'üjain
puju'lejia, wane a'yatawaa saa'in
wamüin.

¹¹Nüsouktakalaka chi
eyijuushikai namüin:
—Aluwataaushi ne'e taya nütüma
chi wayuu keiyajalakai taya sünain
waraittaa je sünain alü'üjaa toju'lejia.

¹²Nasakirakalaka nia:
—Jarat wayuuya tü aluwataaka
pia sünain waraittaa je alü'üjaa
puju'lejia?

¹³Otta chi eyijuushikai, nnojoishi
nütüjaain aa'u jaralin chi eyajakai
nia, süka nu'unatüjüli'inya Jesús
sa'akajee tü wayuukolüirua cha'aya.

¹⁴Shiasa mapa, nünta anainchi Jesús
chi wayuu eyijuushikai cha'aya
sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa.
Nümataalakalaka Jesús nümuin:

—Piiraka. Anaichipa pia. Otta
müleka nnojorule puu'ulaain
joolu'u suulia paainjala, eesü süpüla
sülatüin pümuin kasa mojusü eekai
süllana'aleejeerüin sünain mojuin
shia suulia tü ayuulii pünainjatkat
paala.

¹⁵Nu'unakalaka joolu'u chi
wayuukai nanaainmüin na laülaashii
judíokana süpüla nüküjainjatüin
namüin sünain niain Jesús
keiyajalaka nia.

Laülaashi Jesús süpüla aapaa
kataa o'u sumüin wayuu

¹⁶Jashichikalaka ma'i na
laülaashii judíokana joolu'u nümuin
Jesús sünainjee naa'inrüin kasa
eekai müin aka tia so'u sükalia

eemerawaa.¹⁷ Nümataalakalaka Jesús namüin:

—Maa aka masütaajuin chi Tashikai sünain aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu, akaainjachia tayakai nnojolinjachi oo'ulaain suulia aa'inraa tü anasükat —nümakalaka.

¹⁸ Koo'omüinkalaka ma'i naashichin joolu'u na läülaashiikana saalijee tü nümakat Jesús namüin. No'uteekalaka naa'in, nnojotsü sünainjeejatüin ne'e niiyajüin sükalio'u eemerawaa. No'utee aa'inchii nia sünainjee niain Maleiwa nüshin naashin je wanaawain nia nümaa naashin.

¹⁹ O'ttushi joolu'u Jesús sünain nii'iyatüin namüin na läülaashii judíokana sünain shiimüin niain chi Nüchonkai Maleiwa. Müshi nia namüin: "Shiimüin tü tamüinjatkät joolu'u jümüin: Nnojotsü kasain tountüin taa'irnrüin tamüiwa. Tü tountakat taa'irnrüin, shia tü te'rakat naa'inrüin chi Tashikai. Tü naa'inrakat chi Tashikai, taa'irnrüin tayaka'iya süka Nüchoin taya.

²⁰ Süka alin ma'i taya nüpüla chi Tashikai, nii'iyatüin tamüin süpüshua tü naa'inrakat. Je nii'iyateerü tamüin mapeena tü poneetkat ma'i jaa'in, süka sülana'aleejeerüin ma'i sünain anain suulia tü nii'iyatüitpaket tamüin.

²¹ Maa aka chi Tashikai sünain nüso'irüin saa'in wayuu, akaweechia tayakai chi Nüchonkai Maleiwa, taapeerü kataa o'u nümuin chi wayuu eekai tacheküin süpüleerua.

²² "Je mayainje laülaain chi Tashikai süpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala wayuu nütüma, ni'itaachipa taya joolu'u süpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala wayuu süpüshua tatümaya,²³ süka

nücheküin chi Tashikai süpüleerua kojutüinjachin taya Nüchonkai sütüma wayuu süpüshua wanaa nümaa. Chi eekai mojutüin atüma taya Nüchonkai Maleiwa, mojutsai chi Tashikai nütümaya, chi kajünalakai taya.

²⁴ "Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai noonooin sümaa tanüiki sümaa nünoujain nünain chi Maleiwa kajünalakai taya, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je müichia nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa je nnojoleechi katatüin nia nuulia. Nnojoliwa'aya nünoujain, ouktajachi saalijee naainjala. Otta müşia joolu'u saa'u nünoujaicipain, kateechi o'u.

²⁵ "Shiimüin tü tamakat jümüin joolu': Napüshua na wayuu eekai manoujain, müşii aka ouktakai süka nnojolin jamajachin Maleiwa namüin. Je wainma na wayukana so'uweena wane ka'i, naapeerü tanüiki tayakai chi Nüchonkai Maleiwa, tü anuu o'ttuitpain maa'utpünaa yaa sünain aapajünaa. Chi eekai noonooin sümaa, ee'iranajaweerü naa'in. ²⁶ Maa aka chi Tashikai naapüin kataa o'u sümüin wayuu, akaajaa tayaka'iya chi Nüchonkai, ni'itaain taya süpüla aapaa kataa o'u sümüin wayuu. ²⁷ Je saa'u tayain chi Shipayakai Wayuu, läülaashi taya nütüma chi Tashikai süpüla kasalajanainjatüin saainjala wayuu sümüin tatüma.

²⁸ "Nnojo Jainkuuin aa'in sütüma tü taküjinjatkät joolu'u jümüin: So'uweena wane ka'i, saapeerü tanüiki süpüshua tü wayuu ouktüsükalüirua²⁹ sümaa sujuitteerüin mmaapüjee. Chi wayuu

eekai naa'inrapü'ün tü anasükat kataiwa'aya no'u, oso'iraweechi aa'in süpüla eejnjachin nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Otta chi eekai naa'inrapü'ün tü mojusükat kataiwa'aya no'u, oso'iraweechi aa'in süpüla süsaleechin nia naainjala", nümakalaka Jesús namüin.

Na pansaakana atüma nüchiki Jesús

³⁰Ayatüshi Jesús sünain aashajawaa namüin na laülaayuu judíokana: "Nnojotsü kasain tountün taa'inrüni tamüiwa. Shia kee'ireeka taa'in tü talatakat atüma naa'in Maleiwa chi kajünlakai taya, nnojotsü shiaiñ tü talatakat atüma ne'e taa'in tayakai tamüiwa. Süka shiaiñ taa'inrüni tü nümakat chi Maleiwakai tamüin, lotüsü waneepia sukuaiippa tatüma sünain kasalajanain saainjala wayuu.

³¹Müleka tayale ne'e aküjiraain tachiki, nnojoleerü kapülain jaa'in tü taküjakat jümüin, nnojoleerü jünoujain sünain shiimüin shia.
³²Otta müşhia chi Tashikai, nia pansaaka atüma tachiki. Je tatüjaaa aa'ulu sünain shiimüin tü nükajakat tachiki.

³³"Otta müşhia chi Juankai nünulia, pansaasü tachiki nütümaya wanaa sümaa jüjütüin paala wane wayuurua nünainmüin süpüla nasakirüinjachin nia too'opünaa. Aküjashi nia tü shiimüinkat tachiki namüin. ³⁴Nnojotsü tamüin jümüin tü sükajee che'ojaain tamüin wayuu, makai aka Juan, süpüla apansaajaa tachiki. Toso'ireein ne'e jaa'in sünain nüchiki Juan shii'ree jünoujeein tü nümakat tachiki süpüla ju'tte'ennünjanain sütüma. ³⁵Soto jaa'in wanaa sümaa

talatapünaainkain jaa'in sütüma nünüiki. Saa'u pansaainkain tü nümakat, müşhinka aka nia saa'in wane anakia süka jütüjaainkain taa'u nütüma.

³⁶"Sünainjee tü nümapü'ükat Juan tachiki, eesü wayuu eekai sünoujain sünain tayain ajünalaain nütüma chi Tashikai Maleiwa. Otta eesü wane apansaajakat ma'i tachikiya alana'aleesia sünain anain suulia tü shiimüin nüküjapü'ükat Juan. Shia tü kasa anasü taa'inrakat. Shias'a sütüma tekeraajün tü nüchekakat chi Tashikai süpüleerua taa'inrüni, koo'omüinsü ma'i tü anoujasükalüirua tanain. ³⁷⁻³⁸Otta müşhia chi Tashika'iyi, chi kajünlakai taya, pansaasü tachiki nütüma. Otta saa'u nnojolin jünoujain tanain taya ajütüüshikai nütüma, nnojotsü jaapüin nünüiki, nnojoliishii jüjüyüin ekii jia süpüla tü nümakat jümüin.

³⁹⁻⁴⁰"Jiyouktüin taya. Nnojoliishii jia jüjüyüin tamüin süpüla shii'iranajaainjatiin jaa'in tatüma. Saa'in jümüin, eeinjana jia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua sünainjee ne'e jaashaje'erüin waneepia tü karaloukta nüchikimaajatkat. Taya tayakai chi saashajaakai achiki, chi anii joo ayouktünün jütüma.

⁴¹"Nnojoishi taya achajaashin su'wajaa wayuu maa'ulu yaa.
⁴²Otta tatüjaaa aa'unaa jia sünain nnojolin alin chi Maleiwakai jüpüla. ⁴³Sünain tayain nüjünlain chi Tashikai süpüla laülawaa, nnojoishi kasajachin taya jümüin. Alu'ujasa müleka nüntüle joo ja'akamüin wane wayuu eekai nüküjiraain ne'e

nüchiki, kamaneejena jia nümüin.
⁴⁴Nnojoishii jia anoujeein tanain,
 süka shiain kee'ireein ne'e jaa'in
 ju'waajüneein sütuma wayuu, je
 nnojotsü kee'ireein jaa'in aa'lnraa
 tü talatajaikat amaa Maleiwa, chi
 waneeshikai Maleiwain.

⁴⁵"Nnojoleechi tayain aküjüin
 nümüin chi Tashikai jüchiki
 sünain kaainjaraliin jia. Shieerü
 tü nikirajapü'ükät anain Moisés
 aküjaka jüchiki sünain kaainjaraliin
 jia, tü o'tte'enneetkat attüma
 jia saa'in jümuin. ⁴⁶Müleka
 shiimüinreje sünain jünoujain
 nünüiki Moisés, jünoujainje tanüiki
 süka taya'inya ne'e nüshajüin
 achiki. ⁴⁷Saa'u nnojoliin jünoujain
 tü nüshajakat achiki, nnojoleerü
 jünoujain tü taküjakat joolu'u
 jümu'inya", nümakalaka Jesús
 namüin na laülaashii judíokana.

**Ekinnüsü watta saalii
 wayuu nütüma Jesús**

6 ¹Nu'unakalaka Jesús
 Jerusalénjee nüchikua
 Galileamüin. Shiasa mapa
 süchikijee nüntüin, o'unüshi nia
 namaa na nikirajüinkana sulu'u
 wane anua waneemüin sa'ata tü
 palaa kanüliakat Galilea. (Otta
 suwala'ata sünülia tü palaakat,
 Tiberias.) ²Okoutsü wayuu watta
 saalin nüchiirua Jesús süka suu'ui,
 süka shi'rüin nia sünain aa'lnraa
 tü kasa anasü nütiijakat apüleerua
 Maleiwa nümüiwa, maa aka
 eiyajaa wayuu eekai ayuulin. ³Je
 Jesús namaa na nikirajüinkana,
 o'unüshii saa'umüin wane
 namünashii. Naikkaajaakalaka
 süpüla nekirajününjanain nütüma.
⁴Alil'ütsü joo sükalia tü Pascuakat,
 tü nemi'irakat na judíokana.

⁵Ni'rapa Jesús süntapaatiün watta
 saalin wayuuirua nünainmüin,
 nümakalaka nümiin Felipe:

—¿Jaleena waya ayalajüin eküülü
 shikajatkat watüma tü wattakat
 saalin wayuu?

⁶Asakitsi Jesús sünain tüü
 süpüla nütüjaainjatüin ne'e saa'u
 sünain Jameerüin nünüiki ni'ipajee.
 Nütüjaatüjulia aa'u Jesús tü
 naa'inrüinjatkat. ⁷Nüsouktakalaka
 Felipe ni'ipajee:

—Atak, wainma neerü sücheküin
 shiküinria türa wayuukolüirua.
 Ja'itakaja'a paliruwalin ne'e
 neküin, nnojoleerü ekeraajüin naka
 shi'yataainjut wane wayuu so'u
 mekiisat kashi.

⁸Nümakalaka joolu'u wane, chi
 kanüliakai Andrés, chi nimüliakai
 Simón Pedro:

⁹—Ani'isa wane jintüi
 kama'anashi ja'raisü panchen
 aainjuushi süka "cebada", otta
 piamasü ne'e jimechen asijuushi.
 Nnojoluja'a keraainjatüin namaa
 napüshua —nümakalaka Andrés
 nümiin Jesús.

¹⁰Nümakalaka Jesús namüin na
 nikirajüinkana:

—Anakaja müleka jüikkale'erüle tü
 wayuukolüirua mmalu'u.

Eesü wainma alama yala je
 süikkaajaakalaka tü wayuukolüirua
 saa'u tü alamat. Eejana maa
 aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü
 wayuukolüirua süpüshua. ¹¹Niasa
 Jesús, naapaakalaka tü pankat
 sünain naapüin analu'ut nümuin
 Maleiwa saa'u. Niitajakalaka
 joo tü pankat namüin na
 nikirajüinkana süpüla neitajüin
 sümüin tü wayuukolüirua süpüshua
 yaasükalüirua joyoyolüin. Akaajaa
 sukuaiippa tü jimekat nütümaya.

Eküshii naya napüshuale'eya, emirashii sünainjee.¹² Shiasa emirapa tü wayuukolüirua,
—Jükotchajapa tü süpütaalakat suulia mojujain —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹³ Sükotchajünakalaka tü süpütaalakat, maa aka poloo piammüin katto'ui süpütaala tü ja'raisükat pan süchikijee shikaain tü wayuukolüirua.

¹⁴ Shiasa ne'rapa na wayuukana tü naa'inrüitpkat Jesús sünain shiaian tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüüwa, o'ttühii naya sünain aashajaajirawaa nüchiki sünain maa:

—Shiimiüntaaaja'aya Jesús sünain niaain chi Nünükimaaajachikai Maleiwa, chi antajachikai anülia sa'akamüin wayuu.

¹⁵ Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin naa'u na wayuukana sünain ne'itaweein nia süpüla aluwatawaa, o'unajaashi nia noulia nüchikua saa'umüin wane namüna naata.

Waraittüshi Jesús soo'opünaa tü palaakat

¹⁶ Shiasa motsopa ka'i, ashakanuwaashii na nikirajüinkana Jesús yalajeetaa saa'ujee tü namünakat solumüin tü palaakat. ¹⁷ Shiasa mapa aipa'a, süka nnojoliin nüntüin Jesús napülamüin, o'otooshii naya sulu'u tü na'anuainkat süpüla ale'ejaa wanemüin sa'ata tü palaakat eemüin tü pueulo kanüliakat Capernaum. ¹⁸⁻¹⁹ Shiasa süchikjee no'unüin sulu'u tü anuakat maa aka aippirua kilómetro, napanapajakalaka joo wane wawai. Katsüinstü ma'i joo tü palaakat sütuma. Ne'rakalaka joolu'u Jesús alü'ülaain nachiirua

sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat. Süka nnojoliin natüjaain naa'u sünain niaain Jesús, mmotshii naya.

²⁰ —Nnojo mmolüin jia. Taya tayakai ji'raka —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²¹ Talatakalaka ma'i naa'in nikerolapa Jesús sulu'u tü anuakat, je nantalaanamaka'a sotpa'amüin tü palaakat eemüinjanale nantün.

²² Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, mo'unüinsat tü wattakat saalii wayuu chajee waneejee sa'ata tü palaakat eejanale nekaain paala tü pan naapakat Jesús namüin. Süka natüjaain naa'u sünain no'unüin na nikirajüinkana sulu'u tü waneesükat anua eejatkat paala sotpa'a tü palaakat sümaa nnojolin namaain Jesús, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamüin nukuaippa Jesús. ²³ Süntakalaka joolu'u wane anuairua chajee sulu'ujee tü pueulokat Tiberias sotpa'amüin tü palaakat eejatüle paala naapiin chi Senyotkai analu'ut nüümüin Maleiwa saa'u tü pankat sümaa nikirüin tü wayuukolüirua. ²⁴ Otta müsia tü wayuukolüirua, sünain nayaawatüin saa'u sümaa nnojoliin Jesús oo'ulaka na nikirajüinkana, no'unakalaka chajee sulu'u tia anuakalüirua Capernaummüin süpüla nachajaainjachin nüchiki Jesús.

Jesús, mia chi pan katakai atüma so'u wayuu

²⁵ Nantapa na wayuukana nünain Jesús cha'aya Capernaum, namakalaka nüümüin:

—Ekirajüikalee, čoujachí pia antüin yaamüin yaa?

²⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Jüchajaa achikichi ne'e taya süka emirain jia tatüma süka tü pankat, nnojotsü sükajeejatün jiyaawatüin saa'u tü taa'irnarakat ju'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.²⁷ Nnojo kachiiruain jaa'in tü eküülü atüjakat aja'lajawaa, shia kachiirua jaa'in tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u waneepia nümaa Maleiwa. Shia tü eküülü taapeekat jümüin tayakai chi Shipayakai Wayuu, süka laülaain taya süpüla tia nütüma chi Tashikai Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

²⁸ Nasakirakalaka Jesús:

—¿Kasa waa'irnrüinjatka süpüla wekeraajüinjatün tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua? —namakalaka.

²⁹ Asouktüshi Jesús ne'ipajee:

—Tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, shia jünoujainjanain tanain tayakai chi nüjünalakai —nümakalaka namüin.

³⁰⁻³¹ Namakalaka na wayuukana nümüin Jesús:

—Sotüsü waa'in tü ashajünakat nachiki na watuushikana sümäiwa paala, makat mayaa: “Eküshii naya nütüma tü pan chajeejatkat iipünaajee”, müsü. Otta müsia joolu'u, anakaja müleka paa'irnrüle wo'upala wane kasa anasü, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, maa aka tü aa'innakat paala namüin na watuushikana cha'aya isashiipa'a sünain saapüniin waneepia namüin nütüma Maleiwa tü pan kanüliakat “maná” münün. Müleka pii'iyatüle wamüin sünain shiimüin piain chi nüjünalakai Maleiwa, kapüleeru waa'in tü pümakat wamüin —namakalaka nümüin Jesús.

³² Nümakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Tü eküülü naapakat paala Moisés namüin na jutuushikana, nnojotsü shiaiñ tü pan chajeejatkat iipünaajee. Nia chi Tashikai nümüiwa aapaka jümüin tü pan shiimüinsü iipünaajeejatkat.³³ Tü pan naapakat chi Maleiwakai, nia chi ashakatakai chajee iipünaajee nüma'anajee, nia chi aapünakai atüma kataa o'u sümüin wayuu süpüshua —nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ Ekirajüikalee, paapa tia pankat wamüin waneepia

—namakalaka nümüin Jesús.

³⁵ Asouktüshi Jesús:

—Müshi tachikua: Taya chi pan iipünaajeejachikai. Maaka katsüin naa'in na jutuushikana sütüma tü eküülü naapakat Moisés paala namüin, sümäa nnojolüin jamüsirüin je nnojolüin miyasüin, akaweenia jaikana talateerü jaa'in müleka jünoujüle tanain süka shii'iranajaweerüin jaa'in.

³⁶ Akanasa'a manoujüinyein jia tanain, maa aka tü tamayütkat, mayaashije ji'rüin taya.³⁷ Otta chi wayuu eekai ni'itaain chi Tashikai süpüla niainjachin tapüshin, anoujeechija'a tanain. Je sükajee tia, nnojoleechi taleejüin nia.

³⁸ Ashakatüshi taya yaamüin chajee iipünaajee süpüla taa'irnrüinjatün tü talatakat atüma naa'in Maleiwa chi kajünalakai taya, nnojotsü shiaiñ süpüla tü talatakat atüma ne'e taa'in tayakai tamüiwa.³⁹ Nnojotsü nücheküin Maleiwa süpüleerua amüloulinjatün toulia süchikijee ouktaa waneesükajje'e na'akajee napüshua na ni'itaakana süpüla

nayain tapüshin. Shia nüchekaka napüleerua taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüshua so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua. ⁴⁰Nücheküin chi Tashikai süpüleerua shii'iranajaajinjatüin naa'in napüshua na eekai nanoujain tanain sümaa nayaawatüin taa'l sünain tayain chi Nüchonkai Maleiwa. Eejeena naya nümaa süpüla ka'ikat süpüshua, süka shiimüin sünain taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüshua so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua", nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

⁴¹Otta müşi'lya na laülaashii judfokana sütüma tüü, no'ttakalaka sünain mojuin nanüiki nümüin Jesús, süka "Taya tayakai chi pan ashakatakai chajee iipünaajee", nümüichipain namüin.

⁴²Aashajaajiraashii naya sünain maa:
—Shiimüin sünain we'raajüin chi nüshikai je tü niikat. ɁNnojoishi niain ne'e chi nüchonkai José?
ɁJamakuappatka'a joo tü nümakat wamüin sünain nüshakatshin chajee iipünaajee nüma'anajee Maleiwa?
— namakalaka na judíokana.

⁴³Nümakalaka Jesús namüin:
—Juu'ulaa suulia mojuin jümüiki tamüin. ⁴⁴Napüshua na antakana tanainmüin, taso'ire'ereena aa'in so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua. Otta chi eekai nnojolin eenakuushin nütüma chi Tashikai kajünalakai taya, nnojoleechi antüin tanainmüin.
⁴⁵Soto jaal'in tü ashajünakat paala nütüma wane nünükimaajachikai Maleiwa noo'opünaa na anteenakana tanainmüin, müsü mayaa: "Ekirajüneerü wayuu

süpüshua nütüma Maleiwa", müsü. Je joolu'u, tamüshii paala jia: Napüshua na wayuu kapülakana aa'in nünüiki chi Tashikai shii'iree nashatüin tü nikirajakat anain, anteeena naya tanainmüin.

⁴⁶"Nnojoishi taya aküjashin jümüin süchiki sünain ni'nnüin chi Tashikai sütüma wayuu. Chi e'rakai chi Tashikai, taya tayakai tamüiwa süka chaje'ewalin taya nüma'anajee.

⁴⁷"Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

⁴⁸Müshi taya tachikua: Taya'a chi pan katakai atüma so'u wayuu.

⁴⁹Mayaaşije nekapü'üin na jutuushikana paala sümaiwa tü ekiüüli kanüliakat 'maná' münüin cha'aşa isashiipa'a, ayatshii ouktüin sümaa nnojolüin shii'iranajaajin naa'in.

⁵⁰"Otta müsia tü pan chajeejatkat nüma'anajee Maleiwa iipünaajee, ashakatüitpa. Chi eekai niküin shia, nnojoleechi amiüloulin. ⁵¹Taya tayakai chi pan ashakatakai nüma'anajee Maleiwa, taya chi katakai atüma so'u wayuu. Chi eekai niküin tü pankat, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Tü pan taashaajaakat achiki jümaa, shia tü te'iruku taapüinjatkat süpüla katünjatüin so'u wayuu wainma", nümataalakalaka Jesús namüin na judíokana.

⁵²Naashichijaakalaka na judíokana nümüin Jesús saalijee tü nümakat namüin. Na'ülüjiraakalaka sünain maa:

—ɁJamüshikai chira wayuukai naapüinjatka'a ni'iruku wamüin

süpüla weküinjatüin shia?

—namakalaka.

⁵³Nümakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala tü shiimüinkat jümün: Müleka nnojorule jiküin tü te'irukukat tayakai, chi Shipayakai Wayuu, je müleka nnojorule jüsün tü tashakat, shiimün sünain nnojoleerüin katün jo'u. ⁵⁴Otta chi eekai nikün tü te'irukukat sümaa nüsün tü tashakat, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua, je taso'ire'ereerü naa'in so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua. ⁵⁵Süka jamüin, tü te'irukukat, shiimün sünain eküülüin, je tü tashakat, shiimün sünain asüüshin. ⁵⁶Chi eekai nikün tü te'irukukat sümaa nüsün tü tashakat, wanaawajiraweerü naa'in tamaa je eweechi taya waneepia nümaa.

⁵⁷“Ajütünüshi taya nütüma chi Tashikai, chi katakai atüma so'u wayuu, sümaa naapüin tamüin kataa o'u. Akaweechia chi wayuu eekai nikün tü te'irukukat, taapeechi amüin nia kataa o'u. ⁵⁸Tayakai, taya chi pan ashakatakai chajee nüma'anajee Maleiwa. Nnojoishi taya müin aka saa'in tü eküülü kanüliakat ‘maná’ nekapü'ükat na juntuushikana. Mayaasüje nekiün shia, ayatshi'iya ouktüin naya. Otta chi eekai nikün tü pan iipünaajeejatkat, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua”, nümakalaka Jesús namüin.

⁵⁹Shairaja'a ne'e nünüiki Jesús namüin na wayuukana cha'aya Capernaum sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana.

Oo'ulaasü wainma tü wayuukolüirua nuulia Jesús

⁶⁰Sütüma tü nümakat

Jesús, sümakalaka wainma tü wayuukolüirua waraittiraapü'ükat nümaa:

—Nnojotsüsa'a kapüleein waa'in tü nümakat wamüin. Nnojoleerü wountüin —namakalaka.

⁶¹Nütüjaapa saa'u Jesús nojuunajee sünain mojuin nanüiki nümüin, nümakalaka namüin:

—¿Mojushiisü jümün tü tamakat?

⁶²¿Shia cheje Jameematiin jünüiki müleka ji'rüle taya, chi Shipayakai Wayuu, sünain o'unaa tachikua chaa iipünaamüi eejachire paala taya?

⁶³“Anakaja jütüjaale saa'u wane kasa: Nnojoleerü ee'iranajaain saa'in wane wayuu sütüma tü kasa saal'inrakat ne'e sümüiwa, nieechi ee'irataka chi Naa'inkai Maleiwa. Otta müşil'iya jiakana, müleka kapürale jaal'in tü pütchi tamakat jümün, aapüneechi jümün chi Naa'inkai Maleiwa katüinjachikai atüma jo'u. ⁶⁴Eeshii ja'aka eekai nnojolüin nanoujain tanain mayaaSüje jaapajüin tanüiki”, nümakalaka Jesús namüin.

Nümüsü tüü süka nütüjaatüjü'linya saa'u paala sünain eein wayuu nnojolüinjatkat anoujain nünain je jaralinjachin chi wayuu aapüinjachikai nikii. ⁶⁵Nümakalaka Jesús nüchikua:

—Shiaja'a tü tamakat paala: Chi wayuu eekai nnojolin e'itaauashin nütüma chi Tashikai süpüla anoujaa tanain, müichia nnojolin antüin tanainmüin —nümakalaka namüin.

⁶⁶Süchikijee tia, oo'ulaaya müüsü wainma tü wayuukolüirua waraittiraapü'ükana nümaa.

⁶⁷Nüsakirakalaka Jesús na polookana piammüin nikirajüin:
—Jama jiakana, čjamüinjatü jukuaippa? ¿O'uneeshii jia tama'anaje'eya?

⁶⁸Nüsouktakalaka Simón Pedro nümüin Jesús:

—Senyotkalee, nnojotsü wayuu eekai müin aka pia wo'unünjachikai anainmüin, süka shiimüin sünain shii'iranajaaitpain waa'in sütuma pünüiki süpüla eeinjanain waya waneepia nümaa Maleiwa.

⁶⁹Ayatüinjana waya sünain anoujaa pünain, süka watüjaain paa'u sünain piain chi Maainjalasaikai ajütünakai wanainmüin nütüma Maleiwa
—nümakalaka nümüin Jesús.

⁷⁰Nümakalaka Jesús:

—Shiimüin sünain jünekuushin tatüma jüpüshua, jiakana polookana piammüin. Otta waneeshia ja'akajee, oonooshi sümaa nünüiki chi Yolujaakai —nümakalaka namüin. ⁷¹(Chi naashajaakai achiki Jesús, nia Judas chi nüchonkai Simón Iscariote. Mayaainje niain napüshi na polookana piammüin aneekuushikana nütüma Jesús, nia'a ne'e aapajachika nikii Jesús mapeena.)

O'unüshi Jesús sünainmüin wane mi'ira cha'aya Jerusalén

7 ¹Shiasa süchikijee tia, makatüshi Jesús sulu'u tü mmakat Galilea sünain waraittaa sulu'upünaa tü pueulokalüirua. Nnojoishi ale'ejeein chamüin Judeamüin, süka nu'utüneen aa'in natüma na laülaayuu judío chakana cha'aya. ²Otta sülü'ülpa tü mi'ira kanüliakat "Tü Lumakalüirua" cha'aya Jerusalén natüma na judíokana, ³namakalaka

na nimüliayuukana Jesús nümüin sünain neme'erainpalain nia:

—Anakaja pu'unüle yaajee yaa chamüin cha'aya Judeamüin sünainmüin tü mi'iraakat süpüla ne'rüinjanain na pikirajüinkana tü kasa paa'inrakat. ⁴Müleka shiimüinre sünain paa'inrüin tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwa, pii'yata shia sümüin wayuu süpüshua. Nnojoleechi e'nnaajünün pia sütümä wayuu wainma müleka punujulajüi tü paa'inrakat suulia —namakalaka nümüin. ⁵Mayaainje nuwalayuuin naya, nnojoishii anoujain nünain.

⁶Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Nnojoyülia antüin tü takaliakat süpüla o'unaa chamüin. Otta jiakana, eeshii süpüla ju'unüin so'u ka'i eekai eein ne'e. ⁷Nnojotsü kasain maalinjatüin anainjee jia süpüla tü wayuukolüirua sainküin mma. Otta tayakai, kanainshi naa'in saalijee taküjün namüin sünain kaainjalain tü naa'inrakat. ⁸Ju'una jumata sünainmüin tü mi'iraakat cha'aya Judeamüin. Nnojoishi taya o'unajachin joolu'u, süka nnojoliylülin kettaain takalia süpüla o'unaa —nümataalakalaka Jesús namüin.

⁹Makatakalaka joo Jesús kojuya ka'i soo'omüin yaa sulu'u tü mmakat Galilea.

¹⁰Süchikijee no'unüin na nimüliayuukana Jerusalénmüin sünainmüin tü mi'iraakat, o'unüshi Jesúsy. Nüntakalaka chamüin sujuunajee wayuu süpüla nnojolinjachin ni'nnüin sütümä. ¹¹Je na laülaayuu judíokana cha'aya Judea, nasukajaa achikichi Jesús sünain tü mi'iraakat sünain:

—¿Jalashi cheje eera nia? —sünain namüin.

¹²Ejejeraasü nüchiki Jesús wainma tü e'rajüsükälirua sukua tü mi'iraakat. "Analeeshi chi wayukai", müşii waneeirua. Je tü waneeirua, "Nnojoishi nia anamiain. Aküjüshi na'alain sümün wayuu", müşihii. ¹³Nnojoishi naashajaain achiki Jesús no'upala na laülaayuu judíokana süka mmolüin naya neema.

**Nikirajuin Jesús na e'rajüshiihana
sukua tü mi'iraakat**

¹⁴Maa aka shiatapünaa tü mi'iraakat, nikerolokoloko Jesús sulu'umüni süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla ekirajaa tü wayuu e'rajüsükälirua sukua tü mi'iraakat. ¹⁵Otta na laülaayuu judíokana, ponusü ma'i naa'in tü nümakat Jesús namüin na wayuukana.

—¿Jamüshi cheje eera nütüjaaka saa'u kasa wainma sümaa nnojolin ekirajuushin nia maa aka waya?
—namakalaka.

¹⁶Nümakalaka Jesús namüin:
—Tü tekirajakat anain, nnojotsü pütchin tale'eru'ujeejatü ne'e, naapajala tamüin chi kajünalakai taya. ¹⁷Chi wayuu eekai naa'inreein tü nüchekakat Maleiwa nüüpüleerua, nütüjaweertü aa'u tü tekirajakat anain müleka nüma'anajeejatüle Maleiwa oo'ulaka pütchire ne'e tale'eru'ujeejatü. ¹⁸Chi wayuu eekai nikirajuin shii'ree kojuteein nia sütümä wayuu, ekirajüshi süka pütchi nüle'eru'ujeejatü ne'e. Otta tayakai, ekirajüshi süpüla niajinachin kojutüin chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, jütüjaweechi aa'u taya sünain shiimün tanüiki waneepia. Müichia taya nnojolüin akiijain alawaa. ¹⁹Ju'utee aa'inchí

taya süka nnojolin toonoooin sümaa nünüki Moisés saa'in jümün. Otta jiakana, mayaainje jiaain aapünün amüin tü nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü waneesüyaakaije ja'aka eekai soonoooin sümaa tü nümakat jümün —nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judíokana.

²⁰Nasouktakalaka na wayuukana napüshua sümaa patatüin naya sütümä tü nümakat namüin:

—Mamainnataashi pia sütümä kale'eru'uin yoluja. ¿Jarai chi o'uteeka paa'in?

²¹Nümakalaka Jesús namüin na wayuukana:

—Süka taa'inrüin wane kasa anasü ju'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, mojushiisü jümün süka taa'inrüin shia so'u sükalia eemerawaa süka a'yatawwaain shia saa'in jümün. ²²Otta jiakana, a'yataapü'lüshii jia so'u sükalia eemerawaa sünain jil'yotooin nüta chi jüchonkai süpüla joonoooin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. (Otta na aluwataakana sünain, naya na jikiishiikana nüpiülapünaa Moisés.) ²³Saa'u jil'yotooin nata na jüchooinkana so'u sükalia eemerawaa süpüla keraainjattüin jüttüma tü nuluwataakat anain Moisés, ejamaka'a jia jashichika'a tamüin saa'u teiyajüin wane ayuuishi so'u sükalia eemerawaa süpüla anainjachin nia? ²⁴Müleka jüllüjüle jaal'in tü taa'inrakat so'u ka'likat tia, jiyaawateechi aa'u taya sünain lotüin takuaippa je nnojoleena jia ayatüin sünain ayoujoo taya —nümakalaka Jesús namüin.

**Akjüjüshi Jesús sünain ajütüüshin
nia nütüma Maleiwa**

²⁵Naashajaajiraakalaka noo'opünaa Jesús waneeirua wayuu

kepiashii Jerusalén sünain namüin mayaa:

—Atak, shiimüin sünain niain chi no'uteekai aa'in na laülaayuukana. ²⁶ ¿Jamüshii ko'utaka'a naya joolu'u wanaa sümaa naashajaain su'upala tü wayuukolüirua? ¿Nayaawatataaichipale aa'u sünain niain chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa? ²⁷ Otta saa'in wamüin, nüntapa Cristo, nnojoleerü atüjaanüin aa'u sünain jalaje'ewalin nia. Otta chii, watüjaa aa'ut sünain jalaje'ewalin —müsü tü wayuukolüirua.

²⁸ Otta müşhia Jesús, wanaa sümaa nikirajüin tü wayuukolüirua yaa sulu'u tü süpaatiasekat tü a'waajüleekat Maleiwa, nuwoottaakalaka sünain maa:

—Ji'raajayaain taya jaa'inru'u, jütüjaayaa aa'uchi taya jaa'inru'u sümaa jalaje'ewalin taya. Otta antüshiwalain taya süka taa'in ne'e tamüiwa. Ajütüushi taya nütüma Maleiwa chi nnojokai ji'raajüin. Je pansaasü nünüiki waneezia.

²⁹ Te'raajüin nia süka chajeejachin taya nüma'anajee je süka nuluwanaajalain taya —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

³⁰ Narütkaakalaka joolu'u wane laülaayuu judíokana nünainmüin Jesús süpüla nata'ülüinjachin nia saalijee tü nümakat sünain chajeejachin nüma'anajee Maleiwa. Mayaashijie nata'ileein nia, nnojishi nountüin ne'itaain najapü nünain. Süka jamüin, nnojoliyülia kettaain nükalia Jesús süpüla ata'ünnaa. ³¹ Otta sa'aka tü wayuukolüirua, eesü wayuu wainma eekai sünoujain nünain Jesús sünain niain Cristoin, chi Nüneekajalakai Maleiwa.

Aashajaajiraashii naya sünain müin mayaa:

—Je saashin tü ekirajünapü'ükat anain waya nüchiki chi Nüneekajalakai Maleiwa, naa'inreerü wainma kasa anasü nüntapa, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Je joolu'u, süka we'rün Jesú sünain naa'inrüin tia, wanoujaitpa sünain niain Cristoin —namakalaka.

³² Naapakalaka na fariseokana sünüiki tü wayuukolüirua sünain nejejeraa nüchiki Jesús. Na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na fariseokana, najütakalaka nünainmüin Jesús waneeirua susurulaatseirua tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla nata'ülüinjachin nia. ³³ Je nantapa nünainmüin Jesús, naapüin nünüiki sünain nikirajüin tü wayuukolüirua sünain maa sümüin:

—Yaajeechi taya jümaa so'u palit ka'i ne'e. Je süchikijee, o'uneechi taya eemüin chi kajünalakai taya. ³⁴ Jüchajaweechi achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya. Nnojoleerü juuntüin o'unaa chamüin eemüinjachire taya.

³⁵ Aashajaajiraashii joolu'u na laülaayuu judíokana sünain maa:

—¿Jalawai cheje o'unüin joolu'u chii, nnojolinjachika'a wantüin nünain naashin? ¿Chainjaittaale eera na'akamüin na wapüshi kepiakana sa'aka tü wayuukolüirua griegokat anülia, süpüla nikirajünjanain na griegokana? ³⁶ ¿Jamalu'ut cheje eera nünüiki nümakalaka wamüin: “Jüchajaweechi achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya”? ¿Je jamalu'ut nütüma tü “Nnojoliyülia

juuntüin o'unaa chamüin eejeechire taya" nümakat?

**Aashajaashi Jesú súchiki wane
wüin kata atümat so'u wayuu**

³⁷ Je so'u tü ka'i saja'lajaakat o'u tü mi'iraakat, tü ka'i alana'aleekat sünain anain, nüsha'walaakalaka Jesú sünain maa sümüin tü wayukolüirua emetut:

—Chi eekai münyaasüin, anashi nüntüle tanainmünin nüsaiwa,
³⁸ maa aka tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat: "Chi eekai nünoujain tanain, meerü aka süparalakai wüin sulu'u naa'in, tü katakat atüma so'u wayuu"
— nümakalaka Jesú.

³⁹ Tü wüin nümakat Jesú, nia chi Naal'inkai Maleiwa aapüneechikai namünin na eekai nanoujain nünain. Maapujuyülia nia süka nnojoliyülin ayallennüin Jesú iipünaamüin nünainmünin chi Maleiwakai.

⁴⁰ Shiasa su'uluku tü e'rajüstükat sükua tü mi'iraakat saappapa nünüki Jesú, müşii yaa: "Shiimain sümää niain chi Nüniükimaajachikai Maleiwa ajüttünachikai so'uweena wane ka'i sa'akamüin wayuu".

⁴¹ Otta sünüiki waneeirua:
—Nia chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa —müşii.

Otta waneeirua:

—¿Chaje'ewalinjachika joo chi Cristokai Galileajee? Nnojottaa.
⁴² Saashin tü nüchikimaajatkat Maleiwa, niainjachi wane nuu'uliwo'u David, je chaje'ewalinjachi Belénjee eejechinkale kepiain David —sümakalaka.

⁴³ Nnojotkalaka wanaawain saal'in tü wayukolüirua noo'opünaa Jesú. ⁴⁴ Mayaainje nata'üleein

nia waneeirua, nnojotsü nountüin ne'itaain najapü nünain.

**Mee'erapalashii na eekai kapülain
naa'in tü nümakat Jesú**

⁴⁵ Nale'ejakalaka joo na susurulaatsekana tü a'waajüleekat Maleiwa eemüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na fariseokana. Nasakinnakalaka natüma:

—¿Jamüshi nnojoika'a jüntirüin nia yaamüin?

⁴⁶ Nasouktakalaka na surulaatkana namüin:

—Saa'in wamüin, nnojotsü wayuu eekai keme'eriain ma'i sünüiki maa aka niakai.

⁴⁷ Namakalaka joo na laülaashii judíokana namüin sünain neme'erainpalain naya:

—¿Kapülaitspa jaa'in jiakanaya joo tü alawaa aküjünakat nütüma?

⁴⁸⁻⁴⁹ Otta wa'aka wayakana na laülaayuushii judíokana oo'ulaka na fariseokana, nnojotsü eein eekai sünoujain nünain. Je müleka sünoujüle nünain tü wattakat saalii wayuu, nnojotsü jamajatüin wamüin. Matüjaainsalii naya saa'u tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.

⁵⁰ Wanaa sümää naashajaajiraain na laülaashiikana, nüsouktakalaka joo waneeshia fariseo chi kanüliakai Nicodemo, chi antakai paala nünainmünin Jesú:

⁵¹ —Saashin tü nuluwataakat anain waya Moisés, nnojotsü anain müleka we'itaale wane wayuu süpüla süsalainjachin naainjala süpülapünaa saapünün nünüki naa'ujiraa —nümakalaka Nicodemo namüin na nüpuñshikana.

⁵²Nasouktakalaka nümüin:
—¿Galileaje'ewaija'a joolu'u
pia? Müleka paashaje'erüle
tü nüchikimaajatkat Maleiwa,
piyaawateerü aa'u sünain
nnojolin Galileaje'ewalinjachin
wane nüñülkimaajachi Maleiwa
— namakalaka nümüin.
⁵³Süchikijee tia, no'unakalaka
napüshua nepialu'umüin.

**Antinnüsü wane jierü kaainjarat
nünainmüin Jesús**

8 ¹O'unüshi Jesús saa'umüin
wane wutai kanüliasü
Olivos sü'ütpa'asü Jerusalén.
²Je shiasa mapa watt'a maalü
waneeumiin ka'ikat, ale'ejaaši
nia Jerusalénmüin sulu'umüin
süpaatiase tü a'waajüleekat
Maleiwa. Nüikkalaakalaka süpüla
nikirajüinjatüin tü wayuukolüirua
eekai süntüin nünainmüin. ³Otta
na karalouktamaajanakana je na
fariseokana, nantitkalaka joo wane
jierü nünainmüin Jesús. Nata'ilülin
shia süka süma'iijaain nümaa wane
wayuu nnojoikai su'wayuusein.
Nantirüin shia su'upala wayuu
süpüshua ⁴sümaa namüin nümüin
Jesús:

—Ekirajüikalee, antüna aa'ulu
jietkat tüü sünain ama'üjawaa
nümaa wane wayuu nnojoikai
su'wayuusein. ⁵Je saashin tü
nüşhajakat Moisés, ouktünjatü
süka a'ina'aluu shin süka ipa wayuu
eekai saa'inrüin makat aka tüü.
¿Jamüinja'a eera pünüiki soo'opünaa
tüü? —namakalaka.

“Müsü nanüiki nümüin
shii'ree niweetirüin wane pütchi
kasalajanainjatkat nümüin natüma.
Otta Jesús, ejepülaashi sünain
ashajaa süka najapü sünain tü

mmakat. ⁷Je saa'u masütaajuin
naya sünain asakiraa nia,
nüsha'walaakalaka sünain nümüin
wane pütchi namüin:

—Chi eekai maaingjalain yaa ja'aka,
anashi niale palajachin sünain a'itaa
—nümakalaka namüin.

⁸Nejepülaakalaka Jesús nüchikua
sünain ashajaa süka najapü
sünain tü mmakat. ⁹Sütüma tü
nümakat Jesús, o'unayaa müşhii
naya wane'ewai nakua sünain
nayain o'unüin palajanale'eya na
alatüinakana ouyase. Je no'unapa
napüshua, nia'alä ne'e apüttüuka
Jesús sümaa tü jietkat yaa
sha'watiin nü'ütpa'a. ¹⁰Asha'walaa
müsquia Jesús sünain nümüin
sümuin:

—¿Jalakuashii joolu'u na wayuu
aapüinjanaka pikii? —nümakalaka
sümuin.

¹¹—Ekirajüikalee, nnojotsü
jaralüin —sümakalaka.

—Akaajaa tayakai, nnojolüinjatü
pia taapüin ekii. Anakaja pu'unüle.
Otta joolu'u, puu'ulaa pümta suulia
kaainjalaa —nümakalaka Jesús
sümuin.

**Nnojotsü kapülain naa'in
na fariseokana**

tü nikirajakat anain Jesús

¹²Süchikijee tia, naashajaakalaka
Jesús nüchikua sümuin tü
wayuukolüirua sünain maa sümuin:

—Müşhiree aka taya saa'in wane
anakia, süka shiyaawatüinjatüin
saa'u tü shiimüinkat wayuu
tatüma. Chi eekai tamaweein,
ee'iranajaweerü naa'in tatüma
müleka ni'itaale naa'in sünain
anouja tü shiimüin tekirajakat
anain nia. Je müichia nia nnojolin

waraittuin sumaa piyuushi otta maa'awaa suulia tü shiimiinkat — nümakalaka Jesús namüin.

¹³Narütkaatalakalaka joo na fariseokana nachikua nünainmünin Jesús süpüla namajaainjanain nümüin:

—Saa'u piain ne'e aküjiraain püchiki, maawainsat tü pümakat wamüin —namakalaka.

¹⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin na fariseokana:

—Mayaainje taküjiraain tachiki, pansaasü tü tamakat, süka tatüjaain saa'u sumaa jalaje'ewalin taya otta jalämüinjachin taya. Alu'ujasa jiakana, nnojotsü jütiijaain aa'u sumaa jalaje'ewalin taya je sumaa jalämüinjachin taya. ¹⁵Jiyoujün taya süka ne'e tü jülijakat saa'in wayuu. Otta tayakai, nnojoishi antüshin süpüla kasalajanain tatüma sumüin saainjala wayuu. ¹⁶Otta müleka süsarale shia saainjala tatüma, lotüsü ma'i tü tamakat, süka nnojolin tamüiwain taya. Eeshi chi Tashikai tamaa, chi kajünalakai taya. ¹⁷Saashin tü nüshajakat Moisés jüpüla, müleka wanaawale naküjala pihamashii wayuu soo'opünaa nukuaippa wane wayuu, pansaasü tia. ¹⁸Akaajaa müleka taküjiraale tachiki, pansaasü shia süka wanaawain sumaa tü nüküjakat tachiki chi Tashikai, chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, anakaja müleka kapürale jaa'in shia —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁹Nasakirataalakalaka Jesús na fariseokana:

—¿Jalaka'a joo chi püshikai paashin?

Nüsouktakalaka namüin:

—Nnojoishi ji'raajüin taya, je nnojoishi ji'raajüin chi Tashika'iyä.

Müleka shiimiinreje ji'raajüin taya, ji'raajüinje wanaa tamaa chi Tashikai —nümakalaka namüin.

²⁰Nümüsü tüü wanaa sumaa nikirajüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat sü'ütpa'a eere shi'itaanüin tü neerü asülajünakat. Mayaainje eejanain sa'aka tü aapajüsükälürua nünüiki wane ka'ürülakana nia, nnojoishi ata'ünnüin natüma süka nnojoyülin keraain nükalia.

**Na laülaayuu judíokana
mayaawatüinsalii saa'u**

tü nümakat Jesús namüin

²¹Süchikjee tia, aashajaashi Jesús nüchikua sumüin tü wayuukolüirua yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain nümüin mayaa:

—O'uneechi taya juulia mapeena. Ja'itakaje jüchajaawalainje tachiki, nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya. Oukteena jia sumaa jaainjala —nümakalaka Jesús namüin.

²²Otta na laülaayuu judíokana, naashajaajiraakalaka sünain maa:

—¿Jamalu'ut tü nümakat:
“Nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya”?
O'uniraashijaittaale eera naa'in —namakalaka.

²³AYatshi Jesús sünain yootüin namaa na wayuukana sünain nümiin mayaa:

—Jaakana, yaaje'ewali mmolu'u sa'aka wayuu. Otta tayakai, chaje'ewai iipünaajee. Nnojoishi taya yaaje'ewalin sa'aka wayuu.

²⁴Taküjaitpa jümtüin sünain ouktenain jia sumaa jaainjala. Müleka nnojorüle kapülain jaa'in tü tamakat sünain tayain tayakai chi

taküjakai achiki, shiimain sünain oukteenain jia sümaa jaainjala — nümakalaka Jesús namüin.

²⁵—¿Jaraikai piawai?

— namakalaka nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús:

—Taküjatüjülia tantaiwa'aya ja'akamüin sünain jaralin taya. Je tamüshii jia jüchikua: Taya takayai chi taküjakai achiki. ²⁶Isasü wainma tü kasa tamüinjatkat jümuin sünain tayoujüin jia saalijee jiyouktüin tanüiki. Otta tü taküjakat jümuin jiakana sainküin mmakat, shia ne'e tü nüküjalakat tamüin chi kajünalakai taya, süka pansaain waneepia tü nümakat tamüin — nümakalaka namüin.

²⁷Sükajee nnojoliün nayaawatüin saa'u sünain niain nüküjüin achiki chi Nüshikai namüin, ²⁸nümakalaka Jesús namüin:

—Je so'uweena tü ka'i jükachereechikat o'u taya iipünaa, tayakai chi Shipayakai Wayuu, jütüjaweechi aa'u taya sünain tayain tayakai chi taküjapü'ükai achiki je sümaa nnojoliün talaülaajain tamüiwa sünain aa'inraa tü kasa anasü taa'inrakat. Tü tamakat jümuin, shia tü pütchi naapajalakat tamüin chi Tashikai. ²⁹Otta chi Tashikai, chi kajünalakai taya, tamaashi waneepia. Nnojoishi nuu'ulaain taya tamüiwa, süka taa'inrüin weinshi tü kasa talatakat atüma naa'in —nümakalaka Jesús namüin.

³⁰Je wainma tü wayuu aapajüsükalürua nünüiki Jesús, kapülasü naa'in tü nüküjakat namüin sümaa nanoujain nünain.

³¹Nümakalaka Jesús namüin:

—Müleka joonoole sümaa tanüiki waneepia, shiimüinshaana jiain

tekirajüin. ³²Je jiyaawateerü aa'u tü shiimainkat süpüla jujuittüinjanain sütümä suuliaache pchiae — nümakalaka namüin.

A'ülüjaashii na laülaayukana nümaa Jesús

³³Otta na laülaayuu judíokana, nasouktakalaka nümüin Jesús sünain maa:

—Wayakana, nuu'uliwo'u Abraham. Nnojoliishii waya sichepchiajüin wayuu. ¿Jamalu'uja'a joo türa "jiyu'laiwa suuliaache pchiae" pümakat wamüin?

³⁴Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümuin: Chi wayuu eekai kaainjalain, sichepchiashi kaainjalala. ³⁵Soto jaa'in tüü: Wane wayuuache pchiae, nnojoishi kasain nünain chi kachepchiakai. Alu'ujasa wane nüchon, nia kasaka nünain waneepia. ³⁶Müleka nujuittirüle jia chi Nüchonkai Maleiwa, shiimüin sünain taashiinapain jia. Nnojoliinapa jia müinya aka waneache pchiae. Müinapa aka wane achorlu. ³⁷Tatüjaaa aa'unaa jia sümaa nuu'uliwo'uin Abraham. Otta saa'u nnojoliün kapülain jaa'in tanüiki, ju'utee aa'inchi taya. ³⁸Taküja achikit jümuin tü nii'iyatakät chi Tashikai tamüin. Otta tü jaa'inrakat, shia tü nüküjakat achiki jümuin chi jüshikai —nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judíokana.

³⁹—Chi washikai, nia Abraham, chi koo'uliwo'ukai waya — namakalaka nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Müleka shiimüinreje nüchooin jia Abraham, jaa'inrüinje tü kasa anasü naa'inrapü'ükät. ⁴⁰Akaajasa jia, ju'utee aa'inchi taya mayaainje

taküjün jümüin tü shiimain
aküjünakat tamüin nütüma
Maleiwa. Nnojotsü naal'inrüin
Abraham kasa eekai müin aka
tia, tü jaa'lınrakat jiakana maa'ulu
yaa.⁴¹ Shia jüshataka ne'e tü kasa
naa'lınrakat chi jüshikai jüpüleerua
—nümakalaka namüin.

—Nnojoishii waya müin aka
saa'in tepichi ajunalaa. We'raajüin
chi Washikai, nia chi Maleiwakai
nümüiwa —namakalaka nümüin.

Nüchooinkana chi sülaülakai yoluja

⁴²Nümakalaka Jesús namüin na
laülaayuu judíokana:

—Müleka shiimünreje niain jüshin
Maleiwa, aishije taya jüpüla süka
chaje'ewalin taya nüma'anajee
Maleiwa. Nia'aya kajünalaka
taya, nnojoishi antüshin ne'e taya
ja'akamüin süka taa'lın tamüiwa.

⁴³Nnojotsü jiyaawatüin aa'u tü
taküjakat achiki jümüin, süka
nnojolüin kapülain jaa'in tanüiki.

⁴⁴Shia jaa'inreeka ma'i tü kasa
mojusü nüchekakat jüpüleerua
chi sülaülakai yoluja, süka niain
shiimün jüshin. Nia o'ttatüjüikaja'a
sünain uwomuyuwaas sümaiwa paala
je ayatayüija'a nia maa'ulu yaa
sünain. Nia kanainjeechachika'aya
tü alawaakat. Niyouktün tü
shiimünkat, shia jülyjaka naa'in
tü alawaakat waneepia.⁴⁵ Akaajaa
jiakana, nnojotsü joonoooin amaa
tü tamakat jümüin süka shiain tü
shiimünkat.⁴⁶ Nnojotsü süpüla
“wayuu kaainjarai pia” jümüinjatüin
tamüin. Taküjain waneepia tü
shiimünkat jümüin, cjamüsü
nnojotka'a kapülain jaa'in shia?⁴⁷ Na
eekai nüpuşhin Maleiwa, kapülasü
naa'in nünüiki. Otta jiakana,
nnojotka'a kapülain jaa'in nünüiki

sükajeejatü nnojoliin nüpuşhin jia
—nümakalaka Jesús namüin.

Naashin Jesú, nia Maleiwa nüshika

⁴⁸Nasouktakalaka na laülaayuu
judíokana sünain mojulu'ulüin
nanüiki nümüin Jesús:

—Lotüsü tü wamakat püchiki
sünain “Samariaje'ewai pia je
kale'eru'ushi pia yoluja” wamüin
pümuin.

⁴⁹Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojoishi taya kale'eru'ushin
yoluja. Nia kojutka ne'e tatüma
Tashi. Otta tayakai jütüma, mojutsai.

⁵⁰Nnojoishi taya kee'ireein aa'in
kojutuu sütüma wayuu. Nia chi
Tashikai Maleiwa kee'ireeka aa'in
kojutüinjachin taya atümaa, süka
niain kaneekajalain taya süpüla.⁵¹
Shiimainkalaka ma'i tü tamakat
jümüin joolu'u: Chi wayuu eekai
noonooin sümaa tanüiki, nnojoleechi
e'rüin ouktaa —nümakalaka.

⁵²Nasouktakalaka na laülaayuu
judíokana nümuin:

—Pi'ra müsüje'e, shia wamakaja'a
pümuin sünain shiimün
kale'eru'uin pia yoluja. Abraham,
ouktüshi oo'ulaka napüshua na
nünükimaajanakana Maleiwa.
¿Jamakuaippalaja'a joo pünüki
“Chi wayuu eekai noonooin sümaa
tanüiki, nnojoleechi e'rüin ouktaa”
pümakalaka wamüin? ⁵³ Abraham,
ouktüshi oo'ulaka napüshua na
nünükimaajanakana Maleiwa.
¿Piataale ma'i alana'aleein sünain
miyo'uwaas noulia? ¿Jaraikai pia
saal'ün pümuin? —namakalaka
nümüin Jesús.

⁵⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Müleka “wayuu anamia taya”
tamüle ne'e, matüjaaja'a aa'ulu
müleka shiimünreje müleka

alawaalein. Nia a'waajaka taya chi Tashikai, chi Jümaleiwasekai jaajüin,⁵⁵ chi ju'waataakai alu'u sümaa nnojolin ji'raajüin nia. Alu'usa tayakai, te'raajüin. Müleka "nnojoishi te'raajüin" tamüle, meechi aka taya jiakan akiijakana alawaa. Shiimüin sünain te'raajüin nia je toonoooin waneepia sümaa nünuüki.⁵⁶ Otta müşia chi jutuushikai Abraham, talatüshinka ma'i süka nütüjaain saa'u sünain tantajachin so'uweena wane ka'i. Talatüsü ma'i naa'in süka nütüjaain saa'u tü kasa anasü taa'inrajatkat tantapa sa'akamüin wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

⁵⁷ Namakalaka na laülaayuu judokana nümuün Jesús:
—¿Jamakuaippai süpüla pi'rüinjachin Abraham mataashikai kakaliaichikai nia ouktüin? Otta piakai, eeyaa ne'e püsa'wajüürün ja'ralin shikii juya puuyase.

⁵⁸ Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Eetüjü'ya taya nnojoliwa'aya jemelin Abraham —nümakalaka namüin süka nütüjaain saa'u sünain niain Maleiwain.

⁵⁹ Nayasa nayakana, naapaakalaka ipa süpüla na'ina'alüinjachin nia saalii tü nümakat namüin sünain niain Maleiwain naajüin. Otta Jesús, nujuittaakalaka najuuna sulu'ujee tü a'waajüelekat Maleiwa.

Anashi wane wayuu mo'usai nütüma Jesús

9 ¹Süchikjee nujuittüin Jesús sulu'ujee tü a'waajüelekat Maleiwa, awaralijaashi nia namaa na nikirajuinkana. Ni'rakalaka wane wayuu mo'usai, jemeishitüjü'ya sümaa mo'uin.² Nasakirakalaka na nikirajuinkana:

—Ekirajüikalee, čjamüshi jemeika'a nia sümaa mo'uin?
čSaalijeejachi naainjala, nayataapa kaainjalo'uin na kachoinkana?
—namakalaka.

³Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojoishi saalijeejachin naainjala je saalijeejachin naainjala na kachoinkana. Shia ne'e süpüla shi'rüinjatüin wayuu wainma tü kasa anasü naa'inreekat Maleiwa nüka.⁴ Je süma'inru'u katüin wo'u, anakaja müleka wa'yataale nümuün chi Maleiwakai kajünalakai taya. Ouktapa waya, čjamataaleena süpüla wa'yataainjanain nümuün?⁵ Sükajee tüü, süma'inru'u yaain taya sa'aka wayuu, müşi aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin tatüma wayuu saa'u tü shiimüinkat —nümakalaka namüin.

⁶Kettaapa nünuüki Jesús namüin na nikirajuinkana, nejetakalaka mmolu'u süpüla naainjain wane pootshi. Nushulerakalaka shia saa'u no'u chi mo'usaikai sümaa nümuün nümuün:

⁷ —Pu'una eemüin tü anua o'ojojüelekat Siloékat sünülia pu'ljojooiwa tü po'ukot chamüin — müşi nümuün.

Je chi mo'usaikai, nu'unakalaka chamüin cha'aya süpüla nu'ljojoojatüin tü no'ukot. Nüle'ejakalaka nipialu'umüin sümaa ko'uin nia. (Otta tü pütcchi "Siloé" makat, "Ajütüushi" malu'ut.)

⁸ Je shiasa sümakalaka tü wayuukolüirua eekai kepiain nü'ütpünaa je eekai shi'rapü'ün nia sünain ajulijaa:

—Atak, čnnojoishi niain chi mo'usai joyotopü'ükai sünain ajulijaa sulu'u wopu chira?

9—Aanee, nia'aya chira
 — mataalasü waneeirua.
 Otta waneeirua:
 —Nnojoittaashi niain, mataashi
 aka naa'in ne'e —müshti.
 Otta chi mo'upü'ükai:
 —Tayaichija'aya chi ajulijapü'ükai,
 chi ji'raptü'ükai paalainka —müshti
 nia namüin.
 10 Nasakirakalaka nia na
 wayuukana:
 —¿Jamüsü pukuaippa süpüla
 ko'uinjachin pia?
 11 Nüsouktakalaka namüin:
 —Chi wayuu Jesúskai anülia,
 naainjüin wane pootshi je
 nushuletkalaka shia saa'u tü
 to'ukot. Nüjütakalaka taya eemüin
 tü anua kanüliakat Siloé süpüla
 to'lojüinjatüin tü to'ukot cha'aya.
 O'una müshia taya sütümä nünuiki.
 Je süchikjee to'lojüin to'u, e'ralaa
 müshia taya —nümakalaka namüin
 na wayuukana.
 12 Nasakirakalaka nia:
 —¿Jalaka'a joo chi wayuukai?
 —¿Münja? Nnojoishi tatüjaain
 aa'u —nümakalaka namüin.
Asakijünüshi chi mo'upü'ükai
natüma na laülaayuu judíokana
 13 Nümaanakalaka chi mo'upü'ükai
 natüma na wayuukana nanainmüin
 na fariseokana eejanale naya
 jutkatüin sulu'u tü ekirajüleekat na
 judíokana. 14 Süka sükalio'ujatüin
 eemerawaa naainjüin Jesús tü
 pootshi anainjachikat atüma chi
 mo'usaikai, 15 nüsakijünakalaka chi
 wayuukai natüma na fariseokana
 sünain jamakuappalin nia ko'uka'a.
 Nüsouktakalaka chi wayuukai
 namüin:
 —Nushulejaain wane pootshi
 saa'u tü to'ukot je nüjütüin taya

süpüla to'lojoojinjachin tü to'ukot.
 Ko'u müshia taya süchikjee tia
 —nümataalakalaka namüin na
 fariseokana.
 16 Namakalaka joo waneeirua
 fariseo:
 —Watüjaichipa aa'u chia
 wayuukai sünain nnojolin
 nüma'anajeejachin Maleiwa, süka
 nnojoliin noonooin sümaa tü
 nuluwataakat anain Moisés süpüla
 nnojoliin wa'yataain sükalio'u
 eemerawaa. A'yataashi nia su'unnaa
 tia sünain niiyajüin chi wayuukai
 —müshti naya.
 Je nanüiki waneeirua na
 fariseokana:
 —Nnojotsü nuuntüin naa'inrüin
 wane kaainjarai tü kasa anasü
 nütüjakat apüleerua Maleiwa
 nümuwa —müshti naya.
 Süka nnojoliin paelinwajiraain
 naya, 17 nasakirakalaka chi
 mo'upü'ükai nüchikua'aya:
 —Piakai ko'ushikai nüümä, čjarai
 naa'in pümuin? —namakalaka
 nümuin.
 Nüsouktakalaka chi wayuukai
 namüin:
 —Wane nünuikimaajachi Maleiwa
 naa'in tamüin —nümakalaka
 namüin.
 18 Nnojotkalaka nanoujain
 na laülaayuu judíokana sünain
 mo'upü'üin chi wayuukai.
 Neenajitkalaka na kachoinskiikana
 nia süpüla nasakinnüinjanain
 nünain.
 19 —¿Jüchon chii?
 ¿Jemeishijasa'aya sümaa mo'uin?
 ¿Jamataalaka'a joo nia ko'uka'a
 joolu'u? —müshti namüin.
 20 —Aa, wacho'onya, shiimüin
 sünain jemeishin nia sümaa mo'uin.
 21 Shia nnojotka watüjaain aa'u

jamakuaippalin ko'uka'a nia joolu'u otta jaralin anain atüma. Naaja nünüiki, niale jüsakirün. Nüküjeerü súchiki jümüin, jo'uule joo nia — namakalaka namüin na fariseokana.

²²Müsü nanüiki sütuma mmolüin naya seema tü namakat paala na laülaayuu judíokana, tü makat: "Chi eekai kapülain naa'in nünüiki Jesú sünain niain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa, müichia mekerolüin nüchikua sulu'umüin tü ekirajüleekat". ²³Je "nüküjeerü súchiki jümüin, jo'uule joo nia", namaka'a na kachoinshiikana chi mo'upü'ükai, sükajana mmolüin neema na laülaayukana.

²⁴Je na fariseokana, neenajakalaka nüchikua chi mo'upü'ükai sünain namüin nümüin:

—Watüjaaa aa'uchi chi eiyajakai pia sünain wayuuin kaainjarai nia. Anakaja püküjüle wamüin joolu'u tü shiimüinkat noo'opünaa nu'upala Maleiwa —namakalaka nümüin.

²⁵Nümakalaka namüin:

—Nnojoishi tatüjaain aa'u müleka kaainjaraire nia. Shia'ala ne'e tatüjaaka aa'u, mo'upü'ün taya tamaiwa, otta müsia joolu'u, ko'uichipa taya —nümatalakalaka.

²⁶Nasakirakalaka nia nüchikua:

—¿Jamüsü pukuaippa nütüma? ¿Kasa niiyajaka aka tü po'ukot? — namakalaka nümüin.

²⁷—Taküjüitpa'asa jümüin, otta nnojotsü kachipiünaain jaa'lin tanüiki. ¿Jamataalaka'a joo jaapajeeka'a shia súchikua? ¿Ekirajüneeshii jia nütüma? —nümakalaka namüin.

²⁸Na'üliujakalaka na fariseokana nümüin chi wayuukai sünain mojulu'ulüin nanüiki nümüin:

—Piayaainje ne'e shikirajün wayuwa'atakat tia. Eitüshi'ireein

joo waya nikirajanain Moisés.

²⁹Watüjaaa aa'ut sünain niain Moisés naashajaapü'iin amaa Maleiwa. Akaajasa chia, ejara atüjaaka saa'u jalaje'ewalin? —namakalaka nümüin.

³⁰Nümakalaka chi mo'upü'ükai namüin na laülaayuu judíokana:

—Atak, nia anaka atüma taya su'upala wayuu süpüshua.

¿Jamüsü nnojotka'a jütüjaain aa'u jalaje'ewalin wayuu eekai müin aka chia? ³¹Jütüjaaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nnojolüin kapülain naa'in sünüiki wayuu eekai kaainjaraltüin, alu'ujasa chi eekai keisalain sümüin nukuaiippa nu'upala sünain noonooin sümaa nünüiki.

³²Nnojotsü waapüirüin achiki wane wayuu eekai sütüjiin süpüleerua ko'uin wayuu sütuma, eekai jemein sümaa mo'uin maa aka takuaippa.

³³Müleka nnojoireje aluwataaushin nütüma Maleiwa, nnojotsüje nuuntüin naa'inrüin kasa eekai müin aka tüü —nümakalaka namüin.

³⁴Nämakalaka nayakana nümüin:

—Pia jemeikai sümaa kaainjalain, e'rüyaakai aa'in wayumiin, ekirajeekai waya, pu'una yaajee —namakalaka nümüin sünain najünajaain sulu'ujee tü ekirajüleekat.

Achiajaanüshii na laülaayuu judíokana nütüma Jesú

saalijee nayouktüin nünüiki

³⁵Ottá müşhia Jesú naapapa nüchiki chi mo'upü'ükai sümaa nüjünajaanüin sulu'ujee tü ekirajüleekat na judíokana, nüchajaakalaka nüchiki. Shiasa nüntapa nünain, nüsakirakalaka nia:

—¿Anoujashi pia nünain chi Shipayakai Wayuu? —müshi nümüin.

³⁶—Ekirajükalee, ḷjarai nian?
Püküja tamüin nüchiki tanoujaiwa
nünain —nümakalaka chi
mo'upü'ükai nümüin Jesús.

³⁷—Nia chi pi'rakai joolu'u, chi
yootokai pümaa —nümakalaka
Jesús nümüin.

³⁸—Senyotkalee, anoujashi taya
pünain joolu'u —nümakalaka sünain
nu'waajün Jesús.

³⁹ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Antüshi taya yaa mmolu'umüin
sa'akamüin wayuu süpüla
tee'iyatüinjatüin sümüin sünain
kaainjaralüin süpüshua. Chi
eekai kapülain naa'in tanüiki,
niyawateerü aa'u tü shiimüinkat,
maa aka joo piakai ko'uchipain.
Otta chi eekai niyoutküin tanüiki,
maa aka naa'in nala fariseokana,
müichia mayaawatüin saa'u tü
shiimüinkat. Meena aka mo'ukai
—nümakalaka Jesús.

⁴⁰ Eejanakalaka waneeirua
fariseo yaa peje sünain eejachire
yootüin. Naapajakalaka tü nümakat.
Namataalakalaka nümüin Jesús:

—¿Mo'usaliijasa'a joo waya
paa'inru'u?

⁴¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Sükajee jiyouktüin tanüiki sünain
ju'waataain sulu'u jütüjaain saa'u
jaashin tü shiimüinkat, kasalajaneerü
jümüin jaainjala. Otta chi wayuu
eekai kapülain naa'in tü tekirajakat
anain, maa aka chi mo'upü'ükai,
nnojoleerü kasalajanain nümüin
naainjala —nümakalaka namüin.

**Nukuaippa chi anneetpü'ü
shiimüinshikai**

10 ¹Ayatshia aashajaain Jesús
namüin na laülaayuu
judíokana sünain nümüin namüin:
“Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi

wayuu oototkai shiinalu'upüünaa
sükulaatse anneerü, nnojoikai
ekerolüin so'ulu'upüünaa,
ka'ruwarai. ²Alu'ujasa'aya chi eekai
nikerolüin so'ulu'upüünaa, nia'aya
chi shiimainkai anneetpü'iin.

³Ajutannüsü so'u tü kulaatkat
nüpüleerua. Je tü na'anneetsekat,
shi'raajüin nünüiki neenajapa
süka sünülia süpüla nike'erüin
nüpüleerua. ⁴Je nike'etpa shia,
o'unüsü süpüshua nümaa eepünaale
shia nütüma süka shi'raajüin
nünüiki. ⁵Alu'ujasa sümüin wayuu
eekai naatajatuin, nnojoleerü
o'unüin sümäa süka nnojoliin
shi'raajüin sünüiki, a'walakajaweeri
süpüleerua”, nü mataalakalaka
Jesús namüin. ⁶Aashajaashi joo
Jesús süka sukuappa tü kasa
e'nnaajünakat sainkuin mma süpüla
niil'iyatüinjatüin namüin na laülaayuu
judíokana sünain nnojoliin naya müin
aka naa'in niakai sünain ekirajaa
tü shiimüinkat sümüin wayuu. Otta
nnojotkalaka nayaawatüin saa'u
jamalu'ulüin tü nüchikikat chi
anneetpü'ükai nüküjaipakat namüin.

**Jesús, müshi aka naa'in wane
anneetpü'ü eekai anamiai ma'i**

⁷Nümakalaka Jesús namüin
nüchikua süka nnojoliin
nayaawatüin saa'u na laülaayuu
judíokana tü nikirajeekat anain:
“Shiimain tü tamakat jümüin:
Tayakai, müshi aka saa'in wane
so'u sükulaatse anneerü. ⁸Tü
wayuu antakalüirua tapülapünaa,
na aküjakana alawaa, müshii aka
saa'in ka'ruwaralii napüshua. Je
tü anneetkalüirua, nnojotsü
shiyaawatüin aa'u nanüiki. ⁹Tayakai,
müshi aka saa'in so'u sükulaatse
anneerü süka shikerolüin wayuu

tanainjee nüma'anamüin Maleiwa.
Je chi eekai nünoujain tanain,
aapüneerü nümuin nütüma Maleiwa
süpüshua tü che'ojaakat nümuin.

¹⁰ Chi ka'ruwaraikai, antüshi
ne'e süpüla a'luwajaa anneerü je
o'una'alaa saa'in tü mürütkalüirua.
Akaajasa tayakai, antüshi taya
süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in
wayuu tatüma süpüla eeinjatüin
waneepia nümaa Maleiwa",
nümataalakalaka Jesús namüin.

¹¹ Aashajaashi Jesús nüchikua
namüin: "Tayakai, müshi aka
naa'in wane anneetpü'ü eekai
anamiain ma'i, chi nnojoikai
mmolüin seema ouktaa saa'ujee
aa'inmajaa na'anneetse. ¹² Akaajasa
chi aa'inmajiruushikai ne'e saa'u
neerü, nnojoishi müin aka naa'in
chi ka'anneetseshikai. Müleka
süntüle wane unaalü sünainmüin,
nüpünaajeerü tü anneetkalüirua.
A'walakajaa meeria sainküin
mmakat, shika sümeeria tü unaatkat.
¹³ Nüpütapünaain tü anneetkalüirua
süka maalin shia nüpüla saa'u
nnojolüin nümü'ünün, a'yataashin
ne'e nia saa'u neerü.

¹⁴ "Saa'u müin aka taya
naa'in wane anneetpü'ü eekai
anamiain ma'i, te'raajüin tü
ta'anneetsekälüirua je ne'raajüin
taya, ¹⁵ maa aka ni'raajüin taya chi
Tashikai je te'raajüin nia'aya. Je
yapashi taya süpüla aapajirawaa
tekii süpüla ouktaa saa'u tü
ta'anneetsekälüirua. ¹⁶ Eeshi'iya
wane anneerüiruaya'a waneejannu.
Tantireena naya'aya tanainmüin
süpüla noonooinjanain sümaa
tanüiki. Kotteeshii tatüma na
ta'anneetsekana napüshua süpüla
naa'inmajününjanain tatüma
tamüiwa, tayakai chi napü'üyakai.

¹⁷ "Aishi ma'i taya nüpüla chi
Tashikai saa'u taapajiraainjachin
tekii süpüla ouktaa saa'u tü
ta'anneetsekälüirua. Je oso'iraweeri
taa'in süchikjee ouktaa.

¹⁸ Taapajiraain tekii süka taa'in
tamüiwa süpüla ouktaa, nnojotsü
sükajeejachin o'utünaa aa'in sütüma
wayuu. Laülaa taya tamüiwa
süpüla aapajirawaa tekii oo'ulaka
süpüla oso'irawaa aa'in, süka shiai
aluwataana anain taya nütüma chi
Tashikai", nümataalakalaka Jesús
namüin.

¹⁹ Otta müshi'iya na laülaayuu
judíokana sütüma tü nümakat Jesús,
a'ülüjaajiraashii naya nachikua.

²⁰ —Mamainnashi nia sütüma
kale'eru'uwaayoluja. Nnojotsü
anain süpüla waapajüin nünüiki
— müshii wainma na laülaayuukana.

²¹ Otta sünüiki waneeirua:
—Wane wayuu eekai kale'eru'uin
yoluja, nnojotsü aashajaain
pütchi eekai müin aka tüü. Je
wane yoluja'aya, nnojotsü anain
wane wayuu eekai mo'uin sütüma
— müshii naya.

A'ürülaashii ma'i waneeirua laülaayuu judío nünain Jesús

²² Wanaa sümaa alin jemiai
chaa Jerusalén, o'ttüsü wane
mi'iraa natüma na judíokana
cha'aya süpüla sotüinjatüin naa'in
wanaa sümaa süikkale'ennün
süchikua paala tü a'waajüleekat
Maleiwa. ²³ Warai müshi
Jesús sulu'u tü a'waajüleekat
Maleiwa suupünaapünaa tü
luma e'itaanakat anain nünülia
Salomón. ²⁴ Narütkaakalaka wane
laülaayuu judíoirua nünainmüin
süpüla noo'ulaküin naa'in.
Nasakirataalakalaka nia:

—¿Jamiushi pia kama'aka'a ma'i
süpüla aküjaa wamüin sünain jaralin
piä? Müleka shiimüinre sünain piain
Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa,— namakalaka nümuin.
püküjaa wamüin süka pütchi eekai
ja'yashin —namakalaka nümuin
Jesús.

²⁵Nüsouktakalaka Jesús namuin:
—Taküjüitpa'asa jümüin sünain
tayain Cristoin, otta jiakana, nnojotsü
kapülain jaa'in tanüiki. Tü kasa anasü
taa'inrakat, tü aluwataanakat anain
taya nütüma chi Tashikai, tü nütüjakat
apüleerua nümuiva, shii'iyatüin
jümüin takuaippa. ²⁶Masütaajuka'a
jia sünain manoujain tanain, shia
süka nnojoliin ta'anneetsein jia.
²⁷Otta na ta'anneetsekana, te'raajüin
naya je o'unüshii tamaa süka
ne'raajüin tanüiki. ²⁸Ee'iranajaaitpa
naa'in tatüma süpüla eeinjanain
naya nümaa Maleiwa waneepia.
Müina nnojoliin amüloulin naya. Je
nnojotsü jalalüinjatüin asütüin naya
tajapulu'ujee. ²⁹Saal'u naapajalain
naya tamüin chi Tashikai, chi
alana'aleekai sünain pülashin suulia
kasakat süpüshua, nnojoruleeja'a
nasütünajanain najapulu'ujee. ³⁰Tü
takuaippakat, a'aniraasü nümaa chi
Tashikai, akaajaa tü nukuaippakat
tamaa —nümakalaka Jesús namuin.

³¹Na laülaayuu judiókana,
naapaakalaka ipa nachikua
süpüla na'ina'alüinjachin nia.

³²Nümakalaka joo Jesús namuin:
—Tountüin taa'inrüin nütüma
chi Tashikai kasa wainma eekai
anashaatain ma'i ju'upala, tü
nütüjakat apüleerua niakai nümuiva.
¿Jaratka'a ju'uteein anainjee taa'in
süka ipa? —nümakalaka namuin.

³³Nasouktakalaka nümuin:

—Nnojoishi wa'iteein pia süka ipa
saalijee paa'inrüin kasa eekai anain,

saalijeejatü e'rülin wayumüin pia
sümaa püniiki "Taya'aya Maleiwa"
pümiin sümaa wayuuin ne'e pia
namakalaka nümuin.

³⁴⁻³⁵Nüsouktakalaka Jesús namuin:

—Pansaasü tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa. Soto
jaal'in tü nümakat chi Maleiwakai
ashajünakat sulu'u nütüma Moisés
sünain "maleiwa jia" nümuin. Saa'u

"maleiwa" namüniin na wayuu
kamüinjanakanäa tü pütchikat,
³⁶çjamaka'a joo mojushiika'a
jümüin "Nüchon taya Maleiwa"
tamüin jümüin? Nnojotsü te'ralain
wayumüin tia nümuin Maleiwa.

Tayakai, akatannüshi nütüma
Maleiwa süpüla nüjütiinjachin
taya sa'akamüin wayuu. ³⁷Müleka
nnojorule taa'inrüin tü naa'inrakat
chi Tashikai, anasüja'a sulu'u
nnojorule kapülain jaa'in tanüiki.

³⁸Akaajasa taa'inrüle shia, ja'itaichi
jiyoutüin taya, anakaja müleka
kapürale jaa'in tü taa'inrakat
ju'upala süpüla jiyaawatüinjatüin
saa'u sünain sa'aniraain
nkuaiippa chi Tashikai tamaa je
sa'aniraain takuaippa nüma'aaya
—nümataalakalaka Jesús namuin.

³⁹Nata'üleekalaka nachikua Jesús,
akaisa isain nia noulia.

⁴⁰Ale'ejaa müşhia Jesús chamüin
waneemüin sa'ata tü süchikat
Jordán eejechire paala Juan
sünain owoutisaajaa wayuu. Je
saa'u makatüin Jesús cha'aya,
⁴¹antapaayaa müsü wayuu wainma
nünainmüin sünain sümajiraain
nüchiki mayaa:

—Mayaainje nnojolüin naa'inrüin
Juan wane kasa anasü nütüjakat
apüleerua Maleiwa nümuiva,
shiiemainshaana tü nümapü'ükät
namakalaka.

4² Je cha'aya, anoujasü wainma wayuu nünain Jesús.

Ouktüshi Lázaro

11 ¹Eejachi wane wayuu kanüliashi Lázaro, kepiashi cha'aya Betania sulu'u tü mmakat Judea sümaa nushunuumuyuu kanüliasü María oo'ulaka Marta. Ayuuikalaka nia. ²(Shia tü Maríá o'yotokat "perfume" saa'u nuu'ui chi Senyotkai je süla'ajain shia süka su'wala.) ³Na nüshunuukana Lázaro, najütakalaka wane wayuu nünainmünin Jesús eejacire nia wane sa'ata tü süchikat Jordán süpüla naapirüinjachin nia nüchiki Lázaro:

—Senyotkalee, ayuishi chi aishikai püpüla —nümukanalaka.

⁴ Je naapapa Jesús nüchiki Lázaro, nümukanalaka:

—Ayuuliikat tia, nnojotsüyaaje'e ouktajachin sütümä. Süpülajatü ne'e sütüjaainjachin wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain pülashin ma'i je süpüla sütüjaainjachin naa'u chi Nüchonkai Maleiwa sünain pülashin ma'i nia'aya —nümakanalaka Jesús.

⁵⁻⁶ Wanaa sümaa naapinnünin nüchiki Lázaro sünain ayuulin nia, makatüshi Jesús maa aka piama ka'i cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán, mayaainje alin ma'i nüpüla Marta je tü shimiiruakat je müshija'a Lázaro.

⁷ Shiasa süchikijee piama ka'i, nümakanalaka Jesús namüin na nikirajuinkana:

—Anakaja wale'ejüle wachikua'aya joolu'u Judeamüin.

⁸ Namakanalaka na nikirajuinkana nümüin:

—Ekirajuikalee, mataashi pu'utüneekai aa'in süka ipa natüma na laülaayuu judiókana

cha'aya Jerusalén. ¿Jamüinjachi püle'ejeeka'a joolu'u chamüin? —namakanalaka.

⁹Süpüla nii'iyatüinjatiün Jesús namüin sünain nnojolüin keraain nükalia süpüla ouktaa, nümakanalaka namüin:

—Müleka waraittüle wane wayuu so'uka'i, nnojoleechi ashanaain, süka ja'yain tü wopukot sütümä nuwarala chi ka'ikai. ¹⁰Otta müleka waraittüle nia sa'wai, eeshi süpüla nüshanaain süka nnojolüin ja'yain tü wopukot sütümä tü piyuushikat — nümakanalaka namüin.

¹¹ Ayatshi Jesús sünain naashajaain nammaa:

—Chi watünajutkai Lázaro, atunküshi nia. Chainjachika'a joo taya sünain achijiraa nia — nümakanalaka namüin.

¹²Namakanalaka na nikirajuinkana nümüin:

—Senyotkalee, müleka nutunküle, analearü naa'in.

¹³Tü nümakat Jesús, shia nüchiki Lázaro sünain ouktüin nia. Otta saa'in namüin na nikirajuinkana, atunkayaaja'a ne'e naa'inru'u.

¹⁴ Lotokalaka joo nünuiki Jesús namüin:

—Ouktüichipa Lázaro, ¹⁵je anasü saa'in tamüin sünain nnojolin chajachin taya wanaa sümaa ouktüin nia, süka katsünjeerüin joolu'u tü jünoulakat sütümä tü kasa anasü ji'reetkat cha'aya. Joo'uya jümaala chamüin —nümakanalaka Jesús namüin.

¹⁶Nüsouktakalaka wane chi nikirajuinkai kanüliakai Tomás, chi Senkeyuu münakai:

—Joo'uya wapüshua ouktaiwa waya wanaa nümaa chi ekirajuikai

waya —nümakalaka namüin na nüpušikana.

**Aashajaashi Jesúsi süchiki
nuso'iraweechin aa'in Lázaro**

¹⁷Nu'unakalaka Jesúsi namaa na nikirajüinkana chamüin Judeamüin. Je nüntapa Betaniämüin, naapa achikit sünain sülätürün pienchi ka'i süchikjee ni'itaanüin chi ouktüshikai. ¹⁸Saa'u pejein Betania sünain Jerusalén, maa aka apüniin "kilómetro" eera, ¹⁹antapaatasü wainma wayuu chajee shipialu'umüin Marta je María sünain alapalawaa naya.

²⁰Saapaiwa'aya Marta nüchiki Jesúsi sünain antaa, süpanapajakalaka nia. Shiaka María, makatüin miichipa'a. ²¹Sümakalaka Marta nümüin Jesúsi:

—Senyotkalee, müleka yaajachireje pia, nnojoishije ouktüin chi tawalakai. ²²Otta müsia joolu'u, mayaainje ouktüuchipain nia, tatüjaaa aa'ulu sümamaa naa'inreerüin Maleiwa süpušhua tü puchuntakat nümüin —sümakalaka nümüin.

²³—Oso'iraweechi aa'in chi puwalakai —nümakalaka Jesúsi sümüin.

²⁴—Aa, tatüjaaa aa'uchi sümamaa nuso'iraweechin aa'in sümamaa wayuu süpušhua so'uweena tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasa süpušhua —sümakalaka Marta nümüin.

²⁵Nümakalaka Jesúsi sümüin:

—Tayakai, taya atijaka oso'ire'eraa saa'in wayuu süpüla eeinjatüin nümaa Maleiwa waneepia. Chi eekai nünoujain tanain, ja'itaichi ouktüin maa aka wayuu süpušhua, cheechi nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpušhua. ²⁶Ee'iranajaweerü naa'in sütüma nünoujain tanain, je

nnojoleechi amüoulolin. ¿Kapülasü paa'in tü tamakat pümuin?

—nümakalaka Jesúsi sümüin Marta.

²⁷—Aa, tanoujain sünain piain Cristoин chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi Nüchonkai Maleiwa antajachikai yaa mmol'u sa'akamüin wayuu —sümakalaka Marta nümüin Jesúsi.

²⁸Kettaapa sünüiki Marta, ale'ejüsü shia süchikua eemüin María tü shimiiruakat sünain sümüin sümüin sujuuna wayuu: "Isaa antüin chi Ekirajüikai, nüsaajirüin pia", sümakalaka sümüin. ²⁹Saapapa María tü pütcikat, asha'walaasü yaawalaja'a sünain o'unaa eemüin Jesúsi. ³⁰Otta Jesúsi wanaa sümamaa tia, sajachi eejechire paala nia yootüin sümama Marta. Mekerolüinsai sulu'umüin tü puelokat. ³¹Je nayasa na wayuu alapalaashiikana shipialu'umüin María, ne'rapa shia sünain o'unaa yaawalaja'a, noushikajaakalaka süchirua. Chainjatia naa'inru'u sünain a'yalajaa amouyuupa'amüin eere ni'itaanüin chi ouktüshikai.

³²Mayaasü antüin María nünainmüin Jesúsi, o'ttüsü süka süsapain nümlatü'umüin süka kojutüin nia sütüma.

—Senyotkalee, müinka yaajachireje pia, nnojoishije ouktüin chi tawalakai —sümakalaka nümüin.

³³Je ni'rapa Jesúsi María sünain a'yalajaa oo'ulaka na wayuukana sümajajanakana, mojukalaka ma'i naa'in sütüma.

³⁴—¿Jalashi nia e'itaanüin?

—nümakalaka namüin.

—Joo'uya Senyotkalee, pi'riwa —namakalaka nümüin.

³⁵Ni'yalajakalaka Jesúsi. ³⁶Shiasa'a nanüki wane wayuukana:

—Aireekaija'a ma'i nia nüpüla —müshii.

³⁷ Otta sünüiki waneeirua:
—¿Jamüshi nnojoika'la niiyajüin
paala chi wayuukai suulia ouktaa,
maa aka niiyajüin paala chi
mo'usaikai? —sümakalaka.

Nüso'ire'erüin Jesús naa'in Lázaro

³⁸ Je nüntapa Jesús
amouyuupa'amüin, mojukalaka ma'i
naa'in nüchikua. Je tü eejachire
ni'itaanüin chi ouktüshikai, wane
ipa müsü aka saa'in sulu'upünaa paü
ke'ipolosü wane ipa miyo'u.

³⁹ —Jüsünne'era türa shirousekat
—nümakalaka Jesús namüin.
—Senyotkalee, keejuuichin,
piencht ka'i süchiiruajee ni'itaanüin
—sümakalaka Marta tü nüshunuukat
chi ouktüshikai.

⁴⁰ Nümakalaka Jesús sümüin:
—Soto paa'in tü tamakat
pümin. Müinka pünoujüle tanain,
pütüjaweechi aa'u chi Maleiwakai
sünain pülishaatain ma'i nia.

⁴¹ Süsünne'ennakalaka joolu'u tü
shi'ipolokat. Eirakaas müşhia Jesús
iipünaamüin sümama maa:

—Taataa, taapüin pümin analu'ut
maa'ulu yaa süka paapüin tanüiki.

⁴² Tatüjaas aa'uchi pia sünain paapüin
tanüiki meinshi. Tamüüs ne'e tü
pütcikat pümin nayaalu'u na wayuu
yaakana süpüla nanoujainjanain
sünain püjünlalain taya —nümakalaka
Jesús nümuin Maleiwa.

⁴³ Shiasa kettaapa nünüiki Jesús,
neenajaka'la chi ouktüshikai:

—Lázaro, pujuittaa yalajee yaa
anooipa'amüin —nümakalaka
sünain emetuluin nünüiki.

⁴⁴ Nujuittaakalaka chi ouktüshikai
paala sünain ko'oin süka kuluulü
najapü, nuu'ui oo'ulaka nu'upünaa.

—Juwasta nuulua türa ko'ooyookat
akan. Juu'ulaapa nu'unaiwa

nüümüiwa —nümakalaka Jesús
namüin na wayuukana.

Aashajiraashii na laülaayuu judíokana süchiki

no'utirajachin naa'in Jesús

⁴⁵ Wainma na wayuu antakana
shipialu'umüin María, anoujashii
nünain Jesús sütüma tü naa'inrakat.

⁴⁶ Otta waneeirua, o'unüsü
nanainmüin na fariseokana
sünain aküja namüin süchiki
tü naa'inrakat Jesús. ⁴⁷ Je na
laülaayuushiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na
fariseokana, nakotchajiraakalaka
napüshua na laülaayuu judíokana.
Namakalaka namüin:

—¿Kasa waa'inruijnatcha nüka chia
wayuukai? Naa'inruijn wainma kasa
anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa
nüümüiwa. ⁴⁸ Müleka woo'ulaale
nia, anoujeerü wayuu wainma
nünain. Anta meenia na sülaülakana
mma Romaje'ewaliikana, süpüla
najuttirüin tü a'waajüleekat
Maleiwa sümama no'una'alüinjatuin
waa'in —namakalaka namüin na
laülaayuukana napüshua.

⁴⁹ Nüsouktakalaka joo wane
na'akajee, Caifás nünülia, chi
laülaashikai napüleerua na
sacerdote judíokana so'u juyakat tia.
Nümakalaka namüin:

—Matüjüinsalii jia jüpüshua.

⁵⁰ Nnojotsü anain müleka
wo'una'annüle aa'in wapüshua
natüma na wayuu Romaje'ewaliikana.
Shia anaka alu'u, saa'in tamüin,
ouktüle waneeshia ne'e wayuu waa'u
wayakana judíokana wapüshua
—nümakalaka namüin.

⁵¹ Tü nümakat Caifás, shia
noo'opünaa Jesús sünain

ouktüinjachin saa'ujee tü judíokolüirua süpüshua. (Tü nümakat, nnojotsü niyaawatüin aa'u jamalu'ulüin. Nnojotsü nüle'eru'ujeejatüin ne'e tü pütchikat. Nuuntüin nüküjuin shia nütüma Maleiwa süka laülaashin nia napüleerua na sacerdote judíokana so'u juyakat tia.)⁵² Nnojoishi ouktajachin ne'e Jesús naa'ujee na judíokana namüiwa, ouktajachi saa'ujee süpüshua tü nüpüshikalüirua Maleiwa eekat sainkünin mmakat, süpüla kottüinjanain naya sünain wanaawain naa'in.⁵³ Otta na laülaayuu judíokana so'ule'eya ka'ikat tia, o'ttühii sünain naashajaajiraain süchiki kasainjatüin naal'iruin süpüla no'utirüinjachin naa'in Jesús.

⁵⁴ Je sükajee tia, nnojolichipa warattüin ma'i Jesús na'aka na wayuukana sulu'u tü mmakat Judea. Nu'unakalaka namaa na nikirajuinkana yalajee Judeajee sulu'umüin wane pueulo kanüliakat Efraín chaa sü'ütpa'a wane isashii süpüla chainjanain naya cha'aya.

⁵⁵ Je sülü'ilapa sükalia tü mi'iraakat natüma na judíokana, tü kanüliakat Pascua, o'unüsü wayuu wainma sulu'ujee tü mmakat süpüshua chamüin cha'aya Jerusalénmüin. O'unüshii naya süpülapünaa su'ttuin tü mi'iraakat süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuaippa nu'upala Maleiwa. ⁵⁶ Je tü wayuu antakalüirua sünainmüin tü mi'iraakat, súchajaa achikichi Jesús. Wanaa súmaa sükotchijaain sulu'u tü a'waaajüleekat Maleiwa, naashajaajiraakalaka sünain maa:

—¿Anteechi cheje nia sünain tü mi'iraakat naa'in jümüin?
¿Nnojoittaajeechi antüin?

⁵⁷ Müsü sünüiki tü wayuukolüirua süka saapinnüin paala natüma na laülaayuushiikana na'akjee na sacerdote judíokana oo'ulaka na fariseokana süka tü pütchi makat: “Müleka sütijaale wane wayuu naa'u Jesús sünain jalain nia, anasü müleka saapirüle waya süpüla wata'lüin nia”.

O'yotünüsü wane “perfume”
saa'u nuu'ui Jesús

12 ¹Je aippirua ka'i süpülapünaa tü mi'iraakat Pascua, nüle'ejakalaka Jesús Betaniamüin eere kepiain Lázaro chi nüso'ire'erakai aa'in paala. ²Eesü wane ekawaa nüpüla nütüma Lázaro oo'ulaka na nuwalayuukana süpüla nee'iyatüin sümüin wayuu sünain kojutüin ma'i nia natüma. Shitajakalaka Marta tü eküütkat. Otta müşia Lázaro, yaashi nia ekiin sa'aka tü eejatkalüirua sünain tü ekawaakat nümaa Jesús. ³Shiasa María, shiyotokalaka wane shiatapünaa maraaja “perfume” kojuttüsi ma'i kanüliasü “nardo” saa'u nuu'ui Jesús süpüla shii'iyatüin nujut nümuin súmaa süla'ajaaín shia süka su'wala. Jemetuuikalaka ma'i tü paükat sütiima eejanale naya.

⁴Sa'aka tü ekaasükalüirua, eejachi chi nikirajuinkai, chi Judas Iscariotekai anülia, chi aapüinjachikai nikii Jesús sümüin wayuu. Saa'u nnojoliin anain nümuin Judas tü saa'inrakat María, ⁵nümakalaka nümuin Jesús:

—Kojutpaja'a ma'i tü “perfumekat”.
¿Jamüsü nnojotka'a suikkünüin

süpüla sükaalijiaiin wayuu eekai müliaiin tü süliakat? Tü süliakat, müsü aka shi'yataainjut wane wayuu so'u wane juya —nümakalaka.

⁶Je tüü, nümaka'a Judas, nnojotsü sükajeejatüin alin wayuu nüpüla eekai müliaiin, nümüsü süka ka'ruwaralin nia. Nu'lutowatapü'ü apüshirü tü neerü nalü'tüpü'ükät na nikirajuinkana Jesús, saa'u niain anaajaalin shia. ⁷Nüsouktakalaka Jesús nümüin Judas:

—Kettsian, ko'uta ne'e pia.

Je nümakalaka Jesús namüin na wayuukana napüshua:

—Anasü tü saa'inrakat María tamüin, süka sünaajaalatüjü'lü'inya tü "perfumekat" süpüla sushulerünjatüin tanain so'u tü ka'i tojoitünajachikat o'u. ⁸Je na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneepia süpüla jüslüläjüinjanain namüin. Otta tayakai, süpüla jachire joo yaawaa jümaa —nümakalaka Jesús namüin.

⁹Je naapiünapa achiki Jesús sünain nüle'ejüin Betaniämüin, antapaayaa müsü wayuu wattaa saalii nünainmüin süpüla shi'rüinjachin nia oo'ulaka süpüla shi'rüinjachin Lázaro chi nüso'irakai aa'in paala. ¹⁰⁻¹¹Anoujasü nünain Jesús wainma wayuu judío süka nüso'ire'erüin naa'in Lázaro. Je na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, süka suu'ulaayaa sümüin tü wayuukolüirua suulia oonowaa sümäa nanüiki, no'utee aa'inchi Lázaro wanaa nümaa Jesús.

A'waajünüshi Jesús wanaa sümäa nüntüin Jerusalénmüin

¹²Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, aapüna achikichi Jesús

sütüma tü wayuu wattakat saalii antüsükälüirua sünainmüin tü miliraakat sünain nüntajachin Jerusalénmüin. ¹³Su'unakalaka tü wayuukolüirua nüpülamüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat sünain kajapulu'uyaa namüin alanatüna süpüla shi'itaainjatüin nüpüla eepünaainjachire nülatüin süpüla shii'iyatüin nujetu nümüin. Namayaa namakalaka emetuluin sünain asakaa nia:

"Aleluya".

"Wa'waajüin chi Maleiwakai süka nüjütüin wamüin chi Aluwataashikai waa'u wayakana Israelkana".
"Anata'aleeshija'a ma'i chi antakai wanainmüin".

¹⁴Nüntakalaka Jesús saa'u wane püliikü puutut, maa aka tü ashajünakat paala nüchiki sümäwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa makat:

¹⁵"Jia wayuu
Jerusalénje'ewaliikana,
nnojo mmolüin jia neema chi
aluwataakai jaa'u.

Anii nia antüin jünainmüin saa'u wane püliikü puutut".

¹⁶(Je na nikirajuinkana Jesús, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü kasa aa'innakat so'u ka'ikat tia. Nayaawatale aa'ulu wanaa sümäa niyalennüin Jesús iipünaamüin nünainmüin Maleiwa. Sotüsü naa'in tü ashajünakat nüchiki je tü ka'i a'waatünakat o'u naa'u sütüma tü wattakat saalii wayuu.)

¹⁷⁻¹⁸Je tü wattakat saalii wayuu o'unakat nüpülamüin Jesús, sükajeejatü naapiün süchiki tü kasa anasü alatakat nümüin Lázaro, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Naapiün nanainjee

na wayuu e'rajüshiikana nukua Lázaro wanaa súmaa süso'iraain naa'in sütümäa nünüiki Jesús je wanaa súmaa nujuittaain sulu'ujee tü woowirakat eejechire ni'itaanuin.¹⁹ Nayasa na fariseokana, naashajaajiraakalaka:

—Atak, anoujasü wayuu watta saalii nünain. Nnojotsü kasakainjatüin watüma tü wayuukolüirua süpüla woo'ule'erüin shia suulia o'unaa nünainmün — müşhii naya súmaa shapaain naa'in.

Akjüüshi Jesús nüchiki súnain nülü'ülüin süpüla ouktaa

²⁰ Sa'aka tü antüsüikalüirua súnainmün tü mi'iraakat süpüla a'waajaa Maleiwa, eeshii eekai nnojolüin judíoin. ²¹ Narütkaakalaka no'uluku nünainmün Felipe, chi chaje'ewaikai sulu'ujee tü pueulokat Betsaida cha'aya Galilea, süpüla namüinjanain nümuin:

—Ekirajüikalee, aashajaweeshii waya nümaa Jesús —namakalaka nümuin.

²² Otta müşhia Felipe, nüküjakalaka shia nümuin Andrés. Je namakalaka shia nümuin Jesús.

²³ Shiasa nantapa nünainmün Jesús na wayuukana, nümakalaka Jesús namüin oo'ulaka namüin na nikirajüinkana:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasü takalia joolu'u süpüla nii'iyatüinjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü naa'inrüinjatkat taka. ²⁴ Tamüsti paala jümuin tü shiimüinkat: Wane waüyee, mayaainje süpünajünün sulu'u palitchoin, shiasa'a súshannapa, watta saalii. Je müleka nnojorule süpünajünün, amülouijeerü. Akaainjachia taya,

ouktajachi süpüla su'tte'ennüinjatüin tatüma wayuu wainma.²⁵ Chi eekai naa'innmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, ouktajachia ne'e. Alu'ujasa chi eekai nnojolüin kachipüinaain naa'in nukuaippa sükajee ni'yataweein nümuin Maleiwa, ayateechi nümaa Maleiwa waneepia. ²⁶ Chi wayuu eekai ni'yataweein tamüin, anashi müleka ni'itaale naa'in süpüla nünoujain tanain. Je anteechi nia cha'aya ee'ewaire taya súmaa kojuteechin nia nütüma chi Tashikai saa'u ni'yataain tamüin — nümakalaka Jesús namüin.

²⁷ Naashajaakalaka joo Jesús nümuin Maleiwa súnain maa nümuin: “Taataa, shapatüsü ma'i taa'in. ¿Jamüinjatü tanüiki pümuin joolu'u? ‘Jaliachon taya, pülatira toulia tü alatajatkat tamüin joolu'u’, žmüinjachi taya? Nnojoleechi müuin taya pümuin, süka shiainja tantüin apüla tü ouktaakat sa'akamüin wayuu. ²⁸ Taataa, anakaja pii'iyatüle pukuaippa joolu'u sümüin wayuu súnain pülashaatain ma'i pia”, nümakalaka Jesús.

Süsouktakalaka joo wane pütchi iipünaajee, müsü mayaa: “Tee'iyatüitpa takuaippa sümüin wayuu súnain pülashaatain ma'i taya, je too'ulakeerü shia süchikua”, müsü. ²⁹ Shiasa'a tü wayuukolüirua wattakat saalii eejatkat nü'ütpa'a Jesús, saapaiwa'aya tü pütchikat, müsü aka sütürüla juya saa'in sümüin waneeirua. Oo'ulaka saa'in sümüin waneeirua, nünüiki wane aapiee.

³⁰ Nümakalaka joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua:

—Nnojotsü tayaalujutüin tü pütchikat, jiyaalujutü jiakana. ³¹ Keraaitpa sükalia tü

wayuukolüirua sainkün mmakat süpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala nütüma Maleiwa. Otta müşia Satanás, chi aluwataashikai naa'u, alejüneerü joolu'u nuulia tü aluwataawaakat. ³²Otta müşia tayakai chi Shipayakai Wayuu, so'u tü ka'i akachennajachikat o'u taya süpüla ouktaa, teenakeerü wayuu sainkünjee mmakat süpüshua tanainmünin —nümatalakalaka.

³³Nümüsü Jesús tüü namüin süpüla nii'iyatüinjatüin sünain jamüinjatüin nukuappa sünain ouktaa.

³⁴Sümakalaka tü wayuukolüirua nümüin Jesús:

—Jamalu'ut tü pümakat wamüin sünain nükachennajachin chi Shipayakai Wayuu? Saashin tü nüshajakat Moisés nüchiki Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, katajachi o'u waneepia. ¿Jaraija'a joo chi Shipayakai Wayuu paashajaakai achiki? —namakalaka.

³⁵Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Tayakai, shiimünin sünain tayain anakün süpüna wayuu je yaajeechi taya jümaa motso'o ne'e. Anakaja joonoole sümää tanüiki süma'inru'u yaain taya ja'aka süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü shiimüinkat, süka sülü'lüün süpüla süntüin tü piyuushikat jünainmünin. Chi eekai waraittüin sa'aka piyuushi, maa'awakuu meechei. ³⁶Anasü müleka jaapawaatüle joolu'u tü shiimüinkat eeiwa'aya shia süpüla nüpuşhinjanain jia Maleiwa chi aapakai shia jümün —nümakalaka Jesús namüin.

Kettaapa nünüiki namüin, o'unishi anujulaain noulia.

Ayatsia manoujain tü wayuukolüirua nünain Jesús

³⁷Mayaainje naa'inrapü'ün Jesús wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa su'upala tü wattakat saalii wayuu, ayatsija'a manoujain nünain. ³⁸Tüü, shia shikeraajaka tü nümakat Isaías paala, chi nünükimaajachikai Maleiwa, tü makat:

“Maleiwakalee, ja'itairü pii'iyatüin namüin pukuaippa sünain pülashin pia,
ayatsia ne'e manoujuuin tü püchikikat waküjakat namüin”.

³⁹Nnojoliikalaka nountüin nanoujain nünain. Müshii aka saa'in wayuu eekai mo'uin, maa aka tü nümakat Isaías:

⁴⁰“Müleka nanoujüle nünain Maleiwa,
nüla'ajaajeerü naainjala noulia.
Otta nnojoliishii anoujain nünain.

Süka jamüin, mo'usalii naya nütüma, matüjainsalii naya nütüma,
süpüla nnojolüinjatüin nayaawatüin saa'u tü shiimüinkat”.

⁴¹Tü nüküjakat Isaías, nüküjain süka shii'iyatünün nümuin nütüma Maleiwa sünain anashaatechin ma'i Jesús so'uweena wane ka'i je sünain shiyouteechin nia wayuu.

⁴²Mayaainje manoujain wainma wayuu nünain Jesús, eesü wainma na'lakajee na laülaayuu judíokana anoujain nünain. Shiasa süka mmolüin naya neema na fariseokana suulia ajuittinnaa sulu'ujee tü ekirajüleekat, nounjulajakalaka

nachiki sünain nanoujain nünain Jesús,⁴³ süka shiaín kee'íreein maínaa'in a'waajünaa sütümä wayuu nuuliale'eya Maleiwa.

Kasalajaneerü sümüin wayuu shiyouktüin tü nümakat Jesús

⁴⁴Naashajaakalaka Jesús nüchikua sümää emetuluin nünüki: "Chi wayuu eekai nünoujain tanain, nnojoishi tayain ne'e nünouja anain tamüiwa, nünouja anainchiya chi kajünlakai taya. ⁴⁵Maa'aya aka ni'raajüle taya'aya, ni'raajüin chi kajünlakai taya. ⁴⁶Antüshi taya sa'akamüin wayuu yaa mmalu'u sünain müinya aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin wayuu saa'u tü shiimüinkat tatumä. Chi eekai nünoujain tanain, nnojolichipa waraittiin sümää piyushi maa'awakuu müin suulia tü shiimüinkat.

⁴⁷"Otta müşia chi eekai naapajüin tanüiki sümää nnojolin noonooin sümää, kasalajaneerü naainjala nümüin. Nnojoleechi tayain kasalajanain atüma nümüin. Süka jamüin, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla to'tte'erüinjatüin shia suulia saainjala. ⁴⁸Na wayuu eekai nayouktüin taya oo'ulaka tü tamakat namüin maa'ulu yaa, süsaleena naya tüü so'wweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala tü manoujainsatkaliirua. ⁴⁹Süka jamüin, tü taküjakat, nnojotsü tale'eru'ujeejatüin ne'e, naapajala tamüin chi Tashikai, chi kajünlakai taya. ⁵⁰Shia ne'e taküjaka waneepia tü naapakat tamüin chi Tashikai, süka tatüjaain saa'u sünain shiaín ee'iranajaweerüin atüma naa'in chi eekai noonooin sümää",

nümataalakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

O'lojüshi Jesús noo'ui na nikirajüinkana

13 ¹Je so'u tü ka'i nekaainjatkat o'u na judókana tü ekawaa kanüliakat Pascua, nütüjaan aa'ut Jesús sünain keraain nükalia süpüla o'unaa sa'akajee tü wayuukolüirua eemüin chi Nüshikai. Je saa'u alin ma'i nüpüla waneepia na anoujashiikana nünain, ayatshijja'a alin ma'i naya nüpüla pejepa nükalia süpüla ouktaa naa'ujee.

²Shiasa motsapa tü ka'ikat, nükotchirüin Jesús na nikirajüinkana sünainmüin tü ekawaakat. Otta chi nikirajüinkai Judaskai anülia, chi nüchonkai Simón Iscariote, e'itaanatüjulia nikiru'u nütüma Satanás, chi sülaülakai yoluja, süpüla naapüinjachin nikii Jesús süpüla o'utünaa aa'in. ³Nütüjaan aa'ut Jesús sümää sülaülain nia kasa süpüshua nütüma chi Nüshikai, je sünain chaje'ewalin nia eejee Maleiwa je sünain nüle'ejüinjachin nüchikua nünainmüin. ⁴Otta süpüla niil'iyatüin namüin na nikirajüinkana sünain nnojolüin yaletayaain naa'in noulia, nüsha'walaakalaka joo sünainjee tü ekawaakat je naakatüin tü nüshe'inpalañanakat sünain nijittaain wane tuwaaya nüse'eru'upiünaa. ⁵Nipirajakalaka wane irala süka wüin. Nu'ttakalaka sünain o'lojoo noo'ui na nikirajüinkana sümää noosojuin shia süka tü tuwaayakat.

⁶Je wanaa sümää nürükkaain nünainmüin Simón Pedro,
—Senyotkalee, ¿pu'lojoojinjatü too'ui? —nümakalaka Pedro nümüin.
⁷Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Ja'itairü nnojolüin piyaawatüin maa'ulu yaa saa'u tü taal'inrakat püka, piyaawateerü aa'u mapeena —nümataalakalaka Jesús nümüin.

⁸—Nnojottaa —nümakalaka Pedro nümüin —Nnojotsü tachekeüin süpüleerua pu'lojoojinjatüin too'ui.

Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Müleka nnojoire wulein pia tatüma, nnojoleechi kasajachin pia tamüin —nümakalaka.

⁹—Senyotkalee, müleje shia, pu'lojole'e too'ui, tajapü je tekii sümä'lee —nümakalaka Pedro nümüin Jesús.

¹⁰Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Wane wayuu súchikjee o'oojoo, wulesü nüta süpüshua. Shia ne'e che'ojaaka nümüin nu'lojooin nuu'ui súchikjee waraitaa. Otta müşhi'iya jiakana, wuleinapa. Waneesha'alaja'a ne'e chi nnojokai wulein ja'aka —nümakalaka Jesús. ¹¹Nümüsü Jesús tüü süka nütüjaatijülin aa'u jaralinjachin aapüin nikii.

¹²Shiasa súchikjee nu'lojoin Jesús noo'ui na nikirajuinkana, na'atüin tü nüshe'inpalaajanakat sümää nüikkalaain nüchikua eejechire paala nikaain. Nümakalaka namüin na nikirajuinkana:

—¿Jamalu'ut saa'in jümüin tü taal'inrakat jüka? ¹³“Ekirajüikalee” je “Senyotkalee” müşhii jia tamüin. Je lotüsü jünüki süka tia, süka tayainja'a chi jümakai. ¹⁴Maa aka tayakai, chi ekirajüikai jia, chi Jüsenyotsekai, to'lojooitpa juu'ui, müinjana jia'aya ju'lojoojiraainjatü juu'ui. ¹⁵Tüü, tee'yatia jümüin sünain nnojolüin yaletayaain jaa'in noulia. Akaainjana jia namüin na juwalayuukana, nnojotsü yaletayaainjatüin jaa'in noulia.

Akaalinjiraainjana jia waneepia.

¹⁶Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Wane wayuu eekai achepchieein, nnojoishi alanaain nuulia chi kachechiakai. Je wane aluwataaushi, nnojoishi alanaain nuulia chi kajünalakai. ¹⁷Otta müşhi'iya jiakana, süka jütüjaaitpain saa'u joolu'u tüü, talatashaateena ma'i jia müleka ji'yataale namüin na juwalayuukana sümää nnojolüin yaletayaain jaa'in noulia.

Akijüshi Jesús súchiki naapünajachin ekii

¹⁸“Tü tamakat jümüin: ‘Wuleinapa jia’, nnojotsü jümüinjatüin jüpüshua. Tatüja aal'ulu jukuaippa jüpüshua süka taneekalain jia. Otta tü kasa alateetkat joolu'u tamüin, süpülatjatü shikeraajüinjatüin tü ashajünakat paala sümäwa sulu'u tü karalouktakat nüchikimaajatkat Maleiwa makat: ‘Nü'ümüüichipa joolu'u taya chi ekiraashikai tamaa’.

¹⁹“Taküjiin joolu'u jümüin tachiki süpülapünaa saapünün tekii süpüla jünoujüinjatüin sülataapeena sünain tayain tayakai chi aküjapü'ükai tachiki. ²⁰Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai kamaneein namüin na eekai tajünlain, kamaneeshi tamü'linya. Je saa'u kamaneein tamüin, kamaneeshi nia nümüin chi kajünalakai taya'aya”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

²¹Súchikjee nümüin Jesús tüü, antajaasü wane shapashapataa aa'in nümüin. Nümakalaka namüin na nikirajuinkana:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Naapeechi ekii taya wane ja'akajee.

²²Neirakaajiraakalaka joo na nikirajuinkana sünain “¿Jarai

cheje eera nia?" sümüin naa'in nale'eru'u.²³ Otta müşhia wane nikirajüinkai Jesús, chi aishikai ma'i nüpüla, yaashi joyotüin nüt'üp'a'.²⁴ Nujutachonkalaka najapü Simón Pedro nümüin süpüla nüsakirüinjachin Jesús sünain jaralin chi aapüinjachin nikii.²⁵ Nejejeraakalaka joo chi nikirajüinkai sünain nüsakirüin nia:

—Senyotkalee, ḫjarai chi aapüinjachika pikii? —nümakalaka nümüin Jesús.

²⁶ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Nieechi chi tacholotikai amüin pan shiroku tü shirakat asalaa —nümakalaka.

Nücholotirakalaka joo tü pankat sünain naapüin shia nümüin Judas, chi nüchonkai Simón Iscariote.²⁷ Je naapaapa Judas tü pankat, nikerolokalaka Satanás, chi süläülakai yolucaa, nüle'eru'umüin. Nümakalaka Jesús nümüin:

—Pu'una pümaala paa'ınramaataiwa tü paa'ınrajatkat.

²⁸ Otta müşhi'iya na nikirajüinkana yaakana sünain tü ekawaakat, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamalu'ulüin tü nümakat nümüin Judas.²⁹ Saa'u niain Judas anaajaalin tü neerü nalü'iijapü'lükat na nikirajüinkana Jesús, aluwataanayaashi ne'e saa'lin namüin waneeirua sünain ayalaja tü kasa che'ojaakat namüin süpüla tü mi'liraakat. Oo'ulaka saa'lin namüin waneeirua, aluwataanayaashi sünain asülajaa sümüin wayuu eekai müliain.

³⁰ Nujuittaalaakalaka Judas yaawalaja'aya anooipa'amüin süchikijee naapaain tü pankat süpüla o'unaa nama'anajee. Piyuupa tü mmapa'akat.

Aattajaweechi Pedro naa'u Jesús

³¹ Shiasa nüchikiru'u Judas, nümakalaka joo Jesús namüin na nikirajüinkana: "Müshi paala taya jümüin tachikua: Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasu takalia joolu'u süpüla ni'iyatüinjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü naa'inrüinjatkat taka. Je sünainjee tü naa'inrüinjatkat taka, sütijaajeerü aa'u wayuu süpushua sünain pülashaatain ma'i nia.³² Je sütijaapa wayuu naa'u sünain pülashaatain ma'i nia, ni'iyatamaateerü sümüin sünain anashaatain ma'i taya maa aka niakai.

³³ "Tachonniwaa, jia aishiikana tapiüla, yaashi ne'e taya jümaa motso'o. Jüchajaweechi achiki taya sümaa nnojoleechin jüntüin tanain, süka nnojoliyulin juuntüin o'unaa chamüin eemüinjachire to'unüin, maa aka tü tamakat paala namüin na laülaayuu judíokana.

³⁴ "Otta müsia joolu'u, tü taluwataainjatkat anain jia, kasa jeket. Taluwataain jia joolu'u sünain aijiraainjanain jia jüpüla wane'ewaire jukua maa aka alin jia tapiüla.³⁵ Müleka shiimünre sünain aijiraain jia jüpüla, ayaawatüneena jia sütüma wayuu süpushua sünain tekirajanain jia", nümatalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

³⁶ —Senyotkalee, ḫjalainjachi pia o'unüin? —nümakalaka Simón Pedro nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús:

—Nnojoyülia puuntüin o'unaa tamaa joolu'u chaa eemüinjachire taya. Alu'ujasa mapeena, tamaajeechi pia chamüin — nümatalakalaka nümüin.

³⁷—Senyotkalee, ḡjamüshikai nnojoika'a tountajachin o'unaa pümaa joolu'u? O'uneshi taya pümaa, ja'itashi taya o'utünüin aa'in pünainjee —nümakalaka Pedro nümuin.

³⁸Nüsouktakalaka Jesús nümuin: —¿Shiimüni ma'i tü pümakat tamüin sünain yapain pia süpüla ouktaa tanainjee? Taküjünin paala pümuin tü shiimüinkat: Süpülapünaa nükootale'erajüin wane kaliina so'u aikat tüü, aattajaweechi pia paa'u apüniüntua sünain pi'raajüin taya —nümakalaka Jesús nümuin.

Naashin Jesús, a'aniraasü nukuaippa nümaa Maleiwa

14 ¹Ayatüshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana sünain nümuin namüin: "Nnojo mojuin jaa'in. Anakaja ayatüle jia sünain jünoujain nünain Maleiwa maa'aya aka tana'inya. ²Chaa eere kepiain chi Tashikai, wainma ma'i paü. O'uneseechi taya joolu'u chamüin jüpüleerua süpüla yapainjatüin tatüma tü paükälüirua jüpüla. Müleka nnojoruleje een shia, nnojotsüje taküjain achiki jümuin. ³Aniin taya o'unüinjachin joolu'u süpüla yapainjatüin tatüma tü paükälüirua jüpüla, ale'ejeechi taya joo'omüin süpüla tasaajüin jia süpüla chainjanain jia eere taya. ⁴Jütüjaa aa'ulu eemüinjachire to'unüin otta jalapünaainjanain jia süpüla jüntüin chamüin", nümataalakalaka Jesús namüin.

⁵Aashajaashi joo Tomás, wane chi nikirajüinkai Jesús:

—Senyotkalee, nnojotsü watüjaain aa'u eemüinjachire pu'unüin, shaleeka watüjaweematüin aa'u

jalapünaainjanain waya süpüla wantüin chamüin.

⁶Nüsouktakalaka Jesús nümuin: —Tayakai, taya chi süntajachikai akajee wayuu nünainmüin Maleiwa, süka tayaín ee'iyatüin sümüin tü shiimüinkat nüchikikat Maleiwa süpüla shii'iranajaainjatüin

saa'in tatüma süpüla eeinjatüin nümaa waneepia. Chi e'raajirakai Maleiwa, taya tayakai tamüiwa.

⁷Müleka shiimüinreje sünain ji'raajüin ma'i taya, ji'raajüinreje chi Tashikai wanaa tamaa. Je shiasa joolu'u, ji'raajeechi chi Tashikai sünainjee tü naa'inrüinjatkat tako —nümataalakalaka Jesús nümuin Tomás.

⁸Nüsouktakalaka wane'eya, chi Felipekai anülia:

—Senyotkalee, müleka pii'iyatüle wamüin chi Püshikai, aneerü waal' in sümää.

⁹Nüsouktakalaka Jesús nümuin: —Atak, ja'itaichiyala'a kakaliaichin taya jümaa, nnojoliyüitta'aya pi'raajüin taya. Chi eekai ni'rüin taya, ni'rüin chi Tashikai'iya. ¹⁰¿Jamalu'utka'a pütüma "Piil'iyata wamüin chi Püshikai" pümakalaka tamüin? ¹⁰¿Jamüsü nnojotka'a pünoujain tanain sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain nukuaippa tamaa? —nümakalaka Jesús nümuin Felipe.

Aashajaashi joo Jesús namüin napüshua: "Tü pütchi taküjapü'ükät jümuin, nnojotsü pütchi ne'e tale'eru'ujeejatü. Je tü kasa anasü taa'inrapü'ükät, tountüin taa'inrüin süka sa'aniraain nukuaippa chi Tashikai tamaa. ¹¹Anakaja jünoujüle tü tamakat jümuin sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi

Tashikai je sünain sa'aniraain nukuippa tamaa. Müleka isale shia jüchiki jünoujain, jünouja shia tamüin sünainjee ji'rüin tü kasa anasü taa'inrapü'ükat, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

¹²"Shiimün tü tamakat jümün: Chi eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, nuunteerü naa'inrüin kasa anasü makat aka saa'in tü taa'inrapü'ükat ju'upala. Je tü naa'inreetkat, alana'aleejeeria sünain anain ma'i suuliale'eya tü taa'inrapü'ükat, süka to'unüinjachin eemüin chi Tashikai. ¹³Je süpüshua tü kasa jüchunteetkat nü müin chi Tashikai saa'u tapüshin jia, taa'inreerü shia süpüla nütüjaanüinjachin aa'u sünain anashaatain ma'i nia sütümü tü taa'inreetkat jümün, tayakai chi Nüchonkai. ¹⁴Otta süpüshua tü jüchuntakat tamüin tayakai saa'u tapüshin jia, taa'inreerü jümün", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Naashin Jesú, ajütünajachi chi Naa'inkai Maleiwa

¹⁵Ayatshi aashajaain joo Jesús namaa na nikirajüinkana sünain müin mayaa: "Müleka aire ma'i taya jüpüla, jaa'a meena jia sümüin tü taluwataapü'ükat anain jia.

¹⁶Otta müşia tayakai, tachunteerü nü müin chi Tashikai süpüla nüjütiin jünainmüin wane Akaalijü'lya maa aka tayakai süpüla eeinjachin jümaa waneepia. ¹⁷Nieechi chi Naa'inkai Maleiwa, chi ekirajeechikai jia sünain tü shiimiinkat noo'opünaa Maleiwa. Otta tü wayuukolüirua eekai manoujain tanain, nnojoleechi kapülain saa'in nia, süka nnojolüin shiyaawatüin saa'u nukuippa je

süka mochoojüin nia so'u. Alu'ujasa jiakana, ji'raajüin süka eein nia jümaa. Je mapeena, sulu'ujeechi jaal'in.

¹⁸"Nnojoleena makatüin jia jümüiwa sünain makaalijuwaat atüma. Ale'ejeechi taya jünainmüin.

¹⁹Che'joaasü motso'o ne'e süpüla nnojoireeinjachin shi'rüin taya wayuu eekai manoujain tanain. Alu'ujasa jiakana, ji'reechi taya. Saa'u katüinjatüin to'u süchikua, akaweenia jiakana kateena o'u nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ²⁰Je so'u tü ka'i nüjütüneechikat o'u jünainmüin chi Naa'inkai Maleiwa, jütijaweechi aa'u taya sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain jukuaippa tamaa maa'aya aka takuaippa jüma'aya. ²¹Chi eekai noonoin sümäa tü taluwataakat anain nia, nia'aya aika apüla taya. Je saa'u alin taya nüpüla, aijeechi nia nüpüla chi Tashikai. Je aijeechi nia tapülaya sümäa tee'iyatüin takuaippa nü müin", nümatatalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²²Nüsouktakalaka wane nikirajüin, chi kanüliakai Judas (nnojoshi niain chi Judas Iscariotekai):

—Senyotkalee, maa aka pii'iyatüinjatüin pukuaippa wamüin, ćjamaka'a nnojolüinjatka'a pii'iyatiin pukuaippa namüin na manoujainsaliikana? —nümakalaka.

²³Nüsouktakalaka Jesús nü müin:

—Tamüsü paala pü müin süchikua: Chi eekai alin apüla taya, oonoweechi sümäa tü tekirajakat anain. Aijeechi nia'aya nüpüla chi Tashikai je anteena waya nünainmüin süpüla nümaain waya waneepia. ²⁴Otta chi eekai nnojolüin

noonooin súmaa tü tekirajakat anain, maalinsai taya nüpüla. Je tü pütchi tamakat ayouktünakat sütümä tü wayuukolüirua, nnojotsü pütchin tale'eru'ujejetü ne'e. Naapajala chi Tashikai tamüin, chi kajünalakai taya —nümakalaka Jesús nümuin.

²⁵Nümakalaka joo namüin napüshua na nikirajuinkana: "Tamusü jümüin tüü súma'inru'u yaayulin taya jümaa. ²⁶Je chi Naa'inkai Maleiwa, chi Akaalijüikai, ajütüneechi jünainmüin nütüma chi Tashikai sünainjee tapüshin jia. Nikirajeena jia sünain kasa süpüshua noo'opünaa Maleiwa je nüso'ireerü jaa'in sünain süpüshua tü tamapü'ükät jümüin. ²⁷Aapüineerü joolu'u wane anaa jümüin. Je chi aapüinjachikai shia jümüin, taya tayakai chi Jüsenyotsekai. Otta tü anaa taapajatkät jümüin, nnojotsü müin aka saa'in tü anaa saapakat wayuu. Je sükajee tia, anakaja nnojorule mojuin jaa'in súmaa mmolüin jia seema tü kasa alateetkat.

²⁸"Soto jaa'in tü tamakat jümüin: Mayaainje to'unajachin juulia, ale'ejeechi taya tachikua jünainmüin. Müleka aireje'eya ma'i taya jüpüla, talateeriije jaa'in súmaa to'unajachin eemüin chi Tashikai, süka laülaain nia toulia. ²⁹Tamusü jümüin tüü süpülapünaa to'unüin, süpüla jünuojainjatüin sünain pansaain tanüiki sülataapeena tü tamakat. ³⁰Alü'ütsü joo süpüla kettaain taashajala jümaa, süka nüntamaateechin Satanás. Mayaainje nuluwataain saa'u wayuu sainküin mma, nnojoishi laülaain nia taa'l. ³¹Chi toonookai amaa waneepia, nia chi Tashikai. Je joolu'u saa'u taa'inrüinjatüin

tü nuluwataakat anain taya, atüjaaneerü aa'u sütümä wayuu sainküin mma sünain alin ma'i nia tapüla", nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana. Je kettaapa nünuiki namüin, "Joo'uya wo'unaiwa yaajee", müshi nia namüin.

Nukuaippa chi wayuu a'aniraakai akuaiippa nümaa Jesús

15 ¹Je sünain waraittain Jesús, yootüshi nia namaan na nikirajuinkana sünain nümuin namüin: "Wane sütuna wunu'u, kachonsü shia süka súnaain shia tü wunu'ukot, akaweenia jiakana juunteeerü jaa'inrüin kasa anasü sünainjee sa'aniraain jukuaippa tamaa. Taya'aya tayakai chi wunu'u shiimüinshikai süka tayaín tamüiwa suuntaka akajee wayuu saa'inrüin kasa anasü. Otta chi Tashikai, müshi aka naa'in wane a'yataai sulu'u yüüja, süka nükaalijain jia süpüla juuntüinjatüin jaa'inrüin kasa anasü. ²Akaajasa müleka nnojorule jaa'inrüin kasa anasü, meena aka jia saa'in tü sütünakalüirua wunu'u ashottünakat nütüma chi aa'nmajüikai saalijjee machonwaa. Alu'ujasa chi aa'inrakai kasa anasü, wuleerü naa'in nütüma Maleiwa süpüla nuuntüinjatüin naa'inrüin waneepia kasa anasü, maa aka tü wunu'u anaatünakat ma'i atüna süpüla ayatiinjatüin kachoin. ³Je jiakana, wuleitpa jaa'in sütümä tü pütchi tamapü'ükät jümüin. ⁴Müleka ayatüle sa'aniraain jukuaippa tamaa, ayateerü juuntüin tatüma aa'inraa kasa anasü. Nnojorule kachetüin sütuna wane wunu'u sünain, machonjeerü tü sütünakat. Akaweenia jiakana, nnojoleerü

juuntüin jaa'inrüin kasa anasü müleka nnojorule ayatüin jia tanain.

⁵"Tayakai, müshi aka saa'in tü wunu'ukot. Otta jiakana, müshii aka saa'in tü sütünakat. Süka jamüin, chi wayuu eekai ayatüin sünain sa'aniraain nukuaippa tamaa je takuaippa nümaa, naa'inreerü wainma kasa anasü. Müleka nnojorule ayatüin jia tanain, nnojoleerü juuntüin jaa'inrüin kasa anasü. ⁶Chi wayuu eekai nnojolüin sa'aniraain nukuaippa tamaa, müshi aka saa'in wane sütüna wunu'u eekai sühottüniin sümaa sükotchijüniin süpüla a'ajünaa jutpa. ⁷Otta müleka sa'aniraale jukuaippa tamaa sümaa joonooiin sümaa tanüiki, jüchunta nümuin chi Tashikai tü kasa kee'ireekat jaa'in, je aapüneerü shia jümüin. ⁸Müleka jaa'inrüle ma'l wainma kasa anasü, a'waa{jüneechi chi Tashikai sünainjee tia je atüjaaneena aa'u sümaa tekirajüin jia.

⁹"Maa aka alin taya nüpüla chi Tashikai, aishii jia tapülaya. Joonoo jumaala sümaa tanüiki süpüla ayatüinjanain jia alin tapüla. ¹⁰Müleka joonoole sümaa tü taluwataakat anain jia, ayateena jia alin tapüla, maa aka ayatüin alin taya nüpüla chi Tashikai saa'u toonooiin sümaa tü nuluwataakat anain taya. ¹¹Taküjin jümüin tüü süpüla talatashaatainjatüin ma'l waneepia jaa'in tanainjee.

¹²"Tü taluwataakat anain jia, shia tüü: Ajiraa jia jüpüla maa aka alin jia tapüla. ¹³Wane wayuu, aapajiraakai nukuaippa süpüla ouktaa saa'ujee nütünajutüirua, miyo'ushaata ma'l naalii nüpüla.

¹⁴"Tatünajut' meechi taya jümüin müleka joonoole waneepia sümaa tü

taluwataakat anain jia. ¹⁵Nnojoleena 'tachepchia' tamüin jia. Süka jamüin, wane achepchiee, nnojotsü aküjünüin nümuin tü naa'inrakat chi nülaamainkai. Alu'ujasa jiakana, 'tatünajut' tamüshii jia süka taküjin jümüin süpüshua tü aküjünakat tamüin nütüma chi Tashikai. ¹⁶Nnojoishi jüneekajalain taya, jia tanEEKajalaka. Te'itaain jia süpüla jaa'inrüinjatüin wainma kasa anasü matüjainkat amalajawaa. Müleka jaa'inrüle tia, naa'inreerü chi Tashikai jümüin süpüshua tü juchuntakat nümuin saa'u tapüshin jia. ¹⁷Nnojo motüin jaa'in tü taluwataakat anain jia makat: Ajiraa jia jüpüla", nü mataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Maaliisalii na anoujashiikana napüla na manoujainsaliiikana

¹⁸Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: "Müleka kanainre jia saa'in tü manoujainsatkälüirua, soto jaa'in sünain tayaín kanain saa'in palajana. ¹⁹Müleka wanaawaleje jaa'in nama, aishijie jia napüla maa aka alin napüla na wanaawakana nama. Otta süka tanEEKajalain jia na'akajee, nnojoishi wanaawain jia nama. Je sükajee tüü, maalinsalii jia napüla. ²⁰Soto jaa'in tü püutchi tamayütkat jümüin makat: 'Wane wayuu eekai achepchieein, nnojoishi alanaain nuulia chi kachepchikai'. Maa aka eein wayuu kapülakat aa'in tü tekirajakat anain, meenia jiakana atüma'aya. Je maa aka eein wayuu eekai ni'rüin wayumüin tamüin, akaweenia jiakana atüma'aya. ²¹Meena jia atümaa saa'u tapüshin jia je saa'u nnojolin ne'raajüin chi kajünalakai taya.

²²"Müleka nnojoreje tantüin na'akamüin na manoujainsaliiikana

sünain ekirajaa naya, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta müsia saa'l u tantüichipain na'akamüin, nnojotsü jamüinjatüin nanüiki.²³ Je chi eekai kanain naa'in taya, kanainshi naa'in chi Tashikai wanaa tama'aaya.²⁴ Müleka nnojoireje taal'inriin no'upala tü kasa anasü nütüjifikat apüleerua Maleiwa nümüiwa, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta mayaainje ne'rüin tü kasa anasü taal'inrapü'tükät, ayatshiija'a kanain naa'in taya oo'ulaka chi Tashika'iya.²⁵ Müsü nakuaippa süpüla shikeraajünjatüin tü pütchi ashajünifikat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaaifikat Maleiwa makat: 'Nnojotsü kasain kanainjeein na'ürüla tanain'.

²⁶"Nüntapeena jünainmüin chi Akaalijüikai, chi Naa'inkai Maleiwa, chi tajüteechikai chajee iipünaajee nüma'anajee chi Tashikai, nii'iyateerü jümüin süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Je aashajaweechi nia tachiki jümaa.²⁷ Otta müşi'iya jiakanaya, anashii müleka jüküjüle tachiki sümüin wayuu, süka jiainja'a tamaatüjüli'inya to'ttoiwa'aaya sünain ekirajaa wayuu.

16 ¹"Taküjin jümüin süpüshua tü süpüla sotüinjatüin jaa'in tanüiki ji'rapa müliaa suulia sümälaaja'alaaín jünoula tanain.² So'uweena wane ka'i, ajünajaaneena jia sulu'ujee tü ekirajüleekat. Je chi eekai nu'uteein jaa'in, talateechi Maleiwa nümaa naashin müleka nu'utüle jaa'in.³ Naa'inreerü kasa mojusü eekai müin aka tia, süka nnojolin ne'raajüin chi Maleiwakai je süka nnojolin ne'raajüin tayaka'iya.

⁴Taküjin jümüin joolu'u tüü tama'ichiki süpüla sotüinjatüin jaa'in shia mapeena ji'rapa tü müliaakat. Nnojotsü taküjapü'ün shia jümüin paalainka süka aniiyüli'inya taya jümaa", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü naa'inreetkat chi Naa'inkai Maleiwa

⁵⁻⁶Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: "Je joolu'u, o'unajachi taya jüma'anajee eemüin chi Tashikai chi kajünalakai taya. Tatüjaan aa'ulu jamüin nnojoka'a jüsakirüin taya sünain jalaminjachin taya. Shia süka mojushaatain ma'i jaa'in sütümäa tü kasa tamayüktat jümüin.⁷ Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Müleka to'unüle jüma'anajee, jiainjana anaka sükajee, süka tajüteechin jünainmüin chi Akaalijüikai. Müleka yaale taya jümaa, nnojoleechi antüin.

⁸"Je nüntapa yaamüin, nii'iyateerü sümüin wayuu eekai manoujain tanain sünain nnojoliin lotüin tü sünoujakat anain. Süka jamüin, nnojotsü nanoujain tü shiimüinkat sünain kaainjaraliin naya, sünain maainjalasalin tayakai, je sünain kasalajaneerüin namüin naainjala so'uweena wane ka'i.⁹ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasain wayuu tü aainjalaakat, süka nayouktüin anoujaa tanain.

¹⁰Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain wayuuin maainjalasai taya, süka to'unüinjachin nünainmüin chi Tashikai sümäa nnojoleechin taya shi'rüin wayuu.¹¹ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasalajaneerüin namüin naainjala, süka kasalajanaitpain nümüin naainjala Satanás, chi aluwataashikai naa'u na manoujainsaliikana sainküin mma.

¹²“Wainma tü pütchi isakat süpüla taküjün jümüin. Otta nnojoleerü taküjün jümüin süpüshua, süka kapüleejeerüin jümüin jiyaawatüin saa'u maa'ulu yaa. ¹³Otta müşia chi Naa'inkai Maleiwa nüntapa, chi ekirajeechikai jia sünain tü shiimüinkat, nükaalijieena jia süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Tü nümüinjatkat jümüin, nnojoleerü pütchi ne'e nüle'eru'ujeejatü. Shieerü nüküjaka tü aküjünakat nümuin. Je naapireena jia süchiki tü kasa alateetkat mapeena. ¹⁴⁻¹⁵Chi Tashikai, nüküjün tamüin süchiki kasa süpüshua. Otta tü nüküjakat tamüin, shia taküjapü'ükät jümüin. Je chi Naa'inkai Maleiwa, nüso'ireerü jaa'in sünain tü taküjapü'ükät jümüin. Je sünainjee nikirajeenain jia sünain tü taküjakat, kojuteechi taya jütüma.

¹⁶“Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Jamüinjatü naa'in na nikirajuinkana nüchikiru'u Jesús

¹⁷Naashajaajiraakalaka joo wane ne'ipa na nikirajuinkana sünain maa:

—¿Jamalu'ut cheje nünüiki wamüin sünain: “Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”, makat? ¿Je jamalu'ut tü nümakat wamüin sünain: “Süka to'unüinjachin nünainmüin chi Tashikai”, makat? —namajiraakalaka.

¹⁸Ayatshii naya sünain nasakijiraain sünain:

—¿Jamalu'ut cheje nünüiki wamüin sünain: “Je joolu'u

motsomüin”, oo'ulaka “Shiasa palitchon ka'i”, makat? Nnojotsü wayaawatüin aa'lü tü nümakat wamüin.

¹⁹Otta müşia Jesús, süka nütüjaain saa'u sünain nasakireein nia süchiki tü nümakat paala namüin, nümakalaka namüin:

—¿Aashajaajiraashii jia sünain tü tamakat sünain: “Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”, makat? ²⁰Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Mojeerü ma'i jaa'in sümäa ji'yalajüin mapeena. Otta tü manoujainsatkaliürua sainküin mma, talateerü saa'in. Mayaainje mojeerüin jaa'in, talateerü jaa'in süchikijee.

²¹“Wane jierü eekai jemeyülüin, aisiü sümüin saalii tü süchonkot. Otta süchikijee jemeyülüin, anasü. Motüsü saa'in tü müliaakat süka talatiün ma'i saa'in sujuittapa süchon. ²²Müshii aka jiakana sünain mojuin jaa'in joolu'u. Otta süchikijee mapä ji'rapa taya, talateerü ma'i jaa'in. Je nnojoleerü oo'ulaain juulia tü talataakat aa'in. ²³Je so'uweena ka'ikat tia, nnojoleechi taya jüsakirüin sünain wane kasa. Shiimüin tü tamakat jümüin: Kasa süpüshua eekai juchunteerüin nümuin chi Tashikai sünainjee jaain tapüshin, naapeerü shia jümüin.

²⁴Je jüchuntaiwa'aya nümuin chi Tashikai paala, nnojotsü juchuntüin sünainjee jaain tapüshin. Otta müşia joolu'u, anakaja jüchuntüle sünainjee jaain tapüshin, je aapüneerü tü kasa jüchuntakat jümüin nütuuma. Je talatashaateerü ma'i jaa'in süka tia”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

²⁵Ayatüshi Jesús aashajaain namaa: "Aküjüshi taya nüchiki chi Tashikai jümüin süka sukuaiippa tü kasa e'nnajünakat sainküin mma. Otta so'uweena wane ka'i, nnojoleechi müin aka taya joolu'u sünain ekirajaa jia, alu'ujasa lotüinjatü tanüiki nüchiki. ²⁶Je so'u ka'ikat tia, nnojoleechi tayain chi achuntakai nümüin chi Tashikai jaal'ujee. Alu'ujasa juunteeü jüchuntüin nümüin jiakana sünainjee jiaain tapüshin, ²⁷süka alin jia nüpüla niaka'iya. Aishii jia nüpüla chi Tashikai süka alin taya jüpüla je süka jünoujain sünain nüma'anajeejachin taya. ²⁸Shiimiün sünain tantüshin chajee iipünaajee nüma'anajee chi Tashikai yaamüin yaa sa'akamüin wayuu. Je joolu'u, o'uneechi taya tachikua sa'akajee wayuu eemüin chi Tashikai", nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

²⁹Namakalaka na nikirajuinkana nümüin:

—Atak, lotüitpa joo pünuiki wamüin je nnojolüitpa paashajaain süka sukuaiippa tü kasa e'nnajünakat sainküin mma. ³⁰Watüjaaichipa aa'u pia sünain piyawatüin saa'u kasa süpüshua. Müleka wasakireere pia sünain wane kasa, pütüjaatüjulia aa'ut tü jülijakat waa'in. Sükajee tü, anoujainapa waya süka süpüshua waa'in sünain püntüshin nüma'anajee Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.

³¹Nüsouktakalaka Jesús namüin: —¿Shiimiün cheje eera sünain jünoujainapain süka süpüshua jaa'in? ³²Alü'ütsü jükalia süpüla ju'walakajaain wane'ewa'ire jukua. Shiimiün sünain süntütpain tü

jükaliakat süpüla jüpütiinjachin taya sümaa jüle'ejüin jipialu'umüin. Otta müşia tayakai, nnojoleechi tamüiwain süka eein chi Tashikai waneepia tamaa.

³³"Taküjin jümüin tüü süpüla anainjanain jia sünainjee sa'aniraain jukuaippa tamaa. Mayaashije mülieenain jia mapeena sütüma tü kasa mojusü saa'inreetskät tü manoujainsatkalüirua jüka, anakaja joolu'u talatüle jaa'in süka tayamülüchipain chi aluwataashikai naa'u na manoujainsaliikana", nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Achuntüshi naa'ujiraa Jesús nümüin Maleiwa

17 ¹Shiasa süchikjee naashajaain Jesús namaa na nikirajuinkana, eirakaashi nia iipünaamüin süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa:

“Taataa, kettaasü joo takalia süpüla ouktaa. Anakaja joolu'u müleka pi'l'iyatüle sümüin wayuu tü kasa anashaatasü paa'l'inruijatkätaka tayakai chi Püchonkai süpüla sütijaainjatüin aa'u wayuu süpüshua sünain pülashatain ma'i pia. ²E'itaanüshi taya pütüma süpüla läülaainjachin saa'u wayuu süpüshua. Otta müsia tü wayuukolüirua e'itaanakat pütüma tajapulu'u, pücheküin süpüleerua shii'iranajaainjatüin saa'in tatüma süpüla eeinjanain naya pümaa waneepia.

³“Chi wayuu ee'iranajaaitpakai aa'in, nuuntüin niyaawatüin joolu'u saa'u tü shiimiün ekirajünakat püchiki sünain waneeshin pia sünain Maleiwain, je tachiki tayakai Jesucristo

sünain püjünlalain taya sa'akamüin wayuu.⁴ Saa'u tekeraajüin süpüshua tü puluwataakat anain taya, tee'iyatütipa pukuaippa sümüin wayuu süpüshua sainkün mma sünain anashaatain ma'i pia.⁵ Taataa, anakaja müleka kojutüle taya püfüma joolu'u chaa iipünaa eere pia, maa aka kojutpü'tün taya püfüma sümäwi paala nnojoliwa'aya sükumajünin tü kasakat süpüshua.

Achuntüshi Jesús naa'u na nikirajüinkana

⁶“Taataa, na tekirajüinkana, na aneekuushikana püfüma sa'akajee wayuu, tee'iyatüin pukuaippa namüin sünain anashaatain ma'i pia. Saa'u püpüshin naya, pi'itaain naya süpüla nayainjanain na tekirajüinkana. Je noonooitpain sümäa püntüki. ⁷Otta müsia joolu'u, natüjaaitpa aa'u sünain shiimüin pünaejeejätüin süpüshua tü püküjakat tamüin. ⁸Tü pütcikat püküjapi'ükät tamüin, taküjin shia namüin je kapülasü naa'in tanüiki. Natüjaaa aa'ut sünain shiimüin tantüshin püma'anajee je nanoujain sünain püjünlalain taya sa'akamüin wayuu.

⁹“Taataa, achuntüshi joolu'u taya pümuin naa'u na tekirajüinkana. Nnojoishi taya achuntüin pümuin saa'u wayuu eekai nnojoliin sünoujain tanain, alu'ujasa naa'u nayakana süka nayain na aneekuushikana püfüma je süka nayain püpüshin. ¹⁰Je saa'u püpüshin naya, tapüshi tayaka'iya. Je süka nanoujain tanain, na'waa'jiin ma'i taya.

¹¹“Nnojoleechi makatüin taya yaaya sa'aka wayuu, süka

to'unajachin pünaeinmüin. Otta müshi'iya na tekirajüinkana, makateena naya yaaya sa'aka tü wayuu manoujainsatkälirua. Taataa, pia A'waajünakai, tachuntüin pümuin sünain paa'lmajüinjanain na tekirajüinkana süpüla wanaawajiraain naa'in maa aka wayakana sünain wanaawajiraain waal'in. Paa'lmajaa naya süka tü püpläinkat. Saa'u paapüin tü püpläinkat tamüin paala, ¹²tountüin taa'l'majüin naya wanaa sümäa eepü'lün taya namaa. Je süka taa'l'majüin naya suulia kasa eekai mojuin, nnojoliishii naya ojutuuin. Waneeshia ne'e niain Judas ojutuuin süpüla amüloolin, chi e'itaanatüüika'iya süpüla tia, süpüla shikeraajünjatüin tü ashajünakat nüchiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa.

¹³“O'uneechi taya joolu'u pünaeinmüin. Otta süka yaayülin taya sa'aka wayuu, aashajaashi taya pümaa joolu'u süpüla talatashaatain ma'i naa'in na tekirajüinkana sütümajee tanüiki maa aka tayakai sünain talatüin taa'in. ¹⁴Taküjüitpa namüin süpüshua tü püküjakat tamüin. Akatsa'a maalin naya süpüla tü manoujainsatkälirua, süka nnojoliin süpüshin naya maa aka tayakai sünain nnojolin süpüshinya.

¹⁵“Nnojoishi taya achuntüin pümuin süpüla püsaajüinjanain naya sa'akajee tü wayuukolüirua eekai manoujain, alu'ujasa süpüla paa'lmajüinjanain naya nuulia chi Kama'üräikai. ¹⁶Nnojoliishii süpüshin naya

tü manoujainsatkalüirua, maa aka tayakai sünain nnojolin süpüshinya.¹⁷ Anakaja müleka pükatarüle naya pünainmüin süttümajee tü pünüki shiimüinkat pi'itaakat napüleerua süpüla noonooin sümaa.¹⁸ Je maa aka püjütüin taya sa'akamüin wayuu, tajütüin na tekirajuinkanaya sa'akamüin.¹⁹ Je takatalaain pünainmüin süpüla jüütüüin taya pümuin süpüla nakatannünjanain pünainmüin na tekirajuinkanaya”, nümakalaka Jesús nümuin Maleiwa sünain nüchuntüin naa'u na nikirajuinkana.

Achuntüshi Jesús naa'u napüshua na anoujashiikana

²⁰ Ayatshi Jesús achuntüin nümuin Maleiwa: “Nnojoishi taya achuntüin joolu'u pümuin naa'u na tekirajuinkana ne'e namüiwa. Achuntüshi taya'aya naa'u na wayuu anoujainjanakana tanain sütüma tü nekirajuinkatkat anain na tekirajuinkana.²¹ Taataa, achuntüshi taya pümuin naa'u na anoujashiikana napüshua süpüla wanaawajiraainjatüin naa'in. Maa aka sa'aniraain pukuaippa tamaa je sa'aniraain takuaippa püma'aya, tacheküin müleka sa'aniraale nakuaippa wamaa süpüla shiyaawatüinjatüin aa'u wayuu süpüshua sainküin mma sünain tajütüüshin püntüma.

²² “Tee'iyatüitpa sünain kojutüin naya tatüma, maa aka kojutüin taya püntüma paala sümäiwä, süpüla wanaawajiraainjatüin naa'in, maa aka wayakana sünain wanaawajiraain waal'in.

²³ Saa'u sa'aniraain takuaippa namaa, maa aka sa'aniraain

pukuaippa tamaa, tachuntüin süpüla wanaawajiraainjatüin ma'i naa'in waneepia. Je müleka wanaawajiraale naa'in, sütijaajeerü aa'u wayuu süpüshua sünain ajütüüshin taya püntüma je sünain alin naya püpüla maa aka alin püpüla tayaka'iya.

²⁴ “Taataa, na wayuu e'itaanakana püntüma tajapulu'u, tacheküin napüleerua tamaainjanain naya chaa eere taya, süpüla ne'rüinjachin taya sünain anashaatain ma'i. Shiimüin sünain kojutüin ma'i taya püntüma süka alin taya püpüla sümäiwä paala nnojolüiwa'aya sükumajünün tü kasakat süpüshua.

²⁵ “Taataa, pia lotokai akuaippa sünain kasalajanain püntüma sümüin wayuu saainjala, mayaainje nnojolin shi'raajüin pia wayuu eekai manoujain, te'raajüin pia tayakai. Je na anoujashiikana, natüjaa aa'ulu sümaa püjünlalain taya,²⁶ sükajee tee'iyatüitpain pukuaippa namüin. Je ayateechi taya sünain tee'iyatüin shia namüin süpüla aijiraainjanain naya napüla maa aka alin taya püpüla, je süpüla sa'aniraainjatüin takuaippa namaa”, nümakalaka Jesús nümuin Maleiwa.

Aapünüsü nikii Jesús nütüma Judas

18 ¹ Shiasa süchikijee nüchuntüin Jesús nümuin chi Nüshikai, nu'unakalaka namaa na nikirajuinkana waneemüin sa'ata wane luwopu kanüliakat Cedrón, suupünaamüin wane wunu'ulia kanüliasü Olivos.

² Otta müşha Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, ni'raajüin tü wunu'uliakat

süka noutkajaapü'üin cha'aya Jesús namaa na nikirajüinkana.
³Nüntakalaka joo Judas eemüin Jesús sümaa wane surulaalüirua je wane suwaariase tü a'waajjüleekat Maleiwa ajütünakana natüma na fariseokana je natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana. Kajapulu'uyaa müşhii chajaruuta oo'ulaka kasimo'uyaa müşhii süpüla nanaküin tü wopukot. ⁴Otta Jesús, sünain nütüjaain saa'u süpüshua tü aa'innüinjatkat joolu'u nüka, nürütkaakalaka sünainmün tü surulaatkälüirua sünain nüsakirüin naya:

—¿Jarai jüchajaaka achiki?

⁵—Jesús chi Nazaretje'ewaikai —namakalaka.

—Taya'aya tayakai —nümakalaka Jesús namüin.

Otta müşhia Judas chi aapakai nikii, eejachi sha'watüin namaa na surulaatkana. ⁶Je wanaa sümaa nümuin Jesús namüin: "Taya'aya tayakai", ansünajaashii sünain no'nnajaain mmaluu'u.

⁷Nüsakirakalaka joo Jesús nüchikua:

—¿Jarai jüchajaaka achiki?

—Nia Jesús chi Nazaretje'ewaikai —namakalaka nümuin.

⁸—Tamüinapa'asa jia sünain taya'ayain tayakai. Müleka tayale jüchajaain, juu'ulaa no'unaiwa na wayuu yaakana tamaa —nümakalaka namüin.

⁹Müsü nünuiki Jesús süpüla shikeraajüinjatün tü nümakat paala sünain maa: "Nnojotsü amüloulin toulia waneestükaje'e na'akajee napüshua na ni'itaakana Maleiwa süpüla nayain tapüshin".

¹⁰Je Simón Pedro, nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia

chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana sümaa wane chajaruuta. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'e nikialu'ujeejatkat. Otta müşhia chi acehpchieekai, Malco nünülia. ¹¹Nümakalaka Jesús nümuin Pedro:

—Pi'itaa püchajaruutse süchikua sulu'u süta. Acheküü talatirün tü müliaa nüchekakat chi Tashikai tapüleerua.

O'uninnüshi Jesús nünainmüin Anás

¹²Chi sülaülashikai surulaat namaa na surulaatkana je na suwaariasekana tü a'waajjüleekat Maleiwa, amaanüshi Jesús natüma ¹³sünain kapüin nia süpüla no'unirüin nia palajana nünainmüin Anás. Nia nüshimiaka Caifás chi laülaashikai so'u juyakat tia napüleerua na sacerdote judíokana.

¹⁴Chi Caifáskai anülia, nia maka paala namüin na laülaayuu judíokana sünain maa: "Shia anaka alu'u, saa'in tamüin, ouktüle waneeshia ne'e wayuu waau'u wayakana judíokana wapiüshua".

¹⁵Otta müşhia Simón Pedro, oushikajaashi nüchiirua Jesús nümaa wane'eya. Chi wanee, e'nnaajünüshi nütüma chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Je sükajee tia, nikerotinnakalaka nümaa Jesús sulu'umüin nüpaatiase chi sacerdotekai. ¹⁶Otta müşhia Pedro, makatakalaka nia anooipa'a so'ulu'u tü paatiakat. Otta chi nuwala'atakai, nujuittaakalaka nüchikua süpüla naashajaain sümaa tü majayüt aa'inmajüsükat tü so'ukot süpüla shikerotirüinjachin Pedro. Je wanaa sümaa nikerolüin, ¹⁷süsakitkalaka nia tü majayütkat:

—Aashin piayaain wane chi
nikirajüinkai —sümakalaka nümüin
Pedro.

—Nnojoishi tayain —nümakalaka
sümüin.

¹⁸ Je yaa sulu'u tü paatiakat,
eejana wane nüchepchiairua
chi sacerdotekai namaan wane
suwaariase tü a'waajüleekat
Maleiwa sha'washawalüin sü'ütpa'a
wane siki chuwatsü natüma süpüla
aatulajaa. Eejachi Pedro sha'watüin
namaan sünain aatulajaa.

Asakinnüshi Jesús nütüma Anás

¹⁹ Asakinnüshi joolu'u Jesús
yaa paülüü'ü nütüma Anás
chi laülaashikai napüleerua
na sacerdotekana nachiki
na nikirajüinkana je sükchiki
tü nikirajapü'ükat anain.

²⁰ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Ekirajapü'üshi taya
eepünaapü'üle nakotchajaain
na judíokana napüshua sulu'u
tü ekirajüleekalüirua je sulu'u
tü a'waajüleekat Maleiwa.
Aashajaapü'üshi taya su'upala wayuu
wainma, nnojoishi aashajaain taya
sujuuna wayuu. ²¹ ¿Jamakalaka
püsakiraka'a taya joolu'u? Shia
anaka püsakirüle na wayuu
aapajapü'ükana tanüiki. Shiimüin
sünain nayain atüjaain saa'u tü
tamapü'ükat —nümatalakalaka
Jesús nümüin Anás.

²² Je nümapa Jesús tüü,
nüshe'ejaanakalaka nuwalapa'anain
nütüma wane nuwaariase chi
sacerdotekai sha'watüshikai
nü'ütpa'a sünain nümüin emetut
nümüin Jesús:

—E'rüikaiche pia wayumüin sümäa
pünüiki nümüin chi laülaashikai
napüleerua na sacerdotekana.

²³ Nüsouktakalaka Jesús:
—Müleka mojulu'uruleje tanüiki
nümüin, anasüje pii'iyätüle
shia tamüin. Akaajasa taküjüle
nümüin tü shiimüinkat, čjamaka'a
püshe'etaka'a taya saali?

— nümakalaka Jesús.

²⁴ Nu'uninnakalaka joo Jesús
nütüma Anás nünainmüin Caifás chi
wane laülaashikai napüleerua na
sacerdotekana. Maakatüjüylia tü
jiikukat nuulia.

Ounjulajüshi Pedro nüchikua nüchiki Jesús

²⁵ Wanaa sümäa sha'watüin
Simón Pedro yaa anooipa'a sünain
aatulajaa, nüsakinnakalaka sütüma
wane wayuu:

—¿Nnojoishijasa piain wane chi
nikirajüinkai?

Naattajaakalaka Pedro sünain
maa:

—Nnojoishi tayain.

²⁶ Niasa wane nüchepchia
chi laülaashikai napüleerua na
sacerdotekana, nüpüshi chi wayuu
ochotoonokoi ache'e paala nütüma
Pedro, nümakalaka nümüin:

—Te'rüinsa pia nümaa suüpünaa tü
wunu'uliakat.

²⁷ Naattajaakalaka Pedro
nüchikua. Shiasa wanaa ma'i sümäa
nüsouktüin Pedro, akootole'erajaashi
wane kaliina.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

²⁸ Nu'uninnakalaka Jesús watta'a
maalü natüma na laülaayuu
judíokana nipialu'ujee Caifás
eemüin tü laülaapiakat eere
ni'yataain Pilato chi Romaje'ewaikai
sülaülashikai tü mmakat Judea so'u
ka'ikat tia. Nayasa na judíokana,
nnojoliishii ekerötüin sulu'umüin

tü laülaapiakat. Müleka nekerorule, saa'in namüin, na'akamüin na gentilekana, yarütteerü nakuaippa nu'upala Maleiwa je nnojoleena eküin shikiira tü Pascuakat. ²⁹Nujuittaakalaka Pilato anooipa'amüin süpüla nüsakirüinjanain naya noo'opünaa Jesús:

—¿Kasa naainjalaka wayuukai chii jaajüin süpüla süsälainjachin nia tatüma? —nümakalaka Pilato namüin na laülaayuu judíokana.

³⁰Nasouktakalaka nümüin:

—Müleka nnojoireje kaainjaralin nia, nnojoishije waapüin ekii pümüin —namakalaka nümüin.

³¹Nümakalaka Pilato:

—Ju'una jüchikua süpüla jiainjanain kasalajanain atüma naainjala nümüin süka tü jukuaippapü'ükät.

Nasouktakalaka na judíokana:

—Nnojoliishii e'itaashin waya judíokana süpüla o'utaa saa'in wayuu —namakalaka nümüin.

³²(Münüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nümapü'ükät Jesús so'o'opünaa tü nukuaippainjatkat sünain ouktaa.) ³³Nikerotokoloko joo Pilato nüchikua paülü'ümüin sümaa neenaküin Jesús nünainmün süpüla nüsakirüinjachin nia:

—¿Piajasa'aya chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu judíokolüirua?

—nümakalaka Pilato nümüin Jesús.

³⁴Nüsouktakalaka Jesús:

—¿Püle'eru'ujeejatü tü pümakat tamüin? ¿Shiataapasa ne'e tachiki pümüin sütümä wayuu?

³⁵Nümakalaka Pilato:

—¿Judíojasa joo taya? Aashin nayain aapüin pikii na püpüshikana je na laülaashiikana na'akajee na sacerdoteakana. ¿Kasasalajeeshisa

pia namüin süpüla naapüin pikii tamüin?

³⁶Nüsouktakalaka Jesús:

—Wane'eya sümüin sukuaiippa tü taluwataayakat, nnojotsü müin aka nakuaiippa na sülaülashiikana mma. Müleka müleje aka shia, atkaashijie na tamaajanakana taa'ujee suulia tata'iinnüin natüma na laülaayuu judíokana —nümakalaka Jesús nümüin.

³⁷—¿Shiimüinjasa'a piain wane aluwataashikai? —nümakalaka Pilato nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Shiimüin tü pümakat tachiki sünain tayaín aluwataashin. Shia'aya jemeika apíila taya tia. Je antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla tee'iyatüinjatüin tü shiimüinkat sümüin. Chi eekai kachiiruain aa'in tü shiimüinkat, nia aapaka tanülik —nümakalaka Jesús.

³⁸—¿Eesüjasa'aya süpüla ountünüin tü shiimüinkat?

—nümakalaka Pilato nümüin.

Je süchikijee naashajaain nümaa Jesús, ojuitüshi Pilato anooipa'amüin nüchikua süpüla naashajaain namaa na judíokana sünain maa namüin:

—Nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsälainjachin nia tatüma. ³⁹Ottaa saashin jukuaippa jia judíokana so'u tü mi'raa Pascuakat, ajütünapü'l'ushi wane püreesashi tatüma. ¿Jücheküin süpüleerua niain tajuitirüin joolu'u jümüin Jesús chi Aluwataashikai jaa'u jia judíokana? —nümakalaka Pilato namüin.

⁴⁰—Nnojo, nnojoishi niainjachin.

Anashi niale püjütün wamüin Barrabás —namakalaka emetut. Chi Barrabáskai, ata'ülüüshi saalijee

ni'ipolopü'ün chi sülaülashikai mma.

O'uninnüshi Jesús nütüma Pilato süpüla o'utinnaa aa'in

19 ¹Nüjütünakalaka Jesús nütüma Pilato süpüla ni'yajünüün sütüma tü surulaatkalüirua nünainru'upüünaa wainmatua süka wane jiiku maniirase. ²Shi'itaakalaka tü surulaatkalüirua wane kotse keimsesü saa'u nikii Jesús. Na'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, jepisiyyaa, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma. ³Narütkajaakalaka naya sümäa neme'erainpalain nia wainmatua sünain maa nüümüin:

—Pia Aluwataashikai saa'u tü wayuu judíokolüirua —möhii naya nüümüin.

Je nashe'ejakalaka nia sünain nu'upüünaa.

⁴Nujuittaakalaka Pilato anooipa'amüin nüchikua sünain nüümüin namüin na judíokana:

—Anii tojuittirüin joo nia jünainmüün süpüla taapirüin jia sünain nnojolüin tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma —nümakalaka Pilato namüin.

⁵Je nujuitappa Jesús anooipa'amüin sünain eenin tü kotse keimsesükät sünain nikii oo'ulaka tü ashe'inyüü jepisiyyaa nünainjatkat, nümakalaka Pilato namüin na judíokana:

—Anii chi wayuukai.

⁶Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdoteakan je na nawaariasekana, na'waatalakaka ne'rapa Jesús:

—Anashi nüchitinnüle sünain kuruusa süpüla ouktaa. Püchitira pümaala nia —namakalaka.

Niasa Pilato, nüsouktakalaka namüin:

—Anakaja jiale jiakana achitüin nia. Alu'ujasa tayakai, nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma —nümakalaka namüin.

—Masütaajusali na laülaashii judíokana sünain na'waatüin sünain maa:

—Saashin tü pütschi e'itaushikat namüin na watuushiyuukana, acheküshi o'utinnaa aa'in nia saalijee “Nüchon Maleiwa taya” nüümüin —namakalaka.

⁸Naapapa Pilato tüü, eimolojooleesia ma'i naa'in.

⁹Nikerotkoloko joo sulu'umüin tü laülaapiakat süpüla naashajaain nüchikua nümaa Jesús:

—¿Jaleje'ewai ma'i pia?

—nümakalaka nüümüin.

Niasa Jesús, ko'uu möshi nuulia.

¹⁰—¿Jamüshi ko'utaka'a pia toulia? ¿Nnojotsü pütyaain aa'u sünain laülaain taya süpüla tajitüinjachin pia je süpüla tachitirüinjachin pia sünain kuruusa süpüla ouktaa? —nümakalaka Pilato nüümüin.

¹¹Nüsouktakalaka Jesús ni'ipajee:

—Müleka nnojorule kaawain pünuiki nütüma Maleiwa, nnojoishije pia laülaain toulia. Je sükajee tia, chi alana'aleekai sünain kaainalain, nia chi aapakai tekii püümüin —nümakalaka Jesús.

¹²Je süchikijee tia, o'unüshi Pilato anooipa'amüin nüchikua süpüla naashajaain namaa na judíokana shii'iree nüjütüin Jesús. Otta nayakana, masütaajusali sünain na'waatüin sünain namüin nüümüin:

—Müleka püjüture chi wayuukai, nnojoishija na'aleewain pia

César. Süka jamüin, chi wayuu “Aluwataashi taya saa'u wayuu” makai, nia nü'ünüüka César — namakalaka nümuin Pilato.

¹³Shiasa naapapa Pilato tü namakat nümuin, nojoyolookoloko eere naikkalaapü'iin na sülaülashiikana mma süpüla kasalajanainjatiin sumüin wayuu saainjala natüma. Je sünülia tü aikkajüleekat, “Ipakat” münüsü. (Je sünülia süka pütchi hebreo, “Gabata”.) Nüntirakalaka joo Jesús anooipa'amüin. ¹⁴Je wanaa sumaa tia, kale'ojetü. Che'ojaasü wane kal'i süpülapünaa süka'iya tü eemerawaakat sünain tü mi'ira Pascua münakat. Nümakalaka joo Pilato namüin na judíokana:

—Anii chi Aluwataashikai jaa'u.

¹⁵Otta müşhi'iya na wayuukana, masütaajusali sumüaa nekiisa sünain maa nümuin:

—Pi'ikaje'era maala nia yaajee pükacheriraiwan nia sünain kuruusa süpüla ouktaa —namakalaka.

—¿Shiimüin sünain jücheküin sünain takacherirüin jümuin chi Aluwataashikai jaa'u? —nümakalaka Pilato namüin.

Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdoteckana, nasouktakalaka nümuin:

—Nnojoishi niain aluwataain waa'u. Nia nümuwa aluwataaka waa'u César.

¹⁶Naapünakalaka joo Jesús nütuuma Pilato sumüin tü surulaatkaliirua süpüla nükachennüinjachin natüma sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

Süchikijee naapünüin Jesús namüin na surulaatkana,

¹⁷o'uninnüshi nia natüma sünain nülu'üjin tü wunu'u akachennüinjachikat anain nia eemüin wane wutai kanüliasü “Ekiyükat”. (Je sünülia tü wutaikat süka pütchi hebreo, “Gólgota”).

¹⁸Je yala, nükachennakalaka Jesús. Eeshii piamaashii wayuu akachennüin wanaa nümaa. Naatawaishii naya sünain wane wunu'u. Je Jesús, akachennüshi pasanain nanain.

¹⁹Eesü wane pütchi ashajinnüsü nütuuma Pilato e'itaanakat shi'ichiru'u tü kuruusa kanainkat Jesús. Müsü mayaa: ANII JESÚS CHI NAZARETJE'EWAIKAI, CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U TÜ WAYUU JUDÍOKOLÜIRUA.

²⁰Aashaje'ennüsü tia sütümä wainma wayuu judío süka pejein sünain Jerusalén tü wutai akachennakat aa'u Jesús, je süka süshajuushin süka apünnüinsü anükkii: hebreo, griego, je latín.

²¹Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdoteckana, nayoukta amaalü tü nüshajirakat Pilato. Namakalaka nümuin:

—Nnojotsü anain tü püshajirakat: “Chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío”, pümuin. Anasüje müleka pii'iratüle tü pütchikat: “Chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío naashin”, müsüje.

²²—Tü tashajirüitpaket, tashajirüitpa. Nnojoleerü tee'iratüin —nümakalaka Pilato namüin.

²³Je na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünain tü kuruusakat, naapaa in tüshe'inkat sumaa nakatajiraain naka na pienchishiikana. Shiaka apütaain tü tüshe'inpalaanakat süka me'itiain shia, akumajuushi süka wane

kuluulu waneesia.²⁴ Aashajiraashii na surulaatkana:

—Nnojo wasüküjjiraain tü nüshe'inpalaajanakat. Shia anaka alu'u müleka washantanajiraale saa'u süpüla watüjaain naa'u jaralin chi makatüinjachin apüla shia —namakalaka.

Noo'ulakakalaka shia. Naa'inrüin tü süpüla shikeraajüinjatüin tü ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa:

“Nakatajiraain tashe'in je nashantanajiraa aa'ulu”.

²⁵ Je peje sünain tü kuruusakat kachetakat anain Jesús, eejatü tü niikat sha'watüin, oo'ulaka wane nüü'irü, oo'ulaka María nu'wayuuse Cleofas, oo'ulaka María Magdalena. ²⁶ Niasa Jesús wanaa sümaa ni'rüin tü niikat nümaa chi nikirajüin aishikai ma'i nüpüla sünain sha'watuin nia sü'ütpa'a, nümakalaka sümünin:

—Maachee, iraa chi püchonkai.

²⁷ Otta nüümüin chi nikirajüinkai:

—Naa tü püikat —nümakalaka.

Je süchikijee ka'ikat tia, o'ttushi sünain jülijain waneepia naa'in tü niikat Jesús chi nikirajüinkai.

Ouktüshi Jesús

²⁸ Je Jesús süchikijee tia, sünain nütüjaain aa'u sümaa kettaain süpüshua nütüma tü nuluwataakat anain nia Maleiwa,

—Münyaasüshi taya —nümakalaka.

Müsü nünüiki süpüla keraainjatüin tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa.

²⁹ Eesü wane iita yaa mmolot'u kalu'ukot wane asüüshi jashü'üsü. Sücholetinnakalaka wane maawüi shi'ichiru'u wane lumia

süpüla shi'itaanüinjatüin sünain niimata Jesús.³⁰ Shiasa süchikijee nuu'ulaküin shia,

—Kettaaitpa tatüma —müshi Jesús sünain nejepülin nikii je aja'ttüsü naa'in yala'aya.

³¹ Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia süpülapünaa süka'iyä tü eemerawaakat sünain tü Pascuakat. Je na laülaayuu judíokana, süka nnojolüin nacheküin sünain makatajanain na kachetüshiikana saa'u tü kuruusakalüirua so'u sükaliain eemerawaa, nachuntakalaka nümuin Pilato süpüla süshate'ennüinjatüin nasa'a süpüla ouktamaatüinjanain süpiila nashakatinnüin.

³² Nashate'erakalaka na surulaatkana nasa'a na wayuukana piamashii kachetüshiikana na'atalu'u Jesús.

³³ Otta nantapa nünaimüin Jesús, süka ouktatüjülinya nia napüla, nnojotsü nashate'eriin nüsa'a.

³⁴ Otta müşia wane surulaat, nüsitüin naa'inpünaa Jesús süka wane kachueera kasa e'ichirü. Süparalakalaka yaawala nüsha sümaa sujuittüin wüin sümaa tü nüshakat. ³⁵ (Tatüjaajaa aa'ulu sünain shiimüin tü alatakat nüka Jesús, süka te'rüin nia sünain ouktaa. Je tashajüin joolu'u tü nüchikikat jümuin süpüla jünoujainjatüin jiakanaya. ³⁶ Tü naa'irakat na surulaatkana nüka Jesús, alatusü süpiila keraainjatüin tü ashajuushikat sünain maa: “Nnojoleerü ashate'ennüin niipüse” ³⁷ oo'ulaka wane müsü'üya: “Neirakaajeechi amüin chi nasotüinkai”.)

F'itaanüshi Jesús

³⁸ Eeshi wane laülaashi judío kanüliashi José cheje'ewaikai

Arimatea yaa sulu'u tü mmakat Judea. Nuunjulajapü'ün sünain niaín wane nikirajüin Jesús süka mmolüin nia neema na nuwala'atakana. Nüchuntakalaka joolu'u José nümuín Pilato ni'itaainjachin müliashii sulu'u woowira. Saa'u anain nümuín Pilato tü nüchuntakat apüla, nüntakalaka José sünain alü'üja müliashii.³⁹ Je nümaa, eejachi Nicodemo chi antakainka paala so'u wane ai nünainmüin Jesús. Nü'lü'üjain wane wunu'u jemeta eeujuulu, wane "mirra" sümää "áloes", maa aka pienchi shikii "kilo", süpüla shi'itaanüin na'aka müliashii.⁴⁰ Nashakatirakalaka joo müliashii sünainjee tü kuruusakat. Noko'olokoloko nia süka wane kuluulu kojutsü kanüliasü "lino". Je tü wunu'ukot jemetakat eejuat, e'itaanüsü sümää tü kuluutkot. Shia sukuappaka'aya wayuu judío tia süpüla e'itawaa saamaka.

⁴¹ Je sül'ütpa'a tü wutaikat eejachire nu'utünün aal'in Jesús, eesü wane apain. Je sulu'u tü apainkat, eesü wane woowira akumajuushi sulu'u wane ipa miyo'u. Jeket akumajuushin. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u.⁴² Saa'u pejein tü woowirakat sünain tü wutaikat, ne'itaamaatakalaka müliashii yaa sulu'u, süka sülü'lüuin ma'i su'ttüin süka'iya tü eemerawaakat natüma na judókana.

Tü woowira malu'uwaa makat

20 ¹Je süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judókana, su'unakalaka María Magdalena eeiwa'aya aikat eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin Jesús. Shiasa süntapa chamüin,

sünta anainrü süsünne'eruushin tü ipa shirousekat.² Suwataakalaka María eemüin Simón Pedro oo'ulaka wane'eya nikirajüin Jesús aipü'lükai ma'i nüpüla sünain sümüin namüin:

—Ayu'nヌhi chi Senyotkai sulu'ujeetü woowirakat je nnojotsü watüjaain aa'u jalakualin nia atümaa —sümakalaka María namüin.

³Nuwataakalaka Pedro nümaa chi nuwala'atakai sünainmüin tü woowirakat.⁴ Nüntakalaka chi wane nüpileerua sünainmüin tü woowirakat süka kawatiraain nia nuulia.⁵ Je nüntaiwa'aya, nünalaakalaka sulu'u tü woowirakat. Ni'rakalaka tü kuluutkot jachii müin. Otta nnojoishi ekerotüin nia.⁶ Nüntakalaka joo Pedro nüchiiruajee sünain nikerotomaatüin sünain ni'rüin tü kuluutkat jachitüin, tü oko'ojuñakat aka müliashii,⁷ je tü saalajakat nikii sümüiwa'asü sünain apaa'awajaauushin shia.

⁸Nikerotokoloko chi nuwala'atakai nüchiiruajee, chi antüshikai palajana sünainmüin tü woowirakat. Ni'rakalaka joo nüchikanain Jesús. Nünoujakalaka sünain süso'iraain naa'in.⁹ Otta nnojoliyyülia nayaawatüin saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain süso'iraainjatüin naa'in.

Ee'iyataashi Jesús sümüin María Magdalena

¹⁰O'unüshii joo na nikirajüinkana chamüin nepialu'umüin nachikua,¹¹ otta María Magdalena, makatüsu anooipa'a sül'ütpa'a tü woowirakat. Sha'watüsü shia yala sünain shi'yalajüin. Sünalaakalaka joo sulu'u tü woowirakat¹² sümää

shi'rüin piamashii aapiee
nüma'anaje'ewalii Maleiwa.
Kasuutannuu nashe'in. Joyotüshi
wane eejatüle nikii je wane eejatüle
nuu'ui müliashii. ¹³Nasakirakalaka
shia:

—Nii waa'ira, Ɂjamüsü pia
pi'yalajaka'a? —namakalaka sümüin.

—Ayu'nnüshi chi Tasenyonsekai, je
nnojotsü tatüjaain aa'u jalamiinre
nia alü'üjünüin —sümakalaka
namüin.

¹⁴Shiirakaakalaka joo María
süchiiruajee sümäa shi'rüin Jesús
yaa sha'watuin. Akaisa nnojolin
shiyaawatuin nia. ¹⁵Nümakalaka
Jesús sümüin:

—Nii waa'ira, Ɂjamüsü
pia pi'yalajaka'a? ɁJarai chi
pusukujaaka achiki? —nümakalaka
Jesús sümüin.

Wayuuyaal a'yataai ne'e sulu'u
tü apainkat saa'inru'u María chi
saashajaakai amaa. Sümakalaka
nümüin:

—Müleka piale chi alü'üjakai chi
Tasenyonsekai yaajee yaa, anasüje
püküjale tamüin jalamiinre nia
pütüma tasaajaiwa nia nüchikua
—sümakalaka María nümüin.

¹⁶—María —nümakalaka Jesús
sümüin.

Sujununajaakalaka nünainmüin
Jesús sümäa sümüin nümüin:

—Raboni.

(Je tü pütchikat süka pütchi
hebreo, "Ekirajükalee" malu'ut.)

¹⁷Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nnojo pajapulu'ujain taya
süka nnojoliyüliain tale'ejüin
nüma'anamüin chi Tashikai. Shia
anaka alu'u müleka pu'unüle
eemüin na tawalayukana süpüla
püküjinjatüin tanüki namüin
sünain maa: "Ale'ejeechi taya

nüma'anamüin chi Tashikai,
chi Jüshikai wanaa tamaa,
nüma'anamüin chi Tamaleiwasekai,
chi Jümaleiwasekai wanaa tamaa".

¹⁸Su'unakalaka María Magdalena
eemüin na nikirajuinkana Jesús
sünain süküjaain tü shi'rakat:

—Te'rüichipa chi Senyotkai
—sümakalaka namüin.

Je süküjain namüin tü
nümüitpakan Jesúss sümüin.

Ee'iyataashi Jesús na'akamüin na nikirajuinkana

¹⁹Je mapa aipa'a so'u tü ka'i
naashajaakat o'u Jesús sümäa María
Magdalena, eeshii na nikirajuinkana
Jesús jutkatüin sulu'u wane miichi.
Türankalu'usü so'u tü miichikat süka
mmolüin naya neema na laülaayuu
judiókana. Ee'iyata'alaa müshi Jesús
yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia
—nümakalaka namüin.

²⁰Süchikijee nümüin tüü,
nii'iyatakalaaka namüin tü
nülio'u najappünaajatkät je tü
nüchiro'upünaajatkät. Talatashaanasü
ma'i naal'in na nikirajuinkana süka
ne'rüin joo chi Senyotkai.

²¹—Kasataalejese anain jia
—nümakalaka namüin nüchikua.

—Maa aka tayakai ajütünün
sa'akamüin wayuu nütüma chi
Tashikai, akaajaa jiakana, tajütüin
joolu'u jia —nümakalaka namüin.

²²Nuju'ulakalaka naya sünain
nümüin namüin:

—Anasü müleka jümaale joolu'u
chi Naa'inkai Maleiwa. ²³Müleka
jülatirüle saainjala wane wayuu,
alatinneerü shia nütüma chi
Tashikai. Akaajasa müleka nnojorule
jülatirüin shia, nnojoleerü alatinneerü
—nümakalaka Jesús namüin.

Nii'iyatüin Jesús nülio'u nümüin Tomás

²⁴Otta müşhia Tomás, wane na nikirajüin polookana piammüin, chi Senkeyuukai anülia, nnojoishi eejachin na'aka na nüpüshikana wanaa sümaa nii'iyataain Jesús na'akamüin. ²⁵Aküjünüsü nümüin natüuma:

—We'rüichipa chi Senyotkai
—müsħii naya nümüin.

Otta nünüiki Tomás ne'ipajee, müsü mayaa:

—Müleka nnojorule te'rüin sūchikanain tü kūlaawakat sünain najapü sümaa te'itaain tajapü sünain tü nülio'ukot je sünain tü nülio'u yaakat sümülatu'u nüchira, nnojoleerü tanoujain sümaa katüin no'u —nümakalaka Tomás namüin.

²⁶Je sūchikijee maa aka wane semaana, eeshii na nikirajüinkana Jesús nachikua sulu'u tü miichikat sümaa eein Tomás namaa. Mayaainje türankalu'un so'u tü miichikat, ee'iyatalaa müşhi Jesús yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia
—nümakalaka namüin.

²⁷Nümakalaka nümüin Tomás:
—Piirakaa sümüin sūchikanain tü kūlaawakat yaa sünain tajapü, pi'litaajapü sünain talio'u. Je piyurula pütüna yaa sünain tü talio'u sümülatu'ukat tachira pütüjaaiwa saa'u. Puu'ulaa suulia manoujüinyee, pünouja pümta tanain —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁸Nüsouktakalaka Tomás nümüin:
—Shiima'inya sünain piain piakai chi Tasenyotsekai, chi Tamaleiwasekai.

²⁹Nümakalaka Jesús nümüin:
—Anoujashi pia joolu'u süka pi'rüichipain taya. Otta na

wayuu anoujeenakana tanain ja'itashi nnojolin ne'rüin taya, talatashaateena ma'i naya.

³⁰Wainma kasa anasü naa'inrapü'ükat Jesús no'upala na nikirajüinkana, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta nnojotsü tashajüin süpüshua sulu'u tü karalouktakat. ³¹Otta müsia tü tashajakat jümüin, tashajüin süpüla jünoujainjanain nünain Jesús sünain niain chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa. Je müleka jünoujüle nünain, ee'iranajaweerü jaa'in nütüma süpüla ayatüinjanain jia nümaa Maleiwa waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.

Ee'iyataashi Jesús sotp'a palaa

21 ¹Je sülätapa kojuya ka'i sūchikijee naashajaain Jesús nümaa Tomás, ee'iyataashi nüchikua na'akamüin no'utku na nikirajüinkana sotp'a tü palaa kanüliakat Galilea, tü Tiberiaskat anüliaya. ²Eejana Simón Pedro, Tomás chi Senkeyuukai, Natanael cheje'ewaikai Caná sulu'u Galilea, na nüchooinkana Zebedeo, oo'ulaka pihamashii noo'omüin. ³—Anakaja tolojüle jime —nümakalaka Simón Pedro namüin na nüpüshikana.

—Anashii pümaale waya
—namakalaka nümüin.

No'ootokoloko sulu'u wane anua süpüla olojoo jime. Otta nalatirüin aikat süpüshua sünain masirüin naya. ⁴Shiasa nale'ejapa watt'a' maalü, eeshi Jesús sha'watüin sotp'a'a tü palaakat. Otta na nikirajüinkana, nnojoishi natüjaain aa'u sünain niain Jesús. ⁵Nu'waatikalaka Jesús namüin:

—Tatünajutumuyuwa,
¿kasirüyaashijie jia? —nümakalaka namüin.

—Nnojo —namakalaka.

⁶—Müleka jujutüle tü jukusüinkat wopujeeru'u sünain tü anuakat, anteena jia sünain jime — nümakalaka Jesús namüin.

Shiasa najutakalaka tü nakusüinkat shirokumüin tü palaakat, kasitkalaka naya jime watta ma'i saalin. Isasü nachiki ayu'laa süka jawatiin shia noulia. ⁷Je chi nikirajuin aishikai ma'i nüüpüla Jesús, nümakalaka nümüin Pedro:

—Nia'ayaasa chi Senyotkai.

Je Pedro, naapapa nünüiki sünain nümüin: "Nia'ayaasa chi Senyotkai", na'atakalaka nüshe'in süchikua nünain. Numuttakalaka shirokumüin tü palaakat süpüla o'unaa eemüin Jesús. ⁸No'unakalaka na nüpuñikana sulu'u tü anuakat sotpa'amüin tü palaakat. Najaralijiraain tü nakusüin wotokot jime, süka pejein tü anuakat sünain tü mmakat, maa aka poloo shikii "metro". ⁹Nashakatapa sulu'ujee tü anuakat, eesü napüla wane siki asijüna aa'ulu jime otta pan sül'ütp'a'a.

¹⁰—Iche'era jumaala süpüshi tü jüsitskat —nümakalaka Jesús namüin.

¹¹No'otookalaka Simón Pedro nüchikua sulu'u tü anuakat süpüla najaralijaain tü nakusüinkat sotpa'amüin tü palaakat. Mayaaинje wainmain jime mülo'uyuu sulu'u tü nakusüinkat, nnojotsü asüküijaain sütuma. Ejatü 153 jime sulu'u.

¹²—Jalaina jikaaivi

— nümakalaka Jesús namüin.

Je na nikirajuinkana, mayaaинje nasakireein sümaa jaralin nia, nnojoishii nasakirüin süka japülin naya sheema asakiraa. "Nia cheje Jesús eera", müsü naa'in nale'eru'u.

¹³Nürütkaakalaka Jesús sünainmüin tü sikitak. Naapaakalaka wane pan sümaa naapüin shia namüin na nikirajuinkana. Akaata'aya tü jimekat nütümaya. ¹⁴Je süka tüü, apünüintuaichi ee'iyataain joo Jesús namüin na nikirajuinkana süchikijee süso'iraain naa'in.

Erajiraashi Pedro nüchikua nümaa Jesús

¹⁵Süchikijee nekaain, aashajaashi Jesús nümaa Simón Pedro:

—Simón, nüchonkai Jonás, ɿalatüsü taalin püpüla suulia taalin napüla na puwala'atakana?

— nümakalaka Jesús nümüin.

—Senyotkalee, pütüjaaa aa'ut sümäa alin pia tapüla —nümakalaka Pedro.

—Anakaja müleka pikirajüle tü anoujasükalüirua tanain

— nümakalaka Jesús nümüin.

¹⁶Nümakalaka Jesús nüchikua:

—Simón, nüchonkai Jonás, ɿshiimüin sünain alin taya püpüla?

Nümakalaka Pedro:

—Senyotkalee, shiima'inya pütüjaaa aa'ulu sümäa alin pia tapüla.

Nümakalaka Jesús nümüin:

—Anakaja müleka paa'inmajüle tü anoujasükalüirua tanain.

¹⁷Apünüintuaichi joolu'u

nüsakirüin Jesús:

—Simónwaa, nüchonkai Jonás, ɿaishi taya püpüla? —nümakalaka nümüin.

Mojukalaka ma'i naa'in Pedro süka "ɿAishi taya püpüla?"

nümüin apünüintua nümüin.

Nüsouktakalaka Pedro:

—Senyotkalee, pütüjaaa aa'ulu

kasakat süpühua. Pütüjaaa aa'uchi alin pia tapüla —nümakalaka Pedro nümüin Jesús.

—Anakaja müleka pikirajüle

tü anoujasükalüirua tanain

— nümakalaka Jesús nümüin.

¹⁸Naashajaakalaka Jesús nümaa
Pedro nüchikua:

—Shiimün tü tamakat pümüin:
Jintülliwa'aya pia, a'anaapü'ushi pia
süpüla o'unaa eemüinre pu'uneein.
Otta laülaapa pia, piyuruleerü
pütüna süpüla sa'atünajatüin
pünain püshe'in. Je e'ikajaaneechi
pia atümaa eemüinre nnojoliin
pücheküin —nümakalaka Jesús
nümüin.

¹⁹Müsü nünüiki Jesús nümüin
süpüla naapirüinjachin nia
süchiki jamünjatüin nukuaippa
sünain ouktaa so'uweena wane
ka'i je süchiki nu'waajününjachin
chi Maleiwakai sütümäa tü
e'rajüsükalürua nükua Pedro wanaa
sümaa ouktüin. Nümakalaka joolu'u
Jesús nümüin:

—Ja'itairü tü alateetkat püka,
anakaja ichere pia tanain waneepia.

²⁰Niirakaakalaka Pedro
yaa nachiruajee nümüin chi
nikirajüinkai Jesús, chi aishikai
ma'l nüpüla. (Nia chi joyotokai
paala nü'ütpa'a Jesús sünain tü
ekawaakat, chi "Senyotkalee, ćjarai
chi aapüinjachika pikii?" makai
nümüin Jesús.) ²¹Nümakalaka Pedro
nümüin Jesús:

—Senyotkalee, ćjamataaleerü
nukuaippa chi wachiiruajeekai?

²²Nüsouktakalaka Jesús nümüin

Pedro:
—Müleka tacheküleje katüin no'u
süpürale'eya tale'ejapa, nnojotsü
kasajatiinjatüin pümüin. Shia anaka
alu'u müleka ichere pia tanain
waneepia —nümakalaka.

²³Sükajee tia pütcikat,
aashajaajiraashii na anoujashiikana
nüchiki chi nikirajüinkai sünain
nnojoleechin ni'rüin ouktaa
naashin. Otta nnojotsü malu'ulüin
tü nümakat Jesús sünain nnojolin
ouktajachin nia. Tü nümakat,
müsü ne'e: "Müleka tacheküleje
katüin no'u süpürale'eya tale'ejapa,
nnojotsü kasajatiinjatüin pümüin".

²⁴Tayakai, Juankai anülia,
taya'aya chi nikirajüinkai Jesús.
Taküjin nüchiki jümüin sünain
shiimüin ma'l tü alatakat. Süka
eepü'lün taya nümaa, jütüja
aa'ut sünain shiimüin. Je joolu'u
tashajüitpa joo shia jümüin.

²⁵Je eesü wane'eya kasairua
naa'inrapü'ün Jesús. Müleka
tashajüleje shia süpüshua'ale,
wotüsüje tü mmakat sütümäa tü
karalouktakat.

Süchiki tü Naa'inrakat na

ALUWATAAUSHIKANA

Nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa
sünain naapünajachin

1 ¹Sulu'u tü palajatkat karaloukta tashajüin pümuin, Teófilo, taküja achiküt pümuin süpuhsua'a tü kasa nu'ttakat anain Jesús sünain naa'irüin otta nikirajaan anain chejeechikü su'ttianainjee, ²sünainmüinre'eya tü ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umüin. Nümaichiki, süpüla nu'unüin sirumalu'umüin, aashajaashi nükajee chi Naa'inkai Maleiwa so'o'opünaa tü kasa anakat süpüla naa'irnrüinjatüin na Aluwataaushikana nüchipünaa, na nüneekakana paala süpüla nuluwatawaa sünain aktüaa tü nüchikükät. ³Süchikijee süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa, eeshi nia yaa saa'u mmakat pienchi shikii ka'i sünain nii'iyataawalin namüin sulu'u wane nükuaiippa maa aka wayuu, tü ee'iyatakat nia sünain shiimain katüin no'u nüchukua'a. Otta eeshi nia sünain naashajaaín namüin süchikü tü nükuaiippakat Maleiwa sünain aluwatawaa. ⁴So'uma'a yaajachinkain nia, aashajaashi nia namaa na Aluwataaushikana süpüla nnojoliinjanain nojuittiin paala suulia tü pueulo kanüliakat Jerusalén. Müshi nia namüin:

—Ja'atapa shikeraajüin tü kasa nüküjakat achikü paala chi Tashikai süka wane pütchi pansaasü, nüchikükät chi Naa'inkai naapüinjachikai jümüin, tü anuu taashajaapü'ün achikü jümüin. ⁵Shiimain sünain nuwoutisaajapü'ün Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünain anain jükuaiippa tatüma. Süka jamüin, so'uweena palit ka'i, woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in.

Ayalere'ennüshi Jesús sirumalu'umüin

⁶Shiasa'a so'u wane ka'i wanaa sumaa noutkajaain na Aluwataaushikana nümaa Jesús, nasakitkalaka nia:
—Senyotkalee, ḫpüikkale'ereerü süchukua'a tü aluwataawaakat watüma wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, yaa woumainru'u maa'utpünaa yaa?

⁷Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojotsü aapüna ekii jümüin süpüla jütüjaainjatüin saa'u joujainjatüin sülatüin tüü. Nia ne'e chi Washikai Maleiwa laülaaka saa'u süpüla ni'itaainjatüin süka'iya tü kasa naa'inrajatkat. ⁸Alu'ujasa'a nüntapeena chi Naa'inkai Maleiwa

sulu'umüin jaa'in, pülashijjeena jia nütüma chi Maleiwakai. Ojuitteena jia sulu'upünaa Jerusalén, sulu'upünaa tü mmakat Judea, sulu'upünaa Samaria otta sulu'upünaa süpüshua'a mma wattapünaa ma'l sünain aküjaä süchikü tü takuaippa ji'rajakat akua. Jüküja tachikü sümüin wayuu sünain yaain taya ja'aka paala sümaa to'utüniin aa'in otta toso'iraain aa'in tachukua'a süpüla to'tte'erüinjattüin wayuu.

⁹Sünain yoottüin nia otta sünain chataain no'uirua nünainmüin, niyalere'ennakalaka Jesús iipünaamüin no'upala. Shiasa'a wane siruma sunujule'etkalaka nia noulia, nnojoishijese'e nia ne'rüin sütüma. ¹⁰Je yaaïwa'aya chüñchürünnüin no'u iipünaamüin nüchiirua Jesús sünain nananajüin tü nükuappakat sünain o'unaa sirumalu'umüin, nee'iyata'alaa namakalaka, yaa na'ütpa'a, piämashii aapiee nüma'anajeejana Maleiwa kasuuyuu ashe'inchii.

¹¹Namakalaka namüin:

—Wayuuinnuaa
Galileaje'ewaliikana, juu'ulaa
jumata suulia ananajaa iipünaamüin.
Chi Jesús yaajachinkakai jümaa, chi
anii o'unüin joolu'u sirumalu'umüin,
ouyanteechi nüchukua'a sulu'uya
ne'e tü nükuappa ji'rakat alu'u nia
sünain o'unaa.

Matías, nii'irakalu'ushi Judas

¹²Je saa'ujee tü wutaikat kanüliiakat Olivos, ale'ejüshii nachukua'a Jerusalénmüin na Aluwataaushikana. Tü wutaikat, motso'o o'unishi sünainjee tü pueulokat. ¹³Nantapa pueulopa'amüin, o'otooshii naya

iipünaamüin sulu'umüin tü miichi eejanale naya kepiayaain, sücho'ujee tü wane miichikat. Eejana: Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo nüchonkai Alfeo, Simón chi Celote münakai otta Judas nüchonkai Jacobo. ¹⁴Je napüshua'a naainnuu namaa na nuwalayuukana Jesús, María tü niikat otta na wane jieyuukana, outkaja'awaishii meinshi süpüla aashajawaa nümaa Maleiwakai.

¹⁵Je so'u wane ka'i, outkajaashii na anoujashiikana nünain Jesús. Eeshii naya napüshua'a maa aka 120. Je Pedro nüsha'walaakalaka pasanain nanain süpüla aashajawaa. Müshi nia: ¹⁶⁻¹⁷"Tawalayuwaa, müinjatia ne'e ekeraajüin tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa noo'opünaa Judas nuwaralu'upünaa David sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Judas nia wane wo'ulukushi otta nia eejachinka wamaa apashii sünain tü a'yatawaakat, akaisa'a nekiipi'üjanayaain nia na wayuu ata'ülakana Jesús", nümakalaka Pedro.

¹⁸(Süka tü neerü aapünakat nümuin Judas saa'u tü kasa mojusü naa'inrakat nümuin Jesús, ayalajüshi mma eeinjachire ouktüin nia. Sünain nujutuwin woyotüshi, süpüstakalaka tü nüle'ekat je shiwewajaakalaka tü niyüülinakat.)

¹⁹Nayasa'a napüshua'a na wayuu kepiakana Jerusalén naapapa süchikü tüü, ne'itaain sünülia tia mmakat Aceldama, "Ishama'aná" malu'ulu süka tü nanüükükat.)

²⁰Ayatshija'a Pedro sünain aashajawaa soo'opünaa nükuappa Judas: "Sulu'u tü karaloukta kanüliiakat Salmos, müsü nünüükü David yaa:

'Mapa'ashijieerü ne'e tü
nipiapa'akat.
Nnojoleerü jaralüin kepiain
sulu'u'.
Müsü wane nünükü yaa:
'Naateechi chi wayuu aapaaka tü
nil'yataainkat'.

²¹"Anakat süpüla waa'inrüin
joolu'u, shia wachajainjachin
nüchikü chi nii'irakainjachikai.
Ana'aya wayuu wa'aka
eekai wamaatüjüliin süpüla
ka'ikat süpüshua'a nülatitkat
wamaa chi Senyotkai Jesús,
²²eekai wamaatüjüliin so'u
tü ka'i nuwoutisaajünakat o'u
nütüma Juan so'umüinre'eya
tü ka'i niyalere'ennakat o'u
sirumalu'umüin. Cho'ujaasü süpüla
nikerolüinjachin wane no'uluku
nayakana wanainmüin süpüla
nüküjiraainjachin wanaa wamaa
nüchikü Jesús sünain nüso'iraain
aa'in nüchukua'a", nümakalaka
Pedro namüin.

²³Ne'itaakalaka piamashii wayuu.
Wanee, nia José chi Barsabás
münakai otta Justo münüshi
nia'yaa. Je nuwala'atashikai, nia
Matías. ²⁴Je naashajaakalaka nümää
chi Maleiwakai. Müsü nanükü
yaa: "Maleiwakalee, atüjaashi pia
saal'uaa in wayuu süpüshua'a.
Anakaja'a pii'iyatüle wamüin
sünain jaralin paapaa in na'akajee
na pihamashii kana wayuu ²⁵süpüla
nii'irakainjachin nia Judas sünain tü
a'yataawaa aapünakat paala wamüin
wayakana Aluwataaushikana. Otta
Judas, nüputüin shia sütümajee
naainjala süpüla o'una Chamüin
eemüinjachire nia süssalain tü kasa
mojusü naa'inrakat".

²⁶Naleeyajaa namüsüja'a
sulu'u wane iita piamasü ipachen

nanüliamaajatü na pihamashii kana.
Shiakalaka ojutuuin palajana
tü nünüliamaajatkät Matías. Je
yaleje'ere'eya ekerotinnaleeshia
Matías na'akamüin na polookana
waneemüin Aluwataaushi.

Wanaa sümaa nüntüin chi Naa'inkai Maleiwa

2 ¹Süka'iyo'u tü mi'iraakat
kanüliakat "Pentecostés",
eejana jutktüin sulu'u
waneesia miichi napüshua'a na
anoujashii kana. ²Shiasa'a, süntala'a
sümkalaka sirumalu'ujee wane
kasa ko'lotünsü ma'i, müsü aka
saa'in sujuttüin jouktai eekai katsüin
ma'i. Emetutsü ma'i sulu'upünaa tü
miichikat eejanale naya jutktüin.
³Ne'rakalaka wane kasairua müsü
aka saa'in suwarala siki sulu'u
shiyekuaippayaan shia wayuu.
A'walakajaayaa müsü tüürua
sünain su'nnuwaayaa sümünin
naa'u nayakana wane'ewai nakua.
⁴Nüntakalaka chi Naa'inkai Maleiwa
sulu'umüin naa'lnrua wane'ewai
nakua sünain katsüinshantain ma'i
nia naa'uirua napüshua'ale'eya.
Aashajaashijese'e naya süka
pütchiirua naatajatü nnojotkat
nanüküin, tü eekaleje süpüla
naashajaain nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa.

⁵Je so'u tia ka'ikalüirua, eejatu
wayuuirua judío cha'aya Jerusalén
sulu'ujeejatü tü mmakat süpüshua'a,
so'ukualu'u atümachii tü akuaippaa
noo'ulakakat napüshua'a na
judiókana nümünin chi Maleiwakai.

⁶Nayasa'a na wayuukana,
noutkajaakalaka sütüma naapüin tü
ko'lotüinkat. Maatshii jalapa'akai
naa'in sütüma tü alatakät, süka
naapüin sünain naashajaain na

anoujashiikana süka süpüshua'a tü pütchi naashajaakat aka wane'ewai nakua.⁷ Ainkuusü ma'i naa'inrúa otta ponusü ma'i naa'in shia shii'liree natüjaweein saa'u tü alatakat.

Majirawa'ain müşhii joo naya:

—¿Nnojoishiiche wayuuin Galileaje'ewalii napüshua'a na yootokana?⁸ ¿Jamakalaka waapakalaka sünain naashajaain süka tü pütchi waashajaakat aka wane'ewai wakua?⁹ Anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Partia, sulu'ujeejatü tü mmakat Media, sulu'ujeejatü tü mmakat Elam, sulu'ujeejatü tü mmakat Mesopotamia, sulu'ujeejatü tü mmakat Judea, sulu'ujeejatü tü mmakat Capadocia, sulu'ujeejatü tü mmakat Ponto, sulu'ujeejatü tü mmakat Asia.¹⁰ Otta anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Frigia, sulu'ujeejatü tü mmakat Panfilia, sulu'ujeejatü tü mmakat Egipto. Anu'uya wayuu sü'ütpünaajeejatü tü pueulokat Cirene cha'aya sulu'u tü mmakat Libia. Anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü pueulokat Roma,¹¹ eekai kashishiin otta keishiin wayuu judío otta eekai nekerotshiin paala sünainmüin tü akuaippaa oo'ulakünakat nümuin Maleiwakai natüma na judókana. Otta anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü mmakat Creta otta sulu'ujeejatüin tü mmakat Arabia. Wapiüshua'ale'eya wayakana yaakana, waapüin sünain naashajaain süka wanükü wane'ewai wakua süchikü tü kasa anashantasi naa'inrakat Maleiwakai nütüjakat apüleerua niakai nümuin.

¹²Ainkuujusü ma'i naa'inrúa napüshua'a sütümä sünain müin aka jalapa'akai naa'inrúa. Asakijirawa'ain müşhii joo naya:

—¿Jamalu'utkai süpüshua'a tüü?

¹³Nayasa'a wane no'uluku, namakalaka sulu'u neme'erain: —Eperuwaajüsü ne'eiruan.

Wanaa sümaa naashajaain Pedro sümün

tü wattakat saalin wayuu

¹⁴Niasa'a Pedro namaa na na'atakana, na Aluwataaushi polookana waneemüin, nasha'waajaakalaka pasanainmüin nanaain na jutkatshiikana. Je aashajaashi nia wane pütchi namüin sünain emetulüin nünuükü: "Wayuuinnuaa judío, jipijanakana ya'aya Jerusalén otta jiakan antiishiikana, jiiraka, kache'eja jia. Tapansaajüin paala jümüin wane kasa:¹⁵ Wayuu kana naainnua, nnojoliishii eperuwaashiin maa aka tü ji'itaakat naa'u. Anaakalaka waya shiinalu'ujeevülin ka'likat, nnojotsü jaralüin eperajüin yaa woumainru'u maa'utpünaa ka'i yaa.

¹⁶Tü alatakat yaa, tü anuu ji'rüin joolu'u, shia ekeraajaka tü nüküjakat achikü Joel paala nümaiwa, chi nünuükimaajachikai Maleiwa, wanaa sümaa nümuin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa:

¹⁷'Sülü'ülaapeena tü ka'i taja'ttirüinjatkat o'u tü mmakat', müşhi Maleiwakai, 'tajüteechi chi Taa'inkai sünainmüin wayuu süpüshua'a süpüla nikerolüinjachin sulu'umiin saa'inrúa. Na jüchooinkana, tooloyuu otta jieyuu, naküjeerü nütüma süchikü tü pütchi tanainjeejatkat'. Na jima'aliikana, ne'rataaleerü saa'in tü kasa tee'iyateetkat namüin.

- Otta na laülaayuukana,
na'lapüjaweerü amaa tü
kasa taküjeetkat namünin.
- ¹⁸ Mataaja'a, so'u ka'ikat tia'yaa, na
tachepchiakana, tooloyuu
otta jieyyu,
tajüteechi chi Taa'inkai
nanainmüin süpüla
nikerolüinjachin sulu'umüin
naal'inrua,
aküjeenakalaka naya süchikü
tü pütchi tanainjeejatkat.
- ¹⁹⁻²⁰ Süpülapünaa süntüin tü ka'i
süsalainjatkat o'u wayuu
saainjala tattüma,
tee'iyate'ereerü wane kasa
cha'aya iipünaa oo'ulaka
yaa saa'u mmakat, tatüjakat
apüleerua tayakai tamüiwa,
süpüla sütijaainjatüin aa'u
wayuu sünain sülü'ülaain tü
ka'ikat.
Epiyuushijaweechi chi ka'ikai
otta ishapaiteerü nu'upa'a chi
kashikai.
Otta saa'u mmakat, amiüleerü
isha, eeweerü kasa eekai
sichuwajaain, otta watteerü
saalin sümüsain.
- ²¹ Alu'usa chi eekai nüchuntüin
akaalinjünaa tamüin,
to'tte'ereechi'.
²² "Wa'lemüinyuwaa, jiakana
nuu'uliwo'ukana Israel, jaapaja
tü pütchi tamüinjatkat jümüin
joolu': Maa aka jütiijaain naa'u
Jesús chi Nazaretej'ewaikai, nia
wane wayuu naa'inrakai anainjee
Maleiwakai watta saalin kasa
ji'rakat, tü kasa nütüjakat apüleerua
Maleiwa nüümüiwa otta tü kasa
nii'iyatakat aka nüplain. Sünainjee
tia, nii'iyatüin Maleiwakai sünain
niain nünaejeejachin. ²³ Wayukai
chii, aapünüsü nikii jümüin sulu'u
- tü akuaippaa ni'itaatüjütkat Maleiwa
nüpüleerua. 'Müjinjateerü tü
aa'innakat nüka', nümatüjülia paala
nüchikü. Sulu'u tü nikeraajatüjütkat
Maleiwa sünain nükuaippainjatüin
Jesús, kojuya ju'uluku süta'ülüin
nia otta su'utirüin naa'in wayuu
kaainjarannuu sünain sükacherirüin
nia sünain wane kuruusa. ²⁴ Je
Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchii nia.
Mayaainje'e müliain Jesús süpüla
ouktaa, süchikijee tia, Maleiwakai
niyu'lüin nia sa'akajee. Nnojoishi
ayatüin ouktüin nia süka pülashin
chi Maleiwakai suuliale'eya tü
ouktakat. ²⁵ Müsü'üsa nünuükü
David noo'opünaa Jesús:
 'Tatüjaajaa a'uichi Maleiwakai
 sünain eein nia tamaa
 waneepia.
 Sünain eein nia ta'ato'u sünain
 asouktaa taa'u waneepia,
 nnojoleerü kasain
 ashapapatüin taa'in.
²⁶ Müsüjase'e talatashantain taa'in.
 Nnojoleechi taya mmolüin
 seema tü ouktakat
²⁷ süka nnojolin puu'ulaweechin
 taya sa'aka tü
 ouktüsükalüirua
 je nnojoleerüin puu'ulaain
 ittüin te'iruku tayakai
 chi püchepchiakai, chi
 Maaingalasaikai.
²⁸ Pii'iyatüin tamüin tü paa'inrakat
 taka süpüla eeinjachin taya
 waneepia pümaa.
 Otta sünain eein pia tamaa,
 talatüsü ma'i taa'in pütüma'.
²⁹ "Wa'lemüinyuwaa, jiakana
judiókana wanaa tamaa, tamüsü
paala jümüin wane kasa nnojotkat
ju'tchejaain amaa: Chi watuushikai
David, ouktüshi otta ojoitünüshi
nia je tü niipiusekat, anuuyülia

maa'ulu yaa wa'aka.³⁰ Nnojoishi aashajaashin David nüchikijiraan ne'e wanaa sümaa nümüin tüü. Nütüjaatüjülia aa'u süka nüküjüin achikü Maleiwakai nümüin süka wane nünükü pansaasü sünain ni'litaajachin wane su'uluku tü nuu'uliwo'ukat süpüla aluwataawaa maa aka nuluwataain paala niakai. Sünain nünükimaajachin Maleiwakai,³¹ aashajaashi süchikü tü nii'iyatakät Maleiwa nümüin, sünain nüso'ire'ennajachin aa'in nütüma Maleiwakai chi Nüneekajalakai süpüla aluwataawaa, chi kanüliakai Cristo. Sünain naashajaain nüchikü Cristo, müşhi nia: 'Nnojolechi puu'ulaain nia sa'aka tü ouktüsükälüirua otta nnojoleerü puu'ulaain ittün tü ni'irukat'.

³² "Shia jütüjaweeka aa'u tatüma sünain niaiñ oso'ire'ennüin aa'in nütüma Maleiwakai chi Jesús taashajaakai achikü jümüin. Wayakana wapüshua'a waküjain jümüin tü sünain shiimain süka we'rüin nia katüin no'u süchikijee ouktaa. ³³ Je joolu'u, niyalere'ertiin nia Maleiwakai iipünaamüin süpüla aluwataawaa chaa nikialu'ujee. Aapünushi chi Naa'inkai Maleiwa nümüin Jesús nütüma. Je yalejee, Jesús, nüjütüin nia süpüla ekeroloo sulu'umüin waa'in wane'ewai wakua, maa aka nüküjain Maleiwakai nüchikü paala süka wane pütchi pansaasü sünain nüjütünüinjachin. Shia tü kasa ji'rakat joolu'u otta jaapüin. ³⁴ Atüjaana aa'u sünain nnojolin niaiñ David ayalere'ennüin nütüma Maleiwakai sirumalu'umüin. Eesüsa'a wane

nünükü David noo'opünaa chi naashajaakai achikü:

'Chi Maleiwakai müşhi nümüin chi Tasenyotsekai:

"Kojutshaatashi pia tatüma. Pükkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

³⁵ So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünükälüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla."

³⁶ "Joolu'u, jüpüshua'a jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, pansaasü sümata jikiiru'u tüü: Jesúskai chii, su'utitkai aa'in kojuya ju'uluku sünain sükacherirüin nia sünain wane kuruusa, ni'itaain nia Maleiwakai süpüla Wasenyotsee otta nii'iyatüin wamüin sünain niaiñ chi Nüneekajalakai", nümakalaka Pedro namüin.

³⁷ Shiasa'a naapapa süpüshua'a tü nümakat Pedro, na wayuu eejanakana jutkatüin, amojulaasü ma'i naa'in sütüma. Nasakitkalaka nia otta na waneeinnua Aluwataaushikana, müşhi namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, ćkasa anaka süpüla waa'inrütüinjatüin joolu'u?

³⁸ Nüsouktakalaka Pedro ne'ipajee:

—Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juwoutisaajira jümata wane'ewai jukua sünain süchuntünüin nünülia Jesucristo jaa'u shiyaawase jünoujainapain nünain. Je chi Maleiwakai, moteerü naa'in jaainjala otta nüjüteechikalaka chi Naa'inkai süpüla ekeroloo sulu'umüin jaa'in.

³⁹ Tü nüküjain paala nüchikü chi Naa'inkai süka wane nünükü pansaasü, jüpüljatü jiakana otta na juu'uliwo'ukana otta napüshua'a na wayuu sulu'ukana mmakat cha'aya wattapünaa, na

eekai nüneeküinjaneenain chi
Maleiwakai.

⁴⁰ Je Pedro, wainma nünüükü
namüin shii'reee naapaweein nümüin
tü nümakat namüin. Müshi joo nia
namüin:

—Jiyu'lala suulia tü akuaippaa
noo'ulakakat na wayuu
kaainjaraliikana, suulia süsalajüin
jia wanaa namaa.

⁴¹ Je na eekai naapaain tü
nüküjalakat Pedro, woutiisashii.
Je no'u ka'ikai chia, ekerotsü
noo'omüin na anoujashiikana
maa aka 3.000 wayuu. ⁴² Je mapa
napüshua'ale'eya, ayatshii naya
waneepia sünain noo'ulaküin tü
akuaippaa ne'ikakat anain naya na
Aluwataaushikana. Ayatshii naya
sünain tü aleewajirawaakat. Ayatshii
naya sünain tü aashajawaakat
nümaa chi Maleiwakai otta ayatshii
naya sünain tü okolochojowaakat
süpüla jutkataa sünain ekawaa.
Sünain kolotün naya sünain ekawaa,
nekira'awalin tü pan sotüinjachikat
akajee naa'in chi Senyotkai.

Nakuappa na anoujashiikana so'u ka'ikat tia

⁴³ Nayasa'a napüshua'a na
wayuu e'rakana tü naa'inrakat na
Aluwataaushikana, oponojooshii
sümaa, tü kasa nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümüüwa otta tü kasa
nii'iyatakatak aka nüpiilain. ⁴⁴ Otta
napüshua'ale'eya na anoujashiikana,
kolotiraashii ma'i naya sünain
napaajira'awalin naka tü kasa eekat
nama'ana. ⁴⁵ Kasale cho'ujaain
namüin na wane no'uluku, na
eekana ama'ana noikküin noumain
otta nakorolo süpüla napaajüin
tü süliakat naka wane'ewai
nakua na cho'ujaakanam amüin.

⁴⁶ Meinshi outkaja'awaishii naya
sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa.
Otta nepialu'uwal, wanaa sümaa
nakolochojo'owalin sünain
ekawaa, nekira'awalinya tü pankat
sotojachikat akajee chi Senyotkai
naa'in. Otta talatüshii naya je
jo'ujiraasü naa'in namüinjiraa.

⁴⁷ A'waajawaishii naya Maleiwakai
waneepia otta kojutshii naya sütümäa
tü wayuikalüirua süpüshua'a. Je
Maleiwakai nikerotirawalüin
nanainmüin tü wayuu
nu'tte'erawaikat ka'iwai.

Anashi wane masa'asai nütüma Pedro

3 ¹ Je so'u wane ka'i, Pedro je
Juan, o'unüshii naya aliuuka
sulu'umüin tü a'waajüleekat
Maleiwa wanaa sümaa süntüin tü
oora shikerotpü'ükät o'upünaa tü
judíokalüirua sünain aashajawaa
nümaa Maleiwa. ² Je eeshi wane
wayuu masa'asai matüjü'iya
jemeliwa'aya. Alü'ijünawaishi
nia so'u ka'ikat süpüshua'a
sünain nüptüünawalin so'ulu'u
tü a'waajüleekat Maleiwa, tü so'u
kanüliakat Anasüchan, süpüla
nujilijawalin neerü saa'u tü wayuu
ekerotsükalüirua sulu'umüin
tü a'waajüleekat. ³ Je wanaa
sümaa ni'rüin Pedro je Juan
sünain nekerolüin, nujilijakalaka
neerü naa'u. ⁴ Niasa'a Pedro je
Juan, neirakaakalaka nümüin. Je
nümakalaka Pedro nümüin:
—Piirakaawamüin.

⁵ Je chi masa'asaikai, atanatshi
nüche'e sümün tü nümakat Pedro
nümüin sünain shiaain na'atapajüin
nasülajüinjanain neerü nümüin.

⁶ Niasa'a Pedro, müshi nümüin:
—Nnojotsüsa'a neerü tama'ana,
alu'ujasa'a shia eeka tama'ana

nüpülain Jesucristo chi
Nazaretje'ewaikai, je saa'u nünülia,
tamüshi pia: Püsha'wala je
pwara'iraa —nümakalaka nümüin.

⁷ Je naapaakalaka nia Pedro süka
najapü sünain nüsha'wale'erüin
nia. Je yaawalaja'aya kalainkalaka
tü nuu'ukat otta tü naaluwainkat.

⁸ Je chi wayuukai, nütamataakalaka
sünain sha'wataatüin nia.
Nuwarä'iraakalaka. Je nikerotkalaka
namaa sulu'umüin tü a'waajüleekat
Maleiwa sünain waraittüin je
wonnotüin nia otta nu'waajüin
Maleiwakai. ⁹ Je shi'rakalaka nia tü
wayuukalüirua süpüshua'a sünain
waraittüin je sünain nu'waajüin
Maleiwakai. ¹⁰ Je wanaa sümaa
shiyaawatüin nia, sünain niain chi
wayuu ojulipä'ükai neerü so'ulu'u
tü so'ukat kanüliakat Anasüchan,
süponojookalaka aa'inrúa sütüma tü
kasa alatakat nümüin.

Nünüküü Pedro namüin na wayuu eyajünakana o'upala

chi masa'asaikai

¹¹ Chi wayuu masa'asaikai
anapa nia, nnojoishi yaleein
nuulia Pedro nümaa Juan. Je tü
wayuukalüirua süpüshua'a sünain
süponojooín sümaa tü alatakat
nümüin, awanaajaasü nanainmüin
eejanale naya suupünaa tü luma
sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat
Maleiwa, tü luma e'itaanakat
anain nünülia Salomón. ¹² Je
Pedro, ni'rappa sükolochojooín naya
tü wayuukalüirua, nümakalaka
sümüinrua: "Wayuuinnuaa, jiakana
nuu'uliwo'ukana Israel, ejamüshiikai
jia jüponojookalaka aa'in sütüma
tüü? ejamüshii ji'rajaakalaka waya
sünain müin aka wayakai anain

atüma chi wayuukai, maa aka
anakai nia watüma sükajee ne'e
wapülain wamüüwa otta sükajee
keisalain waya sümüin wakuappä
nu'upala Maleiwakai? Nnojoishii
wayain anain atüman.

¹³ "Chi Maleiwakai,
Nümaleiwasekai Abraham,
Isaac, Jacob otta na waneeinnua
watuishinuukana, ni'itaain
chi kanüliakai Jesús sünain
nüchepchiai, süpüla kojutüinjachin
sütüma wayuu suuliale'eya kasakat
süpuhsua'a, chi anii saapüinkain
ekii ju'uluku nümüin Pilato. Wanaa
sümaa nüjüteeyaaínje'e achikü
nia, jüjütaa amaachi süka nnojolin
niain jaajüin chi Nüneekajalakai
Maleiwa. ¹⁴ Jiakana, jüjütaa
amaachi chi Maainjalasaikai, chi
aa'inrakai waneepia tü nüchekakat
Maleiwa, alu'usa shia juchuntaka
nüjüttüinjachin achikü chi o'unakai
saal'in wayuu. ¹⁵ Je maa'aya aka
jiakana, ju'utira aa'inchi Jesús,
chi katakai atüma so'u wayuu. Je
Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia
süchikjee ouktaa. Je watijaa aa'ulu
tüü sünain shiimain süka we'rüin
nia nüchukua'a süchikjee ouktaa.
¹⁶ Je joolu'u, saa'u nünülia Jesús,
süka pülashin nia, je sünainjee
wanoula nünain, kalainsü nuu'ui
chi wayuukai, chi anii ji'rüin otta
ji'raajüin. Maa aka ji'rüin joolu'u
anale'eichipa'aya nia süka nünoujain
nünain.

¹⁷ "Wa'lemüinyuwaa, tatüjaa
aa'ulu sünain ju'utirüin naa'in Jesús
jiakana namaa na jülaülashiikana
süka nnojolüin jiyawatüin saa'u
sünain niain Nüneekajalain Maleiwa.
¹⁸ Je Maleiwakai, nikeraajüin sükajee
tüü, tü nüküjatüjütkat achikü
nawaralu'upünaa paala napüshua'a

na nünüükimaajananaka sünain müliajinachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai.

¹⁹ Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juuyantaa jümata nünainmün Maleiwakai suulia tü kasa mojusü jaa'irrakat süpüla nülanainjatüin jaainjala juulia. Je sükajee tüü, meena aka jüsanatkai jaa'in nütüma

²⁰ otta nüjüteechi jümuin Jesús, chi ni'itaatüyükai süpüla niainjachin Nüneekajalain jüpüla jiakana.

²¹ Shiasa chainjachinja'a paala Jesucristo sirumalu'u süpüräle'eja'a tü ka'i nülo'irüinjatkat o'u

Maleiwakai sükuappa süpüshua'a tü nükumalakat paala süpüla anainjatiin shia süchukua'a, maa aka nümuin süka wane pütschi pansaasü nawaralu'upünaa na wayuu eejanakana paala, na nükatajanainkana süpüla nünüike'ejanaa.

²² "Nia Jesús naashajaakai achikü Moisés wanaa sümää nümuin namüin na watuushiuukana: 'Chi Maleiwakai, Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüike'ejachinjachi maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo sümää süpüshua'a tü nümuinjatkat jümuin. ²³ Süka jamüin, chira eekai nnojolin jaa'nämuin nümuin chi nünüükimaajachikai, ayujaaneechi sa'akajee tü nüpuhikat Maleiwa süpüla o'utünaa aa'in'.

²⁴ "Maja'a aka naashajaain Moisés, aashajaashii napüshua'a na nünüükimaajananaka Maleiwakai nünainje'ere'eya Samuel sei sükua, sünain aküjaas süchikü tü kasa alatakot maa'ulu yaa. ²⁵ Tü kasa nükijakat achikü paala Maleiwakai nawaralu'upünaa na nünüükimaajananaka otta

tü pütschi ni'itaakat napiüla na jtuushikanainnua, nikeraajüin joolu'u shia jümüin nünainjee Jesús. Müsü'usa nünüükü Maleiwakai nümuin Abraham: 'Aneerü sükuappa wayuukat süpüshua'a nünainjeweeda wane nachon na puu'uliwo'ukana'. ²⁶ Sünain ni'itaain Maleiwakai Jesús, chi nücheppchiakai, nüjütiin nia jünainmün palajanale'eya shii'iree juuyantaainjanain suulia jaainjala nünainmün süpüla anainjatüin jükuappa nütüma Jesús sünainjee tia".

Pedro nümaa Juan,
asakiijünüshii natüma

na laülaayuushiikana

4 ¹ Je yaaiwa'aya Pedro nümaa Juan sünain aashajawaa sümüin tü wayuukalüirua, antapaatasü no'uluku na sacerdote judíokana nümaa chi sülaülashikai suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'uluku napüshi na judío kanüliakana saduceo.

² Jashichipüishii ma'i naya noo'omüin Pedro nümaa Juan süka nekirajuin tü wayuukalüirua otta sünainjee naküjain nüchikü Jesús sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa. Süka nnojolüin nanoujain sünain tü oso'irawaakat aa'in, nayouktüin sünoujainjatüin tü wayuukalüirua sünain sütüma tü naküjakat nüchikü Jesús.

³ Nata'ütkalaka naya. Je süka motsoin ka'ikat, nekerotitkalaka naya sulu'u tü püreesaapülekat süpüla na'atapajüinjatüin waneemüin ka'ikat. ⁴ Je no'uluku na eejanakana sünain aapajaa tü naküjalakat, kojuya

anoujaka. Eekalaka joolu'u tü anoujasükalüirua maa aka 5.000 sünain shiain yaawain ne'e tü tooloyuukat.

⁵ Je waneemüin ka'ikat, outkajaashii Jerusalén na laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, makana aka: na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdoteakana, na laülaayuushiikana naa'u na judiókana otta na karaloutkamaajanakana. ⁶ Je yala eejachi Anás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana. Eejachi Caifás, Juan, Alejandro otta napüshua'a na kasakana nanain na laülaayuushiikana napüleerua na sacerdoteakana. ⁷ Nachuntakalaka süpüla nüntinnajachin Pedro nümaa Juan nama'anamüin. Yaapa naya pasanain nanain, nasakijakalaka naya sünain namüin namüin:
—¿Jarat kapülainkajatka otta jarat ke'inaajalaka piairua sünain aa'inraa tü kasa jaa'inrakat?

⁸ Niasa'a Pedro süka niain katsünshaatain ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wayuuinnuaa, jia ekiipü'üjanaakana sütümäa tü wayuukalüirua: ⁹ ¿Shia jüsakitka achiirua waya tü kasa anasü aa'innakat nümuin wane wayuu ayuuishi? ¿Jütüjawee aa'ulu sünain jamakuaippalin sünain weiyajüin nia? ¹⁰ Ajaa, waküjüinsa'a paala jümüin shia süpüla jütüjaainjatüin saa'u jiakana otta sütüjaainjatüin saa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a sulu'ukat tü mmakat Israel. Wayuukai chii, yaakai ji'rüin joolu'u sünain anaa, anashi süka nüpülain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai. Nia ke'inaajalaka waya sünain aa'inraa

kasa makat aka tüü. Jesucristokai chii, nia'a ne'e chi ju'utitkalinka aa'in süka jükacherirüin sünain wane kuruusa, chi anii nüso'ire'erüin aa'in Maleiwakai süchikijee ouktaa. ¹¹ Müsü nünükü chi Maleiwakai sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat:

“Tü ipa ayouktünakat paala natüma na akumajülikana miichi, e'itaanüsü shia sünain shiain ja'iijaasün ma'i süpüla akumajia tü miichikat”.

Je maa aka shiyouktünin tü ipa ja'iijaasükät, müşhia Jesús, ayouktünüshi jüttüma. ¹² Nia'a ne'e niakai nümuüwa eeka süpüla o'tte'eraa wayuu suulia saainjala süka nnojolin eein wane wayuu nütüma Maleiwakai yaa saa'u mmakat yalejeeru'u nuulia eekai süpüla o'tte'eraa waya.

¹³ Nayasa'a na laülaayuukana, ne'rapa Pedro otta Juan sünain aashajawaa sümaa nnojolin mmotkai naa'inrua otta ne'rüin naya sünain wayuuin mekirajaainsali sünain karaloukta otta sünain wayuuin wayuwa'ata naya, ainkusuü ma'i naa'inrua. Nayaawatakalaka naa'u sünain nashatüin tü ekirajünapü'ükät anain naya nütüma Jesús. ¹⁴ Otta müşhia chi wayuu anaichipakai natüma, eejachi yala namaa, nnojotkalaka eein jamüinjatüyaain nanükü ne'ipajee.

¹⁵ Nayasa'a na laülaayuukana, nachuntakalaka süpüla nayu'nnajanain paala Pedro nümaa Juan na'akajee. Je nachikiru'u aashajiraashii naya. ¹⁶ Müshii naya:
—¿Jamüinjatü watüma nakuaippa na wayuukana? Süpüshua'a tü wayuukalüirua yaakat sulu'u

Jerusalén, sütüjaajaa aa'ulu sünain naa'inrüün tü kasa nütüjifikat apüleerua Maleiwa nümüüwa, tü nii'iyatakat aka nüüpülain. Nnojolaja'a süpüla waattajaainjanain saa'u.¹⁷ Anakaja'a müleka weimolojile ne'e naya süpüla nnojoliinjanain naya ayatüün sünain aküjaajaa nüchikü chi wayuwa'atkai kanüliakai Jesúus sümüün tü wayuukalüirua suulia wattaawajüin su'walakalaain tü nüchikikat.

¹⁸ Neenajünakalaka nachukua'a süpüla sümüünin namüin sünain nnojoliinjanain naya ayatüün sünain ekirajaa otta aashajawaa nüchikü Jesúus sümüün tü wayuukalüirua. ¹⁹ Nüsouktakalaka Pedro nümaa Juan namiün:

—Jüchaje'era jaa'in jiakanainnu sünain müleka anashiire nümüin Maleiwakai jiainjanain woonooin amaa anüükü suulia nünükü niakai. ²⁰ Wayakana, nnojolija'a süpüla woo'ulaainjanain suulia aashajawaa süchikü tü kasa we'rakat otta tü waapakat süka wache'e.

²¹ Neimolojokoloko naya nachukua'a sünain najütününja'a achikü. Nnojoishii eein süpüla jamüinjanain naya natüma, süka jamüin, tü wayuukalüirua süpüshua'a, su'waajüin chi Maleiwakai sünainjee tü kasa alatakat nümüin chi ayuuishikai. ²² Chi wayuu nii'iyatakai anain nüüpülain Maleiwakai sünain niiyajüin, alatüsü suulia pienchi shikii juya nuuyase.

Na anoujashiikana, achuntüshii yalayalaa

²³ Ajütünün achikü naya'la'a, o'unüshii eemüin na waneeinnua napüshikana. Naküjakalaka süchikü

süpüshua'a tü kasa münakat namüin natüma na laülaashiikana na'lakajee na sacerdotekana otta na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.²⁴ Mayaasü keraain tü naküjalakat namüin, naashajaakalaka napüshua'a nümüin Maleiwakai. Müshii naya: "Maleiwakalee, Maleiwa Pülashikai, piakai kakumalakai tü sirumakat sümää süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümää tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümää tü kasa eekat shiroku,²⁵ müshi pia nükajee chi Paa'inkai nuwaralu'upünaa David, chi pücheppchiakai:

'Jamiüsü saashichijaakalaka tü wayuu nnojotkalüirua judíoin, tü "gentile"
münakalüirua?
¿Jameerü tü kasa jülijakat naa'in naa'inreein?

Nnojoleerü ayatüin maa aka tü jülijakat naa'inrua,
amüleerü ne'e naa'in sünain.

²⁶ Na laülaashiikana sulu'u tü mmakalüirua
otta na wayuu
aluwataashiikana
soo'opünaa wayuu,
outkajaashii nikiirajee chi Maleiwakai
otta nikiirajee chi
Nüneekajalakai, kanüliakai
Cristo'.

²⁷ "Shia'a ma'i tü alatakat yaa sulu'u tü pueulokat Jerusalén. Aniitaalainkain Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat otta Poncio Pilato chi laülaashikai cheje'ewaikai sulu'u Roma, outkajaain sulu'u tü pueulokat namaan na judíokana otta na gentilekana nikiirajee

Jesús, chi püchepchiakai, sulu'u wayuuin maainjalasai otta niain chi Püneekajalakai.²⁸ Je sükajee tüü, shiataapa'a ne'e naa'inrüin tü kasa pi'itaatijütkat paala sükajee püpülain süpüla müinjatü'inya shia alatuin.²⁹ Je joolu'u Maleiwakalee, piirakaas sümün tü neimolojiakat wamüin. Paapa wamüin wayakana püchepchiakana wane meimolüinyü sünain aküjaat tü pünülikat.³⁰ Je sükajee püpülain piakai, anainjatüin watüma eekai ayuulin otta waa'lirnrüinjatüin saa'nünülia Jesú, chi püchepchia maainjalasaikai, kasa pii'yatakatak aka püpülain piakai otta tü kasa pütüjakat apüleerua püümüwa".

³¹ Mayaasü kettaain naashajaala nümaa Maleiwakai, süttüükälaka tü miichikat eejanale naya jutkatüin. Je katsüinkalaka ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u napüshua'ale'eya. Naküjakalaka nünükü Maleiwakai sünain nnojolüin su'ttün mmoluu nanain.

Na anoujashiikana, napaajiraain tü kasa eekat nama'ana

³² Paa'inwashii na anoujashiikana napüshua'ale'e. Nnojoishi eekai sümün naa'in nüle'eru'u: "Takorolo tüü tamüiwa". Napaajiraain süpüshua'a tü kasa eekat nama'ana.
³³ Na Aluwataaushikana, katsüinsü naa'in sünain aküjaat nüchikü chi Senyotkai Jesú sünain shiimain ne'rüin nia sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktüin paala. Je anasü ma'i nakuaippa nütüma Maleiwakai napüshua'ale'eya na anoujashiikana.³⁴ Nnojotsü tü jaralüin cho'ujaain amüin kasa na'aka nayakana. Süka jamüin, eere wane cho'ujawaa, chi eekai

kama'anain miichi oo'ulaka chi eekai kama'anain mma, nüikküin shia. Je ni'ikajaan tü süliakat³⁵ najapulu'u na Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, naapüin shia namüin na eekana cho'ujaain amüin kasa.

³⁶ Je eeshi wane no'uluku na wayukana oikküshiikana mma, kanüliashi José. Eesü wane suwala'ata nünülia natüma na Aluwataaushikana, Bernabé. (Tü Bernabé makat, "amüliajüikai wayuu" malu'ulu.) Je nia, wane wayuu nuu'uliwo'u Leví, cheje'ewai sulu'u tü mmakat Chipre.³⁷ Nüikküin wane mma nüma'anajatü. Je ni'ikajaan tü süliakat najapulu'u na Aluwataaushikana.

Ananías oo'ulaka Safira, ouktüshii sünainjee aküjaan na'alain

5 ¹ Je eeshi wane wayu'uya'asa kanüliashi Ananías oo'ulaka nu'wayuuse kanüliasü Safira. Nüikkakalaka wane mma nüma'anajatü.
² Ni'ikajaakalaka süpüshi ne'e tü süliakat najapulu'umüin na Aluwataaushikana. Nükatalakalaka nojuuna tü süpüshikat nümüin. Je tü nu'wayuusekat, sütüjaat aa'ulu.³⁻⁴ Je nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Kaate! ¿Jamüshi poonookalaka nümaa Satanás chi sülaülakai yolujaas süpüla nikerotüinjachin sulu'u paa'lin? Aküjüshi pia pa'alain nümüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain püümüin wamüin: "Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a". Tü mma püikkakat, pükorolo. Je tü süliakat, pia laülaaka saa'u. Je joolu'u mojusü tü paa'lnarakat sünain püümüin wamüin: "Shia'a

süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a",
sünain pükataluin süpüshi pümüin.
Nnojoishii wayain ne'e püküja
amüin pa'alain, aküjashi pia pa'alain
nümüin Maleiwaka'iya.

⁵ Je wanaa sümaa naapüin
nünükü Pedro, nujuttakalaka
Ananías sünain ouktale'einya nia.
Je antüsü wane mmoluu sünain tü
wayuukalüirua aapakat süchikü tü
alatakat nümüin Ananías. ⁶ Je wane
wayuuinnua jima'alii, nako'olüin nia
süka kuluulu sümaa nalü'üjiin nia
süpüla nojotüin.

⁷ Maa aka apüniin oora süchikijee,
süntakalaka tü nu'wayuusekat
sünain nnojolüin süttüjaan saa'u
tü alatakat. ⁸ Je nüsakitkalaka shia
Pedro:

—¿Shia'a süliaka'a ne'e tüü, tü
mma jükkakat?

Süsouktakalaka:

—Aa. Shia'a ne'e.

⁹ Je nümakalaka Pedro sümüin:
—¿Jamüshii joonoojiraakalaka
sünain jaal'inrüin wane kasa
mojusü eekai müin aka tia sünain
jümajiraain: "Joo'uya wakatalaiwa
süpüshi sülia tü mmakat nojuuna.
Nnojotsü kasajatüin nümüin chi
Naa'inkai Maleiwa tü waa'inreetskät",
sünain jümüin aa'in jüle'eru'u?
Iseejüina na jima'alii ojoitakana chi
pu'wayuusekai. Nalü'üjiinjatü joo
pia'aya'asa nojotüin.

¹⁰ Sujuttakalaka yaawalaja'a
sünain ouktüin shia nümülatu'u
Pedro. Wanaa sümaa nekerotüin
na jima'aliikana, eesü shia napüla
sünain ouktüin. Je nalü'üjakalaka
shia. Nojotakalaka shia na'ato'u chi
su'wayuusekai. ¹¹ Je mmotsü ma'i
tü anoujasükalüirua süpüshua'ale'e
oo'ulaka süpüshua'ale'e tü wayuuirua
aapakat süchikü tü alatakat.

Maleiwakai, nii'iyatüin
nüpülain nanainjee

na Aluwataaushikana

¹² Je nakajee na Aluwataaushikana,
aa'innüsü nütüma Maleiwakai sa'aka
tü wayuukalüirua watta saalin kasa
nütüjakat apiüleerua nümiüiwa otta
tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain.
Napüshua'a na anoujashiikana,
outkaja'awaishii naya suüpünaa
tü luma e'itaanakat anain nünülia
Salomón, tü luma sa'ato'ujeekat
tü a'waajjüleekat Maleiwa. ¹³ Je tü
wayuukalüirua, mmoluwaasü saa'u
nanainpünaawaa na anoujashiikana,
je kojutpaja'a ma'i naya süttüma.

¹⁴ Ako'omüinraashii ma'i na
anoujashiikana nünain chi Senyotkai
Jesús. Ekerotshi chira eekai tooloin
maa aka türa eekai jierüin. ¹⁵ Je tü
wayuukalüirua sükajee shi'rüin tü
naal'inrakat na Aluwataaushikana,
shiyu'lüiin anooipa'amüin tü
ayuuisükalüirua. Ju'lejuletsü shiairua
natüma saa'u wane aju'lejeee. Nayu'lüiin
shiairua shii'iree aneein nütüma Pedro,
otta süttüma niyalju müleka shiale ne'e
alatiin soo'opünaa tü ayuuisükalüirua
nülatapa. ¹⁶ Je antüsü Jerusalénmüin
tü wayuukalüiruaya'a suhu'ujeejatkat
tü pueulo sül'ütpünaajatkat. Antitsihii
naya wayuu ayuuisü otta wayuu eekai
miliaajüin süttüma yoluja. Süpüshua'a
tüürua, anajüsü atümaa.

Pedro nümaa Juan, müliashii
atümawaa sünainjee

aküjaa nüchiki Jesús

¹⁷ Niasa'a chi laülaashikai
napüleerua na sacerdote
judíokana namaa napüshua'a
na nümaajanakana, na

sümaajakanaka tü kanüliakat saduceo, a'ürülaja'alaa süna'irua sünainjee saapaayaa sümün wayuu tü nekirajakat anain na Aluwataaushikana.¹⁸ Nata'ütkalaka naya sünain ne'itaain sulu'u tü püreesaapülekat.¹⁹ Niasa'a wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai, neerutkalaka sa'wai tü so'ukot tü püreesaapülekat. Nujuittikalaka naya sünain nümuin namüin:
²⁰ "Ju'unapa cha'aya sulu'umüin tü a'waajülekat Maleiwa jüküjaiwa sümün tü wayuukalüirua süchikü süpuhsua'a tü akuaippaa jeket süpülatkat wayuu, tü nünainjeejatkat Jesúis".²¹ Maja'a aka sümünün namüin, ekerotshii naya ja'yuumüin, watta'aja'a maalü, sulu'umüin tü a'waajülekat Maleiwa sünain ekirajaa tü wayuukalüirua.

Yaashii napüshua'a na laülaayukana sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, akotchojoonüin nütüma chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana otta na nümaajakanaka. Naluwataakalaka sulu'umüin tü püreesaapülekat süpüla nasaajününjanain na Aluwataaushikana.²² Shiasa'a nantapa na waariakana sulu'umüin tü püreesaapülekat, nnojoliishii naya napüla sulu'u. Nale'ea'alaakalaka nachukua'a sünain aküjaa.²³ Müshii naya: "Tü püreesaapülekat, ayatsia süttüin wapüla sünain anashantain ma'i süsürulia maa aka paala. Ayatshi'iya na waariakana wapüla sha'washawaltüin so'ulu'u. Shiasa'a wekerotpa, mnojotsü wayuu sulu'u wapüla".

²⁴ Shiasa'a naapapa tüü, chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana, chi sülaülashikai

suwaariase tü a'waajülekat Maleiwa otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdoteakana, "¿Kasaseetkajasa'a wayuu mapeena tü?", maa'ain müshii naya.²⁵ Je nüntakalaka wanaa sümaa tia wane wayuu, chi anii aküjaichin nachikü namüin. Müshi nia: "Na wayuu jüpüreesajakana aliikainka, chayüllii sulu'u tü a'waajülekat Maleiwa ekiraja'attaain tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat".

²⁶ Shiasa'a nu'unakalaka chi sülaülashikai waaria sümaa tü waariakalüirua sünain asaajawaa naya. Sünain nasaajüin natüma süka mmolojüin naya seema a'ina'annaa süka ipa sütüma tü wayuukalüirua.
²⁷ Je nantitpa naya, antinnüshii namülatu'umüin na laülaayuu sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Nümakalaka chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana namüin:

²⁸ —Aashin wapüläjayaain juulia ayatüinjanain jia aashajaain süchikü türa anüliekat. Joolu'u shialeitpa'a ne'e joutka sainküin Jerusalén, tü jikirajakat anain. Je sünainmüin tüü, jo'oteein waa'u tü nu'uttüniin aa'in chi wayukai jaashajaakai achikü.

²⁹ Nüsouktakalaka Pedro otta na waneeinnua Aluwataaushikana.

Müshii naya:

—Alana'aleesija'a sünain niainjachin woonooin amaa anükü Maleiwakai suuliale'eya sünükü wayuu.³⁰ Chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na watuushikana, nüso'ire'era aa'inchí Jesúis süchikijee ouktaa, chi anii ju'utirüinkain aa'in süka jükacherirüin sünain wane kuruusa.³¹ Je nia, nütüma Maleiwakai, niyalere'enniin

süpüla chainjachin joyotüin nikialu'ujeet süpüla kojutüinjachin sütümä wayuu. Je ni'litaain nia sulu'u shikiipü'ujanain otta o'tte'erülin wayuu süpüla eeinjatüin süpüla shiyaawajaainjatüin tü nuu'uliwo'ukalüirua Israel suulia saainjala nütüma süpüla motüinjatüin naa'in Maleiwa saainjala. ³² Wayakana, watüjaa aa'ut süpüshua'a tüü sünain shiimain süka we'rajüin sukua. Müsüjase'e waküjain süchikü wayakana majaa' aka chi Naa'inkai Maleiwa sünain nii'yatiin shia wakajee, chi naapakai Maleiwa sümüin wayuu eekai jüüjüüin nümüin.

³³ Nayasa'a na laülaayuukana sütümä naapüin tüü, aashichijaashii naya noo'omüin na Aluwataaushikana. No'uteekalaka naa'inrúa. ³⁴ Je yala na'aka na laülaayuukana, eejachi wane wayuu kanüliashi Gamaliel, no'uluku napüshi na judío kanüliakana fariseo. Otta nia, wane wayuu ekirajüi sünain tü karaloukta nüchikimaajatkät Maleiwakai sulu'u kojutüin ma'i nia sümüin tü wayuukalüirua. Niasa'a niakai, nütamataakalaka sünain nüchuntüin süpüla nayu'nnajanain paala na Aluwataaushikana süpüla naashajaainjachin. ³⁵ Müshi nia:

—Wayuuinnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jalia ne'e jiae'e. Anasi Süleka jütiijaale ma'i saa'u tü kasa jaa'inreekat naka na wayuukana. ³⁶ Süka jamüin, paala süpülapünaa ka'ikalüirua tüü, nu'ttoolooin Teudas sünain aküjaasüchikü laülawaa saa'u wayuu. Je nünainmiiin, ekerotsü maa aka 400 wayuu. O'utünaa aalinchii nia, je tü nümaajatkälüirua, Jesú, chi Nüneekajalakai Maleiwa.

a'walakajaasü, sümotoloo sümakalaka tü kasa naa'inrakat.

³⁷ Je mapä süchikije'eyaa, mataaja'a Judas, chi Galileaje'ewaikai, su'unnaa süka'ya sühaja'annün sünülia tü wayuukalüirua süpüshua'a. Kojuyataaja'a wayuu nümaajana chiija'a. Ouktataaja'a chiija'a, mataaja'a aka a'walakajaataasüja'aya tü nümaajatkälüirua, sümotoloo sümakalaka süpüshua'a tü kasa naa'inrakat paala.

³⁸ Tamüinjatkalaka wane kasa jümüin: Kettee na wayuukana. Nnojo jipettüin naya. Müleka sünainjeejatüle ne'e wayuu tü jülijakat naa'in naa'inreein otta tü na'yataakat anain, aja'laja'alaajejerü ne'e. ³⁹ Akaajasa'a müleka nünainjeejatüle shia Maleiwa, nnojoloja'a süpüla jiyunkünjatüin jujuichajüin shia. Jalia ne'e jia, jütk'alaasü nümaa Maleiwakai.

⁴⁰ Naapaakalaka süchikü tü nümakat namüin. Neenajitkalaka na Aluwataaushikana nachukua'a. Süchikijee na'yaajirüin naya, namüshii naya sünain nnojoliinjanain ayatüin sünain aashajawaa nüchikü Jesú. Je najütakalaka nachikü. ⁴¹ Na Aluwataaushikana, ojuittüshii nama'anajee na laülaayuukana sünain talatüin ma'i naa'in. Mayaaainje'e müliain ma'i naa'in sünainjee tü aküjaakat nüchikü Jesú, natüjaasüaa uchi Maleiwakai sünain talatüin namaasü sünainjee tü naa'inrakat. ⁴² Je meinshi, sulu'upünaa tü a'waajüleekat Maleiwa otta sulu'upünaa nepia na anoujashiikana, ayatshii waneepia sünain ekirajaa otta aküjaasüchikü Jesú, chi Nüneekajalakai Maleiwa.

**Aneekünüshii akaratshishii
wayuu süpüla wane a'yatawaa**

*sünain akaalinjaa na
Aluwataaushikana*

6 ¹Je so'u tia ka'ikalüirua, maa
aka sükojuyalaain ma'i tü
anoujasükalüirua, ako'omüinraasü
tü wayuu müliasükalüirua
aapünawaikat amüin tü kasa
cho'ujaakat sümüin. Je tü
aashajaasükalüirua pütchi griego,
ayoojooshii naya soo'omüin tü
waneeirua aashajaasükalüirua
pütchi hebreo, saalinee
nnojoliin süsülajunawalin
amüin tü neiyeyuusekat eekai
ouktüin su'wayuuse maa aka
süsülajunawalin amüin tü
waneeirua aashajaasükalüirua
hebreo. ²Je na polookana piammüin
Aluwataaushikana, nokotchojoooin
tü anoujasükalüirua süpüshua'a
sünain namüin sümüin: "Suulia
woo'ula'alaain suulia aküja
nünüiki Maleiwakai, nnojotsü
süpüla ayateein wajapulu'uin
tü ottonojookat sümüin
wayuu müliasü. ³Shia anaka,
wawalayuwaa, müleka jüneeküle
ja'akajee wane akaratshishii
tooloyuu eekai ji'rüin sünain
pansaain nakuaippa je sünain
katsün ma'i chi Naa'inkai Maleiwa
naa'uirua je eekai nayaawatüin
saa'u sükuaiippa wane kasa süpüla
walate'erünjinjatüin najapulu'umüin
tü a'yatawaakat, tü ottonojookat
kasa sümüin wayuu müliasü. ⁴Je
sükajee tia, wayakana, ayateena
sünain wa'yataain waneeopia sünain
aashajawaa nümaa Maleiwakai je
sünain aküja nünüiki waneeopia
sümüin wayuu".

⁵ Je tü anoujasükalüirua
süpüshua'a, saapaain tü namakat
sümüin. Je süneekakalaka
joo Esteban, wane wayuu
kanoulashantashi sünain katsün
ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u.
Oo'ulaka na na'atakanainnua, nia
Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón,
Parmenas, oo'ulaka Nicolás. Je
Nicolás, cheje'ewai nia sulu'u tü
pueulokat Antioquía, ekerotshi
paala sünainmüin tü akuaippaa
nakuaippakat na judíokana nümuin
chi Maleiwakai. ⁶Je nantinnakalaka
joo na wayuukana nanainmüin
na Aluwataaushikana. Je na
Aluwataaushikana, aashajaashii
joo naa'uirua nümuin Maleiwakai
sünain ne'itaain najapü naa'u
shiyaawase ne'itaain najapulu'u tü
na'yataainjatkat anain.

⁷Eesü kojuya wayuu
apaakat nünüiki Maleiwakai.
Ako'omüinraashii ma'i na
anoujashiikana nünain Jesucristo
cha'aya Jerusalén. Je eesü kojuya
no'uluku na sacerdote judíokana
eekai naapaain tü anoujaakat.

**Esteban, sa'alainpalashi
wane wayuuirua**

⁸ Je Esteban, anashi ma'i
Maleiwakai nümuin otta naapüin
pülaa nümuin. Naainjakalaka
Esteban watta saalin kasa
sa'aka tü wayuukalüirua, kasa
nütijakat apüleerua Maleiwa
nümuwa otta tü kasa nii'iyatakak
aka nüplain. ⁹Nayasa'a wane
wayuuinnua sulujuna wane
ekirajülee tü judíokalüirua, tü
kanüliakat "Ekirajülee na Piuuna
Ajütüüshikana Achikü", namaa
wane wayuuinnua sulu'ujeejana
tü pueulokalüirua Cirene otta

Alejandría otta waneeinnua
sulu'ujeejana tü mmakalüirua Cilicia
otta Asia, aa'ayajiraashii nümaa
Esteban.¹⁰ Akatsa'a isain nachikü
eejiraainjanain naya nümaa Esteban
süka nütüjain ma'i nouliaa sükajee
nükaalinjain nia chi Naa'inkai
Maleiwa.

¹¹ Shiasa'a naainjala,
nayalajakalaka wane wayuuirua
süpüla süküjainjatüin sa'alain sünain
mojuyaain nüñüiki Esteban sütümä,
nüliajatü Moisés otta Maleiwakai.
¹² Je nakajee na yaloushikana,
nashüküjakkalaka noo'omüin
Esteban tü wayuukalüirua, na
laülaayuushiikana naa'u na judíokana
otta na karalouktamaajanakana.
Nayasa'a naainnua, nashutakalaka
naa'u Esteban sünain nasirüle'einya
nia otta nantirüin nia nama'anamüin
na laülaayuu sulu'ukana tü
kanüliakat Sanedrín.¹³ Nantitkalaka
wane wayuuiruaya mojuyaakat
o'upala naashin, nüñükü Esteban.
Müshii naya:

—Wayuukai chii, meemerüinsai
sünain mojuu anükü süljajatü
tü miichi akataluushikat nütüma
Maleiwa süpüla a'waajiaa nia otta
süljajatü tü nuluwataakat anain
Maleiwa, tü nüshjakat paala
Moisés sümüin wayuu.¹⁴ Waapüin
nünükü sünain yootüin nia süküjü
sünain nujuichajüinjatüin Jesús, chi
Nazaretje'ewaikai, tü a'waajüleekat
otta sünain nu'wanajaainjatüin tü
akuaippaa ni'itaakat paala Moisés
wapüleerua.

¹⁵ Nayasa'a na laülaayuukana
otta napüshua'a na eejanakana
joyoyolüin, sünain nananajataain
Esteban, ne'rakalaka sünain
ja'yain nu'upünaautejee eein
Maleiwakai nümaa, süka mataalain

aka nu'upünaa wane aapiee
nüma'anajeejachi Maleiwakai.

Nünüiki Esteban shi'ipajee tü
alawaa münakat nüchiki

7 ¹Niasa'a chi laülaashikai
napiüleerua na sacerdotekana,
nümakalaka nümuin Esteban:
—¿Shiimainjasa'aya tü münakat
tamüin püchikü?

²Nüsouktakalaka Esteban:
—Wa'lemüinyuu otta jiakana
taatakanainnuua, jaapaja tü
tamüinjatkat jümuin. Paala
nümaiwa, chi Maleiwa
anashantashikai ma'i, ee'iyataashi
nümuin chi watuushikai Abraham.
Ee'iyataashi nia nümuin chaiwa'aya
nia kepiain sulu'u tü mmakat
Mesopotamia, nnojoliwa'aya
nu'unüin sulu'umüin tü pueulokat
Harán süpüla kepiaa sulu'u.³ Müshi
nia nümuin: "Pu'una sulu'ujee tü
puumainkat otta nama'anajee na
kasakana pünaïn. Pu'una sulu'umüin
tü mma tee'iyateetkat pümuin".

⁴Niasa'a Abraham, nujittakalaka
sulu'ujee tü mmakat Caldea, o'unüin
nia kepiain sulu'umüin tü pueulokat
Harán. Je yala mapa, ouktakalaka
chi nüshikai. Niasa'a Maleiwakai
nümuin Abraham, nüntitkalaka nia
sulu'ujee tia mmakat sulu'umüin tü
mma anuu kalu'uin waya maa'ulu
yaa.⁵ Akaisa nnojolin naapüin
amüin nia mma jo'uuchonyaakajie'e
süpüla nuumainityü, shiasa
pansaain nüñükü nümuin sünain
naapüttateeriin shia nümuin süpüla
shiaainjatüin nüpunälain napüla na
nüikeyuukana, mayaaanje'e machooin
nia so'u ka'ikat tia.

⁶"Ottá nümuishi nia Maleiwakai
sünain kepiainjatüin tü
nuu'uliwo'ukat sulu'u mma

naata koumainshı, sa'aka wayuu naata noulia, otta sünain shipiuunaseinjanain naya sümaa müliajnätüin ma'i naa'in atümaa so'u 400 juya.⁷ Nümaleeshia nia Maleiwakai sünain süsälainjatün nütüma tü wayuukalüirua kepiuunaseetkat nayairua, otta sünain nojuitteenain sükchikjee süpüla naa'inrüinjatün kasa nümuin Maleiwakai sulu'u tü mmakat, tü kasa kojutkat aka nia natüma.

⁸“Je sünain ni'itaain Maleiwakai wane pütchi nüpüla Abraham otta na nüikeyuukana sünain naa'inrüinjatün kasa anasü namüin, ni'itaain wane akuaippaa napüleerua, shiyaawase naapaain tü pütchikat, shia tü shi'yootoonüinjatün süpüshi nata na tooloyuukana. Müshijese'e ni'yotooin Abraham nüta Isaac, chi nüchonkai, nikeraajapa tü mekiisatkat ka'i sükchikjee jemelin nia. Maja'a aka nütüma Isaac nümuin Jacob, chi nüchonkai, otta Jacob namüin na polookana piammüin nüchooin, na wekiishiikana sujuittakana anainjee tü polookat piammüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel.

⁹“Shiasa'a naainjala na nüchoinkana Jacob, na waterushinuukana, sütümajee na'ürülaain noo'omüin José chi nawalakai, noikkakalaka nia süpüla amaanaa chamüin sulu'umüin tü mmakat Egipto. Je Maleiwakai, eejachi nia nümaa José.¹⁰ Niyu'lüin nia suulia nümliala otta naapa amüinchi nia atüja. Otta nia, anajüshi José nütüma no'ulu'u chi Faraónkai aluwataashikai sulu'u tü mmakat Egipto, chi anii e'itaain José na'ato'ujee süpüla aluwataawaa wanaa nümaa sulu'u tü mmakat

Egipto otta ni'itaain najapulu'u tü kasa eekat nipialu'u.

¹¹“Ee müsüja'a mapa sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Egipto otta sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Canaán jamü sümaa müliaa. Je na waterushinuukana, nnojotsü kasain eein nama'ana nekajatkat.¹² Shiasa'a naapapa sükchikü Jacob sünain eein eküülü sulu'u Egipto, nüjütakalaka chamüin na nüchoinkana süpüla ayalajaa eküülü sulu'ujee Egipto. Shiayüla'a ne'e palajatkat nakua tü Chamüin.¹³ Sümaa tü chiiruajatkat nakua, aküjiraashi José nüchikü namüin na nuwalayuukana sünain niain nia chi nawalakai. Je sükajee tia, nütüjaaa aa'ulu chi Faraónkai sünain jaralüin kapüshin José.¹⁴ Je mapa sükchikjee, José, nüsaajitkalaka Jacob, chi nüshikai, namaan na nüpuishikana süpüla nantinnajanain Egiptomüin. Eeshii naya napüshua'a akaratshi nekii ja'ralin müin wayuu.¹⁵ Je sükajee tia, o'unüshi Jacob kepiain Egiptomüin. Ouktüshi yalaja'aya. Mataaja'a na nüchoinkana, na waterushinuukana, ouktüshii yala'aya.¹⁶ Je mapa, e'ikünüshii naya sulu'umüin tü mmakat Siquem. Ojoitünüshii naya yala sulu'u tü amuuuyuu niyaljakat paala Abraham süka neerü noulia na nüchoinkana Hamor cha'aya Siquem.

¹⁷“Je sülü'ütpa süpüla shikeraajüin tü nümakat Maleiwakai paala nümuin Abraham süka wane nünükü pansaasü, oko'omüinraastü ma'i tü nuu'uliwo'ukat Israel cha'aya sulu'u Egipto.¹⁸ Je so'u tia ka'ikalüirua, o'ttüshi süpüla aluwataawaa sulu'u Egipto wane laülaa jekechi. Je chii, nnojoishi antüin naa'u José, nnojoikalaka

ni'nnajünüin José nütüma.

¹⁹Shiasa'a naainjala laülaashikai chii, nüpümüinjakalaka naa'in na watuushinuukana sünain müliaatajüin naa'inrua nütüma. Nüsitsihii naya sünain noo'ulaainjatüin anouipa'a tü nachooinkat eekai jo'uun sünain tooloyuuin süpüla ouktatjüin shairua suulia wainmaawajüin naya.

²⁰"Je su'unnaa ma'i tia, jemeishi Moisés. Otta nia, anashi ma'i no'ulu'u Maleiwakai. Eeshi Moisés nama'ana na kachoinkana nia so'u apünüin kashi. ²¹Noo'ulaapa nia anouipa'a na kachoinkana süntumajee tü naa'inrakat chi Faraónkai, chi laülaashikai sulu'u Egípto, süntakalaka nünain tü nüchonkat. Je tüu, shipijakalaka nia maa aka naa'in wane eekai süchoin ma'i. ²²Je Moisés, ekirajünüshi sünain sütijüin tü wayuu sulujutkat tü mmakat Egípto, wayuukalaka nia yalayatshi ma'i sümaa nünükü otta sünain tü ni'yataainkat.

²³"Shiasa'a süntapa nuuyase Moisés sünainmüin tü pienchikat shikii juya, süntakalaka o'una'iree nümüin nama'anamüin na nüpüshikana, na nuu'uliwo'ukana Israel wanaa nümaa. Je nu'unakalaka. ²⁴Je wanaa sümaa yaain nia na'aka, ni'rüin müliaatajüin wane no'uluku nayakana nütüma wane Egíptoje'ewai, nuwataakalaka naalin süpüla pasalainjachin nia nütüma. Nu'utakalaka naa'in chi wayuukai nüsalajee. ²⁵Tü jülkäkat naa'in Moisés, nayaawatüinjatüyaa aa'u na nüpüshikana naajüin sünain niain nayu'laainjachin akajee nütüma Maleiwakai Egíptojee. Nnojotkalajasa nayaawatüin aa'u shia.

²⁶"Shiasa'a waneemüin ka'ikat, eejanakalaka piamashii no'uluku nayakana, na nuu'uliwo'ukana Israel, atka'alaaín nüpiüla. Nüchiajaakalaka naya sünain nümüin namüin:

'Wa'lemüinyuwa, čjamüshiikai jia müliaatajiraakalaka jaal'in jütüma? Aashin jiajiraayaain ne'e'. ²⁷Niasa'a chi müliaatajüshikai atüma naa'in chi wanee, nüjünaakalaka nüchikü Moisés sünain nümüin nümüin: 'Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwataawaa waa'u otta süpüla ekeraajaa wakuappa?

²⁸?Pu'uteetaale aa'in joo taya, maa aka pu'utüin naa'in so'ukalinka chi wayuu Egíptoje'ewaikai?'. ²⁹Niasa'a Moisés, wanaa sümaa nütüjaain saa'u tü nüchikükat sünain su'walakajaain sainküin wayuu, nu'luwataakalaka yalejee. O'unüshi nia wattamüin sulu'umüin tü mmakat Madián. Je yala, kepiashi nia sa'aka wayuu naata nuulia, sulu'u naata koumainshi, eejachire nia kachooin piamashii wayuu tooloyuu.

³⁰"Sülatapa pienchi shikii juya süchikijee tü alatakät paala, ee'iyataashi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin Moisés cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Ee'iyataashi nia nümüin sa'aka nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. ³¹Niasa'a Moisés, aponjoosü naa'in sütüma tü kasa ni'rakat. Shiasa'a wanaa sümaa nürütkaainjachin süpüla nünalüinjatüin shia süma'anamüin, naapakalaka nünükü chi Maleiwakai sa'akajee tü ni'rakat. Müsü nümüin: ³²"Taya chi Namaleiwasekai na putuushikanainnua. Taya

Nümaleiwasekai Abraham, Isaac otta Jacob'. Niasa'a Moisés, kutkutta'atshi ne'e sütümä mmoluu. Nnojoire'aja'a niirakaweeyaain nümüin chi Maleiwakai.³³ Je nümakalaka chi Maleiwakai nümüin: 'iPaakajaa püsapaatse su'uyaawa kojutüin taya pütüma! Süka jamüin, tü mma eere pia sha'watiuin, pülasü süka aniin taya sulu'u.³⁴ Te'rün waneepia tü namüllialakat na tapüshikana chakana sulu'u tü mmakat Egipto. Taapüin waneepia na'letüinya. Ashakatüshijese'e taya süpüla tayu'lüinjanain naya chejee. Je joolu'u, jalaichi tamüin taluwataaiwa pia Egipтомüin.'

³⁵ Ayatshia Esteban sünain aashajawaa sümüin tü laülaayuukaliürua:

—Moiséskai chii, chi anii najütaainka amaa paala sünain namüin nümüin: "Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwataawaa waa'u otta süpüla ekeraajaa wakuaippa?", nia neenajaka Maleiwakai nükajee wane aapiee sa'akapünaa nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. Neenajüin süpüla nuluwataawaa Egipтомüin sünain laülawaa naa'u otta sünain ayu'laa naya Egiptojee sa'akajee namülliala.³⁶ Chiiyalai, nia ayu'tka naya sükchikijee naa'inrüin watta saalin kasa, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'yatakät akajee nüpläin. Naa'inrüin tü cha'aya sulu'u tü mmakat Egipto, cha'aya eekai tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü otta so'u pienchi shikii juya eepünaajanale naya waraittüin sainküinpünaa tü isashiakat.

³⁷ "Moiséskai chii, nia chi makai namüin na watuushinuuakana:

'Maleiwakai, chi Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünükimaajachinjachi jümüin maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo sümaa süpiushua'a tü nümüinjatkat jümüin'.

³⁸ Moiséskai chii, nia eejachika namaa na watuushinuuakana sünain jutkataa cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Nia aashajaanaka amaa palajana so'u ka'ikat tia, nütüma chi aapiee nüma'anajeechakai Maleiwa, nüntiraakat o'u nümaa saa'u tü uuchikat. Je yalejee, nüshakatapa, nüküjainjatüin shia sümüin tü wayuukaliürua. Nia aapünaka amüin tü nünükükät Maleiwa nütüma süpüla nülatirüinjatüin shia wamüin süpüla katüinjatüin wo'u sütümä.

³⁹ "Akatsa'a nnojolüin jüüjüweein na watuushinuuakana nümüin, nayouktajaa amaachi ma'i nia. Ale'ejaweesü ma'i naa'in nachukua'a Egipтомüin.⁴⁰ Süka kama'ain Moisés saa'u tü uuchikat, müşhi naya nümüin Aarón: 'Paainja wamüin wane su'uyaakua kasa süpüla wamaleiwasee, tü o'unirajatkät waya. Süka jamüin, chi Moisés ayu'tkai waya Egiptojee, nnojotsü watüjaa aa'u kasaain alatuin nümüin'.

⁴¹ Je naainjakalaka su'uyaakua paa'a süpüla namaleiwaseyawaa. No'utakalaka saa'in mürüt süpüla naapüin sümüin, na'waajia shia. Emi'ijaashii naya saa'u tü kasa naainjakat.⁴² Je sütümajee tü, ayakalaashi Maleiwakai noulia. Niyütüläjüin naya sünain na'waajüin tü jolotsükälüirua süpüla ne'rünjatüin tü müliaa saapeetkat namüin. Müshilisa Maleiwakai sulu'u tü karaloukta kalu'ukat tü nashajakat na nünükimaajanakanaka:

'Jiakana nuu'uliwo'ukana Israel,
 wanaa sūmaa chajanainkain
 jia waraittiin pienchi shiki
 juya sainküinpünaa tü
 isashiikat,
 čju'uta aa'inrü mürüt tamüin
 otta ju'waajüinka taya?

⁴³ Mataasükai shiakai
 jüli'üjaakuu jümuin tü
 miichi ju'waajiakat chi
 jümaleiwaseyaa kanüliakai
 Moloc
 otta nu'uyaakua chi jolotshi
 jümaleiwaseyaashikai, chi
 jolotshi kanüliakai Refán,
 na anaa jaainjüin süpüla
 ju'waajaa.

Sünainjee tia, tajuittireena jia
 sulu'ujee juumain,
 je tajünaweeda jia chejeeru'u
 sünain tü pueulokat
 Babilonia',

nümakalaka Maleiwakai namüin.

⁴⁴ "Chaiwa'aya na watuushikana
 sainküinpünaa tü isashiikat,
 Moisés, naainjiriin naya wane
 miichi na'waajiajinatü Maleiwakai.
 Naainjain shia sulu'u tü sükuappa
 nii'yatakät Maleiwakai nümüin
 Moisés shiajinatüin saainjain. Je
 yala sulu'u, nanaajaain tü ipa
 ashajünakat anain paala tü püutchi
 e'itaanakat nütüma Maleiwakai
 napüla. Nalü'üjaakuu namüsü tü
 miichikat eepünaale naya cha'aya
 sainküin tü isashiikat. ⁴⁵ Ouktapa
 naya yala isashiipa'a, apütiinüsü tü
 miichikat napüla na nachooinkana.
 Je nalü'üjiin shia namaa nekerotpa
 nümaa Josué sulu'umüin tü
 mma nasünaakat suulia tü wane
 wayuukalüirua, na anaa niipijjaain
 Maleiwakai napüleerua. Je tü
 miichikat, ayatsia nama'an
 sünainmünre'eya nüka'iya David.

⁴⁶ "Chi laülaashikai David,
 anashiishi nümüin Maleiwakai. Je
 nia, nüchuntüinyaaje'e nümüin
 Maleiwakai niainjachin niakai
 aainjüin wane miichi nümüin
 eekai jimatüinjatüin, süpüla
 a'waajiaa Maleiwakai, chi
 Nümaleiwasekai chi watuushikai
 Jacob. ⁴⁷ Niakaijasa akumajirirün
 shia Salomón, chi nüchonka'iya
 ne'e David. Tü miichikat, shia
 wane miichi miyo'u aainjuushi
 süka ipa. ⁴⁸ Shajasa nnojolinja'a
 kepiain chi Maleiwa Miyo'ushikai
 ma'i sulu'u miichi saainjanain
 wayuu. Maa aka nümakat
 Maleiwakai nuwaralu'upünaa chi
 nünükimaajachikai:

⁴⁹ Tü sirumakat shia teinaseka
 süpüla aluwatawaa
 otta tü mmakat shia
 süpüla janaka'aya too'ui.
⁵⁰ Kasa wayuu miichi tü
 jaainjeetkat tapüla?", müshi
 Maleiwakai.

'Jaraleerü miichi tia
 teemeraainjatkat alu'u
 sünain tayain kaainjanain tü
 kasakat süpüshua'a?"

⁵¹ Ayatshia Esteban sünain
 aashajawaa sümüin tü
 laülaayuukalüirua:
 —Otta jiakana, wayuu iche
 aa'inchii jia. Müshijese'e
 saa'in wayuu manoulasat süka
 nnojolüin jaa'a jümuin sümüin
 nünükü Maleiwa otta nnojolüin
 joonoooin sümäa. Jiyouktüin
 tü naa'linreekat chi Naa'inkai
 Maleiwa. Müshi'iya aka ne'e jia
 naa'in na jutuushinuukanainnua
 paala sümäiwa. ⁵² Nnojoishi
 eeichin wane na'akajee na
 nünükimaajanakanana Maleiwa
 eekai nnojolin müliain natüma

na jutuushikana. No'uta aa'inna na eekai naküjain süpülaininpüshi nüntüin chi Nüchepchiakai Maleiwa, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, chi anii jaapüinkain ekii sünain ju'utirüin naa'in. ⁵³Mayaainge'e saapuushin jümuin nakajee na aapieekana tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü kasajatüyaain jümuin.

O'utüna aa'inchi Esteban

⁵⁴Shiasa'a naapapa tü nümakat Esteban namüin, üttüsü ma'i naa'in otta jashichishii ma'i naya nümuin. ⁵⁵Je Esteban, sütümä niain katsüin chi Naa'inkai Maleiwa naa'u otta sünain chain chüntüin no'u iipünaamüin, ni'rakalaka chi Maleiwakai sünain anashantain ma'i nia otta Jesús sha'watüin nikialu'ujee Maleiwakai. ⁵⁶Nümakalaka namüin na wayuukana:

—iJiiraka! Te'rüin jutatüin tü sirumakat otta chi Shipayakai Wayuu sha'watüin nikialu'ujee Maleiwa sünain laülawaa na'ato'ujee.

⁵⁷Nayasa'a nayakana, mache'eyaakalaka naya suulia tü nümakat namüin. Sünain na'waattüin nawanaajaakalaka noo'omüin Esteban sünain nasaapünaajaain nümaa. ⁵⁸Nayu'tkalaka nia anooipa'amüin suulia tü pueulokat eere nia na'ina'alüin süka ipa. Je na wayuu akiijashiikana ma'i nüchikü, naakajaain nashe'in süpüla na'ina'alüin nia, yaakalaka shia napütiin nüpüla wane jima'ai kanüliashi Saulo.

⁵⁹Je Esteban sünain yaain nü'ina'annüin süka ipa, aashajaashi nümuin Jesús. Müshi nia: "Senyotkalee Jesús, paapaa taa'in".

⁶⁰Nujutuukalaka süka nüsapain mmolu'u sünain nu'waatüin emetut: "Senyotkalee, nnojo kachipünaain paa'in namüin na wayuukana tü naa'inrakat taká". Je süchikijee nümuin tü, ouktakalaka nia.

Müliaatajüshii na
anoujashiikana atümaa
je a'walakajaashii naya

8 ¹Je eejaittaala Saulo sünain "Anashi müleka nu'utünüle aa'in" sünain maa nümuin Esteban. Je so'uya ne'e ka'ikat tia, saa'innakalaka wane müliaataajaaa aa'in namüin na anoujashiikana chajanakana Jerusalén natümaa na judío manoujainsaliikana. Na'walakajaakalaka joo napüshua'ale'eya shi'ipa tü mmakat Judea otta Samaria. Naya'ala ne'e apüta'alaaka, na Aluwataaushikana cha'aya Jerusalén. ²Je wane wayuuinnua keisalajüshii sümuin nakuaiippa nu'upala Maleiwakai, nojottiin joo Esteban sünain wattain saalin ne'ira nüchirua. ³Yaakajasa'a Saulo sümaa naja'laje'ereein ma'i na anoujashiikana. Ekerojotaashi, nia sulu'u nepia wane'ewai nakua sünain najaraijüin naya sulu'ujee süpüla nüpüreesajirüinjanain naya, maa aka tooloyuu otta jieyuu.

Eeshii na wayuu eekai naapaain
tü nüchikükät Jesús

cha'aya Samaria

⁴Nayasa'a na a'walakajaakana paala, aküjashii naya tü pütchi nüchikümaajatkat Jesús eepünaaleje naya. ⁵O'unaka'iya Felipe chai nukua sulu'umüin tü pueulo miyo'usükat sulu'u Samaria, je

yala nüküja achikichi chi Cristokai sümüin tü wayuukalüirua.⁶ Je na wayuukana, naapajapa tü nümakat Felipe namüin otta ne'rapa tü kasa naal'inrakat Felipe nütüma Maleiwakai, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakakat aka nüpülain, kache'ejüshii ma'i naya napüshua'a süpüla tü naashajaakat achikü namaa.⁷ Eesü kojuya wayuu kale'eru'usü yolujaa, ayu'laasü shia nale'eru'ujee. Ayu'laajüsü sünain kookotajüin. Otta eesü kojuya wayuu anakat nütüma, türa eekai ouktüin süsa'a sümäa türa eekai masa'ain.⁸ Eekalaka ma'i saa'in wane miyo'u talataa sulu'u tia pueulokat.

⁹ Je yala eeshi wane wayuu kanüliashi Simón. Je nia, wane wayuu ouutshi, chajachijese'e nia sulu'u tia pueulokat sünain na'alainpalajüin tü wayuukalüirua chajatkat sulu'u Samaria. Je sümüin tü wayuukalüirua, a'waataashi ma'i nia nulu'ujira sünain nülanaain suulia tü waneeirua wayuukalüirua naashin.¹⁰ Napüshua'ale'eya na wayuukana, makat aka wayuu eekai müliain nanainmünre'eya na wayuu eekai anapülin, kache'ejüshii ma'i süpüla tü nümakat namüin. Otta majataashii naya nümüin: "Nia'a chii, chi 'Nüpülainmaajachi Maleiwa' münakaj".¹¹ Oonooshii naya sümäa tü nümakat namüin süka kakaliainain naya sünain na'alainpalakuu nümüin naya süka tü kasa naa'inrakat süka tü outsüü eekat nüma'ana.

¹² Shiasa'a wanaa sümäa nanoujain nümüin Felipe tü püutchi anasükät nüküjakat namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaa otta nüchikü chi

wayuukai kanüliakai Jesucristo, nawoutisaajitkalaka, makana aka wayuu tooloyuu otta wayuu jieyuu.¹³ Otta anoujashi chi Simónka'iya sümäa nuwoutisaajirale'einya. Je süchikijee, nümaakuu nümüshi joo nia Felipe eepünaale nia, ainku'uwaisejese'e ma'i naa'in eepünaale ni'rüin Felipe sünain naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakakat aka nüpülain.

¹⁴ Nayasa'a na Aluwataaushikana chajanakana Jerusalén, naapapa nachikü na wayuu chajanakana Samaria sünain nanoujain sünain tü nünükükät chi Maleiwakai, najütüin Pedro nümaa Juan chamüin nanainmün. ¹⁵ Nantapa chamüin, aashajaashii naya nümaa chi Maleiwakai naa'u na anoujashiikana süpüla müntajachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in wane'ewai nakua,¹⁶ süka mantüinyüli'inya nia sulu'umüin naa'inrua. Shia eeka ne'e, woutiisain naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús.¹⁷ Je Pedro nümaa Juan, ne'itaakalaka najapii naa'uirua shiyaawase nachuntüin süpüla nikerolüinjachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua na wayuukana. Nikerotkalaja'ayaka sulu'umüin naa'inrua.

¹⁸ Ni'rapa Simón sünain nikerolüin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua na anoujashiikana sükajee ne'itaain najapü na Aluwataaushikana naa'uirua, nüküjakalaka süchikü neerü namüin ¹⁹ sünain nümüin:

—Iche'era tamüin türa pülaa jüma'anakat tama'anaiwa wanaa jümaa süpüla nikerolüinjachi'inya chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin

naa'linrua na wayuu eekai te'itaain tajapü naa'uirua, maa aka jütüma.

²⁰Nümakalaka Pedro nümüin:

—iAmüloujiraa pü mata nümaa Yolujaakai sümaa tü pünneetsekat saa'u suwataain pikiiru'umüin piyaljeein tü kasa nüsülajakat Maleiwakai wamüin, tü wainkakat aka waa'inrui kasa eekai müin aka tüü! ²¹Nnojoishi pia eeinjachin apashii sünain tü a'yataawaakat süka wayuuin pia nnojoishi pansaain aa'in nu'upala chi Maleiwakai. ²²Puu'ulaa suulia türa paainjalakat otta puchunta nümüin chi Maleiwakai kama'ache mototoojeerüle naa'in pümuin saashajaala paa'in. ²³Te'rüin tü pükuappakat sünain ayatuin sünain mojuin ma'i shia. Nülerajüin ma'i chi Maleiwakai akuaippaa eekai müin aka türa. Piakai, müşhi isakai püchikü sünain puu'ulaain suulia painjala.

²⁴Niasa'a Simón, nümakalaka:

—Jaashajaa jiakana nümaa chi Maleiwakai taa'u suulia sülaniin tamüin tü kasa mojusü jümakat tamüin.

²⁵Je mapa Pedro nümaa Juan, süchikijee naküjain süchikü tü kasa ne'rakat namaaiwa'aya Jesús otta naküjain nüñükü chi Maleiwakai, ale'ejüshii naya Jerusalénmüin nachukua'a. Je nakua'ata, naküja achiküt tü püitchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai sulu'upünaa wainma pueulochen sulu'u tü mmakat Samaria.

Felipe nümaa chi wayuu cheje'ewaikai Etiopía

²⁶Shiasa'a mapa, süchikijee tüü, nümakalaka wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai

nümüin Felipe: "iPümayawaata! Pu'una uuchimüin pukua sulu'upünaa süpüna Jerusalén chawatkat sünainmüin tü pueulokat Gaza, tü wopu alatakat eere maa'inyatuulin mmakat". ²⁷Amayawaaja'a nümüin Felipe. O'unüshi nia. Shiasa'a sulu'upünaa tü wopukat, nülatirakalaka nia wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Etiopía. Wayuu kajapulu'ushi wane miyo'u a'yatawaa, süpü'üyashi suwashirüin Candace, tü aluwataasükat sulu'u Etiopía. Otta nia, wayuu akapajuushi. O'unüshi paala Jerusalénmüin sünain a'waajaa Maleiwakai su'uyaawa kojutüin nia nütüma.

²⁸Ale'ejüshichikalaka nia chai nukua nuumainpa'amüin süchikijee a'waajaakat, joyotojo'olüin sulu'u wane kareeta ne'ejenasü sünain aashaje'eraa tü ashajuushikat nütüma Isaías, chi nüñükimaajachikai Maleiwa.

²⁹Niasa'a chi Naa'inkai Maleiwa, nümakalaka nümuin Felipe: "Pü'lü'ila süchiirua tia kareetakat sa'ato'uiwa pia". ³⁰Nuwataakalaka süchiirua sünain nürütkaain sünainmüin. Shiasa'a wanaa sümaa yaain nüntüin nüma'anamüin chi wayuukai, naapakalaka sünain shiaian naashaje'eriin tü ashajuushikat nütüma Isaías. Nüsakitkalaka nia:

—¿Eesuya piyawata aa'u türa paashaje'etkat?

³¹Je chi wayuukai,

nüsouktakalaka ni'ipajee:

—¿Jamakuuaippalüinjatü süpüla tayaawatüin saa'u, nnojolire eein wane wayuu aküjainjachikai tamüin sünain jamalu'ulüin?

Je nuchuntakalaka nümüin
Felipe süpüla no'otooinjachin
otta nüikkalaainjachin na'ato'u.

³²Tü shi'ipakat tü ashajuushi
naashaje'erakat, shia tü makat
mayaa:

"O'uninnüshi nia süpüla o'utünaa
aa'in maa aka nu'uninnakai
wane anneerü sulu'umüin tü
aüjaaleekat süpüla o'utünaa
aa'in.

Maa aka naa'in wane anneerü
ma'yalajüin najapulu'u chi
aüjakai noi,
müschia niakai, nnojoishi
asouktüin naa'ujiraa
namüin na o'utakana naa'in.

³³Müliashi nia atümaa süka
mojutüin amüinyüü, otta
awalaajüshia ne'e atümaa
maainjaloule.
Nnojoire'ej'a' jaraleechin
müün: 'Shiayaain nuu'uliwo'u
türairua', müün nümüin
süka nu'utünatüjülin aa'in
maälü yaa saa'ujee mmakat".

³⁴Niasa'l joo chi wayuukai
nümakalaka nümüin Felipe:

—Püküja tamüin jaman,
čjarai nüshajaka achikü chi
nünükimaajachikai Maleiwa,
nüchiküjiraa niakai, nüchikütaapa
wane naata?

³⁵Nüsouktakalaka Felipe nümüin:
—Niasa saashajaaka achikü Jesú.

Je nu'ttakalaka sulu'uje'eya ne'e
tü shi'ipakat tü ashajuushi sulu'ukat
tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa sünain aküjaan nümüin
tü pütchi anasükat nüchikü Jesú
chi O'tte'erükkai. ³⁶Shiasa'a mapa,
nalatakalaka sü'ütpünaa wane
mma eere eejatüin wane wüin.
Nümakalaka chi wayuukai nümüin
Felipe:

—Anu'usa wane wüin, čeesü wane
kasa nnojotka woutiiseein aa'ujee
taya?

³⁷Je nüsouktakalaka Felipe
nümüin:

—Eeshi pia süpüla woutiisiün
müleka pünoujüle süka paa'in
shimain.

Nümakalaka nümüin Felipe:

—Tanoujain sünain niain Jesucristo
Nüchoin Maleiwa.

³⁸Nüsha'wale'eritkalaka tü
kareetakat. Nashakanuwaakalaka
piamale'e eemüin tü wüinkat.

Je nuwoutisajakalaka nia
Felipe. ³⁹Shiasa'a wanaa sümäa

nayu'laain shirokujee tü wüinkat,
aapünaajaanal'a münüshi Felipe
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa
nüma'anajee chi wayuukai.

Nnojo'iraa nümakalaka ni'rüin nia
yalejee. Ayatakajajas'a o'unüin
chi wayuukai ee'ewaire nia

sünain talatashantain ma'i naa'in.
⁴⁰Je chajaittaasa'a Felipe sulu'u

maälü yaa saa'ujee mmakat". tü pueulokat Azoto. Je yalejee,
nu'unanajakalaka sulu'upünaa
wane'ewai sukua tü pueulokalüirua
sünain aküjaan nüchikü chi
O'tte'erükkai, antatataalain
sulu'umüin tü pueulokat Cesarea.

Anoujalaa müshi Saulo nünain Jesú

9 ¹Je sümä'inru'u tü waraittuin
Felipe sünain aküjaan nüchikü
Jesú, ayatshia Saulo sünain
nu'uteein saa'in tü anoujasükalüirua
nünain chi Senyotkai. Müshijese'e
nia o'unüin nünainmüin chi
laülaashikai napüleerua na
sacerdoteakana süpüla taashinjachin
nia sünain olojoo süchiirua tü
anoujasükalüirua. ²Achuntüshijese'e
nia nümüin wane karalouktairua
namüninatu na laülaashiikana

sulu'ukana wane'ewai sükua
tü ekirajüleekat na judiókana
cha'aya sulu'u tü pueulokat
Damasco. Müsü pütchi sulu'ukat
tü karalouktakat wane'ewai sükua:
“Eesü süpüla nüta'üliruin Saulo tü
wayuukalüirua nüntakat anain
cha'aya eekai sünoujain nünain
Jesús, tü oo'ulakakalüirua tü
akuappaa kanüliakat ‘Wopu Jeket’
nünainjeejatkat. Nüta'ülireerü tia
wayuukalüirua, maa aka tooloyuu
sümaa jieyuu, süpüla nüntirüinjattuin
shia yaamüin Jerusalénmüin süpüla
püreesainjanain naya atümaa”.

³Nu'unakalaka joo Saulo
chamüin Damascomüin. Shiasa'a
chamüin nülü'ülaapa süpüla
nüntüin Damascomüin, sootolo'ola
sümakalaka wane luusa chejeejatü
sirumalu'ujee sünain pasanainjaain
nia süchiki. ⁴Nu'tpünajaakalaka
Saulo mmolu'u sünain naapüin wane
pütchi müsü yaa:

—Sauloo, čjamühi taya pümuin,
müiliakalaka ma'i taa'in pütüma?

⁵Nüsakitkalaka Saulo:

—¿Jarai pia, Laülaashikalee?
Süsouktakalaka tü pütchikat:
—Taya chi Jesús müiliakai
aa'in pütüma sünain pulojüin
ma'i süchiirua tü wayuu
tamaajatkalüirua. ⁶Pütamawaata
pikeroloiwa sulu'umüin tü pueulokat.
Je yala aküjüneerü pümuin tü
anakat süpüla paa'inrüuin.

⁷Je na nümaajanakana, ainkuusü
ma'i naa'in je masouktüinpünaasalii
süka naapüin wane pütchi sünain
nnojolüin eein ne'rüuin wane wayuu.
⁸Nütamaakalaka Saulo mmolu'ujee.

Je wanaa sümaa neerülüin tü
no'ukat, nnojotsü ni'rüuin tü
mmapa'akat. Aapaanüshijese'e nia
süka najapü sünain najattünüin

chamüin Damascomüin.

⁹Makatakala nia cha'aya
apünüin ka'i sünain ayatü'linya
nia mo'upa'ain, sünain meküin je
nnojolüin kasain nüsüin.

¹⁰Cha'aya Damasco, kepiashi
wane wayuu anoujashi, kanüliashi
Ananías, je ni'rataalain naa'in chi
Senyotkai sünain nümüin nümüin:
—Ananías.

Nüsouktakalaka Ananías ni'ipajee:
—Anii taya, Senyotkalee.

¹¹Nümakalaka Senyotkai nümüin:

—Pu'unaata sulu'umüin tü kaaye
kanüliakat Lotüsü. Je yala nipialu'u
Judas, püsakira nünain wane wayuu
kanüliashi Saulo cheje'ewai sulu'u
tü pueulokat Tarso. Je nia maa'ulu,
aashajaashi nümaa Maleiwakai. ¹²Je
ni'rataalain naa'in wane wayuu
kanüliashi Ananías ekerolüin
nünainmüin sünain ni'itaai najapü
naa'u süpüla ko'uinjachin nia
nüchukua'a.

¹³Nüsouktakalaka Ananías sütüma
tü münakat nümüin:

—Senyotkalee, chi wayuukai,
taapüin nüchikü sütüma wayuu
wainma sünain wattain saalin
kasa mojusü naa'inrakat namüin
na wayuu anoujashiikana pünain
chakana sulu'u Jerusalén. ¹⁴Je
antüshi joolu'u nia yaamüin
yaa sünain laülaashin natüma
na laülaayuushiikana na'akajee
na sacerdotekana süpüla
nütaijirüinjanain napüshua'ale'e
na anoujakana pünain, süpüla
nüpüreesajirüinjanain naya.

¹⁵Je nümakalaka ne'e Senyotkai
nümüin:

—iPu'unaata maala! Süka jamüin,
chisa wayuukai, taneeckajala süpüla
naashajaainjachin tachikü sümüin
tü wayuu nnojotkalüirua judíoin, tü

“gentile” münakalüirua, nama'ale'eya na aluwataashiikanairua saa'u je sümüin tü nuu'uliwo'ukalüirua Israel süma'aya'a. ¹⁶Tee'iyateerü nümuin tü wattakat saalin müliaa ni'rünjatkat sünainjee aküjaatachikü.

¹⁷Nu'unakalaka Ananías eemüin tü miichikat eere Saulo. Shiasa'a nikerotpa, nümakalaka nümuin sünain ni'itaain najapü naa'u:

—Tawala Sauloo, chi Senyotkai Jesús, chi ee'iyataakai pümuin sulu'u tü wopukot eepünaajachire pia, nuluwataain taya süpüla ko'uinchachin pia püchukua'a je süpüla niainjachin katsüin chi Naa'inkai Maleiwa paa'u.

¹⁸Shiasa'a yaawalaja'aya, ojunuujaastü süpa'ajee no'u Saulo wane müüsü aka saa'in soi jime. Je anakalaka tü no'ukat süchukua'a. Nütamaakalaka, woutiisakalaka nia. ¹⁹Je süchikijee, nikakalaka. Atütülaasü naa'in süchukua'a. Je makatakalaka nia, so'u maa aka jera ka'i eera, namaa na anoujashiikana kepiakana cha'aya Damasco.

Saulo sünain aküjaan nüchikü Jesús sulu'u Damasco

²⁰Nnojoittaainja'a nia eekuu müin, o'ttomaatüshi sünain aküjaan, sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judíokana, nüchikü Jesús sünain nia'inya Nüchoin chi Maleiwakai. ²¹Nayasa'a napüshua'a na eejanakana sünain aapajaa tü nüküjalakat, ainkuusü ma'i naa'inrua sünain namajiraain: “Nnojoishiche niain chi aja'laje'ereepü'ükai wayuu cha'aya Jerusalén eekai sünoujain nünain chira naashajaakai ma'i achikü joolu'u? Nnojoishi nia antüshin

yaamüin süpüla nütaüjirüinjatüin türa eekai yaaín yaa süpüla nümaainjatüin Jerusalénmüin püreesain nama'anamüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdoteekana?”.

²²Je Saulo aashajaashi sümaa yalayalain ma'i naa'in je sünain niyu'la niyu'la nümuin tü apansaajakat nüchikü Jesús sünain nia'inya chi Cristokai, Nüneekajalakai Maleiwa. Je na judío kepiashiikana Damasco, eetüjüttaayai jamüin nanüükü shi'ipajee tü nümakat.

Saulo, isashi noulia na o'uteekana naa'in

²³Je mapa sülätapa kojuya ka'i, anajiraakalaka nanüükü na judíokana nikiirajee Saulo shi'iree no'utüin naa'in. ²⁴Je Saulo naapa achiküt tü naa'inreekat na wayuukana näka. So'uka'i je sa'wai, ko'ulujunayaa müüsü wane'ewai sükua natüma so'u sükulaatse tü pueulokat shi'iree nüntüin ne'ipamuin süpüla no'utajachin naa'in. ²⁵Shiasa'a sa'wai, na anoujashiikana, nashakatirakalaka nia sulu'u wane shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpücho'umüin tü sükulaatsekat. Isaichikalaja'aka nia.

Saulo, aküjiraashi nüchikü Jesús wanaa namaa

na Aluwataaushikana

²⁶Je nüntapa Saulo Jerusalénmüin, kee'ireeyaaatsü naa'in kotteein nia namaa na anoujashiikana chajanakana cha'aya, akanasa'a nnojolüin nanoujain sünain nünoujashichipain. Mmolojokalaka naya napiüshua'a neema süka

ayatayaayüli'inya nia naashin sünain olojoo nachiirua. ²⁷ Je niakalaka o'unirüün nia Bernabé nanainmüün na Aluwataaushikana. Nüküjakalaka Bernabé namüün nüchikü Saulo sünain ni'rün chi Senyotkai sünain naashajaain chi Senyotkai nümaa sulu'u süpüna Damasco. Otta nüküjain namüün sünain nüküjuun Saulo nüchikü Jesús cha'aya Damasco sümaa yalayalashantain ma'i naa'in sünain aküjaaj.

²⁸ Makattüichikalaja'aka Saulo yala Jerusalén. Namaakuu namüishi joo nia. Je aküjashi nia nüchikü chi Senyotkai sümaa yalayalain ma'i naa'in, eepünaale nia namaa. ²⁹ Otta aashajaashi nia nüchikü chi Senyotkai sünain naa'ayajiraain ma'i namaa na judío aashajaashiikana pütchi griego. Shiasa'a sünainjee tia, no'uteekalaka naa'in. ³⁰ Nayasa'a na anoujashiikana, natüjaapa saa'u tü aa'inneekat nüka Saulo, no'unirüün nia Cesareamüün, je yalejee najütüni nia chamüün Tarsomüün.

³¹ Jimatakalaka saa'in mmapa'akat namüün na anoujashiikana napiühua'a chajanakana sulu'u tü mmakalüirua cha'aya Judea, Galilea otta Samaria. Akatsinraasü ma'i naa'inrua sünain nanoula sünain kojutüün chi Senyotkai natüma waneepia. Je sükajee nükaalinjain naya chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshii naya sulu'u nokojuyalaain ma'i.

Anashi Eneas nütüma Pedro

³² Je mapa Pedro, o'unanajüshi sulu'upünaa wane'ewai sukua noumain na anoujashiikana sünain waraitaa naa'u. Je antatataalain nia nanainmüün na kepiakana sulu'u tü pueulo kanüliakat Lida. ³³ Je yala, nünta anainchi wane wayuu

oukta asa'achi je oukta atünachi, kanüliashi Eneas. Eeichi nia mekiisalu juya sünain ju'letaa.

³⁴ —Eneas, ipütamaapa! Anaichipa pia nütüma Jesucristo. Pükotchajaa puju'lejia —nümakalaka Pedro nümuün.

Je so'ujee tia, atamataashi Eneas.

³⁵ Je süka anaichipain joo nia shi'rüün tü wayuukolüirua chajatkat sulu'u Lida otta sulu'u tü mmakat Sarón, anoujashii joo naya nünain chi Senyotkai.

Aso'iraasü saa'in Dorcas nütüma Pedro

³⁶ Je sulu'u wane pueulo miyo'u kanüliasü Jope, eesü wane wayuu anoujasü kanüliasü Tabita, je süka pütchi griego, "Dorcas" müüsü. Je tü wayuukat, aa'intsü waneepia kasa anasü sünain sükaalinjain na wayuu müiliashiikana. ³⁷ Shiasa'a so'u wane ka'i, antüsü ayuulii sünain, je mapa, ouktakalaka shia. Je süchikjee so'ojinnüün, e'ikajaanüüsü shia sulu'umüün sütaiijia tü iipünaajatkät miichi, süka paa'uwaan tü shipiakat. ³⁸ Je Jope, ka'yatüsü su'unalut sünainjee Lida eere Pedro. Shiasa'a na anoujashiikana, süka natüjaain naa'u sünain yalain nia, naluwataakalaka pihamashii wayuu süpüla maa nümuün: "Jalia'aya waya. Anashia pu'unüle wamaa joolu'uchon Jopemüün, eemüün na wawalayuu ajütakana waya".

³⁹ Je o'unamaatiushi joo Pedro namaa. Mayaashi antüün nia, e'ikajaanüshi eemüün tü ouktüsükat. Je yala eeshii nüpüla wane jieyüu oukta a'wayuusechii. Noutkajaakalaka joo nia sünain na'yalajüin ma'i je sünain neel'iyatüün nümuün tü nashe'in

saainjanainkat paala Dorcas
namüinrua kataiwa'aya so'u.
⁴⁰Nujuittirün joo Pedro naya
napüshua'ale'eya. Je achuntüshi
joo nia nümüin Maleiwa sünain
nüsapainkain. Keraapa nia
süchikijee achuntaa, apalaitaashi
sünainmün tü ouktüsükat sünain
nümüin stümüin: "Pütamaa, Tabitaa".
Shiasa'a shiakat, sujutaliün joo
tü so'ukot. Je mayaashi shi'rün
Pedro, süikkalaakalaka. ⁴¹Shiasa'a
naapaakalaka shia sajapü'ipa sünain
nütamate'erüin. Je neenakakalaka
na anoujashiikana namaa na jieyuu
ouktä a'wayuusechiikana süpüla
nii'iyatiün shia namüin sümaa
katüin so'u. ⁴²Je a'walakajaasü
süchikü sulu'upünaa süpüshua'a
tü pueulokat Jope. Je wainma
wayuu, anoujasü sulu'ujee nünain
chi Senyotkai. ⁴³Makatüshi Pedro
kojuya ka'i sulu'u Jope nipialu'u
wane wayuu akuttiirajüi kanüliashi
Simón.

Cornelio, aluwataashi nünain Pedro

10 ¹Eishi wane wayuu
kanüliashi Cornelio cha'aya
sulu'u tü pueulokat Cesarea. Je
nia, sülatülashi poloo shikii surulaat
sünainjee tü waneekat shi'ipapa'a
surulaat romano chakat Cesarea, tü
kanüliakat Italiano. ²Je nia, wayuu
keisalashi sümüin nükuaiippa nu'upala
Maleiwakai. Je kojutshi Maleiwakai
nütüma otta natüma napüshua'a na
eekana nipialu'u. Je aapawaishi nia
neerü süpüla akaalinjiaa na judío
müliajüshiikana otta aashaja'awaishi
nia waneepia nümaa chi Maleiwakai.

³Shiasa'a so'u wane ka'i aliika
ka'ikat, nii'iyataakalaka wane
aapiee nümüin, nüma'anajeejachi
Maleiwakai. Ni'rashantain ma'i süka

no'u sünain ekerolaa nünainmüin
eejachire nia. Nümakalaka chi
aapieekai nümüin:

—Cornelioo.

⁴Je Cornelio, yalaichija'a
nia chüntüin no'u nünain.
Nüsouktakalaka nümüin sümaa
tüntüin ma'i naa'in:

—¿Kasa wayuu, laülaashikalee?
Naashajaakalaka aapieekai
nümüin nüchukua'a:

—Anashiisü nümüin Maleiwakai
paashajaain nümaa otta pükaalinjin
tü müliajüsükat. ⁵Je joolu'u, püjüta
pümata wayuu chamüin Jopemüin
nasaajaiwa wane wayuu kanüliashi
Simón, chi Pedro münakai.

⁶Katunküleshi nia nipialu'u wane
niisholia, akuttiirajüi, kepiakai
sotpa'a palaakat.

⁷Niasa'a Cornelio, nu'unapa
chi aapiee aashajaashikai nümaa,
neenajakalaka piamashii na
nüchepchiakana otta waneeshia
surulaat no'uluku na nümaatalakana
aa'in, keisalashi sümüin nükuaiippa
nu'upala Maleiwakai. ⁸Je süchikijee
nüküjain namüin süpüshua'a tü
ni'rakat otta tü nüküjakat chi
aapieekai nümüin, nüjütakalaka
naya Jopemüin.

Tü kasa ni'rakat aa'in Pedro

⁹Shiasa'a wattä'amüin, kale'o
ma'i ka'ikat, Pedro cha'aya
Jope, wanaa sümaa nalü'ülüün
ma'i na wayuukana sünainmüin
tü pueulokat, nüliikajaakalaka
sünainmüin wane müsü saa'in
süpa'a miichi yaasü saa'ujee tü
miichikat sünain aashajawaa
nümaa Maleiwakai. ¹⁰Süntakalaka
jamü nünain. Nikeekalaka aa'in.
Je süma'inru'u sü'lakajaanün tü
niküinkat, antüsü nünainmüin

wane müsü saa'in lapü.

¹¹ Eerulaatalasü saa'in sirumakat no'ulu'u. Ni'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in wane kuluulu ashakatün süpa'amüin mmakat. Kaalajasü sünainjee tü pienchisükat sot. ¹² Eesü su'uluku mürüt koo'uisükat yaa sulu'u, otta su'uluku tü kasa lemtüsükat mmolu'u, otta su'uluku tü wuchii waawatsükat iipünaa. Eesü su'uluku süpüshua'ale'eya yaa sulu'u.

¹³ Shiasa'a naapakalaka wane pütchi müsü nümüin:

—Pedroo, püüjawaata pikaaawan.

¹⁴ Je nüsouktakalaka Pedro:

—iNnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi eechin teküin eekai süpüla jünüin woulia wayakana judíokana.

¹⁵ Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a:

—Tü eküüli nüpüla japü'ükät paala Maleiwakai, nnojotsü apüla jünajatün maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümuin: Nnojo ayatün "Apüla jünüsü toulia türa" pümuin sümüin.

¹⁶ Je apüniüntua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee, ojoloochijaanüsü tü kuluutkat chai sükua sirumalu'umüin süchukua'a.

¹⁷ Je wanaa sümaa yaain shiiwa'ajaain naa'in Pedro sünain nüchaje'erüin naa'in sünain jamalu'ulüin tü ee'iyalaakat nümüin, nantapaatakalaka na wayuu nuluwanaajalakana Cornelio so'ulu'umüin nipia Simón eejachirenia. Süka nasakijain sünain, nanta anainrü. ¹⁸ Nasakitkalaka sünain emetulüin nanüiktü: "¿Nnojoishi yaain ji'rüin katunkülein wane wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai?".

¹⁹ Je yaataaiwaja'a Pedro sünain aashaje'eraa naa'in sünain tü ee'iyalaakat nümüin shii'iree niyaawatüin saa'u jamalu'ulüin, nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa nümüin:

—Piirakaa, Pedro, anaa apününshii wayuu achajaashii püchikü. ²⁰ Puuntawaataa sünain ashakataa pu'unaiwa namaa. Je nnojo wainmajün paa'in saa'u o'unaa namaa süka tayain kamajalain naya süpüla nasaajüinjachin pia.

²¹ Je ashakatüshi Pedro nanainmüin. Je nümakalaka namüin:

—Taya chi wayuu jüchajaakai achikü. ¿Kasa te'youka amüin jia?

²² Je nasouktakalaka na wayuukana:

—Nüjünala waya Cornelio, chi süläulashikai poloo shikii surulaat romano. Wayuu aa'inrakai tü anasükat je kojutshi Maleiwakai nütüma. Otta na judíokana, naashajaa achikichi nia sünain wayuuin anamia.

Aashajaashire'e wane aapiee nümaa, nüma'anajeejachi Maleiwakai süpüla nüsaajirüinjachin pia nipialu'umüin süpüla aküja tü püküjüinjatkaleje achikü nümüin.

²³ Nisa'a Pedro, nikerotitkalaka naya paülü'ümüin. Atunkaashii naya nüma'ana so'u tia. Je wattamüin, nu'unakalaka namaa. Otta eesü no'uluku na anoujashii Jopeje'ewaliikana o'unüin namaa süpüla nu'uyaajanaa Pedro.

Pedro sünain aküja nipialu'u Cornelio

²⁴ Shiasa'a waneemüin ka'ikat, nantapaatakalaka

Cesareamüin, eejachire Cornelio sünain a'atapajaa naya sümaa nüpuishi otta na nütünajunnuu nnojotkana yalejeein aa'in nuulia, tü naapirüinkalüirua paala.²⁵ Je wanaa sümaa nüntüin Pedro nipialu'ümüin Cornelio, ajuittaashi nia nüpanapa sünain nu'ttiin süka nüsapain yaa nuu'uleepshimüin, shiyaawase kojutüin nia nütüma süka pülashiyaain nia naashin.

²⁶Nümakalaka Pedro nümuin:
—iPütamaa! iWayu'uya ne'e taya wanaa pümaa!

²⁷Nekerotkalaka paülü'ümüin sünain yoottüin naya, eejatüle jutkatüin wainma wayuu nüpüla.
²⁸Shiasa'a nümakalaka Pedro namüin:

—Jiakana, jütüjaan aa'ulu wakuaiippa wayakana judíokana sünain süpüläjünün nüpileerua wane judío aleewainjachin nümaa wane wayuu gentile otta nürütkaainjachin nünainmüin. Akaisa'a nüchiaachipain taya Maleiwakai suulia "Apülajünüsü toulia" tamünjachin aa'in tale'eru'u sümüin jaralu yaa.²⁹Shiaja'a to'unamaata atümalü chejee sünain nnojolin ta'alijiraain wanaa sümaa jüsaajirüin taya. Je joolu'u, tatüjawee aa'ulu sünain kasain jüsaajira apüla taya.

³⁰Nüsouktakalaka Cornelio:
—Eeirü pienchi ka'i süchiruua maja'a ka'i yaa, yaajachi taya tepialu'u aamaja'alüin otta aashaja'alaaín nümaa Maleiwakai. Je nii'iyataakalaka wane aapiee tamüin, kachuwala ashe'inchi ma'i, nüma'anajeejachi Maleiwakai.
³¹Nümakalaka tamüin: "Cornelio, naapüin Maleiwakai pünükü sünain aashajawaa nümaa otta

anashiisü nümuin pükaalinjain tü müliajüsükat.³²Püjüta pümatä wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa nia", nümakalaka pümuin. "Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai sotpa'a palaakat", müşhire'e tamüin chi aapieekai.
³³Taluwataamaatakalaja'aka wayuu pünainmüin süpüla nasaajüinjachin pia. Anasüja'a tü paa'irrakat sünain püntüin. Anaakalaka joo waya jutkatüin nu'upala Maleiwakai süpüla waapajüinjatüin süpüshua'a tü nüküjirüinjatkat pia wamüin.

³⁴Nu'ttakalaka joo Pedro sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:
—Alu'ujasa'a joolu'u, tayaawatütipa aa'u sünain shiimain nnojolüin ko'uin nükuappa Maleiwakai sümüin wayuu.³⁵Wayuu eekai eein sulu'u mmakat süpüshua, kojutkat atüma Maleiwakai otta aa'irrakat tü anasükat, nnojoleerü nüjütaain amaa shia, ja'itairü judío otta nnojorüleje'e judío otta shia.³⁶Akjijashi paala taya: Chi Maleiwakai, nüküjirüitpa nünükü wamüin wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, tü süchikükat anajirawaa aa'in eeinjatkat nümaa nükajee Jesucristo, chi sülaülashikai wayuu süpüshua'ale'eya.³⁷Jüche'ojuje joo süchikü tü alatakat sainküin tü mmakat Judea, o'ttototoolain shia süchikijee nüküjüin Juan nüchikü chi Maleiwakai sümüin wayuu sünain nümuin sümüin: "Anashii müleka juwoutisaajirüle".³⁸Jütüjaan aa'uchi Jesús chi Nazaretje'ewaikai sünain naapünün nütüma Maleiwakai chi Naa'inkai nümuin otta pülaa. Je jütüjaan aa'ulu sünain waraitapü'üin nia sainküin mmakat sünain aa'inraa kasa anasü je sünain

nüshatirüin suulia wayuu tü müliaa
shi'rakat nütüma chi Yolujaakai.
Nainküni tüü süpüla naa'inxüin süka
eejachin Maleiwakai nümaa.

³⁹“Je wayakana, tayakai otta na
waneeinnua eejanakana nümaa Jesús,
we'rajiün sükua süpüshua'ale'eya
tü naa'inxrakat cha'aya Jerusalén
otta sulu'upünaa tü mmakalüirua
eekat wanaa sümaa sulu'u Judea.
Je sükikijee, o'utüna aa'inchi
nia sünain nükachennüin sünain
wane kuruusa. ⁴⁰ Je Maleiwakai,
nuso'ire'era aa'inchi nia so'u apüniin
ka'i je nii'iyate'erüin nia wamüin.
⁴¹ Nnojoishi nia ee'iyataain sümüin
wayukat süpüshua'a. Waya ne'e
nii'iyataaka amüin, wayakana
nüneekatüjüliikana Maleiwakai
süpüla we'rajiünjatüin sükua tü
naa'inxrakat nüka. Shiimain tü
waküjakat nüchikü, süka eküshii
waya nümaa je asüshii waya nümaa
sükikijee nuso'iraain aa'in. ⁴² Je
Maleiwakai, nüjütüin waya süpüla
waküjiinjanain nüchikü Jesús
sümüin tü wayukalüirua süpüshua'a
sünain ni'itaain nia süpüla joyotoo
süpüla kasalajanaa atüma sümüin
saainjala wayuu süpüshua'ale'eya,
türa eekai katayüliin so'u je maa
aka türa eekai ouktüriün. ⁴³ Je
napüshua'a na nüñükimaajanakana
Maleiwakai, naküja achikichi paala
Jesúskai chii, sünain moteerüin
naa'in chi Maleiwakai nükajee,
naainjala chira eekai nünoujain
nünain”.

**Chi Naa'inkai Maleiwa, antüshi
sulu'umüin naa'in**
na gentilekanaya

⁴⁴ Yaataaiwaja'a Pedro sünain
aashajawaa, antala'a müshi chi

Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin
naa'in napüshua'ale'eya na
eejanakana sünain aapajaa tü
pütcikat. ⁴⁵ Nayasa'a, na anoujashii
judíokana antüshiikana nümaa
Pedro, naponojoo amaalu sünain
nüntüin chi Naa'inkai Maleiwa
sulu'umüin naa'in na eejanakana
mayaainje'e gentilein naya.
⁴⁶ Natüjaa aa'u sünain nüntüin, süka
ne'rün naya sünain aashajawaa
süka pütcii naata je sünain a'waajaa
Maleiwakai. ⁴⁷ Shiasa'a nümakalaka
Pedro:

—Saa'in tamüin, woutiiseeshii na
wayukana joolu'u süka kamüin
naya chi Naa'inkai Maleiwa maa aka
wamüin nia. ¿Anasü süka tian?

⁴⁸ Nüjütakalaka naya süpüla
woutiisainjanain saa'u nünülia
Jesucristo. Shiasa'a sükikijee,
nachuntakalaka nümuin Pedro
süpüla makatüinjachin nia namaa
süpüla kojuya ka'i.

**Pedro, aküjashi namüin na
anoujashiikana cha'aya Jerusalén
nachikü na gentilekana sünain anoujaa**

11 ¹Na Aluwataaushikana
otta na anoujashiikana
chakana Judea, naapa achikichii na
gentilekana sünain anoujaa nünükü
Maleiwakai. ²Shiasa'a wanaa sümaa
nüle'ejüin Pedro Jerusalénmüin,
shiyoujünakalaka nümuin tü
naa'inxrakat natüma na judío
anoujashiikana nünain Cristo, na
cho'ujaakana aajüin shi'yote'ennüin
süta wayuu süpüla su'tte'ennajatüin
nütüma Maleiwakai. ³Je
nasakitkalaka nia:

—¿Jamüshi pia chejeekalaka
sünain ayaataa saa'u wayuu gentile
je sünain pikataalain sümaa?

⁴ Je Pedro, nüküjakalaka namüin süpüshua'ale'eya su'ttieepüshijee tü alatakat paala, sünain nümüin namüin:

⁵—Chajachi taya sulu'u tü mmakat Jope. Shiasa'a wanaa sümää taashajaain nümaa Maleiwakai, süntala'a sümäkalaka tanainmüin wane müsü saa'in lapi. Te'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in kuluulu ashakatüin sümää kaalajain sünainjee tü pienchisükat sot chejhee sirumalu'ujee süpa'amüin mmakat eejachire taya. ⁶Tanalaakalaka sümüin süpüla te'rüinjatüin kasain eein yaa sulu'u. Je eekalaka te'rüin tü mürüt miichipa'ajatkat otta tü kasa jashichi kepiakat wuna'ainküin. Je eesü tü kasa lemtüsükat mmolu'u otta tü wuchii waawatsükat iipünaa. ⁷Shiasa'a taapakalaka wane pütchi müsü tamüin: "Pedroo, püüjawaata pikaaivan". ⁸Je tasouktakalaka: "iNnojo, Maleiwaklee! Nnojoishi een teküichin eekai süpülajünün woulia wayakana judíokana".

⁹Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a sünain sümüin tamüin: "Tü eküülü nüplajapü'ükät paala Maleiwakai, nnojotsü apüläjünajatüin maa'utpuñaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümuñin: nnojo ayatüin 'Apülajünüsü toulia türa' pümuñin sümüin". ¹⁰Apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee tia, ojolochijaanüsü süpüshua'a chai sükuu sirumalu'umüin süchukua'a.

¹¹"Wanaa ma'i sümää tia, nantapaatakalaka so'ulu'umüin tü miichikat apünüinshii wayuu aluwataaushi chejhee Cesareajee sünain asaajaa taya. ¹²Je chi Naa'inkai Maleiwa, nümuñshi taya sünain to'unajachin namaa sümää

nnojolüin wainmajüinjatüin taa'in saa'u o'unaa. Je o'unüshii tamaa na aippiruashiikana wawalayuu yaakana joo ji'rüin tamaa. Je wekerotkalaka wapüshua'ale'eya sulu'u nipia chi wayuu asaajitkai taya. ¹³Je nüküjakalaka wamüin chi wayuukai sünain niil'iyataaín wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin cha'aya nipialu'u. Sünain yaain sha'watüin chi aapieekai nü'ütpa'a, nümakalaka nümuñin: 'Püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa chi wayuu kanüliakai Simón, chi Pedro münakai.

¹⁴Nieechi akiijaka pümuñin sünain jamüinjachin pia süpüla pu'ttaainjachin otta napüshua'a na eekana pümaa pipialu'u suulia jaainjala'.

¹⁵"To'ttaiwa'aya ne'e sünain aashajawaa namüin, antala'a müshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in maa aka paala nüntüin sulu'umüin waal'in wayakana judío anoujashiikana. ¹⁶Je yalapünaa, sotokalaka taa'in tü nümakat paala chi Senyotkai wamüin: 'Shiimain sünain nuwoutisaajapü'üin Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünain anain jükuappa tatüma. Woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in', müshi nia wamüin. ¹⁷Süka niain aapiün Maleiwakai chi Naa'inkai namüin, maa aka naapüin nia wamüin wayakana süchikijee wanoujain nünain chi Senyotkai Jesucristo, ejaraikalaka joo taya süpüla touküinjachitaalain nüchikü Maleiwakai?"

¹⁸Je na wayuukana sütuma naapüin tüü, noo'ulaakalaka suulia

ayouja. Na'waajakalaka Maleiwakai sünain namüin:

—Anakaiche ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu gentile, sünain eein nütüma süpüla shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla eeinjatüin shia nümaa waneepia.

Na anoujashiikana cha'aya Antioquia

¹⁹ Na anoujashiikana a'walakaakana paala süpüleerua tü müliaa aa'in antakat noo'omüin súchikijee nu'utünüin aa'in Esteban, o'onuwaashii sainküin mmakat süpüshua. Chatataatsü o'otüin napüshi Feniciamüin, Chipremüin otta Antioquíamüin. Je eepünaale no'otüin, naküja achiküt tü pütschi nüchikümaajatkat Jesús. Akanasa'a nayain ne'e naküja amüin, na judíojiraakana wanaa namaa. Makalaka ne'e na wayuukana griegokana, maküjuuin amüin. ²⁰ Akanasa'a ee'inya wane wayuuinnua na'aka, cheje'ewalii Chipre otta Cirene, antapaatiün Antioquíamüin. Naküjakalaka joo namüin na griegokanaya súchikü tü pütschi anasükat nüchikü chi Senyotkai Jesús. ²¹ Je chi Maleiwakai, nükaalinjain naya süka tü nüüpülainkat. Kaa'ukalaka ma'i tü nanüükükat sümüin tü wayuukalüirua. Kojuyakalaka ma'i wayuu oo'ulaaya makat tü sünoujapü'ükat anain paala süpüleerua anouja nünain chi Senyotkai.

²² Nayasa'a na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén, naapapa nachikü na griegokana sünain anouja cha'aya Antioquía, najütüin Bernabé chamün süpüla analawaa namüin. ²³ Je wanaa sümuaa nüntüin Bernabé

chamüin, talatüshi ma'i nia süka ni'rüin sünain anamiain Maleiwakai namüin na wayuu griegokanaya. Aashajaashi nia namaa napüshua'a süpüla nachecherünjatüin ma'i naa'in sünain ayataa waneepia nüchirua chi Senyotkai.

²⁴ Nükaalijüin naya süka wayuuin nia anamia sümuaa kanoulain ma'i nia otta niain katsün ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Sünainjee tü nüküjakat, anoujasü wainma wayuu nünain chi Senyotkai.

²⁵ Nu'unakalaka joo Bernabé Tarsomüin nii'iree Saulo. ²⁶ Je nüntapa nünain, nümaashi nia Antioquíamüin, eejanale naya kettatiün wane juya natüma sünain outkajawaa namaa na anoujashiikana sünain ekirajaa wainma wayuu. Yalejeesü ma'i Antioquíajee akumalaain tü "cristianos" namünüin na anoujashiikana, "na nümaajanakana Cristo" malu'ut.

²⁷ Je su'unnaa ka'ikat tiairua, eeshii wane wayuuinnua nüntükimaaajana Maleiwakai antapaatiün Antioquíamüin chejee Jerusalénjee.

²⁸ Je wane no'uluku kanüliashi Agabo, nüsha'walaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshiikana sünain nüküjain nükajee chi Naa'inkai Maleiwa sünain süntajateerüin wane ka'i alinjatkat o'u ma'i jamü saa'u mmakat süpüshua. (Ekeraajüsü tü wanaa sümuaa niain joyotüin Claudio cha'aya Roma süpüla aluwataawaa saa'u tü mmakat.) ²⁹ Nayasa'a na anoujashii chajanakana sulu'u Antioquía, "Anakaja'a müleka wanijjiraale wane kasa wakaalinjiajatü na wawalayuu chakana kepiain Judea. We'iteerü tü wainkakaleje ne'e süpüla we'itüin", namajiraakalaka. ³⁰ Makalaja'aka

shia natüma. Najütakalaka tü nakotchajalakat nümaa Bernabé otta Saulo namüin na läülaashiikana napüleerua na anoujashiikana cha'aya sulu'u Judea süpüla neitajünjätüin shia naka na anoujashii eekai müliaain sütümäa tü jamükät.

Ata'ülinnüshi Pedro nütüma Herodes

12 ¹Je su'unnaa ka'ikat tiairua, Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat, nütüjjirtüin joo no'uluku na anoujashiikana süpüla müliajinjätüin ma'i naa'in nütüma. ²Je nu'utira aa'inchı Jacobo chi nuwalakai Juan süka chajaruuta. ³Sükajee ni'rüin Herodes naa'in na judíokanairua sümaa talatüin naa'in süka ouktüichipain Jacobo, nüpüreesajitkalaka joo Pedroya'asa. Je tüü, eesü alatiün wanaa sümaa sükalia tü mi'liraa kanüliakat "Pascua" müniün, ekaanapü'ükät anain tü pan ma'akasatkat soolojia. ⁴Ekerotinnüshi joo Pedro sulu'u püreesaapülekat nütüma Herodes. Je cha'aya kawaariaseshi nia poloo aippiruamüin surulaalüirua sulu'u pienchiwalin shia sünain pachukuatüin naya sünain anajaa naa'u. Je tü jülijakat naa'in Herodes shia naapajachin nikii Pedro süpüla ouktaa no'upala na judíokanairua süchikjee tü mi'lirakat. ⁵Eeshijese'e joo nia sünain a'atapiyouin ma'i nia sulu'u tü püreesaapülekat. Je na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekaliirua, achuntüshii naa'u nümuün Maleiwakai waneepia.

**Ajütüna achikichi Pedro
nütüma wane aapiee**

nüma'anajeejachi Maleiwa

⁶Je aipa'a süpülapünaa tü ka'i saapünajatkat o'u nikii Pedro süpüla

ouktaa, eejaittaa nia atunkajattaa in sa'aka piamasü surulaat sünain kapüin nia süka piamasü kaleena. Je yaakanaja'a na wane surulaatkana waariain so'ulu'u tü püreesaapülekat. ⁷Je antüshi joo wane aapiee nünainmün nüma'anajeejachi chi Maleiwakai. Shiasa'a sulu'upünaa tü püreesaapülekat, warattuuvisi ma'i nütüma. Nüchijinnakalaka Pedro nütüma sünain nu'watüin yaa nüchüipa'anain.

—Pütamawaataa —müshi joo nümuün. Je ajunuujayaaya müsü joo tü kaleenakat nüpüsükat sünainjee najapü.

⁸—Pa'anaa püshe'in je püsapaatse. Joo'uya, pu'una tachiirua —nümakalaka nümuün. Je makalaja'aka shia nütüma Pedro.

⁹Je ajuitüshi Pedro sümaa nu'unüün nüchiiirua chi aapieekai. Je Pedro, nnojotsü nütüjaakai saa'u tü naa'inrakat chi aapieekai sünain shiimüün. Ko'upe'ejayaashi ne'e naa'inru'u. ¹⁰Je o'unüshii naya nalatüin joo tü palajatkat je tü süchiiruajatkat waariapülee eejanale ne'rajüin na surulaatkana. Antüshii naya sünainmün tü puatto'u kachueerakat tü antakat sünainmün tü kaayekat. Je tüü, ojutalaasü ne'e sümüiwa. Ojuitüshii joo naya sünain no'unüün sulu'upünaa wane kaaye. Je yalejechikü, akatala'alaa müshi chi aapieekai nuulia.

¹¹Je Pedro, niyaawatüipta aa'u joo shia. Je müichipa joo nia: "Tatüjaaitpa aa'u joolu'u sünain shiimü'in ya nuluwataa in Maleiwakai chi aapieekai süpüla nujuittirüinjachin taya najapulu'ujee Herodes otta suulia tü kasa naa'inrajatkat na judíokana takä".

¹²Je nütüjaapa saa'u Pedro tüü, o'unüshii joo nia shipialu'umüün

María, tü niikat Juan, chi Marcos münakai. Je eejatu wayuuirua wainma jutkatüin shipialu'u
 María sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai.¹³ Je nütaletüin joo Pedro süppotseuo'u tü paatiakat. Süntakalaka wane jintut kanüliasü Rode sünain analawaa nümuin.¹⁴ Je shiyaawatapa nünuükü Pedro sünain asakiraa, awataasü paälü'ümüin süpüla süküjuün nüchikü sünain yalain nia so'ulu'u tü paatiakat. Nnojotsü saa'inru'ukai saa'in sünain sujutalaatüin süka talattüin ma'i shia.

¹⁵—iMamainnasü pia! —möhshii joo naya sümüin.

Je ayatsia shia ichein süchiirua sümaa shiimiin shia.

—Shia ne'e ee tü nujuvakat —möhshii joo naya.

¹⁶ Je ayatshia ataletüin ma'i Pedro. Nojutat namüsüja'a tü pottonkat nüpüleerua. Mayaashi ne'rüin nia, patatshii ma'i nayairua.

¹⁷ Nüchuntüin Pedro süka najapü namüin ko'uko'ulüinjanain. Nüküjin joo tü nükuaippakat sünain nujuittiruin nia chi Maleiwakai sulu'ujee tü püreesaapülekat. Je nümöhshii naya'aya:

—Jüküja süchikü tüü nümuin Jacobo je na wanee wawalayuukana. Je ojuittushi joo nia yalajee yala.

¹⁸ Je ja'yupu shia, yoota'ain müsü joo tü surulaatkallüirua. Nnojotsü nayaawata aa'u sünain jamiün nükuaippa Pedro.¹⁹ Nüchaje'era achikichi joo nia Herodes, je nnojoishi antüna anain joo nia. Je süchikijee, asakijinnöhshii na surulaatkana nütüma. Je keraapa süchikü nüsakijiruin naya, nu'utira aa'inchii joo naya sünainjee isain Pedro nama'anajee. Süchikijee

mapa, ojuittushi Herodes Judeajee sulu'umüin Cesarea süpüla kepiaa chamüin.

Ouktüshi Herodes

²⁰ Je Herodes, jashichishi ma'i namüin na wayuukana kepiakana sulu'u tü pueulokalüirua Tiro otta Sidón. Nayasa'a na wayuukana, paa'lwjiraashii joo naya süpüla su'unüinjatüin no'uluku nüma'anamüin sünain achuntaa nümuin anawaa nümaa. Süka jamüin, tü eküülli ekünakat sulu'u Tiro otta Sidón, sulu'ujeejatia ne'e tü mmakat nuluwataakat alu'u Herodes. Je nantapa, süka jashichishin Herodes namüin, niakalaka neme'era aa'in palajana chi wayuu ni'ipajachikai sünain tü a'yataawaakat kanüliakai Blasto. Je nükajee niakai, eekalaka süpüla nachuntüin anawaa nümuin Herodes.

²¹ Nisa'a Herodes, ni'itaakalaka wane ka'i napüla naashajaainjatkat o'u namaa. Je so'u tü ka'i ni'itaakat, na'atüin wane ashe'inyüü anasü ma'i süpüla nüikkalaain saa'u tü niinasekat joyotopü'ükät aa'u nia süpüla aluwatawaa. Je nüküjakalaka wane pütchi namüin na wayuukana süpüla naapajii shia.²² Je süpüshua'a tü eejatkallüirua sünain aapajaa, su'waatayaa sümakalaka sünain sümüin: "iChi aashajaakai, nnojoishi wayuun, maleiwan!"

²³ Je wanaa ma'i sümaa, ayuuijaakalaka Herodes nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai süka kapülain naa'in Herodes nu'waajünün sütüma tü wayuukalüirua nuulia Maleiwakai. Sükajee tia, oukta'alakalaka nia sütüma jokoma.

²⁴ Je nünüükü Maleiwakai, ayurulaataalasü sünain aküjünaa süümüin wayuu.

²⁵ Je kettaapa nütüuma Bernabé otta Saulo tü a'yatawaa aapünakat najapulu'u, tü e'ikajawaakat neerü Jerusalénmüin, ale'ejüshii naya yalejee Antioquámüin nachukua'a sünain namaain Juan, chi Marcos münakai.

**Ajütünüshii Bernabé nümaa
Saulo süpüla o'unaa**

*sainküin mma sünain
aküjaa nüchikü Cristo*

13 ¹ Je na'aka na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquia, eejatü wayuuirua aapirülii wayuu süka nünüükü chi Maleiwakai otta wayuuirua ekirajülii wayuu sünain sükuaippainjatkat sünain anouja. Eejachi makai aka Bernabé, Simón chi Niger münakai, Lucio chi Cireneje'ewaikai, Manaén chi nümaajachikai Herodes tepichijaiwa'aya naya (chi Herodes, sülaülashikai Galilea paala), otta wane eejachika nia Saulo. ² Je so'u wane ka'i wanaa sümaa yaain naya sünain a'waajaa chi Maleiwakai otta sünain aamajaa, nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa namüin: "Jükatala tamüin Bernabé otta Saulo süpüla tü a'yatawaa teenajakat apüla naya". ³ Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai otta naamajüin, ne'itaakalaka najapü naa'u shiyaawase naikkale'ennün sünain tü a'yataawaakat. Je ajütünüshii naya natüma sünain tü a'yataawaakat.

Anoujaichipa chi sülaülashikai Chipre

⁴ Sünain najütünüin nütüuma chi Naa'inkai Maleiwa, o'unaaja'a

namüin chai nakua Seleuciamüin. Je yalejee naapaaín wane anua chai nakua Chipremüin, tü mmakat pasanainkat sünain palaakat. ⁵ Je nantapa chamüin, ashakanuwaashii naya sulu'umüin tü pueulokat Salamina. Je yala o'ttüşii naya sünain aküjaa nünüükü chi Maleiwakai sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judíokana. Je eejachia Juan chi Marcos münakai namaa sünain akaalinjaa naya.

⁶ Na'üta achiküt joo süpa'a Chipre süpüshua'a, antapaatashii naya sulu'u tü pueulokat Pafos yala'aya ne'e sulu'u Chipre. Je yala nanta anainchi wane wayuu judío ouutshi kanüliashi Barjesús. Je nia, wayuu alaa ma'i, aküjüyaataatshi nünüükü Maleiwakai naashin. ⁷ Je nia chajaitaa apashii nümaa chi wayuu romanokai sülaülashikai Chipre kanüliakai Sergio Paulo. Sergio Paulo, nia wane wayuu kekiishi ma'i. Neenajitkalaka Bernabé otta Saulo süka naapajeein ma'i nünüükü chi Maleiwakai. ⁸ Niasa'a chi ouutshikai, Elimas münakai (tü "Elicas" makat, "ouutshi" malu'ulu), nnojoliishii nuu'ulaweein naya sünain aküjaa tü pütcikat suulia nünouja'alajüin chi laülaashikai. ⁹ Niasa'a Saulo, chi Pablo münaka'iya'asa, sünain niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, niirakaakalaka süpüla maa nüümüin:

¹⁰—iWayuu pia alaa, wayuu pia kama'ürai, müshi aka pia chi Yolujaakai sünain me'rüinyeein kasa anasü! Ayatshi pia waneepia sünain alajaa tü akuaippaa lotüsükat ni'itaakat Maleiwakai süpüleerua wayuu. ¹¹ Je saa'u tia, süsalainjachi joo pia nütüma chi Maleiwakai. Antajatü wane mo'uaa pünainmüin,

nnojoleetkalaka pi'rün süpüla jera ka'li nuwarala chi ka'ikai.

Shiasa'a yala'aya wanaa sümaata, müsata müsata müsü tü mmakat no'ulu'u Elimas. Mo'ukalaka nia. Lemta'ain müşi joo nia sünain achajawaa wayuu ajattüinjatkat nia süka mo'uichipain nia.¹² Je chi laülaashikai, ni'rapa tüü, anoujashi nia. Kapülasü ma'i naa'in tü nüchikükät chi Senyotkai.

**Pablo, aashajaashi nüchikü
Jesús cha'aya Antioquía**

sü'ütpa'a Pisidia

¹³ Je Pablo namaa na nümaajakanaka, naapaaín anuakat Pafosjee, o'unüin naya Pergemüin, cha'aya sulu'u tü mmakat Panfilia. Je Juan Marcos yala, nüpüütin naya. Ale'jeashi nia nuchukua'a Jerusalénmüin.¹⁴ Je yalejee Pergejee alatüshii naya chai nakua eemüin wane pueulo kanüliasü Antioquía chakat sü'ütpa'a tü mmakat Pisidia. Je yala Antioquía, o'unüshii naya, so'u tü ka'li neemeraakat o'u na judíokana, sulu'ümüin tü ekirajüleekat na judíokana je naikkaajaakalaka yala.¹⁵ Je süchikjee saashaje'ennüin shi'ipa tü nüshajalakat Moisés otta na nünükimaajakanaka Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, na sülaülashiikana tü ekirajüleekat, nachuntakalaka nümuín Pablo otta Bernabé nayainjanain aashajaain. Müshii naya namüin:

—Wa'lemüinyuwa, müleka eere wane pütchi jümüinjatkat wamüin süpüla akaalinjia waya, eesü süpüla jümüin joolu'u.

¹⁶ Nütamaakalaka Pablo sümaaja'a nüchuntüin süka najapü

yüü'üyüluinjanain naya. Müshi nia namüin:

—Wa'lemüinyuuiinnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, jaapaja tanüükü.

¹⁷ Chi Maleiwa Wamaleiwasekai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, nükatalüin na watuushinuukana nüpüla. Wattasü naalin otta kanüliashaatashii naya nütüma chaiwa'aya naya kepiain Egipto, tü mma naatakat koumainshi. Je mapa, niyu'lüin naya süka nüpülain sulu'ujee tia mmakat.

¹⁸ Mayaainje wainmain tü kasa mojusü noo'ulakakat nümuín chi Maleiwakai, ayatshia nia aa'inmajüin naya cha'aya sainküin tü isashiikat süpüla pienchi shikii juya.¹⁹ Je Maleiwakai, naja'ttirün akaratshisü shi'ipapa'a wayuu saa'u suumain sulu'u tü mmakat Canaán süpüla naapajatüin shia namüin na watuushinuukana süpüla noumainjatüin.²⁰ Alatüsü 450 juya naa'u Maleiwakai sünain aa'inraa süpüshua'a tüü.

“Shiasa'a mapa, ni'ita'awalin Maleiwakai wane wayuu nekiipü'üjanain soo'omüin tü na'ünütükalüirua otta süpüla akumajaa nakuappa eepa wane mojujrawaa. Lailaayuushii naya nütüma chi Maleiwakai sünainmüinre'eya nüka'iya Samuel, chi nünükimaajachikai.

²¹ Nachuntakalaka na watuushikana wane wayuu süpüla aluwataawaa naa'u sulu'u tü mmakat.

Ni'itaakalaka Maleiwakai Saúl, chi nüchonkai Cis, namüin. Wane wayuu nia Benjamín e'irukuchi. Je chii, eeshi sünain aluwataawaa naa'u süpüla pienchi shikii juya.

²²Niyu'lakalaka nia Maleiwakai
mapa suulia tü ni'yataainkat,
niakalaka David ni'itaain niil'iraka.
Aashajaashi Maleiwakai noo'opünaa
David sünain müin nia: 'Te'rüin
nünain David, nüchonkai Isaí,
sünain waneein wayuu nia
anashi tamüin otta naa'inreerüin
süpüshua'a tü kasa tacheekakat
nüpüleerua'.

²³"Sa'akajee nuu'uliwo'u chii,
ni'itaain Maleiwakai wane wayuu
süpüla o'tte'eraa wayakana
nuu'uliwo'ukana Israel, maa aka
tü nümatüjütkat paala süka wane
nünükü pansaasü. Je chi wayuukai,
nia Jesús. ²⁴Nnojoliwa'aya
nu'ttünin Jesús sünain a'yataawaa
sa'aka wayuu, eweetüshi Juan
nüpüleeruajee sünain aküjaanamüin
na nuu'uliwo'ukana Israel sünain
nayaawajaainjanain suulia naainjala
otta nawoutisaajününjanain
shiyaawase shii'iranajaaitpain
naa'in. ²⁵Nikeraajeematapa Juan
sümaa tü ni'yataainkat, müshi nia
sümuin tü wayuukalüirua: 'Taya
jaajüin chi wayuu ja'atapajakai
nünainjee Maleiwä, Nnojoishi
tayain. Iseeyü'iya nia tachiiruajee.
Je kojutshi ma'i nia toulia. Je süka
kojutünin ma'i nia toulia, nnojoishi
taya wanaapünaain sümaa asüüttaa
saalaja nüsapaatse', müshi nia
sümuinrúa.

²⁶"Wa'lemünyuwaa,
nuu'uliwo'ukana Abraham otta
jiakana gentilekana kojutkana
atüma chi Maleiwakai, tü pütcikat
süchiktümaajatkat tü o'tte'eraakat
nütüma Maleiwä, antinnüsü wamüin
wapüshua'ale'eya wayakana.
²⁷Na wayuu kepiakana Jerusalén,
nama'ale'eya na aluwataakana
naa'u, nnojoishi nayaawatünin aa'u

Jesús sünain niain aküjünün achikü
natüma na nünükimaajjanakana
Maleiwa sulu'u tü nashajalakat, tü
aashaje'ennawaikat süka'yo'uwai
tü eemerawaakat sulu'u tü
ekirajüleekaliirua. Wanaa sümaa
no'utirüin naa'in Jesús, mayaainje'e
nnojoliin nayaawatünin saa'u, shia
ekeraajaka natüma tü namakat
na nünükimaajjanakana Maleiwa
noo'opünaa Jesús. ²⁸Mayaainje'e
nnojoliin nantünin sünain
naa'inrüin Jesús tü kasa anakaleje
süpüla o'utünaa anainjee naa'in,
nachuntü'inya ne'e nümüin Pilato
nu'utrajachin naa'in. ²⁹Mapa
süchikijee, shikeraaja'atpa natüma
süpüshua'a tü kasa aküjünakat
nüchikü sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa, sünain
münjinatünya nükuaiippa atümaa,
nashakatirüin nia sünainjee tü
kurusakat süpüla nojotüin nia.

³⁰"Otta Maleiwakai, nüso'ire'era
aa'linchi nia süchikijee ouktaa.

³¹Je süpüla kojuya ka'i, Jesús,
ee'iyata'awaishi nia namüin na
wayuu nümaajanakana paala
sünain nüntünin chejee Galileajee
Jerusalénmüin. Naya wayuukana,
naya aküjaka'aya nüchikü wamüin
wayakana judíokana maa'ulu yaa.

³²"Anaakalaka joo wayakanaya'asa
sünain aküjaan jümüin süchikü wane
kasa anasü ma'i: Tü kasa nüküjakat
achikü paala Maleiwakai süka
wane nünükü pansaasü namüin na
watuushinuukana, ³³nikeraajüin
shia joolu'u wamüin wayakana
oo'uliwo'uukana. Nikeraajüin
shia sünain nüso'ire'erüin naa'in
Jesús, maa aka tü sümakat nünükü
Maleiwakai noo'opünaa Jesús, tü
ashajünakat sulu'u Salmo piama:
'Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia
su'upala wayuu süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin
saa'u süka piain tachoin'.

³⁴"Aashajaashi Maleiwakai paala
soo'opünaa tü nüso'ire'erajatüin
naa'in sückikjee ouktaa, süpüla
müichijachin nia nnojolin ouktüin
nuchukua'a. Müshi nia mayaa:

'Taa'linreerü jümüin süpüshua'a
tü kasa anashaatasü ma'i
taküjakat achikü nümüin
David süka wane tanüükü
pansaasü'.

³⁵"Shiima'inya tüü, süka müinya
wane Salmoyaan:

'Nnojoleerü puu'ulaain ittuin
ni'iruku chi Maainjalasaikai
pi'itaakai süpüla a'yataawaa
pümuin'.

³⁶"Pütchikat tüü, nnojotsü
aashajaain nüchikü David. Süka
jamüin, David, a'yataashi namaa
sünain aluwataawaa naa'u na wayuu
eejanakana nüka'iy'o'u, maa aka tü
ni'itaakat Maleiwakai nüpileerua.
Ouktüshi mapa sückikjee je
ojoitünüshi na'aka na nüpuñshikana.
Otta nia, ittuüstü tü ni'irukukat.

³⁷Oo'ulaka Jesú, chi nüso'ire'erakai
aa'in Maleiwakai, nnojotsü ittuüin tü
ni'irukukat.

³⁸"Wa'lemuinyuwa, jütüja
jü mata saa'u wane kasa: Sükajee
tü naa'inrakat wayuukai chii,
eesü süpüla motüin naa'in chi
Maleiwakai jaainjala. Shiakalaka
shia tü anuu aküjünin jümüin.

³⁹Mayaainje'e juu'ulaküin jaa'inruiin
tü kasa nuluwataakat anain Moisés,
nnojoishii jia anajiraain nümaa chi
Maleiwakai sütuma. Alu'ujasa'a
nükajee Jesú, chi eekai nünoujain
nünain, anajiraajeechi nia nümaa
Maleiwa. ⁴⁰Jalia jia suulia sülaniin

jümüin tü münakat sulu'u tü
ashajuushi nashajanainkat na
nünükimaajanakana Maleiwa, tü
makat:

⁴¹'Jirakaa jiakana mojutkana
atüma nünükü Maleiwa.
Alü'ütsü süpüla sainkuuin
jaal'in otta süpüla
jaja'lajaainjanain.

Süka jamüin, wanaa sümaa
jüka'iyä, taa'linreerü wane
kasa keemasü ma'i.
Ja'litataairü aküjünin jümüin
jamüin ma'i tü sükuappakat,
nnojoleeria ne'e jünoujain',
müsü tü ashajuushikat'.

⁴²Je sückikjee keraain nünükü
Pablo, wanaa sümaa nujuittaain
nümaa Bernabé sulu'ujee tü
ekirajüleekat, sückuntünakalaka
namüin sünain nale'ejüinjanain
nachukua'a so'u tü süka'iyakat
eemerawaa anteetkat so'umüin
wane semaanakat süpüla
naashajaainjanain soo'omüin tü
pütchikat namüin. ⁴³Je sujutaapa
tü jutkataakat, kojuya no'uluku na
judíokana otta na kojutkana atüma
chi Maleiwakai eekai nekerotshiin
sünainmüin tü akuaippaa
nakuappakat na judíokana nümüin
chi Maleiwakai, oushikajaashii
nüchiirua Pablo otta Bernabé. Je
Pablo otta Bernabé, naashajaakalaka
namaa süpüla nanoujamaatüinjanain
nünain Jesú süpüla ayatiinjachin
anamiaain chi Maleiwakai namüin.

⁴⁴Shiasa'a so'u süka'iyä tü
eemerawaakat so'umüin wane
seamaanakat, watta saalin wayuu
sulu'ujeejatkalüirua süpüshua'a tü
pueulokat Antioquía outkajaain
süpüla aapajaa nünükü chi
Maleiwakai. ⁴⁵Nayasa'a na judío
manoujainsaliikana, achunjasü

ma'i naa'in süka ne'rüin wainma wayuu jutkattün sünain aapajaa. Mojukalaka nanükü sümün tü nüküjakat achikü Pablo. Müshii naya:

—iTü saashajaakat tü wayuwa'atakat, sa'alain ne'e! iWayuu kaashajaarat ne'e! —müsühii naya nümuin sünain naa'ayataain ma'i naa'in süka tü nanükükät.

⁴⁶ Je Pablo nümaa Bernabé, nasouktakalaka ne'ipajee sümää nnojoliin mmotkai naa'in neema. Müshii naya namüin:

—Jiayaaje'e nüchuntaaka wamüin chi Maleiwakai, jiakana judíokana, sünain jiajinjanain waküja amiün palajanale'eya nünükü Maleiwa. Anaakalaka jia sünain ee'iyataa jükuappa sünain jiyouktün shia wamüin, sünain müin jia aka sükuaippa wayuu eekai nnojoliin süpülajatüin ee'iranajawaa aa'in süpüla einjatüin shia nümaa Maleiwa waneepia. Nayataainapajasa'a joo wojuantaaka anainmüin, na gentilekana. ⁴⁷ Watüjaaa aa'ulu sünain shia in kee'ireein naa'in chi Maleiwakai waal'irüin shia, süka sümün nünükü tü nüshajitkat paala noo'opünaa chi O'tte'erükai:

“Te'itaain pia maa aka saa'in wane luusa sümün tü gentilekalüirua, süpüla sütüjaainjatüin saa'u tü shiimainkat, süpüla piainjachin o'ttaain akajee tü wayuukalüirua sainküin tü mmakat süpüshua'a chamüinre'eya saja'ttapshimüin”.

⁴⁸ Nayasa'a na gentilekana, naapapa joo tüü, talatüshii ma'i naya sünain namüin: “iAnata'aleesüja'a

nünükü chi Maleiwakai!”, müshii naya. Je nanoujakalaka napüshua'a na eekai süpülajanatüjüli'inya ee'iranajawaa aa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla eenjanain naya nümaa waneepia.

⁴⁹ Ayurulaasü ma'i süpo'u tü nüchikükät chi Senyotkai sünain aküjünaa sulu'u süpüshua'a tia mmakat. ⁵⁰ Nayasa'a joo na judíokana manoujainsaliikana, nasakaain na jieyyu kojutkana atüma chi Maleiwakai sulu'u wayuuin kojutshii atümaa naya sulu'u nakuaippa otta tü tooloyuu miyo'uyuukalüirua sulu'u tü pueulokat süpüla müliaatajüinjatüin joo naa'in Pablo otta Bernabé natümairua. Ajünajaanüshii naya natüma sulu'ujee tia mmakat. ⁵¹ Je Pablo otta Bernabé, ojuitüshii naya sulu'ujee tia mmakat sünain no'otojooin tü mmakat sünainjee noo'ui namal'ichikü shiyaawase namüin: “Nnojotsü wasirütpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e”. O'unaaja'a namüin sulu'umüin tü pueulokat Iconio. ⁵² Je na wayuu eekai nanoujirüin cha'aya Antioquia, talatapüishii ma'i naya. Je chi Naa'inkai Maleiwa, katsüinshi ma'i nia naa'uirua süka eein nia namaa.

Pablo nümaa Bernabé, aküjashii tü pütcikat cha'aya Iconio

14 ¹ Cha'aya Iconio Pablo nümaa Bernabé, ekerotshii naya sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana maa akaapü'ü nekerotawaipü'üin eepünaale naya. Je yala naashajaakalaka nüchikü chi Senyotkai Jesús. Je sütümajee tü naashajaalakat, anoujasü kojuya wayuu, makat aka wayuu judío otta wayuu

gentile. ²Nayasa'a na judío eekai nayouktüin süchikü tü anoujaakat, nashüküjün na gentilekana noo'omüin na anoujashiikana shii'lree letüinjanain naya naa'in. ³Je sükajee tia, makatakalaka na piamashii Aluwataaushikana yala so'u kojuya ka'i. "Naaja'a wakuaippa nütüma chi Senyotkai", müşhii naya sünain aküja sünain nnojoliin mmolüin naa'in. Je chi Senyotkai, sükajee naapüin pülaa namüin, nüpansaajüin ma'i tü namakat süchikü sünain anamiain nia sümüin wayuu. Eekalaka süpüla naa'inruijinjatuin nayakana nütüma tü kasa niil'yatakakat aka nüpülin chi Maleiwakai otta tü kasa nütüjifikat apüleerua niakai nümüiwa. ⁴Je tü wayuukalüirua kepiakat sulu'u tü pueulokat, akatajiraasü shiairua: waneeirua namaasü na judíokana otta waneeirua namaasü na Aluwataaushikana.

⁵Nayasa'a joo na judíokana otta na gentilekana, pansaajiraasü nanüükü namaan na nalaülashiikana nikiyetea Pablo nümaa Bernabé süpüla müliajinjanain naya natüma otta na'ina'alüinjanain naya süka ipa. ⁶Je Pablo nümaa Bernabé naapapa süchikü tüü, a'luwataashii naya chai nakua sulu'umüin tü pueulokat Listra otta Derbe sulu'u tü mmakat Licaonia otta sulu'umüin mma eekai sü'ütpünaain, ⁷eejanale naya ayatüin sünain aküja nüchikü chi O'tte'erüikai.

**A'waajüneeshi Pablo nümaa
Bernabé sütüma**

tü wayuukalüirua cha'aya Listra

⁸Je cha'aya Listra, eejachi wane wayuu masa'asai. Nnojoishi eeichin

awara'iraain süka matüjüli'inya nia jemeliwa'aya. Je chi wayuukai, eejaittaa joyotüin, ⁹aapaja'alüin tü naashajaalakat Pablo. Je Pablo, niirakaakalaka nümuin. Ni'rapa sünain naapüin naa'lín sünain eein süpüla niiyajünün, ¹⁰nümakalaka nümuin sünain emetuluin nünuükü:

—iPtamaa, pu'tta süka puu'uipa'a!
Niasa'a chi wayuukai
nütamaapüunaakalaka sünain
nuwattüin mmolu'ujee sünain
nuwara'irale'einya. ¹¹Nayasa'a na
wayuu eejanakana yala, ne'rapa
tü naa'inrakat Pablo, na'waatayaa
namakalaka süka tü nanüükükat
Licaonaje'ewatkat, müşhii naya:
—iAshakatüü tü

wamaleiwasekalüirua wanainmüin
sulu'u wayuukuaippalu'uin shiairua!

¹²Je Bernabé, niashi chi maleiwa kanüliakai Zeus natüma, otta Pablo, niashi chi maleiwa kanüliakai Hermes, süka niain aashajaashin.

¹³Niasa'a joo chi sacerdote a'yataaikai nümuin Zeus, chi maleiwayaa chajachikai ka'waajülein sü'ütpa'a tü so'ukot tü ipa sükulaatsekat tü pueulokat, nüntitkalaka paa'airua tooloyuu kanunnaajüsü süsii wunu'u so'ulu'umüin tü pueulokat süpüla nu'utajatuin saa'in, niakai namaan na wayuukana, süpüla na'waajüinjanain na Aluwataaushikana süka.

¹⁴Ottä müşhia Bernabé nümaa Pablo, nayaawatapa saa'u tü aa'inneekat namüin natüma na wayuukana, nasüküijaakalaka tü nashe'inkat, shiyaawase sünain mojushiin namüin tü naa'inreekat na wayuukana. Nekerojookalaka pasanainmüin nanain na wayuukana sünain na'waatün:

¹⁵—Wayuuinnuaa, ¿jamüinjanakai jia jaa'inreekalaka tüü wamuin?

Aashi wayuuayaain waya wanaa jümaa. Otta wayayaa, shia wantaka apüla waküjinjatüin jümüin süchikü wane kasa anasü süpüla juu'ulaainjanainüin suulia a'waajaa kasa eekai müin aka tüü, nnojotkat kasain anain apüla, ju'wanajaainjatüürün shia nüka chi Maleiwa kato'uchikai. Nia kakumalaka tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku.

¹⁶Mayaainje'e paala nnojolüin nüta'ülüin Maleiwakai sükuaippa tü wayuukalüirua sünain saa'irnrüin tü saa'inreekat eekai anain sümünin, ¹⁷nnojoittaapaja'a nia oo'ulaain suulia ee'iyataa sünain jaralin nia sükajee tü kasa anasü naa'inrakat waneepia. Nia'a a'ititka tü juyakat jaa'u, otta nia aapaka tü a'ttieekat jümüin juyapü. Je nia'aya aapaka jümüin tü jikakat waneepia süpüla emirainjanain jia otta talatünjatüin jaal'in.

¹⁸Mayaainje'e naashajaain na Aluwataaushikana tüü namünin na wayuukana, ayatshi'iya naya mache'eyaain suulia tü nanüükükat. Kapüleesü ma'i namüin nountüin nachiaain na wayuukana suulia no'utüin saa'in tü paa'akalüirua süpüla na'waajüinjanain naya süka.

¹⁹Shiasa'a joo nantapaatakalaaka wane judíoinnua chejechikü Antioquájee, tü chakat Pisidia, otta Iconiojee, na anaa a'wanaje'erüin naa'in na wayuukana noo'omüin Pablo nümaa Bernabé. Na'ina'atkalaaka Pablo süka ipa, je süka ouktayaain nia natüma naashin, najaraittakalaaka nia nojutüin anouipa'amüin suulia

tü pueulokat. ²⁰Shiasa'a mapa, nantapa na anoujashiikana, pasanainjaakalaka nia nachikü. Nütamaakalaka je nikerotkalaka nüchukua'a sulu'umüin tü pueulokat. Je waneemüin ka'ikat nu'unakalaka yalejee nümaa Bernabé chai nakua Derbemüin.

²¹Je sükikijee naküjüin nüchikü chi O'tte'erükai yala Derbe, eejanale nanoujirüin kojuya wayuu, ale'lejaashii naya nachukua'a Listramüin. Je yalejee alatüshii naya Iconiopünaa otta Antioquáüpünaa. ²²Je yala sulu'u tü mmakalüirua, nakatsüinjüin naa'in na anoujashiikana sünain namünin namünin: "Anashii müleka ayatüle jia waneepia süchiirua tü anoujaakat. Acheküshii we'rüinjatüin palajana wamülliala naa'ujee Cristo süpülapünaa chainjanain waya mapeena nümaa Maleiwakai eere nuluwataaain". ²³Je Pablo nümaa Bernabé, e'inaajaleeshi'iya wayuu süpüla laülawaa sulu'u wane'ewai sukua tü noutkajaalekat na anoujashiikana. Je sükikijee naashajaain nümaa Maleiwakai noo'opünaa na anoujashiikana sünain naamajüin namaa, ne'itaain naya najapulu'u chi Senyotkai nanoujakai anain.

Pablo nümaa Bernabé, ale'ejüshii nachukua'a Antioquíamüin

²⁴Alatüin nayaja'a sulu'upüinaa tü mmakat Pisidia, antatataalain joo naya sulu'umüin tü mmakat Panfilia. ²⁵Je sükikijee naküjüin nünüiki chi Maleiwakai sulu'u Perge, chakualiishii naya sulu'umüin tü pueulokat Atalia. ²⁶Je yalejee o'otooshii naya sulu'u anua chai nakua Antioquíamüin, tü pueulo

eejeejanale ne'itaanüin paala najapulu'u chi Maleiwakai süpüla anainjatüin nakuaippa nütüma sünain tü a'yatawaakat, tü anuu nekeraajüitpain joolu'u.²⁷ Je nantapa Antioquámüin, noutkajüin na anoujashiikana chajanakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je naküjakalaka namüin süchikü süpüshua'ale'eya tü kasa naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana otta sünain jutatüin süpüla wayuu eekai gentilein nütüma Maleiwakai süpüla sünoujainjatüin nüna'inya.²⁸ Je Pablo nümaa Bernabé, makatüshii naya yala namaa na anoujashiikana so'u kojuya ka'i.

*Aashajawaa soo'opünaa
tü nakuaippainjatkat*

na anoujashii gentilekana

15 ¹Su'unnaa ka'ikat tiairua, nantapaatalaka wane wayuuirua chajeechiküiana Judeajee Antioquámüin sünain ekirajaa na anoujashiikana gentilekana. “Nnojotsü süpüla ju'ttaainjanain müleka nnojoliire ji'yote'erüin jüta maa aka nikirajüin paala Moisés”, namakalaka namüin.² Je Pablo nümaa Bernabé, nayouktüin tü namakat na wayuukana süka nnojolüin lotüin tü nekirajakat anain naajüin. Je naa'ayajiraakalaka namaa. Je mapa ma'i, natüma na anoujashiikana, naneekünakalaka Pablo nümaa Bernabé otta no'uluku namaa süpüla o'unaa eemüin na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana chajanakana Jerusalén süpüla aashajawaa soo'opünaa müleka cho'ujaale namüin na gentilekana tü akuappaa o'yotoonaakat ata.

³Shiasa'a mapa, ajütünüshii naya natüma na anoujashii chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquia. Je wanaa sümaa nalatüin sulu'upünaa tü mmakat Fenicia otta Samaria, naküjakalaka nachikü na gentilekana sünain noo'ulaain suulia tü nanoujapü'ükat anain süpüleerua anoujaa nünain chi Maleiwakai. Je talatüshii ma'i na anoujashiikana sütümä tü naapakat achikü.

⁴Je nantapa Pablo nümaa Bernabé Jerusalénmüin, okotchojooshii na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya namaa na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana sünain asakaa naya. Je naküjakalaka namüin süpüshua'a tü naa'inrakat Maleiwakai nakajee.⁵ Shiasa'a, no'uluku na fariseo anoujainapakaná, nasha'walaakalaka sünain namüin:

—Cho'ujaasü shi'yotoonüin nata na anoujashii gentilekana otta naluwataanüinjanain süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa nuluwataakat Maleiwakai wapüleerua, tü nüshajakat Moisés.

⁶Shiasa'a na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana, noutkajaakalaka süpüla aashajawaa soo'opünaa tü akuappaa nojuittkat achikü na fariseokana soo'opünaa nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana.⁷ Süchikijee wainma naashajiraala, nütamaakalaka Pedro sünain nümüin:

—Tawalayuwa, jütüjaashanta aa'uchi tayama'inka so'uma'a wane ka'l eetaairüja'a kojuya juya süchiirumiin wanaa sümaa nüneeküin taya Maleiwakai ja'akajee süpüla aküjaanüchikü chi O'tte'erükai namüin na gentilekana süpüla nanoujainjana'inya.⁸ Chi

Maleiwakai, atüjaakai saa'u
saa'in wayuu, nütüjaa a'uchii na
gentilekana sünain nanoujainapain
nünain. Müshijese'e naapüin chi
Naal'inkai namüin maa akainka
naapüin nia wamüin süpüla
natüjaanüin aa'u sünain nüchekalain
naya süpüla anoujaa nünain.

⁹Nnojotsü kasain naatain alu'u naya
nümüin Maleiwakai woulia. Uleitpa
naa'inrúa nütüma Maleiwakai suulia
naainjala sükajee nanoula nünain,
maa aka wayakana sükajee wanoula.
¹⁰¿Jamataalainjanakalaka süpüla
jujuya'alüinjatüin naa'in Maleiwakai
sünain jo'oteen wane akuaippaa
naa'u na anoujashii gentilekana?
Akuaippaakat tüü, nnojotsü
wainküriin süpüla wekerajüin
amaa wayakana judíokana,
ja'itakaja'a ne'e na watuushinuukana,
nnojotsüya ne'e nainkün süpüla
nekeraajüin. ¹¹Shiasa wayakana,
wanoujain sünain wo'ttaashiin
nütüma chi Senyotkai Jesús süka
anamiain ne'e nia wamüin, akaaja'a
nayakana, müshii aka wakuaiippa
sünain o'tte'enaa.

¹²Je süttümajee nünükü Pedro,
nako'ulaakalaka na wayuu
eejanakana sünain tü outkajawaakat.
Naapajakalaka joo tü nüküjalakat
Bernabé otta Pablo süchikü tü
kasa nii'iyatakatak aka nüpülain
Maleiwakai otta tü kasa nütüjakat
apüleerua niakai nümüwa, tü
naa'inrakat Maleiwakai nakajee
nayakana sa'aka tü gentilekalüirua.
¹³Je kettaapa tü naküjalakat,
nüsouktakalaka Santiago sünain
nümüin:

—Tawalayuuinnuaa, jaapajapa
tanükü. ¹⁴Simón, nüküjüitpa
wamüin sünain jamüin nükuaippa
Maleiwakai sünain tü palajatkat

sükua nii'iyatüin sünain anamiain
nia sümüin tü gentilekalüirua
sünain naapaina su'uluku süpüla
nüchooinjatüin. ¹⁵Antiraasü
tüü sümaa tü namakat na
nünükimaajakanaka Maleiwakai,
eere nümüin wane no'uluku sulu'u
tü karalouktä nüchikimaajatkat
Maleiwa:

¹⁶“Müsü nünükü chi Maleiwakai:
'Mapeena süchikjee tia,
ale'ejeechi taya
sünain taikkale'erüinjatüin
süchukua'a tü aluwataawaakat
natüma na nüikeyuukana
David ojuichajaakat paala.

Tüü, meerü aka saa'in
tatüma wane miichi
eekai sujuttinnüin otta
shiyalennüin süchukua'a.
Te'itaweechi waneehi nülin
David süpüla aluwataawa,
süpüla ayatüinjatüin tü
aluwataawaakat süchukua'a
nütüma maa aka paala
sümaiwa,

¹⁷ süpüla nachajaainjanain
nüchikü Maleiwakai na
waneeinnua wayuukana
yaakana süpa'a mmakat
süpühua,
napüshua'a na gentilekana
eekai tanEEKÜIN süpüla
tachooin',

¹⁸müshi chi Maleiwakai chi
atiije'erüichipakai saa'u
joolu'u tü kasa nülin'ijakat
achikü sulu'u naa'in
chejeechikü stümaiwa ma'i,
tü anuu nümatüjülin:
'Müinjateerü tatüma
mapeena' ", müshi sulu'u tü
karalouktakat.

¹⁹“Saa'in tamüin anasü müleka
nnojoriüle we'itaain wane kasa

mojushiinjatkat atüma nakuaippa sünain anoujaan na gentilekana ee'irataakana nünainmün chi Maleiwakai.²⁰ Shieesü washajaka namün sünain noo'ulaainjanain suulia ekaa eküüli eekai shikiirain tü a'waaajaakat su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasükät, otta suulia a'lувайраваа nakuaippa sümäa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, otta suulia ekaa süsha mürüt maa aka shi'iruku tü eekai ouktüsün sütümä aülawaa sümäa mayu'ljuuin süsha.²¹ Anashii müleka nekerajüle sümäa tüü, na gentilekana, suulia mojushiin tü nakuaippakat namün na judókana, süka nuluwataaim Moisés sünain nnojolüin saa'innajatüin kasa eekai müin aka tüü. Je, tü nuluwataakat anain Moisés, eetüjulia paala sümaiwa sünain aküünaa sulu'upünaa mmakat süpüshua'a sünain saashaje'ennüin sulu'u tü ekirajüleekat wayakana judókana so'uwaitü kal'i weemeraakat o'u".

Ajütünüsü wane karaloukta namün na anoujashii gentilekana

²² Na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana namaa napüshua'a na anoujashiiikana, anashiikalaka saa'in namün naneeküinjanain wayuu na'akajae nayakana süpüla najüttüinjanain chamün Antioquíamün nümaa Pablo otta Bernabé süpüla aküjae stüchikü tü akuaippaa ne'itaakat nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana. Naneekakalaka Judas chi Barsabás münakai otta Silas, wayuunnaa nemiy'o'use na anoujashiiikana.²³ Je najütakalaka wane karaloukta namaa nayakana, müsü sünükü yaa:

Wayakana Aluwataaushikana je wayakana laülaayuushiikana, juwalayuuukana, wasaküin jia, wawalayuu, jaikana gentilekana kepiakana cha'aya Antioquia, je sulu'u süpüshua'a tü mmakat Siria otta Cilicia.

²⁴ Waapa achikichii na wayuu o'unakana yaajee yaa sünain eke'eja jaal'in otta sünain müin maa'inkai jikii sütümä tü nekirajakat anain. Je naya, nnojoliishii wajünalain.

²⁵ Müshijiese'e paa'invain waya wapüshua'a süka anashiin saa'in wamüin wajütajanain wo'uluku jünainmün namaa na wawalayuu aishiikana ma'i wapüla, Bernabé otta Pablo,²⁶ na nnojoliikana aka'alirajüin nakuaippa suulia ouktaa sünainjee nükuippa chi Wasenyotsekai Jesucristo.

²⁷ Anaakalaka wajütüin Judas otta Silas jünainmün. Je nayakana, shiainjatü namaka jümuin süka nanüükü tü yaakalia ne'e washajüin, shiasa ne'e süpüla sütsüinjanain naya tü washajakat jümuin.²⁸ Anashiisiü nümuin chi Naa'inkai Maleiwa otta wamüin wayakana nnojolüinjatüin wo'otüin jaa'u wane akuaippaa nnojotkat ma'i ja'ijaain suulia tü wamüinjateetkat joolu':

²⁹ maa aka nnojoliinjanain jiküin shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waa{jaa}a su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasükät, otta nnojoliinjanain jiküin süsha tü mürütkalüirua maa'aya aka shi'iruku tü mürüt eekai ouktüin sütümä aülawaa, otta nnojoliinjanain ju'lujiraain jükuippa sümäa wayuu jierü otta

wane jierü nümaa wane toolo.
Müleka jiisalajiraale suulia tüürua,
loteerü jükuaiippa.

Shiataaja'a ne'e. Eeshi
Maleiwakai jümaa.

³⁰ Shiasa'a súchikijee, kettaapa napünaajüin, no'unakalaka chai nakua Antioquíamüin. Shiasa'a nantapa chamüin, noutkajakalaka na anoujashii chajanakana süpüla naapüin tü karalouktakat namüin. ³¹ Je naashaje'etpa shia na anoujashiikana, talattüsü ma'i naa'in saa'u tü amüliannaakat aal'in alü'üjinakat namüin yaa sulu'u.

³² Je Judas otta Silas, süka wayuuin naya aapirülli wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai, namüliatkalaka ma'i otta natütülin ma'i naa'in na anoujashiikana süka wane pütchi kama'a ma'i. ³³ Je súchikijee, eepa nakalia namaa, najütakalaka naya na anoujashiikana nachukua'a nanainmüin na kajünalakana paala naya. Müshii naya namüin: "Kasataalejese anain jükuaiippa nütüma Maleiwakai wopulu'u".

³⁴ Niasa'a Silas, anajakalaka nümüin makataa sulu'u Antioquia. ³⁵ Je Pablo otta Bernabé, makatüshii Antioquia. Je nayakana nاماا waneeinnua, ayatshi'iya sünain ekirajaa otta aküjaan nüchikü chi Senyotkai cha'aya.

Akatajiraashi Pablo nümaa Bernabé

³⁶ Je kojuya ka'i súchikijee, nümakalaka Pablo nümüin Bernabé:
—Joo'uya wanalaaiwa na wawalayuukana naa'u Cristo cha'aya sulu'upünaa tü mmakalüirua eepünaajatüle waküjain paala nüchikü chi Senyotkai süpüla

watüjaainjatüin saa'u nakuaiippa
Müleka Maleiwakai maa'ulu.

³⁷ Je Bernabé, kee'ireesü naa'in namaainjachin Juan chi Marcos münakai. ³⁸ Je nümüin Pablo, nnojotsü anashiin süpüla namaainjachin Juan Marcos süika nüpünaalinkain naya cha'aya sulu'u Panfilia sünain nuu'ulaajaalinkain suulia a'yatawaa nاماa. ³⁹ Eekalaka natüma wane mojujirawaa miyo'u sütümajee tia. Je nakatajiraakalaka sünainjee tia. Nu'unakalaka Bernabé nümaa Juan Marcos chai nükua Chipremüin süka anua. ⁴⁰ Je yaakaija'a Pablo aneeküin Silas süpüla nümwaa. Je súchikijee ne'itaanüin natüma na anoujashiikana najapulu'u chi Senyotkai süpüla anainjatüin nakuaiippa nütüma, ojuitüshii naya yalejee. ⁴¹ Alatüshii naya sulu'upünaa tü mmakat Siria otta Cilicia sünain atütajaa na anoujashiikana cha'aya sulu'upüna'awai tü noutkajaalekalü irua.

Pablo nümaa Silas, namaashi
Timoteo sünain aküja

nüchikü Cristo sainküin mmakat

16 ¹ Nantapaatalaka Pablo nümaa Silas Derbemüin, je yalejee Listramüin eejanale nantüin nünain wane wayuu anoujashi kanüliashi Timoteo, süchon wane jierü judío anoujasü. Otta chi nüshikai, wayuu griego. ² Na anoujashiikana chajanakana Listra otta Iconio, anasü ma'i naashajaala nüchikü. ³ Pablo, nümawee amüinchi Timoteo. Akaisa'a ni'yote'erüin ata palajana süpüla nümaainjachin suulia mojushijain namüin na

judíokana tü akuaippaa nünainkat. Süka jamüin, napüshua'a na judío kepiakana cha'aya sulu'u tia mmakat, natüjaan aa'uchi chi nüshikai Timoteo sünain wayuuin griego. Müshijese'e nnojolin ni'yotoonatüjülin ata Timoteo süka nnojolüin sükuappaín wayuu griego tia. ⁴ Je sulu'upiúna'awai tü mmakalüirua eepünaale nalatuin, naküja achiküt namüin na anoujashii gentilekana tü akuaippaa anakat süpüla nekerajaa amaa, tü naapaakat na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén. ⁵ Je sükatsüinraakalaja'aka ma'i nanoula na anoujashiikana sulu'upiúnaa tü outkajaaleekalüirua sümaa nokojuylalaain ma'i ka'iwai.

Eenajünüshii naya Macedoniamüin

⁶ Je süka nüchiajaain naya chi Naa'inkai Maleiwa suulia naküjinjanain tü pütchi nüchikümaajatkat Jesucristo sulu'u tü mmakat Asia, chapiúnaajaakalaka naya süpa'apünaa tü mmakat Frigia otta Galacia. ⁷ Wanaa sümaa nantüin sünainmüin sot tü mmakat Misia, no'unayaakaleje'eka sulu'umüin tü mmakat Bitinia, akanasa'a nüta'üila akuaippa chi Naa'inkai Maleiwa nünainjeechikai Jesús. ⁸ Je süka süta'ünnüitpain nakuaippa, lotokalaka naya süpa'apünaa Misia, antüin naya sulu'umüin tü pueulokat Troas sotp'amüin palaakat. ⁹ Je yala, nii'iyataakalaka aa'in wane wayuu aipa'a nümuin Pablo, niyalujushi wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Macedonia. Ni'ratalain naa'in sha'watüin nü'ütpa'a sünain achuntaa kaalinyüü nümuin: "Püłata Macedoniapünaa

pükaalinjaiwa waya", müshi.

¹⁰ Je sükajee ni'rüitpain Pablo tia, yapajamaatakalaka waya süpüla o'unaa Macedoniamüin sünain watüjaashaatain ma'i saa'u, sükajee tia, sünain neenajün waya Maleiwakai chamüin cha'aya süpüla aküjaan namüin nüchikü chi O'tte'erükai.

Anoujasü Lidia cha'aya Filipos

¹¹ Wo'ootokalaka Troasjee sulu'u anua shirokupünaa palaakat. Lotüshii waya sünainmüin wane mma pasanainsü sünain palaakat kanüliasü Samotracia. Je watt'amüin, wantakalaka sulu'umüin tü pueulokat Neápolis. ¹² Je yalejee, alatüshii waya chamüin Filiposmüin, wane pueulo su'uluku tü mmakat aapaaushinkakat sütüma wayuu romano süpüla kepiainjatüin süpüshi sulu'u. Je shia, shia'a yaletütchonka aa'in yaa sulu'u tü mmakat Macedonia. Je eesü wakalia yala sulu'u.

¹³ Shiasa'a so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, wo'unakalaka sünain awarajawaa anooipa'amüin süchikijee sükulaatse tü pueulokat cha'aya sotp'amüin tü süchikat sünain waliraja'alüin waa'inyaka sünain eein wane aashajaalee nümaa Maleiwakai natüma na judíokana. Je wantapa sünain, waikkaajaakalaka sünain aküjaan süchikü tü anoujaakat nünain Jesús sümüin waneeirua jieyuu ejatkalüirua outkajaain.

¹⁴ Eejatkalaka waneesia na'aka kanüliasü Lidia cheje'ewat Tiatira oikkoot kuluulu anajüsü ma'i jepisiyyaa o'ulu. Je shia, kojutshi Maleiwakai sütüma. Saapajakalaka ma'i tü aküjalaakat. Je Maleiwakai nütanatkalaka saa'in süpüla

kache'ejüinjatüin süpüla tü
nüküjakat Pablo. Sünoujakalaka.
¹⁵ Je súchikijee, woutisakalaka shia
süma'ale'e süpüshua'a süpüshi. Je
súchikijee, seenajaakalaka waya
shipialu'umüin sümaa sümünin
wamüin:

—Maa aka jütüjaaitpain taa'u
sünain shiimünin tanoujasüin nünain
chi Senyotkai, anashii müleka
chamüinre jia keemøjülein tepialu'u.
Je waapaakalaja'aka sünükü.

**Püreesashii Pablo nümaa
Silas cha'aya Filipos**

¹⁶ Shiasa'a so'u wane ka'i
sünain chainjanain waya eere tü
aashajaaleekat nümaa Maleiwa,
wantiraakalaka sümaa wane wayuu
piuuna kaseyuusü, oo'ulaküt stüka tü
süseyuukat, tü anuu akanajüli ma'i
neerü namüin na süläamainkana
sükajee tü oo'ulakaakat. ¹⁷ Shiasa'a
tü wayuukat, wachiruaakuu
wamüsü wayakana nümaa Pablo
sünain su'waanajakuu sümünin
sünain aküjaa wachikü:

—Wayuukana naa, a'yataashii
nümünin chi Maleiwa Miyo'ushikai
ma'i suulia tü waneeirua eekat een,
na anaa aküjiin jümuin sükükkü tü
süpuño'ukat tü o'ttawaakat suulia
müliaa saa'u jaainjala.

¹⁸ Kojuya ka'i sümakuu sümünin
tü pütcikat. Shiasa'a üttapa
naa'in Pablo sütüma tü shikiisekat,
nuuyanajaakalaka siimaa nümiin
sümünin tü süseyuukat:

—Saa'u nünülia Jesucristo, tamüsü
paala pia: iPujuitta suulia tü
jintutkat!

Shiasa'a sükikijeechon nümünin
sümünin, sujuittakalaka suulia.

¹⁹ Shiasa'a na süläamainkana
tü wayuukat, ne'rüin

sünain nnojolütpain süpüla
nakanajüinjanain neerü sükajee
shiatkat. Nata'ülakalaka Pablo
otta Silas. No'unitkalaka naya
chamüin süpa'amüin pülaasakat
nama'anamüin na laülaayuukana
²⁰ otta na akumajüliikana sükuaippa
kasa sünain maa namüin:

—Judíokana naa, neiwa'aja
aa'inrü tü wayuukalüirua yaa
sulu'u tü woumainkat ²¹ sünain
nekirajuin sünain akuaippa
nnojotkat achekünün wapüleerua
sünain waa'inrüinjatüin, wayakana
romanokana.

²² Shiasa'a na wayuukana
eejanakana nama'ale'eya na
süläamainkana tü wayuukat,
napashajaakalaka Pablo je Silas.
Shiasa'a na akumajüliikana
sükuaippa kasa, naluwataakalaka
sünain saakatünün tü nashe'inkat
süpüla na'yaajününjanain süka
wunu'u. ²³ Shiasa'a, sükikijee
nayounjünün, nekerotinnakalaka
sulu'umüin tü püreesaapülekat
sümaa sümünüin nümünin chi
kaatsetpü'ükai:

—Pikerotit na wayuukana sümaa
pi'rajüinjatüin ma'i naa'u.

²⁴ Je chi kaatsetpü'ükai, naa'inrüin
tüü yaawalaja'a. Nikerotirüin
naya sümaa ni'itaain naya cha'aya
shinalu'u ma'i tü püreesaapülekat
sümaa su'uttünün nasal'a
sü'ttiralu'upünaa wane wunu'u
süpülaiana püreesasü suulia isajüin.

²⁵ Je süse'eru'u aikat, Pablo
nümaa Silas, aashajaashii nümaa
Maleiwakai sümaa nee'irajüin
nümünin. Je na waneeinnua
püreesashiikana, naapajüin
tia. ²⁶ Shiasa'a sükutkuja'alaa
sümakalaka tü mmakat
sümaa süne'etirüin ma'i tü

süisa'akat tü püreesapaülekat. Sujutajaakalaka tü so'ukalüirua süpüshua. Je sujunuujaakalaka tü kaleenakalüirua noulia na püreesashiikana napüshua.²⁷ Je nüchijiraakalaka chi kaatsetpü'ükai. Shiasa'a wanaa sümaa niirakaain süümüin tü so'ukalüirua tü püreesapaülekat jutajatalüin, niyutakalaka nüchajaruutse süpüla nu'uniraainjachin naa'in süka isajayaain na püreesashiikana naashin.²⁸ Nu'waatakalaka Pablo nümuin:

—iNnojo pu'uniraain paa'in!
Ana'aya waya wapüshua. Nnojoishii waya isain.

²⁹ Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, nüsaajitkalaka siko'u anakiainjatü nüpuulerua sünain ekeroloo. Ekerotshi sünain nuwataain ma'i. Kutkutta'atshi ne'e süka mmolüin nia. Nu'ttakalaka nuu'uleepshimüin Pablo je Silas shiyaawase kojutüin naya nütüma.³⁰ Niyu'tkalaka naya anooipa'amüin sünain nüsakirüin naya:

—Wayuuinnuaa, ɿkasa anaka süpüla taa'inrürin süpüla to'ttaainjachin? —müshi.

³¹ Asouktüshii naya nümuin:
—Pünouja nünain chi Senyotkai Jesús pu'tte'ennaiwa nütüma. Meenaya na eekana pümaa pipialu'u, müleka nanoujale, o'tte'enneena.

³² Shiasa'a naashajaakalaka nümuin otta namüin napüshua'a na eekana sümaa nipialu'u nüchikü chi Senyotkai. Nanoujakalaka.
³³ Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, so'ule'e aikat tia, nu'lojokalaka tü naliow'ukat. Woutiisaleekalaka nia namaa napüshua'a na eekana sümaa nipialu'u.³⁴ Nümaashii Pablo je Silas nipialu'umüin.

Nikitkalaka naya. Je talatüü ma'i naa'in chi kaatsetpü'ükai otta na eekana sümaa nipialu'u süka nanoujainapain nünain Maleiwakai.

³⁵ Shiasa'a wattamüin wattamüin maalü, na akumajüliikana sükuappa kasa, najütakalaka waneeirua pulusiya nünainmüin chi kaatsetpü'ükai süpüla nüjütünjachin nüchikü Pablo otta Silas.³⁶ Je chi kaatsetpü'ükai, nümakalaka nümuin Pablo:

—Na akumajüliikana sükuappa kasa, najütira achikichii jia. Eekanaaja'aka süpüla ju'unüin süka anakat akuaippa.

³⁷ Je Pablo, nümakalaka namüin na pulusiyakana:

—Wayakana, wayuu romanoshii apashii. Na'yaajirüin waya su'upala wainma wayuu sümaa nnojoliin wekeraajünün akuaippa palajana müleka kaainjalashii waya. Je nekerotirüin waya sulu'u tü püreesaapülekat süchikijee. Je joolu'u, ɿnajütiree achikichii waya sümaa nnojoliin jaralüin atüjaain waa'u? iNnojottaa süpüla tia! iAnashii müleka nantüle nayakana sünain ajütaa wachikü!

³⁸ Je na pulusiyakana, naküjakalaka tüü namüin na akumajüliikana sükuappa kasa. Je mmotkalaka naya süka naapüin nachikü Pablo nümaa Silas sünain wayuuin naya romano apashii. Süka jamüin, nnojotsü aapiünün sünain shi'yaajününjatüin wane wayuu romano sünain nnojolüin shikeraajünün akuaippa palajana.
³⁹ No'unakalaka na akumajüliikana sükuappa kasa sünain achuntaa süpüla jaliajnajanain naya naa'in Pablo je Silas. Najütakalaka nachikü sümaa nachuntüin namüin süpüla

nojuittajanain sulu'ujee tü mmakat.
⁴⁰ Je nojuittapa Pablo nümaa Silas
 sulu'ujee tü püreesaapülekat,
 no'unakalaka shipialu'umüin
 Lidia. Je süchikjee ne'rüin na
 anoujashiikana otta nachijire'erüin
 naa'in, no'unakalaka yalejee.

**Ootünüsü tü wayuukalüirua
 noo'omüin Pablo otta Silas**

cha'aya sulu'u Tesalónica

17 ¹Je sünain tü waraitaa
 naainjakat Pablo nümaa
 Silas, alatušii naya sulu'upünaa
 tü pueulokalüirua Anfípolis
 otta Apolonia. Je yala süchikjee,
 antüshii naya sulu'umüin tü
 pueulokat Tesalónica eejatüle napüla
 wane ekirajülee na judíokana. ²Je
 Pablo maa aka tü nükuaippapü'ükät
 waneepia, o'unüshi nia sulu'umüin
 tü ekirajüleekat. Je so'uwai
 tü ka'i neemeraakat o'u na
 judíokana, aashajira'awaishi
 nia namaa na judíokana so'u
 apünün semaan. ³Nüküjin
 namüin jamalu'ulüin tü sümakat
 tü karaloukta nüchikimaajatkat
 Maleiwa noo'opünaa Cristo chi
 Nüneekajalakai Maleiwa otta
 sünain pansaain ma'i sütüma sünain
 müliajnachin nia, nu'utünajachin
 aa'in otta nüso'iraainjachin aa'in
 süchikjee. Müshi nia namüin: "Chi
 wayuu Jesús taküjakai achikü
 jümüin, nia'a chi Nüneekajalakai
 Maleiwa".

⁴Eekalaka anoujain no'uluku na
 judíokana sünain na'ata'ale'einya
 namaa Pablo otta Silas. Je
 eesü anoujain kojuya tü wayuu
 griegokat, wayuu kojutakat
 atüma Maleiwakai, otta kojuya
 jieyuu anoujasü, süchooin

wayuu anapüüsü. ⁵Nayasa'a
 na judío eekai manoujain,
 achunjasü naa'in sütümajee
 ne'rüin wainma wayuu sünain
 anouja. Nakotchojookalaka
 nanainmüin wane wayuuiruua,
 tü wayuu warai müsükat ne'e,
 süchi'rakat mmapa'a. Shiasa'a
 naainjala, nashüküjakalaka saa'in
 tü wayuukalüirua sulujutkat tü
 pueulokat. Nashutakalaka saa'u
 nipia Jasón sünain achajawaa
 nüchiki Pablo nümaa Silas shii'iree
 nayu'leelin naya shi'ipamüin tü
 wayuukalüirua. ⁶Shiasa'a süka
 nnojoliin nantüin nanain yala,
 niakalaka nasirüin Jasón namaa
 no'uluku na anoujashiikana sünain
 nantirüin naya nanainmüin na
 laülaayuukana sulu'u tü pueulokat.
 Nantirüin naya sünain namüin
 nekiiseru'u: "Wayuukana naa,
 amojujashii sükuappa wayuukat
 sainküin mmakat süpüshua'a. Je
 joolu'u antüshii naya yaamüin
 süpüla müinjanain waya
 natümaya. ⁷Je Jasón, nüntirüin
 naya nipialu'umüinya'asa.
 Napüshua'a nayakana, ne'ra
 amüinrü tü nuluwataakat
 anain chi romano laülaashikai
 saa'u mmakat süpüshua'a, chi
 Césarkai. Eetaalain naashin,
 wane aluwataashi saa'u wayuu
 kanüliashi Jesú".

⁸Shiasa'a tü wayuukalüirua otta
 na laülaayuukana, naapapa tüü,
 mojushiijaasü namüin süchikü tü
 naa'inrakat otta aashichijaashii
 sütüma. ⁹Je saa'u napüttüin neerü
 napüla na laülaayuukana su'uyaawa
 naapüin nanükü namüin sünain
 nnojoleerüin sülatüin süchukua'a tü
 alatakat paala, ajütüna achikichii
 naya.

**Pablo nümaa Silas, cha'aya
sulu'u Berea**

¹⁰Nayasa'a na anoujashiikana, najütamaatüin aipa'achiiruale'eya Pablo nümaa Silas chamüün cha'aya Bereamüün. Je nantapa Bereamüün, o'unüshii naya sulu'umüün tü ekirajüleekat na judíokana. Je yala, aküjashii naya tü nünükikat Maleiwa. ¹¹Je na judío yalajanakana, wayuu naya anashii, atüjashii akoutiraa pütchi. Nnojoliishii müün aka naa'in na Tesalónicaje'ewaliikana. Kapülakalaka naa'in naapüün tü pütchikat. Naashaje'erawalin waneepia tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka müle'eya tü münakat namüün.

¹²Eekalaja'aya kojuya no'uluku nayakana anoujain. Kojuya no'uluku na wayuu griegokanaya anoujaka, makai aka chira wayuu toolo otta türa wayuu jierü, jieyüu süchooin wayuu anapüsü.

¹³Nayasa'a joo na judío Tesalónicaje'ewaliikana, natüjaapa naa'u Pablo sünain chain nüküjain süchiki tü nünükikat Maleiwa sulu'u tü pueulokat Berea, o'unüshii naya chamüün sünain nashüküjiin tü wayuukalüirua chajatkat sulu'u tü pueulokat noo'omüün Pablo. ¹⁴Otta na anoujashiikana, najütamaatüin Pablo palaairukumüün. Je Silas nümaa Timoteo, makatüshii yala Berea. ¹⁵Je na o'unakana nu'uyaajanayaain Pablo, wattashii nümaa sulu'umüün tü pueulokat Atenas. Je yalejee ale'ejüshii naya sümaa nünüki Pablo nümüün Silas otta Timoteo sünain nantiraamaatüinjanain nümaa maalü. wayuu ekirajaa jeket tü püntitkat

**Aküjüshi Pablo nüchikü chi
Maleiwakai sümüün**

wayuu cha'aya Atenas

¹⁶Sünain chain Pablo Atenas a'atapajüin Silas otta Timoteo, mojushiisü nümüün tü joulüün su'uyaakua kasa maleiwayaakat atümaa sainküinpünaa tü pueulokat. ¹⁷Mayaainje'e aashajira'awalin nia sulu'u tü ekirajüleekat namaa na judíokana otta namaa na wayuu griegokana eekai kojutüin atüma chi Maleiwakai maa akaapü'lü nütüma waneepia, mataaja'a nia cha'aya pülaasüpa'a sümaa türa eekai süntüin yalamüün, aashajiraashi waneepia. ¹⁸Mataaja'a no'uluku na wayuu ekirajaakanä sünain tü nekirajakat anain na wayuu kanüliakana Epicúreos otta na kanüliakana Estoicos, pe'ipolojira'awaishii naya nümaa süka nanüükü. Müsü nanüuki waneeirua:

—¿Kasakai naashajaaka achikü chi koyooroloikai?

Otta waneeinnua müşhii:

—Süchikimaajachi maleiwairua naata kamaleiwaseshii. —müsü naya süka nüküjain Pablo süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Jesúz otta süchikü tü oso'irawaakat aa'in.

¹⁹Niasa'a niakai natüma, no'unitkalaka nia nanainmüün na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat sulu'umüün tü noutkajaalekat tü kanüliakat Areópago, eeinjachire nia apansaajinnüin soo'opünaa tü naashajaakat achikü. Asakinnüshija'a nia sünain nümüün amüün:

—Püküja wamüün kasain wayuu ekirajaa jeket tü püntitkat

wanainmüin,²⁰ tü paashajaain wamüin süchikü wane kasa waneejatü ma'i. Watüjawee aa'ulu jamalu'uluün.

²¹(Napüshua'a na wayuu nepiajanakana sulu'u Atenas otta na wayuu naatajanakana kepiakana yaa sulu'u, aapajeeshii otta aashajaweeshii ma'i waneepia süchikü türä kasa eekai jeketüin ma'i.)

²²Niasa'a Pablo, nülatakalaka pasanainmüin süpüla aashajawaa sumüin tü wayuukalüirua eejatkat sulu'u tü kanüliakat Areópago. Müshi nia namüin:

—Wayuuinnuaa, yaaje'ewaliikana sulu'u Atenas, sünainjee süpüshua'a tü te'rakat, wayuu jia kojuta atümachii ma'i tü jümaleiwasekalüirua. ²³Süka jamüin, sünain tananaja'alüin tü ju'waajülekalüirua tü jümaleiwasekalüirua, tanta anainrü yala wane ashajuushi sünain wane ipa eere jaapüin kasa sumüin tü jümaleiwasekalüirua. Müsü mayaa: NÜMÜINJATÜ CHI MALEIWA ME'RAAJUUKAI. Ajaa, chi Maleiwa ju'waajakai sünain nnojolin ji'raajüin nia, nia taashajaainjachika'aya achikü jümüin joolu'u.

²⁴"Chi Maleiwa kakumalakai tü sirumakat sumaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sumaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sumaa tü kasa eekat shiroku, nia laülaashika'aya saa'uirua. Nnojoishi nia kepiain sulu'u miichi saainjanainkatt wayuu süpüla a'waajiaain nia. ²⁵Nnojotsü kasain cho'ujaain nümüin süpüla jaralinjaittaain wayuu joolu'u akaalinjainjachin nia. Nia

aapaka'aya wamüin kataa o'u, nia aapaka'aya tü jouktai wasanatkat aka waal'in otta kasakat süpüshua'a.

²⁶"Nünainjee waneeshtia wayuu, naainjüin tü wayuukalüirua süpüshua'a, tü wattakat saalin shi'ipapa'a sainküin mmakat, süpüla eeinjatüin shia süpa'a. Süpülapüinaa naainjain shia, ni'itaatüjulia süka'iya otta tü shipi palainjatkat.

²⁷Nükumajüin shia Maleiwakai süpüla süchajaainjachin nüchikü, kama'ache süntüle nünain müleka süchajaale ma'i nüchikü. Nnojoishijasa wattain Maleiwakai woulia wane'ewai wakua. ²⁸Müsü wane pütchi: 'Süka jamüin, nünain Maleiwakai, kato'uchii waya, waraitüshii waya otta wayuushii waya'. Müsü nanüiki waneeirua no'uluku na jüpühi atüjashiikana: 'Nüpühi waya chi Maleiwakai'.

²⁹"Sünain nüpüshin waya Maleiwakai, nükumajala waya. Nnojolija'a waya süpüla we'itaainjachin nia sünain mataalain aka nia saa'in su'uyaakua kasa eekai shiyujalain wayuu shikiiru'ujee ne'e, türä eekai saainjuushin süka ooro, pülaata, otta ipa.

³⁰Nnojotsü kasalajanapü'lüin sumüin wayuu nütüma Maleiwa tü matüjünwaakat naa'u. Alu'ujasa'a joolu'u, nuluwataain sumüin wayukat süpüshua'a otta süpa'a mmakat süpüshua'aya sünain suu'ulaainjatiüin suulia saainjala otta sünoujainjatüin nünain. ³¹Süka jamüin, Maleiwakai, ni'itaain wane ka'l'i nikeraajüinjatkat o'u sükuappa tü wayuukalüirua süpüshua'a süka wane sükuappa pansaasü. Nikeraajüinjatü nükajee wane wayuu ni'itaala süpüla. Nii'iyatüin sumüin wayukat süpüshua'a,

sükajee nüso'ire'erüin naa'in, sünain shiimain niain ni'itaalain".

³²Je no'uluku na eejanakana, naapapa sükchiki tü oso'irawaakat aa'in, neme'erainpalashii Pablo. Otta waneeirua, müshii ne'e:

—Waapajeeria taa türa so'uweena wane ka'i.

³³Nu'unakalaka Pablo nama'anajee. ³⁴Nayasa'a waneeinnua, ache'inraashii nümaa otta nanoujakalaka nünain Jesús. Je na'aka na anoujakana, eejachi Dionisio, wane no'uluku na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Areópago otta eejatü wane jierü kanüliasü Dámaris otta waneeirua soo'omüin.

**Kakaliashi Pablo cha'aya
Corinto sünain**

ekirajaa nünuüki Maleiwa

18 ¹Je sükchikijee tüü, ojuittüshi Pablo Atenasjee, o'unüin nia chamüin sulu'umüin tü pueulokat Corinto. ²Je yala, antiraashi nia nümaa wane wayuu judío kanüliashi Aquila. Je nia nümaiwa, cheje'ewai sulu'ujee tü mmakat Ponto. Je Aquila sümaa tü nu'wayuusekat kanüliasü Priscila, palit ka'i paala, antüshii naya sulu'ujee tü mmakat Italia, eejeejanale naya ojuittüin süütümajee tü kasa nuluwataakat anain Claudio, chi laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a. Nuluwataain sünain sujuittüinjatüin süpüshua'a tü wayuu judíokalüirua sulu'ujee Roma. Je Pablo, o'unüshi sünain awaraijawaan naa'uirua. ³Shias'a'a süka müinya aka ne'e tü na'yataainkat tü ni'yataainkat, tü aainjüüükat loona ojotonnokat süpüla miichin, makatakalaka nia

yala namaa sünain ni'yataajiraain namaa. ⁴Je süka'ijo'uwai tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, Pablo, o'unawaishi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana, eere nia sünain aashajirawaa nüchikü Jesús sümaa tü judíokalüirua otta tü griegokalüirua shii'liree sünoujeein tü nümakat.

⁵Shias'a a nüntapa Silas otta Timoteo chejeechikü Macedoniajeee, o'ttüshi Pablo sünain aküjaa waneepia sükchikü tü nünuükükät Maleiwa. Nüküjain sümüin tü judíokalüirua tü nütujaakat aa'u noo'opünaa Jesús sünain niai chi Nüneekajalakai Maleiwa. ⁶Je nayakana,achechajaashii nuulia otta mojusü nanüükü nümuin. Niasa'a Pablo, no'otojoooin nüshe'in su'uyaawa niyu'laain noulia otta nümakalaka namüin:

—Jüsirajiraaja'a jümata jükuappa müleka amülouire jaa'in. Nnojoishija'a tayaachipain kasirüin jia saa'u jiyouktüin tamüin tü nüchikükät Cristo taküjakat jümüin. Yaajee joolu'u, o'uneschi taya nanainmüin na gentilekana.

⁷Ojuitaashi nia sulu'ujee tü ekirajüleekat, o'unüshi nipialu'umüin wane wayuu kanüliashi Ticio Justo, kojuta atü machi Maleiwakai otta kepiashi yaa sü'ütpa'a tü ekirajüleekat.

⁸Otta Crispo, wane sülaülashi tü ekirajüleekat, anoujashi nünain chi Senyotkai süma'ale'eya süpüshua'a tü eekat nümaa nipialu'u. Aka'aya kojuya na Corintoje'ewaliikana anoujashii sünain woutiisale'einya naya naapapa tü pütchi nüküjakat Pablo namüin.

⁹Shias'a so'u wane ai, Pablo, ni'rataalain naa'in chi Senyotkai

sa'wai sünain nümüin nümüin:
 "Nnojo piyo'ujaain aa'in. Ayata pia
 sünain aküjaa tü pütchikat. Nnojo
 piyü'ülaain.¹⁰ Süka jamüin, eeshi
 taya pümaa otta nnojoleerü jalalüin
 jamüin atüma pia. Yaa sulu'u tü
 pueulokat, wainmayülia wayuu
 to'tte'erajatkat".¹¹ Makatakalaka
 Pablo yala Corinto süpüla wane juya
 shiatapünaamüin sünain ekirajaa na
 wayuukana sünain tü nünükükat
 Maleiwa.

¹² Shiasa'a naainjala na judfokana,
 wanaa sümaa niain Galión
 laülaashin sulu'u tü mmakat Acaya,
 oonoojiraashii naya nikiirajee Pablo.
 No'unitalaka nia laülaapijalu'umüin
 eere nükumajüin Galión sükuappa
 wayuu.¹³ Namakalaka nümüin chi
 laülaashikai:

—Wayuukai chii, nikiraja'aluin
 tü wayuukalüirua shii'ree
 kojutüin Maleiwakai sütümäa sulu'u
 wane akuaippaa naata suulia tü
 aluwataanakat anain waya.

¹⁴ Nnojoliwa'aya nüsouktüin
 Pablo, nümakalaka Galión sümüin tü
 judfokalüirua:

—Müleka nnojoireje nikeraajüin
 tü waluwataakat anain wayakana
 romanokana otta müleka naa'inrüle
 wane kasa eekai mojuin ma'i
 makat aka o'utaa wayuwa'in,
 taapajünje'eya süpuhsua'a tü
 jünükükat jiakana judfokana.
¹⁵ Akaajasa'a süka jü'ülüjiraain
 süchiirua tü pütchi ekirajünakat,
 süchiirua anüliee otta süchiirua
 tü aluwataanakat anain jiakana
 judfokana, nnojija'a taya o'ttajachin
 sünain süpüla takumajainjatüin
 sükuappa. iJukumaja ne'e
 sükuappa jiakana!

¹⁶ Je Galión, nüjünaakalaka naya
 yalejee. ¹⁷ Nayasa'a napüshua'a

na wayuu nnojoliikana judíoin,
 napashajaakalaka Sóstenes, wane
 laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat.
 Natunain nia yala'aya nu'upala
 Galión otta nnojotsü kasajatüin
 nümüin Galión tü naa'inrakat nüka.

**Eitaashi Pablo Antioquíamüin
 süpüla o'unaa nüchukua'a**

sünain aküjaa nünükü Maleiwa

¹⁸ Je eesü nüka'luya Pablo makatüin
 paala yala sulu'u tü pueulokat
 Corinto. Je mapa, aküjashi süchikü
 o'unaa namüin na anoujashiikana.
 Niakai nümaa Aquila otta Priscila,
 o'unüshii sulu'u anua chai nakua
 sulu'umüin tü mmakat Siria.
 Nnojoliwa'aya no'unüin, noojirüin
 Pablo tü nikiikat cha'aya sulu'u tü
 pueulokat Cencrea. Süka jamüin,
 naapüin nünükü paala nümüin
 Maleiwakai sünain nümüin:
 "Müinjateerü tatüma wane kasa
 pümüin". Je joolu'u noojirüin
 shia su'uyaawa nikeraajütpain tü
 nümakat paala nümüin Maleiwakai.

¹⁹ Je nantapa sulu'umüin tü
 pueulokat Éfeso, e'ipiünaanüshi
 Aquila sümaa Priscila nütüma
 Pablo yala süpüla makatüinjanain.
 Je niakai, o'unüshi sulu'umüin
 tü ekirajüleekat, eejachire nia
 aashajiraain sümaa tü wayuu
 judfokalüirua, outkajaakat yala
 sulu'u.²⁰ Je na wayuukana,
 a'alijinnayaashije' Pablo natüma
 shii'ree yaleein paala nia namaa
 süpüla kojuya ka'i. Je niakai,
 niyoukta achiküt.²¹ O'unüshi
 nama'anajee sünain nümüin namüin:
 "Müleka nücheküle Maleiwakai,
 ale'ejeechi taa taya tachukua'a
 sünain awarajawaa jaa'u". Je
 süchikijee, o'otowaaja'a nümüin

Pablo sulu'u anua. O'unüshi niaja'a yalejee Éfesojee.

²²Je nüntapa Cesareamüin, o'unüshi Jerusalénmüin sünain awarajawaa naa'u na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je yalejee, o'unüshi Antioquámüin. ²³Je kojuya ka'i süchikijee, o'unüshi nia nuchukua'a sünain alataa sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua sulu'ukat tü mmakat Galacia otta Frigia. Alatapüna'awaishi nia sünain atütaajaa naa'in na anoujashiikana sulujunakana tü mmakalüirua.

Ekirajüshi Apolos nüchiki chi Senyotkai

²⁴Je su'unnaa ka'ikat tiairua, antüshi Éfesomüin wane wayuu judío kanüliashi Apolos. Je nia, wayuu cheje'ewai sulu'ujee tü puelokat Alejandría. Wayuu nia atüjashi ma'i aashajawaa otta e'raajashantashi tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. ²⁵E'ikuushi nia sünain tü wopu nünainjeejatkat chi Senyotkai. Aashajaashi nia sulu'u wane yaletaataa aa'in sünain ekirajaa sulu'u wane sükuappa lotüsü ma'i süpüshua'a tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús, mayaainje'e shiaiñ ne'e nütüjaain aa'u, tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajjuin wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala. ²⁶Apolos, aashajaashi sümaa yalayalaanaa aa'in sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana. Shiasa'a naapapa Aquila sümaa Priscila tü nikirajakat anain, nakataluin nia nümüiwa süpüla naküjain süchikü nümüin tü kasa nnojoliyütkaia

nütüjaain aa'u soo'opünaa tü wopu ni'itaakat Maleiwa süpüleerua wayuu.

²⁷Je nüküjapa Apolos süchikü o'una'ree sulu'umüin tü mmakat Acaya, na anoujashiikana, namüshi nia sünain anain namüin tü kee'ireekat naa'in. Nashajakalaka wane karaloukta namüin na anoujashii chajanakana cha'aya, süpüla kapülainjachin nia naa'inrúa nüntapa nanainmüin. Je nüntapa Acayamüin, nükaalijain ma'i na anoujashiikana, na ainkakana anoujaa sükajee anamiain Maleiwakai namüin.

²⁸Je süka wane nünükü kaa'usü ma'i, pe'ipolojiraashi nia sümaa tü judíokalüirua su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shairua, nnojotsü eejiraain nümaa süka nii'iyatiin ma'i sümünrua tü kasa nnojotkat jamüinjatiin oo'opünaa sünükü. Otta sükajee tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, nii'iyatiin sümün süpüshua'airua sünain nianyna Jesús chi Nüneekajalakai Maleiwa.

Tü ni'yataainkat Pablo cha'aya Éfeso

19 ¹Wanaa sümaa chain Apolos sulu'u Corinto, chashi Pablo alatüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua sü'latalu'ukat tü uuchikalüirua, antatataalain nia süchikijee Éfesomüin. Je yala, nünta anainchii wane anoujashii. ²Je Pablo, nüsakirüin naya:

—¿Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in wanaa sümaa jikerolüin sünain anoujaa?

Je nasouktakalaka nümüin:

—Eeyaa ne'e waapüin nüchikü chi Naa'inkai Maleiwa sünain een nia.

³Nüsakitkalaka naya Pablo nüchukua'a:

—¿Kasasa'a ekirajünaka anain jia wanaa sümaa juwoutisaajünün?

Asouktüshii nayakana nümüin:

—Sünain tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajün wayuu.

⁴Nümakalaka Pablo namüin:

—Aa shiimain. Juan, nuwoutisaajün wayuu süpülaayaawajawaa suulia saainjala sümaa nümüin sümüin sünain sünoujainjatüin nünain chi eweetechikai mapa nüchiiruajee. Sünain naashajaain nüchikü chi eweetechikai nüchiiruajee, nia naashajaaka achikü Jesús. Niakalaka sünoujainjachin anain wayuu.

⁵Je naapapa tüü, awtoutisaajitshii naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús. ⁶Je ni'itaapa najapü Pablo naa'uirua, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrúa nayakana. Naashajaakalaka pütchi naatajatü sünain naküjale'einya nünükü Maleiwakai. ⁷Eeshii na wayukana maa aka poloo piammüin napüshua'a.

⁸Eeshi Pablo yunnatiün süpüla apünün kashi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana, eejachire nia aashajiraain sümaa tü wayukalüirua, sünain meimolüin naa'in, soo'opünaa tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwataawaan shii'ire'eyaa sünoujeein tü nümakat. ⁹Nayasa'a waneeinnua, sütümajee ichein ma'i naa'inrúa, nnojoishii anoujeein, shia eeka ne'e mojuin nanükü sümüin tü Wopu nünainjeejatkat Jesús su'upala tü wayuu outkajaasükalüirua yala. Je Pablo, akatalaashi noulia namaa na anoujashiikana sulu'umüin tü nikirajülekat Tirano. Nnojoitpa Tirano sünain ekirajaa, ekerolowaishi Pablo namaa na

anoujashiikana sulu'umüin tü ekirajüleekat. Je yala süpüla ka'ikat süpüshua'a, aashajira'awaishi nia sümaa wayuu. ¹⁰Eeshi nia maa aka piama juya sünain naa'inrüin tia.

Je sükajee tia, tü wayukalüirua süpüshua'a yalajatkat kepiain sulu'u tü mmakat Asia, makat aka judío otta nnojotkat judíoin, saapüin tü nüchikükät chi Senyotkai Jesús.

¹¹Je nükajee Pablo, naa'inrüin Maleiwakai watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nümüwa. ¹²Alü'üjünüsüjase'e sünainmüin tü ayuuisükalüirua süpüshi nüshe'inpalaiana Pablo nünainpü'ükät süpüla a'yatawaa otta wane nüpanyeetseirua. Je sükajee tüü, tü ayuuisükalüirua, anasü. Otta ojuittaasü yolujaasüle'eru'ujee tü kale'eru'usükalüirua yolujaasütlüma tia.

¹³Shiasa'a naainjala wane judíoirua waraittawaishii sünain ayujaasü yolujaasüle'eru'ujee wayuu, noo'ulaküin joolu'u nachuunajünin nünülia chi Senyotkai Jesús sünain tü ayujaakat. Müshii naya sümüin tü yolujaakat: "Saa'u nünülia Jesús, chi nüküjakai achikü Pablo, tamüsü pia sünain pujuittajatüin". ¹⁴Otta no'uluku na a'yataakana sümaa tüü, wane akaratshishii wayuu nüchooin wane wayuu judío kanüliashi Esceva. Je chi wayukai, wane laülaashi na'akajee na sacerdote judíokana. ¹⁵Shiasa'a so'u wane ka'i, nantiraakalaka nümaa wane wayuu kale'eru'ushi yolujaasü, chi anii nayu'lüinjachin ale'eru'ujee yolujaasüka nünülia Jesús naajüin. Shiasa'a süsouktakalaka tü yolujaakat nüle'eru'ujee namüin: "Te'raajüin Jesús. Tatüjaasü aa'uchi jaralin Pablo. ¿Jaraliija'a joo jiakanan?".

¹⁶Müshi nia namüin sünain nuwanaaja'ale'einya noo'omüinrua. Awataashijese'e nia noo'omüinrua sünain nükanajüin nayainnu. Müliashantashii ma'i naya nütüma. Awatawa'ain müshii mashe'inyoule sümaa naliou' nütüma yalejee sulu'ujee türa miichikat.

¹⁷Süpüshua'a tü wayuu yalajatkat kepiain sulu'u Éfeso, wayuu judío otta nnojotkat judíoin, saapa achiküt tüü. Je mmolojüshii ma'i naya süttüma. Je sünainjee tia, kojutsü amüinyüü nüchikü chi Senyotkai Jesús. ¹⁸Je kojuya na anoujainapakana aküjakana joo süchikü süpüshua'a tü kasa mojusü naa'inrapü'ükat paala. Nalatira achiküt tia su'upala wayukat süpüshua'a. ¹⁹Je kojuyataaja'a na eekai na'yataapü'iin sünain outsüü, nantirüin tü nakaralouktase sükuappamaajatkat tü outsüükat. Nantirüin shia süpüla na'ajünjatüin yala su'upala süpüshua'a tü wayukalüirua. Je shiyu'nnakalaka jeraín ma'i tü süliakat süpüshua'a. Eetaasüja'a ojuittüin 50.000 neerü pülaata tü süliakat. ²⁰Je sükajee tüüirua, ayurulaasü ma'i tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús. Otta shia, maapünaajuu amaälü ma'i.

²¹Je süchikjee süpüshua'a tüü, nüchuntüin o'una'iree Pablo Jerusalénmüin sümaa nülatajachin Macedonia pünaa otta Acayapünaa. Otta jülijasü naa'in o'unaa Jerusalénjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat Roma. ²²Nüjütakalaka palajana nüpileerua pihamashii na akaalinjülikana nia chamüin Macedonia müin. Naya nüjütaka Timoteo otta Erasto. Otta niakai, makatüshi yala paala sulu'u tü mmakat Asia.

Aashichijaashii na wayuukana cha'aya Éfeso

²³Je su'unnaa ka'ikat tiairua cha'aya sulu'u Éfeso, aashichijaashii ma'i na wayuu chajanakana sünainjee kojuyain wayuu o'ttakat sünain anoujaa nünain Jesús.

²⁴Tüü, nüshüküla akuaippat wane wayuu kanüliashi Demetrio. Je nia, wane wayuu ojojüi kachueera pülaata süpüla naainjiain shia su'uyaakuachen tü miichi eere su'waajünün tü maleiwayaasü kanüliakat Artemisa. Je niakai, walaasü ma'i nütüma tü a'yataasükalüirua nümaa sünain.

²⁵Je wayuukai chii, nükotchojokalaka na wayuu a'yataakanä nümaa sünain otta na wayuu makanaja'a aka nükuippa sünain tü a'yataawaakat sünain nümüin namüin:

—Wayuuinnuaa, jütiäaa aa'ulu sünain anain waya saa'u tü wakanainkat sünainjee a'yataawaakat tüü. ²⁶Maa aka ji'rüin otta jütiäaain saa'u, chi wayuu Pablo münakai, yootokuu müshi nia sünain nnojolin maleiwain tü maleiwa saainjalakat wayuu. Sükajee tü nikirajakat anain, wainma wayuu nu'wanaje'eraka aa'in. Nnojotsü shiachoin ne'e ya'aya sulu'u Éfeso sümüiwa, maleesia sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Asia. ²⁷Tajak, kapüleejeetsa tüüje'e, eesü süpüla nnojolin joo shiyalajeein tü wayukalüirua tü wa'yataakat anain. Nnojotsü shieerüin ne'e amüloulin ojutpala tü su'uyaakuakat tü wa'waajülekat tü wamaleiwasekat, alataleejeeria ma'i müleka shiale amüloulin sujutpala tü wa'waajülekalüya'asa. Je yalejee, eejeerü süpüla shiain amüloulin

ojutpala tü wamaleiwasekat Artemisa, tü kojutkat sütümä wayuu ya'aya Asia otta sainkünin mmakat süpüshua'a.

²⁸ Je na wayuukana naapapa tü nümakat, aashichijaashii ma'i naya sünain na'waanajaaiin ma'i. Müshii naya nekiiseru'u:

—iAnashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!

²⁹ Je tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat, maatsü jamakai saa'inrúa. Awatawa'ain müüsü, kookoto'oin müüsü otta najaraittapünawa'ain namüshi Gayo otta Aristarco, pihamashii wayuu cheje'ewalii Macedonia. Je naya, nümaajana Pablo nu'uyaajanain. Ajaraijünüshii naya sütümairua chamüin sulu'umüin tü suutkajaalekat tü wayuu cheje'ewatkat sulu'ujee tü pueulokat. ³⁰ Je Pablo, ashuteestü naa'in sa'akamüin tü wayuukalüirua shii'ree naashajaweein sümaa, akaisa'a nnojolin noo'ulaain nia na anoujashiikana. ³¹ Je no'uluku na laülaayukana sulu'u tü mmakat Asia, nütünajunnuu Pablo. Mataaja'a naainnua, aluwataashii nanüükü nümüin sünain nnojolin nüshutajachin sa'akamüin tü wayuukalüirua süpüla aashajawaa sümaa.

³² Yaakalajasa tü wayuukalüirua müin jamakai saa'inrúa sünain tü jutkataakat. Waneeinnua, naata kasa namakat nekiiseru'u suulia tü namakat na wane ne'ipa. Kojuya ma'i tü matüja'ainrekat saa'u kasain suutkajaaiin apüla. ³³ Je na judiókana, nojuta achikichi Alejandro shii'ree nülatajachin sünain aashajawaa. Je nülatapa,

süküjain nümüin su'uluku tü wayuukalüirua kasain wayuu tü alatiin yala. Je nuchuntakalaka süka najapü namüin na wayuukana nako'ulaainjanain, süpüla

naashajaainjachin shi'ipamüin tü wayuukalüirua sünain nnojolüin nasiriin na judíokana tü alatakat.

³⁴ Shiasa'a tü wayuukalüirua sütijaapa naa'u sünain judío'inya ne'e nia, a'waanajaasü ma'i shiairua maa aka süpüla piama oora. Müsü shiairua: "iAnashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!".

³⁵ Niasa'a chi sülaülashikai tü outkajawaakalüirua sütümä wayuu yaa sulu'u tü pueulokat, niimale'etpa saa'in tü wayuukalüirua, müshi nia sümüinrúa: "Wayuunnuua yaajananaka sulu'u Éfeso, wayuukat sainkünin mmakat süpüshua'a, sütijaa aa'ulu sünain wayain wayakana, yaakana sulu'u Éfeso, aa'inmajüinjanain tü miichi wa'wajülekat Artemisa tü wamaleiwase anasükat otta tü ipa su'uyaakua ojutusükat sirumalu'ujee. ³⁶ Nnojotsü süpüla jaralin 'Nnojottaa' müin sümüin sünain wajapulu'uin tüü. iJimalaa jumata! iNnojo maa'in jaa'in sünain a'inraa wane kasa eekai mojuin!

³⁷ Wayuukana naa jüntitkana,

nnojoishii a'lувайюин kasa sulu'ujee

tü a'waajülekat otta nnojoishii

naya mojuin anüüküyaa sümüin tü wamaleiwasekat.

³⁸ "Eere wane kasa mojushiikat nümüin Demetrio sünainjee jaralü yaa otta namüin na a'yataalii wanaawakana a'yataain nümaa, eeshii na sülaülashiikana mma süpüla tia. Naküja süchikü namüin chamüin sulu'umüin tü laülaapiakat.

Je yala, naajeerüja'a tü nanüüküjiraa naa'u wane'ewaire nakua. ³⁹Otta kasaleje'e tü jaashajaweein achiküya, atüjasü jüntiraa wanainmünin süpüla wakumajiraainjatüin sükuappa sünain tü outkajawaa waal'inrakat waneepia. ⁴⁰Sükajee ne'e joo tü alatakat, eesü süpüla 'Ayalerashaai naya woo'omüin' wamünüin ne'e sütüma tü laulaayuu romanokat. ¿Kasataaleerü wanüüküka wasakinnüle sütüma tü romanokalüirua sünain kasanainjeein wamüin tü aashichijawaakat?". ⁴¹Kettaapa naashajaain tüü, nujute'erüin tü jut kataakat.

**Waraittushi Pablo
nüchukua'a sulu'upünaa**

Macedonia otta Grecia

20 ¹Ni'rapa Pablo sünain shiimalaain naashichin na wayuukanairua, neenajirüin na anoujashiikana süpüla naashajaainjachin namaa süpüla nachecherüinjatüin naal'in sünain anouja. Je süchikjee, apütaashi nia napüla je o'unüshi nia chai nukua sulu'umüin tü mmakat Macedonia. ²Alatüshi nia sulu'upünaa tü pueulokalüirua sulu'ukat tia mmakat sünain akatsinjaa naal'in na anoujashiikana süka wainma pütchi. Je yalejee, o'unüshi chamüin Greciamüin. ³Je yala, makatüshi süpüla apüniin kashi. O'unajachichi ma'i nia sulu'u anua chamüin Siriamüin, nütüjaapa saa'u anajiraain nanükü na judíokana nikiirajee. So'ujee tia, nümakalaka aa'in: "Anakaja'a tasaajaale mmakat süchukua'a Macedoniaipünaa süpüla tantajachin Siriamüin".

⁴O'unüshii wayuukana naa nümaa süpüla nu'uyaajanain: Sópater, chi cheje'ewaikai Berea, nüchonkai Pirro, Aristarco otta Segundo cheje'ewaliikana Tesalónica. Eeshi Gayo cheje'ewaikai Derbe. Eejachi Timoteo otta eejana Tíquico je Trófimo, cheje'ewaliikana sulu'ujee Asia. ⁵Je naainnuu wawalayuukana, ne'ipünaain Pablo Filipos. Je nayakana, lotüshii Troasmüin, eere waya na'atapajüin. ⁶Je wayakana, süchikjee süka'iya tü mi'iraa ekaanapü'ukat anain tü pan ma'akasatkat soolojia, o'unüshii waya yalejee Filiposjee sulu'u anua. Je süchikjee ja'rai ka'i wopulu'u, akotchojiraashii waya namaa Troasmüin. Je yala, makatüshii waya süpüla akaratshi ka'i.

***Aashajaashi Pablo namüin na
anoujashiikana cha'aya Troas***

⁷No'u chi palajaikai ka'i süka'iya tü semaanakat, okotchojooshii waya süpüla ekirawaa tü pan sotojatkat akajee waa'in chi Senyotkai. Je Pablo, aashajaashi namüin na anoujashiikana. Je süka nu'unajachin waneemüin ka'ikat, ayatshi nia aashajaain sünainmünin süse'eru'u sa'waikat. ⁸Tü miichi eejanale waya jutkatüin, paa'uwaasü. Je yaashii waya iipünaa sulu'u tü "piso" apüniinkat, eejatüle chuwachuwalüin kojuyasü rampara. ⁹Otta wane jima'ai kanüliashi Eutico, yaashi joyo'oин müin so'ulu'u tü wentaanakat. Shiasa'a süka kama'ain ma'i Pablo sünain aashajawaa, o'onoojüsü lapü naa'u chi jima'aikai. Je mapu ma'i, ka'lepa lapükat naa'u, nujutuukalaka iipünaajee, yalejee eejanale waya. Apataanüshi nia mmolu'ujee ouktüin. ¹⁰Niasa'a Pablo,

nüshakatakala nünainmüin je nu'wachiraakalaka naa'u sünain nüko'ojooin nünain. Nümakalaka namüin na anoujashiikana:

—iNnojo jainkuuin aa'l'in!
iKatüichipa o'u!

¹¹ Je süchikijee, aliikajawaaja'a nümüin Pablo nuchukua'a. Eküshi nia otta nuttanajüin naka na anoujashiikana tü pan sotojatkat akajee naa'in tü naa'inrakat chi Senyotkai. Je süchikijee, ayatshi nia aashajaain ja'yuumüinre'eya. O'unaaja'a nümüin süchikijee.
¹² Otta chi jima'aikai, amaanüshi nia nipialu'umüin sünain kataa o'u. Je sütümä tüü, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana.

O'unüshi Pablo Troasjee Miletomüin

13 O'unüshii waya palajana nüpüleerua Pablo sulu'u anua sulu'umüin tü pueulokat Asón. Je niakai, nnojoishi anualu'uin. Je yala, wa'atapajüin nia maa aka tü nümakat paala wamüin. ¹⁴Nüntapa wanainmüin yala Asónmüin, o'otooshi nia wamaa, o'unüin waya Mitilenemüin. ¹⁵Ojuitüin waya yalejee, alatüshii waya waneemüin ka'ikat cha'aya Quíoptünaa. Je watta'amüin, antüshii waya süsha'wajüleru'umüin tü anuakalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat Samo. Wane ka'i yalejee waraittüin sulu'u anua, antüshii waya chamüin sulu'umüin tü pueulokat Miletio. ¹⁶Yalamüinshii waya antüin süka nnojolin nünteein Pablo Éfesomüin suulia kajajüin nukua yala sulu'u Asia. Ountaweesü naa'in shii'ree nüntamaateein maalü Jerusalénmüin süpüla yalainjachin nia süpüla süka'iya tü mi'iraa kanüliakat "Pentecostés", müleka eereje süpüla nüntüin süpülapünaa.

Asaajinnüshii nütüma Pablo na laülaayuushiikana sulu'u

tü outkajaaleekat Éfeso chamüin Miletomüin

¹⁷Sünain chain waya Mileto, Pablo, nüsaajirüin na laülaayuushiikana sulu'u tü noutkajaalekat na anoujashiikana cha'aya Éfeso. ¹⁸ Je nantapa, müshi Pablo namüin: "Jiakana, jüitäjaa aa'ulu jamüin takuaippa ja'aka cheje'ere'eya so'u tü palajatkat ka'i tantakat o'u sulu'u tü mmakat Asia. ¹⁹Süpüla ka'ikat süpüshua'a a'yataashi taya nümuin chi Senyotkai sümaa jo'uuin taa'in ja'aka. Mayaainje mojuin taa'in motsowai sütümä tü saa'inrakat tü wayuukalüirua otta suu'ulakünüin taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat sütümajee anajiraain sünükü tü judíokalüirua tekkiirajee, ayatshia taya a'yataain nümuin chi Senyotkai. ²⁰Nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjiin jümuin tü anainjatkat alu'ujee jia. Tekirajüin jia anooipa'a su'upala wayuu süpüshua'a otta jipialu'uya. ²¹Sümuin wayuu judío otta nnojotkat judíoin, ayatshi taya mache'ein süchiirua aküjaan sünain shiyaawajaainjatüin suulia saainjala nünainmüin Maleiwakai otta sünoujainjatüin nünain chi Wasenyotsekai Jesús.

²²"Anii joo taya o'unajachin Jerusalénmüin, sünain niain alü'üjain taya chi Naa'inkai Maleiwa, sümaa nnojolin tatüjaain saa'l kasain eein tapüla cha'aya. ²³Tü kasa tatüjaakat aa'u, shia sünain naapirüin taya chi Naa'inkai Maleiwa eepünaale talatiin sulu'upünaa

tü pueulokalüirua. Müshi tamüin sünain tasürünnajachin sulu'u tü püreesaapülekat otta müliainjachin taya atümaa mapeena.²⁴ Akaisa'a nnojolin aa'inmajiraain ma'i taya takuaippa sütümajee tia. Ja'itakaja'a ouktüin taya, meemasat tamüin. Müleka shialeje tainküin tekeraajuin tü a'yatawaa ni'itaakat chi Senyotkai tajapulu'u sünain taküjain süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Maleiwa sünain anamiain nia sümüin wayuu, talateerü taa'in tekeraajapeena shia.

²⁵"Tatüjaaa aa'ulu sünain nnojolin jaraleechin ja'akajee e'rüin to'upünaa tachukua'a, jiakana taküjakana amüin süchikü tü nükuappakat Maleiwa sünain aluwatawaa.²⁶ Tamüsü paala jümuin wane kasa süpüla pansaain jikiiru'u: Nnojolichipaja'a tayain kasirüin müleka jaraire amüloulin ja'aka jiakana chakana Éfeso.²⁷ Süka jamüin, sünain taküjain jümuin süpüshua'a tü naa'inreekat Maleiwa sümüin wayuu, nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjain jümuin.

²⁸"Ee mata jaa'in jaa'ujiraa jiakana otta saa'u süpüshua'a tü anoujasükalüirua naapaakat Maleiwa süpüla nüpüshin sükajee ouktüin chi Nüchonkai. Chi Naa'inkai Maleiwa, ni'litaain jia süpüla jaa'inmajüin naya maa aka wane wayuu naa'inmajüin tü nümü'iintüinkat.²⁹ Tatüjaaa aa'ulu sünain sünteerüin wayuu jünainmüin, to'unapeena yaajjee, sünain e'ike'eraa jia süpüla naja'ttirüin tü jünoulakat juulia. Naya, müshii saa'in wasashi soo'omüin anneerü.³⁰ Ja'itakaje'e ja'akajee jiakana anoujashikana, oju'iraajeerü

ju'uluku sünain ekirajaa sa'alain shii'iree noushikajaa injanain na anoujashikana süchiirua.³¹ Ee mmatakalaaka jaa'in. Soto jaa'in sünain taashalaain paala jümaa jüpüshua'a sümaa te'lira, wane'ewai jukua jiakana chakana Éfeso, süpüla juu'ulaküinjatüin tü akuaippaa nüchekakat Maleiwakai jüpileerua. Aashalaashi taya jümaa so'uka'i otta sa'wai so'u apüniin juya.

³²"Je joolu'u tawalayuwaa, te'itaain jia najapulu'u chi Maleiwakai otta taso'irüin jaa'in sünain tü nüchikükat sünain anamiain nia sümüin wayuu. Jainkeerü jülaüle'erüin jaa'in nütüma sünain jünoula sütümajee tü nünükikat. Je mayaa, naapeerü jümuin süpüshua'a tü anası nükükakat achikü sümüin tü nüchooinkat, tü nükatatkat suulia saainjala.³³ Nnojotsü kachiruain taa'in nünneetse otta nüshe'in wane jarai.³⁴ Jütüjaaa aa'ulu ma'i sünain ta'yataain süka tajapü süchiirua tü ja'ijaakat tamüin otta tü ja'ijaakat namüin na tamaajanakana.³⁵ Tekirajüin jia waneepia, sükajee takuaippa sünain a'yatawaa, sünain müinjana'inya waya a'yataain süpüla wakaalinjüinjatüin tü wayuu ja'ijaakat amüin kasa. Soto jaa'in tü nümakat chi Senyotkai Jesús wanaa sümaa nümüin: 'Anakuappa'ire'eya chi wayuu aapakai nuulia chi aapünakai amüin'".

³⁶Mayaasü keraain nümüin Pablo tüü, o'ttushi süka nüsapain otta naashajaakala nümaa Maleiwakai namaanapüshua'a nayakana.

³⁷Je napüshua'aya, a'yalajüshii nünain Pablo sünain nako'ojooin nünain otta nachu'lüin nuwalapa'a.

³⁸Mojusü ma'i naa'inrua süka

nümüin namünin sünain nnojolin ne'reechin nia nüchukua'a. Je süchikijee, o'unüshii naya nümaa sünain e'rajaa nukua eejatüle tü anuakat.

O'unaa Jerusalénmüin nütüma Pablo

21 ¹O'unüin waya nama'anajee na anoujashiikana, o'otooshii waya sulu'u anua je o'unüin waya lotüin Cosmüin. Je mapa watta'amüin, chamüinshii waya Rodasmüin, je yalejee, chamüin Pátaramüin. ²Je yala Pátara eejatü wapüla wane anua o'unajatü chamüin sulu'umüin tü mmakat Fenicia. Je wo'otookalaka sulu'u. ³Wattashija'a waya alatiün sü'ütpünaa Chipre. Walatüin shia, chasü waa'ujee maa aka tia palaapünaa. Lotüshii waya suulia, Síriamüin. Chakuatsü tü anuakat Tiromüin süka súshakajitpünaainjatüin chisouí sulu'u tü súsha'wajülekat cha'aya. Wantakalaka chamüin.

⁴ Je yala sulu'u Tiro, wachajaakalaka nachiki na anoujashiikana. Je wantapa nanain, makatakalaka waya namaa süpüla akaratshi ka'i. Je nayakana, süka nii'iyatüin chi Naa'inkai Maleiwa namüin tü alatajatkat nümüin Pablo cha'aya Jerusalén, naküjakalaka nümüin sünain nnojolüin anain süpüla nu'unajachin chamüin. ⁵Mayaaínje wamünün, keraapa sülätüin tü akaratshikat ka'i, o'unüshi'iya ne'e waya yalejee. Napüshua'ale'eya na anoujashiikana súmaa na'wayuuse otta nachooin, o'unüshii wamaa anooipa'amüin suulia tü pueulokat. Je yala sotp'a'a palaakat, wasapainkashii waya

wapüshua'a sünain waashajaain nümaa Maleiwakai. ⁶Süchikijee, apütaashii waya napüla otta o'otooshii waya sulu'u tü anuakat. Je nayakana o'unüshii nachukua'a nepialu'umüinrúa.

⁷O'unüin waya shirokupünaa palaa Tirojee, antüshii waya chamüin Tolemaidamüin. Je yala, wawaraijaapünaakalaka wane ka'i naa'u na anoujashiikana.

⁸Waneemüin ka'ikat, ojuittühii waya yalejee chai wakua Cesareamüin. Je yala Cesarea, o'unüshii waya nipialu'umüin Felipe, chi aküjaikai nüchikü Jesúus sümüin tü manoujainsatkaliürúa, chi no'ulukukai na akaratshihii aneekünakana paala süpüla a'yatawaa sünain ottonojoo tü kasa cho'ujaakat sümüin wayuu. Je makatakalaka waya nüma'ana. ⁹Je Felipe, kachooinshi pienchisü jieyuu majayünnüü, nünükimaajatürúa Maleiwakai.

¹⁰Epa waka'iya sünain yalain waya nümaa, antüshi Judeajee chi wayuu nünükimaajachikai Maleiwa, kanüliakai Agabo.

¹¹Nüntapa wa'ütpa'amüin, naapaaín nükoreeyase Pablo je nijinnajiraakalaka tü najapükat otta tü nuu'ikat süka, sünain nüküjüin süchikü tü alatajatkat nümüin Pablo sünain nümüin:

—Chi Naa'inkai Maleiwa, müshi sünain nijittaaneechin cha'aya Jerusalén natüma na judfokana chi kokoreeyasekai tü koreeyakat otta sünain naapüneechin natüma sajapulu'u tü gentilekalüirúa.

¹²Süttümajee waapüin tüü, wayakana otta na chajanakana Cesarea, wa'alijitshantain ma'i Pablo shii'iree nnojolin nu'unüin

Jerusalénmüin. ¹³ Je niakai müşhi ne'e wamüin:

—¿Jamüshiikai jia ji'yalajakalaka? Nnojo jümalaje'erüin taa'in. Eeshantashi ma'i taya süpüla ejittaanaa, nnojo ne'e shiaín süpüla tüü sümüiwa, eeshi taya süpüla oukta'ayaa cha'aya Jerusalén naa'ujee chi Senyotkai Jesú.

¹⁴Süka nnojolin kasakain nia watüma, woo'ulaain.

—Shia mata ekeraaja tü nüchekat Maleiwa —müinapa ne'e waya.

¹⁵Yapaaja'a wamüin süchikjee otta o'unüin waya Jerusalénmüin.

¹⁶O'unüsü no'uluku wamaa na anoujashiikana chajanakana Cesarea. Je wantapa Jerusalénmüin, no'unirüin waya nipialu'umüin wane wayuu Chipreje'ewai kanüliashi Mnasón, wane wayuu kama'aichi sünain anouja, chi anii aapüshijachin wamüin tü watunküleinjatkat.

Eere nüntiraain Pablo nümaa Santiago otta na laülaayuukana

¹⁷ Je wantapa Jerusalénmüin, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana wamaa süka wantüin.

¹⁸Waneemüin ka'ikat, o'unüshi Pablo wamaa sünain awarajjawaa naa'u Santiago. Je eejanakalaka wapüla napüshua'a na laülaayuushiikana napüleerua na anoujashiikana chajanakana Jerusalén. ¹⁹Nüsaküin naya Pablo. Je süchikjee, nüküjakalaka namüin süpüshua'a wane'ewai sukua tü kasa naa'inrakat Maleiwa nüküjacee niakai sa'aka tü gentilekalüirua. ²⁰Shiasa'a naapapa tü nüküjalakat Pablo, müşhi naya:

“Anayaawatsüja'a nümiin Maleiwa saa'u”. Je namakalaka nümiin Pablo:

—Joolu'u wawalaa, pütüjaa aa'ulu wattain naalin na wayuu judío anoujakana, maa aka jera miirü ee. Napüshua'a naainnu, ayatshii katsin süchiirua sünain ja'ijaashantain ma'i naashin shikeraajününjatiün amaa tü nuluwataakat anain Moisés.

²¹Otta naapa achikichi pia sünain pikirajüin na wayuu judío kepiakana sa'aka wayuu gentile sünain noo'ulaainjanain suulia ekeraajaa sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Pikirajüin naya naajüin sünain noo'ulaainjanain suulia na'yote'erajatuin nata na nachooin tooloyuukana otta sünain nnojolünjatiün kasajatajatiün namüin wakuaiippa wayakana judíokana. ²²Tü wayuukalüirua, sütüjaweechi aa'u pia sünain püntüin. ¿Jamüinjatu watüma tüü süpüla pil'iyatüinjatiün sünain nnojolün shiimain tü yootokat püchikü?

²³“Tü anakat süpüla paa'inraa joolu'u, shia tüü: Anaa pienchishii wayuu wa'aka, aapüshii nanükü paala nümuin Maleiwa sünain naa'inrüinjatiün wane kasa nümuin süpüla kojuya ka'i. Je shia sükaliaka'a maa'ulu süpüla nekeraajüin tü namakat. ²⁴Pu'una namaa otta paa'inra wanaa nاماا tü kasa ni'itaakat Moisés wapüleerua wayakana judíokana, tü uleinjatkat akajee wakuaiippa nümuin Maleiwakai. Je süchikjee, puwalaaja tü kasa naapajatkat nümuin Maleiwa shikeraajapa süka'iya tü naküjakat achikü nümuin otta süliapala tü noojirajatkat nekii wanaa sümaa nekeraajüin sümaa nanükü.

Paa'inra tüü. Je mayaa, sütüjaweerü aa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a

sünain nnojolüin shiimain tü yootokat püchikü sümüinrúa. Otta sütijaweerü aa'u sünain ayatü'linya pia lotün süchiirua tü nuluwataakat anain Moisés.

²⁵"Noo'opünaa na anoujashii gentilekana, washajüitpa namüin tü paa'invajiraakat anain waya sünain shiain naa'inriünjatüin: maa aka nnojoliin neküinjanain shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaaşıkat, nnojoliin neküinjanain süsha tü mürütikalüirua maa'aya aka shi'iruku mürüt eekai ouktüsün sütümä aüläwaa otta nnojoliinjanain na'lujajiraain nakuappa sümää wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo".

²⁶Je Pablo, nümaashii na pienchishiikana wayuu. Je waneemüin ka'ikat, niakai namaan na pienchishiikana, naa'inrüin tü kasa uleinjatkat akajee nakuappa nümuin Maleiwa. Mapa, ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain aküjaan nümuin chi sacerdoteikat süchikü süka'iya tü nojute'erünjatkat o'u na pienchishiikana wayuu sümää nanüükü nümuin Maleiwa je nantirajatkat o'u tü naapajatkat nümuin.

Ata'ünnüshi Pablo

²⁷Shiasa'a sülü'ütpa ma'i süpüla shikeraajüin tü akaratshikat ka'iirua keraainjatkat o'u süka'iya nantirüin tü nasülajalajatkat nümuin Maleiwa, wane judíoirua Asiaje'ewalüirua, ne'rüin Pablo sünain ekerolo sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa'a naainjala, neiwa'ajaain saa'in

tü wayuu eejatkalüirua yala. Awanaajaashii naya noo'omüin Pablo sünain nata'üliin nia sümää nekiise.

²⁸A'waatüshii ma'i naya mayaa: "iWayuuinnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jükaalija waya! Wayukai chii, nia chi wayuu a'ütakai süchikü mmakat süpüshua'a sünain ekirajatü tü wayukalüirua kasa walajatü wayakana judíokana, kasa süliajatü tü nuluwataakat anain Maleiwakai sulu'u tü nüshajakat Moisés otta süliajatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta nia'yaa, sünain nüntirüin wayuu nnojotkat judíoin sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa, mojushiisü nüümaa nümuin Maleiwa tü miichi akataluushikat nümuin".

²⁹Müshii naya süka ne'rüin paala nia yaa sulu'u tü pueulokat nümaa Trófimo, chi cheje'ewaikai sulu'u Éfeso. Nüntirayaain nia Pablo nümaa, naajüin nayakana, sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa.

³⁰Je tü wayukalüirua süpüshua'a, saapayaa sümapa tüü, maatsü jamakai saa'in. Awatawa'ain müshii naya noo'omüin Pablo. Naapaajaain nia sünain najarajaain anooipa'amüin suulia tü a'waajüleekat Maleiwa sünain nasürtüpünaain tü so'ukat.

³¹Ouktajachichi ma'i Pablo nachikü na wayukana wanaa sümää süntüin tü nachikükät nümuin chi sülaülashikai tü waneekat shi'ipapa'a surulaat romano sünain neiwa'ajaain ma'i napüshua'a na wayukana sulujunakana Jerusalén.

³²Je chii, nuutkajaain no'uluku na sülaülashiikana surulaat nutujeejanakana otta no'uluku na surulaatkana. Je awataain naya eejatüle kolochuwaaín tü wayukalüirua. Je tü wayukalüirua

shi'rapa chi sülaülashikai surulaat
namaa na nusurulaatsekana,
sui'ulaain Pablo suulia
süshe'ejüinrúa.

³³Je chi sülaülashikai surulaat,
antüshi nünainmüin Pablo sünain
nütä'ilüin nia sümaa nijitte'erüin
nia süka piamasü kaleena. Je
süchikijee, nüsakira anainchü
sünain jaralin nia otta kasain
naainjalain. ³⁴Shias'a ne'e tü
wayuukalüirua kashüüläjüsü
ma'i sümaa shikiise ni'ipajee.
Mayaawatuju aa'ulu nanüiki
sütüma nnojolüin wanaawain
naküjala, nnojotkalaka kasayaain
ne'e nüpansaajiriüni achikü chi
sülaülashikai surulaat sütüma tü
kiisekat. Nümaaje'etkalaka ne'e nia
chamüin sulu'umüin tü shipiakat
surulaat. ³⁵Je yaapa nüntüin
sünain tü o'onoojüleekat yaakat
so'ulu'u shipia tü surulaatkät,
süpülatat ekeroloo sulu'umüin,
alü'üjünüshi Pablo anulo'u natüma
na surulaatkana süka müin jamakai
saa'in tü wayuukalüirua nii'iree.
³⁶Nayakana napüshua'a, kouta'ain
müshii nüchiirua sümaa nekiise.
Müshii naya: "iAnasü ouktülen!".

Asouktinnüshi Pablo shi'ipajee tü wayuukalüirua

³⁷Je wanaa sümaa
nikerottinnajachin Pablo sulu'umüin
tü shipiakat surulaat, müshi nümüin
chi sülaülashikai surulaat:

—¿Eeshi süpüla taashajaain pümaa
motso'o?

Nümakalaka chi sülaülashikai
surulaat nümüin:

—Atak, atüjashi pia aashajawaa
pütschi griego. ³⁸¿Nnojoishiche
piain chi wayuu Egipioje'ewai
kasitkaima'ainka tü atkawaakat

sütüma wayuu nümaa chi
sülaülashikai mma, chi ayu'tkai na
4.000 wayuu kanüliakana "Süpü'lüya
o'unalüü wayuwa'in" chamüin
isashiipa'amüin?

³⁹Nümakalaka Pablo nümüin:

—Wayuu taya judío.

Toumainche'echanka ma'i shia Tarso,
eejachire taya jemelin, wane pueulo
yaletüsü ma'i sulu'u tü mmakat
Cilicia. Tachuntüin pümuin süpüla
paapüin tamüin taashajaain sümüin
tü wayuukalüirua.

⁴⁰Je chi sülaülashikai surulaat,
nuu'ulaain nia süpüla naashajaain.
Niasa'a Pablo, ash'a'walaashi nia
yaa saa'u tü o'onoojüleekat yaakat
so'ulu'u tü shipiakat surulaat süpüla
aashajawaa. Nüchuntakalaka sümüin
tü wayuukalüirua süka najapü
shiyü'ülaainjatüin. Aashajaashi
nia sümüinrúa süka pütschi hebreo.
Müsü nünükü mayaa:

22 ¹"Wa'lemüinyuwa otta jia
taatamüinyuukana, jaapaja
tü tanülinjatkat taa'ujiraa".

²Je saapapa sünain
naashajaain süka pütschi hebreo,
koo'omüinre'esia ko'utüin shiairua
sütüma. Ayatshija'a Pablo sünain
aashajawaa:

³"Wayuu taya judío. Jemeishi
taya cha'aya Tarso sulu'u tü
mmakat Cilicia, akaisa'a miyo'ushin
taya yaa Jerusalén. E'ikuushi
taya nütüma Gamaliel sünain
süpüshua'ale'e tü nuluwataakat
anain Moisés na watuushinuukana.
Too'ulakayaainje'e taa'inrüin
waneepia tü nüchekakat Maleiwa,
maja'a aka jüttüma shia, jiakana
maa'utpünaaja'a ka'i yaa.

⁴"Paala, tolojo achiiruachii
na oo'ulakakana tü akuaippaa
kanüliakat Wopu Jeket

nünainjeejatkat Jesús. Shia tachajaaka achikü tü no'utünajanain aa'in. Tataüjirüin naya otta tekerojirirüin naya sulu'u tü püreesaapülekat, makai aka chira wayuu toolo otta türä wayuu jierü.⁵ Chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteekana otta napüshua'a'le'eya na waneeinnua laülaayukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, natüjaaa aa'ut sünain shiimain tü tamakat, süka naya'inya ne'e kaapajalain tamüin tü karalouktairua namüinjatkat na wawalayuu judíokanainnua chajanakana Damasco, tü jutatüinjatkat atüma wopo'u tapüleerua süpüla toushikaainjachin süchiirua chamüin. O'unüshi taya chamüin sünain shi'iyowaa wayuukat tiairua süpüla tantirajatüin shia yaamüin Jerusalénmüin süpüla mülialinjatüin shiairua atümaa.

Nünüiki Pablo soo'opünaa nu'ttaiwa'aya sünain anoujaa

⁶“Je sünain wopulu'uin taya, talüütipa ma'i sünain Damasco maa aka kale'o ka'ikat, sootolo'olo sümakalaka wane luusa katsinsü ma'i chejee sirumalu'ujee, pasanainjaakalaka taya süchikü.⁷ O'nnojooshijase'e taya mmolu'u sütüma sünain taapiüin wane pütchi müsü yaa: 'Sauloo, čjamüshi taya pümuin mülialakala ma'i taa'in pütuuma?'.⁸ Asakitshijase'e taya: '¿Jarai pia, Laülaashikalee?'. Süsouktakalaka tü pütcikat te'ipajee: 'Taya Jesús chi Nazaretje'ewaikai, chi mülialakai aa'in pütuuma sünain pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua'.⁹ Na wayuu

tamaajanakana, ne'rüin tü luusakat otta ainkusuü ma'i naa'inrua, shiasa nnojoliün nayaawatüin sulu'u nünüükü chi aashajaakai tamaa.
¹⁰ Asakitshijase'e taya tachukua'a: '¿Kasa tü taa'inrajatkat Senyotkalee?'. Nümakalaka chi Senyotkai tamüin: 'Pütamawaata, ayata pu'unüin Damascomüin. Je yala, aküjüneerü pümuin süpüshua'a tü anakat süpüla paa'inraa'.¹¹ Je süka mo'uin taya süchikü tü luusakat, na wayuu tamaajanakana, najattüin taya tajapü'ipa yalejee chamüin Damascomüin.

¹²“Je yala Damasco, eejachi wane wayuu kanüliashi Ananías, wane wayuu keisalashi sümuin nükuaiippa nu'upala Maleiwa sümaaja'a nikeraajüin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Otta nial'ya, anasü saashajaala nüchikü süpüshua'a tü wayuu judíokalüirua kepiakat Damasco.¹³ Antüshijese'e nia tanainmüin sünain nümuin tamüin: 'Tawala Saulo, ko'u mata pia püchukua'a'. Je yala'aya ne'e, anamaatusü tü to'ukalüirua süchukua'a. Te'rüinjese'e nia.¹⁴ Je sünainmüin tia, nümakalaka tamüin: 'Chi Maleiwa Namaleiwasekai na watuushinuukana, naapaain pia süpüla püttüjaainjatüin saa'u tü keel'ireekat naa'in naa'inreein, süpüla pi'rüinjachin Jesús, chi Nüchepchiakai, chi aa'inrakai nümuin wanepia tü nüchekakat, otta süpüla paapajüinjatüin nünüükü nuwaralu'upünaajatü ma'i pümuin.¹⁵ Ni'itaain pia süpüla püküjainjachin sümuin tü wayuukalüirua süpüshua'a sainküin mmakat süchikü tü pi'rakat otta tü paapakat.¹⁶ Je joolu'u, nnojo kajain pükua, pütamaapa, puwoutisaajitpa otta puchunta nümuin

Maleiwa motüinjatüin naa'in paainjala
je nu'lojooinjatüin shia puulia'.

**Nünüiki Pablo so'o'opünaa
wanaa sümaa nüjütünün
nanainmüin na gentilekana**

¹⁷"Tantapa tachukua'a
Jerusalénmüin, o'unüshi taya
sulu'umüin tü a'waajüleekat
Maleiwa sünain aashajawaa nümaa.
Je yala, süntakalaka tanainmüin
wane müstü aka ta'lápüinkai saa'in
¹⁸eere te'rüin chi Senyotkai sünain
nümatalain tamüin: 'iPuuntawaata!
Pujuittamaata yaajee Jerusalénjee.
Süka jamüin, nnojoleerü jaal'a
müna amüin natüma tü püküjakat
tachiki'. ¹⁹Tamakalaka nümiin:
'Senyotkalee, naapaweria tamüin
süka natüjaain ma'i taa'u nayakana
sünain talatapü'ün sulu'upünaa
tü ekirajüleekalüirua nachiirua
na eekai nanoujain pünaain otta
tamaapü'ün naya sulu'umüin tü
püreesaapülekat otta ta'yaajapü'ün
naya. ²⁰Ottä natüjaaa aa'ulu eejachin
taya wanaa sümaa nu'utününiin
aa'in Esteban, chi pi'inaajalakai
süpüla aküja püchikü. Ottä natüjaaa
aa'ulu sünain wanaawajiraain
taya shikiirajee nu'utünajachin
aa'in otta eejachin taya anajataain
saa'u nashe'in napüla na o'utakana
naa'in'. ²¹Niasa'a ne'e chi Senyotkai
nümüshi taya: 'Pu'unaata,
tajütüinjachi pia sulu'umüin
mma wattapünaa nanainmüin na
gentilekana süpüla püktüjainjatüin
tachiki namüin'".

**Pablo, nüma'anä chi
sülaülashikai surulaat**

²²Shiairüja'a ne'e naapajüin
tü nüküjalakat Pablo yala'aya.
Shiasa'a wanaa sümaa naapüin

nachiki na gentilekana,
a'waanajaatalashii nachukua'a,
müshii naya: "iWayuu makai
aka chii, nnojoishi kateein
o'u! iAkaje'enneeshi saa'ujee
mmakat!". ²³Je süka ayatüin
naya kookotüin sümaa nojunüin
nashe'in iipünaamüin otta nojonüin
mma nekiyuutajee su'uyaawa
jashichin ma'i naya noo'omüin
Pablo, ²⁴chi sülaülashikai
surulaat, nuluwataakalaka sünain
nikerotinnajachin Pablo sulu'umüin
tü shipiakat. Ottä nuluwataakalaka
ni'yaajünajachin Pablo shii'iree
nüküjeein jamüin makalaka tü
wayuukalüirua noo'omüin. ²⁵Yaapa
Pablo kapüin atümaa süpüla
a'yaajünaa, nümakalaka nümuin
chi laülaashi eejachikai yala
nü'ütpa'a, chi nutujuchikai chi
sülaülakai surulaat:

—¿Aapünüsü jümüin shikii
ji'yaajünajachin wane wayuu eekai
romano apashii, sümaa nnojolin
jikeraajüin takuaippa palajana
müleka kaainjalashire taya?

²⁶Shiasa'a sütümajee tü nümakat
Pablo, chi laülaashi atujuchiikai,
o'unüshi nünainmüin chi laülaashi
miyo'ushikai sünain aküja nümuin.
Müshi nia nümuin:

—¿Kasasükai wayuu tü
paa'inrüinjatkat? Chisa wayuukai,
wayuu romano apashii.

²⁷Niasa'a chi sülaülashikai
surulaat nüriükaakalaka
nünainmüin Pablo sünain
nüsakirün nia:

—¿Shiimainjasa'aya wayuuin pia
romano apashii?

Nümakalaka Pablo nümuin:

—Aa, shiima'nyan.

²⁸Je chi sülaülashikai surulaat,
nümakalaka:

—Wainma neerü tojutüin süpüla ekerolo sünain romanoo apashii.

Nümakalaka Pablo:

—Alu'u tayakai, romanoshi apashii süka matüjüli'inya tashi tapüleerua.

²⁹ Je sütümajee tüü, na a'yaajüjinjanakana paala Pablo, ayakajaashii naya nuulia. Ja'itakaja'a chi süläülashikai surulaat, nütüjaapa naa'u Pablo sünain wayuuin romano nia apashii, eimolojoosü naa'in naa'u saa'u nijittee'erüin paala nüppü.

**Pablo, asouktaashi ne'ipajee
na laülaayuu judíokana**

³⁰ Je waneemüin ka'ikat, chi süläülashikai surulaat, shii'ree nütüjaweein ma'i saa'u tü kasain müin anainjee Pablo sütüma tü judíokalüirua, naakatüin tü nüpükät otta nükkotchojirüin na laülaayuuishiikana na'akajee na sacerdote judíokana otta napüshua'ale'eya na waneeinnua laülaayukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Je yaapa naya, niyu'lüin Pablo je nüntirüin nia nam ülatu'umüin.

23 ¹ Je Pablo, nünanajashantain ma'i na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín je nümakalaka namüin:

—Wa'lemüinyuwa, tamüin tayakai, tü takuaippakat, pansaasü nu'upala Maleiwakai. Nnojotkalaka kasain saamatüin aalinjee taa'in maa'utpiinaa ka'i yaa.

² Niasa'a Ananfas, chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana, nootokalaka na wayuu pejekana nünain Pablo süpüla na'yaajaaingatüin niimatapünaa. ³ Je Pablo nümakalaka nümüin:

—iNi'yaajaajeeria eimatapünaa pia Maleiwakai, wayuu piamat

o'upünaa! Tamüsü pia süka yalain pia joyotüin süpüla pikeraajüjinjatüin takuaippa, jaralüinjatüin shia, sükajee tü ni'itaakat Moisés wapüleerua so'o'opünaa makat aka tüü. Je, čjamakalaka joo pi'yaatitkalaka taya süka wane akuaippaa naata suulia tü e'itaanakat nütüma Moisés wapüleerua?

⁴ Nayasa'a na eejanakana yala, müshii nümüin Pablo:

—E'rüuyaakai paa'l'in wayumüin sümaa pünükü nümüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana.

⁵ Nümakalaka Pablo ne'ipajee:

—Wa'lemüinyuwa, nnojishi tatüjaain aa'u sünain niain chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana. Nnojisheje taya müin nümüin tatüjaale naa'u. Süka jamüin, sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü: "Nnojo mojuin pünükü nümüin chi laülaashikai sulu'u tü puumainkat".

⁶ Niasa'a Pablo, nütüjaapa saa'u sünain sümaajatüin no'uluku na laülaayukana tü kanüliakat saduceo otta no'uluku, sümaajatüin tü kanüliakat fariseo, süka nütüjaain saa'u sünain nnojoliin wanaawajiraain naya sünain süpüshi tü kasa nanoujakat anain, nümakalaka süka wane nünükü emetutsü:

—Wa'lemüinyuwa, wayuu taya fariseo, kashishi wayuu fariseo. So'uka'i, yaashi taya atümaa süpüla tekeraajünajachin akuaippa, jaralüinjatüin shia, saalijee anoujaa sünain tü oso'irawaakat aa'in.

⁷ Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, na fariseokana namaa na saduceokana, aa'ayajiraashii

ne'e naya. Akatajirawaaitpa ne'e natüma na wayuukana.⁸ Süka jamüin, na saduceokana, nnojotsü oso'iraain aa'in tü ouktüsükalüirua naajüin, nnojotsü eenin tü aapiee nüma'anajeejatkalüirua Maleiwa naajüin otta nnojotsü nanoujain sünain eenin tü aa'inyükälüirua. Akaajasa'a na fariseokana, nanoujain sünain eenin süpüshua'ale'eya tüürirua.⁹ Napüshua'ale'eya kookoto'oин müşhii naya. Je no'uluku na karalouktamaajakanaka sümäajakanaka tü fariseokalüirua, asouknajaashii naya yalejee sünain namüin:

—Nnojotsü kasain mojuin naainjalain chi wayuukai. Eeshi naashajaale eera wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin otta niale aashajaain wane aa'inyüü nümüin wanaa sümäa wopulu'uin nia Damascomüin.

¹⁰ Süka emetülin ma'i saal'in shi'ipa'aya tü aa'ayajirawaakat, chi sülaülashikai surulaat mmotsü naa'in naa'u Pablo suulia neewainjain nia sümäaya no'utüin naa'in na wayuukana. Neenajirüichikalaka wane jerasüirua surulaat süpüla nayu'lajachin Pablo yalejee otta no'unirajachin nia nuchukua'a sulu'umüin tü shapiakat surulaat.

¹¹ Je aipa'a süchikijee, ee'iyataashi chi Senyotkai nümüin Pablo sünain nümüin nümüin: "iJalia pia! Nnojo pümalajaain aa'in. Süka jamüin, maa aka püküjain yaa sulu'u Jerusalén süchikü tü shiimain püttüjaakat aa'u tachikü, meeria shia püttüma chamüin Romamüin".

O'utünee aa'inchi Pablo natüma na judíokana

¹² Shiasa'a waneemüin ka'ikat, no'uluku na judíokana, anajiraasü

nanükü ojuunaa nikiirajee Pablo süpüla no'utajachin naa'in. Otta aküjashii naya süchikü meküinyüü otta nnojolüinjattüin kasain nasünin sümä'inru'u nnojolin no'utüin naa'in Pablo sümäaa namüin: "Süsälai waya nütüma Maleiwa nnojörüle wekeraajüin sümäaa tü wamakat".¹³ Alatüshii suulia pienchi shikii wayuu na aküjakana süchikü naa'inrajatiin tü.

¹⁴ O'unüshijase'e naya nanainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdoteekana, otta na laülaayuukana naa'u na judíokana sünain maa namüin: "Wayakana, aküjiraashii süchikü meküinyüü otta nnojolüinjattüin kasain wasüin sümä'inru'u nnojolin wo'utüin naa'in Pablo sümäaa wamüinja'a: 'Süsälai waya nütüma Maleiwa nnojörüle wekeraajüin sümäaa tü wamakat'.¹⁵ Joolu'u, jiakana namaa na waneeinnua sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, juchunta nümüin chi sülaülashikai surulaat süpüla nüntirajachin Pablo nüchukua'a watt'a jümülatu'umüin. Shieerü juchuntayaaka nümüin jüsakijainjachin Pablo soo'omüin soo'opünaa tü nükuaiippakat süpüla nüttüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia. Eeweenakalaka waya yapajüin süpüla wo'utajachin naa'in wopulu'uiwa'aya, nnojoliwa'aya nüntüin atümaa yaamüin".

¹⁶ Niasa'a wane nüsiipü Pablo, naapa achiküt tü jülijakat naa'in na judíokana naa'inreein. O'unüshijase'e nia eemüin tü shapiakat surulaat, nüküjakalaka shia nümüin Pablo.¹⁷ Je Pablo, neenajakalaka wane no'uluku na laülaayuu nutujeejanakanaka chi

sülaülashikai surulaat sünain
nümüin nümüin:

—Pu'unira chi jintüikai
nünainmün chi sülaülashikai
surulaat, eesü wane kasa
nüküjainjatkat achiku nümüin.

¹⁸Nias'a chi laülaashi
atujeejachiikai, nu'unitkalaka chi
jintüikai nünainmün chi laülaashi
miyo'ushikai. Nümakalaka nümüin:

—Chi püreesashikai
Pablo, neenajüin taya süpüla
nuchuntajatüin tamüin tantirajachin
pümuin chi jintüikai, eesü wane
kasa nüküjainjatkat pümuin.

¹⁹Nias'a chi sülaülashikai
surulaat, najattakalaka chi jintüikai
najapü'ipa mamiuin aka türa
nümüiwa. Nüsakitkalaka nia:

—Kasa wayuu tü püküjainjatka
achiki tamüin?

²⁰Nümakalaka chi jintüikai
nümüin:

—Na judíokana, anajiraasü
nanükü süpüla nachuntajatüin
pümuin pu'unirajachin Pablo
watta'a nanainmün na laülaayuu
sulujunakana tü kanüliakat
Sanedrín. Shia nachuntayaainjatka
pümuin pu'unirajachin nia süpüla
nasakijainjachin nia soo'omüin
soo'opünaa tü nükuaiappakat
süpüla nütüjaanajachin aa'u
müleka kaainjalashire'eya nia.

²¹Nnojo pünuojain namüin tü
namüinjatkat pümuin. Süka
jamüin, alatüsü suulia pienchi
shikii wayuuirua ounjulaasüjatü
sünain oukajaa nüpüla süpüla o'utaa
naa'in. Shiairua, aküjasü stüchikü
meküinyüü otta nnojolüinjatüin
kasain nastüin süma'inru'u nnojolin
no'utüin naa'in Pablo sümäa
namüin: "Süsalai waya nütüma
Malewa nnojorüle wekerajüin

sümaa tü wamakat". Je maa'ulu
naya, keraajüshii ma'i. Shia
ne'e na'atapajaka "anakaja'a"
pümuinjachin namüin na
laülaayuukana.

²²Je chi sülaülashikai surulaat,
nütütakalaka chi jintüikai sümaa
nümüin nümüin sünain nnojolüin
jaralüinjatiüin nümüin amüin tü
nüküjaitpakat nümüin.

**Ajütünüshi Pablo nümüin Félix,
chi sülaülashikai mma**

²³Chi sülaülashikai surulaat,
neenajüin piashihii na
nutujeejanakana sünain nuluwataain
naya süpüla nekerajüinjatüin 200
surulaat tü suu'uikajatkaliirua,
akaratshi shikii amaajunnuu otta
200 surulaat ka'apüla jüshii wunu'u
ke'ichisü kachueera satsatsü süpüla
o'unaa ka'lepa aikat Cesareamüin.
²⁴Niyapajirale'einya amairua süpüla
ne'ejenaa Pablo. Nuluwataain sünain
nüntinnajachin Pablo chamüin süka
anakat akuaippa nüma'anamüin
chi sülaülashikai tü mmakat Judea,
kanüliakai Félix. ²⁵Je nama,
nuluwataain wane karaloukta müsü
sünükü yaa:

²⁶Nütüma Claudio Lisias nümüin
chi sülaülashikai mma Félix,
kojutshikai sütüma wayuu.

Tasaküin pia.

²⁷Na judíokana, nata'ülüin paala
wayukai chii sümaa no'utajachin
naa'in. Shias'a tatüjaapa naa'u
sünain wayuuin nia romanoshi
apashii, o'unüshi taya sümaa
tü tasurulaatsekalüirua sünain
tayu'lüin nia noulia. ²⁸Süka
tatüjaweein ma'i saa'u tü makat

anainjee nia naküja achikü, tamaakalaka nia watta'amüin nanainmüün na laülaayuukana na'aka na judíokana, na sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín.²⁹ Süsälajeeshitaapa ne'e nia natüma, nnojolüin lotüin tü nikirajakat anain süchiirua tü aluwataaanakat anain nayakana judíokana. Nnojotsü kasain naainjalain saa'in wamüin ne'e wayakana romanokana su'utünajatkaleje anainjee naa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla tasürülüinjachin nia, nnojotsia ne'e tü müinjatkat anainjee nia tatüma.³⁰ Je süka kachikiün tamüün sünain anajiraain sünüükü no'uluku na judíokana nikiirajee süpüla no'utajachin naa'in, tajütüichipa nia pümüin. Te'itaain namüün na aküjashiikana nüchikü nantirajatüin pümülatu'umüün kasain wayuu tü nalü'üja achikü noo'omüin. Iraaichipaja'a nia pütüma.

³¹ Je na surulaatkana, maa aka tü münakat namüün, no'unirüin Pablo sa'wai chai nakua Antípatrismüin. ³² Je waneemüün ka'ikat, na surulaat noo'ulikajanakana, ouyantüshii nachukua'a sulu'umüün tü shipiakat surulaat. Je na amajunakana, naya wattaka o'unüün nümaa Pablo.³³ Je nantapa Cesareamüin, naapüin tü karalouktakat nümiin chi sülaülashikai mma otta ne'itaain Pablo napapulu'uyaa.³⁴ Je chi sülaülashikai mma, süchikjee naashaje'erüin tü karalouktakat, asakinnüshi Pablo nüümaa sünain jaleje'ewalin nia. Je nüküjapa nüümin cheje'ewalin nia Ciliciajee,³⁵ nüümüshi nia:

—Taashaje'ereechee taa pia nantapa na aküjashiikana püchikü.

Je süchikjee, nuluwataaín sünain ni'lrajünajachin aa'u sulu'u tü miichi eere nuluwataaín niakai, eepü'üle kepiain Herodes.

Pablo, asouktaashi soo'opünaa
nükuaippa nüümüin Félix

24 ¹ Sülätapa ja'rai ka'i süchikjee, Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdoteakana, antüshi Cesareamüin namaan no'uluku na laülaayuukana naa'u na judíokana. Je namaan, antüshi wane wayuu pütchipü'ü, kanüliashi Tértulo. Naainnuu, antüshii süpüla aküjaa nüchikü Pablo nüümülatu'umüin Félix chi laülaashikai sulu'u Judea.² Ayu'nnüün Pablo namülatu'umüin, o'ttotüjjüitta'aya Tértulo sünain maa nüliajatü Pablo nüümüin Félix:

—Anayaawatsüja'a pümüin piakai, piakai laülaashikalee sulu'u tü mmakat, piakai Félix kojutshikai sütümä wayuu. Stükajee tü kekiitaain pia süpüla tü a'yataawaakat, jimataatasü saa'in tü mmakat wamüin pütüma, anouktaataasü wakuiaippa sulu'u tü mmakat.

³ Eepünaale waya, we'rüin waneepia tü paa'inrakat. Je soo'opünaa, talatüü ma'l waa'in pümaa.⁴ Je suulia kajajüin tatüma pükuaippa süchiirua tü waashajaainjatkat achikü pümüin, tachuntüin pümüin kapülainjanain waya paa'in sünain paapajüinjatüin wanüükü motso'o.

⁵ "Wayuukai chii wamüin, süchi'rashi ma'l tü wayuukalüirua. Nü'üta achiküt mmakat sünain niiwa'ajüin saa'in tü judíokalüirua sükajee tü nikirajakat anain. Otta nia'yaa, shikiipü'üjanashi

tü nümaajatkalüirua chi Nazaretje'ewaikai.⁶ Otta nuu'lakün naa'inrütin wane kasa mojushiikat atüma nümüin Maleiwa tü miichi a'waajüleekat nia, tü anuu wata'üla anainjee nia. Wekeraajüinjatüyaakaije'e tü nükuaippakat sükajee tü e'itaanakat wapüleerua wayakana judíokana,⁷ niataalakalaka emenaain Lisias, chi süläälashikai surulaat, sünain niyujaain nia wama'anajee.⁸ Müshi nia wamüin sünain nantajanain pünainmün piakai, na aküjashiikana nüchikü chi wayukai. Pütüjaweerü aa'u sünain shiimain tü wamakat nüchikü püsakijapa nia soo'opünaa".

⁹ Je napüshua'a na judío eejanakana yala, wanaawasü nanükü nümaa Tértulo noo'omüin Pablo.¹⁰ Je chi süläälashikai tü mmakat, nüchuntakalaka süka najapü nümüin Pablo naashajaainjachin. Je Pablo müshi yaa:

—Sümaa wane kapülaa aa'in, asouktüshija'a paala taya taa'ujiraa pu'upala piakai, süka jamüin, tatüjaain paa'u sünain wayuuin pia kama'aichi yaa sulu'u woumain wayakana judíokana sünain akumajülüü sükuaiipa wayuu.

¹¹ Maa aka sümüneerüin pümüin, püsakijale süchiirua, polooichi ma'i ne'e taya ka'i piammüin süchiiruajee tantüin Jerusalémüin süpüla a'waajaa Maleiwakai.

¹² Nnojoishi taya antüna aa'u sünain aa'ayajirawaasümaa jaralü yaa, nnojoishi taya eiwa'ajüin saa'in wayuu apülaa cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Ja'itakaja'a sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana, ja'itakaja'a sainküinpünaa tü

pueulokat cha'aya Jerusalén, nnojoishi taya antüna aa'u sünain aa'inraa tü aa'ayajirawaakat otta tü eiwa'ajaakat saa'in wayuu.

¹³ Wayuukat tüürua, isasü süchikü shil'iyatüinjatüin pümüin sünain shiimain tü sükijakat anainjee tachikü.

¹⁴ "Shiainja'a nnojolüin taattajaa aa'u puulia sünain shiain too'lakün tü akuaippaa kanüliikat Wopu Jeket, tü anuu shokotüin naajüin. Too'lakün shia süpüla kojutüinjachin tatüma chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na tatuushiuukana, süka tü taa'inrakat nümüin. Je nnojoishi taya oo'ulaain suulia tanoujain sünain süpüshua'a tü ashajuushikat nütüma Moisés otta natüma na nünükimaajjanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajkat Maleiwa.¹⁵ Otta taya'yaa, anoujashi nünain Maleiwa sümää ka'ataplain taya nünain majaa'aka nayakana ka'ataplain sünain süso'iraajeerüin aa'in tü wayuu ouktüsükalüirua, makat aka wayuu eekai saa'inrütin tü anasükat otta türa eekai saa'inrütin tü mojusükat.¹⁶ Müshijase'e taya achajaain süchikü waneepia aneein taa'in nümaa Maleiwa otta sümää wayuu suulia kasajüin saamatajüin atüma taa'in.

¹⁷ "Süchikijee jera juya waraittüin taya sulu'upiünaa wane mmairua, ouyantiühi taya tachukua'a toumainru'u süpüla asülajaa neerü namüin na wayuu judío müliashiikana otta sünain aapaa kasa nümüin Maleiwakai.

¹⁸ Shiakaja'a ma'i ne'e taa'inrütin tü aapaakat kasa nümüin Maleiwakai sulu'u tü a'waajüleekat, süchikijee paala taa'inrütin tü ni'itaakat Moisés

wapüleerua, tü uleinjatkat akajee wakuaippa nu'upala Maleiwakai. Eejachi taya napüla wane judíoirua cheje'ewalii sulu'ujee tü mmakat Asia, nnojolünja'a eejatüin wainma wayuu tamaa, nnojoishi taya eiwa'ajüin saa'in jaralü yaa'aya. ¹⁹Naya anakaja'a süpüla antaa yaa pümülatu'umüin naküjaiwa tü kasain taainjalain, müleka eereje taainjala noulia. ²⁰Nnojoliireje'e naya, anakaja'a namüle na yaakana müleka nantüle sünain kasain tü taainjalain so'u ka'ikat tia tantinnakat o'u namülatu'umüin na laülaayuukana sulu'u tü kanüliakat Sanedrín. ²¹Jamaleeinje'e shiale taainjalain tü towoolojooin pasanain nanain so'u ka'ikat tia sünain tamüin: 'Yaashi taya atümaa so'uka'i süpüla ekeraajünaa akuaippa, jaralüinjatüin shia, saalijee tanoujain sünain süso'iraajeerüin aa'in tü ouktüsükälürua'".

²²Naapapa Félix tü nümakat Pablo, je süka wainmain kasa nütüjaakat aa'u soo'opünaa tü Wopu nünainjeejatkat Jesús, naawatkalaka paala tü nükuappakat süpüla mapeena sünain nümüin:

—Nüntapeena Lisiás, chi süläülashikai surulaat, taapeerü nünükü otta tekeraajeetkalaka nükuippa chi wayukai jaralüinjatüin shia.

²³Je nümakalaka Félix nümüin chi süläülashikai surulaat atujeejachii kai sünain yalainjachi'inya paala Pablo süttüin atümaa, shiasa nuu'ulaanüin nümünüpüjachin sünain aa'inraa tü kasa naa'lireekat otta jutatajatüin nükuippa napüla na kasakana nünain.

²⁴Je mapá, sülatapa wane ka'iirua, ouyantüshi Félix

nuchukua'a sümaa tü nu'wayuusekat, kanüliasü Drusila, wane wayuu judío. Neenajitkalaka Pablo. Naapajakalaka tü naashajaalakat Pablo soo'opünaa nükuippa chi wayuu eekai nünoujain nünain Jesucristo. ²⁵Shiasa'a nu'ttopa Pablo sünain naashajaain nümüin süchikü tü aa'inraakat tü nüchekakat chi Maleiwakai, süchikü tü laüläawaakat aa'in otta süchikü sünain süsalainjatüin wayuu saainjala nütüma Maleiwakai so'uweena wane ka'i, awatüsü naa'in Félix sütüma. Nümüshijese'e nia:

—Pu'una pümata. Teenajireechia taa pia taashipa takuaippa.

²⁶Je Félix, eejüsü naa'in shii'iree naapeein neerü Pablo nümüin süpüla nüjütajachin nüchikü. Müshijase'e nia neenajirüin kojuytua ma'i süpüla naashajaain nümaa sünainja'a eein naa'in shii'iree. ²⁷Alatüsü piama juya sünain ayatataain neenajirawalin nia. Ekeraajüsüjese'e nüka'iya Félix sünain laülawaa saa'u Judea. Je nii'iraka, o'ttüşhi Porcio Festo. Je Félix, shii'iree talateein naa'in na judíokana nümaa, nnojoishi nüjüta achikü Pablo.

Nükuippa Pablo najapulu'u Festo

25 ¹Je antüshi Festo sulu'umüin tü mmakat Judea, eeinjachire nia laülaain. Je apünüin ka'i süchikijee, o'unüshi nia yalejee Cesareajee chamüin Jerusalénmüin. ²Je yala Jerusalén, na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana namaa na nemivo'usekana na judíokana, antüshii nünainmüin sünain namüin nümüin tü naküjakat anainjee paala nüchikü Pablo. ³Otta nayayaa

nachuntüin wane kasa nümüin.

Müshii naya:

—Talateereje ma'i waa'in
pümaa müleka püntirüle wamüin
Pablo Jerusalénmüin süpüla
shikeraajünajatüin nükuaiippa
yaamüin.

Je tü nachajaakat achikü süka
tüü, shia noukajirüinjanain nüpüla
Pablo sulu'u tü wopukot süpüla
nu'utünajachin aa'in.⁴ Je Festo,
müshi nia namüin:

—Icha Pablo süttüin atümaa
sulu'u tü püreesaapülekat cha'aya
Cesarea otta ojuitteechi taya
yaajee so'u palit ka'i chai takua
Cesareamüin.⁵ Eeweessü o'unüin
no'uluku tamaa na laülaayuukana
ja'aka chamüin Cesareamüin
naküjaiwaje sükchikü chamüin tü
kasain taainjalain chi wayuukai,
müleka caainjalashireje'eya nia.

⁶ Je Festo, eeshi nia yala Jerusalén
süpüla mekiisat ka'i eera otta
poloo ka'i shiale. Je sükchikijee,
o'unüshi nüchukua'a Cesareamüin.
Je wattamüin, aikkalaashi nia
süpüla akumajaa sükuaiippa
wayuu. Je nuluwataakalaka
sünain nüntinnajachin Pablo
nümülatu'umüin.⁷ Je nüntinnapa
Pablo, tü judíokalüirua
antüsükalüirua Jerusalénjee,
arütkaasüirua nü'ütpa'amüin Pablo
sünain süküjain nüchikü sünain
wattain saalin kasa mojusü tü
naa'inrakat, shiisa isain nachikü
nee'iyatüin sünain shiimain tü
naküjakat amaa nüchikü Pablo.
⁸ Otta Pablo, asouktüshi naa'ujiraa.
Müshi nia:

—Tayakai, nnojotsü kasain
taainjalain suulia tü aluwataanakat
anain wayakana judíokana, nnojotsü
kasain taainjalain mojutkaleje

akajee tatüma tü a'waajüleekat
Maleiwa otta nnojotsü kasain
taainjalain nuulia chi laülaashikai
saa'u mmakat süpüshua'a, chi César
münakai.

⁹ Je Festo, shii'iree talateein naa'in
na judíokana nümaa süinainjee tü
nachuntakat paala, nümakalaka
nümüin Pablo:

—¿O'uneshi pia Jerusalénmüin
süpüla tekeraajünajatüin pükuaiippa
chamü'inya?

¹⁰ Nüsouktakalaka Pablo ni'ipajee:

—Anii taya pümülatu'u
piakai, e'itaauhikai nütüma
chi César münakai, achecküsü
shikeraajünajatüin takuaippa
yaa'yaa. Maa aka pütiijaain saa'u,
nnojotsü kasain taainjalain noulia
na judíokana.¹¹ Müleka eereje'e
kasa taainjalain anakaleje süpüla
o'utünaa anainjee taa'in, nnojoija'a
taya ojunaain süpüleerua ouktaa.
Akaajasaa'nnojorüle shiimain
tü aküjünakat amaa tachikü,
nnojolojo'o jaralüin laülaain taa'u
süpüla taapiünajachin namüin na
judíokana süpüla no'utajachin taa'in.
Sükajee wayuuin romanoshi taya
apashii, tachuntüin to'uninnajachin
nünainmüin César süpüla
niainjachin ekeraajün takuaippa.

¹² Niasa'a Festo, naashajiraakalaka
namaa na nutujeejanakana, kasain
anain süpüla naa'inrajatüin. Je
sükchikijee, nümakalaka nümüin
Pablo:

—Saa'u puchuntüitpain niainjachin
ekeraajün pükuaiippa César,
tajütüchipaja'a pia nünainmüin.

Festo, yootushi nümaa Agripa nüchikü Pablo

¹³ Je sülätapa jera ka'i sükchikijee,
Agripa, chi aluwataashikai naa'u

na judíokana, antüshi Cesareamüin sümaa Berenice sünain asakaa Festo. ¹⁴Je süka eein naka'iya yala, Festo, nükülaakalaka nümüin Agripa so'oipünaa tü nükuappakat Pablo. Nümüshi nia:

—Anii wane wayuu püreesashi yaa, nüpüñala Félix. ¹⁵Shias'a wanaa sümaa chajachinkain taya Jerusalén, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana namaa na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, antüshii naya tanainmüin sünain naküjain tamüin süchikü tü kasain naainjalain naajüin otta sünain nachuntüin tamüin shii'iree tamüin nümüin sünain kaainjala'inya nia. ¹⁶Tamakalaka namüin sünain nnojolüin wakuaippain wayakana romanokana tü ni'itaanajachin ekii wane wayuu sünain kaainjalashil'inya nia otta sümaa kasalajanain shia nümüin süpülapünaa nüntire'ennüin namaa na aküjashiikana nüchikü. Tüü, waal'inrüin süpüla nüsouktajachin naa'ujiraa shi'ipajee tü aküjünakat amaa nüchikü.

¹⁷“Müstjase'e mayaain nantüin, nnojotsü eekuu müin tatüma. Waneemüin ka'ikat, aikkalaashi taya süpüla akumajaa nükuappakat, tasaajitkalaka nia ne'ipamüin. ¹⁸Nayasa'a ne'e na antüshiikana sünain aküjaa süchikü tü kasain naainjalain, nnojotsü neweetira achikü wane kasa noo'omüin eekai mojuin ma'i, tü te'itaayaakat aa'u paala shiai naainjalain. ¹⁹Tü neweetitkat ne'e achikü noo'omüin, shia nnojolüin wanaawain nükuappakat sümäaa nakuaippa sünain anoujaa nünain chi namaleiwasekai. Otta wane'eya, shia nüchikü wane wayuu ouktatüjiüima'a kanüliashi

Jesús, shiasa nüküjain Pablo nüchikü sünain katüin no'u. ²⁰Je süka nnojolüin tatüjaain saa'u jamüinjatüin tatüma súchajaaya sükuappa kasa makat aka tüü, tasakitkalaka Pablo sünain müleka nücheküle nu'uneein Jerusalénmüin süpüla nikeraajünüinjachin akuaippa chamüin sünainjee tü aküjünakat amaa nüchikü. ²¹Je shiakalaka nüchuntüin jimatajatüin tü nükuappakat atümaa süpüla niainjachin ekeraajüin shia César, chi kojutshikai sütüma wayuu maleekalia. Iraakalaka nia tasürülrüin sümäaa tanajirüin naa'u. Shia ta'atapajaka ne'e eepa süpüla tajütajachin nia nümüin César”.

²²Niasa'a Agripa nümakalaka nümüin Festo:

—Anakaja'a taapajüle nünükü chi wayuukai.
Je Festo mühi nümüin Agripa:
—Watta'aya ne'e paapajeerü nünükü.

Antinnüshi Pablo nümüin Agripa

²³Shias'a mapa watta'amüin, antüshi Agripa sümäaa Berenice otta na namaatalakana sünain a'anaaushin ma'i naya. Shias'a wanaa sümäaa nekeroliün süpa'amüin tü miichi eeinjanale naya noutkajaain, shii'iyatünakalaka namüin sütüma tü wayuu namaajatkaliirua sünain kojutüin ma'i naya atümaa. Eejana namaa, na süläilashiikana surulaat otta na wayuu emiyo'useekana sulu'u tü pueulokat. Je Festo, nüsaajitkalaka Pablo. ²⁴Je nüntapa, nümakalaka Festo nümüin Agripa:

—Laülaashikalee Agripa otta jia wayuuinnua yaakana wamaa süpüla ka'ikat tüü, iraa joo wayuukai

chira tantirüin jümüin. Napüshua'a na judíokana nantirüin tamüin nüchikü sünain kaaingjalain nia. Nantirüin shia tamüin cha'aya Jerusalén maa aka nantirüin shia tamüin yaa'ayaa Cesarea. Mojolooinsalii naya nekiiseru'u nüchiirua shii'ree nu'utünajachin aa'in.²⁵ Shiasa nnojolüin kasain naainjalain, saa'in tamüin, anakaleje süpüla nu'utünajachin anainjee naa'in. Jamaleejin'a, maa aka tū nüchuntakalaja'a ne'e niakai, niainjachin César, chi kojutshikai sütuma wayuu, ekeraajün nükuappa sünain jaralüinjatüin shia, "tajütataaichipaja'a nia nünainmün" tamakalaja'yayaka taa'in tale'eru'u.²⁶ Je süka nnojolüin natüjaan saa'u tū kasain naainjalainjattaain tatüma nümuin César, anii nia tantirüin jümüin joolu'u, pümuinre'ej'a ma'i piakai laülaashikai Agripa, süpüla eejnjatüin tū tashajüinjatkaleje nüchikü süchikjee püsakijain nia.²⁷ Malaayaakai saa'in tamüin nüjütünün wane wayuu eekai püreesashin sumaa nnojolüin sükjününi tū kasain naainjalain.

Nünüiki Pablo nümuin Agripa

26 ¹Nümakalaka Agripa
nümuin Pablo:
—Jutatusü süpüla pümuinjachin tū pünuüküjatkat paa'ujiraa.

Je Pablo niyalerüin najapü sünain nu'ttün sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:

²—Anataale'e saa'in tamüin yaain taya süpüla ka'i tū sünain aashajawaa pümulatu'u piakai Agripa, piakai aluwataashikai waa'u, süpüla tasouktajachin taa'ujiraa suulia süpüshua'a tū nüküjakat amaa tachikü na

judíokana.³ Anasü tamüin süka pi'raajün ma'i tū wakuappakat wayakana judíokana. Otta pil'raajün ma'i tū sükuaippa tū wanoujiakat, ke'epütkat wa'ülüjirawaa achiirua. Tachuntakalaka pümuin paapajüinjatüin ma'i süpüshua'a tū tamüinjatkat pümuin.

Nükuaippa Pablo jintülejeeiwa'aya naashin

⁴"Napüshua'ale'eya na judíokana, natüjaan aa'ulu jamüin takuaippa jintülejeeiwa'aya taya, na'aka na judíojiraakana wanaa tamaa cha'aya toumainru'u otta cha'aya Jerusalén.

⁵ Otta nayaya, kaka'iyachi taya natüjaan aa'u sünain shiaiin too'ulaküin waneepia nakuappa na fariseokana, eekaja'a shia süpüla namüin pümuin sünain shiimain, müleka nacheküle nüküjeein. Wayainaja'a wayakana fariseokana alana'aleeka sünain ekeraajaa sumaa tū nuluwataakat anain Maleiwa noulia napüshua'a na waneeinnua judíokana.⁶ Yaashi taya atümaa joolu'u sünain ekeraajünaa akuaippa, shiaja'a ma'i ne'e süka ka'atapalain taya sünain tū pütcchi pansaakat paala nüttüma Maleiwa namüin na watuushiuukana.

⁷Napüshua'a na wawalayuu polookana piammüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel, na'atapajün nikeraajünjachin Maleiwakai namüin sumaa tū nüküjakat achikü paala, tū naa'inrajatkat nükajee chi Nüneekajalakai. Müshijase'e naya aa'inrüin nümuin Maleiwa, so'uka'i otta sa'wai, tū kasa kojutkat aka nia natüma. Sünainje'eya ne'e tū, ka'atapalaakat, laülaashikalee, nüküja achikichi taya joolu'u na judíokana.⁸ ¿Jamüushiikai

jia isakalaka jüchikü jünoujain
sünain nüso'ire'erüin saa'in wayuu
Maleiwakai?

**Nünüiki Pablo soo'opünaa
nulojoiwa'aya nachiirua
*na anoujashiikana***

9“Majachi tayakai paala, shiayaa taajünin ta'yataainka ouktiraainjachin taya süchiirua aa'inraa kasa mojusü noo'omüin na anoujashiikana nünain Jesús, chi Nazaretje'ewaikai. 10Shia ta'yataaka amaa paala tüü cha'aya Jerusalén. Sulu'u nayain kaapajalain tamüin shikii na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, tapüreesajirüin wainma no'uluku na anoujashiikana. Je nanain na eekana no'utünüin aa'lin, eejachi taya apashii sünain aapaa tanükü sulu'u shia'inya anain tüü. 11Wainmatua müliaatajün naya tatüma sulu'upünaa süpuushua'a tü ekirajüleekat na judíokana shii'ree mojeein nanüükü nümüin Jesús sünain namüin: 'Nnojoishi niain chi Nüneekajalakai Maleiwa'. Üttüsü ma'i taa'in noo'omüinrúa, ashutataatshijese'e taya sulu'upünaa pueulo sainkün mma nnojotkat noumain na judíokana sünain olojoo nachiirua.

**Nünüiki Pablo soo'opünaa
wanaa sümaa neenajünüin**

nütüma chi Senyotkai

12“So'uma'a wane ka'i, sulu'u nayain kaapajalain tamüin shikii otta sulu'u nayain ke'inaajalain shia tajapulu'u na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, o'unüshi taya Damascomüin süpüla aa'inraa tüü. 13Shiasa'a sulu'u tü

wopukot, laülaashikalee, kale'o ma'i ka'ikat, te'rüin wane luuso'u chejeejatü sirumalu'ujee, katsinsü ma'i suulia nuwarala ka'ikai, ootolo'olo müsü pasanainjaakalaka taya süchiki wanaa namaa na tamaajanakana. 14O'nnojooshijase'e waya wapüshua'a mmolu'u otta taapakalaka wane pütschi müsü tamüin süka pütschi hebreo: 'Sauloo, čjamüshi taya pümuin müliakalaka ma'i taa'in püttüma? Müshi aka pia saa'in tü paa'a e'ikaajakat süttüma kojunainrü ne'e süsa'a saa'awaa wanaa sümaa süsa'ijünüin achüipa'a süka o'ojia. Pasiruwaajiraashi ne'e pia pükuaiippa sünain püchechaja'alaaín toulia'.

15Asakitshijese'e taya: '¿Jarai pia, Laülaashikalee?'. Asouktüshijese'e chi Senyotkai te'ipajee: 'Taya Jesús, chi müliakai aa'in püttüma sünain pulojünin ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkälüirua. 16Pütamaapa. Püsha'walaa. Ee'iyataashi taya pümuin süpüla te'itaainjachin pia süpüla tacheppchiaa otta süpüla püküjünjachin süchikü tü pi'rütptakat joolu'u otta tü pi'reetkat tee'iyataapeena taa pümu'inya.

17Tayu'leechi pia suulia tü kasa eekai naa'inreein püka na judíokana otta noulia na gentilekanaya, na anaa tajütüinjachin anainmüin pia joolu'u. 18Tajütüin pia nanainmüin süpüla pükaalinjünjanain naya sünain ayaawataa saa'u tü shiimainkat süpüla nayu'nnaajanain sa'akajee tü piyuushikat sünainmüin tü waratshiikat otta süpüla nnojoliinjanain naya ayatüin suupünaa nüpülain Satanás, niainjachin nachajaain achikü Maleiwakai. Je yalejee, sünainjee nanoujain tanain, moteerü naa'in

niakai naainjala süpüla eeinjanain
naya apashii sa'aka tü nüchooinkat,
nükatatkat suulia saainjala', müüsü tü
nünükükät tamüin.

**Pablo, nikeraajüin tü münakat
nümüin naashin**

¹⁹"Toonookalaja'aka,
laülaashikalee, sümaa süpüshua'a
tü nümakat tamüin chi
ee'iyataashikai tamüin sirumalu'ujee.
²⁰To'ttokoloja'aya sünain aküjaan
namüin na judíokana, palajanale'eya
Damascojee, je süchikijee
Jerusalénmüin je sainküin
süpüshua'a tü mmakat Judea
ottata'aya namüin na gentilekana,
sünain nayaawajaainjanain suulia
naainjala, sünain nee'irataainjanain
nünainmün Maleiwakai otta sünain
naa'inrajatüin kasa nee'iyatajatkat
aka sünain shii'iranajaain naa'in.
²¹Shiaja'a ne'e taa'lirakaja'a tüü,
tü anuu nata'ülirüin anainjee
taya na judíokana cha'aya sulu'u
tü a'waajileekat Maleiwa otta
no'uteein anainjee taa'in.

²²"Je sükajee nükaalijüin taya
Maleiwakai, aniiyija'a taya
ayatüin sünain aküjaan nünükü
sümuin wayuu süpüshua'ale'eya,
nünainjee chira wayuu eekai
mojutüin nünainmünre'eya chira
eekai kojutüin sütümä wayuu.
Nnojotsü kasain tamüin namüin
yalejeeru'u suulia tü namakat na
nünükimaajananakana Maleiwa
otta tü nümakat Moisés sünain
shiain alatajatüin. ²³Namüin sulu'u
tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa sünain müliainjachin
otta nu'utünajachin aa'in chi
Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain
nüso'iraainjachinja'a aa'in süchikijee
ouktaa. Je naküjin nüchikü

sünain nii'iyatüinjatüin sünain eein
tü o'ttawaakat suulia waainjala
wapüleerua wayakana judíokana
otta na gentilekana sükajee niain
palajachin sünain oso'irawaa aa'in".

Anoujinneeshi Agripa nütüma Pablo

²⁴Wanaa sümaa nümüin Pablo
tüü naa'ujiraa, nümakalaka Festo
nümüin nikiiseru'u:
—iMamainnashiche pia, Pablo!
Mamainnachi pia sütümä
waneepiain pia sünain ekirajawaa
sünain karaloukta.

²⁵Nümakalaka Pablo nümüin:
—Nnojoishi taya mamainnain.
Anashi taya, Festoo, piakai
kojutshikai sütümä wayuu. Tü
tamakat, kasa lotüsü sümaa
shia'inya tü shiimainkat. ²⁶Ira'asa
Agripa, chi aluwataashikai saa'u
wayuu, nütüjaajaa aa'ulu tü kasa anuu
taashajaain achikü, müshijase'e taya
aashajaain sümaa nnojolüin kasain
taa'awa achikü yaa nu'upalapünaa.
Tatiüjaashaata aa'uchi nia
sümaa nütüjaain saa'u tüüyalai
taashajaakat achikü noo'opünaa
Jesús, süka nnojolüin sülätüsün
sulu'u wane mma eekai me'raajuuin.

²⁷Nümakalaka nümüin Agripa:
—Piakai laülaashikalee,
cpünouja anainrü tü namakat na
nünükimaajananakana Maleiwa?
Tatiüjaajaa aa'ulu sümaa pünoujain.

²⁸Nümakalaka Agripa nümüin:
—Nnojoija'a taya piyunküinjachin
maalü süpüla pünoujiraa sünain
niain Cristoin paajüin chi wayuu
kanüliakai Jesús.

²⁹Nümakalaka Pablo nümüin:
—Maalü, otta eepünaale ne'e
shiale, nücheküle Maleiwa,
nnojoija'a piainjachin ne'e anoujain
pümüiwa, laülaashikalee, maa

aka taa'in, müinjana'aya anoujain napüshua'a na yaakana süpüla ka'i tüü sünain aapajaa tü tamakat.

Shiasa nnojoliinja'a müinjanain jia aka taa'in sünain püreesaa atümaa sünainjee anoujaa.

³⁰ Shiasa'a nütamaakalaka chi aluwataashikai saa'u wayuu, o'ttataala chi sülaülashikai tü mmakat Judea, sümaa Berenice otta na waneeinnua laülaayuukana eejanakana yala namaa.

³¹ Nakatalaakalaka mamüin aka türä sünain aashajirawaa soo'opünaa tü nükuaippakat Pablo. Majiraashii naya:

—Nnojotsü kasain naainjalain chi wayuukai tü anakaleje anainjee süpüla nu'utünajachin aa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla yaainjachin nia püreesain watüma, nnojotsü.

³² Nümakalaka Agripa nümüin Festo:

—Ajütünakaije achikü chi wayuukai müleka nnojorüle nuchuntü'inya ne'e niakai niainjachin César ekeraajüin nükua ippa.

Ajütünüshi Pablo Romamüin

27 ¹ Je sümünapa wamüin: "Anashii najütünüle chamüin sulu'umüin tü mmakat Italia", naapünakalaka Pablo namaa na waneeinnua püreesashiikana najapu'u wane sülaülashi poloo shikii surulaat sulu'ujee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat kanüliakat Nusurulaatse César münün. Je chi sülaülashikai surulaat, Julio nünülia. ² O'unüshijese'e waya sulu'u wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Adramitio, wane anua yapairü ma'l süpüla o'unaa sulu'umüin tü süsha'wajülekalüirua

anua cha'aya Asia. Je eejachi wamaa Aristarco, wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tesalónica sulu'u tü mmakat Macedonia.

³ Je watta'amüin, antüshii waya sulu'umüin tü süsha'wajülekat anua cha'aya Sidón, eejachire naa'lınrüin Julio wane kasa anasü nümüin Pablo sünain nuu'ulaain nia nuwarajjaain saa'u tü nütünajunnuukat otta naapünajachin amüin natüma tü cho'ujaakat nümüin. ⁴ Ojuitüin waya yalejee Sidónjee, asira'iraashii waya sümaalu'upünaa tü mma kanüliakat Chipre, pasanainkat sünain palaakat, suulia tü jouktaikat süka wapanapajeein shia. ⁵ Je alatiün waya sü'ütpünaa tü mmakat Cilicia otta Panfilia, antüshii waya Miramüin, wane pueulo sulu'u tü mmakat Licia.

⁶ Je yala, chi sülaülashikai surulaat, nünta anainrü wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandría o'unajatü Italiämüin. Je no'onooje'etkalaka waya sulu'u süpüla ayatajanain waya sünain tü o'unaakat. ⁷ Süpüla kojuya ka'i ayatshii waya o'unanajüin sümaa nnojoliin wountaataain akua sütüma tü jouktaikat. Antüshijea'a waya mojusheeka sü'ütlümüin tü pueulokat Gnido. Je süka mojulaajüin tü jouktaikat wamüin, chakualajaashii waya suulia, wasaajaain shiyaama'apünaa Creta, tü mma pasanainkat sünain palaakat. Alatiün waya sü'ütpünaa tü mmakat Salmón, asira'iraashii waya sümaalu'u Creta, ⁸ antatataalain waya mojusheeka sulu'umüin wane mma yaa'aya ne'e sulu'u Creta kanüliasü Buenos Puertos, sü'ütpa'asü tü pueulokat Lasea.

⁹ Je süka wattairüin saalin ka'i tü alatakakat, mojutaairü saa'in o'unaa

shirokupünaa tü palaakat süka sülü'ülaain süka'iya tü juyapuulin mmapa'akat. Shii main tüü, süka sütlatürün tü ka'i saamajakat o'u tü judíokalürua juya'wai. Müshijase'e naashalaain Pablo namaa süpüla jimatajanain waya yala'aya.¹⁰ Müshi nia namüin:

—Wayuuinnuaa, mojusüsa saa'in tamüin o'unaa, wainmeerü kasa amüloukat watüma. Nnojoleerü shia in ne'e amüloulin tü anuakat sümaa tü süisekat, eeshi'iya ne'e süpüla ouktüin waya'yaa.

¹¹ Je chi sülaülashikai surulaat, nia noonooka amaa ma'i chi sülaülashikai otta chi suchupeetsekai tü anuakat nuulia Pablo. ¹² Je süka mojuin tü süsha'wajülekat anua yala süpüla walatirajatüin yala tü juyapuulin mmakat, kojuya na paa'invakana sünain shia'inya anain wojuittajanain yalejee je woo'ulakünjanain wantüin Fenicemüin, wane mma'yaa sulu'u Creta, süka eein wane süsha'wajüle anua yala eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Je tüü, kache'esü, wane süche'ekat wopumüinsü palaapünaalu'u otta wane süche'ewala'atakat wopumüinsü uuchipünaalu'u. Anteeshii waya yalamüin süpüla walatirajatüin tü juyapuuliakat yala'aya.

**Pablo sümaa tü eejatkaltüira
nümaa, müliaajüshii**

sütüma wawai shiroku palaa

¹³ Je süka suwawalaain jiyatta'a wane jouktai uuchijkeekana, anayaairü süpüla ayatüin waya sünain o'unaa naajüin.

Najaraittüinjese'e süchukua'a sulu'umüin tü anuakat tü karapinkat. O'unüshii waya sünain pejepünainja'a waya sünain sotkat palaa.¹⁴ Je yaaulerü süchikijee wojuittüin, antüsü wane wawai wanain, palaajeekuat wiinnaalu'u, sünainjeejatü tü mmakat. Shi'yaatirüinjase'e ma'i tü anuakat wamaa.¹⁵ Otta sülü'üjjüinjase'e waya. Je süka isain wachikü shi'ipapa'akain watüma tü anuakat shi'ipajee tü wawaikat, waawalüitpa wakuappa süpüla tü wawaikat, eepünaale ne'e waya sülü'üjjüin.

¹⁶ Alatüshii waya shiyaama'apünaa wane mmachan pasanain sünain palaakat, kanüliasü Cauda, eejatüle jiyattain saa'in tü wawaikat. Je süchipünaa wainma wamülliala, wainküin wo'ote'ertüin sulu'umüin tü anuakat tü anuachan sükorolokat.¹⁷ O'otooin shia watüma, wakaalajüin tü anuakat süka jiiku suulia saawaja'alaain sükorolo süpüla su'walakajaain. Je mapä süka mmolüin naya seema sütuka'alaain tü anuakat sünain tü mma kanüliakat Sirte, wane jasai ko'oyotsü süle'eru'u palaakat, nasiratitkalaka tü uniakat unapüümüinkana'aya suulia tü wawaikat. Je noo'ulaakalaka tü anuakat su'unüin sütüma tü wawaikat.

¹⁸ Je waneemüin ka'ikat, ayatsü katsün wo'omüin tü wawaikat, nojunüitkalaka süpüshi süise tü anuakat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaamainjatüin shia.¹⁹ Je apüünipa ka'i sünain waraittüin waya, na anuapü'ükanaya ne'e, nojunataainja'aya tü sükorolokot tü anuakat, tü nnojotkat ja'ijaain ma'i.²⁰ Süpüla kojuya ka'i, nnojoishi

ee'iyalaain chi ka'ikai otta tü
jolotsükälüirua. Je sütümajee tü
wawaikat, a'yaatirakat ma'i wamaa
tü anuakat, nnojolüitpa we'itaain
sünain wo'ttaainjanain.

²¹ Je süka kojuyain ka'i walatitkat
sümaa nnojolüin kasain weküin,
nütamaakalaka Pablo sünain
nüsha'walaain pasanain wanain
wapüshua'a. Müshi nia:

—Wayuuinnuaa, müleka
jaapaaleinkeje tamüin tü
tamakat jümuin sünain nnojoliin
wojuittajanain Cretajee, nnojolüe
we'rün tü müliaa we'rakat maa'ulu

otta nnojolüe kasain amüloolin
jüdüma. ²² Je joolu'u, ijalia jia!
iJüchechera jaa'in! Süka jamüin,
nnojoleerü jaralüin ouktüin
ja'akajee, mayaainje'e shieerüin
amüloolin tü anuakat woulia.

²³ Aipa'inka, ee'iyataashi tamüin
wane aapiee nüma'anajejachi chi
Maleiwakai, chi Maleiwa laülaakai
taa'u sulu'u taa'inrüin nümuin
tü kasa kojutkat aka nia tatüma.

²⁴ Müshi nia tamüin: "Pablo,
nnojo mmolüin pia. Nnojoleechi
pia nuu'ulaain Maleiwakai
ouktüin süka püntajachi'inya
ma'i nümülatu'umüin César,
chi laülaashikai, süpüla
püsouktüinjachin paa'ujiraa.
Otta pünaingeet, nnojoleerü
nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin
tü wayuukalüirua yaakat pümaa
sulu'u tü anuakat". ²⁵ Je sünainjee
tü nümakat tamüin, tamüshii
jia: iJalia jia, wayuuinnuaa!
iJüchechera jaa'in! Tanoujain sünain
münjinjati'inya wakuappa nüdüma
Maleiwakai maa aka tü münakat
tamüin. ²⁶ Shiasa sütükäajeerüinja'a
tü anuakat wamaa saa'ujee wane
mma pasanain sünain tü palaakat.

Kato'uchii na wayuukana wanaa sümaa

amüloolin tü anuakat

²⁷ Shiasa'a so'u wane
ai, shikeraajapa tü polookat
pienchimüin ai waa'u sünain tü
o'unaakat, sünain walü'ijaatünakuu
wamünüin sütüma tü jouktaikat
shirokupünaa tü palaa kanüliakat
Adriático, maa aka süse'eru'u
aikat, antajüsü nale'eru'umüün
na anuapü'ükana sünain pejein
waya sünain sot tü palaakat.

²⁸ Noo'ulakakalaka je'tsüin shiinot
tü palaakat, eekalaka shia piama
shikii tüna. Je mamiuin aka türa,
noo'ulaküin shia süchukua'aya je
eekalaka shia poloo ja'ralimüin
tüna. ²⁹ Je süka mmolüin naya
seema no'onoojüin saa'u tü ipa
joyojoyotkat shiroku palaa, nojutüin
pienchisü karapin. Yaasü shia
nojutüin süchiruajee tü anuakat
süpüla shiyyalajünjatüin sukua. Je
shapaatüsü ma'i naa'inrua shii'iree
ja'yumaatuin.

³⁰ Nayasa'a na anuapiü'ükana,
a'luwataweesü naa'inrua sulu'ujee
tü anuakat. Nojutirüinjase'e
shirokumüin palaakat tü anuachan
sükorolokot tü anuakat sümaa
shiyaaainjatüin nayurülüin,
süpüleeruajee tü anuakat, tü
süpükälüirua tü karapinkalüirua.

³¹ Niasa'a Pablo, naapitkalaka chi
sülaülashikai surulaat otta na
nüsurlaatsekana sünain nümuin
namüin:

—Müleka nnojoliire makatüin
nala wayuukana wamaa sulu'u tü
anuakat, nnojoleena o'ttaain jia.

³² Na'yonoojookalaka na
surulaatkana tü süpükat tü

anuachankat sünainjee tü anuakat sünain najünaain süchikü.

³³ Je eeiwa'aya aikat, Pablo, naashajaa amaana naya napüshua'a süpüla nekünjanain. Müshi nia namüin:

—Alatüürü poloo pienchimüin ka'i jaal'u sünain nnojoliin jikakai aa'in, sünain shiataain ja'latapajüin ma'i kaseerüin alatiin mapeena. ³⁴ Anashii müleka jiküle jütsinru'uiwa jia süpüla jiyu'lainjanain suulia tüü süka anakat akuaippa. Nnojoleechisa jaralin jamüin, eeyaa ne'e jaraleechin pasiruwain.

³⁵ Je süchikijee nümüin tüü, naapaainjese'e wane pan sünain naapiün analu'ut nümüin Maleiwakai saa'u yala no'upala napüshua'ale'eya. Je sünain nüshataain shia, ekaaja'a nümüin.

³⁶ Je yalejee, atütülaashii naya napüshua'a sünain eka'iree. Neküinakalaja'aka napüshua'a.

³⁷ Eeshii waya wapiüshua'a 276 sulu'u tü anuakat. ³⁸ Ne'ikapa naa'in sünain ekaa, nojunüin tü trigokat shirokumiin tü palaakat süpüla jamaamainjatüin tü anuakat.

³⁹ Je ja'yuppa, na anuüpü'tkana, nnojotsü nayaawatüin tü mmakat eejanale waya. Akatsa'a shia in ne'rüin wane sot tü palaakat jutatshiisi eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Shijase'e naapaaka sulu'u shia in anain noo'ulakünjatüin nawatirüin tü anuakat sünainmüin tü sotkat palaa. ⁴⁰ Na'yonoojoojinjese'e tü süpükalüirua tü karapinkalüirua sünain noo'ulaain shiairua yala'aya. Je nasiwatakala tü wunu'u apala'ijiakat sunut tü anuakat süpüla ne'itaainjatüin

shia süchukua'a shirokumiin tü palaakat. Nawatalüin iipünaamüin, süpüla tü jouktaikat, tü unia yaakat süpüleeruajee, chakualikalaka wasünajüin sünain tü sotkat palaa. ⁴¹ Shiasa'a ne'e tü anuakat, so'ootokalaka saa'u tü jasai ko'otüsükat süle'eru'u tü palaakat, eejatüle sütükäain. Yalaairaja'a shia ju'ttiin süka shi'ichikat sünain tü mmakat. Yaakalia ojuichajüin sa'ata tü anuakat yaa süchiiruajee sütümä sütsin tü süshikat palaa.

⁴² Nayasa'a na surulaatkana, jülijasü naa'in no'uteein naa'in na püreesashiikana suulia isajüin naya shirokupünaa tü palaakat.

⁴³ Akatsa'a nnojolin nuu'ulaain chi süläälashikai surulaat naa'inrajatüin shia süka kateein no'u Pablo nütüma. Shiakalaka ne'e naapa ekii nojunuujaa injanain palajana shirokumiin tü palaakat na eekai natüjiin katünaa süpüla nantajanain jososhiipa'amüin. ⁴⁴ Otta na waneeinnua, no'unajanain süka taapüla otta süka sa'ata'ata tü anuakat. Je mayaa, antüshii waya wapüshua'a jososhiipa'amüin süka anakat akuaippa.

Pablo cha'aya Malta

28 ¹Wojuittaapa wapüshua'a jososhiipa'amüin, watüjaa aa'ulu sünain Maltain sünülia tü mmakat eejanale wo'otüin. ²Na wayuu yaleje'ewaliikana sulu'u tü mmakat pasanainkat sünain tü palaakat, anashaatasii ma'i naya wamüin. Wantaiwa'aya nachuwajaakalaka siki miyo'usü ma'i suwarala natüma süpüla waaturüjinjanain wapiüshua'a süka sü'itüin tü juyakat otta alin tü jemiaikat.

³ Je Pablo, chashi okotchojüin wunu'u jutsü je nujunakalaka shia so'umüin tü sikitak. Shiasa'a yalejee sünainjee tü wunu'u nükotchojonoinkat, suju'iraakalaka wane wüi ouktasiro'ut süpüleerua saa'ayula tü sikitak sünain sükacheraain sünain tü najapükat.

⁴ Je na wayuu yalajanakana sulu'u tü mmakat, ne'rapa tü wüikat kachetüin sünain najapü Pablo, majiraashii naya: "Eekaja'a eera wayuukai chii, uwomuyuushi eera süchikü wayuu. Müshijase'nia, nnojolin shipije'ereein tü maleiwa süpü'üyakat kasalajanaa atüma sümüin saainjala wayuu, chi o'ttooshi paala suulia ouktaa shirokujee tü palaakat". ⁵ Je Pablo, nujututajaain tü wüikat so'umüin tü sikitak je nnojoittaainja'a nia jamajüin süchikijee süchotüin.

⁶ Napüshua'a, na'atapajüin nushushujünüinjachin otta nujutuinjachin mmolu'u shiale sünain ouktün tü tütümajee tü shiweneenasekat. Süchikijee watta nama'a sünain ne'rajüin naa'u otta ne'rüin sünain nnojolin jamajüin nia, a'wanajaasü naa'in noo'omüin Pablo "Maleiwasa chira", majiraashii joo naya.

⁷ Je yala peje sünain tü eejanale waya, eesü wane mmairua nukorolo chi wayuu laülaashikai yala sulu'u tü mmakat Malta, kanüliashi Publio. Je chi wayuukai, kapülashii wayakana naa'in neenajaakalaka waya nipialu'umüin, chajanalakala waya nüma'ana so'u apüniin ka'i.

⁸ Je yala, eejachi chi nüshikai Publio ju'letiraain sümaa ayuulii. Ja'isü nüle'eru'upünaa otta e'ljjishi nia isha. Nu'unakalaka Pablo sünain nünalüin nia. Je süchikijee

naashajaain nümaa Maleiwakai naa'u, ni'itaakalaka najapü naa'u otta anakalaka nia nütüma. ⁹ Je sulu'ujee tüü, antüsü tü waneeirua ayuuisükalüiruaya'asa eejatkat yala sulu'u tü mmakat. Je anasü tüüriuaya nütüma Pablo. ¹⁰ Saa'u talatiün ma'i naa'in wamaa, nasülajüin wainma kasa wamüin wayakana. Je mapa, wo'unajanapa, naapüin wamüin süpüshua'a tü kasa cho'ujajaheetkat wamüin sulu'upünaa wopu sünain tü o'unaakat.

Pablo, antüshi Romamüin

¹¹ O'unüin wayaja'a süchikijee walatiriün tü apüniinjat kashi yala'sulu'u tü mmakat, o'unüshii waya yalejee sulu'u wane anua yalajataja'a alatirüin tü juyapuulin mmapa'akat. Je shia, wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandría. Otta shia, kanainsü no'uyaakua na maleiwayaa senkeyuukana kanüliakana Cástor otta Pólux yaa shi'ipo'unain. ¹² Antüshii waya sulu'umüin süsha'wajülekat anua sulu'u tü pueulokat Siracusa, eejanale waya makatüin süpüla apüniin ka'i. ¹³ Je yalejee, o'unüshii waya sünain pejepünaain waya sünain sot tü palaakat, antatataalain wayaja'a sulu'umüin tü pueulokat Regio. Je waneemüin ka'ikat, awawatsü wane jouktai uuchijeekuwalü. Ojuittüshijese'e waya, antatataalain watta'amüin sulu'umüin tü pueulokat Puteoli. ¹⁴ Je yala sulu'u Puteoli, wanta anainna wane anoujashii, na anaa a'alijirüin waya süpüla makatajanain waya namarüin waya semaana. Je yalejee, o'unüinapainja'a waya Romamüin.

¹⁵ Yalejee Romajee, na anoujashii yalajanakana, naapapa wachikü

sünain wantajanain, o'unüshii naya wapanapa sünain na'atapajüin waya sulu'u tü pueulo kanüliakat Foro de Apio otta waneeirua eekai wane atunkapünaalee kanüliasü Tres Tabernas, sulu'süsü tü wopukat. Je ni'rappa Pablo na anoujashiikana, aapüshi analu'ut nüümüin Maleiwakai otta anatchonsü naa'in namaa. ¹⁶ Je wantapa Romamüin, oo'ulaanüshi Pablo kepiayaain sulu'u wane miichi nüümüwa nümaa waneeshichan surulaat e'rajüshi naa'u.

**Pablo, aküjüshi nüchikü
Senyotkai cha'aya Roma**

¹⁷ Apüniin ka'i süchikijee nüntüin Pablo Romamüin, neenajiriüin na nemiy'o'usekana na judíokana chajanakana Roma. Je yaapa naya jutkatüin, nümüshii naya:

—Wa'lemiinyuwa, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judíokana ko'ulukukana taya otta jiakana. Ja'itakaja'a suulia tü akuaippaa nanainjeejatkat na watuushiuukana, nnojotsü kasain taainjalain. Soo'opünaa nnojoliün kasain taainjalain, ata'ünnüshi taya cha'aya Jerusalén süpüla püreesaa atümaa. Je chejee, alatinnüshi taya najapulu'umüin na laülaayuu romanokana. ¹⁸ Je naainnua, süchikijee nasakij Jain taya sünain tü takuaippakat, najüteeyaa achikichije'e taya süka nnojoliün nantüin sünain tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee taa'in. ¹⁹ Akats'a naayoukta achikü na judío chajanakana tü tajütünajachin achikü, tü anuu kasirüin takuaippa tachuntajachin sünain niajinjachin ekeraajüin takuaippa César. Nnojotsü shiaiñ süka eein tü takuijainjatkat

amaa nachikü na judíokana wanaa tamaa nümuin, shia ne'e süka tasouktajachin taa'ujiraa nüümülatu'umüin. ²⁰ Tü teenajitka apüla jia shia süpüla te'rüinjanain jia otta taashajaainjachin jümaa süka yaain taya püreesain sünainjee aküjünaa achikü sümaa kasa nnojotkat taa'inriüin. Jütüjawee aa'ulu tatüma sünain yaain taya püreesain sünainjee anoujaa sünain nüntüichipain chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi wa'atapajakai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel.

²¹ Namakalaka nayakana nümuin: —Wayakana, nnojoishii waya anta amüin karaloukta chejee Judeajee püchikümaajatü. Ja'itakaja'a na wayuu judíofa antakana yaamüin chejee, nnojotsü kasain naküja amaa püchikü otta nnojotsü jamüin nanüükü poo'opüna'ayaa. ²² Wayakana, waapajee amüinrü püniükü jamüin paa'in noo'opünaa chia wayukai, chi Nüneekajalakai Maleiwa paajüin. Watüjaaa aa'ut sünain mojuin sünüükü wayuu maleekat sümüin tü jünoujakat anain jiakana nümaajanakana chia wayukai.

²³ Je ne'itaakalaka wane ka'i nümuin Pablo, tü anuu nanta o'u sünain wainmain naya nünainmüin, eejachire nia kepiayaain. Watt'aajee maalü sünainmüinre'eya motsopa ka'ikat, Pablo, aküjashi namüin süchikü tü nükuaiippakat Maleiwa sünain aluwataawaa. Nüküjain namüin noo'opünaa Jesús sükajee tü nüshajalakat Moisés otta na nünuükimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa shii'iree nanoujeein nünain Jesús sünain niaín chi Nüneekajalakai Maleiwa.

²⁴Waneeinnua, nanoujain nümuin tü nümakat. Otta wane ne'ipa, nnojotsü nanoujain. ²⁵Je sünain nnojolüin wanaawain nanüükü soo'opünaa tü nümakat Pablo, o'unayaa müşii naya. Je nnojoliwa'aya na'walakajaain, nümüşii naya Pablo:

—Shiimainja'aya tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa nümuin Isaías, chi nünükimaajachikai Maleiwa, süpüla nümuinjatüin shia namuin na jtuushinuukana, tü nümakat mayaa:

²⁶“Pu'unapa sünainmüin wayuukalüirua tüü pümaiwa sümüin:
'Naajüin Maleiwakai,
ja'itataairü ma'i jaapüin
otta ji'rüin,
nnojottataaleerü jiyawatüin
aa'u'.

²⁷Pümapa tüü sümüin, süka jamüin, müşi chi Maleiwakai:
'Tü wayuukalüirua, süsülajaain
süche'eirua
otta so'uirua toulia.
Süchechajaain saa'inrúa
suulia nayaawatüin saa'u tü shiimainkat.

Nnojoishii naya ouyanteein tanainmüin.
Müleka naa'irnrüleje shia,
anasüje tatüma nakuappa suchukua'a tamaa'”.

²⁸Ayatshija'a Pablo sünain aashajawaa:

—Jütüja jümata saa'u sünain ni'itaain Maleiwakai sünain su'uninnajatüin pütcikat tüü, nüchikümaajatkät sünain o'tte'eraa, nanainmüin na gentilekana. Alu'utateerüjasa'aya natüma naa, naapaajejerü.

²⁹Kettaain nümuin Pablo tüü, o'unüshii naya aa'ayajiraatataalain ma'i nayajiraakana ne'e.

³⁰Je Pablo, yalajachi yala süpüla piama juya sulu'u wane michi na'anapala kayanamüinwaisü nütüma. Je yala, kapülawaisü naa'in süpüshua'a tü eekai suwaraijaain naa'u.

³¹Sünain meimolüin naa'in otta sümäa nnojolin jaralin ataüjün nükuappa, Pablo, aküjashi süchikü tü nükuappakat Maleiwa sünain aluwataawaa otta ekirajüshi nia noo'opünaa chi Senyotkai Jesucristo.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana ROMA

Nüsaküin Pablo na anoujashiikana
chakana Roma

1 ¹Taya, wane chi nüchepchiakai Cristo Jesús, Pabllokai anülia, wane chi Aluwataaushikai aneekajalaakai nütüma Maleiwa, tashajüin joolu'u jümüin jia anoujashii nünain Jesucristo kepiakana sulu'u tü pueulokat Roma. E'itaanüshi taya nütüma süpüla taküjinjachin sümüin wayuu tü nüchiki anasükat aapünakat wamüin nütüma Maleiwa. ²Saashin tü nashajakat na nüniükimaajananaka Maleiwa paala sümaiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, pansaasü nünüiki sünain nu'tte'erüinjatüin wayuu nükajee chi Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo. ³Watüjaaa'uchi Jesúss sünain wayuuin nia, saa'u niain nuu'uliwo'uin David, chi sülätülashikai mma paala sümaiwa. ⁴Maainjalasai Jesús. Je watüjaaa'aa'uchi sünain Nüchoin Maleiwa chi Pülashikai ma'i, süka süso'iraain naa'in nütüma süchikijee ouktaa. ⁵Saa'ujee anamiain Cristo tamüin, nüneeküin taya süpüla ta'yataainjachin

nümüin je süpüla kojutüinjachin nia tatüma. E'itaanüshi taya süpüla taküjinjatüin tü nüchikikat sainküin mma sümüin tü wayuukolüirua nnojotkat judíoin, tü "gentilekalüirua" maa aka jiakana, süpüla sünoujainjatüin nünain je süpüla soonooinjatüin sümaa nünüiki. ⁶⁻⁷Tasaküin joolu'u jia chakana Roma, jia aishiikana nüpüla Maleiwa, jia aneekünüushiikana nütüma süpüla nüpuşinjanain Jesucristo. Achuntüshi taya nümuin chi Washikai Maleiwa je nümuin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapünjanain wane anaa jümüin.

Kee'ireesü naa'in Pablo o'unaa Romamüin

⁸ Je palajana, süka yoötüin süchiki tü jünoulakat sainküin mmakat süpuşhua, taapüin analu'ut nümuin Maleiwa saa'u tü kasa anasü naa'inrakat Jesucristo jümüin jiakana jüpüshua. ⁹⁻¹⁰Nia Maleiwa ta'yataaka amüin süka süpuşhua taa'in sünain taküjin nüchiki chi Nüchonkai O'tte'erüikai. Nia atüjaaka taa'u sünain tachuntüin

nümüin waneepia joo'opünaa so'uka'i je sa'wai. Je achuntühi taya nümüin süpüla o'unaa jünainmüin cha'aya Romamüin, müleka nücheküle shia tapüleerua.

¹¹ Cheeshi taya jümaa süpüla taküjinjatüin jümuin wane pütchi anasü aapünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa tamüin süpüla katsüinjatüin jaa'in sütüma. ¹² Kee'ireesü taa'in wakaalijiraain wayakana wapüshua sünain achedheraa waa'in sükajee tü wanoulakat. Wanaa sümaa katsüin jaa'in tatüma saa'u ji'rüin tü tanoulakat, katsüinjeerü taa'in jütümaya saa'u te'rüin tü jünoulakat. ¹³ Jütijaa aa'uchi taya, tawalayuwaan sünain taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu gentile sainküin mma, je takaalijain naya süpüla anoujaan nünain Cristo. Aka'aya na manoujainsalikan chakana Roma, kee'ireesü taa'in jool'u takaalijeein naya süpüla nanoujain nünain. Wainmatuaichi taya achuntüin shii'iree to'uneein jünainmüin. Isasü tachiki o'unaa. Müshi aka ta'alijinnakai aa'in.

¹⁴ E'itaanüshi taya süpüla aküjaan nüchiki chi O'tte'erüikai sainküin mmakat süpüshua, sümüin wayuu eekai kache'ein pütchi griego je sümüin wayuu eekai mache'ein griego, sümüin wayuu eekai sütüjain karaloukta je sümüin eekai matüjain. ¹⁵ Je sükajee tia, yapashi taya süpüla taküjinjachin nüchiki sümüin tü wayuukolüirua chakat Roma.

¹⁶ Nnojoishi taya japiülin sünain aküjaan nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu. Chi wayuu eekai naapüin tü nüchikikat Cristo sümaa nünoujain nünain, o'tte'enneeichi nia nütüma chi Maleiwa Pülashikai.

Na wayuu aküjünakana amüin tü nüchikikat palajana, naya na judókana. Je na judío eekana nanoujain nünain, o'tte'ennüshii naya. Aka'aya na gentilekana, mayaasüje maküjuuin nüchiki namüin paala, aküjünüpä namüin maa'ulu yaa süpüla no'tte'ennajanaain na eekana nanoujain nünain. ¹⁷ Je sütüma tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, wayawatüin saa'u sünain anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünainjee tü wanoulakat. Naa'inrüin chi Maleiwakai tü kasa anasükat wamüin saa'ujee wanoujain nünain Jesucristo. Shia tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, sünain müin mayaa: "Chi wayuu eekai nünoujain nünain Maleiwa, anaawashi nümaa kataiwa'aya no'u. Je ouktapa nia, ayatshi anaawain nümaa".

Nü'ürüla Maleiwa sünain wayuu süpüshua

¹⁸ Süka masütaajuin wayuu manoujainsat sünain kaainjalaa, shiyoutküin tü shiimüin nüchikikat chi Maleiwa iipünaajachikai. Je sükajee tia, jashichishi ma'i nia namüin. Süsaleena naya nütüma süka mojutüin nia natüma je süka ayatüin naya sünain kaainjalaa.

¹⁹ Tü shiimüin nüchikikat chi Maleiwakai, nnojotsü nunujulüin suulia tü wayuukolüirua. Ja'yası ma'i sümüin wayuu süpüshua nütüma ²⁰sünain niain Maleiwain je sünain niain pülashin, sükajee tü kasa nükumajakat paala sümaiwa. Nnojotsü wayuu matüjaalinkat naa'u Maleiwa, süka shi'rüin wayuu süpüshua tü kasa nükumajakat. Je

sükajee tia, nnojotsü jamüinjatüin nanüiki nümüin.

²¹ Soo'opünaa natüjaain naa'u chi Maleiwakai, nnojoishi kojutüin natüma sümaa nnojolüin naapüin analu'ut nümüin. "Shiimünshi sünaain piain Maleiwain", nnojoishii müin nümüin. Nnojotsü nayaawatiüin aa'u tü shiimüinkat. Je tü jülijakat naa'in, nnojotsü kasain anain apüla, süka nayouktüin tü shiimüinkat. ²² Ja'itaina kekiishiin naashin, maa'in aa'inchii ne'e naya. ²³ Sünain nnojolin na'waajüin chi Maleiwakai Matüjainsaikai ouktaa, shia na'waajaka ne'e shiyaakua kasa wainma, tü namaleiwasekalüirua naajüin. Na'waajüin shiyaakua wayuu, tü ouktajatkat so'u wane ka'i. Je na'waajüin shiyaakua wuchii, shiyaakua mürüt, oo'ulaka shiyaakua tü kasa lemtüsükat mmolu'u.

²⁴ Je saa'ujee nnojolin kasajachin chi Maleiwakai namüin, ayüülajünüshii naya nütüma süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa mojusü kee'ireekat ma'i naa'in. Mojulaajiraashii naya napüshua. Naa'inrüin tü kasa japüükat atüma wayuu, maa aka a'lujirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümäa wane toolo. ²⁵ Nayouktüitpa tü shiimüinkat nüchikikat chi Maleiwakai süpüla shiain joolu'u nanoujainjatüin tü alawaakat. Chi Maleiwakai akumajakai kasa süpüshua, shiimün sünain niainjachin wa'waajüin süpüla ka'i süpüshua. Alu'usa nayakana, nnojoishi niaain na'waajüin. Shia na'waajaka ne'e tü kasa nükumajalakat. ²⁶ Je süka nayouktüitpain tü shiimüinkat, ayüülajünüshii naya nütüma

Maleiwa süpüla naa'inrüinjatüin tü mojusü kee'ireekat ma'i naa'in. Oo'ulaashii na jieyuukana suulia atunkirawaa nümaa na'wayuuse

süpüla nama'üjaainjanain namaa eekai jieyuujiraain wanaa namaa. ²⁷ Mataaja'a na tooloyuukana sünain noo'ulaain suulia atunkirawaa sümaa na'wayuuse, süka kee'ireein naa'in tü mojusükat namaa eekai toolojiraain wanaa namaa. Ama'üjiraashii na tooloyuukana. Je süsalashii naya tia nütüma Maleiwa.

²⁸ Ja'itaina natüjaain aa'u chi Maleiwakai, motüsü naa'in tü nayaawatakät aa'u nünainjee, süka nnojolüin kasain saapüin namüin naajüin. Je sükajee tia, ayüülajünüshii naya nütüma süpüla ne'iküinjatüin naa'in sünain aa'inraa tü mojusü jülijakat waneepia naa'in. ²⁹ Je saa'ujee tia, alana'aleesia saainjala wayuu maa'ulu yaa, sümaa mojulaain ma'i naya, maa aka kachiiruaa aa'in washirüü, je maa aka jülijaa aa'in tü mojusükat waneepia. Achunjasü naa'in shii'ree o'utaa saa'in wayuu. Ashe'ejiraweeshii naya. Aküjashii naya alawaa. Kanainsü naa'in wayuu. Eperulajaashii naya. ³⁰ Mojusü nanüiki sujuuna wayuu. A'lürulaashii ma'i nünain Maleiwa. E'rüllii ma'i wayumüin naya sümüin wayuu. A'waataashii ma'i naya sulu'u nakuappa sümaa pülain naa'in suulia wayuu. Jülijasü naa'in waneepia tü kasa mojusü naa'inrüinjatkat. Nayouktüin süchiawaa nei je nüchiawaa nashi. ³¹ Nnojotsü mojuin naa'in saalijee naainjala. Nnojotsü pansaain nanüiki. Nnojotsü namüliajüin wayuu eekai müliain ja'itasü nüpüshin naya. ³² Je ja'itasü

natüjaain aa'u tü nümakat chi Maleiwakai sünain: "Kasalajaneerü sümün wayuu süpüshua eekai saa'lirüin kasa eekai müin aka tia sümää su'utinnaleein aa'in", sünain nümün sümün wayuu, ayatshi'iya naya sünain kaainjalaa. Je nanüiki namüin na wayuu aa'inrakana kasa mojusü wanaa namaa: "Anasü tü jaal'inrakat", müşhii naya namün.

**Kasalajaneerü sümün
saainjala wayuu süpüshua**

nütüma Maleiwa

2 ¹Eesüja'a süpüla jümün tamün: "Tü wayuukolüira püküjakat achiki wamün, shiimün sünain kaainjaraliin naya. Acheküüsüja'a kasalajanainjatüin namüin naainjala. Otta wayakana, nnojoishii müin aka nayakana". Tamüshii paala jia: Wanaawashii jia namaa na wayuu jiyoujakana, süka jaa'inrüinya ne'e tü kasa mojusü naa'inrakat. Sükajee tia, kasalajaneerü jümün jiakanaya. ²Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain lotüin nukuaippa süpüla kasalajanainjatüin nütüma saainjala tü wayuu aa'inrakat kasa müin aka tia. ³Müsüja'a eera jaa'in jüle'eru'u: "Kaainjaralii nala, otta wayakana, nnojoliishii müin aka naa'in. ⁴Kasakaja eera kasalajaneerüin wamüin nütüma Maleiwa?". Tamüshii paala jia: Shiimün sünain eein kasa kasalajaneetkat jümüin, süka jaa'inrüin tü kasa mojusü naa'inrakat nayakana. ⁴Müşhija'a eera jia te'ipajee: "Nnojoleechi aashichijaa in chi Maleiwakai wamün maalü saalijee waainjala, je nnojoleena süsälain waya nütüma, süka anamiain ma'i nia

sümün wayuu". Tamüshii paala jia: E'rülii wayumüin ma'i jia nümüin Maleiwa. ⁵Jamüshii jia nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u sünain anamiain nia jümün shii'iree jiyaawajaainjanain suulia jaainjala?

⁵Manoujüinyeesalii jia sünain nnojoliün jaapaain tü nümakat chi Maleiwakai süpüla jükatalaain suulia jaainjala. Sükajee tia, müle'oleejeria ma'i naashichin chi Maleiwakai jümün, süka lottiin nukuaippa süpüla süsäleenain jia jaainjala nütüma so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma. ⁶Je so'u ka'ikat tia, süsäleena jia jaainjala sünainjee tü jaa'inrakat kataiwa'aya jo'u. ⁷Eesü wayuu eekai süchecherüin saa'in sünain aa'inraa tü anasükat sümün wayuu. Kataiwa'aya no'u, a'waajünüshi chi Maleiwakai nütüma sümää kojutüin nia nütüma, süka kee'ireein ma'i naa'in kateein no'u waneepia nümaa sükikijee ouktaa. So'u ka'ikat tia, aapüneerü nümün nümwaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ⁸Akaajasa chi wayuu ayouktakai tü shiimüinkat sümää naa'inrüin waneepia tü mojusükat kataiwa'aya no'u, süka kee'ireein naa'in tü anasükat nüpüla niakai ne'e nümüiwa suulia wayuu, ütteerü ma'i naa'in chi Maleiwakai noo'omüin so'u ka'ikat tia. Süsäleechi nia naainjala nütüma. ⁹Müle'oeerü ma'i tü müliaakat ne'reekat na wayuu aa'inrakana tü mojusükat kataiwa'aya no'u. Maa aka judío otta gentile, ne'reerü müliaakat so'u ka'ikat tia. ¹⁰Ottá napüshua na wayuu aa'inrakana tü anasükat sümün wayuu kataiwa'aya no'u, kojuteena naya nütüma Maleiwa so'u ka'ikat tia, je nnojoleena mmolüin naya neema. Maa aka judío otta gentile, kojuteena nütüma süka

¹¹ matüjain nia kachekalaawa'ataa wayuu.

¹² Na gentilekana, mayaainje nnojolüin nama'anain tü nüshajakat Moisés, amüloujienia ne'e waneepia naya saalijee naainjala. Otta na judíokana kama'anakana tü nüshajakat Moisés, kasalajaneerü namüin naainjala nütüma Maleiwa süka moonooin naya sümää tü nümakat. ¹³ Na wayuu eekai naapünin ne'e tü nümakat Moisés, nnojoliishii anajiraain nümaa chi Maleiwakai sükajee tia. Alu'ujasa müleka naa'inrüle tü nuluwataakat anain Maleiwa, anajiraweeda nümaa. ¹⁴⁻¹⁵ Eesü wayuu gentile eekai naa'inrüin süka naa'in namüiwa tü nuluwataakat anain Maleiwa, mayaastije nnojolüin aapününin namüin tü nüshajakat Moisés. Akaalijünüshii naya nütüma Maleiwa sünain atüjawaa saa'u tü kasa anasükat süpüla naa'inrüin oo'ulaka tü mojusükat süpüla nayouktüinjatiin. Wanaa sümää naa'inrüin tü kasa anasükat, nayaawata aa'u sünain anain shia no'ulu'u Maleiwa. Je müleka naa'inrüle tü mojusükat, nayaawata aa'u sünain mojuin shia. ¹⁶ Saashin tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, tü taküjakat jümuin, eejeechi Jesucristo nümaa chi Maleiwakai so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu süpüshua nütüma. Mayaasiije nnojolüin atüjaanuin aa'u saainjala wane wayuu, atüjaaneerü aa'u kasalajanapa sümüin so'u ka'ikat tia.

Tü na'waataakat alu'u na judíokana

¹⁷ Müshii jia sünain ju'waataain sulu'u jünüiki: "Wayuu judío waya, waya'a ya nüpuñshika Maleiwa, je

kojutsü watüma süpüshua tü nüshajanainkat Moisés. ¹⁸ Sünainjee we'iküntün sünain tü nüshajakat, wayaawata aa'u tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua, tü kasa anasükat süpüla waa'inrüin otta tü kasa mojusü nnojolüinjatkat waa'inrüin. ¹⁹ Waya ekirajaka wayuu sünain tü shiimüinkat, je wakaalijain na eekana nnojoliin natüjaain naa'u Maleiwa. ²⁰ Süka wayain aapününin amüin tü nüshajakat Moisés, watüjaaa aa'ut kasa süpüshua süpüla wekirajuinjatüin wayuu sünain tü shiimüinkat. Eekai maa'in naa'in, wakaalijieechi. Eekai matüjaain saa'u tü nüshajakat Moisés, wekirajeechi", müsü jünüiki. ²¹ Tamüshii paala jia: Jia ekirajüliikana wayuu, ćjamüsü nnojotka'a jaal'inrüin tü jikirajakat anain? Jia achiajaakana wayuu suulia o'uwajaa, ćjamaka'a ka'rwarataliika'a jia? ²² Jia achiajaakana wayuu suulia ama'lijawaa sümää wayuu nnojotkat su'wayuusein, ćjamaka'a jaikana jüma'üjaaka'a sümää wayuu nnojotkat ju'wayuusein? Jia alerajakana tü maleiwayaasiyalüirua, ćjamaka'a ju'luwajaka'a tü nakorolokat? ²³ Jia a'waataakana sulu'u aapünna amüin tü nüshajakat Moisés, ćjamaka'a mojutka'a chi Maleiwakai jüturna sünain nnojolüin jaa'inrüin tü nuluwataakat anain? ²⁴ Ashajünüsü jüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, müsü yaa: "Na gentilekana, mojutsai chi Maleiwakai natüma süka ne'rüin tü kasa mojusü naa'inrakat na judíokana no'upala".

²⁵ "Ayaawatüna aa'uchii waya judíokana sünain nüpuñshin waya

Maleiwa, süka shi'yotoonüin wata", müşhii jia sünain ju'waataain sulu'u jukuaippa. Tamüshii paala jia: Aamasü jümüin tü o'yotoonookat ata müleka jüüjüüle jia sümüin tü nuluwataakat anain Moisés. Akaajasa müleka nnojorule jüüjüüin jia sümüin, nnojoleerü kasain saamüin jümüin. Müshii aka ne'e naa'in wane wayuu eekai mo'yotoojuin näta.²⁶⁻²⁷ Je na gentilekana, mayaainje mo'yotoojuin nata, müleka naa'inrule tü nuluwataakat anain Moisés, "Jia tapüshika", meechi chi Maleiwakai namüin. Otta jiakana o'yotoona atachiikana, ayoujüneena jia natüma, süka nnojoliin jüüjüüin jia sümüin tü nuluwataakat anain Moisés, ja'itaina jiaain aapuushin amüin.

²⁸"Jia tapüshika", nnojoishi müin chi Maleiwakai sümüin wane wayuu sünainjee shi'yotoonüin süta. ¿Kasa atüjaanaka atüma naa'u wane wayuu sünain shiimüin nüpüshin nia Maleiwa? ²⁹"Jia tapüshika", müñüshii napüshua na eekai ne'itaanüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa stüpüla nüpüshinjanain naya Maleiwa. Nnojoliishii naya e'itaanüin sünainjee o'yotoonaa ata, süpüla na'waajünüin sütüma wayuu. E'itaanüshii naya sünainjee shii'iranajaaitpain naa'in, süpüla na'waajünüin nütüma Maleiwa.

Lotüsü nukuaippa Maleiwa sünain süsaleerün wayuu

saainjala nütüma

3 ¹Tasakirüin paala jia: ¿Kasa anakalalu'na wayuu judíokana noulia na gentilekana? ¿Kasa saamaka namüin tü o'yotoonookat ata? ²Eesüja'aya

anaka alu'u naya noulia na gentilekana, saa'u nayain aapünüin amüin palajana tü pütschi nünükikat Maleiwa paala sümaiwa, je e'itaanüshii naya nütüma süpüla nekirajünjatüin wayuu sünain tü pütschikat sainküin mmakat süpüshua.

³Je müleka eere napüshi na judíokana eekai manoulain, čamalajaweerü saa'in jümüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai sütüma? ⁴Nnojo. Nnojoleerü amalajaain. Ayateeria naa'inrüin chi Maleiwakai tü nümakat. Ja'itairü aküjain alawaa wayuu süpüshua, pansaasü nünüiki chi Maleiwakai waneepia. Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa. Müsü mayaa:

"Lotüsü nukuaippa chi
Maleiwakai wanaa sümäa
kasalajanain saainjala
wayuu nütüma,
süka pansaain waneepia
nünüiki".

⁵Eesü süpüla süsouktüin wane wayuu shi'ipajee tü tamakat, sünain maa tamüin: "Ja'itaina kaainjalain waya judíokana, nülatirüinya ne'e chi Maleiwakai tü waainjalakat woulia. Müleka nnojoruleje waal'irüin tü kasa mojusükat, nnojishije atüjaanüin aa'u chi Maleiwakai sünain alana'aleein lotüin ma'i tü nukuaippakat. Sükajee tia, nnojotsü anain süpüla süsaleenain waya waainjala nütüma, saa'in wamüin". ⁶Tamüshii paala jia: Lotishaatasü ma'i nukuaippa chi Maleiwakai sünain süsaleenain jia jaainjala nütüma. Müleka nnojoruleje lotüin nukuaippa sünain tü, nnojotsüe nuuntüin süsalain saainjala wayuu süpüshua nütüma. ⁷Mataalasü wane'eya: "Sütümajee

waküjain alawaa, shiyaawatüin wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain nnojolin müin aka waya, süka pansaain waneepia nünüiki. Je saa'u kojutüin nia sütümajee tü mojusü waal'inrakat, ejamakuappat süsalainjanain waya nütüma?".
⁸Otta sünüiki wane'eya tamüin: "Pikirajuin waya sünain ayatüin sünain waa'inrüin tü mojusükat shii'iree kojuteein chi Maleiwakai sütümä wayuu sünainjee tü waainjalakat". Tamüshii paala jia: Nnojotsü shiai tekiraja anain tia. ⁹Jamüshii ji'rülika'a wayumüin sümüin tü tamakat jümüin? Shiimüin sünain lotüin ma'i nukuaippa chi Maleiwakai sünain kasalajanainjatüin jaainjala nütüma.

**Nnojotsü jaralüin anajiraain nümaa
Maleiwa sükajee tü nümakat Moisés**

⁹Sünainjee süpüshua tü tamüitpaket jümüin, münjachi taya joolu'u jümüin: Waya judíokana, nnojoliishii waya alanaain noulia na gentilekana nu'upala chi Maleiwakai, süka süchepchiai kaainjalaa wayuu süpüshua, wayuu judío oo'ulaka wayuu gentile. ¹⁰Shia tü ashajünakat achiki paala sümawai sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü mayaa:

"Nnojotsü wayuu eekai anajiraain nümaa Maleiwa.

Nnojotsü eein waneesüyaakaleje. ¹¹Nnojotsü wayuu eekai süshatiin aa'inraa tü anasükat.

Nnojotsü wayuu eekai nümwheein Maleiwa.

¹²Nnojoishi jamajachin chi Maleiwakai namüin na wayuukana napüshua, süka shiai jülijüin naa'in tü mojusükat waneepia.

Nnojotsü wayuu eekai saa'inrüin tü anasükat.

Nnojotsü waneesüyaakaleje.

¹³⁻¹⁴E'rülii wayumüin ma'i na wayuukana napüshua sümäna na'ürülaain ma'i.

Akülaashii alawaa, je ki'rashii ma'i sünain aashajawaa perulaa. Mülia aa'inrü wayuu sütümä nanüiki maa aka süchotokai maa'ala.

¹⁵Nashe'etaain wayuu.

No'utüin saa'in wayuu.

¹⁶Eepünaale no'unüin, shi'rüin müliaa wayuu natüma.

Namojujain sukuappa wayuu.

¹⁷Natke'erüin wayuu süka tü naa'inrakat je tü namakat.

¹⁸Nnojoishi jamajachin chi Maleiwakai namüin.

Mojutsai nia natüma".

¹⁹⁻²⁰Waya judíokana, saa'u saapüntüin wamüin tü nuluwataakat anain Maleiwa ashajünakat nütüma Moisés, antinneena waya nümulatu'umüin Maleiwa so'uweena wane ka'i süpüla wasouktüinjanain nümuin saalijee nnojolüin waal'inrüin tü nümakat. Je iseerü wachiki asouktaa ni'ipajee Maleiwa saa'u waainjala. Soto jaa'in tü anajirawaakat nümaa Maleiwa, sünain nnojolüin sünainjeejatüin aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, süka nnojolüin shiai süpüla jatüin. Aapuushi wamüin nütüma Maleiwa süpüla wayaawatüinjatüin saa'u kaainjalain waya.

**Anajiraashii waya nümaa
Maleiwa sünainjee ne'e
anoujaan nünain Jesucristo**

²¹⁻²²Saa'u nnojolüin anajiraain wayuu nümaa Maleiwa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anaín Moisés, Ɂkasatalakalaka

anajiraainjatüin aka wane wayuu nümaa? Anajiraashii waya nümaa Maleiwa sünainjee wanoujain nünain Jesucristo. Shia tü akijünakat achiki paala sümäiwa natüma na nünükimaajakanana Maleiwa oo'ulaka Moisés. Je niil'iyatüin shia chi Maleiwakai wamüin wapüshua maa'ulu yaa sulu'u tü nüchikikat chi O'tte'erükai. Wayuu süpüshua, na judíokana oo'ulaka na gentilekana, che'ojaasü anajiraainjanain naya nümaa Maleiwa.²³ Che'ojaasü anajirawaa wamüin süka kaainjalain wayuu ütamüinre'eya nuulia Maleiwa je sükatalaaín suulia tü kasa anasü nüchekakat süpüleerua. Je nnojotsü nücheküin chi Maleiwakai ayatüin wayuu katatüin nuulia.

²⁴ Anamia ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua waneepia. Je saa'lujee anamiaín ma'l nia, chi eekai nünoujain nünain Cristo Jesús, taashishi nia suulia naainjala sümäa anajiraain nia nümaa Maleiwa.

²⁵⁻²⁶ Je paalainka, naawalüin chi Maleiwakai wayuu suulia süsalaa saainjala. Otta watüjaa aa'uchi nia sünain lotüin ma'l nukuaippa. Je süka lotüin nukuaippa, ni'rün sünain che'ojaain nüjütüin chi Nüchonkai süpüla ouktajachin saa'u saainjala wayuu süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa. Shiasa maa'ulu yaa, saa'u ouktüichipain Cristo, nuuntüin chi Maleiwakai nülatirüin saainjala wayuu eekai sünoujain nünain Cristo sünain ouktüin nia saa'u saainjala. Sünain nüjütüin Cristo sa'akamüin wayuu, niil'iyatüin chi Maleiwakai wamüin sünain shiimüin lotüin ma'l nukuaippa je shiimüin nuuntüin anajiraainjatüin nümaa wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain Jesús.

²⁷ Nnojo ju'waataain sulu'u joonoooin sümäa tü nuluwataakat anain Maleiwa, maa aka taküjaitpain jümüin sünain nnojoliin anajiraain wayuu nümaa Maleiwa sünainjee naa'inrütüin tü nüshajakat Moisés. Watüjaa aa'ulu sünain shiaín sümüiwa anajiraain anainjee waya tü wanoulakat nünain Jesú. ²⁸ Tee'iyatüitpa jümüin sünain anajiraain wayuu nümaa Maleiwa, nnojotsü sükajeejatüin naa'inrütüin tü nümakat Moisés namüin, sükajeejatü nanoujain nünain Jesú sünain ouktüin saa'u naainjala.

²⁹ Chi Maleiwakai, nnojoishi Wamaleiwasein ne'e wayakana judíokana wamüiwa. Namaleiwase na gentilekana wanaa wamaa. Je sükajee tia, Sümaleiwaseichipa wayuu süpüshua.³⁰ Waneshia chi Maleiwakai anajiraakai atüma wayuu süpüshua. Na judíokana, o'yotoona atachiikana, oo'ulaka na gentilekana, mo'yotooju atachiikana, anajiraashii naya napüshua sünainjee ne'e anoujaa nünain Jesucristo. ³¹ ¿Jamakalaka tü nüshajakat Moisés? ¿Jamuinjatü sukuippa watüma, waya anajiraainapakana nümaa Maleiwa sünainjee wanoujain nünain Jesú? ¿Nnojolüitpa kasain saamüin wamüin joolu'u? Nnojolun. Alana'aleesia joolu'u sünain kojutüinjatüin shia watüma, süka wayaawatüitpain joo saa'u kasapüläjatüin shia wamüin nütüma Maleiwa.

Abraham, anajiraashi nümaa
Maleiwa sünainjee nünoula

4 ¹Soto jaal'in nüchiki Abraham, chi watuushikai waya judíokana sümäiwa paala. ¿Kasa ejatka nüma'ana wanaa sümäa anajiraain nia nümaa Maleiwa?

²Watüjaaa aa'uchi Abraham sünain naa'inrüin wainma kasa anasü sümüin wayuu. Je müleka anajiraaleje nia nümaa Maleiwa sünainjee tü kasa anasü naa'inrakat, a'waataashije sulu'u tü naa'inrakat. Otta tamüshii paala jia: Nnojotsü kasain nu'waataain alu'u nu'upala Maleiwa. ³¿Jamüsü sünüiki tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Abraham? Müsü mayaa: "Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa sünainjee nünoujain nünüiki".

⁴⁻⁵Watüjaaa aa'ulu sünain nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua anajiraainjatüin wayuu kaainjarat süpüshua nümaa. Wane a'yataai, "Asülajünüsü tamüin neerü", nnojoishi müin. "Awalaajünüsü ta'yataain", müşhi. Alu'usa wayakana, müşhii aka waya naa'in wane wayuu eekai nüsülaajünüin amüin neerü sünain ma'yataain. Saa'ujee wanoujain nünain Maleiwa, nücheka achikit anajiraain waya nümaa. ⁶Nüküjain David paala sümäiwa nüchiki wane achenkünakai amüin süchiki anajirawaa nümaa Maleiwa. Naashin David, nnojotsü sünainjeejatüin tü kasa anasü naa'inrakat, sükajeejatü nünoujain nünain Maleiwa. Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuukai naashin David. Müsü tü nüshajakat:

⁷⁻⁸"Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu alatinnakai aainjala nuulia nütiima Maleiwa, süka motüin naa'in Maleiwa tü kasa mojusü naa'inrakat. Müiria nnojolüin jülijüin aa'inyüü naainjala süpüla kasalajanaa nümüin nütiima Maleiwa".

⁹¿Naya ne'e kamüinjanaka tü anajirawaakat nümaa Maleiwa

na o'yotoona atachiikana namüiwa? Nnojo. Namüninjatü shia na mo'yotooju atachiikana wanaa namaa. Tamüinapa'asa jia soo'opünaa nüchiki Abraham sünain nücheküin süchiki Maleiwa anajiraain nia nümaa süka nünoujain nünain. ¹⁰¿Joujatü nücheküin achiki Maleiwa tü anajirawaakat nümaa Abraham? ¿Anajiraashi nia süchikijee shi'yotoonüin nüta? Nnojo. Anajiraashi süpülapünaa. ¹¹Saa'u anajiraain Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta, shiyaawatüin wayuu saa'u anajiraain nia nümaa Maleiwa sünainjee tü nünoulakat ne'e sümüiwa. Jümeenakalaka joo tamüin: "¿Kasa apülatjatka shi'yotoonüin nüta?". O'yotoona atachi nia süpüla sütijaainjatüin wayuu naa'u sünain anajiraachipain nia nümaa Maleiwa. Je maa'ulu yaa, na gentilekana, mayaainje mo'yotoojuin nata, anajiraainapa naya nümaa Maleiwa sünainjee tü nanoulakat nünain, maa aka anajiraain paala Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta. Eekalaka süpüla namüin na gentilekana: "Washi nia'aya".

¹²Watüjaaa aa'uchi Abraham sünain natuushin na judíokana, na o'yotoona atachiikana, saa'u ni'irukui naya. Otta müşhi'ya joolu'u, na judíokana eekai nashatüin tü nünoulakat Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta, shiimainchipa sünain nashin.

Ekettaajüsü tü pütchi pansaakat
paala nümüin Abraham,

süka nünoujain nünain Maleiwa

¹³Watüjaaa aa'uchi Abraham oo'ulaka na nüikeyuukana sünain pansaain nünüiki chi Maleiwakai namüin sünain maa: "Anashaateechi

ma'i Abraham tatüma oo'ulaka tü wayuukolüirua sainkün mmakat süpüshua eekai sümüin: 'Nia Abraham washika' ". Tasakirüin paala jia: ¿Pansaasü, saa'in jümüin, nünüiki chi Maleiwakai namüin sünainjee naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Shia sünainjee anajiraainapain naya nümaa Maleiwa sünainjee nanoujain nünain. ¹⁴⁻¹⁵ Müleka pansaaleje nünüiki chi Maleiwakai namüin sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, čjamaka'a che'ojaka'a namüin anoujaan nünain Maleiwa? Amülasüja'a mmata pansaain nünüiki sünain anashaatainjanain ma'i naya nütüma, je na wayuu pansaakana amüin nünüiki Maleiwa, acheküsüje süsalain naya nnojorule naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés. Akaajasa müleka nnojorule anajiraain wayuu sünainjee aa'inraa tü nümakat Moisés, nnojolija'a süsalainjanain na anoujashiikana maa aka nnojorule naa'inrüin shia.

¹⁶ Tamüshii paala jia jüchikua: Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai nümüin Abraham süka nünoujain nünain. Shiasa süka anamiain ma'i chi Maleiwakai nümüin Abraham, anajiraakalaka nia nümaa. Anamiakalaka nia jool'u sümüin wayuu süpüshua eekai "Nia Abraham washika" sümüin sünain sünoujain. Nnojishi anamiain nia namüin na judókana namüiwa, na aapünakana amüin tü nüshajalakat Moisés. Anamashi namüin napüshua na eekai nanoujain nünain maa aka Abraham. Shiimüinkalaka niain Abraham washin wayu anoujashiikana wapüshua. ¹⁷ Jülija jaal'in jaralin chi pansaain anüiki. Shiimüin niain

Maleiwa, chi Maleiwa nünoujakai anain Abraham, chi Maleiwa keraakai atüma tü nümakat sünain pansaain nünüiki, chi Maleiwa oso'irakai saa'in wayuu ouktüsü, chi Maleiwa akujakai süchiki tü naa'inrüinjatkat nnojolüiwa'aya naa'inrüin. Wamakalaka waya anoujashiikana süka süpüshua waa'in: "Anata'aleeshijja'a ma'i waya süka niain washin Abraham", maa aka tü ashajünakat nüchiki Abraham sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, sünain müin mayaa: "E'itaanüshi pia tatüma süpüla piainjachin süshin wayuu wainma sainkün mmakat".

¹⁸ Süpüla nikeraajüinjatiüni chi Maleiwakai tü nümakat nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki, acheküsü naapüin kachonwaa nümtüin. "Iseerü süchiki ayaawajünaa tü püikeyuukalüirua, süka wainmeerüin ma'i shia", müshi chi Maleiwakai nümüin Abraham. Mayaainje laülaain Abraham sünain machonwaa, katsüinsü tü nünoulakat sünain na'atapajüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai nümüin. Sükajee tia, müürjese wattain saalin nükeyuu sainkün mmakat maa'ulu yaa.

¹⁹ "¿Jamakuaippaliikai waya süpüla kachoinjanain?", müsü naa'in nüle'eru'u Abraham. Mayaainje sülü'ülüin polooin shikii juya nuuyase je maralüin Sara tü nu'wayuusekat, ayatsü nünoujain sünain naapeerüin Maleiwa kachonwaa namüin. ²⁰⁻²¹ Nnojotsü naapüin naa'in sünain maa: "Matüjainsai Maleiwa ekeraajaa tü nümakat tamüin". Shia eeka katsüin tü nünoulakat sümaa nu'waajüin Maleiwa waneepia. "Shiimüin sünain nuuntüin nikeraajeerüin

Maleiwa tü nümakat tamüin sünain pansaain nünüiki”, müshi.

²²Tamüshii paala jia: Sükajee nünoujain Abraham tü nümakat chi Maleiwakai nümüin, ekettaajüsü tü ashajuushikat: “Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa”, makat. ²³⁻²⁴Tia pütchikat, nnojotsü nüpülajatiin Abraham nümüiwa, wapiłajatü wayakanaya. Nücheka achikit Maleiwa anajiraain waysa nümaa sünainjee wanoujain nünüiki. Nia chi Maleiwa Püłashikai ma'i, chi oso'ire'etkai naa'in Wasenyotsekai Jesús süchikijee ouktaa. ²⁵Watüjaa aa'ulu sünain naapüin chi Nüchonkai süpüla ouktajachin nia saa'u waainjala, je sünain nüso'ire'erüin naa'in süchikijee ouktaa süpüla anajiraainjanain waysa nümaa.

**Tü anaawaakat nümaa
Maleiwa nünainjee Cristo**

5 ¹Saa'u anajiraainapain waysa nümaa chi Maleiwakai sünainjee tü wanoulakat nünain, anaitpa joolu'u tü waa'inkat nu'upala nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo. ²Sünainjee tü naa'inrakat Cristo, nii'iyattüin chi Maleiwakai na'anasia wamüin. Je maa'ulu yaa, kamalaintpa wamüin tü anajirawaakat nümaa. Je saa'u anajiraainapain waysa nümaa, talatashaatasü ma'i waa'in saa'u nnojoliinapain katattüin waysa suulia tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa wapüleerua, süka watüjaain saa'u sünain wama'anainjatüin shia süpüshua so'uweena wane ka'i.

³Ja'itairü we'rüin müliaa, ayatsü talatüin waa'in su'utpuñaa tia. Sükajee tü müliaakat, watüjeerü wachecherüin waa'in sünain anoujaa.

⁴Je walatirapa tü müliaakat, “Lotüsü jukuaippa to'upala”, meechi chi Maleiwakai wamüin. Je sükajee talatüin nia wamaa, watüjaai aa'ulu sünain ayateenain nükaalijjün waysa müleka we'rüle müliaa wachikua.

⁵Je nnojoleena waysa e'rüin japüllii, süka wakaalijüneenain nütüma Maleiwa sünain katsüinjatüin tü wanoulakat. Nükaalijjeena waysa süka alin ma'i waysa nüpüla. Je chi Naa'inkai Maleiwa aapünakai wamüin, nii'iyattüin wamüin sünain alin ma'i waysa nüpüla Maleiwa.

⁶Je paalainka, nnojotsü wountüin anajiraain waysa nümaa Maleiwa, süka nnojolin jamajachin nia wamüin. Wanaa sümaa tia, ouktüshi Cristo süpüla nu'tte'eriünjanain waysa. ⁷Ja'itaichi takaalijjeein ma'i wane wayuu, nnojorüleeja'a tacheküin ouktüin taya naa'ujee, ja'itaichi niain wane wayuu aa'inrakai süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, ja'itaichikeje niain wane wayuu kamaneekai waneepia süümüin wayuu. ⁸Akaajasa Cristo, nnojotsü niyoukta achiki ouktaa waa'u. Je mayaainje kaainjaraliin waysa, ouktüshia ne'e nia waneepia waa'ujee. Süka tüü, nii'iyattüin Maleiwa wamüin sünain alin ma'i waysa nüpüla.

⁹Sotoyoosüje jaa'in tü taküjakat jümuin süchiki süsaleerüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i. Otta wayakana, mayaainje kaainjalain waysa paalainka, anajiraainapa waysa joolu'u nümaa Maleiwa sünainjee tü nüshakat Jesús amüläkat sünain ouktüin saa'u waainjala. Je sükajee tia, o'tte'ennüshii waysa nütüma Cristo. Müinaya waysa nnojoliin süsalain

waainjala nütüma. ¹⁰Tamüshii paala jia jüchikua: Mayaainje mojaawain waya paalainka nümaa Maleiwa, anaawashii waya joolu'u nümaa sütümä tü naa'irrakat chi Nüchonkai sünain ouktüin nia waa'ujee. Je süka anaawainapain waya nümaa Maleiwa, shiimiün sünain wo'tte'ennüinjanain nütüma Cristo süka katüitpain no'u. ¹¹Je naapüin wamüin chi Maleiwakai miyo'ushaata talataa aa'in, sükajee tü naa'irrakat Jesucristo chi Wasenyotsekai. Nia kakajeejanaka anaawain waya nümaa Maleiwa.

Ouktaa nünainjee Adán otta anajirawaa nünainjee Cristo

¹²Taso'iree aa'inchii jia sünain anain ma'i tü naapakat wamüin Cristo, je sünain mojuin ma'i tü naapakat wamüin Adán. Kaainjalashi Adán nuulia Maleiwa sükajee niyouktajaaín sümää nünüiki nümiin. Ouktakalaka nia saalijee. Je sükajee kaainjalain Adán, o'ttüsü wayuu ütamüinre'eya sünain kaainjalaa. Ouktakalaka naya saalijee. ¹³⁻¹⁴Je wanaa sümää tia, nnojotsü kasalajanain sümün wayuu moonoooinwaa sümää tü nüshajalakat Moisés, süka nnojolüin eejatüin shia. Mayaainje'e nnojolüin nayouktajaaín nünüiki Maleiwa, maa aka Adán, ouktüshi'iya ne'e waneepia napüshua'ale'eya süka wayuuin kaainjaralii naya.

¿Jamüsü waneejatüka'a tü aapuushikat wamüin nütüma chi Maleiwakai suulia tü aapuushikat wamüin nütüma Adán? ¹⁵Sükajee kaainjalain Adán, shi'rüin ouktaa tü wayuukolüirua süpüshua. Alu'usa tü naapakat wamüin chi Maleiwakai nünainjee Jesucristo,

alana'aleesia ma'i sünain anain shia. Anamiashaatashi ma'i chi Maleiwakai süpüla naapüin chi Nüchonkai wamüin. Je tü kasa anasü naa'irrakat Cristo, süpülatü wayuu süpüshua'ale'eya. ¹⁶Müshi taya tachikua: Tü naapakat wamüin chi Maleiwakai, alana'aleesia ma'i sünain anain shia. Otta tü naapakat wamüin Adán, mojusü. Saa'ujee naainjala waneeshia wayuu, kasalajanaisü sümün saainjala wayuu süpüshua sümää sükatalaain nuulia Maleiwa. Otta saa'u tü naa'irrakat Cristo, anajirajeerü wayuu wattu saalin nümaa Maleiwa. ¹⁷Saa'u naainjala Adán, o'ttüsü wayuu süpüshua sünain kaainjalaa je ouktüshii naya saalijee. Otta saa'u tü naa'irrakat Jesucristo, chi wayuu aapaakai na'anasia Maleiwa süpüla anajiraainjachin nümaa, katsüinsü naa'in sünain anouja.

¹⁸Tamüshii paala jia jüchikua: Tü naapakat chi Maleiwakai wamüin nünainjee Cristo, alana'aleesia ma'i sünain anain. Otta tü naapakat wamüin Adán, mojusü. Nükajee Adán, saa'u kaainjalain nia, e'itaanüsü wayuu süpüshua nütüma Maleiwa süpüla süsalainjatüin saainjala sümää katatuinjatüin nuulia. Otta nükajee Cristo, saa'u tü anasü naa'irrakat sünain ouktüin waa'ujee, nnojoleerü kasalajanain wamüin waainjala. Taashishii waya suulia süsalaa waainjala je müinaya nnojoliin akatannüin nuulia Maleiwa. ¹⁹Saa'ujee moonoooin Adán sümää nünüiki Maleiwa, o'ttüsü wayuu ütamüinre'eya sünain kaainjalaa. Otta müsia joolu'u, saa'ujee noonoooin Jesucristo sümää nünüiki Maleiwa, eeitpa süpüla anajiraain wayuu maleekalia.

²⁰ Mapa kakalia nüchikijee Adán, aapünüsü sümüin tü wayuu judíokalüirua tü nüshajakat Moisés nütüma Maleiwa. Aapünüsü shia süka nücheküin Maleiwa shiyaawatüinjatüin wayuu sünain shiimüin kaainjaralin naya. Otta müsia joolu'u, mayaainje kaainjaralüin ma'i tü wayuukolüirua, nountütipa anajiraain naya nümaa Maleiwa süka anamiashaatain ma'i nia namüin. ²¹Tü taküütipakat achiki jümuin, müsü mayaa: Na wayuu süchepchiakana kaainjalaa, oukteena naya napüshua sümää katatüin naya nuulia Maleiwa. Otta wayakana, nnojoleena nükatalüin nuulia, süka anamiashaatain ma'i nia. Saa'u wanoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, wountüin wapüshua anajirawaa nümaa Maleiwa sümää su'wanajaain waal'in süpüla chainjanain waya nümaa weinshi.

Taashishii waya nütüma Cristo suulia süchepchiaas waainjala

6 ¹Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: "Anamiapaja'a ma'i chi Maleiwakai süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa ja'itairü wainmain saainjala. Je saa'u nülatirüin chi Maleiwakai saainjala wayuu, anakaja masütaajule waya sünain waainjala süpüla koo'omüinjatüin na'anasia Maleiwa wamüin". ²Nnojotsü shiaín tia. Maa aka taashin wane wayuu ouktüsü suulia sukuippa, taashiinapa waya suulia süchepchiaas waainjala. Woo'ulawekalaka suulia kaainjalaa. ³Wanaa sümää wowoutisaajünüin waya anoujashiikana, müşhi aka ouktiraakai waya nümaa Cristo. ⁴Je maa aka nojoitüniin Cristo

süchikijee ouktaa, müşhi aka wojoitünakai wanaa nümaa. Je maa aka nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa nütüma chi Nüshikai Pülashikai ma'i, aka'aya wayakana, müşhi aka woso'iraakai aa'in wanaa nümaa. Je süka jeketüitpain wakuappa, wountüin woo'ulaan suulia waainjala.

⁵Tamüshii jia jüchikua:

A'aniraaitpa wakuappa nümaa Cristo. Maa aka ouktüin nia, müşhi aka ouktakai waya wanaa nümaa saa'u nnojolüin kasajatüin wamüin kaainjalaa. Je maa aka suso'iraain naa'in Cristo, akaweenia wayakana oso'iraweeria waa'in mapeena. ⁶Maa aka nüchitüniin Cristo sünain kuruusakat süpüla ouktaa, aka'aya tü wakuappakat, achitünüsü süpüla ouktaa wanaa nümaa. Nnojoliinapa joolu'u süchepchiai waya kaainjalaa. ⁷Maa aka taashin wane wayuu ouktüsü suulia sukuippa, taashiinapa waya suulia süchepchiaas waainjala.

⁸Saa'u ouktüin waya wanaa nümaa Cristo, watüjaa aa'ulu sünain katüinjatüin wo'u wanaa nümaa.

⁹Saa'u suso'innüin naa'in Cristo süchikijee ouktaa, watüjaa aa'uchi nia sünain nnojoleechi ouktüin piantua. Nnojolichipa süchepchiai nia tü ouktakat. ¹⁰Süka ouktüichipain Cristo saa'u saainjala wayuu, nnojoleechi ouktüin nüchikua. Eeshi nia nümaa Maleiwa maa'ulu yaa sünain katüinjatüin no'u süpüla ka'ikat süpüshua.

¹¹Akaajaa jiakana, saa'u müin aka ouktakai jia, anakaja jiyaawatüle saa'u sünain taashiinapain jia suulia süchepchiaas kaainjalaa.

¹²Sükajee tüü, juu'ulaa jumata suulia süchepchiaas jia kaainjalaa.

Nnojo joonooin sūmaa tü mojusü keejiakat sūmün tü ji'iruku jookot süpüla ouktaa. ¹³Nnojo jaapüin ji'iruku süpüla kaainjalaa, süpüla jaa'inrütüntüni kasa mojusü süka. Nnojo motüni jaa'in sūnain katüinapain jo'u nütüma Maleiwa. Shia anaka alu'u joolu'u jaapajiraale jukuaippa nümüin. Jaapa ji'iruku nümüin süpüla jaa'inrütüntüni kasa anasü süka. ¹⁴Soto jaa'in sūnain anajiraainapain jia nümaa Maleiwa sūnainjee anamiashaatain nia jümuin süpüla taashinjanain jia nütüma suulia süchepchiaia kaainjalaa. Nnojoliishii jia müin aka naa'in na wayuu aapünakana amüin tü nuluwataakat anain Moisés, tü nnojotkat akaalijain naya suulia kaainjalaa. Je sükajee tia, juu'ulaa suulia süchepchiaia kaainjalaa.

Nüchepchiainapa waya Maleiwa

¹⁵¿Jamakalaka joo shia? Ayatüinjana waya masütaajuin sūnain waainjala süka anajiraain waya sūnainjee anamiashaatain chi Maleiwakai wamüin je nnojolüni sūnainjeejatüni woonooin sūmaa tü nüshajakat Moisés? Nnojottaa. ¹⁶Soto jaa'in wane kasa. Müleka jaapajiraale jukuaippa nümüin wane wayuu süpüla nüchepchiainjanain jia, nieechi jülaamainka. Akaajaa müleka jaapajiraale jukuaippa sūnain aa'inraa kasa mojusü, süchepchieena jia kaainjalaa, je oukteena jia saalijee. Alu'ujasa müleka jaapajiraale jukuaippa nümüin Maleiwa süpüla jüüjüüinjanain jia nümüin, loteerü jukuaippa nu'upala. ¹⁷Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u. Süchepchiapü'üshii jia kaainjalaa paalainka. Je joolu'u,

oonooshii jia süka süpüshua jaa'in sūmaa tü shiimün ekirajünakat anain jia maa'lulu yaa. ¹⁸Taashiinapa jia suulia süchepchiaia kaainjalaa. Nüchepchiainapa jia Maleiwa süpüla aa'inraa tü kasa anasü nüchekakat jüpüleerua.

¹⁹Tü taküjaipakat jümuin, taküjain süka pütchi sütijaakat aa'u wayuu sainküin mma. Müsü joo tü tekirajeekat anain jia jüchikua: Süchepchiapü'üshii jia kaainjalaa paalainka sūnain jaa'inrapü'ün waneepia tü kasa yarüttakat atüma jaa'in süka tü ji'irukukat. Otta müsia joolu'u, saa'u nüchepchiainapain jia Maleiwa, nücheküin süpüleerua jükatalaain suulia jaainjala. Je sükajee tüü, anakaja müleka jaapüle ji'iruku nümüin süpüla jaa'inrütüntüni waneepia tü nuluwataakat anain jia. ²⁰Soto jaa'in tü jukuaippakat paalainka. Wanaa sūmaa süchepchiapü'ün jia kaainjalaa, nnojotsü kachipünaain jaa'in tü nuluwataakat anain jia Maleiwa. ²¹Kasaya ne'e saapüin jümuin tü kasa mojusü jaa'inrakat. Joolu'u, japüliinapa jia süka tü jaa'inrapü'ük. Chi wayuu ayatakai aa'inrüin kasa makat aka tia, oukteechi nia sūmaa amülouleechin nia nuulia Maleiwa. ²²Otta müshi'iya jia joolu'u, taashiinapa suulia kaainjalaa, je nüchepchiainapa jia Maleiwa. ¿Kasa saapaka jümuin tia? Eejeena jia nümaa chi Maleiwakai süpüla ka'ikat süpüshua süka shii'iranajaaitpain jaa'in sūmaa jükatalaain suulia jaainjala. ²³Alu'ujasa chi wayuu ayatakai süchepchiain kaainjalaa, shiimün ouktachin nia saalijee sūmaa amülouleechin nia nuulia Maleiwa. Otta chi eekai sa'aniraain

nukuaippa nümaa Cristo Jesúz chi Wasenyotsekai, ee'iranajaweerü naa'in süpüla chainjachin nia nümaa Maleiwa waneepia.

Müshii aka ouktakai waya suulia tü nüshajakat Moisés

7 ¹ Je joolu'u tawalayuwaa, jütüjaan aa'ulu tü nuluwataakat anain Maleiwa ashajünakat nütüma Moisés napüla na judíokana sünain sümüinjattuin wayuu süma'inru'u katüin so'u. ²⁻³ Maa aka tü wayuu ka'wayuusekat, aluwataanüsü sütümäa tü nüshajalakat Moisés sünain nnojolüinjattuin shii'iratüin su'wayuuse süma'inru'u katüin no'u. Müleka ka'wayuusere shia wane wayuu naata kataiwa'aya no'u chi su'wayuusekai, "Ama'üjaasü nümaa wayuu nnojoikai su'wayuusein", müneerü shia. Akaajasa müleka ouktüle chi su'wayuusekai, jutatusü sukuappa süpüla ka'wayuusee wane jekechi. "Ama'üjaasü nümaa wayuu nnojoikai su'wayuusein", nnojoleerü münüin.

⁴ Akaajaa jiakana tawalayuwaa, müshii aka ouktakai jia suulia tü nüshajakat Moisés sükajee ouktüin Cristo saa'u waainjala. Sükajee jutatüitpain wakuappa suulia tü nuluwataakat anain, a'aniraaitpa wakuappa nümaa Cristo. Je sünainjee süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa, wountüin joolu'u wa'yataain nümuin Maleiwa sümäa waa'inrüin tü anasükät nümuin waneepia. ⁵ Soto jaal'in tü wakuappakat paalainka wanaa sümäa wale'eru'uin süchiki kaainjalaa maa aka wayuu süpüshua. Wanaa sümäa saapünün wamüin tü nuluwataakat anain waya Moisés, müsü aka sootokai waya

sünain aa'inraa tü kasa mojusü achiajaanakat oulia waya sulu'u. Je müleka mache'ere waya sünain aa'inraa waneepia kasa eekai müin aka tia, shiimüin sünain ouktajanaan waya sümäa amülouljinjanain nuulia Maleiwa. ⁶ Mayaainje süchiajaain waya tü nuluwataakat anain Moisés, ayatshi'iya waya sünain süchepchiai waainjala. Alu'usa joolu'u, müshii aka ouktakai waya suulia tü nüshajalakat Moisés, süka jutatüitpain wakuappa suulia tü nuluwataakat anain. Nnojoliikalaka wa'yataain joo nümuin Maleiwa süka tü akuaippaa laülaasükät ee'iyatünakat wamüin sulu'u tü nüshajakat Moisés. A'yataainapa waya nümuin Maleiwa joolu'u süka wane jeket akuaippaa nütüma chi Naa'inkai.

Tü atkawaakat sütümä wale'eru'uin kaainjalaa

⁷ Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: "Mojusüja'a mmata tü nüshajakat Moisés, naakaja müin aka sootokai waya sünain aa'inraa tü kasa mojusü achiajaanakat oulia sulu'u". Nnojoluyaaje shiaan tia. Nnojotsü mojuin, anasü. Sütümä tü nuluwataakat anain Moisés, tayaawata aa'u sünain kaainjaralin taya. Je taküjin paala tachiki jümüin: Eesü müleka kee'ireere taa'in tü süma'anakat wane wayuu. Tüü, nnojotsü tayaawata aa'u sünain kaainjalaa shia. Tü tayaawatakät atüma saa'u, shia tü nuluwataakat anain, eere sümüin: "Nnojo kee'ireein paa'in naata kokoroloshi". ⁸ Je tatüjaapa saa'u sütümä tü nüshajakat Moisés sünain mojuin tü taa'inrakat, keejialeetpa'aya tamüin suulia paalainka. Müleka

nnojoruleje tachiajaanüin
suulia aa'inraa tia, nnojotsüje
alana'aleein ma'i keejiaain tamüin.
⁹ Nnojolüwa'aya tatüjaain saa'u tü
nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü
ashapataain taa'in saa'u taainjala.
Otta tatüjaapa saa'u, müshi aka
sootokai taya sünain aa'inraa tü
kasa mojusü achiajaanakat oulia
sulu'u. Je müleka ayatüle taya
sünain süchepchiain kaainjala,
shiimüin sünain ouktajachin taya
saalijee sümää amülouluechin
nuulia Maleiwa. ¹⁰Tü nuluwataakat
anain Moisés, süpüla jatüuyaaje'e
su'tte'erüinjachin taya suulia
amüloulii nuulia Maleiwa. Akatsa
e'itaain ouktaa tamüin süsala
taainjala. ¹¹Tatüjaapa saa'u sütümä
tü nüshajakat Moisés sünain mojuin
tü taa'inrakat, ejamaka'a nnojotka'a
too'ulaain suulia? Shia süka shiain
toonoooin amaa tü alawaakat sütümä
süchepchiain taya taainjala. Je
sükajee nnojolüin jüüjüün taya
sümüin tü nuluwataakat anain
Moisés, e'itaasü ouktaa tamüin
süsala taainjala. ¹²Shia tamaka
jüümüin tia: Tü nüshajakat Moisés,
aapünüsü wamüin nütüma chi
Maleiwa Maainjalasaikai. Nnojotsü
mojuin shia, anasü, süka shii'iyatüin
wamüin tü kasa anakat süpüla
waa'inrüinjatüin je tü kasa mojukat
süpüla nnojolüin waa'inrüin.

¹³Eesü süpüla sümüin wane
wayuu: "Müleka anala tü
nuluwataakat anain Moisés paajüin,
ejamakalaka shi'itaaka'a ouktaa
sümüin wayuu je amüloulii nuulia
Maleiwa?". Tamüshii paala jia:
Nnojotsü shiain tia. Tü nüshajakat
Moisés, nnojotsü ouktajatüin
wayuu sütümä. Ouktajatü wayuu
saalijee nnojolüin suu'ulaain

suulia kaainjala. Chi wayuu
eekai ayatüin sünain süchepchia
naainjala, müleka nnojorule
kasalajanain nümuin naainjala,
nnojoleerü niyaawatüin aa'u sünain
mojushaatain ma'i tü kaainjalaakat.
Tü nüshajakat Moisés, sükalijain
waya sünain wayaawatüin saa'u tü.

¹⁴Watüjaaa aa'ulu tü nuluwataakat
anain Moisés sümää saapünün
nütüma Maleiwa. Otta tayakai,
maa aka wayuu süpüshua sünain
ke'irukuin, süchepchiashi taya
kaainjala. ¹⁵⁻¹⁶Anasü taküjale
paala tachiki jüümüin. Shiimüin
sünain nnojolüin tayaawatüin
saa'u jamüinjatüin taa'inrüin tü
kasa taa'inrakat. Tü kasa anasü
tachekakat sünain taa'inreein,
nnojotsü taa'inrüin. Shia taa'inraka
tü kasa mojusü nnojotkat tacheküin
taa'inreein. Je sükajee tatüjaain
saa'u tü taa'inrakat sünain mojuin
shia, "Lotüsü ma'i tü nuluwataakat
anain Moisés", tamüsü. ¹⁷⁻¹⁸¿Jamüsü
taa'inraka'a tü mojusü nnojotkat
tacheküin taa'inreein je nnojolüin
taa'inrüin tü anasükat? Shia süka
tale'eru'uin tü kaainjalaakat.

¹⁹Tamüshii paala jia: Tü taa'inrakat,
nnojotsü shiain tü kasa anasü
tachekakat taa'inreein, shia
ne'e taa'inraka tü kasa mojusü
nnojotkat tacheküin taa'inreein.

²⁰Je taa'inrüin tü mojusü nnojotkat
tacheküin taa'inreein, süka
jo'utüjülin taya sümää taainjala.

²¹Müsü sukuaiippa tü taküjaitpkat
achiki jüümüin: Mayaainje tacheküin
taa'inreein kasa anasü, ayatsia
ne'e taneeküin aa'inraa tü kasa
mojusükat. ²²Tacheküin taa'inreein
tü kasa anasü nuluwataakat anain
Maleiwa, süka shii'iranajaaitpain
takuaiippa nütüma. ²³Otta

müleka shiimüinre tia, čjamaka'a taneeakaka'a waneepia aa'linraa tü kasa mojusükat? Shia süka tale'eru'un kaainjala. Je sükajee tüü, müsü aka eekai waneatkawaa sütümä tü takuaippa jeketkat. Je müshi aka kapükai taya, süka nnojolüin tountün taal'inrüin tü anasükat. ²⁴⁻²⁵Müshi paala tachikua: Saa'u nii'iratütüpain chi Maleiwakai takuaippa, nüchepchiaichipa joo taya, sümaa shiain tacheküin waneepia taal'inreein tü kasa anasü nuluwataakat anain. Akaajasa, süka jo'uushin taya sümaa taainjala, ayatshia müin aka kapükai taya. Aa'linraa tü kasa anasükat, kapüleesi. Otta aa'linraa tü mojusükat, mapüleesat. Alu'uta'aleeshija ma'l taya süchepchiaka taainjala. Kasataalejese tajuittinbüin maalü suulia. Akatsa eein wane kasa. Tatijaa aa'ulu sünain tajuittinneechin maalü nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo. Taapakalaka ma'l joo müle'oshaata analu'ut saa'u tia.

Chi Naa'inkai Maleiwa nükaaliijain waya suulia kaainjala

8 ¹Chi wayuu eekai sa'aniraain nukuaippa nümaa Cristo Jesú, müichia nnojolin süssalain naainjala nütüma Maleiwa sümaa nnojolin nükatalüin nia nuulia. ²Chi wayuu eekai jüüjüün waneepia nümuin chi Naa'inkai Maleiwa, taashishi suulia süchepchia naainjala. Paalainka, ouktajana waya wapüshua süka kaainjaraliin. Otta müsia joolu'u, sünainjee tü naa'irakat Cristo Jesú, taashishii waya suulia süchepchia kaainjala je suulia tü ouktaakat, süka pülashin ma'l chi Naa'inkai Maleiwa apakai wamüin kataa

o'u. ³Tü nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü suuntüin sujuittirüin waya suulia tü ouktaakat, süka wale'eru'un tü kaainjalaakat. Chi taashikai atüma waya, nia Maleiwa. Nuluwataain Jesucristo chi Nüchonkai, sünain wayuuin nia maa aka waya kaainjaraliikana. Sünainjee naapajiraain nikii süptüla ouktaa saa'u waainjala, süssalashi nia tü waainjalakat nütüma Maleiwa. ⁴Je saa'u wajuittinnüinapain suulia tü ouktaakat, wounnerü wekeraajüin süpüshua tü kasa anasü nüchekakat wapüleerua chi Maleiwakai sulu'u tü nüshajakat Moisés. Wounnerü wekeraajüin sükajee nnojoliinapain wale'eru'un süchiki kaainjala saa'u jüüjüün waya waneepia nümuin chi Naa'inkai Maleiwa.

⁵Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in tü mojusükat, shia süka nüle'eru'un süchiki tü kaainjalaakat. Otta chi eekai kee'ireein naa'in tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa, shia süka nüchepchiai Maleiwa.

⁶Müleka masütaajule wane wayuu sünain jülijüün naa'in tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa, aapüneerü wane anaa nümuin nütüma Maleiwa saa'u taashiichipain nia suulia tü ouktaakat. Akaajasa chi eekai masütaajuin sünain jülijüün naa'in kaainjala, oukteechi nia saalijee tia sümaa nükattannüin nuulia Maleiwa. ⁷Süka jamüin, chi jülijakai aa'in waneepia kaainjala, nnojoishi oonoooin sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa. Isasü nüchiki, süka nüürülaain nünain. ⁸Na wayuu eekai kale'eru'un süchiki kaainjala, nnojorleeja kasakainjatiin natüma talatüin Maleiwa namaa.

⁹ Otta jiakan, nnojoliinapa kale'eru'uin súchiki kaainjalaa. Saa'u eein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, niaichipa jüüjütüka amüin jia. Chi wayuu eekai nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u naa'in, nnojoishi nüpuñshin nia Cristo. ¹⁰ Wayakana, saa'u wayuuin waya, we'reeria tü ouktaakat saalijee kaainjalaa. Otta müshi'iya joolu'u, saa'u wamaachipain Cristo, nümaainjana waya Maleiwa waneepia sükajee anajiraainapain waya nümaa. ¹¹ Jütüjaaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain niain oso'ire'erüin naa'in Jesús súchikijee ouktaa. Meena'aya jiakanaya. Saa'u eechipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, ja'itairü ji'reerüin tü ouktaakat, ayateena nümaa Maleiwa waneepia.

¹² Tawalayuwaa, saajüin tü taküjaitpaket jümüin, ñkasa anaka süpüla waa'inrüin? Anasü müleka wale'eru'ule súchiki kaainjalaa? Nnojo. Nnojotsü anain tia. Tachiajaain jia joolu'u suulia tia. ¹³ Müleka masütaajule jia sünain jüle'eru'uin súchiki kaainjalaa, oukteena jia saalijee sümaa jükatanneenain nuulia Maleiwa. Akaajasa, müleka juu'ulaale suulia süpuñshua tü kasa mojusü kee'ireekat jaa'in, nümaajeena jia Maleiwa süpüla ka'ikat süpuñshua. Nieechi chi Naa'inkai Maleiwa akaalijaka jia sünain tia.

¹⁴ Chi wayuu eekai jüüjüün nümuin chi Naa'inkai Maleiwa, shiimüin sünain nüchoin Maleiwa. ¹⁵ Saa'u naapüünüichipain wamüin chi Naa'inkai, nnojoliinapa waya mmolüin sheema súchepchiaa kaainjalaa wachikua. Alu'ujasa joolu'u, süka nüchooinapain

waya Maleiwa, "Taata Maleiwa", wainküin wamüin nümuin. ¹⁶ Nükaalijain waya chi Naa'inkai sünain ayaawataa saa'u sünain nüchooinapain waya. ¹⁷ Nüchon wane wayuu, kapatseinjaachi nütuuma. Akawenia wayakana nütuuma Maleiwa, saa'u nüchooinapain waya. Eejeerü wama'ana süpuñshua tü kasa anasü anaajuushikat nütuuma chi Maleiwakai napüla na nüpuñshikana. Je wanaa nümaa Cristo, eejeerü wama'ana süpuñshua tü kasa anasü naapüinjatkat chi Maleiwakai nümuin. Watüjaaa aa'uchi sünain müliain paala Cristo. Je wayakana, saa'u müliain waya sünainjee wanoujain nünaín, meena'aya joo waya maa aka naa'in sünain anashaateenain ma'i waya no'ulu'u Maleiwa so'uweena wane ka'i.

Müliaa joolu'u otta anaa mapeena

¹⁸ Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaasüje miyo'ushaatain tü müliaa we'rakat maa'ulu yaa, nnojoleerü sotüin waa'in shia so'uweena ka'ikat tia, süka anashaateenain ma'i waya no'ulu'u Maleiwa. ¹⁹ So'u ka'ikat tia, ee'iyatüneena waya nütuuma chi Maleiwakai sümüin tü kasa akumajuushikalüirua sümäwa paala sünain nüchooin waya. Sükajee tüü, sa'atapüin ma'i waya türa kasakalüirua süpüla wee'iyatünün sümüin.

²⁰ Súchikijee nukumajüin Maleiwa tü kasakalüirua süpuñshua, niyüülaajüin shia suulia shikeraajajüin tü akumajünakat apüla. Nnojotsü súchekalain. Aleinjatü nütuuma Maleiwa, süka nütujaain saa'u sünain naa'inrüinjatüin wane kasa anasü sümüin so'uweena wane ka'i. ²¹ A'atapüsü ma'i tü

akumajuushikalüirua joolu'u
sujuittinniinjatüin suulia sümüllala
so'u ka'ikat tia. Meeria aka shia
wayakana nüchooinkana Maleiwa
sünain anashaataaleein ma'i no'ulu'u
Maleiwa.

²²Watüjaa aa'ulu sünain
müliayülinya süpüshua tü kasa
akumajuushikalüirua, je kee'ireesü
ma'i saa'in taasheein shia suulia.
Müliasü ma'i shia maa aka saa'in
wane wayuu eekai sa'alijaain. ²³Otta
wayakanaya, kee'ireesü ma'i waa'in
taasheein waya suulia ouktaa je
shii'iree wee'iyatünün sümüin
süpüshua tü akumajuushikalüirua
sünain nüchooin waya Maleiwa. Je
maa'ulu yaa, sünain wa'atapüin
tia ka'ikat, watüjaa aa'ulu
sünain shiimüin nüchooin waya
Maleiwa, süka naapatüjülin chi
Naa'inkai wamüin. ²⁴⁻²⁵Je paala
wekeroloiwa'aya sünain anouja
süpüla wo'tte'ennüinjanain nütüma
Cristo, watüjaa aa'ulu sünain
taashinjanain waya nütüma Maleiwa
suulia ouktaa so'uweena wane
ka'i. Müleka shikettaajüle nümüin
wane wayuu tü kasa na'atapajakat,
nnojoishi asukaakuu müinjachin
süpüla. Alu'ujasa wayakana
saa'u nnojoliyyülii taashin waya,
a'atapajeeshi waya waneepia.

²⁶⁻²⁷Saa'u matsüin waa'in sünain
tü wanoulakat, nükaalijain waya
chi Naa'inkai Maleiwa süma'inru'u
wa'atapajuün tia ka'ikat. Nütüjaa
aa'ulu chi Maleiwakai tü kee'ireekat
waa'in. Je süka nnojoliün watüjaain
saa'u tü wachuntajatkät nümüin,
nieechi achuntaka chi Naa'inkai
süpüla saapünün wamüin.
Nüchunteerü shia chi Naa'inkai
Maleiwa süka wane pütschi nnojotkat
we'raajüin. Je niyaawatüin Maleiwa

saa'u süka nüchuntüin waneepia
chi Naa'inkai tü kasa nüchekakat
wapüleerua waya na nüchoinkana.

Nnojotsü kasain asütüinjatüin waalii nüpüla Maleiwa

²⁸Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai
sünain nünaatüin waneepia
süpüshua tü kasa alatakat namüin
na wayuu aikana apüla nia,
süpüla koo'omüinjatüin namüin
sütsüin tü nanoulakat sütüma tü
alatakat namüin, maa aka eekai
mojuin otta eekai anain. Naya
na nüneekakana süpüla tü kasa
naa'inrüinjattüjütkalia paala
sümaiwa. ²⁹Aneekajuushitüjüli'iya
naya nütüma Maleiwa
süpüla nüpüshinjanain.
Akataluuushitüjüli'iya naya
nütüma süpüla müinjanain
aka naya naa'lín chi Nüchonkai,
süpüla kojuttüinjachin Jesucristo
sütüma wayuu wainma saa'u
nuwalayuuinapain naya.

³⁰Neenaküin joo chi Maleiwakai
na akataluuushikana süpüla tü
naa'inrüinjattüjütkalia paala
sümaiwa. Je nücheka achikit
anajiraain naya nümaa süpüla
eeinjanain naya nümaa sünain
anashaateenain ma'i no'ulu'u.

³¹?Jamüinjatü wanüiki shi'ipajee
tü pütschi anasükat? Ja'itairü
wainmain tü wa'ünüükalüirua
saalijee tü wanoulakat nünain
Cristo, shiimüin wayamüleerün shia,
sükajee niain Maleiwa akaalijüin
waya. ³²Chi Maleiwakai, nnojoishi
na'alijirüin chi Nüchonche'echonkai
ma'i. Nüjtüün nia wa'akamüin
süpüla ouktaa saa'u wainjala.
Süka naa'inrüin tia, watüjaa
aa'uchi sünain naapeerüin wamüin
süpüshua tü kasa anasükat.

³³Nnojotsü jaralüin “Kaainjaralii jia” müinjatüin wamüin waya aneekuushikana nütüma Maleiwa, süka nümatijülin chi Maleiwakai wamüin: “Talatirütpa süpüshua tü jaainjalakat, je anajiraashii jia jool'u tamaa”. ³⁴Nnojotsü jaralüin e'itaainjanain waya süpüla süsalaa wainjala sümaa wakatannüin nuulia Maleiwa. Jesucristo, nia chi aapajiraakai nikii süpüla ouktaa waa'ujee. Nia chi oso'iraakai aa'in süchikijee ouktaa. Nia chi laülaakai süpüla eeinjachin nikialu'ujee Maleiwa sümaa nüchuntüin nümüin waa'u maa'ulu yaa. ³⁵Nnojotsü kasain oo'ule'ereechin Cristo suulia alin waya nüpüla. ¿Kaseerü asütaka waalii nüpüla? ¿Müliaa? ¿Mojuu akuaippa? ¿Müleka jashichire wayuu wamüin saalijee tü wanoulakat? ¿Müleka aire jamü wamüin? ¿Müleka eere mojaa? ¿Müleka mmorule waya? ¿Müleka su'uteere waa'in wayuu? Nnojotsü kasain asütünjatüin. ³⁶Akijünüsü wachiki sütüma tü ashajuushikat sulu'u tü karalouktä nüchikimaajatkät Maleiwa, müsü mayaa:

“Jashichistü tü wa'ünüükälüirua
wamüin shii'liree su'uteein
waa'in
saa'ujee wanoujain nünain
Maleiwa.

Oukteeshii waya atümawaa,
maa aka saa'in anneerü eekai
ekiiraainjatüin”.

³⁷Müshi tachikua jümuin: Nnojotsü jaralüin oo'ule'eruinjachin Cristo suulia alin waya nüpüla. Ja'itairü wainmain tü wa'ünüükälüirua, shiimüin sünain wayamüleerüin ütamüinre'eya, süka müichiaiin moo'ulaain Cristo suulia alin waya nüpüla.

³⁸⁻³⁹Müshi tachikua: Chi Maleiwakai, nnojoishi na'alijirüin chi Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo. Nüjütüin nia wa'akamüin süpüla ouktaa waa'ujee. Sükajee tü, tatüja aal'ulu sünain nnojolüin kasain asütatjatüin joo waalii nüpüla Maleiwa. Ja'itairü kasain alatüin wamüin kataiwa'aya wo'u, ja'itaina ouktüin waya, ayateena waya alin nüpüla. Ja'itakaja noo'ule'ereein chi Maleiwakai tü yolujaakälüirua oo'ulaka na aapiee chakana iipünaa suulia alin waya nüpüla, ayateena alin waya nüpüla. Ja'itakaja tü alatakat wamüin joolu'u je mapeena, ja'itakaja tü naa'inreekat na süläulashiikana mma, ja'itakaja tü alatakat chaa sirumatu'upünaa je shiinalu'upünaa mmakat, ja'itakaja tü süchekakat wapüleerua süpüshua tü akumajuushikalüirua, nnojotsü suu'ule'eruinjachin chi Maleiwakai suulia alin waya nüpüla.

Nukuaippa chi Maleiwakai sünain aneekaa wayuu

9 ¹Tü taküjainjatkat joolu'u jümuin, nnojotsü alawaain. Saa'u sa'aniraaítpain takuaippa nümaa Cristo je saa'u jüüpüüin taya nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, aküjüshi taya tü shiimüinkat waneepia, saa'in tamüin.

²⁻³Shiimüin sünain mojushaatain ma'i taa'in waneepia naalii na tawalayuukana, na tapüshikanairua judfokana. Takaalijeein naya sünain anoujaa nünain Cristo, ja'itashije akatannüin taya naa'ujee nütüma chi Maleiwakai nuulia Cristo. ⁴Soto jaa'in tü kasa anasü aapünakat paala namüin. Naya Israelka anülia saa'u nuu'uliwo'uin naya chi watuushi Israelkai anülia. Naya e'itaanaka

süpüla nüchooinjanain Maleiwa. Nii'iyatüin Maleiwa nukuaippa namüin sünain anashaatain ma'i nia. Naya aapünaka amüin tü pütchi e'itaanakat paala nütüma Maleiwa. Naya aapünaka amüin süpüshua tü nüshajakat Moisés süpüla natüjaainjatüin saa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa. Naya ekirajünaka nütüma Maleiwa sünain a'waajaa nia sulu'u tü a'waajjuleekat chi Maleiwakai. Naya aküjünaka amüin süchiki tü kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai sünain pansaain nünüiki namüin.⁵ Naya noo'uliwo'uka na wekii maalajanama'akana. Otta Cristo, nanainjeejachia ne'e, chi Wamaleiwasekai aluwataakai saa'u kasa süpüshua, chi wa'waajakai süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

⁶ Tamüshii paala jia: Nayapaja'a na judíokana akataluushin nütüma Maleiwa süpüla nüchonwaa, ¿jamaka'a nayouktaka'a Cristo? ¿Shia cheje eera nnojotka pansaain tü nümakat paala Maleiwa namüin? Nnojo. Pansaasü nünüiki Maleiwa waneepia. Akatsa müin mayaa: Eesü wayuu na'aka na nuu'uliwo'ukana Israel eekai manoujüinyeein nünain Cristo süka nnojolüin nüpuşhin ma'i Maleiwa. ⁷ Soto jaa'in chi wekii maalajachima'akai kanüliakai Abraham, chi aküjünakai amüin nütüma Maleiwa sünain müin mayaa: "Na nuu'uliwo'ukana chi püchonkai Isaac, nayeena ne'e namüiwa püchooinka ma'i". Eekalaka na'aka na nuu'uliwo'ukana Abraham wayuu eekai nnojolüin shiimüin nüpuşhin Maleiwa. ⁸⁻⁹ Müshi chi Maleiwakai paala nümüin Abraham sümää pansaain nünüiki nümüin: "So'u wane

juyakaleena, keraajeerü tü tamakat paala pümuin sünain pansaain tanüiki. Jemeyuleerü Sara tü pu'wayuusekat nümaa wane püchon", müshi nia nümüin. Sükajee tüü, na nuu'uliwo'ukana Isaac chi nüchonkai Abraham sümää Sara, nayainjana ne'e namüiwa nüpuşika ma'i Maleiwa. Otta na nuu'uliwo'ukana chi wane nüchonkai Abraham, chi jemeikai sümää nnojolin nükajeejachin Maleiwa, nnojoliishii nüpuşhin Maleiwa.

¹⁰ Soto jaa'in nachiki na senkeyuu nüchoinkana chi watuushikai Isaac sümää tü nu'wayuusekat kanüliakat Rebeca. Mayaa inje nüchooin Isaac na piamashiikana tepichi, ¹¹⁻¹² aneekünüshi waneeshia nütüma Maleiwa, otta chi wane'e, maneekujusai. Nnojoliwa'aya newetüin, nnojolüiwa'aya naa'inrüin kasa anasü otta kasa mojusü, "Laülaajeechi chi emülieekai naa'u chi epayaakai", müüsü tü neikat nütüma Maleiwa. Shia süpüla sütüjaainjatüin wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain nnojolüin nüneeküin wayuu sünainjee tü kasa anasü saa'inrakat. Sünainjeejatü tü kasa naa'inrüinjattüjütkalia niakai paala sümäwa. ¹³ Müsü tü nümakat chi Maleiwakai noo'opünaa na senkeyuukana, tü ashajünakat paala: "Nia taneekaka Jacob, chi emülieekai. Otta Esaú, chi epayaakai, nnojoishi kasajachin tamüin".

¹⁴ ¿Jamüinjatü wanüiki shi'ipajee tüü? "Nnojotsü lotüin nukuaippa Maleiwa maka'a nüneekajüin wayuu", ¿münjana waya? Nnojo. ¹⁵ Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai nümüin Moisés sünain müin mayaa:

“Eesü wayuu eekai tamüliajüin
sümaa tee'iyatüin ta'anasia
sümüün.

Je eesü eekai nnojolin
tamüliajüin sümaa nnojolin
tee'iyatüin ta'anasia
sümüün”.

¹⁶ Je sükajee tüü, nnojoishi
aneekünün wane wayuu nütüma chi
Maleiwakai sünainjee nücheküni chi
wayuukai aneekünaa. Je nnojoishi
aneekünün sünainjee kasa anasü
naa'inrakat. Sükajeejatü nii'iyatüin
Maleiwa na'anasia nümuün.

¹⁷⁻¹⁸ Wane wayuuirua, nii'iyatüin
na'anasia Maleiwa namüün
shii'iree nanoujain nünain. Otta
waneeirua, achenchennüsü naa'in
nütüma Maleiwa suulia nanoujajüin
nünain. Ashajünüsü nüchiki wane
wayuu manoujüinyeesai nütüma
Maleiwa sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat chi Maleiwakai.
Müshi chi Maleiwakai nümuün
Faraón chi sülaülashikai tü
mmakat Egipto: “E'itaanüshi pia
tatüma sünain aluwatawaa, süpüla
tatüjaanüin aa'u sünain pülashin
taya sütüma tü taa'inrakat püka je
süpüla te'nnaajünüinjachin sütüma
wayuu sainküün mma”.

¹⁹ Eesü süpüla süsouktüin wane
wayuu shi'ipajee tü tamakat,
sünain sümüün tamüün: “Müleka
sükaalijüñüleje nütüma Maleiwa
wane wayuuirua sünain anoujaa,
otta waneeirua, achenchenna
aa'inrü nütüma suulia nanoujajüin,
ćjamaka'a kasalajanainjatka'a
wamüün nütüma manoujain
waya? Isasü wachiki woo'ulaain
suulia tü nüchekakat wapüleerua”.
²⁰⁻²¹ Tamüshi paala chi wayuukai:
Wayuu ne'e pia. ¿Jamüssü
mojuka'aka püñüki ni'ipajee

Maleiwa? Wane wayuu atükat,
müleka sücheküle süpüleerua
sütükeein wane irala iita eekai
anain ma'i, sütkain tia. Otta
müleka sütükeere ne'e wane amüchi
eekai mojuin, “¿Jamüssü maka'a
taya püüma?”, nnojotsü süpüla
sümüinjatüin sümüin tü wayuu
katikalakat.

²² Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai
sünain nii'iyateein nukuappa
sümüün wayuu sünain jashichin
nia sümüün saalii saainjala je
sünain pülashin ma'i nia süpüla
süsälainjatüin shia nütüma. Süka
saja'ttinneerüin wayuu jashichikat
amüün chi Maleiwakai so'uweena
wane ka'i, ćjamaka'a koulainka'a
shia nütüma süpüla süsalaan saainjala
maa'ulu yaa? ²³ Shia süka nii'iyateein
nukuappa sünain anashaatain ma'i
nia namüün na nüneekatüjüliikana.
Nümliajüin naya süpüla eeinjanain
nümaa waneepia chaa iipünaa.

²⁴ Na wayuu aneekünatüjüliikana
nütüma Maleiwa süpüla nümliajaa,
waya wayakana. Je eenakünüshii
waya nütüma süpüla anoujaa nünain,
maa aka sa'akajee tü judíokalüirua
oo'ulaka tü gentilekalüirua. ²⁵ Tü
naal'inrakat chi Maleiwakai sünain
neenaküin na gentilekana, shia
tü nüshajakat achiki paala Oseas
sünain aküja tü nümakat Maleiwa,
sünain müin mayaa:

“Jia tapüshika'aya’, meechi taya
sümüün wayuu eekai nnojolüin
tapüshipü'ün.

Je sümüün wayuu eekai
maaliipü'ün tapüla,
“Jia aishikaka'aya tapüla’, meechi
taya namüin”.

²⁶ Shia tü aküjünakat achiki sulu'u
wane ashajuushiya nütüma Oseas
sünain müin mayaa:

“Namüin na wayuu, ‘Nnojoliishii
jia tapūshin’,
nūmapūl’ükana amüin Maleiwa,
‘Naya nüchooinka Maleiwa
Matüjainsaikai ouktaa’,
müneena so’weena wane
ka’i”.

²⁷⁻²⁸Tü naa'inrakat chi Maleiwakai
sünain neenaküin na judíokana, shia
tü nüshajakat achiki paala Isaías
sünain müin mayaa:

“Alü'ütsü tü ka'i
kasalajanainjatkat o'u
nütüma Maleiwa namüin
naainjala napüshua na
kaainjaraliikana saa'u
mmakat.

Ja'itaina wainmain na
Israelkana, maa aka saa'in
jasai sotpünaa palaa,
o'tte'enneerü ne'e palirü
na'akajee”.

²⁹Shia tü aküjünakat achiki sulu'u
wane ashajuushiya nütüma Isaías,
sünain müin mayaa:

“Chi Maleiwa Pülashaatkai ma'i,
müleka nnojorule nüpüte'erüin
paala süpüshi naikeyuu na
watuushikana,
müshijje aka waya saa'in tü
pueulokoltürrua Sodoma
oo'ulaka Gomorra
paala sümaiwa sünain
saja'ttale'einya”.

Ayouktünüshi Cristo
natüma na Israelkana

³⁰¿Jamüinjatü wanüiki
sh'iipajee tü? Na gentilekana,
mayaainje nnojolüin kasajatüin
paala namüin anainjanain naya
no'ulu'u Maleiwa, anajiraainapa
naya nümaa sünainjee nanoujain
nünain Cristo. ³¹⁻³²Otta na wayuu
Israelkana, soo'opünaa kee'ireein

naa'in anain naya no'ulu'u Maleiwa
sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat
anain Moisés, nnojotsü nountüin
anajirawaa nümaa Maleiwa, süka
nayouktüin tü anajirawaakat nümaa
sünainjeejatkat anoujaa nünain
Cristo. Nnojoliishii kamaneweein
nümüin chi ajütünakai nütüma
Maleiwa, chi o'tte'erüinjachikai
naya. ³³Tü nüchikikat Cristo, sünain
müin aka nia saa'in wane ipa eekai
shiyouktünüin sütüma wayuu,
ashajünüsü paala. Müsü mayaa:

“Te'itaajeerü wane ipa cha'aya
Jerusalén
mojeetkat atüma saa'in wayuu
süka süshanaajejerüin saa'uje
süpüla amalajawaa.

Otta chi eekai nünoujain nünain,
talateerü ma'l naa'in nümaa”.

10 ¹Tawalayuwaa, kee'ireesü
ma'l taa'in shii'iree
no'tte'ennüin na tapüshikana
judíokanairua. Shia tachuntaka aa'u
waneepia nümüin Maleiwa. ²Tatüja
aa'uchii naya sünain na'yataweein
nümüin Maleiwa. Akatsa nnojolüin
lotüin nakuaiippa sünain a'yatawaa
nümüin, ³saa'u nnojolüin noonoooin
sümaa tü nümakat Maleiwa süpüla
anajiraainjanain naya nümaa.
Nnojotsü nayaawatüin saa'u tü
anajiraainjatkat akajee wayuu
nümaa. Je saa'u nayouktüin tü
nümakat Maleiwa, nachajaain
anajiraweein nümaa süka nakuaiippa
namüiwa. ⁴Müshi taya tachikua
jümüin: Nnojoliishii anajiraain
waya nümaa Maleiwa sünainjee
woonooin sümaa tü nuluwataakat
anain Moisés. Süka shikeraajütpain
nütüma Cristo tü nümakat Moisés,
anajiraashii nümaa Maleiwa
napüshua na eekai nanoujain nünain
Cristo.

⁵ Aküjüshi Moisés süchiki sukuappa wayuu eekai anajiraweein nümaa Maleiwa, sünain nüshajüin nünüki chi Maleiwakai mayaa: “Chi wayuu eekai kee’ireein naa’in kataa o’u tamaa chaa iipünaa, acheküshi noonoooin waneepia sümää tü taluwataakat anain”, müsü.

⁶⁻⁷ Otta saa'u shikeraajütpain tü nuluwataakat anain Moisés nütüma Cristo, suuntüitpa wayuu anajirawaa nümaa Maleiwa sünainjee sünoujain ne'e nünain Cristo. Nnojotsü che'ojaain wamüin wachuntüin nümuin Cristo nüshakatüinjachin iipünaajee je nüso'iraain aa'in, süka naa'inratüjü'lü'inya tia.

⁸ Je tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, aapünüsü wamüin süpüla waktüjainjatüin shia je süpüla wanoujainjanain sünain süka süpüshua waal'in. ⁹ Anuu tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi O'tte'erüikai: Müleka waküjale sümüin wayuu nüchiki Jesucristo sünain Wasenyotsein nia, sümää wanoujain nünain süka süpüshua waal'in sünain süso'iraain naa'in nütüma Maleiwa süchikjee ouktaa, shiimüin sünain wo'tte'ennüin.

¹⁰ Anajiraashii waya nümaa Maleiwa müleka wanoujüle nünain Cristo süka süpüshua waal'in. Je atüjaaneena aa'u waya sünain wo'tte'ennüin, süka waküjün nüchiki Jesucristo sünain Wasenyotsein nia. ¹¹ Je o'tte'ennüsü wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain. Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, sünain müin mayaa: “Wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain, talateerü ma'i saa'in nümaa”. ¹²⁻¹³ Otta wane ashajuushiya, müsü yaa: “Chi wayuu

eekai nüchuntüin saa'u nünülia chi Senyotkai Jesucristo, o'tte'enneechi nia”. Cristo, nia Nasenyotseka napüshua na eekai nanoujain nünain, je anamiashaatashi nia sümüin wayuu süpüshua eekai süchuntüin nümuin. Maa aka wayuu judío otta gentile, o'tte'ennüshii naya wanaawa sünainjee tü naa'inrakat Cristo.

¹⁴⁻¹⁵ ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain na judío eekai nachuntüin saa'u nünülia Cristo süpüla no'tte'ennüinjanain? Anuu tü ashajünakat paala sünain müin mayaa: “Anashaatasü ma'i süka süntüin wayuu wa'akamüin sünain aküjaan wamüin süchiki kasa anasü”, müsü. Otta müleka nnojorule suluwataanüin wayuu sünain aküjaan nüchiki Cristo, maküjainjeerü shia. Je müleka nnojorule süküjünüin nüchiki sümüin wayuu, nnojoleena naya atüjaain naa'u Cristo. Je wane wayuu, müleka nnojoire nütujaain naa'u Cristo, nnojoleerü nuuntüin anoujaan nünain. Je müleka nnojorule nünoujain nünain Cristo, nnojoleerü nuuntüin achuntaa o'tte'ennaan nümuin.

¹⁶⁻¹⁷ Müleka süküjünüle nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, sümüin wayuu, shiimüin sünain eejeerüin wayuu eekai sünoujain nünain süpüla su'tte'ennüinjatüin nütüma. Otta na Israelkana, ja'itaina naapün nüchiki chi O'tte'erüikai, wainma eekai nnojolüin sünoujain nünain. Shia tü nüshajakat achiki paala Isaías sünain müin mayaa: “Maleiwakalee, ¿jamüsü nnojotka'a nanoujain na wayuukana tü tekirajakat anain?”. ¹⁸ Taya Pablo, asakitshi paala taya: ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain na anoujakana na'aka na Israelkana? ¿Shia süka

nnojoliin naapüün nüchiki chi
O'tte'erükai? Nnojo. Shiimüin
sünain naapüün, maa aka tü
ashajünakat paala. Müsü mayaa:
“Aküjünüsü nüchiki sainküin
mmakat süpüshua.

Shiimüin sünain saapünüin
sütüma wayuu süpüshua”.

¹⁹ Asakitschi taya tachikua: ¿Jamüsü
nnojotka'a wainmain na anoujakan
na'aka na Israelkana? ¿Shia süka
nnojoliin nayaawatüin saa'u tü
naapakat? Nnojo. Shiimüin sünain
nayaawatüin saa'u. Soto jaa'in tü
nünüikat Maleiwa ashajünakat
paala nütüma Moisés sünain müin
mayaa:

“Jia wayuu Israelkana,
achunjeerü jaa'in tatüma
nachiirua na gentilekana,
na meirakaajukana amüin
jüttüma.

Jashicheena jia tatüma namüin
na gentilekana,
na nnojoliikana aapünüin
amüin tü nüshajakat Moisés
maa aka jiakana”.

²⁰ Jashichishii naya, süka kamaneen
chi Maleiwakai namüin na
gentilekana. Nnojoishi mmolüin
Isaías neema na Israelkana sünain
ashajaa tü nümakat Maleiwa
noo'opünaa na gentilekana sünain
müin mayaa:

“Na wayuu nnojoliikana
achajaain tachiki paala,
antüinapa joolu'u tanain.
Tee'iyatüitja poo takuaippa
namüin”.

²¹ Otta nünüiki Maleiwa
noo'opünaa na Israelkana, müsü
mayaa:

“Ja'itairü kee'ireein taa'in
anajiraweein naya tamaa,
ayatshi'iya ayouktüin tanüiki.

Masütaajusali naya sünain
moonoooin sümaa tü
taluwataakat anain”.

Nükatalüin Maleiwa napüshi
na Israelkana nünainmüin

11 ¹ Asakitschi paala taya
soo'opünaa tü: Saa'u
shiyouktüniin nünüiki Maleiwa
natüma wainma na wayuu
Israelkana, ¿niyüälajataapa
Maleiwa na nüpüshikana? Nnojo.
Nnojotsü shiaiñ tia. Nnojoishi
niyüälajüin tayakai, je shiimüin
judíoin taya. Noo'uliwo'u taya na
watuushikana Israel je Abraham.
Je Benjamín te'iruku. ² Shiimüin
sünain nnojolin niyüälajüin
Maleiwa na nüpüshikana, na
nüneekatüjüliikanaya paala
sümaiwa. Soto jaa'in nüchiki
Elías, tü ashajünakat sulu'u tü
karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa. Müshi Elías nümüin
Maleiwa sünain niyoujain na
Israelkana: ³ “Maleiwakalee,
no'uta aa'inchii wainma
na pünükimaajanakana je
nojunnajirüin tü a'ajüleekalüira.
Taya apütaaka ne'e tamüiwa
sümaajaa no'uteein ma'i taa'inya”.
⁴ Je nünüiki chi Maleiwakai
ni'ipajee Elías: “Nnojoishi piain
pümüiwa na'akajee na Israelkana
sünain oonoooin sümaa tanüiki.
Takatalüin tanainmüin maa aka
7.000 wayuu na'akajee na wayuu
Israelkana eekai ayatüin sünain
oonowaa sümaa tanüiki, eekai
nnojoliin jüijüün nümüin chi
maleiwayaa kanüliakai Baal”,
müsü. ⁵⁻⁶ Müsia aka joo maa'ulu
yaa. Eesü na'akajee na judíokana
eekai nükatalüin chi Maleiwakai
nünainmüin. Aneekünüshii

naya nütüma Maleiwa sünainjee anamiain nia namünin, nnojotsü sünainjeejatüin kasa anasü naa'inrakat. Müleka süneekünüleje wayuu sünainjee tü kasa anasü saa'inrakat, nnojotsüje che'ojaain anamiajinachin Maleiwa wamüin.

⁷Na'akajee na Israelkana, na eekai anajiraain nümaa Maleiwa, naya ne'e na aneekuushikana nütüma. Otta tü wane napüshikat, mayaainje kee'ireein saa'in anainjatüin shia no'ulu'u Maleiwa, nnojotsü suuntüin süka nüchecherüin Maleiwa saa'in suulia sünoujajüin nünain. ⁸Otta tü nachikikat, ashajünüsü paala, müsü mayaa:

"Je nayakanan nütüma chi

Maleiwakai,
isasü nachiki
nayaawatüinjatüin saa'u tü
shiimüinkat.

Müshii aka wane mo'usai, otta
wane mache'esa,
nnojotsü nountüin
nayaawatüin saa'u tü kasa
ne'rakat je tü naapajakat
achiki.

AYatshi'iya naya sünain müin
aka tia maa'ulu yaa".

⁹⁻¹⁰Je tü nüshajalakat David
nachiki, müsü mayaa:

"Kasataalejese nata'ünnüin
nütüma Maleiwa wanaa
sümaa nemii'ijaain
kasalajanaiwa namünin tü
naainjalakat.

Kasataalejese nnojoleerüin
nayaawatüin saa'u tü
shiimüinkat,
süpüla müliajinatüin ma'i
naa'in sütüma tü kasa
mojusü alateetkat namünin
saalijee naainjala".

Kamaneeshi Maleiwa namünin na gentilekana

sükajee nayouktüin Cristo na judíokana

¹¹Asakitshi paala taya: Na wayuu Israelkana, saa'u ayatüin naya sünain ayouktaa nünüiki Maleiwa, čashanaashii naya sünain amüloulin sükajee tia? Nnojo. Nnojotsü shiain tia. Sükajee kaainjalain naya sünain nayouktüin Cristo, nükaalijain Maleiwa na gentilekana sünain o'tte'enaa. Müleka nachunjale aa'in na judíokana nachirua na gentilekana sünainjee tia, eesü süpüla kee'ireein naa'in o'tte'enaa nayakanaya. ¹²Sükajee nayouktüin Cristo na judíokana, aküjünsü nüchiki chi O'tte'erükai namünin na gentilekana. Je talatüüsü saa'in wayuu sainküin mma süka sükjünüin nüchiki Cristo sümüin wayuu ütamünre'eya. Je alana'aleejeeria ma'i sünain talatüin saa'in so'uweena tia ka'ikat nanoujakat o'u wainma na judíokana sümaa no'tte'ennüinjanain.

¹³Aashajaashi taya joolu'u jümüin jia anoujashii gentilekana chakana Roma. Saa'u tayain wane chi Aluwataaushi aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla taküjainjatüin nüchiki chi O'tte'erükai sümüin wayuu eekai gentilein sainküin mmakat süpüshua, kojutsü tatüma tü ta'yataakat anain nümuin Maleiwa ja'aka. ¹⁴Otta süka nayain tapüshin na judíokana, tacheküin ma'i müleka nachunjale aa'in wainma nayakanan jüchiirua jiakana gentilekana, süpüla nanoujainjanain nünain Cristo sümaa no'tte'ennüinjanaina. ¹⁵Sükajee nayouktünüin na

judíokana nütüma Maleiwa saalijjee manoujain naya, suuntün joo wayuu süpüshua anaawajirawaa nümaa Maleiwa. Je so'uweena tia ka'ikat kamaneekat o'u chi Maleiwakai namünin na judíokana, talatashaateerü saa'in wayuu sainkünin mma, sünain meerüin aka saa'in wane wayuu eekai süso'iraaitpain naa'in wane suwala súchikijee ouktaa.

¹⁶Aneekünüshii na wayuu Israelkana nütüma Maleiwa sümäiwa paala süpüla nüpüshinjanain naya je süpüla nakatannüinjanain suulia kaainjalaa. Akaajaa jia gentilekana maa'ulu yaa, aneekünüshii jia nütüma Maleiwa süpüla nüchooinjanain jia je süpüla nükataluinjanain jia suulia kaainjalaa. ¹⁷Müshii aka jia saa'in sütüna wunu'u sa'akajattü mojuui eekai shi'yotoonüin sümäa shi'itaanüin yaa miichipa'a sünain süsa'a wane wunu'u ekünaajuuui achonlu süpüla kachoinjatuü tü sütünakat. Akaajaa na judíokana, müshii aka naya saa'in sütüna tü wunu'u ekünaajuuikat achon. Oshottünüsü sünainjee tü süsa'akat süpüla ji'itaanajanain jaikana shii'raka. ¹⁸Jiakana gentilekana, jalia jia suulia a'waatawaa sulu'u jukuaippa noulia na judíokana. Soto jaa'in sünain nnojoliin jaian süsa'a in tia wunu'ukot, sütüna ne'e jia. ¹⁹Eesü süpüla jümüin tamüin: "Oshottünüsü sütüna tü wunu'u ekünaajuuikat achon süpüla we'itaanajanain wayakana shii'raka", müshii. ²⁰Mayaainje shiimüin tü jümakat, soto jaa'in wane kasa: Niyouktüin chi Maleiwakai na judíokana saalijjee manoujain naya, je jia gentilekana,

anaawajiraashii jia nümaa sünainjee tü jünoulakat. Je sükajee tü, jalia jia suulia püläjüin jaal'in noulia na judíokana. Shia anaka alu'u mmorule jia neema Maleiwa. ²¹Saa'u niyouktüin Maleiwakai na judíokana saalijjee manoujain naya, shiimüin sünain niyouteenain jia gentilekana müleka nnojorule jünoujain.

²²Nnojo motüin jaa'in sünain kamaneein ma'i jümüin chi Maleiwakai müleka nnojorule jiyouktüin tü na'anasiakat. Alu'ujas müleka jiyouktüle nia, nuu'ulaajeena jia maa aka naa'inrakat paala naka na judíokana eekai kaainjalain.

²³Tü sütünakalüirua oshottünakat sünainjee tü wunu'u ekünaajuuikat achon, nnojotsü isain achiküü shi'itaanüin súchikua sünain tü süsa'akat. Meena na wayuu judíokana. Müleka nanoujale nachikua nünain Maleiwa, nii'iyateerü na'anasia namünin nüchikua. ²⁴Tamüshii paala jia jüchikua: Tü sütünakat wunu'u sa'akajeejatkat mojuui, kapüleesi shi'itaanüin sünain süsa'a tü wunu'u miichipa'ajatkat ekünaajuuikat achon. Otta müsia tü sütünakalüirua oshottünakat paala sünainjee tü süsa'akat, mapüleesat shi'itaanüle súchikua sünainmüin.

Ojuittinneena na judíokana suulia kaainjalaa

²⁵Tawalayuwaa, suulia püläjüin jaa'in noulia na judíokana, anashi taküjüle joolu'u jümüin súchiki wane kasa matüjaajuuikat aa'u paala: Na judío achechennakana aa'in nütüma Maleiwa suulia nanoujajüin nünain, ayateena naya manoujain wane'ere'eya keraapa jeraijnjatüin tü gentile anoujainjatkat nünain Cristo.

²⁶⁻²⁷ Je súchikijee tia, ojuittinneena na judíokana wainma suulia kaainjalaa. Shia tü ashajünakat achiki paala sünain müin mayaa:

“Anteechi chi ojuittirüikai chajee Jerusalénjee nanainmüin na nuu'uliwo'ukana Jacob süpüla nükatalüinjanain naya suulia tü mojusükot. Je so'u ka'ikat tia, ekettaajeerü tü pütchi jeket te'itaakat süpüla talatirüinjatüin naainjala noulia”.

²⁸ Saa'u nayouktüin na judíokana tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, nükaalijain chi Maleiwakai na gentilekana sünain anoujaa nünain Cristo. Otta na judíokana, ja'itaina nayain nü'ünüüin chi Maleiwakai maa'ulu yaa, ayatshi'iya alin naya nüpüla süka naneekünün nütüma paala sümäiwa süpüla nayaianjanain nüpüshin je süka pansaain nünüiki namüin na nekii maalajanama'akana sünain nu'tte'erüinjanain naya. ²⁹ Je watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai, müleka nüneeküle wane wayuu süpüla naa'inrüinjatüin kasa anasü nümüin, ayatsü pansaain waneepia nünüiki nümüin. ³⁰ Jiakana gentilekana, moonoolosalii paala jia sümäa nünüiki Maleiwa waneepia. Otta müsia joolu'u, nümüliajünapa jia Maleiwa sükajee moonooin na judíokana. ³¹ Je maa aka nümüliajünapain jia, nümüliajeena na judíokana. Acheküshii amüliajünna naya nütüma, süka nayouktüin tü nünüikikat. ³² Otta wayuu süpüshua, saalijee shiyouktüin nünüiki Maleiwakai, ayüülajünüsü nütüma süpüla saa'inrüinjatüin tü mojusü kee'ireekat ma'i saa'in. Je acheküsü

amüliajünna shia nütüma suulia amüloolii.

A'waajaa Maleiwa

³³ Anashii wa'waajüle chi Maleiwakai. Kekiishaatashi ma'i nia. Nütüjaa aa'ulu kasa süpüshua. Nnojotsü wayaawatüin aa'u süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat.

³⁴ Shia tü ashajünakat achiki sümäiwa paala sünain müin mayaa: “Saa'u nnojolüin watüjaaain saa'u tü jülijakat naa'in chi Maleiwakai,

nnojotsü wountüin waküjain nümüin tü naa'inrüinjatkat.

³⁵ Nnojotsü kasain che'ojaain nümüin süpüla wojuyaajirüin nia süpüla nuwalaajünjatüin súchikua wamüin”.

³⁶ Nia kakumajalaka kasa süpüshua. Nia kataka atüma so'u kasa süpüshua süpüla kojutüinjachin nia sünainjee tü kasa anasü naainjakat. Joo'uya wa'waajaiwa nia süpüla ka'ikat süpüshua. Amén, anasü waa'inrüle tia.

Aapünüsü tü atüjaa wa'yataainjatkat aka nümüin Maleiwa

12 ¹ Tawalayuwaa, sünainjee süpüshua tü anasü naa'inrakat chi Maleiwakai jaa'u sünain nümüliajün jia, anakaja toso'irüle jaa'in shii'iree ju'waajünjachin nia süka süpüshua jaa'in. Saa'u jükattannünapain nütüma suulia jaainjala, jaapajira jaumata jukuaippa nümüin, sünain ji'yataain waneepia nümüin kataiwa'aya jo'u süpüla talatüinjachin nia jümaa.

² Alana'aleesia sünain anain tü nüchekakat Maleiwa wapiüleerua

suulia kasa süpüshua, süka shiain tü talatakat atüma naa'in. Je sükajee tia, juu'ulaa suulia ashataa nakuaiippa na manoujainsaliikana. Nnojo jülijüün jaa'in maa aka tü jülijakat naa'in nayakana. Müleka juu'ulaale suulia, nii'lirateerü jukuaippa Maleiwa. Sünainjee tü, juunteeerü jiyaawatüin saa'u tü nüchekakat jüpüleerua, je kee'lireejeerü jaa'in jaa'inreein tia.

³Sünainjee na'anasia chi Maleiwakai aapünakat tamüin, tamüshii paala jia jüpüshua: Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa. Shia anaka alu'u müleka jiyaawatüle naa'u Maleiwa sünain niain juuntüin atüma jaa'inriün tü nüchekakat jüpüleerua. Anakaja müleka sotüle jaa'in che'ojaajejerüin waneepia akaalijüünnaa jümüin nütüma Maleiwa süma'inru'u ji'yataain nümuin. ⁴Jülijä jaa'in wakuaippa sünain wainmain wa'ülia. Mayaainje eein wajapü oo'ulaka woo'ui, nnojotsü akatajiraain tiairua. Waneesia ne'e wakuaippa. Maa aka wajapü, ja'ijaasü süpüla aa'inraa wane kasa. Akaajaa woo'ui, ja'ijaasü süpüla aa'inraa wane kasa'aya. ⁵Müsia wakuaippa waya anoujashiikana wapüshua nünain Cristo. Ja'itaina wainmain wayakana, wayajiraashii sünain tü wanoulakat. A'aniraasü wakuaippa nümaa Cristo süka niain wa'yataain amüin wane'ewaire wakua. ⁶Anakaja müleka wa'yataale nümuin Maleiwa süka tü atüja eitajünakat wamüin nütüma chi Naalinkai Maleiwa. Naata'awaisü tü atüja aapünakat wamüin süpüla wa'yataain nümuin Maleiwa. Müleka saapünüle pümüin süpüla aapirülinjachin pia wayuu süka

nünüiki Maleiwa, anakaja püküjale waneepia tü shiimüinkat pünoujakat anain. ⁷Müleka saapünüle pümüin süpüla akaalijülinjachin pia na puwalayukana, puu'ulaka pümata tia. Müleka shiale süpüla ekirajülinjachin pia sulu'u tü outkajaaleekat, anasü paa'inrüle tia. ⁸Chi wayuu eekai naapünüin amüin süpülaachecherülinjachin nia saa'in wayuu sünain anouja, anashi müleka naa'inrüle tia. Chi eekai naapünüin amüin süpüla asüläjülinjachin nia sümüin wayuu eekai maletsein, anashi nnojoire ji'iyein nia suulia. Müleka shiale süpüla aluwatalinjachin pia wayuu, anakaja tütle pia sünain aluwatawaa. Müleka shiale süpüla amüliajülinjachin pia wayuu, anashi müleka paa'inrüle tia sümaa talatüin paa'in.

Anaawaa sümaa wayuu waneepia

⁹Nnojo aiyaain wayuu jüpüla, shiimüinjatü alin jüpüla. Jiyoukta tü mojusükat süpüleerua jaa'inriünjatüin tü kasa anasükat.

¹⁰Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla, süka pawalaawainapain jia. Nnojo yaletüin jukuaippa su'upala wayuu, shia jii'iyata nojut napüshua na juwalayukana.

¹¹Anakaja ji'yataale nümuin chi Senyotkai süka süpüshua jaa'in sünain nnojoliin jukulajaain.

¹²Müleka ji'rüle müliaa saalijee tü jünoulakat, anasü jüchecherüle jaa'in su'utpünaa. Jüchunta waneepia nümuin Maleiwa, sümaa talatüin ma'i jaa'in süma'inru'u ja'atapajüin tü naa'inriünjatkat jümüin. ¹³Jüsülaa süpüshi tü juwashirüinkat namüin na juwalayukana eekai maletsein. Je

müleka nantüle wane juwalayuu
jünainmünin, anashii müleka
kapüräle jaa'lin naya.

¹⁴Müleka ji'rüle müliaa sütümä
wayuu sünainjee tü jünoulakat,
anakaja müleka jüchuntüle nümuin
Maleiwa süpüla nii'iyatiuinjatüin
na'anasia sümüin tia wayuukot, je
nnojotsü süpüla kasalajanainjatüin
sümüin nütüma. ¹⁵Müleka talatüle
naa'in wane wayuu ja'aka, talata
jaal'in wanaa nümaa. Je müleka
mojule naa'in wane wayuu ja'aka,
moju jaal'in wanaa nümaa. ¹⁶Nnojo
ju'waataain sulu'u jukuaippa sümäa
pülayaain jaa'in suulia wayuu, shia
jaal'inra akaalijaa wayuu süpüshua
sünain nnojolin kachekala'atain jia
wayuu.

¹⁷Müleka mojulaale wane wayuu
jümüin, anakaja müleka jiirakaale
nüka. Nnojo mojulaain jia ni'ipajee,
shia jaal'inra tü anasükät su'upala
wayuu süpüshua. ¹⁸Anakaja müleka
kamaneere jia sümüin wayuu
süpüshua suulia pa'ürüülaawajirawaa.
¹⁹Müleka su'utünüle aa'in wane
jüpüshi, nnojo kee'ireein jaa'in
pasalawaa. Shia anaka alu'u
juu'ulaale chi uwomuyuukai
najapulu'u Maleiwa süpüla
niainjachin süsalaa atüma nia.
Anuu tü nümakat chi Maleiwakai
soo'opünaa tia, ashajünüsü paala
sümaiwa sünain müin mayaa:

“Süsälainjatü wayuu tatüma
tayakai
süka tayain pasalaainjachin
atüma wayuu”.

²⁰Je wane ashajuushikalia, müsü
mayaa:

“Müleka aire jamü sümüin wane
jü'lünüü,
anakaja jikirüle shia.
Je münyaasiüle nia,

anakaja jüstüläjüle wüin
nüsüin
süpüla japtülinjachin nia
saalijee tü mojusü
naa'inrakat jüka”.

²¹Jalia jia suulia shiyamülaa tü
mojusükät. Shia anaka alu'u müleka
jüyamrüle tü mojusükät süka tü
anasü jaa'inrakat waneepia.

Kojutaa atüma na laülaayuushiikana

13 ¹Tekirajeena joo jia sünain
tü anasü jaa'inrüinjatkät
shi'ipajee naluwataain na
sülaülashiikana mma. E'itaushi
naya nütüma Maleiwa. Müleka
nnojoliireje e'itaushin naya
nütüma, nnojoliishijie aluwataain.
Je nücheküin chi Maleiwakai
süpüleerua jütüjüinjatüin
wayuu süpüshua namüin. ²Chi
eekai niyoutüin aluwataanaa
natüma, niyoutüinja'a mmata
tü ni'inaajalakat chi Maleiwakai.
Süsäleechi nia nütüma saalijee
tia. ³⁻⁴Shiimüin sünain jashichin
chi Maleiwakai namüin na wayuu
aa'inrakana tü mojusükät. Ni'itaain
Maleiwa na sülaülashiikana mma
süpüla kasalainjanainjatüin natüma
naainjala na mojulaashiikana.
Sükajee tia, mmoleena naya
neema. Otta chi wayuu aa'inrakai
tü anasükät, nnojoleechi mmolüin
neema, süka nüchepchiaiin
Maleiwa naya süpüla akaalijaa
wayuu. Nnojoleere jiimoliain naya,
anakaja müleka lotüle jukuaippa
no'upala süpüla neirakaainjanain
jüka. ⁵Tamüshii paala jia jüchikua:
Anakaja jüüjüüle jia namüin
na sülaülashiikana mma, süka
nnojolin süsaloein jia natüma, je
süka jüüjaain saa'u sünain shiain tü
anasükät nu'upala Maleiwa.

⁶⁻⁷ A'yataashii na sülaülishiikana mma waneepia sünain aluwataawaa. Oo'ulaka okotchajitspii neerü süpüla tü kasa che'ojaakat sulu'u tü mmakat. Anakaja nnojoliire ja'alijiraain suulia awalaajaa tia namüin, süka e'itaushin naya nütüma Maleiwa süpüla tia. Je anakaja müleka jii'iyatüle nojut namüin, süka nüchepchiaiin naya Maleiwa süpüla akaalijaa wayuu je süpüla süsälalaa atüma na mojulaashiikana.

**Aiwaapüla wayuu süka
süli'ülüni nükalia Cristo**

⁸ Watüjaa aa'ulu sünain anain müleka pansaale tü wamakat süpüla wawalaajüin süchikua tü wajuyaalakat. Akaajaa jia, pansaa jütüma tü jümakat süpüla aijiraain jia jüpüla jüpüshua waneepia. Na wayuu aijiraakana napüla, nekerajüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés sükajee tia. ⁹Müsü tü nuluwataakat anain Moisés: "Ai jüpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpüla jiraa", müsü. Müleka juu'ulaküle tia, nnojoleerü jaa'inrüin tü kasa achiajaanakat oulia waya nütüma sünain müin mayaa: "Nnojo püma'lüjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojokai pu'wayuusein. Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo pu'luwajüin sükorolo wayuu. Nnojo kee'ireein paa'in naata kokoroloshi", müsü. ¹⁰Müleka aire wapüla wane wayuu, nnojoleena waya e'rülin wayumüin nümuin. Saa'u aijiraain waya wapüla wapüshua, wekerajüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés sükajee tia.

¹¹ Anakaja müleka aire jüpüla wayuu süpüshua, süka kettaaitpain sükalia süpüla eeinjattüin ma'i waal'in sünain süpüshua tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua. Ai jüpüla wayuu süpüshua, süka süli'ülüni nükalia chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain niitaain nüchikua süpüla nujuittirüinjanain waya suulia waainjala. Pejeresia ma'i nükalia suulia paala wekeroloiwa'aya sünain anoujaa nünain Cristo. ¹²⁻¹³Saa'u süli'ülüni nükalia Cristo, juu'ulaa suulia aa'inraa kasa mojusü, maa aka tü saa'inrakat wayuu sa'akapünaa piyuushi. Shia anaka alu'u müleka yapale jia süpüla eejirawaa sümaa tü mojusükat sünainmünin aa'inraa tü anasükat. Nnojo maa'l'in jaa'in sünain emi'ijaa. Nnojo jiperüin. Nnojo ju'luwajiraain jukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Nnojo jüchunjaan aa'in saa'u wayuu sünain jü'ülüjaain. ¹⁴Juu'ulaa suulia jüle'eru'uin süchiki kaainjalaa. Shia anaka alu'u müleka jüshatüle nukuaippa chi Senyotkai Jesucristo, süpüla nükaalijainjanain jia sünain ayamülaa tü mojusükat.

**Eewaa aa'in sünain tü nünoujakat
anain wane wawala**

14 ¹Ashajüshi taya jümüin joolu'u nachiki na anoujashiikana eekai nnojoliyüliin nayaawatüin ma'i saa'u sukuaiippa tü anoujaakat. Anakaja müleka kamaneere jia namüin sünain nnojoliin jü'ülüjaain namaa sünainjee tü nanoujakat anain, müleka lotüle shia, nnojottaale lotüin. ²Eesü süpüla nnojolüin mojuin jümüin ekaa eküülü eekai eein ne'e, süka anain tia no'ulu'u

Maleiwa jaajüin. Otta nümüin chi juwalakai mayaawatüinkai saa'u sukuaiippa tü anoujaakat, mojushisiü süpüla niküin asalaa, süka nnojolüin anain tia no'ulu'u Maleiwa naajüin.

³Nnojo pülain jaal'in nuulia chi puwala meküinkai asalaa. Je pialeje chi meküinkai asalaa, anakaja nnojoire piyoujain chi puwalakai eekai niküin asalaa, süka kamaneein chi Maleiwakai wamüin waya anoujashiikana wapüshua.

⁴Tamüshii paala jia jüpuishua: Nnojotsü anain jiyoujain wane juwala, süka nüchepchiai Maleiwa waya wapüshua. Nia akaalijaka waya sünain atüjawaa saa'u tü waa'irrakat müleka anala shia, müleka mojule. Müleka waa'irnrüle tü kasa mojusükat, kasalajaneerü wamüin nütüma. Otta wountüin waa'irnrüin tü anasükat nütüma.

⁵Eeshii ja'aka eekai kojutüin atüma nakalia na judiókana, tü na'waajakat o'u Maleiwa. Otta wanee, nnojotsü kojutüin natüma. Tamüshii paala jia jüpuishua: Anakaja müleka jiyawatüle saa'u tü jünoujakat anain. ⁶Chi kojutkai atüma nakalia na judiókana, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia. Maa'aya aka chi meküinkai asalaa, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia sümaa naapüin analu'ut nümüin. Maa'aya aka chi ekakai eekai een ne'e, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia sümaa naapüin analu'ut nümüin. ⁷⁻⁸Tü waa'irrakat kataiwa'aya wo'u, nnojotsü süpülatüin talatüinjatüin ne'e waa'in, süpülatüin kojutüinjachin watüma chi Maleiwakai. Nnojoleena wayain kojutka, nieechi chi Maleiwakai. Nüchooin

waya sünainjee tü naa'irrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo. Ja'itakaje'e ouktapa waya, ayateena waya nüchooin.

⁹Watüjaa aa'uchi Cristo sünain ouktüin saa'u waainjala sümaa süso'iraain naa'in süpüla niainjachin Wasenyotsein. Nia Wasenyotseka joolu'u kataiwa'aya wo'u je ayateechia Wasenyotsein süchikijee ouktüin waya. ¹⁰Süka niain Wasenyotsein wapüshua, nnojotsü anain pülale jaal'in nuulia chi juwalakai, je nnojotsü anain jiyoujale nia. Niainjachi Maleiwa ayoujaka, süka washa'wale'enneenain wapüshua nümülatu'u so'uweena wane ka'i süpüla wasouktüinjanain nümüin saa'u tü waa'irrapü'ükat. ¹¹Shia tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sünain pansaain:

“ ‘Shiimüin sünain piain Maleiwain’, meerü tamüin tü wayuukolüirua süpüshua'aya sünain süsapainyo'ukain shia tamülatu'u”.

¹²Asouktinneena waya nümüin wane'ewa'ire wakua saa'u tü waa'irrapü'ükat kataiwa'aya wo'u, tü eekai anain, je tü eekai mojuin.

¹³Sükajee tüü, juu'ulaa suulia jiyoujain na juvalayuukana. Anakaja müleka eere jaa'in sünain süpüshua tü jaa'irrakat, suulia jaa'irrajün wane kasa nujutuweetkat atüma wane juwala.

¹⁴Saa'u sa'aniraaitpain takuaippa nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo, tatüjaaa aa'ut sünain shiimüin nnojolüin yarüttüin waa'in sütüma wane kasa wekakat. Otta müleka mojushire nümüin wane juwala

eka wane eküülü, anakaja müleka nnojorule niküin shia.¹⁵ Je müleka mojule naa'in chi juwalakai saalijee masütaajuin jia sünain ekaa türa eküütkat, shiimünja'a maalin nia jüpüla sükajee tia. Müleka niküle türa eküütkat jüchiirua, kaainjalashi nia saa'in nümüin sükajee tia, je amalajaweerü tü nünoulakat. Nnojo motüin jaa'in sünain ouktüin Cristo naa'ujee niaka'iya.¹⁶ Müleka jütiijaale naa'u wane juwala sünain mojeerüin naa'in saalijee tü kasa jaa'irnrüinjatkat, anakaja nnojorule jaa'irnrüin shia. Ja'itairü nnojolüin mojuin shia saa'in jümuin, mojeerü nünüiki chi juwalakai jümuin müleka jaa'irnrüle tia.

¹⁷ ¿Kasa nüchekaka chi Maleiwakai wapüleerua, waya eejeenakananümaa sünain aluwataawaa so'uweena wane ka'i? "Anakaja piküle tüü. Tüü, nnojotsü süpüla pikünjatüin", ¿münüshii waya nütüma Maleiwa? Nnojo. Naapüin chi Naa'inkai wamüin süpüla woonoojinjanain sümaa nünüiki waneepia, süpüla anainjatüin wakuappa nu'upala je süpüla talatüinjatüin ma'i waa'in nümaa.¹⁸ Otta jiakana, müleka kamaneere jia namüin na juwalayukana wanaa sümaa ji'yataain nümüin Cristo, talateechi chi Maleiwakai jümaa je nnojoleerü mojuin sünüiki wayuu jümuin.

¹⁹ Saa'u nüchooinpain waya Maleiwa, anakaja wakaalijiraale suulia a'ülüjaajirawaa, süpüla katsüinjatüin waa'in wapiüshua sünain tü wanoulakat.²⁰ Jalia jia jümalaje'erajayaa tü naa'inrakat Maleiwa ja'aka. Watüjaa aa'ulu sünain nnojolüin yarüttüin waa'in sütümäa wane kasa wekakat. Otta

müleka kaainjarale wane wawala watüma sünainjee tü kasa wekakat, mojusü tü waa'inrakat sükajee tia.²¹ Müleka kaainjarale nia sütümäa wekün asalaa, nnojotsü wekünjatüin shia. Müleka kaainjarale nia sütümäa wasüin wiino, nnojotsü wasünjatüin shia. Müleka kaainjarale nia sütümäa wane kasa eekai eein, nnojotsü waa'inrüinjatüin shia.

²² Müleka anala saa'in jümuin tü jünoujakat anain soo'opünaa eküülü je soo'opünaa asüülü, anakaja müleka nnojoliire ju'waataain sulu'u tia. Jaashajaa süchiki nümaa Maleiwa nümüiwa. Je müleka jütiijaale saa'u tü nünoujakat anain wane juwala soo'opünaa eküülü je soo'opünaa astüülü, nnojo jaa'irnrüin wane kasa mojukat atüma naa'in. Müleka jaa'irnrüle tia, mojeerü nünüiki na juwalayukana jümuin.²³ Je müleka nnojorule anain saa'in jümuin no'ulu'u Maleiwa jikünjatüin wane eküülü, nnojo jiküin shia. Müleka jikülen, kasalajaneerü jümuin shia nütüma Maleiwa süka nnojolüin sünainjeejatüin shia tü jünoulakat. Nnojo motüin jaa'in tüü: Tü waa'inrakat, müleka nnojorule sünainjeejatüin tü wanoulakat, kaainjalaa tia.

15 ¹⁻² Wayakana ayaawatakana
ma'i saa'u sukuaiippa
tü anoujaakat, anakaja müleka
wakaalijjüle na wawalayuu
nnojoiyüliikana ayaawatüin ma'i
saa'u tü anoujaakat. Nnojotsü
anain müleka waa'inrüle tü
wachekakat ne'e wamüiwa. Shia
anaka alu'u müleka wakaalijale
na wawalayukana sümaa
wachecherüinjatüin naa'in süpüla
katsüinjatüin tü nanoulakat.

³Anakaja müle aka waya naa'in Cristo sünain nnojolüin naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa wanaa sümaa yaajachin nia mmolu'u. Naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua. Shia tü ashajünakat nüchiki sünain müin mayaa: "Na wayuu e'rüliikana wayumüin nüümüin Maleiwa, e'rüllii wayumüin tamüinya süka nanüiki", müsü.

⁴Aamasü ma'lí wamüin süpüshua tü pütchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla wekirajaajiraain sünain. Müleka we'rüle müliaa, akaalijünüshii waya sütüma tü pütchikat süpüla süchecherünjatüin waa'in su'utpünaa tü müliaakat. Je müleka süshapajaale waa'in sünain wa'atapajüin tü naa'inrüinjateetkat chi Maleiwakai wamüin, katsüinsü waa'in sütüma tü pütchikat süma'inru'u wa'atapajüin.

⁵Jia oushikajaakana süchiirua nukuaippa Cristo Jesús, tachuntüin nümüin chi Maleiwaachehetkai waa'in, katsüinkai atüma wanoula, süpüla paa'invajiraainjanain jia nütüma, ⁶je süpüla wanaawainjattüin jaal'in nütüma sünain a'waajaa nia, chi Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Kamaneeshi chi Maleiwakai namüin na gentilekana

⁷Maa aka kamaneein Cristo jümuin, anakaja kamaneejiraale jia süpüla nu'waajünüinjachin chi Maleiwakai sütüma wayuu süpüshua. ⁸Nia a'waajünaka natüma na judókana, süka nüjütüin Jesucristo chi Nüchonkai nanainmüin süpüla natüjaainjachin naa'u sünain nikeraajüin tü

nümakat paala namüin na natuushinuu maalajanama'akana sünain pansaain nünüki namüin sünain nüjütüinjachin Cristo na'akamüin so'uweena wane ka'i. ⁹Je a'waajünüshi chi Maleiwakai natüma na gentilekanaya, süka nümlüajünapain naya. Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa sünain müin mayaa:

"Taapeertü pümuin analu'ut na'akapüinaa na wayuu gentilekana.

Ee'irajeechi taya sünain ta'waajüin pia no'upala".

¹⁰Eesü wane ashajuushiya, müsü mayaa:

"Jiakana gentilekana, anakaja jiajiraale namaa na nüpüshikana Maleiwa sünain ju'waajüin nia".

¹¹Je wane ashajuushikalia sünain maa:

"Jiakana gentilekana jüpuhua, anakaja ju'waajüle chi Maleiwakai süka süpüshua jaal'in".

¹²Je wane ashajuushikat nütüma Isaías, mataasia yaa:

"So'uweena wane ka'i, anteechi wane nuu'uliwo'u Isaí, chi nüshikai David.

Aneekünatüjülia nia nütüma Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na gentilekana.

Natüjaajeechi aa'u nia sünain naa'inreerüin kasa anasü namüin".

¹³Je joolu'u, achuntüshi taya tachikua jaal'u jia anoujashiikkana chakana Roma, süpüla nükaalijainjanain jia chi Maleiwakai,achehetkai saa'in wayuu sünain anoujaa, sünain

talatüinjatüin jaa'in wanaa súmaa
ji'yataaín nümüin, je süpüla
naapüinjatüin wane anaa jümüin
sükajee jünoujain nünain. Je
súma'inru'u ja'atapajüin tü kasa
anasü naa'inruijnjkat jümüin,
achechenneerü jaa'in waneepia
sünain anoujaa nütüma chi
Naa'inkai Maleiwa süka pülashin
ma'i nia.

**Soo'opünaa tü ni'yataainkat
Pablo na'aka na gentilekana**

¹⁴Tawalayuwaan chakana Roma,
tatüjaan aa'uchii jia sünain wayuuin
jia anashii, je sünain jiyaawatüin
saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai
jüpüleerua, je sünain juuntüin
jikirajüin na juwalayuukana
sünain tü shiimüinkat. ¹⁵Saa'u
anamiaain chi Maleiwakai tamüin
je saa'u nüeeküin taya, nnojoishi
mmoluwain taya saa'u toso'irüin
jaa'in sünain tü shiimüinkat
süka tü tashajüitpaket jümüin.

¹⁶Aneekünüshi taya nütüma
Maleiwa süpüla taküjinjatüin
nüchiki chi O'tte'erüikai namüin
na gentilekana. A'yataashi taya
nümüin Cristo Jesús naa'ujee na
gentilekana shii'iree talatüinjachin
Maleiwa namaan nanoujapa nünain
súmaa nakatannüin suulia naainjala
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

¹⁷Saa'u sa'aniraaitpain takuajappa
númaa Cristo Jesús, a'waataashi
taya sulu'u ta'yataaín nümiin chi
Maleiwakai, ¹⁸⁻¹⁹süka nükaalijain
taya Cristo sünain tü taa'inrakat
na'aka na gentilekana sünain aküja
nüchiki sümüin wayuu süpüshua
chajee Jerusalénjee chamüinre'eya
Ilíricomüin. O'ttüsü wainma wayuu
sünain oonowaa súmaa nünüiki
Maleiwa, süka ne'rüin tü kasa anasü

taa'inrakat no'upala, tü nütüjakat
apüleerua Maleiwa nümüiwa.
Tountüin taa'inrüin shia, süka
pülashin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa
sünain nükaalijain taya. ²⁰Keejiasü
ma'i tamüin aküjaa nüchiki chi
O'tte'erüikai sümüin wayuu eere
matijaajuuin naa'u Cristo. Nnojotsü
keejiaan tamüin a'yataawaa eere
ni'yataaichin wane aküjai. ²¹Anuu
tü ashajünakat paala nüchiki Cristo,
müsü mayaa:

“Aküjüneerü nüchiki sümüin
wayuu eekai nnojolüin
süküjünüin amüin paala
süpüla sütüjaainjachin naa'u”.

**Aküjüshi Pablo süchiki
o'unaa Romamüin**

²²⁻²⁴Otta jiakana
Romaje'ewaliikana, wainmairü
ma'i juya shii'ree te'reein ma'i jia.
Isapü'üsü tachiki o'unaa jünainmüin,
süka wainmain ta'yataaín sünain
aküja nüchiki Cristo sainküin
mmakat süpüshua. Alu'ujasa joolu'u,
süka kettaaitpain ta'yataaín sulu'u
tü mmakat eere taya maa'ulu
yaa, yapashi taya süpüla to'unüin
jünainmüin. Sünain to'unajachin
Españamüin, ji'iyoupünaajeechi
taya palit ka'i. Kaalijeechi taya
jütüma süpüla to'unüin chajee
jüma'anajee chamüin Españolüin.

²⁵Otta palajana, o'uneechi
taya Jerusalénmüin süpüla
takaalijüinjanain na wawalayuu
judío müliakana jamü. ²⁶Na
anoujashii gentilekana chakana
sulu'u tü mmakat Macedonia
oo'ulaka yaa sulu'u tü mmakat
Acaya, asülajüshii naya süpüshi
tü nawashirüinkat süpüla
nakalijainjanain na wawalayuu
chakana Jerusalén. Shia to'unajaika

apiüla Jerusalénmüin alü'üjaa tü nasülajüinkat. ²⁷ Talatüsü naa'in na gentilekana sünain asülajaa. Anasü saa'in tamüin tü naa'irnarakat sünain nasülajüin namüin na judíokana tü che'ojaakat namüin maa'ulu yaa, süka saapüntüin namüin na gentilekana na'anasia Maleiwa naapakat paala namüin na judíokana.

²⁸ Süchikjee taapüin tü asülajünakat namüin na judíokana, o'uneechi taya chamüin Españañamüin sünain ji'iyoupünaainjachin taya cha'aya Roma. ²⁹ Achuntüshi taya wainmatua nümuin Cristo jaa'u, shii'iree naapüin jümüin wainma tü kasa anasü iipiunaajeejatk. Je joolu'u sünain to'unüinjachin jünainmüin, tatüjaan aa'ulu sünain shikeraajüinjatüin süpuñhua tü tachuntakat apüla.

³⁰ Saa'u jünoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo wanaa tamaa, je saa'u aijiraain waya wapüla süka eein chi Naa'inkai Maleiwa wamaa, anakaja waneepiale jia sünain achuntaa taa'u nümuin chi Maleiwakai. ³¹ Jüchunta nümuin taa'u süpüla talatüinjatüin naa'in na anoujashii chakana Jerusalén sümää tü taa'inrüinjatkat cha'aya. Je jüchunta nümuin süpüla taa'innmajünüin nütüma noulia na manoujainsaliihana chakana sulu'u tü mmakat Judea. ³² Müleka nücheküle tapüleerua chi Maleiwakai, anteechi taya ja'akamüin sünain ji'iyouinjachin taya. Talateerü ma'i taa'in süka eeinjachin taya jümaa. ³³ Otta tayakai, tachuntüin nümuin Maleiwa aapakai wane anaa wamüin, süpüla eeinjachin nia jümaa waneepia. Amén, tawalayuuwa.

Aluwate'etshii nanüiki süpüla
asakaa na nawalayuukana

16 ¹Tü wawalakat Febe anteetkat jünainmüin, yalayalasü shia saa'in tamüin sünain shi'yataain sulu'u tü outkajaaleekat yaaya Cencrea. ²Jia nüpüshikana Maleiwa, anakaja kamaneere jia sümüin, süka jiajiraain sümää sünain jünoujain nünain chi Senyotkai. Jükaalija shia sünain tü ja'ljaakat sümüin, süka sükaalijapü'ün tayakai oo'ulaka wayuu wainma.

³Tasakeein joolu'u na tawalayuu chakana ja'aka.

Tasaküin Priscila nümaa Aquila a'yataliikanaka tamaa paalainka yaaya sünain aktüjaan nüchiki Cristo Jesús. ⁴Soo'opünaa no'utüneen aa'in, ayatshi'iya nakaalijain taya. Sükajee tüü, tayakai namaan na anoujashii gentilekana sulu'u tü outkajaaleekat süpuñhua, waapüin analu'ut namüin.

⁵Tasaküin tü anoujasü jutkatsükaliirua chaa nepialu'u.

Je tasaküin Epeneto chi tatünajutkai, chi palajachikai sünain anoujaa nünain Cristo yaa sulu'u tü mmakat Acaya.

⁶Tasaküin joolu'u María, wane wayuu tutüsü sünain a'yatawaa ja'aka.

⁷Tasaküin joo Andrónico sümää Junias na tapüishi judíokana püreesapü'ükana wanaa tamaa. Ekerotshii palajana tapüleerua sünain anoujaa nünain Cristo, je kojutshii naya natüma na Aluwataaushikana.

⁸Tasaküin joolu'u Amplias chi tatünajutkai aishikai tapüla sulu'u anoujaa nünain chi Senyotkai.

⁹Tasaküin Urbano chi a'yataaikai nümüin Cristo wanaa wamaa, oo'ulaka Estaquis chi tatünajutkai.

¹⁰Tasaküin Apeles chi anakai ma'i sünain sa'aniraain nukuaippa nümaa Cristo, süka naa'inrüin waneepia tü aluwataanakat anain.

Tasaküin napüshua na nüpüshikanairua Aristóbulo.

¹¹Tasaküin Herodión chi judókai wanaa tamaa.

Je tasaküin Narciso oo'ulaka na anoujashii chakana nipialu'u.

¹²Tasaküin Trifena sümama Trifosa oo'ulaka Pérsida kojutkat ma'i tatüma. Tütüshii ma'i naya sünain a'yatawaa nümüin chi Senyotkai.

¹³Tasaküin Rufo sümama tü niikat. Yalayalashi ma'i nia sünain ni'yataain nümüin chi Senyotkai. Je tü niikat, müsü aka shia saa'in wane tei, süka saa'inmajapü'ün taya.

¹⁴Tasaküin Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes je wawalayuu eekai jutkatüin namaa.

¹⁵Tasaküin Filólogo, Julia, je Nereo sümama tü nüshunuukat, oo'ulaka Olimpas namaa napüshua na anoujashiikana eekai jutkatüin cha'aya namaa.

¹⁶Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaan nünain Cristo. Je na anoujashiikana napüshua sulu'u tü outkajaaleekalüirua yaaya, nasaküin jia jüpüshua.

¹⁷Tawalayuwa, jalia jia noulia na wayuu ekirajakana sünain kasa naata, na wayuu oo'ule'etkana jia suulia paa'invajirawaa je nekirajuin jia sünain kasa mojusü. Nnojo ju'unüin nanainmüin sünain aapajaa nanüki. ¹⁸Tü pütchi nalü'ijakat achiki jümüin, nnojoleerü kasain saamüin süpüla ji'yataainjanain

nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo. Ekirajüshii naya shii'iree washireein ne'e. Je chi wayuu eekai jekechin sünain anoujaan nünain Cristo, nünoujeerü tü alawaakat aküjünakat nümüin, süka anain ma'i shia sünain keme'eriain.

¹⁹Talatashaatasü ma'i taa'in, süka ji'nnaajünün sünain joonoooin sümama nünüiki Maleiwa. Anakaja kekiire jia süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü kasa jaa'inrakat, müleka anala, müleka mojule, süpüla jiyouktünjatüin tü kasa mojusükat sünain jaa'inrüin tü anasükat waneepia.

²⁰Achuntüshi joolu'u taya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesús süpüla nii'iyatiün na'anasia jümüin. Je chi Maleiwa aapakai wane anaa jümüin, ayamüleechi Satanás nütüma süpüla malainjachin nia süpüla ja'atajawa.

²¹Nüsaküin jia Timoteo chi a'yanaajiraakai tamaa nümüin chi Senyotkai. Nasaküin jia Lucio, Jasón, oo'ulaka Sosipater, na tapüshi judókana.

²²Oo'ulaka Tercio, chi ashajüikai tü karalouktakat tanüikimaajatkat aluwataanakat jümüin, nüsaküin jiakanaya süka nünoujain nünain Cristo wanaa jümaa.

²³Nüsaküin jia Gayo, chi kamaneekai wamüin wayakana anoujashiikana wapüshua ni'iyoule waya. Nasaküin jia Erasto, chi aa'inmajüikai sünneetse tü pueulokot, oo'ulaka chi wawalakai Cuarto.

²⁴Anasü nii'iyatale Cristo na'anasia jümüin. Amén.

²⁵Anakaja ju'waajüle chi Maleiwakai katsüinkai atüma tü jünoulakat sünainjee nüchiki Jesucristo, chi O'tte'erüikai,

taküjakat jümüin. Ja'itairü
 nnojolüin ayaawatünün aa'u tü
 nüchikikat sütümä wayuu sümaiwa
 paala,²⁶ ee'iyatünütpa joolu'u
 wamüin. Akaalijünüshii waya
 sünain ayaawataa saa'u sükajee tü
 nashajakat na nünükimaajanakana
 Maleiwa. Je aluwataanüshii
 waya nütüma chi Maleiwakai
 matüjainkai ouktaa süpüla aküja
 nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin
 wayuu sainküin mmakat süpüshua

süpüla nanoujainjanain nünain
 je süpüla naa'inrütinjatüin tü
 nuluwataakat anain.²⁷ Anakaja
 joolu'u wa'waajüle wapüshua chi
 Maleiwakai waneeshikai sünain
 Maleiwain, chi kekiikai ma'i
 sünain süpüshua tü naa'inrakat.
 Anakaja kojutule nia watüma
 süpüla ka'ikat süpüshua sünainjee
 tü miyo'ukat ma'i naa'inrakat
 Jesucristo. Amén, joo'uya
 waa'inraiwa tia.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

CORINTO

1 ¹⁻²Taya, wane chi Aluwataushikai nütüma Cristo Jesús, Pablakai anülia, aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai süka nüchekiün taya süpüleerua nuluwatawaa. Otta tayakai nümaa chi wawalakai Sóstenes, wasaküin jia anoujashiikana nünain chi Maleiwakai chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Corinto, jia akataluuushikana suulia jaainjala nünainmün chi Maleiwakai sünainjee tü naa'inrakat Cristo Jesús. Anii joo taya ashajüiin jümüin jiakana je sümüin tü anoujasükälüirua sainküin mmakat süpüshua eekai süchuntüin nümuün chi Wasenyotsekai Jesucristo, sümaa niain Nasenyotsein wanaa wamaa saa'u aneekuushin waya wapüshua nütüma chi Maleiwakai süpüla wayainjanain nüpuşhin.

³Achuntüshii waya nümuün chi Washikai Maleiwa je nümuün chi Senyotkai Jesucristo süpüla neel'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain anaa jümüin.

Aapaa analu'ut

⁴Taapüin waneepia analu'ut nümuün chi Maleiwakai jaa'u, süka

anamiashaatain ma'i nia jümüin sünainjee süpüshua tü naa'inrakat Cristo Jesús. ⁵⁻⁶Yalayatshii jia nütüma chi Maleiwakai süpüla a'yatawaa nümuün sünain aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erükai, sümüin wayuu saa'u jaapaain tü nüchikikat waküjakat paala jümüin. Je akaalijüniushii jia nütüma Cristo süpüla jí'raajüinjachin chi Maleiwakai. ⁷Je naapüin chi Naa'inkai Maleiwa jümüin wane'ewaire jukua tü atüjaakat süpüleerua a'yatawaa nümuün chi Maleiwakai süka süpüshua jaal'in süma'inru'u ja'atapüin nii'iyataainjachin wamüin wapüshua chi Wasenyotsekai Jesucristo. ⁸Akaalijüneena jia nütüma Maleiwa süpüla katsüinjatüin jaal'in waneepia sünain tü jünoulakat süpüla lotüinjatüin jukuappa nu'upala so'uweena tü ka'i nii'iyataainjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo. ⁹Shiimüin sünain jükaalijüneenain süpüla katsüinjatüin jaal'in, süka pansaain nünuiki chi Maleiwakai sünain naa'inrüin waneepia süpüshua tü nüküjakat achiki wamüin. Nia aneekaka jia süpüla wanaawajiraainjatüin jaal'in nümaa

chi Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Akatajirawaa sulu'u tü outkajaaleekat

¹⁰Saa'u jünoujain jüpuishua nünain chi Senyotkai Jesucristo, jalia jia suulia a'lülüjaajirawaa. Anakaja müleka ayatüle jia sünain paa'inwaa sünain anoujaa süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in.
¹¹Tawalayuwa, taapa achikichii jia sütümäa süpüshi tü wawalakat Cloé sünain jü'lülüjaajiraain.

¹²"Nikirajala taya Pablo", müsü waneeirua ja'aka.

"Nikirajala taya Apolos", müsü nünüiki wane'e.

"Nikirajala taya Pedro", eeshi makai.

"Nia Cristo kekirajalaka taya", eeshi makai ne'e.

Shiimüün eera sünain jü'lülüjaajiraain je sünain ju'waataain sulu'u nukuaippa chi ekirajakai jia.

¹³Jiakana anoujashiikana nünain Cristo, nnojotsü anain müleka jükatajiraale tü jünoulakat sünain "Chi ekirajakai taya, nia Pablo" sünain namüün waneeirua ja'aka. Chi akachennakai sünain tü kuruusakat süpüla o'utinnaa aa'in, nnojoishi tayain. Nia Cristo. Je tü woutiisakat anainjee jia, nnojotsü shiaín tü taa'inrakat. Shia tü naa'inrakat Cristo. ¹⁴⁻¹⁶Naya tawoutisaajaka ne'e ja'akajee Crispoo oo'ulaka Gayo je Estéfanas namaan na nüpuishikana. Nnojotsü sotüin taa'in müleka tawoutisaajüle noo'omüün. Taapüin analu'ut nümuin chi Maleiwakai saa'u nnojoliin wainmain na tawoutisaajakan ja'aka, suulia "awoutisaajünüshii na wayuukana nütüma Pablo süpüla suushikajaain ne'e nüchiirua", suulia

sümajüin wayuu jümuin. ¹⁷Nnojoishi ajütüin taya nütüma Cristo süpüla awoutisaajaa wayuu, nuluwataain taya süpüla taküjainjachin nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, sümüin. Shiimüün sünain pülashin chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin wayuu sünainjee ouktüin Cristo saa'u tü kuruusakat. Otta tayakai, müleka taküjüle nüchiki chi O'tte'erüikai süka pütschi tekiirujut ne'e, nnojoleena anoujain na wayuukana nünain Cristo süpüla o'tte'enaa.

Atüjaa otta nüpülain chi Maleiwakai

¹⁸Tü nüchikikat Cristo sünain ouktüin saa'u tü kuruusakat, malaa saa'in namüün na wayuu amüloulinjanakana sünainjee manoujain. Otta wayakana anoujashiikana, watijaa aa'ulu tü pütschikat sünain shiaín tü o'tte'ennakat anainjee waya nütüma chi Maleiwakai, süka pülashin nia süpüla nu'tte'erüin waya sünainjee ouktüin Cristo saa'u waainjala.

¹⁹Shia tü nüküjakat achiki chi Maleiwakai sünain sushajünün paala:

"Tü jülijakat naa'in chi wayuu eekai kekiin naashin sünain nnojolin nünoujain tanain, nnojotsü kasajatüin tamüün. Amalajaweerü tatüma tü naashajaakat achiki, süka pütschin nikiirujut ne'e".

²⁰Soto jaa'in nakuuaippa na wayuu kekiishiikana naashin sünain nayouktüin chi Maleiwakai, oo'ulaka nakuuaippa na karalouktamaajanakana eekana manoujain, oo'ulaka na pütschipü'lükana eekana naashajaain pütschi nikiirujut

müle'e. Müshi chi Maleiwakai nachiki: "Mayaashije kekiin naya naashin, maa'insalii naya, süka nekirajuün sünain tü shikirajakat anain tü manoujainsatkalüirua sainküün mma".²¹ Nia Maleiwa kekiika, atijaka nümüüwa. Otta chi wayuu eekai manoujain, nnojotsü nuuntüin ni'raajüin chi Maleiwakai sükajee nikii ne'e nümüüwa, süka nnojolüin shiain sukuappain tia nütüma chi Maleiwakai süpüla ni'nnaajününjachin sütüma wayuu. Alu'ujasa müleka nünoujale nüchiki chi O'tte'erükai, mayaasüje malaain saashin wayuu, o'tte'enneechi.²² Na wayuu judíokana, wanaa sümaa naapüin tatüma tü nüchikikat Cristo, nachuntüin tamüin taa'inrüin no'upala wane kasa pülasü nüttüjakat apüleerua Maleiwa nümüüwa, süpüla naapaainjatüin tü tamakat namüin. Je na "gentilekana", na nnojoliikana judíoin, shia nachekekaka naapajeein sünüki wayuu eekai kekiin naashin.²³ Otta waya ekirajüllikana sünain tü shiimüinkat, tü waküjifikat achiki, shia nüchiki Cristo sünain nükachennüin sütüma wayuu sünain tü kuruusakat süpüla ouktaa. Mayaasüje keke'erain süchiki tü kuruusakat namüin na judíokana, je mayaasüje malaain tü pütcifikat namüin na gentilekana, ayatsh'iwaya aküjüin süchiki.²⁴ Akaajasa'a waya eenakuushikana nütüma chi Maleiwakai süpüla anoujaa, ja'itaina judíoin maa'aya aka eekai gentilein, kamalainsü wamüin tü pütcchi nüchikikat Cristo chi O'tte'erükai. Wattüjaan aa'ulu sütüma sünain shiimüin sünain atijain ma'i chi Maleiwakai, je sünain pülashin ma'i nia süpüla nu'tte'erünjanain waya.²⁵ Mayaasüje malaain nüchiki

Cristo saashin wayuu, alana'aleeshia ma'i chi Maleiwakai sünain atijain suulia ekirajaakat pütcchi shikiirujut ne'e. Je mayaashije nnojolin püplain chi Maleiwakai saashin wayuu, alana'aleeshia ma'i nia sünain püplain suulia wayuu eekai su'waataain sulu'u sukuappa ne'e sümüüwa.

²⁶ Tawalayuwaa, soto jaal'in jamakuaippaliin paala jeenakünaiwa'aya nütüma chi Maleiwakai süpüla anoujaa. Nnojoliishii wainmain ja'aka eekai atijain saashin wayuu, eekai kojutüin sütüma wayuu, otta eekai nachooin washinnuu.²⁷ Na wayuu "¿Kasakai ne'raajaka aa'u?" münakana amiin, naya aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süpüla aapülijaa na ayouktakana nia saa'u kekiin naya naashin. Je na wayuu malayaakana aa'in, naya aneekünaka nütüma süpüla aapülijaa na yalayatshiihana naashin.²⁸⁻²⁹ Je na wayuu nnojoliikana jamajanain amüinyüü natüma na manoujainsaliikana, na püläkana oulia naa'in süka nnojoliin washinnuuin, je na mojutkana sütüma wayuu, naya aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süpüla niil'iyatüinjatüin namüin na manoujainsaliikana sünain saja'lajaajeerüin tü nawashirüinkat so'u wane ka'i süpüla nnojolüinjatüin na'waataain sulu'u.³⁰⁻³¹ Maa aka tü sümakat tü ashajünakat paala: "Anakaja nnojoliire ju'waataain sulu'u jukuaippa. Anasü müleka shiale ju'waataain alu'u tü naa'inrakat chi Maleiwakai jümüin". Aneekuushi waya süpüla nüpüshinjanain Cristo Jesú, süpüla sütiijaainjachin naa'u

wayuu süpüshua sünain niain Maleiwa atükakai ma'i nümüiwa. Anajiraainapa waya nümaa Maleiwa nütüma Cristo, je akatannüinapa waya suulia waainjala sükajee tü naa'irnarakat Cristo, saa'ujee niain aikkalaain süpüla awalaajaa waainjala süpüla taashinjanain waya suulia.

2 ¹Tawalayuwaa, tantaiwa'aya jünainmüiin süpüla taküjain nüchiki chi Maleiwakai jümuin, tü maküjuukat paala sümüin wayuu, nnojoishi taya a'waataain sulu'u kekiwaa ju'upala je sulu'u keme'eriaa anüiki jümuin. ²Shia tale'eru'u ka ne'e tekirajüinjatüin nüchiki Jesucristo jümuin sünain nükachennüin sünain kuruusakat süpüla ouktaa. ³Mmoluwaasü taa'in jeema süka müin aka mamalainjeekat saa'lin jümuin tü taküjainjatkat achiki jümuin.

⁴Nnojoishii tekirajüin jia maa aka nikirajia wane wayuu eekai nütüjai ma'i. Je nnojoishii teme'ejüin aa'in jia süka pütchi eekai keme'eriaiin ma'i. Tountüin tee'iyatüin sünain shiimüin tü taküjajat achiki jümuin, süka niain akaalinjüin taya chi Naa'inkai Maleiwa Pülashikai.

⁵Jütüjaa jumata saa'u sünain jünoujashiin sünainjee nüpülain chi Maleiwakai, nnojotsü sükajeejatüin keme'eriaiin tanüiki je nnojotsü sükajeejachin kekiin ma'i taya.

Atüjaa nünainjee chi Naa'inkai Maleiwa

⁶Na wayuu alaüle'etkana naa'in sünain anoujaa, natüjaweerü aa'lu tü tekirajakat anain sünain shiain nünüiki chi Maleiwakai atükakai ma'i. Nnojotsü shikiirujutüin wayuu ne'e manoujainsat, mayaashijie

kekiin naya naajüin. Je nnojotsü nekiirujutüin na sülaülashiikana mma ne'e maa'ulu yaa. Mayaashijie kekiin naya naajüin, amalajaweerü tü nekirajakat anain. ⁷Tü tekirajakat anain, shiimüin sünain shiain tü nünüikikat chi Maleiwakai atükakai ma'i. Je paala, nnojoliwi'a'aya sükumajünüin tü mmakat, nütüjaatüjülia aa'u Maleiwa tü naa'inruijatkat wamüin waya anoujashiikana so'uweena wane ka'i. Otta nnojotsü aküjünüin shia paala sümüin wayuu eekai manoujain. Ounjunnüsü suulia. Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua süküjünüinjatüin wamüin joolu'u süpüla watüjaainjatüin saa'u kojutüin waya nütüma. ⁸Na sülaülashiikana mma manoujainsaliikana, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü naa'inreekat chi Maleiwakai wamüin waya anoujashiikana. Müleka nayaawatüleje saa'u, nnojoishije noponöjiin chi Senyotkai Jesucristo sünain niain kojutüin ma'i nütüma chi Maleiwakai, je nnojoishije nakacherüin sünain tü kuruusakat süpüla ouktaa. ⁹Shia tü ashajünakat achiki paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

"Tü kasa anastü yapatüjütkat nütüma chi Maleiwakai napüla na aikana apüla nia, nnojotsü aküjünüin achiki paala sümüin wayuu, je nnojotsü e'nnüin sümäa sütüjaanüin aa'u sütüma wayuu".

¹⁰Otta joolu'u, ee'iyatünüsü shia wamüin nütüma chi Maleiwakai nükajee chi Naa'inkai.

Chi Naa'inkai Maleiwa, nütüjaan aa'luu tü kasa jülijakat saa'lin

wayuu sainkün mmakat süpüshua. Nnojotsü shiaín nütüjaín aa'u tia sümüiwa, nütüjaá aa'ulu süpüshua tü kasa jülijakat naa'in chi Maleiwakai.¹¹ Nnojoishi eein wane wayuu e'raajakat tü jülijakat taa'in tale'eru'u tamüiwa. Müsia aka tü jülijakat naa'in chi Maleiwakai, nnojoishi eein wane wayuu atüjaakai saa'u. Nia ne'e atüjaaka saa'u chi Naa'inkai nümüiwa.¹² Tü shiimainkat ekirajünakat anain waya, nnojotsü shikiiru'ujejetüin wayuu manoujainsat. Nia chi Naa'inkai Maleiwa nümüiwa ekirajaka waya sünain tü shiimainkat. Aapünüshi nia wamüin nüüma chi Maleiwakai süpüla wayaawatiinjatüin saa'u nüüma tü kasa anasü aapünakat wamüin, tü yapatüjütkat paala.¹³ Je wanaa sümää waküjüin sümüin wayuu süchiki tü kasa anasü aapünakat wamüin, nnojoishi aküjiin waya süka pütchi wekirujut ne'e, maa aka tü naashajaakat na manoujainsaliikana. Shia waküjaka achiki tü pütchi ekirajünakat anain waya nüüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je na wayuu eekana eein namaa chi Naa'inkai Maleiwa, nayaawateerü aa'u tü waküjakat achiki sünain shiaín nünükin chi Maleiwakai.¹⁴ Akaajasa na eekana nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa namaa, nayouktüin tü pütchi wekirajakat anain, süka malaain shia saa'in namüin. Nnojotsü nayaawatüin aa'u, süka makaalijuuin naya sünain nüüma chi Naa'inkai Maleiwa.¹⁵⁻¹⁶ Shia tü ashajünakat achiki paala:

“Nnojotsü wayuu ayaawatakat saa'u tü jülijakat naa'in chi Maleiwakai

süpüla shikirajüinjachin nia sünain wane kasa”.

Alu'ujasa wayakana anoujashiikana, süka eein chi Naa'inkai Maleiwa wamaa, wayaawata aa'u tü kasa jülijakat naa'in Cristo. Je saa'ujee nükaalijüin waya chi Naa'inkai Maleiwa, wayaawateerü aa'u tü pütchi sükjakat wayuu wamüin, müleka shiimüinre oo'ulaka alawaale shia. Je müleka mojule sünüiki wayuu wamüin sünain shiyoujain wakuaippa süka malaain tü waküjakat saa'in namüin, nnojoleerü kasajatüin wamüin sünüiki, süka watüjaain saa'u sünain shiimüin tü waküjakat.

Akatajirawaa sulu'u tü outkajaaleekat

3 ¹Tawalayuwaa, wanaa sümää chajachiin taya ja'aka, jo'uusü jaal'in sünain anoujaa nünain Cristo. Otta müsia joolu'u, ayatsia kee'reein jaal'in tü kasa mojusü kee'reekat naa'in na manoujainsaliikana. Je süka nnojoliin jüüjüüin jia nüümin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojotsü jiyaawatüin aa'u tü tekirajakat anain. ²Tekirajüinjese'l jia sünain tü shiimüinkat eekai mapüleein, süka isain jüchiki jüshatüin eekai kapüleein. Ja'itakaja maa'ulu yaa, nnojoliyülia keraain jia süpüla ekirajünaa sünain kasa eekai kapüleein, ³süka ayatüin keejiaín jüümüin tü kasa mojusü nale'eru'ukat na manoujainsaliikana. Aa'ayajiraashii jia sümää juchunjiraain aa'in: ⁴“Nikirajala taya Pablo”, müsü waneeirua ja'aka. “Nikirajala taya Apolos”, müshii wane'eya sünain ju'waataain sulu'u jukuaippa. Sukuappa wayuu manoujainsat tia juu'ulakakat.

5 ¿Jamüshii ju'waataaka'a sulu'u takuaippa? ¿Jamüshii ju'waataaka'a sulu'u nukuaiippa Apolos? A'yataalii ne'e waya nüümüin chi Maleiwakai süpüla akaalijaa jia sünain ekeroloo sünain anoujaa. Shia waa'inraka ne'e tü nuluwataakat anain waya chi Senyotkai wane'ewaire wakua sünain wa'yataaain nüümüin. 6 Müshii aka waya saa'in wayuu eekai saa'inmajüin wane yüüja, maa aka eein chi apünajakai otta chi o'yonükai wüin saa'u tü pünajütkat. Otta chi miyo'ukai atüma, nia chi Maleiwakai. Aka'aya tayakai, süka taküjiin paala nüchiki chi O'tte'erüikai jüümüin, müshi aka naa'in chi apünajakai. Otta Apolos, süka nikirajün jia tachikiru'u, müshi aka naa'in chi o'yonükai wüin. Otta chi Maleiwakai, nia chi lotokai atüma tü jünoulakat. 7 Anakaja müleka kojutüle jüttüma chi Maleiwakai wouliale'eya wayakana, mayaainje tayain e'ikajaaín nüchiki Cristo jüümüin, je mayaainje niain ekirajün Apolos jia. Anashi kojutüle jüttüma chi Maleiwakai, süka niain lotüin atüma tü jünoulakat. 8-9 Je wayakana wapüshua, shiimüin sünain wakaalijünün nüttüma chi Maleiwakai sünain wa'yataaain nüümüin ja'aka. Awalaajüneena waya wane'ewaire wakua nüttüma saa'u tü kasa anasü waal'inrakat nüümüin. Mayaasiije nnojölün wanaawain tü wa'yataakat anain ja'aka, maa aka nnojölün wanaawain tü aa'innakat sulu'u wane yüüja, tü kee'ireekat waa'in wane'ewaire wakua, shia kojutüinjachin chi Maleiwakai jüttüma sünainjee tü waküjakat jüümüin je sünainjee tü waa'inrakat ju'upala.

Müshi aka taya saa'in wayuu eekai ku'yamalin miichi. 10 Maa aka sojoitünün ipa mmolu'u palajana nüttüma süpüla süikkalaain wane miichi, akaajaa tayakai sünain taküjiin nüchiki Cristo chi O'tte'erüikai jüümüin süpüla jünoujainjanain nünain. Tountün taküjiin nüchiki, süka nii'iyatüin chi Maleiwakai na'anasia tamün. Je maa aka kojuyain wayuu sünain akumajaa wane miichi, akaajaa jünain jiakana, eejana wane a'yataalii sünain ekirajaa jia wanaa tamaa. Otta joolu'u jiakana a'yataaliikana cha'aya Corinto, shiainjatü jikirajaka anain waneepia tü shiimüinkat. 11 Müleka nnojoire niain Cristo jikirajün achiki, nnojoleena o'ttaain na aapajakana jünüiki. 12-13 Müleka jikirajüle sünain tü nnojotkat kasain saamüin sümüin wayuu, atüjaaneerü aa'u so'u tü nükaliakat Cristo sünain mojuin ma'i tü ji'yataainkat, süka mojuteerüin so'u ka'ikat tia tü pütchi jikirajakat anain müinma'a, maa aka sa'ajaan wane miichi eekai sükumajuushin ne'e süka alama. Otta müleka jikirajüle sünain tü shiimüinkat, atüjaaneerü aa'u so'u ka'ikat tia sünain anain tü ji'yataainkat. Nnojoleerü mojutüin tü pütchi jikirajakat anain. 14 Müinka katsüinre sünoula tü aapajakat jünüiki süttüma tü jikirajakat anain, walaajeeна jia nüttüma chi Maleiwakai saa'u tü ji'yataainkat. 15 Akaajasa mitüleka nnojorule kasain saamüin namüin, nnojoleena jia walaain. Ja'itaina o'tte'enneenain jia, meena aka jia wane wayuu eekai shiyu'lushin sulu'ujee wane miichi jötüsü sümäa amüloulin sükorolo.

16-17 Waya anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua, aashin müin aka

waya saa'in tü miichi a'waajüleekat chi Maleiwakai, süka yaain chi Naa'inkai sulu'u waal'in wane'l ewaire wakua. Akatannüshii waya wapüshua nümüin chi Maleiwakai suulia waainjala. Je eere wane wayuu wakatajiraale tü wanoulakat nütüma, süsaleechi nia nütüma chi Maleiwakai saa'u tia.

¹⁸ Jiakana jüpüshua, jalia jia suulia jünouja'alüin pütchi alawaa ne'e aküjünakat jümuin natüma na manoujainsaliikana. Kekiishii naya saa'in namüin. Nachekekakalaka wanaawain jia namaa sünain kee'ireein jaa'in tü mojusükat. Otta jiakana, maa aka kekiiweere jia, anakaja müleka jücheküle tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, mayaashijje sümalajüin jia wayuu. ¹⁹ Chi wayuu kekiikai so'ulu'u tü wayuu manoujainsatkalüirua, mala aa'inchi no'ulu'u chi Maleiwakai, maa aka tü ashajünakat achiki paala: "Chi e'rükai wayumüin sümüin wayuu, mayaashije kekiin naa'in nümüin, süsaleechi nütüma Maleiwakai". ²⁰ Je müsia wane ashajuushiya: "Chi eekai nu'waataain sulu'u kekiin so'ulu'u wayuu, nütüjaan aa'uchi chi Maleiwakai sünain malaain tü nu'waataakat alu'u". ²¹ Je sükajee tia, anakaja juu'ulaale suulia ju'waataain nalu'u na ekirajüliikana, süka naa'inrüin chi Maleiwakai wainma kasa anasü jümuin. ²²⁻²³ Je nnojotsü naa'inrüin tia naa'ujee na ekirajakana jia. Naa'inrüin naa'ujee Cristo. Waya ekirajüliikana, maa aka tayakai, Apolos, oo'ulaka Pedro, ajüttüushi ne'e waya jünainmüin nütüma chi Maleiwakai süpüla wekirajüinjanain jia nüchiki Cristo chi Nüchonkai Maleiwa. Nia

Maleiwa nümüiwa chi talatakai atüma jaa'in süma'inru'u katüin jo'u je süpalapünaa ouktaa, süka jüttüjaain saa'u sünain eeinjanain jia waneepia nümaa.

Na Aluwataaushikana nütüma Cristo

4 ¹ Je süka wajütüushin jünainmüin nütüma chi Maleiwakai, anakaja müleka jiirakaale wamüin maa aka wane a'yataalii nümüin Cristo sünain ekirajaa jia nüchiki chi Maleiwakai, tü maküjuukat paala sümüin wayuu. ² Che'ojaasü tamüin taal'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain taya chi Maleiwakai, maa aka na ajünlalaakana wanaa tamaa. ³⁻⁴ Ja'itäsüjasa mojuin sünüiki wane wayuuirua ja'aka sünain shiyoujain taya saalijee tü ta'yataainkat nümüin Maleiwa, ja'itäsüja mojuin nanüiki na süläulashiikana mma tamüin saalijee, nnojotsü jamajatuin shia tamüin. Nnojotsü shiyaawatüin aa'u wayuu müleka analein je müleka mojule tü ta'yataainkat. Akaajaa tayaka'iya, mayaasüje'e anain saa'in tamüin tü ta'yataainkat nümüin Maleiwa, isasü tachiki tattüjaain saa'u. Nia chi Senyotkai Jesucristo nümüiwa atüjaaka saa'u. ⁵ Je sükajee tia, anakaja nnojorule mojuin jünüiki sünain jiyoujain ni'yataain wane juwala nümüin Maleiwa süpülapünaa tü nükaliakat chi Senyotkai nüle'ejüinjatkat o'u. Nii'iyateerü so'u ka'ikat tia tü nale'eru'ukat na wayuukana napüshua, müleka analein je müleka mojule. Nieechi Maleiwa a'waajaka waya anoujashiikana so'u ka'ikat tia saa'u tü wa'yataainkat nümüin.

⁶ Tawalayuwa, anuu tashajüin jümuin tüü, süpüla jüttüjaainjatüin

saa'u takuaippa sünain ta'yataain
nümün Maleiwa, oo'ulaka
nukuaippaya Apolos, süpüla
süütüläaain jaa'in sünain ji'yataain
nümün chi Maleiwakai. Aashin
aluwataanayaain waya sünain
kojutajiraain wane'ewaire
wakua. Nnojotsü anaain müleka
kachekala'atalüi waa'in. ⁷Nnojotsü
jaralüin alanaaain sünain anain
suulia wane'eya no'ulu'u chi
Maleiwakai. Müleka jütüjale
süpüleerua wane kasa, shia
süka jükaalijünün nütüma chi
Maleiwakai, süpüla nnojoliinjanain
ju'waataain sulu'u jukuaippa, maa
aka makaalijjuukai jia nütüma.

⁸ Jyoutkiin, saa'in tamüin, ekirajünää je aluwataanaa watüma, süka jülanain woulia jaashin, müsia laülüayuuin jia jümüiwa jaashin. Kasataalejese shiimüin sünain laülaayuuin jia jümüiwa, jükaalijeenaje waya. ⁹ Saa'in tamüin, e'itaanüshii waya Aluwataaushikana nütüma chi Maleiwakai su'upala tü wayuukolüuria süpüshua je tü yolujaakalüuria süpüshua, süpüla shime'erainpalainjanain waya, maa aka nü'ünükai waya Maleiwa sünain ni'itaain waya süpüla ouktaa. ¹⁰ Mayaashije nüpüshin waya Cristo wanaa jümaa, mojutsalii waya jütsüma, süka nnojolüin kasain we'raajün aa'u je malaain tü wakijjakat achiki saa'in jümüin. Otta müshi'iya jiakanä, a'waataashii jia sulu'u jukuaippa sünainjee katsüin jaal'in sünain anoujaa, je sünainjee kekiin jia jaashin. ¹¹ Mayaainje wa'yataain waneepia nümüin chi Maleiwakai, mojutsalii waya sütüma wayuu wainma sünain shi'rülüin wayumüin wamüin. Mepiasalii waya. Waraittüşhii waya sümaa

jamü, münyaasü, otta mojuu
ashe'in sünain aküjaan nüchiki chi
O'tte'erükai.¹² A'yataashii waya
waneepia süpüla tü weküinjatkat
aa'u. Mayaainje mojutüin waya
sütüma wayuu, waa'irnrüin tü
anasükat sümüin. Müleka shi'rüle
wayumüin wayuu wamüin,
achuntüshii waya wane anaa
nümüin chi Maleiwakai saa'u.
Müleka jashichuuakale wamüin
sünainjee waküjain nüchiki Cristo,
wachecherüin waa'in süpüla.¹³ Je
müleka mojule süntüiki wamüin
wojuuna, anashii waya sümüin.
Mayaainje wa'yataain nümüin
chi Maleiwakai, ayatshi'iya waya
mojutüin sütüma wayuu, maa aka
saa'in wane wasuura ojotünakat ne'e.

¹⁴Tawalayuwaa, tamüsü
jümün tüü saa'u alin jia tapüla
maa aka naa'in wane tachooin.
Nnojotsü tashajüin jümün
süpüla taapülijünjanain jia süka.
Süpülapatü súchiajaainjanain
jia suulia jüüjüüjün jia namüin
na wayuu eekai püplain naa'in
woulia waya Aluwataaushikana.

¹⁵ Mayaashiije wainmain na aa'inmajüshiikana jia sünain tü jünoulakat nünain Cristo, waneeshia ne'e jüshi, nia chi akaalijakai jia paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa. Taya jüshika'aya sünain tü jünoulakat, süka tayain aküjain palajana jümüin nüchiki chi O'tte'erüikai. ¹⁶ Je sükajee tayain müin aka naa'in wane jüshi, tachuntün jümüin süka süpüshua taa'in jüshatüinjatüin tü tanoulakat nünain Cristo. ¹⁷ Je joolu'u, süpüla takaalijain jia sünain ashataa takuaippa, taluwataajeechi Timoteo jünainmüin. Aishi ma'i nia tapüla, müshi aka nukuaippa wane tachon

tamüin. Saa'u naa'irnrüin waneepia
tü nuluwataakat anain chi Senyotkai,
nuso'o'reerü jaal'in sünain tü
takuaippakat sünain anoujaa nünain
Cristo Jesús. Je tü tekirajakat
anain sulu'u tü outkajaaleekat
sainkiün mmakat süpüshua, shia tü
taa'irnarakat waneepia.

¹⁸Tamüshii paala jia soo'opünaa
nakuaippa na wayuu pülakana aa'in
woulia waya Aluwataaushikana, na
a'waataakana sulu'u nakuaippa.
Müichijachiya male'ejüin taya
jünainmüin naashin. ¹⁹Müleka
nücheküle tapüleerua chi Senyotkai,
o'uneechi taya maalü jünainmüin
süpüla tattüjaainjatiün naa'u
nayakana müleka nükajatüle
chi Naa'inkai Maleiwa tü
naashajaakat, müleka pütchire ne'e
nale'eru'ujeejatü. ²⁰Tü na'waataakat
alu'u, nnojotsü shiaiñ süchiki
nakuaippa chi Maleiwakai sünain
aluwatawaa je sünain pülashin nia
süpüla o'tte'eraa wayuu. ²¹¿Jameerü
saal'in jümüin takuaippa tantapa
jünainmüin? Müleka noo'ulaale
na wayuukana suulia pülaa aa'in,
kamaneejeechi taya namüin.
Akaajasa nnojorule noo'ulaain suulia,
jashicheechi taya namüin.

Nüchiki chi wawala kaainjalakai

5 ¹Taapa achiküi waneeshia
ja'aka sünain nu'lujiraain
nakuaippa sümäa wayuu jierü,
tü nu'wayuusekat chi nüshikai.
Kasalajanäsü tia saal'innüle sa'aka
tü manoujainsatkalüirua, sükä
mojushatain ma'i shia. ²Atak,
nnojotsü mojuin saal'in jümüin
tü naa'irnarakat chia wayuukai,
aashin wayuuin anashii ma'i
jia jaashin. Anakaja müleka
jujuittirüle chi wayuukai ja'akajee

jia anoujashiikana sulu'u tü
outkajaaleekat cha'aya Corinto.
³Mayaaanje mnojolin taya chain
jümaa, jültüjashii jia taa'in. Je
mojusü tamüin tü naa'irnarakat
chia wayuukai, maa aka eekai
taya cha'aya jümaa. ⁴⁻⁵Tamüshii
paala jia sükajee tia: Wanaa sümäa
jutkatüin jia a'waajüshiikana chi
Wasenyotsekai Jesucristo, anakaja
müleka jaapüle chi kaainjaraikai
najapulu'u Satanás süka nünülia
Jesucristo, süpüla nuu'ulaainjachin
suulia naainjala. Ja'itaichi
amüouluechin paala nia nütüma
chi Yolujaakai, o'tte'enneechia
ne'e nütüma chi Wasenyotsekai
Jesucristo so'uweena tü ka'i
niitaajeechikai o'u.

⁶A'waataashii jia sulu'u jukuaippa
sünain anain sümäa yalataain
wane juwala sümäa kaainjalaa.
Nnojotsü anain tia. Müleka nnojoliin
jüchiaein joolu'u chia wayuukai
suulia naainjala, ki'reerü jümüin
machiaalaa na juwalayuukana suulia
kaainjalaa. ⁷Saa'u jükatannüinapain
nümüin chi Maleiwakai suulia
jaainjala, anakaja kasalajanale
jüttüma aainjalaakat süpüshua
eekat ja'aka. Soto jaa'in nakuaippa
na judfokana paala sümäiwa.
Sünain nemii'ijaain tü "Pascuakat"
anülia, no'utirapüü aa'inchii wane
anneetchon saa'u naainjala na
wayuukana. Otta müşhia Cristo
maa'ulu yaa sünain nu'utinnüin
aa'in saa'u waainjala, müşhi aka
naa'in chia anneetchonkai. ⁸Je
sükajee süla'ajaanüitpain woulia
waainjala, anakaja müleka
woo'ulaale suulia kaainjalaa, suulia
kanainjiraain waya waa'in, je suulia
wa'waataain sulu'u wakuaippa. Shia
wa'waataweeka alu'u süpüshua

tü kasa anasü naa'inrakat Cristo
wamüin.

⁹ Je sulu'u tü karaloukta
tashajakat paala jümüin süpüleerua
tüü, taluwataain jia sünain
jükatalaanjanain noulia na wayuu
eekai na'l'luwjiraain nakuappa
sümaa wayuu jierü otta wane
jierü nümaa wane toolo. ¹⁰ Otta
na kaainjaralii tashajakana achiki
jümüin, nnojoliishii nayain na
manoujainsaliikana. Müleka
nayaleje jükatalaanjanain oulia
na manoujainsalii kaainjaraliikana,
acheküin jükatalaan sa'akajee
wayuu süpüshua. Süka jamüin,
wainma na manoujainsaliikana
eekai na'l'luwjiraain nakuappa
sümaa wayuu jierü otta wane
jierü nümaa wane toolo, eekai
washireein ma'i naa'in, eekai
kemeeraliin sükorolo wayuu, je
eekai kamaleiwaseyaain. ¹¹ Na
jükatalaanjanakana oulia, naya na
juwalayukana eekai na'l'luwjiraain
nakuappa sümaa wayuu jierü
otta wane jierü nümaa wane toolo,
eekai washireein ma'i naa'in, eekai
kamaleiwaseyaain, eekai mojuin
nanüiki sujuuna wayuu, eekai
neperüliin, je eekai kemeeraliin
sükorolo wayuu. Anashii jükatalaale
noulia ja'itaina jia neenakiruin
sünain wane ekawaa namaa.

¹²⁻¹³ Waya anoujashiikana,
nnojoliishii e'itaanuin süpüla
we'rajünjatüin saa'u naainjala
na manoujainsaliikana. Nieechi
Maleiwakai kasalajanaka atüma
namüin. Shia e'itaanaka apüla waya
kasalajaninjatüin watüma naainjala
na wawalayukana, maa aka tü
sümakat tü ashajünakat paala:
“Jujuittira jümaala chi kaainjaraikai
ja'akajee”.

Akumajaa sukuappa tü o'ttaakat

6 ¹ Jiakana anoujashiikana,
müleka ni'rüle wayumüin
wane juwala jümüin, ḷaluwataajeena
jia wane pütchipü'ü sümaa jünüki
sümaa jümaünajiraain no'upala
na manoujainsaliikana? Ḷamüshii
nnojoliika'a jukumajüin sukuappa
tia no'upala na anoujashiikana
ne'e namüiwa? ²Soto jaa'in
sünain wayeenain anoujashiikana
kasalajanain atüma saainjala wayuu
manoujainsat süpüshua so'uweena
wane ka'li. Ḷamatataaka'a joo jia
süpüla isain jüchiki akumajaa
sukuappa kasa eekai sülatüin
jümüin? ³Nnojo motüin jaa'in
sünain wayeenain aapünuin amüin
shikii tü yolujaakalüirua so'uweena
ka'ikat tia. Ḷhiaka ma'i iseematüin
jüchiki akumajaa sukuappa kasa
o'ttaakat jümüin? ⁴Akaajasa joolu'u,
müleka ni'rüle wayumüin wane
juwala jümüin, Ḷjamakuaippatsa'a
juluwataaka'a wane pütche'ejachi
manoujainsai nünainmün chi
juwalakai? ⁵Tüü, süpülahattü
aapülijia jia. Ḷhiataapa süka
nnojolin eein ja'aka eekai nütüjain
süpüleerua akumajaa sukuappa
tü o'ttaakat jümüin? ⁶Mojusü ma'i
taa'in süka jümaünajüin namüin
na juwalayukana no'upala na
manoujainsaliikana.

⁷⁻⁸ Ḷamüshii jia machecherüinka'a
jaa'in soo'opünaa ni'rala wayumüin
chi juwalakai jümüin saa'u nimeejün
jükorolo? Tü maünaakat ja'aka
jia anoujashiikana, suchiiruajatü
akanajaa neerü nanainjee na
juwalayukana. Nnojotsü anain
tia no'ulu'u chi Maleiwakai, süka
nnojoliin ajirrainjanain jia maa aka
tü nuluwataakat anain jia.

⁹ Aashin jütüjaain saa'u tü wayuu kaainjaratkalüirua, müiria nnojolüin ekerolüin nüma'anamüin chi Maleiwakai eere nuluwataain. Nnojoleerü ekerolüin na wayuu eekai nu'lujajiraain nukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je na wayuu kamaleiwaseyaashiikana, je na wayuu eekai nama'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein, je na tooloyuu ama'üjjiraakana sümaa tooloyuu. ¹⁰ Jalia jia majayaa aka sukuaiippa tü wayuu kaainjaratkalüirua sünain ka'ruwaraliin jia, sünain kee'reein jaa'in washirüü, sünain jiperüliin, sünain mojuin jünüiki sujuuna wayuu, je sünain jimeejüin sükorolo wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, shiimüin sünain nnojoleenain jikerolüin nüma'anamüin chi Maleiwakai eere nuluwataain. ¹¹ Shia tü naa'inrapü'ükä waneeirua ja'aka paalainka. Otta müşi'iya joolu'u jia, ala'ajaanüitpa jaainjala juulia, je akatannüinapa jia suulia nüümüin chi Maleiwakai. Je anajiraainapa jia nümaa chi Maleiwakai nütüma chi Naa'inkai sünainjee tü naa'inrakat chi Senyotkai Jesucristo.

A'lujajiraawaa akuaippaa
sümaa wayuu jierü

otta wane jierü nümaa wane toolo

¹² Otta naashin wane wayuukana cha'aya ja'aka, taashishii naya süpüla naa'inrüin kasa eekai eein ne'e. Otta saa'in tamüin, müleka nnojorule kasain saapüin jümüin tü jaa'inrakat, anakaja müleka juu'ulaale suulia. Je jalia jia süchepchiajaya tü kasa jaa'inreekat

ma'i. ¹³ Saashin tia wayuukolüirua, nnojotsü mojuin nüümüin chi Maleiwakai a'lujajiraawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka ne'e saa'in tü eküüli wekakat sünain nnojolüin mojuin nüümüin, süka ni'itaalain wapüla süpüla wekünjatüin shia süpüshua. Otta tü tamakat joolu'u jümüin, nnojoliishii akumajuushin waya süpüla a'lujajiraawaa wakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Shia e'itaanaka apüla waya kojutünjachin chi Senyotkai watüma süka wakuaippa, süka niain lailaashin waa'u. Nnojo motüin jaa'in sünain saja'tteerüin mapeena tü we'irukukat je tü eküütkat süpüshua nütüma chi Maleiwakai. ¹⁴ Je so'uweena wane ka'i, oso'iraajeerü waal'in nütüma chi Maleiwakai Pülashikai ma'i, maa aka naa'in chi Senyotkai paala nüso'iraain aa'in nütüma süchikijee ouktaa. ¹⁵ Soto jaa'in sünain nüpüshinapain jia Cristo, je nücheküin süpüleerua kojutünjachin nia jütüma süka jukuaippa. Jamakuappalüinjatü süpüla jüsütaain joolu'u nuulia Cristo süpüla jaapüinjatüin jukuaippa sümüin wane wayuu maa'insat? Shiimüin sünain mojuteechin nia jütüma müleka jaa'inrüle tia. ¹⁶ Chi eekai nüma'üjaain sümaa wane maa'insat, waneesia ne'iruku, maa aka sümakat tü ashajuushikat: "Wane wayuu sümaa nu'wayuuse, a'aniraasü nukuaippa". ¹⁷ Alu'ujasa jiakana, müleka jaapüle jukuaippa nüümüin chi Senyotkai süpüla nümaainjanain jia, wanaawajirareerü jaa'in nümaa. ¹⁸ Jalia jia suulia ju'lujajiraain jukuaippa sümaa wayuu jierü otta

wane jierü nümaa wane toolo. Maa aka eein aainjalaa eekai nnojolüin kachajaalain ji'iruku sütümä, akaajasa müleka ju'lujajiraale jukuaippa sümää wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, shiimün sünain kachajaaleerüin ji'iruku sütümä. ¹⁹⁻²⁰Nnojotsü anain müleka jaa'inrüle tü jüchekakat ne'e jümüiwa, alu'ujasa shiale jaa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, süka eein chi Naa'inkai sulu'u jaa'in wane'ewa'ire jukua, chi aapünakai nütüma chi Maleiwakai jümüin. Nuwalaajuin Cristo tü jaainjalakat süka tü nüshakat ouktapa nia, süpüla nüpiüshinjanain jia, je süpüla kojutüinjachin chi Maleiwakai jütüma süka ji'iruku.

Soo'opünaa ka'wayuusee

7 ¹Saal'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa müleka anala tü ma'wayuuseekat, tamüsü paala jümüin: anasüyaaje'e tü ma'wayuuseekat. ²Shiasa süka joulüin ma'i a'lujajirawaa akuaippaa sümää wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, chi eekai nücheküin ka'wayuusein, anashi müleka ka'wayuusere. Je wane jierü, müleka sücheküle keechinyüü, anasü müleka keechinre. ³⁻⁴Chi a'wayuuseekai, anakaja müleka nnojoire niyoutüni ainkawaa sümää tü nu'wayuusekat, ja'itakaje tü jietkat nümaa chi su'wayuusekai. Nnojotsü laülaain tü jietkat saa'u sukuaiippa sümüiwa, nia chi su'wayuusekai laülaaka saa'u. Maa'aya aka chi a'wayuuseekai, nnojoishi laülaain saa'u nukuaippa nümuiva, shia laülaaka tü jietkat saa'u. Wanaawashii naya sünain laülaajirawaa saa'u nakuaiippa.

⁵Müleka paa'invajiraale jia sünain nnojoliin Jainkaain sümää ju'wayuuse süpüla aashajawaa kama'alu'u nümaa Maleiwa, anasü tia. Nnojo jülatirüin wainma ka'i suulia ju'wayuuse suulia nüma'üläpalajüin jia Satanás saa'ujee tia. Tashajüin tüü jümuüin süka jo'uveein jaa'in. ⁶Müleka ka'wayuusere jia, anasü tia, suulia kaainjalain jia nütüma Satanás. Nnojoliishii ta'alijain jia suulia ka'wayuusee suulia "nüsirü taya" jümajüin tamüin. ⁷Kasataalejese müin aka taal'in na anoujashiikana napüshua sünain nnojolüin kee'ireein naa'in ka'wayuusee. Otta tatüjaan aa'ulu sünain nnojoliin wanaawain wayakanan anoujashiikana. Eeshii eekai e'itaanüin nütüma chi Maleiwakai süpüla müuinjanain aka takuaippa. Oo'ulaka wane, nnojo.

⁸Otta jaikana tooloyuu je jieyyu ouktakana a'wayuuset, oo'ulaka jia ma'wayuusesaliikana, anasüyaaje'e müleka ayatüle jia jümüiwa'ain maa aka tayakai. ⁹Otta müleka kee'ireere jaa'in ka'wayuusee, anashii müleka ka'wayuusere jia suulia müliajüin jaa'in sütümä.

¹⁰Je tü tashajüinjatkat joolu'u, nnojotsü tanükiin ne'e, shia tü nuluwataakat anain chi Senyotkai jümüinjatü jaikana ka'wayuuseshiikana. Jaikana jieyyukana, nnojo jükatalaain nuulia ju'wayuuse. ¹¹Otta müleka jükatalaale nuulia sümää nnojolüin jiitaweein jüchikua nümaa, ayatüinjana jia sünain ma'wayuusee. Acheküshi jiite'erüin nia nüchikua. Otta jaikana tooloyuukana, nnojo juu'ulaain suulia ju'wayuuse.

¹²Je tü tashajüinjatkat joolu'u, jümüinjatü jaikana

ka'wayuuseshiikana wayuu manoujainsat. Tüü, tanüiki ne'e, nnojotsü paala nikirajün anain chi Senyotkai. Saa'in tamüin, müleka nnojorule sünoujain nu'wayuuse wane wayuu wanaa nümaa, je müleka ayateere shia nümaa, anakaja müleka nnojorule nuu'ulaain shia. ¹³ Je müleka nnojoire nünoujain su'wayuuse wane wayuu wanaa sümaa, je müleka ayateere nia sümaa, anakaja müleka nnojoire suu'ulaain nia. ¹⁴ Wane wayuu manoujainsai, ka'wayuusere wane anoujasü, anashi nia sünainjee na'akain na nüchoinkana chi Maleiwakai. Mataaja'a wane wayuu manoujainsat, ka'wayuusere wane anoujashi, anasü shia sünainjee na'akain na nüchoinkana chi Maleiwakai. Je anashii na nachooinkana na wayukana sünainjee na'akain na nüchoinkana chi Maleiwakai. Müleka nakatannüle noulia na anoujashiikana, ējaraleerü akaalijjaka naya sünain tü nanoulakat?

¹⁵⁻¹⁶ Tawalaa, ḷpütijaaka naa'u pükänajeechin pu'wayuusekai nüümüin Maleiwa müleka ayatüle nia pümaa? Mütileka nu'uneere, nnojo pa'alijjain nia. Nnojotsü kepin püma'a. Nnojotpaja nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua pütkäain nümaa shii'iree makatüinjachin pümaa. Mataaja'a wane anoujashi, nnojotsü nütüjaain aa'u müleka nükanajeerüin tü nu'wayuusekat nüümüin Maleiwa müleka ayatüle shia nümaa. Akaajasa su'uneere, nnojotsü kasain naa'lınrüinjatüin süpüla makatüinjatüin nümaa.

¹⁷ Anakaja müleka ayatüle jia maa akaapü'ü wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi

Maleiwakai süpüla jünoujain nünain Cristo, süka shia'inya naapajalain chi Maleiwakai jümüin. Anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuappa. Shaaale tü taluwataakat anain tü anoujasükalüirua sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua. ¹⁸ Müleka jiale "na o'yotoonakana ata" jümaiwa, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuappa shii'iree "na mo'yotooju atachii" jümüneein. Je müleka jiale "na mo'yotooju atachii" münakat, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuappa shii'iree "na o'yotoona atachii" jümüneein. ¹⁹ Mayaashijje jaain na o'yotoonakana ata, mayaashijje jaain na mo'yotooju atachiikana, nnojotsü jamajatüin tia nüümüin chi Maleiwakai. Shia anaka alu'u jaa'inrüle waneepia tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. ²⁰ Acheküsü ayatüinjatüin tü jukuappakat paala wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi Maleiwakai. ²¹ Müleka piuunale jia wanaa sümaa jeenakünüin, nnojo mojuin jaa'in sütüma tia. Otta müleka saapünüle taashii jümüin nütüma chi kacheppchiakai jia, o'ueenaja nüma'anajee. ²² Chi eekai piuunain wanaa sümaa neenakünüin nütüma chi Senyotkai, mayaashijje ayatüin piuunain nia, müichipa aka taashikai naa'in süpüla ni'yataain nüümüin Cristo. Je chi eekai nnojolin piuunain wanaa sümaa neenakünüin, eechipa joolu'u wane a'yataai nüümüin Cristo. ²³ Taashiinapa jia suulia jaainjala sünainjee suwalaajünüin jaainjala nütüma Cristo. Je nnojoliinjana aluwataanüin jia joolu'u sütüma wayuu, niajinjachi aluwataaka jia chi Maleiwakai nüümüiwa.

²⁴Tawalayuwaa, müshi taya jümüin tachikua: Süma'inru'u ji'yataain nümüin Cristo, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin tü akuaippaa jüma'anatüjütkat wanaa sümaa jeenakünün paala nütüma chi Maleiwakai.

²⁵Je saa'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa jamüinjatüin jiakana ma'wayuusesaliikana, tamüsü paala jümüin: Sükajee nümüliajüin taya chi Senyotkai, nuluwataaka taya jünainmüin. Anashii müleka jaapüle tü taküjeetkat joolu'u jümüin. Tamüshii ne'e jia: Nnojotsüyaaje nümajalain tamüin chi Senyotkai. ²⁶Saa'in tamüin, anakaja müleka ayatüle jia jümüiwa, süka wainmain tü müliaa we'rakat waya anoujashiikana maa'ulu yaa sainküin mmakat. ²⁷Chi wayuu eekai ka'wayuusein, anashi müleka nnojoire nüchajaaín süchiki ka'wayuusee. ²⁸Otta müleka ka'wayuusere nia, nnojotsü kaainjalaaín tia. Maa'aya aka wane jierü eekai ma'wayuusein, müleka ka'wayuusere shia, nnojotsü kaainjalain. Tamüshii jia süka koo'omüinjüin jümüin tü müliaakat müleka jüchajaale ka'wayuusee.

²⁹Tawalayuwaa, jülijä jaa'in tü taküjinjatkat joolu'u jümüin. Jia ka'wayuuseshiikana, süma'inru'u jaal'inmajüin na ju'wayuusekana, anakaja müleka ji'yataale nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua jaal'in, süka saja'tteerüin maalü tü wakalia wa'yataainjatkat o'u nümüin chi Senyotkai. ³⁰Je jiakana alapajüshiikana, anakaja müleka nnojoliire kakaliain jia sünaín

alapajaa. Jia emi'ijashiikana, anakaja müleka nnojoliire kakaliain jia sünaín emi'ijaa. Jia ayalajüliikana, anakaja müleka nnojorule jaal'inanin ma'i waneepia tü jükorolokot. ³¹Jia washinnuu oikkaaliikana korolo, nnojo jaal'inanin ma'i waneepia tü washirü'ireekat. Shiimüin sünaín saja'lajaajeerüin tü mmakat je tü washirüükät süpüshua so'uweena wane ka'i.

³²Tashajüin jümüin tüü, süka tacheküin süpüleerua nnojoliinjanain jüshapataain aa'in saalijee kasa wainma. Wane wayuu anoujashi eekai ma'wayuusein, jülijüsü waneepia naa'in tü nüchekakat chi Senyotkai nüpüleerua, je naa'inreein ma'i tü nuluwataakat anain nia. ³³Akaajasa wane eekai ka'wayuusein, shia jülijaka ne'e naa'in waneepia tü ni'yataainkat otta müsia tü talatüinjatkat atüma saa'in tü nu'wayuusekat. ³⁴Kapüleejerü nümüin aa'inraa tü nüchekakat chi Senyotkai nüpüleerua, süka jülijain naa'in waneepia tü naatajatkat suulia. Maa'aya aka wane anoujasü ka'wayuusesü, jülijasü ne'e saa'in waneepia tü shi'yataainkat anain je tü talatüinjatkat atüma naa'in chi su'wayuusekai. Akaajasa wane anoujasü eekai ma'wayuusein, je wane eekai ouktüin su'wayuuse, jülijasü naa'in waneepia tü nüchekakat chi Senyotkai napüleerua, je naa'inreein süka süpüshua naa'in tü nuluwataakat anain naya. ³⁵Tü tamakat jümüin, nnojotsü süpülatüin ata'ülia jukuaippa, süpülatü takaallijüinjanain jia sünaín jaa'inxrinjatiin süka süpüshua

jaa'in tü anasükat nüchekakat chi
Senyotkai jüpüleerua.

³⁶ Wane wayuu, müliale shii'iree
wane majayüt eekai kettaairüin
sükalia süpüla ka'wayuusee, müleka
ka'wayuusere ma'i naa'in, anakaja
nu'wayuusere shia. Nnojoishi
kaainjalain süka tia. ³⁷ Akaajasa
müleka nuuntuleachecheraa naa'in
sümaa ma'wayuusee, nnojotsü
mojuin müleka ma'wayuusere
nia. ³⁸ Müleka nu'wayuusere tü
nümüraajüinkat, nnojotsü mojuin
tü naa'inrakat. Otta müleka ayatüle
nia sünain ma'wayuusee, saa'in
tamüin, alana'aleesia sünain anain
tü naa'inrakat.

³⁹ Wane jierü, kataiwa'aya no'u
chi su'wayuusekai, nnojotsü anain
süpüla ka'wayuuseein wane naata
nuulia. Müleka ouktüle nia, nnojotsü
mojuin ka'wayuusere shia süchikua.
Chi su'wayuuseinjachikai, niainjachi
wane wayuu anoujashi. ⁴⁰ Otta saa'in
tamüin, alana'aleejeeria sünain
talatüin müleka ayatüle shia sünain
ma'wayuusein. Tamüsü tüü süka
eein chi Naa'inkai Maleiwa tamaa.

Tü aapünakat sümüin tü maleiwayaasükalüirua

8 ¹Saa'u tü jüshajakat
achiiki tamüin soo'opünaa
tü ekawaakat shi'iruku
mürüt aapünakat sütüma tü
manoujainsatkalüirua sümüin tü
sümaleiwayasyaasükalüirua, anuu
tü tamüinjatkat jümiin: Püla
aa'inchii waneeirua anoujashiikana
ja'aka noulia na nawalayuukana.
Saa'in namüin, natüjaaa aa'ulu tü
anasükat süpüla naa'inrüin, süka
natüjaain saa'u sünain nnojolin
Maleiwain chi aapünakai amüin tü
shi'irukukat mürüt. Akaajasa müleka

shiiümüinreje sünain aijiraain jia
jüpüla, akaalijiraajeena jüpüshua
sünain tü jünoulakat. ² Chi eekai
nu'waataain sulu'u kekiin ma'i nia
naashin, nnojoyülia yalayalain
sünain anoujaa. ³ Otta chi eekai
shiiümüin sünain alin apüla chi
Maleiwakai, e'nnaajünüshi nia
nütüma süka nüpüshin nia.

⁴ Shiiümüin tü jümakat: Nnojoishi
Maleiwain chi aapünakai amüin tü
shi'irukukat mürüt. Wattüjaaa aa'uchi
chi Wamaleiwasekai sünain niaain
waneeshin Maleiwain. ⁵ Mayaasüje
wainmain tü maleiwayaasükalüirua
chakat iipünaa oo'ulaka tü
yaasükat mmolu'u, je mayaasüje
kojutüin shia sütiima wayuu
manoujainsat, ⁶ watüjaaa aa'uchi
chi Wamaleiwasekai sünain
niain waneeshin Maleiwain. Nia
Washika'aya, chi kama'anaje'ewaikai
kasa süpüshua, chi kojutkai
watüma nümüiwa. Otta müshia
Jesucristo, watüjaaa aa'uchi sünain
niain waneeshin Wasenyotsein.
Nia chi aapakai kataa o'u sümüin
wayuu, chi kakumajalakai
kasa süpüshua. ⁷ Otta ja'aka jia
anoujashiikana cha'aya Corinto,
eeshii eekai nnojoyüliain katsüin
naa'in sünain anoujaa. Isayülia
nachiki nayaawatüin saa'u sünain
nnojolüinjatüin kasajatüin wane
maleiwayaasükat nümüin wane
anoujashi. Je müleka nakeere
tü aapajuushikat sümüin tia
maleiwayaasükalüirua, yarütteerü
naa'in sütüma saa'u pülain shia
naashin, süka sotoyüllü'inya naa'in tü
maleiwayaasü nünoujapü'ükalüirua
anain paala.

⁸ Otta jünüiki tamüin: "Nnojotsü
shia in tü wekakat wountaka atüma
wanaawjiraain waa'in nümaa chi

Maleiwakai. Müleka weküle wane ekiülü, nnojoliijeeena alana'aleeinya waya sünain kojutüin nütüma chi Maleiwakai sünainjee tü ekawaakat. Je müleka nnojorule weküin shia, nnojoleena mojutüin waya nütüma saalijee meküin".⁹ Shiimüin tü jümakat. Laülaa jia jümüwiä süpüla ekaa tü aapajuushikat sümüin tü maleiwayaaüsükälirua. Acheküshi niain soteein jaa'in chi matsüinkai aa'in sünain anouja, suulia sümalaaja'alaan tü nünoulakat sütüma tü jaa'inrakat nu'upala.¹⁰ Jütüjaa aa'ut sünain nnojolin Maleiwain chi aapünakai amüin tü shi'irukukat mürüt. Akaajasa chi juwala matsüinkai aa'in sünain anouja, müleka ni'rüle jia sünain jiküin sulu'u tü a'waajüleekat tü maleiwayaaüsükät, eesü süpüla nüshattüin tü ekaakat wanaa jümaa. Isasü eera nüchiki niyaawatüin saa'u müleka anala tü naa'inrakat, shiataapa müleka mojule.¹¹⁻¹² Mayaasüje nnojoleerüin amalajaain tü jünoulakat sütüma tü jaa'inrakat, eeshi süpüla sümalaajaerüin nünoula chi juwalakai matsüinkai aa'in süpüla nuu'ulaain nuulia Cristo chi ouktakai naa'ujee. Kaainjalashii jia nuulia chi juwalakai saalijee tia, otta nuulia Cristo.¹³ ¿Kasa anaka süpüla waa'inrüin? Müleka sümalaajaeree nünoula wane wawala saa'ujee wane kasa waa'inrakat nu'upala, anakaja müleka nnojorule waa'inrüin shia piantua.

Nukuappa wane Aluwataaushi

9 ¹Eeshii waneeirua eekai ayoujain tü ta'yataainkat nümuin Cristo. Anii taya asouktüin joolu'u shi'ipajee tü namakat

tachiki: Mayaainje nnojolin eejachin taya nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo maa aka na polookana piammüin Aluwataaushikana, shiimüinpaja sünain te'rüin nia. Je sünainjee takaalijain jia sünain ekeroloo sünain anoujaa nünain chi Senyotkai, jütüjaa aa'ut sünain shiimüin tayaín wane Aluwataaushikai. Je laülaashi taya tamüiwa sünain tü ta'yataainjatkät nümuin chi Maleiwakai.² Jiakana, jütüjaa aa'uchi taya sünain tayaín wane Aluwataaushikai, mayaashije nnojolin tayaín wane Aluwataaushikai saajüin tia wayuukoliirua ja'akakat. Ne'rapa tü jünoulakat sümäa natüjaain saa'u sünain tayaín chi ekirajakai jia, nayaawateechi aa'u taya so'uweena wane ka'i sünain tayaín Aluwataaushin nütüma Cristo.

³Anuu tü takijakat ne'ipajee na mojukana anüiki tachiki:
⁴¿Nnojoliishijasa anain waya süpüla walawaa jütüma süpüla wekinnüin je wasinnüin saa'ujee wa'yataain ja'aka nümuin chi Senyotkai?⁵ Je sünain waküjain nüchiki Cristo sainküin mmakat süpüshua, ènnojoliishijasa anain waya süpüla saapünüin wamüin süsapia tü wa'wayuusekat süpüla o'unaa wamaa, maa aka nümuin Pedro je napüshi na Aluwataaushikana oo'ulaka nimüliayuu chi Senyotkai?⁶ Tayakai nümaa Bernabé, wanaa sümäa waküjain nüchiki Cristo sümüin wayuu, èjamüshiisa wa'yataaka'a wane a'yataawaa yalapünaa süpüla tü weküinjatkät aa'u?

⁷¿Mawalaajuusajasa wane surulaat? Awalaa jünüshi. Je wane apünajüi, èa'alijinnüsü süchon tü

nüpünajüinkat nuulia? Aapünüsü süpüla niküinjatüin. Oo'ulaka wane arüleejüi, ca'alijinnüsü súchira nürüejüi nuulia? Aapünüsü süpüla nüsünjatüin. ⁸Shiimüin sünain walaain chi wayuu eekai ni'yataain. We'rüin tüü sainküin mmakat maa'ulu yaa, otta sulu'u tü nüshajakat Moisés. ⁹Müsü tü ashajünakat nütüma: "Wanaa súmaa shi'yataain tü jüsachiratkat sünain asaichijaa tü jüpünajüinkat, anasü müleka nnojorule keimatalajain jütüma, süpüla shiküinjatüin süpuishi tü súsaichijüinkat". Je pütcikat tüü, nnojotsüyaaje süpülain ekirajaa waya sünain aa'inmajaa wamü'iinüin, ¹⁰alu'ujasa sünain awalaajaa chi eekai a'yataain wamüin. Chi apünajakai, talatajatü naa'in sükä niküinjatüin súchon tü nüpünajüinkat. ¹¹⁻¹²Akaajaa waya ekirajakana jia sünain nüchiki Cristo, čnnojoliishijasa anain waya süpüla walawaa jütüma saa'u wa'yataain, maa aka napüshi na a'yataashiikana nümüin chi Maleiwakai ja'aka? Shiimüin sünain anain waya süpüla walawaa jütüma, sükä wayain wane na Aluwataaushikana nütüma Cristo.

Akaajasa müleka shiyoutkile wayuu nüchiki chi O'tte'erüikai saalijee wachuntüin walawaa, nnojoleena waya achuntüin awalaajünaa jümüin, mayaashiije müliain waya sünain che'ojaain kasa wamüin. ¹³Soto jaa'in sünain nawalaajünüin na judío a'yataashiikana sulu'u tü a'waajüleekat chi Maleiwakai. Wanaa súmaa no'utüin saa'in tü mürüt aapünüinjatkat nümüin chi Maleiwakai, aapünüsü namüin süpuishi tü asalaakat süpüla neküinjatüin shia. ¹⁴Akaajaa

wayakana aküjüliikana nüchiki chi O'tte'erüikai, nuluwataain chi Maleiwakai sünain wawalaajünüinjanain saa'u tü wa'yataainkat.

¹⁵Otta tayakai, nnojoishi achuntüin paala jümüin awalaajünaa. Je tü tamüitpakat jümüin, nnojotsü süpüljatüin joolu'u juwalaajüin taya. A'waataweechi taya sulu'u ta'yataain maja'uule nu'upala chi Maleiwakai, mayaainje oukteechin taya sulu'u müliaa. ¹⁶Nnojoishi taya a'waataain sulu'u taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu, sükä ajütüüshin ne'e taya nütüma chi Maleiwakai sünain aküjaa. Aisha'ajaa, čjamataaleerüje takuaippa müleka nnojoire taa'inrüin tü nüjütakat apüla taya? ¹⁷⁻¹⁸Aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai süpüla taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu, taa'inrakalaka tü nüjütakat apüla taya. Otta tü takuaippakat sünain aküjaa nüchiki sümüin wayuu, nnojoishi taya achuntüin walaawaa namüin. Je sünainjee tia, alana'aleesia ma'i taa'in sünain talataa.

¹⁹Tayouktüin awalaajünaa jütüma suulijatü jiain aluwataain taa'u. Mayaainje lailaain taya tamüiwa, müshi aka taya saa'in súchepchia wayuu süpuhua süpüla takaalij Jain naya sünain nanoujain nünain Cristo. ²⁰Wanaa súmaa na'akain taya na judiókana o'unakana súchiirua tü nüshajakat Moisés, süpüla takaalijüinjanain naya sünain anoujaa nünain Cristo, taa'inrüin wanaa namaan tü nüshajakat achiki Moisés, ja'itaichi taya nnojolin o'unüin súchiirua tü nüshajakat

Moisés maa aka nayakana.²¹ Müsia aka takuaippa sünain na'akain taya na gentilekana sünain takaalijeein naya sünain nanoujain nünain Cristo. Wanaa sümaa eein taya na'aka, nnojoishi taya müin aka nakuaippa na judíokana. Mayaainje na'akain taya na gentilekana, nnojotsü taa'inrüin tü nüchijaakat oulia chi Maleiwakai saa'u to'unüin waneepia süchiirua tü nümakat Cristo.²²⁻²³ Jülüjüsü taa'in waneepia tü taa'inräkat, süka tacheküin takaalijeein wayuu süpüshua sünain nanoujain nünain Cristo. Müleka nümaale taya wane wayuu eekai isayüli'inya achiki nünoujain nünain Cristo, eesü taa'in suulia taa'inrüin wane kasa niyoutkajatkat anainjee tü taküjünjatkät nümüin. Teisalajüin takuaippa shii'iree naapeein nüchiki chi O'tte'erüikai taküjakat nümüin sümaa nünoujain nünain. Talatashaateerü taa'in müleka nünoujale.

²⁴⁻²⁵ Soto jaa'in nukuaiippa wane wayuu ayoujiraai. Süpülapünaa tü ka'i niyoujiraainjatkät o'u, eki'rajaashi waneepia süpüla kalainjachin nia. Je sünain tü ayoujirawaakat, awataashi nia süka süpüshua nütsüin shii'iree nükanajeein wane kasa. Otta tü nükanajünjatkät sünain awatawaa, aja'tteerü maalü. Akaajasa tü wakanajeetkat waya anoujashiikana, matijainsat aja'ttaa. Je sükajee tia, ji'yataa jümaala nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in süpüla juwalaajüneenain so'uweena wane ka'i nütüma.²⁶ Je sükajee tia, sünain taküjain nüchiki Cristo, eesü taa'in waneepia sünain tü taa'inräkat süpüshua, maa aka chi eekai yalayalain sünain ayoujirawaa,

maa aka chi eekai yalayalain sünain ashe'ejirawaa.²⁷ Eesü taa'in waneepia suulia taa'inrüün tü süchekalakat taa'in tamüwa, shia taa'inrüünjatka tü nüchekakat chi Maleiwakai tapüleerua sünain aküja nüchiki chi O'tte'erüikai, suulia ne'e mawalaajuuin taya nütüma so'uweena wane ka'i.

Achiajawaa sünainjee nachiki na judíokana

10 ¹ Tawalayuwaa, süpüla jiyaawatüin saa'u tü taküjaitpakat jümüin, anakaja sotüle jaa'in nüchiki chi Maleiwakai wanaa sümaa naa'inmajüin paala na watuushinuukana judíokana. Nujuittirüin naya chajee sulu'ujee Egipo, süka anamiain ma'i nia namüin. Nii'iyatüin namüin süka wane siruma eepünaainjanale no'unüin. Naa'inmajüin naya sünain nu'unirüin pasanainpünaa sünain tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü. Nnojoliishii emeronojooin shiroku tü palaakat, süka josoin shia napüleerua nütüma.² Je sünain no'unüin süchiirua tü sirumakat je sünain nalatüin pasanainpünaa sünain tü palaakat, paa'inwajiraashii naya nümaa Moisés chi nekiipü'ükai.³ Chi Maleiwakai, eepü'ushi namaas sünain naapüin namüin tü eküülü nekapü'ükät.⁴ Je Cristo, eepü'ushi namaas sünain aa'inraa tü kasa anasükat namüin, makat aka apülaje'eraa wüin eere alin münyaasü.⁵ Otta müshi'iya na watuushinuukana, ja'itaina aa'inmajünäpü'üin naya nütüma chi Maleiwakai eepünaale waraittün naya cha'aya sainküin isashikat, eesüya ne'e waneepia na'akajee wattaa saalii eekai nnojoliin

naa'inrüün tü talatakat atüma naa'in chi Maleiwakai. O'utinna aa'inchii naya nütüma saalijee tü kasa mojusü naa'inrakat.

⁶Sünainjee watüjaain saa'u tü alatakat namüin na watuushinuukana paala sümaiwa, achiajaanüshii waya maa'ulu yaa suulia kee'ireejüin waa'in kaainjalaa maa aka naa'inrüün nayakana. ⁷Anakaja nnojoliire jüüjüün waya süümüin tü namaleiwaseyaasükalüirua na manoujainsaliikana, maa aka tü naa'inrapü'ükat na watuushinuukana. Müüs tü ashajuushikat nachiki: "Tü wayuu judíokolüirua, na'waajüin tü namaleiwaseyaasükalüirua na manoujainsaliikana sümaa emi'ijaa, ekawaa, asawaa, oo'ulaka oyonnajaa". ⁸Je anakaja nnojoliire wa'lujwiraain wakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka tü naa'inrakat na watuushinuukana. Saalijee tia, ouktüshii na'akajee maa aka 23.000 wayuu so'ule'eya wane ka'i. ⁹Je anakaja nnojorule woo'ulakün naa'in chi Maleiwakai, maa aka tü naa'inrakat na watuushinuukana süpüla ouktüinjanain naya sütüma wüi saalijee tia. ¹⁰Je anakaja nnojoliire keke'eralin waya nümüin chi Maleiwakai süpüleerua tü nüchekakat, maa aka tü naa'inrakat na watuushinuukana sümaa no'utünüin aa'in nütüma wane aapiee ajütünakai süpüla süssalainjanain naya. ¹¹Ashajünüsü nachiki na watuushinuukana wapüla waya katakana o'u maa'ulu yaa saa'ujee sülü'lülin nükalia chi Senyotkai süpüla niitaajeechin nüchikua. Tü alatakat

namüin, ashajüna achikit süpüla süchiajaainjanain waya suulia waa'inrajüin tü kasa mojusü naa'inrapü'ükat.

¹²Nnojo ju'waataain sulu'u jukuappa sünain nnojoleenain jaal'inrüün kasa mojusü jaajüin. Jalia jia, kaainjalashii taa jia maa aka na judfokana paala sümaiwa. ¹³Oo'ulaküna aa'inchii waya wapüshua waneepia süpüla wojutuuin sa'aka kasa mojusü. Otta wanaa sümaa juu'ulakünün aa'in, pansaasü nüüniiki chi Maleiwakai jüümüin süpüla nükaalijeenain jia. Juunteeü jüchecherüin jaa'in su'unnaa tia, süka nii'iyateerüin jüümüin sünain jamüinjatiüin jujuittia sa'akjee.

Achijawaa suulia jüüjüwaa süümüin tü maleiwayaasükalüirua

¹⁴Jia tawalayuu aikana tapüla, saa'u kasalajanain namüin naainjala na watuushinuukana nütüma chi Maleiwakai, juu'ulaa suulia jüüjüün süümüin tü namaleiwaseyaasükalüirua na manoujainsaliikana. ¹⁵Kekiishii jia süpüla jiyaawatüinjatiüin saa'u sünain shiimüin tü pütchi tashajeetkat joolu'u jüümüin. ¹⁶Anakaja jülijale joolu'u jaa'in tü ekawaa oso'ijitkat waa'in sünain ouktüin Cristo. Wanaa sümaa weküin, wasüin, wanaawajiraasü waa'in nümaa chi Wasenyotsekai. Waapüin analu'ut saa'u tü asüüshikat, stika wanoujain wapüshua sünain amülain nüsha saa'u waainjala. Je tü pankat, ashaletünüstü süpüla shikaanüin wayüma, süka wanoujain wapüshua sünain naapajiraain nikii süpüla ouktaa waa'ujee. ¹⁷Ja'itaina wainmain waya, wanaawajiraasü waa'in wapüshua wanaa sümaa weküin tü waneesükat pan. ¹⁸Maa

aka nakuaiippa na judókana sünain naapüin nümuin chi Maleiwakai namü'lünün ouktakat saa'u naainjala, wanaawajiraasü naa'in nümaa chi Maleiwakai wanaa sümaa neküin tü asalaakat.

¹⁹ Soo'opünaa tü shi'irukukat mürüt aapünakat sütuma tü manoujainsatkälüirua sümüin tü sümaleiwaseyaasükälüirua, anuu tü tamüinjatkat jümüin: Tü namaleiwaseyaasükät, je tü shi'irukukot mürüt aapünakat sümüin, watijaa aa'ut sünain nnojoltüin kojutüin watüma waya anoujashiikana. ²⁰ Soto jaa'in: chi asülajünakai amüin, nnojoishi niain chi Maleiwakai, shia kamüinka tü yolujaakalüirua. Mojuka'laka tamüin wanaawajiraainjatüin jaa'in sümäa tü yolujaakalüirua. ²¹ Müleka jiküle tü aapuushikat sümüin tü yolujaakalüirua, je jüsüle tü asünakat wanaa sümäa na'waajüin tü namaleiwaseyaasükälüirua, čjamataaleerü süpüla wanaawajiraain jaa'in nümaa Cristo wanaa sümäa jutkatüin jia sünain ekaa tü pankat je asaa tü asüüshikat oso'ijitkat waa' in sünain tü naa'inrakat waa'ujee? ²² Je joolu'u, saa'u tü taküjaaitpakat jümüni, jütüjaaitpa aa'ut tü kasa anasükat süpüla jaa'inrünjatüin. Ja'litäina laülaayuuin jia jümüiwa süpüla ekaa tü aapajuushikat sümüin tü maleiwayaasükälüirua, müleka masütaajule jia sünain jaa'inrüin tü nnojotkat nücheküin chi Maleiwakai jüpüleerua, jüchechera jaa'in nüpüla.

Soo'opünaa laülaain nümuüwa wane anoujashi

²³ Müshii jia: "Laülaa waya wamüüwa süpüla waal'inrüin kasa eekai eein ne'e". Anuu

tanüiki shi'ipajee tü jümakat: Müleka nnojorule kasain saamüin tü jaa'inrakat namüin na juwalayuukana, anakaja müleka nnojorule jaa'inrüin tia. ²⁴ Tü kasa anakat süpüla jaa'inrüin, shiainjatü tü jalouikat sümüin wayuu wainma, nnojotsü shiainjatüin ne'e tü akaaliijiakat jia jümüiwa.

²⁵ Müleka jiyalajünjanale asalaa chaa metkaaru'u, nnojo jüsakirüin müleka shiale süpüshi tü shi'iruku mürüt aapuushikat sümüin tü maleiwayaasükälüirua. ²⁶ Soto jaa'in tü pütchi ashajuushikat: "Chi Maleiwakai, kakumalakai tü mmakat, nia kokoroloko tü kasakat süpüshua yaakat saa'u".

²⁷ Je müleka jeenajinnüle sünain wane ekawaa nipiälu'umüin wane wayuu manoujainsai, anakaja müleka jiküle tü asalaa naapakat jümüin sümäa nnojoltüin jüsakirüin müleka aapuushire sümüin tü maleiwayaasükälüirua. ²⁸⁻²⁹ Akaajasa müleka nümuile jümüin wane juwala matsüinkai aa'in sünain anouja: "Shiasa süpüshi tü shi'irukukat mürüt aapuushikat sümüin tü maleiwayaasükät", nnojoleerü jiküin niyalu'u chi juwalakai süpüla jükaalijainjachin nia sünainachecheraa tü nünoulakat.

Ja'litäina laülaain jia jümüiwa süpüla ekaa asalaa eekai eein ne'e, anakaja jaa'inrüle waneepia tü akaaliijiinjatkat wane juwala eekai matsüin naa'in sünain anoujaa. ³⁰ Ja'litäina jia aapüin analu'ut nümuin chi Maleiwakai saa'u tü jiküinjatkat, müleka mojule tü jaa'inrakat no'ulu'u chi juwalakai, anakaja nnojorule jiküin shia. ³¹ Wanaa sümäa jikaaín, wanaa sümäa jüsaain,

wanaa sümaa jaa'inrütin eekai een, anakaja müleka jaa'inrüle shia süpüla kojutüinjachin waneepia chi Maleiwakai sütümä wayuu sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat.

³²Anakaja müleka jiisalajüle jukuaippa su'upala wayuu süpüshua suulia jaa'inrütin tü kaainjaleetkat atüma naya, maa aka no'upala na judfokana, no'upala na gentilekana, oo'ulaka no'upala na anoujashiikana napüshua. ³³Anakaja müleka jaa'in taa'in sünain takaalijeein wayuu süpüshua. Tü taa'inrakat, nnojotsü tapülainjatüin tamüiwa, süpülatütu su'tte'ennüinjatüin wayuu wainma.

Sukuaippa a'waajaa sulu'u tü outkajaaleekat

11 ¹Anakaja müleka jüshatüle takuaippa maa aka tashatüin nukuaippa Cristo. ²Talatüsü ma'i taa'in süka nnojolüin motüin jaa'in tü kasa anasü taa'inrapü'ükät ja'aka, je süka ayatüin jia sünain jünoujain tü shiimüinkat, tü nüchikikat chi O'tte'erüikai taküjapü'ükät jümuün.

³Ayatshia taya joolu'u ekirajuün jia sünain jamüinjatüin ju'waajia chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat. Chi laülaakai saa'u wane jierü, nia chi su'wayuusekai. Je chi laülaakai naa'u chi su'wayuusekai, nia Cristo. Oo'ulaka chi laülaakai naa'u Cristo, nia Maleiwa. ⁴Aashin jütiijaain saa'u nakuaippa na wawalayukana sulu'u tü outkajaaleekat sainküin mmakat süpüshua: Chi eekai tooloin, nnojotsü anain müleka kakuomale nia wanaa sümaa nüchuntüin nümuün chi Maleiwakai su'upala wayuu je wanaa sümaa naapirüin wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai. Mojutuyaasai Cristo nütuuma müleka kakuomale nia

sünain achuntaa, süka shii'iyatüin sümüin wayuu sünain nnojolin laülaain chi Senyotkai naa'u. ⁵⁻⁶Akaajaa wane jierü wanaa sümaa een shia sulu'u tü outkajaaleekat, anakaja müleka kekiaalajale shia wanaa sümaa süchuntüin nümuün chi Maleiwakai su'upala wayuu je wanaa sümaa saapirüin wayuu nütuuma chi Maleiwakai. Mojutuyaasai chi su'wayuusekai sütümä müleka nnojorule kekiaalajain. Watüjaaa aa'ut wane jierü, maa aka mochorole shikii, japüijeerü shia süka tia. Akaajaa wane jierü, müleka nnojorule kekiaalajain sünain süchuntüin nümuün chi Maleiwakai, shii'iyatüin namüin na suwalayuukana sulu'u tü outkajaaleekat sünain shiyouktüin süpüleerua laülaain chi su'wayuusekai saa'u. Je sükajee tia, anakaja kekiaalajale shia.

⁷Wane wayuu toolo, laülaa nia saa'u nu'wayuuse maa aka Cristo laülaain naa'u chi wayukai. Wanaa sümaa nüchuntüin nümuün chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, kojutshi chi Maleiwakai nütuuma müleka nnojoire kakuomain nia. Otta wane jierü, wanaa sümaa süchuntüin su'upala wayuu, anasü müleka kekiaalajale. Saa'inrütin tia süpüla shii'iyatüinjatüin nujut chi su'wayuusekai. ⁸Soto jaa'in nüchiki chi Maleiwakai sünain nükumajüin wayuu sümäiwa paala: Chi toolokai, nnojoishi akumajuushin nia sünainjee tü jietkat, alu'ujasa tü jietkat nünainjeejatü chi toolokai. ⁹Je chi toolokai, nnojoishi e'itaanüin süpüla tü jietkat, alu'ujasa tü jietkat, e'itaauushi nüpüla chi toolokai. ¹⁰Müleka kekiaalajale tü jietkat wanaa sümaa süchuntüin

nümüin chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, natüjaweerü aa'u na aapieekana chakana iipünaa sünain jüüjüün shia nümüin chi su'wayuusekai wanaa sümaa sühchuntüün.

¹¹ Anakaja müleka sotüle waa'in waneepia wayakana anoujashiikana: Saa'u wanaawajiraain waa'in wapüshua nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo, che'ojaasü namüin na jieyuukana akaalijünaa natüma na tooloyuukana, oo'ulaka na tooloyuukana, che'ojaasü namüin akaalijünaa natüma na jieyuukana wanaa sümaa wa'yataain nümüin chi Maleiwakai. ¹²Aashin akumajuushin tü jietkat nünainjee chi toolokai, akaajaa chi toolokai, sünain jemeishin nia sünainjee tü jietkat. Shiimüin niain chi Maleiwakai kakumajalakai kasa süpüshua.

¹³ ¿Jamüsü jünüiki? ¿Anasü saa'in jümüin müleka sühchuntüle wane jierü sünain mekialajain su'upala wayuu sulu'u tü outkajaaleekat?

¹⁴ Je wane wayuu toolo, müleka ka'waloulere, mojutsai nia sütüma wayuu, ɿaashi müin? ¹⁵Alu'usa wane jierü miyo'ule su'wala, anasü shipitüin süka tia. ¹⁶Shia ne'e tü tamüinjatkat soo'opünaa tia. Shia wakuappaka'aya tia sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua. Nnojo jumata jü'ülüjaain saa'ujee tia.

Tü ekawaa oso'irakat waa'in nünain chi Senyotkai

¹⁷Tachiajaainjana joolu'u jia saalijee tü jaa'inrakat wanaa sümaa jutkatüin jia sulu'u tü outkajaaleekat, süka maamüin tü jaa'inrakat.

¹⁸Taapa achikichii jia sünain nnojoliin paa'invajiraain wanaa

sümaa juutkajaain. Nnojotpaja alawaawalain saa'in tamüin süpüshua tü aküjünakat achiki tamüin. ¹⁹Püla aa'inchii jia noulia na juwalayuukana, süka talatüin naa'in chi Maleiwakai jümaa jiakana ne'e jüümüiwa jaajüün.

²⁰Nnojo motüin jaa'in sünain aluwataaushin waya anoujashiikana süpüla wakotchajaain sünain weküinjatüin tü pankat oso'irakat waa'in nünain chi Senyotkai. Jiakana sünain outkajawaa, nnojoishi kojutüin jütüma Cristo.

²¹Na antakana palajana, nnojoliishii na'atapajüin na nawalayuukana süpüla ekirawaa wanaa namaa. Eperuwaashii jia sümaa emirain sünain yalain na juwalayuukana jamüsirüin. ²²Müleka ouktüle ma'i jia jamü, anakaja müleka jikale je jüsaale chajee jipialu'ujee. Nnojoliishii jia ta'waajüin saa'ujee tü jaa'inrakat, süka mojutüin jütüma na anoujashiikana nünain chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, je süka japülin jütüma na juwalayuu mojushiikana.

²³Taso'ireerü joolu'u jaa'in sünain tü tekirajapü'ükat anain paalainka. Anakaja jülijale jaa'in shia, süka niain kaküjalain shia tamüin chi Senyotkai. So'u tü ai aapüniinjatkat o'u nikii chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nu'utinnajachin aa'in, nakotchajaakalaka na nikirajüinkana süpüla neküinjanain nümaa. Naapaakalaka chi Senyotkai wane pan ²⁴sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa. Nüshaletakalaka tü pankat sünain nümüin namüin: "Maa aka taapüin joolu'u jüümüin tü pankat, meechia taya aapajiraain tekii jaa'u. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülatü jaal'inriüin waneepia

süpüla sotüinjachin jaa'in taya", müshi nia namüin. ²⁵Akaajaa tü naal'inrakat süka tü iitakat kalu'ukot wiino. Süchikjee nekaain, naapaakalaka shia sünain nümüin namüin: "Asüüshikat tüü, anuu jüsütpain joolu'u, müsü aka sukuaiippa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajüinjatiin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatjütkalia nütüma. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülatü jaa'iruin waneepia süpüla sotüinjachin jaa'in taya", müshi nia namüin. ²⁶Wanaa sümaa jika'walin tü pankat, jüsa'walin tü asüüshikat, soteechi jaa'in chi Senyotkai sünain ouktüin nia jaa'u. Jaa'inreerü tüü waneepia süpülapünaa nüle'ejüin chi Senyotkai nüchikua.

²⁷Jüluja jumaala jaa'in jukuaippa sünain jükotchajaain süpüla jiküin tü pankat oo'ulaka jüsüin tü asüüshikat süpüla sotüinjachin jaa'in chi Senyotkai. Wanaa sümaa jiküin tü pankat, müleka nnojorule kojutüin jüdüma nukuaippa Cristo sünain ouktaa, kaainjalashii jia nuulia sükajee tia. Je wanaa sümaa jüsüin tü asüüshikat, müleka nnojorule kojutüin jüdüma tü nüshakat, kaainjalashii jia nuulia. ²⁸Sükajee tia, süpülapünaa jiküin tü pankat, jüsüin tü asüüshikat, anakaja jülujuje jaa'in tü jukuaippakat jüttüjaaiwa saa'u müleka kojutule jüdüma chi Senyotkai sünainjee tü jaa'inruijnjackat. ²⁹Müleka mojutule jüdüma nukuaippa chi Senyotkai wanaa sümaa jiküin oo'ulaka jüsüin, süsaleena jia nütüma. ³⁰Taapa achikichii jia sünain wainmain eekai ayuulin ja'aka, eekai matsün naa'in, je eekai ouktüin, süka

moyutüin natüma chi Senyotkai wanaa sümaa nekaain tü pankat. ³¹Akaajasa müleka jülijale waa'in tü waa'inrüinjatkat süpülapünaa weküin, süpülapünaa wasüin, süpüla kojutüinjachin chi Senyotkai watüma, nnojoleena süsalain waya nütüma. ³²Süsalashii waya nütüma chi Senyotkai süka alin waya nüpüla, suulia sümaayajüin waya tü manoujainsatkalüirua.

³³Tawalayuwaa, jüttüjaaitpa aa'u joolu'u: Wanaa sümaa juutkajaain sünain ekawaa süpüla sotüinjachin jaa'in chi Senyotkai, anakaja ja'atapajiraale. ³⁴Chi eekai ouktüin ma'i jamü, anakaja niküle nipiulu'ujee nüma'ichiki suulia moyutujaain jüdüma chi Senyotkai suulia süsalajüin ne'e jia nütüma.

Kettaaitpa joo tü tashajakat jümuin süchiki jükotchajaain süpüla jiküin tü pankat. Otta tantapa jünainmüin, tokoo'omünjeerü jümuin tü tekirajeekat anain.

Tü watüjakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa

12 ¹Tawalayuwaa, saa'u tü jüsakitkat anain taya soo'opünaa tü jüttüjakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, tacheküin süpüleerua jiyaawatüinjatüin saa'u. ²Soto jaa'in jukuaippa manoujainwa'aya jia nünain Cristo. Jüüjüüpiü'ushii jia sümüin tü jümaleiwaseyaasükalüirua sümaa ju'wajapü'üin shia, mayaainje nnojolüin kasain anain apüla shia. ³Je joolu'u saa'u jünoujainapain nünain Cristo, ñjamüshi süpüla jüttüjaainjachin naa'u wane ekirajüi sünain shiimiüin nünuiki je alawaale shia? Müleka e'rüire wayumüin

nia süka nünüiki nümuin Jesús, jütüjaajeechi aa'u nia sünain nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. Alu'ujasa müleka niil'iyatüle sümüin wayuu sünain niain Jesús laülaain naa'u, jütüjaajeechi aa'u sünain shiimüin eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa.

⁴Aapünüsü atüja wamüin waya anoujashiikana nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wountünjatüin wa'yataain nümuin chi Maleiwakai. Mayaasüje katata'awain tü atüja aapünakat wamüin, waneeshia chi Naa'inkai Maleiwa sünain eitaja wamüin tü atüjaakat. ⁵Je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat anain nümuin chi Maleiwakai, waneeshia chi Senyotkai aluwataakai waya. ⁶Je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü naa'inrakat chi Maleiwakai waka, waneeshia chi Maleiwakai aa'inrakai tü anasükat waka wayakana wapüshua.

⁷Aapünüsü atüja wamüin wane'ewaire wakua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wakaalijiraain wapüshua sünain tü wanoulakat.

⁸Nümuin wane, aapünüsü nütüma chi Naa'inkai Maleiwa atüja süpüleerua aapiraa wayuu süpüla aa'inraa tü anasükat.

Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja süpüleerua niyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua.

⁹Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja süpüleerua yalayalaas aa'in sünain anouja.

Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja süpüleerua ayaleraa eekai ayuulin.

¹⁰Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja nütüma chi Naa'inkai süpüleerua naa'inrüin wane kasa anasü nütüjakat apüleerua chi Maleiwakai nümuiva.

Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja süpüleerua aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai.

Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja süpüleerua ayaawataa saa'u tü nümakat wane aküjai, müleka shiimüinre, alawaale shia.

Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja süpüleerua a'waajaa chi Maleiwakai siika tü püutchi me'raajuukat sütümä wayuu.

Nümuin wane'eya, aapünüsü atüja süpüleerua niyaawatüin saa'u tia pütcikat.

¹¹Chi atüjakai atüma waya anoujashiikana wapüshua, nia chi Naa'inkai Maleiwa nümuiva. Naapüin wamüin süka naa'in nümuiva wane'ewaire wakua tü atüjaakat süpüla wa'yataain nümuin chi Maleiwakai.

Akaalijirawaa natüma na anoujashiikana

¹²Mayaasüje nnojolüin wanaawain tü watüjakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat anain nümuin Cristo, wayajira'alee ne'e wapüshua, maa aka saa'in sukuaiippa waneesia wayuu. Mayaainje eein najapü, nüche'e, nuu'ui, no'u wane wayuu nünain, nnojoishi sükatajiraain. Waneeshia ne'e nia. ¹³Je wekerolapa sünain

anoujaa, o'ttüşhii waya nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünain wanaawajiraain waal'in nümaa Cristo. Je joolu'u süka eechipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u waal'in, wayajira'lee ne'e wapüshua, ja'itaina waya judioint je gentilein, ja'itaina piuunain je laülaain wamüwiä.

¹⁴Anakaja sotüle jaa'in wane wayuu sünain wainmain sü'ülia sünain: eesü najapü, nüche'e, nuu'ui, no'u, otta süpüshua eekat nünain.

¹⁵Ja'itasü müin tü nuu'ukat: "Süka nnojolüin najapüin taya, nnojotsü che'ojaain taya nümiin chi wayuukai", nnojotsü akatalaain suulia nukuaippa. Ayateeria nünain waneepia. ¹⁶Ja'itasü müin tü nüche'ekat: "Süka nnojolüin no'uin taya, nnojotsü che'ojaain taya nümiin chi wayuukai", nnojotsü akatalaain suulia nukuaippa.

Ayateeria nünain waneepia.

¹⁷Müleka eere no'u sümüiwa, iseerü nüchiki aapaa sünüiki wayuu. Müleka eere nüche'e sümüiwa, iseerü nüchiki aataa sheejuu niküin. ¹⁸Soto jaal'in chi Maleiwakai sünain nükumajüin waya sünain nünouktüin wakuaiippa sulu'u tü nüchekakat wapüleerua. ¹⁹Müleka eere wekii sümüiwa ne'e nütüma, isasü wachiki katüinjatüin wo'u.

²⁰Mayaasiuje waneesüin wakuaiippa, nükumajüin waya sünain wainmain wa'ülia wanain, je nnojotsü eein wa'ülia wanain nnojotkat che'ojaain wamüin.

²¹"Nnojotsü kasain paamüin tamüin", nnojoleerü müin tü wo'ukot sümüin tü wajapükat, je nnojoleerü müin tü wekiikat sümüin tü woo'ukat. ²²Akaajaa tü wa'ülia eekai maamüin wamüin saa'in

wamüin, che'ojaashaatasü. ²³Je tü wa'ülia eekai nnojolüin kasajatüin wamüin saa'in wamüin, ayatsia waa'lmajüin. Oo'ulaka tü nnojotkat shi'rünjatüin wayuu wanain, wa'atüin washe'in saa'u. ²⁴Je tü eekai shi'rünjatüin wayuu wanain, ayatsia ma'atujuin kuluulu saa'u. Aka'aya wayakana anoujashiikana, anouktünüshii waya nütüma chi Maleiwakai sulu'u tü nüchekakat wapüleerua. Chi mojutsai sütüma wayuu, kojutshi nia nütüma chi Maleiwakai. ²⁵Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua nnojolüinjanain wakatajiraain. Akaalijirainjana ne'e waya saa'u aijirain waya wapiila wapüshua. ²⁶Müleka eere eekai müliain wa'aka, müliajirajeena waya wapüshua nümaa. Akaajaa müleka eere eekai kojutüin sütüma wayuu wa'aka, talateerü waal'in wapüshua nümaa.

²⁷Otta jiakana anoujashiikana chakana Corinto, shiimüin sünain jiain nüpüshin Cristo wane'ewaire jukua. Müleka wanaawajiraale jaal'in, jiajirajeena jüpüshua maa aka sukuaiippa wane wayuu waneesia. ²⁸Waya anoujashiikana wapüshua, e'itaanüshii waya sulu'u tü outkajaaleekat nütüma chi Maleiwakai süpüla wa'yataainjanain nümuin Cristo. Aapünüsü atüjaa wamüin wane'ewaire wakua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wakaalijirainjanain wapüshua sünain tü wanoulakat. Nüneeküin chi Maleiwakai na Aluwataaushikana palajana. Je süchikijee tia, nüneeküin waneeirua süpüla saapiee wayuu nünüiki. Je süchikijee tia, nüneeküin waneeirua süpüla ekirajaa na nawalayuukana. Otta nümuin wane'eya, aapünüsü

atüja nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla naa'inrütüin wane kasa anasü nütüjakat apüleerua chi Maleiwakai nümüiwa. Eeshi aapünakai amüin atüja eiyajaa eekai ayuulin. Eeshi aapünakai amüin atüja akaalinjaa wayuu. Eeshi atüjakai aluwatawaa sulu'u tü outkajaaleekat. Eeshi atüjakai a'waajaa chi Maleiwakai süka tü pütschi me'raajuukat sütüma wayuu.

²⁹ ¿Nüneeküin chi Maleiwakai wayuu süpüshua süpüla nayain na Aluwataaushikana? Nnojo. ¿Nüneeküin süpüshua süpüla saapieein wayuu nünüiki? Nnojo. ¿Nüneeküin süpüshua süpüla ekirajaa? Nnojo. ¿Atüjashii napüshua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüleerua naal'inrüinjatüin tü nütüjakat apüleerua chi Maleiwakai nümüiwa? Nnojo. ³⁰ Nnojotsü atüjain wayuu süpüshua eiyajaa wayuu. Nnojotsü atüjain wayuu süpüshua a'waajaa chi Maleiwakai süka tü pütschi me'raajuukat sütüma wayuu. Nnojotsü atüjain wayuu süpüshua ayaawataa tia pütschikat.

³¹ Jia chakana Corinto, anakaja shiale kee'ireein jaa'in atüja süpüla akaalijaa na juwalayuukana sünain tü nanoulakat. Je tü taküjeetkat achiki joolu'u jümuin, alana'alesia ma'i sünain anasüin süpüla jaa'inrüinjatüin shia waneepia saa'u jükaalijiuushin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

Alii apüla wayuu

13 ¹Müleka maalinre wayuu tapüla, nnojoleerü kasain saapüin tü tamakat sümüin. Ja'itairü keme'eriain tanüiki, maa aka saa'in nünüiki wane wayuu eekai nütüjain ma'i je nünüiki wane aapiee

eejeejachi Maleiwa, meerü aka ne'e saa'in shi'ira türoompa sünain maamüinsat wamüin.

²Müleka maalinre wayuu tapüla, nnojoleerü tountüin takaalijain naya sünain tü nanoulakat. Ja'itairü tayaawatüin saa'u tü kasa mayaawatujukat aa'u sütüma wayuu, mayaasüje aapününi tamüin atüja süpüleerua e'itawaa taa'in sünain anoujaa süpüla taa'inrüin tü kasa isakat süchiki wayuu, je mayaasüje te'itaanüin nütüma Maleiwa süpüla saapiee wayuu nünüiki, müleka maalinre wayuu tapüla, nnojoleerü kasain saapüin tü taa'inrakat.

³Ja'itairü taapajiraain tekii süpüla ouktaa sünainjee anoujaa, ja'itairü tasüläjiin tü tokorolokolüirua süpüshua sümüin eekai che'ojaain kasa sümüin, müleka maalinre wayuu tapüla, nnojotsü kasain saapüin tamüin, mayaasüje kojuteechin taya sütüma wayuu sünainjee.

⁴Müleka shiimüinre sünain alin tapüla wayuu, nnojoleerü akulajaain taa'in sünain kamanewaa namüin, je nnojoleerü achunjain taa'in sümää ta'waataain sulu'u takuappa no'upala sünain pülayaaain taa'in noulia. ⁵Nnojoleechi ji'iyein taya noulia, je nnojoleechi e'rülin wayumüin namüin. Nnojoleechi taya aashichijaain maälü namüin sümää nnojolüin motüin taa'in süpüshua tü kasa mojusü naa'inrakat paala tamüin.

⁶Müleka shiimüinre sünain alin tapiüla wayuu, talateerü taa'in taapapa nachiki sünain ayatüin naya sünain tü shiimüinkat, akaajasa mojule nachiki, mojeerü taa'in.

⁷Chi wayuu eekai alin tapiüla, ayateechia taa'inmajüin

je tanoujejerü waneepia tü
nüküjaka tamüin. Ja'itashi
kaainjalain nia, nnojoleechi
taleejün, süka kee'ireein ma'i
taa'in naa'inruijinatüin tü anasükat
nüchikua.

⁸Tü alikat apüla wayuu, ayateerü
che'ojaaín waneepia. Akaajasa
tü wayuu eekai aapieein nünüiki
Maleiwa, je eekai su'waajüin
chi Maleiwakai süka tü pütchi
me'raajuukat sütümä wayuu,
oo'ulaka eekai niyaawatüin saa'u
tü nüchekakat chi Maleiwakai
wapüleerua, nnojoleena che'ojaaín
so'uweena wane ka'i.

⁹Je maa'ulu yaa, che'ojaaýülia
wamüin ekirajünaa sünain tü
nüchekakat chi Maleiwakai
wapüleerua, je che'ojaaýülia
wamüin aapinnaa süka nünüiki.

¹⁰Otta so'uweena wane ka'i,
nnojoleerü che'ojaaín shia wamüin,
süka eejeenain waya nümaa.

¹¹Maa aka jintüliiwa'aya taya,
jo'uweesü taa'in süka tanüiki je süka
tü jülijapü'ükät taa'in. Mayaasü
miyo'upa taya, alaüle'etshi taya
taa'in. ¹²Aka'aya maa'ulu yaa, saa'u
matüjaain waya saa'u süpüshua
nüchiki chi Maleiwakai, müşhii
aka waya saa'in tepichi. Otta
so'uweena tü ka'i wash'a'walaajatkat
o'u nümülatu'u chi Maleiwakai,
we'raajeechi nia maa aka ni'raajüin
wayakanaya.

¹³Anakaja joolu'u müleka ayatüle
we'itaain waa'in sünain wanoujain
nünain chi Maleiwakai, sünain
kee'ireein ma'i waa'in tü kasa anasü
naa'inreectkat wamüin, je sünain alin
wapüla tü wayuukolüirua süpüshua
waneepia. Otta tü alana'aleekat
sulu'u anain süpüla waa'inrüin, shia
alii apüla wayuu.

Tü pütchi me'raajuukat sütümä wayuu

*je tü aapiraakat süka nünüiki
chi Maleiwakai*

14 ¹Tamüshii paala jia
jüchikua: Tü alana'aleekat
sulu'u anain süpüla jaa'inrüin,
shia alii apüla wayuu. Je anakaja
müleka shiale kee'ireein jaa'in
aapünaa amüin atüjaan nütuuma chi
Naa'inkai Maleiwa. Je tü atüjaan
wanaakat süpüla kee'ireein jaa'in,
shieesü tü atüjaakat süpüleerua
aapiraa wayuu süka nünüiki chi
Maleiwakai. ²Süka jamüin, chi
a'waajakai chi Maleiwakai süka tü
pütchi me'raajuukat sütümä wayuu,
nnojoishi aashajaashin namüin na
nuwalayuukana, nia naashajaaka
amüin chi Maleiwakai nümuwa.
Mayaasüje akaalijjuushin nia sünain
a'waajaan nütuuma chi Naa'inkai
Maleiwa, tü pütchi nu'waajakat
aka, nnojotsü nayaawata aa'u
na aapakana shia. ³Chi wayuu
aapirakai wayuu nütuuma chi
Maleiwakai, nükaalijjain na
nuwalayuukana süpüla katsüinjatüin
naa'in sünain anoujaa su'unnaa tü
mülliaa ne'rakat. ⁴Akaalijjünüshii
nütuuma napüshua'ale na
sulu'ukana tü outkajaaleekat. Otta
chi a'waajakai süka tü pütchi
me'raajuukat sütümä wayuu,
süpüleinjatü ne'e nütsüin nümuwa
sünain anoujaa. ⁵Je sükajee tia,
müleka eere wane wayuu cha'aya
eekai niyaawatüin saa'u tia
pütchikat, anasü müleka nüküjale
shia namüin na nuwalayuukana
süpüla katsüinjatüin naa'in sünain
anoujaa sütümä. Müleka jütüjaleje
jüpüshua süpüleerua a'waajaa
chi Maleiwakai süka tü pütchi

me'raajuukat sütümä wayuu, anasü tia tamüin. Otta müleka jütüjaleje jüpüshua süpüleerua aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai, alana'aleesia ma'l sünain anain, süka sükaalijeenain waneepia na wayuukanairua sulu'u tü outkajaaleekat.

⁶Tawalayuwaa, müleka tantataarüle joolu'u jünainmün sünain ta'waajüin chi Maleiwakai süka pütchi me'raajuukat sütümä wayuu, Ʉkaseerü saapaka jümüin? Wanaa sümaa chapü'ün taya ja'aka sünain ekirajaa, takaalijüin jia süpüla jiyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, sükajee taapirüin jia nütüma chi Maleiwakai, je sükajee taküjin jümiin tü nii'yatakat paala tamüin. ⁷Soto jaa'in sukuappa wane maasü. Mayaasüje nnojolüin waneein kasa kato'u shia, wacheküin watüjaweein saa'u tü shii'irajakat achiki. Müleka nnojorule ja'yashin sulu'u tü shii'irainkat, nnojoleerü watüjaain aa'u tü jayeechikat. ⁸Akaajaa sukuappa wane jontoroyoi. Müleka nnojorule ja'yashin sulu'u shii'irain, nnojoleerü sütüjaain aa'u tü surulaatkallüirua tü aluwataanakat anain naya. ⁹Aka'aya jiakana sünain ekirajaa na juwalayukana sünain tü nanoulakat, müleka nnojorule ja'yashin sulu'u jünüiki, nnojoleerü kasain saapiün tü pütchikat namün süka nnojolüin ne'raajüin shia.

¹⁰Soto jaa'in sünain naata'awain sünüiki wayuu sainküin mmakat süpüshua suulia wanüiki. Müleka kache'ere waya sünüiki wane wayuu, watüjaajeerü aa'u tü saashajaakat achiki. ¹¹Otta müleka mache'ere waya nanüiki, meena aka waya

saa'in wayuu naatajatü namüin. Aka'aya mache'ere naya wanüiki, meena aka naya saa'in wayuu naatajatü wamüin. ¹²Saa'u kee'ireein jaa'in aapünaa amüin atüjaan nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, anakaja müleka shiale jücheküin tü jükaalijiaainjatkat na juwalayukana sünain anoujaan.

¹³Chi a'waajakai süka tü pütchi me'raajuukat sütümä wayuu, anashi müleka nüchuntüle aapünaa amüin atüjaan süpüla niyaawatüin saa'u tü pütchikat süpüla nüküjain shia namün na nuwalayukana sulu'u tü outkajaaleekat. ¹⁴Müleka jaashajaale nümaa chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütümä wayuu, nnojoleerü jiyaawatüin aa'u mayaastiye jüle'eru'ujeejatuin shia. ¹⁵Je sükajee tia, Ʉkasa anaka süpüla jaa'inruiin? Müleka jaashajaale nümaa chi Maleiwakai sünain jii'irajüin nümuin süka tü pütchi jüle'eru'upünaajatkat, acheküsü jüllüjin jaa'in shia süpüla jiyaawatüin saa'u süpüla jüküjain shia namün na juwalayukana.

¹⁶Müleka jaapüle analu'ut nümuin chi Maleiwakai süka tü pütchikat, Ʉjameechi chi juwala nnojoikai ayaawatüin saa'u jünüiki? Nnojoleechi "Amén, shiimüin tia", müin nia, süka nnojolüin ni'raajüin shia. ¹⁷Anasü sulu'u jaapüin analu'ut nümuin chi Maleiwakai süka tia pütchikat. Shia mojuka alu'u nnojoliin jükaalijain na juwalayukana süka.

¹⁸Taapüin analu'ut nümuin chi Maleiwakai süka ta'waajüin nia wainmatua juulia süka tü pütchi me'raajuukat sütümä wayuu.

¹⁹Otta sulu'u tü outkajaaleekat, ta'waajüin nia waneepia süka

pütchi ja'yakat, süka tacheküin süpüleerua nayaawatüin saa'u na tawalayuukana tü tekirajakat anain. Mayaasüje palitchoin tü pütchi ja'yakat, anasü saa'in tamüin suulia wainma pütchi eekai me'raajuuin sütümä wayuu.²⁰ Tawalayuwaa, anakaja müle aka jia wane jo'u sünain jükatannüin suulia kaainjalaa. Otta sünain tü jülijakat jaal'in sulu'u tü outkajaaleekat, juu'ulaa suulia jo'uweein jaa'in. Shia anakaja alu'u jülaüle'erüle jaa'in.

²¹ Soto jaa'in tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajuushikat paala sümäiwa:

"Na wayuu achiajaajeenakanata tüma na tapüshikana, naatajateerü nanüiki.

Ja'itaka'a tachiaain naya nakajee, nnojoleena oonoooin sümaa tanüiki".

²² Nii'iyatiün chi Maleiwakai sünain jashichin namüin na watuushikana süka nüchiajaain naya sükajee wayuu naatakät anüiki. Otta maa'ulu yaa, ekirajünüshii waya nünain chi Maleiwakai sükajee aapinnaa süka nünüiki.

²³ ¿Jameena müleka jutkatüle jia sulu'u tü outkajaaleekat sünain ju'waajüin chi Maleiwakai jüpüshua süka tü pütchi me'raajuukat sütümä wayuu? Na jeketkana antün ja'akamüin, eekai anoujashin otta eekai manoujain, "maa'insalii naya", meena naya süka nnojoliin nayaawatüin saa'u tü jaashajaakat achiki.²⁴⁻²⁵ Otta müleka shiale naapajüin jünüiki jüpüshua sünain aapiraa nütümä chi Maleiwakai, nayaawateerü aa'u sünain kaainjaraliin naya je sünain kasalajaneerüin namüin tü naainjalakat sünainjee tü jükijakat

achiki namüin. Nayaawateechi aa'u chi Maleiwakai sünain nütüjaain saa'u süpüshua tü jülijapü'ükat naa'in, je sünain shiimüin sünain eein nia ja'aka. Je nasapainyo'ukeena naya sünain na'waajüin chi Maleiwakai wanaa jümaa.

Anakaja lotüle sukuappa süpüshua tü aa'innakat

sulu'u tü outkajaaleekat.

²⁶ Tawalayuwaa, jülijä jumaala jaal'in tü tashajüitpakanat jümüin süpüla katsüinjatüin naa'in na juwalayuukana sünain tü nanoulakat sütümä süpüshua tü jaa'irrakat wanaa sümaa jutkatüin. Eeshii ja'aka sulu'u tü outkajaaleekat eekai nee'irajüin jayeechi, eekai nekrajüin jia, eekai naküjüin süchiki tü niil'iyatakät chi Maleiwakai, eekai na'waajüin süka tü pütchi me'raajuukat sütümä wayuu, oo'ulaka eekai niyaawatüin saa'u tia pütchikat süpüla nüküjain shia sümüin tü nuwalayuukalüirua.²⁷ Müleka eere eekai na'waajeein chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütümä wayuu, anashii müleka na'waajüle maa aka piama oo'ulaka apüniin shiale, shia ne'e, sünain pachukuatuün naya. Otta eeweeshi wane ja'aka eekai niyaawatüin saa'u tia pütchikat süpüla nüküjain shia sümüin tü nuwalayuukalüirua.²⁸ Akaajasa müleka nnojoire wane eekai niyaawatüin saa'u süpüla nüküjain shia sümüin tü juwalayuukalüirua, anakaja ko'utüle naya sulu'u tü outkajaaleekat sümäa na'waajüin chi Maleiwakai sulu'u naal'in ne'e.

²⁹ Je na juwalayuu atüjakana süpüla saapiee wayuu nünüiki chi

Maleiwakai, wanaa sümaa jutkatüin jia sulu'u tü outkajaaleekat, anashii müleka nekirajüle maa aka piama oo'ulaka apünüin shiale. Je na wayuu aapakana nanüiki, anashii müleka jülijale ma'i naal'in shia natüjaaiwa saa'u müleka shiimünre nünükin chi Maleiwakai shia.

³⁰⁻³¹ Je wanaa sümaa nikirajün wane juwala, müleka ni'iliyatüle chi Maleiwakai wane kasa nümuin wane awalaa ja'aka, anashi müleka nuu'ulaale chi wane nüpüleerua süpüla nekirajünjanain wane'ewaire nakua. Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jikirajiraain jüpüshua süpüla katsüinjatüin jaal'in sünain anouja. ³² Jiakana atüjakana süpüleerua saapiee wayuu nünüiki chi Maleiwakai, anakaja müleka jülijale jaa'in tü jikirajakat anain. Süka jamüin, jülijasü ma'i naa'in na juwalayukana süchiki tü jikirajakat anain naya süpüla natüjaain saa'u müleka shiimünre nünükin chi Maleiwakai shia.

³³ Jiakana aapajakana nanüiki, müleka jüsakireere soo'opünaa tü ekirajünakat anain jia, anashii jüsakirüle sünain nnojolin jü'ülüjaan. Nnojotsü nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua wa'lülüjaajiraainjanain, shia nüchekaka loteein wakuaippa sünain jutkataa. Tüü, shia taluwataaka anain na anoujashiikana sulu'upünaa tü outkajaaleekat süpüshua. ³⁴⁻³⁵ Je wane awalaa jierü, müleka süsakireere soo'opünaa tü ekirajünakat anain, anasü süsakirüle chi su'wayuusekai süchikijee nepialu'umüin. Shia anaka alu'u müleka sotüle saa'in tü nüshajakat Moisés soo'opünaa jüüjüünjatüin wane jierü nümuin chi su'wayuusekai.

³⁶Eeshii ja'aka cha'aya Corinto eekai nayain namüiwa ne'e saa'in namüin sünain atüjawaa saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai. Nnojotsü shiimün tia. ³⁷Saa'u atüjin jia jaajüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla aapiraa wayuu nütüma, jütiijaajeerü saa'u tü tashajakat jümuin sünain shia tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai.

³⁸Müleka jiyouktüle tanüiki, nnojoluja shiimün sünain atüjin jia nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

³⁹Tawalayuwaa, tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja müleka shiale kee'ireein jaa'in atüjaä süpüla aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai. Je müleka eere wane ja'aka eekai na'waajeein chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, nnojo juu'ule'erüin naya suulia. ⁴⁰Anakaja müleka lotüle sukuappa süpüshua tü jaa'inrakat sulu'u tü outkajaaleekat sümaa nnojoliin jü'ülüjaajiraain, süpüla talatüin naa'in chi Maleiwakai.

Wanaa sümaa nüso'iraain aa'in Cristo

15 ¹⁻²Tawalayuwaa, anakaja joolu'u toso'irüle jaa'in sünain nüchiki Cristo, chi O'tte'erükai, tü taküjapü'ükät paala jümuin, tü jaapaakat süpüla ju'tte'ennüinjanain sütüma. Jüchchereeriü jaa'in sünain anouja müleka ji'itaale jaa'in sünain anoujaa waneepia tü shiimünkat taküjapü'ükät jümuin. Akaajasa müleka jiyouktüle shia, nnojoleerü kasain saapüin jümuin.

³Tü ee'iyatünakat tamüin, tekirajün jia sünain. Alana'aleesia ma'i shia sümaa anain, je anasü süpüla aapaanuin sütüma wayuu

süpüşhua. Müsü nüchiki Cristo taküjapü'ükät jümün: Ouktüshi nia saal'u waainjala.⁴ Ojoitünüshi nia sütüma wayuu, je sükajee so'u apüniin ka'i, süso'iraakalaka naa'in nütüma chi Maleiwakai. Shia tü ashajünakat paala nüchiki Cristo sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa.

⁵ Je sükajee nüso'iraain aa'in, nii'iyataakalaka nümuin Pedro, oo'ulaka mapa, namüin na waneeirua Aluwataaushikana.

⁶ Shiasa sükajee tia, nii'iyataakalaka namüin maa aka 500 wawalayuu wanaa sümaa jutkatüin naya. Anaayılia wainma no'utku katüin o'u maa'lul yaa, otta eeshii eekai ouktünain.⁷ Je sükajee tia, nii'iyataakalaka nümuin Santiago oo'ulaka mapa namüin na Aluwataaushikana napüshua'aya.⁸ Je mapa kakalia nachikjee nayakana, ee'iyataashi Cristo tamülinya, mayashije nnojolin nümaajachin taya paala maa aka nakuaiippa nayakana.

⁹ Otta müsia joolu'u, mayashije aneekuushin taya nütüma Cristo süpüla tayainjachin wane Aluwataaushikai maa aka nayakana, nnojotsü sükajeejatüin aa'inraa kasa anasü. Saa'in tamüin, nnojotsü wanaain sümaa kojutüin taya sütüma wayuu maa aka nayakana, saal'u te'rapü'üin wayumüin namüin na anoujashiihana nünain chi Maleiwakai sulu'upünaa tü outkajaaleekat sainküin mmakat süpüşhua. Müliashii naya tatüma sümaa to'utirüin naa'in.¹⁰ ¿Kasa aneekünaka anainjee taya? Aneekünushi taya nütüma chi Maleiwakai süka anamiain ne'e nia tamüin. Je süka nii'iyatüin na'anasia

tamüin, emetutsü ma'i ta'yataain nümuin noulialee napüshua na Aluwataaushikana. Tountüin ta'yataain nümuin, süka nükaalijain taya waneepia.¹¹ Tü nüchikikat chi O'tte'erüikai taküjapü'ükät jümün, shia'a ne'e tü nüchiki jaappaaitpkat süpüla ju'tte'ennüinjanain sütüma. Shia tü naküjakat na waneeirua Aluwataaushikana.

Tü oso'irawaakat aa'in sükajee ouktaa

¹² Wekirajüin wayuu süpüşhua sünain süso'iraain naa'in Cristo sükajee ouktaa. Je sükajee tia, nnojo jaappaain sünüiki wayuu "matüjüinsat oso'irawaa saa'in wayuu" makat.¹³ Müleka matüjüinreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije oso'iraain aa'in Cristo.¹⁴ Je müleka nnojoruleje nuso'iraain aa'in Cristo, nnojotsüja'a kasain saapüinjatüin jümün tü nüchiki waküjakat jümün. Akaajaa ne'e sukuaiippa tü jünoulakalüya.¹⁵ Müleka matüjüinreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije nüso'ire'erüin aa'in Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa, je alawaaje ne'e tü waküjakat jümün nüchiki chi Maleiwakai sünain nüso'ire'erüin naa'in chi Nüchonkai.¹⁶ Müleka shiimüinreje sünain matüjüin oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije oso'iraain aa'in Cristo.¹⁷ Je müleka nnojoruleje nuso'iraain aa'in Cristo, nnojotsüja'a kasain saapüin jümün tü jünoulakat, je nnojotsüja'a ala'ajaanüin jaainjala juulia,¹⁸ otta na juwalayuu anoujakana nünain Cristo eekai ouktünin, amüloishijja'a naya.¹⁹ Müleka nnojoruleje shiimüin sünain süso'iraainjatüin waal'in sükajee ouktaa, nnojoluja'a mata

kasain anain apüla wanoujain nünain Cristo.

²⁰ Je joolu'u tamüshii paala jia süka süpüshua taa'in: Shiimüin ma'i sünain nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa. Je sükajee süso'iraain naa'in, watüja a'a'ut sünain süso'iraainjateerün waa'in wayakanaya süchikijee ouktaa.
²¹⁻²² Soto jaa'in nüchiki Adán paala sümaiwa. Ouktüshi nia saalijee naainjala. Maleeirüma'aka ouktüün wayuu süpüshua saa'u saainjala maa aka naa'in. Otta nünainjee Cristo, suuntüin joolu'u wayuu katüin so'u. Oso'iraajeerü waa'in waya anoujashiikana wapüshua süka wanaawajiraain waa'in nümaa.
²³ Oso'iraasü naa'in Cristo palajana. Je oso'iraajeerü waa'in wayakanaya süka nüpuşin waya. Je sükajee süso'iraain naa'in palajana, watüja a'a'ut sünain süso'iraainjateerün waa'in so'uweena tü ka'i niitaainjateetkat o'u nüchikua.

²⁴⁻²⁶ Süchikijee nüle'ejüin Cristo, aluwataajeechi nia süpüla nükanajuünjanain na nü'ünükana. Ja'itaina pülashin na süläülakana yoluja, akanajuweena napüshua nütüma. Je süchikijee nükanajüin na nü'ünükana napüshua, oo'ulaa meeria tü ouktaakat nütüma. Je wayakana anoujashiikana, sünainjee wayain nüpuşin Cristo, o'ueena waya nütüma nüma'anamüin chi Washikai Maleiwa chaa iipünaamüin eere nuluwataain. Aja'lajaa meeria tü kasa we'rakat yaa mmolu'u je tü chakat cha'aya iipünaa sirumatu'u so'uweena tia ka'ikat. ²⁷ Ashajünüsü paala süchiki tüü: "Akanajuweerü tü kasakat süpüshua'aya süpüla jüüjüünjatüin shia nümuin Cristo". Mayaasije "kasa süpüshua" sümüin

tü pütcikat, nnojotsü aashajaain nüchiki chi Maleiwakai sünain jüüjüünjachin nümuin Cristo. Saa'u pülashin chi Maleiwakai, niaakanajitka Cristo tü kasakat süpüshua. ²⁸ Je jüüjüüpa kasakat süpüshua nümuin Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, jüüjüüjeechi nia nümuin chi Nüshikai. Nieechikalaka Maleiwa laülaain saa'u kasakat süpüshua'ale.

²⁹ Soto jaa'in sukuaiippa tü wayuu manoujainsatkallüirua o'oojakana namüin na eekai ouktüün. Müleka matüüjinreje oso'irawaa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojotsüje naa'inriüin shia. ³⁰⁻³¹ Je müshia tayakai, mayaainje takaalijüniin nütüma chi Wasenyonsekai Jesucristo süpüla ta'yataainjachin ja'aka, te'rüin müliaa sünainjee. Müleka matüüjinreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije tayaachecherün taa'in su'unnaa tia ³² oo'ulaka su'utpünaa tü ne'ralakat wayumüin tamüin na wayuu jashichikana tamüin yaaya Éfeso.

"Anashii wemi'ijaale ne'e,
 süka sülü'ülüin wakalia süpüla ouktaa",

müshije ne'e taya jümuin. ³³ Nnojo jaapaain pütcii eekai müin aka tüü. ³⁴ Anakaja müleka japüire jia saa'u tü kasa mojusü jaa'inrakat, süka eeyüliinya wayuu eekai manoujain nünain chi Maleiwakai ja'aka. Juu'ulaa jumaala suulia kaainjalaa je suulia jüüjüün jia namüin na ekirajüliikana sünain alawaa süchiki tü oso'irawaakat aa'in sütüma wayuu.

Wakuaiippa waso'iraapeena aa'in

³⁵ Joolu'u, naya tasouktajanaka e'ipajee na asakitkana sünain

jamüinjatüün nukuaippa chi
Maleiwakai sünain nüso'ire'erüün
saal'in wayuu, je sünain jamüinjatüün
sukuaippa wane wayuu süchikijee
süso'iraain saa'in.³⁶ Na'alainyaakai
saal'in tamüün türa asakiraakat.
Soto jaa'in sukuaiippa wane wäyee
süchikijee sojoitüün mmaapü.
Müleka nnojorule süpottüün tü
sütakat, nnojoleerü osotüün shia.
³⁷ Tü ojoitünakat yaa mmaapü,
nnojotsü shiaiñ tü pünajütkat, shia
tü wäyeekat ne'e, maa aka maikki
je pitshuushi.³⁸ Chi Maleiwakai,
ni'itaain tü pünajütkat sünain
naata'awain sukuaiippa nütüma.
³⁹ Akaajaa waya wayuukana,
naatajatü wakuaiippa suulia mürit,
suulia wuchii oo'ulaka suulia
jime. Naata'awai sukuaiippa kasa
süpüshua.⁴⁰ Akaajaa tü kasa anakat
ma'i we'rüün chaa iipünaa, naata
sukuaippa suulia tü we'rakat anain
ma'i yaa mmalu'u.⁴¹ Naatajatü
nukuaippa chi ka'ikai suulia
nukuaippa chi kashikai. Akaajaa tü
jolotsüküllirua, eesü eekai miyo'uin
no'u sünain chuwtüün, je eesü eekai
jo'uchoin no'u.

⁴²⁻⁴³ Aka'aya wayakana, pejepa
waya süpüla ouktaa, matsüinsat
waa'l'in. Otta wojoitünapa süchikijee
ouktaa, aja'lajaasü tü we'irukukat
yala, je mojutsat sütüma wayuu süka
saja'lajaaitpain. Otta so'uweena
tü ka'süso'iraainjatkat o'u saa'in
wayuu, ee'iranajaweerü wakuaiippa
süpüla nnojolüin saja'lajaain.
Katsüinjeerü waa'l'in. Je kojuteena
waneepia waya süpüla ka'ikat
süpüshua nütüma chi Maleiwakai.
⁴⁴ Tü sükuaippakat wayuu yaa
mmalu'u, naata suulia akuaippaa
cha'aya iipünaa nüma'ana chi
Maleiwakai. Ke'irukushii waya

kataiwa'aya wo'u yaa mmalu'u,
otta süchikijee süso'iraainjatüün
waa'l'in, ee'iranajaweerü wakuaiippa
süpüla katüinjatüün wo'u nümaa chi
Maleiwakai waneepia.

⁴⁵ Je Adán, aapünüsü kataa o'u
nümüin, maa aka sümakat tü
ashahuushikat: "Akumajünüshi Adán,
chi palajachikai wayuu, sünain
saapünün kataa o'u nümüin".
Otta Cristo, nia aapaka kataa o'u
sümüin wayuu.⁴⁶⁻⁴⁷ Chi eweetakai
palajana, nia Adán. Müshi aka
saal'in wayuu süpüshua yaa mmalu'u
sünain naapünün amüin kataa
o'u. Je chi eweetakai chiirua, nia
Cristo. Nüma'anajeejachi nia chi
Maleiwakai je antüshi süpüla
naapüinjachin kataa o'u sümüin
wayuu.⁴⁸⁻⁴⁹ Kataiwa'aya wo'u,
müshii aka waya naa'in Adán sünain
wayuuin waya. Je süso'iraapeena
waa'l'in, meena aka waya naa'in
Cristo, süka shii'iranajaajejerüün
wakuaiippa süpüla ayateenain waya
nümaa cha'aya iipünaa.

⁵⁰ Tawalayuwa, tamüshii paala
jia jüchikua: Sünain wayuuin
waya, aja'lajaajeerü tü we'irukukat
ouktapa waya. Je müleka nnojorule
shii'iranajaaein wakuaiippa,
nnojoleena waya ayatüün nümaa
chi Maleiwakai waneepia chaa
eere nuluwataaain.⁵¹⁻⁵² Taküjeerü
achiki joolu'u jümuin tü nnojotkat
atüjaanii aa'u paala: Eejeena
eekai kateenain no'u wanaa
sümaa nüle'ejüin Cristo. Je waya
anoujashiikana eekai kateenain wo'u
nüpiila, namaa na eekai ouktüün
paala, ee'iranajaweerü wakuaiippa
waapapa shi'ira wane jontoroyoi
chajee iipünaajee. Oso'iraajeerü
naa'in na eekai ouktüün sümaa
shii'iranajaweerüün nukuaippa. Je

wayakana katakana o'u, ee'iranajaa meeria wakuaiippa wanaa namaa, süpüla nnojoliinjanain aja'lajaain wakuaiippa súchikijee tia.⁵³ Müina nnojoliin ouktüin waya piantua, süka taasheerüin tü wakuaiippakat suulia aja'lajawaa.⁵⁴ Je so'u tü ka'lí taasheetkat o'u wakuaiippa suulia aja'lajawaa, watüjaajeerü aa'u sünain nnojoleenain ouktüin waya piantua. Je so'u tia ka'ikat, ekeraajeerü tü nüntüiki Maleiwa makat: "Nnojo mmolüin jia seema tü ouktaakat, süka takanajütpain shia". Je wane'e:⁵⁵ "Nnojoliinapa jool'u waya mmoltüin seema tü ouktaakat, süka nükanajütpain shia chi Maleiwakai".⁵⁶ Mmotshii waya paalainka seema tü ouktaakat, süka kaainjaralin waya wapüshua, je süka ouktajachin chi eekai kaainjaralin saashin tü nünükikat chi Maleiwakai nüshajakat Moisés paala.⁵⁷ Otta sünainjee süpüshua tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo, nükanajütpain tü ouktaakat chi Maleiwakai wapüleerua. Joo'uya waapaiwa miyo'ushaata analu'ut nüümüin saa'u tü naa'inrakat.

⁵⁸Tawalayuwaa, jia aikana tapüla, süka nükanajütpain chi Maleiwakai tü ouktaakat, anakaja jüchererüle jaal'in sünain anouja, süpüla ji'yataainjanain nüümüin chi Senyotkai waneepia süka süpüshua jaal'in. Soto jaal'in sünain nnojoleerüin sümalajaain tü anasükat jaal'inrakat nüümüin.

Tü amüliajiajatkat na anoujashiikana

16 ¹Soo'opünaa tü jüsakitkat anain taya sünain tü neerü akotchajünajatkat namüin na wawalayuu müliakana cha'aya

Judea, anasü müile aka jütüma maa aka tü tamakat paala namüin na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua cha'aya Galacia.² Riminko'ulu'uwai, anakaja jükatarüle süpüshi tü jüntakat anain süpüla sünaajünüinjatüin napüla na juwalayuu müliashiikana. Müleka eere kasa jüma'ana, anakaja jüsüläjüle süpüshi. Jükotchajeerü shia nama'anajee napüshua sulu'u tü outkajaaleekat süpülapünaa tantüin suulia jükotchajüin ne'e shia tantapa.³ Je tantapa cha'aya ja'akamüin, taapeerü wane karaloukta namüin na jüneekakana süpüla e'ikajawaa tü jüsüläinkat chamüin Jerusalénmüin, süpüla natüjaaniin aa'u sünain ajünlalaan naya jütüma.⁴ Je müleka anala to'unüinjachin wanaa sümaa no'unüin, anashii tamaainjanain naya.

Tü nüchuntakat Pablo namüin

⁵Je to'unapeena jünainmüin, chapünaainjachi taya Macedoniapiünaa, je súchikijee, o'unaa meechia taya jünainmüin.⁶Eeweесü takalia cha'aya jümaa. Ta'atapeerü cha'aya jümaa shijimalaain suulia shi'itüin tü juyakat. Acheküshii jükalijahin taya sünain tü che'ojaweetkat tamüin to'unapa chajee jüma'anajee.⁷Müleka to'unüleje jünainmüin jool'u maa'ulu yaa süpülapünaa to'unüin Macedoniamüin, motso'ojeerü ne'e tama'a jümaa. Nnojotsü tacheküin sulu'u mayaa. Kakalieeshi taya jümaa müleka nücheküle chi Maleiwakai tapüleerua.⁸⁻⁹Otta müşia tayakai jool'u, makateechi taya yaa sulu'u tü pueulokat Éfeso, süka wainmain a'yatawaa tapüleerua sünain aküjaan

nüchiki chi O'tte'erükai, mayaasüje wainmain eekai shiyouktün tanüki. Keraajeechi taya saa'ín tamüin süpüla o'unaa sülüütüpä sükalia tü mi'iraakat kanüliakat "Pentecostés"

¹⁰Je nüntapeena Timoteo jünainmüin, anakaja müleka kamaneere jia nümuin, süka ni'yataain nümuin chi Senyotkai maa aka taa'ín tayakai. ¹¹Nnojo ji'iyein jia nuulia. Shia anaka alu'u müleka jükaalijüle nia süpüla nüle'ejüin nüchikua tanainmüin, je süpüla anain naa'in jümaa. Ta'atapajüin nia namaa na wawalayuu o'unakana paala nümaa jünainmüin.

¹²Otta müshia chi wawalakai Apolos jüsakirakai anain, nnojoishi o'uneein nia so'u ka'ikat tia. Teme'ejüinyaaje'e paala naa'in shii'iree nu'uneein jünainmüin namaa na wawalayuukana. O'unajachi nia naajüin so'u wane ka'i nüchekakat o'u nu'uneein.

¹³Otta jiakana jüpuhsua, anakaja jülijüle jaalín tü ka'i niitaainjatkat o'u chi Senyotkai sünain jüchererüin jaalín in sünain anouja tü shiimüinkat ekirajünakat anain jia. Nnojo mmolüin jia seema eekai shiyouktün jünüiki, katsüin ma'i jaalín. ¹⁴Je sünain süpuhsua tü kasa jaalínrakat, anasü aire jüpüla tü wayuukoliirua süpuhsua.

¹⁵⁻¹⁶Maa aka jüttüjaain naa'u chi juwalakai Estéfanos sümaa tü nüpuhsikalüirua sünain nayain palajanain sünain anouja nünain Cristo ja'aka jiakana chakana Acaya, je sünain nakaalijain jia anoujashikana süka süpuhsua naa'in, anakaja jüüjüüle jia nümuin

je namüin na eekai müinya aka naa'in sünain na'yataain nümuin chi Senyotkai. ¹⁷⁻¹⁸Talatüsü taa'ín nantapaatapa tanainmüin Estéfanos, Fortunato je Acaico, na jüjütakana süpüla nakaalijain taya. Anashii kojutule naya jütuuma je wayuu eekai müin aka naya, süka katsüin taa'ín sütuuma tü naa'inrakat, maa aka paala jiakana natüma cha'aya.

Nüpütaaya Pablo

¹⁹Nasakuin jia na anoujashii outkajaakana yaa sulu'u tü mmakat Asia, oo'ulaka Aquila sümaa Priscila tü nu'wayuusekat, oo'ulaka na wawalayuu koutkajaalekana namaa sulu'u nepia sünain a'waajaa chi Maleiwakai. Aishii ma'i jia napüla. ²⁰Nasakuin jia na wawalayuukana napüshua'aya yaaya sulu'u tü pueulokat Éfeso. Anakaja jüsakiraale jüpuhsua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anouja nünain Cristo.

²¹Pütcikat tüü tasakakat aka jia, tashajala nüka tajapü, nnojotsü nüshjalain chi ashajüikai tamüin.

²²Soto jaalín in wane kasa. Chi eekai maalin chi Senyotkai nüpuhsua, tachuntüin nümuin Maleiwa süpüla kasalajanainjatüin nümuin nütuuma. Otta wayakana, anashii wamüle wanepia, "Senyotkalee, kasataalejese püle'ejüin maalü".

²³Achunteechi joolu'u taya jaalín nümuin chi Wasenyonsekai Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia jümuin.

²⁴Aishii jia tapüla, saa'u wayajiraainapain sünain tü wanoulakat nünain Cristo Jesús. Amén, shiimüin tia.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

CORINTO

1 ¹Taya, Pablo, Aluwataaushika nütüma Cristo Jesús. Chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla nuluwatawaa, süka nüchekiin taya süpüleerua. Otta joolu'u, tayakai nümaa chi wawalakai Timoteo, wasaküin jia anoujashiikana nünain Maleiwa chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Corinto otta napüshua na wawalayuukana nüchoinkana Maleiwa sulu'u tü mmakat Acaya. ²Achuntüshii waya jaa'u nüümüin chi Washikai Maleiwa je nüümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümuin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümuin.

Kaalinyüü nüpüla Maleiwa su'unnaa tü müliaakat

³Anashii wa'waajüle chi Maleiwakai, Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo. Nia Washika'aya, amiuliajaka waya. Nia Wamaleiwaseka'aya, akaalijaka waya. ⁴Je müleka müliale waya, akaalijüneena waya nütüma süpüla wakaalijainjatüin wayuu eekai müliaain. Katsünjeerü waa'in süpüla akaalijaa wayuu, süka wakaalijünün palajana nütüma

chi Maleiwakai. ⁵Shiimüin sünain müliaain waya sünainjee waküjain nüchiki Cristo, maa aka naa'in niakai müliaapü'iin paalainka. Otta su'unnaa müliaain waya, akaalijünüshii waneepia nütüma chi Maleiwakai süka nümaain waya Cristo. ⁶Akaweenia jiakana müliaakana wanaa wamaa, akaalijüneena jia sünain anoujaa süpüla jüchecherüinjatüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, maa aka wayakana sünain wakaalijünün su'unnaa müliaa. ⁷Ja'itaina jia müliaain maa aka waa'in, watüjaa aa'ulu sümaa nnojoleenain juu'ulaain suulia anoujaa, süka jükaalijünün nütüma chi Maleiwakai wanaa wamaa.

⁸Tawalayuwaa, taküja achiküt paala jümuin wane müliaa miyo'u ma'i te'rakat cha'aya sulu'u tü mmakat Asia sünainjee ta'yataain nüümüin chi Senyotkai. Isasü tachiki tachecherüin taa'in su'utpünaa. Ouktajachiya taya taajüin. ⁹Shiimüin saa'in tamüin sünain to'utiinnüinjachin aa'in sükajee kapüleein tamüin ojuitaa suulia tü müliaakat tamüiwa. Oo'ulaka müliaakat tüü, shikirajünin taya

sünain nnojolinjachin teirakaajiraain o'unaa Judeamüin. Talateerü jaa'in tamüin tamüiwa, niajinjachi Maleiwa, süka jil'rüinjachin taya tachikua. chi oso'ire'etkai saal'in wayuu.

¹⁰Nu'tte'erüin taya suulia ouktaa sa'akapünaa tü müliaakat. Je müleka müliale taya tachikua, ayateechi taya nu'tte'erüin. Tatüja aal'uchi nia sünain naa'linmajeechin taya waneepia suulia ouktaa. ¹¹Müinka jüchuntüle nümuin taa'u, wainmeerü wayuu tü aapakat analu'ut nümuin chi Maleiwakai sünainjee tü anasü naa'inreetkat tamüin shi'ipajee tü sückuntakat wayuu wainma.

Alatüsü nükalia Pablo süpüla antaa

¹²Anasü saa'in tamüin ta'waataain nu'upala chi Maleiwakai sulu'u taa'linrüin waneepia tü anasükät jümüin je sümüin wayuu süpüshua. Sükajee nnojolüin piamain takuaippa, lotüsü ma'i tanüiki jümüin waneepia. Nnojoishi taya aashajaain pütchi tale'eru'ujeejatü maa aka nekirajia na manoujainsaliikana. Je tüü, nnojotsü takajatiin, nükajatü Maleiwa saa'u anamiain ma'i nia. ¹³⁻¹⁴Ja'yasü ma'i süpüshua tü tashajapü'ükat achiki jümüin süpüla jaashaje'erüinjatüin shia sümaa jiyaawatüin saa'u. Ja'itairü nnojolüin jiyaawatüin aa'u paalainka süpüshua tü tacheekat jüpüleerua, kasataalejese jiyaawatüin saa'u maa'ulu yaa, süpüla talateerüin jaa'in tamaa, maa aka tayakai sünain talateerüin taa'in jümaa, so'u tü ka'i nüle'ejeetkat o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo.

¹⁵⁻¹⁶Saa'u jüüjüüpü'ün jia sümüin tanüiki, jülüjasü taa'in paala tanatpünaaweein jia to'unajachipa Macedoniamüin. Oo'ulaka jükaalijüinjacheechi taya talenapa tachikua chajee süpüla

o'unaa Judeamüin. Talateerü jaa'in tamüin tamüiwa, süka jil'rüinjachin taya tachikua. ¹⁷Otta joolu'u, süka nnojolin tale'ejüin paala jünainmüin chajee Macedoniajee, "Jo'uwee aal'inchi" müşihija eera jia tamüin saa'u "Ale'ejeechi taya" tamüin sünain male'ejüin taya. Müshija aka taya saa'in wayuu piamatäkai akuaippa jaajüin, eekai nnojolüin lotüin sünüiki jümüin jaajüin.

¹⁸⁻¹⁹Tayakai Pablo nümaa Silas je Timoteo, shiimüin sünain lotüin wanüiki jümüin, süka lotüin nünuiki chi Maleiwakai wa'yataakai amüin. Otta Jesucristo chi Nüchonkai

Maleiwa wekirajakai achiki jümüin, matüjainsai nia aküjaal alawaa. Pansaasü nünuiki jümüin waneepia. ²⁰Je sükajee naa'linrüin Jesucristo süpüshua tü nüküjakat achiki chi Maleiwakai paala, "Amén, anasü ma'i" müşhii waya sünain wa'waajüin chi Maleiwakai saa'u pansaain nünuiki wamüin. ²¹⁻²²Nia chi akaalijaka wayakana wapüshua sünain wachecherüin waal'in sünain anoujaa nünain Jesucristo. Nia chi aneekaka waya süpüla naapüin chi Naa'inkai wamüin, süpüla süttüjaainjanain wayuu waa'u sünain wayain nüchooin Maleiwa. Je süka eein chi Naa'inkai sulu'u waa'in, watüjaa aa'uchi nia sünain naa'inrüinjatüin waka süpüshua tü nüküjakat achiki paala.

²³Müleka alawaale tanüiki, süsaleechi taya nütuuma chi Maleiwakai. Nütüjaa aa'uchi sünain jamüin male'ejüinka'a taya chajee Macedoniajee jünainmüin maa aka tamüin paala jümüin, suulajana tachiaja'alaain jia. ²⁴¿Taluwataajeena jia pejewa sünain anouja? Nnojo.

Alu'ujasa takaalijjeena jia
süpüla talatünjatüin jaa'in. Tü
achecherajatkat jaa'in, nnojoleerü
shia in tü taa'inrakat, shia jünoula
nünain Cristo.

2 ¹Müsü taa'in sükchikjee
to'unüin Corintojee: "Anakaja
müleka nnojorule tale'ejiuin
nanainmüin joolu'u suulia mojujaain
naa'in nachikua tatüma maa aka
paala wanaa sümää chejeema'ain
taya". ²Müleka mojuleje jaa'in
tatüma, iseerü jüchiki talatünin taa'in
jütüma. ³Tashajüin tia karalouktakat
jümüin shii'ree sünouktaweein
jukuaippa, suulia mojujain taa'in
jütüma so'uweena tü ka'i tanteetkat
o'u tachikua jünainmüin. Müleka
talatüle taa'in, talateerü jaa'in
wanaa tamaa. Je na talatakana
atüma taa'in, jia jiakana. ⁴Tashajüin
shia jümüin sümää ta'lwiira süka
mojuin ma'i taa'in jaalii. Nnojotsü
tashajüin süpüla mojuinjatüin jaa'in.
Süpülatü jütüjaainjatüin saa'u
sünain alin ma'i jia tapüla.

Tü motookat aa'in naainjala wane wayuu

⁵Taküjinjatü joolu'u jümüin tü
anakat süpüla jaa'inruijn jatüin nüka
chi wayuu e'rakai wayumüin tamüin
wanaa sümää chejeein taya ja'akajee.
Mojusü taa'in sütüma tü naa'inrakat,
je mojusü jaa'in jiakanaya. Otta
tü naa'inrakat, nnojotsü alanaain
ma'i sünain mojuin. ⁶Sütümajee
nüchiaanüin jütüma wainma
jiakana anoujashiikana, eesü süpüla
niyaawatüt pain saa'u sünain mojuin
tü naa'inrakat. ⁷Otta müsia joolu',
anakaja motüle jaa'in naainjala
nuulia sümää kamaneenjanain jia
nümüin, suulia nuu'ulaajüin suulia
anoujaas sütümajee mojuin naa'in.

⁸Teme'eja aa'inchii jia joolu'u süpüla
jiil'iyatiuinjatüin sükchikua nümüin
sünain alin ma'i nia jüpüla. ⁹Je tia
tashajakat paala jümüin, tashajüin
süpüla tatüjaainjanain jaa'u müleka
joonole sümää tanüiki waneepia.

¹⁰Müleka motüle jaa'in tü kasa
mojusü naa'inrakat chi wayuukai,
moteerü taa'in shia'aya, mayaashije
nnojolin kaainjalain nia toulia.
Nütüjaa aa'uchi taya Cristo sünain
motüin taa'in tü naainjalakat süpüla
wanaawajiraainjatüin jaa'in. ¹¹Ee
jumata jaa'in sünain tü mojusü
naa'inreekat Satanás chi sülälkai
yolujaa naka na anoujashiikana
sainküin mma. Motüsü waa'in
naainjala chi wayuukai suulia
nükana'alüin waya Satanás.

E'itaanüshi Pablo süpüla aküjaa nüchiki Cristo

¹²⁻¹³Taküjin joolu'u sükchiki
tü alatakat tamüin wanaa
sümää to'unüin chajee Éfesojee.
O'unüshi taya palajana sulu'umüin
tü pueulokat Troas süpüla
taküjinjatü nüchiki Cristo, chi
O'tte'erükai, chamüin je süpüla
ta'atapajüin chi tawalakai Tito
sünain nüntüin tanainmüin chajee
ja'akajee Corintojee. Wainma
wayuu tapüla yapasü nütüma chi
Senyotkai süpüla saapajüinjatüin
nüchiki. Shiasa süka nnojolüin
nüntüin Tito, ashapalaasü ma'i
taa'in naa'u. Tapütaakalaka napüla
na wayuukana chajee süpüla antaa
yaamüin Macedoniamüin eere eein
taya maa'ulu yaa.

¹⁴Anashi ma'i chi Maleiwakai.
Ja'itaichi taya müliain saa'u
ta'yataain nümüin, taapüin analu'ut
nümüin saa'u nukanajuuin Satanás
tapüleerua. O'tte'enneerü wayuu

sainküin mmakat süpüshua, sükajee nükaalijain taya chi Maleiwakai sünain aküjaan nüchiki Cristo namüin.
15 Maa aka saa'u ta'yataain na'aka na o'ttaashiikana, maa aka na'aka na amüloishiikana, talatüsü naa'in chi Maleiwakai tamaa süka taküjain nüchiki Cristo namüin napüshua.
16 Namüin na anoujashiikana, keme'eriasü saa'in tanüiki, süka taküjain nüchiki chi Maleiwakai sünain shii'iranajaainjatüin saa'in wayuu nütüma. Akaajasa namüin na eekai manoujain, mojulu'utsü saa'in tanüiki namüin, süka taküjain nachiki sünain süsaleenain naya. Müleka nnojoire nükaalijain taya chi Maleiwakai, iseerü tachiki aküjaan nüchiki chi O'tte'erükai sa'akapünaa wayuu.
17 Nütüjaan aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain taküjüin tü shiimüinkat waneepia, süka tayain aluwataaushin nütüma. Nnojoishi taya aküjain nünüiki saa'u neerü, maa aka saa'in wayuu wainma, süka nüüpüshin taya Cristo.

3 ¹ ¿Ayatshia taya a'waataain sulu'u takuaippa? Nnojo. Nnojoishi taya a'waataain sulu'u takuaippa. ¿Che'ojaasü tamüin karaloukta süpüla tatüjaanünjachin aa'u jütüma sünain aluwataaushin taya jünainmüin maa aka saa'in wayuu ekirajüllii maa'ulu yaa? Nnojo. Je nnojotsü che'ojaain talü'üjin karaloukta jüshajakat.
2 Müshii aka jia saa'in wane karaloukta, süka wainmain jia cha'aya sünain jünoujain nünain Cristo sütümäa tü taküjakat achiki. Je na wayuu atüjaakana jaa'u sünain jünoujain, natüjaweechi aa'u taya sünain aluwataaushin nütüma chi Maleiwakai, süka jünoujain sütümäa tanüiki.
3 Sünain

naapüin jüchiki, mayaawateerü aa'u sünain ju'tte'ennüin nütüma Cristo sünainjee tü shiimüinkat tekirajakat anain jia. Nnojoliishii o'tte'ennüin jia sünainjee tü ashajünakat sütümäa wane wayuu ne'e, shia nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Nnojotsü sünainjeejatüin tü nüshajakat Moisés, shia süka shii'iranajaain jaa'in nütüma Maleiwa.

4 Sünainjee süpüshua tü naa'inrakat Cristo, a'waataashi taya nu'upala chi Maleiwakai sulu'u tü ta'yataapü'lükat anain ja'aka.
5 Tountüin taa'inrüin tü kasa anasükat ja'aka sükajee nükaalijüin taya chi Maleiwakai. Otta müleka nnojoireje nükaalijain taya, iseerü tachiki taa'inrüin shia ja'aka.
6 Chi yalayalakai atüma taya süpüla ta'yataain ja'aka, nia Maleiwa nümüiwa. Je tü tekirajakat anain jia, nnojotsü müin aka saa'in tü nüshajalakat Moisés. Süka jamüin, saa'u isain nachiki oonowaa sümaa, ouktüshii naya. Tekirajuun jia sünain wane pütschi jeket e'itaanakat nütüma chi Maleiwakai süpüla katüinjatüin so'u wayuu sütümäa. Saashin tü pütschi jeketkat, aluwataanüshi chi Naa'inkai Maleiwa süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in nütüma.

Anajiraasü wayuu sütümäa tü pütschi jeketkat

7-8 Mayaasüje anashaatain tü nüshajalakat Moisés, alana'alessia ma'i sünain anain tü pütschi jeketkat suulia. Soto jaa'in sünain nüshajüin chi Maleiwakai tü pütschi nuluwataakat anain sünain wane ipa paala sümaa naapüin shia nümüin Moisés. Warattusü ma'i nu'upünaa Moisés, süka nüntüin chi Maleiwakai

nünainmüin. Ja'itairü süchikijee ne'e sūshakajapa tü suwaralakat nu'upünaa, isasü süchiki shiirakaain wayuu nümüin. Chi eekai nnojolin naa'inrüin süpüshua tü aluwataanakat anain, ouktüshi. Otta müshi'iya wayakana maa'ulu yaa, nükaalij Jain waya chi Naa'inkai Maleiwa süpüla waa'inrüinjatiün tü nüchekakat wapüleerua. ⁹Anasü saa'in namüin tü pütchi aapünakat paala mayaasüje e'itaanüin wayuu sütüma süpüla süsalaa saainjala sümaa sükatannüin nuulia Maleiwa. Otta tü pütchi jeketkat, alana'aleesia ma'i sünain anain, süka anajiraain waya nümaa chi Maleiwakai sütüma.

¹⁰Tü nükijakat Maleiwa nümüin Moisés paala sümäiwa, anasü ma'i saashin wayuu so'u ka'ikat tia. Otta tü jeket naa'inrakat maa'ulu yaa, alana'aleesia ma'i sünain anain shia. ¹¹Müleka analé tü aja'ttüitpakat, alana'aleesia ma'i sünain anain tü maja'ttiainjatkat.

¹²Nnojoliishii waya mmolüin sünain aküjaan nüchiki chi O'tte'erüikai, süka watüjaain saa'u sünain anajiraainapain waya nümaa chi Maleiwakai sütüma. ¹³Nnojoliishii waya müin aka naa'in Moisés e'itaakai kuluulu nu'upünaanain suulia ne'rajüin na wayukana Israelkana tü suwaralakat nu'upünaa sünain sūshakajuin. ¹⁴⁻¹⁵Wayukana naa, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua. Maa'aya aka na judíokana maa'ulu yaa. Wanaa sümaa naashaje'erüin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü nayaawatüin aa'u. Alu'ujasa chi judío eekai naapaaín Cristo, nieechi ayaawatak saa'u tü nüchekakat nüpüleerua.

¹⁶Akaweeria wayuu sainküin mmakat süpüshua, eekai sünoujain nünain chi Senyotkai, shiyaawateeriü aa'u tü nüchekakat süpüleerua.

¹⁷Otta chi Senyotkai, nia chi Naa'inkai Maleiwa aapakai wamüin taashii suulia kaainjalaa. ¹⁸Je süka niain Wasenyotsein, nii'iratüin wakuaiippa. Koo'omüinwaisü wamüin müinjanain aka waya naa'in Cristo. Je süka taashiinapain waya suulia kaainjalaa, atüjaaneechi aa'u chi Maleiwakai sütüma wayuu sünain naa'inrüin waneepia tü anasükat.

Nia Jesús nükijakat achihi Pablo

4 ¹Je sükajee nülatirüin taainjala chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla aküjaan nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu. Nnojoleechi joolu'u taya oo'ulaain suulia a'yataawaa nümuin chi Senyotkai. ²Tü tekirajakat anain jia, nnojotsü taattajaain aa'u juulia süka nnojolin japülin taya süka. Je nnojotsü ta'wanajüin nünüki chi Maleiwakai süka alawaa jümüin. Shia taküjaka tü shiimüinkat waneepia jümüin nu'upala süpüla tatüjaanüinjachin aa'u sütüma wayuu süpüshua sünain lotüin ma'i tanüiki. ³⁻⁴Otta müsia namüin na wayukana amülouishiikana, nnojotsü ja'yain ma'i tü nüchikikat chi O'tte'erüikai taküjakat namüin. Isasü nachiki nayaawatüin saa'u, süka nnojoliin nanoujeein tü shiimüinkat. Satanás, chi aluwataakai sa'aka wayuu manoujainsat, nüsürülüin nekii suulia nayaawatüin saa'u. Nnojotsü nücheküin napüleerua ne'raajüinjachin Jesucristo, chi wanaawakai nümaa Maleiwa

sünain anashaatain ma'i,
suulia no'tte'ennajüin nütüma.
⁵Tü taküjapü'ükat achiki jümüin,
nnojotsü shii'ireejachin tayain
kojutüin jütüma, shia shii'iree
niainjachin kojutüin jütüma chi
Wasenyotsekai Jesucristo waneepia.
 Otta tayakai, jüchepchia ne'e süpüla
takaalijüinjanain jia sünain anoujaan
nünain. ⁶Sükajee taapaaichipain
Jesucristo, taküjeerü nüchiki chi
Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua
sünain anashaatain ma'i nia. Otta
chi Maleiwakai, nia ne'e nümüiwa
nayaawataka atüma saa'u nüchiki
chi O'tte'erükai. Soto jaa'in tü
nünüikat Maleiwa ashajünakat
paala: "Anakaja müleka ja'yale tü
ka'ikat", müshi. Maa aka ja'yain
paala tü mmakat nütüma chi ka'ikai,
akaajaa joolu'u tü shiimankat
sünain ja'yain nütüma chi
Maleiwakai.

Yalayatshi Pablo nükajee Maleiwa

⁷Nüneeküin taya chi Maleiwakai
süpüla nii'iyatüin sünain
nükajeejatüin niakai nümüiwa
tü yalayalaakat, süka nütüjaain
saa'u takuaippa sünain matsüin
taa'in tamüiwa. Nia alana'aleeka
sünain püplain nümüiwa. ⁸Je
süka eein nia tamaa, mayaainje
te'rüin müliaa waneepia, nnojotsü
ayo'ujaain taa'in. Mayaasüje
nnojolin tatüjaain saa'u tü anasü
taa'inrüinjatkat, nnojoleechi taya
shapawa'ain müin. ⁹Mayaasüje
jashichin wayuu tamüin sünainjee
tanoujain nünain Cristo, nnojoleechi
taya niyüüläjuin Maleiwakai.
 Mayaasüje e'rülin wayumüin
wayuu tamüin, nnojoleechi taya
amalajaain sütüma. ¹⁰⁻¹¹Kataiwa'aya
to'u, te'rüin müliaa waneepia sünain

jashichin wayuu tamüin sünain
su'uteein taa'in, maa aka naa'in
Cristo sünain nu'utinnüin aa'in.
 Otta sünainjee süso'iraain naa'in
Cristo, ayatshi'iya taya a'yataain
nümüin mayaashije taya müliaain.
 Ja'itaichi ouktüin taya so'uweena
wane ka'i, müleka tachecherüle
taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat
maa'ulu yaa, süttüjaajeechi aa'u
wayuu Cristo sünain katüin no'u je
eejeerü süpüla sünoujain nünain.
¹²Nnojoleechi taya anujulaain suulia
tü müliaakat sünainjee su'uteein
taa'in wayuu, süka nücheküin chi
Maleiwakai tü müliaakat tapüleera
süpüla takaalijüinjatüin wayuu
süpüshua sünain anoujaan süpüla
shii'iranajaainjatüin saa'in.

¹³Soto jaa'in tü pütchi ashajünakat
paala sümäiwa: "Mayaainje
taashajaain süchiki müliaa jümaa,
ayatajachia taya sünain anoujaan
sünain nünnüiki Maleiwa waneepia".

Aka'aya tayaka'iya, mayaasüje
taashajaain jümaa süchiki tü müliaa
te'rakat, nnojoleechi taya oo'ulaain
suulia anoujaan nünain Cristo sütüma.

¹⁴Nnojoishi taya mmolüin seema
ouktaa, süka tatüjaain naa'u chi
Maleiwakai sünain süso'iraweerüin
taa'in so'uweena wane ka'i nütüma,
maa aka nüso'ire'erüin naa'in chi
Wasenyotsekai Jesucristo. Wayakana,
otta jiakana, eenaküneena waya
nütüma chi Maleiwakai chamüin
süpüla eeinjanain waya nümaa
Cristo sünainjee wanoujain nünain.

¹⁵Nüneeküin taya chi Maleiwakai
süpüla tü müliaa te'rakat süpüla
takaalijainjanain jia sünain
anoujaan. Je nücheküin süpüleera
wainmainjatüin tü anoujasükalüirua
sainküin mmakat süpüshua süpüla
naapüinjanain analu'ut nümuin

sümaa na'wajjuin nia saa'u
anamiain nia namüin.

¹⁶Süka wainmain tü
anoujasükalüirua sainküin
mmakat süpüshua, nnojoleechi
taya oo'ulaain suulia a'yatawaa
nümüin chi Senyotkai. Ja'itairü
ashakajuin sütsiin te'iruku, shieerü
koo'omüinka tamüin sütsiin
taa'in, süka eein chi Maleiwakai
tamaa. ¹⁷Motsomüin ne'e saa'in
tamüin tü müliaa te'rakat maa'ulu
yaa, nnojotsü waneepia, süka
tatüjaain saa'u sümaa nümaajeechin
taya Cristo so'uweena wane ka'i
sünain talateerüin ma'l taa'in
nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.
Nümaa Cristo, alana'aleejeeria
ma'i sünain anasüin shia suulia
tü müliaa te'rapü'ükät. ¹⁸¿Kasa
anaka süpüla jaa'irnrüinjatüin suulia
jiyo'uja'alaain aa'lin su'utpünaa tü
müliaa ji'rakat? Anasü jüljüjale jaa'in
tü kasa chakat iipünaa eere chi
Wasenyotsekai sünain eeinjanain jia
nümaa. Juu'ulaa suulia jüljüjain ne'e
jaa'in tü kasa ji'rakat yaa mmolu'u
süümüwa. Tü we'rakat yaa mmolu'u,
aja'lajaajeerü so'uweena wane
ka'li. Otta tü kasa chakat iipünaa,
ja'itairü nnojolüin we'rüin joolu'u,
nnojoleerü aja'lajaain. Ayateeria
waneepia.

Aapüneerü wamüin wane akuaippaa jeket majat'tiasat

5 ¹Koo'omüinsü wamüin
sütsiin waa'in süka watüjaain
saa'u tü eekat wapüla süchikijee
ouktaa. Mayaasüje sajalajaweerüin
tü we'irukat ouktapa waya,
aapüneerü wamüin wane'ewai
wakua wane akuaippaa jeket
maja'ttiasat, süpüla eeinjanain waya
nümaa chi Maleiwakai waneepia

chaa iipünaa. Nnojoleerü aapüniin
wamüin sütümä wayuu, nieechi
Maleiwakai aapaka. ²⁻³Süka
eeyüliinya müliaa wapüla yaa
saa'u mmakat kataiwa'aya wo'u,
keel'reesü waa'in saapüneen
wamüin tü akuaippaa jeket
iipünaajeejatkat. Je saapünapa
wamüin tü akuaippaa jeketkat,
oo'ulaajeerü woulia müliaa. ⁴Tü
wakuaiippa ouktajatkat so'uweena
wane ka'i, ee'iranajaajeerü shia
süpüla ayatüinjanain waya
waneepia nümaa chi Maleiwakai.
Shiasa joolu'u sünain katayülin
wo'u, ashapataasü waa'in shii'iree
saapüneemaatüin wamüin tü
akuaiippaa jeketkat, süka miyo'uin
ma'i tü müliaa we'rakat. ⁵Chi
Maleiwakai kakumalakai waya,
nücheküin wapüleerua nülo'irüin
wakuaiippa. Je nuluwataa in wamüin
chi Naa'inkai süpüla eeinjachin
nia wamaa süpüla watüjaain saa'u
sünain shiimainyeerüin sünain
naal'irnrüinjatüin wamüin süpüshua
tü nüküjakat achiki paala.

⁶Wachechereein joolu'u waa'in
su'unnaa tü müliaa we'rakat, süka
saapüneerüin wamüin wane
akuaiippaa jeket so'uweena wane ka'i.
Nnojotsü motüinjatüin waa'in sünain
nnojoliyyüli'iyain waya nümaain chi
Wasenyotsekai Jesucristo cha'aya
iipünaamüin. Katayülia wo'u yaa
mmolu'u eere wainmain müliaa.
⁷Ja'itaichi nnojolin we'rüin Cristo
maa'ulu yaa, ayatsia waa'irnrüin tü
nüchekakat wapüleerua, sükajee
wanoujain nünain. ⁸Tamüshii jia
tachikua: Mayaasüje kee'ireein
waa'in chamaateein waya nümaa
chi Senyotkai chaa iipünaa, ayatsia
wachecherüin waa'in su'unnaa
tü müliaa we'rakat kataiwa'aya

wo'u yaa mmolu'u. ⁹Müsüjese'e waa'inrütin tü nüchekakat wapüleerua süpüla talatüinjachin nia wamaa, maa aka eenjanain waya nümaa chaa iipünaa, maa'aya aka katüin wo'u yaa saa'u mmakat eere wainmain müliaa. ¹⁰Waa'inreein tü anasükat, süka washa'wale'enneenain wapüshua nümülatu'ümüin Cristo so'uweena wane ka'i. Asakinneena waya nüdüma sünain tü waa'inrapü'ükät kataiwa'aya wo'u. Aapaajeena waya wane'ewai wakua saa'u tü waa'inrapü'ükät, müleka waa'inrüle kasa anasü, müleka waa'inrüle kasa mojusü.

**Tü aküjaakat süchiki
anajirawaa nümaa Maleiwa**

¹¹Süka kee'ireein taa'in sünain tü nüchekakat tapüleerua chi Senyotkai, a'yataashi taya waneepia nümüin sünain teme'ejüin saa'in wayuu shii'iree sünoujeein nünain. Nütüjaajaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain nnojolin taküjin alawaa sümüin wayuu. Kasataalejese jiyaawatüin saa'u tü taküjakat jümüin sünain shiimüin. ¹²Nnojotsü tashajüin tü pütcikat jümüin süpüla ta'waataainjachin sulu'u takuaippa ju'upala, shia süpüla kojuteein taya jüdüma sünainjee tü kasa anasü taa'inrakat, wanaa sümäa jüchiaain tü wayuu ekirajütikalüirua eekai su'waataain sulu'u sukuaiippa wayuu ne'e sümäa nnojolin sütüjaain saa'u tü sulu'ukot saa'in. ¹³Eesü wayuu eekai maa'in taya saashin, otta eekai laülaain taa'in saashin. Tia, nnojotsü kasajatüin tamüin, süka taa'inrütin wapüshua süpüla kojutüinjachin chi Maleiwakai tätüma je süpüla takaalijainjanain jia sünain

anouja. ¹⁴Süpüshua tü kasa anasü taa'inrakat, taa'inrütin süka alin ma'i waya nüpüla Cristo süka ouktüin nia saa'u waainjala süpüla taashinjanain waya suulia. ¹⁵Ouktüshi nia saa'u waainjala sümaa süso'iraain naa'in shii'iree waa'inreeein tü anasükat waneepia. Sükajee shii'iratüitpain waa'in nüdüma, anakaja nnojoliiree waa'inrütin tü wachekakat wamüiwa, shiajinjatü tü talatakät atüma naa'in.

¹⁶Jalia jia suulia mojujain jünüiki namüin na juwalayuukana, otta tamüin tayaka'iya, maa aka sünüiki eekai manoujain wamüin. Je tayakai manoujainwa'aya taya nünain Cristo, mojutpü'üsai nia tätüma maa aka südüma wayuu manoujainsat. Je müsia joolu'u, nnojoliitpa taa'inrütin. ¹⁷Waya anoujashiikana, jekennuinapa süka waapaain Cristo sümaa wanaawajiraain waa'in nümaa. Oo'ulaaitpa tü wakuaippapü'ükät paala süka shii'iratüitpain. ¹⁸⁻¹⁹Je chi ee'iratakai wakuaippa, nia Maleiwa. Anajiraainapa waya nümaa sünainjee tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin nia waa'u. Je joolu'u, anekünüshii waya anoujashiikana wapüshua nüdüma chi Maleiwakai süpüla weme'ejüinjatüin saa'in wayuu shii'iree anajiraainjatüin shia nümaa. Wakiyeerü nüchiki namüin sünain nülatirün naainjala sünainjee tü naa'inrakat Cristo je sünain nücheküin süpüleerua anajiraainjanain naya nümaa. ²⁰Aluwataanüshii waya anoujashiikana wapüshua nüdüma chi Maleiwakai süpüla waapirünjatüin wayuu süka nünüiki Cristo, je süpüla weme'ejainjatüin naa'in shii'iree anajiraainjanain naya nümaa, maa aka tü nümakat

chi Maleiwakai waneepia sümüin tü manoujainsatkalüirua süpüshua. Je tü wamakat namünin na eekai manoujain ja'aka: "Anakaja müleka anajiraale jia nümaa", müşii waya.²¹ Ja'itaichi maainjalain Cristo, amaünajüna amiüinchi nia nütüma chi Maleiwakai maa aka wane eekai kaainjaralin. Awalaajüshi Cristo waainjala süpüla anajiraainjanain waya nümaa chi Maleiwakai nünainjee. Shiimün sünain anajiraainapain waya nümaa nütüma.

6 ¹Je joolu'u tayakai a'yataakai nümaa chi Maleiwakai, tachiajaain jia atüjaakana ne'e naa'u Cristo sünain nuwalaajün saainjala wayuu, jia mekerolüinkana sünain anoujaan nünain. Tüü, nnojoleerü kasain saapüin jümuin. ²"Ekeroleena waya sünain anoujaan nünain watta'a", nnojo jümuin. Soto jaa'in sünain nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jikerolüin sünain anoujaan so'u ka'ikat tüü, maa aka nümakat paala: "Je so'u tü ka'li tee'iyatüinjatkat o'u tamanee jümuin, taapeerü jünüiki süpüla to'tte'erüinjanain jia".

Tü müliaa ni'rakat Pablo sünain aküjaan nüchiki Cristo

³Suulia mojujain sünüiki wayuu tamüin sünain nnojolüin nanoujain tü taküjakat namünin, taa'inreein tü anasükat waneepia no'upala. ⁴Anakaja jiyaawatüle saa'u sünain shiimün sünain tayain nüchepchiaiñ chi Maleiwakai, sükajee ayatüin taya sünain anoujaan su'unnaa tü müliaa te'rakat. Mayaasüje mojuin taa'in sütüma tü kasa mojusü alatakat tamüin, ayatshija'a taya achecherüin taa'in sünain a'yatawaa nümuin chi

Senyotkai.⁵ Mayaasüje sushutüin wayuu wainma taa'u, na'yaatüin taya, napüreesajüin taya, je ja'itaichi taya matunküin,meküin, ayatshii'yia taya a'yataain süka süpüshua taa'in nümuin chi Senyotkai. ⁶Anakaja jiyaawatüle saa'u sünain tayain nüchepchiaiñ chi Maleiwakai, sükajee wulein taa'in su'upala wayuu, sükajee tayaawatüin saa'u tü shiimüinkat, sükajee masütaajuin taya sünain ekirajaa tü shiimüinkat soo'opünaa shiyouktünün sütüma wayuu, je sükajee kamaneen taya sümüin. Nnojoishii aiya'alaashiin ne'e naya tapüla. Shia süka een chi Naa'inkai Maleiwa tamaa.

⁷ Je süka pülashin chi Maleiwakai, nükaalijain taya sünain tekirajün tü shiimüinkat waneepia. Ja'itairü mojuin sünüiki wayuu sümüin tü tekirajakat anain, nnojotsü kasajatiñ tamüin sünüiki, süka taa'inrüin waneepia tü anasükat nu'upala chi Maleiwakai. ⁸Mojutsai taya natüma sümäa mojuin nanüiki tamüin, süka taküjakat alawaa naajüin. Alu'ujasa na wayuu ayaawatakana saa'u tü taküjakat, kojutshi taya natüma süka nanoujain tü tekirajakat anain. ⁹E'nnaajünüshi taya natüma na kamalainkana amüin tü tekirajakat anain. Akaajasa na mamalainkana amüin tü tekirajakat anain, nnojoishi taya kasajachin namünin. Ja'itaichi taya no'uteein aa'in, ayatshia taya katüin o'u. Ja'itaichi taya na'yaatüin, nnojoishi taya ouktale'einya natüma. ¹⁰Mayaasüje mojuin taa'in saalijee jashichin wayuu wainma tamüin, ayatshia ne'e taya talatüin aa'in. Je ja'itaichi nnojolin washirüin taya, aapünüsü waneepia tamüin tü che'ojaakat tamüin nütüma chi

Maleiwakai süpüla takaalijain jia anoujashiikana süpüla katsünjatüin tü jünoulakat. Nnojo motüin jaa'in sünain shiimüin sünain tayaín nüchepchiaín chi Maleiwakai.

¹¹ Jiakana aishiikana tapüla chakana Corinto, lotüsü tanüiki jümüin, sünain alin ma'i jia tapüla süka süpüshua taa'in. ¹² Nnojoliishii maalinsaliin jia tapüla, alu'usa jiakana, motsosü taalin jüpüla. ¹³ Teme'eja aa'inchii jia maa aka naa'in wane tachon: Anakaja aire taya jüpüla süka süpüshua jaa'in, maa aka alin jia tapüla.

**Achiajaanaa suulia wanaawaa
sümaa wayuu manoujainsat**

¹⁴ Toso'irüin paala jaa'in sünain wane kasa tekirajapü'ükät anain jia paala: Sünain ji'yataain nümüin chi Senyotkai, nnojo wanaawajiraain jia sümaa wayuu eekai manoujain. Jiakana jütüyüükana sümünin tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü süpüla wanaawainjatüin jaa'in sümaa wayuu eekai shiyoutküin nüönüü. Saa'u juu'ulaainapain suulia jaainjala, nnojotsü süpüla wanaawainjatüin jaa'in namaan na kaainjaraliihana.

¹⁵ ¿Wanaawasü naa'in Cristo nümaa chi Yolujaakai? Nnojo. Müinjana wayakana anoujashiikana sünain nnojolüinjatüin wanaawajiraain waa'in namaan na manoujainsaliikana. ¹⁶ Na wayuukana manoujainsaliikana, na'waajüin tü namaleiwaseyaasükät. Otta chi wa'waajakai wayakana, nia Maleiwa nümüüwa, matüjainsaikai ouktaa. Müshii aka waya nipia chi Maleiwakai, süka eein nia waneeopia wamaa. Maa aka nümüün paala:

"Kepiainjachi taya na'aka na anoujashiikana tanain

süpüla yootüinjachin taya nama.

Nayaawateechi aa'u taya sünain tayaín Namaleiwasein je sünain nayain tapüshin".

¹⁷⁻¹⁸ Je saa'u eeichipain chi Maleiwakai wamaa, müüsü nüönüüki wamüin, tü ashajünakat paala:

"Ju'u'ulaa suulia jaal'irüin tü kasa mojusü saa'irnarakat tü manoujainsatkalüirua.

Müleka juu'ulaale suulia tü yarüttakat atüma jaal'in, kamaneejeechi taya jümüin.

Jiyaawateechi aa'u sünain tayaín Jüshin otta sünain jiaín tachooín', müshi chi Maleiwakai Pülashikai ma'l".

7 ¹ Tawalayuwaa, süka pansaain nüönüüki chi Maleiwakai wamüin, anakaja woo'ulaale suulia tü yarüttakat atüma waa'in, tü mojukat atüma wakuappa. Je müleka shiimüinre kojutüin chi Maleiwakai watüma, anakaja müleka woo'ulaale suulia kaainjalaa süpüla wuleinjatüin waa'in nu'upala.

**Talatüü naa'in Pablo süka
nanoujain na Corintojanakana**

² Tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja aire taya jüpüla süka süpüshua jaa'in süpüla wanaawajiraainjatüin waa'in süchikua. Nnojoishi taya e'rülin wayumüin jümüin. Nnojoishi taya aa'irüin kasa yarüttakat atüma jaa'in. Je nnojoishii te'ike'erüin jia süka ta'alain saa'u jükorolo. ³ Je tü taküjaitpaktat jümüin, nnojotsü sünainjeejatüin kasa jaal'irnarakat. Shia soto jaa'in tü tamapü'ükät jümüin sünain alana'aleeinya ma'i sünain alin jia tapüla. Mayaasüje

te'rüin müliaa sünainjee takaalijain jia, mayaashije oukteechin taya, ayateena jia alin tapüla. ⁴Tatüjaan aa'uchii jia sünain joonoooinjanain sümää tanüiki. Je a'waataashi taya sulu'u jukuaippa, saa'u jükaalijapü'uun taya su'unnaa tü müliaa te'räpü'ükät süpüla ayatünjachin taya talatüin waneepia.

Talatüüsü naa'in Pablo süka nüntüün Tito nünainmün

⁵Otta tantapa yaamüin Macedoniamüin, mojusü ma'i taa'lin, süka nnojolin nüntüün Tito chajee jüma'anajee Corintojee sümää tü jüchikikat tamüin. Ashapalaasü taa'in shii'ree tatüjaamaateein jaa'u. Je sünain taküjain nüchiki chi O'tte'ertükkai yaaya sümüin wayuu, müliasi ma'i taa'in süka na'ülüjain tamüin na ayouktakanä tü tanükkikat. ⁶Otta chi Maleiwakai, akaalijakai wayuu eekai mojuin saa'in, nüchecherüin taa'in. Oo'ulaaitpa tü mojuukat aa'in toulia, süka nüntüichipain Tito. ⁷Talatüüsü ma'i taa'in te'räpa nia sümää taapüin nüküjala sünain jükaalijain nia. Alana'aleesia ma'i taa'in sünain talatüin, süka nüküjain jüchiki tamüin sünain jusukaain tapüla, sünain jülujain taya jaa'in waneepia, otta sünain mojuin jaa'in saalijee tü naa'inrakat chia wawalakai tamüin.

⁸Tatüjaan aa'uchii jia sünain mojuin jaa'in süümaa tü tashajakat jümuin paala. "Anasüje müleka nnojoruleje tashajüin namüin", müsü taa'in süchikijee taluwataanä tü karalouktakat jümuin. Otta müsia joolu'u, "Anastüja tü taa'inrakat", müshi taya, süka motsomüin ne'e mojuin jaa'in süümaa. ⁹Mayaainje

mojuin jaa'in süümaa tü tashajakat jümuin, joonoooinapain sümää tanüiki süpüla juu'ulaainjanain suulia jaainjala. Je talatüüsü ma'i taa'in sükajee tia. Tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpuleerua, mojuinjatüin jaa'in süümaa tü tashajakat jümuin sümää nnojolüin amalaje'eriainjatüin tü jünoulakat süümaa. ¹⁰Müleka juu'ulaale suulia jaainjala sükajee mojuin jaa'in nüüma Maleiwa, o'tte'enneena jia nüüma sümää talatüün ma'i jaa'in. Akaajasa müleka mojule jaa'in ne'e sünain nnojolüin juu'ulaweein suulia jaainjala, nnojotsü kasain saapeerüin jümuin. Ayateena jia ouktüün sümää jaainjala. ¹¹Otta jiakana joolu'u, süka mojuin jaa'in saalijee jaainjala, oso'iraasü jaa'in sünain asouktaa saa'u tü tashajakat jümuin, süka jí'reein ma'i taya sünain jülujain taya jaa'in waneepia. Patatsü ma'i jaa'in süümaa tü naa'inrakat chi juwalakai, sümää jashichin jia nümuin. Je joolu'u, süka kasalajanaitpain nümuin jüümaa tü naa'inrakat, atüjaana aa'uchii jia süümaa wayuu sünain nnojoliin kaainjalain jia wanaa nümaa. ¹²Tia karalouktakat, nnojotsü tashajüin nünainjee chi kaainjaraikai, je nnojotsü tashajüin nünainjee chi mülia aa'inchikai atümaa. Tashajüin shia jümuin shii'ree jiyaawatüinjatüin saa'u nu'upala Maleiwakai sünain alin ma'i taya jüpüla.

¹³Je joolu'u su'unnaa tü müliaa te'rakat, tachecherüin taa'in, süka tatüjaaitpain saa'u sünain alin ma'i taya jüpüla. Je talatüüsü ma'i taa'in, süka te'rüin Tito sünain talatüün ma'i nia sükajee kamaneein ma'i jia nümuin. ¹⁴Süpülapünaa

taluwataain nia cha'aya jünainmüin, a'waataapü'üshi taya sulu'u jukuaippa nu'upala. Je joolu'u süka nütijaaipain jaa'u sünain shiimüin tü tamakat paala nümüin, nnojoishi taya japülin. Pansaasü tü tamakat paala nümüin, maa aka tü tekirajapü'ükät anain jia sünain lotüin ma'i shia waneepia.¹⁵ Je Tito paalainka, naapapü'ü achikichii ne'e jia. Otta joolu'u, aishii ma'i jia nüpüla süka ni'raajüinapain jia. Sotüsü ma'i naal'in jümanee nümüin je sünain joonoooin sümaa tü nümakat jümüin süka kojutüin jütüma chi Maleiwakai.¹⁶ Otta müşhia tayakai joolu'u, talataleechipa'aya ma'i taya süka tatüjaain saa'u sünain joonoooin sümaa tü tekirajapü'ükät anain jia.

**Aso'innüsü naa'in süpüla
asülajaa namünin na
mülüashikana cha'aya Judea**

8 ¹⁻²Tawalayuwaa, anakaja toso'irüle jaa'in sünain nachiki na anoujashii judfokana chakana Judea, na müliakana sütüma jamü. Akaalinjününjinjana naya joolu'u natüma na anoujashii yaakana sulu'u tü outkajaleekalüirua yaaya Macedonia. Na wawalayuu yaakana, nnojoliishii ji'yein saa'u tü kasa eekat nama'ana. Mayaasüje eein ja'ijawaa, eein müliaa, nasüläjüin süpüshi tü nantakat anain sümaa talatiün naa'in saa'u natüjaipain saa'u sünain anamiaichipain chi Maleiwakai namünin.³ Shiimüin sünain nasüläjalain süka naa'in namüiwa, nnojotsü sükajeejatüin münjalaain shia namünin. Nasüläjüin tü eekat nama'ana. Alana'aleesia tü nasüläjakat saa'in tamüin, mayaaSüje'e palitchoin

tü nama'anakat.⁴ Wainmatua nachuntüin wamüin süka süpüshua naa'in shii'liree nakaalinjeein na anoujashii chakana Judea.⁵ Ponusü ma'i waa'in, süka naapüin palajana nkuaiippa nümüin chi Senyotkai süpüla noonoojanain sümaa nünüiki, je süka jüüjüüin naya wamüin sulu'u tü nüchekakat chi Maleiwakai.

⁶ Otta müşhi'iya jiakana chakana Corinto, anakaja müleka ayatüle jia sünain akotchajaa süpüla jükaalijain na juwalayuu judíokana, maa aka paala wamüin nümüin Tito süpüla niainjachin müin jümüin.

⁷Maa aka te'raajüin jia sünain anain ma'i, sünain wayuuin lotüshii ma'i sünain anoujaa nünain Cristo, sünain kamalain jümüin aküjaanüchiki süka jiyaawatüin saa'u tü shiimüinkat, sünain wayuuin a'yataashii jia süka süpüshua jaa'in nümüin, je sünain alin ma'i waya jüpüla waneepia, kee'ireesü taa'in müinjanain jia sünain tü jüsüläjalajatkat süka süpüshua jaa'in.

⁸ Je tü taküjaitpakat jümüin nachiki na anoujashiikana yaakana Macedonia, nnojotsü taküjain süpüla taluwataainjanain jia sünain asülajaa. Shia süpüla sötüinjatüin jaa'in sünain müinjanain aka jia naal'in sünain alin napüla chi Senyotkai.

⁹Soto jümata jaa'in nüchiki chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain nüputüin süpüshua tü kasa anasü nünainjeejatkat chi Nüshikai süpüla nu'tte'erüinjanain jia. Otta jiakana, süka anajiraainapain jia nümaa chi Maleiwakai sünainjee tü naa'inrakat Cristo saa'u anamiaain ma'i nia jümüin, anakaja kamaneere jia namünin na juwalayuukana.

¹⁰⁻¹¹ Saa'u jiaín palajanale'einya sünain akaalinjeein na juwalayuu chakana Judea so'u juyakat tiainká, anasü müleka jikeraajjüle joolu'u tapüla tü jüsülaajinjatkat. Chi eekai washirüin ja'aka, anashi müleka naapüle kojuya, je chi eekai müliaín, anashi müleka naapüle palit. ¹²Müleka kee'ireere jaal'in jüsülaajeein, talateechi chi Maleiwakai jümaa, nümaa eekai washirüin müleka naapüle kojuya, je nümaa eekai müliaín ja'itashi aapüin palit.

¹³Nnojotsü shiaín kee'ireein waa'in jüpüleerua müliaínjanain jia sükchijee tü jüsülajakat namüin na juwalayuukana. Shia shii'iree nakaalijiraweein na anoujashiikana napüshua. ¹⁴Süka een jüma'aná kasa maa'ulu yaa, anashii müleka jükaalijjüle na müliaíkana aa'in cha'aya Judea süpüla wanaawajiraainjanain jia anoujashiikana cha'aya Corinto je na chakana Judea, sümää nnojolüinjatüin kasain che'ojaain jümuin. Otta jiapa müliaín, nakaalinjeena jia, ¹⁵maa aka sümakat tü ashajuushikat sükchiki naa'inmajünüin na judiókana paala nütüma Maleiwa: "Chi eekai nükotchajüin wainma eküülü, maamüinsat nümuin tü süputaalakat. Je chi eekai nükotchajüin palit ne'e, nnojotsü che'ojaain eküülü nümuin".

Ajütünüshi Tito Corintomüin nüchikua

¹⁶Taapüin analu'ut nümuin chi Maleiwakai naa'u Tito, süka wanaawain naa'in tamaa sünain akaalinjaa jia sünain jünoula. ¹⁷Kapülasü ma'i naal'in tajütüin nia, süka jülijatüjülüinya naa'in ale'ejaa Corintomüin. ¹⁸Je nümaa

Tito, tajüteechi wane wawalakai kanüliakai ma'i sütüma tü anoujasükaliirua sainküin tü outkajaaleekat süpüshua yaaya Macedonia sünainjee tüütüin ma'i nia sünain a'yatawaa nümuin chi Senyotkai. ¹⁹Nia aneekünaka natüma süpüla o'unaa wamaa sünain e'ikajawaa tü jüsülaajinjatkat chamüin Judeamüin. Wakaalijeein jia chakana Corinto sünain akotchajaa tü jüsülaajinjatkat sulu'u nünülia chi Senyotkai Jesucristo.

²⁰Süka wainmeerüin tü neerü akotchajüneetkat, keisalashii waya sünain wakotchajüin shia suulia wayoujünajüin sütüma wayuu. ²¹Loteesü watüma sukuippa tü waa'inrakat, süka waa'inreein tü anasükat waneepia, maa aka nu'upala chi Maleiwakai, otta su'upala tü wayuukolüirua süpüshua.

²²Otta tajüteechi namaa wane wawalaka'iya. Tatüjaa aa'uchi nia sünain tüütüin ma'i sünain a'yatawaa yaa wamaa. Je joolu'u, süka nütüjaainapain jaal'u sünain jüüjüüin jia nümuin chi Senyotkai, alana'aleesia ma'i nümuin nükaalinjeein jia sünain akotchajaa tü jüsülaajinjatkat. ²³Otta Tito, nia tatünajutka'aya sünain ni'yanaajiraashin tamaa sünain wakaalijain jia sünain anoujaa. Otta na wane piamashiikana, ajünalaa naya natüma na jutkatchiikana yaaya Macedonia süpüla o'unaa Judeamüin, saa'u kojutüin Cristo waneepia natüma. ²⁴Tawalayuwaa, jia chakana Corinto, kaalin jüpüla na apününshiikana nantapa jünainmüin, süpüla natüjaainjatüin jaal'u na anoujashii kajünalakana naya sünain alin ma'i chi Senyotkai jüpüla, je sünain shiimüin tü tamapü'ükät jüchiki.

9 ¹Jiakana chakana Corinto, nnojotsü ja'ijaain jümüin tas'o'irüin jaal'in sünain asülajaa namüin na juwalayuukana chakana Judea. ²Süka jükaalijeein ma'i, a'waataashi taya waneepia sulu'u jukuaippa no'upala na wayuukana yaa Macedonia. Taküjain jüchiki namüin, jiakana chakana Acaya, sünain waneinain jia juya sünain akotchajaa. Je sütümäa tü tamakat namüin, kee'ireeitpa naa'in nayakana asülajaa. ³Tajütüinjana joolu'u na apünüinshiikana wawalayuu jünainmüin süpüla nakaalinjain jia sünain akotchajaa tü jüsüläjüinjatkät süpüla keraainjatüin shia jütiäma. Müleka keraale shia, natüjaweerü aa'u na wayuu yaakana Macedonia sünain pansaain tü tamapü'ükät jüchiki namüin sünain "yapeena naya" tamüin namüin. ⁴Je müleka no'unule wane wayuuinnua tamaa Macedonijee to'unapa jünainmüin, japiijeechi ma'i taya otta japiijeecha jia wanaa tamaa müleka nnojorule kettaain tapiüla tü jüsüläjüinjatkät, süka taashajaapü'ün jüchiki no'upala. ⁵Müshijese tasakajüin na tawalayuukana süpüla no'unüinjanain tapüleerua jünainmüin Corintomüin süpüla keraainjatüin natüma tü jüsüläjüinjatkät. Anakaja jüsüläjüle sünmaa talataa aa'in, nnojotsü sükajeejalainjatüin münajalaain ma'i jümüin.

Achiajaanüshii naya suulia ji'iyee

"Soto jümata jaal'in wane kasa: Wane apünajüi, müleka nüpünajüle wainma waüyee, wainmeerü nü'ttia, akaajasa müleka nüpünajüle palit, nnojoleerü wainmain shia nümuin.

Akaajasa jiakana, müleka jüsüläjüle sümüin wayuu sümäa nnojoliin ji'iyein jia saa'u, nükaalijjeena jia Maleiwa. Otta müleka ji'iyere jia, nnojoleena jia nükaalijjiün. ⁷Anakaja müleka jaapüle süka jaal'in wane'ewai jukua tü jüsüläjüinjatkät süpüla keraajüinjatüin shia. Nnojotsü jaapüinjatüin mojusheeka otta süka münajalaain ma'i jümüin, süka talatüin naa'in chi Maleiwakai nümaa chi wayuu astüläjakai süka naa'in. ⁸Sükajee tia, chi Maleiwakai, naapeerü jümüin waneepia tü jükaalijiajinjatkät wayuu eekai müliain. Nnojoleerü kasain che'ojaain jümüin süpüla juuntüin jükaalijain na wayuu müliakana. ⁹Maa aka sümakat tü ashajuushikat paala nüchiki chi eekai nüsüläjüin süka naa'in:

"Wane wayuu, müleka nüsüläjüle sümüin eekai müliain sünain nnojolin ji'iyein nia, atujaaneechi aa'u waneepia sünain talatüin chi Maleiwakai nümaa".

¹⁰Chi Maleiwakai, nia aapeechika tü che'ojaakat jümüin süpüla jaal'inrüinjatüin tü anasükat sümüin wayuu, maa aka naapüin tü juyakat süpüla koo'omüinjatüin tü a'ltieekat sütümäa wayuu. ¹¹Nükaalinjeena jia süpüla nnojoliinjanain ji'iyein jia suulia eekai müliain. Je joolu'u we'ikapeena tü jüsüläjüinjatkät chamüin Judea, aapeerü wayuu analu'ut nümuin chi Maleiwakai jaal'u.

¹²Je so'uweena tü ka'i süninneetkat o'u tü jüsüläjüinjatkät nama'anamuin na nüpuñshikana chi Maleiwakai chakana Judea, aapünayaa meerü analu'ut nümuin chi Maleiwakai natüma

na anoujashiikana eekai eein
saa'u nakaalijünüpapain na
juwalayuukana cha'aya su'unnaa tü
müliaa ne'rapü'ükät. ¹³Sünainjee
jüsüläjün namünin na wayuu
mülakana aa'in, nayaawateerü
aa'u sünain jüüjüün jia nümüün
Cristo je joonoooin sümaa nünüiki.
Je na'waajeechi chi Maleiwakai
sünainjee tü jaa'lirrakat sünain
jükaalijain naya oo'ulaka wayuu
eekai eein ne'e. ¹⁴Je achunteena
naya jaa'u süka süpüshua naa'in,
süka aliinapain ma'i jia napüla.
Nayaawateerü aa'u sünain
niain Maleiwa kakajatün tü
jünainjeejatkat saa'u anamiaiin nia
sümiin wayuu süpüshua. ¹⁵Soto
jaal'in wane kasa. Eesü wayuu
eekai saapiin kasa anasü. Otta
Maleiwakai, alana'aleesia ma'i tü
naapakat wamüün suulia kasakat
süpüshua. Naapüin wamüün
Jesucristo chi Nüchonkai, tü
soteekat waal'in waneepia nümüün
Maleiwa.

**Asouktüshi Pablo saa'u tü
ni'yataainkat nümüün Maleiwa**

10 ¹Nnojotsü shiain
takuaippain maa aka
nakuaippa na ekirajüliikana sünain
alawaa. Ayoujünüshi taya natüma
sünain yaletayaain taa'in wanaa
sümaa wattain taya juulia naajüin
je sünain manüle'oyaain taya
wanaa sümaa jümaain taya naajüin.
Cristo, sünain niain chi Nüchonkai
Maleiwa, nnojoishi yaletayaain aa'in
suulia wayuu. Shia eeka kamaneein
ma'i nia sümiin. Aka'aya ne'e
takuaippa jümuin. ²Tachuntüin
jümuin nnojoliinjanain joonoooin
sümaa nanüiki na ekirajüliikana
sünain alawaa, suulia jashichijüin

taya jümuin tantapa chamüin
ja'akamüin. Akaajaa müleka
masütaejule naya sünain ne'reein
wayumüin tamüin, tayeechi
majiraaka namaa. ³Wayakana
anoujashiikana, mayaashijie
kepiain waya sa'aka wayuu
kaainjarannuu, anashii müleka
nnojoliire e'rülin waya wayumüin
sümuin wayuu maa aka tü
naa'lirrakat tamüin na ekirajüliikana
sünain alawaa. ⁴Sünain nnojolüin
lotüin tü nekirajakat anain, eesü
süpuüla tanouktüin shia, nnojotsü
sükajeejatüin kekiin taya, shia
sükajee nükaalijain taya Maleiwa.
⁵Tountüin tee'iyatüin sümuin
wayuu süpüshua sünain nnojolüin
shiimüin tü nekirajakat anain
na ekirajüliikana sünain alawaa.
Mayaainje na'waataain sulu'u
atiijawaa saa'u tü nümakat Maleiwa,
nnojotsü shiimüin tia. Tachiaajaan
wayuu wainma suulia kapülajüin
naa'in tü alawaa nekirajakat
anain na wayuukana. Müleka
noo'ulaale tü alawaa aktüünakat
namüin, eesü süpuüla noonoooin
nachikua sümaa nünüiki Cristo.
⁶Süchikijee tekeraajüin süpüshua
tü a'yataawaakat tapüleerua ja'aka
süpuüla takalijain jia sünain tü
jünoulakat, kasalajaneerü tatüma
sümuin wayuu süpüshua cha'aya
eekai nekirajüin sünain alawaa.

⁷Mojusü ma'i taa'in jaalin süka
jüüjüünapain jia namünin na
ekirajüliikana sünain alawaa, süka
anain ma'i tü nekirajakat anain
saa'in jümuin. "Wayakana, waya
ajütünaka ne'e wamüiwa nütüma
Cristo", mapü'üshii naya jümuin
sünain a'waataawaa sulu'u nakuaippa.
Anakaja natüjaale saa'u sünain
tayain wane ajütüüshiya. ⁸Jütüja

aa'uchi taya sünain nnojolin ta'waataapiü'ün sulu'u takuaippa. Alu'ujasa joolu'u, a'waataajeechi taya sulu'u takuaippa sünain nnojolin japülin taya, sünain nuluwanaajalain taya chi Senyotkai süpüla takaalinjainjanain jia sünain anouja. Je nnojoleerü amalajaain jünoula sütümä tü tekirajakat anain jia. ⁹Je tü tashajakat jümuin, tashajüin süpüla takaalinjainjanain jia sünain anouja, nnojotsü süpülatüin mmolüinjanain jia teema sükajee tü tashajakat jümuin. ¹⁰Tatüjaaitpa aa'u tü namakat na ekirajüliikana sünain alawaa sünain nayoujain taya. Müshii naya: "Pablo, wanaa sümaa wattain nia, emetutsü nünüiki sünain nüchiajaain waya süka tü nüshajakat wamüin. Otta wanaa sümaa eein nia wamaa, nnojotsü müin aka nünüiki sulu'u tü nüshajakat wamüin, sünain nnojolüin kamalainkai saa'in wamüin", müshii naya tamüin.

¹¹Shiimün sünain tatüjin achiajawaa süka tü tashajakat jümuin yaa wattajee. Otta tantapa jünainmüin, nayaawateechi aa'u taya na wayuukana sünain tatüjin achiajawaa süka tanüiki no'upalaya.

¹²Mayaasüje ta'waataain sulu'u takuaippa, nnojoishi taya müin aka naa'in na ekirajüliikana sünain alawaa. A'waataashii naya sulu'u nekirajüin tü shiimüinkat saa'in namüin. Nnojotsü shiimüin tü nekirajakat anain, müsia aka ne'e saa'in tü nekirajakat anain na natünajunnuuksana sünain alawaain shia. Nnojotsü anain tü naa'inrakat.

¹³Tü ta'waataakat alu'u, shia tü ta'yataainkat ja'aka, süka naapajalain tamüin shia chi Maleiwakai, je süka niain aluwataain taya chamüin eere kepiain jiakana. Müleka nnojoreje

niain aapüin tamüin tü ta'yataainkat, nnojoishije taya a'waataain sulu'u takuaippa. ¹⁴A'waataashii taya sulu'u takuaippa süka taya in chi antakai wattamüin jünainmüin chamüin Corintomüin sünain aküja nüchiki Cristo, chi O'tte'erükai. Müleka nnojoreje tantüin jünainmüin, nnojoishije taya a'waataain sulu'u takuaippa. ¹⁵Tü ta'waataakat alu'u, shia tü ta'yataainkat ja'aka, nnojotsü ni'yataain wane wayuu naatajachi. Otta müsia joolu'u, wanaa sümaa emetutpa jia sünain anouja, kee'iresü mal'i taa'in o'unaa wattamüin juulia sünain aküja nüchiki Cristo. ¹⁶Je keraapa ta'yataain ja'akjee, o'neechi taya sulu'umüin wane mma wattamüin sünain aküja nüchiki chi O'tte'erükai eere nnojolüin saapüniin nüchiki, süka tanekküntüin süpüla aküja nüchiki Cristo cha'aya eere nnojolin nüntüin wane aküja, süpüla nnojolinjachin ta'waataain sulu'u naata a'yataalee.

¹⁷Ekirajünüshii waya paala wapüshua sütümä wane ashajuushi, müsü mayaa: "Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa. Alu'usa shiale ju'waataain alu'u tü naa'inrakat chi Maleiwakai jümuin". ¹⁸Chi wayuu a'waataakai sulu'u nukuaippa ne'e nümiüwa, nnojotsü kasain saapüin nümuin süpüla talatünjachin chi Maleiwakai nümaa. Alu'ujasa müleka shiale naa'inrui tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpuleerua, shiimüin sünain talatüin chi Maleiwakai nümaa.

Achiajanaa noulia na ekirajüliikana sünain alawaa

11 ¹Jia kapülakana aa'in tü namakat na ekirajüliikana sünain alawaa, anakaja nnojorule jiyoutküin tü tamüinjatkat joolu'u

jüümüin. ²Nücheküin chi Maleiwakai jüpüleerua sünain maainjalainjanain jia nu'upala so'u tü ka'i nüntajatkat o'u Cristo nüchikua. Je sükajee tia, jülijasü taa'in waneepia jukuaippa süpüla lotüinjanain jia sünain tü jünoulakat, süka taneeküniin süpüla takaalinjainjanain jia sünain anouja. ³Nnojotsü anain taa'in jaa'u müleka juu'ulaale suulia jüüjüwaa nümuin Cristo, maa aka saa'in Eva nütüma Satanás paala sümäwa sünain nnojoliin jüüjüüin nümuin Maleiwa. ⁴Shiimüin sünain jaapajeein ma'i nanüiki na antakana ja'akamüin sünain aküjaalawaa. Mayaainje naküjain nüchiki Jesús jüümüin, nnojotsü wanaawain tü naküjakat sümäa tü waküjapü'ükat jüümüin. Mayaainje naküjain nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa jüümüin, wane sümüin suulia tü waküjapü'ükat. Je mayaainje nekirajuin jia sünain süchiki wane o'tte'ennaa, nnojotsü wanaawain sümäa nüchiki chi O'tte'erüikai wekirajapü'ükat anain. ⁵Otta na aküjaliikana alawaa, müşhii: "Alana'aleeshi'iya ma'i waya sünain wayain anain süka shiimüin wayain Aluwataaushin nütüma Cristo". Otta saa'in tamüin, nnojoliishii nayain alanaaain toulia. ⁶"Nnojotsü kamalain nünuiki Pablo wamüin", müşhii naya tamüin. Otta jia aapajapü'ükana tanüiki, jüttüjaaa aa'uchi taya sünain tayaawatüin saa'u tü shiimüinkat nikirajapü'ükat anain Cristo.

⁷"¿Jamüshi Pablo nnojoika'aka nuchuntüin sujut ni'yataain sünain nikirajuin jia maa aka nakuaiippa eekai yalayalain sünain ekirajaa? Wayuu e'rüi wayumüin nia jüümüin", müşhii na ekirajüliikana sünain alawaa. Nnojoishi taya e'rülin

wayumüin jüümüin. Taküjapü'ün nüchiki chi O'tte'erüikai jüümüin sünain nnojolin tachuntüin sujut ta'yataain jüümüin, süka kojutüin jia tatüma. ⁸⁻⁹Tü che'ojaakat tamüin wanaa sümäa takaalinjain jia, asülajüüsü natüma na anoujashiikana wane namüin juulia, maa aka na yaaje'ewaliikana Macedonia. Nnojotsü tayouktüin tü naapakat tamüin. Je süka eein tü teküinjatkat aa'u natüma, nnojoishi taya achuntüin jüümüin. Je müichia taya machuntüin jüümüin. ¹⁰Anasü tamüin ta'waataain joolu'u sulu'u nnojoipü'ün tachuntüin sujut ta'yataain jüümüin. Eesü süpüla ta'waataain, süka sütijaain saa'u wayuu süpüshua cha'aya sulu'u tü mmakat Acaya sünain lotüin takuaippa sünain aküjaan nüchiki Cristo jüümüin. ¹¹¿Jamüshi saa'in jüümüin nnojoipü'ükä'a tachuntüin sujut ta'yataain jüümüin? ¿Shia süka maalin jia tapüla? Nnojo. Nütüjaaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain alin ma'i jia tapüla. ¹²"Wanaawashii waya nümaa Pablo sünain wa'yataain nümuin chi Senyotkai", müşhii na aküjaliikana alawaa jüümüin sünain na'waataain sulu'u nakuaiippa. Süka müin aka saa'in wayuu süpüshua naya sünain saapünüin sümüin sujut shi'yataain, nnojoliishii naya wanaawain tamaa. Je suulia majüin aka naa'in taya, nnojoleerü tachuntüin sujut ta'yataain jüümüin.

¹³Ja'itaina müin na ekirajüliikana sünain alawaa sünain maa: "Waya Aluwataaushika'aya nütüma Cristo", aküjashi'iya ne'e naya alawaa waneepia sünain nekirajuin jia. Nnojoliishii aneekuushin nütüma chi Wasenyotsekai. Noo'ulaküin tü

wakuaiippakat süpüla müinjanain aka waya na Aluwataaushikana.

¹⁴Soto jaa'in nukuaiippa Satanás, sünain nuu'ulaküin nakuaiippa na aapiee chaje'ewaliikana eejee Maleiwa shii'iree wanoujeein nünüiki.

¹⁵Süka jütüjaain saa'u nukuaiippa Satanás, nnojoleerü patatüin jaa'in sütümä nanüiki na nüchepchiakana aküjaliikana alawaa jümüin. Noo'ulaküin wakuaiippa wayakana nüchepchiakana Maleiwa shii'iree wanoujeein nanüiki. Shiimüin sünain süsaleenain naya mapeena nütüma Maleiwa.

**A'waataashi Pablo sulu'u
mülüain sünain**

nüküjin nüchiki Cristo

¹⁶Nnojoishi taya jo'uweein aa'in sünain ta'waataain sulu'u takuaippa. Mayaashije maa'in aa'in taya jaajüin, anakaja jaapajüle tanüiki maa aka jaapajüin nanüiki na ekirajüliikana sünain alawaa wanaa sümaa na'waataain. Sünainjee tü naa'inrakat chi Maleiwakai tamüin, ayateechia taya sünain a'waataawaa sulu'u takuaippa yaa sulu'u tü tashajakat jümüin.

¹⁷⁻¹⁸Alu'ujasa na ekirajüliikana sünain alawaa, a'waataashii naya waneepia sulu'u tü naa'inrakat ne'e namüiwa. Süka nnojolüin anain wa'waataale sulu'u wakuaiippa wamüiwa ne'e, meechei aka taya naa'in wane wayuu maa'inkai aa'in müleka ayatüle taya sünain a'waataawaa sulu'u takuaippa ju'upala, nnojoleechi taya müin aka naa'in chi Senyotkai.

¹⁹Saa'u kekiin ma'l jia jaajüin, čjamüshii jaapajeeka'a tü alawaa naküjakat na wayuu maa'inkana aa'in?

²⁰Kapülasü jaa'in tü naküjakat

jümüin, ja'itaina jia naluwataaín müin aka saa'in wane nachepchia, ja'itaina ne'ike'erüin jia shii'iree na'lujueein tü kasa eekat jüma'ana, ja'itaina pülain aa'in juulia sünain ne'rüliin wayumüin süka nanüiki jümüin.

²¹Otta müshi'iya wayakana, nnojoipü'üshii müin aka na ekirajüliikana sünain alawaa, na e'rüliikana wayumüin jümüin joolu'u.

Mayaashije maa'in aa'in taya jaajüin, anakaja jaapajüle tanüiki. Saa'u na'waataain na wayukana sulu'u nakuaiippa sünain ajüñalaain nütüma Cristo naajüin, nnojoleechi taya jüpiin müleka ta'waataale sulu'u takuaippa wanaa namaa.

²²¿Wayuu hebreo naya? Wayuu hebreo taya'aya. ¿Wayuu Israel naya? Wayuu Israel taya'aya. ¿Nuu'uliwo'u naya Abraham? Nuu'uliwo'u Abraham taya'aya.

²³(Aisha'ajaa, nnojotsü tacheküin a'waataawaa sulu'u takuaippa maa aka wane wayuu eekai maa'in naa'in.) ¿Nüchepchia Cristo naya? Alana'aleesia ma'l sünain anain tü ta'yataainkat nümuin Cristo suulia tü na'yataainkat nayakana naajüin, süka te'rapü'lüin tü müliaakat waneepia saalijee aküja nüchiki. Püreesashi taya kojuyatua. A'yaatünüpü'üshi taya emetut, ouktajachichi taya sütüma.

²⁴Ja'raitua taya a'yaatünün süka paa'ata natüma na judíokana laülaayuukana. Apünüintuawai shikii mekietsalümüin tü wwatuakat a'yaatüshi.

²⁵Otta apünüintuachi na'yaatün taya na laülaayuukana Romaje'ewaliikana süka sütüna wunu'u. Je wwatua, sü'itüin taya wayuu wainma süka ipa shii'iree su'uteein taa'in. Je sünain taküjin

nüchiki Cristo sümüin wayuu sainkün mmakat süpüshua, o'unüshi taya wainmatua chaa waneemüin sa'ata palaakat. Maa aka apünüintua sükua, shimetuuin tü we'ejenakat wamaa sünain müliain ma'i waya. Je apütünüshi taya shiroku palaakat tamüiwa wane ka'i sünainmüin wane ai.

²⁶ Okolojoopü'üshi taya waneepia. Ja'itaichi taya mmolüin aa'in seema alataa waneemüin sa'ata süchi eekai miyo'u ma'i, ayatshia'aya taya alatiin. Je wanaa sümaa waraittiin taya sainkün mma, eipinnapü'üshi taya natüma na tapüshikana judíokana oo'ulaka natüma na "gentilekana". Su'uteepü'ü aa'inchi taya wayuu shii'iree su'uwajeein taya. Eepü'üshii eekai jashichin tamüin sulu'u tü pueulokat oo'ulaka sainkün mmakat oo'ulaka sünain o'unaa shirokupünaa palaakat. Otta sulu'u tü outkajaaleekalüirua, jashichipü'üshii tamüin na anoujayaashikana. ²⁷ Maa akaapü'üle wainmale a'yatawaa tapüleerua, matunküinpü'üsai taya. Aka'aya wattale mma tapüleerua, müliashi taya jamü je müliashi taya miyaasü sünain o'unaa. Maa'aya aka püreesale taya, kaka'iyashi taya meküin, müliapü'üshi taya jemai sükä mashe'in taya. ²⁸ Shiimüin sünain te'rapü'üin müliaa. Otta müisia joolu'u, müliasü taa'in waneepia shii'iree laülainjanain sünain anoujaan na tawalayuukana sainkün mma. ²⁹ Müleka nnojoire waneepiain wane tawala sünain anoujaan, mojeerü ma'i taa'in naalijjee. Müleka kaainjarale wane tawala nütüma wane wayuu, jashicheechi taya nümüin chi kaainjalakai atüma nia.

³⁰⁻³¹ Tü ta'waataainjatkat alu'u, shia tachiki sünain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai. Ta'waajüin chi Maleiwakai, Nüshikai chi Wasenjotsekai Jesucristo, süka takaalinjünün nütüma waneepia. Taküjeerü joolu'u jümüin süchiki tü alatakat tamüin sümäiwa paala, jütüjaaiwa saa'u sünain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai. Sünain taküjeerüin tü süchikikat jümüin, nütüjaan aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain nnojolinjachin taküjain alawaa.

³² Eejachi taya sulu'u tü pueulokat Damasco. Je süka tekerolüichipain sünain anoujaan, jashichishii na laülaashii judíokana tamüin. (Otta chi aluwataashikai wayuu süpüshua so'u ka'ikat tia, nia chi kanüliakai Aretaskai müniin.) Na laülaashii judíokana, nachuntüin nümüin wane sülaälakai mma süpüla nuluwataain wane surulaälirua tanaimüin sünain nata'ülrüin taya.

³³ Otta tayakai, ashakatinnüshi taya sulu'u wane shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpütcho'umüin tü sükulaatsekat tü pueulokat. Shiimüin sünain niain Maleiwa akaalijakai taya süpüla ojuittaa.

A'waataashi Pablo sulu'u
akaalijünaa nütüma chi Senyotkai

12 ¹Taküjeerü joolu'u jümüin süchiki tü kasa anasü nii'iyatakat chi Senyotkai tamüin, sükajee sükjünayaain jümüin süchiki kasa anasü natüma na ekirajüliikana sünain alawaa. Ayateechia taya a'waataain sulu'u tia, mayaasüe nnojoleechin kojutüin taya jütüma sünainjee a'waataawaa.

²Taya shiimüinshika'aya ma'i sünain

anoujaan nünain Cristo. Je müirü aka poloo pienchimün juya, ayalennüshi taya chaa sirumatu'ümüin eemüin chi Maleiwakai. Nnojotsü tatüjaain aa'u sünain jamüin takuaippa sünain o'unaa. Nia Maleiwakai atüjaaka saa'u. Mataasü aka ta'lapiüinkai saa'in.³⁻⁴ Shiimün sünain tayalennüin cha'aya iipünaamüin nüma'anamüin Maleiwa. Nia Maleiwakai atüjaaka saa'u jamüin takuaippa sünain o'unaa. Je cha'aya eejeere taya, taapüin pütchi anashaatasü ma'i, sümaa taluwataanüin sünain nnojolüinjatüin taküjain shia sümüin wayuu.⁵ Taküjaitpa jümuin tachiki sünain to'uninnüin iipünaamüin, süka anain saa'in tamüin ta'waataain sulu'u tia. Otta joolu'u tü ta'waataajeetkat alu'u ju'upala, shia tü takuaippakat sünain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai.⁶ Müleka ayatüle sünain ta'waataain sulu'u to'uninnüin iipünaamüin, nnojoleechi taya sümäa'injüin wayuu süka shiimün tü taküjakat. Otta nnojoleechi taya ayatüin sünain a'waatawaa sulu'u tia, suulia koo'omüinjain tamüin kojutuu sütümä wayuu sünainjee tia. Anashi müleka kojutule taya jütmä sünainjee ne'e tü tekirajakat anain otta sünainjee tü kasa anasü taa'inpü'iikat.

⁷ Suulia pülaajün taa'in sulu'u tü kasa anasü ee'iyatünütikat tamüin chajee sirumatu'ujee, anasü nümüin Maleiwa müleka saapünüle tamüin wane ayuulii. Antinnüsü tü ayuuliikat tanainmün nütüma Satanás süpüla müliajinjachin taya sütümä.⁸ "Taataa, anashi müleka pülatirüle toulia tü müliaakat",

achuntüshi taya apünüintua nümüin chi Senyotkai süka süpüshua taa'in.⁹ Otta nünüki te'ipajee: "Süka anamiain ma'i taya sümüin wayuu, tachechereerü paa'in su'utpuñaa tü müliaa pi'rakat. Süka pütiijaain saa'u sünain che'ojaain pümüin akaalinjünaa tatüma, alana'aleejeechia ma'i pia sünain katsün paa'in tatüma", müshi tamüin. Je joolu'u sünainjee tü nüküjaitpakat tamüin, a'waataajeechi taya sulu'u che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma. Shiimün sünain nükaalinjeechin Cristo taya süka pülashin ma'i nia.

¹⁰ Keraashi joo taya süpüla te'rüinjatüin tü müliaakat süpüshua shii'ree kojutüinjachin Cristo. Aneerü taa'in mayaasüje antüin ayuulii tanainmün, mayaasüje mojuin sünüki wayuu tamüin sümaa jashichin tamüin sünainjee tanoujain, je mayaasüje alatüin tamüin kasa mojusü sünainjee ta'yataaín nümuin chi Senyotkai. Süka tayaawatüin saa'u sünain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma Cristo, shiimün sünain nüchechereerüin taa'in.

Yapashi Pablo süpüla o'unaa nanainmün

¹¹ Müshi aka maa'inkai taa'in, saa'in tamüin, süka müin tanüki jümuin. Aküjashi taya süchiki takuaippa jümuin, süka nnojolin kojutüin taya jütmä maa aka naa'in na ekirajüliikana sünain alawaa sünain nayaín kojutüin jütmä. Yalayalashii naya naajün saa'u nayaín aluwataaushin nütüma Cristo naajün. Otta tayakai, mayaashije nnojolin jamajachin taya jümuin, nnojotsü shiimün

sünain nayaín alanaain toulia.

¹²Jütüjaa aa'uchi taya sünain tayaín Aluwataaushin nütüma Cristo sünainjeeountüin taa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwa, maa aka anain wayuu tätüma. Je nükalijain taya Maleiwa süpüla taa'inrüinjatüin kasa eekai müin aka tia ju'upala shii'iree jünoujeein nünain. ¹³Eesü ja'aka eekai nnojolüin anain nanüki tamüin süka kacheikalain taya su'utku wayuu naajüin. Eesü süpüla nayoujain taya sünainjee nnojolüin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin wanaa sümaa ta'yataain ja'aka.

Müleka mojule shia namiin, anakaja motüle naa'in shia.

¹⁴Yapashi joolu'u taya süpüla o'unaa chamüin jünainmüin Corintomüin. Apünüintuairü joo takua sünain to'unüin jünainmüiin. Je tantapa chamüin, nnojoleechi taya achuntüin sujut ta'yataain jümüin. Shia tachekekaka jüpüleerua kojutüinjachin taya jüfüma, nnojotsü tachekeküin sünain juwalaajüinjachin taya. Maa aka wane ashii sünain nnojolüin nüchuntüin neerü namüin na nüchooinkana süka nayaín nükalijain, akaajaa tayakai jümüin süka müin aka jia saa'in wane tachonnii. ¹⁵Yapashi taya süpüla takaalinjainjanain jia waneepia süka süpüshua taa'in. Mayaasiuje saja'tteerüin tanneetse, ayateechia taya sünain takaalijain jia. Je mayaainje maalin taya jüpüla, ayateenia jia alin tapüla waneepia. ¹⁶Jütüjaa aa'ulu sünain shiimüin sünain alin jia tapüla je sünain nnojolüin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin. Otta nanüki na ekirajüliikana sünain alawaa jümüin: "Ja'itaichi nnojolin

achekekajüin Pablo sujut ni'yataain, ni'ike'erüinya ne'e jia saa'u jükorolo".

¹⁷Nnojotsü shiimüin tü namakat tamüin. Na wayuu tajütakana jünainmüin, ¿ne'ike'erüin jia saa'u jükorolo? Nnojo. ¹⁸Soto jaa'in Tito wanaa sümaa nüntüin jünainmüin nümaa chi wawalakai tajütakai nümaa. ¿Ne'ike'erüin jia saa'u jükorolo? Nnojo. Müshii aka takuaippa sünain ta'yataapü'ün cha'aya ja'aka sünain anain ma'i tü taa'inrakat ju'upala waneepia.

¹⁹Tawalayuwaa, jia aishiikana ma'i tapüla, tü tashajakat jümüin, süpülatatü takaalijüinjanain jia sünain anoujaa, nnojotsü süpülatatüin ta'waataainjachin sulu'u takuaippa ju'upala. Je talatüshi chi Maleiwakai tamaa waneepia, süka aleewain taya nümaa Cristo. ²⁰Otta müsia to'unapa jünainmüin, müleka tantüle nanain wane wayuuirua ja'aka eekai nnojolüin noo'ulaain suulia naainjala, mojeerü ma'i taa'in sütümä tia, je müleka jashichire taya jümüin, nnojoleena jia talatüin tamaa. Müleka jü'ültüjaajiraale sünain juchunjain aa'in, anashii müleka juu'ulaale suulia tia. Nnojo kee'ireein jaa'in akatajirawaa sünain pülayaain jaa'in suulia wayuu je sünain ji'rüliiyaain wayumüin süka jünüki. Müleka jiperulaajiraale, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla anajirawaa. ²¹¿Jameechi taya tantapa müleka nnojorule suu'ulaain tü wayuukolüirua suulia kaainjalaa, suulia aa'inraa tü yarüttakat atüma saa'in, suulia a'lujerawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je suulia asülüü? Japiüijeechi taya nu'upala chi

Maleiwakai tantapa ja'akamüin. Mojeerü ma'i taa'in naalijee na wayuukana kaainjaraliikana ja'aka, süka nnojoliin noo'ulaain suulia.

**Tü nüchekakat Pablo napüleerua
na anoujashiikana**

13 ¹Apünüintuairü joolu'u takua sünain o'unaa jünainmün. Je tantapa ja'akamüin, kasalajaneerü tatüma naainjala na wayuukana sünainjee tü pütchi ashajuushikat paala sümäiwa sünain müin mayaa: "Süpüla kasalajanain naainjala wane wayuu, acheküsü atüjaanaa aa'u tü naainjalakat sütümä wayuu maa aka piama je apünüin". ²Je paala so'u tü piantuakat takua, tachiajaapüün eekai kaainjalain ja'aka sünain: "Müleka nnojoliire juu'ulaain suulia, kasalajaneerü tatüma tale'ejapa tachikua", sünain tamüin namüin. Müshi joolu'u taya tachikua: "Shiimün sünain süsalamaateenain naya tatüma maa aka sümüin süpüshua tü kaainjarkaläürua cha'aya". ³Je nanüiki wane ja'aka: "¿Shiimünjasa'aya piain aneekuushin süpüla ekirajaa nünüiki Cristo wamüin?", müşhi naya tamüin. So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u tatüma naainjala na wayuukana, jütüjaweechi aa'u taya sünain aneekuushin nütüma Cristo. Jiyaawateechi aa'u taya so'u tia sünain pülashin taya ja'aka, süka takaalijünüin nütüma. ⁴Wanaa sümää ouktüin Cristo saa'u waainjala, mapülainsai nia saashin wayuu. Otta súchikjee, oso'iraasü naa'in nütüma chi Maleiwa Pülashikai süpüla katünjatüin no'u waneepia. Müshi aka tayakai sünain mapüllain naashin na aküjaliikana

alawaa, süka jüüjüüin taya nümüin Cristo. Otta süka nükaalijeechin taya chi Maleiwakai, ayateechee taya sünain ta'yataain ja'aka.

⁵Anakaja müleka jiyaawatüle saa'u tü jaa'inrakat wane'ewaire jukua süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre sünain jaal'inrüin tü nüchekakat Cristo jüpüleerua. Chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin tü nüchekakat Cristo nüpüleerua, atüjaaneechi aa'u sünain nnojolin Cristo nümaa.

⁶Kasataalejese jiyaawatüin taa'u sünain shiimüin taa'inrüin waneepia tü nüchekakat Cristo tapüleerua.

⁷Otta müleka nnojorule taa'inrüin tü nüchekakat Cristo saajüin wane wayuuirua, nnojoleerü kasajatüin tamüin tü nanülikikat. Achuntüshi joolu'u taya nümüin Maleiwa jaa'u süpüla nükaalijainjanain jia suulia kaainjalaa. Tacheküin süpüleerua juu'ulaain suulia kaainjalaa süpüla nu'waajünüinjachin Maleiwa sütümä wayuu saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat, mayaasiye nnojolinjachin tayain a'waajünüin sütüma wayuu. ⁸Takaalijeein jia jüpüshua süpüla jünoujain tü shiimüinkat. Aka'aya na eekai kaainjalain ja'aka, müleka nanouktüle nakuappa süpülapünaa tantüin, nnojoleena süsalain naya tatüma. ⁹Achuntüshi taya waneepia nümüin chi Maleiwakai shii'iree laiulaweein jaa'in sünain anoujaa. Mayaasiye mojuin sünüiki wayuu tamüin, nnojotsü kasajatüin shia tamüin. Müleka jüüjüüle jia nümüin Cristo, talateeriü ma'i taa'in, süka nnojoleenain süsalain jia tatüma. ¹⁰Tü tashajüitpakan jümüin, tashajüin yaajee wattajee süpüla jünouktüinjatüin jukuaippa

süüpülapünaa tantüin, suulia jashichijüin taya jümüin tantapa sünainjee nnojoliin juu'ulaain suulia jaainjala. Nnojotsüyaaje tacheikalain süpüla süsalainjanain jia tatüma. Tü aluwataanakat anain taya, shia süpüla takaalinjainjanain jia sünain anouja.

Apütaashi Pablo

¹¹ Je joolu'u tawalayuwa, kettaasü tü tashajakat jümüin. Apütaashi taya jüpüla sünain teme'ejüin jaa'in süpüla laülaainjattüin jaa'in waneepia sünain anouja. Anakaja müleka joonoole sümaa tü tamakat jümüin süpüla nnojoliinjanain jü'ülüjaajiraain. Chi Maleiwa

aikai apüla jia, aapakai anaa jümüin, nükaalijjeena jia süpüla wanaawajiraain jaa'in.

¹² Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaan nünain Cristo. ¹³ Je nasakünin jia napüshua na nüpuishikana chi Maleiwakai yaakana yaa.

¹⁴ Achuntüshi joo taya jaa'u nümuin chi Wasenyonsekai Jesucristo süpüla niil'iyatüin na'anasia jümüin, je nümuin chi Washikai Maleiwa süpüla jiyaawatüin saa'u sünain alin jia nüpuila, je nümuin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla nükaalijjain jia sünain wanaawajiraain jaa'in jüpüshua.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana **GALACIA**

Ashajüshi Pablo namüin na
anoujashii chakana Galacia

A'wanajaasü süküja tü
nüchikikat chi O'tte'erüikai

1 ¹⁻²Taya, wane chi
Aluwataaushikai nütüma
Cristo Jesúis, Pablokai anülia,
namaa na tawalayuu yaakana
tamaa, wasaküin jia anoujashiikana
nünain Jesucristo chakana sulu'u tü
outkajaaleekalüirua chakat Galacia.
Nnojoishi ajütüüshin taya sünain
tü a'yatawaakat sütüma wayuu. Na
kounejalakana taya nia Jesucristo
oo'ulaka chi Washikai Maleiwa
oso'ire'etkai naa'in süchikjee
ouktaa. ³Achuntüshii waya nümüin
chi Washikai Maleiwa je nümüin
chi Senyotkai Jesucristo süpüla
nee'iyatüin na'anasia waneepia
jümuin je süpüla naapüinjanain
wane anaa jümuin. ⁴Saa'u
naa'inreein Cristo tü nüchekakat
chi Washikai Maleiwa nüpiüleerua,
naapajiraain nikii süpüla ouktaa
saa'u waainjala süpüla taashinjanain
waya suulia müin aka waya naa'in
wainma wayuu maa'ulu yaa sünain
süchepchiaiñ saainjala. ⁵Anakaja
wa'waajüle chi Maleiwakai
waneepia süpüla ka'ikat süpuñhua
sükajee tia. Amén.

*nütüma na ekirajüliikana
sünain alawaa*

⁶Oponojooshi ma'i taya sükajee
ju'ttiinapain sünain oo'ulawaa
nuulia Maleiwa chi eenakakai jia
sünainjee na'anasia Cristo. Süka
jamüin, kapülasü joolu'u jaal'in
wane nüchiki chi O'tte'erüikai
sulu'u naatain sukuaiippa, ⁷wane
süümüin suulia tü nüchikikat
Cristo chi O'tte'erüikai shiimiüinsü
taküpü'ükat jümuin. Eesüja'a
süpüla süntüitpain ja'akamüin
tia ekirajünnütükat sünain alawaa.
Nnojolüitpa jüttüjaayaain aa'u
ne'e tü shiimiüinkat natüma. Je
su'wanajaanüitpain nüchiki chi
O'tte'erüikai natüma. ⁸Chi eekai
nikirajüin wayuu sünain wane
nüchiki chi O'tte'erüikai naata
suulia tü waküpü'ükat paala
jümuin, ja'itaichi tayain, ja'itaichi
niain wane aapiee chajee iipünaajee,
e'itaaneechi nia süpüla süsalaa
tüü sumaa nükatannüin nuulia
Maleiwa süpüla ka'ikat süpuñhua.
⁹Shia tü waküpjakat achiki jümuin

paala wanaa sūmaa eepü'ün
waya ja'aka, sūnain müin wanüiki:
Müleka eere wane wayuu eekai
nikirajüin jia sūnain wane nüchiki
chi O'tte'erüikai wane sūmüin suulia
tü jünoujakat anain, e'itaaneechi
nia süpüla sūsalaa tüü sūmaa
nükatannüin nuulia Maleiwa süpüla
ka'likat süpüshua.

¹⁰Saa'u tashajüitpain jümüin
süchiki kasalajanainjatüin namüin
naainjala na ekirajüliikana
sūnain alawaa, jiyaawatüinapa
taa'u sūnain nnojolüin tachajaain
süchiki talateein saa'in wayuu
tamaa. Müleka shiimüinreje sūnain
tachajaain a'waajünaa sütüma
wayuu, nnojoishihe nüchepchiai
taya Cristo. Shia kee'ireeka taa'lin
talateein naa'in Maleiwa sūmaa tü
ta'yataainkat nümuin.

Ounekuushi Pablo süpüla ekiraja na "gentilekana"

¹¹Tawalayuwa, anashii müleka
jüdüjaale saa'u tü nüchikikat
Cristo, chi O'tte'erüikai, taküjakat
sūmüin wayuu sūnain nnojolüin
süle'eru'ujeejatüin shia wayuu. ¹²Chi
ekirajakai taya sūnain, nnojoishi
wayuuin nia, nia Jesucristo. Nia'a
ne'e nümuwa ee'iyatakai shia
tamüin.

¹³Jaapa achikit tü taa'inrapü'ükät
wanaa sūmaa toushikajaaín
süchiirua nakuaippa na judíokana,
sūnain tolojüin nachirua na
anoujashiikana nünain Jesús
sainküin tü outkajaaleekalüirua
shii'iree taja'laje'erüinjatüin
tü anoujasükalüirua süpüshua.
¹⁴Alana'aleeshia ma'i sūnain
kachiiruain ma'i taa'lín sūnain
tashatiin nakuaippa na tatuushi
judíokana noulia wainma na

tapiushi wanaawakana amaa
touyase. ¹⁵⁻¹⁶Otta müşia chi
Maleiwakai, nüneeküin taya
süpülapünaa jemein süpüla
to'tte'ennüinjachin nütüma Cristo.
Je miyo'upa taya, saa'u anamiain
ma'i nia, neenaküin taya süpüla
a'yatawaa nümuin. Anasü saa'in
nümuin nii'iyatüin chi Nüchonkai
tamüin süpüla te'raajüinjachin nia
je süpüla taküjinjatüin nüchiki
sūmüin wayuu nnojotkot judíoin, tü
"gentilekalüirua" münakat. Je wanaa
sūmaa tia, nnojoishi yootüin taya
sūmaa wayuu süchiki tü alatakat
tamüin. ¹⁷Je nnojoishi taya o'unüin
Jerusalénmüin süpüla taashajaain
namaa na Aluwataaushikana
e'itaanakana tapülapünaa. O'unüshi
taya yaawala sulu'umüin tü
mmakat Arabia. Je mapa süchikijee,
ale'ejüshi taya Damascomüin.

¹⁸Je sülätapa apünüin juya,
o'unüshi taya Jerusalénmüin süpüla
aashajawaa nümaa Pedro. Ni'iyoushi
taya maa aka piama semaana
cha'aya. ¹⁹Otta Santiago, nuwalakai
chi Wasenyotsekai, aashajaashi
taya nüma'aya. Otta na waneeirua
Aluwataaushikana, nnojoliishii
tapiüla. ²⁰(Nütüjaa aa'uchi taya
Maleiwa sūnain nnojolüin tashajüin
joolu'u alawaa jümüin.) ²¹Je
süchikijee tia, o'unüshi taya cha'aya
sulu'umüin tü mmakat Siria oo'ulaka
tü mmakat Cilicia. ²²Otta na
anoujashiikana nünain Cristo sulu'u
tü outkajaaleekalüirua sainküin tü
mmakat Judea, ja'itaichi nnojolin
taya ne'raajüin, ²³⁻²⁴na'waajüin
Maleiwa sükajee naapüin tachiki,
sūnain müin sünüiki wayuu:
"Olojünapü'üshii waya nütüma chira
wayukai saalijee tü wanoulakat
nünain Cristo. Otta müsia joolu'u,

aküjüshi tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai, sainkün mmakat süpüshua".

**Achekünsü tü nikirajakat
anain Pablo natüma**

na anoujashii judío chakana Jerusalén

2 ¹⁻²Müürü aka poloo juya pienchimüin súchikijee chajachin taya Jerusalén, nüjütüin taya chi Maleiwakai tachikua chamüin cha'aya süpüla aashajawaa namaa na laülaashiikana na'aka na anoujashii judíokana. Otta Bernabé je Tito, o'unüshii tamaa. Taküjin namüin na laülaashiikana súchiki sukuappa tü nüchikikat chi O'tte'erüikai tekirajakat anain na gentilekana. Aashajaashi taya namaa sujuuna wayuu, sükajee müin taal'in: "Eesü süpüla shiyouktünüin tü tekirajakat anain natüma na gentilekana müleka shiyouktünüle natüma na anoujashii judíokana".

³⁻⁴Otta wanaa súmaa eein waya cha'aya Jerusalén, wanta anainchii wane ekirajülii sünain alawaa na'aka na anoujashii judíokana. Naashin nala wayukana, che'ojaasü shi'yotoonüin ata tü anoujasüküllirua maa aka sukuappa wayuu judío. Ekerotshii naya wa'akamüin, sünain wawalayuuin naya naajüin, süpüla ne'rajüin waa'u. Nayoujain waya süka wekirajüin sünain nnojoliin kapülain naa'in Maleiwa wayuu sünainjee ashataa sukuappa judío süka shiaín sünainjee tü naa'inrakat Cristo sümüiwa. Nacheküin süpüla ni'yotoonüinjachin ata Tito, chi gentile wamaajachikai, shii'iree anajiraainjatüin naa'in nümaa Maleiwa naajüin. Shia nachekaza

wapüleerua súchepchiainjanain waya nakuaippa na judíokana wachikua. Akaajasa na laülaashiikana na'aka na anoujashii judíokana, süka anain saa'in namüin sukuappa tü tekirajakat anain na gentilekana, nnojoliishii napüleeruain aa'in Tito süpüla o'yotoonaa ata. ⁵Wayouktüin süpüshua tü nachekekakat wapüleerua na ekirajüliikana sünain alawaa. Müleka kapüraleje waa'in shia, shiimüin sünain mojejerün sükjüja tü shiimüin waküjakat jümüin, tü nüchikikat chi O'tte'erüikai. Shia wachekaka süpüleerua lotüinjatüin tü nüchikikat Cristo waneepia jüpüla.

⁶Na laülaashiikana na'aka na anoujashii judíokana chakana Jerusalén, nnojoliishii neke'ejüin aa'in taya süchirua ta'wanajaain tü tekirajakat anain na gentilekana. (Mayaashije miyo'uin naya na'aka na judíokana, nnojotsü kasajatüin tamüin tia, süka nnojolin kachekala'atain wayuu Maleiwakai.) ⁷Nnojotsü na'wanajeein tü tekirajakat anain, süka natüjaachipain taa'u sünain e'itaauushin taya nütüma Maleiwa süpüla aküja nüchiki chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana, maa aka naa'in Pedro sünain e'itaauushin nütüma süpüla aküja shia namüin na judíokana. ⁸Tü kasa anasü naa'inrakat chi Maleiwakai sünain akaalijaa Pedro, chi Aluwataaushikai namüin na judíokana, naa'inrüin shia tamü'inya, tayakai chi Aluwataaushikai namüin na gentilekana. ⁹Na laülaashii taashajaakana amaa so'u ka'ikat tia, Santiago, Pedro je Juan, na kojutkana natüma na

anoujashii judíokana, nayaawatütipa
saa'u sünain aneekuushin taya
nütüma Maleiwa süpüla tü
a'yataawaakat. Namakalaka tamüin
je nüümüin Bernabé: "Acheküsü
wanaawajiraain waa'in jümaa
sünain ji'yataain sa'aka tü
gentilekalüirua oo'ulaka sünain
wa'yataain sa'aka tü judíokalüirua".
¹⁰Shia'ala nachuntüin ne'e wamüin
saa'u wamüliajüinjatüin tü
anoujasükalüirua chakat Judea eekai
miliain. Taa'inreein tia tayaka'iya.

Achijajaanüshi Pedro nütüma Pablo

saalijjee piamaín nu'upünaa

¹¹⁻¹²Shiasa süchikijee tia, antüshi
Pedro yaamüin Antioquíamüin.
Je wanaa sümaa eein nia wamaa,
ekaapü'üshi nia namaa na
anoujashiikana eekai nnojoliin
judíoin, mayaashijje achijajaanüin
na judíokana suulia tia. Otta wanaa
sümaa nantüin yaamüin yaa wane
wayuuirua ajütüüshi nütüma
Santiago chajee Jerusalénjee,
o'ttüshi Pedro sünain akatalawaa
yaawala'aya suulia ekawaa namaa
na gentilekana. Mmotshi nia
sheema ayoujünaa natüma na
wayuu antapaatashiikana, na
ekirajuushikana sünain anajirawaa
nümaa Maleiwa sünainjee
o'yotoonoo ata naajüin. Je süchikijee
tia, tachijajaain Pedro su'upala
tü anoujasükalüirua saalijjee tü
naa'inrakat, süka nnojoliin anain tü
naa'inrakat saa'in tamüin. ¹³Wainmaa
na judíokana yaaya ashatakana
nukuaippa Pedro sünain piamaín
nu'upünaa saalijjee mmoltüin naya
neema na laülaayuu judíokana. Otta
ojutuushi Bernabé sünain aa'inraa
tia'aya, ja'itairü nütüjaain saa'u

sünain mojuin shia. ¹⁴Nnojotsü
anain tü naa'inrakat na judíokana
oo'ulaka Bernabé, je nnojotsü
lotüin nakuaippa, süka nnojoliin
wanaawain sümaa tü shiimüin
nüchikikat chi O'tte'erükai. Sünain
tachijajaain Pedro saa'u nükatalaain
suulia ekawaa namaa na gentilekana,
mühi taya nümiin no'upala na
anoujashiikana napüshua: "Ja'itaichi
judíoin pia, oo'ulaaichipa pia suulia
sukuippa judío wanaa sümaa
pikaain namaa na gentilekana.
¿Jamüshii juluwataaka'a na
gentilekana sünain ashataa
sukuippa judío?", tamakalaka
nümiin Pedro.

¹⁵⁻¹⁶Tamakalaka namüin
napüshua na anoujashii judíokana
eejanakana wamaa: "Waya
judíokana, nnojoliwa'aya wanoujain
nünain Cristo, saa'u saapünüin
wamüin paala tü nüshajakat Moisés,
a'waataapü'üshii waya sulu'u
jemein sünain judíoin je sulu'u
nnojoliin gentilein kaainjarallii
waya. Wayaawatütipa aa'u joolu'u
sünain anajiraain wayuu nümaa
Maleiwa, nnojotsü sünainjeejatüin
aa'inraa tü nuluwataakat anain
Moisés, alu'ujasa sünainjee anouja
nünain Jesucristo. Je nüküjain
wamüin Maleiwa sünain nnojoliin
anajiraainjatüin wayuu nümaa
sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat
anain Moisés. Je sükajee tia,
anoujainapa wayakanaya nünain
Jesucristo süka kachiiruain
waa'in süpüla anajirawaa nümaa
Maleiwa nünainjee Cristo, nnojotsü
sünainjeejatüin tü nuluwataakat
anain Moisés".

¹⁷Eesüja'a süpüla jümuin tamüin:
"Wanaa sümaa wachajaain süchiki
anajirawaa nümaa Maleiwa

sünainjee anoujaa ne'e nünain Cristo, müleka nnojorule waa'inrүin tü nuluwataakat anain Moisés, mojeerü sünüki wayuu wamüin", müşhii jia tamüin. Otta tanüiki ji'ipajee: Nnojoishi niain Cristo kaainjalain atüma wayuu. Süka jamüin, sünain nnojolüitpain eein waa'in sünain tü nüshajakat Moisés, nnojotsü kaainjalain tia nu'upala Maleiwa.

¹⁸ Akaajasa müleka woo'ulaale suulia wachajaain süchiki tü anajirawaakat nümaa Maleiwa nünainjee Cristo süpüla wachajaainjanain wachikua süchiki wane anajirawaa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, shiimüin sünain kaainjaleenain waya sükajee tia.

¹⁹ Süka tatüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Moisés sünain nnojolüin anajiraain taya sütümä, müşhi aka ouktakai taya suulia saa'u nnojolüin kasain saamüin tamüin süpüla anajirawaa nümaa Maleiwa. Je taashiichipa taya joolu'u süpüla taa'inrüinjatüin tü nüchekakat chi Maleiwakai tapüleerua. ²⁰ Müshi aka ouktiraakai taya nümaa Cristo wanaa sümaa nu'utünün aa'in saa'u wane kuruusa. Nnojolüitpa jülijain taa'in oonowaa sümaa nünüki Moisés süpüla anajirawaa nümaa Maleiwa. Shia jülijaka waneepia taa'in tü nüchekakat Cristo tapüleerua. Saa'u katüichipain no'u, eejechochi nia waneepia tamaa. Je süpushua tü taa'inrakat, taa'inrüin sükajee tanoujain nünain Cristo, chi Nüchonkai Maleiwa, chi aikai apüla taya sümaa naapajiraain nikii süpüla ouktüin taa'ujee. ²¹ Saa'u anamiashaatain chi Maleiwakai tamüin, müşchia nnojolüin tayouktüin tü naa'inrakat süpüla nu'tte'erüinjachin taya nükajee

Cristo. Müichia nnojolüin tachajaain tachikua süchiki wane anajirawaa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés. Müleka wountüleje anajiraain waya sünainjee oonowaa sümaa tü nüshajakat Moisés, nnojoleerü kasain saapüin wamüin tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin nia waa'ujee.

Tü anajirawaakat nümaa Maleiwa nünainjeejatü Cristo

3 ¹ Tawalayuwaa, jia chaje'ewaliikana Galacia, aisha'ajaa jia. Shiimüin sünain maa'in jaa'in. Ja'itairüja'aya taküjapü'in jümuin tü shiimüinkat, tü nüchikikat Jesucristo sünain ouktüin saa'u kuruusa, ñjamaka'a kapülaka'a joo jaa'in wane pütcchi eekai nnojolüin shiimüin, tü naküjakat jümuin na ekirajüliikana sünain alawaa? ² Tasakirüin paala jia sünain wane kasa: ñKasa aapünaka anainjee jümuin chi Naa'inkai Maleiwa? ñShiataapa sünainjee jaa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Aapünüshi nia jümuin sükajee jünoujain ne'e nüchiki chi O'tte'erüikai aküjünakat jümuin. ³ Je paala, jekennuuiwa'aya jia sünain anoujaa, jücheküin süpüleerua jükaalijünün nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Otta müsia joolu'u, shiimüin sünain maa'in jaa'in süka juuntüin jaa'inrüin jümuuwa tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua saa'in jümuin. ⁴ Soto jaa'in wanaa sümaa kachiiruapü'in jaa'in akaalijünnaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ñEesü joolu'u süpüla nnojolüitpain kasain saamüin jümuin tü nükaalijakat

anain jia saa'in jümüin? ⁵Otta chi Maleiwakai, ḋkasa naapaka anainjee chi Naa'inkai jümüin? ḋJe kasa naa'irnaka anainjee tü kasa anasükat ju'upala, tü nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa? ḋShiataapa sükajee jaal'inrüün tü nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Shia süka jünoujain ne'e nüchiki chi O'tte'erüükai aküjünakat jümüin.

⁶Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Abraham, chi watuushikai wayakana judókana. Müsü mayaa: "Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa sünainjee nünoujain nüñiki", müsü. ⁷Anakaja jiyaawatüle saa'u wane kasa: Waya anoujashiikana wapüshua, nüchooin ma'i waya Abraham, nnojotsü sünainjeejatüin nuu'uliwo'uin waya, shia sünainjee wanoujain nünain Maleiwa maa aka tü naa'irnarakat paala Abraham. ⁸Je paala sümäiwa, aküjünüsü sükchiki kasa anasü nütüma Maleiwa nümüin Abraham wainma juya süpülapünaa sülätüin tü aküjünakat achiki nümüin. Tü aküjünakat nümüin Abraham so'u ka'ikat tia, ashajünüsü sükchikjee sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Shia tü nachikikat na gentilekana sünain anajiraainjanain nümaa Maleiwa sünainjee nanoujain nünain. Anuu nüñiki chi Maleiwakai nümüin Abraham: "Shiimün sünain kamaneejeechin taya sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua eekai sünoujain tanain maa aka pia", müshi nümüin. ⁹Sütüma tü ashajuushikat, watüjaa aa'ulu sünain kamaneein chi Maleiwakai joolu'u sümüin wayuu süpüshua sünainjee

tü sünoulakat, maa aka kamaneein paala nümüin Abraham sünainjee tü nünoulakat.

¹⁰ ḋJameechi chi wayuu eekai nüchajaain sükchiki wane anajirawaa nümaa Maleiwa sünainjee aa'irraa tü nuluwataakat anain Moisés? Süka nnojoliin nuuntüin nikeraajüin süpüshua tü nümakat Moisés, shiimün sünain kasalajaneerüin nümüin naainjala nütüma Maleiwa. Shia tü ashajünakat achiki paala sümäiwa sünain müin mayaa: "Süsaleerü nümüin naainjala chi wayuu eekai nnojolin naa'irnrüün süpüshua'aya tü nuluwataakat anain Moisés", müsü. ¹¹Müshi taya tachikua jümüin: Nnojoishi anajiraain wane wayuu sünainjee oonowaa sümäa tü nümakat Moisés. Soto jaa'in tü ashajünakat achiki paala sümäiwa sünain müin mayaa: "Chi wayuu eekai nünoujain nünain Maleiwa, anaawashi nümaa kataiwa'aya no'u. Je ouktapa nia, ayatshi anaawain nümaa". ¹²Chi eekai nüchajaain sükchiki wane anajirawaa sünainjee tü nümakat Moisés, nnojotsü che'ojaain nümüin tü anoujaakat nünain Cristo saa'in nümüin, süka noonoooin sümäa tü ashajuushikat münakat nümüin paala sünain maa: "Chi eekai naa'irnrüün süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, anaaweechi nümaa Maleiwa", müsü. ¹³Otta tü tasakirakat anain joolu'u jia: ḋJameechi chi eekai nnojolin naa'irnrüün süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés? Süsaleechi naainjala, ḋaashi müin? Müshi paala taya jümüin: Taashiinapa waya anoujashiikana nütüma Cristo suulia süsälainjanain waainjala, süka niaichipain süsälain

waainjala nütüma Maleiwa. Shia tü ashajünakat achiki paala sünain müin mayaa: "Atüjaana aa'uchi chi eekai akachennün sünain wane wunu'u sünain süsalaichipain naainjala nütüma Maleiwa", müsü.

¹⁴Saa'u taashiinapain jia gentilekana nütüma Cristo suulia süsälainjanain jia jaainjala, jiyaawata aa'ut joolu'u sünain kamaneeichipain Maleiwa jümüin maa aka kamaneein nia paala nümuin Abraham. Je aapünüichipa chi Naa'inkai Maleiwa wamüin wapüshua sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo. Shia tü nüküjakat achiki paala chi Maleiwakai sünain pansaain nünuiki.

Tü nuluwataakat anain Moisés, shii'iyatün wamüin waainjala

¹⁵Tawalayuwaa, saa'u pansaain nünuiki chi Maleiwakai paala nümuin Abraham, nnojoleechi oo'ulaain Maleiwa suulia aa'inraa tü nümakat süpüla naa'inrüinjatün. Maa aka sukuappa wayuu süpüshua, müleka lotüle nünuiki wane wayuu soo'opünaa tü naa'inrüinjatkat, nnojotsü anain müleka nuu'ulaale suulia naa'inrüntia. Je nnojotsü anain müleka nu'wanajaale tü pütchi ni'itaakat paala sünain pansaain. Acheküü nikeraajünjatün shia so'ujee tia. ¹⁶Tü pütchi nüküjakat paala chi Maleiwakai nümuin Abraham sünain pansaain nünuiki, nüküjain nümuin chi nuu'uliwo'uka'iya. Saashin tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, nnojotsü aküjünüin tü pütchikat namüin na nuu'uliwo'ukana napüshua, alu'ujasa nümuin waneeshia ne'e chi nuu'uliwo'ukai, nia Cristo. ¹⁷Anuu tü taküeekat joolu'u jümuin: Tü

pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa sünain pansaain nünuiki nümuin Abraham, nnojotsü amalaje'ennüin sütüma tü nuluwataakat anain Moisés. Süka jamün, aapünüsü tü nuluwataakat anain Moisés maa aka 430 juya stüchikijee naashajaain Maleiwa nümaa Abraham.

¹⁸Ayatsia pansaain tü nümakat paala Maleiwa nümuin Abraham süpüla anajiraainjatün wayuu nümaa sünainjee anamiashaatain chi Maleiwakai namüin. Müleka anajiraaleje waya sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, nnojoleerüje kasajatün wamüin tü nümakat chi Maleiwakai nümuin Abraham.

19 Kasa kapülajatka tü nuluwataakat anain Moisés?

Aapünüsü wainma juya nüchikijee Abraham süpüla shii'iyatünjatün sümüin wayuu sünain shiimün sünain aainjalaan tü kasa mojusü saa'inrakat. Nücheküin Maleiwa süpüleerua shikettaajünüin sütüma wayuu tü nümakat Moisés sünainmüinre'eya nüntüin Cristo chi nuu'uliwo'ukai Abraham aküjünakat achiki paala. Je süpüla nikirajünjanain Maleiwa na wayuu Israelkana sünain tü nüchekakat napüleerua, nüküjain shia nümuin Moisés süpüla müinjachin aka nia wane pütchipü'ü sünain nüküjain tü nümakat Maleiwa namüin na Israelkana. Je süpüla ni'yataainjachin Moisés sünain tia, akaalijünüshi nia sütüma wane aapieerua chaje'ewat iipünaajee. ²⁰Ottä chi Maleiwakai sünain naashajaain paala sümaiva nümaa Abraham, aashajaajiraashi nümaa. Nnojoishi aashajaain nümaa nüka wane pütchipü'ü.

²¹ ¿Aapünüsü tü nuluwataakat anain Moisés süpüla sümälaje'erüin tü nümakat paala Maleiwa sümaiwa nümuin Abraham sünain pansaain nünuiki nümuin? Nnojo, nnojotsü aapünuin süpüla tia. Süka jamüin, nnojotsü suuntüin tü nümakat Moisés anajiraain wayuu sütümä. Müleka anajiraaleje wane wayuu nümaa Maleiwa sütümä aa'inraa tü aluwataanakat anain, anajiraainjattüe wayuu süpüshua sünainjee oonowaa ne'e sümää tiairua. ²² Ashajünüsü sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa süchiki wayuu süpüshua sünain süchepchiain naya kaainjalaa. Otta chi eekai niyaawatiin saa'u sünain nnojolüin nuuntüin anajiraain nia sünainjee tü naa'inrakat niakai nümuiva, taashishi nia süpüla anouja nünaa Jesucristo. Je tü kasa anasü aküjünakat achiki paala sümaiwa nütüma Maleiwa sünain pansaain nünuiki, aapünüsü maa'ulu yaa sümüin wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain Cristo.

²³ Wayakana, wayuu wapüshua'aya süpülapünaa nüntüin Cristo süpüla wanoujainjanain nünain, kapüpü'üshii waya sütümä tü nümakat Moisés wane'ere'eya niweetapa Cristo süpüla anajiraainjanain waya nümaa Maleiwa nünainjee. ²⁴ ¿Kasapülajatü tü nümakat Moisés? Süpülapüatü süntirüin waya nünainmüin Cristo süpüla anajiraainjanain waya sünainjee wanoujain nünain. ²⁵ Je joolu'u, saa'u anajiraainapain waya sünainjee tü wanoulakat, nnojoliinapa suupünaain waya tü nümakat Moisés.

Nüchonsü Maleiwa wayuu eekai sünoujain nünain Cristo

²⁶ Jia wayuu jüpüshua chakana Galacia eekai jünoujain nünain Jesucristo, nüchooinapa jia Maleiwa. ²⁷ Je wanaa sümaa sa'aniraain jukuaiippa nümaa Cristo, müşhii aka jia naa'in Cristo sünain anainapain no'ulu'u Maleiwa. ²⁸ Ja'itakaje judíoin jia oo'ulaka gentilein jia, ja'itakaje süchepchiain jia wayuu oo'ulaka laülaain jia jümuiva, ja'itakaje tooloin jia oo'ulaka jieyyuin jia, müşhii aka jia naa'in Cristo jüpüshua no'ulu'u Maleiwa. ²⁹ Sa'a'u nüpuşinapain jia Cristo, nuu'uliwo'u ma'i jia Abraham, je kamüinjeena jia nütüma Cristo tü kasa anasü nüküjakat achiki Maleiwa nümuin Abraham sünain pansaain nünuiki.

4 ¹Anuu tü taküjeekat jümuin: Nüchon wane wayuu, aapüneerü nüpaala chi nüshikai nümuin so'u wane ka'i. Otta müleka ayatayü'ire nia tepichin, müşhi aka ne'e wane acephchiee süka maapujuyülini nümuin tü apaalaakat. ²Je sünain müin aka naa'in wane acephchiee, nnojoishi laülaain nümuiva. Aluwataanüshi natüma wane aa'inmajüllii nia sümää tü nuwashirüinkat chi nüshikai wane'ere'eya kettaain tü juya ni'itaakat paala chi nüshikai süpüla taashinjachin chi nüchonkai noulia. ³Aka'aya wayakana wapüshua süpülapünaa anouja nünain Cristo, süchepchiashii waya tü kasa shikirajakat anain wayuu manoujainsat. ⁴Otta chi Maleiwakai, keraapa tü ka'l nüneekatjütkalia o'u paala süpüla nuluwataain chi Nüchonkai sa'akamüin wayuu,

nüjütünin Cristo sünain wayuuin nia je sünain noonooinja'a sümaa tü nuluwataakat anain Moisés, maa aka waya nüpuñishikana judíokana. ⁵Ajütünüshi nia wamüin süpüla taashinjanain waya suulia tü nuluwataakat anain Moisés. Nuluwataain chi Nüchonkai süpüla nüchooinjanain waya judfokana oo'ulaka jiakana gentilekana. ⁶Je saa'u nüchooinapain jia Maleiwa, ajütünüshi chi Naa'inkai jümüin nütüma süpüla eeinjachin nia sulu'u jaa'in. Je joolu'u, juuntüin "Taatchee" jümüinjanain nümuin Maleiwa, maa aka naa'in Cristo saa'u niain chi Nüchonkai. ⁷Nnojoliinapa joolu'u jia achepchieein, alu'ujasa nüchooinapain jia Maleiwa. Je saa'u nüchooinapain jia, kamüinjeena jia nütüma wanaajira nümaa Cristo.

Ashapataasü naa'in Pablo naalii na anoujashiikana

⁸Je paala, nnojoliowi'aya ji'raajüin chi Maleiwakai, süchepchiashii jia tü maleiwayaašükaliirua ma'i. ⁹Otta müsia maa'ulu yaa, saa'u ji'raajüin nia je saa'u ni'raajüin ma'i jiakana, čjamüshii jia ju'ttak'a jüchikua sünain juushikajaain süchiirua tü shikirajakat anain wayuu manoujainsat? ¿Keejasü jümüin achepchiawaa jüchikua sütüma tia? Nnojoleena akaalijünün jia sütüma sünain jaa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa. ¹⁰Taapa achikichii jia sünain ju'ttün sünain jüshateein nakuaippa na judíokana, maa aka jeemeraain so'u sükalia neemeraakat o'u, maa aka jimi'ijaain so'u sükalia nemi'ijaakat o'u, maa aka jikaain so'u sükalia nekaakat o'u. Jaa'inreein kasa eekai müin aka tia süpüla talatiinjachin

Maleiwa jümaa jaajüin.

¹¹Ashapalaasiüle ma'i taa'in jaa'u. Kasataalejese nnojolüin sümalajaain tü ta'yataainkat ja'aka sünain aküjaan nüchiki chi O'tte'erüikai.

¹²Tawalayuwaa, jütüjaa aa'uchi taya sünain müichipain aka taya jaa'in jiakana gentilekana. Je sükajee tüü, tachuntüin joolu'u jümüin süka süpuñhua taa'in shii'iree jühatüin takuaippa sünain nnojolüin suupünaain takuaippa tü nüshajanainkat Moisés. Mayaashii kamaneein jia tamüin paala, nnojotsü anain tü jaa'inreekat joolu'u tamüin sünain juu'ulaweein suulia tü anajirawaakat nünainjee Cristo. ¹³Soto jaa'in wanaa sümaa tantüin ja'akamüin palajana paala. Mayaainje tantüin sümaa ayuulii ja'akamüin, ayatshia taya aküjiin nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. ¹⁴Ja'itaichi nnojolin anain taya ju'upala saa'ujee tü ayuulii tanainjatkat, nnojoliishii e'rülin wayumüin jia tamüin, nnojoliishii jime'erainpalain taya. Alu'ujasa, kamaneeshii jia tamüin müin aka tayakaije wane aapiee chajeejachikai iitünaajee, müin aka tayakaije Jesucristoin jümüin. ¹⁵Müleka tantüleje sümaa mo'uu ja'akamüin, eesüje süpüla jaakatüin tü jo'ukot süpüla ji'itaain tanain. Otta müsia joolu'u, čjamaka'aka nnojolüitpaka'a talatiin jaa'in tamaa? ¹⁶Saa'in tamüin, jü'ünüüichipa taya saalijee taküjin tü shiimüinkat jümüin.

¹⁷Otta na ekirajüliikana sünain alawaa, kee'iresü naa'in jüüjüweein jia namüin shii'iree kojutüinjanain naya jütüma. Nacheküin süpüleerua jiyouktüinjatüin tü ekirajünakat anain jia tatüma, ja'itairü nnojolüin kasain saapüin jümüin

tü nekirajeekat anain nayakanan.
18 Müleka kojutüle jütüma wane wayuu eekai nükaalijeein jia, anasü tia. Otta nnojotsü anain müleka kojutüle jütüma wane eekai nnojolüin shiimün sünain nükaalijeein jia. Je müşhia tayakai, saa'u takaalijeein jia waneeopia, anakaja ayatüle kojutüin taya jütüma, mayaashije nnojolin jümaain taya maa'ulu yaa. **19-20** Jia tachonnii aishiikana tapüla, nnojotsü tatüjaain aa'u tü taal'inrajatkat jüka. Kee'lireesü taal'in to'unüin jünainmüin süpüla taashajaainjachin jümaa süpüla tee'iyatüin jümüin sünain mülo'un jaalii tatüma. Maa aka wane wayuu jierü jemeyulüin sümaa súchon, aka'aya tayaka'iya sünain müliain taya jaa'ujee shii'iree müinjanain aka jia naa'in Cristo.

**Taashishii waya maa aka
naa'in chi súchonkai Sara**

21 Jia jüüjiweekana aa'in sümüin tü nuluwataakat anain Moisés, tasakirün paala jia sünain wane kasa: Saa'u jiaain gentilein, Ɂshiimiüin jiyaawatüin saa'u tü shikirajakat anain tü nüshajakat Moisés?
22-23 Soto jaa'in nüchiki Abraham ashajünakat paala sümäiwa nüüma Moisés, tü nachikikat na piamashiikana nüchooin. Chi wane, súchon súchepchia tü nu'wayuusekat. Jemeishi nia maa aka sukuaiippa wayuu süpüshua. Otta chi wane'e, súchon Sara tü nu'wayuusekat. Nnojotsü achepchiaain shia sütüma wayuu. Mayaainje wainmain suuyase, kachonsü shia süka pansaain nünüiki Maleiwa paala sümüin je nümüin Abraham chi su'wayuusekai. Akaajaa jia tawalayuwaa, müşhii

24-25 Tü nüchikikat Abraham, aküjasü súchiki wane kasa, anuu shia: Na suu'uliwo'ukana tü súchepchiakat Sara, tü kanüliakat Agar, achepchiaashii naya maa aka shia. Akaajaa na wayuu jüüjiükana maa'ulu yaa sümüin tü nüshajakat Moisés shii'iree anajiraain nümaa Maleiwa sütüma, meena aka naya saa'in súchepchia wayuu, maa aka naa'in na judío chaje'ewaliikan Jerusalén, je maa aka naa'in na wayuu aküjünakana amüin paala tü pütchi e'itaanakat nüüma Maleiwa, tü aapünakat nüümüin Moisés saa'u tü uuchi kanüliakat Sinaí sulu'u tü mmakat Arabia. Je tü pütchi e'itaanakat nüüma wainma juya nüpülapünaa Moisés, tü aapünakat sümüin Sara oo'ulaka Abraham noo'opünaa chi nachoinjachikai, pansaasü shia'aya. **26** Je joolu'u, müşhii aka waya saa'in Sara sünain laülaain waya wamüiwa, süka taashiinapain waya suulia aluwataanaa sütüma tü nümakat Moisés. **27** Watüjaa aa'ut sünain nüchooin ma'i waya Abraham oo'ulaka Sara sütüma tü ashajünakat achiki paala. Müsü mayaa:

"Pia wayuu machonsotkot süka maralüin pia,
 ja'itairü nnojolüin kachoooin pia maa'ulu yaa,
 anakaja müleka talatüle pia süka süpüshua paa'in.
 Ja'itairü ayouktüniütpain pia nüüma chi pu'wayuusekai,
 wainmeerü püchooinrúa suulia wayuu eekai ka'wayuusein".

28 Soto jaa'in nüchiki Isaac, chi nüchonkai Abraham sümäa Sara, sünain jemein nia sünainjee pansaain nünüiki Maleiwa namüin. Akaajaa jia tawalayuwaa, müşhii

aka jia Isaac süka nüchooinapain jia Maleiwa sünainjee tü pütchi nüpansaajakat paala nümüin Abraham.²⁹ Otta müşhia chi súchonkai Agar, chi jemeikai maa aka wayuu ne'e, jashichishi nümüin Isaac, chi jemeikai sünainjee tü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa. Akaajaa waya anoujashiikana maa'ulu yaa, müşhii aka waya naa'in Isaac sünain jashichin wamüin na ekirajüliikana sünain alawaa.³⁰ Otta tü anasükat süpüla waal'inrüin, aküjünüsü sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Anu'usa nünnüiki chi Maleiwakai nümüin Abraham:

“Püjiuta puulia tü acehpchieekat
nümaa chi súchonkai,
süka nnojoliuin niainjachin
aapaain tü taapünijatkat
püümüin.

Niainjachi aapaaka chi
súchonkai Sara”.

³¹ Müshi taya tachikua jümüin tawalayuwaa: Saa'u nnojoliinapain suüpünaain waya tü nuluwataakat anain Moisés, nnojoliishii waya müin aka naa'in chi súchonkai Agar, tü acehpchieekat. Müshii aka waya naa'in chi súchonkai Sara sünain taashiinapain waya süpüla oonowaa sümaa nünnüiki Maleiwa.

**Tü taashika apüla waya
anoujashiikana**

5 ¹Taashiinapa waya sütümä tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin waa'ujee süpüla nnojoliinjanain kachepchiaiin waya wane kasa. Je sükajee tia, anakaja joolu'u müleka jüchecherüle jaa'in nüin Cristo süpüla nnojoliinjanain suüpünaain jia kasa eekai müin aka shia jüchikua.

²Ee jümaala jaa'in sünain tü taküjinjatkat jümüin, süka shiimüin sünain ajütüüshin taya nütüma Maleiwa. Müleka ji'yote'erüle jüta süka jüchajaain súchiki wane anajirawaa sünainjee tü nümakat Moisés, atüjaaneena aa'u jia sünain jiyouktüin tü naa'inrakat Cristo süpüla anajiraainjanain jia nümaa Maleiwa. ³Müshi taya tachikua: Chi wayuu eekai ni'yote'erüin nüta shii'iree anajiraain nümaa Maleiwa, acheküshi noonooin sümaa süpüshuale'eya tü nuluwataakat anain Moisés. ⁴Müleka jüchajaale súchiki wane anajirawaa sünainjee tü nüshajakat Moisés, akatalaainapaja'a jia nuulia Cristo sükajee tia, süka nnojoliitpain kasajatüin jümüin tü kasa anasü naa'inrakat Maleiwa sünainjee anamiaiin nia jümüin. ⁵Akaajasa wayakana, watüjaaa aa'ulu sünain anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünainjee tü wanoulakat nüin Cristo sümüiwa. Je akaalijünüshii waya nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süma'inru'u wa'atapajüin keraainjatüin süpüshua tü naa'inrüinjatkat wapüla Maleiwa. ⁶Tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua waya anoujashiikana nüin Cristo, shia müleka aijiraale waya wapüla sükajee wanoujain nüin. Nnojotsü kasajatüin nümüin müleka wo'yootonüle ata je müleka mo'yotoojule.

⁷Aisha'ajaa jia. Achecherapü'üshii jia jaa'in sünain anoujaa. Otta müsia joolu'u, oo'ulaainapa jia suulia joonooin sümaa tü shiimüinkat tekirajakat anain jia. ¿Jaraliyuu oo'ule'etka jia suulia anoujaa? ⁸Nnojoishi niain

Maleiwa oo'ule'erüin jia, süka
niain eenakünin jia süpüla anoujaa.
⁹ Mayaasüje palirüin ne'e tü pütchi
alawaa aküjünakat jümiin, wainma
ma'i tü anoujasükalürua ja'aka
eekai suu'ule'ennüin suulia tü
shiimüinkat süpüla suushikajaain
süchiirua alawaa. ¹⁰ Otta saa'u
sa'aniraaitpain jukuappa nümaa
chi Senyotkai, tatüja a'a'uchii jia
sünain ayatüinjanain kache'ein
waneepia sünain tü shiimüinkat.
Je na ekirajüliikana jia sünain tü
alawaakat, mayaasüje nnojolüin
tattüjaain saa'u jaraliin naya,
shiimüin sünain süsaleenain naya
tü naainjalakat. ¹¹ Tawalayuwaa,
müleka tekirajüleje jia sünain
o'yotoonoo ata, nnojoleerü mojuin
namüin na judíokana nüchiki Jesús
sünain ouktüin saa'u kuruusa. Je
nnojoleerü e'rüliin wayumüin naya
tamüin. ¹² Je na ekirajüliikana
sünain alawaa, aisha'ajaa,
kasataalejese nakatalaaín ja'akjee.

¹³ Tawalayuwaa, eenakünüshii
jia nütüma Maleiwa süpüla
taashinjanain jia suulia
suupünaajüin tü nüshajakat
Moisés. Nnojoliishii jia taashin
süpüla kale'eru'un süchiki
kaainjalaa. Shia taashika apüla
jia, jükaalijiraaín süka aijiraaín
jia jüpüla. ¹⁴ Anuu tü nuluwataakat
anain Moisés, tü alana'aleekat
sünain anain sa'akjee tü
aluwataanakat anain waya. Müsü
mayaa: "Anakaja müleka aire
püpüla wayuu süpüshua, maa
aka alin pia püpüla jiraa", müsü.
¹⁵ Jalia jia suulia a'lüüjaajirawaa.
Müleka masütaajule jia sünain
e'rüliin wayumüin namüin na
juwalayukana, amalajaajeerü tü
jünoulakat sükajee tia.

Nukuaippa chi wayuu
jüüjüükai nümuin

chi Naa'inkai Maleiwa

¹⁶ Tamüshii paala jia: Suulia
kale'eru'un jia süchiki kaainjalaa,
anakaja müleka jüüjüüle jia
waneepia nümuin chi Naa'inkai
Maleiwa. ¹⁷ Tü kasa mojusü keejiakat
nümuin chi eekai kale'eru'un
süchiki kaainjalaa, naata suulia tü
nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa.
Je tü kasa anasü keejiakat nümuin
chi eekai jüüjüün nümuin chi
Naa'inkai Maleiwa, wane sumüin
suulia tü naa'inrekat chi eekai
kale'eru'un süchiki kaainjalaa. Tü
naa'inrekat chi wane'e, naata
suulia tü naa'inrekat chi wane'eya.
Müleka kale'eru'un jia süchiki
kaainjalaa, iseerü jüchiki jaalirüin
tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.
¹⁸ Otta müleka jüüjüüle jia nümuin
chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoleena
suupünaain jia tü nümakat Moisés.

¹⁹ Atüjaana aa'ulu sütümä wayuu
süpuhua tü naa'inrakat chi eekai
kale'eru'un süchiki kaainjalaa.
Naa'inrüin tü mojusükat: maa
aka a'luwajirawaa akauiappaa
sümaa wayuu jierü otta wane
jierü nümaa wane toolo, ²⁰ maa
aka kamaleiwaseyaain nia, maa aka
ee'irajiraa ouutsü, maa aka
kanainwaa aa'in wayuu, maa aka
a'ülijajirawaa, maa aka achumuja
aa'in, maa aka ülü'üttaa aa'in, maa
aka yaletaya aal'in su'upala wayuu,
maa aka akatajirawaa, ²¹ je maa aka
eperuwawaa. Chi eekai aa'inrüin
kasa eekai müin aka tia, müichia
nnojolin ekerolüin nüma'anamüin
Maleiwa eere nuluwataain. Shia tü
tamapü'ükät paala jümuin.

²²Otta jiakana, ḷjameena jia müleka jüyüüle jia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa? Shiimün ma'i akaalijijüneena jia nütüma süpüla aijiraain jia jüpüla, je talateerü jaa'in mayaasije ji'reerün müliaa. Je su'unnaa tü müliaa ji'reetkat, eimalaajeerü jaa'in nütüma. Je atüjeena jia a'latapajaa mayaainje nnojolüin jaa'a müin wayuu jümüin. Kamaneejeena jia sümüin wayuu süpüshua sümäa aa'inraa tü kasa anasükat waneepia sümüin. Je jikettaajeerü waneepia tü e'itaanakat jüpüla. ²³Anamieena jia sümüin wayuu eekai jashichin jümüin. Je jüchechereerü jaa'in suulia aa'inraa kasa mojusü süka laülaain jaa'in. Meeria jukuaippa müleka jüyüüle jia waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa. Je nnojoleerü jaralüin laülaain jaa'u, tü achiaajainjanakat jia suulia aa'inraa tia. ²⁴Chi eekai sa'aniraain nukuaippa nümäa Jesucristo, saa'ujee müin aka ouktiraakai nia nümäa, nnojotsü naa'inrüin tü kasa mojusü keejiapü'ükät nümüin, süka nnojolichipain kale'eru'un süchiki kaainjalaa. ²⁵Maa aka waluwataanüin joolu'u nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, anakaja woonoole sümäa tü nümakat wamüin. ²⁶Anakaja nnojorule alaayaain waa'in suulia wayuu sünain kasakaaraliin woo'omüin a'ülüjawaa je sünain wachunjiraain saa'u eekai eein.

Akaalijaa wayuu süpüshua

6 ¹Tawalayuwa, jiakana jüyüütükana nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, müleka kaainjarale wane juwala, anashii müleka jime'ejüle naa'in süpüla

nujuittinnüinjachin suulia tü kaainjalaakat. Je wanaa sümäa jükaalijain nia, ayata jia kamaneein nümüin. Kaainjalajaya jia wanaa nümaa. ²Anakaja müleka jükaalijiraale wane'ewai jukua su'unnaa tü müliaa ji'rakat, süpüla jikeraajüinjattüin tü nüchekakat Cristo jüpüleerua.

³Je nnojotsü anain müleka yaletayaale jukuaippa su'upala wayuu. Nnojo motüin jaa'in sünain che'ojaain akaalijirawaa jümüin.

⁴Anakaja eere jaal'in sünain tü jaal'inrakat süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka anala je müleka mojule. Maa aka anala je tü jaal'inrakat, talateeshija'a jia sümäa. Je nnojolu jiyoujireerü tü jaal'inrakat nammaa juwalayuu. ⁵Jütüja saa'u wasouktinneenain wane'ewai wakua nu'upala Maleiwa so'uweena wane ka'i saa'u süpüshua tü waa'inrakat, müleka anala, müleka mojule.

⁶Na ekirajünakana sünain nünüiki Maleiwa, anakaja naapawaire süpüshi tü kasa eekat nama'anäa nümüin chi ekirajakai naya.

⁷¿Kaseerü naa'inraka chi Maleiwakai nümüin chi wayuu machel'ekai süchiirua tü mojusükät? ⁸Nnojoleerü cheje eera jamajatüin nümüin? Jamüsüja'a shia, jülijereerü naa'in süpüshua. Chi aa'inrakai tü kasa anasükat, walaajeechi nütüma. Otta chi aa'inrakai tü kasa mojusükat, nnojoleechi walaain nütüma. ⁸Chi wayuu eekai ayatüin sünain kale'eru'un süchiki kaainjalaa, oukteechi nia saalijee tia. Otta chi aa'inrakai tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa, ee'iranajaaneerü naa'in nütüma süpüla eeinjachin nia nümäa Maleiwa süpüla ka'ikat

süpušhua. ⁹ Je sükajee tia, anakaja makulajaainre waal'in sünain aa'linraa tü anasükat sümüin wayuu. Müleka ayatüle waya sünain tia, walaajeena waya nütüma chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i. ¹⁰ Müleka watijaale saa'u tü anasükat süpüla aa'linnaa, anakaja waa'inrüle tia namüin na wawalayuukana palajana je mapa sümüin wayuu süpušhua.

Achiajaashi Pablo nüchikua noulia

na ekirajülikana sünain alawaa

¹¹ Ja'apü süshajia tatüma tü karalouktakat süka tayain kashajalain tü pütchi taküjünjatkat joolu'u jümüin.

¹² Anuu joo tanüiki tachikua jümüin: Jalia jia suulia juushikajaaín nachiirua na wayuu aluwataakana sünain o'yotoonaa ata. A'waataashii naya sulu'u tü nekirajakat anain süpüla kojutüinjanain naya sütüma wayuu. Müleka nnojoliireje nekirajüin sünain tia, mojutsalije naya natüma na judíokana sünainjee tia. ¹³ Na wayuu eekai o'yotoonüin ata, nnojoliishii ainküin oonowaa sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Shia kee'ireeka naa'in ne'e shi'yotoonüinjatüin jüta jiakana süpüla na'waataainjanain sulu'u jüüjüüin jia sümüin tü nekirajakat anain. ¹⁴ Otta tayakai, kasataalejese nnojolin ta'waataain sulu'u

takuaiippa. Shia ta'waataainjatka alu'u nukuaippa chi Wasenyotsekai Jesucristo, süka ouktüin nia saa'u taainjala. Je sükajee tia, müichipa aka ouktiraakai taya nümaa sünain nnojolüitpain kasajatüin tamüin tü keejakat sümüin wayuu manoujainsat. Je süka anajiraachipain joolu'u taya nümaa Maleiwa sünainjee naa'lirakat Cristo, nnojolichipa kasajachin taya sümüin tü wayuu manoujainsatkallüirua. ¹⁵ Nnojoliishii waya kojutüin nütüma Maleiwa sünainjee sukuaiippa wata, müleka shi'yotoonüle otta mo'yotoojule. Shia nüchekaka wapüleerua su'wanajaanüinjatüin wakuaippa nütüma. ¹⁶ Jia a'wanajaainapakanaka akuaippa nütüma Maleiwa, gentilekana oo'ulaka judíokana, saa'u jüüjüüin jia sümüin tü tekirajakat anain, achuntüshi joo taya nümuin Maleiwa süpüla nümüllajüinjanain jia je süpüla naapünjinjatüin anaa jümüin.

¹⁷ Je joolu'u süka keraaitpain tü tashajakat jümüin, müshi paala taya namüin na eekai e'rüliin wayumüin tamüin: Kettshia taya. Taya'a nuchepchiaka Cristo je kamojulashi taya sünainjee akiijaa nüchiki.

¹⁸ Tawalayuwa, achuntüshi joolu'u taya nümuin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin. Amén, kasataalejese nikeraajüin tia.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

ÉFESO

1 ¹Taya, Pablo,
Aluwataushika'aya nütüma
Cristo Jesús, taya aneekünaka
nütüma chi Maleiwakai süka
nücheküin taya süpüleerua
nuluwatawaa. Tashajüin joolu'u
jümüin jia nüchoinkana chi
Maleiwakai chakana Éfeso,
jia aa'línrakanan waneepia tü
nuluwataakat anain süka nümaain
Cristo Jesús. ²Achuntüshi taya
nümüin chi Washikai Maleiwa je
nümüin chi Senyotkai Jesucristo
süpüla nee'iyatüin na'anasia
waneepia jümüin je süpüla
naapüinjanain wane anaa jümüin.

Tü kasa anasü naapakat Maleiwa wamüin

³Anakaja wa'waajährige chi Nüshikai,
Nümaleiwasekai chi Wasenyotsekai
Jesucristo. Süka nümaainapain waya
Cristo, naa'inrüin chi Maleiwakai
wapüleerua chajee iipünaajee kasa
anashaatakat ma'i, nükaalijakat aka
waya sünain anoujaa. ⁴Otta müsia
paala sümäiwa nnojolüiwa'aya
kasain akumajünüin yaa soo'opünaa
mmakat, nüneekatüjüli'iya waya chi
Maleiwakai süpüla tü naa'inrajatkat
Jesucristo wamüin. Nükatalüinjana

waya suulia waainjala süpüla
lotüinjatüin wakuappa
nu'upala, ⁵süka aletüjüllü'inya
nünüiki Maleiwakai sünain
nüchooinyaainjanain waya sünainjee
tü naa'inrakat Cristo. Je süka alin
waya nüpüla, talatüsü naa'in sümäa
tü naa'inrüinjatkat chi Nüchonkai
wamüin. ⁶Wa'waajeein nia waneepia
saal' anamiashaatain nia wamüin
je saa'u nnojolin na'alijiraain
suulia nuluwataain wamüin chi
Nüchonkai Jesucristo aishikai ma'i
nüpüla. ⁷Sünainjee anamiaain chi
Maleiwakai wamüin, nülatirüin
wainjala woulia. Taashiinapa waya
suulia, süka nuwalaajüitpain Jesús
süka nüsha amülakat wanaa sümäa
ouktüin, süka niain amaünajüna
amüin. ⁸Aishaatashii waya nüpüla
chi Maleiwakai, nuluwataakalaka
chi Nüchonkai wamüin. Je süka
kekiin ma'i nia, nütiija aa'ut sünain
shikeraajeerüin tü nüchekakat
süpüleerua naa'inrüinjatüin chi
Nüchonkai. ⁹Talatüsü naa'in chi
Maleiwakai saa'u nii'iyatüinjatüin
wamüin joolu'u nünainjee Cristo
tü nnojotkat atüjaanain aa'u
paala. ¹⁰Ekettaajeerü nütüma
Maleiwa so'uweena wane ka'i

sünain nükotchajeerüin kasakat
süpüşhua tü chasükat iipünaa
otta yaasükat saa'u mmakat,
süpüla niainjachin Cristo chi
Nüneekajalakai aluwataain saa'u,
süka ni'itaatüjü'lü'inya tü sükaliakat
paala.

¹¹ Aneekünüshii wayakana
judíokana nütüma chi Maleiwakai
süpüla nüchooinjanain waya sümää
wakatannüin nütüma süpüla
nümaainjanain Cristo, maa aka
süpüşhua tü naa'inreekat paala,
¹² süka wayain palajanain sünain
a'atapaa Cristo jüpüleerua jiakana
“gentilekana”. Nücheküin wapüleerua
waal'inreein waneepia tü nüchekakat
je wa'waajeein nia saa'u anashaatain
ma'i wamüin. ¹³ Otta jiakana
gentilekana, nüchooinyaainapa
jia Maleiwa saa'u jünoujaitpain
sünain tü shiimainkat, tü nüchikikat
Cristo, chi O'tte'erüikai. Nümaashii
joolu'u jia Cristo je aapünüshi
jümüin chi Naa'inkai Maleiwa,
chi nüküjakai achiki paala, chi
wayaawaseinjachikai, maa aka
sukuaippa wane jeerü. ¹⁴ Maa
aka naapüichipain chi Naa'inkai
Maleiwa wamüin waya nüpüshikana,
meeria nütüma süpüşhua tü
naapajatkat wamüin mapeena.
Wa'waajeechi chi Maleiwakai
saa'u taashireejeenain waya
nütüma suulia süpüşhua waainjala
so'uweena tia ka'ikat.

Achuntüshi Pablo naa'u na anoujashiikana

¹⁵⁻¹⁶ Wanaa sümää taapüin jüchiki
sünain miyo'uin jünoula nünain
chi Senyotkai Jesúś je süchiki
naalin napüshua na anoujashiikana
jüpüla, waneepiashi taya achuntüin
nümüin chi Maleiwakai jaa'u sünain

taapüin analu'ut nümüin saa'u
süpüşhua tü naa'inrakat jümüin.
¹⁷ Tachuntüin waneepia nümüin chi
Nümaleiwasekai chi Wasenyotsekai
Jesucristo, chi Washikai Maleiwa
anashaataleekai ma'i, süpüla
jiyaawatüinjachin naa'u nükajee chi
Naa'inkai. Müleka jülijüle jaal'in tü
nii'iyateetkat chi Naa'inkai jümüin,
kekijjeena jia nütüma süpüla
jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat
chi Maleiwakai jüpüleerua.
¹⁸ Tachuntüin nümüin jaa'u süpüla
nükaalijainjanain jia chi Naa'inkai
Maleiwa süpüla jütüjaainjatüin
saa'u tü kasa anasü eenakünakat
apüla jia nütüma Maleiwa, tü kasa
anasü naa'inriüinjatkat namüin
napüshua na anoujashiikana
achechetkana naa'in sünain
a'atapaa. ¹⁹⁻²⁰ Tachuntüin
jaal'u nümüin chi Maleiwakai
süpüla jiyaawatüinjachin naa'u
sünain pülashin ma'i nia süpüla
nükaalijain na anoujashiikana
nünain. Nnojotsü kasain isain
nüchiki, müshijese'e nüso'ire'erüin
naa'in Cristo süchikijee ouktün
süpüla nüikkale'erüin chamüin
nikialu'ujee süpüla aluwataawaa
wanaa nümaa chaa iipünaa eere
nuluwataain. ²¹ Otta Cristo, kojutshi
ma'i nütüma chi Maleiwakai
suuliale'eya tü aapieekalüirua
süpüşhua nümaajatkat chaa
iipünaa sirumalu'u, je suuliale'eya
tü yolujaakalüirua süpüşhua, je
nouliale'eya na laülaayuukana
napüshua yaa mmolu'u, nouliale'eya
naya napüshua, na eekai
naluwataain maa'ulu yaa je na
eekai naluwataajeenain mapeena.
²² E'itaanüshi nia nütüma süpüla
nuluwataainjatüin wayuu süpüşhua
je süpüla kojutüinjachin sütüma

suuliale'eya tü kasakat süpüshua. Je aneekünüshi nia nütüma chi Maleiwakai süpüla sülaülainjachin tü anoujasükälüirua sainkün mmakat süpüshua sünain süpüshua tü kasa saa'inrakat.²³ Wayakana anoujashikana, süka niain Cristo wekiipü'ün joolu'u, wayajiraainapa, maa aka sukuaiippa wane wayuu waneesia. Akaajaa müleka nnojolin niain Cristo wekiipü'ün, katata'aweena waya.

**O'tte'ennüshii waya sükajee
anamiaain Maleiwa wamüin**

2 ¹Otta jiakanaya paalainka, nnojotsü joonoooin amaa nünüiki chi Maleiwakai sütümä kaainjalapü'ün jia, maa aka ne'e wane wayuu eekai ouktüin sünain moonoooin sümää nünüiki sülaamain.²Kaainjalapü'üshii jia so'u ka'ikat tia, süka keejiapü'ün jümüin tü kasa mojusü naa'inrakat na wayuu manoujainsaliikana, süka joonoooin sümää nünüiki chi sülaülakai yolujaayaa iipünaapünaa, chi ootakai wayuu sainkün mma sünain ayouktaa nünüiki Maleiwa maa'ulu yaa. ³Shiapü'ü wakuaippa paala wamaiwa, wo'unapü'ün süchiirua tü naa'inrakat na wayuu ayouktakana nünüiki Maleiwa. Süchepchiapü'ün waainjala süka waal'inrüin kasa mojusükat waal'inrekat. Sükajee tia, nü'ürülashii waya Maleiwa wanaa namaa napüshua na kaainjaraliikana sünainjee waainjala.⁴⁻⁵ Otta chi Maleiwakai, saa'u alin ma'i waya nüpüla, je süka nümüliajeeein wayuu süpüshua shii'iree suu'ulaweein suulia saainjala, njuittirüin waya suulia süchepchiaa waainjala. Mayaasüje nnojolin kasajachin nia wamüin sütümajee kaainjaraliin

waya, nii'iratüin waa'in sükajee tü naa'inrakat Cristo. Nu'tte'erüin waya süka anamiaain nia wamüin. ⁶Maa aka nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa, müshi'iya wayakana, ojuittuinapa waya suulia süchepchiaa waainjala nütüma chi Maleiwakai, süka shii'iranajaaitpain waa'in. Je maa aka nu'unüin Cristo iipünaamüin süpüla nuluwataainjachin wanaa nümaa chi Nüshikai, akaweenia wayakana, o'uneena süpüla aluwataawaa wanaa nümaa Cristo chaa iipünaa. ⁷Chi Maleiwakai, nii'iratüin waa'in süpüla sütüjaainjachin naa'u wayuu mapeena sünain anamishaatain ma'i nia wamüin saa'u nu'tte'erüin waya suulia waainjala sünainjee tü naa'inrakat Cristo Jesús. ⁸⁻⁹O'tte'ennüshii jia suulia jaainjala sükajee anamiaain ma'i chi Maleiwakai jümüin je sükajee nükaalijain jia süpüla jünoujainjanain nünain Cristo. Nnojoliishii jia o'tte'ennüin sünainjee aa'inraa kasa anasü, suulia ju'waata'alaaín sulu'u jukuaippa jümüiwa. ¹⁰Aluwataanüshi Cristo Jesús wamüin nütüma chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüinjanain waya nükajee je süpüla nii'iratüinjatüin waa'in süpüla waal'inrüinjatüin tü anasükat, maa aka tü kee'ireetüjütkat naa'in paala sümäiwa süpüleerua waa'inrüin.

**Wanaawajiraasü wakuaippa
nünainjee Cristo**

¹¹ Jia gentilekana nnojoliikana judíoin, "mo'yotooju atachiikana" jümüniin natüma na judíokana "o'yotoona atachiikana". Tia o'yotoonaakat ata, aa'innüsü ne'e

namüin sütümä wayuu, nnojotsü nütümäin chi Maleiwakai.
12 Paalainka, nnojoishi jütüjaain aa'u Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, süka nnojoliin kasapünaain jia nanain na judíokana Israelkana anülia. Wayuu naatajana jia noulia. Nnojotsü kasapünaain jünain paala tü pütchi e'itaanakat nütümä chi Maleiwakai napüla, süka nayain pansaain amüin nünüiki. Shiimün sünain makaalijuuin paala jia nütümä chi Maleiwakai, süka nnojoliin ji'raajün nia. **13** Je paalainka, wattashii jia nuulia. Otta müşhi'iya joolu'u, nünainjee Cristo, sünainjee amülain nüsha saa'ujee jaainjala, antinnüinapa jia nünainmüin chi Maleiwakai süpüla nümaainjanain jia.

14 Waya judíokana jümaa jiakana gentilekana, aleewainapa waya joolu'u nütümä Cristo. Oo'ulaainapa waya suulia pa'ünüüwajirawaa, süka ouktüin nia waal'ujee wapüshua.

15 Süka ouktüin Cristo waal'ujee, maamüintpa nütümä tü nüshajakat Moisés paala süpüla nakuappain na judíokana, süpüla wanaawainjatiin wakuappa süpüla nümawaa Cristo waneepia, maa aka judío otta gentile. Kolotüinapa joo waya nütümä. Nnojoliinapa pal'ünüüwain.

16 Sünain wanaawajiraaitpain wakuappa, waya judíokana oo'ulaka jia gentilekana, nücheküin chi Maleiwakai wapüleerua anajiraainjanain waya nümaa. Mayaainje nü'ünüüpü'ün waya saalin waainjala, oo'ulaainapa waya suulia pa'ünüüwajirawaa nümaa sükajeet ouktüin Cristo

waa'ujee wapüshua. **17** Antüshi Cristo wanainmüin wayakana judíokana nüpuushikana chi Maleiwakai, maa

aka jünainmüin jiakana gentile wattakana paala nuulia, sünain aküjaasüchiki tü anajirawaakat wamüin. **18** Je nünainjee Cristo, jutatütipa wapüleerua wanaawaa sünain antaa nümülatu'umüin chi Washikai Maleiwa nükajee chi Naa'inkai.

19 Otta müşhi'iya jiakana gentilekana joolu'u maa'ulu yaa, sünainjee tü naal'inrakat Cristo, nnojoliinapa wattain jia nuulia chi Maleiwakai, nnojoliinapa naatain jia woulia. Nüpüshinapa jia Maleiwa wanaa wamaa. Kottüinapa waya sünain waneesia e'irukuu, tü nüchonwaakat Maleiwa. **20** Waya anoujashiikana wapüshua, waya judíokana oo'ulaka jia gentilekana, müşhii aka waya saa'in wane miichi süka wayajiraain sünain tü wanoulkat. Akaajaa tü pütchi naküjakat wamüin na Aluwataaushikana je na aapirülikana süka nünüiki Maleiwa, müsü aka saa'in tü ipa e'itaanakat mmolu'u süpüla sükumajüniinjatüin tü miichikat saa'u. Otta Cristo, saa'u niain o'tte'erüin waya, müşhii aka saa'in tü palajatkat ipa e'itaanüin sünain tü miichikat. **21-22** Nünainjee Cristo, otta sünainjee eechipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u waal'in waya akataluuushikana suulia waainjala, müşhii aka waya saa'in wane miichi sünain wa'waaajiraain otta sünain wa'yanaajiraain wapüshua waneepia nümuin chi Senyotkai.

Ajütünüshi Pablo nanainmüin na gentilekana

3 **1** Püreesashi taya sünainjee aküjaasüchiki Cristo Jesús jümuin jiakana gentilekana. Je

sünainjee tü anasü naa'inrakat chi Maleiwakai wamüin, achuntüshi taya waneeopia jaa'u.² Jütüjaajü jümata saa'u sünain kamaneein chi Maleiwakai tamüin maa aka nüneeküin taya süpüla takaalijainjanain jia gentilekana.³ Tü kasa naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai, tü nnojotkat sütijaain aa'u wayuu paala nütüma, nii'iyatüin tamüin, maa aka tü tamayütkat jümüin.⁴ Jütüjaweerü aa'u joolu'u jaashaje'etpa tü karaloukta tashajakat jümüin, sünain tayain atüjaachipain saa'u joo tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai nüka Cristo, tü nnojotkat sütijaain aa'u wayuu paala.⁵ Tü nnojotkat nüküjüin achiki chi Maleiwakai paala sümüin wayuu, ee'iyatünüsti joolu'u nütüma chi Naal'inkai namüin na Aluwataaushikana oo'ulaka namüin na aapirüliikana süka nünüki Maleiwa, na akataluuushikana suulia naainjala.⁶ Tü ee'iyatünakat tamüin joolu'u, shia sünain kamüninjeenain jia wanaa namaa na judókana, na Israelkana anülia, tü nüpansaajakat achiki paala chi Maleiwakai namüin. Aapüneerü jümüin nünainjee Cristo Jesú süka jünoujain nünain sünain ouktüin süpüla nu'tte'erüin jia suulia jaainjala. Wayajiraajeena joolu'u wayakana anoujashiikana wapüshua, waya judókana oo'ulaka jia gentilekana, süka wanaawajiraain wakuaiipa.

⁷ Sünainjee anamiaain tamüin chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla nüchepchiaa sünain aküjaan nüchiki chi O'tte'erükai sümüin wayuu. Süka pülashin ma'i chi Maleiwakai, tountüin taal'inrüin tü nuluwataakat anain sükajee nükaalijain taya.

⁸ Mayaashije tamülatüin taa'in na'akajee napüshua na nüchooinkana Maleiwa, je saa'u anamiaain nia tamüin, ayatshia taya naapaain süpüla taküjinjatüin nüchiki Cristo jümüin jiakana gentilekana, sünain alana'aleein ma'i nia sünain anain.⁹ Nuluwataain taya chi kakumalakai kasakat süpüshua süpüla tekirajuinjatüin wayuu süpüshua sünain süchiki tü naa'inrakat joolu'u, tü matüjaajuukat aa'u paala, süka nnojoliin nücheküin paala nii'iyateein sümüin wayuu.¹⁰ Nanainjee na anoujashiikana napüshua sainküin mmakat, nii'iyateein joolu'u chi Maleiwakai maa'ulu yaa sünain niain kekiin sünain süpüshua tü naa'inrakat süpüla sütijaainjatüin naa'u tü aapieekalüirua chaa iipünaa sirumalu'u.¹¹ Otta süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai maa'ulu yaa nükajee Cristo chi Wasenyotsekai, shia tü naa'inrüinjattüjütkalia paala sümäiwa.¹² Sünainjee wanoujainapain nünain Cristo, nnojoliinapa waya mmolüin seema arütkawaa nünainmüin chi Maleiwakai süpüla aashajawaa nümaa.¹³ Nnojo mojuin jaa'in taalin saa'u müliain taya jünainjee sulu'u tü kaatsetkat, süka tounteerüin takaalijnain jia sütüma tü alatakat tamüin.

Achuntüshi Pablo nüchikua naa'u na anoujashiikana

¹⁴⁻¹⁵ Saa'u tü anasü naa'inrakat chi Washikai Maleiwa wamüin, tasapainyo'ukashi taya nümulatu'umüin süpüla aashajawaa nümaa, süka niain Süshin tü anoujasükaliirua

süpuishua maa'ulu yaa, maa aka tü chakat iipünaa oo'ulaka tü yaakat saa'u mmakat.¹⁶⁻¹⁷ Je saa'u anashaataaleechipain chi Maleiwakai wamüin, achuntüshi taya nümüin jaa'u süpüla katsünjatüin jaa'in nütüma chi Naa'inkai je süpüla jüchecheriünjatüin jaa'in sünain anoujaa nünain Cristo süpüla eeinjachin nia jümaa waneepia. Ajeechi chi Maleiwakai jüpüla nütüma. Otta aijiraweeda jia.¹⁸⁻¹⁹ Maülesat saalin tü wayuukolüuria süpuishua nüpüla Cristo, nnojotsü wainküin wayaawatüin saa'u. Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u tü jaalinkat nüpüla Cristo, süpüla aijiraainjanain jia jüpüla maa aka alin jia nüpüla Maleiwakai.

²⁰⁻²¹ Wa'wajeein chi Maleiwakai süka pülashin ma'i nia. Nnojotsü kasain isain nüchiki. Naa'inxrin tü kasa anasükat wamüin waneepia, waya a'yataashiikana nümüin, tü wachuntakat maa'aya aka tü kee'ireekat waa'in nnojotkat wachuntüin nümüin. Kasataalejese kojutüin chi Maleiwakai watüma waya anoujashiikana sainküin mmakat süpuishua sünainjee süpuishua tü naal'inrakat Cristo Jesús. Kojuteeshi nia watüma waneepia maa'ulu yaa je mapeena süpüla ka'ikat süpuishua. Amén.

Tü atüjünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa

4 ¹Taya püreesashikai sünainjee aktüjaa nüchiki chi Senyotkai, teme'eja aa'inchii jia süpüla ayatüinjanaina sünain tü nüneekakat apüla jia chi Maleiwakai.² Anakaja müleka

nnojorule pülayaaín jaa'in noulia na juwalayuukana. Jümüliaja eekai mojuin naa'in. Nnojo jukulajaain aa'in sümaa akaalinjirawaa. Jaa'inra tü anasükat ni'ipajee chi juwalakai eekai ni'rülüin wayumüin jümüin, saa'u alin jia jüpuishua nüpüla chi Maleiwakai.³ Nnojo jütkaaajiraain. Soto jaa'in sünain eeichipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, chi akaalinjüinjachikai jia süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in.⁴ Je maa'aya aka tü aneekünakat apüla waya, wanaawasü wakuaiippa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka waneeshiaín nia.⁵ Otta chi Wasenyotseka, nia ne'e Jüsenyotseka'aya süka waneeshin nia. Je tü wanoujakat anain wayakana, shia tü jünoujakat anain jiakana. Je tü woutiisakat anainjee waya, shia ne'e tü woutiisakat anainjee jiakana.⁶ Otta chi Washikai Maleiwa, nia ne'e Jüshika'aya je nia ne'e Jümaleiwaseka'aya. Nia nümüiwa a'waadüneeka watüma wayakana wapüshua, süka niain laülaain saa'u wayuu süpuishua. Nia akaalijaka waya sünain aa'inraa kasa anasü sünain eein nia waneepia sulu'u waal'in.

⁷Aapüntüsü wamüin wane'ewaire wakua tü watüjakat apüleerua nütüma Cristo. Ka'yataainshii joo waya nütüma, süpüla waa'inriünjatüin tü kasa anasü nüchekakat wapüleerua sükajee anamiaín nia wamüin.⁸ Maa aka sümakat tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

"Süchikijee nükanajüin tü
nül'ünüükälüirua,
naapüin tü nüsüläjeekat
sümüin tü nüpüshikälüirua

sümaa nu'unüin iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai".

⁹ ¿Jamalu'ut tü pütchi "nu'unüin iipünaamüin" makat? Shia süka nüshakatüin Cristo paala yaa saa'u mmakat. ¹⁰ Chi antakai paala yaa saa'u mmakat, nia ne'e chi o'unakai iipünaamüin waneemüin sa'ata sirumakat süpüla laülainjachin nia saa'u kasakat süpühua. ¹¹ Otta niakai, nüneeküin su'utku tü anoujasükalüirua je naapüin namüin atüjaan süpüleerua tü a'yatawaa naa'inrüinjatkat nümuin. Je naapale'einya wane anüliee namüin wane'ewai nakua sükajee tü na'yataainkat. Müsü mayaa: na Aluwataaushikana, na aapirüliikana süka nünüki Maleiwa, na aküjaliikana nüchiki chi O'tte'erükai sümüin tü manoujainsatkalüirua, je na aa'inmajüliikana sünain ekirajaa na anoujashiikana. ¹² Nüneeküin naya chi Maleiwakai süpüla nakaalinjüinjanain waya anoujashiikana wapüshua sünain wa'yataain nümuin chi Senyotkai, süpüla koo'omüinjatün wamüin sütsüin waa'in sünain anoujaa. ¹³ Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua wountüinjatüin tü aleewaakat sünain anoujaa nünain chi Nüchonkai, je süpüla wayawatüin saa'u süpühua tü kasa anasü naa'inrakat wamüin, süpüla müin aka waya naa'in Cristo sünain laülain waa'in sünain anoujaa.

¹⁴ Je sükajee tia, nnojotsü jo'uweeinjatüin jaa'in, suulia joojüin süpüla e'ike'enaa süka alawaa sütümäa tü anoujayaasükalüirua. ¹⁵ Shieesü wo'unaka achiirua tü shiimüinkat waneepia süpüla aleewainjanain waya namaa na

wawalayuukana, süpüla müinjanain aka waya naa'in Cristo sünain süpühua tü waa'inrakat, chi aluwataakai saa'u süpühua tü anoujasükalüirua. ¹⁶ Cristo, nüko'omüinjüin waneepia wamüin tü aijiraakat atüma waya wane'ewai wakua wanaa sümaa wa'yataain nümuin.

Nukuippainjatkat wane anoujashi

¹⁷ Joolu'u tachuntüin jümuin sulu'u nünülia chi Senyotkai süpüla juu'ulaain suulia jaa'inrüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuu manoujainsatkalüirua otta tü jülijakat saa'in, tü maa'inkat atüma saa'in. ¹⁸ Süka mee'iranajaain saa'in tü wayuukolüirua nütüma chi Maleiwakai, isasü süchiki shiyaawatüin saa'u sukuaippa tü anasükat. Je süka shiyouktüin tü shiimainkat, nnojishi jamajachin nia sümüin. Müshi aka saa'in wayuu naatajatu noulia. ¹⁹ Je süka keejiaiin namüin tü mojulawaakat, kee'iresü naa'in naa'inreein waneepia tü kasa yarüttakat atüma naa'in. Maüpülsalii sünain aa'inraa.

²⁰ Akaajasa jiakana, nnojotsü shiainjattüin jukuaippain tia, süka nnojoliin ekirajuushin jia sünain nütüma Cristo. ²¹ Tü aküjünakat jümuin, shia tü shiimainkat nikirajakat anain Jesucristo je süchiki süpühua tü naa'inrakat. ²²⁻²³ Je jiakana paala, süchepchiapü'üşhii jia jaainjala, süka keejiaiin jümuin oonowaa sümaa alawaa, je süka jaa'inrüin tü mojusü yarüttakat atüma jaa'in. Je joolu'u saa'u jünoujain nünain Cristo, anashii müleka juu'ulaale suulia tü kasa mojusü jaa'inrapü'ükät je tü mojusü jülijapü'ükät jaa'in. ²⁴ Je

saa'u shii'iranajaaitpain jukuaippa, anakaja jaa'irnrüle waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua süpüla müinjanain aka jia naa'in sünain jaa'irnrüin tü anasükat saa'u jükatanüünipain suulia jaainjala.

²⁵ Je sükajee tia, juu'ulaa jumata suulia aküjaalawaa wane'ewai jukua. Anakaja müleka jüküjiraale tü shiimainkat waneepia namaan na juwalayuu anoujashiikana, süka jiajiraainya ne'e sünain tü anoujaakat nünain Cristo. ²⁶⁻²⁷Müleka jashichire jia nümüin wane juwala, juu'ulaa suulia jashiee süpülapünaa atunkaa suulia kaainjalajüün jia sulu'ujee nüitäma Satanás chi sülaülakai yoluja. ²⁸Chi eekai ka'ruwaralin, anakaja müleka nuu'ulaale joolu'u suulia alluwajaa. Anashi müleka ni'yataale süpüla tü niküinjatkat aa'u je süpüla tü nümüliajainjatkat wayuu eekai müliaain.

²⁹Nnojo jaashajaain süka pütchi eekai airu'ulüin sümüin wayuu. Jaashajaan namüin süka pütchi analu'ut akaalijüinjatkat naya sünain tü anasükat. ³⁰Akaajasa jaashajaale süka pütchi mojulu'ut, mojeerü ma'i naa'in chi Naa'inkai Maleiwa, chi jiyaawaseinjachikai maa aka sukuaiippa wane jeerü süpüla jütüjaanüünjanain aa'u so'uweena wane ka'i sünain taashinjanain jia suulia jaainjala. ³¹Juu'ulaa suulia ülü'üttaa aa'in sümüin wayuu je suulia kanain jaa'in eekai jü'ülüjaain sümäa. Nnojo juwoorolooon sümüin wayuu süka pütchi mojulu'ut. ³²Shia anakaja alu'u müleka anamiajiraale jia jümüin jüpüshua sümäa aijiraain jia jüpüla. Anakaja müleka motüle

jaa'in naainjala wane juwala, maa aka naa'in chi Maleiwakai motüin naa'in jaainjala sünainjee tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin nia jaa'ujee.

5 ¹Anakaja müleka jühatüle nukuaippa chi Maleiwakai, süka nüchooinapain jia je süka alin ma'i jia nüpüla. ²Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla jüpüshua, maa aka alin jia nüpüla Cristo. Watüjaaa aa'uchi nia sünain alin waya nüpüla, süka naapajiraain nikii süpüla ouktaa waa'ujee süpüla talatünjatüin naa'in chi Maleiwakai.

³Saa'u jükataluuushin suulia jaainjala süpüla nüchooinjanain jia chi Maleiwakai, juu'ulaa jümata suulia a'luwajirawaa akuaippaa sümäa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, suulia aa'inraa kasa yarüttüsü, otta suulia kee'lireein jaa'in washirüü. ⁴Nnojo jaashajaain süka tü pütchi japükät atüma wayuu, oo'ulaka süka sünüükil'ipala wayuu eekai maa'in saa'in. Je nnojo jime'erainpalain wayuu süka pütchi yarüttüsü. Shia anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut nümüin chi Maleiwakai waneepia.

⁵Nnojoleerü eein apashii wayuu eekai kaainjaralüin na'aka na aluwataainjanakan chaa ipünaa so'uweena tü ka'i nuluwataainjatkat o'u Cristo nümaa Maleiwakai. Nnojoleerü eein apashii wayuu eekai keejiaain nümiin a'luwajirawaa akuaippaa sümäa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, chi aa'inrakai kasa yarüttüsü waneepia, chi kee'lireekai naa'in washirüü, otta chi kamaleiwaseyaashikai.

⁶Nnojo joonooon sümäa pütchi eekai eein ne'e suulia ji'ike'ennüin je suulia süsälajüün jia nüitäma

chi Maleiwakai wanaa namaa na
moonooinkana súmaa nünüiki.
7 Nnojotkalaka anain süpüla
ja'aleewajaain namaa súnain
aa'inraa kasa mojusü.

8 Otta jiakana paala nnojoliwa'aya
jünoujain, müshii aka piyuusho'ukai
jia, süka nnojolüin ji'raajüin
tü shiimainkat nünükikat chi
Maleiwakai. Alu'ujasa joolu'u süka
nüchooinapain jia, nuwaralo'ushii jia
sükajee ji'raajüitpain tü shiimainkat.
Anakaja müleka jülüjale jaal'in
waneepia tü shiimainkat süpüla
nuwaralo'uinjanain jia Maleiwakai
waneepia.

9 Müleka waraittüle jia
sa'akapünaa nuwarala chi
Maleiwakai, jaal'inreerü tü anasükat
sümüin wayuu, tü nuluwataakat
anain, je jüküjeerü waneepia
tü shiimainkat. 10 Teme'ejüin
jaa'in shii'liree jiyaawatüin saa'u
tü nüchekakat chi Senyotkai
jüpüleerua süpüla jaa'irnrüinjatüin
shia. 11 Anakaja müleka nnojoliire
wanaawain jaal'in namaa na
wayuu sa'akakana tü piyuushikat,
süka maamüin sümüin wayuu tü
naa'inrakat. Shia anaka alu'u müleka
jaal'inrule tü anasükat natüjaaiwa na
wayuukana saa'u súnain kaainjalain
naya. 12 Tü mojusü naa'l'rakat
na sa'akakana tü piyuushikat,
kalu'usü jälülii ne'e yootüle súchiki,
mayaasüje naa'irnrüin shia sujuuna
wayuu. 13 Otta müleka naapaale
tü shiimainkat, natüjaajeerü aa'u
súnain kaainjalain naya. 14 Chi eekai
naapaain, ee'iranajaajeerü naa'in
süpüla aa'linraa kasa anasü maa aka
sümakat tü jayeechi wee'irajakat:

"Püchijiraal maala,
puuso'raa maala paa'l'in suulia
ouktaa,

süpüla súntüinjatüin nuwarala
chi Maleiwakai pünainmüin
nütüma Cristo".

15 Otta müshi'iya jiakana, anakaja
muleka jülüjale jaal'in süpüshua
tü jaa'inrakat saa'u kekiinapain
jia nütüma chi Maleiwakai
süpüla jaa'irnrüin tü nuluwataakat
anain. Jalia jia jümalaja'alaajayaa.
16 Sükajee wainmain na aküjakana
alawaa maa'ulu yaa, nnojo
juu'ulaain suulia aküja sümüin
wayuu tü shiimainkat nünükikat
chi Maleiwakai. 17 Nnojo maa'l'in
jaa'in. Shia anaka alu'u müleka
jiyaawatüle saa'u tü nüchekakat
chi Senyotkai jüpüleerua. 18 Nnojo
jiperüin. Maa'l'inyüü tia. Shia
anaka alu'u müleka jüüjüüle jia
waneepia nümuin chi Naa'inkai
Maleiwa süpüla jaa'irnrüinjatüin
tü nüchekakat chi Senyotkai
jüpüleerua. 19 Wanaa súmaa
juutkajaain, yooto jumaala
súchiki tü jayeechi kanüliakat
Salmos, je tü nüchikikat Maleiwa
ee'irajünakat paala, je tü jayeechi
wa'waajakat aka nia maa'ulu yaa.
Jii'iraja nümuin süka süpüshua
jaal'in. 20 Saa'u jünoujain nünain chi
Wasenyotsekai Jesucristo, jaapa
analu'ut saa'u kasakat süpüshua
nümuin chi Maleiwakai Washikai.

Nakuaiippainjatkat na ka'wayuuseshiikana

21 Je müleka kojutüle Cristo
jüüma, anashii müleka jüüjüüjiraale
jia jümüin jüpüshua. 22 Jia
jieyuukana ka'wayuuseshiikana,
anashii müleka jüüjüüle jia
wane'ewa'ire jukua namüin
ju'wayuuse maa'aya aka jüüjüüin
jia nümuin chi Senyotkai.
23-24 Maa aka súnain jüüjüüin

waya anoujashiikana sainkünin mmakat süpüshua nümiün Cristo chi O'tte'erüikai süka niain wekiipü'iin, akaainjana jia jieyuu ka'wayuuseshiikana wane'ewa'ire jukua namüin na ju'wayuusekana süka nayain laülaain jaa'u.

²⁵Aka'aya jiakana tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua, maa aka naa'in Cristo sünain alin nüpüla na anoujashiikana napüshua sainkünin mmakat. Je watüjaa aa'uchi Cristo sünain alin waya nüpüla, süka naapajiraain nukuaippa waa'ujee süpüla ouktaa,

²⁶shii'reee woonooin sümaa nüniiki chi Maleiwakai süpüla waa'irüinjatüin tü anasükat. Nükatalüin waya suulia waainjala sümaa nüla'ajaain woulia süpüla wuleinjatüin waa'in. ²⁷Naapajiraain nukuaippa Cristo süpüla maainjalainjanain waya so'uweena tü ka'ikat washa'wale'enneetkat o'u nü'ütpa'amüin sünain anashaatain ma'i waya nu'upala Maleiwa süka wuleinjatüin waa'in. ²⁸Otta jia tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua, maa aka naa'in Cristo sünain alin nüpüla na anoujashiikana, je maa aka alin jia jüpüla jiraa. Chi wayuu eekai alin nüpüla nu'wayuuse, aijiraashi nia nüpüla süka tia. ²⁹⁻³⁰Wane wayuu, nnojotsü kanain naa'in ni'iruku, shia eeka naa'inmajüin shia. Akaajaa waya nütüma Cristo, naa'inmajüin waya süka kottüin waya nünain.

³¹Maa aka sümakat tü pütchi ashajünakat paala sümäiwa sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai: "Ka'wayuusepa wane wayuu, acheküshi nükatalaaain

shipialu'ujee nii je nipialu'ujee nüshi, süpüla sa'aniraainjatüin nukuaippa sümaa nu'wayuuse. Kakata'awaishii naya paala. Je joolu'u, kottüinapa joo naya süpüla waneesünjatüin nukuaippa". ³²Tü ashajuushikat, shikirajüin waya sünain wane kasa anashantasü ma'i, kasa nnojotkat atijaanüin aa'u paala sümäiwa. Shia tü nüchikikat Jesucristo namaa na anoujashiikana nünain. ³³Otta shikirajüin waya sünain wane kasaya: Jia tooloyuukana wane'ewa'ire jukua, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse maa aka alin jia jüpüla jiraa. Aka'aya jiakana jieyukana, anakaja müleka kojutule jütüma ju'wayuuse.

Nukuaippainjatkat na achooinkana otta na kachooinkana

6 ¹Je jia achenlu anoujashiikana nünain chi Senyotkai, anakaja müleka joonoole sümaa sünüiki jii je nüniiki jüshi, süka shiain nücheküin chi Maleiwakai jüpüleerua, ²⁻³süka sümüin paala sümäiwa tü pütchi aluwataanakat anain na watuushikana nütüma Maleiwa: "Kojut pütüma püshi otta püi, süpüla pi'rüinjatüin miyo'uwaa otta kasa anasü yaa saa'u mmakat". Shia palajatkaja ma'i aluwataawaa tüü sünain ke'ipainjatüin nümuin chi aa'inrakai.

⁴Otta jia kachooinshiikana, anakaja müleka juluwataale na jüchooinkana süka anakat akuaippa suulia jashichijüin naya jümüin sünainjee achiajaanaa waneepia. Anashii jikirajüle naya sünain tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. Ji'itaa napüleerua tü pütchikat sünain jüchiajaan naya süpüla noonoojinjanain sümäa.

Nakuaiippainjatkat na piuunakana otta na laamakana

⁵Otta jia piuunakana, anashii müleka joonoole sümää nanüüki na jülaamainkana sümää kojutüinjanain naya jütüma. Nnojoishii naya kojutuyaainjanain ne'e. Shiimainjatü jütüma, sümää joonooin sümää nanüüki maa aka joonooin sümää nünüüki Cristo. ⁶Anakaja müleka joonoole sümää nanüüki waneepia sünain jaa'irnrüin tü nuluwataakat anain jia, ja'itaina nnojoliin. Nnojotsü jaa'irrayaainjatüin ne'e no'upala shii'iree anain jüchiki natüma, shia saa'u nipiunaseinapain jia Cristo sünain aa'irraa waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai jüptüerua. ⁷Ji'yataa namüin na jülaamainkana süka süpüshua jaa'in, maa aka ji'yataain nümüin chi Senyotkai, ⁸süpüla juwalaajüneenain nütüma saa'u tü kasa anasü jaa'irrapü'ükat maa aka na eekai nnojoliin piuunain.

⁹Otta jiakana laamakana, anakaja müleka kojutule jütüma na jipiunasekana, maa aka naa'in nayakana kojutüin jia natüma. Je nnojo müliain naa'in jütüma shii'iree noonooin sümää jünüüki. Soto jaa'in chi Maleiwakai chakai iipünaa sünain nnojolin kachekalain nia na'aka na anoujashiikana. Nia nalaamainka na piuunakana otta jia laamakana.

Tü korolo nütkaayainjatkat wane anoujashi

¹⁰Alü'iitsü joolu'u süpüla keraain tü tashajakat jümüin. Anakaja müleka katsüinre jia waneepia sükajee nütsüin chi Senyotkai

akaalinjakai jia. ¹¹Je sünain jütkaain nümaa Satanás sülaülakai yoluja, nükaalijjeena jia chi Maleiwakai süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusükot nüchekakat jüptüerua Satanás. Jaapaa jumaala tü korolo aapünakat jümüin nütüma chi Maleiwakai süpüla jütkaayain nümaa Satanás. ¹²Nnojoliishii waya atkaashiin sümää wayuu. Atkaashii sümää tü yoluja mojulaasükalüirua, tü aluwataakat saa'u tü manoujainsatkaltüirua sainküin mmakat, je saa'u tü wayuukolüirua sa'akakat piyuushi sütüma saainjala, aainjinnakat kasa mojusü sütüma yoluja.

¹³Je sükajee tia, jaapaa jümaala tü korolo aapünakat jümüin nütüma chi Maleiwakai süpüla jütkaain nümaa Satanás, süpüla katsüinjatüin jaa'in so'u tü ka'i sünteetkat o'u tü mojulaasükalüirua jünainmüin, süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusü jaa'inreekat nütüma Satanás, otta süpüla jüchererüinjatüin jaa'in sünain atkawaa nümaa. ¹⁴Anakaja joonoole waneepia sümää tü shiimainkat nüchikikat chi Maleiwakai süpüla yapainjanain jia süpüla atkawaa, maa aka na'atüin wane surulaat chaje'ewaikai Roma tü si'ira je tü she'in kachueerakat naa'into'upünaa suulia na'apüla'ü na nü'lünükana. ¹⁵Maa aka na'atüin wane surulaat tü nüsapaatse atkaayakat süpüla yapainjachin nia süpüla atkawaa, anakaja yapale jiakana süpüla aküja tü nüchiki Maleiwa anakat atüma saa'in wayuu. ¹⁶Maa aka wane taapüla najapulu'ukat wane surulaat suulia sulanüin najatü na nü'lünükana nünainmüin, anakaja müleka jüchererüle jaa'in sünain anoujaa

süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusü nüchekakat Satanás süpüleerua jaal'inrüin. ¹⁷ Je maa aka na'atüin wane surulaat tü uwon kachueerakat sünain nikii süpüla atkawaa suulia sheewa'alaain, anakaja müleka ju'tte'ennüle jüpüshua nütüma Cristo süpüla jiyouktajatüin tü alawaa nüküjakat Satanás jümüin. Je maa aka najapulu'uin wane chajaruuta atkaaya, anakaja jaapaale nüniüki chi Maleiwakai akaaliijünakat aka jia nütüma chi Naa'inkai nuulia Satanás. ¹⁸ Anakaja müleka jüchecherüle jaa'in sünain achuntaa nümuin chi Maleiwakai süpüla naa'lmajünjanain jia nüka chi Naa'inkai sünain süpüshua tü jaal'inrüinjatkat je sünain atkawaa nümaa Satanás. Je juchunta waneepia sa'wai je so'uka'i saa'u tü anoujasü nüchooinkolüirua Maleiwa.

¹⁹ Juchunta taa'u tayaka'iya süpüla nnojolinjachin mmolüin taya sünain aküjaasümuin wayuu nüchiki chi O'tte'erükai, tü nnojotkat sütüjaain aa'u paala, je süpüla naapüinjatüin chi Maleiwakai tamüin tü püitchi taküjainjatkat sümüin.
²⁰ Ja'itaichi püreesain taya

maa'ulu yaa, juchunta taa'u süpüla nnojolinjachin mmolüin taya sünain aküjaasüchiki chi O'tte'erükai, süka taneekünün nütüma süpüla tia.

Nüpütaaya Pablo

²¹⁻²² Otta müşia Tíquico, chi wawala aishikai wapüla, nüchepchiakai chi Senyotkai sünain naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain nia, tajütünjachi nia jünainmüin süpüla nütütajainjanain jia sünain anouja. Nüküjeerü wachiki jümüin je süchiki tü takuaippakat yaa sulu'u tü kaatsetkat. ²³ Achuntüshi taya jaa'u jiakana wawalayuukana nümuin chi Washikai Maleiwa je nümuin chi Senyotkai Jesucristo süpüla naapüinjatüin wane anaa jümüin. Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla jüpüshua saa'u jünoujainapain nünain chi Maleiwakai.

²⁴ Achuntüshi taya nümuin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia sümüin wayuu süpüshua eekai alin chi Senyotkai Jesucristo napüla waneepia süka süpüshua naa'in.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

FILIPOS

Asakiraashi Pablo namaa na anoujashiikana

1 ¹Taya Pablo, nümaa Timoteo, waya na nüchepchiakana Cristo Jesús, washajüin joolu'u jümüin jüpüshua jia wawalayukana chakana Filipos, jia nüchoinkana Maleiwa sünainjee jünoujain nünain Jesucristo. Je washajüin jümüin jia laülaashiikana oo'ulaka jia aa'inmajülikana chakana sulu'u tü outkaajaaleekat. ²Achuntüshii waya nümuin chi Washikai Maleiwa je nümuin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

A'waataashi Pablo nalu'u na anoujashiikana

³Aapüshi taya analu'ut nümuin Maleiwa jaa'u jüpüshua jülüjapa jia taa'in. ⁴Je wanaa sümaa tachuntüin nümuin jaa'u, talatashaatasü ma'i taa'in ⁵süka sotüin taa'in sünain jükaalijain taya sünain aküjaan nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, wanaa sümaa tantüin ja'akamüin. Je ayatayüli'iya jia sünain akaalijaa taya maa'ulu yaa. ⁶Tatüja

aa'uchi chi Maleiwakai sünain nu'ttūichipain sünain aa'inraa kasa anasü jümüin süpüla juuntüin aküjaan nüchiki Cristo wanaa tamaa. Nnojoleechi oo'ulaain nia suulia aa'inraa tü anasükat jümüin wane'ere'eya keraain süpüshua nütüma so'uweena tü ka'i nüle'ejüinjatkat o'u Cristo.

⁷Aishii ma'i jia tapüla, je nnojoishi japülin taya süka a'waatawaa julu'u süka jükaalijain taya waneepia. Jütüjaan aa'uchi taya sünain sükajeejachin anamiain chi Maleiwakai tamüin nüneekakalaka taya süpüla aküjaan nüchiki chi O'tte'erüikai. Je nnojoishi jiyütüläjüin taya wanaa sümaa takaalijain wayuu sünain anoujaan tü shiimüinkat sümaa tasouktüin sümüin eekai shiyujain tü tekirajakat anain. Je joolu'u sünain püreesain taya saalijee taküjain nüchiki Cristo, ayatshia jükaalijain taya. ⁸Nütüjaan aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain shiimüin te'reein ma'i jia, süka alin ma'i jia tapüla maa aka alin jia nüpüla Cristo.

⁹Anuu tü tachuntakat apüla jaa'u nümuin chi Maleiwakai: Achuntüshii taya nümuin süpüla koo'omüinjatüin

jaalinjiraa jüpüla. Je achuntüshi süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat Maleiwa jüpileerua, sümäa jiyaawatüinjatüin saa'u tü jaa'inrakat müleka analein je müleka mojulein,¹⁰ süpüla shiainjatüin jaa'inrüin tü kasa anasükät waneepia. Kasataalejese wulein jaa'in sümäa lotüin jukuaippa nu'upala Maleiwa sümä'inru'u ja'atapüin tü ka'i nüle'ejajatkat o'u Cristo.¹¹ Nünainjee Jesucristo, juunteeerü jaa'inrüin waneepia tü anasükät sümüin wayuu süpüshua. Je kojuteechi chi Maleiwakai sütüma wayuu wainma sümäa nu'waajüneechin sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat.

Mayaainje püreesain Pablo, ayatüsü aküjünün nüchiki Cristo

¹² Tawalayuwaa, achenkühii jiyaawatüin saa'u wane kasa. Mayaainje püreesain taya, nnojotsü sümälaje'erüin tü wa'yataainkat sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erükai. Süka jamüin, aapünütipa joolu'u nüchiki sütüma wayuu eepünaale nnojolüin sükjünün paala.¹³ Süpüshua wayuu yaaya sulu'u nipa chi süläulashikai mma, tü nuwaariasekalüirua oo'ulaka tü surulaatkalüirua, nayaawatüitpa joo saa'u saalijeejachin taküjain nüchiki Cristo püreesakalaka taya.

¹⁴ Je sükajee püreesain taya, katsüintpa naa'in wainma na wawalayuu yaakana Roma nütüma chi Senyotkai süpüla aküjaa nünüki chi Maleiwakai. Alana'aleesia ma'i joolu'u sünain yalayalain naya je sünain nnojoliin mmolüin seema aküjaa.¹⁵⁻¹⁶ Tatüjaan aa'uchii naya sünain lotüin nakuaiippa

sünain aküjaa. Aküjüshii naya nüchiki Cristo süka alin ma'i taya napüla, je süka natüjaain saa'u sünain püreesain taya süpüla teme'ejüinjanain naa'in na laülaashiikana yaaya sünain shiimiin nüchiki chi O'tte'erükai. Otta eeshii wane wawalayuu yaaya Roma, a'ülüijaweeshii ma'i naya tamaa. Müshii aka nayoujire'etkai nakuaiippa wanaa tamaa sünain aküjaa nüchiki Cristo.¹⁷ Na'waataain sulu'u aküjaa nüchiki Cristo sümüin wayuu wainma wanaa sümäa eein palitchon ne'e taküjakat amüin süka püreesain taya.¹⁸ Otta müshi'iya nayakana, nnojoishii jamajanain tamüin. Mayaasiye nnojolüin wanaawain naa'in tamaa sünain aküjaa nüchiki Cristo, talatusü taa'in süka ayatüinya sükjünün. Ayatsia aküjünün natüma na wayuukana maa aka natüma na eekai wanaawain naa'in tamaa.

Je ayateechia ne'e taya waneepia talatiin aa'in,¹⁹ süka tatüjaain saa'u tajuitteechin sulu'ujee tü kaatsetkat süka jüchuntüin taa'u nümüin Maleiwa je süka nükaalijain taya chi Naa'inkai wanaa sümäa talatirüin tü müliaakat.²⁰ Tacheküin taa'inrüin waneepia tü kojutkat atüma Cristo, müleka ayatüle taya sünain katüin to'u, otta müleka to'utinnüle aa'in. Kasataalejese yalayalain taya süpüla nnojolijachin taa'inrüin wane kasa japüijeechikat akajee taya.

²¹ Müleka to'utinnüle aa'in, nnojotsü mojushiin tamüin, süka cheechin taya nümaa Cristo süpüla ka'ikat süpüshua sükajee tia. Akaajasa müleka ayatüle taya sünain katüin to'u, tacheküin talateein naa'in Cristo sütüma süpüshua

tü tua'inrakat. ²²Je tounteerü ta'yataain nümuin chi Senyotkai sünain takaalijain wayuu wainma. Nnojotkalaka tatüjaain aa'u jaralüin anain saa'in tamüin. ²³Otta müleka to'utinnüle aa'in, alana'aleesia ma'i tia sünain anain shia saa'in tamüin, süka to'uneechin eemüin Cristo.

²⁴Otta alana'aleesia ma'i sünain anain jümüin müleka ayatüle taya sünain katüin to'u, süka che'ojaain jümüin takaalijain jia. ²⁵Sükajee tia, tatüjaaa aa'ut sünain nnojolin ouktamaatajachin taya. Eekalaka süpüla takaalijain jia sünain anoujaan süpüla talatüinjatüin ma'i jaa'in waneepia. ²⁶Je tale'ejapa jünainmüiin süpüla takaalijain jia, talatashaateerü ma'i jaa'in sünain jaapeerüin analu'ut nümuin Cristo saa'u nüle'ejireechin taya tachikua jünainmüiin.

²⁷Otta süma'inru'u ja'atapajüin tü kasa alateetkat tamüin, saa'u jünoujainapain tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erükkai, shianjinatü jaa'inraka tü nüchekakat jüpüleerua. Ja'itaichi mo'unüin taya jünainmüiin, taapee achikichii jia sünain katsünin jaa'in je sünain paa'invainjanain jia sünain ekirajaa tü shiimüinkat nüchikikat chi O'tte'erükkai. ²⁸Nnojo mmolüin jia neema na wayuu e'rülikana wayumüin jümüin. Je ne'rapa jia sünain nnojoliin mmolüin jia neema, nayaawateerü aa'u sünain eein chi Maleiwakai jümaa sünain o'tte'eraa jia. Otta nayakana, amülouleena mapeena. ²⁹Tü müliaa jülatirakat, antüstü jünainmüiin süka jüneekuushin nüturna Maleiwa süpüla jünoujainjanain nünain Cristo otta süpüla ji'rüinjanal'inya tü müliaakat nünainjee. ³⁰Müshii aka jia joolu'u taal'in sünain

müliain saa'ujee tü jünoulakat. Tamaapiü'ushii jia paala wanaa sümaa te'rüin müliaa saa'ujee ta'yataain nümuin Maleiwa, je jaapüin joolu'u tachiki sünain ayatüin tü müliaakat tamüin yaa sulu'u tü kaatsetkat.

**Ashataa nukuaippa Cristo
sünain nnojolüin kapülain ne'e
naa'in nukuaippa nümuuwa**

2 ¹ Talatüsü ma'i taa'in jüturna, süka jüchecherüin jaa'in waneepia sünain anoujaan sütümaje sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Cristo. Tatüjaaa aa'ulu sünain jükaalijünün waneepia nüturna wanaa sümaa mojuin jaa'in, süka alin ma'i jia nüpüla. Tatüjaaa aa'ulu sünain wanaawajiraain jaa'in nümaa chi Naalinkai Maleiwa, je sünain jümlülijüin na juwalayuukana eekai müliain. ²Je joolu'u, süpüla koo'omüinjatüin tü talataa eekat tama'ana, tachuntüin joolu'u jümiin süka süpüshua taa'in süpüla paa'invainjanain jia otta müsia süpüla ajiraainjanain jia jüpüla sünain ji'yataain nümuin chi Senyotkai. ³Tü kasa anasü jaa'inrakat sümuin wayuu, nnojo jaa'inruuin shia süpüla ju'waajüneein süka oo'ulaka süpüla ju'waataainjanain sulu'u sümaa pülayaain jaa'in suulia wayuu. Je nnojo yaletayaain jukuaippa su'upala wayuu. Shia anaka alu'u kojutule napüshua na juwalayuukana jüturna. ⁴⁻⁵Meeshii aka jia naa'in Cristo Jesús sünain kapülain jaa'in nukuaippa na juwalayuukana, nnojo kapülain jaa'in jukuaippa ne'e jümuuwa. Anuu wane jayeechi aküjünakat alu'u nüchiki Cristo:

- ⁶ Mayaainje wanaawain
nukuaippa Cristo nümaa
Maleiwa,
nnojotsü kachiiruain naa'in
laülawaa wanaa nümaa.
- ⁷ Nnojolüitpa kasajatüin nümuin
kojutüinjachin wanaa
nümaa Maleiwa.
Shia kee'ireeka naa'in
wayuuinjachin nia,
maa aka naa'in achepchhiaa
süpüla nükaalijain waya.
- ⁸ Je sünain wayuuin nia,
nnojoishi yaletayaain
nukuaippa su'upala wayuu,
ayatshia jüüjüüin nümuin
Maleiwa sünain ouktajachin
nia.
Mayaainje mojutajachin nia
sünain o'utinnaa aa'in
sünain wane kuruusa,
nnojotsü niyoutüin tü
nüchekakat Maleiwa
nüpüleerua.
- ⁹ Je saa'ujee tü naal'inrakat Cristo,
e'itaanüshi nia nüüma
Maleiwa süpüla
kojutüinjachin sütümä
wayuu süpüshua.
Aapünüsü laülawaa nümuin
sünain kojutüinjachin nia
sütümä wayuu
noulia napüshua na
sülaülashiikana mmakat,
otta suulia kasakat süpüshua
eekai eein.
- ¹⁰ Nücheküni chi Maleiwakai
süpüleerua
süsapañyo'ukainjatüin
wayuu süpüshua
nümlatul'umüin Cristo
sünain nee'iyatüin sünain
kojutüinjachin nia natüma,
na eekana katüin o'u maa'ulu
yaa
- oo'ulaka na ouktüinapakanä,
otta müshi'lya natüma na
aapiee chakana iipüünaa.
¹¹ "Pia Wasenyotseka", meena
napüshua nümuin Jesucristo
sümaa na'waajeenain chi
Washikai Maleiwa sükajee
tia.
- Na anoujashiikana, shia
nee'iyateeka nünüki Maleiwa**
- sünain anain ma'i***
- ¹² Tawalayuwaa, aishiikana ma'i
tapüla, ja'itaichi nnojolin taya jümaa
maa'ulu yaa, tatüjaaa aa'uchii jia
sünain joonooin sümaa tanüiki maa
aka paala wanaa sümaa chajachin
taya jümaa. Anakaja joolu'u ayatüle
jia sünain jaa'inrüin süpüshua tü
kasa nüchekakat Maleiwa jüpüleerua
sümaa kojutüinjachin nia jüüma
süpüla sütüjaainjatüin wayuu jaa'u
sünain shiimüin sünain ju'tte'ennüin.
¹³ Nia Maleiwa nümuiva juuntakai
atüma aa'irraa tü kasa anasü
nüchekakat jüpüleerua, maa aka
saa'in tü kee'ireekat jaa'in sünain tü
talatakat atüma naa'in. ¹⁴ Jaa'inra
süpüshua tü nuluwataakat anain
sümaa nnojolüin mojujiraain
jünüiki je sünain nnojolin
jü'lüüjiraain, ¹⁵ süpüla lotünjatüin
jukuippa su'upala wayuu. Je
sükajee nnojolüin jaa'inrüin tü
kasa yarüttakat atüma jaa'in, maa
aka saa'inrakat süpüshua wayuu
eekai manoujain, atüjaaneena
aa'u jia sütümä wayuu sünain
nüchooin jia Maleiwa. Meena aka
jia saa'in tü jolotsükaliirua chakat
iipünaa chuwatuuin sa'akapünaa
tü piyuushikat, ¹⁶ sükajee ji'l'iyatüin
sümuin wayuu sünain anain ma'i
tü nünükikat chi Maleiwakai

katakat atüma o'uu. Je so'u tü ka'i nüle'ejajatkat o'u Cristo, a'waataajeechi taya sulu'u mnjojüin sümalajaain tü ta'yataainakat ja'aka. ¹⁷Ja'itashi taya o'utinneechin aa'in je amüleerüin tasha atümawaa saa'u takaalijain jia sünain tü jünoulakat, müleka katsüinre jaa'in te'rüin sünain anouja, ayateechi taya sünain talatüin taa'in. ¹⁸Je anakaja müleka talatüle jaa'in wanaa tamaa ja'itashi taya o'utinnüin aa'in.

Ajütüneechi Timoteo süpüla analawaa namüin

na anoujashiiikana

¹⁹Anasü saa'in tamüin tajütüle Timoteo maalü jünainmüin, müleka nücheküle chi Senyotkai Jesucristo, süpüla jütütülaainjanain aa'in. Tacheküin taa'inyaka taapeein jüchiki süpüla tatütülaainjachin aa'inya. ²⁰Nnojoishi eein tamaa wane wayuu makai aka naa'in Timoteo, eekai kapülain ma'i naa'in süpüshua tü kasa anasü aamüinjatkat jümuin. ²¹Na wayuukana yaakana yaa, shia kapülaka ne'e naa'in nakuaippa namüiwa, nnojotsü kapülain naa'in nukuaippa Jesucristo. ²²Jütüjaa aa'uchi Timoteo sünain lotüin ma'i nukuaippa nu'upala Maleiwa. Maa aka wane wayuu eekai ni'yataain nümaa nüshi, aka'aya nia tamaa sünain aküjaan nüchiki chi O'tte'erüikai. ²³Je sükajee tia, tacheküin tajütüinjachin nia jünainmüin. Tajütamaateechee nia tatüjaapa saa'u takuaippa, müleka tojuittinnajachire je müleka to'utinnajachire aa'in. ²⁴Müleka nücheküle chi Maleiwakai tapüleerua sünain

tajuittinnüin, tatüjaan aa'ulu sünain to'unamaateechin jünainmüin.

Ajütüneechi Epafroditonüchikua Filipo smüin

²⁵Ottä müsia joolu'u, anasü saa'in tamüin müleka nüle'ejüle nüchikua jünainmüin chi wawalakai Epafroditonüchikua, chi jüjütakai paala tanainmüin süpüla naa'inmajüin taya. A'yataashi nia tamaa nümuin chi Senyotkai sünain ejiraa in wayaa nuulia chi Kama'üräikai. ²⁶Ni'reein ma'i jia je shapaasü ma'i naa'in süka jaapüin nüchiki sünain ayuulin.

²⁷Shiimüin sünain ayuulin nia paala, mayeinshi ma'i. Ottä chi Maleiwakai, nümlüliajüin nia sümaa niiyajüin. Je sükajee tia, nümlüliajüin tayaka'iya suulia koo'omüinjain mojuu aa'in tamüin. ²⁸Saa'u anaichipain nia, anasü saa'in tamüin müleka tajütamaatüle nia nüchikua jünainmüin süpüla talatüinjatüin jaa'in nümaa ji'rapa nia je süpüla nnojolüinjatüin shapaain taa'in jaa'u. ²⁹Saa'u nünoujiraain wanaa jümaa nünain chi Senyotkai, anakaja müleka kamaneere jia nümuin sümaa talatüin ma'i jaa'in nümaa. Anakaja kojutüle jüttüma wayuu eekai müinya aka nia. ³⁰Saa'u ni'yataweein ma'i nümuin Cristo, mayaashije ouktajachichin nia sünainjee naa'inmajüin taya, ayatsia naa'inrüin tamüin tü kasa anasü isakat jüchiki süka wattain jia toulia.

A'waataashi Pablo nulu'u Cristo

3 ¹Tawalayuwaa, süpülapünaa kettaain tü tashajakat jümuin, tamüshii paala jia: Anakaja müleka talatüle jaa'in saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa chi Senyotkai. Je mayaashije tachiajaan jia

paalainka noulia na ekirajüliikana sünain alawaa, nnojotsüyaaje mojuin tamüin joolu'u tachiajaain jia jüchikua.

²Jalia jia noulia na wayuu masütaajukana sünain no'yotooin süta wayuu, makana aka saa'in erü sümää jashiee, sümää mojulawaa je sümää ne'rüin wayumüin sümüin wayuu wainma. ³Na wayuu shiimüinkana sünain nüpüshin Maleiwa, nnojoliishii nayain na wayuu ekirajüliikana sünain o'yotoonoo ata, waya wayakana anoujashiikana nünain Cristo. Wa'waajün Maleiwa nükajee chi Naa'inkai, je nnojoishii waya a'waataain sulu'u tü kasa anasü waal'inrakat, shia tü kasa anasü naal'inrakat Cristo waa'ujee.

⁴Tayakai, müleka ta'waataweere sulu'u tü kasa anasü taa'l'inrapü'ükät, wainma ma'i tü ta'waataweetkat alu'u suulia wayuu süpüshua:

⁵A'waataweechi taya sulu'u tayain wane wayuu Israel, je sulu'u Benjamín te'iruku, je sulu'u kache'ein taya pütchi "hebreo" maa aka na tatuushikana napüshua. Otta jo'uiwa'aya taya, o'yotoona atachi taya so'u tü mekiisatkat ka'i. Je miyo'upa taya, saa'u tayain wane fariseo, kachiiruapü'ü aa'inchi taya süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés. ⁶Je e'nnaajünüshi taya paala sünain toonoooin ma'i sümää tü nümakat Moisés, süka eipirapiü'ün na anoujashiikana nünain Cristo. Saa'u jüüjüüin taya sümüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, lotüsü takuaippa nu'upala Maleiwa, saa'in tamüin.

⁷Otta müsia joolu'u, sükajee tü kasa anasü naal'inrakat Cristo tamüin, nnojolüitpa kasain saamüin tamüin tü

kasa ta'waataapü'ükät alu'u. ⁸Saa'in tamüin, tü wanaawajirawaakat aa'in nümaa Cristo Jesús chi Tasenyonsekai, alana'aleesia ma'i sünain anain shia suulia tü kasa süpüshua eekai eein ta'waataapü'ükät alu'u. Je joolu'u, süpüla te'raajüinjachin ma'i Cristo, oo'ulaaichipa taya suulia kachiiruua aa'in süpüshua tü kasa ta'waataapü'ükät alu'u. Müitpa aka saa'in wane shi'yarüla mma tamüin. Chi kachiiruakai joolu'u taa'in, nia Cristo. ⁹Acheküshi tayaawatüin saa'u sünain shiimüin sa'aniraain takuaippa nümaa Cristo je sünain shiimüin anajiraain taya nümaa Maleiwa sünainjee anoujaan nünain Cristo, nnojotsü sünainjeejatiin aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés. Naapüin tamüin chi Maleiwakai tü anajirawaakat sünainjee tü tanoulakat. ¹⁰Je joolu'u saa'u anajiraachipain taya nümaa Maleiwa, tacheküin wanaawajiraain taa'in waneepia nümaa Cristo. Je maa aka nüso'iraain aa'in Cristo sütümäa tü nüpülainkat Maleiwa, anasiüje tamüin takaalijünüinjachin nütüma. Je maa aka paala ni'rüin Cristo müliaa sünain noonooin sümää nünüiki Maleiwa, yapashi taya süpüla müliaa sünain taa'inriüin tü nüchekakat tapüleerua. Je maa aka ouktüin Cristo saa'u taainjala, meechi aka ouktiraakai taya wanaa nümaa saa'u tajuitinnüüi suulia süchepchiaa taainjala. ¹¹Je sükajee süpüshua tüü, a'atapajüshi taya joolu'u tü ka'i süso'iraajeetkat o'u taa'in.

**O'unaa süchiirua tü
o'tte'ennakat apüla waya**

¹²Tü toushikajaakat achiirua, shia e'raajaa ma'i Cristo. Shia o'tte'ennaka'aaya apüla taya nütüma.

Nnojoishi müin taya jümüin sünain tasa'wajüitpain shia. Aniiyü'iya taya masütaajuin sünain o'unaa süchiirua.

¹³Tawalayuwaa, nnojoliyülia tasa'wajüin tü tachekekakat tapüleerua saa'in tamüin. Otta süma'inru'u toushikajaain süchiirua, nnojolütpa jülüjüin taa'in tü kasa mojusü ta'waataapiü'ükat alu'u paalainka. Shaitpa jülijaka taa'in tü kasa anasü tasa'wajeekat amüin.

¹⁴Shaitpa kachiiruaka taa'in joolu'u tü kasa anasü nünaajakat tapüla chi Maleiwakai, tü eenajünakat apüla taya nütüma chaa iipünaamüin saa'u to'tte'ennüichipain nütüma Cristo Jesús.

¹⁵Otta müshi'iya jiakana, müleka laülaale jaa'in sünain anoujaa, anakaja müleka juushikajaale süchiirua e'raajaa ma'i Cristo maa aka tayakai. Otta müleka nnojorule wanaawain jaa'in tamaa sooo'opünaa tüü, nükaalijjeena jia Maleiwa süpüla jiyyawatüinjatüin saa'u.

¹⁶Anasü müleka ichere jia waneepia sünain tü shiimüinkat ekirajünakat anain jia.

¹⁷Tawalayuwaa, soto jaa'in nakuaiippa na wayuu aa'linrakan tü wekirajapü'ükat anain wanaa sümaa chajanain waya jümaa. Je joolu'u anakaja müleka jüshatüle wane'ewai jukua tü takuaippakat sünain aa'linraa tü nüchekakat chi Senyotkai tapüleerua.

¹⁸Tachekeküin tüü jüpüleerua, süka een wayuu ja'aka nnojotkat oonoooin sümaa ouktüin Cristo saa'u kuruusa süpüla wo'tte'ennüin. Naya na tachiajaapü'ükana oulia jia wainmatua paalainka. Otta müsia joolu'u, tachiajaain jia jüchikua suulia, je a'yalajüshi taya süka mojuin ma'i taa'in saalijee

tia.

¹⁹Amülouleena naya sünain nakatannüin nuulia Maleiwa. Shia jülijaka ne'e naa'in tü neküinjatkät sümüwiwa, shia na'waataaka alu'u tü kasa japükat atüma wayuu, shia kamaaka naa'in waneepia tü kasa yaakat saa'u mmakat.

²⁰Otta waya anoujashiikana, saa'u wayain nüpuñin Maleiwa chakai iipünaa, shia kachiiruaka waa'in tü kasa nüma'anakat cha'aya iipünaa. Je wa'atapüin ma'i nüle'ejüin wanainmüin chajeech cha'aya chi O'tte'erüikai, chi Wasenyotsekai Jesucristo.

²¹Sükajee nuuntüin Cristo niyamülin kasakat süpuñsha süpüla nuluwatawaa, nii'irateerü tü we'iruku jookot süpüla ouktaa süpüla müinjatüinya aka nukuaippa sünain anashaatain ma'i shia.

Aso'inna aa'inchii na anoujashiikana nütüma Pablo

4 ¹Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, jia te'reekana ma'i, jia talatashaatakana atüma taa'in, jia ta'waataakana alu'u, sünainjee süpuñsha tü tashajüitpaket jümuin, jüchechera jaa'in sünain anoujaa nünain chi Senyotkai.

²Je joolu'u, jia tawalayuu Evodia oo'ulaka Síntique, tachuntüin jümuin süpüla anajiraainjanain jia jüchikua saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa chi Senyotkai.

³Otta pia tatünajutkai a'yataajiraakai waneepia tamaa, tachuntüin pümuin süpüla pükaalijainjanain na jieyuukana süpüla anajirawaa nachikua. Püttüjaat aa'una naya sünain na'yataajiraapü'üin tamaa süka süpuñsha naa'in sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai.

Sotüshii jia taa'in jüpuñhua, maa aka chi

wawalakai Clemente oo'ulaka napüshua na a'yataajiraapü'ükana tamaa. Tatüjaa aa'una jiakana jüpüshua sünain shiimüin süshajünün tü jünüliakalüirua cha'aya sulu'u tü karaloukta kalu'ukat nanülia na wayuu ee'iranajaainapakana aa'in nütüma Cristo.

⁴Otta müshi'iya jiakana jüpüshua, saa'u sa'aniraaitpain jukuappa nümaa chi Senyotkai, taso'ira aa'inchii jia süpüla talatüni ma'i jaa'in waneepia. Tamüshii paala jia jüchikua: Talata jümata jaa'in.

⁵Je sükajee jütüjaain saa'u sünain sülü'lülin nükalia chi Senyotkai süpüla nüle'ejüin, anakaja müleka ayatüle jia sünain kamaneein sümünin wayuu süpüshua.

⁶Nnojo jüshapataain aa'in soo'opünaa wane kasa. Shia jaa'inra achuntaa nümuin Maleiwa soo'opünaa kasa süpüshua. Jüküja nümuin tü shapaakat atüma jaa'in. Otta nnojo motüin jaa'in aapaa analu'ut nümuin saa'u tü anasü naa'irnakat jümüin. ⁷Müleka masütaajule jia sünain achuntaa nümuin Maleiwa, aapüneerü wane anaa jümüin nütüma. Isasü wachiki wayaawatüin saa'u tia anaa naapakat wamüin, saa'u wayuuin ne'e waya. Otta sükajee sa'aniraaitpain wakuappa nümaa Cristo Jesú, jutateena waya suulia shapawaa aa'in je suulia jülijaa aa'in kasa mojusü wanaa sümää anain waya nütüma.

⁸Tawalayuwaa, alü'ütsü joolu'u süpüla kettaain tü tashajakat jümüin. Taso'ira aa'inchii joolu'u jia süpüla masütaajuinjanain jia sünain jülijaa aa'in tü anasükat: maa aka tü shiimüinkat, maa aka tü kasa anasü

kojutkat sütüma wayuu, maa aka tü lotokat atüma wakuappa, maa aka tü wulekat atüma waal'in, maa aka tü kasa anasü kamalainkat wamüin, maa aka tü wa'waataakat saa'u anain ma'i shia. ⁹Je sükajee jiyaawatiün saa'u tü tekirajakat anain jia, anakaja müleka jüshatüle tü takuaippakat. Jaa'inra tü taa'irrakat, tü ji'rappü'ükat, je joonoo sümää tü tekirajakat anain, tü jaapapü'ükat. Je chi Maleiwakai aapakai jümüin anaa, eeweechi jümaa waneepia.

**Aapüshi Pablo analu'ut saa'u
nükäaliijünün natüma**

na anoujashii chakana Filipos

¹⁰Jii'iyatüitpa süchikua tamüin sünain jaa'inqajeein taya süka sa'aniraaitpain wakuappa nümaa chi Senyotkai. Alana'aleesia ma'i joolu'u sünain talatüin taa'in sükajee tia. Kaka'iya ma'i sünain nnojolüin jaa'irnrüin wane kasa anasü tamüin. Tüü, nnojotsü sükajeejatüin maalin taya jüpüla, shia süka isain jüchiki saa'u wattain jia toulia.

¹¹Tü tamakat jümüin, nnojotsü sükajeejatüin che'ojaain kasa tamüin. Mayaasiye eein tü o'ttaakat tamüin, nnojotsü ponüin taa'in, süka talatirüin tü müliaakat wainmatua.

¹²Te'raaja aa'ut tü che'ojaakat amüin wane kasa maa'aya aka tü kama'anaakat süpüshua tü tachekekakat. Tountakalaka sünain talataa aa'in maa aka kekünre taya oo'ulaka aire jamü tamüin, maa aka kaletsera taya oo'ulaka maletsera taya. ¹³Nükajee Cristo, tountün talatirüin süpüshua tü o'ttaakat tamüin, süka naapeerüin waneepia tamüin sütsüin taa'in.

¹⁴Mayaasüje tountüin joolu'u sünain talataa aa'in wanaa sümaa müliain taya, anasü ma'i tü jaal'irrakat joolu'u sünain juluwataain tamüin tü kasa che'ojaakat tamüin yaa sulu'u tü kaatsetkat.

¹⁵⁻¹⁶Tayaawata aa'ulu sünain sotüin jaal'in tü takuaippakat taküjaiwa'aya paala nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. Süchikjee to'unüin ja'akajee chamüin Tesalónicamüin, juluwataain tü che'ojaakat tamüin piantua. Ja'itakaja tojuittapa suulia Macedonia, jia ne'e jümüiwa aa'nmajaka taya süka tü kasa juluwataakat tamüin. ¹⁷Nnojotsü shiain kee'ireein taa'l'in asülajünaa amüin, shia shii'ree juwalajünuin nütüma chi Senyotkai saa'u ji'yataajiraain tamaa waneepia nümuin. ¹⁸Nnojolüitpa kasain che'ojaain tamüin joolu'u süka juluwataain tamüin soo'omüin nümaa chi juwalakai Epafrodit. Tü juluwataakat tamüin, müsü aka saa'in wane asülajuushi talatakat

atüma naa'in Maleiwa. ¹⁹Saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Cristo, aapüneerü jümüin nütüma chi Tashikai Maleiwa süpüshua tü che'ojaakat jümüin süpüla ji'yataain nümuin.

²⁰Anakaja joolu'u kojutüle watüma chi Washikai Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Amén, joo'uya wa'waajaiwa nia weinshi.

**Süpütaaya nünüiki Pablo
napüla na anoujashiikana**

²¹Tayakai nümaa Timoteo, wasaküni jia nüchooinkana Maleiwa cha'aya, jia anoujashiikana nünain Cristo Jesús. Napüshua na tawalayuu yaakana sulu'u Roma, asakitshii naya jünain, ²²otta na tawalayuu yaakana a'yataain nümuin chi sülaülashikai mma. Asakitshii jünain napüshua na nüchooinkana Maleiwa yaakana Roma.

²³Achuntüshi joolu'u taya nümuin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatiün na'anasia waneepia jümuin. Amén, kasataalejese naa'inrüin tia.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

COLOSAS

Tü nüchuntakat Pablo naa'u
na anoujashiikana

1 ¹⁻²Taya, wane chi
Aluwataaushikai nütüma Cristo
Jesús, Pablokai anülia, aneekuuushi
taya nütüma chi Maleiwakai
süka nücheküin taya süpüleerua
nuluwataawaa sünain aküjaan nüchiki
chi Nüchonkai. Ashajüshi joo
taya jümüin jia nüchoinkana chi
Maleiwakai chakana Colosas, jia
tawalayuu a'aniraakana akuaippa
nümaa Cristo, jia aa'inxrakana
tü nuluwataakat anain. Otta
nüsaküin jia chi wawalakai Timoteo.
Achuntüshii waya jaa'u nümuin
chi Washikai Maleiwa süpüla
nii'iyatüinjatiin na'anasia waneepia
jümüin je süpüla naapüinjachin
wane anaa jümüin.

³⁻⁴Je joolu'u süka waapüin
jüchiki sünain miyo'uin jünoula
nünain Cristo Jesús je sünain alin
jüpüla napüshua na anoujashiikana,
waneepiashii waya achuntüin jaa'u
nümuin Maleiwa, chi Nüshikai
chi Wasenyotsekai Jesucristo,
sünain waapüin analu'ut nümuin
saa'u süpüshua tü naa'inxrakat
jümüin. ⁵Aapüshii waya analu'ut

nümuin süka ayatüin jia sünain
anoujaa nünain Cristo je sünain
alin jüpüla wayuu. Juuntüin shia
süka jüchererüin jaa'in sünain
a'atapajaa tü anasü naa'inxreerkat
chi Maleiwakai jümüin so'weenea
wane ka'i. Jiyaawatüitpa aa'u
tü nüchekakat chi Maleiwakai
jüpüleerua, süka jikirajünüinapain
sünain tü shiimainkat, tü
nüchikikat Cristo, chi O'tte'erükai.
⁶Jiyaawatüitpa aa'u joolu'u sünain
nnojoliin ju'tte'ennüin sünainjee
tü anasü jaa'inxrakat, sünainjeejatü
anamiain chi Maleiwakai jümüin.

Je shiasa süchikjee tü ka'i
jikirajünakat o'u sünain nüchiki chi
O'tte'erükai, o'ttüşhii jia sünain
awainmalawaa sünain anoujaa
nünain. Maleesia sainküin mmakat
süpuhsua sünain awainmalawaa.

⁷Ekirajünüşhii jia sünain nüchiki chi
O'tte'erükai nütüma chi wawalakai
Epafras aishikai wapüla, chi
a'yataaikai nümuin Maleiwa wanaa
wamaa. Nia aa'inxraka waneepia tü
nüchekakat Cristo sünain ni'yataain
ja'aka. ⁸Waapa achikichii jia nütüma
sünain aijiraain jia jüpüla jüpüshua
sükajee jükaalijünüin nütüma chi
Naa'inkai Maleiwa.

⁹ Je waapapa jüchiki, o'ttüşhii waya sünain achuntaa jaa'u nüümüin chi Maleiwakai. Je maa'ulu yaa, ayatshi'iya waya achuntüün süpüla kekiinjanain jia nütüma süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u nukuaippa nükajee chi Naa'inkai süpüla jüttüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat jüpüleerua. ¹⁰ Je müleka kapürale jaa'in tü nüküjakat chi Maleiwakai jümmüin, jiyaawateerü aa'u nukuaippa. Ayateena jia sünain aa'inraa süpüshua tü nüchekakat jüpüleerua süpüla talatüinjatüin naa'in jümaa. Je ayateena jia sünain aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu je sünain koo'omüinjatüin tü jüttüjaakat aa'u noo'opünaa chi Maleiwakai. ¹¹ Je ayateena jia sünain katsüin jaa'in sünain anoujaa nükajee chi Maleiwakai Pülashikai ma'i süpüla jüchecherüinjatüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rüinjatkat sünain nnojoleerüin süshapalaain jaa'in. Talateerü jaa'in, ¹² otta jaapeerü analu'ut nüümüin chi Washikai Maleiwa süka nikeraajüinapain jia süpüla nümaainjanain jia cha'aya eere nluwataain, eere warattuulin nütüma kasa süpüshua, eere nnojölüin kaainjalaa. Kettaainapa jia süpüla kamüinyüü apashii tü kasa anasü naapüinjatkat chi Maleiwakai wamüin wapüshua na nüchoinkana. ¹³ Waya anoujashiikana wapüshua, ayu'nnuşhii nütüma chi Maleiwakai sa'akajee tü piyuushikat, eepü'üle waluwataanüün paala nütüma Satanás. Ojuittüşhii waya nuulia süpüla wo'uninnüün nünainmüin Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa aishikai nüpüla süpüla niain aluwataain waya. ¹⁴ Taashiinapa waya joolu'u nütüma Cristo siúmaa

sülatinnüin waainjala woulia nütüma.

Cristo, laülaashi soo'opünaa kasakat süpüshua

¹⁵ Ja'itaichi matüjain e'nnaa chi Maleiwakai, watüjaa aa'uchi nia süka ni'nnüün paala Cristo. Süka jamüin, wanaawasü nükuaiippa nümaa Maleiwa. Nia Nüchonka'aya. Nia e'itaanaka'aya süpüla laülawaa soo'opünaa kasa süpüshua, ¹⁶ süka niain aluwataanüün nütüma Maleiwa süpüla akumajaa tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa je yaa mmolu'u, tü shi'rakat wayuu je tü nnojotkat shi'rüin, je süpüla e'itawaa sukuaiippa laülawaa yaa mmolu'u otta cha'aya iipünaa. Akumajünüsü süpüshua nükajee Cristo süpüla kojutüinjachin nia sütüma. ¹⁷ Shiimüin sünain eetüjüli'inya nia süpülapünaa sükumajünün kasa süpüshua'aya. Je maa'ulu yaa, ayatshia nia sünain anaataa sukuaiippa kasakat süpüshua. ¹⁸ Nia laülaaka'aya saa'u tü anoujasükalüirua nünain chi Maleiwakai yaakat sainküin mmakat süpüshua. Je sünain niain wekiishin, a'aniraaitpa wakuaiippa nümaa, maa aka wane wayuu sünain waneesiain. Nia kataka atüma wo'u. Je watüjaa aa'ut sünain süso'iraainjatüin waa'in so'uweena wane ka'i sükajee suso'iraaitpain naa'in. Shiimüin sünain laülaain ma'i Cristo waa'u wayakana wapüshua. ¹⁹ Wanaawashaatasü ma'i nukuaippa nümaa chi Nüshikai. Shia nüchekaka'aya chi Maleiwakai nüpileerua. ²⁰ Je nücheküin süpüleerua anaawainjatüin nümaa süchikua tü kasakat süpüshua nünainjee Cristo, tü yaakat mmolu'u

je tü chakat iipünaa, sünainjee
amülain nüsha sünain ouktüin saa'u
wane kuruusa.

**Nnojolüitpa pa'ünüuwain
wayuu nümaa Maleiwa**

²¹ Je paala manoujainwa'aya
jia, nnojoipü'üshi kasajachin
chi Maleiwakai jümüin.
Pa'ünüuwapü'üshii jia nümaa, süka
jülijain jaa'in tü mojulawaakat
waneepia sümaa jaa'inrüin shia.
²² Akaajasa joolu'u nünainjee
Cristo, süka naapajiraain nukuaippa
sünain ouktüin, nnojolinapa jia
pa'ünüuwain nümaa Maleiwa.
Anajirainapa jia nütüma sümaa
jükatannüin suulia jaainjala. Je
sükajee tia, juunteeü arütkawaa
nünainmüin Maleiwa so'uweena
wane ka'i sümaa lotüin jukuaippa
nu'upala. ²³Otta süpüla
jürütkaainjanain nünainmüin,
anakaja joolu'u müleka jüchecherüle
jaa'in sünain anoujaas süma'inru'u
ja'atapajüin tia kasa anasü
naa'inrüinjatkät chi Maleiwakai
jümüin so'uweena wane ka'i.
Nnojo juu'ulaain suulia jünoujain
sünain tü shiimüin sünainjeejatkät
tü nüchikikat chi O'tte'erüikai
aküjünakat paala jümüin je sümüin
wayuu sainküin mmakat süpüshua.
Shia nüchikika'aya tü taküjakat
sainküin mma, süka aneekuushin
taya süpüla ta'yataainjachin nümuin
Maleiwa.

**Tü kee'ireekat naa'in Pablo
napüleerua na anoujashiikana**

²⁴Maa aka müliain Cristo
waa'u wayakana anoujashiikana
nünain chi Maleiwakai eekana
sainküin mmakat süpüshua, na
wayajiraakanaya maa aka sukuaiippa

waneesia wayuu, we'reerü mülia'aya
sünain wa'yataain nümuin.
Mayaainje te'rüin müliaa saalijee
takaalijain jiakana sünain tü
jünoulakat, nnojotsü mojuin taal'in
sütüma tia. Alatajachia ne'e taya
sa'akapünaa tü müliaa te'rakat,
maa aka Cristo sünain nülatüin
sa'akapünaa tü müliaa ni'rakat.
²⁵Nüneeküin taya chi Maleiwakai
süpüla takaalijüinjanain na
anoujashiikana sainküin mmakat
süpüshua. Acheküshi tekeraajüin
tü ta'yataainkat nümuin
Maleiwa sünain taküjainjatüin
jümüin süpüshua tü nünuiki
²⁶süchikimaajatkät tü anasü
naa'inrüinjatkät chi Maleiwakai, tü
nnojotkat atüjaanüin aa'u paala
kaka'iya ma'i süka nunujuliin shia
suulia wayuu. Otta müsia joolu'u,
aküjünüitpa wamüin wayakana na
nüchooinkana. ²⁷Anashaataalesia
ma'i tü naa'inrakat chi Maleiwakai
sünain ni'itaain Cristo süpüla
eeinjachin nia waneepia wamaa
waya anoujashiikana nünain. Je
sükajee eeichipain nia wamaa,
meena aka waya naa'in sünain
anain so'uweena wane ka'i. Je
joolu'u, kapülasü naa'in chi
Maleiwakai sünain ni'itaain taya
süpüla taküjainjatüin nüchiki Cristo
sainküin mmakat süpüshua sümüin
tü wayuu "gentile" münakat, wayuu
nnojotkat judíoin.

²⁸⁻²⁹ Je sükajee tia, ayatshia taya
aküjain nüchiki Cristo sümüin wayuu
süpüshua. Yalayalashi taya nütüma
chi Maleiwakai süpüla tekirajüinjatüin
tia wayukolüirua sümaa taashalaain
sümaa. A'yataashi ma'i taya waneepia
sünain takaalijain shia süka süpüshua
taal'in, sünain kee'ireein taal'in
laülaweein saa'in sünain anoujaa

nünain Cristo so'uweena tü ka'i
sürütkaajeetkat o'u nünainmünin
Maleiwa sümaa lotüin sükuaiippa
nu'upala. Tountüin taa'inrüin tüü
nünainjee Cristo, süka katsünin taa'in
nütüma.

2 ¹Anashii müleka jüttüjaale saa'u
takuaippa sünain ta'yataain
waneepia sünain akaalijaa na
anoujashiikana sainküin mma,
mayaashije nnojolin ne'raajüin taya,
maa aka jiakana chakana Colosas
oo'ulaka na wayuu chakana Laodicea
sünain nnojolin ji'raajüin taya.
²Kee'Ireesii ma'i taa'in jüchechereein
jaal'in jia anoujashiikana jüpüshua.
Müleka wanaawajiraale jaa'in sünain
aijiraain jia jüpüla, jiyawateerü aa'u
süpüshua tü kasa anasü naal'inrakat
chi Maleiwakai jümüin jiakana
anoujashiikana jüpüshua nünainjee
Cristo, ja'itairü matüjaajuuin aa'u paala
sütüma wayuu. Müleka shiimüinre
sünain ji'raajüin Cristo, ji'raajeechi chi
Maleiwakai wanaa nümaa. ³Kekijjeena
jia nütüma Cristo süpüla ayaawataa
saa'u tü nikirajakat anain. ⁴Tashajüin
tü karalouktakat jümüin süpüla
nnojolüinjatüin kapiülain jaa'in sünüiki
wane wayuu eekai sükjüün alawaa
jümüin, mayaasüje keme'eriain ma'i
tü shikirajakat anain. ⁵Mayaashije
nnojolin taya jümaain maa'ulu
yaa, jülijashii jia taa'in. Talatusü
taa'in süka taapiün jüchiki sünain
jüchecherüin jaa'in sünain anoujaa
nünain Cristo, sümaa wanaawajiraain
jaal'in sünain ji'yataain nümuin.

Nnojoliinjanainapa oonoooin
sümaa tü nekirajakat anain

na manoujainsaliikana

⁶Saa'u niain Cristo Jüsenyotsein,
jaliale'yan. Iche jia nünain ⁷süpüla

katsüninjatüin jaa'in waneepia sünain
tü ekirajünakat anain jia nütüma.
Acheküshii jaapüin waneepia
analu'ut nümuin. ⁸Tamüshii paala
jia jüchikua: Kamalainchonsü ma'i
nanüki na aküjüliikana alawaa
jümüin. Jalia jia jükanaju'ulaajaya
sütüma tü namakat. Tü nekirajakat
anain, pütchi alawaa ne'e,
nale'eru'ujeejatü ne'e, shia tü
shikirajapü'ükat anain tü natuushi
manoujainsatkallüirua.

Nnojotsü müin aka tü pütchi
shiimüin nüküjakat Cristo wamüin.
⁹Alana'aleesia ma'i tü nikirajakat
anain waya Cristo sünain anain,
süka wanaawain nukuaiippa nümaa
chi Maleiwakai. Wayuu nia sünain
nia'inya ma'i Maleiwain. ¹⁰Otta
müshi'iya jia anoujashiikana nünain
Cristo, müleka ayatüle sünain
wanaawajiraain jaa'in nümaa,
juunteeerü ji'yataain nümuin sümaa
katsünin jaa'in nütüma, süka pülashin
ma'i nia suulia tü aapieekalüirua
chakat iipünaa je tü yolujaakalüirua
süpüshua. ¹¹Nnojoliinapa
süchepchiai jia jaainjala, süka
taashiinapain jia suulia nütüma
Cristo. Nnojoliishii taashin jia suulia
jaainjala sünainjee o'yotoonoo ata,
shia sünainjee shii'iranajaaitpain
jaal'in nütüma Cristo. ¹²Wanaa
sümaa juwoutisaajünün, müshii
aka ouktiraakai jia nümaa Cristo,
müshii aka jojoitünakai wanaa
nümaa. Je maa aka nüso'iraain aa'in
Cristo süchikjee ouktaa nütüma chi
Nüshikai Pülashikai ma'i, aka'aya
jiakana maa'ulu yaa, sükajee
jünoujain nünain, müshii aka
jüso'iraakai aa'in wanaa nümaa.

¹³Jiakana paala, müshii aka naa'in
na manoujainsaliikana napüshua
sünain nnojolin jamajachin

chi Maleiwakai jümuin, süka súchepchiapü'ün jia kaainjalaa. Otta müsia joolu'u, ojuittinnüünapa jia nütüma Maleiwa suulia súchepchiaa jaainjala. Nülatirüitpa jaainjala juulia süpüla eeinjanain jia waneepia nümaa Cristo.¹⁴ Mayainje kaainjalapü'ün jia paalainka süka moonooin sumaa tü nuluwataakat anain Moisés, nnojolüitpa kasalajaneerüin jümuin jaainjala nütüma Maleiwa, süka ouktünin Cristo sünain tü kuruusakat saa'u jaainjala.¹⁵ Ayamünnüshi Satanás oo'ulaka tü yolujaakalüirua nütüma chi Maleiwakai. Ee'iyatününapa naya sumüin wayuu süpüshua sünain mapülain sükajee tü naa'inrakat Cristo sünain tü kuruusakat.

¹⁶ Je sükajee tia, jalia jia suulia jüyüü'ülaajüün sumüin sünüiki wane wayuirua soo'opünaa tü jiküinjatkat oo'ulaka tü jüsünjatkat, je soo'opünaa tü ka'ikalüirua ju'waajüinjatkat o'u chi Maleiwakai oo'ulaka tü jeemeraainjatkat o'u oo'ulaka tü jimi'ljaainjatkat o'u, maa aka wanaa sumaa wopujeein kashikai.¹⁷ Tüü, shia ne'e aluwataaanakat anain na judíokana paala sumaiwa süpüla keraajüinjanain naya süpüla tü shiimün antajateetkat mapeena. Otta maa'ulu yaa, nnojolüitpa waalínriün shia, süka nüntüichipain Cristo sünain nikirajüün sünain süpüshua tü shiimüinkat wamüin.¹⁸ Na ekirajüliikana sünain alawaa, kamaneeyaashii naya, anayaashii naya wanaa sumaa nekirajüün wayuu sünain a'waajaa tü aapieekalüirua chakat iipünaa. Kaashajaarallii ma'i naya súchiki tü ne'rakat na'lapiünru'u. Je süka

kaainjaraliin naya, na'waataain sulu'u tü nale'eru'ujeejatkat ne'e jülijakat naa'in. Jalia jia suulia ji'ike'ennüin natüma suulia amülouijüün juulia tü anasü naapüinjatkat chi Maleiwakai jümuin so'uweena wane ka'i.¹⁹ Nnojotsü kasajatüin namüin tü nikirajakat anain Cristo. Al'u'jasa Cristo wamüin waya anoujashiikana, nia laülaaka'aya waa'u. Nia wanaawajiraaitpaka'aya anainjee waa'in. Nia katsüinka'aya atüma waa'in sünain anoujaa. Shia tüü, e'itaanaka'a apüla Cristo nütüma Maleiwa.

²⁰ Saa'u müin aka ouktiraakai jia nümaa Cristo sükajee jünoujain nünain, nnojolüinjatü kasajatüin jümuin tü shikirajakat anain wayuu manoujainsat. ¿Oonoojinjana jia sumaa nanüiki, maa aka saa'in ayatakai jia wanaawain aa'in namaa? Nnojo.

²¹ Eeshii namüle: "Nnojo jiküün tüü. Nnojo ji'itaain jajapü sünain tüü".²² Tü nekirajakat anain tü wayuukolüirua, sünüiki wayuu ne'e súchiki kasa tü atüjakat aja'ttaa.²³ Atüjasü wayuu sütüma tü püutchi nekirajakat anain saashin wayuu wainma. Kapülasü saa'in wayuu tü pütcikat, süka saashajaain súchiki a'waajaa tü aapieekalüirua, je süka kamaneeyaain na ekirajüliikana, je süka talateeriün naa'in Maleiwa saashin wayuu müleka saapajiraale wayuu sukuappa süpüla müliaa. Otta tamüshii paala jia: Süpüshua tü nekirajakat anain na wayuukana, nnojotsü kasain saamüin sumüin wayuu süpüla sujuittinnünjatüin suulia súchepchiaa kaainjalaa.

Oo'ulawaa suulia tü kasa
mojusü keejiapü'ükat paala
süpüleerua kee'irewaa aa'in
tü nüchekakat Maleiwa

3 ¹Saa'u müinapain aka
jüso'iraakai aa'in wanaa
nümaa Cristo, anakaja müleka
shiale kachiiruain jaa'in tü kasa
nüma'anakat chi Maleiwakai
cha'aya iipünaa, eere joyotüin Cristo
nikialu'ujee sünain laülawaa saa'u
kasa süpüshua. ²⁻³Juu'ulaa suulia
jütlüjain jaa'in tü kee'ireekat saa'in tü
manoujainsatkalüirua yaa mmolu'u,
süka müin aka ouktakai jia nümaa
Cristo. Nia jüläja jümaala jaa'in chi
Maleiwakai chakai iipünaa je tü
kasa nüchekakat jüpüleerua. Je saa'u
sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa
Cristo, nüpuşinjana jia Maleiwa
waneepia. ⁴Je nüntapeena Cristo
nüchikua, chi katakai atüma jo'u,
nümaajeena jia sünain anashaatain
ma'i maa aka naa'in.

⁵Je sükajee tia, juu'ulaa
jümata suulia süpüshua tü kasa
mojusü keejiapü'ükat paala
jümuin, tü süchepchiakat atüma
jia tü kaainjalaakat, maa aka
a'luwajirawaa akuaippaa sümää
wayuu jierü otta wane jierü nümaa
wane toolo, maa aka kee'ireein
jaa'in tü mojusükat, je maa aka
kachiiruua aa'in washirüü sünain
müin aka saa'in jümaleiwase shia.
⁶Sükajee saa'innuin tüü sütüma
tü wayuu moonooinkat sümää
nünüiki Maleiwa, jashichishi ma'i
nia namüin je süsaleena naya
nütüma. ⁷Mapü'üshii jia aka naa'in
na kaainjaraliikana paalainka
sünain kee'ireepü'uin jaa'in tü kasa
mojusükat. ⁸Otta müsia joolu'u,
juu'ulaa jümata suulia süpüshua tü

kasa mojusü keejiapü'ükat paala
jümuin, maa aka ülü'üttaa aa'in
sünain wayuu sümää kanain jaa'in,
maa aka mojuin jünüiki sujuuna
wayuu, je maa aka jaashajaain süka
tü pütschi japiükat atüma wayuu.
⁹Je nnojo jüküjiraain alawaa, saa'u
juu'ulaainapain suulia süpüshua tü
kasa mojusü keejiapü'ükat paala
jümuin, tü süchepchiakat atüma
jia tü kaainjalaakat. ¹⁰Anakaja
jaashajiraale pütschi shiimüin, süka
shii'iranajaaitpain jukuaippa nütüma
Maleiwa akumajakai kasa süpüshua.
Je joolu'u shiajinjatü kee'ireeka
jaa'in tü nüchekakat jüpüleerua. Je
süma'inru'u koo'omüin aleewain
jia nümaa Maleiwa, a'wanajaasü
tü jukuaippakat shi'ipa'aya
nütüma süpüla müinjatüin aka
shia nukuaippa. ¹¹Je tü wayuu
a'wanajaanakat akuaippa,
eenakuushi nütüma Maleiwa
sa'akajee wayuu maleekalia:
na'akajee na judío o'yotoonokana
ata je na'akajee na gentile
mo'yotoojukana ata, sa'akajee tü
wayuu süchi'rakat mma, sa'akajee tü
wayuu naatakat sünüiki, sa'akajee
tü wayuu achepchiaakat oo'ulaka
tü laülaasükat sümüiwa. Je eeshi
Cristo wamaa waya anoujashiikana
wapüshua. Anakaja kojutule nia
watüma waneepia süka süpüshua tü
waa'inrakat.

¹²Saa'u nüchooin jia Maleiwa, jia
aishikana nüpüla, sümää aneekuushin
nütüma süpüla jükattannüinjanain
suulia jaainjala, anakaja müleka
kachiiruale jaa'in tü nüchekakat
jüpüleerua, maa aka kamaneein jia
sümüin wayuu süpüshua, maa aka
jümlülijüin eekai müliain, maa aka
nnojoliuin pülayaain jaa'in suulia
wayuu je maa aka nnojoliuin juu'ulaain

suulia akaalijaa shia mayaashijje nnojoliin jaa'a müin jümuün.
¹³ Jaa'linra tü anasükat shii'ipajee eekai shi'rültiin wayumüin jümuün, sümaa motüin jaa'in saainjala maa aka naa'in chi Senyotkai motüin naa'in jaainjala. ¹⁴ Mileka aijiraale jia jüpiila, alana'aleejeria ma'l sünain anain shia suulia süpüshua tü kasa anasü jaa'irrakat, süka paa'linwajiraajeenain jia sünain anoujaan sütümä. Je talateerü naa'in chi Maleiwakai sütümä tia, ¹⁵ süka neenaküin waya süpüla wayajiraainjanain maa aka sukuaiippa waneesia wayuu. Saa'u aleewajiraainapain jia nünainjee Cristo, jalia jia suulia pa'ürülaawajirawaa. Shia anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut waneepia nümuün chi Maleiwakai.

¹⁶ Anakaja müleka jülijüle jaa'in waneepia tü nikirajakat anain Cristo, süpüla jülijüünjanain jia sümüin süka süpüshua jaa'in. Saa'l kekiinapain jia sütümä, anakaja müleka jikirajiraale, je anashii sotojiraale jaa'in aapaa analu'ut nümuün chi Maleiwakai sümäa ee'irajaa süka süpüshua jaa'in. Ju'waaja nia süka jayeechi süpüshua, maa aka tü ee'irajuushi kanüliakat Salmos je maa aka tü wee'irajakat maa'ulu yaa sünain a'waajaa Maleiwa. ¹⁷ Je wanaa sümäa jaapüin analu'ut nümuün chi Washikai Maleiwa, soto jaa'in sünain niain Cristo aa'innün anainjee tü kasa anasü aa'innakat jümuün nütüma Maleiwa. Je saa'u tia, anakaja müleka kojutüle chi Wasenyotsekai Jesucristo jütmä süka süpüshua tü jaa'irrakat je süpüshua tü jümakat.

Tü nakuaippainjatkat na anoujashiikana yaa nepialu'u

¹⁸ Jia jieyyu ka'wayuuseshiikana, saa'u jünoujainapain nünain chi

Senyotkai, anashii müleka jüüjüüle jia wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse.

¹⁹ Aka'aya jiakana tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua sümaa nnojoliin jashichin jia namüin.

²⁰ Je jia achooinkana, anakaja müleka joonoole waneepia sümaa sünüiki jii je nünüiki jüshi, süka shiaiin talatüin atüma naa'in chi Senyotkai.

²¹ Otta jia kachooinshiikana, anakaja müleka jikirajüle na jüchooinkana süka anakat akuaippa suulia jashichijüin naya jümuün otta suulia mojujain naa'in sütümä jünüiki.

²² Otta jia piuunakana, anashii müleka joonoole sümaa nanüiki na jülaamainkana sünain jaa'irruiin süpüshua tü naluwataakat anain jia, ja'itaina nnojoliin. Nnojotsü jaa'irrayaainjatüin ne'e no'upala shii'iree aneein jüchiki natüma. Joonoo sümaa nanüiki waneepia süka süpüshua jaa'in süpüla kojutüinjachin chi Senyotkai jütmä sükajee tia.

²³ Je süpüshua tü jaa'irrakat, jaa'linra shia süka süpüshua jaa'in. Soto jaa'in sünain niain ji'yataain amüin chi Senyotkai, nnojotsü sümüinjatüin wayuu ne'e. ²⁴ Nia Cristo jülaamainka, ji'yataaka amüin. Je soto jaa'in sünain juwalaajüneenain nütüma chi Senyotkai so'uweena wane ka'i süka tü kasa anasü anaajuushikat nütüma chi Maleiwakai napüla na nüpuushikana. Aapüneerü shia jümuün saa'u ji'yataain namüin na jülaamainkana süka süpüshua jaa'lin. ²⁵ Otta chi eekai naa'irruiin waneepia tü mojusükät, süsaleechi nütüma Maleiwa so'uweena wane

ka'i, maa aka na laamakana, maa aka na piuunakana nayale, süka nnojolin kachekalain nia sa'akajee wayuu.

4 ¹Otta jiakana laamakana, saa'u niain waneeshin Maleiwa jülaamainjiraashi wanaa namaa na jipiunasekana, anakaja müleka lotüle jukuaippa namüin sümaa jaa'inrüin tü anasükat namüin.

Soo'omüin tü kasa anasükat
süpüla naa'inraa

na anoujashiikana

²Anakaja müleka jüchecherüle jaa'in sünaïn achuntaa nümüin chi Maleiwakai, sümaa eenjatüin jaa'in sünaïn. Je nnojo juu'ulaain suulia aapaa analu'ut nümüin.

³Otta too'opünaa tayakai, püreesashi taya maa'ulu yaa saalijee taküjain nüchiki Cristo sümünin wayuu, tü achikii nnojotkat atüjaanüin aa'u paala. Juchunta nümünin chi Maleiwakai taa'u, süpüla yapainjanain nütüma tapüleerua na wayuu aapeenakana taküjala. ⁴Juchunta taa'u süpüla lotüinjatüin tanüiki sünaïn aküjaa otta süpüla ja'yainjatüin ma'l shia sümünin wayuu, süka shia in tü aneekünakat apüla taya.

⁵Anakaja müleka kekiire jia sünaïn tü jaa'inrakat su'upala tü manoujainsatkalürirua, süpüla yapainjanain jia süpüla aküjaa nüchiki Cristo namüin. ⁶Anakaja müleka keme'eriele jünüki sümünin wayuu süpüshua sümaa kamaneein ma'l jia namüin süpüla yapainjanain jia süpüla asouktaa namüin.

**Süpütaaya nünüiki Pablo
napüla na anoujashiikana**

⁷Otta müshia Tíquico, nüküjeerü tachiki jümünin. Nia wawala

aishikai wapüla, nüchepchiakai chi Senyotkai wanaa tamaa sünaïn naa'inrüin waneepia tü aluwataanakat anain nia.

⁸Tajütünjachi nia jünainmüin süpüla nütüjaainjatüin saa'u jukuaippa je süpüla nütütülinjatüin jaa'in. ⁹Chi o'ueechikai nümaa Tíquico, nia wane juwala Onésimokaisa, aishikai jüpüla, cheje'ewaikai cha'aya Colosas, aa'inrakai waneepia tü aluwataanakat anain nia. Naküjeerü jümünin süchiki süpüshua tü alatakät yaaya.

¹⁰Asakitshi jünain Aristarco, chi yaakai püreesain wanaa tamaa. Je asakitshi jünain Marcos, nüpüriimasekai Bernabé. Aapinnüshii jia paala tatüma süpüla kamaneeinjanain jia nümüin müleka nu'unule jünainmüin. ¹¹Oo'ulaka asakitshi jünain Jesúis, chi kanüliakai Justo. Namüliajünin taya na tawalayuu apüntünshiikana. Naya namüiwa na judío a'yataashiikana tamaa sünaïn aküjaa süchiki nukuaippa Maleiwa sünaïn aluwataawaa.

¹²Otta asakitshi jünain chi juwalakai Epafras, cheje'ewaikai cha'aya Colosas, nüchepchiakai Jesucristo. Achuntüshi nia waneepia jaa'u nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua naa'in süpüla jüchecherüinjanain jaa'in sümaa laülaainjatüin jaa'in sünaïn anoujaa. Achuntüshi süpülamüin joonoojinjanain waneepia sümaa tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. ¹³Tatüjaa aa'uchi nia sünaïn nüchuntüin waneepia jaa'u jiakana chakana Colosas oo'ulaka naa'u na wawalayuu chakana Laodicea oo'ulaka naa'u na chakana

Hierápolis.¹⁴ Asakitshi jünain Lucas chi tottoatkai aishikai wapüla, oo'ulaka Demas.¹⁵ Tasaküin jia tawalayuu chakana Laodicea oo'ulaka tü tawalakat Ninfas namaan aoujashii outkajaakana cha'aya shipialu'u.

¹⁶Tü karaloukta tashajakat jümüin, súchikijee saashaje'ennüin jümüin, anakaja müleka saashaje'ennüle namüin na wawalayuukana chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Laodicea. Oo'ulaka tü karaloukta tashajakat

namüin nayakana, anakaja müleka saashaje'ennüle jümüin jiakanaya.

¹⁷Je joolu'u, anakaja jüso'irüle naa'in Arquipo süpüla nikettaajünijatüin tü a'yatawaa aluwataanakat anain nia nütüma chi Senyotkai.

¹⁸Taya Pabloka, tashajeerü joo jümüin wane pütchi palit süka tajapü süpüla tasaküinjanain jia. Nnojo motüin jaa'in sünain püreesain taya. Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

TESALÓNICA

Aapushi Pablo analu'ut
naa'u na anoujashii

chakana Tesalónica

1 ¹Tayakai Pablo, namaa na tawalayuukana Silas oo'ulaka Timoteo, tashajüin joolu'u jümuuin jiakana anoujashiikana nünain chi Washikai Maleiwa otta chi Wasenyotsekai Jesucristo, jia chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Tesalónica.

Achuntüshii waya jaa'u nümuuin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjachin na'anasia waneepia jümuuin je süpüla naapüinjachin anaa jümuuin. ²⁻³Wanaa sümaa wachuntüin jaa'u, waapüin analu'ut waneepia nümuuin jaa'u jüpüshua, süka sotüin waa'in wanaa sümaa jikerolüin sünain anoujaan nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, je süka ji'yataain nümuuin maa'ulu yaa. Saa'u alin ma'i tü wayuukoltürrua jüpüla, ayatüshii jia sünain jaa'inrüin tü kasa anasükät sümüin sükajee tia. Je saa'u jüttüjaain naa'u chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain nüle'ejüinjachin, achecheraasü ma'i jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat maa'ulu yaa.

⁴Tawalayuwaa, jia aishiikana nüpüla Maleiwa, watüjaa aa'uchii jia sünain jüneekuushin nütüma süpüla nüpuşinjanain jia. ⁵Soto jaa'in wanaa sümaa waküjapü'iin nüchiki chi O'tte'erüikai jümuuin. Kapülasü jaa'in tü waküjakat jümuuin, nnojotsü sükajeejatiin keme'eriain ne'e wanüki, shia süka wakaalijünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa Pülashikai ma'i je süka watüjaain saa'u sünain shiimüin tü wekirajakat anain. Jiyaawata aa'ut sünain keisalain wakuappa ju'upala süpüla wakaalijünjanain jia sünain tü jünoulakat. ⁶Je sünain jünoujain, jüshatiin wakuappa je nukuaippa chi Senyotkai. Je mayaainje ji'rüin wainma müliaa sünainjee jünoujain tü wekirajakat anain, ayatshi'iya kapülain jaa'in tü waküjakat achiki süka naapüin chi Naa'inkai Maleiwa wane talataa aa'in jümuuin.

⁷Je naapapa jüchiki na anoujashiikana chakana sulu'u tü mmakat Macedonia je yaakana sulu'u tü mmakat Acaya, nashateein jukuappa. ⁸Atüjaana aa'uchii jia sütüma wayuu sainküin mmakat süpüshua sünain jünoujainapain nünain Maleiwa, süka saapüin

nüchiki chi Senyotkai jüküjapü'ükat cha'aya sulu'u Macedonia oo'ulaka Acaya. Nnojotsü che'ojaain wa'walakajüin jüchiki, ⁹süka nayain na anoujashiikana aküjain shia wamüin. Naküjain jüchiki wamüin sünain kamaneein jia wamüin so'u tü ka'i wantakat o'u ja'akamüin. Je naküjain jüchiki wamüin sünain juu'ulaainapain suulia tü jümaleiwaseyaasükalüirua süpüla ji'yataainjanain nümuin Maleiwa, chi matüjainkai ouktaa, chi aküjakai tü shiimüinkat waneepia. ¹⁰Je naküjain jüchiki wamüin sünain ja'atapajüin Jesús, chi Nüchonkai Maleiwa, sünain nüle'ejüjinjacheechin iipünaajee, chi oso'ire'lennakai aa'in nütüma chi Nüshikai süchikijee ouktaa, chi o'tte'erakai waya suulia kasalajanajüin wamüin waainjala so'uweena tü ka'i sisulainjatkat o'u naainjala na manoujainsaliikana.

Nukuaippapü'ü Pablo no'upala na wayuu chakana Tesalónica

2 ¹Tawalayuwaa, jütüjaajaa aa'ut sünain nnojoliin amalajaain tü kasa anasü waa'inrapü'ükat wanaa sümaa eejanain waya ja'aka. ²Soto jaal'in tü kasa mojusü alatakat wamüin paala cha'aya sulu'u tü pueulo Filiposkat anülia süpülapünaa wantüin ja'akamüin. Süka nayouktüin ma'i wainma wayuu chajakanana Filipos tü wekirajeekat anain, e'rülii ma'i wayumüin naya wamüin. Otta mayaainje we'rüin tü müliaakat natüma cha'aya,achechennüsü waa'in nütüma chi Wamaleiwasekai süpüla aküjaatüin nüchikikat chi O'tte'erükai jümuin wantapa ja'akamüin. ³Jütüjaajaa aa'ulu sünain

shiaintü shiimüin weme'ejapü'ükat aka jaa'in je sünain lotüin wakuaiippa ju'upala sümaa nnojoliin we'ike'erün jia süka pütchi. ⁴Tü wakuaiippakat sünain aküjaanüchiki chi O'tte'erükai sümuin wayuu, nnojotsü süpülatüin talatüin saa'in wayuu wamaa, alu'ujasa süpüla talatüin naa'in chi Maleiwakai wamaa, süka niain e'itaain waya süpüla aküjaanüchiki chi Nüchonkai. Ni'rajüin waneepia saa'u waal'in wanaa sümaa wa'yataain süpüla nütüjaainjatüin saa'u müleka wulere shia. ⁵Jütüjaajaa a'uuchii waya sünain nnojoliin kamaneeyaashiin ne'e jümuin süka wanüiki. Je nütüjaajaa a'uuchii waya chi Maleiwakai sünain nnojoliin kachiiruain waa'in tü washirüükat je sünain nnojoliin we'ike'erün jia süka wane alawaa saa'u tü juwashirüinkat. ⁶Nnojotsü kee'ireepü'ün waa'in a'wajünaa sütümawayuu, jütuuma jiakana jesütümawayuu eekai eein.

Mayaainje wayain waneeinnua na Aluwataaushikana nütüma Cristo, nnojotsü wachajaapü'ün süchiki kojutüin ma'i waya jütuuma. ⁷Alu'ujasa waya, kamaneepü'üshii jümuin maa aka saa'in wane eyüü wanaa sümaa saa'inmajüin tü süchooinkalüirua. ⁸Süka mapü'ün aka jia wapüshi sünain aishaatain ma'i jia wapüla, achekapü'üshii waya kepiia ja'aka süpüla aküjaajüin tü nüchikikat chi O'tte'erükai naapakat wamüin Maleiwa. ⁹Shiimüin sotüin jaa'in tawalayuwaa sünain wa'yataapü'ün waneepia so'ukal'i je sa'wai saa'u tü weküinjatkat aa'u wanaa sümaa waküjiin nüchiki chi O'tte'erükai jümuin, suulia wachuunajüin kasa jümuin.

¹⁰Nütüjaa aa'uchii waya chi Maleiwakai sünain wulein waa'in wanaa sümaa eepü'iün waya ja'aka, sümaa waa'inrapü'iün tü anasükat jümüin je sümaa lotüin wakuappla ju'upala. Je jütüjaa aa'ulu shia jia anoujashikanaya. ¹¹Jütüjaa aa'uchii waya sünain wakaalijapü'iün jia wane'ewai jukua, maa aka naa'in wane ashüü sünain nükaalijain tü nüchoinkalüirua.

¹²Wakatchinapü'iün jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rappü'ükät süpüla jülatirüinjatüin shia. Wachuntapü'iün jümüin süka süpüshua waa'in shii'ree jaa'irünjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa, chi eenakakai jia süpüla eeinjanain jia nümaa chaa iipünaa eere anashaatain ma'i nia sünain aluwataawaa.

¹³Waapiün analu'ut waneepia nüümüin chi Maleiwakai jaa'lü, süka sotüin waal'in wanaa sümaa jaapaain tü nünüiki waküjakat jümüin paalainka. Kapülasü jaa'in shia süka jiyaawatüin saa'u sünain nnojolüin süle'eru'ujeejatüin wayuu ne'e. Shia olo'itka jukuaippa sünain anoujaa.

¹⁴Shia jüchechetka atüma jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, maa aka nakaalijünün sütüma tü nünüikikat

Maleiwa na anoujashikanan nünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekalüirua cha'aya Judea wanaa sümaa müliai nayakanaya. Maa aka jiakana sünain e'nna amüin natüma na wayuu chakana Macedonia sünainjee jünoujain nünain Cristo, akaajaa nayakanaya e'nna amünchii natüma na wayuu judíokana chakana Judea.

¹⁵Na judío laülaayukana, no'utirüin naa'in chi Senyotkai Jesús, anoujaa.

maa aka na natuushikana no'utira aa'inchii na nünükimaajanakana Maleiwa paala sümawai. Je napüshi na judío laülaayukana, nojuittirüin wayakana ja'akajee sulu'ujee Tesalónica suulia waküja'alajüin nüchiki Cristo jümüin cha'aya. Mojusü ma'i naa'in chi Maleiwakai sütüma tü naa'inrakat. Pa'ünüüwajiraashii naya sümaa wayuu süpüshua. ¹⁶Noo'ule'erüin waya suulia aküja nüchiki Cristo süka mnøjolüin nacheküin süpüleerua no'tte'ennüinjanain na gentilekana. Koo'omüinsü ma'i naainjala süka tia, je kasalajanaipata shia namüin nütüma chi Maleiwakai.

Ni'reein ma'i Pablo na anoujashii chakana Tesalónica

¹⁷Tawalayuwa, süchikijee wajuitinniün chajee ja'akajee natüma na judío laülaayukana, kee'ireepü'üsü waal'in wale'ejüin wachikua jünainmüin. Isasü wachiki. Mayaasije kojuyain kashi sünain nnojoliin jümaain waya, jülijashii ma'i waal'in jia süka we'reein ma'i jia. ¹⁸O'ueepü'üsü ma'i waal'in jünainmüin, tayakai Pablo oo'ulaka namaa na tawalayuu yaakana. Isasü wachiki süka woukünün achiki nütüma Satanás.

¹⁹Shiimüin sünain jiainachecherüin waal'in su'unnaa tü müliaa we'rakat maa'ulu yaa, süka talatashaatain ma'i waal'in waapapa süchiki tü jünoulakat. Je so'uweena tü ka'i nüle'ejünjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesús, shiimüin sünain jieenain wa'waajüin akajee nia.

²⁰Je maa'ulu yaa, shiimüin sünain wa'waajüin chi Maleiwakai jaa'u waneepia sümaa talatashaatain ma'i waal'in süka laülaaitpain jaa'in sünain

3 ¹⁻²Süka kama'airüin waa'in shii'liree waapeein jüchiki, wajütüin jünainmün chi wawalakai Timoteo süpüla nüchecherüinjatüin jaa'in sünain anouja. Nia a'yataaika wanaa wamaa nümüin Maleiwa sünain aküja nüchiki chi O'tte'erüikai sainkün mma. Anasü saa'in wamüin makatüle waya wamüiwa sulu'u tü pueulokat Atenas süpüla nu'unüinjachin. ³Eesü waa'in jaa'u suulia juu'ulaain suulia anouja sükajee Jainkuuin aa'in sütümäa tü müliaa ji'rakat sünainjee tü jünoulakat. Jütüjaaa aa'ulu sünain e'itaaushin waya wapüshua süpüla walatirüinjatüin tia müliaakat. ⁴Soto jaa'in wanaa sümää eepü'iin waya ja'aka sünain waapirüin jia sünain tü müliaa we'reetkat wapüshua sünainjee tü wanoulakat. Otta müsia joolu'u, jütüjaaitpa aa'u ma'i sünain sülatüin maa'utpünaa. ⁵Sükajee tüü, je süka kama'airüin taal'in shii'liree tatüjaweein saa'u jukuaippa, tajütüin Timoteo jünainmün süpüla taapinnüinjachin nütüma sünain sukuaiippa tü jünoulakat. “¿Jameenakajasa'a naya müleka naainjinnüle kasa mojusü nütüma Satanás? Müleka nayouktüle tü nanoujakat anain, amalajaajeerü tü wa'yataapi'ükät anain na'aka”, müsü taa'in tale'eru'u joo'opünaa.

Aapinnüshi Pablo nütüma Timoteo nachiki na anoujashiikana

⁶Talatüsü ma'i waa'in joolu'u süka nüntüichipain Timoteo jüma'anajee sümää nüküjain jüchiki wamüin sünain katsüin jaa'in sünain anoujaa je sünain aijiraain ma'i jia jüpüla. Talatüsü jaa'in naajüin wanaa sümää jülujuin waya jaa'in süka kee'reein

jaa'in ji'reein waya, maa aka wayakana sünain we'reein ma'i jia. ⁷Tawalayuwaa, süka waapüitpain joolu'u jüchiki sünain ayatüinya jia sünain anouja, süchecherüitpa waal'in tü jüchikikat su'unnaa tü müliaa we'rakat sa'akapünaa shi'rala wayumüin wayuu wamüin. ⁸Talataleesia ma'i waa'in süka watüjaaitpain saa'u jukuaippa sünain ichein jünoula nünain chi Senyotkai. ⁹Wanaa sümää waashajaain nümaa chi Maleiwakai, talatüsü ma'i waa'in jükajee. Waapüin analu'ut nümüin jaa'u waneepia, ¹⁰je achuntüshii waya nümüin jaa'u so'uka'i je sa'wai süka süpüshua waa'in shii'liree wale'ejuinjanain jünainmün süpüla wekirajüinjanain jia sünain tü che'ojaakat jümüin süpüla laülaainjatüin jaa'in sünain anouja.

¹¹Tachuntüin joolu'u nümüin chi Washikai Maleiwa oo'ulaka nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla no'unirüinjanain waya jünainmün. ¹²Je tachuntüin nümüin chi Senyotkai jaa'u süpüla koo'omüinjatüin jümüin nütüma sünain aijiraain jia jüpüla. Je anakaja müleka aire jüpüla tü wayuukolüirua süpüshua maa aka alin jia wapüla. ¹³Soto jaa'in sünain nüle'ejuinjachin chi Wasenyotsekai Jesucristo namaa na anoujashiikana nünain, na akataluushikana suulia naainjala. Kee'reesü ma'i taa'in jüchechennüin aa'in joolu'u sünain anoujaa nütüma Cristo süpüla maainjalainjanain jia nümülatu'u chi Washikai Maleiwa so'uweena ka'ikat tia, sümää nnojoleerüin kasain mojuin atüma naa'in Cristo soo'opünaa tü jaa'inrapü'ükät.

**Tü akuaippaa talatüinjaikai
amaa Maleiwa**

4 ¹⁻²Tatüjaa aa'uchii jia sünain jaal'inrüin tü talatakat atüma naal'in chi Maleiwakai sünain nnojolüin motüin jaal'in tü wekirajapü'ükät anain jia. Tawalayuwaa, saa'u tekeraajeein joolu'u tü tashajakat jümüin, tayakai wane Aluwataaushikai nütüma chi Senyotkai Jesúś, tachuntüin jümüin joolu'u süka süpüshua taa'in süpüla koo'omüinjatüin jütüma aa'irraa tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua.

³Anakaja taso'ırüle jaa'in sünain tü nüchekakat chi Maleiwakai sünain jükatalaaín nümüin süpüla nnojoliinjanain ju'lujiraain jukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. ⁴Ee jumata jaa'in süpüla jiyouktüinjatüin tü yarüttakat atüma jukuaippa, sünain juu'ulaain suulia kaainjalaa süpüla kojutüinjachin chi Maleiwakai jütüma. ⁵Jalia jia suulia stüchepchhiaa yarüttaa akuaippaa maa aka naal'in na manoujainsaliikana me'raajuinkana Maleiwa.

⁶Akaajaa müleka püma'üjiraale sümaa nu'wayuuse wane puwala, shiimüin sünain kaainjaleechin pia nuulia. Soto jaa'in tü wekirajapü'ükät anain jia paalainka sünain wachiajaain jia suulia kasa eekai müin aka tia, süka kasalajaneerüin süpüshua aainjalaakat tia sümüin wayuu nütüma chi Senyotkai. ⁷Nnojoliishii waya eenakünütüin nütüma chi Maleiwakai süpüla yarüttüinjatüin wakuaippa, shia süpüla wakatalaaínjanain nümüin sümaa

woo'ulaain suulia kaainjalaa. ⁸Soto jaal'in sünain aapuushin wamüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla nükaalijijünjanain waya suulia yarüttajüin wakuaippa. Je sükajee tia, chi wayuu eekai moonooloin sümaa tü wekirajakat anain, shia niyoutkaka nünuiki Maleiwa süka nnojolüin sünükin wayuu ne'e shia.

⁹Saa'u jikirajününapain nütüma chi Maleiwakai süpüla aijiraainjanain jia jüpüla namaa na juwalayuukana, nnojotsü che'ojaain tashajüin jümüin süchiki tia. ¹⁰Tawalayuwaa, saa'u shiimüin sünain alin jüpüla na anoujashiikana napüshua chakana sulu'u tü mmakat Macedonia, tachuntüin joolu'u jümüin süka süpüshua taa'in süpüla koo'omüinjatüin naalin na juwalayuukana jüpüla.

¹¹Soto jaal'in tü wekirajakat anain jia paala sünain nnojoliin jü'lülüajaajiraain je sünain eein jaal'in sünain tü ji'yataakat anain sümaa nnojoliin jukulajaain aa'in. ¹²Müleka ayatüle jia sünain tü tekirajakat anain, kojuteena jia sütüma tü manoujainsatkalüirua. Nnojoleerü che'ojaain jümüin tü jiküinjatkat aa'u je nnojoleena jia ojulija'ain müin sainküin wayuu.

**Nakuaiipa na anoujashiikana
nüntapeena Cristo**

¹³Tawalayuwaa, tacheküin joolu'u süpüleerua jütüjaain saa'u tü alateetkat nüntapeena Cristo. Müleka jütüjaale saa'u tia, ouktüle wane jüpüshi, nnojoleena müin aka jia naal'in na manoujainsaliikana mamülialuuin nütüma Cristo wanaa sümaa mojuin naal'in ouktapa wane napüshi. ¹⁴Watüjaa aa'uchi Cristo sünain ouktüin

paala je sünain süso'iraain
naa'in nütüma chi Maleiwakai.
Je sünainjee tü naa'inrakat chi
Maleiwakai nüka Jesú, watüja
aa'ut sünain nüso'ire'ereerüin
naa'in na anoujashiikana eekai
ouktüin. ¹⁵Tü taküjünjatkat joolu'u
jümüin, shia tü ekirajünakat
anain taya nütüma chi Senyotkai.
Müsü mayaa: So'uweena tü
ka'i nüle'ejeechikat o'u Cristo,
o'uninneena waya anoujashiikana
wapüshua nünainmüin. Otta na
anoujashiikana eekai ouktüshiin
wanaa sümäa tia, o'uneena
naya nünainmüin wapüleerua
wayakana kato'uchiikana.
¹⁶Ashakateechi chi Senyotkai
Jesú chajee iipünaajee eejee chi
Maleiwakai. Je wanaa sümäa
weenaküneenain nütüma Cristo,
aapüneerü shi'lra nojontoroyoise
chi Maleiwakai oo'ulaka nünüiki
chi sülaülakai tü aapieekalüirua. Je
na anoujashiikana nünain Cristo
eekai ouktüshiin, oso'iraajeerü
naa'in palajana. ¹⁷Je süchikijee tia,
o'uninneena waya kato'uchiikana
süpüla kottiüjanain waya namaa
chamüin sirumatu'u süpüla
we'riraainjanain wapüshua nümaa
chi Senyotkai cha'aya. Shiimüin
sünain eeinjanain waya waneeipa
nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.
¹⁸Anakaja joolu'u jütütläajiraale
süka tü pütchi taküjaitpakat jümüin
nachiki na juwalayuu ouktüshiikana.

Yapajaa nüpüla Cristo nüntapeena

5 ¹Tawalayuwa, nnojotsü
che'ojaain tashajün joolu'u
jümüin soo'opünaa joujaleerüin
sülatüin tü taküjütpakat achiki
jümüin, süka taküjain paala
jümüin süchiki sukuaiippa nükalia

chi Senyotkai sünain ale'eja.
²Maa aka wane wayuu nipiajachi
sünain nnojolüin nütüjaain
saa'u joujaleechin nüntüin wane
ka'ruwarai nünainmüin, meeria aka
tü wayuukolüirua süpülapünaa tü
nükaliakat chi Senyotkai, nnojoleerü
sütujaain aa'u joujaleechin
nüntüin. ³Je maa aka wane wayuu
ipoolu sünain süntalaa sümüin tü
saaliikat sümüin, akaweria tü
wayuukolüirua süpülapünaa tü
nükaliakat chi Senyotkai. Wanaa
sümaa saashaja'alaataain süchiki
anaa akuaippa, anta meeria wane
müliaa miyo'ushaata nanainmüin
sünain süsaleenain naya tü
naainjalakat. Nnojoleena qojittüin
naya suulia tü müliaa ne'reetkat.
⁴Chi nipiajachikai, ainkusü ma'i
naa'in nüntapa chi ka'ruwarakai,
čaashi müin? Otta jiakana
tawalayuukana, nnojoleerü
ainkuin jaa'in süntapa nükalia chi
Senyotkai süka eein jaa'in sünain
nükalia suulia majüin aka jia
naa'in na wayuu kaainjaraliihana
me'raajüinkana chi Maleiwakai.
⁵Sükajee ji'raajüin nia, nnojoleena
jia mmolüin seema süsalainjanain
jia jaainjala nütüma chi Senyotkai
nüntapa. ⁶⁻⁷Maa aka wane epetshi
sünain nnojolüin eejüin naa'in
sünain tü alatakät nü'ünnaa, akaajaa
wane manoujainsai sünain nnojolüin
eejüin naa'in sünain nükalia chi
Senyotkai süntetkat nünainmüin.
Otta jiakana, anakaja nnojoliire
müin aka jia naya, alu'ujasa eeinjatü
jaa'in sünain nüntajachin chi
Senyotkai süpüla laülaainjatüin
jaa'in sünain süpüshua tü jaa'inrakat.
⁸Nnojoliishii müin aka waya naa'in
na manoujainsaliikana sünain
aa'inraa tü mojusükat, süka eein

waa'in sünain sülü'lüün nükalia chi Senyotkai. Anakaja joolu'u müleka ayatüle waya sünain laülaain waa'in. Je suulia wakanaju'ulaajüin sütümä tü mojusükat, anashii ayatüle waya sünain katsüin waa'in sünain anoujaajaa je sünain aijiraain wapüla wapüshua. Je anashii wachecherüle waa'in sünain anoujaajaa süka watüjaain saa'u sünain wo'tte'ennüinapain nütüma chi Senyotkai.

⁹Nnojoliishii waya e'itaanüin nütüma chi Maleiwakai süpüla süsalainjanain waya waainjala, alu'ujsa süpüla wo'tte'ennüinjanain sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo. ¹⁰Müleka wayale wane na ouktüshiikana so'u tü ka'i niitaainjachikat o'u Cristo, müsia aka ne'e wayale na kato'uchiikana, ayateena waya anoujashiikana wapiüshua nümaa waneepia, süka shiainja'a ouktüin apüla nia. ¹¹Je joolu'u, süka watüjaain saa'u sünain eeinjanain waya wapüshua nümaa waneepia, anakaja müleka ayatüle jütüüpüüin na juwalayuukana sünain anoujaajaa süpüla laülaajiraainjatüin jaa'in sünain anoujaajaa jüpüshua.

Tü wakuappainjatkat namüin na wawalayuukana

¹²Tawalayuwa, tachuntüin joolu'u jümüin sünain kojutüinjanain jütüma na laülaayuukana jaa'u cha'aya sulu'u tü outkajaaleekat, süka e'itaauashin naya nütüma chi Senyotkai süpüla tia. A'yataashii naya waneepia jümüin sünain naso'ijirüin jaa'in sünain tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.

¹³Anakaja müleka aire naya jüpüla sümäa kojutüin naya

jütüma waneepia süka na'yataain ma'i jümüin. Jalia jia suulia jü'lüüjaajiraain namaajaa je sümäa tü juwalayuukat süpüshua.

¹⁴Tawalayuwa, tamüshii jia süpüla jükaalijainjanain na juwalayuukana sünain kamaneein jia namüin napüshua. Chi eekai shukulain, anakaja müleka jüchiaale nia suulia. Je chi eekai japülin sünain a'yataawaa nümuin chi Maleiwakai, anakaja müleka jime'ejüle naa'in. Je chi eekai matsüin naa'in sünain anoujaajaa, anakaja müleka jüchecherüle naa'in.

¹⁵Anakaja müleka jüchiaale na juwalayuukana suulia pasalaweejüin na napüshikana natüma. Ja'itaichi aa'inrüin wane juwala tü mojusükat jümüin, anakaja müleka jaa'inrüle tü anasükat nümuin shi'ipajee otta sümüin wayuu süpüshua.

¹⁶Talata jaa'in waneepia.

¹⁷Nnojoleena jia oo'ulaain suulia achuntaa nümuin chi Maleiwakai, ayata jia sünain waneepia. ¹⁸Jaapa analu'ut nümuin chi Maleiwakai su'unnaa tü kasa alatakät jümüin, müleka mojule, müleka anala. Shia nüchekaka'aya chi Maleiwakai jüpüleerua saa'u jünoujain nünain Jesucristo chi Nüchonkai.

¹⁹Jalia jia suulia mache'eyaaajüin suulia nünuiki chi Naa'inkai Maleiwa jümüin. ²⁰Je müleka jaapinnüle süka nünuiki chi Maleiwakai nütüma wane juwala, nnojoleerü jime'erainpalain shia. ²¹Anakaja müleka jülpüüle jaa'in sünain tü jaa'inrakat, jüttüjaaiwa saa'u müleka anala, müleka mojule. Tü eekai anain, shia jaa'inrüinjatka waneepia, ²²jiyoutkajüinjatü tü eekai mojuin süpüshua.

²³Achuntüshi taya nümuin chi Maleiwakai joolu'u jaa'u, chi

aapakai anaa jümüin, süpüla
jükatalaaainjanain suulia kaainjalaa
süpüla lotüinjatüin tü jülijakat
ja'a'in, tü kee'ireekat jaa'in, je
tü jaal'inrakat. Je achuntüshi
taya nümüin süpüla nükaalijain
jia sünain tü jünoulakat suulia
eejüin jütüma kasa mojuinjatkat
atüma naa'in chi Wasenyotsekai
Jesucristo so'uweena tü ka'i
nüle'ejüinjachikat o'u nüchikua.
²⁴Tü tachuntüitpakanat jaa'u
nümüin Maleiwa chi eenakakai jia,
shiimüin sünain naa'inrünjatüin
shia süka pansaain nünüiki
waneepia.

²⁵Tawalayuwaa, anakaja müleka
jüchuntüle waa'u wayakana.

²⁶Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka
aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaa
nünain Cristo.

²⁷Je sünainjee tajütüüshin
nütüma chi Senyotkai, tachuntüin
jümüin süka süpüshua taa'in süpüla
jülatirünjatüin tü karaloukta
tashajakat jümüin süpüla
saashaje'ennüinjatüin namüin na
juwalayuukana napüshua.

²⁸Achuntüshi joolu'u taya nümüin
chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla
nii'iyatüinjatüin waneepia na'anasia
jümüin.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

TESALÓNICA

1 ¹Tayakai Pablo, namaa na tawalayuukana Silas oo'ulaka Timoteo, tashajün joolu'u jümüin jiakana anoujashiikana nünain chi Washikai Maleiwa otta chi Wasenyotsekai Jesucristo, jia chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Tesalónica.

²Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain anaa jümüin.

Achuntüshi Pablo naa'u na anoujashiikana

³Acheküshii waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u waneepia, süka sükoo'omüinrain sütsüin tü jünoulakat je süka sükoo'omüinrain aijiraain jia jüpüla wane'ewai jukua. ⁴Wa'waajün jia no'upala na anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua süka jüchecherün jaa'in su'unnaa na'ürüla na manoujainsaliikana otta tü müliaa ji'rakat.

⁵Je sükajee tüü, kamanejeechi chi Maleiwakai jümüin mapeena süpüla eeinjanain jia nümaa

cha'aya eere nuluwataain. Soteerü naa'in jüchecherapü'ün jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rapü'ükat sünainjee anoujaan nünain. Je so'u ka'ikat tia, jüttjaweerü aa'ut sünain pansaain tü nümapü'ükat jümüin sünain naapüinjatüin tü anasükat jümüin saa'u tü müliaa ji'rapü'ükat. ⁶Alu'ujasa na e'rüliipü'ükana wayumüin jümüin, süsaleena naya naainjala nütüma chi Maleiwakai mapeena, süka pansaain ma'i tü nümapü'ükat süümüin wayuu süpüshua sünain kasalajanainjatüin saainjala süümüin. ⁷Otta jiakana eekai müliaikana, maa aka wayakana müliaikana wanaa jümaa, oo'ule'enneena waya suulia tü müliaakat so'u tü ka'i nii'iyatäainjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo süümüin wayuu chajee iipünaajee namaa na aapiee pülashiikana ma'i pasanain sünain wane suwarala siki chuwatsü ma'i.

⁸Otta na me'raajüinkana chi Maleiwakai saa'u nnojoliin kapiülain naa'in nüchiki chi O'tte'erükai chi Wasenyotsekai Jesucristo, süsaleena naya naainjala so'u ka'ikat tia. ⁹Ne'reerü müliaa süpüla

ka'ikat süpüshua. Je müina naya nnojoliin antiün nüma'anamüin chi Senyotkai, chi pülashikai ma'i, chi anashaatakai akuaippa.¹⁰ Otta so'u ka'ikat tia, anteechi chi Senyotkai süpüla kojutüinjachin nia natüma na anoujashiikana napüshuale'eya. Otta jiakana, eejeena apashii sünain ju'waajüin nia sükajee joonoooin sümaa tü wekirajapü'ükat anain jia.

¹¹ Süka jüljüün waa'in ka'ikat tia, achuntüshii waya waneepia jaa'u nümuin chi Washikai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü jeenakünakat apüla nütüma. Achuntüshii waya nümuin chi Maleiwa Pülashikai ma'i süpüla juuntüin jikeraajüin nütüma tü kasa anasü jaa'inreekat sünainjee tü jünoulakat.¹² Je juunteeü jaa'inrüin süka nee'iyattüin na'lanasia jümuin chi Washikai Maleiwa je chi Wasenyotsekai Jesucristo. Je sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat, kojuteechi chi Wasenyotsekai Jesucristo sütüma wayuu je kojuteena jiakana mapeena nütümaya.

Nüchiki chi E'rüikai Wayumüin

2 ¹Tawalayuwaa, soo'opünaa nüntajachin chi Wasenyotsekai Jesucristo sümää wokolochijüünjinjanain nünainmüin, wachuntüin jümuin ²süpüla nnojoliinjanain jüshapataain aa'in sütüma sünüki wane wayuu sünain saapirüin jia soo'opünaa nüntüichipain chi Senyotkai saajüin. Saajüin tü wayuukolüirua, aküjünüsü tia nütüma wane aapirüi süka nünüki Maleiwa oo'ulaka sulu'u wane karaloukta washajalakat.³ Tamüshii paala jia tachikua: Jalia jia jünouja'alajayaa

tü namakat süka alawaain ne'e shia. Aküjashi paala taya süchiki wane kasa: Süpülapünaa tü ka'i nüntüinjachikat o'u chi Senyotkai, ayouktüneechi nia sütüma wayuu wainma oo'ulaka ee'iyataajeechi chi E'rüikai Wayumüin, chi e'itaushitüjüika'lya süpüla amüloulinjachin.⁴ E'rüijeechi ma'i wayumüin nia nümuin chi Maleiwakai je sümüin tü sümaleiwaseyaastükalüirua wayuu. Ekeroleechi nia sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sümää nükkalaain süpüla aluwataawaa wayuu chaa sulu'u süka niain Maleiwain naajüin.

⁵Soto jaa'in sünain taashajaapü'ün jümuin süchiki tüü wanaa sümää eepü'ün taya jümaa. ⁶Chi E'rüikai Wayumüin, nnojoyülia ee'iyataain. Otta jiakana, jütüjaa aa'uchi chi a'alijitkai nia suulia nii'iyataainjachin wane'ere'eya so'u tü ka'i nüchekakat o'u chi Maleiwakai. ⁷Shiimüin sünain koo'omüin kaainjalaa maa'ulu yaa sütüma tü naa'inrakat chi E'rüikai Wayumüin. Otta nnojoyülia emetulüin tü kaainjalaakat süka sa'alijinnüin nuulia. Je chi a'alijitkai nia, ayateechia sünain na'alijiruin wane'ere'eya nüśünne'ennapa nuulia. ⁸Je so'uweena ka'ikat tia, taashi meechia chi E'rüikai Wayumüin süpüla nii'iyataainjachin. Otta so'uweena tü ka'i nüntakat o'u chi Senyotkai Jesús, ewoleechi chi E'rüikai Wayumüin sütüma nünüki Jesús süka pülashaatain ma'i nia. Oukta meechija'a nia nütüma sünain saja'lajaan tü nüpläinkat.

⁹Je süchikijee nii'iyataain chi E'rüikai Wayumüin, naa'inreerü tü mojusükot nüchekakat Satanás

nüpüleerua. Pioneerü ma'i naa'in na wayuukana tü naa'inrakat, süka naa'inreerüin tü kasa eekai müin aka saa'in tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwa, süka pülashinjachin nia nütüma Satanás.
¹⁰ Chi E'rükai Wayumüin, süka nüküjeerüin alawaa soo'opünaa tü kasa mojusü naa'inreetkat, oushikajaajena nüchiirua na wayuu eekai nanoujain tü alawaan nüküjeetkat namünin. Naya na amüloulinjanakanan saa'u nayouktüin paala tü shiimüin nümakat chi Maleiwakai namünin, tü o'tte'ennüinjanakat akajee naya.
¹¹ Süka nayouktüin chi Maleiwakai, nuu'ulaainapa naya süpüla ayatiin sünain tü alawaakat. ¹² Shiimüin sünain süsalainjanain naya naainjala nütüma chi Maleiwakai sümaa kakatüinjanain naya nuulia süka nayouktüin tü shiimüinkat süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa mojusü keejiakat namünin.

Eme'ejüna aa'inchii na anoujashiikana süpüla yalayalainjanain

¹³ Tawalayuwaa, jia aishiikana nüpüla chi Senyotkai, aapüshi analu'ut taya jaa'u waneepia nümüin chi Maleiwakai. Süpülapünaa saainjünün tü mmakat, aneekakuushitüjüli'iya jia nütüma süpüla ju'tte'ennüinjanain. Je joolu'u saa'u joonooinapain sümaa tü shiimüin nüntükkat chi Maleiwakai, akatannüshii jia nünainmün nütüma chi Naa'inkai suulia kaainjalaa. ¹⁴ Ajütünüshii waya paalainkaa nütüma chi Maleiwakai jünainmün sünain aküja nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, shii'iree ju'tte'ennüinjanain nütüma. Nücheküin chi Maleiwakai

süpüla eeinjanain jia nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain anashaatain ma'i jia no'ulu'u. ¹⁵ Je sükajee tia, tawalayuwaa, anakaja müleka katsünre jaa'in sünain anoujaa süpüla jaa'inrüinjatüin tü wekirajapü'ükat anain jia, maa aka tü waküjakat oo'ulaka tü washajakat jümüin.

¹⁶⁻¹⁷ Waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka alin ma'i waya nüpüla sünain anamiain ma'i nia wamünin. Ayatshi'iya waya sünain wachecherüin waal'in, süka watüjaain naa'u sünain naa'inrüinjatüin süpüshua tü nüküjakat achiki wamünin paala. Je sükajee tia, achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo je nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla natütüjüinjanain jia süpüla katsünjatüin jaa'in sünain aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu je sünain jüküjain tü shiimüinkat namünin.

Kee'ireesü naa'in Pablo achuntünaa aa'u

3 ¹ Tawalayuwaa, saa'u tekeraajeein joolu'u tü tashajakat jümüin, toso'iree aa'inchii jia süpüla juchuntüin waa'u süpüla su'walakajaamaatüin nüchiki chi O'tte'erüikai watüma, süpüla kojutüinjatüin shia sütümä wayuu wainma maa aka paala jütüma jiakana. ² Soto jaa'in sünain wainmain wayuu eekai e'rülüin wayumüin nnojotkat anoujain nünain Cristo. Anakaja jüchuntüle waa'u süpüla nnojolüin sümalajaain natüma tü wa'yataainkat ja'aka. ³ Akatsa'a watüjaain aa'u sünain nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü naa'inrüinjattüjütkalia ja'aka.

Katsüninjeerü jaa'in nütüma
sümaa jaa'linmajününjanain
suulia sümalajaain tü jünoulakat.
⁴ Je sükajee tüü, watüjaa aa'uchii
jia sünain jaa'inrüin joolu'u
tü waluwataakat anain jia je
sünain nnojoleerüin juu'ulaain
suulia. ⁵ Achuntüshi taya jaa'u
nümüin chi Maleiwakai süpüla
nükaalijainjanain jia sünain
ajirraain jia jüpüla maa aka alin
jia nüpüla, je sünain jülatirüin tü
müliaa ji'rakat, maa aka nülatirüin
Cristo tü müliaa ni'rakat.

**Achiajaanüshii naya
suulia shukulajün**

⁶ Tawalayuwaa, sükajee
tajütüüshin nütüma chi
Wasenyotsekai Jesucristo,
taluwataain joolu'u jia sünain
nnojoliin wanaawajiraain jaa'in
namaa na juwalayuu akulajaakana
aa'in sünain a'yataawaa süka
moonooloin naya sümaa tü
wekirajapü'ükat anain jia. ⁷ Soto
jaal'in wanaa sümaa tachuntapü'üin
jümuin süpüla jüshattüinjatüin
tü wakuappakat. Wanaa sümaa
eepü'üin waya ja'aka, nnojotsü
akulajaain waal'in sünain a'yataawaa,
⁸ alu'ujasa a'yataapü'üshii waya
so'uka'i, sa'wai suulia weke'ejüin
jaal'in süchiirua tü wekünjatkat.
⁹ Anasiyaaje müleka wawalaajünüle
jütüma wanaa sümaa tia saa'u
waküjain nüchiki chi O'tte'erüikai
jümuin. Akats'a nnojotpü'üin
wachuntüin awalaajünaa jümuin,
süpüla jüshattüinjatüin wakuappa
sünain nnojoliin shukulain waya.
¹⁰ Soto jaal'in tü waluwataapü'ükat
anain jia wanaa sümaa eepü'üin
waya ja'aka: "Chi eekai shukulajaain
naa'in sünain a'yataawaa, nnojoleechi

ekinnüin", mapü'üsü tü wamakat
jümüin.

¹¹ Taapa achikit sünain een
ja'aka eekai nakulajaain aa'in
sünain a'yataawaa. Waraitüshii ne'e
sainküin miichi sünain eperulajawaa
namüin na nawalayuukana.

¹² Sükajee ajütüüshin waya nütüma
chi Wasenyotsekai Jesucristo,
wachiajaain na shukulashiikana
süpüla noo'ulaainjanain suulia tia
süpüla na'yataainjanain saa'u tü
nekajatkat aa'u. ¹³ Otta jiakana,
tawalayuwaa, nnojo jukulajaain
aa'in sünain jaa'inrüin tü kasa
anasükat waneepia.

¹⁴ Jülija jaa'in chi juwala
moonoinkai sümaa tü taluwataakat
anain jia sulu'u tü karalouktakat.
Anakaja müleka nnojorule
wanaawajiraain jaa'in nümaa
süpüla japülinjachin nia sütüma
tü naa'inrakat. ¹⁵ Otta nnojoleechi
jü'lürulaain nia, alu'ujasa jüchiajaa
nia süka juwalain nia.

**Apütaashi Pablo napüla
na nuwalayuukana**

¹⁶ Achuntüshi taya jaa'u nümüin
chi Senyotkai, chi anajiraakai atüma
waya, süpüla naapüinjatüin anaa
jümuin waneepia su'unnaa tü alatakat
jümuin, eekai mojuin je eekai anain.
Jütüjaaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain
een nia waneepia jümaa jüpüshua.

¹⁷ Anuu tashajüin joolu'u tü
taniliakat süka tajapü, süpüla
jütüjaainjatüin saa'u sünain
tama'anajeejatüin tü karalouktakat,
tayakai Pablokai, maa aka tü
takuappapü'ükat sünain ashajaa.

¹⁸ Achuntüshi taya nümüin chi
Wasenyotsekai Jesucristo süpüla
niil'iyatüinjatüin waneepia na'anasia
jümuin.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo nümüin

TIMOTEO

Nüsakia Pablo nümüin Timoteo

1 ¹Taya, Pablo, wane chi
Aluwataaushikai nütüma
Jesucristo chi wa'atapajakai, otta
nütüma chi Maleiwa O'tte'erüükai
waya, ²ashajüshi joolu'u taya
pümüin Timoteo, pia tachonkai
sünainjee pünoujain nünain Cristo
taküjapü'ükai achiki pümüin.
Achuntüshi waneepia taya nümüin
chi Washikai Maleiwa je nümüin
chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla
namüliajinjachin pia, süpüla
nee'iyatünnjanain na'anasia pümüin,
je süpüla naapünnjanain wane anaa
pümüin.

*Achiajaanüshii na
anoujashiikana noulia

na aküjaliikana alawaa*

³Soto paa'in tü tamakat paala
pümüin wanaa sümaa tojuittüin
püma'anajee süpüla to'unüinjachin
chamüin cha'aya Macedoniamüin.
Tachintüin kojuyatua pümüin
shii'iree makatüinjachin pia cha'aya
Éfeso. Otta müsia joolu'u, ayatüsü
tacheküin püpüleerua makatüin pia
cha'aya, süpüla püchiajaainjanain

wane wayuuirua cha'aya süpüla
noo'ulaain suulia ekirajaa sünain
alawaa, ⁴je süpüla noo'ulaain
suulia kapülaa aa'in aküjalaa
ne'e oo'ulaka süchiki ne'iruku na
natuushinuukana. A'lülüjaajiraasü
wayuu wanaa sümaa süsakiraajiraain
sünain kasa eekai müin aka
tia. Nnojotsü kasain saamüin
namüin süpüla na'yataainjanain
nümüin Maleiwa süka matsüin tü
nanoulakat sütüma. ⁵Taluwataaain
pia sünain tiü, süka tacheküin
süpileerua ajirraain napüläjiraa na
anoujashiikana napüshua chakana
cha'aya. Nounteerü naa'inrüin
tia müleka wulere naa'in, müleka
natüjaale saa'u tü naa'inrakat sünain
anasüin nu'upala Maleiwa, je müleka
laülaale naa'in sünain anoujaa
nünain Cristo. ⁶Eeshii wayuu eekai
akatalaain suulia tü nanoulakat
sütüma tü alawaa ekirajünakat
anain. Je tü na'iliijaajiraakat achiki,
nnojotsü kasain saamüin namüin na
anoujashiikana. ⁷Kee'ireesü naa'in
ekirajaa sünain tü nuluwataakat
anain Moisés. Otta mayaaSüje
na'waataain sulu'u kekiin ma'i naya
naashin, nnojotsü nayaawatüin aa'u
tü nekirajakat anain.

⁸ Wayaaawata aa'ulu sünain anain ma'i tü nüshajakat Moisés. Acheküsü ekirajünün shia süpüla shii'iyatütinjatüin sümüin wayuu sünain kaainjalaaín tü kasa mojusü saal'inrakat. ⁹Na wayuu che'ojaakan amüin achiajaaanaa suulia aa'inraa kasa mojusü, nnojoliishii nayain na wayuu anamiakana, naya na wayuu kaainjaraliikana, maa aka na e'rüliikana wayumüin nümuin Maleiwa sümäa moonooin sümäa nüntüki süka nnojolin kojutüin nia natüma, maa aka na o'utakana naa'in nashi oo'ulaka nei je na o'unaliikana wayuwa'in, ¹⁰maa aka na wayuu a'lujiraakana nakuaippa sümäa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka na tooloyuu ama'üjiraakana sümäa tooloyuu, maa aka na oikküliikana wayuu süpüla acephchiaa, maa aka na aküjüliikana alawaa, je maa aka na wayuu eekai müin aka tiairua sünain nayouktüin tü shiimüin tekirajakat anain, ¹¹tü nüchikikat chi O'tte'erüikai aapünakat tamüin nütuuma Maleiwa chi a'waataanakai waneepia watüma saa'u anashaatain ma'i nia.

Anamia ma'i chi Maleiwakai nümuin Pablo

¹² Taapüin analu'ut nümuin chi Wasenytsekai Jesucristo süka katsüintpain taa'in nütuuma süpüla ta'yataain nümuin. Nüneeküin taya paala süka nütujaain saa'u sünain tekeraajeerüin waneepia tü kasa e'itaanünijatkat tapüla. ¹³Ni'itaain taya süpüla aküjaan nüchiki sümüin wayuu süpüshua, eereje e'rüipü'iin wayumüin taya nümuin süka tanüki je mayaashije teipirapü'iin

na anoujashiikana. Nümliajüin taya süka anayaain tü taa'inrakat saa'in tamüin süka manoujain taya nünaín. ¹⁴Anamiashaatale'eya ma'i chi Wasenytsekai Jesucristo tamüin. Je joolu'u, saa'u sa'aniraitpain takuaippa nümaa, akaalijünüshi taya nütuuma süpüla taikkale'erainjachin taa'in sünain anoujaa je süpüla alinjatüin tapüla tü tawalayuukalüirua.

¹⁵ Anuu wane pütchi shiimüin süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu süpüshua, müsü mayaa: "Antüshi Jesucristo sa'akamüin wayuu süpüla nu'tte'erüinjatüin shia süka kaainjalain süpüshua", müsü. Otta müshia tayakai, alana'aleepü'üshi taya sünain kaainjaralin suulia wayuu süpüshua.

¹⁶ Saa'u tamüliajünüichipain nütuuma Maleiwa, mayaashije kaainjaraipü'iin ma'i taya, sütujaajeerü aa'u tü kaainjaratkaltüirua süpüshua sünain nücheküin ma'i Jesucristo süpüleerua sünoujainjatüin nünaín. Mayaashije kaainjalain ma'i wane wayuu, maa aka tayakai, nuuntüin Cristo nii'iratüin naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ¹⁷Sükajee tü, anashii wa'waajüle chi Maleiwakai waneepia. Nia'aya chi aluwataashikai paala sümäiwa je süpüla ka'ikat süpüshua süka matüjin ouktaa nia. Me'rujusai nia sütuuma wayuu. Nia'aya ne'e Maleiwaka nümuüwa. Kasataalejese kojutüin nia sütuuma wayuu süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

¹⁸ Je joolu'u Timoteo, pia tachonkai, soto paa'in tü aküjünakat paala pümuin natüma na aapirüliikana süka nünuuki

Maleiwa. Shia tü taluwataakat anain joolu'u pia. Müleka sotüle paa'in tü nanüükikat, ounteechi pia eejirawaa sümaa tü mojusükat,¹⁹ sümaa laülaalain paa'in sünain anoujaaj je sümaa pütüjaajin saa'u tü paa'irakat sünain anain nu'upala Maleiwa. Otta chi wayuu eekai nnojolütpain eein naa'in sünain tü naa'l'inrakat, müleka anala, müleka mojule, amalajaajeerü tü nünoulakat.²⁰ Meechi aka nakuaippa Himeneo oo'ulaka Alejandro na mojkana anüiki nümüin Maleiwa. Ayüülajunshii naya tatüma nüpüla Satanás süpüla nayaawatüinjatüin saa'u sünain mojuin ma'i tü naa'l'inrakat.

Tü nakuaippainjatkat na
anoujashiikana

sulu'u tü outkajaaleekat

2 ¹Tamüshi paala pia palajana: Anakaja pikirajüle na wayukana cha'aya sünain nachuntüin waneepia nümüin Maleiwa saa'u tü wayukolüirua süpühua. Anashii nachuntüle saa'u tü che'ojaakat sümünin tü wayukolüirua sümaa naapüin analu'ut waneepia nümüin Maleiwa. ²Anasü müleka nachuntüle naa'u na aluwataashiikana sainküin mma je napüshua eekai laülaain saa'u wayuu. Anakaja nachuntüle nümüin Maleiwa süpüla anainjatüin mmapa'a wapüleerua, süpüla keisalainjanain waya sümünin wakuaiippa nu'upala Maleiwa, je süpüla lotüinjatüin wakuaiippa su'upala wayuu. ³Müleka waa'l'inrule tüü, anasü tia je talateerü ma'i naa'in chi Maleiwakai O'tte'erüikai waya, ⁴süka keel'reeelin ma'i naa'in su'tte'ennüinjatüin wayuu

süpühua sümaa sütüjaainjatüin saa'u tü shiimüinkat.⁵ Anuu wane pütchi shiimüin: Chi Maleiwakai, nia Maleiwaka nümüiwa. Otta Jesucristo, saa'u wayuu nia, nia nümüiwa ountaka jutatiin nütüma wapüna nünainmüin Maleiwa. ⁶Naapajiraain nikii süpüla ouktaa süpüla taashinjatüin wayuu süpühua suulia saainjala.

Wanaa sümaa ouktüin Cristo, nii'iyatüin chi Maleiwakai sümünin wayuu süpühua sünain nu'tte'ereein shia.⁷ Otta tayakai, sünain tayaain wane chi Aluwataaushikai nütüma Maleiwa, aneekünushi taya nütüma süpüla taküjinjatüin sümünin wayuu süpühua nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai. Shiimüin tü tamakat joolu'u pümiin, nnojotsü alawaain. E'itaushi taya nütüma süpüla tekirajüinjatüin tü wayuu "gentilekalüirua" sünain tü shiimüinkat süpüla sünoujainjatüin nünain Cristo.

⁸Otta na tooloyuukana chakana sulu'u süpühua tü outkajaaleekat sainküin mma, anashii müleka nachuntüle waneepia nümüin chi Maleiwakai. Je wanaa sümaa nayalerüin najapü sünain na'waajüin Maleiwa, anakaja nakatalaale suulia kaainjalaa sümaa nnojoliin naashichijaajiraain je sümaa nnojoliin na'ülüjaajiraain.

⁹⁻¹⁰Otta müshi'iya na jieyuu a'waajakana chi Maleiwakai, tü anainjatkat atüma nayolojo su'upala wayuu, nnojolüinjatü sükajeejatüin na'anaain süka kuluulu kojutkat ma'i, nnojolüinjatü sükajeejatüin aa'irraa kasa sünain na'wala, je nnojolüinjatü sükajeejatüin na'anaain che'esaa je aülijanaa eekai kojutüin ma'i. Tü e'nnejatkat nanain na jieyuukana,

shiainqatü tü kamanewaakat sünain aa'linraa kasa anasü sümüin wayuu süpüshua.

¹¹ Je na jieyuukana, wanaa sümää jutkatüin wayuu sulu'u tü outkajaaleekat süpüla ekirajünaa, anashii müleka eere naa'in süpüla naashajaala na laülaashiikana sümää nnojolüin nasakijain soo'opünaa tü ekirajünakat anain. ¹² Je nnojotsü tacheküin napüleerua nekirajün na jieyuukana wayuu sulu'u tü outkajaaleekat sümää laülaainjanain naya naa'u na tooloyuukana. ¹³ Süka jamüin, sümäwa paala nükumajaiwa'a wayuu Maleiwakai, akumajünüshi Adán palajana oo'ulaka Eva nüchikijee. ¹⁴ Je tü anoujakat tü alawaa aktüjnäkat nütüma Satanás, shia Eva, nnojoishi niain Adán. Je wanaa sümää sünoujain tü alawaakat, kaainjalasü shia nuulia Maleiwa. ¹⁵ Na jieyuukana eekai jemeyulüin sümää jo'u, acheküshii talatüin naa'in sünainjee. Je tü anasükät süpüla naa'inrürinjatüin na jieyuukana napüshua, shia ayatüin naya sünain anouja, sünain alin wayuu süpüshua napüla, sünain nakatalaain suulia kaainjalaa, je sünain naa'inrürin kasa anasü su'upala wayuu.

Nakuaiippajatkat na laülaashiikana sulu'u tü outkajaaleekat

3 ¹ Anuu wane pütschi shiimiin, müsü mayaa: "Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in laülawaa napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat, anashaatasü ma'i tü nüchekakat nüpüleerua", müsü. ² Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat: Niainjachi chi eekai lotüin akuaippa no'upala

na nuwalayuukana. Müleka ka'wayuusere nia, waneesüninqatü ne'e nu'wayuuse. Niainjachi chi eekai laülaain aa'in süpüla kojutünjachin sütümä wayuu. Niainjachi chi eekai kapülain naa'in ni'lyou. Niainjachi chi eekai atüjain süpüla ekirajaa wayuu. ³ Nnojoishi wayuuinjachin eperüi nia. Nnojoishi wayuuinjachin katkaarai nia. Nnojoishi wayuuinjachin ka'ülüjaarai nia, alu'ujasa wayuuinjachi anamia. Nnojoishi kachiruainjachin aa'in washirüü. ⁴ Niainjachi chi eekai laülaain süpüleerua nüpüshi kepiakat nümaa. Je müleka kachonle nia, kojutünjatü nünüiki sütümä nüchonnii. ⁵ (Süka jamüin, müleka matüjainre nia laülawaa süpüleerua tü nüpüshikalüria, cjamataaleechi nia süpüla laülawaa napüleerua na nüpüshikana Maleiwa?) ⁶ Nnojolinjachi wayuuin jekechi nia sünain anoujaa suulia yaletayaajün nukuaippa no'upala na nuwalayuukana. Je kasalajaneerü tia nümüin nütüma Maleiwa, maa aka paala chi Yolujaakai sünain ajuittinnaa nuulia Maleiwa saalijjee yaletayaain nukuaippa. ⁷ Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat, müleka nnojorule lotüin nukuaippa su'upala wayuu eekai manoujain, eejeechi süpüla naa'inrürin tü nüchekakat chi Yolujaakai nüpüleerua, tü japüijeechikat atüma chi wayukai.

Nakuaiippajatkat na aa'inmajüliikana

sulu'u tü outkajaaleekat

⁸ Aka'aya na "diáconokana", na aa'inmajüliikana kasa sulu'u tü

outkajaaleekat, nayanjana na eekai kojutüin sütümä wayuu süka shiimiin nakuaiippa su'upala. Nnojoliinjana wayuuin eperülili naya. Nnojoliinjana kachiruain aa'in washirüü. ⁹Anakaja müleka ichere naya sünain tü shiimiin nii'iyatakat Maleiwa namüin süpüla natüjaainjatüin saa'u tü naa'inrakat nayakana sünain anasüin nu'upala Maleiwa. ¹⁰Je süpülapünaa ni'itaanüinjachin wane wayuu sünain tü a'yataawaakat, anakaja müleka ni'nnüle akuaippa palajana. Müleka lotüleje'e nukuaippa, anashi ni'itaanüle.

¹¹Aka'a ya na jieyyu aa'inmajülikana, nayanjana na eekai kojutüin sütümä wayuu sünainjee nnojoliin perulaayuliin naya, na eekai laülaain aa'in sünain aa'inraa waneepia tü e'itaanakat apüla naya.

¹²Je chi aa'inmajükai, müleka ka'wayuusere nia, waneesünjatü nu'wayuuse. Niainjachi eekai nuuntüin laülawaa süpüleerua nüpuši kepiakat nümaa. Je müleka kachonle nia, kojutüinjatü nünuiki natüma. ¹³Chi eekai anain atüma tü a'yataawaakat, kojuteechi natüma na nuwalayuukana. Je nnojoleechi mmolüin seema aküja sümüin wayuu nüchiki Jesucristo chi nünoujakai anain.

¹⁴Timoteo, o'neeshi ma'i taya maalü píma'anamüi. Otta müsia joolu'u, tashajüin tü karalouktakat pümuin. ¹⁵Müleka kaka'iyale taya, pütüjaajeerü aa'u sütümä tü tashajakat pümuin sünain jamünjatüin pütüma nakuaiippa na nüpušikana Maleiwa sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Waya anoujashiikana nünain

chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa, e'itaanüshii waya süpüla waa'inmajüinjatüin tü pütchi shiimüinkat naapakat wamüin Maleiwa.

¹⁶Tü shiimüin nii'iyatakat chi Maleiwakai wamüin, anashaataalesia ma'i. Anuu tü pütchi ashajünakat súchiki:

Eweetüshi Jesú sünain wayuuin nia.

Lotüsü ma'i nukuaippa saa'u niain Maleiwain.

E'nnüshi nia sütümä tü aapieekalüirua nüma'anajeejatkat Maleiwa. Aküjüna achikichi nia sümüin wayuu sainküin mma. Anoujüna anainchi nia sütümä wayuu wainma. Ayalenñüshi nia iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai.

Nukuaippainjatkat Timoteo sünain ekirajaa na anoujashiikana

4 ¹Aashajaashi chi Naa'inkai Maleiwa paala sümäiwaa naka na nünükimaajanakana Maleiwa sünain aküja sümüin wayuu súchiki tü alateetkat so'uweena tü ka'i alü'ütkat süpüla saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Naküjain súchiki wane wayuuirua ayouktünjatkat tü sünoulakat süpüla jüüjüüinjatüin sümüin wane alawaa ekirajünakat sütümä yoljaa. ²Je maa'ulu yaa, na wayuu eekai nekirajüin sünain kasa eekai müin aka tia, piama o'upünaachii je aküjashii naya alawaa. Sükajee jüüjüüinapain naya nümuin Satanás, isasü nachiki nayaawatüinjatüin saa'u tü nekirajakat anain sünain mojuin ma'i shia nu'upala Maleiwa. ³Nekirajüin sünain

mojuin ka'wayuusee. Je nekirajüin sünain een wane eküülü eekai mojuin süpüla ekünaa, ja'itasü e'itaashin shia nütüma Maleiwa süpüla ekünaa. Shiimüin sünain taashin waya süpüla wekünjatüin eküülü eekai een ne'e sümaa waapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u, süka wanoujain nünain je süka watüjaainapain saa'u tü shiimüinkat. ⁴Anasü süpüshua'ale tü kasa nükumajakat chi Maleiwakai süpüla waapüinjatüin analu'ut saa'u. ⁵Jamaka'a wayouktüinjatka'a shia? ⁶Müleka eere waa'in sünain nünüki Maleiwa je müleka wachuntüle nümüin, watüjaajeerü aa'u tü waa'inrakat müleka anala je müleka mojule.

⁶Otta piakai Timoteo, müleka pikirajüle na puvalayuukana waneepia sünain tü taküjakat pümuin, talateerü ma'i naa'in Jesucristo chi kaneekajalakai pia süpüla a'yatawaa nümüin. Otta na puvalayuukana, natüjaajeechi aa'u pia sünain ichein pia sünain tü pütchi shiimüin ekirajünakat anain pia. ⁷Jalia pia suulia kapülain paa'in tü aküjalaa naatajatü aküjünakat sütüma wayuu mojutkat atüma Maleiwa, süka nnojolüin kasain saamüin namüin na anoujashiikana. Shia anaka alu'u müleka kachiiruale paa'in keisalaa sümüin pukuaippa nu'upala Maleiwa. Müinjachi aka pia naa'in wane wayuu ayoujiraai sünain niki'rajaain waneepia süpüla kalainjachin nia. ⁸Tü nükanajeekat chi ayoujiraikai, anasüyaaje mots'o ne'e. Otta müleka keisarale pia sümüin pukuaippa nu'upala Maleiwa, akaalijüneechi pia sütüma maa'ulu yaa je talateechi chi Maleiwakai pümaa eepa pia

nümaa so'uweena wane ka'i.

⁹Shiimüin tü taküjaitpakat pümuin süpüla kapülainjatiin saa'in wayuu süpüshua. ¹⁰Je joolu'u, a'yataashii waya süka süpüshua waa'in, süka watüjaain naa'u chi Maleiwa katakai atüma so'u wayuu sünain nuuntüin nu'tte'erüin wayuu süpüshua. Chi eekai nünoujain nünain Cristo, shiimüin nu'tte'enneechin nütüma.

¹¹Anashi pikirajüle naoujashiikana sünain tü taküjakat pümuin sulu'u tü karalouktakat, je puluwataa naya sünain nekettaajüin shia. ¹²Anakaja nnojorule kasajatüin pümuin eekai pülain naa'in puulia saalii jintülin pia noulia. Shia anaka alu'u müleka keisarale pia sümüin pukuaippa su'upala wayuu süpüla süshatüinjatüin pukuaippa: maa aka tü paashajaakat achiki, maa aka tü kachiiruakat paa'in, maa aka tü saaliikat wayuu püpüla, maa aka tü pünoulakat, je maa aka tü paa'inkat sünain wulein. ¹³Je süpülapünaa tantüin pünainmüin, anakaja ayatüle pia sünain aashaje'eraa tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sulu'u tü outkajaaleekat. Anashi ayatüle pia sünain ekirajaa wayuu sünain nünüki Maleiwa süpüla nayaawatüin saa'u. Anashi ayatüle pia sünain eme'ejaa naa'in shii'iree noonoweein sümäa. ¹⁴Soto paa'in wanaa sümäa ne'itaain najapi na laülaashiikana paa'u sümäa saapüniin wane pütchi pümuin nütüma chi aapirükai süka nünüki Maleiwa. Paa'inmajä tü atüjaakat aapünakat paala pümuin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa so'u ka'ikat tia.

¹⁵Soto paa'in tü taluwataaitpakat anain pia süpüla paa'inrüinjatüin shia süka süpüshua paa'in. Müleka tutüle pia sünain pi'yataain nümüin

Maleiwa, nayaawateechi aa'u pia na puwalayuukana sünain laülaain paa'ín sünain anoujaa. ¹⁶Ee paa'ín sünain tü pukuaippakat suulia paa'ínrajüin kasa mojusü je suulia pikirajüin sünain kasa naatajatü. Müleka püchecherüle paa'ín sünain tüü, o'tte'enneena na aapajakanä pünüiki. Je müshia piaka'iya, o'ttaweechi.

**Nakuaiippainjatkat na
anoujashiikana namüin**

na oukta a'wayuusechiihana

5 ¹Müleka püchiajaaale wane anoujashi eekai laülaachin, nnojo paa'ayajaain naa'in. Pime'eja naa'in maa aka püshi pümuin. Otta na jima'aliikana, müinjana aka naalii wane pimülia pütüma. ²Je na jieyyu laülaainakana, müinjana aka saalii püi pütüma. Je na majayünnüükana, müinjana aka saalii wane püshunuu pütüma sünain wulein paa'ín waneepia no'upala.

³Anakaja kojutule pütüma na jieyyu eekai ouktüin na'wayuuse. Müleka nnojorule wane wayuu aa'ínmajüninjatkat shia, anasü müleka saa'ínmajünile sütüma tü anoujasükalüirua. ⁴Otta müleka kachooinre je kalüinre shia, naya aa'ínmajünjanaka shia, süka anain nümüin Maleiwa tia. Je anakaja naa'ínmajüle shia süpüla nawalaajünjatü tü shi'yataainkat namaa paala. Shia talataka atüma naa'ín Maleiwa tia. ⁵Alu'ujasa tü wayuu oukta a'wayuuset eekai sümüiwa'ain sünain makaalijuuin shia, shiai ne'e sa'atapajüin nümüliajüin Maleiwa. Achuntüsü waneepia nümüin sa'wai, so'uka'i

süpüla naa'ínmajünjatüin shia.

⁶Otta tü wayuu oukta a'wayuuset eekai saa'ínrüin waneepia tü süchekakat ne'e sümüiwa, mayaasüje katsüinyüliain shia süpüla a'yatawaa nümüin Maleiwa, nnojolüitpa kasajatüin sümüin tü nüchekakat süpüleerua.

⁷Anashi müleka puluwataale na anoujashiikana sünain tü taküjaitpakat pümuin, suulia mojujain sünüiki wayuu namüin saa'u nnojolüin naa'ínmajün tü napüshikat eekai ouktüin su'wayuuse. ⁸Wane anoujashi, müleka nnojorule naa'ínmajün na nüpuhikana, na kepiakana nümaa maa aka eekai nnojoliin kepiain nümaa, niyoutüinja'a, sükajee tia, tü nünülikat Maleiwa ekirajünakat anain nia. Mojuleesia ma'i tü naa'ínrakat nuulua wane manoulasai.

⁹Je tü wayuu oukta a'wayuuset aa'ínmajüninjatkat natüma na anoujashiikana, shiainjatü eekai laülaain suulia aippirua shikai juya suuyase je shiainjatü eekai mama'ülain kataiwa'aya no'u su'wayuuse. ¹⁰Anasü müleka shi'nnaajünüle sünainjee aa'ínraa waneepia kasa anasü: maa aka saa'ínmajün süchooin, maa aka kapülain naa'ín na shi'iyokana, maa aka su'lojoooin noo'ui na anoujashiikana, maa aka sümüliajüin eekai müliain, je maa aka saapajiraain sukuappa süpüla saa'ínrüinjatü wainma kasa anasü sümüin wayuu.

¹¹Otta wane wayuu oukta a'wayuuset eekat nnojoyüliinya ekettaajüin suuyase, nnojolüinjatü aa'ínmajünüin natüma na anoujashiikana. Süka jamüin, eein süpüla sükulajaweerüin aa'in

sünain ma'wayuusein shia, je kee'ireejeerü saa'in ka'wayuusee.
12 Je ka'wayuusepa, nnojoleerü saa'in sünain a'yatawaa nümüin Cristo, maa aka tü sümakat paala sünain pansaain sünüki. Je kasalajaneerü sümüin tia nütüma Maleiwa. **13** Müleka saa'inmajünüle tü wayuukot natüma na anoujashiikana, eesü süpüla ki'reerüin sünain shukulaa. Waraitta'ain meerü sainküin shipia wayuu sünain eperulajaa sümaa yoottüin súchiki tü kasa nnojotkat anain süpüla saashajawaa.

14-15 Mojusü ma'l taa'in sükajee een wayuu oukta a'wayuuset eekat nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua süpüla noushikajaain nüchiirua Satanás. Wane wayuu oukta a'wayuuset eekat nnojoyüliin aippiruain shikii juya suuyase, anasü saa'in tamüin müleka ka'wayuusere shia süpüla kachooijatüin sümaa saa'inmajünatüin na süpüshi kepiakana sümaa. Müleka saa'inrule tia, nnojoleerü mojuin nanüiki na manoujainsaliikana sümüin.

16 Tamühi paala pia tachikua: Wane wayuu anoujasü, anasü müleka saa'inmajüle tü süpüshikat eekai ouktüin a'wayuuset. Nnojotsü anain müleka súchuntüle namüin na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpüla nayainjanain aa'inmajüin tü süpüshikat. Naya e'itaanaka na süpüshikana süpüla nayainjanain aa'inmajüin shia. Na aa'inmajününjanakanana natüma na anoujashiikana, nayainjana na eekana namüiwa'ain sünain makaalijuuin naya.

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin

na laülaashiikana

17 Na laülaashiikana napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat, saa'u tüttüin naya sünain ekirajaa wayuu sünain nünüiki Maleiwa, anasü shipiantünüle nawalaajia saa'u tü na'yataainkat. **18** Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa: "Wanaa sümaa shi'yataain tü jüsachiratkat sünain asaichijaa tü jüpünajüinkat, anasü müleka nnojorule keimataalajain shia jüttüma, süpüla shikuijnatiin süpüshi tü súsaichijüinkat", müsü. Oo'ulaka wane ashajuuushi, müsü maya'aya: "Chi a'yataakai, achenküshi nuwalaajünüin", müsü.

19 Müleka "kaainjalashi chira laülaashikai", püümüüle sütüma waneesia wayuu ne'e, nnojotsü kasajatiinjatüin püümüin. Alu'usa müleka püümüüle natüma pihamashii je apünniinhii wayuu eekai natüjaain naa'u chira laülaashikai, anakaja paapajüle nanüiki.

20 Je müleka shiimüinre sünain kaainjalain nia, anakaja püchiajaale nia no'upala na anoujashiikana napüshua suulia naa'inrajüin nayakana kasa eekai müin aka tia.

Wane pütchi nümüin Timoteo

21 Timoteo, te'itaain joolu'u tü pütchikat püpileerua no'upala chi Maleiwakai oo'ulaka Jesucristo oo'ulaka tü aapiee aneekajuushikalüirua: Paa'inra süpüshua'ale tü taluwataaitpakat anain pia sünain nnojolinjachin katata'awain saalii wayuu pütüma.

²²Je süüpülapünaa peenaküin wane wayuu süüpüla wane a'yatawaa sulu'u tü outkajaaleekat sümaa pi'itaain pajapü naa'u, anakaja pütüjaale naa'u müleka tütüle nia süüpüla tü a'yatawaaakat. Je jalia pia suulia wanaawain paa'in sümaa tü kasa mojusü naa'inrakat wane kaainjarai. Shia anaka alu'u müleka wulere paa'in waneepia no'upala na anoujashiikana.

²³Tawalachee, taapa achikichi pia sünain ayuulin pejeewa. Suulia alin püle'e sütümäa tü eküüli pikakat, anasü saa'in tamüin müleka nnojorule püsün wüin ne'e sümüiwa. Anasü püsüle yootchon wiino.

²⁴Tamüshi paala pia wane kasa: Eeshi wayuu eekai e'nnaajünüin sünain kaainjaralin. Kasalajaneerü nüümüin naainjala. Oo'ulaka eeshi eekai kaainjalain sümaa mnojolüin nütüjaanüin aa'u sütümäa wayuu. Atüjaaneechi aa'u so'u wane ka'l.

²⁵Akaajaa eeshi wayuu eekai e'nnaajünüin sünain aa'lınraa kasa anasü. Oo'ulaka eeshi eekai matüjaajuuin saa'u tü anasü naa'inrakat. Atüjaaneechi aa'u so'u wane ka'l.

Nakuaiippainjatkat na acehpchieekana

6 ¹Otta na puvalayuukana eekai süchepchiai wayuu, anakaja kojutüle natüma na kachepchiakana naya, suulia mojujain sünüiki wayuu nüümüin Maleiwa je sümüuin tü wekirajakat anain. ²Je na eekai süchepchiai wayuu anoujasü, nnojoliinjana oo'ulaain suulia kojutüün natüma saa'ujee nawalain nia. Shia anaka alu'u müleka tütüle ma'l naya sünain a'yatawaa nüümüin sümaa alin nia napüla süka anoujashin chi na'yataakai amiün.

Achiajaanüshii na
anoujashiikana suulia

kachiiruaa aa'in washirüü

Nnojo motüin paa'in pikirajaa wayuu sünain tü taküjakat püümüin sümaa pime'ejüin naa'in sünain tü taluwataakat anain. ³⁻⁴Na wayuu eekai nekirajüin sünain kasa naatajatü, yaletayaasü nakuaiippa su'upala wayuu mayaasüje'e maa'awain tü nekirajakat anain. Shia sükajee nnojolüitpain kapülain naa'in tü nikirajakat anain chi Wasenyotsekai Jesucristo oo'ulaka tü shiimüinkat wekirajakat anain noo'opünaa. A'ülüijaweeshii ma'l naya süka natüjaain ma'l naajüin.

Müshi'iya na wayuu kapülakana aa'in nanüiki sünain na'ülüjaajiraain sünain tü ekirajünakat anain. Je sükajee tia, achunjasü naa'in sümüin wayuu. Mojusü nanüiki sümüin wayuu je nayoujain wayuu. ⁵Aashichijaa jiraashii ma'l naya sümaa jülijain naa'in tü kasa mojusükat waneepia. Süka nnojolüitpain nayaawatuün saa'u jaralüin shiimüin, washireena naya saa'in namüin müleka keisarale nakuaiippa.

⁶Eekai keisalain sümüuin nukuaiippa nu'upala Maleiwa, müleka talatüle naa'in sümaa tü nüchekakat Maleiwa nüüpüleerua, anashaatasü ma'l tia. ⁷Jemeishii waya sümaa makoroloin. Je ouktapa waya, nnojoleerü kasain walü'üjain. ⁸Je maa'ulu yaa, müleka eere tü wekakat, eere washe'in, talatüinjana waya sümaa tia. ⁹Otta chi wayuu eekai kachiiruaan naa'in washirüü, naa'inreerü tü nüchekakat chi Yolujaakai nüüpüleerua sünain

kee'ireein ma'i naa'in kasa mojusü waneepia. Amülouijeerü tü nukuaippakat sükajee tia. ¹⁰ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain neerü, naa'inreerü kasa eekai eein shii'iree washirüünjachin nia. Eesü wayuu anoujasü eekai sükatalaain suulia tü sünoulakat sünainjee tia. Je süntüma tia, mojushaatasü ma'i naa'in.

**Tü pütchi ni'itaakat Pablo
nüpüleerua Timoteo**

¹¹ Timoteo, saa'u shiaín kee'ireein paa'in tü nüchekakat chi Maleiwakai püpüleerua, anakaja müleka paa'inmajüle pukuaippa suulia aa'inraa kasa mojusü. Shiajnijatü kachiiruaka paa'in kasa anasü: maa aka paa'inxüin tü nuluwataakat anain Maleiwa, maa aka keisalain pia sümüin pukuaippa nu'upala Maleiwa, maa aka paa'inxüin tü pünoulakat, maa aka alin püpüla wayuu, maa aka püchecherüin paa'in sünain anouja, je maa aka kamaneein pia sümüin wayuu. ¹² Anakaja müleka katsünre paa'in sünain anouja, maa aka naa'in wane wayuu kalaain süpüla ayamülaa chi ni'ipolokai. Soto paa'in tü ka'i püküjakat o'u süchiki tü pünoulakat sümüin wayuu wainma wanaa sümäa peenakünün süntüma chi Maleiwakai süpüla eeinjachin pia waneepia nümaa. Anakaja masütaajule pia sünain tü nüchekakat Maleiwa püpüleerua. ¹³ Paa'inxra tia nu'upala Maleiwa, chi katakai atüma so'u kasa süpüshua, je nu'upala Jesucristo, chi anakai anüki paala nu'upala Poncio Pilato. ¹⁴ Paa'inxra tü nüchekakat Maleiwa püpüleerua wane'ere'eya niweetaleepa chi Wasenyotsekai Jesucristo.

¹⁵ Ee'iyatüneechi nia süntüma chi Maleiwakai so'uweena tü ka'i e'itaanatüjütkalia süntüma süpüla niweetajachin. Anakaja wa'waajüle joolu'u chi Maleiwakai süka niain aluwataaain nümüiwa saa'u kasa süpüshua je süka niain alana'aleein sünain anain noulia napüshua na aluwataashiikana saa'u mma. ¹⁶ Nia ne'e waneeshika'aya sünain matüjain ouktaa. Matüjainsat arütkawaa wayuu nünainmüni süka kawaralain ma'i nü'ütpünaa. Nnojotsü eein wayuu e'rakat chi Maleiwakai süka matüjain nia e'nnaa. Kasataalejese kojutshaatain ma'i nia süntüma wayuu wainma süpüla ka'ikat süpüshua, süka pülashaatain ma'i nia je süka laülaain nia waneepia. Amén.

¹⁷ Püma nümüin chi wayuu eekai washirüün sünain nnojolinjachin pülain naa'in nuulia Maleiwa je sünain nnojolüünjatüin ni'itaain naa'in sünain tü washirüükat. Süka jamüin, tü washirüükat, nnojotsü süpülain ka'ikat süpüshua. Chi kachiiruainjachikai naa'in, niainjachi Maleiwa nümüiwa, süka naapüin wamüin süpüshua tü che'ojaakat wamüin, süpüla talatiinjatüin waa'lın nümaa.

¹⁸ Puluwataa naya sünain aa'inraa waneepia kasa anasü sümüin wayuu. Je püchiajaa naya suulia ji'iyee, süpüla asüläjüliijnjanain naya sümüin wayuu eekai müliain. ¹⁹ Je nayaawateerü aa'u sünain shiimüin eejeenain naya nümaa Maleiwa chaa iipünaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je so'uweena wane ka'i, walajeena naya saa'u tü naa'inrakat süntüma Maleiwa.

²⁰ Timoteo, anakaja tasö'irüle paa'in sünain paa'inxüin tü

pütchi shiimüin ekirajünakat anain
pia suulia pikiraja'alayaain pütchi
naatajatü. Anakaja mnojorule
kasajatüin pümüin tü shikirajakat
anain tü wayuu mojutkat
atüma Maleiwa. Jalia pia suulia
kapülainjain paa'lin tü alawaa
nekirajakat anain na wayuukana,

mayaasüje na'waataain sulu'u kekiin
ma'i naya saa'in namüin.²¹ Eesü
eekai sünoujain tü na'alainkat
sümaa suu'ulaain suulia tü
sünoulakat sükajee tia.

Tachuntüin joolu'u nümüin chi
Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjatüin
na'anasia waneepia pümüin.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma Pablo nümüin

TIMOTEO

1 ¹Taya, wane chi
Aluwataaushikai nütüma
Jesucristo, Pablokai anülia,
aneekuushi taya nütüma chi
Maleiwakai. Nücheküin taya
süpüleerua nuluwatawaa sünain
akiijaa sümüin wayuu sühiki
ee'iranajawaa aa'in nünainjee
Jesucristo, tü nüküjakat achiki
paala sünain pansaain nünüiki.
²Ashajüshi taya joolu'u pümuin
Timoteo, pia tachonkai aishikai
tapüla, pia tachonkai sünainjee
pünoujain nünain Cristo chi
taküjapü'ükai achiki pümuin.
Achuntüshi waneepia taya nümüin
chi Washikai Maleiwa je nümüin
chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla
namüliajünjachin pia je süpüla
nee'iyatüinjanain na'anasia pümuin
je süpüla naapüinjanain wane anaa
pümuin.

Nukuaippainjatkat Timoteo su'upala wayuu

³Timoteo, achuntüshi taya nümüin
chi Maleiwakai paa'u waneepia sa'wai
je so'uka'i sünain taapüin analu'ut
nümüin. Nia ta'yataaka amüin, maa
aka naa'in na tatuushinuukana,
sümaa tatüjaan saa'u tü taa'inrakat

sünain anasüin nu'upala. ⁴Saa'u
sotüin taa'in tü pu'wüirakat wanaa
sümaa tapütaain paala püpüla,
kee'iresü joolu'u taa'in te'reein pia
püchikua süpüla talatüinjatiün taa'in
pümaa. ⁵Shia sotoka ma'i taa'in
sünain lotüin ma'i tü pünoulakat.
Ayatsü sukuappa tü poushikat
pütüma sünain anouja, tü kanüliakat
Loida müniin. Maja'a aka sukuappa
tü pükat Eunice sünain anouja.
Tatüjaaa aa'ut sünain müin aka pia
naa'in nayakana sünain anouja.
⁶Je sükajee tüü, taso'irüin joolu'u
paa'in süpüla paa'lmajünjatiün
tü atüja aapünakat paala pümuin
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa
wanaa sümaa te'itaain tajapü
paa'u. ⁷Je chi Naa'inkai Maleiwa,
nnojoishi aapuushin wamüin süpüla
weimolojoojinjanain seema wayuu,
alu'ujasa süpüla katsüinjatiün waa'in
je süpüla aijiraainjanain wapüla je
süpüla laülaainjatiün waal'in.

⁸Je sükajee eein chi Naa'inkai
Maleiwa pümaa, nnojo japülin pia
süka aküja sümüin wayuu sühiki
pünoula nünain chi Wasenyotsekai.
Je nnojo japülin pia tako saa'u
püreesain taya sulu'u tü kaatsetkat.
Shia anaka alu'u müleka katsünre

paa'in nütüma süpüla puuntüinjatüin pülatirüin müliaa maa aka müliain taya saalijee aktüjaa nüchiki chi O'tte'erükai. ⁹Nnojo motüin paa'in sünain nu'tte'erün waya Maleiwa je sünain neenaküin waya süpüla wakatalaaínjanain suulia kaainjalaa. Nnojotsü naa'inrüin tia sünainjee tü kasa anasü waa'inrakat, shia sünainjee naa'inrüin tü kasa naa'inrüinjattüjüktalia paala sümäiwa je sünainjee anamiaain nia wamüin. Nnojoltüwa'aya kasain eein yaa soo'opünaa tü mmakat, nütüjaatüjülia aa'u chi Maleiwakai sünain anamiainchchin nia wamüin nükajee Jesucristo. ¹⁰Je müsia maa'ulu yaa, eweetüshi Jesucristo chi O'tte'erakai waya, süpüla nüyämülinjatüin süpülain tü ouktaakat. Sükajee tia, sütijaa aa'ulu wayuu sünain anamiaichipain nia wamüin. Je sütüma tü nüchikikat chi O'tte'erükai, wayaawatüitpa aa'u sünain wountüin joolu'u waal'inrüin tü nüchekakat Maleiwa wapiileerua je sünain eejeenain waya nümaa mapeena süpüla ka'ikat süpüshua.

¹¹Taya Aluwataaushika nütüma süpüla taküjinjatüin nüchiki chi O'tte'erükai sümüin wayuu je süpüla tekirajuinjanain naya sünain, ¹²tü anuu te'rüin anainjee müliaa joolu'u. Otta mayaainje müliain taya yaa sulu'u tü kaatsetkat, nnojoshi taya japülin, süka te'raajüin Jesucristo chi te'itaakai anain taa'in. Tatüjaaa aa'uchi nia sünain nainküin naa'inmajüin tü taal'inrakat nümuin suulia amüläjüin ne'e shia. Naa'inmajüin shia süpüla tü ka'i wasouktüinjatkat o'u nümuin saa'u tü kasa waa'inrapü'ükät kataiwa'aya wo'u.

¹³Pütüjaaitpa aa'u sukuappa tü kasa anasü pikirajuinjatkat anain, süka paapüitpain süpüshua tü pütchi

shimüin tekirajakat anain tayakai. Je pütüjaachipa aa'u taya sünain taikkale'erün taal'in sünain anoujaa je sünain alin tapüla tawalayuu sükajee sa'aniraaitpain takuaippa nümaa Jesucristo. Anakaja joolu'u müleka puushikajaale süchiirua takuaippa. ¹⁴Anakaja müleka paa'inmajüle tü pütchi shiimüin aapünakat pümiin suulia amüläjüin ne'e shia. Chi akaalijjakai waya sünain waa'inmajüin tia pütchikat, nia chi Naa'inkai Maleiwa süka eein nia sulu'u waa'in.

¹⁵Pütüjaaa aa'uchi taya sünain tayüüla jünüichipain joolu'u sütüma wainma tü anoujasükalüirua chaje'ewatkat sulu'ujee tü mmakat Asia eekai eepü'lüin tamaa yaaya sulu'u tü pueulokat Roma. Ja'itakaje'e na tawalayuukana Figelo oo'ulaka Hermógenes, nayüüla jüin taya. ¹⁶Niaja'a ne'e Onesiforo nümuina nnojoka ayüüla jüin taya. Kasataalejese nümüliajüin Maleiwa nia sümäa tü nüpuushikalüirua saa'u tia. Kamaneeshi nia tamüin mayaainje püreesain taya. ¹⁷Antüshi nia yaa Romamüin sünain nüchajaain ma'i tachiki süpüla naa'inmajüinjachin taya. ¹⁸Maa aka pütüjaain saa'u, wainma tü kasa anasü naa'inrapü'ükät paala tamüin cha'aya Éfeso. Achuntüshi taya nümuin chi Maleiwakai naa'u süpüla nümüliajüinjachin nia so'uweena tü ka'i wasouktüinjatkat o'u nümuin Maleiwa saa'u tü kasa waa'inrapü'ükät kataiwa'aya wo'u.

2 ¹Tachee, saa'u anamiaichipain pümuin Jesucristo, anakaja müleka katchinre paa'in waneepia nütüma. ²Je tü pütchi tekirajapü'ükät anain pia paala su'upala wayuu wainma, anakaja

pi'itaale joolu'u shia napüleerua na anoujashiikana eekai ne'nnaajünün sünain aa'liraa waneepia tü aluwataanakat anain naya je eekai tütüin süpüla ekirajaa. Anakaja pi'itaale shia napüleerua süpüla nekirajünjatüin wayuu sünain.

³ Anakaja müleka püchererüle paa'in su'unnaa tü müliaa pi'rakat saalijee pi'yataain nümuin Jesucristo, maa aka wane surulaat eekai ni'rüin müliaa saalijee aa'linraa tü aluwataanakat anain nia.

⁴ Wanaa sümaa surulaüin nia, nnojoishi aa'inra'ain müin wane kasa naatajatü suulia tü ni'yataainkat, süka naa'inreein tü talatakat atüma naa'in chi nülaälashikai.

⁵ Akaajaa wane wayuu ayoujiraai. Müleka naatajatüin nukuaippa sünain niyoujiraain, nnojoleechi awalaajünün mayaainje nükanajün. ⁶ Akaajaa wane wayuu apünajüi, müleka ni'yataale waneepia süka süpüshua naa'in sünain tü püünajütkat, nieechi palajachika sünain aapawaa süpüshi tü a'ttieekat.

⁷ Müleka jülpjale paa'in tü taküjaipakat pümuin, akaaliijüneechi pia nüüma chi Senyotkai süpüla piyaawatüinjatüin saa'u.

⁸ Anakaja müleka sotüle paa'in nüchiki chi O'tte'erükai tü taküjakat waneepia sümüin wayuu noo'opünaa Jesucristo sünain nüso'iraain aa'in siichikijee ouktaa, chi nuu'uliwo'ukai David chi sülaälashikai mma paala sümäiwa.

⁹ Je sünainjee taküjain nüchiki Cristo, te'rashaatain ma'i tamülliala otta püreesain taya atümaa maa aka naa'in wane ka'ruwarai. Mayaainje apüreesesajünün taya, nnojoleerü oo'ulaain suulia aküjünaa nünnüki Maleiwa sainküin mmakat

süpüshua.

¹⁰ Tatüjaa aa'una na tawalayuukana sainküin mmakat sünain aneekuushin naya nüüma Maleiwa süpüla o'tte'enaa sünainjee anoujaa nünain Jesucristo süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Je müşijese'e taya, ahecherüin taa'in su'unnaa süpüshua tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa shii'ree nashateein tü takuappakat süpüla sütsün tü nanoulakat.

¹¹ Anuu wane pütchi shiimüin, müsü mayaa:

Saa'u müin aka ouktakai waya nümaa Cristo,
ayateena waya katüin o'u nümaa.

¹² Müleka wachecherüle waa'in sünain anoujaa nünain, aluwataweena waya wanaa nümaa.

Akaajasa müleka japüire waya nüka,
japüijeechi nia waka'ya.

¹³ Ja'itasü nnojolüin wekerajün tü nüchekakat wapüleerua, ayateerü naa'inrüin tü nüktijakat achiki paala wamüin süka pansaain nünüki waneepia.

Achiajaanüshi Timoteo suulia nü'ülüja'alaaín

¹⁴ Anakaja müleka püso'irüle naa'in na anoujashii chakana cha'aya sünain tü taküjaipakat pümuin. Püchijaa naya nu'upala Maleiwa suulia na'ülüjira'alaajin soo'opünaa pütchi ne'e, tü nnojotkat kasain saamüin namüin. Amalajaweerüle'e sünoula tü wayuu eekai saapüin nanüki sünain a'ülüjirawaa.

¹⁵ Otta piakai, anakaja müleka ayatüle pia sünain pi'yataain nümuin Maleiwa süka süpüshua paa'in,

süpüla "Anashi ma'i" nümüinjachin pümuin. Nnojoleechi pia japülin nu'upala müleka lotüle pukuaippa sünain ekirajaa tü shiimüinkat.

¹⁶ Anakaja müleka nnojorule kasajatuin pümuin tü pütchi mojusü naashajaakat achiki na wayuu mojutkana atüma Maleiwa, süka shiain no'unüin ma'i alu'u mojutüin Maleiwa natüma süka tü naashajaakat achiki.

¹⁷ Je tüü, müüsü aka saa'in wane aja'ttaa ata süka sümalaje'erüin nanoula na wayuukana. Oo'ulaka na'aka na wayuu mojukana anüiki, eeshi Himeneo oo'ulaka Fileto. ¹⁸ Oo'ulaashii naya suulia ekirajaa sünain tü shiimüinkat süpüla ekirajaa sünain wane alawaa. Nekirajün sünain süssö'iraaitpain aa'in wayuu naajüin. Je na kapülakana aa'in nanüiki, amalajaasü tü nanoulakat sütuma.

¹⁹ Otta tü kapülainjatkat waalín waya anoujashiikana wapüshua, shia tü shiimüinkat aapünakat wamüin nütüma Maleiwa. Katsüinsü tü wanoulakat süka pansaain nüüiki. Eesüsa'a wane pütchi shiimüin, müüsü mayaa: "Na nüpüshikana Maleiwa, e'nnaajünüshii napüshua nütüma". Otta wane'eya, müüsü mayaa: "Chi wayuu aktijakai sümüin wayuu sünain nünoujain nünain chi Senyotkai, anashi müleka nuu'ulaale suulia kaainjalaa".

²⁰ Sulu'u wane miichi eekai shipain washinnuu, eesü iita eekai kojutüin ma'i süpüla mi'iraa anasü oo'ulaka eekai jayain süpüla ekiain ne'e miichipa'a. ²¹ Chi wayuu eekai niyouktüin tü pütchi nekirajakat anain na ekirajüliikana sünain alawaa, meechi aka nia saa'in tü iita kojutsükat, süka nükatalaaichipain suulia kaainjalaa süpüla naa'inrüinjatüin kasa anasü sünain a'yatawaa nümüin Maleiwa.

²² Je meechi aka pia tü iita kojutsükat müleka piyoutktüle tü kasa mojusü keejjakat namüin na jima'alii manoujainsaliikana. Shia anaka alu'u müleka kachiiruale paa'in tü nüchekakat pütpüleerua Maleiwa, maa aka paa'inrüinjachin tü nuluwataakat anain pia, maa aka paa'inmajüinjatüin tü pünoulakat, maa aka alinjatüin wayuu püpüla, je maa aka nnojolinjachin pütkaaín sümaa wayuu. Anakaja wanaawajiraale paa'in namaa na anoujashii achuntakana nümüin Maleiwa sünainjee wulein naa'in. ²³ Jalia pia suulia pü'ülijira'alaajüin sümaa wayuu eekai maa'lín saa'in sünain a'ülijaa, süka nnojolüin kasain saamüin namüin na anoujashiikana. Pütüjaatüut shia sünain kalu'uin atkawaa. ²⁴ Je saa'u nüchepchiaiin pia Maleiwa sümaa pütüjain süpüleerua ekirajaa wayuu, anakaja müleka kamaneere pia namüin na pikirajakana sümaa nnojolüin pütkaaín namaa sünainjee natüjain pi'rüin. ²⁵⁻²⁶ Anasü müleka pime'ejüle naa'in eekai nayouktüin tü pümakat, sümaa anamiain pia namüin. Na kapülakana aa'in tü alawaakat, aa'inreena tü nüchekakat chi Yolujaakai napüleerua. Müleka pime'ejüle naa'in, eeshii süpüla nakaalijünüinjanain nütüma Maleiwa süpüla su'wanajaainjatüin naa'in süpüla naapaaainjatüin tü shiimüinkat pikirajakat anain, süpüla najuittinnünüinjanain nuulia chi Yolujaakai.

Tü sukuaiippainjateetkat wayuu mapeena

3 ¹ Anakaja piyaawatüle saa'u jamüinjatüin tü ka'ikat mapeena sülü'ütpa sükalia saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Shiimüin

sünain müliainjatüin ma'i wayuu süpüshua so'u ka'ikat tia.² Eejeerü wainma wayuu eekai kapülain naa'in nakuappa ne'e namüiwa, eekai kachiiruain naa'in tü washirüükät, eekai na'waataain sulu'u nakuappa, eekai ne'rüin wayumüin sümüin wayuu, eekai moonooloin sümäa naniuki nashi je nei, eekai matüjain aapaa analu'ut, je eekai mojutüin Maleiwa natüma.³ Eejeerü wainma wayuu eekai maalin wayuu napüla, eekai mamürialain amüin wayuu, eekai mojuin naniuki sujuuna wayuu, eekai maa'l in naa'in sümäa jashiee, je eekai nayouktüin tü anasükät.⁴ Eejeerü wainma wayuu eekai naa'inreein kasa mojusü, eekai nayouktüin aluwataanaa, eekai yaletayaain nakuappa su'upala wayuu, je eekai shaitteein waneepia saa'l maalin Maleiwa napüla.

⁵Piama akuaippachii naya sükajee nanoujayaain nünain Maleiwa sümäa nnojoliin noonooin sümäa nüüki. Jalia pia noulia.

⁶Jalia pia noulia, süka kamaneeyaaín naya sümüin wayuu shii'iree kapülain saa'in tü alawaa nekirajakat anain. Ne'ike'erüin wayuu wainma, maa aka na jieyuu jo'weekana aa'in, na jookana süpüla anoujaa kasa eekai eein ne'e süka süchepchiaín naya kaainjalaa.

⁷Ekirajaashii na jieyukana waneepia sünain kasa jeket. Otta isasü nachiki nayaawatüin saa'u tü shiimüinkat.⁸ Soto paa'in nachiki na ekirajülikana sünain alawaa kanüliakana Janes oo'ulaka Jambres, na ayouktakana nüüki Moisés paala sümäiwa. Na wayuu kaainjaraliikana taküjiinapakana achiki pümuin, müşhii aka naa'l in sünain nayouktüin tü shiimüinkat

süka shiaín jülüjüin naa'in tü kasa mojusükät waneepia. Otta ayouktüneena naya mapeena natüma na anoujashiikana,⁹ je süsaleena naya naainjala nütüma Maleiwa, süka shiyaawatüneerüin aa'u sünain maa'awain tü nekirajakat anain, maa aka Janes oo'ulaka Jambres.

Nukuaippainjatkat Timoteo sünain ekirajaa wayuu

¹⁰⁻¹¹ Alu'usa piakai, nnojoshi müin aka na ekirajülikana sünain alawaa, süka puushikajaaín süchiirua takuaippa waneepia. Pütüjaaa aa'ut takuaippa sünain tekirajüin tü shiimüinkat, sünain taa'inrüin tü kasa anasü tekirajakat anain, sünain kachiiruain taa'in tü nüchekakat Maleiwa tapüleerua, sünain laülaain taa'in sünain anoujaa, je sünain alin tapüla wayuu. Pütüjaaa aa'ut takuaippa sünain tachecherüin taa'in sünain anoujaa sa'akapünaa tü kasa mojusü saa'inrakat wayuu tamüin saalijee taküjain nüchiki Cristo, maa aka tü müliaa talatirakat cha'aya sulu'u tü pueulokalüirua Antioquía, Iconio oo'ulaka Listra. Akaisa ajuitinnüin taya nütüma chi Senyotkai sa'akapünaa tia müliaakat süpüshua.¹² Soto paa'in wane kasa: Chi wayuu eekai keisalain sümüin nukuappa nu'upala Maleiwa, shi'reechi amüin nia wayuu saalijee nünoujain nünain Jesucristo.¹³ Otta na wayuu e'rüliikana wayumüin oo'ulaka na e'ike'erüliikana wayuu, nnojotsü nountüin ekirajaa sünain tü shiimüinkat süka masütaajuin naya sünain anoujaa tü alawaakat. Koo'omüinsü ma'i waneepia namüin tü ekirajaakat sünain alawaa.

¹⁴ Alu'ujasa piakai, anakaja müleka ayatiüle pia sünain tü

ekirajünakat anain, tü pünoujakat anain, süka pütüjaain saa'u sünain shiimüin tü wamakat wayakana na ekirajakana pia. ¹⁵Jintülliwa'aya pia, pütüjaatüjulia aa'u tü ashajuushikat sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, tü kekiikat atüma wayuu süpüla o'tte'lennaas sünainjee anoujaan nünain Jesucristo. ¹⁶Aapünüsü tia pütchikat wamüin waya anoujashiikana wapüshua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wekirajüjinjatüin wayuu sünain. Je na aapaakana shia, achiajaaneena naya sütüma suulia kaainjalaa, anouktüneena akuaippa sütüma, je akaalijüneena naya sütüma sünain aa'inraa tü kasa anasükat.

¹⁷Nounteetkalaka naa'inrüin süpüshua tü kasa anasü talatakat atüma naa'in Maleiwa sütüma.

4 ¹Watüjaaa aa'uchi Jesucristo sünain niweeteechin nüchikua so'uweena wane ka'i süpüla aluwatawaa saa'u wayuu je süpüla kasalajanaa atüma saainjala wayuu sümüin, wayuu eekai katüin no'u oo'ulaka eekai ouktüin. Sükajee tüü, te'itaain joolu'u püpüleerua wane pütchi nu'upala Maleiwa otta nu'upala Jesucristo: ²Püküja pümtama waneepia tü nünükikat Maleiwa sümüin wayuu. Anakaja ayatüle pia sünain aküjaashia, ja'itasü nnojolüin kapülain saa'in tü wayuukolüirua. Püchiajaa eekai kaainjalain. Pümlüajaa eekai mojuin naa'in. Anashi müleka lotüle pukuaippa sünain ekirajaa sümäa nnojolüin pukulajaain aa'in sünainjee nnojolüin jaa'a sümüin pümiin.

³So'uweena wane ka'i, shiyoukteerü wayuu wainma tü shiimüinkat ekirajünapü'lükat

anain naya. Eenakeena naya wainma ekirajünnü eekai alaain süpüla aküjaan namüin wane pütchi keme'eriakat ma'i, tü anakat saa'in namüin süpüla naapajaa. ⁴Nnojoleerü kasajatüin namüin tü shiimüinkat, süka shiaitpain ne'e kapülain naa'in tü aküjalaakat. ⁵Ottapakai, anakaja müleka laülaale paa'in waneepia sümäa püchecherüin paa'in su'utpuinaa tü müliaa pi'rakat saalijjee pi'yataaain nümüin Jesucristo. Anakaja ayatüle pia sünain aküjaan nüchiki niakai, chi O'tte'erükai, sümüin tü manoujainsatkallüirua. Je süpüshua tü aluwataanakat anain pia saa'u aneekuushin pia süpüla a'yataawaa nümüin, paa'inra pümtata.

⁶Je müşia tayakai, alü'ütsü takalia süpüla to'utünajachin aa'in sütüma wayuu, süpüla amüleerüin tasha atümawaa saa'u takaalijain wayuu sünain tü sünoulakat. ⁷Katsüinsü waneepia taa'in sünain anoujaan nünain Cristo, maa aka naa'in wane wayuu eekai kalaain süpüla ayamülaa wane ni'ipolo. Je maa aka naa'in wane wayuu ayoujiraai, tekeraajüitpa tü kee'ireekat paala taa'in. Shiimüin sünain tekeraajüin süpüshua tü tamakat paala nümüin Maleiwa sünain pansaain tanüiki. ⁸Je so'uweena tü ka'i wasouktüinjatkat o'u nümüin Maleiwa so'o'opünaa süpüshua tü kasa waa'inrapü'lükat kataiwa'aya wo'u, awalaajüneechi taya saa'u taa'inrüin waneepia tü kasa anasü nüchekakat tapüleerua. Awalaajüneechi taya nütüma chi Senyotkai Jesucristo, chi lotokoi akuaippa sünain kasalajanaa atüma saainjala wayuu sümüin. Nnojoleechi taya in ne'e tamüiwa

awalaajünüin. Meena'a napüshua na anoujashiikana a'atapajakana Cristo sünain niweetüinjachin nüchikua.

Na nütünajutkana Pablo cha'aya Roma

⁹Otta müsia joolu'u, anakaja müleka eewaatüle paa'in süpüla püntamaatajachin tanainmüün, ¹⁰süka nu'unajaaichipain Demas toulia chamüün Tesalónicamüün süka shiain kachiiruain naa'in tü washirüükat. Je Crescente, tajütüin nia chamüün Galaciämüün. Oo'ulaka Tito, tajütüin nia chamüün Dalmaciämüün. ¹¹Nia ne'e Lucas makataka tamaa. Otta müsia püntajachipa yaamüün, anashü müleka pümaale Marcos tamüün, süka nükaalijapü'ün taya paalainka sünain tü a'yatawaakat nümüün Maleiwa. ¹²Otta müşia Tíquico, tajütüichipa nia chaa pünaïnmüün Éfesomüün. ¹³Otta müşia piakai püntajachipa yaamüün, anakaja müleka püntirüle tamüün tü tashe'in tapütakat cha'aya nipialu'u Carpo chi kepiakai sulu'u tü pueulokat Troas. Je püntira tamüün tü takaralouktase, tü tashajakat alu'u oo'ulaka tü nashajakat alu'u na anoujashiikana paala.

¹⁴Otta chi Alejandrokai anülia, chi kachueerapü'ükai, e'rüpü'ü ma'i wayumüün nia tamüün. Süsaleechipaja'a nia nütüma Maleiwa tü kasa mojusü naa'inrapü'ükat tamüün. ¹⁵Jaliwalaa pia naa'in, süka niyoutüin ma'i waneepia tü wekirajakat anain wayuu.

¹⁶Je wanaa sümaa tasha'wale'ennüin namülatu'u na laülaashiikana sulu'u tü pueulokat Roma, ayüülajünüshi taya so'u ka'ikat tia sütüma tü

tatünajutkalüirua. Nnojoishi taya akaalijünüin natüma. Kasataalejese nnojoliin süsalain naya tia. ¹⁷Otta chi Senyotkai, nnojoishi niyütlajün taya. Katsüinsü taa'in nütüma je tountün taküjain nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, namüün napüshua na laülaashii gentilekana. Aa'inmajünüshi taya nütüma suulia to'utinnajachin aa'in so'u tia. ¹⁸Je joolu'u, tatüjaaa aa'uchi chi Senyotkai sünain nujuittireechin taya sa'akajee wayuu eekai shi'rüülin wayumüün tamüün, süpüla nüntirüinjachin taya chamüün iipünaamüün eere nuluwataa. Kasataalejese kojutüin nia sütüma wayuu wainma maa'ulu yaa je süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Asaküshi Pablo

¹⁹"Asakitshi pünaïn", pümalalai sümüün Priscila je nümüün Aquila chi su'wayusekai oo'ulaka namüün na nüpuñshikanairua Onesíforo.

²⁰Otta müşia chi Erastokai anülia, makatüshi nia cha'aya sulu'u tü pueulokat Corinto. Je chi Trófimokai anülia, tapütüin nia cha'aya sulu'u tü pueulokat Miletö süka ayuulin nia. ²¹Otta piakai, anakaja müleka eewaatüle paa'in süpüla püntamaatajachin tanainmüün süpülapünaa juyapuulin mmakat süka aijeerüin tü jemiaikat. Je joolu'u yaajee yaa, asakitshii pünaïn Eubulo, Pudente, Lino je Claudia. Je asakitshii pünaïn na wawalayuukana napüshua yaakana.

²²Shiataaja'a ne'e tü tashajüinjatkat pümuün. Tatüjaaa aa'uchi chi Senyotkai sünain eeinjachin nia pümaa waneepia je sünain nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia pümuün.

Karaloukta nütüma Pablo

nümüin

TITO

1 ¹Taya, Pablo, nüchepchiakai Maleiwa je Aluwataaushikai nütüma Jesucristo, e'itaaushi taya süpüla tekirajüinjanain na aneekajuushikana nütüma Maleiwa sünain tü shiimüinkat süpüla katsüinjatüin tü nanoulakat sütüma. Nücheküin Maleiwa süpüleerua keisalainjatüin wayuu sümüin sukuappa nu'upala. ²Katsüintpa naa'in na anoujashiikana nünain Cristo je kapülaitpa naa'in tü shiimüinkat, süka natüjaain saa'u sünain shi'liranajaaitpain naa'in süpüla eeinjanain nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Paala sümäiwa nnojolüiwa'aya kasain eein yaa soo'opünaa mmakat, pansaatüjülia nünüki Maleiwa sünain naapüinjatüin kataa o'u namüin. Je nnojoishi aküjüin alawaa nia. ³Je joolu'u so'u tü ka'i nüneekatüjütkat paala, ajütünüshi taya nütüma süpüla akijaa nüchiki niakai, chi O'tte'erükai waya, sümüin wayuu süpüla su'tte'ennüinjatüin.

⁴Anuu tü tashajakat pümuin Tito, pia tachonkai sünainjee wayajiraain sünain anoujaa nünain Cristo, chi taküjapü'ükai achiki pümuin.

Achuntüshi taya waneepia nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nee'iyatiüinjanain na'anasia pümuin je süpüla naapüinjanain wane anaa pümuin.

**Tü apütünakat apüla
Tito cha'aya Creta**

⁵Tapütüin pia cha'aya sulu'u tü mmakat Creta süpüla pikeraajüinjatüin tü kasa nnojotkat taal'irriuin otta süpüla püneeküinjanain wane laülaashii napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat sainküin tü pueulokalüirua cha'aya. Soto paa'in tü taküjakat pümuin paala soo'opünaa tia: ⁶Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat, niainjachi chi eekai lotüin nukuaippa no'upala na nuwalayukana. Müleka ka'wayuusere nia, waneesüninjatü ne'e nu'wayuuse. Je müleka kachonle nia, anoujashiinjana naya sümäa nnojoliin ne'nnaajününjanain sütüma wayuu sünain maa'inyaain naa'in je sünain e'rüliin wayumüin naya nümüin nashi oo'ulaka nei. ⁷E'itaaushi nia nütüma Maleiwa

süüpüla laülaainjachin saa'u tü a'yatawaakat nüümüin sulu'u tü outkajaaleekat. Niainjachi chi lotokoi akuaippa sünain nnojolin kaluwanaajaralin nia sümaa jashiee. Nnojoishi wayuuinjachin eperüi. Nnojoishi wayuuinjachin katkaarai nia. Nnojoishi kachiiruinjachin aa'in washirüü. ⁸Niainjachi chi eekai kapülain naa'in ni'l'you sümaa kachiiruin naa'in aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu. Niainjachi chi eekai laülaain aa'in, eekai aa'inrüün tü nüchekakat Maleiwa nüppüleerua, je eekai akatalaain suulia kaainjalaa. ⁹Anakaja müleka ichere nia sünain tü shiimüin ekirajünakat anain nia, süüpüla nüchererüinjatüin naa'in na anoujashiikana süka tü pütchi shiimüinkat je süüpüla nii'l'iyatüin sünain alawaain tü ekirajünakat anain natüma na ayouktakana tü shiimüinkat.

¹⁰Pütüjaaa aa'ut sünain wainmain wayuu yala na'aka na anoujashiikana eekai nayouktüin tü shiimüinkat. Ayatshii wainmain na judfokana cha'aya sünain müin aka naa'in sünain nayouktüin tü shiimüinkat. Kaashjaalarpii ma'i naya, e'ike'erüllii wayuu süka nanüiki. ¹¹Mojusü ma'i tü naa'inrakat. Ekirajüshii naya sünain kasa eekai nnojolin lotüin shii'l'ree washirüü. Je na kapülakana aa'in nanüiki, amalajaasü tü nanoulakat sütüma. Puu'ule'era naya suulia ekirajaa sünain alawaa. ¹²Müshii aka naya saa'in tü wayuu akiijünakat achiki nütüma wane atüjüshi Cretaje'ewai sünain maa: "Na Cretaje'ewaliikana, wayuu alaa. Wayuu e'rünnüü wayumüin. Wayuu kasa ale'et sümaa shukulain", müüsü nünüiki. ¹³Shiimü'l'inya tia

pütchikat saa'in tamüin. Sükajee tia, püchiajaa na anoujashiikana suulia anoujaa tü alawaa nekirajakat anain nala wayuukana. Kasataalejese noo'ulaain tü alawaakat süüpüla jüüjüüinjanain nachikua sümüin tü shiimüinkat, ¹⁴sümaa nnojolin kasajatiinjatüin namüin naküjala na judfokana oo'ulaka tü naluwataakat anain na moonooinkana sümaa tü shiimüinkat. ¹⁵Pütüjaaa aa'ut sünain anain ma'i tü kasa naa'inrakat wane wayuu eekai wulein naa'in. Otta isasü nüchiki aa'inraa tü anasükat wane eekai manoujain, eekai kaainjaralin. Je nnojotsü nütüjaain aa'u sünain mojuin tü naa'inrakat no'ulu'u Maleiwa süka nnojolin kachipünaain naa'in tü anasükat. ¹⁶Ni'raajüin Maleiwa naajüin, otta watüjaa aa'uchi nia sünain nnojolin ni'raajüin, süka nnojolin naa'inrüün tü nüchekakat Maleiwa nüppüleerua. Isasü nüchiki naa'inrüün tü anasükat süka moonooin sümaa nünüiki Maleiwa. Je süüpüshua tü naa'inrakat, shia mojuka atüma naa'in in Maleiwa.

Tü nikirajünjatkat anain Tito na anoujashiikana

2 ¹Tito, lotüinjatü pukuaippa sünain ekirajaa na anoujashiikana. Je tü pikirajünjatkat anain, shia tü pütchi shiimüin tekirajapü'lükat anain pia. ²Otta na tooloyuukana eekai laülaayuuin, pikiraja naya sünain nalaüle'erüin naa'in süüpüla kojutüinjanain sütüma wayuu, je sünain alinjatüin napüla wayuu süüpüshua, je sünain nüchererüinjatüin naa'in sünain anoujaa.

³⁻⁴Akaajaa na jieyuu eekai laülaayuuin, pikiraja naya sünain

keisalain sümüin nakuaiippa süpüla ne'nnajününjanain sütümä wayuu sünain nakatalaaínapain suulia kaainjala. Püchiaajaaya naya suulia aashajawaa süchiki wayuu sujuuna, je suulia keejiaan namünin eperaa. Shia anaka napüleerua nekirajüle na majayünnükana oo'ulaka na ke'irumayünnükana

sünain nee'iyatüinjatüin naalii na na'wayuusekana oo'ulaka na nachonniikana,

⁵ sünain laülaainjatüin naa'in, sünain wuleinjatüin naa'in, sünain naa'l'inmajüinjatüin nepia, sünain kamaneenjanain sümüin wayuu,
je sünain jüüjüünjanain namünin na na'wayuusekana.

Anasü nekirajüle naya sünain tairua suulia mojujün sünüiki wayuu sümüin nüüki Maleiwa.

⁶ Akaajaa na jima'aliikana, anakaja müleka püchiajaale naya suulia jo'uweein naa'in. ⁷⁻⁸ Anashi müleka keisarale pia sümüin pukuaippa no'upala sümaa paa'irnrüin waneeapia tü anasükät. Lotüinjatü pukuaippa sünain ekirajaa süpüla kojutüinjachin pia sütümä wayuu. Je na ekirajüliikana sünain alawaa, japiijeeena süka nnojolüin kasain wayoujüin akajee waya.

⁹ Otta müshi'iya na puwalayuukana eekai süchepchiain wayuu, pikiraja naya sünain jüüjüünjanain waneeapia namünin na kacheppchiakana naya sümaa nnojolüin asouktakuu müin ne'ipajee. Naa'irnrüinjatü süpüshua tü aluwataanakat anain naya süpüla talatüinjatüin naa'in namaa. ¹⁰ Anakaja keisarale naya sümüin nakorolo na kacheppchiakana sümaa nnojolüin na'luwajüin shia. Müleka

lotüle nakuaiippa no'upala, eesü süpüla kapülain naa'in tü pütchi wekirajakat anain, tü nüchikikat chi Maleiwa O'tte'erüikai waya.

¹¹ Müinjatü pukuaippa sünain ekirajaa na anoujashiikana, süka niil'iyatüitpain na'anasia chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua je sünain nu'tte'erüinjanain naya sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo süka ouktüin saa'u saainjala. ¹² Nüchiajaain waya chi Maleiwakai suulia süpüshua tü kasa mojutkat akajee nia watüma je suulia kachiruain waa'in tü kasa mojusü keejiakat namünin na manoujainsaliikana. Tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua maa'ulu yaa, shia laülaainjatüin waa'in, waa'irnrüinjatüin tü nüchekakat wapüleerua, je keisalainjanain waya sümüin wakuaiippa nu'upala. ¹³ Waa'irnrüinjatü tüü süma'inru'u wa'atapajün tü ka'i talatashaateetkat o'u waa'in saa'u niweetüinjachin Jesucristo sümaa anashaateerüin ma'i nukuaippa wo'upala süka niain Wamaleiwasein miyo'ushikai, chi O'tte'erüikai waya. ¹⁴ Naapajiraain nikii waa'ujee süpüla ouktaa süpüla taashinjanain waya suulia süpüshua waainjala je süpüla nüla'ajaain waainjala woulia. Nükatalüin waya nünainmüin süpüla nüpuşinjanain waya süpüla aa'inraa tü kasa anasükät.

¹⁵ Tito, pikirajüinjatü anain tü taküjaitpakan pümuin. Pütütüla naa'in sünain anoujaa na puwalayuukana. Je püchiaajaaya eekai kaainjalain, süka laülaain pia naa'u. Je nnojoleechi kasajachin pümuin chi eekai pülayaain naa'in puulia.

Tü jülijainjatkat naa'in na anoujashiikana waneepia

3 ¹Tawalachee, püso'ira naa'in na anoujashii chakana süpüla jüüjüünjanain naya namüin na sülaülishiikana mma je süpüla yapainjanain naya süpüla aa'linraa kasa eekai anain. ²Püchajaa naya suulia mojujain nüniiki sümüin wayuu sujuuna, suulia na'ülüjirain, je suulia pülayaain naa'in suulia wayuu. Anakaja kamaneere naya sümüin wayuu süpüshua.

³Süpülapünaa wanoujain nünain Cristo, maa'inpü'ü aa'inchii waya sümaa moonooloin sümaa nüniiki Maleiwa süka wayouktapü'iin tü shiimüinkat. Saa'u süchepchiapü'iin waya kaainjalaa, kachunraliipü'üshii waya. Kanainpü'üsü waa'in wayuu je kanainpü'üshii waya saa'inya. ⁴Otta chi Maleiwakai, anamiaichipa ma'i nia wamüin. Wanaa sümaa nuluwataaain Cristo sa'akamüin wayuu, nii'yatiüin sümüin wayuu süpüshua sünain alin ma'i naya nüpüla. ⁵Nu'tte'erüin waya, nnojotsü sünainjeejatüin waa'inrüin kasa anasü, sünainjeejatüin nümlüliajüin waya. Je joolu'u, saa'u nüla'ajaaipain waainjala woulia, jeketüitpa wakuaippa süka shii'iranajaaitpain waal'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ⁶Talatüü ma'i naa'in chi Maleiwakai sünain naapüin chi Naa'inkai wamüin nünainjee Jesucristo chi O'tte'erüikai waya. ⁷Saa'u anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünainjee anamiaain nia wamüin, nükaalijain waya chi Naa'inkai süma'inru'u wa'atapajüin süpüla eeinjanain waya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

⁸Tü taküjaitpakat pümuin, pütschi shiimiin. Je tacheküin süpüleerua püso'ijaain naa'in na anoujashiikana nünain Maleiwa sünain tü tekirajakat anain, süka anain ma'i shia. Müleka kachiiruale naa'in aa'linraa tü anasükat, katsünjeerü tü nanoulakat.

⁹Jalia pia suulia a'ülüjirawaa namaan na ekirajüliikana sünain alawaa, süka yooteen ma'i naya süchiki ne'iruku na natuushinuukana je süka na'ülüjaweein ma'i süchiki tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojotsü kasain saamüin tia namüin na anoujashiikana. ¹⁰Wane wayuu, müleka nükatajire'erüle na puwalayuukana cha'aya, anashi püchajaaale nia suulia tü naa'inrakat. Müleka nnojorule nuu'ulaain süchikijee püchaaain nia piantua, nnojoi kasajachin nia pümuin. ¹¹Pütüjaaa aa'uchi wayuukai chia sünain kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Shiimiin süsaleechin nia nütüma Maleiwa saalijee nnojolüin niyaawajaaain.

Wane pütschi nüputaaya Pablo

¹²Otta tayakai, o'unajachi cha'aya Nicópolismüin süpüla chainjachin taya juyapuupa mmakat süka aijeeriüin tü jemiaikat. Je joolu'u taluwataajeechi pünaïnmüin Aremas je niechire Tíquico. Je nüntapa pünaïnmüin, anakaja müleka pu'unüle Nicópolismüin tanainmüin. ¹³Otta müşia Zenas chi pütschipü'ükai oo'ulaka Apolos, anakaja müleka pükaalijijüle naya süpüla o'unaa sümaa paapüin namüin tü kasa che'ojaakat. ¹⁴Je na wawalayuukana napüshua cha'aya, anashii müleka ayatüle

naya sünain aa'inraa tü anasükat je
sünain tütuin süchiirua a'yatawaa
süpüla nasülajüinjattüin süpüshi
tü nakanainkat namüin na
nawalayukana eekai müliain.

¹⁵Na wawalayuu yaakana tamaa,
asakitshii pünain. "Asakitshii
jünain", pümawalai namüin na

wayuu aikana apüla waya cha'aya
sükajee wanaawajiraain naa'in
wamaa sünain anoujaa.

Shiairia ne'e tü tashajakat
pümüin. Tatüjaan aa'uchi chi
Senyotkai sünain nii'iyatüinjattüin
na'anasia waneepia jümüin jiakana
jüpüshua.

Karaloukta nütüma Pablo nümüin

FILEMÓN

¹Taya, Pablo, chi püreesakai sünainjee akijaa nüchiki Jesucristo, nümaa chi wawalakai Timoteo, washajüin joolu'u tüü pümuin piakai Filemón, wawala aishikai wapüla, pia a'yataajiraakai apashii wanaa wamaa nümüin chi Senyotkai. ²Tü tashajakat pümuin, sümüinjatü shia tü wawalakalia kanüliakat Apia oo'ulaka nümüin Arquipo, chi eejiraakai apashii wanaa wamaa, oo'ulaka namüinjatü na anoujashii nünain Cristo chakana outkajaain pipialu'u.

³Achuntüshi taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaq jümüin.

Pablo, aapüshi analu'ut
nümüin Maleiwakai

sünain achuntaa naa'u Filemón

⁴Taapiün analu'ut waneepia nümüin Maleiwa wanaa sümäa tachuntüin nümüin paa'u, ⁵süka taapiün pünülia sünain kanoulain nünain chi Senyotkai Jesús je sünain alin püpüla süpüshua tü

nüchooinkalüirua Maleiwa. ⁶Anasü saa'in tamüin tachuntüin paa'u süka tacheküni püpüleerua piyaawatüin saa'u süpüshua tü kasa anasü aapünakat pümuin nütüma Cristo saa'ujee sa'aniraain pukuaippa nümaa. Müleka jülijüle paa'in shia, ayateechi pia sünain wanaawajiraain paa'in namaa na puwalayuukana sünain a'yataajirawaa nümüin Maleiwa süka süpüshua paa'in. ⁷Tawalachee, talataleesia ma'i taal'in püümaa sümäa tachecheriün taa'l'in su'unnaa tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa, sükajee tatüjaain saa'u sünain pükaalijain na nüchoinkana Maleiwa saa'u tü naaliikat püpüla.

Aashajaashi Pablo nümaa
Filemón naa'u Onésimo

⁸⁻¹⁰Je saa'u alin na anoujashiikana püpüla, anasü saa'in tamüin müleka tashajüle joolu'u pümuin süpüla tachuntüin pümuin piite'erüinjachin chi pipiuunasekai Onésimo. Nnojoishiyaaje'e pia taluwataweein soo'opünaa tü tamüitpakat pümuin, mayaaanje ajütüüshin taya nütüma Cristo. Miyo'uichi taya, püreesashi taya'aya saalijee akijaa nüchiki Jesucristo. Je tatüjaaa aa'uchi pia

sünain alin taya püpüla. Je sükajee tüü, anasü saa'in tamüin tachuntüle pümüin süpüla kamaneeinjachin pia nüümüin chi tachonkai Onésimo nüntapa chamüin. Nia tachonka'aya nünain Cristo, süka nüntawalin tanainmüin süpüla nükaalijain taya yaa sulu'u tü kaatsetkat. Je ekerotshisa'a joo nia sünain anouja'aya nünain chi O'tte'erüikai, chi taküjakai achiki nüümüin.

¹¹ Wanaa sümaa ni'yataapü'iin pümüin, nnojoipü'üshi a'yataain pümüin süka süpüshua naa'in. Otta müşia joolu'u, kaaliichipa taya nüpüla, je nüle'ejapa püma'anamüin, kaalijieechi pia nüpüla.

¹² Tajüteechi joolu'u Onésimo pünainmüin nüchikua, chi aishaatakai tapüla. ¹³ Saa'u püreesain taya saalijee taküjin nüchiki chi O'tte'erüikai, anasüyaaje saa'in tamüin müleka makatüle nia tamaa. Akaalijünüichipa taya nütüma maa aka piakaje yaain tamaa. ¹⁴ Je nnojotsü tacheküin süpüleerua makatüinjachin nia tamaa müleka nnojorule pücheküin piakai. Otta müleka pücheküleje süpüleerua makatüin nia, anasü tamüin tia. ¹⁵ Mayaashije motuuin paala nia puulia so'u palit ka'i, a'laküsü süpüla eenjachin nia pümaa waneepia. ¹⁶ Nnojolinjachichipa joo nia müin aka wane pipiuunase ne'e, müinjachichipa aka wane puwala. Maa aka alin nia tapüla, alana'aleejeeria sünain alin nia püpüla saa'u pipiuunasein nia je saa'u nünoujain nünain chi Senyotkai wanaa pümaa.

¹⁷ Anashi müleka kamaneere pia nüümüin Onésimo maa aka kamaneepü'iin pia tamüin saa'u

waya jiraain waya sünain a'yataawaa nüümüin chi Senyotkai. ¹⁸ Müleka naa'inrüle paala pümüin wane kasa mojusü, je müleka kojuyaarale nia puulia, tawalaajeertü shia pümüin süchikua. ¹⁹ Tayakai Pablo, saa'u tashajüin joolu'u tanülia sulu'u tü karalouktakat tashajirakat pümüin, pütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tawalaajeerüin shia pümüin, mayaashije kojuyaalain pia toulia saa'u taküjin paala nüchiki chi O'tte'erüikai pümüin, chi ee'iranajaakai atüma paa'in.

²⁰ Kasataalejese jüüjüüin pia sümüin tü tachuntakat pümüin nüpileerua Onésimo, süpüla talatüinjatiin taa'in saa'u pawalaawashiin waya sünain anouja nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo. ²¹ Je joolu'u sünain kettaain tü tashajakat pümüin, tatüjaaa aa'uchi pia sünain sühana'aleejenjatiin sünain paa'inrüin tü tachuntakat nüpileerua Onésimo.

²² Eesü süpüla tajuittinneechin maalü sulu'ujee tü kaatsetkat müleka ayatüle pia sünain achuntaa taa'u nüümüin Maleiwa. Sükajee tia, tachuntüin joolu'u pümuin süpüla yapainjatiin tapüla püttüma wane paüi pipialu'u süka pi'iyoujeechin taya mapeena saa'l'in tamüin.

²³ Asakitshi jünain Epafras, chi püreesakai wanaa tamaa saalijee aküjaan nüchiki Cristo Jesús. ²⁴ Asakitshii jünain Marcos, Aristarco, Demas oo'ulaka Lucas, na a'yataashiikana wanaa tamaa nüümüin chi Senyotkai.

²⁵ Achuntüshi joolu'u taya nüümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatiin na'anasia waneepia jüümüin. Amén, kasataalejese naa'inrüin tia.

Karaloukta

namüin na Anoujashii

HEBREOKANA

Nia alana'aleeka ma'i chi
Nüchonkai Maleiwa

noulia na aapieekana

1 ¹Sümaiwa paala, aashajaashi chi Maleiwakai wainmatua namaa na watuushikana nakajee na nünükimaajanakana sulu'u naata'awain sukuappa nüsouktia. ²Ottä müsia joolu'u mapainka, aashajaashi wamünin nükajee Jesucristo chi Nüchonkai, chi nüneekakai süpüla naapaa amüin kasakat süpüshua, chi nükumajakai akajee tü mmakat sümaiwa paala je tü jolotsikalüirua süpüshua. ³Je süttüma nünüiki chi Nüchonkai, kato'ulu tü kasakaltüirua süpüshua yaa mmolu'u je chaa iipünaa süka nuluwataain sünain pülashaatain ma'i nia. Müshi aka ma'i nia naa'in chi Nüshikai sünain wanaawain nukuaippa nümaa je sünain anashaatain ma'i nia. Je sühikijee nüla'ajaain waainjala woulia, o'unüshi cha'aya iipünaamüin süpüla joyotüinjachin nia nikialu'ujee chi Maleiwa Pülashikai süka kojutüin ma'i nia nütüma. ⁴Kojutuleeshia ma'i nia noulia

na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa, maa aka tü nünülia "Tachon" makat, e'itaanakat nütüma chi Nüshikai, sünain anal'ein ma'i suulia nanülia na aapieekana. ⁵Je tü pütchi:

"Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu süpüshua'a süpüla puluwataainjachin saa'u süka piain Tachoin",

münakat paala nütüma chi Maleiwakai, nnojotsü müniirüin nümüin wane aapiee. Maa'aya aka tüü:

"Pia'a Tachonkai,

otta tayakai, taya'aya Püshikai", nnojotsü eein aapiee münakat amüin. ⁶Je chi Maleiwakai sünain nüntirüin chi Nüchon e'irumaakai sa'akamüin wayuu, müshi nia:

"Anakaja müleka nasapainyo'ukale na aapieekana napüshua nümülatu'u chi Tachonkai sünain na'waajüin nia".

⁷Je müsü nünüiki Maleiwa noo'opünaa na aapieekana:

"A'yataashii naya tamüin sünain müin aka naya tatüma saa'in jouktai oo'ulaka suwarala siki".

- ⁸ Otta nünüiki nüchiki chi
Nüchonkai, müsü:
“Aluwataajeechi pia süpüla
ka'ikat süpüshua
süka piain Maleiwain wanaa
tamaa.
- Paa'inreerü tü anasükat
waneepia sümüin tü wayuu
puluwataakalüirua,
- ⁹ je püchekeerü süpüleerua
shiakalüiruaya
saa'inrüinjatiin tü anasükat.
Müleka saa'inrülę tü
mojusükot, pülerajeerü tia.
Je sünainjee tia, kojutshi pia
noulia na pümaajanakana
tatüma tayakai chi
Pümaleiwasekai.
- Je joolu'u, süka taneeküin pia
süpüla puluwataainjachin,
talatüsü ma'i paa'in".
- ¹⁰ Otta wane pütchiya, nünüiki
chi Maleiwakai nüchikimaa chi
Nüchonkai:
- “Senyotkalee, pi'itaala paala
sümaiwa tü mmakat
nnojoliwi'aya kasain eein,
je pükumajüin süka pajapü
tü jolotsükaliirua chakat
iipünaa.
- ¹¹ Mayaasüje'e amüluoleerüin shia
so'weena wane ka'i, maa
aka sututüin wane kuluulu,
ayateechi pia waneepia.
- ¹² Pükolochijaweerü tü mmakat
oo'laka tü jolotsükaliirua
süpüla pujutüinjatiin shia.
Pii'irateerü shia maa aka
nii'iranajaain nüshe'in wane
wayuu yarüttapa shia.
- Alu'usa piakai, müichia nnojolin
ee'iratüin.
Kateechee o'u pia süpüla ka'ikat
süpüshua".
- ¹³ Je tü pütchi,
- “Püikkalaapa puluwataaiwa yaa
tekialu'ujee
süka kojutüin pia tatüma",
münakat paala nütüma Maleiwa,
nnojotsü münuushin nümüin wane
aapiee, nia nümaka amüin chi
Nüchonkai.
- “Yaajeechi pia joyotüin ta'ütpa'a
süma'inru'u takanajuin
süpüshua tü
pü'ünüükalüirua",
müshi nümüin. ¹⁴ Soto jaa'in tü
saal'irakat tü aapieekalüirua.
Ja'itaina nnojoliin wayuuin
naya, a'yataashii naya waneepia
nümüin chi Maleiwakai je
aluwataanüshii naya nütüma süpüla
nakalijüinjanain na wayuu o'tte'en
nünjanakana.
- Achiajanaa suulia sheemija'alaaín
naalin chi O'tte'erükai
- 2** ¹ Je joolu'u saa'u süküjünüitpain
nünüiki chi Maleiwakai wamüin
nütüma chi Nüchonkai, taso'irüin
jaal'in sünain jüüjüünjatiin jikii
sünain tü pütchi jaapüütpakat, suulia
sheemija'alaaín naalin Cristo, chi
O'tte'erükai, jüüma. ² Soto jaa'in
sünain kasalajanapü'ün nümüin
chi wayuu eekai niyouktüin tü
pütchi shiimüin aküjünakat paala
sümüin wayuu süpüshua natüma na
aapieekana. Süsalashii süka moonooín
naya sümaa tü nuluwataakat
anain Maleiwa. ³ Müshi'iya
wayakana wapüshua maa'ulu yaa.
Kasalajaneerü wamüin we'rala
wayumüin müleka wayouktüle tü
pütchi wo'tte'ennajatkat aka. Jülüja
jaal'in tü naal'irakat chi Maleiwakai
süpüla nu'tte'erüinjanain waya
nükajee Cristo. Anashaataleesia ma'i
tia. Aküjüna achikit palajana paala
nütüma chi Senyotkai Jesucristo.

Je na wayuu aapakana nüñüiki, naküjain nüchiki wamüin sünain shiimüin ma'i. ⁴ Je ni'l'iyatüin shia wamüin chi Maleiwakai sünain shiimüin tü pütchikat saa'ujee tü kasa anashaatasü naa'inrakat na aküjakanä wamüin nüchiki Cristo, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa ne'e nümüiwa. Je tü kasa anasü naa'inrakat na wayuukana, naa'inrüin shii'iree sünoujainjatüin tü wayuukolüirua nünain Cristo. Je watüjaa aa'ut shia sünain shiimüin saa'ujee tü kasa anasü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa sünain nükaalijain waya anoujashiikana wane'ewai wakua sünain a'yatawaa nümüin Maleiwa.

Ke'irukuichipa Jesús maa aka wayuu

⁵ Tashajüin joolu'u jüümüin süchiki jamüinjatüin tü mmakat so'uweena wane ka'i. Na aneekuushikana nütüma Maleiwa süpüla naluwataainjanain saa'u tü kasakat süpüshua so'u ka'ikat tia, nnojoliishii nayain na aapieekana. Nayainjana na wayuukana. ⁶ Ashajünüsü süchiki wayuu sulu'u tü karaloukta nüchikimaajkat chi Maleiwakai:

“Maleiwakalee, ponostü ma'i waa'in süka jülijain waya paa'in.

Ja'itaina wayuuin ne'e waya, aa'inmajünüsü waya waneepia pütüma.

⁷ Alanaashii paala sünain aluwatawaa pütüma motso'o na aapieekana woulia, je joolu'u, kojutuleeshi'iya ma'i waya pütüma noulia sümaa anain ma'i pünnüiki wamüin.

⁸ Je püneeküin waya süpüla sülaülainjanain kasa süpüshua sainküin mma”.

Shiimüin sünain süneekünün paala tü wayuukolüirua süpüla

suluwataainjatüin mapeena saa'u kasakat süpüshua. Akaajasa maa'utpünaa yaa, nnojoyülia we'rüin sünain suluwataain saa'u kasa süpüshua. Otta müsia so'uweena wane ka'i, shiimüin sünain suluwataainjatüin. Nnojoleerü eekai maluwataajuuin aa'u natüma. ⁹ Mayaasüje nnojoyüliain suluwataain wayuu saa'u kasa süpüshua maa'ulü yaa, watüjaa aa'uchi Jesú sünain kojutuleechipain nia noulialee na aapieekana nütüma Maleiwa saa'ujee naapajiraain nikii süpüla ouktaa, mayaashijje alanaain paala na aapieekana nuulia motso'o. Je süka ouktüin nia saa'u saainjala wayuu, nnojoleerü aapünüin shikii süpüla ouktaa, nümliajeerü chi Maleiwakai.

¹⁰ Tü müliaa nülatirakat Jesú, süpülatatü shikettaajüin tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpuüleerua sünain nu'tte'erüinjatüin wayuu. Kee'ireeka naa'in chi Maleiwakai, shia suluwataainjatüin wayuu wainma wanaa nümaa cha'aya iipünaa so'uweena wane ka'i. Nia kakumalaka tü kasakat süpüshua süpüla nu'waajünüinjachin waneepia sütüma wayuu. ¹¹ Je nnojoishi japülin Jesú süka tü wayuu o'ttaasükalüirua. “Naya na tawalayuukana”, müshi Jesú namüin, süka nakatannüin nütüma suulia naainjala süpüla nayainjanain nüpuüshin chi Maleiwakai wanaa nümaa. ¹² Shia tü ashajünakat paala noo'opünaa sünain maa:

“Maleiwakalee, taküjeerü namüin na tawalayuukana süchiki süpüshua tü paa'inrakat sümaa ta'waajeechin pia no'upala wanaa sümaa jutkatüin naya”.

¹³ Otta müsia nünüiki namüin na nuwalayuukana:
“Nieechi chi Maleiwakai
tanoujaka anain waneepia”.
Otta müsia nünüiki nüchikua
nümüin chi Nüshikai:
“Anii taya namaa na püpüshi
pi'itaakana tajapulu'u
süpüla taa'inmajüin”.

¹⁴ Otta müshia Jesús, aapajiraashi nikii süpüla ouktaa süpüla
nukanajünjachin chi Yolujaakai,
chi eimolojookai wayuu seema
ouktaa. Ke'irukuichipa Jesús maa
aka shi'iruku wayuu. Wayuukalaka
nia ¹⁵süpüla taashinjanain
nütüma na wayuu süchepchiakana
waneepia tü mmoluukat seema
ouktaa, sükajee ouktüin nia saa'u
saainjala. ¹⁶Tü nükaalijüinjatkatt
Jesús, nnojotsü shiainjatüin
tü aapieekalüirua, shiainjatü
tü wayuu nuu'uliwo'ukalüirua
Abraham. ¹⁷Süpüla
nükaalijüinjatüin shia, acheküsü
ni'rüinjatüin tü müliaakat maa
aka wayuu süpüshua. Sünain
wayuuin nia, a'yataashi nümüin
chi Maleiwakai maa'ulu yaa. Je
saa'ujee niain chi sacerdote
mülo'ushikai, naa'inrüin waneepia
tü nüchekakat Maleiwa nüpuüleerua.
Nuuntüin nümliajünjatüin
tü wayuukolüirua süpüshua
sükajee naapajiraain nikii süpüla
ouktaa saa'u saainjala süpüla
anajiraainjatüin shia nümaa
chi Maleiwakai. ¹⁸Je sünain
wayuuin Jesús, sümaa nülatirüin
tü müliaakat saalijee niyoutüin
naa'inrüin tü nüchekalakat chi
Yolujaakai nüpuüleerua, nuunteeü
önükaalinjüin waya müleka
waaínjinneere kasa mojusü maa'ulu
nütüma chi Yolujaakai.

Nia alana'aleeka ma'i
Jesucristo nuulia Moisés

3 ¹Tawalayuwa, jia
aneekuushikana nütüma
chi Maleiwakai süpüla
jükatannüinjanain suulia jaainjala,
anashii joolu'u müleka jüljäle
jaal'in waneepia Jesús, süka
niain aluwataaushin nütüma
Maleiwa süpüla nüküjainjachin
nünüiki wamüin. Je sünain
niain chi sacerdote mülo'ushikai,
nükaalijüin waya sünain
arütkawaa nünaïnmüin Maleiwa,
maa akaapü'ü paala nümaiwa
chi laülaashikai napüleerua
na sacerdote judfokana.
²Naa'inrüin Jesús waneepia
süpüshua tü nuluwataakat
anain chi kaneekajalakai nia,
maa akaapü'ü Moisés paala
nümaiwa na'aka na nüpuüshikana
Maleiwa. ³⁻⁴Kojutshaatashi
ma'i chi Maleiwakai natüma na
nüpuüshikana maa'ulu yaa. Je
maa aka kojutüin nia, kojutshi
chi Nüchonkai Jesucristo. Je
kojutshi Jesús nuulia Moisés. ⁵Je
Moisés, saa'u nüchepchiaiin nia
Maleiwa, naa'inrüin süpüshua
tü aluwataanakat anain nia
saa'ujee laülaain napüleerua
na nüpuüshikana Maleiwa. Je
joolu'u sülätüitpa wainma juya
süchikijee ouktüin nia, ayatshia
nia kojutüin sütüma wayuu.
⁶Alu'ujasa Cristo, saa'ujee
naa'inrüin tü aluwataanakat anain,
alana'aleeshia sünain kojutüin
nütüma chi Maleiwakai, süka
laülaain nia nütüma napüleerua na
nüpuüshikana sünainjee Nüchoin nia.
Je wayakana, waya nüpuüshika'aya
maa'ulu yaa müleka wachecherüle

waa'in sünain anoujaa sümaa
nnojoliin mmolüin waya seema tü
müliaa we'rakat.

Achiajaanaa suulia manoulaa

⁷ Anuu wane pütchi ashajünüsü
paala, nünüiki chi Naa'inkai
Maleiwa:

“Jaapa jumaala so'uka'i nünüiki
chi Maleiwakai.

⁸ Nnojo jiyouktüin shia
majüle aka jia naa'in na
jutuushikana paala sümäiwa
waraitta'ain namaiwa'aya
cha'aya sainküni isashiikat.
Younakuu müşhii naya waneepia
nümiin chi Maleiwakai
sünain noo'laküni naa'in
shii'iree naapüin maalü tü
kee'ireekat naa'in.

⁹ Noo'ulaka aa'inchi chi
Maleiwakai
sünain moonooin naya sümaa
tü nuluwataakat anain,
mayaainje ne'rüin tü kasa
anäsü naa'inrapü'ükät
namüin,
je mayaainje naa'inmajünüin
nütüma cha'aya isashiipa'a
so'u pienchi shikii juya.

¹⁰⁻¹¹ Je sükajee tia, aashichijaashi chi
Maleiwakai namüin:
‘Ja'itaina aa'inmajünüin naya
tatüma,
ayatshi'iya kaainjalain,
ayatsia nayouktüin tanüiki.
Münama'aya mekerolüin
naya sulu'u tü mma
neemeraainjatüyaakat alu'u
tatüma’,
müshi nia sünain pansaain
nünüiki namüin’.

¹² Tawalayuwaa, jalia jia suulia
eejün ja'aka eekai kaainjalain
je nuu'ulaweein suulia anoujaa

nünain Maleiwa, chi katakai
atüma so'u wayuu. Anakaja
jükaalijiraale jüpüshua suulia
nümajüin wane ja'akajee:
“Nnojolichipa kasajachin tamüin
chi Maleiwakai”, süka keejiai
nümüin kaainjalaa. ¹³ Anakaja
jüchechejiraale jaa'in waneepia
suulia kaainjalajuin jia. Jalia jia
suulia “Anasü tü waal'inrakat”
jümajayaale sümaa mojuin tü
jaal'inrakat. Jükaalijiraa jümaala
jüpüshua, süka saja'tteerüin maalü
tü ka'i eekat süpüla o'tte'enaa o'u
wayuu. ¹⁴ Jiakana a'yataajiraakan
wamaa nümuin Cristo, anakaja
jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa
nünain waneepia süpüla ka'ikat
süpüshua, maa akaapü'ü jukuaippa
paala ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa.
¹⁵ Soto jaa'in tü pütchi taküjaipakat
jümüin:

“Jaapa jumaala so'uka'i nünüiki
chi Maleiwakai.

Nnojo jiyouktüin shia
majüle aka jia naa'in na
jutuushikana sünain
younakuu namüin
waneepia”.

¹⁶ ¿Jaralii na wayuu younakuu
makana soo'opünaa naapüin nünüiki
Maleiwa? Naya na nujuittikana
Moisés chajee Egipto. ¹⁷ ¿Je jaralii
na wayuu jashichika amüin chi
Maleiwakai so'u tü pienchikat shikii
juya? Naya na eekai kaainjalain
so'u tia, na ouktakana saalijiee
naainjala cha'aya eepünaajanale
naya waraitüin jalaalashiipa'a.
¹⁸ ¿Je jaralii na wayuu pansaakana
amüin nünüiki Maleiwa sünain
nnojoliinjanain nekerolüin sulu'u
tü mma neemeraainjatkat alu'u
nütüma? Naya na moonooinkana
sümaa tü nuluwataakat anain.

19 Niyouktiin chi Maleiwakai
süpüleerua nekerolüin na
wayuukana sulu'umüin tü mmakat
süka nnojoliin nanoujain nünain.

**Eemerawaa napüla na
nüpüshikana Maleiwa**

4 ¹Je joolu'u maa'ulu yaa,
pansaasü nünüiki chi
Maleiwakai wamü'in ya süpüla
wekerolüinjanain cha'aya eemüin
nia süpüla eemerawaa nümaa. Je
sükajee tia, jalia jia suulia eejüin
ja'aka eekai "Müichia mekerolüin
pia" nümajüin amüin Maleiwakai.
²Akijünüsü wamüin maa'ulu yaa
süchiki tia eemerawaakat maa aka
süküjünüi achiki paala namüin na
watuushikana. Akats'a nnojolüin
kasain saapüin namüin, süka
nnojolüin nanoujain sünain shiimain
tü nümakat chi Maleiwakai namüin.
³⁻⁵Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai
paala sünain nümuin sümaa
jashiee namüin na watuushikana
manoujainkana:

"Müina'aya mekerolüin
naya sulu'u tü mma
neemeraainjatüyaakat alu'u
tatüma".

Soto jaa'in nüchiki chi akaratshikai
ka'i ashajünakat paala: "Eemeraashi
chi Maleiwakai no'u chi akaratshikai
ka'i süchikijee süpüshua tü
ni'yataakat anain". Je mapa wainma
juya süchikijee sükumajünüin tü
mmakat, müshi nia: "Müina'aya
mekerolüin naya sulu'u tü mma
neemeraainjatüyaakat alu'u
tatüma". Mayaasüje eein paala
wanaa namaa na watuushikana tü
eemerawaa naapakat Maleiwakai
paala süchikijee nükumajün
tü mmakat, nnojoliishii naya
ekerolüin sulu'umüin. Wayeena

wayakana anoujashiikana wapüshua
ekeroloka wamüiwa sünainmüin tia
eemerawaakat.

⁶Mayaashijje nnojoliin ekerolüin
na watuushikana akijünakana
amüin süchiki tü eemerawaakat
saalijee moonooin naya sümaa
tü aluwataanakat anain, watüjaa
aa'ut sünain eejeerüin wayuu eekai
shikeroleerüin. ⁷Wainma juya
süchikijee ouktiin na watuushikana,
aashajaashi chi Maleiwakai süchiki
tü ka'i seemeraainjatkat o'u wayuu
nümaa sünainjee anoujaa nünain.
Shia tü nüshajakat achiki David:

"Jaapa jumaala nünüiki chi
Maleiwakai so'u ka'ikat tüü.
Nnojo jiyouktiin shia".

⁸Watüjaa aa'ut sünain nantüin
sulu'umüin tü mmakat Canaán na
nachooinkana na watuushikana nümaa
Josué chi nalailashikai. Nnojotkalaka
shia in tü eemerawaa nüshajakat achiki
David wanaa sümaa nüküjain süchiki
tü ka'i sünoujakat o'u wayuu nünain
chi Maleiwakai. ⁹Je sükajee tia, yapasü
wane eemerawaa nütüma Maleiwa
wapiila wayakana nüchooinkana,
maa aka neemeraainkain niakai
no'u chi akaratshikai ka'i süchikijee
nükumajüin tü mmakat. ¹⁰Je
so'uweena ka'ikat tia, eemeraweenaa
waya suulia tü wa'yataakat anain,
maa aka neemeraainkain chi
Maleiwakai süchikijee nükumajüin
tü mmakat. ¹¹Je süka yapain wane
eemerawaa wapüleerua, anashii
eere waa'in süpüla wountüimjanain
wekerolüin wapüshua'ale sünainmüin
tü eemerawaakat, suulia eejüin
wa'aka eekai "Müichia mekerolüin
pia" nümajüin amüin chi Maleiwakai
saalijee moonooin nia sümaa tü
nuluwataakat anain, maa aka naa'l'in na
watuushikana.

¹²Tü nünükikat chi Maleiwakai, ja'yasü ma'i wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u müleka woonoole sümaa je moonooinre waya sümaa. Müleka kaainjarale waya, shii'iyatüin wamüin. Je sütüma, wayaawata aa'ut tü jülijakat waa'in, müleka shiimüinre oo'ulaka nnojorüle shiimüin, müleka analein oo'ulaka nnojorüle anain. Je sütüma tü nuluwataakat anain, watüjaaa aa'ut tü anasükat süpüla waa'irüin shia je tü mojusükot süpüla wayouktüin shia. ¹³Nnojotsü eein sa'aka tü nukumajalakat chi Maleiwakai eekai sunujulaain nuulia. Oitta wayakana, wasouktüinjatü aa'u nümüin süpüshua tü waa'inrakat.

**Jesucristo, chi sacerdote
mülö'ushikai ma'i**

¹⁴Chi wanoujakai anain, nia Jesús chi Nüchonkai Maleiwa, chi sacerdote mülö'ushikai, anashaatakai ma'i, ekerolokai nünainmüin Maleiwa süpüla chain na'ato'u. Anashii müleka wachecherüle waa'in sünain tü wanoula waküjakat achiki sümüin wayuu, süka nüsouktüin Jesús waneepia waa'u nümüin Maleiwa. ¹⁵Süka matsüin waal'in sünain anouja, che'ojasü wamüin akaalijünaa waainjinneepa kasa mojusü, süpüla nnojoliinjanain kaainjalain. Nieechi Jesús amüliajaka waya saa'u nülatirüitpain süpüshua tü oo'ulakünaakat aa'in süka kasa mojusü, saa'u wayuuin nia maa aka waya. Oitta müşhia niakai süka maainjalain, alana'aleeshia nuulia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana sümäwa paala. ¹⁶Je sükajee tia, anakaja müleka warütkaale

nünainmüin chi Maleiwakai süpüla nükaalijüinjanain waya. Nnojo kaa'in waya neema, süka nümüliajeeein waya. Je sünainjee na'anasia, nükaalijjeena waya so'u tü ka'i wachuntakat o'u nümüin.

5 ¹Soto jaa'in nakuapppa na watuushikana paala sümäwa. Na sacerdote judíokana, naneeküin waneeshia wayuu na'akajee süpüla laülaainjachin napüleerua. Aneekünushi nia süpüla niain a'yataainjachin nümüin Maleiwa süpüla asouktaa saa'u tü wayuukolüirua, süpüla naapawalinjatüin nümüin chi Maleiwakai tü kasa anasü saapakat wayuu sünain saapiün analu'ut nümüin, je süpüla naapüinjatüin nümüin tü sümü'ünün ouktakat saa'u saainjala tü wayuukolüirua. ²Je chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, saa'u müin aka nia saa'in wayuu süpüshua, nnojoiyaje maainjalain. Nuuntüin kamaneen nia sümüin tü wayuu eekai saa'inrüin wane kasa mojusü eekai matüjaajuuin saa'u sünain mojuin tü saa'inrakat. ³Je saa'u nnojolin maainjalain nia, süpüla naapüinjatüin tü sümü'ününinkat wayuu nümüin chi Maleiwakai saa'u saainjala, asülajüinjachi niaka'iya saa'u naainjala.

⁴Chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, makai aka naa'in Aarón sümäwa paala, nnojoishi aneekajiraain nümüiwa. Nnojoishi kojutshin ne'e süpüla tü süka nücheküin naa'in süpüleerua. Nia keenakajalaka chi Maleiwakai.

⁵Müshia Cristo, nnojoishi aneekajiraain nümüiwa süpüla kojutshaataleein ma'i nia sünain niain chi sacerdote mülö'ushikai.

Nnojotsü naa'inkajatüin nümüiwa. Nia keenakajalaka chi Maleiwakai, maa aka nii'iyatüin paala sünain niain Nüchoin, maa aka tü nümakat nümüin:

“Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia
su'upala wayuu süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin
saa'u süka piain Tachoin”.

⁶Nüneeküin Cristo sünain nümüin:

“Teenaküin pia süpüla
piainjachin sacerdote
waneepia süpüla ka'ikat
süpüshua
maa aka nukuaippa
Melquisedec”.

⁷Kataiwa'aya no'u Jesús yaa mmolu'u, achuntapü'üshi nümüin Maleiwa sünain ni'yalajüin sümaa emetuluin nünüiki shii'iree nükaalijain nia su'utpünaa tü müliaa ni'rüinjatkat naapapa nukuaippa sünain ouktaa. Je shiimüin sünain nükaalijain, süka jüijüüin nia nümüin chi Maleiwakai otta kojutüin nia nütüma. ⁸Cristo, ja'itaichi niain chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjüinya ne'e oonowaa sümaa nünüiki chi Nüshikai sükajee tü müliaa ni'rakat. ⁹Je niainjachi Jesús chi o'tte'erüinjachikai süpüla ka'ikat süpüshua tü wayuu oonookat sümaa nünüiki. Nuuntüin nu'tte'erüin wayuu sükajee kettaaitpain süpüshua tü kee'ireekat naa'in chi Maleiwakai nümüin, ¹⁰je sükajee e'itaaushin nia nütüma chi Maleiwakai süpüla niainjachin sacerdote mülo'ushikai maa aka naa'in Melquisedec.

Achiajaananaa suulia oo'ulawaa
suulia anoujaa

¹¹Je joolu'u, taküjeein ma'i jümuin so'o'müin nüchiki Cristo sünain

niain sacerdote mülo'ushikai. Otta süka sukulajaain ma'i jaa'in sünain tü ekirajünakat anain jia, isasü tachiki tee'iyatüin shia jümüin maa'ulu yaa. ¹²Kaka'iyaina ma'i jia sünain jütujaain naa'u Jesús. ¿Jamüshii jia nnojoliyülliika'a juuntüin ekirajaa wayuu nünain? Che'lojaayüttä'aya ne'e jümüin ekirajünaa waneepia sünain nünüiki Maleiwa, tü ekirajünakat anain jia paala ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa. Müshii aka jia naa'in wane jo'uu sünain ekajinnaa süchira nii süka isayüliain nüchiki ekaa eküülü ka'üsü. ¹³Mayaawatüinyüliita'aya jia saa'u tü ekirajünakat anain jia so'o'opünaa tü anasükat süpüla jaal'inrüinjatüin shia je tü mojusükot süpüla jiyouktüinjatüin shia. Nnojotsü jiyaawata aa'u, süka shukulain ma'i jia sünain ashataa.

¹⁴¿Jaralii yapaka ja'aka süpüla nashatüinjatüin tü tekirajeekat anain jia joolu'u? Nia chi eekai laülaain naa'in sünain anoujaa, süka eeinja'a ne'e naa'in waneepia sünain tü anasükat süpüla naa'inrüinjatüin shia je sünain tü mojusükat süpüla niyoutüinjatüin shia.

6 ¹⁻³Je joolu'u, süpüla jülaüle'erüinjatüin jaa'in sünain anoujaa, anakaja müleka nnojorule shiaain jülijain jaal'in ne'e waneepia tü nüchikikat Cristo ekirajünakat anain paala jia ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa. Ekirajünapü'üshii jia sünain oo'ulawaa suulia tü kasa mojusü ouktakat atüma wayuu, sünain tü anoujaakat, sünain tü woutisaakat, sünain e'itawaa ajapüü saa'u wayuu, je sünain süso'iraainjatüin saa'in wayuu ouktüsü. Je ekirajünapü'üshii jia sünain kasalajaneerüin

süümüin wayuu saainjala sümaa müliainjatüin shia süpüla ka'ikat süpüshua. Anashii tekirajüle jia joolu'u sünain tü jeketkat. Shia taa'lireetka müleka nücheküle chi Maleiwakai tapüleerua. Je müleka jüshatiile tü jeketkat, koo'omüinjeerü jümuin jiyaawatüin saa'u tü ekirajünakat anain jia paala.

⁴⁻⁶ Chi eekai niyouktün tü shiimain ekirajünakat anain nia, mayaasüje ee'iyatünin nümuin paala kasa anasü nütüma Maleiwa, müuria nnojolüin jüllüjin naal'in süpüla nünoujainjachin sünain. Müichia moo'ulaain nia suulia kaainjalaa, mayaashije ekirajünin paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, ja'itairü nyaawatapü'lün saa'u tü kasa anasü sükjakat nünüki Maleiwa nümuin, tü kasa anasü naal'inruijnajkat so'uweena wane ka'i chi Maleiwa Pülashikai. Je sükajee ayatüin nia sünain kaainjalaa, nnojoija mmata o'tte'eruushin nütüma Maleiwa. Mojutsai Cristo nütüma su'upala wayuu süpüshua, maa aka paala natüma na jutuushikana wanaa sümaa nakacherüin nia sünain tü kuruusakat süpüla no'utüin naa'in.

⁷ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain tü shiimainkat ekirajünakat anain, naa'inruiin kasa anasü. Müshi aka nia saa'in wane yüüja eere süsotüin tü apünajuushikat kouyasepa tü mmakat. Je chi Maleiwakai, ayateechi a'itirüin juya saa'u türä yüüjakat süpüla koo'omüinjatüin tü apünajuushikat.

⁸ Otta chi eekai niyouktün tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, naa'inruiin wainma kasa mojusü. Müshi aka nia saa'in wane yüüja eere süsotüin ne'e mojuui keimsesü,

mayaasüje a'itüin juya saa'u. Nnojotsü kasain saamün sümüin wayuu türä yüüjakat. Süchikijee kaka'iya sa'atapünün, mojeerü sünüki tü wayuukolüirua sümüin tü yüüjakat sünain sa'ajeerüin shia.

⁹ Mayaasüje taküjaaitpain jümüin süchiki wayuu ayouktakat tü shiimainkat, tatüjaaa aa'uchii jia aishiikana tapiila sünain jaal'inreerüin tü kasa anasükat süka shiimün sünain ju'tte'ennüin. ¹⁰ Süka naa'inruiin chi Maleiwakai tü kasa anasükat waneepia sümüin wayuu, tatüjaaa aa'uchi nia sünain nnojoleerüin motüin naa'in tü kasa anasü jaa'irnarakat jii'iyatatak ataka nümuin tü naaliikat jüpiila. Sotüshii jia naa'in sünain jil'yataain paala je sünain ayatüin jia a'yataain sünain akaalinjaa tü nüchooinkalüirua.

¹¹ Je joolu'u, tü kee'ireekat taal'in jüpüleerua, shia tü ayatüinjanain jia sünain jaa'inruiin wane'ewai jukua tü anasükat sümüin wayuu süka süpüshua jaa'in. Müleka juu'ulaküle tia süpüla ka'ikat süpüshua kataiwa'aya jo'u, naapeerü chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i süpüshua tü kasa anasü ja'atapajakat. ¹² Anakaja'a müleka jüshatiile nakuaippa na wayuuachechetkana naa'in sünain anoujaa sümaiwa paala. Müleka nnojorüle sukulajaain jaa'in sünain tü aluwataanakat anain jia, meena aka jia naa'in sünain jüchecherüin jaa'in sünain ja'atapajüin tü naa'inruijnajkat chi Maleiwakai jümüin saa'u pansaain nünüki jümüin.

Shiimün sünain pansaain nünüki Maleiwa waneepia

¹³⁻¹⁴ Soto jaa'in tü nüküjakat chi Maleiwakai nümuin Abraham chi

watuushikai paala sümäiwa sünain maa nümüin: "Kamaneweechi ma'i taya pümüin. Watteerü saalin puu'uliwo'u tatüma. Pansaastü tanüiki waneepia, süka tayain Maleiwain. Nnojotsü che'ojaaín tamüin wane wayuu süpüla 'Shiimüin nüñüki' süpüla sümüin tamüin, süka matüjain taya aküjaan alawaa".¹⁵ Süpüshua tü nüküjakat achiki chi Maleiwakai nümüin Abraham sünain pansaain nüñüki nümüin, aapünüsü nümüin süka shiimüin ma'i tü aküjünakat nümüin, je na'atapajüin shia.

¹⁶ Je wayuu, müleka sükijüle süchiki saa'inrüinjatüin wane kasa, che'ojaaüsü wane wayuu sümüin atüjaainjatkat saa'u tü sümakat. Maa aka nüchechajaale saa'u nüñüki, nnojoleerü eein a'ülüjaajirawaa saa'ujee tia. Aluwataaneechia ne'e nia sünain naa'inrüinjatüin tü nümakat paala su'upala wayuu.¹⁷ Je chi Maleiwakai, süka nücheküin süpüleerua sütiüjaainjatüin naa'u wayuu sünain nikeraajüin tü naa'inrüinjattüjütkalia paala, nii'iyatüin sümüin sünain pansaain nüñüki je sünain naa'inrüinjatüin tü nümakat süka niain Maleiwain.¹⁸ Süka pansaain nüñüki waneepia, nnojoluja'a alawaain tü nümakat. Je süka niain Maleiwain süpüla ka'ikat süpüshua, nüküjeerü waneepia tü shiimainkat. Je naa'inrüin tü nümakat süpüla nüchecherünjatüin waa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa we'rakat. Je watüjaa aa'ut sünain naa'inreerüin chi Maleiwakai tü nümakat wamüin. Pansaastü nüñüki wamüin, je matüjainsai nia aküjaan alawaa.¹⁹⁻²⁰ Je sükajee tia, watüjaa aa'uchi nia sünain nüikkale'erüin nikii

süpüla tü wamakat nümüin. Maa aka tü kachueera ajapulu'uijakat anua, akaajaa nünüiki Maleiwa sünain sajapulu'uinjatüin waa'in. Ja'litaichi chain chi Maleiwakai iitünaa, nnojoishi wattain woulia. Müichia nnojolin anujulaain nia woulia, süka nu'unüichipain Jesúus nümülatu'umüin süpüla nüsouktüinjachin nümüin waa'u, maa aka chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judókana paala sulu'u tü a'waajüleekat chi Maleiwakai sünain nikerolüin nünainmüin waneemüin sa'ata tü kuluulu sütaüjiakat tü paäkat. Nia Jesúus chi sacerdote mülo'ushikai süpüla ka'ikat süpüshua maa aka naa'in Melquisedec sünain ni'yataain nümüin Maleiwa.

E'itaaushi Melquisedec nütüma Maleiwa

7 ¹Ottä müşia Melquisedec, nia aluwataashika paala sümäiwa saa'u wayuu sulu'u tü pueulo kanüliakat Salem, nia wane sacerdote e'itaaushikai nütüma chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i. Soto jaal'in wanaa sümaa nüntiraain nümaa chi watuushikai Abraham wanaa sümaa nüle'ejüin Abraham süchikijee nükanajuin tü wane laülaayuusükalüirua. Nüchuntakalaka Melquisedec nümüin chi Maleiwakai naa'u süpüla naapüinjatüin na'anasia nümüin.² Ottä müşia Abraham, asülajüshi nümüin Melquisedec polo'owai sünainjee tü polookot shikii süpüshi tü nüsitskat sünainjee atkawaa. Ottä müşia tü anüliee "Melquisedec" makat, "naa'inrüin tü anasükat sünain aluwatawaa" malu'ut. Je sünülia tü pueulokat "Salem"

makat, "jimatüsü tü mmakat eere nuluwataain" malu'ut.³ Nnojotsü watüjaain aa'lü nüchiki nüshi, süchiki nii, süchiki nutuushinuu, nüchiki sünain jemeishin, otta nüchiki sünain ouktüin. Shia'ala watüjaaka aa'lü tü nüchikikat sünain sacerdotein nia, maa aka nukuaippa chi Nüchonkai Maleiwa sünain sacerdotein süpüla ka'ikat süpüshua.

⁴ Jiirakaasüümüin nukuaippa Melquisedec sünain kojutuleein ma'i nia. Watüjaasüümüin sünain kojutüin ma'i nia nütüma chi wekiishikai Abraham, süka nüslajüin nümuin süpüshi tü nüsitkat sünainjee atkawaa, wane poloo sünainjee poloo shikii.⁵ Je na'aka na Levíkana e'iruku, wane nuu'uliwo'ukalüirua Abraham, eeshii eekai na'yataain sünain sacerdotein. Saashin tü nüshajakat paala Moisés, acheküsi akotchajünatüin süpüshi suwashirüin tü wayuukolüirua, tü polookot sünainjee poloo shikii, natüma na sacerdote Levíkana nama'anajee na nawalayuukana, mayaashijie'e nüchooin naya Abraham napüshua.⁶ Je Melquisedec, mayaainje nnojölüin Levi'n ni'liruku, asülajüshi Abraham nümuin tü polookot sünainjee poloo shikii. Je Abraham, mayaashije kojutüin nia nütüma Maleiwa sümäa aashajaanapü'lüin amaa nia nütüma sünain pansaain nünüiki Maleiwakai nümuin, watüjaasüümüin sünain niain alana'aleein Melquisedec sünain kojutüin nuulia, süka niain achuntüin shii'lree naapüinjatüin chi Maleiwakai na'anasia nümuin Abraham.⁷ Shiimün sünain alana'aleein nüpülain chi achuntakai nuulia chi achuntünakai aa'u.⁸ Na wayuu sacerdote Levíkana

okotchajapü'ükana süpüshi suwashirüin wayuu, antüsü ouktaa namüin maa aka sümüin wayuu süpüshua. Otta müşhia Melquisedec, mayaashije müin aka saa'in nakuaiippa na Levíkana sünain aapünaa amüin süpüshi suwashirüin wayuu, aküjünüsü nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajkat Maleiwa sünain katayüliain no'u.

⁹⁻¹⁰ Na sacerdote Levíkana, naya okotchojülika süpüshi suwashirüin tü wayuukolüirua. Mayaashijie'e nnojoliin jemelin na Levíkana nuu'uliwo'ukana Abraham wanaa sümäa nüslajüin süpüshi tü nuwashirüinkat nümuin Melquisedec, müşhii aka eejanakai naya sünain asülaajaa nümuin wanaa nümaa chi natuushikai.

Jesucristo, müşhi aka naa'in Melquisedec

¹¹ Saashin tü ashajünakat nütüma Moisés, acheküshii naneekününjanain na sacerdote judíokana na'akajee na nuu'uliwo'ukana Aarón, na Levíkana. Otta nayakana, süka isain nountüin naa'inrüin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai, aneekünüüchipa joolu'u wane sacerdote müin aka naa'in Melquisedec. Je watüjaasüümüin nia Melquisedec sünain nnojolin nuu'uliwo'uin nia Aarón.¹² Je joolu'u, sünainjee su'wanajaaitpain nakuaiippa na sacerdote judíokana, ee'iranajaanüinjatü joolu'u wapüleerua tü aluwataanakat anain waya.¹³⁻¹⁴ Chi taküjakai achiki, nia chi Wasenyotsekai. Je we'raajüin nia sünain nuu'uliwo'uin Judá. Naatajatü ni'liruku noulia na sacerdote Levíkana. Nnojoishi aashajaain

Moisés süchiki naneekününjanain na nuu'uliwo'ukana Judá sünain sacerdoteinjanain naya. Je nnojotsü eepü'ün na'akajee nuu'uliwo'u Judá eekai na'yataapü'ün nüümüin Maleiwa sünain sacerdotein.

¹⁵Shiimün sünain niweetüichipain chi Wasenyotsekai sünain niain wane sacerdote maa aka naa'in Melquisedec. ¹⁶Tü aneekünaka anainjee nia süpüla sacerdotein, nnojotsü sükajeejatüin nayain sacerdotein na nutuushinuukana, shia sünainjee matüjiin nia ouktaa.

¹⁷Maa aka tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

“Teanaküin pia süpüla
piainjachin sacerdote
waneepia süpüla ka'ikat
süpüshua
maa aka nukuaippa
Melquisedec”.

¹⁸⁻¹⁹Nnojotpü'üsü akaalijünüin wayuu sütüma tü nuluwataakat anain Moisés süpüla suuntüin tü wayuukoliirua tü nüchekakat chi Maleiwakai süpüleerua. Mayaasüje noo'ulaküin shia, ayatshi'iya mekettaajuuin namüin tü naa'inreekat chi Maleiwakai. Otta wayakana, alana'aleesia ma'i sünain anain tü wa'atapajakat, süka jutatütipain wapüleerua süpüla warütkaainjanain nünainmüin Maleiwa.

²⁰⁻²¹Je wane kasa anasuya: Wanaa sümää nüneekünün Jesú, pansaasü nüümüki chi Maleiwakai nüümüin:

“Shiima'inya ma'i tanüiki püümüin
süka Maleiwain taya.
Taneeküin pia süpüla
piainjachin sacerdote
waneepia tamüin süpüla
ka'ikat süpüshua.

Je süka tayaín Maleiwa,
nnojoleerü ta'wanajaain
tanüiki”, müshi nia nüümüin. Otta na sacerdote Levíkana, nnojotsü majatüin nünmüki chi Maleiwakai namüin. ²²Saa'u pansaain nünmüki chi Maleiwakai nüümüin chi Nüchonkai, watüjaaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain shiimün sünain nikeraajünjatüin wapiüla süpüshua tü nümakat wamüin, tü pütcchi jeket e'itaanakat nüttüma sünain pansaain. Alana'aleesia ma'i tü nümakat chi Maleiwakai wamüin joolu'u suulia tü nümakat paala sümäiwa namüin na watuushikana. Je shiimün ma'i sünain nükaalijain waya Jesucristo süpüla waa'irnrüinjatüin tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua.

²³Wainma ma'i tü sacerdote judíokaluiura sümäiwa. Nnojoishii ayatüin naya waneepia sünain sacerdotein süka ouktawalin naya. Ouktapa wane, aneekünüshi wane nii'irakaya. ²⁴Alu'usa Jesú, kato'uchi süpüla ka'ikat süpüshua süka matüjiin ouktaa nia. Kapüleejeetkalaka aneekünün wane nii'iraka süpüla sacerdotein. ²⁵Süka nnojoleechin nuu'ulaain suulia sacerdotein nia, asoukteechi waneepia nüümüin chi Maleiwakai saa'u tü wayuukoliirua arütkaakat nünaainmüin Maleiwa sünainjee nüisouktüin saa'u. Je süka katüin no'u süpüla ka'ikat süpüshua, nuuntüin nu'tte'eruin tü wayuukoliirua süpüla katüinjatüin so'uya süpüla ka'ikat süpüshua.

²⁶Je Jesú, sükajee niain chi sacerdote mülo'ushikai, nükaalijain waya waneepia sünain süpüshua tü che'ojaakat wamüin. Talatashaatasü

naa'in chi Maleiwakai nümaa, süka lotüin nukuippa sümää maainjalain nu'upala. Akataluushi nia noulia na wayuu kaainjaraliikana kepiakan yaa mmolu'u. Je eeshi nia joolu'u nümaa Maleiwa chaa iipünaa sümää kojutüin ma'i nia nütüma.

²⁷ Jesús, nnojoishi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. O'utapü'üshi nia saa'in mürüt waneepia nümuin chi Maleiwakai saa'u naainjala niakai palajana, je sükchikjee, saa'u saainjala tü wayuukolüirua. Otta müşhia Jesús, wwatua ne'e aapajiraashi nikii süpüla ouktaa saa'u saainjala wayuu. Kettaaitpa shia. Nnojotsü che'ojaain nümuin nuu'ulaküin nüchikua.

²⁸ Saashin tü nuluwataakat anain Moisés, aneekünawaisü wayuu süpüla laülaainjatüin napüleerua na sacerdoteakana. Otta sa'aka wayuu süpüshua, nnojotsü eein eekai katsün saa'in waneepia sünain anoujaa süpüla a'yataawaakat tia. Otta chi nüneekakai chi Maleiwakai mapa sükchikjee nükalia Moisés sünain pansaain nünüki nümuin, nia'a ne'e chi Nüchonkai, süka niaiñ atüjain waneepia süpüleerua naa'inrüin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai.

**Nikeraajüin Jesús tü pütchi
jeket ni'itaakat Maleiwa**

8 ¹ Otta Jesús, chi sacerdote mülö'ushikai, nia tashajaka achiki jümüin sünain nu'unuin chaa iipünaamüin eere nuluwataain chi Maleiwa Pülashikai süpüla joyotoo na'ato'u nikialu'ujee sünain kojutüin ma'i nia nütüma je süpüla asouktaa waa'u waneepia nümuin.

² Nia a'yataaka nümuin

chi Maleiwakai maa'ulu yaa sünain sacerdotein sulu'u tü a'waajüleekat. Tü a'waajülee chakat iipünaa, lotüsü ma'i sukuippa. Nia ke'inaajalaka Maleiwa, nnojotsü sükumajalain wayuu maa aka saa'in tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judíokana.

³ Je chi laülaakai napüleerua na sacerdote judíokana, aneekünüshi süpüla naapawalinjatüin nümuin Maleiwa tü kasa anasü saapakat wayuu sünain saapüin analu'ut nümuin je tü sümüi'tintüin ouktajatkat saa'u saainjala. Akaaja's Jesús nüneekünaiwa'aya sünain sacerdotein, che'ojaasü naapüinjatüin kasa nümuin chi Maleiwakai.

⁴ Je müleka yaaleje Jesús wa'aka yaa mmolu'u, nnojoishije aneekünüin nia süpüla sacerdotein, süka eeinapain na aneekünakana süpüla. Je saashin tü nuluwataakat anain Moisés, nayainjana nayakana asülajaka nümuin Maleiwa tü kasa anasü saapakat wayuu.

⁵ Je tü a'waajüleekat yaa mmolu'u eere ni'yataain chi sacerdote judíokai, ja'itairü meemain aka saa'in tü a'waajülee iipünaakat, nnojotsü shiain. Su'uyaakua ne'e. Je süpüla shiainjatüin su'uyaakua tü iipünaajatkat, münüshi Moisés nütüma chi Maleiwakai süpülapünaa naainjain tü a'waajüleekat paala sümaiwa: "Jalia paa'inra ma'i shia maa aka saa'in sukuippa tü tee'iyatakak paala pümuin saa'u tü uuchikat".

⁶ Je jiakana joolu'u, nnojo motüin jaa'in sünain sülana'aleein sünain anain tü naa'inrakat chi Maleiwakai wamüin nükajee Jesús suulia tü naa'inrakat paala namüin na watuushinuukana. Shiimüin sünain nikeraajüinjatüin Jesús wapüla süpüshua tü nümakat chi Maleiwakai wamüin, tü pütchi

jetek e'itaanakat nütüma sünain pansaain nünüki. Je maa aka sülana'aleein sünain anain tü nümakat chi Maleiwakai wamüin suulia tü nümakat namüin na watuushinuukana, müsia tü ni'yataakat anain Jesús nümiin Maleiwa sünain alana'aleein suulia tü na'yataakat anain na sacerdote judíokana.

⁷Mayaaşije'e ni'itaalain chi Maleiwakai tü pütchi nümakat namüin na watuushinuukana sünain pansaain nünüki namüin, isasü nachiki naa'inrüün süpüshua tü nuluwataakat anain. Je sükajee tia, acheküsü ni'itaainjatüin wapüla wane pütchi jetek saa'ujee pansaain nünüki wamüin.

⁸Saa'u nnojolüin noo'ulaweein na wayuukana suulia naainjala, asouktüshi chi Maleiwakai sünain aküjaas süchiki tia pütchi jetekkat, sünain maa:

"Je so'uweena wane ka'i,
te'itaajeerü napüla na wayuu
Israelkana oo'ulaka na
Judákana
wane pütchi jetek sümaa
pansaajeerüin tanüuki
namüin.

⁹Nnojoleerü müin aka saa'in tü pütchi te'itaakat paala napüla na natuushinuukana tojuittiraiwa'aya naya chajee Egiptojee.
Too'ulaain naya, süka moonoooin siúmaa tanüiki.

¹⁰¿Otta kaseerü saa'inraka namüin tü pütchi jetek te'itaainjatkat tayakai chi Maleiwakai süpüla tü wayuu Israelkalüirua?
Kee'ireweerü sulu'u jülijain naa'in tü taluwataakat anain so'uweena tia,

süka takoalijeenain naya.
Je sünain Namaleiwasein taya, tayeechi na'waaajaka wanepia süka taa'inmajeenain naya meinshi.

¹¹Nnojoleerü che'ojaain namüin nekirajiraain tachiki sünain 'Anakaja jühatüle nüchiki chi Maleiwakai' namajiraain, süka shi'raajeechin taya wayuu süpüshua, makai aka chira eekai washirüin je chira eekai mojuin.

¹²Tamüliajeena naya ja'itaina kaainjaraliin, je müuria nnojolüin sotüin taa'in süpüshua tü kasa mojusü naa'inrakat".

¹³Je süka tü "pütchi jetek" nümakat chi Maleiwakai, watüjaaitpa aa'u sünain nnojolüitpain kasain anain apüla tü pütchi ni'itaakat paala napüla na wayuu judíokana. Je tü kasa eekai nnojolüitpain kasain saamüin nümuin, amoukteerü maalü.

Tü nakuappapü'ükät na judíokana sünain a'waajaa Maleiwa

9 ¹Je sa'aka tü pütchi e'itaanakat paala nütüma chi Maleiwakai napüla na wayuu judíokana, aküjünüsü namüin jamüinjatüin sukuappa tü a'waajülee nakumajünjatkat yaa mmolu'u, je jamüinjatüin nakuappa sünain a'waajaa chi Maleiwakai. ²⁻³Je sulu'u tü a'waajüleekat, tü akumajünapü'ükät natüma, kataüjiasü wane kuluulu süpüla akatalaa pasanainpünaa. Je sünülia tü palajatkat paü eere nikerolüin palajana chi sacerdote judíokai,

“Nü'ütpa'a Maleiwa” münüsü. Je yaa sulu'u, eesü wane rampara akiijünakat achiki paala nütüma Maleiwa oo'ulaka müsia wane meesa e'itaanakat aa'u tü pan a'waaajiakat Maleiwa. Shiasa tü paü shiinalu'usükat, “Nümülatu'u Maleiwa” münüsü. ⁴ Je yaa sulu'u tü paükat, eesü wane a'ajülee wunu'u jemeta eejuut, o'oojiruushi süka ooro. Eesü wane juraskeerü süpüla sotüinjatüin naa'in wanaa sümaa ni'itaain paala chi Maleiwakai tü pütchikat namüin. Oorole'eya sütoutajee. Je sulu'u tü juraskeetkat, eeshi wane pachiishichon oorole'eya kalu'ukai süpüshi tü ekiüülu kanüiliakat “maná” münün nekakat paala na natuushikana. Eesü tü nuwaraaratsekat Aarón awü'itkat paala sümaa julaa. Je eesü tü piamasükat ipa makat aka saa'in taapüla ashajünakat anaain paala tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa napüla. ⁵ Je yaa saa'ujee tü juraskeetkat, eesü nayaakua wane kasa eekai katünain. Wayawayatsü tü natünakat saa'u shirouse tü juraskeetkat eepü'üle sütlüüittinnapü'ün süsha tü mürüt o'utinnapü'ükat aa'in süpüla sülatinnünjatüin saainjala wayuu. E'itaanüsü tü shiyaakuakat suulia motünin naa'in na wayuukana sünain eeni chi Maleiwakai namaa. Keraasü joolu'u süchiki tü kasa yaakat sulu'u tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judíokana.

⁶ Keraapa tü a'waajüleekat sümaa tü korolokot sulu'u, ekerotpü'üshi chi sacerdote judíokai weinshi sulu'umüin tü palajatkat ne'e paü süpüla ni'yataainjachin nümüin Maleiwa. ⁷ Otta sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat, nia ne'e

ekerotka nümuüwa chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Wwatua ne'e nukua süpüla juyakat. Je nikerolapa, alü'üjawalinjachi süsha mürüt o'utinnakat aa'in süpüla naapüin nümuin Maleiwa saa'u naainjala niakai je saa'u aainjala nnojotkat natüjaan aa'u na wayuukana sünain mojuin. ⁸Nüso'irüin joolu'u waa'in chi Naa'inkai Maleiwa sünain nnojoliin nountüin ekeroloo na wayuukana chamüin nünainmün chi Maleiwakai sulu'u tü a'waajüleekat chakat iipünaa, sükajee ayatün tü a'waajüleekat yaa mmolu'u.

⁹Müleka jülijüle waa'in sukuipaappü tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judíokana je tü naa'inrakat chi sacerdote aapükai yaa sulu'u, shia ne'e kayaakuaka tü kasa ekirajünakat anaain waya maa'ulu yaa. Shii'iyatüin wamüin sünain nnojoliin kasain anaain apüla nümuin chi aapükai tü naslüjakat na wayuukana nümuin chi Maleiwakai süpüla anainjatüin naa'in niakai oo'ulaka naa'in na wayuukana nümaa Maleiwa. ¹⁰Aluwataanüshii ne'e naya sünain jamüinjatüin nakuipaappü sünain tü ekawaakat je tü asawaakat je tü o'lojowaakat ajapüü. Nnojotsü sükaalijain naya süpüla wuleinjatüin tü naa'inkat nu'upala Maleiwa. Aluwataanüshii naya sünain kasa eekai müin aka tia süma'inru'u naapüin chi Maleiwakai namüin tü pütchi jeket e'itaaneetkat napüla.

Alana'aleesia ma'i tü nüshakat
Cristo suulia tü süshakat mürüt

¹¹ Otta müsia joolu'u, jeketütpa süpüshua. Eweetüshi Cristo

sünain niainjachin chi sacerdote mülo'ushikai süpüla naapuinjatüin wamüin wulee aa'in nu'upala Maleiwa süpüla jutatüin waa'in ja'itaina kaainjaraliin waya. Ekerotüshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat cha'aya iipünaa, tü nnojotkat sukulalain wayuu. Alana'aleesia ma'i shia sünain anasüin suulia tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na jutuushikana, tü akumajuushikat ne'e sütüma wayuu süpüla motso'o.¹² Cristo, nnojoishi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana ekerolopü'ükai juya'wai sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat, "Nümülatu'u Maleiwa" münakat. Wwatua ne'e nikerolüin Cristo sulu'umüin tü a'waajüleekat cha'aya iipünaa. Je tü isha naapakat nümüin chi Maleiwakai, nnojotsü nüshain kaa'ula toolo, nnojotsü nüshain wane paa'achon, maa aka tü naapawaitkat chi sacerdote judíokai paala. Shia naapaka nüsha niakai. Je amülapa nüsha sünain ouktüin nia, nuuntüin taashin waya nütüma suulia waainjala. Müina'aya waya nnojoliin süsalain waainjala nütüma Maleiwa.¹³ Chi sacerdote judíokai, nütülliittipü'ün naa'u na wayuu yarüttakana akuaippa nu'upala Maleiwa nüsha wane kaa'ula toolo, nüsha wane paa'a toolo, otta wane wüin ka'akasü süpalii'se wane paa'achon, süpüla anouktaa nakuaippa süpülapünaa narütkaaingatüin tü a'waajüleekat.

¹⁴ Otta müshia Cristo, sünain naa'inrüin waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua, je sünain katsüin naa'in nütüma chi Naa'inkai matüjainkai ouktaa, apajiraashi nikii süpüla ouktaa

nümüin chi Maleiwakai. Maa aka nakaalinjünapü'ün na watuushikana süka süsha mürüt ne'e süpüla sünouktaain nakuaippa, alana'aleeshi'iya ma'i sünain anain waya sütüma nüsha Cristo amülakat waa'ujee. Je sünainjee ouktüin nia saa'u waainjala, nuuntüin naapüin wamüin jutataa aa'in ja'itaina kaainjaraliin waya, tü nnojotkat aapünüin namüin na watuushikana soo'opünaa süpüshua tü naa'inrakat. Je süka wuleitpain waa'in, acheküshii wa'yataain waneepia nümüin chi Maleiwa katakai atüma wo'u.

¹⁵ Nünainjee Cristo, ni'itaain chi Maleiwakai wane pütschi jeket wapüla waya ounujuushikana, süpüla naapuinjatüin wamüin süpüshua tü nüküjakat achiki paala wamüin sümaa pansaain nünüiki, tü kasa anasü wama'aneetkat süpüla ka'ikat süpüshua. Akaajaa na watuushi e'itaanakana apüla paala tü palajatkat pütschikat nütüma Maleiwa, mayaainje kaainjalain naya sünainjee moonooin sümaa tia, taashiinapa naya joolu'u suulia naainjala süka ouktüichipain Cristo.

¹⁶ Maa aka sukuaiippa sütüma wayuu sünain karalouktalu'uin süchiki jaralüinjatüin aapünüin amüin tü nükorolokot wane wayuu ouktapa nia, nnojoliwa'aya ouktüin chi wayuukai, nnojotsü aapünüin tü korolokot.¹⁷ Otta nütüjaanapa aa'u sünain ouktüin nia, ekeraajüsü süpüla sünoujünüin tü ashajuushikat. Aapüna münüsia tü korolokot.¹⁸ Müsia aka tü pütschi e'itaauushikat paala nütüma Maleiwa napüla na watuushikana. Ekeraajüsü shia amülapa süsha wane mürüt. Nnojoliwa'aya sütlüittinnüin

isha, nnojotsü kettaain tü pütchikat. ¹⁹Soto jaa'in tü naa'inrapü'ükät Moisés. Süchikijee nüso'i riün naa'in na watuushikana sünain süpüshua tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, tü ashajünakat paala nütüma Moisés sulu'u karaloukta, naapaakalaka wane sütuna wunu'u kanüliakat "hisopo" ke'ichiru'usü soi anneerü ishotot. Je süka tüü, nütülliittirakalaka isha paliraasü sümää wüin, nüsha wane paa'a oo'ulaka nüsha wane kaa'ula, saa'u tü karalouktakat oo'ulaka saa'u tü wayuukolüirua süpüshua, ²⁰sünain nümüin namüin: "Anuu tü isha shikeraajakat atüma tü pütchi ni'itaakat jüpüla chi Maleiwakai, tü nuluwataakat anain jia süpüla joonoojinjanain sümää". ²¹Je müsia aka sukuaiippa nütüma sünain nütülliittirüin tü ishakat saa'u tü a'waajüleekat oo'ulaka saa'u süpüshua tü korolokolüirua yaakat sulu'u, tü ni'yataakat aka nümüin chi Maleiwakai. ²²Saashin tü ashajuushi aluwataanakat anain na watuushi judíokana nütüma Maleiwa, alatinüsü saainjala tü wayuukolüirua müleka sütülliittinnüin süsha mürüt naa'u. Nnojolüiwa'aya ouktüin wane mürüt sümää sütlülliittinnüin süsha naa'u, nnojotsü alatinönüin naainjala.

²³Saa'u shiyaakuain ne'e shia tü a'waajülee chakat iipünaa, che'ojaawaisü uleinjatüin shia sükajee su'utinnawalin saa'in mürüt süpüla saapünüin tü süshakat nümüin Maleiwa. Otta süpüla tü a'waajülee chakat iipünaa eere chi Maleiwakai, acheküsü aa'innaa kasa eekai alana'aileein sünain anaain suulia. ²⁴Nnojoshi ekerolüin Cristo sulu'umüin wane a'waajülee

eekai sükumalain wayuu ne'e yaa mmolu'u, sulu'umüin tü shiyaakuua ne'e tü shiimainsü chakat iipünaa. Otta ekerotshi nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa iipünaa süpüla asouktaa waa'u waneepia nümüin süpüla nükaalijain waya. ²⁵Je Cristo, nnojoshi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana ekerolowaikai juya'wai sulu'umüin tü paü shiinalu'usükät "Nümülatu'u Maleiwa" münakat, süpüla naapawalinjatüin nümüin chi Maleiwakai wane isha nnojotkat nüshain. Nnojotsü kojuyatuaín nukua Cristo sünain ekerolo nüma'anamüin Maleiwa sünain aapajirawaa nikii nümüin. ²⁶Müleka kojuyatuaíje naapajiraain nikii, ouktüshije nia wainmatua süchikijee sükumajünün tü mmakat. Shiasa joolu'u mapainka pejepa sünain saja'lajaainjatüin tü ka'ikalüirua süpüshua, antüshi Jesús wwatuua ne'e wa'akamüin süpüla motüinjatüin naa'in waainjala Maleiwa sünainjee aapajiraain nikii Jesús süpüla ouktüin waa'u. Shiairia ne'e, nnojoleechi aapajiraain nikii nüchikua. ²⁷Maa aka wayuu süpüshua sünain wwatuainjatüin ouktüin sümää süsouktüinjateerüin nümüin chi Maleiwakai süchikijee ouktaa, ²⁸akaajaa Cristo sünain wwatuain ne'e naapajiraain nikii süpüla ouktaa, motüinjatka akajee naa'in saainjala wayuu wainma. Shiimüin sünain nüntechin Cristo nüchikua wa'akamüin. Otta nnojoleechi ale'ejüin nia süpüla nuwalaajüinjachin waainjala nüchikua, alu'ujasa süpüla naapünjatüin tü o'ttawaakat sümüin süpüshua tü wayuu a'atapajakat sünain nüntajachin.

Cristo, naapajiraain nikii wwatua ne'e

süpüla anajiraainjatüin wayuu

10 ¹Tü nüshajakat Moisés, nnojotsü antiraain sümää süpüshua tü kasa anasü naapeetkat chi Maleiwakai wamüin waya o'ttaashiikana nütüma Cristo. Sükajee shiyaakuain ne'e tia, maamüinsat shia namüin na wayuu arütkaweeekana nünainmün Maleiwa. Nnojotsü suuntüin anajiraainjanain naya nümaa chi Maleiwakai, ja'itairü aapünawalin süsha mürüt juya'wai. ²Müleka anajiraaleje naya sütüma saapününi tü süshakat mürüt, noo'ulaainje suulia naapüin. Ayatshi'iya naya aapüin süka nnojoyüliain süla'ajünüin noulia tü naainjalakat. Müleka shiimüinreje sünain saakatünüin tü naainjalakat noulia sütüma sütülüüttinnüin tü süshakat mürüt, ɿjamaka'a naya ayataka'a sünain mojuin naal'in saalii naainjala? ³Akaajaa sütüma tü naa'inrapü'ükät sünain naapawalin tü ishakat juya'wai, suso'ira aal'inchii sünain kaainjaraliin naya, ⁴süka nnojolüin saakatünüin saainjala wayuu sütüma sütülüüttinnüin süsha mürüt.

⁵Je sükajee shiimüin tüü, pejepa süpüla nüntüinjachin Cristo yaa mmolu'u sa'akamüin wayuu, müshi nia nümiin chi Maleiwakai:

"Tatüjaa aa'uchi pia sünain piyoutüin süpüleerua saapünawalin püümüin tü süshakat mürüt. Shia püchekaka tapüleerua jemeinjachin taya maa aka sukuaiipa wayuu süpüshua

süpüla ouktajachin taya saa'u.

⁶Nnojotsü shiaian talatüin atüma paa'in tü süshakat mürüt saapakat wayuu saa'u saainjala".

⁷Shiasa süchikijee tia, nümakalaka Cristo nümiin: "Maleiwakalee, maa aka paala tü tachiki ashajünakat nütüma Moisés, yapaichipa taya süpüla taa'irinrüinjatüin waneepia süpüshua tü kee'ireekat paa'in tapüleerua".

⁸Mayaasüje aluwataanüin wayuu paala sütüma tü nüshajakat Moisés sünain saapawalinjatüin tü kasakat nümiin Maleiwa, nnojotsü nücheküin tia maa'ulu yaa saashin tü nümakat Cristo sümää sümüin: "Nnojotsü shiaian talatüin atüma paa'in tü süshakat mürüt saapakat wayuu saa'u saainjala". ⁹Mojutüitpa nümüin Cristo tü saa'inrapü'ükät paala tü judíokalüirua. Nii'iyatüitpa wamüin wane jeketkat shii'iraka süpüla warütkaainjanain nünainmün Maleiwa. Shia sünainjee tü naa'inrakat Cristo, maa aka tü nümakat: "Yapaichipa taya süpüla tü püchekakat tapüleerua".

¹⁰Je joolu'u, süka naa'inrütipain Jesucristo süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpuleerua sünain aapajirawaa nikii wwatua ne'e süpüla ouktaa waa'u, taashiinapa waya suulia waainjala süpüla warütkaainjanain nünainmün chi Maleiwakai.

¹¹Na sacerdote judíokana, sünain na'yataain nümiin chi Maleiwakai, mayaasüje naapawalin wainmatua tü kasakat nümiin Maleiwa, nnojotsü aakatünüin naainjala na wayuukanairua noulia

sütüma. ¹²Otta müşia Cristo, aapajiraashijachi nikii wwatua ne'e süpüla ouktuinjachin saa'u saainjala wayuu. Nnojoleechi aapajiraain nikii nüchikua. Je maa'ulu yaa, ichaa nia joyotüin nikialu'ujee chi Maleiwakai süka kettaaitpain tü ni'yataainkät. ¹³A'atapajüshi nia cha'aya iipünaa süma'a'inru'u sükanajuinjatün süpüshua tü nü'ünükükalüirua nütüma Maleiwa. ¹⁴Sünainjee naapajiraain nikii Cristo süpüla ouktaa, anajiraainapa nümaa Maleiwa waneepia na wayuu ala'ajaanakana oulia naainjala. Wwatua ne'e naapajiraain nikii süpüla ouktajachin nia.

¹⁵Je nii'iyatüin wamüin chi Naal'inkai Maleiwa sünain shiimüin tia. Shia tü nüküjakat achiki Maleiwa sünain nümüin:

¹⁶"So'uweena wane ka'i,
te'itaajeerü wane pütschi
jeket napüla na wayuukana
sümaa pansaajeerüin tanüiki
namüin
süpüla kee'ireeinjatün naa'in
waneepia tü taluwataakat
anain naya".

¹⁷Je nii'iyatüin wamüin wane'eya nümakat Maleiwa:

"Müuria motüin taa'in naainjala". ¹⁸Je joolu'u, süka süla'aajaanüitpain waainjala woulia sümaa taashiinapain waya suulia nükajee Cristo, nnojolüitpa che'ojaaín wamüin aapaa kasa nümüin Maleiwa saa'u waainjala.

Eme'encaa aa'in süpüla achecherawaa sünain anoujaa

¹⁹⁻²⁰Je joolu'u tawalayuwaa, sünainjee naapajiraain nikii Jesús süpüla ouktaa saa'u waainjala, taashishii waya süpüla

arütkawaa nünainmüin Maleiwa süka jutatüitpain wapüleerua tü wopukot nüma'anamüin, maa aka jutatüin paala nüpüleerua chi sacerdote judíokai süpüla ekerolaa sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat kanüliakat "Nümülatu'u Maleiwa". Süttüsü paala woulia suulia warütkaain nüma'anamüin chi Maleiwakai, maa aka süttuin tü paü shiinalu'ujatkat suulia wayuu sütüma tü kuluulu sütaüjiakat. Otta müşia joolu'u, ouktüichipa Cristo süpüla wekerolüinjanain nünainmüin Maleiwa süpüla katüinjatün wo'u. ²¹Je Cristo, chi sacerdote mülo'ushikai, shiimüin sünain anashaatain, je niachipain laülaain wapüleerua wayakana na nüpüshikana chi Maleiwakai. ²²Je sünainjee süpüshua tü kasa anasü naa'l'inrakat Cristo, anakaja warütkaale nünainmüin Maleiwa sümaa nnojolüin japüliwain waya sünain anoujaa nünain, nnojotsü piamaanjatün waa'in. Taashiinapa waya süpüla warütkaainjanain nünainmüin, süka shiimüin su'ljooonüin waainjala woulia sükajee ouktüin Cristo waa'u, suulia mojuin waa'in saalii waainjala.

²³Sümaa wakiijaain sümüin wayuu sünain wa'atapajüin tü naa'l'inrüinjatkat chi Maleiwakai wapüla, anakaja wachecherüle waa'in süma'a'inru'u nikeraajüin shia, süka watüjaain naa'u sünain pansaain nünüiki waneepia.

²⁴Anakaja müleka wakaalijiraale wapüshua sünain kamaneejiraain je sünain waa'inrüin tü anasükat. ²⁵Je anakaja müleka nnojoliire müin aka waya naa'in na wayuu akulajaakana aa'in sünain jutkatirawaa. Shia anaka alu'u müleka jutkatiraa

waya süpüla ekirajirawaa süpüla wachecherüin waa'in sünain anouja. Anakaja wachiaajiraale waneepia, süka sülü'ülüin nükalia chi Senyotkai süpüla nüle'ejüinjachin nüchikua.

²⁶Müleka masütaajule wane wayuu sünain naainjala süchikjee niyaawatüin saa'u tü shiimainkat nüchikikat chi Maleiwakai, nnojoleerü kasain saapüin nümüin süpüla sülatinnüin naainjala nuulia. ²⁷A'ataapeechi ne'e sümaa mmoluu seema tü ka'i kasalajaneetkat o'u tü aainjalaakat. Aja'lajaajeerü tü nü'ünütükalüirua chi Maleiwakai so'u ka'ikat tia süka wane siki chuwataschaanasü. ²⁸Nnojo motüin jaa'in nakuaippa na watuushi judíokana paala sümaiwa. Müleka masütaajule wane wayuu sünain ayouktaa tü nuluwataakat anain Moisés, je müleka sükjüle wayuu piama je apünüin nüchiki sünain natüjaain naa'u sünain kaainjalain chi wayuukai, nnojopü'üshi amüliajünün. O'utinnapü'ü aa'inchi. ²⁹Je maa'ulu yaa, ḥjameechi chi eekai ni'rüin wayumüin nümüin chi Nüchonkai Maleiwa? ḥJameechi chi eekai nnojoliin kasajatüin nümüin tü nüsha Cristo amülastat süpüla süla'ajaanüin saainjala wayuu saashin tü püutchi e'itaanakat wapüla nüüma Maleiwa? ḥJameechi chi eekai mojuin nünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa anamiakai ma'i? Alana'aleejeeria ma'i sünain mojuin tü süsalajeejatkät nümüin suulia tü alatakät nümüin chi judío kaainjaraikai paala sümaiwa. ³⁰Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai sünain nümüin: "Shiimüin sünain mülieenain jia tatüma saalijee tü kasa mojusü

jaa'inrapü'ükät". Mataalashi joo nia'aya: "Jia tachonniikana, kasalajaneerü jümuin jaainjala tatüma". ³¹Kato'uchi chi Maleiwakai, je müleka süta'ünnüle wane wayuu nüüma, ayo'ujaajeerü ma'i saa'in sümaa mmoluu neema.

³²Tawalayuwa, soto jaa'in jukuappa paala jikeroloowa'aya sünain anouja. Watta saalin tü müliaa jülatirakat so'u ka'ikat tia saalijee tü jünoulakat. Mayaainje ji'rüin müliaa,achechetshii jia jaa'in sünain anouja. ³³Eeshii wane juwalayuu eekai mee'erapalain su'upala wayuu sümaa ne'rüin müliaa sütüma wayuu. Otta jia eekana nnojoliin ne'rüin müliaa, jümlüliajüin ma'i naya. ³⁴O'unüshii jia nanainmün na eekai püreesain süpüla jümlüliajüinjanain naya. Otta jiakana jüpüshua, wanaa sümaa shime'raanüin aa'u tü jükorolokot sütüma wayuu, ayatsia talatüin jaa'in nümaa Maleiwa, süka jütujaain saa'u sünain saapüneerüin jümuin tü nüküjakat achiki paala jümuin sünain pansaain nünüiki. Je tü naapeetkat jümuin, alana'aleesia ma'i sünain anain suulia tü jükorolo amüloukat.

³⁵Anakaja joolu'u ayatüle jüchecherüin jaa'in sünain anouja sümaa nnojoliin mmolüin jia seema tü müliaa ji'rakat, süka shiimüin saapüneerüin jümuin sünainjee tü jünoulakat süpüshua tü kasa anası nüküjakat achiki chi Maleiwakai.

³⁶Anakaja nnojorule juu'ulaain suulia anouja. Müleka jüchecherüle jaa'in süma'inru'u ja'atapajuin tü naa'inrüinjatkät chi Maleiwakai jümuin, juunteerü jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua, je naapeerü jümuin tü nüküjakat achiki

sümaa pansaain nünüiki.³⁷ Soto ja'a'in tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

“Shiimüin sünain
nüntamaatajachin chi
antajachikai.

³⁸ Je kateerü no'u na tachonnii
aa'inrakana tü tachekekakat
napüleerua.

Otta chi eekai niyoutktüin tü
nünoulakat,

mojeerü ma'i taa'in nümaa”.

³⁹ Wayakana, nnojoliishii wayain
na oo'ulaakana suulia anoujaa
süpüla amüloulpii. Waya na wayuu
achechetkana naa'in sünain anoujaa
süpüla o'tte'ennaa nütüma.

Nachiki na wayuu kanoulakana paala

11 ¹Süka tü wanoulakat,
atüjaashii waya naa'u chi
Maleiwakai sünain naa'inrünijatüin
tü kasa anasü nüküjakat achiki
wamüin. Wayaa watüin sütüma
sünain shiimüin tü kasa me'rujukat.
²Soto jaa'in sünain talatüin ma'i
naa'in chi Maleiwakai namaa na
watuushikana paala sümaiwa
müleka nanoujale waneepia tü
nümakat namüin.

³Je süka tü wanoulakat,
wayaa wataa aa'ulu sünain
sükumajuushin sümaiwa tü mmakat
je tü jolotsükälüirua süpüshua süka
nünüiki chi Maleiwakai. Tü kasa
we'rakat maa'ulu yaa, aainjuushi
nütüma süka tü kasa nnojotkat
e'nnüin paala.

⁴Ekirajünüshii waya maa'ulu
yaa sünain tü anoulaakat sütüma
nüchiki Abel, mayaashije
kaka'iyäichin ouktüin. Shiimüin
sünain kanoulain nia nünain
Maleiwa. Je süka nünoujain nünain,
nüsüläjiin nümuin tü talatakat

atüma naa'in. Je sükajee tia, müshi
chi Maleiwakai nümuin: “Pia
aa'inraka tü tachekekakat püpüleerua”.
Otta sümaa tü nüsüläjakat Caín, chi
nipayakai, nnojoishi talatün nia.

⁵ Otta paala sümaiwa Enoc,
nnojotsü ni'rüin ouktaa. Süka
shiimüin nünoula nünain
Maleiwa, asaajaanüshi nütüma
sa'akajee tü wayuukolüirua yaa
mmolu'ujee, nnojoikalaka nüntüna
anain sütüma wayuu süchiikijee
tia. Sütüma tü ashajuushikat
sulu'u tü nüchikimaajatkat chi
Maleiwakai, wattüjaaa aa'uchi Enoc
sünain nünoujain. Nnojoliwa'aya
nüsüajaanüin Enoc sa'akajee
wayuu, talatüsi naa'in chi
Maleiwakai nümaa. ⁶Je maa'ulu yaa,
kamaneeshi chi Maleiwakai namüin
na eekana nümaain saa'u nanoujain
nünain sünain niaain Maleiwain. Otta
nnojotsü talatüin naa'in namaan na
manoujainsaliikana.

⁷ Otta Noé paala sümaiwa, süka
shiimüin nünoula nünain Maleiwa,
oonooshi sümaa tü naapirakat achiki
nia soo'opünaa tü kasa alateetkat,
tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu.
Süka noonoooin sümaa nünüiki,
nükumajakalaka wane anua
kalu'uinjatkat tü nüpuishikalüirua
süpüla su'tte'ennüinjatüin. Tü kasa
anasü naa'inrakat Noé sünainjee
tü nünoulakat, suturaajaain
tü kasa mojusü saa'inrakat tü
wayuukolüirua süpüshua. Je Noé,
süka nünoujain nünain Maleiwa
sünain naa'inrün tü nüchekakat
nüpüleerua, anajiraaichipa nia
nümaa süpüla kal'ikat süpüshua.

⁸ Otta paala sümaiwa Abraham,
süka shiimüin nünoula nünain
Maleiwa, naapaain nünüiki wanaa
sümaa nüjütüniin nütüma sulu'ujee

nuumain sulu'umüin wane mma naata aapünajatkat nümüin nütüma Maleiwa. Mayaasüje nnojolüin nütüjaain saa'u Abraham jalainjachin no'otüin, ayatshia o'unüin. ⁹⁻¹⁰ Je nüntapa sulu'umüin tia mmakat, kepiashi nia sulu'u maa aka wayuu naatajatü, mayaainje pansaain nünüiki Maleiwa sünain saapünüinjatüin tü mmakat nümüin. Süka kanoulain nia, talatüsü naa'in sünain kepiayaain kuluulu ne'e, süka nütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain nükumajüinjatüin nüpüla wane pueulo kepiainjachikat alu'u nia cha'a'yä iipünaa nümaa, wane pueulo matüjainsat ojuttaa. Akaajaa ne'e Isaac oo'ulaka Jacob, kepiayaashii kuluulu, mayaasüje pansaain nünüiki chi Maleiwakai sünain saapünajatüin tü mmakat namüin.

¹¹ Mayaainje laülaachoin ma'i Abraham süpüla kachonwaa, je maralüin Sara, tü nu'wayuusekat, nünoujain tü nümakat paala Maleiwa nümüin sünain pansaain nünüiki. Je saa'ujee nünoujain Abraham, kachonshii naya laülaalu'u. ¹² Sükajee nünoula chi waneeshikai wayuu, watta ma'i saalii tü nuu'uliwo'ukalüirua mapa, mayaashije laülaain nia süpüla kachonwaa. Isasü süchiki ayaawajünaa, maa aka isain achikii shiyaawajünün tü jolotsükalüirua chakat iipünaa je tü jasai sotpünaajatkat palaa.

¹³ Je na wayuu taküjünapakana achiki jümüin, pejepa naya süpüla ouktaa, naashajaa achikit sümüin wayuu sünain naatajanain naya yaa saa'u tü mmakat. Mayaasüje maapujuin namüin tü nüküjakat achiki paala chi Maleiwakai sümää

pansaain nünüiki, ouktüshii naya sümää talatün naa'in sünain anoujaa, süka nanoujain sümää naa'inrüinjatüin chi Maleiwakai shia so'uweena wane ka'i. ¹⁴⁻¹⁵ Na wayuu makana anüiki, watüjaaa aa'uchii sünain moumain. Achajaashii süchiki wane mma jeket eeinjanale kepiain naya. Male'ejüinsalijjase naya nachikua cha'a'yä sulu'umüin eejere paala nojuittinnüin. ¹⁶ Tü naashajaakat achiki, shia wane noumain alana'aleekat sünain anain suulia tü kepiapü'ükat alu'u paala naya. Jülijasü naa'in wane noumain jeket, tü chakat iipünaa nüma'ana Maleiwa. Je nikeraajüin tia noumainkat napüla süka nnojoliin japülin naya sünain niain Namaleiwasein.

¹⁷⁻¹⁸ Otta Abraham, wanaa sümää nuu'ulakünüin aa'lín nütüma Maleiwa müleka shiimüinre tü nünoulakat nünain, naapaain nünüiki Maleiwa sünain naapüinjachin Isaac nümüin süpüla ouktajachin, chi waneeshikai nüchon, chi aküjünakai achiki paala nümüin nütüma Maleiwa sünain pansaain nünüiki nümüin sünain maa: "Tü puu'uliwo'ukalüirua, nanainjeeinjateerü na nüikeyuukana Isaac". Je wanaa sümää nünoujain Abraham nünain Maleiwa, nu'utüinjachia aa'in waneepia chi nüchonkai ¹⁹süka nütüjaain aa'u sünain nuuntüin Maleiwa nüso'irüin saa'in wayuu eekai ouktüin. Je chi Maleiwakai, na'alijirüin nuulia Abraham nu'utüinjachin naa'in chi nüchonkai. Mataashi maa aka nüso'innakai aa'in nümüin nüchikua.

²⁰ Otta Isaac, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, pansaasü nünüiki sünain nüküjain namüin

na nüchooinkana Jacob oo'ulaka Esaú süchiki tü kasa anasü naa'inrünijatkat chi Maleiwakai naka so'uweena wane ka'i.

²¹ Otta Jacob, pejepa süpüla ouktaa je sünain nüsha'walaain süka tü nuwaraaratsekat sünain nu'waajün Maleiwa, süka shiimüin nünoula nünain, pansaasü nünüki sünain naapirün José chi nüchonkai süchiki tü kasa anasü naa'inrünijatkat chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i naka na nüchoinkana José.

²² Otta José, pejepa süpüla ouktaa, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, naashajaakalaka nachiki na Israelkana sünain najuittinnüinjanain so'uweena wane ka'i sulu'ujee tü mmakat Egipo. Nüküjaleein namüin tü naa'inrünijatkat süka tü niimsekat no'unapa.

²³ Otta chi nüshikai je tü niikat Moisés, nanujulin nia süchiki jemelin so'u apünüin kashi suulia o'utinnaa aa'in nütüma chi sülaülakai mma, süka ne'rün chi nüchonkai sünain anashichoин nia je nnojoliishii mmolüin seema tü nuluwataakat anain chi sülaülakai mma.

²⁴ Otta miyo'upa Moisés, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, niyouktüin süpüleerua ayataa sünain süchonyaain nia tü nüchonkot chi sülaülakai mma. ²⁵ Anasü saa'in nümüin müliajiraain namaa na nuwalayuu nüpuñikana Maleiwa suuliale'eya talataa aa'in palit juya sa'aka kaainjalaa. ²⁶ Süka jülijüin naa'in Moisés waneepia tü kasa anasü naapeetkat chi Maleiwakai nümüin so'uweena wane ka'i, anasü saa'in nümüin e'nnaa amüin

saalijee niain nüpuñin Maleiwa. Nütüjaa aa'ut sünain shiain tü wayuukolüirua münteetka a'akajee chi Nüneekajalakai Maleiwa, alana'aleesia ma'i shia sünain anain suulia tü washirüü Egipoje'ewatkat aapünapü'ükät nümüin. ²⁷ Je saa'ujee tü nünoulakat, ajuittüshi sulu'ujee Egipo. Nnojoishi sükajeejachin mmoluu seema naashichin chi sülaülakai mma, shia süka jülijain naa'in waneepia chi Maleiwakai, mayaashije nnojolin ni'rün. Jülijasü naa'in tü naa'inrajatkat chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i, sümaa nüchecherün naa'in sünain anoujaan süma'inru'u na'atapajün shia.

²⁸ Otta süka nünoujain Moisés, süpülapünaa najuittinnüin, nuluwataain na Israelkana sünain natülüittirüinjatiin süsha anneerü sotpünaa so'u tü nepiakat suulia nüntajün nanainmüin chi aapiee ajütünakai nütüma chi Maleiwakai süpüla o'utaa naa'in na tooloyuu e'irumaakana cha'aya Egipo. Shia e'nnaajünaka maa'ulu yaa süka "Pascua" mününin.

²⁹ Otta na wayuu Israelkana, süka shiimüin nanoula nünain Maleiwa, nountüin nalatüin pasanainpünaa sünain tü palaakat maa aka soo'opünaa mma jososü, tü kanüliakat Palaa Ishosü. Otta tü surulaat Egipoje'ewatkalüirua, nnojotsü nountüin nalatüin. Kettüshii naya, shimiralüin tü palaakat.

³⁰ Otta na judiókana, sünainjee tü nanoulakat, naa'inrüin tü nuluwataakat anain Maleiwa sünain naleeyalüinjatiin süsep'o'upünaa tü

pueulokat Jericó kepiakana alu'u na na'ünükana. Je süka shiimüin nanoula nünain chi Maleiwakai, kettaapa tü akaratshisükat ka'i, ojunnajaasü tü süsepkat süpüla nekerolüinjanain sulu'umüin.

³¹ Otta Rahab tü wayuu maa'linsatkat, kamaneesü shia namüin na judío ajayajushiikana sünain sunujuliin naya. Süka shiimüin sünoula nünain Maleiwa, nnojotsü o'utüniin aa'in wanaa namaa na wayuu kepiakana a'aka, na manoulakana nünain Maleiwa.

³² Eesü süpüla taküjin soo'omüin jümüin. Akatsa'a suulia kama'ajeechin taya sünain, taso'ireena aa'in jia joolu'u sünain nachiki na anoujashiikana maa aka Gedeón, Barac, Sansón oo'ulaka Jefté, makai aka David, Samuel oo'ulaka na nünükimaajanakana chi Maleiwakai. ³³Sükajee tü nanoulakat, nayamülüin tü na'ünükalüirua süpüla nasütüin suumain suulia. Je naa'inriüin tü anasükat sümüin tü wayuu lailaakana aa'u naya. Ekeraajüsü tü nümakat chi Maleiwakai namüin sünain pansaain nünüki. Ja'itaina ojutüniin sütüma tü na'ünükalüirua sa'aka kalaira, nüsürülüin saanükü chi Maleiwakai.

³⁴ Ja'itaina ojutüniin so'u siki, nnojoliishii jotüin sütüma. Ja'itaina ashutinüiin aa'u süka chajaruuta, nalatirüiin noulia. Mayaainje matsüin naya, katsünshii nütüma Maleiwa süpüla na'walakajün tü na'ünükalüirua.

³⁵ Otta wane jieyyu sünainjee shiimüin nanoula nünain Maleiwa, aapünüshii na napüshikana namüin sümäa kataa o'u sükikijee o'utünaa aa'in. Oo'ulaka wane

wayuukana, nnojoliishii taashin sütüma tü na'ünükalüirua, süka nnojoliin noo'ulaweein suulia tü nanoujakat anain. Je süka masütaajuin naya sünain nanoula nünain chi Maleiwakai, ouktüshii naya sütüma a'yaatünaa natüma na na'ünükana. Nnojotsü nayouktüin anouja, süka natüjaain saa'u sünain süso'iraainjatüin naa'in so'uweena wane ka'i sümäa alana'aleeinjatüin sünain anain nakuaippa sükikijee.

³⁶ Eeshii eekai mee'erapalain sümäa na'yaatüniin. Püreesashii naya sümäa kapüin süka kaleena. ³⁷Eeshii eekai no'utüniin aa'in sümäa na'ina'annüin süka ipa. Eeshii eekai ouktüin sükajee shi'yotoonüin nase'eru'upünaa. Eeshii eekai o'utüniin aa'in süka chajaruuta. E'rünna amüinchii sütüma tü manoujainsatkaliüirua. Süka müliain ma'i na anoujashiikana, a'atüshii süta anneerü je süta kaa'ula nanain. ³⁸Waraitta'ain müşii naya sainküin isashii je saa'upünaa wutai sümäa natunkapü'tün sulu'upünaa ipa je sulu'upünaa yoroloma. Mayaainje wayuuin anashii naya, kanainshi'iya ne'e saa'in tü manoujainsatkaliüirua.

³⁹ Mayaainje talatüin ma'i naa'in chi Maleiwakai namaa na anoujashii taküjaitpakana achiki jümüin, sünain ayatüin naya sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa ne'rakat, nnojotsü aapünüin namüin süpülapünaa ouktaa tü nükijakat achiki paala chi Maleiwakai sünain pansaain nünüki namüin. ⁴⁰Süka jamüin, nüchekalaka chi Maleiwakai, shia saapünüinjatüin tia namüin wanaa wamaa. Kettaaitpa joo tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua nayakana je wapüleerua wayakana süpüla warütkaainjanain

wapüshua nünainmüin nünainjee Cristo. Alana'aleesia ma'i tü kasa aapünakat wamüin joolu'u sünain anaín suulia tü kasa aapünakat paala namüin.

12 ¹Süso'irüitpa waa'in nachiki na watuushikana süka nachecherüin naa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa ne'rakat. Je joolu'u müitpain tü nanoulakat, anakaja müleka masütajule waa'in wane'ewai wakua sünain waa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua su'unnaa tü müliaa we'rünijatkat. Süpüla wachecherüinjatüin waa'in, acheküsü woo'ulaainjatüin suulia waainjala oo'ulaka suulia tü kasa eekai een isakat atüma wachiki woonoooin sümäa nünüiki Maleiwa. ²Shia anaka alu'u müleka jülijale waa'in Jesú waneepia. Na watuushikana, nachecherüin naa'in sünain anoujaa süka natüjaain saa'u sünain nünteechin Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa, so'uweena wane ka'i. Je wayakana maa'ulu yaa, anakaja müleka wachecherüle waa'in su'unnaa müliaa maa akaapü'i nayakana, süka eechipain Jesucristo wamaa. Nnojotsü niyouktajaain amaa ouktaa saa'u tü kuruusakat mayaalüje nütüjaain saa'u mee'erapaleechin nia sünainjee. Nütüjaaa aa'ut sünain talatüinjatüin ma'i naa'in Maleiwa nümaa sückikijee. Je maa'ulu yaa, shiimün sünain nuluwataain wanaa nümaa chi Maleiwakai, sünain joyotüin nia nikialu'ujee sünainjee kojutüin ma'i nütüma. ³Anakaja sotüle jaai'n tü müliaa nülatirakat Jesú wanaa sümäa niyouktünün sütüma wayuu kaainjarat e'rütkat wayumüin nümuin. Anashii müleka jülijale jaai'n Jesú, suulia

malainjain jaa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa ji'rakat müinma'a.

**Ekirajünüshii waya nütüma
Maleiwa süka tü müliaa we'rakat**

⁴Jiakana, sünain ja'alijiriin jukuaiippa suulia aa'inraa tü mojusü nachekekakat jüpüleerua na wayuu kaainjaraliikana, ja'itairü ürüttüin naa'in jünain, nnojoliyyülia jia ouktüin natüma saalijjee tia. ⁵Sükajee jiaain nüchonnii Maleiwa, nnojo motüin jaa'in tü pütchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat süpüla süchecherüinjatüin jaa'in:

"Tachee, ee mmata paa'in nikirajapa pia chi Maleiwakai sünain tü kasa anasükat süpüla paa'inrüinjatüin je tü mojusükat süpüla piyoutüinjatüin. Je müleka paa'inrule kasa mojusü, nnojo alin pümuin müleka nüchiajaale pia saalijjee.

⁶Tü wayuu eekai shiimün sünain alin nüpüla Maleiwa, ekirajünüsü nütüma sünain tü anasükat süpüla saa'inrüinjatüin. Je müleka saa'inrule tü mojusükot, süsalasü nütüma süpüla nünouktüinjatüin sukuaiippa süka nüchoin".

⁷Jüchechera jaa'in süpüla tü müliaa ji'rakat sütüma tü wayuu manoujainsatkalüirua. Sükajee tü müliaa ji'rakat, kalio'ushii jia nütüma chi Maleiwakai. Je sünainjee tia, jütüjaaa aa'ut sünain jiaain nüchonnii chi Maleiwakai.

¿Jarai chi achonlu nnojokai kalio'uin nütüma nüshi? ⁸Atüjeeeshii nütüma chi Maleiwakai napüshua na nüchooinkana süka tü müliaa ne'rakat. Müleka malio'uleje nütüma Maleiwa, nnojolija jia nüchooin. Wayuuja ne'e ojunalaa jia. ⁹Soto ja'a'in nakuaippa na washikana yaa mmolu'u. Ja'itaichii kalio'uin waya natüma, ayatshii jüüpüüin waya namüin je kojutüshii naya watüma. Shialeeka nümüin chi Washikai Maleiwa chakai iipünaa, alana'aleesia ma'i sünain anain müleka jüüpüüle waya nümüin süpüla eeinjanain waya nümaa joolu'u je süpüla ka'ikat süpüshua.

¹⁰Kalio'upü'ushii waya tepichiiwa'aya natüma na washikana, süka kee'ireein naa'in tü anaakat wapüleerua. Akaajaa tü kee'ireekat naa'in chi Maleiwakai wapüleerua süka tü müliaa we'rakat, shia aneein waya sükajee tia. Tü nüchekakat wapüleerua, shia süka müinjanain aka waya naa'in süpüla ka'ikat süpüshua. ¹¹Je sümä'inxru'u nikirajuin waya chi Maleiwakai süka tü müliaa we'rakat, nnojotsü kalu'uin talataa aa'in wamüin, mojusü waal'in süttüma. Otta so'uweena wane ka'i, walatitpeena tü müliaakat, "Tü alatakat wamüin paala, kalu'usü anaa", wameerü süka saapüneerüin wamüin jutataa aa'in sümäaa wountüin waa'inxruuin waneepia tü anasükat sümüin wayuu.

¹²⁻¹³Je joolu'u süka teme'ejütpain jaa'in, anakaja müleka sotüle jaa'in tü juwalayuukolüirua eekai malain naa'in sünain anoujaa. Jükaalijira jümaala jüpüshua süpüla süchecherüinjatiin jaa'in. Anakaja müleka lotüle jia sünain anoujaa

napüleerua na juwalayuukana süpüla katsüinjatiin naa'in nachikua suulia noo'ulaajüin suulia anoujaa.

Achiajaanüshii na manoujainsaliikana

suulia ayatüin sünain ayouktaa

¹⁴Ee jümata jaa'in nanain na juwalayuukana jükaalijiraawi süpüla jutatüinjatiin jaa'in jüpüshua. Jaapa jümaala jukuaippa nümüin chi Maleiwakai waneepia saa'ujee jükatannüin joolu'u suulia kaainjalaa. Chi eekai nnojolin nükatannüin suulia naainjala, müichia nnojolin ni'rün chi Senyotkai. ¹⁵Ee jumata jaa'in süpüla jüchecherüinjatiin naa'in chi juwala eekai malain naa'in ja'aka, chi oo'ulawekai suulia anoujaa nünain chi Maleiwa anamiakai. Anakaja jüchijaale chi eekai masütaajuin sünain kaainjalaa suulia nashatüin na nuwalayuukana tü mojusü naa'inrakat sümäaa amalajaain tü nanoulakat süttüma. ¹⁶Je anakaja müleka jüchijaajiraale suulia a'laluwajirawaa akuappaa sümäaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo suulia ki'rajuin jia sünain tia. Otta chi eekai nnojolüin jamajatiin nümüin tü nüchekakat chi Maleiwakai nüppüleerua, anakaja müleka jime'ejüle naa'in süpüla kojutüinjachin Maleiwakai nütüma nüchikua, suulia majüin aka naa'in Esaú paala sümäawa sünain nuikküin sujet e'irumaa saa'u eküülü ne'e. ¹⁷Watüjaa aa'uchi nia sünain isain ma'i naa'in süchiirua süchikijee tia. Ja'itaichi a'yalajüin ma'i, nnojotsü nuuntüin nu'wanajuin tü naa'inrakat. Achuntüshiyaaje nümüin chi nüshikai shii'iree nükküinjatiin nümüin süchiki

tü kasa anasü anteetkat nümüin sünainjee e'irumawaa, müichia nnojolin kojutüin atümaa maa aka nujut wane eekai e'irumaain.

¹⁸Nnojoliishii antüin jia nünainmün chi Maleiwakai maa aka nantüin nünainmün na wayuu Israelkana paala sümäiwa cha'aya eere wane uuchi kanüliakat Sinaí, eejatüle süpülajain sümää süchuwajaain je sümää kojoin ma'li tü sirumakat je sümää kayaain.

¹⁹⁻²⁰Je wanaa sümää emetutpa shi'ira wane jontoroyoi, aapünüsü nünüiki chi Maleiwakai sünain maa: "Müleka so'otoole wane wayuu je wane mürüt ne'e soo'omüin tü uuchikat, o'utinnajatü aa'in in süka ipa", müshi nia. "Nuu'ulaachon numata joolu'u suulia aashajawaa", müsü tü wayuukolüirua, süka shiimolojooim ma'li saa'in sütümäa saapakat. ²¹Akaajaa Moisés sünain mmolüin. "Tüntüsü ma'li taa'in sümää mmoluu", müshi.

²²Alu'ujasa jiakana, chi jüntakai anaïnmün maa'ulu yaa, nia Maleiwa eere nuluwataa in chaa iipünaa. Nnojoliishii antüin jia sünainmün wane uuchi maa aka paala na jutuushikana. Anashaatasü ma'li cha'aya, müsü aka saa'in Jerusalén sünain anain. Antüshii jia nünainmün chi Maleiwakai katakai atüma so'u wayuu, eere jutkatüin wane aapieeirua wattakat ma'li saalii sünain ee'irajaa süka talatüin ma'li saa'in. ²³Antüshii jia na'akamün na nüchooinkana Maleiwa, na ashajünakana anülia cha'aya iipünaa saa'u nayain nüpüshin Maleiwa je saa'u müin aka nujut wane e'irumaa naya. Antüshii jia nümülatu'umüin chi Maleiwakai chi süsouktüinjacheechikai amiün

wayuu süpüshua saa'ujee tü saa'inrapü'ükät, maa aka anala je mojule. Antüshii jia na'akamün na juwalayuu ouktakana, sünain keraaitpain naka süpüshua tü nüchekakat paala Maleiwa.

²⁴Antüshii jia nünainmün Jesúš chi keraajakai atüma tü pütchi jeket e'itaanakat nütüma Maleiwa, chi amüläkai asha sünain ouktüin waa'ujee süpüla saapününjatüin wamün tü nümakat paala chi Maleiwakai sünain pansaain nünüiki. Tü nüshakat Cristo amüläkät waa'u süpüla süla'ajaain waainjala woulia, alana'aleesia ma'i shia sünain anain suulia tü nüslajakat Abel nümün chi Maleiwakai.

²⁵Je sükajee tia, jalia jia jüpuhua suulia jiyouktaja'alüin tü nuluwataakat anain jia chi Maleiwakai. Maa aka no'utinnüin aa'in na watuushikana sütümajee nayouktajüin nünüiki wanaa sümää nüchiajaain naya cha'aya saa'u uuchi, akaajaa wayakana maa'ulu yaa müleka wayouktajüle nünüiki nüchiajaapa chajee iipünaajee eere nuluwataa in, miyo'uleejeeria ma'li süssalajana wamün tü nütüma. ²⁶Akutkujaasü tü mmakat paala sütümäa nünüiki chi Maleiwakai chajee saa'ujee tü uuchikat. Je joolu'u maa'ulu yaa, pansaatpa nünüiki wamün sünain: "Akutkujaajeerü tü mmakat süchikua tatüma, je amojujaajeerü sukuippa tü jolotsükälüirua süpüshua wanaa sümää", sünain nümün. ²⁷Je tia pütchi "süchikua" makat, aküjünüsü wamün süpüla wattüjaain saa'u sünain sükutkujaajeerüin nütüma süchikua süpüshua tü kasa nükumajalakat paala sümäiwa. Je aja'lajaajeerü shia nütüma. Otta

tü kasa matüjainkat akutukujawaa, müiria nnojolüin aja'lajaain.

²⁸⁻²⁹ Shiimüin sünain pülashin chi Maleiwakai süpüla saja'lajaainjatüin nütüma kasa süpüshua, maa aka saja'lajaain kasa süpüshua sütüma wane siki. Je sükajee tia, anakaja kojutüle nia watüma sümaa waa'inrüin tü talatakat atüma naa'in. Je anakaja müleka waapüle analu'ut nümuin sümaa wa'wajüin nia waneepia, süka waneekuushin nütüma süpüla waluwataainjanain wanaa nümaa so'uweena wane ka'i.

**Aso'innaa aa'in sünain tü
nüchekakat Maleiwa**

13 ¹Anakaja müleka ayatüle jia sünain aijiraain jüpüla jüpüshua süka pawalaawajiraain jia sünainjee anoujaan nünain Cristo. ²Anakaja müleka kamaneere jia sümüin wayuu antakat sünain ji'lyouin jipialu'umüin ja'itairü nnojolüin ji'raajüin. Ja'itashi wayuuin ne'e saa'in jümüin chi ji'lyoukai so'u wane ka'i, eeshi süpüla waneein aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa. ³Anakaja müleka jükaalijajale na wayuu eekai püreesain, müinjana aka püreesakai jia wanaa namaa. Je tü wayuukolüirua eekai müliain, anashii müleka jümliajüle naya, müinjana aka müliajiraakai jia wanaa namaa.

⁴ Anakaja müleka kojutule jütüma jüpüshua sukuaiippa ka'wayuusee. Je jia ka'wayuusekana, kojut jütüma na ju'wayuusekana. Kasalajaneerü nütüma chi Maleiwakai naainjala chi wayuu eekai nüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein, je naainjala chi wayuu a'lujajiraakai nukuaippa

sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo.

⁵ Anakaja müleka nnojoliire kee'ireein jaa'in washirüü. Shia anaka alu'u müleka talatüle ne'e jaa'in wane'ewai jukua sümaa tü eekai eein jüma'ana, sükajee nümuin wamüin chi Maleiwakai:

"Nnojoleechi taya o'unüin
jüma'anajee.

Nnojoleena tapütüin jia
jümüiwa".

⁶ Je joolu'u saa'ujee eein chi Maleiwakai waneepia wamaa, anasü müleka wachecherüle waa'in nünain süpüla müinjatüin wanüiki sümuin wayuu:

"Nia teenakaka chi Maleiwakai
süpüla nükaalinjain taya.

Nnojoleechi taya mmolüin
seema tü saa'inreetkat tü
ta'ünüükolüirua".

⁷ Motojoyoo jaa'in na wayuu mülo'ushiikana jüpüleerua, na aküjakana paala nüchiki chi Maleiwakai jümüin. Jüläja jümata jaa'in tü nukuaippapü'ükät süpüla juushikajaain nachiirua, kataiwa'aya no'u ja'aka oo'ulaka ouktapa naya, süpüla müinjanain aka jia naa'in.

⁸Eesü wane pütchi aküjuushi:

"Jesucristo, chi wanoujakai anain,
matüjainsai a'wanajawaa.

Je tü nukuaippakat paala,
müsia aka tü nukuaippakat
maa'ulu yaa.

Meeria ayatiuin shia süpüla
ka'ikat süpüshua".

⁹ Je süka ma'wanajaanüin Jesús, anakaja müleka nnojoliire jüpüütüin tü shiimain jikirajaapü'ükät anain paala suulia jüüjüüin jia sümüin pütchi ne'e naatujatü, tü nnojotkat wanaawain sümaa tü nüchikikat chi O'tte'erükkai. Süka kamaneein

chi Maleiwakai wamüin, katsüinsü waal' in nütüma. Akaajaa chi jüüjüükai sümüin pütchi naatajatü, süchikimaajatkat ne'e nemi'irain na judíokana, nnojoishi akaalijünui süütüma.

¹⁰Nakuaiippa na sacerdote kana sulu'u tü a'waajjüleekat yaa mmolu'u natüma na judíokana, wane sümüin suulia wakuaiippa waya anoujashiikana nünain Cristo sünain wa'waajjün nia saa'ujee naapajiraain nikii süpüla ouktaa saa'u waainjala.
¹¹Chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, ekerotpü'ushi wwatua so'u wane juya sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat süpüla naapüinjatüin süsha mürüt o'utinnakat aa'in saa'u saainjala tü wayuukolüirua. Otta tü shi'irukukat tü mürütkat, a'ajünapü'üsü anooipa'a ka'yatamiin suulia shipia tü wayuukolüirua. ¹²Müsia aka nukuaippa Jesús sünain nu'utünuii aa'in cha'aya ka'yatalu'u suulia tü pueulokat, süpüla nüla'ajaaínjatüin saainjala wayuu sükajee tü nüsha amülakat wanaa sümäa ouktüin nia. ¹³Je sükajee tü naal'inrakat waa'u, anakaja müleka wo'unule nünainmüin sünain waptüin süpüshua sukuaiippa tü a'waajjüleekat yaa mmolu'u, mayaashije e'rüliin wayumüin wayuu wamüin saalijee wayain nüpuishin Cristo. ¹⁴Süka nnojoliin pueulo yaa saa'u tü mmakat kepiainjanakat alu'u waya süpüla ka'ikat süpüshua, kee'ireestü waa'in tü pueulo chakat iipünaa, matüjainsatkat aja'ttinnaa, kepiainjanakat alu'u waya so'uweena wane ka'i.

¹⁵Je wayakana, saa'u we'nnaajjünuii sünain anoujaa nünain Cristo, anakaja müleka

waapüle analu'ut waneepia nümuin chi Maleiwakai saa'u tü naa'inrakat Jesús, maa akaapü'ü paala na judíokana naapapü'ün tü mürütkat no'utakat aa'in nümuin Maleiwa.

¹⁶Je soto jaa'in aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu sümäa jükaalijiraain jüpüshua. Talateerü naa'in chi Maleiwakai sütüma tia suuliale'eya tü mürüt naapapü'ükat na judíokana paala.

¹⁷Anakaja müleka jüüjüüle jia namüin na juwalayuu laülaayuukana jüpüleerua sümäa joonoooin sümäa nanüiki, süpüla talatüinjatüin naa'in süka tü na'yataainkat. Müleka mojole naa'in saalijee moonoooin jia sümäa nanüiki, nnojoleerü kasain anasü saapüin tia jümuin. Aneekünüshii naya süpüla naal'inmajjuinjanain jia, je nasouktüinjanain nümuin Maleiwa saa'u tü na'yataainkat.

¹⁸Nnojo juu'ulaain suulia achuntaa waa'u nümuin chi Maleiwakai. Anasü saa'in wamüin tü waa'inrapü'ükat, süka waa'inreein waneepia tü kojutkat atüma Maleiwa. ¹⁹Tachuntüin süka süpüshua taa'in süpüleerua jaashajaain nümaa Maleiwa taa'u shii'iree tale'ejiuinjachin tachikua maalü jünainmüin.

²⁰⁻²¹Achuntüshi joo taya jaa'u nümuin chi Maleiwa jimatakai atüma waa'in, süpüla nünouktüin jukuaiippa süpüla jaa'inriuinjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua. Je sünainjee ouktüin Cristo, e'itaashi chi Maleiwakai wane pütchi süpüla nu'te'erüinjanain waya süpüla ka'ikat süpüshua. Je watüjaa aa'ut sünain pansaain tü pütcikat süka nüso'ire'erüin naa'in chi Wasenyotsekai Jesucristo

süchikjee ouktaa. Otta Cristo, müshi aka naa'in wane anneetpü'ü anashaatashi ma'i sünain naa'inmajüin waya. Je süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai waka nünainjee Cristo, shia süpüla talatüinjachin nia wamaa je süpüla wa'waaajiinjachin Jesucristo süpüla ka'ikat süpüshua. Amén, anashi wa'waaajüle nia.

²²Tawalayuwa, anakaja müleka eere jaa'in sünain tü palit pütchi tashajüitpakanat jümüin süpüla tachiaain jia süpüla lotüin jünoula.

²³Je joolu'u, taapirüin jia sünain nujuittinnüichipain chi wawalakai

Timoteo sulu'ujee tü kaatsetkat. Müleka nüntüle maalü tanainmüin, o'uneechi nia tamaa chamüin cha'aya süpüla wo'unajaain jaa'u.

²⁴Anakaja jüsaküle na wawalayuu laülaayuukana jüpüleerua wane'ewaire nakua je na anoujashiikana napüshua chakana jümaa. Asakünüshii jia natüma na juwalayuukana yaakana wamaa sulu'u tü mmakat Italia.

²⁵Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüin na'anasia jümüin jüpüshua.

Karaloukta nütüma

SANTIAGO

1 ¹Tayakai Santiago, wane suwala'ata tanülia Jacobo. Taya chi nüchepchiakai Maleiwa otta chi Senyotkai Jesucristo. Tashajüin joolu'u jümüin jiakana anoujashiikana nünain Cristo walakatakana sainküin mmakat süpüshua sa'akajee tü poloosükot piammüin e'irukuu, na nuu'uliwo'ukana Israel.

Jamüinjatü wakuappa su'unnaa tü müliaa we'rüinjatkat

²Tawalayuwaa, müleka ji'rüle müliaa sütümajee kasa wainma, anakaja müleka talatüle jaa'in su'unnaa tia. ³Antüsü tü müliaakat jünainmüin süpüla jüttüjaanünjinanai aa'u sütüma wayuu sünain lotüin jia sünain anoujaa nünain Jesucristo. Müleka jülatirüle tia müliaakat sünain jüchererüin jaa'in sünain anoujaa, katsünjeerü ma'i jaa'in süchikijee. ⁴Je müleka katsünre jaa'in, nnojoleena jia jo'uweein aa'in sünain anoujaa. Laülaweerü jaa'in.

⁵ Je müleka eere ja'aka eekai che'ojaain nüümüin kekiinjachin nia wanaa sümaa süntüin tü müliaakat nünainmüin, anakaja müleka nüchuntüle nüümüin Maleiwa soo'opünaa tia. Naapeerü nüümüin, nnojoleerü na'alijirüin shia nuulia,

süka naapeein ma'i shia. Nnojoleechi niyoudjain nia sünainjee achuntaa.

⁶Otta wanaa sümaa nüchuntüin, anakaja nünoujale süka süpüshua naa'in sünain naapeerüin Maleiwa nünüiki je sünain naapeerüin nüümüin tü nüchuntakat aa'u. Müleka matsünre naa'in sünain anoujaa wanaa sümaa nüchuntüin, meechee aka nia saa'in sukuaiippa süshi palaa sünain nnojolüin jimattüin.

⁷⁻⁸Mayaasije saapüneerüin nüümüin nütüma Maleiwa tü nüchuntakat, saa'in nüümüin, nnojoleerü aapünüin nüümüin süka keiwa'alain naa'in chi wayuukai je süka jo'uweein naa'in sünain süpüshua tü naa'inrakat.

⁹ Je wane juwala eekai mojuin, anakaja müleka talatüle naa'in süka nüpuşhin nia Maleiwa. ¹⁰⁻¹¹Aka'aya chi juwala eekai washirüin, anakaja müleka talatüle naa'in süka nia'inya wane nüpuşhin chi Maleiwakai. Otta nnojoishi nüpuşhin sünainjee tü nuwashirüinkat, shia sünainjee tü nünoulakat. Anakaja müleka nnojorule motüin naa'in chi washitkai sünain saja'lajaweerüin tü nuwashirüinkat so'uweena wane ka'i. Maa aka sujutuuin süsii wunu'u ja'ipa ka'i, akaweria tü nuwashirüinkat sünain saja'lajaain maalü.

¹²Tamiūshii paala jia tachikua:
Chi eekai nūlatiruin tü mūliaakat
sūmaa nūchecheruin naa'in,
alana'aleejeechia sūnain
talataa aa'in. Je chi Maleiwakai,
nuwalaajeechi nia sūka pansaaín
nūnūiki paala sūnain naapeeruin
wane kataa o'u namūin napūshua na
eekai alin apūla nia.

¹³Chi wayuu eekai naa'inreeein
kasa mojusü, nnojotsü anain
mūleka "Nia Maleiwa kaainjalaka
atüma taya" nūmūle. Watūjaa
aa'uchi chi Maleiwakai sūnain
nnojolin kaainjaleein je sūnain
nnojolüin naa'inrireein wayuu
kasa mojusü. ¹⁴¿Kasa kaainjaleeka
atüma wane wayuu? Kaainjaleeshi
nia sūka noonooín sūmaa tü
kasa mojusü kee'ireekat naa'in.
¹⁵Mūleka naa'inrüle tü mojusükat
kee'ireekat naa'in, kaainjalaa tia. Je
mūleka nnojoire nuu'ulaain suulia
kaainjalaa, oukteechi nia.

¹⁶Tawalayuwaa, jia aishiikana
tapüla, nnojo jünoujain tü alawaakat
sūnain kaainjaleein jia nütüma
Maleiwa jaajüin. ¹⁷Süka jamüin,
anasü süpūshua tü nüslüjakat
chi Maleiwa kakumalakai tü kasa
warattuuitkat chakat iipünaa.
Je müichia nnojolüin aapüin
nia wamüin kasa mojusü sūka
matüjüin a'wanajawaa nukuaippa.
¹⁸Je aneekünūshii waya nütüma
süpüla shii'iranajaainjatüin waa'in
sütüma tü shiimüin nüchikikat chi
O'tte'erükai süpüla nii'iyatüinjachin
wanainjee sūnain anashaatain ma'i
süpūshua tü nukumalakat.

Tü akuaippaa talatakat atüma naa'in Maleiwa

¹⁹Tawalayuwaa, jia aishiikana
tapüla, jüluja jaa'in tü taküjiinjatkat

jümüin joolu'u: Anakaja mūleka
eere jaa'in sūnain tü nüküjakat
wane juwala jümüin sūmaa
nnojolüin jüsouktüin pejeewa
sūnainmüin tü nūmakat. Nnojo
jaashichijaaín nūmūin. ²⁰Chi eekai
jashichin nūmūin chi nuwalakai,
iseerü nüchiki aa'inraa tü kasa
anasü nüchekakat chi Maleiwakai
nüpüleerua. ²¹Juu'ulaa jümata
suulia jaa'inrüin tü yarüttakat
atüma jaa'in je suulia jaa'inrüin
kasa mojusü, maa aka tü saa'inrakat
wayuu sainküin mmakat süpūshua.
Shia anaka alu'u mūleka joonoole
sūmaa tü püutchi nūnūikkat chi
Maleiwakai ni'itaakat sulu'u jaa'in,
tü aa'inmajakat jia suulia kaainjalaa.

²²Joonoo jümata sūmaa nūnūiki
Maleiwa sūnain jaa'inrüin süpūshua
tü sūmakat. Nnojo müin aka jia
naa'in chi eekai talatüin naa'in
saa'u aapajülin ne'e nūnūiki
sūnain nnojolin naa'inrüin tü
suluwataakat anain. ²³⁻²⁴Chia
wayuukai moonoolosai, müshi aka
naa'in eekai ni'raain nu'upünaa
paala sūka rouya sūnain motüin
naa'in shia sūchikijee. ²⁵Otta
chi eekai jülujuin naa'in nūnūiki
Maleiwa süpüla naa'inrüinjatüin
waneepia tü suluwataakat anain,
sūmaa nnojolüin motüin naa'in
shia, alana'aleejeria ma'i sūnain
talatüin naa'in sūnain süpūshua tü
naa'inrakat, sūka shiaín nūnūiki
Maleiwa taashika atüma wayuu
suulia kaainjalaa.

²⁶Wane wayuu eekai talatüin
Maleiwa nūmaa naajüin, mūleka
nnojorule nülaüle'erüin naa'in sūka
nūnūiki, mayaashije nu'waataaín
sulu'u tü nūnoulakat, nnojotsü
kasain saamüin nūmūin tia no'ulu'u
Maleiwa. ²⁷¿Kasa talataka atüma

naa'in chi Washikai Maleiwa? Talatüsü naa'in müleka waa' inmajüle na wayuukana eekai mapüshin, maa aka na tepichi moo'utshiikana oo'ulaka na jieyuu oukta a'wayuusechiikana. Je nücheküin chi Maleiwakai nnojorule waa' inrüin tü yarüttakat atüma waal'in, maa aka tü naa' inrakat na wayuu manoujain saliikana.

**Achiajaanüshii waya suulia
kachekala'ataliin wayuu**

2 ¹Tawalayuwaa, jia anoujashiihana nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo chi anashaatakai ma'i, anakaja müleka nnojoliire jia kachekalain su'utku wayuu. ²Jameena jia müleka nantüle piamashii wayuu jünainmün sulu'u tü outkajaaleekat? Chi wane, anashaatasü ma'i nüshe'in je sittija sünain najapü oorole'eya ne'e. Oo'ulaka chi wane, mojusü nüshe'in süka mojuin nia. ³Müleka kachekalain jaa'in nümuin chi ana ashe'inchikai sünain jümüin nümuin: "Püikkalaa saa'u tü einasee anasükat", wanaa sümaa jümüin nümuin chi moju ashe'inchikai sünain "Sha'wata ne'e pia yala'aya" je sünain "Püikkalaa mmalu'u", sünain jümüin nümuin, Ɂkas mojuka sünain tia? ⁴Shiimün sünain kachekalain jia su'utku wayuu. Ja'itaichi kapülain jaa'in antaa ja'akamüin chi mojushikai, nnojoishi jamajachiyaain ne'e nia jümüin.

⁵Jaapa tanüiki tawalayuwaa, jia aishikana tapüla. Wainma na wayuu mojushikana so'ulu'u wayuu. Otta katsüinsü naa'in sünain anoujaa sükajee aneekuushin naya nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa

nümaa so'uweena wane ka'i. Shia tü nüküjakat achiki paala Maleiwa sünain pansaain nünüki noo'opünaa na wayuu eekai alin apüla nia. ⁶Otta jiakana, müleka kachekarale jia su'utku wayuu, e'rülii wayumüin jia namüin eekai mojuin sükajee tia. Na washinnuu kojutkana jütsüma, nayayaain e'ike'erüin jia maa'ulu yaa, nayayaain o'unirüin jia namülatu'umüin na laülaayuukana süpüla saapününjatüni jikii natüma, ⁷nayayaain na mojukana antüki nümuin Cristo, chi kojutkai jütsüma, chi aneekakai jia süpüla nüpüshin.

⁸Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, tü nüküjapü'ükät Cristo sümüin wayuu sünain müin mayaa: "Anashii aire jüpüla wayuu süpüshua maa aka alin jia jüpüla jiraa". Müleka joonolee sümaa tü pütcikat, anasü ma'i tü jaa' inrakat. ⁹Alu'ujasa müleka kachekarale jia su'utku wayuu, shiimün sünain jiaan kaainjalaliin sükajee tia. Je kasalajaneerü jümüin tia süka moonooloin jia sümaa tü ashajuushikat.

¹⁰Wane eekai oonoooin sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, kaainjalaichipa'aya nia ja'itairü wwatua in ne'e tü naainjalakat. ¹¹Soto jaa'in tü nuluwataakat anain sünain nümuin wamüin: "Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein", je "Nnojo pu'utüin saa'in wayuu", makat. Ja'itairü nnojolüin püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein, müleka pu'utüle saa'in wayuu, kaainjalaichipa'aya ne'e pia nu'upala Maleiwa sükajee tia.

¹²Jülijä jaa'in tü jaa'inrakat je süpüshua tü jümakat, süka jütüjaain saa'u sünain asouktinneenain jia ni'ipajee Maleiwa so'uweena wane ka'i soo'opünaa tü jaa'inrapü'lükat, müleka joonoole sümaa tü nuluwataakat anain Cristo süpüla aijiraain jia jüpüla. Je soto jaa'in sünain taashiinapain jia sütüma tü nümapü'lükat Jesús süpüla ji'yataainjanain nümüin Maleiwa süka süpüshua jaa'in.

¹³Müleka mamüliajüinre jia saa'in wayuu, nnojoleena amüliajüünin jia nütümaya. Akaajasa na amüliajülikana saa'in wayuu, talateerü naa'in so'u ka'ikat tia nu'upala Maleiwa.

E'nnajatü nünoula wane wayuu sünainjee tü naa'inrakat

¹⁴Tawalayuwa, ijameechi chi wayuu eekai nümüin: "Anoujashi taya nünain Cristo", sünain nnojolüin naa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua? ¹⁵¿Jameerü eera nukuaippa chira wayuukai nümüin wane nuwala eekai che'ojaaín nüshe'in, eekai che'ojaaín eküüli nümüin? ¹⁶Müleka nümüle nümüin: "Eeshi Maleiwakai pümaa, kashe'injeechi pia, emireechi pia", sünain nnojolüin nüsüläjayaain tü kasa che'ojaaakat nümüin, nnojotsü jaloulin nümüin chi mojushikai tü nümakat nümüin. ¹⁷Mayaasüje müin nüñüki chi anoujashikai naajüin sünain "Anoujashi taya nünain Cristo" nümüin, nnojotsü kasain anain apüla tü nünoulakat nu'upala Maleiwa, süka nnojolüin naa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

¹⁸Eeshija'a süpüla jümüin tamüin: "Eeshii wawalayuu eekai ne'nnaajünün sünainjee tü kasa anasü naa'inrakat, otta wane e'nnaajünüshii ne'e sünainjee na'waataaín sulu'u tü nanoulakat".

Tamüshii paala jia: Süka nnojoliin te'rüin jia sünain aa'inraa tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, nnojotsü tatüjaain aa'u müleka shiimüinre sünain jünoujain nünain Cristo. Otta tayakai, jütüjaan aa'uchi taya sünain shiimüin tanoujain nünain, süka ji'rüin tü kasa anasü taa'inrakat.

¹⁹Anoujashii jia sünain waneeshin chi Maleiwakai. Shiimüin sünain waneeshin nia. Otta müsia tü yolujaakalüirua, nanouja anainrü tia'aya, je mmotshii naya neema Maleiwaya. ²⁰¿O'tte'enneena na yolujaakana sünainjee tia jaajüin?

²⁰⁻²¹Maa'inyüü tü jülijakat jaa'in. Taküjeerü joolu'u jümüin nüchiki Abraham chi watuushikai süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u sünain nnojolüin kasain anain apüla tü sünoulakat wane wayuu nu'upala Maleiwa müleka nnojorule saa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai süpüleerua. ²²¿Kasa anajiraaka anainjee Abraham nümaa Maleiwa? Shia süka naapüin Isaac chi nüchonkai nümüin süpüla nu'utajachin naa'in saa'u tü a'ajüleekat. ²³Yapashi nia süpüla nu'utüinjachin naa'in chi nüchonkai. Süka jamüin, shiimüin sünain nünoujain nünain Maleiwa. Je nütüjaachipa aa'u Maleiwa sünain shiimüin nünoujain sükajee tü naa'inrakat. ²⁴Ekeraajüsü nütüma Abraham tü ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai: "Nücheka achikit

Maleiwa anajiraain Abraham nümaa sünainjee nünoujain nünüki", müsü. Je süka shiimüin sünain nünoujain Abraham, aleewashi chi Maleiwakai nümaa. ²⁴Jiyaawata aa'ulu joolu'u tü tamakat jümuin. Watüjaaa aa'ulu müleka anajiraale nümaa Maleiwa wane wayuu sünainjee tü kasa anasü naa'inrakat, nnojotsü sünainjeejatüin ne'e tü nümakat sünain "Anoujashi taya" sünain nümüin.

²⁵Soto jaa'in süchiki Rahab tü wayuu maa'insatkat paala sümaiwa sünain anajiraain shia nümaa Maleiwa sünainjee tü kasa anasü saa'inrakat. Kamaneesü shia namüin na judío ajayajühiikana sünain suunjulüin naya noulia na na'tünükana sümaa shi'itaain naya sulu'u wane wopu wane sümüin. ²⁶Maa aka wane ouktüsü, watüjaaa aa'ulu sünain nnojolüin katüin so'u süka nnojolüin sükutulaaín sünain aa'inraa wane kasa. Akaajaa chi wayuu nnojotkai kasain anain apüla tü nünoulakat nu'upala Maleiwa, watüjaaa aa'ulu sünain manoujain nia süka nnojolüin naa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

Achiajaanüshii waya suulia mojuin wanüiki sümüin wayuu

3 ¹Tawalayuwaa, jia kee'ireekana aa'in ekirajaa wayuu, soto jaa'in wane kasa: Waya ekirajüliikana, saashajaajeena waya wayuu müleka mojushiire tü wamakat sümüin. ²Nnojotsü wayuu eekai aa'inrüin tü anasükat waneepia, ɬaashi müin? Otta chi wayuu eekai nnojolin kaainjalain süka nünüki, wayuu anashi ma'i nia. Laülaa aa'inchí nia saa'u

süpüshua'aya tü naa'inrakat sükajee tia.

³Müleka we'itaale wane juleena nünain wane ama we'ejena, jüüjüüshi wamüin eepünaale wacheküin waralin nia. ⁴Je wane anuaya su'unnaa wane jouktai, ja'itairü miyo'uin tü anuakat, apalaitaasü süka wane ojununtia jo'uuchon nütüma chi süpü'üyakai. ⁵Je tü wayekat, mayaasüje jo'uuchoin shia wanain, watta ma'i saalin tü kasa ojuittakat waanükülu'ujee sütüma. Maa aka wane siko'u sünain jotüin alama wattapünaa sütüma, ⁶akaajaa tü wayekat sünain kaainjalain waya sütüma. Nücheküin Satanás süpüleerua kaainjalainjanain waya waneepia süka wanüiki süpüla yarüttünjatüin waa'in sütüma tü wamakat.

⁷Jülija jaa'in tü kasa kepiakat wuna'ainküin, tü wuchiikalüirua, tü wüikalüirua, je tü jimekalüirua. Ja'itairü simaluunain süpüshua, eesü eekai sümaüsijüniin sütüma wayuu. ⁸Otta tü wayekat, matüjainsat amaüsijünaa. Kaainjaleeshii waya süka waneepia. Je na wayuu waküjakana amüin wane pütchi mojulu'ut, eewaajejerü tü nakuappakat sütüma, maa aka ouktüin wayuu sütüma weneena.

⁹Wayakana na a'waajakanä Maleiwa, müleka wo'ulejüle wane wayuu, wo'ulejüin Maleiwa wanaa nümaa, süka aainjuushin nia nütüma Maleiwa. ¹⁰Waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai so'u wane ka'i je wo'ulejüin wayuu so'u wane'eya. Tawalayuwaa, shiimü'inya sünain mojuin tü waa'inrakat sükajee tia. ¹¹⁻¹²Jülija jaa'in wane jasalira. ɬEweetüsü

wüin palaasi sümaa wüin jemetüsü sulu'ujee? Nnojo. Otta wane wunu'u kanüliasü "higuera" müniin, ḷkachonsü "aceituna"? Nnojo. Otta müsia wane "vid", ḷkachonsü "higo"? Nnojo. Tawalayuwa, müsia aka tü waanükükät müleka sujuitirataarüle pütchi analu'ut sümaa wane pütchi mojulu'ut.

**Nukuappa chi eekai kekiin
nütüma chi Maleiwakai**

¹³ Chi wayuu eekai kekiin ja'aka süka nütüjaain saa'u tü anasükät süpüla naa'inruijnatiün sümüin wayuu, kamaneeshi nia sümüin sünain nnojolüin pülayaain naa'in suulia. ¹⁴ Otta müleka kanainre jaa'in na juwalayuukana sümaa jüchunjain aa'in saa'u nakorolo, je müleka kee'ireere jaa'in a'waajünaa waneepia sütüma wayuu, nnojo ju'waataain sulu'u kekiin jia, je nnojo ju'waataain sünain jütujaain saa'u tü shiimüinkat jaajüin. ¹⁵ Shiimüin sünain jülujuin jaa'in tü jülujakat naa'in na manoujainsaliikana je jaa'inreein tü naa'inrakat. Chi ekirajakai jia sünain tia, nnojoishi niain Maleiwa chakai iipünaa, nia kekirajanainka jia chi Yolujaakai. ¹⁶ Müleka nnojorule juu'ulaain suulia achunjaa aa'in je suulia kee'ireein jaa'in a'waajünaa, nnojoleena jia paa'invain sünain a'yatawaa nümuin Maleiwa sütüma tia, je aa'inreena jia kasa mojusü waneepia.

¹⁷ ¿Jameerü nukuappa chi eekai kekiin nütüma chi Maleiwakai chakai iipünaa? Wuleerü naa'in. Nnojoleechi a'ülüjiraain namaan na nuwalayuukana, anamieechi nia namüin, jüjujüjeechi nia namüin. Amüliajeechi nia waneepia na eekai

ni'rüin sünain müliaa. Naa'inreerü kasa anasü sümüin wayuu süpüshua. Nnojoleechi kachekala'atalin nia wayuu. Je nnojoleechi piomain o'upünaa. ¹⁸ Chi wayuu ja'aka eekai nükaalijain na nuwalayuukana süpüla ajirainjanain napülajiraa, nükaalijain naya süpüla naa'inruijnatiün waneepia kasa anasü.

**Achiajaanüshii waya suulia
ashataa nakuappa**
na manoujainsaliikana

4 ¹ ¿Jamüshii jia jü'ülüüjaajiraaka'a? Shia stüka kee'ireein jaa'in tü jüchekakat jümuüwa. ² Je müleka nnojorule juuntüin tü kee'ireekat jaa'in, a'ürülaajiraasü jaa'in je o'uniraweeshii jia jaa'in. Atkaajiraashii jia süka kachiiruain jaa'in tü nama'anakat na juwalayuukana. Otta tü nüüläjeekat chi Maleiwakai, nnojotsü aapüntüin jümuin süka nnojolüin shia juchuntüin nümuin. ³ Otta mayaaSüje juchuntüin nümuin, nnojoleerü aapüntüin jümuin, süka nnojolüin anain jukuaippa namüin na juwalayuukana. Juchuntüin tü jüchekalakat ne'e jaa'in jümuüwa.

⁴ Jia wayuu nnojoliikana ichein nünain Maleiwa, jalia jia. Müleka kee'ireere jaa'in tü kasa mojusü naa'inrakat na manoujainsaliikana, atüjaaneena aa'u jia sünain kanain jaa'in Maleiwa je sünain niaichipain joo jü'ünüüin. ⁵ Nnojo motüin jaa'in tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa: Ni'itaain chi Naa'inkai sulu'u waa'in süka nücheküin tü aleewaakat wamaa. Je chi Naa'inkai Maleiwa, nücheküin

süüpüleerua icheinjanain waya
waneepia nünain. ⁶Shiimüin
sünain nükaalijüin waya suulia
kee'ireejüin waal'in kasa mojusü.
Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü
nüchikimaajatkät Maleiwa sünain
müin mayaa:

⁷"Chi wayuu eekai pülain naa'in
nuulia Maleiwa,
nnojoleechi akaalijünün
nütüma.

Nia akaalijünaka nütüma
chi eekai jüüjüüin nümüin".

⁷Sükajee tüü, anakaja jüüjüüle
jia nümüin Maleiwa waneepia.
Müleka jüleejüle chi Yolujaakai,
o'unamaateechi juulia. ⁸Je müleka
jürütkaale nünainmüin Maleiwa,
arütkaajeechi nia jünainmüin. Jia
kaainjaraliikana, juu'ulaa suulia
jaainjala. Jia piamakana o'upünaa,
juu'ulaa suulia yarüttaa aal'in. ⁹Jia
talatakana aal'in wanaa sümaa
jaal'inrüin tü kasa mojusükot,
anakaja joolu'u müleka mojule ma'i
jaal'in saalijee tia. ¹⁰Shiimüin sünain
kojuteenain jia nütüma Maleiwa
müleka jüüjüüle jia nümüin.

¹¹Tawalayuwaa, juu'ulaa
suulia mojuu anüiki namüin na
juwalayuukana. Müleka jiyoujüle tü
naa'inrakat chi juwalakai je süsalain
nia jütüma, jiyoujainja'a mmata
tü nuluwataakat anain Maleiwa
sükajee tia. Shiimüinja'a nnojolüin
jikeraajüin shia. ¹²Nnojoliishii
e'itaanüin jia süpüla jiyoujainjachin
chi juwalakai. Nia ne'e nümüiwa
Maleiwa aa'inrüinjaika tia. Maleiwa,
chi aapakai nünüiki wamüin
süpüla woonowaa amaa, nia
kapülainka süpüla o'tte'eraa waya
anoujashiikana, je kapülainshi
süpüla süsalainjatüin nütüma
saainjala tü manoujainsatkäluirua.

Achiajaanüshii waya
suulia a'waatawaa

sulu'u tü waa'inrüinjatkät

¹³Jalia jia suulia a'waatawaa
sulu'u tü jaa'inrüinjatkät mapeena
jaashin, sünain müin mayaa:
"O'uneena joo waya mapeena
sulu'umüin wane pueulo süpüla
a'yatawaa maa aka wane juya,
sünain oikkawaa wane kasa
shii'iree washirüü". ¹⁴Tamüshii
paala jia: Nnojotsü jüttüjaain aa'u
tü alatajateetkat jümüin mapeena.
Maa aka tü mannuuyakat watta'a
maalü sünain kerashiin tü alamatkat
süüma je soosojooin ja'ipa ka'i,
akaajaa wayakana, palit ka'i sünain
katüin wo'u, je oukteena waya
mapeena. ¹⁵⁻¹⁶Mojusü ju'waataain
sulu'u jukuaippa. Shia anaka alu'u
müleka jümüle: "Tü waa'inreekat,
wounteertü waa'inrüin shia
müleka nücheküle chi Maleiwakai
wapüleerua. Müleka nnojorule
nücheküin wapüleerua shia, aneerü
waa'in sümaa tia". ¹⁷Tashajütpta
joo jümüin tü pütcikat süpüla
joonoojinjatüin sümaa. Je joolu'u,
süka jüttüjaain saa'u tü kasa anakat
süpüla jaa'inrüin, müleka nnojorule
jaal'inrüin shia, kaainjaleena jia
sükajee tia.

Achiajaanüshii wayuu
washinnuu suulia ji'iyee

5 ¹Jiakana washinnuukana,
jaapa jumaala tü taküjüinjatkät
joolu'u jümüin. Anakaja ju'ttüle
sünain mojushaatat jaa'in saalijee
tü müliaa ji'reetkat mapeena.
²Nnojoleerü kasain saamüin jümüin
tü juwashirüinkat so'uweena wane
ka'i. Tü jüshe'in anashaatakat,

rulumairü maa'ulu. ³ Je tü oorokat oo'ulaka tü pülaatakat, o'ttūtipa sünain ittiuin. Shii'lreee washireein ma'i jia, nnojotsü jükaalijain wayuu eekai müliai. Je saa'ujee tia, süsaleena ma'i jia so'uweena tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasa süpüshua. ⁴ Na wayuu a'yataapü'lükana jümüin, na nnojoliipü'lükana juwalaajüin, nnojoleerü motüin naa'in tia. Je chi Maleiwa Pülashikai, ni'rüin tü namüliaiakat je naapüin tü ne'irakat. ⁵⁻⁶Shia jülijaka jaa'in ne'e ayalajaa kasa kojutsü. Jí'iyepü'lüshii jia suulia wayuu, je aapapü'lüshii jia shikii wayuu süpüla o'utünaa aa'in, ja'itaina maainjalapü'lün naya juulia, ja'itaina nnojoliin jü'ünüüin naya. Je nnojotsü jülijayaain jaa'in sünain nüntajachin Cristo mapeena süpüla süssalainjanain jia nütüma.

Tü wakuappainjatkat su'unnaa müliaa

⁷Tawalayuwaa, anakaja jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa jí'rakat sümä'inru'u ja'atapajüin nüle'ejüin Cristo. Maa aka wane apünajüi sünain a'atapajaa sü'lüin tü juyakat je sünain nnojolüin süshapajaain naa'in sümä'inru'u kachoin tü nu'ttiakat, ⁸akaweenia jiakana sünain jüchecherüin jaa'in su'unnaa tü müliaa jí'rakat. Jüchechera jumata jaa'in sünain anoujaa süka sülü'üliin tü ka'i nüle'ejüinjatkat o'u Cristo nüchikua. ⁹ Je tawalayuwaa, mayaashije jia müliai, jalia jia suulia jaashaja'alaa jayaain na juwalayukana, süpüla nnojoliinjanain jüsouktüin nümüin Cristo saalijee tia. Je soto jaa'in sünain nüntamaatajachin nüchikua.

¹⁰Tawalayuwaa, wanaa sümää tü müliaa jí'rakat, soto jaa'in

nakuappa na nünnükimaajanakana chi Maleiwakai paala sümäiwa. Mayaainje ne'rapü'lün namüliai sünainjee aküjaan nünnüki Maleiwa, ayatshi'iya sünain aküjaan süka nachecherüin naa'in. ¹¹Watüjaan aa'uchi chi Maleiwakai sünain naa'inrüin wainma kasa anasü sümüin wayuu eekai süchecherüin saa'in su'unnaa sümüliala, maa aka nümuin chi watuushikai Job paala sümäiwa. Mayaashije müliai ma'i nia, nüchecherüin naa'in. Je nümliajüin nia Maleiwa wanaa sümäa tia.

¹²Tawalayuwaa, tamüshii paala jia: Suulia süssalajüin jia nütüma Maleiwa, nnojo jümüin: "Pansaasü ma'i tanüki süka taküjain sulu'u nünlüa chi Maleiwakai chakai iipünaa", nnojo jümüin. Shia anaka alu'u lotüle jünüki waneepia.

Achuntüinjana waya nümuin Maleiwa waa'ujiraa

¹³¿Eeshi eekai müliai ja'aka? Anakaja nüchuntüle nümuin Maleiwa saa'u tia. Je chi eekai talatüin aa'in, anakaja müleka niil'irajüle sünain nu'wajüin Maleiwa. ¹⁴Je chi eekai ayuulin, anakaja müleka neenajirüle na laülaashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpüla nachuntüin nümuin Maleiwa naa'u saa'u nünlüa chi Senyotkai sümäa nashulerüin seita nünnain. ¹⁵Müleka nachuntüle, sünain kanoulain ma'i naa'in, aawalaajeechi nütüma Maleiwa chi ayuuishikai. Je müleka kaainjarale nia, alatinneerü tü naainjalakat nuulia nütüma. ¹⁶Je sükajee tü, anakaja müleka jüküjiraale süchiki tü jaainjalakat sümäa jüchuntiraain jaa'u nümuin Maleiwa.

Anainjanakalaka na eekana ayuulin ja'aka. Shiimüin sünain naapeertiin chi Maleiwakai nanüiki na wayuu anajiraakana nümaa, je nücheküin süpüleerua naa'inrüin tü anasü nachuntakat nümuin.

¹⁷Soto jaa'in nüchiki Elías nünükimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa sünain müin aka nia waa'in wayakana wapüshua. Nüchuntüin süka süpüshua naa'in nümuin Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin sü'itüin tü juyakat. Ma'itüinkalaka tü juyakat maa aka saa'in apüniin juya shiatapünaamüin.
¹⁸Nüchuntakalaka süchikijee tia

süpüla sü'itüinjatüin süchikua. A'ita müsia shia süpüla ka'ttiainjatüin wayuu sainküin mmakat süpüshua.

¹⁹⁻²⁰Tawalayuwa, cjameechi jütüma wane juwala müleka niyoutküle tü shiimüinkat sümaa nuu'ulaain suulia tü nuluwataakat anain Cristo? Müleka jükaalijüle nia süpüla niitaainjachin nüchikua sünain oonowaa sümaa, o'tte'enneechee nia suulia akatalawaa nuulia Maleiwa. Ja'itairü wainmain tü naainjalakat, alatinneerü shia nuulia süpüshua nütüma Maleiwa.

Shiairia ne'e tü tashajakat jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma

PEDRO

**Pedro ashajüshi namünin na
anoujashiikana nünain Jesucristo**

walakatakana sainküin mma

1 ¹Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Jesucristo, Pedrokai anülia, ashajüshi joo taya jümüin, jia aneekajuushikana nütüma Maleiwa, jia walakatakana sainküin mma sünain kepiain joolu'u sulu'upünaa tü mmakat Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, oo'ulaka Bitinia. ²Aneekünüshii jia nütüma chi Washikai Maleiwa süpüla tü naa'inrürinjattüjtikalpa paala sümaiwa. Akatannüshii jia nütüma chi Naa'inkai süpüla nüpüshinjanain jia. Nücheküin süpüleerua joonoojinjatiin sümää nünüiki Jesucristo chi Nüchonkai, chi aapajiraakai nukuaippa süpüla amülain nüsha waa'ujee süpüla nüla'ajaaínjatüin waainjala woulia.

Achuntüshi taya jaa'u nümüin Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin wane miyo'u anaa jümüin.

**Anaajaanüsü kasa anasü
napüla na anoujashiikana**

³Anakaja müleka wa'waajüle chi Maleiwakai saa'u niain nüshin chi

Wasenyotsekai Jesucristo otta saa'u niain Nümaleiwaseinya. Jeketütipa wakuaiippa sümää shii'iranajaaitpain waa'in nütüma Maleiwa, süka nümüliajashaatain waya. Je joolu'u sünainjee süso'iraain naa'in Jesucristo süchikijee ouktaa, watüja aal'ulu sünain naa'inrürinjatüin chi Maleiwakai süpüshua tü nüküjakat achiki wamüin sünain pansaain nünüiki. ⁴Pansaasü nünüiki wamüin waya nüpüshikana sünain nünaajaain wapüla wainma kasa anasü nüma'anakat cha'aya iipünaa. Nnojotsü müinya aka saa'in tü kasa eekat wama'ana maa'ulu yaa süka matüjain aja'ttaa shia, matüjain yarüttaa, je ayateerü sünain anain sukuaiippa waneepia. ⁵Otta jiakana, shiimüin sünain saapüneerüin jümüin tia kasa anasükat. Otta müsia maa'ulu yaa, sükajee ji'itaain jaa'in sünain anoujaa, aa'inmajünüshii jia nütüma chi Maleiwa Pülashikai ma'i. Ayateena aa'inmajünüin jia wane'ere'eya nikeraajüin süpüshua tü kasa anasü naa'inrürinjattüjtikalpa paalainka nu'tte'eraiw'a'aya jia. Alü'ütsü joo sükalia süpüla saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Nii'iyateerü Maleiwa so'uweena ka'ikat tia tü kasa anasü apütaakat, tü naapeetkat jümüin.

⁶Anakaja müleka talatashaataale ma'i jaal'in saa'ujee süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat Maleiwa jümüin. Otta müsia joolu'u, eesü süpüla mojuin jaa'in motso'o ne'e saalijee juu'ulakünün aa'in sükä süpüshua tü kasa mojusü alatakat jümüin.

⁷Jülüja jaa'in sukuaiippa tü oorokot wanaa sümaa sojojünün süpüla sujuittajatüin tü shi'yarülakat.

Watüjaan aa'ulu sünain shiimüin ooroin müleka suuntile sütlatirtüin wane siki eekai ja'ishaatain. Tü oorokot süpüshua, aja'tteerü so'u wane ka'i. Akaajasa tü jünoulakat, alana'aleesia sünain anain suulia tü oorokot. Je sükajee tia, tü kasa mojusü alatakat jümüin, antüsü jünainmün süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre sünain ayatüin ji'itaain jaa'in sünain anoujaa. Je müleka ayatüle sünain katsün tü jünoulakat, a'waajährigeenaa jia nütüma Maleiwa sümäa kojutüin nütüma so'uweena tü ka'i niiliyataajeekat o'u Jesucristo.

⁸Ja'itaichi nnojolin ji'rüin Jesucristo paala, ayatshia ne'e nia alin jüpüla. Otta müsia maa'ulu yaa, ja'itaichi nnojoyülin ji'rüin, ayatshi'iya ne'e jia e'itaain jaa'in sünain anoujaa nünain. Je alana'aleesia sünain talatashaatain ma'i jaal'in, ⁹sükajee ju'tte'ennüinapain nütüma sünainjee jünoujain nünain.

¹⁰Otta müsh'iya na nünükimaajakanaka Maleiwa paala sümäiwa, sükä natüjaain naa'u Maleiwa sünain anamiain ma'i nia, nountakalaka aküjaas sükchiki su'tte'enneerüin wayuu nütüma. Otta nnojotpü'üsü nayaawatüin aa'u sünain jamüinjatüin nukuaippa Maleiwa sünain o'tte'eraa

wayuu. Jülijapü'üsü ma'i naa'in waneepia shia. ¹¹Ee'iyatünüsü namüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai naa'in sünain ni'rüinjatüin Cristo müliaa oo'ulaka sünain kojuteechin nia sükchikjee tia. Je sükajee tia, natüjawee aa'ulu ma'i sünain jamüinjatüin shia oo'ulaka joujaleeriin shia ekettaajün. ¹²Nii'iyatüin chi Maleiwakai wane kasa namüin na nünükimaajakanaka paala soo'opünaa tü naküjakat sümüin wayuu sünain su'tte'ennüinjatüin wayuu nütüma Maleiwa mapeena. Nii'iyatüin namüin sünain nnojolüin napülajatüin nayakana tü pütcchi naküjakat sümüin wayuu, jia kapülajanaka jiakana maa'ulu yaa. Tü naküjakat achiki paala soo'opünaa tü alateetkat mapeena, shia'a ne'e tü aküjünüpaktat jümüin natüma na aküjüliikana nükchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, na akaalijünakana nütüma chi Naa'inkai Maleiwa ajütüüshikai chajee iiptünaajee. Sükajee sülana'aleein ma'i sünain anain tü aküjünakat jümüin, kapülasü saa'in tü aapieekalüirua nüma'anajeejatkat Maleiwa sünain saapeein sükchiki.

Achiajaanüshii suulia mache'ejuin sükchirua kaainjalaa

¹³Otta müsia joolu'u, sünainjee süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin jia, ee jümata jaa'in süpüla lotüinjatüin waneepia tü jaa'inrajatkat maa'ulu yaa. Müleka laülaale jaa'in, jaa'inmajaa jukuaiippa suulia aa'irraa kasa mojusü. Shiajinjatü kachiruaka jaa'in sümüwa tü kasa anashaatasü aapüneetkat jümüin so'uweena tü ka'i niiliyataajeekat o'u Jesucristo.

¹⁴ Joonoo jümaala sümää nünüiki Maleiwa saa'u nüchooinapain jia. Nnojo jüshatüin tü jukuaippakat paala nnojolüwa'aya jütüjaain saa'u nüchiki chi O'tte'erüikai, wanaa sümää kaainjalapü'ün jia.

¹⁵ Saa'u maainjalain chi Maleiwa kaneekajalakai jia, anakaja müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa süpüla jüüjüünjanain jia nümüin sünain süpüshua tü jaa'inrakat,

¹⁶ süka shiaín nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa: "Juu'ulaa suulia kaainjalaa süka maainjalain taya".

¹⁷ Anakaja müleka kojutüle chi Jüshikai Maleiwa jüttüma, chi jüchuntakai amüin waneepia, süka nütüjaain saa'u tü jaa'inrakat, müleka anala oo'ulaka mojule shia. Jaa'inra tü anasükat nu'upala Maleiwa süka nnojolin kacheekala'atalin naal'in wayuu. Je saa'u kepeenain jia so'uweena wane ka'i nümaa Maleiwa, anakaja müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin maa'ulu yaa, ¹⁸süka jütüjaain naa'u sünain niain ojuittirüichipain jia suulia jaainjala.

Soto jaa'in sünain kaainjalapü'ün jia wanaa sümää jüshatapü'ün nakuaippa na juntuushikana sünain jaa'inrüin kasa eekai mojuin, eekai nnojolüin saamüin jümuin. Je tü awalaajünakat nütüma Maleiwa süpüla taashinjanain jia suulia kaainjalaa, nnojotsü shiaín wane kasa amüloulinjatkat, maa aka pülaata oo'ulaka ooro, ¹⁹shia wane kasa alana'aleekat ma'i sünain anain suulia tia. Taashishii jia suulia kaainjalaa sünainjee nüsha Cristo, tü amülakat waa'ujee wanaa sümää ouktüin nia. Lottüsü

nukuaippa maa aka nukuaippa chi anneetchon o'utinnapü'ükai aa'in natüma na watuushikana Israelkana süpüla nawalaajüin naainjala. ²⁰Aneekajuushitüjü'iya Cristo nütüma chi Maleiwakai paala sümäwa nnojolüwa'aya kasain akumajünüin yaa soo'opünaa tü mmakat süpüla ouktaa. Otta müsia maa'ulu yaa, wanaa sümää su'ttütipain sükalia süpüla saja'ttuinjatüin tü kasakat süpüshua, antüshi Cristo mmalu'umüin. Ee'iyatünüichipa nia nütüma Maleiwa süpüla nu'tte'erüinjanain jia.

²¹ Otta müşhi'iya jiakana, sünainjee tü naa'inrakat Cristo, ji'itaain jaa'in joolu'u sünain anoujaa nünain Maleiwa oso'ire'etkai naa'in chi Nüchonkai süchikijee ouktaa sümää ni'itaain nia süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu. Tü nücheküinjattüjütkalia Maleiwa jüpileerua, shia jünoujainjanain nünain sümää ja'atapajüin tü kasa anasü naa'inrüinjatkat jüpüla. ²²Je joolu'u, saa'u joonoooinapain sümää tü pütschi shiimüin aküjakat nüchiki chi O'tte'erüikai, juu'ulaaitpa suulia tü yarüttakat atüma jaa'in. Je nnojoliishii aiyaain ne'e na juwalayuukana jüpüla, alu'ujasa shiimüinsü tü naaliikat jüpüla. Saa'u wuleitpain jaa'in, anakaja joolu'u müleka koo'omüinre alin naya jüpüla. ²³Tü pütschi joonookot amaa, shia tü nünüiki Maleiwa matüjüinkat aja'ttaa. Shiimüinsü tia pütschikat süpüla ka'ikat süpüshua. Je sükajee tia pütschikat, jeketuütpa jukuaippa nütüma Maleiwa, maa aka jemeikai jüchikua. Nüchooinapa joolu'u jia chi Maleiwa katakai o'u süpüla ka'ikat süpüshua, nnojoishi

nüchooin jia ne'e wane jookai
süpüla ouktaa.

²⁴⁻²⁵ Je tü pütchikat nüchiki
chi O'tte'erüikai aküjünakat
jümüin, müsü soo'opünaa sulu'u
tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa sünain müin mayaa:

"Wayuu süpüshua, müsia aka
ne'e saa'in tü alamat
sünain sujulujaajeerüin.

Mayaasiyé kojutüin wane wayuu,
ayatsia shia müin aka saa'in
süsii wunu'u eekai alaawain
sünain sujunuujeerüin
mmolu'u.

Alu'ujasa tü pütchi nünuükikat
chi Maleiwakai,
ayateeria sünain shiimüin
süpüla ka'ikat süpüshua".

2 ¹ Je saa'u nüchooinapain jia
Maleiwa, juu'ulaa suulia
kanain jaa'in wayuu, suulia aküja
alawaa, suulia wayuin jia piama
akuappachii, suulia achunja
aa'in sückirua sukuappa wayuu,
je suulia mojuin jünüiki sujuuna
wayuu. ²Shia anaka müleka
kee'ireere jaa'in tü pütchi shiimüin
nüchikimaajatkat chi O'tte'erüikai,
maa aka naa'in wane jo'u sünain
kee'ireein naa'in sückira nii, süpüla
katsünjatiin jaa'in sünain tü
jünoulakat, ³süka jiyaawatüinapain
naa'u chi Senyotkai sünain anamiaain
ma'i nia.

Na wayuu anoujakana nünain Cristo, nüpüshinapa naya Maleiwa

⁴Sükajee jiajiraain jia
anoujashiikana jüpüshua, müshii aka
jia saa'in wane miichi akumajünakat
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.
Aritkaashii joolu'u jia nünainmüin
chi Senyotkai Jesucristo, süka
niain aapüin kataa o'u jümüin.

Kojutshaatashi ma'i nia nütüma
Maleiwa sümaa nüneekünün
nütüma, ja'itaichi ayouktünün
paala sütüma wayuu wainma. Müshi
aka nia saa'in tü ipa ekeraajakat
sünain anain ma'i süpüla akumajaa
tia miichikat. ⁵Je jiakanaya, saa'u
katüitpain jo'u nütüma Cristo,
müshii aka jia saa'in ipa akumajia
tia miichikat wanaa nümaa. Je saa'u
jükattannüinapain suulia kaainjalaa
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa
sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo,
juuntüin joolu'u jüsüläjüin nümüin
Maleiwa tü talatakat atüma naa'in,
maa aka naa'in na sacerdote
judíokana paala sünain no'utapü'iün
saa'in müüt süpüla nastüläjüin
nümüin. ⁶Shia tü ashajünakat
paala sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa. Anuu tü
nümakat chi Maleiwakai noo'opünaa
Cristo:

"Taneekün wane ipa, tü kojutkat
ma'i tatüma,
süpüla te'itaainjatiin shia
cha'aya Jerusalén
süpüla süsa'ainjatiin tü
tepiakat,
tü sha'wattüinjatkat atüma
sümaa lotüin.

Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in
nünain,
nnojoleechi japüliwain süka tia".

⁷⁻⁸Jiakana e'itaakana jaa'in nünain
Cristo, kojutshi ma'i nia jütüma. Nia
chi ashajünakai achiki paala, müsü
mayaa:

"Tü ipa ayouktünakat natüma na
akumajülikana miichi,
ekeraajüitpa sünain anain ma'i
shia süpüla akumajaa tia
miichikat".

Alu'usa na wayuu eekai nnojoliin
nanoujain nünain Cristo, nayeena

japüika. Amiülouleena naya süka moonooin sümaa tü nünüiki Maleiwa aküjünakat namüin. Shia tü naa'inrüinjattijütktalia chi Maleiwakai naka. Anuu tü ashajünakat nachiki: "Ashanaajeena naya saa'ujee tü ipakat süpüla amioului".

⁹Nnojoliishii jia müin aka naya süka jiaain nüneekajalain Maleiwa. Jia sacerdoteka a'yataakana nümüin Maleiwa chi aluwataashikai ma'i saa'u wayuu. Jia akatannaka nütüma süpüla nüpuşinjanain je süpüla jüküjinjattiuin süchiki tü naa'inrakat jümüin sünain anashaatain ma'i shia. Neenaküin jia süpüla jujuittinnüin sa'akaje tü piyuushikat eepü'üle kaainjalain jia süpüla jikerolüinjanain nünainmüin sa'akamüin tü nuwaralakat.

¹⁰Je paala, mnojoliipü'üshii jiaain nüpuşin Maleiwa. Alu'usa joolu'u, shiimüin sünain jiaain nüpuşin. Nnojotpü'üsü jiyaawatüin naa'u Maleiwa paala sünain anamiain nia. Alu'usa joolu'u, jiyaawatütpta aa'u sükajee nümlüliajnäinapain jia.

Kojutüinjana atümaa na sülaülakana mma

¹¹Tawalayuwa, jia aishiikana tapüla, soto jaa'in sünain kepieenain jia so'uweena wane ka'i nümaa Maleiwa. Je sükajee tia, tachuntüin jümüin süka süpüshua taa'in suulia jüle'eru'ujain süchiki kaainjalaa süpüla jüyamülinjattiuin tü mojusükot. ¹²Shia anaka alu'u müleka jaa'inrüle waneepia tü kasa anasükat no'upala na manoujainsaliikana. Ja'itaina nayoujain jia joolu'u saalijee jaa'inrüin kasa mojusü naajüin, nayaawateerü aa'u sünain shiimüin

anain tü jaa'inrakat. Je so'uweena tü nükaliakat chi Maleiwakai süpüla kasalajanainjattiuin sümüin saainjala wayuu nütüma, a'waaajüneechi Maleiwa natüma na mojukana anüki jümüin maa'lulu yaa.

¹³Süpüla nu'waajüninjachin chi Senyotkai sütima wayuu wainma, anakaja müleka jüüjüüle jia namüin napüshua na wayuu sülaülakana mma. Jüüjüü jümaala nümüin chi aluwataashikai saa'u wayuu süpüshua, ¹⁴je namüin na sülaülashiikana mma e'itaanakana nütüma süpüla süsalainjattiuin natüma wayuu eekai saa'inrüin kasa mojusü je süpüla na'waaajüin eekai saa'inrüin kasa anasü. ¹⁵Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jaal'inrüin waneepia tü anasükat. Müleka lotüle jukuippa su'upala wayuu, nnojoleena antüin sünain wane kasa nayoujakat anainjee jia na perulaayuliikana. ¹⁶Eesüja'süpüla jümüin tamüin: "Saa'u taashiinapain waya suulia waainjala nütüma Cristo, müleka moonooirne waya sümaa nünüiki chi sülaülashikai mma sünain aa'inraa kasa mojusü, nnojoleertü kasalajanain shia". Tamüshii paala jia: Saa'u taashiinapain jia suulia kaainjalaa, juuntüin joolu'u ji'yataain nümuin Maleiwa süka süpüshua jaal'in. ¹⁷Je sükajee tia, anakaja müleka kojutüle wayuu süpüshua jüttüma sümaa alin jüpüla na juwalayuukana anoujashiikana wanaa jümaa. Anakaja kojutshaataale Maleiwa jüttüma sümaa ju'waaajüin nia waneepia. Je anakaja kojutüle chi aluwataashikai saa'u wayuu süpüshua jüttümaya.

Alatiraa müliaa saalijee aa'inraa ne'e kasa anasü

¹⁸Ottá jia piuunakana, anakaja müleka jüüjüüle jia nümuin chi

jülaamainkai. Kojutu jütüma eekai jashichin jümüin maa aka eekai anamiain.¹⁹ ¿Jameena jia müleka müliale ne'e jia saalijjee tü jaa'inrakat ja'itairü nnojolüin mojuin shia? Müleka jiyaawatüle saa'u tü müliaa ji'rakat sünain shia in nüchekalain Maleiwa, juunteeü jüchecherüin jaa'in su'utpünaa. Je nii'yateerü Maleiwa na'anasia jümüin su'utpünaa.²⁰ Otta müleka jüchecherüle jaa'in su'utpünaa süsalain jia tü kasa mojusü jaa'inrakat, ejarai a'waa jaka jia? Akaajasa müleka jüchecherüle jaa'in su'utpünaa wane müliaa eekai ji'rüin saalijjee aa'inraa ne'e kasa anasü, shiimüin a'waa jüneechin pia nütüma Maleiwa sükajee tia.

²¹ Saa'u müliain Cristo paala jaa'ujee, eenakününinapa jia nütüma süpüla müliainjanain wanaa nümaa. Nücheküin süpüleerua juushikajaainjanain süchiirua nukuaippa sünain alatiraa müliaa, maa aka tü müliaa nülatirakat saalijjee ne'e aa'inraa kasa anasü. Müsü tü ashajünakat:

²² "Maainjalasai Cristo
je matüjainsai aküjaa alawaa
nia".

²³ Wanaa sümaa müliain nia sütümä wayuu sünain neme'erainpalain nia, nnojotsü mojuin nünuiki ne'ipajee. Wanaa sümaa müliain nia saa'u e'rülin naya wayumüin nümuin, nnojotsü nücheküin pasalaweein nia, alu'u jasa naapajiraain nukuaippa najapulu'u Maleiwa chi kasalajanakai atüma saainjala wayuu süka tü akuaippaa lotokot. Je jiakana, anakaja juushikajaale süchiirua nukuaippa Cristo.²⁴ Je joolu'u, sükajee ouktüin Cristo, anaitpa wakuuaippa. Müliashi

nia sünain ouktüin saa'u wane kuruusa saa'ujee wayuu süpühua süpüla nüla'ajaa injatüin saainjala suulia. Ouktüshi nia waal'ujee süpüla nnojolüinjatüin kasajatüin wamüin kaainjala, otta süpüla waal'inrünjatüin tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa wapiüleerua.²⁵ Paala, müshii aka waya saa'in anneerü eekai sükatalaain suulia süpüshi. Otta müsia joolu'u, ouyantünüshii waya wachikua nünainmüin Cristo, chi aa'inmajakai waya maa aka wane anneetpü'lü sümaa na'anneetse.

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin na na'wayuusekana

3 ¹ Jia jieyuukana
ka'wayuuseshiikana, anashii müleka jüüjüüle jia wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse. Mayaashijje naya ayouktüin nünuiki Maleiwa, eesü süpüla jime'ejüin naa'in sümaa nnojolüin jü'ülüjaain namaa, süka jaa'inrüin kasa anasü waneepia no'upala.² Eesü süpüla kapülain naa'in nünuiki Maleiwa müleka nayaawatüle saa'u sünain kojutüin nia jütüma waneepia je müleka ne'rüle jia sünain shiimüin anain jukuaippa no'upala nayakana.³ Tü kamalainkat namüin na ju'wayuusekana, nnojolüinjatü sükajeejatüin ja'anaain no'upala süka kuluulu eekai kojutüin ma'i, nnojolüinjatü sükajeejatüin ja'anaain che'esaa ooro je aülijanaa eekai anain ma'i, je nnojolüinjatü sükajeejatüin anain ma'i ju'wala no'upalapünaa.⁴ Tü kamalainkat namüin, shiainjatü tü jukuaippakat sünain anamiashaatain je sünain kamaneein ma'i jia. Shia kojutka no'ulu'u Maleiwa tiairua.

⁵Anakaja jüshatüle nakuaippa na jieyuukana paala sümäiwa, na akataluuushikana suulia kaainjalaa. Anoujashii naya nünain Maleiwa sünain nikeraajünjatiin süpüshua tü nümakat namüin. Anasü ma'l nayolojo no'upala na na'wayuusekana sükajee kamaneein ma'l naya sümaa jüjüüin namüin.

⁶Soto jaa'in súchiki Sara paala sümäiwa. Soonoo amaat nünüiki Abraham chi su'wayuusekai sümaa "Nashi tachee" sümapü'tün nümuin. Otta jia jieyuukana, müleka nnojoliire mmolüin jia sheema aa'lnraa tü kasa anasü saa'inrapü'iükät Sara nu'upala chi su'wayuusekai, "Wei shia'aya" juunteeerü jümuin.

⁷Aka'aya jiakana tooloyuukana, süpüla wanaawajiraain jaa'in namaa na ju'wayuusekana sünain achuntaa nümuin Maleiwa, anakaja müleka kojutule naya jüttüma waneepia. Mayaasüje nnojorule wanaawain sütsüin naa'in jümaa, soto jaa'in sünain shii'iranajaaitpain naa'in nütüma Maleiwa wanaa jümaa. Je süma'inru'u jümaain naya maa'ulu yaa, anakaja müleka kapürale jaa'in naya.

Nukuaippainjatkat wane anoujashi shi'ipajee wayuu

EEKAI AA'INRÜIN KASA MOJUSÜ NÜMÜIN

⁸Süpülapünaa kettaain tü tashajakat jümuin, toso'ira aa'inchii paala jia jüpüshua süpüla jiajiraainjanain sümaa jümliajiraain. Ai jüpüljiraa maa aka naa'in wane wayuu sünain alin nüpüla nuwala, sümaa kamaneejiraain jia jümuin, nnojolijiana jia pülajiraain aa'in.

⁹Nnojo kee'ireein jaa'in pasalawaa.

Müleka e'rüire wayumüin wane wayuu jümuin, nnojotsü anain müleka e'rüliire wayumüin jia nümuin shii'iraka tia. Müleka mojule nünüiki wane wayuu jümuin, nnojotsü anain müleka mojule jünüiki ni'ipajee. Shia anaka alu'u müleka jüchuntüle nümuin Maleiwa naa'u chia wayuukai süpüla nii'iyatüinjatiin na'anasia nümuin. Soto jaal'in sünain neenaküin jia Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatiin na'anasia jümuin jüpüshua'ale.

¹⁰Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa:

"Müleka kee'ireere jaa'in anaaakuaiippa sümaa talatüin ma'l jaa'in,
anakaja müleka juu'ulaale suulia e'raa wayumüin je suulia aküjaalawaa.

¹¹Anakaja juu'ulaale suulia jaa'inrüin tü mojusükot süpüla jaa'inrüinjatiin waneepia tü anasükat sümüin wayuu.
Anakaja kachiiruale jaa'in jükaalijeein wayuu süpüshua süpüla anainjatiin mmapa'a.

¹²Naa'inmajüin Maleiwa waneepia chi wayuu eekai aa'inrüin tü anasü nüchekakat nüpüleerua, je naapüin nünüiki wanaa sümaa nüchuntüin nümuin. Akaajasa chi wayuu eekai masütaajuin sünain aa'inraa tü mojusükot, a'ürülaajeechi Maleiwa nümuin saalijee tia".

¹³¿E'reerü wayumüin wayuu jümuin müleka jaa'inrule tü anasükat süka süpüshua

jaal'in? ¹⁴ Ja'itairü ji'rüin müliaa süütüma wayuu e'rülü wayumüin saal'ujee jaa'irnrüin tü anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, anata'aleeshija'a ma'l jia nütüma. Nnojo mmolüin jia sheema, nnojo jüshapajaaín aa'in saa'u. ¹⁵Shia anaka alu'u müleka ju'waajährige Cristo waneepia süka süpüshua jaa'in süka niain Jüsenyotsein. Kojutu jütüma nia waneepia. Ee jümata jaa'in süpüla asouktaa nümuin wane wayuu eekai nüsakirüin jia süchiirua tü jünoujakat anain, süpüla jüküjainjatüin nümuin sünain jamüin jütüjaaka'a naa'u Maleiwa sünain naa'inrüinjatüin tü nümakat jümüin. Je wanaa sümaa jüsouktüin, jii'iyata nujut chi asakirakai jia sümaa kamaneen jia nümuin. ¹⁶Müleka jütüjaale saa'u tü jaa'inrakat sünain anasiin nu'upala Maleiwa, japiijeechi chi eekai niyoujain tü kasa anasü jaa'inrakat nüpüla Cristo sütüjaanapa aa'u sünain shiimiin nnojolüin jaa'inrüin kasa mojusü. ¹⁷Müleka nücheküle Maleiwa süpüleerua ji'rüin müliaa sünainjee jaa'inrüin kasa anasü, alana'aleesia sünain anain tia suulia ji'rüin jümüllala sünainjee aa'inraa kasa mojusü.

*Oso'iraasü naa'in Cristo
süchikijee ouktün nia

saa'u saainjala wayuu*

¹⁸Jülijä jaa'in nukuaippa Cristo wanaa sümaa ni'rüpü'ün müliaa. Ja'itaichi maainjalain nia, ouktüshi nia saa'u waainjala waya kaainjaraliikana. Je nnojoleechi ouktün piantua, süka kettaaitpain tü naa'inrakat süpüla anajiraainjanain waya

nümaa Maleiwa. Shia ouktaka ne'e tü ni'irukukat süütüma wayuu. Kato'uchi nüchikua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ¹⁹Je nükajee chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshi Cristo sünainmüin tü ouktüsükälüirua eejatüle shia püreesain süpüla nüküjainjatüin namüin nüchikijiraa. ²⁰Naya na ayouktakana paala sümaiwa nünüiki Maleiwa wanaa sümaa sücumajünüin tü anuakat nütüma Noé. Mayaaínje na'atapajüin Maleiwa kaka'iya shii'iree nanoujeein, o'tte'ennüshii palit ne'e süka tü anuakat, eeshii maa aka mekiisatshii wayuu ne'e. Wüinsitkalaka süpüshua tü apütaasükat süpa'apiünaa tü mmakat süpüshua.

²¹Tü wüinkat, süso'irüin waa'in wanaa sümaa wowoutisaajünüin. Je süütüma wowoutisaajünüin, sotüsü waa'in sünain wo'tte'ennüinapain nütüma Maleiwa sünainjee süso'iraain naa'in Jesucristo süchikijee ouktaa. Owoutisaajünüshii waya, nnojotsü süpüljatüin su'lojooyain wata shia, süpüljatü ee'iyatia wakuaiippa su'upala wayuu sünain sülatinnütpain waainjala nütüma Maleiwa. ²²Otta müshia Cristo, süchikijee süso'iraain naa'in, o'unüshi nia chaa iipünaamüin nünainmüin chi Maleiwakai, süpüla eeinjachin nia nikialu'ujee sünain laülaain nia saa'u kasa süpüshua, sünain jüüjüüin nümuin na aapieekana je na laülaayuushiikana napüshua.

Alinjana napüla na nawalayuukana

4 ¹Saa'u nüchecherüin naa'in Cristo su'utpünaa tü müliaa ni'rakat ouktapa nia, anakaja müle aka jia naa'in sünain jüchecherüin

jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat maa'ulu yaa. Katsüinsü waa'in sünain anoujaa sütümä tü müliaa we'rakat, süka nnojolütpain kasajatuin kaaingalaan nümuin chi wayuu eekai ni'rüin müliaa. ²Je sükajee tia, süma'inru'u waraittün jia süpa'a mma, anakaja müleka juu'ulaale suulia süchepchiaan jaainjala süpüla nüchepchiaanjanain jia Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua. ³Kaka'iya ma'l jia paalainka sünain juu'ulaküin tü mojusükot wanaa namaa na manoujainsaliikana. Juu'ulaa jumaala suulia kasa müuin aka tia, maa aka jüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat ju'wayuusein, maa aka jiperüin sümaa maa'in jaa'in sünain emi'ijaa, je maa aka aa'linraa kasa mojushaatain sükajee jüüjüün jia namüin na maleiwayaashiikana.

⁴Otta müsia joolu'u, patatshii na wayuu manoujainsaliikana sükajee nnojoliinapain ja'aleewajaain namaa sünain aa'linraa kasa eekai mojushaatain. E'rüliishii wayumüin ma'l naya jümuin saalijjee jiyoutküün tü kasa mojusü naa'inrakat. ⁵Soto jaa'in sünain sülü'üluin tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma Cristo, eekai ouktüni maa aka eekai katayülin so'u. Otta na e'rüliikana wayumüin jümuin, asha'wale'enneena nümülatu'u Cristo süpüla nasouktüinjanain nümuin soo'opünaa süpüshua tü kasa mojusü naa'inrapü'ük. ⁶Saa'u e'itaashin Cristo süpüla kasalajanainjatüin nütüma sümüin saainjala wayuu, akiüjunüsü paala nüchiki sümüin wayuu shii'ree su'tte'ennüinjatüin. Ouktüshii naya maa aka wayuu süpüshua maa'ulu yaa. Nüküjüna achikit namüin

süpüla eeinjaneenain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

⁷Otta jiakana joolu'u, sükajee sülü'üluin tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u tü kasa we'rakat maa'ulu yaa, anakaja müleka laülaale jaa'in süpüla eeinjatuin jaa'in sünain achuntaa nümuin Maleiwa. ⁸Müleka aire na juwalayukana jüpiüla, moteerü jaa'in müleka kaainjarale naya juulia. Sükajee tia, müleka aijiraale jia jüpüla waneepia süka süpüshua jaa'in, alana'aleesia ma'l tia sünain anain suulia süpüshua tü anasü jaa'inrakat. ⁹Anakaja müleka eere jaa'in süpüla ke'lyouin jia na juwalayukana sünain nnojolüin mojushiin jümiin.

¹⁰Naatal'awaisü tü atüja aapünakat jümüin nütüma Maleiwa. Anakaja müleka jükaalijiraale süka tü atüja aapünakat jümüin wane'ewa'ire jukua, maa aka wane a'yataai eekai naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpuüleerua. ¹¹Saa'u sa'aniraaipain jukuaippa nümaa Jesucristo, müleka piale aapünüin amüin atüja aapünakat pümuin. Süka laülaain nia saa'u kasa süpüshua, nieechi kojutka sütümä wayuu wainma süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Nnojoleena japülin na anoujashiikana

eekai müliaiin nünainjee Cristo

¹²Tatünajutumuyuwaa, jia aishiikana tapüla, nnojo jainkuuin aa'in sütümä tü müliaa miyo'u

ji'rakat maa'ulu yaa sükajee
juu'ulakünün aa'in sütümä tü
kasa mojusü naa'inrakat jümüin
na wayuu e'rüliikana wayumüin
jümüin. Je nnojo jümüin: "¿Jamüshii
waya makalaka su'ttaain wamüin
tüü?".¹³Shia anaka alu'u müleka
talatüle ma'i jaa'in su'utpünaa,
süka jamüin, tü jukuaippakat
sünain müliain, müsü aka saa'in
nukuaippa Cristo sünain müliain. Je
so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat
o'u Jesucristo sünain anashaatain
ma'i nukuaippa, alana'aleejeeria
ma'i sünain talatüin jaa'in.

¹⁴Müleka shi'rüle wayumüin
wayuu jümüin sümää
shime'erainpalain jia sünainjee
juushikajaain nüchiirua Cristo,
anata'aleeshijia'a jia. Sütümajee tia,
jüttüjaajeerü aa'u sünain shiimüin
sulu'uin jaa'in chi Naa'inkai
Maleiwa anashaatakai ma'i.¹⁵Otta
müleka ji'rüle müliaa saalijee
jaainrüni kasa mojusü, maa aka
uwomoyuun, maa aka ka'ruwaralin,
maa aka perulaayuulin, müliashii jia
süsälajee tü kasa mojusü jaainrakat.

¹⁶Akaajasa müleka shiale e'rülin
wayumüin wayuu jümüin sünainjee
juushikajaain nüchiirua Cristo,
anakaja nnojorule japülin jia süka
tia. Shia anaka alu'u müleka jaapüle
analu'ut nümuin Maleiwa süka
müliain jia sünainjee jaian nüpuhsin
Cristo.¹⁷Waya nüpuhsikana chi
Maleiwakai, kalio'upaje'e waya
maa'unnaa yaa nütuuma sükajee
tü müliaa we'rakat, otta na eekai
moonoooin sümää tü nüchikikat
chi O'tte'erüikai, shialeekaja'a
jameematiün namülliala so'uweena
tü ka'i kasalajaneetkat o'u namüin
naainjala nütuuma Maleiwa.¹⁸Shia
tü ashajünakat achiki sulu'u tü

karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa sünain müin mayaa:
"Wane wayuu eekai naa'inrüin tü
kasa anasükat,
ayatshia ne'e ni'rüin müliaa,
nnojoishi ajuitinnün maalü
suulia nütuuma Maleiwa.
¿Jama na wayuu nnojotkana
oonoooin sümää tü kasa
anasü nüküjakat Maleiwa
namüin?
¿Jameerü nakuappa
mapeena?".

¹⁹Malu'ulu tü taküjaitpaket
jümüin: Müleka nücheküle Maleiwa
süpüleerua ji'rüin müliaa, anakaja
müleka jaapajiraale jukuaippa
najapulu'u niakai, chi akumajakai
kasa süpuhsua. Je anakaja müleka
ayatüle jia sünain aa'inraa kasa
anasü süka jüttüjaain naa'u sünain
nikeraajüjnätüin süpuhsua tü
nümakat jümüin.

Acheküshii nakaalijiraaín na anoujashiikana

5 ¹Ashajüshi taya jümüin jiakana
eekai laülaain napüleerua
na anoujashiikana sulu'u tü
outkajaaleekalüirua cha'aya, süpüla
tasoirüinjanain jaa'in saa'u wane
kasa, süka jamüin, laülaa taya
wanaa jüma'aaya, oo'ulaka süka
eejachin taya sünain e'rajaa nukua
Cristo wanaa sümää ouktüin nia
saa'u wane kuruusa. Je eejeechi taya
wanaa jümaa sünain e'rajaa nukua
so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat
o'u sünain anashaatain ma'i
nukuaippa.²Maa aka wane
anneetpü'u sünain naa'inmajüin tü
na'anneetsekat, meeria jukuaippa
sünain jaa'inmajüin na anoujashii
e'itaauhikana jajapulu'u nütuuma
Maleiwa. Jükaalijja naya süka

jaa'in jümüüwa, süka shia in tü
nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.
Talatüinjatü jaal'in sümää süka
jüchekalain shia, nnojotsü

sükajeejatüin walaain jia sünain.
³Nnojo jühanaain ma'l'i sünain

aluwatawaa na juwalayuukana,
shia jaal'inra tü anasükat waneepia
no'upala süpüla nashatuinjatüin
tü jukuaippakat. ⁴Otta niweetapa
Cristo chi Anneetpü'ü Miyo'ushikai,
nuwalaajeena jia süka tü kasa anasü
nüma'anajeejatkat cha'aya iipünaa,
tü ayatakät sümää anaa akuaippa
waneepia.

⁵Aka'aya jia jima'aliikana,
anakaja müleka jüüjüüle jia
namüün na wayuu laülaayuu
wainma ouyasechiikana. Otta
jia anoujashiikana jüpüshua,
wanaa sümää jükaalijain na
juwalayuukana, jalia jia suulia
ju'waata'alaa in sulu'u jukuaippa,
süka wachiajaanün suulia tia sulu'u
tü ashajuushikat paala sünain müün
mayaa:

"Aashichijaashi Maleiwa namüün
na eekai yaletayaain naa'in
sulu'u nakuaiippa namüüwa,
otta kamaneeshi nia namüün
eekai nnojolüin püplain
naa'in suulia wayuu".

⁶Je sükajee tia, anakaja müleka
jüüjüüchenre ma'l'i jia nümuin chi
Maleiwa Pülashikai ma'l'i sünain
nnojolüin pülayaain jaal'in nuulia,
süpüla kojutüinjanain jia nüüma
mapeena so'u tü ka'l'i ju'waajüneetkat
o'u nüüma. ⁷Saa'u jütüjaachipain
naa'u Maleiwa sünain nuuntüin
naa'inmajüin jia, jüküja jümaala
nümuin süpüshuale'eya tü
ashapataakat atüma jaa'in
süpüla suu'ulaainjatüin juulia tü
ashapataawaakat aa'in.

⁸Anakaja müleka laülaale jaa'in
süpüla eeinjatüin jaa'in sünain tü
alatüinjatkät mapeena. Je nnojo
motüin jaa'in sünain nülü'ülüin
jünainmün chi jü'ünüükai Satanás,
chi sülaülakai yoluja. Mühi aka
nia saa'in wane kalaira sünain
waraitüin ja'akapünaa süpüla
nümalaje'erüinjatüin tü jünoulakat.

⁹Anakaja ayatüle jia sünain katsüün
jaal'in sünain anoujaa nünain Maleiwa,
süpüla nnojolüinjatüin jaa'inrüin tü
nüchekakat jüpüleerua Satanás. Je
nnojo motojüin jaa'in nakuaiippa na
juwalayuukana sainküün mmakat
süpüshua sünain ne'rüin müliaa maa
aka tü müliaa ji'rakat jiakanaya.

¹⁰Je mayaainje ji'rüin müliaa
maa'ulu yaa, motso'o ne'e tia. Nnojo
motüin jaa'in sünain anamiaiin ma'l'i
chi Maleiwakai je nümliajeeein
jia su'unnaa süpüshua tü alatakat
jümuin. Otta süchikijee jülatirüin tü
müliaakat, katsüinjeerü jaa'in sünain
anoujaa saa'u jümlüliajününipain
nüüma Maleiwa. Je nnojo motüin
jaal'in sünain sa'aniraaitpain
jukuaippa nümaa Cristo, je sünain
jeenakuushiinapain nüüma Maleiwa
süpüla eeinjanain jia nümaa Cristo
süpüla ka'ikat süpüshua süpüla
ji'rüin nia sünain anashaatain ma'i
nia. ¹¹Kasataalejese jüüjüüinjatüin
nümuin Maleiwa tü kasakat
süpüshua eekai yaa saa'u mmakat
waneepia. Amén.

Apütaashi Pedro

¹²Nükaalijain taya chi tawalakai
Silvano sünain ashajaa tü pütcchi
palitkat jümuin. Naa'inrüin
waneepia tü nüchekakat Maleiwa
nüpüleerua. Tashajüin jümuin
süpüla jüttülaainjanain aa'in
sünain anoujaa. Taso'irüin jaa'in

süka tü karalouktakat sünain
 shiimüin ma'i tü tekirajakat anain,
 tü nüchikikat Maleiwa sünain
 anamiain ma'i nia sümüin wayuu.
 Sükajee tüü, jüchechera jümata
 jaa'in sünain anoujaa nünain Cristo.
 13 Na juwalayuukana yaakana
 Babilonia, aneekuushikana
 wanaa jümaa, oo'ulaka Marcos

chi tatünajutchonkai, nasaküin
 jia. 14 Anakaja müleka kamaneere
 jia sünain jüsakiraain namaa na
 juwalayuukana.
 Achuntüshi joo taya nümüin
 Maleiwa jaa'u jüpüshua saa'u
 sa'aniraaitpain jukuippa nümaa
 Cristo süpüla naapüinjatüin anaa
 jümüin.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma

PEDRO

Ashajüshi Pedro namüin
na anoujashiikana

1 ¹Taya, wane nüchepchiakai
Jesucristo, wane chi
Aluwataaushikai nütüma, Pedrokai
anülia, ashajüshi joo taya jümüin
jia anoujashiikana nünain wanaa
wamaa. Cristo, nia Wamaleiwasekai,
nia O'tte'erüka'aya waya.
Anatal'aleeshijja'a ma'i waya süka
lotüin ma'i nukuaippa sünain
nu'tte'erüin waya sünainjee tü
naa'inrakat.

²Achuntüshi taya jaa'u nümuin
chi Wamaleiwasekai süpüla
nii'iyatiuinjatüin na'anasia waneepia
jümüin je süpüla naapüinjachin
wane miyo'u anaa jümüin sünainjee
wanaawajiraain jaa'in nümaa
oo'ulaka nümaa chi Wasenyotsekai
Jesucristo.

Alaüle'erüinjana naa'in
sünain tü nanoulakat

³Chi Maleiwa Pülashikai ma'i,
saa'u neenaküin waya süpüla
we'rüinjatüin nukuaippa sünain
anashaatain ma'i nia, naapüitpa
tü che'ojaakat wamüin süpüla
shii'iranajaainjatüin waal'in. Je
joolu'u, saa'u koo'omüin wamüin
tü aleewaakat nümaa, nükaalijain

waya waneepia süpüla keisalain
waya sümüin wakuappa
nu'upala. ⁴Süka pülasaatain
ma'i Maleiwa, alana'aleesia ma'i
sünain anain tü nümapü'ükät
wamüin sünain pansaain nünüiki
süpüla nujuittiriuinjanain waya
suulia tü yarüttakat atüma
waa'in, tü kaainjaleekat atüma tü
wayuukolüirua kepiakat a'aka waya,
süpüla müinjanain aka waya naa'in
Maleiwa sünain anain.

⁵Otta jiakanä joolu'u saa'u
naa'inrüitpain kasa anasü chi
Maleiwakai jümüin, shiainjatü
jukuappa:

Anakaja müleka kachiiruale
jaa'in aa'inraa tü
nüchekakat jüpileerua
süpüla koo'omüinjatüin
sütsüin tü jünoulakat.

Anakaja müleka yalayalale jaa'in
süpüla aa'inraa waneepia tü
anasükat sümüin wayuu.

Anakaja jiyaawatüle saa'u tü
jaa'inrakat müleka anala,
müleka mojule.

⁶Anakaja müleka jülaüle'erüle
jaa'in süpüla jaa'inrüin
waneepia tü anasükat.
Je wanaa sümaa ji'rüin müliaa,
anashii müleka jüchecherüle
jaa'in sünain anoujaa.

Anakaja juushikajaale süchiirua
tū nüchekakat Maleiwa
jüpüleerua.

⁷ Anakaja ayatüle jia sünain
kamaneein namüin na
juwalayuu anoujashiikan.

Ai jüpüla wayuu süpüshua.

⁸Müleka kachiiruale jaa'in tüüirua
sünain jülaüle'erüin jaa'in sünain
anoujaa, nnojoleerü amalajaain tü
jaal'inrakat nüümüin chi Wasenyotsekai
Jesucristo, alu'ujasa akaalijüneerü
waneepia wayuu jüttüma sükajee
ji'raajüin ma'i nia. ⁹Akaajasa'a chi
wayuu eekai nnojolüin kachiiruin
naa'in shiairua, eekai malaüle'erüin
naa'in sünain anoujaa, müshia aka
naa'in wane mo'usai, süka nnojolüin
niyaawatüin saa'u tū kasa anasü
naa'inrakat Maleiwa nüümüin. Je
nnojotsü sotüin naa'in sünain
süla'ajaanüin naainjala nuulia nütüma
Maleiwa süpüla wuleinjatüin naa'in.

¹⁰Tawalayuwaa, shia anakä alu'u
müleka kachiiruale jaa'in aa'inraa tü
nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua.
Müleka laülaale jaa'in sünain
anoujaa, nnojoleerü amalajaain tü
jünoulakat. Je sünainjee tü kasa anasü
jaal'inrakat, jüttüjaaa aa'ulu sünain
shiimüin aneekuushin jia nütüma
Maleiwa süpüla nüpüshinjanain jia.

¹¹Müleka masütaajule sünain aa'inraa
tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua,
talatashaateerü ma'l jaa'in wanaa
sümaa jikeroliin so'uweena wane ka'i
nüma'anamüin chi O'tte'erükkai waya,
chi Wasenyotsekai Jesucristo, cha'aya
eere nuluwataain süpüla ka'ikat
süpüshua.

Pansaasü tū nashajakat na nünükimaajanakanana Maleiwa

¹²Je sükajee tia, tasolireerü jaa'in
waneepia sünain tü anasükat süpüla

jaa'inrüin, mayaasüje jüttüjaain saa'u
otta jüchecherün jaa'in sünain
anoujaa tū shiimüin ekirajünakat
anain jia. ¹³⁻¹⁴Saa'u taapinnün
nütüma chi Wasenyotsekai
Jesucristo saa'u sülü'ülüin takalia
süpüla ouktajachin taya, anasü
saa'in tamüin müleka taso'irüle
jaal'in süma'inru'u katüin to'u sünain
tū kasa anasü jaal'inrünjatkat.
¹⁵A'yataashi ma'i taya sünain
takaalijain jia süka süpüshua taa'in,
süpüla sotünjatüin jaa'in waneepia
tachipünaa ouktapa taya tū shiimüin
tekirajapü'ükät anain.

¹⁶Jüttüjaaa aa'ulu sünain nnojolüin
wale'eru'ujeejatüin tū pütschi
wekirajapü'ükät aka jia nüchiki chi
Wasenyotsekai Jesucristo sünain
nüle'ejüinjachin so'uweena wane
ka'i süka Pülashin nia. Shiimüin tū
wamapü'ükät jüümüin, süka we'rüin
paala nia sünain anashaatain ma'i
niyolojo so'u tū ka'i shii'iranajaakat
o'u nu'upünaa oo'ulaka nüshe'in.

¹⁷Watüjaaa aa'uchi sünain kojutüin
nia nütüma Maleiwa wanaa sümaa
tia, süka waapüin wane pütschi
chejee eejee Maleiwa Pülashikai ma'i
sünain müin: "Anii chi Tachonkai
aishikai tapüla. Talatüsü ma'i taa'in
nümaa", müsü. ¹⁸Shiimain sünain
waapüin tia pütschi iipünaajeejatkat,
süka eejanain waya nümaa Jesús
so'u ka'ikat tia naa'u chi uuchikai
eejachire nu'waajünüin nütüma chi
Nüshikai.

¹⁹Je sütüma tū nünüiki
Maleiwa waapakat so'u ka'ikat tia,
watüjjaitpa aa'u joolu'u sünain
pansain ma'i tū naküjapü'ükät
achiki paala na nünükimaajanakanana
Maleiwa. Müsü aka wane anakia
süpüna wayuu sa'wai, süka
wo'ttuinapain sünain wayawatüin

saa'u tü shiimüinkat süturna. Je
sükajee tia, anakaja müleka eere
ja'a'in sünain tü nashajakat. Otta
so'uweena tü ka'i niil'yataajeetkat
o'u Jesucristo, wayaaawateerü
aa'u süpuishua'aya tü shiimüinkat.
²⁰⁻²¹ Soto jaa'in sünain nnojolüin
nale'eru'ujeejatüin ne'e na
nünüikimaajanakana Maleiwa
tü namapü'lükat, je nnojotsü
nachekalain ne'e namüiwa tü
ashajaakat. Watüjaa aa'ulu sünain
shiaín tü nünüikikat Maleiwa,
süka nashajüin tü nüchekalakat
chi Naa'inkai Maleiwa süpuileerua
nashajüin.

Aja'ttinneena na ekirajüliikana sünain alawaan

2 ¹Otta sa'aka tü wayuukolüirua paalainka, eejana wane nünükimaajanayaakana Maleiwa, na akijapütükana alawaa. Eejerü mapeena ja'aka jiakana wane ekirajülli eekai müin aka naya sünain aküjaalawaa. Keme'erieerü ma'l nanüki je nnojoleerü shiyaawatüin aa'u wayuu sünain shiaain alawaain tü nekirajakat anain. Amalajaajeerü sünoula tü wayuu kapülakat aa'in nanüki, süka nnojoleerüin lotüin tü nekirajeetkat anain noo'opünaa Cristo. Antaleejeena sünain ayüälajaa chi Senyotkai awalaajakai naainjala oo'ulaka nayoukteechi süpüla laülaainjachin nia naa'u. Kasalajana meeria namüin naainjala mapeena süpüla naja'ttinneenain nütüma. ²Wainmeerü tü wayuu oushikajaakat süchiirua tü kasa mojusü nekirajeetkat anain sümaa süshattüin sukuaiippa tü kasa mojusü naa'inrakat. Je mojejerü sünüiki wayuu süümüin tü pütchi

shii müün nikirajapü'ükät anain Jesüs
sükajee tia.³ Nala ekirajjülikana
sünain alawaa, saa'u kachiiruain
naa'in washirüü, naküjejerü jümüün
pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e
süpüla ne'ike'erüinjanain jia süka
na'alain saa'u jükorolo. Otta saa'u
shii müün sünain kasalajaneerüin
namüün naainjala nütüma Maleiwa,
aja'ttinneena naya nütüma maalü.

⁴Soto jaal'in chi Maleiwakai
sünain nnojoliin naawalüin
na aapiee kaainjalashikana.
Nüjnünajaan naya eemüin süpiilee tü
ouktüsükälüirua kanüliakat Hades,
süpüla püreesainjanain naya sa'aka
piyuushi wane'ere'eya süntapa
tü nakalia kasalajaneetkat o'u
naainjala. ⁵Maa'aya aka nukuaiippa
Maleiwa sümaiwa paala sünain
nnojoliin naawalüin na wayuu
mojutkana atüma nia. Nü'itirüin
wane juya naal'u miyo'ushaata ma'i
süpüla ouktajanain naya sütümä.
Achiajaanüshiiyaaje naya nütüma
Noé, chi wayuu aa'lindrakai kasa
anasü nu'upala Maleiwa, suulia
süsalajün naya tü naainjalakat
nütüma Maleiwa. Niakalaka ne'e
o'tte'ennüin namaa akaratshishii na
kepiakana nümaa suulia wüinsirün
naya.

6 Maa'aya aka nukuaippa Maleiwa
sümaiwa paala sünain nnojolüin
naawalüin tü wayukolüirua
mojutkat atüma nia kepiasükät
sulu'u tü pueulokat Sodoma oo'ulaka
Gomorra. Na'ajüin tü pueulokalüirua
süka siki süpüla shiyaawatüinjatüin
wayuu saa'u tü alatajatkät sümün
süpüshua tü eekai müin aka naya
sünain mojutüin Maleiwa natüma.
7-8 Otta müşhia Lot, chi wayuu
aa'inrakai kasa anasü, ajuiittinnüshi
nütüma Maleiwa sulu'ujee Sodoma

eejachire kepiain nia sa'aka wayuu kaainjarannuu. Mojusü ma'i naal'in Lot sütümä naainjala na wayuukana süka yarüttüin ma'i shia. Müliasiü ma'i naal'in süka kaainjalain naya nu'upala je süka naapüün süchiki süpüshua tü kasa mojusü saa'inrakat waneepia.

⁹Saa'u no'tte'ennüinapain Noé oo'ulaka Lot nütüma Maleiwa, shiimüin sünain nuuntüni Maleiwa niyu'lüin waya sa'akjee oo'ulakünaa aa'in, waya aa'inrakana tü anasükat. Otta na kaainjaraliikana, shiimüin sotüinjatüni naa'in Maleiwa tü naainjalakat wane'ere'eya süntapa tü ka'i kasalajaneetkat o'u tü naainjalakat.

¹⁰Shiimüinre'eya ma'i sünain sisaleenain na ekirajüliikana sünain alawaa so'u ka'ikat tia, süka kale'eru'un süchiki kaainjalaa je süka naal'inrüin waneepia tü yarüttakat atüma naa'in. E'rülii wayumüin naya nüümüin Maleiwa süka nayouktüni süchiki laülaain nia naa'u. Püla aa'inchii naya waneepia suulia wayuu süpüshua. Je mojusü nanüiki namüin na laülaayuushii chakana iipünaa.

¹¹Otta na aapieekana niüma'ana Maleiwa, eereje pülashin ma'i noulia na laülaayuushii kana chakana iipünaa, nnojotsü mojuin nanüiki namüin nu'upala Maleiwa.

¹²Na ekirajüliikana sünain alawaa, mojulaashaatashii ma'i naya. Mojusü ma'i nanüiki süchiki kasa eekai nnojolüin natüjaain saa'u. Müshii aka saa'in mürüt sünain aa'inraa tü nachekalakat ne'e namüiwa. Je maa aka süta'ünnüin mürüt süpüla su'utinnüin aa'in süpüla ekünaa, meena naya aja'lajaain.

¹³Na ekirajüliikana sünain alawaa, ne'reerü müliaa saalijee müliain wayuu natüma paala je saalijee maa'in naa'in wanaa sümaa naa'inrüni kasa mojusü su'upala wayuu wainma je wanaa sümaa nekaain jümaa. Mee'erapalashii jia sütümä wayuu sükajee tia.

¹⁴Kale'eru'ushii naya süchiki kaainjalaa. Jülijasü waneepia naa'in ama'üjawa sümäa wayuu nnojotkat na'wayuusein. Otta na eekai jo'uuin sünain anoujaa, aa'linreeshii kasa mojusü sütümä ne'rüin tia. Na ekirajüliikana sünain alawaa, ne'ike'ereerü wayuu süka na'alain saa'u sükorolo süka kachiiruain naa'in washirüü. Shiimüin sünain süsälainjaneenain naya nütüma Maleiwa sükajee tia. ¹⁵Nayouktüni tü shiimain ekirajünakat anain naya, maa aka naa'in chi nünükimaajachikai Maleiwa paala sümäiwa kanüliakai Balaam chi nüchonkai Beor, chi aa'inrakai kasa mojusü shii'reee walaain nüümüin.

¹⁶Achiajaanüshi nia nütüma wane pülikü. Ja'itaichi manülin chi ne'ejenakai saa'u mürülüin nia, ayatshia aashajaain süka sünüiki wayuu süpüla nuu'ulaainjachin chi nünükimaajachikai suulia mache'ein nia sünain tü kasa mojusü naa'inrünjatkat.

¹⁷Na ekirajüliikana sünain alawaa, müshii aka naya saa'in wane ishi eekai me'wiirain eere nnojolüin wüin süpüla wayuu. Müshii aka naya saa'in wane siruma eekai sülatüin ne'e sümäa nnojolüin sü'itüin tü juyakat sütümä. Ajütüneena naya cha'aya shiinalu'umüin tü mmakat sa'akamüin tü piyuushikat nütüma chi Maleiwakai süsala

naainjala. ¹⁸ A'waataashii ma'i na ekirajüliikana sünain alawaa sulu'u nakuaippa süka pütchi nale'eru'ujeejatü no'upala na wayuu ajuittünipakana na'akajee na manoujainsaliikana. Shii'ree kachiiruain naa'in süchiki kaainjalaa na anoujashiikana natüma, a'waataashii no'upala, süka pütchi eekai keme'eriain, sulu'u tü kasa saa'inkrat wayuu kaainjarannu. ¹⁹ Na ekirajüliikana sünain alawaa, ja'itaina naya'inya ne'e süchepchiai tü kaainjalaat, ekirajüshii naya wayuu sünain laülawaa namüiwa süpüla aa'inraa eekai nacheküin. Na'alain ne'e tü namakat. Maa aka wane wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla a'yatawaa nümüin nülaamain, akaajaa na ekirajüliikana sünain alawaa sünain süchepchiai kaainjalaas süka naapajiraain nakuaippa sünain aa'inraa waneepia kasa mojusü.

²⁰ Eere wane wayuu, saa'u aleewain nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo chi O'tte'erükai, müleka nujuittüle sa'akajee tü kaainjarannuukat sünain süchepchiai kaainjalaas nüchikua, alana'aileejeria ma'i sünain mojuin nukuaippa suulia palajana paala. ²¹ Anasüje nümüin müleka nnojoruleje nütüjaain saa'u tü anasükat, tü aluwataanakat anain nütüma Maleiwa, suulia nütüjaain saa'u sümää niyouktün shia. ²² Shiimüin tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa:

“Wane erü eekai sheetüin, shiküin sheenüin süchikua.
Akaajaa wane püülükü müleka so'oojinnüle paala,

ale'ejaasü süchikua sünain shi'yarülajaain süta sa'aka pootshi”.

Katsünijatü waneepia naa'in na anoujashiikana süma'inru'u na'atapajüin niitaainjachin Cristo

3 ¹ Tatünajutumuyuwaa, jia aishiikana tapüla, piantuaichi joo taya ashajüin karaloukta jümüin. Anasü saa'in tamüin toso'irüle jaa'in süpüla jütlüjünijatüin jaa'in waneepia kasa anasü. ² Achecküsü süpüla sotüinjatüin jaa'in tü namakat na nünükimaajakanaka Maleiwa paala sümäiwa. Je tacheküin süpüleerua jiyaawatüin saa'u süpiüshua tü nuluwataakat anain chi Wasenyotsekai Jesucristo, chi O'tte'erükai, tü aküjünakat jümüin natüma na Aluwataaushikana ajütünakana jünainmüin.

³ Anakaja jiyaawatüle saa'u wane kasa. So'uweena wane ka'i pejepa süpüla niitaainjachin Cristo, wainmeerü wayuu eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaas. Neme'erainpaleena jia saalijee tü jünoulakat sünain maa jümüin: ⁴ “Pansaayaasükalaje'e tü namakat na nünükimaajakanaka Maleiwa sünain niitaainjachin Cristo? Jalaka'a nia? Nnojotsü kasain ee'iranajaayaain süchikjee ouktüin na watuushinuukana. Müüsü wanaawakai saa'in wamüiin kasa süpiüshua maa aka paala sümäiwa sükumajaiwa'aya tü mmakat”, meena naya.

⁵ Tamüshii paala jia: Natüjaaa aa'ulu sünain nnojoliin shiimüin tü namakat jümüin. Nnojotsü nanoujeein nüchiki chi Maleiwakai sünain nükumajüin tü kasa chakat iipünaa. Otta nnojotsü

nanoujeein sünain nükumajüin tü mmakat shirokujee tü palaakat süpüla eeinjatüin shia pasanain sünain. Shiimüin nükumalain Maleiwa tü kasakalüirua, je naa'irnrüin shia süka nünüiki. ⁶Je shiimüin nü'lirüin paala wane juya miyo'ushaata ma'i saa'u tü wayuu kaainjaratkälirua süpüla ouktajanain naya sütümä je süpüla saja'ttiinjatüin kasa süpüshua so'u ka'ikat tia. ⁷Maa aka shiaiñ nünüiki tü nükumajakat aka kasa süpüshua, shieerü kasalajanainjatka aka mapeena saainjala wayuu sümüin. Otta a'atapajüshi maa'ulu yaa chi Maleiwakai süpüla naja'ttiirünjatüin süka siki so'u ka'ikat tia tü mmakat oo'ulaka na wayuukana mojutkana atüma nia oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa.

⁸Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, te'itaainjatü joolu'u jüpüleerua wane pütchi jülijüinjatkat jaa'in. Je 1.000 juya, müsia aka saa'in wane ka'i ne'e nümüin chi Maleiwakai. Je wane ka'i, müsia aka saa'in 1.000 juya nümüin. ⁹Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: "Aawalaashi chi Maleiwakai suulia nikettaajüin tü nümakat sünain pansaain nünüiki". Tamüshii paala jia: Nnojoishi aawalaain nia suulia. Nnojoyü'l'ya eitaain Cristo süpüla süsalainjatüin saainjala wayuu, süka nücheküin Maleiwa süpüleerua shiyaawajaainjatüin wayuu süpüshua suulia saainjala. A'atapajüshi nia süka nnojolüin nücheküin süpüleerua eeinjatüin wayuu eekai amüloulin saalijee manoujain.

¹⁰Ottä shiimüin niitaainjachin Cristo mapeena. Je tü ka'i

niweeteetkat o'u, meeria aka saa'in nüntia wane ka'ruwarai sünain matüjaajuuin naa'u. Je so'uweena ka'ikat tia, aja'ttinneerü tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa sümäa miyo'ushaatain sütürüla. Maa'aya aka tü jolotsükölüirua süpüshua chakat iipünaa, a'ajüneerü. Maa'aya aka tü mmakat sümäa tü kasa eekalüirua yaa soo'opünaa, a'ajüneerü shia'aya.

¹¹⁻¹²Ottä müsia joolu'u, saa'u saja'ttinneerüin kasakat süpüshua, maa aka tü taküjaitpakat achiki jümüin, čjamüinjatü jukuaippa sümäinrnu'u ja'atapajüin nükalia Cristo? Ee jümata jaa'in süpüla ka'ikat tia sümäa jükkatalaain suulia kaainjalaa. Je anakaja jaa'inrüle waneepia tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Eesü süpüla süntajatüin maalü tü nükaliakat. Anakaja müleka yapaleje jia süpüla. Shiimain sünain sa'ajünüinjatüin tü kasakalüirua chakat iipünaa oo'ulaka tü jolotsükölüirua sünain saja'lajaainjatüin so'u ka'ikat tia. ¹³Ottä ja'itairü aja'lajaajeerüin tü kasakalüirua süpüshua, akumajüneerü wane jeket shii'iraka, wane mma oo'ulaka wane kasakalüirua chakat iipünaa. Je napüshua na wayuu kepieenakana cha'aya, nayeena na jüüjüüshiikana nümüin Maleiwa. Watüjaa aa'ulu sünain sülateerüin tia, süka shiaiñ tü nükükakat achiki paala Maleiwa sünain pansaain nünüiki.

¹⁴Tatünajutüirua, jia aishiikana tapüla, saa'u eein jaa'in sünain ja'atapajüin tü ka'i nüle'ejüinjatkat o'u Cristo, anakaja müleka kachiiruale jaa'in sünain wuleinjatüin jaa'in sümäa lotüinjatüin jukuaippa no'ulu'u

Maleiwa sümaa wanaawajiraain jaa'in nümaa. ¹⁵Müshi taya tachikua: Nnojoyü'iya eitaain Cristo, shia süka na'atapajün chi Maleiwakai süpüla su'tte'ennüinjatüin wayuu wainma. Otta chi wawalakai Pablo, chi aishikai wapüla, saa'u kekiin ma'i nütüma Maleiwa, ashajüshi nia'aya nüchiki Maleiwa sünain na'atapajün.

¹⁶Shia tü nüshajakat achiki sulu'u tü nükaralouktasekat süpüshua. Eesü püitchi eekai kapüleein sulu'u. Je na wayuukana eekai matüjain, eekai nnojolüin lotüin anüiki, mojusü sükükjia natüma tü nüshajakat Pablo. Je mojusü sükükjia natüma süpüshua tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai. Shiimüin sünain naja'ttinneenain maalü süsalajee tia nütüma Maleiwa.

¹⁷Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, saa'u jüchiajaanüin tatüma noulia na ayouktakana nünüiki Maleiwa, na ekirajüliikana sünain alawaa, jalia jia suulia kapülajün jaa'in nanüiki. Müleka jüshatüle nakuappa, amalajaajeerü tü jünoulakat. ¹⁸Shia anaka alu'u müleka kachiiruale jaa'in sünain koo'omüinjatüin sütsüin tü jünoulakat sütüma na'anasia Maleiwa aapünakat jümüin. Anakaja müleka juushikajaale süchiirua koo'omüinjatüin jümüin tü aleewaakat nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo, chi O'tte'erüikai. Kasataalejese kojutüinjachin nia sütüma wayuu wainma maa'ulu yaa je süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Palajatkat Karaloukta nütüma

JUAN

Chi nüshajakai achiki Juan

1 ¹⁻²Washajüin joolu'u jümüin
nüchiki Jesucristo, chi
kanüliakai "Pütchi" mününin.
Niale'e aapaka kataa o'u sümüin
wayuu. Eetüjü'lya nia paala
sümaiwa nnojolüiwa'aya kasain
ein soo'opünaa tü mmakat.
Eweetüshi nia sa'akamüin
wayuu süpüla nii'liratüinjatüin
waa'in süpüla eeinjanain waya
waneepia nümaa Maleiwa. Nia chi
we'rakai süchikjee niweetüni, je
watijjaain saa'u tü nukuaippakat
saal'ujee nümaapü'ün waya je
süka waapajapü'ün nünüki.
Nia eetüjüika'aya nümaa
chi Maleiwakai sümaiwa je
eweetüichipa nia wa'akamüin.
Waküjakalaka joolu'u tü nüchikikat
sümüin wayuu, makalaka
washajüin joolu'u jümüin. ³Chi
we'rapü'ükai, chi waapajapü'ükai
aniüki, nia waküjainachika
achiki joolu'u jümüin süpüla
wanaawajiraainjatüin jaa'in wamaa.
Je wanaawajiraain waa'lín wapiüshua
nümaa chi Maleiwakai oo'ulaka
nümaa Jesucristo chi Nüchonkai.
⁴Washajakalaka jümüin tü süpüla
talatashaatainjatüin ma'l i jaa'in
wanaa wamaa.

Waraittaa süpa'apünaa
nuwarala Maleiwa

⁵Anataasü waküjüle joolu'u
jümüin tü nikirajakat anain
waya chi kanüliakai "Pütchi"
mününin, müsü yaa: "Nukuappa
chi Maleiwakai, müsia aka saa'in
suwarala ka'i saa'u shiimüin
nünüki. Je sükajee maainjalain nia,
nnojotsü piyuushi cha'aya eere nia.
Warattuisü waneepia". ⁶Alu'ujasa
wayakana, müleka ayatüle sünain
kaainjalaa, makateena waya sa'aka
tü piyuushikat. Nnojoleetkalaka
wountüin waa'inrüin tü shiimüinkat
nikirajakat anain waya. Je wanaa
sümaa sa'akain waya tü piyuushikat,
müleka wamüle: "Wanaawajiraasü
waa'in nümaa Maleiwa", alawaa
ne'e tü wamakat. ⁷Alu'ujasa
müleka woo'ulaale suulia waainjala,
ayateena waya nümaa Maleiwa
sa'aka tü nuwaralakat. O'løjüneerü
süpüshua tü waainjalakat woulia
sükajee amülain nüsha Jesucristo chi
Nüchonkai waa'u. Je wanaawajira
müsia waa'in wayakana wapüshua.

⁸Müleka "Maainjalasalii waya",
wamüle, aküjüshii waya wa'alain,
ja'itairü shiimüinyaain tü wamakat
saal'in wamüin. ⁹Alu'ujasa müleka
waküjale süchiki tü waainjalakat

nüümüin Maleiwa, pansaasü nünüiki wamüin sünain nülatirüinjatiin shia woulia, je nu'ljoerü woulia tü yarüttüsü eekat sulu'u waa'in. Naal'inrapaja Maleiwa waneepia tü anasükat sümüin wayuu maa aka soonoole sümaa nünüiki.

¹⁰Otta müleka wamüle: “¿Kasapa waainjalain?”, shia ne'e süka nnojolüin jamajatüin wamüin tü nikirajakat anain waya chi Maleiwakai. Wayouktüin ne'e tü nünüikikat, mayaasü aka saa'in alawaa ne'e wamüin.

2 ¹Tachonniwaa, jia anoujashiikana nünain Cristo wanaa tamaa, anuu tashajüin joolu'u tü jümüin süpüla nnojoliinjanain ayatüin jia sünain kaainjalaa. Akaasa müleka kaainjarale wane juwala ja'aka, achunteechi Jesucristo noo'opünaa nüümüin chi Nüshikai, chi Maleiwakai. Saa'ujee maainjalain Jesús nu'upala chi Nüshikai, ²nuuntüin nuwalaajüin waainjala sünain nüla'ajaainjatiin shia woulia saa'ujee ouktüichipain nia saa'u. Nnojoitpaja ouktüin ne'e saa'u waainjala wamüiwa, aashin ouktüin saa'u saainjala wayuu süpüshuale'eya.

³ ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u we'raajüin Maleiwa sümaa anajiraain waya nümaa? Shia süka jaa'a wamüin sümüin tü nuluwataakat anain waya. ⁴Otta chi wayuu eekai “Te'raajüin Maleiwa” makai sümaa niyouktajüin tü nuluwataakat anain nia, alawaa ne'e tü nünüikikat. ⁵Müleka laülaale naa'in chi wayukai sünain mülö'uin naalii chi Maleiwakai nüpüla, jülijüseje naa'in aa'inraa tü nümakat nüümüin. ⁶Jamüsü watüjaaka'a saa'u wanaawajiraain waa'in nümaa

Maleiwa? ⁶Maa aka wamüle: “Kee'ireesü waa'in wanaawajiraain waa'in nümaa”, wamüle, anakaja washatüle nukuaippa Jesucristo waraittaiwa'aya nia yaa mmolu'u sa'akapünaa wayuu.

⁷Tawalayuwa, jia aishiikana tapüla, tü tashajakat achiki jümüin, shia tü nuluwataakat anain jia Maleiwa. ⁸Naatajatü saa'in jümüin tü pütchi tashajakat? Nnojo. Pütchi shiimüin, kakaliairü. Shia tü aluwataanakat anain wayuu paala sümäiwa. Shia joolu'u tü ekirajünakat anain waya wapüshua maa'ulu yaa. ⁸Ayatsia joo tia pütchikat sünain jeketüin jümüin jiakana anoujakana nünüiki Cristo sünain nüümüin jümüin: “Shiimüinya tü pütchikat, müsü aka anakia süpüla ja'yainjatiin jümüin tü jüpünakat”. Jümataakalaka ni'ipajee: “Aa, shiimüinya tia pütchikat”. Je saa'ujee nnojolüin ayatüin jia sünain kaainjalaa, nnojoliinapa jia eein sa'aka tü piyuushikat.

⁹Otta chi wayuu makai yaa: “Ayatüshi taya sa'aka tü nuwaralakat Maleiwa”, sümaa maalin tü nuwalayuukalüirua nüpüla, ayatayü'iya ne'e nia sa'aka tü piyuushikat sümaa naainjala. ¹⁰Alu'ujasa chi wayuu eekai alin na nuwalayuukana nüpüla, waraittushi sa'akapünaa tü nuwaralakat Maleiwa. Saa'ujee ja'yaitpain nüüma Cristo tü nüpünakat, nnojoleechi aainjinnüin nia kasa mojusü. ¹¹Otta chi wayuu eekai maalin na nuwalayuukana nüpüla, ayatayü'iya ne'e waraittuii sa'akapünaa tü piyuushikat sümaa maa'awaa, süka mayaawatüin saa'u tü shiimüinkat sütüma tü piyuushikat.

- ¹² Tashajüin jümüin jiakana
tachonnii aishiikana tapüla,
süka motüitpan naa'lin
Maleiwa jaainjala sünainjee
ouktüin Jesús jaa'ujee.
- ¹³ Tashajüin jümüin jiakana
laülaayuukana,
süka ji'räajüin chi Maleiwa
eetüjükai paala sümawai.
Je tashajüin jümüin jiakana
jima'aliikana oo'ulaka
jümüin jiakana
majayünnükana,
süka jüyamülüni chi
Kama'üraikai.
Tachonniwaa aishiikana tapüla,
jia tashajaka amüin,
süka ji'räajüin chi Washikai
Maleiwa.
- ¹⁴ Jia laülaayuukana, jia tashajaka
amüin,
süka ji'räajüin chi Maleiwa
eetüjükai paala sümawai.
Jima'aliywaa je majayünnüwaa,
jia tashajaka amüin,
süka katsüin jaa'lin sünain
anouja saa'u tütüin
jaa'in waneepia sünain
nünüiki Maleiwa süpüla
jüyamülüinjachin chi
Kama'üraikai.

**Nnojo keejiaiñ jümüin nakuaippa
na manoujainsaliikana.**

- ¹⁵ Nnojo keejiaiñ jümüin tü
kasa mojusü naa'inrakat na
manoujainsaliikana. Jiyouktajaa
sümaa tü kasa mojusü kee'ireekat
naa'lin. Chi wayuu eekai nüshateein
nakuaippa na manoujainsaliikana,
maalinsai Maleiwa niüpüla je
nnojoleerü naa'inreein tü nüchekakat
nüpileerua. ¹⁶Tü nakuaippakat na
manoujainsaliikana, nnojotsü ni'ikalain
chi Maleiwakai namüin. Tü kasa

mojusü naa'inrakat, keejiasiü namüin
süka kaainjaraliiñ naya. Kee'ireesü
naa'lin kaainjalaa. Nachuntüin naa'lin
tü neirakaakat amüin je a'waataawaa
sulu'u nawashirüin oo'ulaka sulu'u tü
naa'inrakat. ¹⁷ Je tü nakuaippakat na
manoujainsaliikana sümaa tü kasa
mojusü kee'ireekat naa'lin, yüü'ilaa
meerü so'uweena wane ka'i. Alu'ujasa
chi wayuu aa'inrakai tü nuluwataakat
anain Maleiwa, ayateechi nümaa
süpüla ka'ikat süpüshua.

Ee jaa'in noulia na ni'ipolokana Cristo.

¹⁸ Tachonniwaa, alü'ütsü joo tü ka'i
saja'lajaainjatkat o'u tü kasakalüirua
süpüshua. Aashin aapinnüin jia paala
sünain niweetajachin chi Ni'ipolokai
Cristo sülü'ütpa ka'ikat tia. Je joolu'u,
süka joulüinapain na nü'ünükana
Cristo, watüjaa aa'ulu sünain shiimüin
sülü'ütiin tia ka'ikat. ¹⁹ Ayu'laashii
wa'akajee na ni'ipolokana Cristo,
süka nnojoliin nekirajüin sünain tü
shiimüinkat maa aka tü wekirajakat
anain wayakana. Müleka wanaawaleje
tü kasa nekirajakat anain sümaa tü
wekirajakat anain, yaashijie naya
wamaa. Otta süka no'unüin wa'akajee,
atüjaana aa'uchii naya sünain waneein
sümuin tü kasa nekirajakat anain.

²⁰ Alu'ujasa jümüin jiakana,
aapünuishi chi Naa'inkai Maleiwa
nütüma Cristo chi Maainjalasaikai.
Je saa'ujee eechipain chi Naa'inkai
Maleiwa jümaa, jütüjaa aa'ut
jüpuşhuale'eya tü shiimüinkat.

²¹ Tashajüin joolu'u jümüin süka
jütüjaain saa'u tü shiimüinkat,
nnojotsü sükajeejatüin matüjaain
jia. Nnojoliishii jia müin aka naa'lin
na ekirajüliikana sünain alawaa,
sünain nnojoliin jamajatüin namüin
tü shiimüinkat. ²² ¿Jarai chi wayuu
alaaka? Nia chi ayouktakai Jesús

sünain niain Cristo in Nüneekajalakai Maleiwa. Je süka niyouktüichipain chi Nüchonkai Maleiwa, niyouktüin chi Maleiwakai wanaa nümaa, chi Nüshikai Jesú. Watüjaakalaka naa'u sünain ekirajülin alawaa süka niain wane chi ni'ipolokai Cristo.²³ Chi ayouktakai Jesú chi Nüchonkai Maleiwa sünain niain Cristo in, nnojoishi nuuntüin wanaawajiraain naa'in nümaa chi Maleiwakai Nüshikai Jesú. Alu'usa chi wayuu eekai nünoujain sünain niain Jesú chi Nüneekajalakai Maleiwa, je müsia nüküjain nüchiki sümüin wayuu, wanaawajiraasü naa'in nümaa Maleiwa.

²⁴ Anashii müleka ayatüle jia jülijüin jaa'in tü shiimün ekirajünakat anain jia paala, süpüla wanaawajiraain jaa'in waneepia nümaa chi Nüchonkai Maleiwa je nümaa chi Washikai Maleiwa.
²⁵ Jalia motojoyoo jaa'in sünain pansasin nüñuki Maleiwa jümuin süpüla niij'iratüinjatüin jaa'in süpüla eeinjanain jia nümaa weinshi.

²⁶ Tü karaloukta tashajakat joolu'u jümuin, süpüla jatü aapiria jia süpüla eein jaa'in noulia na ekirajülikanä sünain alawaa, süka jamüin, kee'ireein ma'i naa'in jüjüütüinjanain jia sümüin nanüki.²⁷ Otta süka naapünüin chi Naa'inkai Maleiwa jümuin nütuuma Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, ee jümata jaa'in sünain ayatüinjanain jia sünain wanaawajiraain jaa'in nümaa. Chi Naa'inkai Maleiwa, müichia nnojolin o'unüin juulia. Waneepiashi nia sulu'u jaa'in süpüla nikirajünjanain jia sünain tü pütcchi shiimünkat, tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Nnojoleechi aküjain alawaa jümuin. Je süka jümaain

nia waneepia, nnojotsü che'ojaain jikirajününjanain sütümä wayuu naatajatü.

Wanaawajirawaa aa'in nümaa Cristo

²⁸ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, anashii ayatüle jia sünain wanaawajiraain jaa'in nümaa Cristo, süpüla talatüinjatüin waa'in wapüshua niitaapa nüchikua, suulia japülijain waya nu'upala nüntapeena.
²⁹ Soto jaa'in Cristo sünain naa'inrüin tü anasükat waneepia. Je jütüjaa aa'ulu sünain shiimün niaiñ nüchoin Maleiwa chi wayuu aa'inrakai tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo.

3 ¹Mülo'ushaata ma'i tü waaliikat süpüla chi Maleiwakai.
 "Tachonni jia", nümakalaka wamüin. Shiimüinpaja nüchooin waya. Oo'ulaka na manoujainsaliikana, süka mochoojüin no'u chi Maleiwakai, nnojotsü nayaawatüin aa'u sünain nüchooin waya.

²Tawalayuwaa, mayaainje nüchooin waya Maleiwa maa'ulu yaa, nnojoliyülia ee'iyatüniin wamüin jamüinjatüin wakuaippa so'uweena wane ka'i. Shia'la watüjaaka aa'u sünain meenain aka waya naa'in Cristo sünain anain so'uweena tü ka'i niweeteetkat o'u nüchikua, sünain we'reerüin nu'upünaa.³ Je maa'ulu yaa, saa'u meenain aka waya naa'in Cristo so'uweena ka'ikat tia, anakaja jool'u müleka woo'ulaale suulia tü yarüttakat atüma waa'in, maa aka Cristo wulein naa'in nu'upala Maleiwa.

⁴Tü kaainjalaakat, shia tü ayouktaakat tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. Chi wayuu kaainjaraikai, moonoolosai sümäa tü nümakat Maleiwa nümuin.

⁵ Jütüjaa aa'uchi Jesucristo sünain maainjalain nia, je sünain nüntüin wa'akamiiün süpüla nüla'ajaainjatüin waainjala woulia. ⁶ Chi wayuu eekai wanaawajiraain naal'in nümaa Cristo, nnojoishi ayatuün sünain kaainjalaa, nuu'ulaain suulia. Alu'ujsa chi wayuu ayatakai sünain kaainjalaa, shiimüin sünain nnojolin ni'raajüin Cristo. Mochoojüshi no'u.

⁷ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, jalia jia suulia anoujaa alawaa. Chi wayuu eekai naa'inrüin tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo, wayuu anashi no'ulu'u Maleiwa, maa aka naa'in Cristo no'ulu'u. ⁸ Alu'ujsa chi wayuu eekai ayatuün sünain kaainjalaa sümaa naa'inrüin kasa mojusü, nüpuishi Satanás, chi sülaülashikai yoluja. Aletüjülia chi Yolujaakai sünain kaainjaralin paala nümaiwa, ayatshia sünain kaainjaralin maa'ulu yaa. Eweetüshijese chi Nüchonkai Maleiwa süpüla naja'laje'erüinjatüin tü kasa mojusü naa'inrakat chi Yolujaakai. ⁹ Chi wayuu eekai nüchoin Maleiwa, nnojoishi ayatuün sünain kaainjalaa, süka shii'iranajaaitpain naa'in nüntüma chi Naa'inkai Maleiwa. Oo'ulaashi nia suulia naainjala, süka nüchoinchipain Maleiwa. ¹⁰ Tü nakuaippakat na nüchooinkana Maleiwa, wane'e sümün suulia nakuaippa na nüpuishi kana chi Yolujaakai. Chi wayuu nnojokai aa'inrüin tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo, sümaa maalin nüpuila na anoujashiikana, nnojoishi nüchoin Maleiwa nia.

Sukuappa na anoujashiikana sünain aijirawaa

¹¹ Otta jiakan, ¿kasa aluwataanaka anain jia nüntüma

Maleiwa paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa nünain? ¿Kasasa joolu'u ekirajünaka anain jia nüntüma? Aluwataaanüshii waya wapüshua waneepia sünain aijiraainjanain wapüla. ¹² Soto jaa'in paala sümaiwa nüchiki chi wayuu kanüliakai Caín, chi nüpuishi kai chi Kama'üraikai. Soto jaa'in chi nimüliakai kanüliakai Abel, chi aa'inrakai waneepia tü anasükät nu'upala Maleiwa. Otta Caín, e'rüi wayumüin ma'i. O'utüna aa'inchi Abel nüntüma süka súchunjain naa'in naa'u. Jalia jia majayaa aka jia naa'in Caín.

¹³ Tawalayuwaa, jainkuujayaaka aa'in müleka jü'ürülaantüle anain natüma na manoujainsaliikana, maa aka kanain naa'in Caín chi nimüliakai. ¹⁴ Nnojoliwa'aya wanoujain, müshii aka waya saa'in wayuu ouktüsü süka nnojolin kasachchin wamüin Maleiwa. Otta müsia joolu'u, süka alin wapüla na wawalayuukana, müinapa aka waya saa'in wayuu kato'ulu sünain wanaawajiraaitpain waa'in nümaa Maleiwa. Alu'ujsa chi wayuu eekai maalin nüpuila na nuwalayuukana, müshi aka saa'in wayuu ouktüsü.

¹⁵ Chi eekai kanain naa'in nuwalayuu, uwomuyuushi, maa aka naa'in Caín. Je mee'iranajaainyülia naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa waneepia.

¹⁶ Cristo, sünain naapajiraain nikii süpüla ouktaa saa'u saainjala wayuu, nii'iyatüin wamüin jamünjatüin wakuappa süpüla aijiraainjanain waya wapüshua. Je joolu'u, müleka shiimüinre alin wapüla wane wawala, anakaja müleka waapiraale wekii noo'opünaa. ¹⁷ Müleka kokorolojin jia sümaa nnojolin jümüliajüin

wane chi juwalakai che'ojaakai amüin kasa, ḷapiraashii cheje jikii noo'opünaa? Nnojo. ḷAishi cheje jüpüla chi juwalakai maa aka alin wayuu süpüshua nüpüla Maleiwa? Nnojo. Maalinsai nia jüpüla.¹⁸ Tachonniwaa, jia aishikana tapüla, anakaja nnojorule "Aishi pia tapüla" wamüin ne'e süka wanüiki. Shia anaka alu'u waa'inrule tü kasa anasükat namüin na wawalayuukana süpüla natüjaainjatüin saa'u sünain shiimüin naalii wapüla.¹⁹⁻²⁰ Müleka shiimüinre sünain aijiraain waya wapüla, watüjaajeerü aa'u sünain nüchooin waya Maleiwa. Ja'itairü nütüjaain saa'u waainjala sümaa nüchiajaain waya suulia, nümüliajüin waya weinshi. Müleka mojule tü waa'inkat saalijee waainjala, naapüin Maleiwa anaa aa'in wamüin süka wee'iyatüin naalii na wawalayuukana wapüla.

²¹ Tawalayuwa, müleka sotüle waa'l sünain nümüliajüin waya Maleiwa, ja'itaina kaainjaraliin waya, nnojoleena waya mmolüin seema arütkawaa nümülatu'umüin süpüla achuntaa nümüin.²² Naapeerü chi Maleiwakai wamüin tü wachuntakat, saa'ujee waa'inrüin tü nuluwataakat anain otta tü talatakat atüma naa'in.²³ ḷKasa nuluwataaka anain wayuu süpüshua? Nuluwataain waya sünain wanoujainjanain nünain Jesucristo, chi Nüchonkai, je sünain aijiraainjanain wapüla wawalayuu, maa aka tü nikirajakat anain Jesús.²⁴ Eeshi Maleiwa namaa na wayuu aa'inrakana tü nuluwataakat anain, je wanaawajiraasü naa'in nümaa. Je chi Naa'inkai Maleiwa, chi aapiünakai nütüma wamüin, nükaalijain waya süpüla watüjaainjatüin naa'u Maleiwa sünain eein nia wamaa.

Ee jaa'in noulia na ekirajüliikana
sünain alawaa.

4 ¹ Tawalayuwa, jalia motojoyoo jaa'in na nünükimaajanayaakana Maleiwa. Jalia jia suulia jünoujajüin süpüshua tü nikirajekat anain wane wayuu eekai nüntüin ja'akamüin. Shia anaka alu'u müleka jülijüle jaa'in palajana tü pütcikat süpüla jüttüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre sünain nünükinkin Maleiwa tü nikirajakat anain. Süka jamüin, wainma na nünükimaajanayaakana Maleiwa sainküin mmakat maa'ulu yaa.² ḷJamüsü süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa wane ekirajüi? Shia müleka nikirajüle sünain wayuuin Jesucristo sünain antaa sa'akamüin wayuu, wayaawatakalaaka naa'u sünain eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa.³ Akaajasä müleka nunujulajüle nüchiki Jesús sünain wayuuin nia, watüjaaa aa'ulu sünain nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. Tü pütcchi alawaa nikirajakat anain, e'itaushii nikiru'u nütüma chi Ni'ipolokai Cristo. Otta jiakana, jaapapü'ü achikichi nia sünain nüntajachin sa'akamüin wayuu. Je joolu'u maa'ulu yaa, eechipa wa'akamüin.

⁴ Tachonniwaa, jia aishikana tapüla, süka nüpuñshinapain jia Maleiwa, juuntüin jükatalaain suulia tü alawaa nekirajakat anain na nünükimaajanayaakana Maleiwa. Süka jamüin, chi Naa'inkai Maleiwa jümaakai waneepia, alana'aleesia ma'i nüpuñlain nuulia Yolujaakai sümaakai tü wayuu manoujainsatkalüirua.⁵ Kamalainsü nanüki na nünükimaajanayaakana

Maleiwa sümüin tü
 manoujainsatkalüirua, süka
 napüshin naya je süka naashajaain
 süchiki tü kasa keejiakat namüin.
⁶Saa'ujee nüpüshin waya Maleiwa,
 maa aka eere wane wayuu
 kamalainkat amüin wanüiki, nia
 eekai shiimüin sünain ni'lraajüin
 Maleiwa. Je chi ayouktakai tü
 wekirajakat anain, nnojoishi
 nüpüshin Maleiwa. Shiakalaka
 watüjaain aka saa'u jaralüin
 ekirajüin sünain tü shiimüinkat je
 sünain tü alawaakat.

**Ayatüinjana aijiraain na
 anoujashiikana**

⁷Tawalayuwaa, süka alin waya
 nüpüla chi Maleiwakai, anashii
 müleka aijiraale waya wapüla.
 Wane wayuu, müleka aire tü
 wayuukolüirua nüpüla, atüjaaneechi
 aa'u sünain ni'lennaajünüin Maleiwa
 nütüma je nüchoinchipain
 nia. ⁸Müleka maalinre nüpüla
 wayuu, nnojoishija ni'lraajüin
 chi Maleiwakai, süka ni'llyatüin
 wamüin waya nüchooinkana
 jamüinjatüin wakuaippa süpüla
 alinjatüin wayuu süpüshua
 wapüla, maa aka alin waya nüpüla.
⁹¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u alin
 waya nüpüla Maleiwa? Shia süka
 nuluwataain chi waneeshikai
 Nüchon yaa mmolu'umüin
 süpüla nii'iratüinjatüin waa'in
 süpüla eeinjanain waya nümaa
 chaa iipünaa. ¹⁰¿Washatüin tü
 aijirawaakat saa'ujee alin ma'i
 chi Maleiwakai wapüla? Nnojo.
 Washatüin saa'ujee alin ma'i ne'e
 waya nüpüla chi Maleiwakai.
 Nuluwataainjese chi Nüchonkai
 süpüla ouktünjachin saa'u
 waainjala süpüla nüla'ajaainjatüin

woulia. ¹¹Tawalayuwaa, anuu
 tanüiki jümüin süchikua: Saa'u alin
 ma'i waya nüpüla chi Maleiwakai,
 anakaja aijiraale waya wapüshua.
¹²Wainma wayuu eekai nnojolin
 sütüjaain saa'u saalii nüpüla
 Maleiwa sükajee nnojolin shi'rüin
 nia. Müleka aire na wayuukana
 wapüla, nayaawateerü aa'u sünain
 eein chi Maleiwakai wamaa je
 alin naya nüpülaya. Je sükajee
 tia, kettaasü tü nüchekakat chi
 Maleiwakai wapüleerua.

¹³Watüjaaa aa'ulu sünain
 wanaawajiraain waa'in nümaa
 chi Maleiwakai je sünain eein nia
 wamaa, süka naapüin chi Naa'inkai
 wamüin. ¹⁴Je saa'u te'rüin chi
 Nüchonkai Maleiwa, taküjakalaka
 nüchiki sümüin wayuu sünain
 ajütüüshinkain nia nütüma chi
 Nüshikai süpüla nu'tte'erüinjatüin
 wayuu yaa sulu'u mmakat süpüshua.
¹⁵Sünainjee waküjain nüchiki Jesús
 sümüin wayuu sünain niain chi
 Nüchonkai Maleiwa, watüjaaa aa'ulu
 sünain wanaawajiraain waa'in
 nümaa Maleiwa je sünain eein nia
 wamaa. ¹⁶Shiimiüin ma'i sünain alin
 waya nüpüla Maleiwa.

Nikirajüin waya chi Maleiwakai
 sünain jamüinjatüin saaliipala
 wayuu wapüla maa aka waalii
 nüpüla niakai. Chi aikai apüla
 wayuu, wanaawajiraasü naa'in
 nümaa Maleiwa süka eein nia
 nümaa. ¹⁷Maa aka nii'iyatüin Cristo
 sümüin wayuu sünain alin nayakana
 nüpüla chi Maleiwakai, akaajaa
 wayakana, anakaja washatüle
 no'upala tü nukuaippakat Cristo.
 Müleka waa'inrüle tia, kettaasüja
 tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua
 sünain alin wayuu süpüshua wapüla.
 Je nnojoleena waya mmolüin neema

so'u tü ka'i wasouktinneenakat o'u ni'lipajee saa'u tü kasa waa'lirrapü'ükata kataiwa'aya wo'u.
¹⁸Nnojoliishii waya mmolüin neema, süka watüjaain saa'u sünain shiimüin nüchooin waya je alin waya nüpüla. Chi wawala eekai mmolüin neema, nnojotsü niyaawatüin aa'u naalii nüpüla Maleiwa je nnojotsü niyaawatüin aa'u sünain masalajanaipain naainjala.

¹⁹Wayakana, aijiraashii wapüla wapüshua je aishi wapüla chi Maleiwakai süka alin waya nüpüla palajana. ²⁰"Aishi tapüla chi Maleiwakai", nümüle wane wayuu sünain kanaain naa'in nuwalayuu, aküjashi ne'e na'alain. Nnojoliireje alin nüpüla na nuwalayuukana nümaakana, nialeekaja aijeemattüin Maleiwa nüpüla, mnojishiha nil'rüin.
²¹Soto jaa'in tü nuluwataakat anain waya chi Maleiwakai: Na wayuu aikana apüla Maleiwa, ai napüla na nawalayuukana wanaa nümaa.

Nayamülün na anoujashiikana tü mojusükat

sükajee tü nanoulakat

5 ¹Waya na nüchooinkana Maleiwa, waya anoujakana nünain Jesús sünain nia'inya Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa. Müleka "Aishi wapüla chi Maleiwakai" wamüle, anakaja aire wapüla na wawalayuukana saa'u nüchooin naya Maleiwa wanaa wamaa.
²¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u naalii na nüchooinkana Maleiwa wapüla? Shia süka alin wapüla Maleiwa, je süka waa'lirrüin waneepia tü nuluwataakat anain waya. ³Müleka waa'nrüle tü nuluwataakat anain

waya chi Maleiwakai, shiimüin alin nia wapüla. Je tü nuluwataakat anain waya, nnojotsü issain wachiki. Wounteerü waa'lirrüin süka nüchooin waya. ⁴Süka nüchooin waya chi Maleiwakai, nnojoleena kaainjalain waya mayaasije napüleeruain waa'in na manoujainsaliikana. ¿Kasa wayamülaka aka tü mojusükat? Wayamülün sükajee tü wanoulakat.
⁵¿Jarai ayamülaka tü mojusükat saa'u mmakat? Niaja ne'e chi anoujakai nünain Jesús sünain niaín Nüchooin Maleiwa.

⁶Wanaa sümaa nuwoutisaajünün Jesúis süka wüin, niatüjülia chi Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa. Je wanaa sümaa naapajiraain nikii süpüla ouktaa sümaa amülin nüsha, ayatshia niaín chi Nüneekajalakai. Watüjaa aa'uchi niaín Nüchooin Maleiwa süka nüküjünün achiki nütüma chi Naa'inkai Maleiwa aküjakai shiimüin weinshi. ⁷⁻⁸Watüjaa aa'ulu sünain shiimüin tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin, süka we'rüin Jesúis yaa mmalu'u sünain nuwoutisaajünün je sünain nu'utinnün aa'in. Tü nüküjakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin, wanaawasü sümaa tü nümakat chi Washikai Maleiwa chakai iipünaa oo'ulaka tü nümapü'ükät Jesucristo, chi kanüliakai "Pütchi" münuin.
⁹Maa aka wanoujain tü sükjakat wamüin wane wayuu, alana'aleesia sünain anain süpüla anoujünaa tü nüküjakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin süka shiaín nüñüki Maleiwa. Je nüküjain chi Maleiwakai nüchiki Jesús wamüin sünain shiimüin niaín Nüchoin. ¹⁰Chi eekai nünoujain nünain chi Nüchonkai Maleiwa,

nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü nüküjakat Maleiwa sünain niain Jesús chi Nüchonkai. Chi ayouktakai nüchiki Jesús sünain niain Nüchoin Maleiwa, a'alaajünüshija Maleiwa nütüma.¹¹ Je nünuüki chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua, müüsü mayaa: "Sünainjee tü naa'inrakat chi Tachonkai ouktaiwa'aya saa'u jaainjala, tee'irateerü jaa'in süpüla eeinjanain jia tamaa waneepia".¹² Chi wayuu eekai wanaawajiraain naa'in nümaa chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin shii'iranajaain naa'in. Alu'ujasa chi eekai nnojolüin wanaawajiraain naa'in nümaa chi Nüchonkai Maleiwa, anashi nyaawatüle saa'u sünain mee'iranajaainyülün naa'in. Maleeichija nnojolin eein nümaa chi Maleiwakai.

Nnojoliishii ayatüin kaainjalain na anoujashiikana

¹³ Jia anoujakana nünain Jesucristo sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa, tashajün jümüin tü süpüla jütiüjaainjatüin saa'u sünain shii'iranajaain jaa'in süpüla eeinjanain jia weinshi nümaa Maleiwa.¹⁴⁻¹⁵ ¿Jamüinjatü wakuaippa sünain arütkawaa nümülatu'umüin chi Maleiwakai süpüla achuntaa nümüin? Müleka wachuntüle nümüin tü nüchekakat wapüleerua, ja'itairü wachuntüin kasa eekai eein, watüjaa aa'ulu sünain naapüin wanüiki. Je süka watüjaain naa'u sünain naapüin wanüiki, watüjaa aa'uchi nia sünain naapeerüin tü kasa wachuntakat nümüin.

¹⁶⁻¹⁷ Süka jütiüjaaitpain saa'u shii'iranajaain jaa'in, anakaja

jüchuntüle naa'u wane juwala müleka kaainjarale nia. Müleka naa'inriüle kasa mojusü, kaainjalaichipa süka tia. Eesü aainjalaas eekai ouktajachin sütüma. Nnojoishi taluwataain jia sünain achuntaa saa'u. Akaajasa müleka naa'inriüle aainjalaas eekai nnojolin ouktajachin sütüma, anashii jüchuntüle naa'u. Je chi Maleiwakai, nükaalijeechi chi juwalakai süpüla anaawainjachin nia nümaa nüchikua.

¹⁸ Watüjaa aa'ulu sünain nnojolin ayatüin kaainjalain chi wayuu eekai nüchoin Maleiwa. Aa'inmajünüshi nia nütüma chi Nüchonkai Maleiwa suulia nüta'ünnüin nütüma chi Kama'üraikai.¹⁹ Watüjaa aa'ulu sünain shiimüin nüchooin waya Maleiwa. Otta tü wayuu manoujainsatkalüirua sulu'u mmakat süpüshua, nia aluwataaka saa'u chi Yolujaakai.²⁰ Je watüjaa aa'ulu sünain nüntüin chi Nüchonkai Maleiwa wa'akamüin süpüla we'raajüinjachin chi Nüshikai nütüma, aküjakai shiimüin, je süpüla wayaawatüinjatüin saa'u tü nikirajakat anain. Je sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa, wanaawajiraası joolu'u waal'in nümaa je nümaa chi Nüshikai. Wanoujain nünain Jesucristo chi waneeshikai sünain Maleiwain. Je nünainjee Cristo, ee'iranajaasü waa'in süpüla eeinjanain waya waneepia nümaa Maleiwa.

²¹ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, saa'u ji'raajüin chi Maleiwakai, chi waneeshikai Maleiwa, jalia jia suulia jüüjüüjüin namüin na maleiwayaashiikana aküjünakana achiki natüma na ekirajüliikana sünain alawaa. Amén.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma

JUAN

¹Taya, chi laülaakai napüleerua na anoujashiikana nünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekat yaaya, tashajüin joolu'u pümuuin wawala aneekuushikat nütüma Maleiwa, oo'ulaka namüin na püchooinkana, na a'waalüshikana Maleiwa jutkatshiikana cha'aya, jia aishiikana tapüla saa'lü jünoujain tü shiimüinkat wanaa tamaa. Je nnojoliishii jia alin ne'e tapüla tamüwa. Aishii jia süpüla tü wayuukolüirua süpüshua eekai sütiijaan saa'lü tü shiimüinkat.

²Tashajüin jümüin süka jikirajuushin sünain tü shiimüinkat. Tacheküin süpüleerua jüljüin jaa'in tü shiimüinkat süpüla jünoujainjatüin shia wanepia.

³Achuntühi taya jaa'u nümuuin chi Washikai Maleiwa otta nümuuin Jesucristo chi Nüchonkai süpüla nee'iyatüin na'anasia jümüin, süpüla namüliajüin jia, je süpüla naapüin wane anaa jümüin. Kasataalejese ayatiüin jia sünain tü shiimüinkat sümaa aijiraain jia jüpüla jüpüshua.

⁴Talatashaatasü ma'l taa'in süka taapiün jüchiki sünain ayatiüin jia sünain anoujaa tü shiimüinkat, maa aka saa'in tü nuluwataakat anain waya chi Washikai Maleiwa.

⁵Tawalayuwaa, jiakana aishiikana

tapüla, tü tashajakat achiki joolu'u jümüin, shia tü nuluwataatüjütkalia anain jia Maleiwa. Nnojotsü waneein pütschi naatajatü. Aluwataanüshii waya paala sümaiwa süpüla aijiraainjanain waya wapüla wapüshua. Shia ne'e tachekaka jüpüleerua maa'ulu yaa. ⁶Müleka waa'irnrüle süpüshua tü kasa nuluwataakat anain waya Maleiwa, watüjaajeerü aa'u shiimüin alin nia wapüla je aijiraain waya wapüla. Je tü waapakat achiki wekeroloiwa'aya sünain anouja, shia tü aijirawaakat wapüla wapüshua wanepia.

⁷Ekerotüsü wainma ekirajünnüü sünain alawaa sa'akamüin wayuu sainküin mmakat süpüshua. Naya na anujulajakana nüchiki Cristo sünain nüntüin sünain wayuuin sa'akamüin wayuu. Naya na nüpuñikana chi Ni'ipolokai Cristo, chi Ekirajüikai Alawaa. ⁸Jalia jia suulia sümalaja'alaaín tü ji'yataakat apüla saalijiee jüüjüwaa namüin na ni'ipolokana Cristo. Jüchechera jaa'in sünain anoujaa tü shiimüinkat, süpüla juwalaajüneenain jia so'weena wane ka'i nütüma Maleiwa saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat. ⁹Watüjaa aa'ulu jaraliin na ekirajüllii nnojoliikana wanaawjiraain aa'in nümaa

Malewa. Naya na eekana nekirajüin sünain wane kasa naata suulia tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo. Otta na ayatakana sünain nekirajüin tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo, wanaawajiraasü naa'in nümaa Malewa otta nümaa chi Nüchonkai.¹⁰ Müleka nüntüle wane wayuu jünainmüin eekai nnojolin nikirajüin tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo, nnojo kamaneein jia nümüin.¹¹ Chi eekai kamaneein nümüin, nükaaliijüin nia sünain tü mojusükat.

¹² Kettaasü tü tashajüinjatkat joolu'u jümüin sulu'u tü karalouktakat, ja'itairü isain wainma tü tashajeekat jümüin. Kasataalejese tountün to'unün jünainmüin süpüla taashajaainjachin jümaa jümülatu'u. Tatüjaaa aa'ulu sünain talateerün ma'i taal'in müleka too'ulaküle tia.
¹³ Asakitshii jünain na a'waajüshiikana Malewa, na jutkatshiikana yaaya, na aneekuushikana nütüma Malewa maa aka jiakana.

Apünüintuaitkat Karaloukta nütüma

JUAN

¹Taya, chi laülaakai napüleerua na anoujashiikana sünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekat yaaya, tashajüin joolu'u püümüin tawala Gayo, pia aishikai tapüla saa'u pünoujain tü shiimüinkat wanaa tamaa. ²Tawalachee, tatüjaaa aa'ulu sünain talatüin Maleiwa pümaa. Kasataalejese ayatüin lotüin pia sünain anoujaa otta sünain nnojolin ayuulin pia. ³Talatüsü ma'i taa'in taapaiwa'aya püchiki aküjnäkat tamüin natüma wane wawalayuu ale'ejakana yaamün chajee püma'anajee. Naküjin püchiki tamüin sünain pünoujain tü shiimüinkat waneepia otta sünain paa'irüin tü nüchekakat chi Maleiwakai püpileerua süka püttüjaain saa'u sünain shiimüin tü nümakat püümüin. ⁴Talataleesia ma'i taa'in taapapa nachiki na tachooinkana, na takaalijjalakana sünain tü nanoulakat, sünain noonooin waneepia sümaa tü shiimüinkat ekirajünäkat anain naya, maa aka paa'irüin piaka'iya.

⁵Tawalachee, tatüjaaa aa'uchi pia sünain kamaneein waneepia namüin na wawalayuukana eekai nantapünaain pünainmüin, mayaashijje nnojoliin pi'raajün. ⁶Je nale'ejapa chajee na wawalayuukana

yaamün, naküjin püchiki sümüin tü a'waajüsükälüirua Maleiwa yaaya sünain pii'iyatuün namüin sünain alin ma'i naya püpüla. Je nale'ejapeena pünaalmüin so'uweena wane ka'i sünain pi'iyouin naya, tatüjaaa aa'uchi pia sünain pükaalijainjanain naya nachikua süpüla na'yataain nümuün Maleiwa. ⁷Sünain no'unüin nepialu'ujee süpüla akiüjaan nüchiki chi O'tte'erükai, nnojoliishii achuntüin sümüin tü manoujainsatkälüirua tü kasa che'ojaakat namüin süpüla o'una. ⁸Je sükajee tia, anashi müleka ayatüle pia sünain kamaneein namüin na puwalayuu eekai nantapünaain pünainmüin sünain a'yataawaan nümuün chi Senyotkai, süpüla wanaawajiraainjatüin paa'in waneepia namaan sünain ekirajaa tü shiimüinkat.

⁹Tü taluwataakat anain sulu'u tü karaloukta tashajakat paala, jümuün jia a'waajüsükäna Maleiwa cha'aya, ayouktünüsü nütüma chi wayuu ja'akakai, Diótrefeskai anülia. Nnojoliishii jamajanain waya nümuün, süka nücheküin sülätteein nujut puulia sünain laülawaa jüpüleerua jia anoujashiikana jüpüshua. ¹⁰Je müleka to'unule

jünainmünin, taashajaweerü achiki jümaa tü naal'inrakat sünain niperulajüin waya sümuaa ni'rulin wayumüin wamüin. Nnojotsü shiaín ne'e sümüiwa tü kasa mojusü naal'inrakat. Mamaneesai nia namüin na wawalayuu aküjüliikana nüchiki chi O'tte'erükai, na chapünaakana jünainmünin. Je na wayuukana ja'aka eekai kamaneein namüin na antakana jünainmünin, achiajaanüshii naya nütüma sümuaa najütünün nütüma sulu'ujee tü outkajaaleekat.

¹¹⁻¹²Taluwataain joolu'u pünainmünin wane wawala kanüliashi Demetrio. Kojutshi nia sütüma tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua, sünain "Anashi ma'i nia süka nikirajüin waya waneepia sünain tü shiimüinkat" sünain maa nümüin. Akaajaa wanüiki wayakana yaaje'ewaliikana nüchikiya. Je pütüjaaa aa'ulu sünain shiimüin süpüshua tü waküjakat pümüin.

Tawalachee, nnojo püshatüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuukolüirua eekai müin aka naa'in Diótrefes. Shia anaka alu'u müleka püshatüle tü kasa anasü saa'inrakat wayuu eekai müin aka naa'in Demetrio. Chi wayuu eekai naa'inriüin waneepia tü anasükat, nüchon Maleiwa nia. Otta chi eekai naa'inriüin waneepia tü mojusükat, nnojoshi ni'raajüin Maleiwa süka nnojolin nüchoin.

¹³Kettaasü tü tashajüinjatkat joolu'u pümuin sulu'u tü karalouktakat, ja'itairü isain wainma tü tashajeekat pümuin.
¹⁴Kasataalejese tountüin to'unüin pünainmünin maalü süpüla taashajaainjachin pümaa pümulatu'u.

¹⁵Tachuntüin joolu'u nümuin Maleiwa paa'u süpüla naapüinjachin wane anaa pümuin. Asakitshii pünain na puwalayuukana yaaya. "Asakitshii jünain", pümwalai namüin na wawalayuukana cha'aya wane'ewaire nakua.

Karaloukta nütüma

JUDAS

¹Taya, wane nücheppchiakai Jesucristo, Judaskai anülia, nuwalakai Santiago, ashajüshi joo taya jümüin jia eenakuushikana nütüma chi Washikai Maleiwa sümaa alin jia nüpüla, jia aa'inmajuuushikana nütüma Jesucristo. ²Achuntüshi joo taya jaal'u nümuin chi Maleiwakai süpüla nümüliajüin jia je süpüla naapüin wane miyo'u anaa jümüin. Kasataalejese jiyaawatüin saa'u sünain shiimüin alin ma'i jia nüpüla Maleiwa.

Süsaleena na ekirajüliikana sünain alawaa saalijee naainjala

³Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, kee'ireepü'üsü taa'in tashajeein jümüin sükchiki tü o'tte'ennakat anainjee waya. Otta müsia joolu'u, anasü saa'in tamüin teme'ejüle jaa'in süpüla eejiraainjanain jia noulia na ekirajüliikana sünain alawaa süpüla nnojolüinjatiün sümälaja'alaajüin tü jünoulakat nünain Cristo, chi O'tte'erükai. Aapünütipa jümüin tü shiimüinkat nüchikikat, maa aka saapüniin namüin na nüchooinkana Maleiwa napüshua. Jalia jia joolu'u suulia kapülajüin jaal'in eekai waneejatüin suulia. ⁴Ashajüshi

taya jümüin tüü süka süntüitpain ja'akamüin wane ekirajünnü sünain alawaa. Nnojotsü sütüjaain aa'u wayuu sünain alawaain tü nekirajakat anain. Mojutsai chi Maleiwakai natüma je nnojoishi jamajachin namüin chi Wasenyotsekai Jesucristo, süka nnojolin niain laülaain naa'l' saa'in namüin. Nnojoleena süsalain naainjala süka anamiain Maleiwa naajüin. Naa'inrakalaka waneepia kasa mojusü, maa aka a'lувajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Shiimüin süsleenain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i, maa aka tü ashajünakat achiki paala.

⁵Anasü saa'in tamüin taso'irüle jaal'in joolu'u sünain nachiki na nüpüshikana Maleiwa wanaa sümaa nojittinnüin nütüma sulu'ujee tü mmakat Egipto. Aja'ttühii naya nütüma napiüshua eekai nnojoliin noonoonin sümaa nünüiki. ⁶Akaajaa no'utku na aapiee chaje'ewaliikana eejee Maleiwa, ja'itaina e'itaashin naya nütüma süpüla laülawaa, nayouktüin tü e'itaanakat apüla naya sümaa no'unüin chajee eepü'üle na'yataain nümuin Maleiwa. Je sükajee tia, nnojoliishii

aawannüin naya nütüma Maleiwa. Nüjünajaain naya chaa wattamüin süpüla püreesainjanain waneepia sa'aka piyuushi wane'ere'eya süntapa tü nakalia süsälainjatkat o'u naya.

⁷ Akaajaa paala sümäiwa na wayuu yarüttakana aa'in sulujunakanä tü pueulokalüirua Sodoma oo'ulaka Gomorra je eekai pejein sü'ütpa'a, kaainjalashii naya waneepia, maa aka a'luwajirawaa akuappaa sümäa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je maa aka na tooloyuu ama'üjiraakana sümäa tooloyuu. Na'ajuün Maleiwa tia wayuukolüirua süka siki süsala saainjala, süpüla shiyaawatüinjatüin saa'u wayuu kaainjarannuu sünain meenain aka naya süsala naainjala süka wane siki matüjainsat oyokujawaa.

⁸ Akaajaa na ekerotshiihana jünainmün sünain ekirajaa sünain alawaa, sünainjee kasa eekai ne'rüin na'lüpüinru'u, naapüin ne'iruku süpüla naa'inrüin kasa mojusü yarüttakat atüma naa'in. Nayouktüin chi Senyotkai suulia laülaain nia naa'u otta e'rüliyaain wayumüin namüin na laülaayuushii chakana iipünaa süka nanüiki. ⁹ Otta Miguel sümäiwa paala, mayaainje niain süläülain tü aapiekalüirua, nnojishi müin aka naa'in na ekirajüliikanä sünain alawaa ja'akakanä. Wanaa sümäa nü'ilüjaain Miguel nümaa Satanás saa'ujee ni'iruku Moisés: "Nüchiajajeechi pia Maleiwa", müşii ne'e nümuin sümäa nnojolin e'rüliyaain wayumüin nia nümuin süka nünuiki. ¹⁰ Otta na ekirajüliikanä sünain alawaa, mojusü nanüiki sümüin tü kasa nnojotkat natüjaain aa'u. Müshii

aka naya saa'in mürüt sünain naa'inrüin ne'e tü nachekakat namüiwa sünain nnojolüin jülüjüin naa'in tü naa'inrakat, müleka anale, müleka mojule. Shiimüin sünain aja'ttinneenain naya saalijee tia so'weena wane ka'i.

¹¹ Aisha'ajaa na ekirajüliikanä sünain alawaa süka kasalajaneerüin namüin tü mojusü naa'inrakat. Nayouktüin Maleiwa maa aka naa'in Caín paala sümäiwa, chi e'rükai wayumüin sümüin tü nünoulakat chi nimüliakai. Na ekirajüliikanä sünain alawaa, kachiirua aa'inchii washirüü, maa aka naa'in Balaam chi nünükimaajachikai Maleiwa paala sümäiwa, chi aa'inrakai kasa mojusü shii'iree walaain nümuin. Je nayouktüin na eekai aneekünün süpüla laülaain naa'u, maa aka naa'in Coré paala sümäiwa, chi o'utinnakai aa'in saalijee niyoutüin Moisés süpüla laülaain naa'u. Meena aka naya naa'in Coré sünain no'utüneenain aa'in mapeena.

¹² Mee'erapalashii jia sütüma wayuu, süka maa'in naa'in na ekirajüliikanä sünain alawaa wanaa sümäa nekaain jümaa tü ekawaa sotüinjatkat aka jaa'in chi Senyotkai. Je nnojoliishii japülin naya sükajee tia. Naa'inmajeein jia naashin. Na'alain ne'e, shia kapülaka ne'e naa'in nakuaippa sümüiwa. Je süka nnojolüin pansaain nanüiki, müşii aka naya saa'in wane siruma eekai sülätüin ne'e sümäa nnojolüin sü'itüin tü juyakat sütüma. Je süka nnojolüin jükaalijünün süka tü nekirajakat anain, müşii aka naya saa'in wane wunu'u eekai machoin so'u sükalia süpüla kachoinjatüin, tü atu'utünakat süka ouktüitpain shia. ¹³ Süka yarüttüin saa'in wayuu müleka

sünoujale tü alawaa nekirajakat, müşii aka naya saa'in tü süshikat palaa sünain süpüttüin kasa wainma eekai yarüttüin yaa sotpa'a. Müshii aka naya saa'in awalaasü eekai sülätün sünain kettatüin sa'akamüin tü piyuushikat, süka najütüneenain sa'akamüin tü piyuushikat nütüma chi Maleiwakai süsala naainjala.

¹⁴Tü taküjaitpakat jümuin, nüküja achikit Enoc chi nuu'uliwo'ukai Adán maa aka 200 juya süchikjee ouktüin Adán. Müsü nünüiki Enoc:

"Shiimüin sünain nüntajacheechin chi Maleiwakai sünain eeinjaneenain watta naalin na aapieekana nümaa, na akataluuushikana nütüma.

¹⁵Iseeichi nia süpüla kasalajaneerüin sümüin saainjala wayuu süpüshua nütüma.

Na wayuu kaainjaraliikana, na mojutkana atüma Maleiwa, nayaawateerü aa'u so'uweena ka'likat tia sünain e'rülini ma'i naya wayumüin nümuin otta sünain mojushaatain ma'i nünüiki nümuin".

¹⁶Na ekirajüliikana sünain alawaa, saa'u nnojolin talattüin naya sümäa tü naa'inrakat Maleiwa, keke'eralii naya nümuin. Naa'inrüin waneepia tü kasa mojusü nachekakat ne'e namüwi sümäa na'waataain sulu'u. Müleka kamaneere naya sümüin wane wayuu, süpüljatü ne'e nakaalijünün nayakana namüwi sükajee tia.

Kaalijirraainjana napüla na nawalayuukana

¹⁷Otta müsia tawalayuwaa, soto jaal'in tü naküjapü'ükät achiki paalainka sümüin wayuu

na Aluwataaushikana nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo, sünain naapirüin shia soo'opünaa tü alatajateetkat so'uweena wane ka'i. ¹⁸Mapü'lüsü nanüiki: "So'uweena wane ka'i pejepa süpüla niitaainjachin Cristo, wainmeerü wayuu eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Neme'erainpaleena jia saalijee tü jünoulakat". ¹⁹Shia nachiki na antakana ja'akamüin maa'ulu yaa. Naa'inrüin ne'e tü nachekakat namüwi, süka nnojolin eein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u naa'in. Je jia anoujashiikana, nnojoliinapakalaka paa'invain jia sünain anoujaa sütümäa tü nekirajakat anain.

²⁰Otta müsia tawalayuwaa, anakaja müleka ayatüle jia sünain ekirajaa tü shiimüinkat süpüla jükaalijirraain sünain koo'omüinjatüin jümuin sütsüin jaa'in sünain anoujaa. Je saa'u eein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaal'in, anakaja jüüjüüle jia nümuin süpüla juuntüin achuntaa nümuin Maleiwa. ²¹Iche jia nünain Cristo süpüla jiyaawatüinjatüin waneepia jaalin nüpüla Maleiwa. Je saa'u nümlüliajüinapain jia chi Wasenyotsekai Jesucristo, anakaja jüchercherüle jaal'in süma'inru'u ja'atapajüin nikeraajüin tü naa'inrakat süpüla eeinjanain jia nümaa süpüla ka'likat süpüshua.

²²Anakaja müleka jümlülarüle na juwalayuukana eekai matsüin aa'in sünain anoujaa süpüla katsünjinjatüin naa'in. ²³Je müleka eere ja'aka eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa, anakaja müleka jüchiaale nia suulia tia süpüla nnojolinjachin süsälain nia nütüma Maleiwa süka tü siki matüjainkat

oyokujawaa. Jükaalija jümaala na juwalayuukana napüshua eekai kaainjalain süpüla najuittünjanain suulia. Otta jalia jia yarüttajayaan aa'in sütüma tü kasa mojushaatakat naa'inrakat.

Wane pütchi a'waajia chi Maleiwakai

²⁴ Achuntüshi taya jaa'u joolu'u nümüin chi Maleiwakai süka niain aa'inmajüin jia suulia ojutuwaa. Nia aa'inmajaka jia süpüla jüsha'walaajeenain nü'ütpa'a so'uweena wane ka'i sünain lotüin

jukuappa no'ulu'u. Talataleejeeria ma'i jaa'in so'u ka'ikat tia, süka anashaateechin ma'i nia ji'rüin.

²⁵ Anakaja joolu'u wa'waajüle chi Maleiwa waneeshikai ma'i sünain o'tte'erüin waya sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo. Kojutuleeshia ma'i chi Maleiwakai watüma süka pülashin ma'i nia sünain aluwatawaa maa'ulu yaa, maa aka nuluwataapü'ün paala sümawai je maa aka nuluwataajeechin süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Süchiki tü

ALATEETKAT MAPEENA

Tü nüshjakat achiki Juan

1 ¹Anuu tü tashajakat, taya Juankai anülia, süchiki tü kasa alatajatkat maalü ee'iyatünakat tamüin nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa ajütünakai tanainmüin nütüma Jesucristo. Ee'iyatünüsü shia paala nümüin Jesucristo nütüma Maleiwa süpüla nükijirünjatüin namüin na anoujashiikana nünain. ²Tashaja achikit süpüshua tü te'rakat, maa aka soo'opünaa nüniiki Maleiwa je soo'opünaa tü shiimüin nükijakat tamüin Jesucristo. ³Anata'aleeshija'a ma'l chi wayuu eekai naashaje'erüin sümüin tü wayuukolüira tü anuu tashajüin achiki sulu'u tü karalouktakat. Je anata'aleeshija'a ma'l napüshua na oonookana sümäa tü pütchi naapakat. Süka jamüin, alü'ütsü joo sükalia süpüla keraainjatüin shia.

A'waaajünüshi Jesucristo nütüma Juan

⁴Taya Juankai anülia, ashajüshi taya jümüin jiakana anoujashiikana nünain Jesucristo chakana sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee sulu'u tü mmakat kanüliakat Asia. Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla niil'iyatünjachin

na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin anaa jümüin. Shiimüin sünain eein nia maa'ulu yaa, sünain eetüjülin nia nümaiwa, je sünain eeinjachin nia waneepia süpüla ka'ikat süpüshua. Je achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, chi eekai nümaa sümülatu'u tü niinasekat chakat iipünaa eere nuluwataain, chi eekai jüma'aya wane'ewaire jukua chaa sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee. ⁵Je achuntüshi taya jaa'u nümüin Jesucristo, chi lotokai akuaippa sünain aküjaan nüniiki chi Maleiwakai, chi palajachikai sünain oso'irawaa aa'in süchikijee ouktaa, chi mülo'ushikai napüleerua napüshua na süläälashiikana mma.

Anakaja wa'waaajüle Jesucristo, süka alin ma'i waya nüpüla, je süka taashiinapain waya nütüma sünainjee ouktüin nia waa'ujee suulia süsalajüin waya waainjala. ⁶Anakaja wa'waaajüle nia, süka ni'itaain waya wane'ewaire wakua süpüla a'yatawaa nümüin Maleiwa chi Nüshikai aluwataakai waa'u. E'itaushi waya nütüma süpüla akaalinjaa na anoujashiikana sünain a'waaajaa chi Maleiwakai. Kasataalejese kojutüinjachin Jesucristo sütüma wayuu wainma

süpüla ka'ikat süpüshua, süka laülaain nia saa'u kasa süpüshua. Amén, anakaja wa'wajüle nia.

7 Anteechi Jesucristo nüchikua
sa'aka tü sirumakat.
E'nneechi sütüma wayuu
süpüshua.
Otta ne'reechi nia na
noo'uliwo'ukana na wayuu
o'utakana naa'in paala.
Je so'uweena ka'ikat tia,
a'yalajeerü ma'i sümää
mmoluu tü wayuukolüirua
sainküin mmakat süpüshua.
Amén. Shiimüin sünain
nüntajachin nüchikua.

8 Je nünüiki chi Maleiwa
Aluwataakai, müsü mayaa: "Taya kakumalaka kasa süpüshua, taya ekeraajaka'a yea shia. Taya chi Pülashikai ma'i. Eeshi taya maa'ulu yaa, eetüjü'iya taya tamaiwa, je eenjachi taya waneepia süpüla ka'ikat süpüshua".

Aluwataanüshi Juan sünain ashajaa tü ni'rakat

9 Taya Juan chi juwalakai,
wanaawajiraasü takuaippa jümaa
sünain waluwataaushin nütüma
Maleiwa je sünain wachecherüin
waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat
saalijee wanoujain nünain Jesús.
Taküjinjatü joolu'u jümuin tü
te'rakat wanaa sümää püreesain
taya chaa sulu'u wane mma
kanüliasü Patmos pasanainkat
sünain palaa. Püreesashi taya
saalijee tanoujain nünüiki Maleiwa
je saalijee aküja sümün wayuu
sünain niaín Jesús Tasenytsein.
10 Je so'u wane ka'i riminko,
na'anaain taya chi Naa'inkai
Maleiwa. Taapakalaka joo nünüiki
wane wayuu yaa tapücho'ujee

sünain emetuluin ma'i, müsü aka
saal'in shi'ira konneeta,¹¹ sünain
nümüin tamüin: "Tü pil'reetkat
joolu'u, anakaja müleka püshajüle
shia sulu'u wane karaloukta süpüla
püjütünjatüin shia sümüin tü
anoujasükälüirua tanain sulu'u tü
akaratshisükat outkajaalee chakat
sulu'u tü pueulokalüirua:

Éfeso,
Esmirna,
Pérgamo,
Tiatira,
Sardis,
Filadelfia, je
Laodicea".

12 Ojununtaashi joo taya süpüla
tatüjaainjachin naa'u jaralin chi
aashajaakai tamaa. Te'rakalaka
akaratshisü rampara oorole'eya
sütoutajee.¹³ Je pasanain sünain
tü ramparakalüirua, te'rakalaka
wane müshi aka saa'in wayuu.
Kashe'inyouleshi nia. Je
nuluwainpünaa, eesü wane
kuluulu oorole'eya.¹⁴ Je müsia
nu'wala, kasuushaatasü ma'i. Otta
no'u, müsü aka saa'in süchuwala
siki.¹⁵ Je tü nuu'uikat, müsü aka
saal'in paira eekai eerolojuushin.
Otta tü nünüikikat, emetutsü ma'i
maa aka saa'in su'lötüin palaa.
16 Je najapulu'u yaa nikialu'ujee,
eesü akaratshisü jolotsü. Otta
naanükülu'ujee, ojuittüsü wane
chajaruuta piama asalü, kasasü
ma'i. Otta nu'upiünaa, müsü aka
nuchuwala chi ka'ikai sütsüinru'upa.

17 Je te'raka nia, müichipa aka
taya saa'in wayuu ouktüsü palastüin
yaa nümlülatu'u. Ni'itaakalaka
tü najapü nikiakat taa'u sünain
maa tamüin: "Nnojo mmolüin pia.
Eetüjü'iya taya süpülapünaa kasakat
süpüshua je eenjachi taya meinshi.

¹⁸Taya kataka atüma so'u wayuu. Mayaashije ouktuin taya paala, anii taya pi'rüün sünain katüin to'u je ayateechi taya katüin o'u süpüla ka'ikat süpüshua. Eesü tama'ana tü shiyaawewinkat tü Hadeskat tü süpüleekat tü ouktüsükalüirua.

¹⁹"Pi'reerü joolu'u tü alatajatkat maa'ulu yaa je tü alateetkat mapeena. Anakaja müleka püshajüle shia. ²⁰Taküjeerü joolu'u pümuin tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu paala soo'opünaa kasain kayaawasein tü akaratshisü jolotsü pi'rakat sulu'u tü tajapü tekiakat je kasain kayaawasein tü akaratshisükat rampara: Tü akaratshisükat rampara, shiyaawase tü akaratshisükat outkajaalee. Je tü akaratshisükat jolotsü, nayaawase na akaratshishiikana aapiee aa'inmajakana tü anoujasükalüirua sulu'u tia outkajaaleekalüirua.

Tü karaloukta sümüinjatkat
tü anoujasükalüirua

chakat Éfeso

2 ¹"Püshaja nümuin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Éfeso:

"Anuu nünuiki chi kajapulu'ukai tü akaratshisükat jolotsü nikialu'u, chi sa'akakai waneepia tü akaratshisükat rampara: ²Tatüjaaa aa'uchii jia anoujashiikana chakana Éfeso sünain jaa'inrüin kasa eekai anain. Ta'waajüin jia süka jüchecherüin jaa'in sünain a'yatawaa tamüin. Tatüjaaa aa'uchii jia sünain jüjünajaan jüma'anajee chi eekai

kama'üralin. Kayaawaseshii jia namüin na antakana ja'akamüin süpüla ekirajaa nünüiki Maleiwa naashin sünain nnojolüin shiimüin aluwataaushin tatüma. ³Sotüsü taa'in sünain jüchecherüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat saalijee tü jünoulakat tanain. Mayaainje müliain jia, ayatshi'iya jia ichein tanain.

⁴"Akaajaa tachiaaka oulia jia, shia sünain nnojoliin alin jüpüla na juwalayuukana maa aka alin jüpüla naya paalainka jikeroloiwa'aya sünain anouja tanain. ⁵Soto jaa'in anapü'ünin ma'i jukuappa namüin na juwalayuukana. Anakaja joolu'u müleka juu'ulaale suulia maalin naya jüpüla sümaa jaa'inrüinjatüin jüchikua tü kasa anasü jaa'inrapü'lükat namüin. Akaajasa nnojorule jaa'inrüin, antamaateeichi taya süpüla taakatüinjatüin ja'akajee tü ramparakat aapünakat paala jümüin. ⁶Ottayaashije tachiajaainapain jia, sotüsü taa'in sünain jiyouktüin wanaa tamaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Nicolás, na wayuu ekirajüliikana sünain alawaa.

⁷"Müleka kapüräle jaa'in tanüki, anasü jülijüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpüshua. Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüuma, te'itaajeechi nia süpüla niküinjatüin süchon tü wunu'u sulu'ukot tü na'apainsekat

Maleiwa, tü súchon katakat atüma so'u wayuu.

**Tü karaloukta sümüinjatkat
tü anoujasükälirua**

chakat Esmirna

8“Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükälirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Esmirna:

“Anuu nünüiki chi eetüjüika'iya süpülapünaa kasakat süpüshua, chi eeinjachikai meinshi, chi ouktakai paala sünain süso'iraain naa'in súchikijee: 9 Tatüjaaa aa'uchii jia sünain müliaan mai'i maa'ulu yaa je sünain wayuuin mojushii jia. Otta soto jaa'in sünain wayuuin anashii jia nu'upala Maleiwa. Je tatüjaaa aa'uchii jia sünain mojuin sünüiki wayuu jümüin. Na wayuu, nüpüshikan Maleiwa naajüin. Na'alainpaja'a ne'e shia, aluwataaushi ne'e nütüma Satanás. 10 Nnojo mmolüin jia seema tü müliaa anteetkat jünainmüin maalü. Tamüshii paala jia: Eejeena eekai nata'ünneenain ja'akajee süpüla püreesain nütüma chi Yolujaakai süpüla nüüpüleerua in jaal'in shii'iree jiyouktüin taya. Jil'reerü müliaa süpüla poloo ka'i. Otta jiakana, mayaasüje su'utinnüin naa'in waneeirua ja'akajee sünainjee tü nanoulakat, anakaja jüchererüle jaa'in jüpüshua sünain anoujaa waneepia. Soto jaa'in sünain juwalaa jüneenain tatüma. Teenakeena jia tanainmüin süpüla eeinjanain jia waneepia nümaa Maleiwa.

11“Müleka kapürale jaa'in tanüki, anasü jülüjüle jaa'in tü

nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpüshua. Je chi eekai nükanaajuun chi Kama'üraikai nütüma, ja'itaichi ouktüin maa aka wayuu süpüshua, nnojoleechi akatalaain nuulia Maleiwa súchikijee.

**Tü karaloukta sümüinjatkat
tü anoujasükälirua**

chakat Pérgamo

12“Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükälirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Pérgamo:

“Anuu nünüiki chi kama'anakai tü chajaruuta piamatat süsa kasakat ma'i: 13 Tatüjaaa aa'uchii jia sünain kepiain cha'aya sulu'u tü pueulo eere nuluwataain Satanás saa'u wayuu sainküin mma. Ja'itasü kaainjalain wayuu wainma cha'aya, ayatshi'iya jia sünain anoujaa tanain. Sotüsü taa'in wanaa sümaa nu'utinnüin aa'in cha'aya chi juwalakai Antipas, chi aküjapü'ükai tanüki meinshi. Mayaashijje mmolüin jia wanaa sümaa tia, nnojoliishii jia oo'ulaain toulia.

14“Akaajaa tachiajaaka oulia jia, shia sünainjee sa'aleewajaain waneeirua ja'aka namaan na oushikajaakana süchiirua tü nikirajapi'ükat achiki Balaam, chi ekirajakai sünain alawaa sümäiwa paala wanaa sümaa nuluwataain Balac. Balaam, niil'iyatiin nümüin Balac tü naal'inrünjatkat süpüla kaainjalainjana in na wayuu Israelkana nuulia Maleiwa. Je Balac, nimeejakalaka na

Israelkana süpüla neküinjatüin tü asalaa aapünakat paala sümüin tü maleiwayaasükalüirua, je süpüla a'lujawajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo.

¹⁵ Otta wane tachiaaka oulia jia, shia sünainjee sa'aleewajaain waneeirua ja'aka namaa na nikirajüinkana Nicolás, na ekirajülikana sünain alawaa.

¹⁶ Jiyaawajaa jümata suulia kapülaa aa'in tü nekirajakat anain. Müleka nnojoliire jiyaawajaain suulia tia, antamaateechee taya jünainmüin süpüla tatkaainjachin jümaa süka tü chajaruuta tawaralu'ukot.

¹⁷ "Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülijüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpuhsua. Je chi eekai nukanajuun chi Kama'üräikai nütüma, taapeerü nümuin süpuhsü tü eküülü kanüliakat maná, tü anujunnakat paala sümäiwa. Je taapeerü nümuin wane ipachon kasuutat ashajünakat anain wane anüliee jeket atüjaanakat aa'u nütüma ne'e chi aapünakai amüin.

Tü karaloukta sümüinjatkat
tü anoujasükalüirua

chakat Tiatira

¹⁸ "Püshaja nümuin chi aapiee aa'inqakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü puelokat Tiatira:

"Anuu nünüiki chi Nüchonkai Maleiwa, chi kachuwalakai o'u, chi jorottokai oo'ui. ¹⁹ Tatüjaa aa'uchii jia sünain jaa'irüin tü

kasa anasükat sümüin wayuu sünain alin shia jüpüla. Süka ichein jia tanain, koo'omüinsü joo tü kasa anasü jaa'inrakat sünain ji'yataain tamüin suulia paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa tanain. Je joolu'u, mayaainje müliain jia, jüchecherüin jaa'in su'unnaa tia.

²⁰ "Akaajaa tachiaaka oulia jia, shia süka nnojoliin jüleejüin Jezabel, tü jierü akiijatkat alawaa, tü nünükimaajatkat Maleiwa saashin. Shime'eja aa'inchii na anoujashiikana tanain süka tü alawaa shikirajakat anain süpüla kaainjalainjanain naya, maa aka na'lujajraain nakuaiipa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je maa aka neküin tü asalaa aapünakat paala sümüin tü maleiwayaasükalüirua. ²¹ Wattaa süma'a ta'atapajüin shia shii'iree suu'ulaweein suulia kaainjala. Ayouktajaasia ne'e. Ayatsia shia wayuuin maa'insat. ²² Tajuuteerü wane ayuulii sünainmüin süpüla müliainjatiin shia saalijee shiyouktüin taya. Je na wayuu aa'inrakana tü kasa mojusü saa'inrakat tü jietkat, müleka nnojorule noo'ulaain suulia naainjala, meena aka tatüma saa'in tü jietkat sünain müliashaatain. ²³ To'uteena aa'in napühsua na eekai masütaajuin sünain naa'inrüin tü shikirajakat anain. Je na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpuhsua, natüjaweechikalaka taa'u sünain nnojoliin sunujulaain saainjala wayuu toulia süka te'raajüin saa'in wayuu süpuhsua süpüla süsalainjatiin saainjala tatüma.

²⁴ "Taashajaain joolu'u jümüin jaikana chakana Tiatira

nnojoliikana oonoooin sümaa
tü alawaa shikirajakat anain
Jezabel, jaikana nnojoliikana
ashatüin tü kasa mojusü
nii'iyatakat Satanás sümün
wayuu, tü 'kasa anasükat'
naajüin na ashatakanä shia.
Nnojoleerü koo'omüin joolu'u
tatüma jümün tü taluwataakat
anain jia. ²⁵Shia tamaka ne'e
jümün tü. Otta tacheküin
jüpüleerua ayatiün katsüin
jünoula waneepia sümä'inru'u
ja'atapajüin tale'ejüin tachikua.

²⁶"Je chi eekai nükananjuuin
chi Kama'üraikai nütüma sümää
ayatiün naa'inrüin tü tachekakat
nüpüleerua süntaleepa'a sükalia
tü saja'lajaainjatkat o'u kasakat
süpüshua, laülaajeechi nia tatüma
saa'u wayuu sainküin mmakat
süpüshua, ²⁷maa aka ni'itaain
taya chi Tashikai süpüla laülawaa
sünain nümuin tamüin:

"Te'itaain pia süpüla
aluwatawaa saa'u wayuu
süpüshua
sünain me'rujuinjachin amüin
pia.
Eekai shi'rüin pümuin su'unnaa
puluwataain,
asaichijaweerü pütuuma maa
aka saa'in amüchi eekai
süsottüin".

²⁸Je so'u tia süpüla
sütiijaainjatüin wayuu saa'u
sünain jükanajüichipain chi
Kama'üraikai, taapeerü jümün
tü jolotsü eweetakat watta'a
maalü. ²⁹Müleka kapürale
jaal'in tanüiki, anasü jülijüle
jaal'in tü nümakat joolu'u chi
Naa'inkai Maleiwa jümün
jia anoujashiikana sulu'u tü
outkajaaleekalüirua süpüshua.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua

chakat Sardis

3 ¹"Püshaja nümuin chi
aapiee aa'inqmajakai tü
anoujasükalüirua tanain sulu'u tü
outkajaaleekat chakat sulu'u tü
pueulokat Sardis:

"Anuu nünüiki chi kajapulu'ukai
tü akaratshisükat jolotsü, chi
eekai amaa chi Naa'inkai
Maleiwa sulu'u tü akaratshisükat
outkajaalee: E'nnaajünüshii jia
sütuuma wayuu sünain wayuuin
yalayatshii je sünain jaa'inrüin
kasa anasü saashin. Otta tatüja
aa'uchii jia sünain wattain jaa'in
toulia. ²Nnojotsü jikeraajüin
tü ji'yataainkat no'ulu'u chi
Tamaleiwasekai. Ee jümata
jaa'in sünain tü a'yatawaa
e'itaanakat paala jümün nütüma
süpüla nnojolüin sümälajaain tü
nüchekakat jüpüleerua. ³Soto
jümata jaa'in tü pütchi shiimün
ekirajünakat anain jia. Juu'ulaa
suulia mashapalaa aa'in sünain
ekeraajaa tü nüchekakat chi
Maleiwakai jüpüleerua. Je
joonoo jümaala jüchikua sümää
tü shiimüinkat. Akaajaa müleka
nnojorule jiyaawajaain, antalaa
meechi taya jünainmüin süpüla
süsälainjanain jia tatüma. Maa aka
matijaajuuin naa'u joujaleechin
nüntüin wane ka'ruwarai,
akaweechia tayakai tantapa.

⁴"Otta tatüjaaa aa'uchii sünain
ein ja'aka cha'aya Sardis
palit wayuu eekai nnojolüin
yarüttüin naa'in nu'upala
Maleiwa. Eejeena naya tamaa
sünain kasuuin ma'i nashe'in,

süka nekeraajüin tü nüchekakat Maleiwa napiüleerua. ⁵ Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma, meechi aka naa'in na wayuu a'atakana tü ashe'inyüü kasuukat ma'i. Nnojoleerü tala'aajaan nünülia sulu'ujee tü karaloukta kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaainapakanaa aalin tatüma. Je so'uweena tü ka'ikat tasha'walaweechikat o'u nümülatu'u Maleiwa namaa na aapieekana, 'Te'raajüin chira wayuukai', meechi taya nümuin. ⁶Müleka kapüräle jaal'in tanüiki, anasü jülüjüle jaal'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpüshua.

**Tü karaloukta sümünijatkat
tü anoujasükalüirua**

chakat Filadelfia

⁷"Püshaja nümuin chi aapiee aal'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Filadelfia: "Anuu nünüiki chi Maainjalasaikai, chi aküjakai tü shiimüinkat, chi kama'anakai tü niyaaweinkat David süpüla nikerotirüinjanain namüiwa na anoujashiikana nünainmüin Maleiwa. Na manoujainsaliikana, nnojoleena nikerotiriin. Otta na anoujashiikana, naya nikerotireenaka. ⁸Tatüjaaa aal'uchii jia anoujashiikana sünain jaa'irnrüin kasa eekai anain. Ja'itaina mojutüin jia tanainjee sütüma wayuu cha'aya, nnojoliishii jia aattajaain taa'u. Ayatshi'iya jia oonoooin sümää tanüiki. Tamüshii paala

jia: Jutatüsü tatüma ekerotoo nünainmüin Maleiwa jüpüleerua je nnojoleena jia aleejünüin nütüma. ⁹Je nnojotsü motüin taa'in tü kasa mojusü naa'inrakat jümüin na wayuu aluwataaushikana nütüma Satanás. Judíokana naashin, nüpüshikana Maleiwa naashin. Na'alainpaja'a ne'e shia, nnojoliishii naya nüpüshin. Tantireena naya jünainmüin süpüla namüliaalaaainjanain jümülatu'u süpüla nayaawatüin saa'u sünain alin jia tapüla.

¹⁰"Otta jiakana, süka joonoooin sümää tanüiki sümää jüchecherüin jaal'in su'utpünaa tü kasa mojusü naa'inrakat na wayuukana jümüin, taa'inmajeena jia su'unnaa tü müliaa antajatkat sünainmüin tü wayuukolüirua süpüshua apüleeruainijatkat aa'in sainküin mmakat.

¹¹"Shiimüin sünain tale'ejeechin tachikua maalü. Ayata jia sünain katsüi jünoula. Jalia jia suulia süsütünüin juulia tü taapiünijatkat jümüin saa'u jükanajüin chi Kama'üraikai. ¹²Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma, te'itaajeechi nia süpüla eeinjachin nümaa Maleiwa waneepia. Müichia mayu'laain nüma'anajee. Je süka nüpüshin nia chi Tamaleiwasekai, tashajeerü nünülia nünain. Je süka kepiainjachin nia sulu'u wane Jerusalén jeket, tashajeerü tü sünüliakat nünain. Shia tü pueulo nuluwataakat alu'u Maleiwa, tü ashakateetkat maalü chajee iipünaajee nüma'anajee. Je süka nu'tte'ennüüchipain tatüma, tashajeerü tü tanülia jeketkat nüna'inya. ¹³Müleka kapüräle

jaa'in tanüiki, anasü jülijüle jaa'in
tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai
Maleiwa jümüin jia anoujashiikana
sulu'u tü outkajaaleekalüirua
süpüshua.

**Tü karaloukta sümüinjatkat
tü anoujasükalüirua**

chakat Laodicea

¹⁴"Püshaja nümuin chi aapiee
aa'inmajakai tü anoujasükalüirua
tanain sulu'u tü outkajaaleekat
chakat sulu'u tü pueulokat Laodicea:

"Anuu nünüiki chi kanüliakai
Amén, chi lotokai akuaippa
sünain aküja tü shiimainkatt
nüchiki Maleiwa, chi nükumajakai
anainjee kasakat süpüshua
Maleiwa: ¹⁵Tatüjaan aa'ut sünain
akulajaain ma'i jaa'in sünain
a'yatawaa tamüin. Mayaasüje
nnojoliün mojuin jünüiki tamüin,
nnojoliishii jia yalayalain aa'in.
Müleka nnojorule jücheküin
süpüleerua yalayalain jia, anasüje
saal'in tamüin müleka mojule
jünüiki tamüin wwatuo'ushi.
¹⁶Shiimüin sünain jukulajaain
ma'i aa'in. Je sünainjee müin ne'e
jukuaippa, mojushaatasü taa'in
jütüma.

¹⁷"A'waataashii jia sulu'u
juwashirüin sünain maa:
'Anaajaashii waya neerü wainma.
Nnojotsü kasain che'ojaain
wamüin', müşhii jia. Tamüshii
paala jia: ?Jamüshiikai jia
nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u
jukuaippa sünain wayuuin
müliashaatashii jia no'ulu'u
Maleiwa, sünain mojushaatain
ma'i jaa'in maa aka saa'in
wayuu eekai maletein, eekai
mo'uin je eekai mashe'in?

¹⁸Tachuntajatkakala joo jümüin
sünain jiyalajüinjanain toulia
tü che'ojaakat ma'i jümüin. Je
tü taapeetkat jümüin, meerü
aka shia jümüinoro ojojünakat
süka siki süpüla sujuittajatüin
tü shi'yarülakat. Meerü aka
shia jümüin ashe'inyüü kasuutot
ja'atajatkataluia japülijain jia
sütüma mashe'inyüü. Meerü aka
shia jümüin wunu'u o'upinasee
o'yotünakat sulu'u tü jo'u
ma'ilasükat süpüla ko'uujianain
jia jüchikua.

¹⁹"Tachiajaaín jia joolu'u süka alin
jia tapüla. Je napüshua na aikana
tapüla, kalio'ushii tatüma. Je sükajee
tia, anakaja jiyaawajaale suulia
kaainjalaa süpüla jil'yataainjanain
tamüin süka süpüshua jaa'in.

²⁰Jaapaja tanüiki, anii taya antüin
jünainmüin maa aka tantakai
jipialu'umüin. Müleka eere ja'aka
eekai naapajeein tanüiki sümaa
nikerotirüin taya, ekeroteechi taya
nünainmüin süpüla tekaain nümaa
sümaa wanaawajiraain waa'in.

²¹"Je chi eekai nükanajuuin chi
Kama'üraikai nütüma, te'itaajeechi
nia süpüla aluwatawaa wanaa
tamaa, maa aka e'itaashin
taya nütüma Maleiwa chi
Tashikai süpüla aluwatawaa
wanaa nüma'aya saa'ujee
takanajüichipain chi Kama'üraikai.

²²Müleka kapüräle jaa'in tanüiki,
anasü jülijüle jaa'in tü nümakat
joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa
jümüin jia anoujashiikana sulu'u
tü outkajaaleekalüirua süpüshua.
"Tü taküjaipakat püümüin,
püshajüinjatü sümüin tü
anoujasükalüirua tanain sulu'ukat
tü akaratshisü outkajaalee",
nümakalaka tamüin.

**Tü niinase Maleiwa chakat
iipünaa eere nuluwataain**

4 ¹Shiasa sūchikijee kettaapa tatüma tü karaloukta ashajinnakat taya sümüin tü akaratshisükat outkajaalee, eirakaashi taya chaa iipünaamüin. Shii'iyataakalaka tamüin wane kasa maa aka saa'in so'u miichi jutatüin cha'aya eere Maleiwa. Je chi wayuu aashajaakai tamaa paala, chi makai aka saa'in shi'ira konneeta nünnüiki, nümakalaka aa'in tamüin: "Jalaichi yaamüin, tee'iyataiwa püümüin tü alatajateetkat". ²Shiasa mapa yaaulerü, na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa. Shii'iyataakalaka tamüin chaa iipünaa wane einasee süpülajatü aluwatawaa, je eeshi chi Maleiwakai joyotüin saa'u. ³Chinatüshi nia maa aka saa'in tü kakuuna kanüliakat "jaspe" oo'ulaka "cornalina". Je tü niinasekat, pasanainsü shia sünain wane kaspölüin jorottüsü ma'i, müsü aka saa'in tü kakuuna kanüliakat "esmeralda". ⁴Je pasanaintaaasü joo shia'aya sünain piama shikii pienchimüin einasee. Eeshii joyoyolüin saa'u tü einaseekalüirua ⁹⁻¹⁰Mawaisü nee'irain na piama shikii pienchimüin laülaayuu. Kasuujasü ma'i nashe'in. Otta sünain nekii wane'ewaire nakua, eesü wane kotse oorole'eya maa aka nakotse na süläulakanma mma. ⁵Je sünainjee tü niinasekat chi Maleiwakai, sümachetaakalaka shiyya juya sümaa süttütaain. Je joo sümülatu'u tü niinasekat, eesü akaratshisükä rampara chuwachuwatsü. Tiairua, shia niyaawaseka'aya chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai tü akaratshisükä outkajaalee. ⁶Je sümülatu'u tü niinasekat, eesü wane kasa jamatüin

müsü aka saa'in wüin sulu'u wane laa, jorottüsü ma'i maa aka saa'in wane rouya.

Je sü'ütpa'a tü niinasekat, eesü pienchisü kasa kato'ulu. Pasanainsü tü niinasekat sünain. Ko'uyaa müsüirua süpüleeruajee je süchiiruajee. ⁷Wane, müshi aka saa'in kannajapüt. Je wane'e, müshi aka naa'in paa'a toolo. Otta nu'upünaa chi wane'e, müsü aka saa'in su'upünaa wayuu. Je joo chi wane'eya, müshi aka saa'in warulapai sünain waawataa.

⁸Katünayaa müşhii naya maa aka saa'in sütüna wuchii. Aippiruasüwai natüna wane'ewai nakua. Je ko'uyaa müsü'üya sütoutajee je sütu'ujee tü natünakat. Meemerüinsalii naya sünain ee'irajaa nümmüin Maleiwa, chi joyotokai saa'u niinase. Ee'irajüshii sa'wai je so'uka'i sünain namüin:

"Shiimüinshaata sünain maainjalain chi Maleiwa Aluwataakai Pülashikai ma'i. Eetüjüliya nümaiwa, eeshi nia maa'ulu yaa, je eeinjachi nia waneepia süpüla ka'ikat süpüshua".

⁹⁻¹⁰Mawaisü nee'irain na pienchishiikana kasa kato'uchii na'waajapa Maleiwa, chi joyotokai saa'u tü einasekat, chi matüjainkai ouktaa. Je wanaa sümää na'waajüin nia sümää naapüin analu'ut nümmüin, a'wachiraawaishii nümlülatu'u Maleiwa na laülaayuu piamakana shikii pienchimüin je ne'ita'awalin tü nakotsekalüirua nümlülatu'u süpüla nee'iyatüin nujut nümmüin sünain namüin nee'irainru'u:

¹¹ "Maleiwakalee, wa'waajüin piä süka piainja'a ne'e piakai aluwataain waa'u.

Alana'aleeshia ma'i pia sünain
anain je sünain pülashin,
süka piainja'a kakumalain
kasakat süpüshua sulu'u tü
püchekakat paa'inayaka.
Je ayatsija'a shia waneepia
maa'ulu yaa
süka alejatiinja'a shia
pütüma".

**Chi Anneetchonkai
e'itaushikai süpüla**

eerulaa tü karalouktakat

5 ¹Te'rakalaka joo wane
karaloukta apalapatuushi yaa
sulu'u najapü nikiakat chi Maleiwa
joyotokai saa'u tü einaseekat.
Ashajuushi sulu'ujee je süsapo'ujee.
Süttüsü shia süka akaratshitua
shipekia. ²Je te'rakalaka wane
aapiee pülashi ma'i sünain asakiraa
emetut soo'opünaa tü karalouktakat:
"¿Jarai e'itaanaka süpüla aakataa
shipekia tü karalouktakat süpüla
saashaje'ennajatüin?", nümakalaka.
³Shiasa nnojoyüikalaka jaralin
e'itaushin süpüla aakataa shipekia
tü karalouktakat, ja'itakaja'a süpüla
ne'e eirakawaa sümüin, nnojotsü
cha'aya iipünaa, nnojotsü yaa
mmalu'u, nnojotsü cha'aya suüpünaa
tü mmakat. ⁴Ta'yalajakalaka ma'i
süka mojuin taa'in süka nnojoyülin
eyyain chi aakatajachikai
shipekia tü karalouktakat je süpüla
eirakawaa sümüin. ⁵Niasa wane
no'uluku na laülaayuu piamakana
shikii pienchimüin, nümakalaka
tamüin: "Nnojo pi'yalalüin. Anii
Jesús, chi Kannajapüt münakai
nuu'uliwo'ukai Judá, chi Pülashikai
ma'i nuu'uliwo'ukai David. Nia
e'itaushika süpüla naakatüinjatüin
tü akaratshisükat shipekia sümaa"

neerulüinjatüin tü karalouktakat,
süka niyamülüin süpüshua tü
nül'ünüükalüirua".

⁶Te'rakalaka joolu'u Jesús, chi
Anneetchonkai anülia, sünain
müin aka nia saa'in wane anneerü
eekai o'utuushiirüin aa'in.
Sha'watüshi nia nü'ütpa'a Maleiwa
joyotakai saa'u tü einaseekat,
pasanainshi nanain na pienchishii
kato'uchiikana je na laülaayuukana.
Je chi Anneetchonkai, akaratshisü
nu'uwa je akaratshisü no'u. Tü
akaratshisükat no'u, niyaawase
chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai
tü akaratshisükat outkajaalee, chi
ajütünakai süpa'apünaa mmakat
süpüshua. ⁷Shiasa nürtükaakalaka
joo chi Anneetchonkai sünainmüin
tü einaseekat sünain naapaain
tü karaloukta najapulu'ukat
nikialu'ujee chi joyotakai. ⁸Je
naapaapa shia, a'wachiraashii na
pienchishii kato'uchiikana oo'ulaka
na piamakana shikii pienchimüin
laülaayuu yaa nümülatu'u chi
Anneetchonkai sünain nee'iyatüin
nujut nümüin. Je najapulu'u
na laülaayuukana wane'ewai
nakua, eesü wane "arpa" süpüla
atalejünaa. Je eesü najapulu'u
wane iita oorole'eya eere sa'ajünün
wane wunu'u jemeta eejuut. Je
tü sümüsainkat, shiyaawase
naashaajaala na anoujashiikana
nümaa Maleiwa. ⁹Nee'irajakalaka
joo wane jayeechi jeket nümüin:

"Anneetchonkalee, e'itaushi pia
süpüla paapaainjatüin tü
karalouktakat
sümaa paakatüinjatüin tü
shipekiakat.

Süka jamüin, o'utüna aa'inchi pia
süpüla taashinjatüin wayuu
suulia kaainjalaa

süpüla shi'rajiraainjatüin
 nümaa chi Maleiwakai.
 Pu'tte'erüin wayuu suulia
 saainjala sa'akajee
 e'irukuukat süpüshua
 sainkünjee mmakat
 süpüshua,
 10 süpüla shiajiraainjatüin sünain
 a'yatawaa nümuin chi
 Wamaleiwasekai,
 maa aka na sacerdote
 judíokana sünain
 na'yataapü'iin nümuin.
 Je na o'ttaashiikana, sülauleena
 naya wayuu pütüma
 sainkün mmakat".

11 Te'rakalaka wane aapieeirua
 wattashaata ma'i saalii je taapiün
 neelrain. Pasanainsü nachiki
 tü einaseekat je na pienchishii
 kato'uchiikana je na laülaayuukana.
 12 Emetutsü ma'i neelrain sünain maa:

"Anneetchonkalee, pia
 o'utinnakai aa'in,
 alana'aleeshija'a ma'i pia
 sünain anain.
 Wa'waajakalaka ma'i pia,
 süka kekiin ma'i pia, pülashin
 ma'i pia, washirüinya ma'i
 pia nütüma Maleiwa".

13 Taapakalaka joo süntüki tü
 aapieekaliirua chaa ipünaa je süntüki
 süpüshua tü wayuukolüirua, na
 kato'uchiikana je na mmaapüshiikana,
 otta shi'ira süpüshua tü kasa katakat
 o'u sainkün mma je shiroku palaa.
 Eelrainjishi naya sünain maa:

"Anashi wa'waajüle chi joyotakai
 saa'u tü einaseekat oo'ulaka
 chi Anneetchonkai,
 süka nalana'aleeinya ma'i
 sünain pülashiin naya.
 Kojutüinjana naya waneepia
 watüma süpüla ka'ikat
 süpüshua".

14 Otta na pienchishii kato'uchiikana,
 "Amén, anashii wa'waajüle naya",
 müşhi. Je na laülaayuukana,
 wachiwachitshii naya nümülatu'u
 chi Anneetchonkai oo'ulaka
 nümülatu'u chi joyotakai saa'u tü
 einaseekat sünain na'waajüin naya.

Aakatinnüsü tü shipekiakalüirua

6 ¹⁻²Teirakaakalaka nümuin
 chi Anneetchonkai wanaa
 sümäa naakatiin tü palajatkat
 shipekia süttakat atüma tü
 karalouktakat. Taapakalaka joo
 nünüiki waneeshia no'uluku na
 pienchishii kato'uchiikana sünain
 emetuluin ma'i maa aka saa'in
 süttürla juya sünain maa: "Jalaichi",
 müşhi nia. Eweeta müşhia wane
 ama kasuutai je wane wayuu naa'u.
 Je chi naajuchikai, kajapulu'ushi
 wane uraichi sümäa jatüirua.
 Saapünakalaka joo nümuin chi
 amaajuchikai wane kotse maa
 aka nakotse na sülaülakana mma.
 Nuwate'etkalaka ma'i chajee
 iipünaajee maa aka naa'in wane
 surulaat eekai nüshutüinjachin saa'u
 nü'ünüü süpüla nüyamüluinjatüin.

3 Je naakatapa chi Anneetchonkai
 wane shipekiaya, taapiün joo
 nünüiki chi wane'eya pienchishii
 kato'uchiikana: "Jalaichi", müşhi nia.

4 Nujuittakalaka joo wane ama'aya,
 ishotoi ma'i. Je aapünüsü nümuin
 chi naajuchikai wane chajaruuta
 miyo'ushaata ma'i. E'itaanüshi nia
 süpüla nütke'erüinjatüin wayuu yaa
 mmalu'u je süpüla su'uniraainjatüin
 saa'in wane'ewai sükua.

5 Naakatawalaja'a joo wane
 shipekiakat chi Anneetchonkai.
 Taapakalaka joo nünüiki wane'eya
 chi pienchishii kato'uchiikana:
 "Jalaichi", müşhi nia. Eweeta müşhia

joo wane ama'aya, mütsiiya ma'i. Je najapulu'u chi naajuchikai, eesü wane pesa. ⁶Je pasanainjee nanain na pienchishii kato'uchiikana, taapüin wane pütchi müsü aka saa'in sünüiki wayuu sünain maa: "Süka alitpain jamü sainküin mma, eisalajüneesü tü seitakat je tü wiinokat. Kojutüitpa ma'i tü ekiütkat süpüshua. Maa aka tü wanekat poote trigo, ketta'alaasü sümää ni'yataainjut wane wayuu süpüla wane ka'i", malu'utsü tü pütchikat.

⁷Naakatawalaja'a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Taapakalaka joo nünüiki wane'eya chi pienchishii kato'uchiikana: "Jalaichi", müshi nia. ⁸Eweeta müshia joo wane ama'aya, atsaana. Otta nünülia chi naajuchikai, "Ouktaa". Otta tü kanüliakat "Hades", tü süpüleekat tü ouktüsükaliirua, oushikaastü nüchiiruajee. E'itaanüshii naya süpüla no'una'alirüinjatiin saa'in wayuu watta saalin, tü shiatapünaakat tü shiatapünaakat wayuu eekat saa'u mmakat. Eejeerü wayuu eekai su'utünüin aa'in sütüma wayuu, eejeerü eekai ouktüin sütüma jamü, eejeerü eekai ouktüin sütüma ayuulii, je eejeerü eekai su'utünüin aa'in sütüma wasashi.

⁹Naakatawalaja'a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai, te'rakalaka naa'in wane wayuuirua joyotüin yaa sül'ütpa'tü a'lajülee sulu'ujeepü'ükät tü a'waajüleekat Maleiwa. Naya na o'utinnakana aa'in paala saalijee nanoujain nünüiki Maleiwa je saalijee naküjain sümün wayuu sünain niain Jesús Nasenyotsein. ¹⁰Emetutsü ma'i joolu'u nanüiki sünain namüin:

"Maleiwakalee, pia Pülashika ma'i. Kasataalejese kasalajanain pütüma maalü saainjala tü o'utakat waal'in, süpüla pasalaainjanain waya pütüma, süka piain maainjalain je süka piain aküjüin waneepia tü shiimiinkat", namakalaka nümüin. ¹¹Nüsouktakalaka joo chi Maleiwakai namüin: "Anakaja müleka ja'atapüle ne'e paala motso'o. Nnojoliyülia kettaain tü ka'i pasalaainjatkat o'u jia tatüma. Ta'atapüin no'utinnüin aa'in na wane juwalayukana a'yanaajiraashiikana wanaa jümaa. Je keraapa sünain jerainjanain naya, pasalaajeena jia tatüma wanaa namaa", müshi chi Maleiwakai namüin sünain naapale'enya namüin wane'ewai nakua wane nashe'in, kasuujasü ma'i.

¹²Naakatawalaja'a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Eirakaashi joo taya nümüin. Akutkujaayaa müsü tü mmakat. Otta chi ka'ikai, epiyuushijaashi sümää kojoin ma'i tü piyuushikat. Otta chi kashikai, eishojooshi maa aka saa'in wane isha.

¹³Otta müsüya tü jolotsükaliirua, ojunuujaastü chajee iipünaajee yaa mmalu'umüin, maa aka saa'in süchon wunu'u eekai sututuuin sütüma wawai ja'itasü nnojolüin jewain. ¹⁴Je tü siruma wüitakat, awatuusü maa aka saa'in wane karaloukta. Je tü uuchikalüirua süpüshua, ojunnajaasü. Oo'ulaka tü mmakalüirua pasanainkat sünain palaa, emerojoosü shiinalu'umüin.

¹⁵Otta tü wayuukolüirua süpüshua, anujulaasü shia saa'upünaa tü uuchikat, sulu'upünaa tü ipakalüirua. Anujulaashii na sülaülashiikana mma, na laülaayuushiikana,

na sülaülakana surulaat, na washinnukana, na yalayatshiikana, je napüshua na acepchieekana oo'ulaka na laülaayuu kana namüiwa.¹⁶ Na'waatakalaaka sümüin tü uuchikalüirua je sümüin tü ipakalüirua sünain namüin: "Kasataalejese jujunnaajaain waa'u süpüla junujulüin waya suulia we'nnajünün nütüma chi joyotakai saa'u tü einaseekat je suulia süssalainjanain waya waainjala nütüma chi Anneetchonkai.¹⁷ Aisha'ajaa, eweetüitpa tü ka'i kasalajanainjatkat o'u wamüin waainjala natüma. ¿Jaraleechi wayuu o'ttaaka süchikijee tüü?", müshii naya.

**Aa'inmajünüsü tü
nüchepchiakalüirua Maleiwa**

7 ¹⁻²Shiasa süchikijee tia, eirakaashi taya yaa mmalu'u. Ee'iyataashii tamüin wane pienchishii aapiee sha'washawalüin süshekeinru'u tü mmakat, wane palaajeeru'u, wane uuchijeeru'u, wane wopujeeru'u, otta wane wüinpejeeru'u. E'itaushi naya nütüma Maleiwa süpüla najüttünjatüin süchiki pienchisü jouktai süpüla saja'laje'erüinjatüin tü mmakat je tü palaakat je tü wunu'ukolüirua. Akatsa nnojoliyülin najüttün achiki tü jouktaikat. Te'rakalaka joolu'u wane aapieeka'iya isee wüinpejeekat. Najapulu'usü wane e'inaajia nejeetse chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa. Nuwoorulaakalaaka joo chi aapieekai namüin na pienchishiikana aapiee, sünain nümüin namüin:³ "Jiyatta paala, nnojo jüjütüin paala tü pienchisükat jouktai aja'laje'erüinjatkat tü mmakat je

tü palaakat je tü wunu'ukolüirua wane'ere'eya jüjütüin shia shi'itaanapa watüma nejeetse chi Wamaleiwasekai ne'ipo'unain na nüchepchiakana", nümakalaka namünin.

⁴Süküjünakalaka tamüin süchiki sünain shi'itaanüpain nejeetse chi Maleiwakai shi'ipo'unain 144.000 wayuu sa'akajee süpüshua tü polookat piammüin e'irukuu nanainjee na wayuu Israelkana.⁵ Tü wayuu e'itaanakat anain tü nejeetsekat, müsü mayaa:

Na'akajee na ni'irukukana Judá, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Rubén, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Gad, 12.000.

⁶ Na'akajee na ni'irukukana Aser, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Neftalí, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Manasés, 12.000.

⁷ Na'akajee na ni'irukukana Simeón, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Leví, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Isacar, 12.000.

⁸ Na'akajee na ni'irukukana Zabulón, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana José, 12.000.

Je na'akajee na ni'irukukana Benjamín, 12.000.

**Watta saalin wayuu
sha'washawatsü chaa iipünaa**

⁹Shiasa süchikijee tia, eirakaashi taya chaa iipünaa sünain shii'iyataain tamüin wane wayuuirua watta ma'li saalii

sha'washawatsü nümülatu'u chi joyotakai saa'u tü einaseekat je nümülatu'u chi Anneetchonkai. Isasü achikii nayaawajünün süka wainmashaatain ma'i naya. Eesü wayuu sa'akajee shi'irukukat tü wayukalüirua süpuhsua, sainküinjee mmakat süpuhsua. Kashe'injashii naya wane'ewai nakua kuluulu kasuujasü ma'i, je kajapulu'ushii naya alanatüna süka talatiin ma'i naya.¹⁰ A'waatüshii naya emetut ma'i sünain maa:
 “Wamaleiwasekalee, piakai
 joyotakai saa'u tü einaseekat,
 o'ttaashii waya pütüma je
 nütüma chi Anneetchonkai”.

¹¹ Otta na aapieekana,
 sha'washawatshii naya napühsua
 pasanainsü nachiki tü einaseekat,
 na laülaayuukana, oo'ulaka
 na pienchishii kato'uchiikana.
 A'wachiraashii naya sünain
 na'waajüin chi Maleiwakai¹² sünain
 maa nümüin:

“Wamaleiwasekalee,
 alana'aleeshija'a ma'i pia
 sünain anain.

Wa'waajüin pia
 süka kekiin ma'i pia
 je süka pülashin ma'i pia.
 Waapüin pümuin analu'ut
 saa'u kojutüin pia watüma
 süpüla ka'ikat süpuhsua.

Amén, anashi wa'waajüle pia”.

¹³ Otta wane chi laülaashikai,
 eirakaashi tamüin sünain nüsakirüin
 taya: “Pütüjaajaa aa'uchii jaraliin
 na wayuu kasuukana ashe'in, otta
 jalaje'ewaliin naya?”, nümakalaka
 tamüin.

¹⁴ Tasouktakalaka nümüin:
 “Laülaashikalee, nnojoishi tatüjaain
 aa'u. Pia piakai atüjaaka saa'u”,
 tamakalaka nümüin.

“Naya na ountakana nalatirüin
 tü müliaa müle'oshaata antakat
 sünainmüin wayuu sainküi mma.
 Kasuusü nashe'in süka ala'ajaauhin
 naainjala noulia sütüma tü nüshakat
 chi Anneetchonkai.

¹⁵ Müshijije naya eein waneepia
 nümaa Maleiwa, chi
 joyotakai saa'u tü
 einaseekat.

Je na'yataain nümüin
 waneepia so'uka'i je
 sa'wai cha'aya sulu'u tü
 a'waajüleekat nia.

Je aa'inmajüneena naya
 waneepia nütüma.

¹⁶ Müiria nnojoliin alin jamü
 namüin, müiria nnojoliin
 alin münyaasü namüin.
 Je nnojoleena e'rüin müliaa
 sütüma suturula ka'i je
 sütüma tuttuishii eekai eein.

¹⁷ Nümülialeena naya Maleiwa
 sümaa nüla'ateerüin
 na'wiira noulia.

Aa'inmajüneena naya nütüma
 chi Anneetchonkai
 sha'watakai sü'ütpa'a tü
 einaseekat,
 maa aka saa'inmajünün
 wane anneerü nütüma
 wane anneetpü'ü sümaa
 nu'unirüin sünainmüin
 wüin anasü”.

Aakatünüsü tü shipekia
 saja'ttapshimüinjatkat

8 ¹ Naakatawalaja'a joo chi
 Anneetchonkai tü shipekia
 saja'ttapshimüinjatkat. Ko'uko'utsü
 kasa süpuhsua cha'aya iipünaa maa
 aka shiatapünaa oora.

² Te'rakalaka na akaratshishiikana
 aapiee sha'washawatkana waneepia
 nümülatu'u chi Maleiwakai sünain

saapünüin wane konneeta namüin wane'ewai nakua.

³Otta wane aapieeka'iya, antüshi sünainmünin tü a'ajülee sümülatu'ukat tü einaseekat sümama sha'watüin nia sül'ütp'a'. Otta najapulu'u wane iita oorole'eya kalu'usü wainma wunu'u jemeta eejuut aapünakat nümuin süpüla sa'ajünüinjatüin saa'u tü a'ajüleekat. Je tü sümüsainkat, shiyaawase naashajaala na anoujashiikana nümaa Maleiwa. ⁴Shiasa nijitapa tü wunu'ukot saa'u tü a'ajüleekat, akalitsü tü sümüsainkat iipünaamüin nünainmünin chi Maleiwakai süpüla sotüinjatüin naa'in tü nachuntapi'ukat na anoujashiikana. ⁵Shiasa mapa, najapatakalaka chi aapieekai tü shimechakat siki süka tü iitakat sünain nü'lüin mmakat süka. Sümachetaakalaka shiyaa juya sümama süüttaain. Akutkujaa müsia tü mmakat.

A'yalajinnüsü wane konneetairua

⁶Je na akaratshishiikana aapiee aapünakana amüin paala konneeta wane'ewai nakua, yapakalaka naya süpüla na'yalajirüin tü konneetakalüirua.

⁷Chi palajachikai aapiee, ni'yalajirüin tü konneeta najapulu'usükat. A'ita müsia tü juyakat sünain kayeeloin saa'u tü mmakat sümaale'eya siki oo'ulaka isha. Ajütünüsü shia mmalu'umüin nütüma chi aapieekai. Joto müsia kasa süpüshua süttüma tü sikikat sünain süsa'wajüin süse'eru'uweematapünaain tü mmakat. Je chaa eere jotüin tü mmakat, aja'lajaasü tü wunu'ukolüirua oo'ulaka tü

alamakalüirua süpüshua ja'itasü eekai wüütüin.

⁸Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, sujutünakalaka wane müsü aka saa'in uuchi miyo'u ma'i sümama jotüin shirokumüin tü palaakat. Ishalaa sümakalaka süse'eru'uweematapünaain tü palaakat süttüma. ⁹Je chaa eere ishain tü palaakat, ouktüsü tü she'ekalüirua süttüma. Je ojuichijaasü tü anuakalüirua süttüma.

¹⁰⁻¹¹Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, ojutuu müsia wane jolotsü miyo'u ma'i chajee iipünaajee sünain chuwatüin ma'i shia. Ojutuusü saa'u süse'eru'uweematapünaain tü stüchikalüirua otta tü su'wüirakalüirua wüin. Ouktüsü wayuu wainma süsapa tü wüinkat süka süma'amaaitpain tü jolotsükot. Je sünulia tü jolotsükot, "Ouktasiro'ut".

¹²Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, nikuukalaka chi ka'ikai, chi kashikai, otta tü jolotsükalüirua süse'eru'uweematapünaa. Piyyushikalaka ma'i watt'a'ajee maalu' sünainmünin kale'oweematüin ka'ikai. Je sa'wai, piyyushikalaka ma'i süse'eru'ujee aikat sünainmünree eeiwa'aya aikat.

¹³Wanaa sümama teirakaain namüin na aapiekana, taapakalaka nünüki wane warulapai chashi waawatüin iipünaa sirumatu'upünaa. Müshi emetut: "Aisha'ajaa, mülialeweetkalaja'a ma'i saa'in tü wayuu manoujainsat yaakat saa'u tü mmakat shi'yalajapeena tü

apiünüinsü konneeta isayütkalia, tü a'yalajeetkat joolu'u", müshi.

9 ¹Je ni'yala jitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, te'rakalaka wane aapiee müshi aka saa'in jolotsü eekai sujutuuin iipünaajee. Aapünüsü nümüin nütüma Maleiwa shiyaawein shirouse tü Ishi miyo'ukat ma'i.
²Shiasa naakatapa shirouse tü Ishikat, ojuittüsü wane sümüsain miyo'u ma'i maa aka sümüsain siki. Je süka kojoin ma'i tü sümüsain ojuittakat sulu'ujee tü Ishikat, epiyuushijaasü chaa iipünaa sütüma je oukuushi chi ka'ikai sütüma.
³Je sa'akajee tü sümüsainkatt, shiweetakalaka wane yolujaairua kaashapayaasü saa'umün tü mmakat. Jashichisü shia atümaa maa aka saa'in je'yulu. ⁴Achiaanüsü tü kaashapakalüirua suulia sheewainjün tü alamakalüirua je tü a'ttiekalüirua je tü wunu'ukalüirua eekat saa'u mmakat. Nayainjana sheewainka na wayuu nnojoliikana e'itaana anain nejetse chi Maleiwakai ne'ipo'unain. ⁵Nnojotsü e'itaauushin süpüla su'una'alajatüin naa'in na wayuukana, süpülajatü müliajinjanain sütüma so'u ja'rai kashi. Sü'lena'alüinjana naya maa aka sü'lénio'u je'yulu. ⁶Je tia wayuukolüirua so'u tü ja'raikat kashi, kee'ireesü ma'i naa'in oukteein naya. Nnojoishii ouktüin, süka maapujuin tü ouktaakat namünin nütüma Maleiwa.

⁷Je sukuaiippa tü kaashapakalüirua, müsi aka saa'in sukuaiippa ama eekai yapain süpüla atkaayaa. Sünain nekii, eesü wane kasa müsi aka saa'in kotse oorole'eya shia. Je no'upünaa, müsi aka saa'in su'upünaa wayuu. ⁸Je tü

na'walakat, müsi aka saa'in su'wala jieyyu. Je tü naikat, müsi aka saa'in sai kannajapüt. ⁹Je naal'into'upünaa, eesü wane müsi aka saa'in kachueera naal'into'upünaakat wane surulaat. Je shipijana tü natünakat, müsi aka saa'in suu'uipsana'ira wainma ama eekai sajaralajüin ayat atkaaya. ¹⁰Tü kaashapakalüirua, kasisü, müsi saa'in süsi je'yulu, süpüla müliajinjatüin saa'in tü wayuukolüirua sütüma so'u tü ja'raikat kashi. ¹¹Je chi aluwataakai naya, nia chi aapiee laülaashikai saa'u tü Ishikat. Je nünülia süka pütchi hebreo, Abadón, oo'ulaka süka pütchi griego, Apolión. (Je tü pütchikat, "O'unaikai wayuwa'in" malu'ut.)

¹²Keraaitpa joolu'u tü palajatkat müliaa ajütünakat sünainmün tü wayuukolüirua nütüma Maleiwa. Otta isayülia piamasü soo'omüin.

¹³Je ni'yala jitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, taapüin wane pütchi müsi aka saa'in sünüiki wayuu yaa sü'latira tü makat aka su'wua paa'lä sünainkat tü a'ajülee oorokot sütoutajee nümülatu'ukat chi Maleiwakai. ¹⁴Müsi nümüin chi aapiee a'yalajitkai tü konneetakat: "Anakaja müleka püsiwatüle napü na pienchishii aapiee kapükana atümaa chaa sotpa'a tü süchi miyo'usükat kanüliakat Eufrates", müsi nümüin. ¹⁵Süsiwatünakalaka napü na pienchishiikana aapiee süpüla no'utirüinjatüin saa'in maa aka süse'eru'uweematapünaain wayuu eekat saa'u mmakat. Ekeraajuushitüjüli'iya naya süpüla tia. E'itaauushitüjülia tü juyakat, kashikat, je tü ka'ikat naal'inrajatkat o'u. ¹⁶Wattashaata ma'i saalii surulaat amaajut ajütünakat joolu'u natüma

na aapieekana süpüla no'utüinjatüin
saal'in tü wayuukolüirua. Aküjünüsü
tamün sünain jeraín naya,
eetaashij'a maa aka "doscientos
millones".

¹⁷ Na surulaat amajunakana
te'rakana aa'in, eesü kachueera
naa'into'upünaa, eesü eekai ishoin
maa aka suwarala siki, je eesü eekai
wüütüin, je eesü eekai maloukatüin
maa aka saa'in so'u "azufre". Je
shikii tü ne'ejenakalüirua, müsü aka
saa'in shikii kannajapüt. Ojuittüsü
siki saanükülu'ujee sümamaa sümüsain
oo'ulaka "azufre". ¹⁸Ouktüsü
süse'eru'weematapünaain wayuu
eekat yaa saa'u mmakat sütümä
tü ojuittakat saanükülu'ujee. Tü
o'utakat saa'in tü wayuukolüirua,
shia tü sikkat, je tü sümüsainkat, je
tü "azufrekat". ¹⁹Je süsi, müsü aka
saa'in wií. Kekiisü süpüla süchotüin
tü wayuukolüirua. Pülasü ma'i tü
amakalüirua süpüla o'utaa saa'in
wayuu süka saanükü je süka süsi.

²⁰ Otta na wayuu ayatakana katüin
o'u süchikjee tüü, mayaasiuje ne'rüin
tü kasa mojusü alatakat, nnojoliishii
naya oo'ulaain suulia akumajaa
tü namaleiwaseyaasükalüirua.
Ayatshi'iya naya sünain a'waajaa
tü yolujaakalüirua. Ayatshi'iya
naya sünain a'waajaa tü

namaleiwaseyaakat akumajuushikat
süka oroo, süka pülaata, süka
kachueera paira, süka ipa, je süka
wunu'u. Na'waajüin shia ja'itairü
me'rüin kasa, ja'itairü maapüin
püitchi, je ja'itairü makutulaain.

²¹ Je ayatshi'iya naya sünain o'utaa
wayuwa'in, sünain ee'rajira ooutsü,
sünain a'luwajirawaa akuaippaa
sümamaa wayuu jierü otta wane
jierü nümaa wane toolo, je sünain
o'uwajaa sükorolo wayuu.

Chi aapiee kajapulu'ukai wane
karaloukta jo'uuchon

10 ¹Te'rakalaka wane
aapieeka'iya pülashi ma'i
sünain nüshakatüin iipünaajee
eejee Maleiwa. Je nüshe'in, müsü
aka saa'in wane siruma. Eesü
wane kaspolin iipünaa sünain
nikii. Otta nu'upünaa, müsü aka
naa'in chi ka'ikai. Otta nüsa'a,
münsü aka saa'in süsa'a wane miichi
eekai miyo'un. Chuwatsü ma'i.
²Eesü wane karaloukta jo'uuchon
najapulu'u awastuushisü. Je tü
nüsa'a nikialu'ujeekat, ni'itaain
saa'u tü palaakat, je tü nüsa'a
nipe'eru'ujeekat, ni'itaain saa'u
mmakat. ³Owoorulaashi nia emetut
maa aka saa'in sulonüin wane
kannajapüt. Je nuwoorulaapa,
atütaasü wane sütürüla juya
akaratshitua. ⁴Je taapapa tü
sütürüla kat juya, anaataashi taya
süpüla tashajüinjatüin tü sümakat
tü sütürüla kat juya. Je wanaa
ma'i sümamaa tia, taapakalaka wane
püitchi chajee iipünaajee sünain
maa tamün: "Nnojo püshajüin tü
aküjünüpakat pümuin sütümä
tü sütürüla kat juya. Punujulaja
süchiki", müsü.
⁵ Otta chi aapiee te'rakai sünain
sha'watuin saa'u tü palaakat je saa'u
tü mmakat, niyalerakalaka tü nütüna
nikiakat chaa iipünaamüin sünain
maa: ⁶"Tamiüshii paala jia: Aliütsü
joolu'u süpüla shikeraajüinjatüin
nütüna Maleiwa tü
naa'inrüinjattüjütkalia paala. Tamüsü
tü jümuin nu'upala Maleiwa chi
matüjüinkai ouktaa, chi kakumalakai
kasakat süpüshua'aya chakat iipünaa,
yaakat mmolu'u, je tü eekat shiroku
palaakat. ⁷So'u tü ka'i ni'yalajireetkat

o'u konneeta chi waneeshia
aapiee isayüka'iya, nikeraajeerü
chi Maleiwakai süpüshuale'eya
tü kasa naal'inreetüjütkalia, maa
aka nüküjün paala namüin na
nünükimaajananaka, tü nnojotkat
ayaawatünün aa'u sütümä wayuu",
nümakalaka chi aapieekai.

⁸Taapakalaka joo tü püttchikat
süchikua chajee iipünaajee, tü
taapakat paala, sünain maa tamüin:
"Pu'una nünainmüin chi aapieekai
sha'watakai saa'u tü palaakat je tü
mmakat, süpüla paapaainjatün tü
karaloukta jutatakat najapulu'u",
müsü tamüin.

⁹To'unakalaka nünainmüin chi
aapieekai sünain tachuntün nümüin
tü karaloukta jo'uuchonkot. Otta
chi aapieekai, nümakalaka te'ipajee:
"Na, paapaapa, pikapan. Meerü
aka saa'in mapa shia pikaiwa'aya
süka püsiaiin shia. Je pimiralapa
shia, ishiraa meerü püle'eru'umüin",
nümakalaka tamüin. ¹⁰Taapaakalaka
tü karaloukta jo'uuchonkot
najapulu'ujee chi aapieekai sünain
teküin shia. Püsiasü ma'i shia
tekaaiwa'aya, maa aka saa'in mapa.
Otta temiralapa shia, ishiraa müsü
shia tale'eru'umüin. ¹¹Nümakalaka
chi aapieekai tamüin: "Anakaja
püküjale püchikua süchiki tü
naa'inruijnateetkat chi Maleiwakai
naka na wayuu aluwataanakana
natüma napüshua na süläulashiikan
mma sa'akajee e'irukuukat süpüshua
sainküinjee mmakat süpüshua",
nümakalaka tamüin.

Na piamashii nünükimaajananaka Maleiwa

11 ¹Saapünakalaka tamüin
wane koushat emirijja. Je
chi Maleiwakai, nümakalaka tamüin:

"Pu'una chamüin Jerusalémüin
sünainmüin tü a'waajüleekat
taya, pimirijjaiwa tü a'waajüleekat
oo'ulaka tü a'ajüleekat. Je piyaawaja
na wayuu chakana a'waajün taya.

²Otta tü süpaatiasekat, nnojoleerü
shia pimirijjain, süka saapünün
paala namüin na gentilekana, na
anteenakana so'uweena wane ka'i
süpüla napüümüin saa'in tü wayuu
sulu'ukat tü pueulokat so'u apüünin
juya shiatapünaa, tü 1.260 ka'i.

³Tajüteena piamashii tanüükimaajana
süpüla o'unaa sa'akamüin wayuu
süpüla naküjinjatün tanüiki
sümüin su'unnaa tü 1.260 ka'i.
Ka'lesiü ma'i nashe'in na'atüinjatkat
saa'u mojuin ma'i naa'in sütümä
tü kasa taa'inrüinjatkat sümüin tü
wayuukolüirua", nümakalaka chi
Maleiwakai tamüin.

⁴Na piamashiikana
nünükimaajana, naya kayaawaseka
tü piamasükat wunu'u "olivo"
münakat oo'ulaka tü piamasükat
rampara sulu'upi'ükät tü
a'waajüleekat Maleiwa Aluwataakai
saa'u wayuu süpüshua. ⁵Je tü
wayuu eekai su'uteein naa'in na
nünükimaajananaka, aja'tteerü
natüma süka siki ojuittakat
naanükülu'ujee. Meerü nütüma
Maleiwa süpüshua eekai
su'uteein naa'in. ⁶Je e'itaanüshii
naya nütüma Maleiwa süpüla
nata'ülüinjatün tü juyakat suulia
sü'itüin süma'inru'u naküjün
nünüki. Je e'itaanüshii naya nütüma
süpüla na'wanajaainjatün tü
süchikalüirua sünain ishain je süpüla
najütüinjatün ayuulii je müliaa
sünainmüin wayuu sainküin mmakat
eepünaakai jeratuain nacheekakat.

⁷Shiisa süchikijee kettaain
naküjin nünüki Maleiwa,

eweeteechi chi wanülüü
sulu'ujeejachikai tü Ishikat.
Amutteechi naal'u na piamashiihana
sünain ouktaleeinya naya
nütüma, süka katsüin ma'i nia
noulia. ⁸Süchikjee tia, napüteena
naya palastüin yaa pülaasüpa'a
sulu'u tü pueulo müle'osükat, tü
akachennakat alu'u paala chi
Nasenytsekai sünain wane
wunu'u süpüla ouktaa. Na wayuu
yaakana sulu'u, müşhii aka saa'in
tü wayuukolüirua paala sümäiwa
chajatkalüirua sulu'u tü pueulokat
Sodoma oo'ulaka sulu'u tü mmakat
Egipto sünain e'rülii wayumün
naya namüin na nüpüshikana
Maleiwa. ⁹Je so'u apünün ka'i
shiatapünaamüin, ayateena naya
palastüin. Shi'rajaweeda wayuu
sa'akajeejatü tü e'irukuukat
süpüshua sulu'ujee mmakat
süpüshua. A'lajinneena naya suulia
ojoitünaa. ¹⁰Je tü wayuukolüirua
sainkün mmakat süpüshua,
emi'ljaajeerü sümäa süsiilajiraain
kasa anasü süka ouktüinapain na
piamashii nünükimaajanakana
Maleiwa müliapi'ükana atüma
wayuu sainkün mmakat süpüshua.

¹¹Shiasa süchikjee tü apününinkat
ka'i shiatapünaamüin, oso'iraasü
naa'in na piamashiihana nütüma
chi Maleiwakai. Mmotkalaka
ma'i tü wayuukolüirua shi'rapa
na ouktüshiikanpaala sünain
sha'washawalüin yaa pasanain
nanain. ¹²Je na piamashii
nünükimaajanakana Maleiwa,
naapakalaka joo wane pütchi chajee
iipünaajee sünain emetuluin ma'i
shia sünain maa namüin: "Jalaina
yaa iipünaamüin", sümakalaka
namüin. Je wanaa sümäa
eirakaashiin na na'ünükana

namüin, ayaleraashii naya
iipünaamüin no'upala sa'aka wane
siruma.

¹³Akutkujaa müsia joo tü mmakat
sümaa sujuttün miichi wainma
mmolu'umüin sütüma, waneesüwai
sünainjee poloosü miichi sulu'u tü
pueulokat. Ouktüsü wayuu wainma
sütüma, maa aka 7.000. Je na
wayuu apütaakanasünain katüin
no'u, eimolojooshii naya sütüma tü
ne'rakat je nee'iyatakalaka nujut chi
Maleiwakai chakai iipünaa.

¹⁴Keraaitpa joolu'u tü chiiruajatkat
mülüia ajütünakat sünainmüin tü
wayuukolüirua nütüma Maleiwa.
Otta alü'ütsü waneesia soo'omüinya.

A'yalajinnüsü joo tü konneeta saja'ttapshimüinjatkat

¹⁵Je ni'yalajitpa joo wane
aapieekai tü konneeta
najapulu'usükat, eweetüsü sünüiki
wane aapieeirua chajee iipünaajee
eejee chi Maleiwakai sünain
emetuluin ma'i nantiiki sünain maa:

"Naapaain joolu'u chi Maleiwakai
nümaa chi Cristo
Nüneekajalakai
tü aluwataawaakat saa'u wayuu
süpüshua.

Aluwataajeechi joolu'u chi
Maleiwakai waneepia
süpüla ka'ikat süpüshua".

¹⁶Je na piamañana shikii pienchimüin
laülaayuu, na joyojoyotkana
nümülatu'u chi Maleiwakai,
ashakatüshii naya saa'ujee tü
neinasekat süpüla na'wachiraainjanain
sünain na'waajün chi Maleiwakai.

¹⁷Müşhii naya nümiün:
"Maleiwakalee, Aluwataakai
Pülashikai ma'i,
shiimüin sünain eein pia
maa'ulu yaa,

sünain eetüjülin pia sümaiwa,
je sünain eeinjachin pia
waneepia süpüla ka'ikat
süpüshua.

Waapüin pümuin analu'ut,
süka pu'ttuin sünain
aluwataawaa
sümaa pii'iyatüin sümüin
wayuu sünain piain laülaain.

¹⁸ Jashichisü ma'i tü wayuu
manoujainsatkälüirua
sainküin mmakat süpüshua
pümuin.

Otta müsia joolu'u, pii'iyateerü
sümüin wayuu süpüshua
sünain jashichishaatain ma'i
pia saa'u naainjala.

Antüitpa sükalia süpüla
kasalajanainjattüin pütüma
saainjala tü wayuu
ouktüsükälüirua.

Je aja'tteena pütüma na wayuu
o'utapü'ükana saa'in wayuu
sainküin mma.

Je antüitpa sükalia süpüla
puwalaajüinjanain na
anoujashiikana pünain,
na eekai ne'nnaajünüin
sütüma wayuu je eekai
me'nnaajuuin.

Awalaajüneena pütüma
napüshua na eekai
na'yataain pümuin saa'u
kojutüin pünülia,
maa aka na
pünüükimaajananakana
sümaiwa paala".

¹⁹ Otta müsia joolu'u, ojutalaaitpa
tü a'waajüleekat chi Maleiwakai
chakat iipünaa. Je chaa sulu'u,
ja'yashiitpa tü juraskeerü
sulu'upü'ükat tü a'waajüleekat
Maleiwa yaa mmalu'u.
Sümachetaakalaka shiyya juya
sümamaa süüttaain. Je akutkujaan

müsia tü mmakat. Je a'ita müsia tü
juyakat sünain kayeeloin saa'u tü
mmakat.

Tü jietkat oo'ulaka chi kayuushikai

12 ¹Ee'iyataasü joolu'u
wane jierü chaa iipünaa
sirumatu'u, ponosü ma'i saa'in
wayuu. Je tü süshe'inkat, müsü
aka naa'in chi ka'ikai. Je suupünaa
suum'i, eeshi chi kashikai. Je
sünain shikii, eesü wane kotse maa
aka nakotse na sülaülakana mma,
kanainsü poloo piammüin jolotsü.
²Ipootsü shia. A'yalajüsü ma'i shia
sütüma saalin tü jo'uukot süka
yapain süpüla jemeyulaa.

³Ee'iyataasü joolu'u wane kasaya
keemasü ma'i chaa sirumatu'u,
wane kayuushi miyo'ushaata ma'i
sünain ishoin ma'i nüta. Ponotooshi
saa'in wayuu chii'iya. Akaratshisü
nikii je poloosü nu'uwa. Je saa'u
tü akaratshisükat nikii, eesü
kotse jo'uuchen. ⁴Nipitakalaka
süse'eru'uweematapünaain tü
jolotsükälüirua chajee iipünaajee
süka nüsi yaa mmalu'umüin. Otta
yaa mmalu'u, nüsha'walaakalaka
sümülatu'u tü jietkat shii'iree
niikeein chi sühonkai jemeipa.

⁵Jemeyutkalaka joolu'u
tü jietkat nümaa wane jo'uu
toolo. Chi jo'uu anii jemein,
e'itaauashitüjü'iya paala süpüla
nuluwataainjacheechin saa'u
wayuu sainküin mmakat süpüshua,
sünain me'rjuuinjachin amüin
nia. Niweetapa chi sühonkai,
asaajaanüshi nia nütüma
Maleiwa chaa iipünaamüin
süpüla chainjachin nümaa eere
nuluwataain. ⁶Su'lуватаакалака
tü jietkat sulu'umüin wane mma
maa'inyatuuisü, tü yapatüjütkalia

nütüma Maleiwa süpüla, eeinjatüle
saa' inmajünün so'u 1.260 ka'i.

⁷ Je eesü wane atkawaa cha'aya
iipünaa eere chi Maleiwakai. Chi
aapiee müle'o shikai kanüliakai
Miguel je na aapiee nümaajanakana
nütüma Maleiwa, atkaashii naya
nümaa chi kayuushikai je sümaa
tü aapiee nümaajatkälüirua.
Otta nayakana, eejiraashii
naya nümaa Miguel. ⁸ Otta chi
kayuushikai je na nümaajanakana,
ayamülüushi nütüma Miguel.
Nujutüin naya chajee iipünaajee.
Male'ejüinreesalii naya chamüin.
⁹ Chi kayuushi miyo'ushaata
ojutünakai nüma'anajee Maleiwa,
nia chi wiui nümaiwajaikai, chi
sülaülakai yolujaan kanüliakai
Satanás, chi e'ike'erakai
wayuu sainküin mmakat
süpüshua. Ojutünüichipa nia yaa
mmalu'umüin namaa na aapiee
nümaajanakana.

¹⁰ Taapakalaka wane pütchi chajee
iipünaajee sünain emetuluin ma'i
shia sünain maa:

"Ekeraajeerü joolu'u tü
naa'inrürünjatkat chi
Maleiwakai
süpüla nu'tte'erüinjanain na
nüpüshikanairua.

Sütüjaajeerü aa'u joolu'u wayuu
süpüshua

sünain niain pülashin süpüla
aluwatawaa.

Akaajaa Cristo chi
Nüneekajalakai, o'ttüichipa
nia sünain aluwatawaa.

Süka jamüin, nnojolichipa eein
chi Yolujaakai nümülatu'u
Maleiwa
sünain eperulajaa waneepia
nachiki na wawalayuukana
so'uka'i je sa'wai.

Ajutünüichipa nütüma
Maleiwa chajee
nüma'anajee.

¹¹ Je yaa mmalu'u süma'aya,
akanajuuchipa nia natüma
na wawalayuukana
sükajee tü nüshakat chi
Anneetchonkai amülatat
paala saa'u saainjala wayuu,
je sükajee naküjain nachiki
sünain no'tte'ennünin
nütüma Cristo.

Nnojoliishii mmolüin seema
o'utünaa aa'in sünainjee
aküjaan nachiki sünain
anoujaan nünain.

¹² Je sükajee nujutünüichipain chi
Yolujaakai,
anakaja müleka talatüle
waa'in wapüshua waya
yaakana iipünaa nümaa
Maleiwa.

Otta müshi'iya jia kepiakana
sainküin mmakat
süpüshua'ale,
müle'o ma'i tü müliaa
ji'reetkat,
süka nujutünüichipain chi
Yolujaakai ja'akamüin.

Je jashichishaatashi ma'i nia,
süka nütüjaain saa'u sünain
sültü'üliin nükalia süpüla
ata'ünnaa".

¹³ Shiasa ni'rapa chi kayuushikai
sünain nujutünüin mmalu'umüin,
nülojokalaka süchiirua tü
jietkat jemeyulüitpaket nümaa
chi jo'uukai. ¹⁴ Shiasa tü jietkat,
aapünüsü katünaa sümüin, maa
aka saa'in warulapai, süpüla
suwatünjatüin nüpüleerua chi
kayuushikai sulu'umüin tü mma
maa'inyatuuisükat, tü yapatüjütkalia
nütüma chi Maleiwakai süpüla,
eeinjatüle saa' inmajünün so'u

apiünüin juya shiatapünaa.¹⁵ Niasa chi kayuushikai, neetakalaka wane wüin miyo'u ma'i, müsü aka saa'in süchi, süchiirua tü jietkat süpüla süsaapünaainjatüin sümaa.¹⁶ Sükaalijünakalaka tü jietkat sütümä tü mmakat, sujutalüin saanükü süpüla tü wüin neetakat chi kayuushikai.¹⁷ Jashichishaatakalaka joo chi kayuushikai sümüin tü jietkat. Nu'unakalaka süpüla nütkaainjachin namaa na wane süchooinkana, na oonokana waneepia sümaa tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, na aküjakana nüchiki Jesúis sümüin wayuu sünain niain Nasenyotsein.

13¹ Sha'watüshi chi kayuushikai sotp'a'müin tü palaakat.

Chi wanülüü shirokujeejachikai palaa
Te'rakalaka wane wanülüü sünain nujuittaain shirokujee tü palaakat. Poloosü nu'uwa oo'ulaka akaratshisiü nikii. Eesü kotse jo'uuchen sünain wane'ewai sükua tü poloosistikat nu'uwa. Je sünain wane'ewai sükua tü akaratshistikat nikii, ashajünüsü wane anüliee airu'ut nüümüinjatü Maleiwa.² Je chi wanülüükai, müshi aka naa'in wane kalaira. Otta tü nuu'ukat, müsü aka saa'in suu'ui jeesü. Otta tü naanükükät, müsü aka saa'in saanükü wane kannajapüt. Pülashi ma'i nia nütüma chi kayuushikai. Je süka latülaain chi kayuushikai saa'u mmakat süpüshua, ni'itaain chi wanülüükai süpüla aluwataawaa wanaa nümaa.³ Je wane tü nikiikat chi wanülüükai, kasipalasü maa aka süsipala shikii wayuu eekai o'utuushin aa'in. Oo'ulaka müsia tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua, ponüshi

ma'i saa'in chi wanülüükai süka katüin no'u süchikjee mayalii. Soonookalaka sümaa nünüiki.⁴ Nasapainyo'ukakalaka naya sünain na'waajüin chi kayuushikai süka ni'itaain chi wanülüükai süpüla aluwataawaa. Akaajaa nüümüin chi wanülüükai sünain na'waajüin nia sünain maa: "Nnojoishi eein wane makai aka naa'in chi wanülüükai sünain pülashin ma'i. Nnojotsü jaraleerüin ayamülüün nia", namakalaka.

⁵ Chi wanülüükai, oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünain aluwataawaa so'u apüniin juya shiatapünaamüin. Nuu'ulaain sünain mojuin nünüiki nüümüin je sünain pülain naa'in nuulia. ⁶ Mojukalaka nünüiki nüümüin Maleiwa, sümüin tü a'waajüleekat nia, je namüin napüshua na eekana nümaa chaa iipünaa. Airu'utsü ma'i nünüiki nüümüin waneepia. ⁷ Oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünain aluwataawaa saa'u e'irukuukat süpüshua sainküin mmakat süpüshua. Otta na nüpüshikana Maleiwa, ayamütshii naya nütüma chi wanülüükai süka nuu'ulaanüin nanain. ⁸ A'waajünüshi chi wanülüükai sütümä wainma wayuu sainküin mmakat, tü nnojotkat ashajünün anülia sulu'u tü karaloukta kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma chi Anneetchonkai o'utinnakai aa'in, chi eetüjüika'lya achiki sükumajaiwa'aya tü mmakat sünain ouktajachin.

⁹ Tayakai Juan, tamüshii paala jia: Müleka kapürrale jaal'in tanüiki, anasü jüllüjüle jaal'in pütcikat tüü:

¹⁰ Chi eekai e'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla püreesaa, püreeseechi.

Chi eekai e'itaauushin nütüma
süpüla o'utinnaa aa'in,
o'utünneechi aa'in.

Je sükajee tia, jia anoujashiikana
jüpüshua, anakaja müleka
jüchercherüle jaa'in sünain anoujaa
su'unnaa tü müliaa ji'rakat.

Chi wanülüü mmaapüejeechikai

¹¹Te'rakalaka joo wane
wanülü'uya sünain nujuittain
shiinalu'ujee tü mmakat. Piamasü
nu'uwa jo'uuchen maa aka
saal'in nu'uwa wane anneetchon.
Otta emetutsü ma'i nünüiki
sünain nuwoorolooin, maa aka
saa'in nünüiki wane kayuushi.
¹²E'itaanüshi chi wanülüü antüshikai
nütüma chi palajachikai wanülüü
süpüla nükaalinjünjachin nia
sünain aluwataawaa. Aluwataanüsü
tü wayuu manoujainsatkalüirua
nütüma chi chiiruajachikai
wanülüü sainküin mmakat sünain
süsapainyo'ukainjatüin shia sümaa
su'waajüin chi palajachikai wanülüü,
chi katakai o'u sükijee mayalii.
¹³Naa'inrüin chi chiiruajachikai
wanülüü wainma kasa maa aka
tü nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüiwa, tü ponokat saal'in wayuu,
maa aka nujutüin siki chajee
iipünaajee yaa mmalu'umüin
su'upala wayuu wainma.

¹⁴Je tü kasa naa'inrakat, naa'inrüin
süpüla kojutüinjachin sütiima wayuu
chi palajachikai wanülüü. Je chi
chiiruajachikai wanülüü, ni'ike'erüin
tü wayuu manoujainsatkalüirua
sainküin mmakat. Nuluwataain
na wayuukana sünain akumajaa
niyaakua chi palajachikai wanülüü
süpüla kojutüinjachin nia natüma,
chi kasipalakai nikiinain süka wane
chajaruuta. A'waajünüshi nia natüma

na wayuukana süka katüin no'u
sükijee tü kasipalakat atüma.

¹⁵Chi chiiruajachikai wanülüü,
oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa
sünain naapüinjatüin kataa o'u
sümüin niyaakua chi palajachikai
wanülüü je süpüla saashajaainjatüin.
Otta süpüshua tü wayuukolüirua
eekai nnojolüin su'waajüin tü
ayaakuakat, o'utinna aa'in nütüma.

¹⁶Aluwataanüsü tü wayuukolüirua
süpüshua'eya nütüma chi
chiiruajachikai wanülüü süpüla
shi'itaanajatüin wane jeerü sünain
tü najapü nekiakat je ne'ipo'unain
shiale. E'itaanajatü tü jeetkat
sünain wayuu süpüshua, sünain
wayuu eekai kojutüin, sünain eekai
mojutüin, sünain eekai washinnuui,
sünain eekai müliain, sünain wayuu
eekai achepchieein, je sünain wayuu
eekai laülaain sümüiwa. ¹⁷Je chi
eekai nnojolüin ni'itaanüin anain tü
jeetkat, nnojoleerü taashin nüpüla
oikka je ayalajaa wane kasa. Je
tü jeerü e'itaanakat sünain tü
wayuukolüirua, shia nünülia chi
palajachikai wanülüü oo'ulaka wane
"número" shiyaawase.

¹⁸Tamüshii paala jia: Tü
nejetsekat chi palajachikai wanülüü,
666. Kasataalejese kekiin jia süpüla
jiyaawatüinjatüin saa'u kasain
kayaawasein tü nünumerosekat.
Shiyaawasesa'a shia nünülia wane
wayuu.

Chi Anneetchonkai je na wayuu taashishiikana

suulia naainjala

14 ¹Eirakaataalasü joo
taa'in iipünaamüin.
Te'rataalakalaka joo chi
Anneetchonkai sha'watüin cha'aya

saa'u tü wutai kanüliakat Sion sümaa wayuu watta saalii, maa aka 144.000 wayuu. Naya na ashajünakanana e'ipo'unain nünülia chi Anneetchonkai je nünülia chi Nüshikai. ²Taapakalaka joo wane ee'irajaa chajee iipünaajee müsü aka saa'in su'lotüin süchi eekai müle'oин, müsü aka saa'in sütürüla juya eekai emetuluin, müsü aka saa'in shi'ira wane "arpairua" atalejuushi. ³Je tü wattakat saalii wayuu, asha'walaashii naya nümülatu'u chi joyotüshikai saa'u tü einaseekat, je namülatu'u na pienchishii kato'uchiikana, je namülatu'u na piamaakana shikii pienchimüin laülaayuu. Nee'irajünin wane jayeechi jeket. Naya namüwiwa attüjaka ee'irajaa tü jayeechikat süka nayain taashiinapain nütüma Maleiwa suulia naainjala sa'akajee wayuukot süpüshua. ⁴Naya na nnojoliikana yarüttüin aal'in sütüma ama'iijawaa sümaa jieyuu. Wulesü naa'in, süka ichein naya waneepia nünain chi Anneetchonkai soo'opünaa tü alatakat namüin. Je saa'u taashiinapain naya nütüma Maleiwa sa'akajee wayuu, kee'ireesü naa'in süpüshua tü nüchekakat napüleerua je tü nüchekakat chi Anneetchonkai napüleerua. ⁵Matüjüinsalii aküjaalawaaa, lotüsü nakuaippa nu'upala Maleiwa.

Tü naküjakat wane aapiee apünüinshii

⁶Te'rakalaka wane aapiee waawatüin iipünaa sirumatu'upünaa. E'itaaushi nia süpüla aküjaal sümüin wayuu nünüiki chi Maleiwakai, tü püitchi shiimüinkat süpüla ka'ikat süpüshua. Nüküjainjatü shia sümüin e'irukuukat süpüshua sainküin mmakat süpüshua. ⁷Nümakalaka

sünain emetuluin ma'i nünüiki: "Anakaja kojutule jütüma chi Maleiwakai sümaa ju'waajün nia, süka sülü'ülüin nükalia sünain süsalainjatüin saainjala wayuu nütüma. Anakaja müleka jüsapainyo'ukale jia nümülatu'u sünain jii'iyatiuin nümüin nujut, süka niain kakumalain kasakat süpüshua cha'aya iipünaa, je süka niain kakumalain tü mmakat je tü palaakat oo'ulaka tü su'wüirakalüirua wüin", müsü nünüiki chi aapieekai.

⁸Ee'iyataataalashi joolu'u wane aapieeka'iya sünain maa: "Ajuttamaateerü joolu'u tü pueulo kanüliakat Babilonia, kojutpü'ükät sütüma wayuu. Na kepiakana cha'aya, kaainjaralii napüshua. Nayouktüin chi Maleiwakai süpüla o'unaas süchiirua tü maleiwayaasükät natüma. Je naainjirapü'iin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua süka tü maleiwayaasükät", nümakalaka.

⁹Ee'iyataataalashi joo wane aapieeka'iya. Emetutsü ma'i nünüiki sünain maa: "Chi wayuu eekai nüsapainyo'ukain sümaa nu'waajün chi palajachikai wanülliü, chi kasipalakai nikiinain, oo'ulaka nu'waajün tü niyaakuakat sümaa kanain tü nejeetsekat ni'ipo'unain oo'ulaka najapünaain shiale, ¹⁰süsaleechi nia nütüma Maleiwa. Jashicheechi ma'i chi Maleiwakai namüin na wayuu aa'irakana tia. Müliashaateena naya nütüma. Ojutüneena naya nütüma Maleiwa so'umüin tü siki ka'akakat 'azufre'. Mülieena ma'i naya sütüma tü sikikat no'upala na aapiee eekana nümaa Maleiwa je nu'upala chi

Anneetchonkai.¹¹ E'reena naya müliaa waneepia so'uka'i je sa'wai. Müiria moyokojooin tü siki müliakat atüma naya", nümakalaka chi aapieekai.

¹²Tamüshii paala jia anoujashiikana, jia oonookana waneepia sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, jia ichekana nünain Jesùs: Anakaja müleka jüchecherüle jaal'in sünain anoujaa. Jiyaawata saa'u sünain süsaleenain maalü nütüma Maleiwa naainjala na kaainjaraliikana.

¹³Taapakalaka joolu'u wane pütchi chajee iipünaajee sünain maa tamüin: "Püshaja tüü: No'ujee ka'ikai chii, anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu ouktakai sünain anoujaa nünain chi Senyotkai", müsü tamüin.

Otta nünüiki chi Naa'inkai Maleiwa: "Shiimain ma'l tia. Eemeraajeena naya suulia tü müliaakat. Je nnojoleertü motüin taa'lin tü kasa anasü naa'inrapü'ükät kataliwa'aya no'u", müshi.

Süsalsü wayuu saainjala nütüma Maleiwa

¹⁴Eirakaataasü joo taa'in iipünaamüin. Te'rataalakalaka wane siruma kasuusü je wane wayuu joyotüin saa'u. Eesü wane kotse oorole'eya sünain nikii oo'ulaka wane rüi najapulu'u, o'yonoojia pünajüt, kasasü ma'i.

¹⁵Nujuittaakalaka wane aapiee sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa. Nu'waatalaka nümüin chi joyotüshikai saa'u tü sirumakat sünain maa nümüin: "Anakaja pu'unile joolu'u sünain pajapulu'uin tü rüikit, süpüla pükotchajünjatüin tü wayuukolüirua, maa aka sükotchajünüin tü pünajütkat.

Süka jamüin, keraaitpa sükalia süpüla okotchajünaa sainküinjee mmakat süpüshua", nümakalaka chi aapieekai nümüin.¹⁶ Je chi joyotüshikai saa'u tü sirumakat, o'yonoojoo müshia nia sümaa nükotchajün shia sainküinjee mmakat.

¹⁷Nujuittaakalaka joo wane aapieeka'iya sulu'ujee tü a'waajüleekat. Kajapulu'utaashia chii'iya rüi o'yonoojia pünajüt, kasasü ma'i.¹⁸ Otta wane aapieeka'iya, chi aa'l inmajüikai siki saa'ukat tü a'ajülee sulu'ukat tü a'waajüleekat, nujuittaakalaka sü'ütpa'ajee tü a'ajüleekat. Nümakalaka sünain emetuluin nünüiki nümüin chi aapiee kajapulu'ukai tü rüikit: "Paapaa pümta tü pürülia kasakat ma'i. Pu'una pükotchajaiwa tü wayuukolüirua, maa aka sütpajünün uuwa, süka jamüin, keraaitpain sükalia süpüla okotchajünaa sainküinjee mmakat süpüshua", nümakalaka nümüin.

¹⁹⁻²⁰Nükotchaja nümüsia chi aapieekai tü manoujainsatkalüirua sainküinjee mmakat. Nu'utüin saa'in anouipa'amüin suulia tü pueulokat. Amülakalaka tü nashakat na wayuukana, na wayuu süsalashiikana naainjala nütüma Maleiwa. Palantüsü süpa'apünaa tü mmakat maa aka saa'in süchi. Süsa'watüin maa aka 300 "kilómetro". Otta süka'lein saa'u mmakat, shi'yeinsepünaasü wane ama.

Yapashii akaratshishii aapiee süpüla ajütaa nü'ürüla Maleiwa saa'u wayuu

15 ¹Ee'iyataasü joolu'u wane kasa chaa iipünaa sirumatu'u, ponüsü ma'i saa'in wayuu. Akaratshishii aapieirua

yapashii süpüla ajütaa akaratshisü müliaa sünainmün wayuu. Je süjütünapeena süpüshua, keraajeerü tü na'a'irnrüinjatkat chi Maleiwakai sümün tü wayuukolüirua süsala saainjala.² Te'rakalaka joo wane kasa jamatüin müsü aka saa'in palaa, jorottüsü ma'i maa aka saa'in wane rouya. Chuwatüsü ma'i süpa'apünaa müsü aka suwarala siki. Te'rakalaka joo na wayuu eekai nayouktüin a'waajaa chi wanüllü kasipalakai nikiinain, eekai nayouktüin a'waajaa tü nyaakuakat, eekai nayouktüin e'itaanüin anain sünnumerose tü nünüliakat süka noonooni nümaa Jesús. Sha'washawatshii naya sotpa'a tü palaakat sünain kajapulu'uin wane'ewai nakua wane "arpa" naapajala Maleiwa namüin.

³ Ee'irajüshii naya wane jayeechi kojutkai atüma chi Anneetchonkai, maa aka saa'in tü jayeechi kojutkat atüma chi Maleiwakai sümäwa paala nütüma Moisés, chi a'yataapü'ükai nümuin Maleiwa, sünain müin nanüki:

"Maleiwakalee, pia chi

Aluwataakai Pülashikai ma'i, wa'waajüin pia süka alana'aleein ma'i pia sünain anain tü paa'irnakat.

Pia Aluwataakai saa'u wayuu sainküin mmakat süpüshua, je lotüsü ma'i pukuaippa sünain paa'irnrüin tü anasükat waneepia sümüin wayuu.

⁴ Maleiwakalee, kojuteechi pia sütüma wayuu süpüshua je na'waajeechi pia süka waneeshinya piain maaingjalain.

Shiimüin sünain sünteerüin tü wayuukolüirua pünainmün

sainküinjee mmakat süpüshua, süpüla nasapainyo'ukain pümülatu'u sünain na'waajüin pia, süka ne'rün tü kasa lotüsü paa'irnakat".

⁵ Shiasa süchikjee tia, teirakaakalaka chaa iipünaa. Te'rakalaka sulu'upünaa tü a'waajüleekat Maleiwa sünain jutatüin tü paü shiinalu'usükat.

⁶ Najuittaakalaka na akaratshishiikana aapiee sulu'ujee tü a'waajüleekat sünain yapain süpüla ajütaa tü akaratshisükälüirua müliaa sünainmün wayuu. Wulejashaatasü ma'i nashe'in, wane kuluulu kanüliasü "lino" sünain chinatüin shia. Je naluuwainpünaa, eesü wane kuluulu oorole'eya. ⁷ Je wane na pienchishii kato'uchiikana, naapakalaka wane iita oorole'eya namüin wane'ewai nakua na akaratshishiikana aapiee. Kalu'usü nü'ürüla chi Maleiwakai matüjinankai ouktaa siliainjatkat wayuu süsala saainjala.⁸ Je tü a'waajüleekat, warattuisü ma'i süka eein chi Maleiwa Pülashikai ma'i sulu'u. Isasü süchiki shikerolüin wayuu sulu'umüin tü a'waajüleekat wane'ere'eya shikeraajapa tü akaratshisükälüirua müliaa ajütünajatkat sünainmün wayuu natüma na akaratshishiikana aapiee.

Tü akaratshisükat itta müliaamaajatkat

16 ¹ Taapakalaka joo wane pütchi emetutsü ma'i sulu'ujee tü a'waajüleekat chaa iipünaa sünain maa namüin na akaratshishiikana aapiee: "Ju'una jumata ji'yotoiwa saa'u wayuu

süpüshua sainkün mmakat tü
müliaa sulu'ukot tü akaratshisiükat
iita, tü naashichinkat chi
Maleiwakai", sümakalaka.

²Nu'unakalaka chi palajachikai
aapiee sünain ni'yötüin tü sulu'ukat
tü iita najapulujutkat saa'u wayuu
sainkün mmakat süpüshua. Je na
wayuu kanainkana nejeetse chi
wanülükai, na eekai na'waajün tü
niyaakuakat, eweetüsü nanain wane
yooi kajükat atüma ma'i nata sümäa
alin ma'i namüin.

³O'yototoojo'o joolu'u chi wane
aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita
najapulujutkat saa'u tü palaakat.
Ishalaa müsia tü palaakat sütüma,
müsü aka saa'in nüsha wane
müliashii. Ouktakalaka süpüshua tü
she'ekat palaa sütüma.

⁴O'yototoojo'o joolu'u chi
wane aapieeka'iya tü sulu'ukat
tü iita najapulujutkat saa'u tü
süchikalüirua je tü su'würakalüirua
wüin. Ishalaa müsia tü wüinkat
sütüma. ⁵Taapakalaka joo nünüiki
chi aapiee aa'inmajükai tü wüinkat
süpüshua sünain maa:

"Pia Maleiwa Maainjalasaikai.
Eeshi pia maa'ulu yaa,
eetüjü'iya pia sümäiwa.
Anasü tü paa'irrakat joolu'u
sünain kasalajanain
naainjala na wayuukana
pütüma namüin.

⁶ Süka jamüin, amülasü nasha
na püpuhikana je na
pünükimaajjanakana
natüma.
Je joolu'u, püsirüinjana naya
isha süka kaainjalainja'a
naya puulia".

⁷Taapakalaka wane pütchi ni'ipajee
chi aapieekai eejee tü a'ajüleekat
sünain maa:

"Maleiwakalee, pia Aluwataakai
Pülashikai ma'i,
shiimüin sünain lotüin ma'i
pukuaippa joolu'u sünain
kasalajanain naainjala
na wayuukana namüin
pütüma".

⁸O'yototoojo'o joolu'u chi wane
aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita
najapulujutkat naa'u chi ka'ikai.
Koo'omüin müsia naa'ira chi ka'ikai
nütüma Maleiwa süpüla jotüinjatüin
tü wayuukolüirua sütüma tü
nuchuwalakat. ⁹Ishakalaka ma'i
nata na wayuukana nütüma chi
ka'ikai süka ja'in ma'i. Mojukalaka
nanüiki nümüin Maleiwa, süka
nijütiün tü müliaakat nanainmüin.
Je nnojoliishii oo'ulaain suulia
naainjala süpüla na'waajün
Maleiwa.

¹⁰O'yototoojo'o joolu'u chi wane
aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita
najapulujutkat saa'u tü einasee
eere nuluwataa in chi wanülükai.
Epiyuushijaa müsia eere kepiain na
a'waajakana nia. Je koo'omüinsü
ma'i namüin na wayuukana müliaa.

¹¹Mojukalaka ma'i nanüiki nümüin
chi Maleiwa chakai iipünaa süka
müliain ma'i naya saalii tü yooi
nanainkat, otta nnojoliishii naya
oo'ulaain suulia noonooin sümäa
nünüiki chi wanülükai.

¹²O'yototoojo'o joolu'u chi
wane aapieeka'iya tü sulu'ukat
tü iita najapulujutkat saa'u tü
süchi miyo'usükat kanüliakat
Eufrates. Oosojoo müsia tü wüinkat
süpüla anashinjatüin alataa
napüleerua na sülaülashiikana
mma chaje'ewaliikana wiinnaa.

¹³Te'rakalaka wane apünüinsüirua
yoluaa sünain müin aka
saa'in eperü'ui, ojuitüsü wane

naanükülu'ujee chi kayuushikai, oo'ulaka wane naanükülu'ujee chi palajachikai wanülüü, chi kasipalakai nikiinain, oo'ulaka wane naanükülu'ujee chi chiiruajachikai wanülüü, chi e'ike'erükkai wayuu.

¹⁴ Je na apüünüinshiikkana yoluja, nountüin naa'inrüin kasa, maa aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwi, shii'iree sünoujeein wayuu tü alawaa naküjakat sümüin. O'unüshii na yolujaakana nanainmüin napüshua na sülaülashiikana mma süpüla nakotchajiraain na wayuu namaajanakana süpülaatkawaa nümaa chi Maleiwa Pülashikai ma'i so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu sümüin.

¹⁵ (Tayakai Juan, tamüshii paala jia: Müsü nüntüki chi Wasenytsekai Jesucristo: "Jalia jia suulia motojüin jaa'in sünain teitaainjachin tachikua. Maa aka matüjaajuuin naa'u joujaleechin nüntüin wane ka'ruwarai, akaweechia tayakai tantapa. Je so'u ka'ikat tia, talateechi ma'i taya nümaa chi eekai eein naa'in tapüla sünain naa'inrüin waneepia tü tachekekakat nüpüleerua. Nnojoleechi japülin nia tantapa", nümakalaka.)

¹⁶ Nakotchajinnakalaka na sülaülashiikana mma, je na wayuu namaajanakana, natüma na yolujaakana sulu'umüin wane mma kanüliasü süka pütschi hebreo, Armagedón.

¹⁷ O'yototoojo'o joolu'u chi chiiruajaikai aapiee tü sulujutkat tü iita najapulujutkat yaa iipünaapünaa. Shiweetakalaka joo nüntüki Maleiwa emetut ma'i sulu'ujee tü a'waajüleekat eere nia joyotüin saa'u tü niinasekat,

sünain maa: "Kettaaitpa tatüma tü müliaakat süpüshua", müshi nia. ¹⁸ Sümachetaakalaka shiyaa juya sümaa süttütaain sünain emetuluin ma'i. Akutkujaa müsia tü mmakat. Nnojotsü eewaajüin paalainka otta nnojotsü aapünaajünün sütümä wayuu yaa saa'u tü mmakat süchiki eekai müin aka tüü. ¹⁹ Je sükutkujaapa tü mmakat, ojunnajaasü mmolu'umüin tü pueulokalüirua sainkünin mmakat süpüshua. Otta tü pueulo müle'osükat kanüliakat Babilonia, awakajaasü sünain apüünüsü sü'ilia. Süka jamüin, sotüsü naa'in chi Maleiwakai naainjala na kepiakana sulu'u. Üttashaatasü ma'i naa'in chi Maleiwakai noo'omüin. Süsalsashiikkala naya nüüma. ²⁰ Je sükajee sükutkujaain tü mmakat, amouktaasü tü uuchikalüirua süpüshua. Oo'ulaka tü mmakalüirua pasanainsükat sünain palaa, emerojoosü shiinalu'umüin. ²¹ A'ita müsia tü juyakat sünain kayeeloin saa'u wayuu. Müle'oyuu ma'i tü shiyeeloinkat, maa aka pienchi shikii ja'rالimüin "kilo" saawain. Otta na wayuukana, mojusü nanüki nüümüin Maleiwa süka müliashaatain ma'i naya sütümä tü ajütünakat nanainmüin.

Tü jierü aainjirapü'ükät kasa
mojusü tü wayuukolüirua

17 ¹ Nüntakalaka tanainmüin wane aapiee na'akajee na akaratshishiikana aapiee kajapulu'ukana ita sünain nüümüin tamüin: "Jalaichi yaamüin tee'iyataiwa pümuin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai süpüla süsalainjatün nüüma tü wayuu maa'insatkat ma'i, tü jierü

joyotokot sotpa'a süchi wainma.
²Na aluwataashiikana sainkün
 mmakat süpüshua, kaainjalashii
 naya süka nashatüin tü kasa
 mojusü saa'inrakat tü jietkat.
 Akaajaa tü manoujainsatkälüirua
 sainkün mmakat, kaainjalashii
 sünain nashatüin tü kasa mojusü
 saa'inrakat, süka saainjirapü'ün
 naya kasa mojusü", nümakalaka chi
 aapieekai tamün.

³Shiasa mapa tia, nu'unitkalaka
 taya chi aapieekai süpümuin wane
 isashii sünain na'anaain taya chi
 Naa'inkai Maleiwa. Te'rakalaka
 saa'in wane jierü joyotüin naa'u
 wane wanülüü ishotoi. Je chi
 wanülükai, akaratshisü nikii
 oo'ulaka poloosü nu'uwa. Je
 nütoutajee süpüshua, ashajünüsü
 wane anülieeirua airu'ut nümünjatü
 Maleiwa. ⁴Je süshe'in tü jietkat,
 jepisiyyaa je ishosü. Kanainsü
 ooro, tu'uma oo'ulaka kaa'ürüi.
 Je yaa sajapulu'u, eesü wane iita
 oorole'eya, piratsü ma'i tü kasa
 mojusü saa'inrapü'ük. ⁵Eesü wane
 ashajuushi yaa shi'ipo'unain. Shia
 tü sünüliakat, matüjaajuu aa'ulu
 jamalu'uluin. Müsü tü ashajuushikat
 mayaa: "Babilonia, tü pueulo
 kojutkat sütümä wayuu, tü shiikat
 süpüshua wayuu maa'linsat, tü
 shikiisükat kasa mojusü saa'inrakat
 wayuu sainkün mmakat". ⁶Patatsü
 ma'i taa'in te'rapa tü jietkat, süka
 talatiün ma'i saa'in saa'u su'utüin
 naa'in na anoujashiikana nünain
 Maleiwa saalijee ichein naya nünain
 Jesús.

⁷Nümakalaka chi aapieekai
 tamün: "Jamüsü patataka'a
 paa'in sütümä tü jietkat je nütümä
 chi wanülüü akaratshisükai nikii
 je poloosü nu'uwa? Taküjeerü

joolu'u pümuin sünain kasasüin
 wayuu tü jietkat otta chi wanülüü
 she'ejenakai. ⁸Chi wanülüü pi'rakai
 aa'in, kato'uchi nia paala. Je
 müşia maa'ulu yaa, ouktüshi. Otta
 so'u palitchon ka'i, ojuitteechi
 sulu'ujee tü Ishikat. Je süchikjee,
 ojutüneechi sa'akamüin tü siki
 matüjiinsatkat ayokujawaa. Je
 na wayuu manoujainsaliikana
 sainkün mmakat, poneechi ma'i
 naa'in chi wanülükai ne'rapa
 nujuittüin sulu'ujee tü Ishikat
 sünain katüichipain no'u. Naya
 na nnojoliikana ashajünüin anülia
 sulu'u tü karaloukta kalu'ukot
 nanülia na wayuu ee'iranajaakana
 aa'in nütümä Maleiwa, na
 eetüjüliikana anülia sulu'u tü
 karaloukta sükumajaiwa'aya tü
 mmakat.

⁹"Tämüshi paala pia:
 Kasataalejese kekiin pia süpüla
 piyaawatüinjatüin saa'u kasain
 kayaawasein chi wanülükai. Tü
 akaratshisükat nikii, shiyaawase
 akaratshisü namüina joyotokot
 aa'u tü jietkat. ¹⁰Otta shiyaawase
 shia'aya wane akaratshisü
 aluwataasüirua. Na ja'raishiikana,
 maa'ulu yaa, nnojoishii aluwataain
 süka ouktüinapain naya. Oo'ulaka
 wane, nia chi aluwataakai
 maa'ulu yaa. Oo'ulaka chi wane,
 meweetiüinyü'iya süpüla aluwataawaa.
 Otta niweetapeena, aluwataweechi
 ne'e mots'o. ¹¹Otta müşia
 nüchikjee, aluwataweechi wane
 napüshi na akaratshishiikana.
 Nieechi chi wanülüü katakai
 o'u paala, chi ouktakai maa'ulu
 yaa, chi ojuittinneechikai
 süpüla ojutüniinjachin mapeena
 sa'akamün tü siki matüjiinsatkat
 ayokujawaa.

¹²“Je tü poloosükat nu'uwa pi'rakat, nayaawase polooshii wayuu aluwataashii. Nnojoyülii o'ttün sünain aluwatawaa. Otta e'itaaneena naya mapeena süpüla aluwatawaa nümaa chi wanülüükai so'u palit ka'i ne'e. ¹³Wanaaweerü naa'in na polooshiikana sünain jüüjüün naya nümuin chi wanülüükai. ¹⁴Niasa chi wanülüükai oo'ulaka na polooshiikana aluwataashii, atkaajeena nümaa chi Anneetchonkai je na eekana nümaa. Otta chi Anneetchonkai, nüyamüleena naya. Süka jamüin, pülashi ma'i nia, chi kanüliakai chi Senyotkai Aluwataakai Pülashikai. Na eekana nümaa, naya na neenakakana, na nüneekakana, na ichekana nünaain”, nümakalaka chi aapieekai tamüin.

¹⁵Je nümakalaka joo tamüin chi aapieeka'iya: “Tü süchikaluirua eere joyotüin tü jierü maa'linsatkat, shiyaawase wayuu eekat sainküin mmakat süpüshua je e'irukuukat süpüshua. ¹⁶Otta chi wanülüükai je na polooshiikana aluwataashii, naja'ttirün tü pueulo kaainjaratkat kayaakuakat tü jietkat. Na'lutowateerü süpüshua kasa sulu'ujee tü pueulokat. Yüütüüjeerü ma'i natüma. Je mala'aleejeeria shia natüma sümaa na'ajejerüin.

¹⁷“Nikeraajüinjatü Maleiwa tü naa'inrüinjattüjüktat naka na wayuukana. Tü naa'inreetskät na polooshiikana aluwataashii sünain jüüjüün naya nümuin chi wanülüükai, aleinjatü nütmä Maleiwa namüin. Aluwataajeena naya nümaa chi wanülüükai kettaaleepa'aya tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai. ¹⁸Je tü jierü pi'rakat, shiyaawase tü pueulo müle'osükat,

tü kapümüinkat naa'in napüshua na süläulashiikana mma sainküin mmakat süpüshua”.

Akükünüsü süchiki Babilonia sünain sujutteerün

18 ¹Shiasa süchikijee tia, te'rakalaka wane aapieeka'iya sünain nüshakatüin chajee iipünaajee. Müle'oshi sünain aluwatawaa chaa iipünaa. Warattuuisü tü mmapa'akat nütmä süka nüntüshin nüma'anajee Maleiwa. ²Owoorolaashi nia sünain emetuluin nünuiki sünain maa:

“Ajuttüsü tü pueulo kanüliakat Babilonia,
tü kojutkat sütümä wayuu manoujainsat.

Yüütüüleesia shia.
Shipiasü yolujaan ne'e,
je shipiasü wuchii eekai nülerajüin Maleiwa.

³ Na kepiapü'ükana cha'aya,
kaainjaralii napüshua.
Nayouktüin chi Maleiwakai süpüla o'unaa süchirua tü maleiwayaasükat natüma.
Je naainjirapiü'ün kasa mojusü tü wayukolüirua sainküin mmakat süpüshua süka tü maleiwayaasükat.

Na aluwataashiikana sainküin mmakat süpüshua,
kaainjalashii naya wanaa
namaa na kepiakana
cha'aya sulu'u tü pueulokat.
Je na oikkaaliikana sainküinjee
mmakat süpüshua,
washinnuushii naya sünainjee
tü shiyalajakat tü wayuu
sulu'ukot tü pueulokat
noulia”.

⁴Taapakalaka joo nünuiki Maleiwa chajee iipünaajee:

- “Jia tapüshikana, jujuitta
 jumaala chajee sulu'ujee tü
 pueulokat Babilonia,
 süpüla nnojoliinjanain
 jaa'inrüün tü kasa mojusükot
 makat aka tü saa'inrakat tü
 wayuukolüirua cha'aya,
 je süpüla nnojoliinjanain
 süsalain jia wanaajiraa
 sümaa süka tü müliaa
 antajatkat sünainmün
 saalijee saainjala.
- ⁵ Wattairü ma'i saalii tü
 saainjalakat to'upala.
 Shiimüin sünain nnojolüin
 motüin taa'in tü kasa
 mojusü saa'inrakat.
- ⁶ Anakaja müliale joolu'u tü
 pueulokat
 saalijee saainjirapü'üin kasa
 mojusü tü wayuukolüirua
 sainküin mmakat süpüshua.
 Anakaja müleka sülataleere
 müliaa sümün
 saalijee tü kasa mojusü
 saa'inrapü'ükat sümün
 wayuu.
- ⁷ Maa aka koo'omüinpü'üin
 talataa sümün sütümä tü
 suwashirüinkat,
 anakaja müleka koo'omüinre
 joolu'u mojuu aa'in sümün.
 A'waataapü'üsü shia sulu'u
 sukuappa sünain maa:
 ‘Talatüsü ma'i taa'in maa aka
 wane sülaüla mma,
 nnojotsü müinya aka taya
 saa'in wayuu oukta
 a'wayuuset mojukat aa'in
 waneepia’.
- ⁸ Saalinjee tü saainjalakat, antalaa
 meerü müliaa sünainmün.
 Je sütümä tü müliaakat,
 mojeerü ma'i saa'in tü
 wayuukolüirua cha'aya
- süka ouktüin süpüshi
 je süka alin jamü.
 Aja'lajaa meeria washirüükät
 sütümä.
 Ta'ajireerü suulia süka
 pülashin ma'i tayakai chi
 Maleiwakai süsalakai atüma
 saainjala”.
- ⁹ Je na aluwataashiikana
 sainküin mmakat süpüshua, na
 kaainjalapü'ükana wanaa sümaa
 tü wayuukolüirua chakat Babilonia,
 na washinnuukana sünainjee tü
 saa'inrakat tü wayuukolüirua,
 a'yalajeena ma'i naya ne'rapa
 sümüsain tü pueulokat kaittataain.
- ¹⁰ Sha'wateena naya ka'yata suulia
 süka mmolüin seema sülaniün
 namün tü alatakat sümün tü
 pueulokat. Majateena naya sümaa
 mmolu:
- “Aisha'ajaa, mülialeekalaja'a ma'i
 tü wayuukolüirua sulu'u tü
 pueulokat Babilonia,
 tü kojutpü'ükät sütümä wayuu
 wainma.
 Kama'aajaataayai shia
 saja'lajaapa”.
- ¹¹ Je na oikkaaliikana
 sainküinjeejanakana mmakat
 süpüshua, mojeerü ma'i naa'in saalin
 tü pueulokat süka nnojolüitpain
 jaralin ayalajüinjatüin noikkaain
 noulia. ¹² Nnojolüitpa jaralin
 ayalajüinjatüin ooro, pülaata, tu'uma,
 oo'ulaka kaa'ürüi. Nnojolüitpa
 jaralin ayalajüinjatüin tü kuluulu
 anashaatasü kanüliakat “lino”,
 oo'ulaka kuluulu kojutsü maa aka
 seera je kuluulu jepisiyyaa je ishosü.
 Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü
 wunu'u jemetakat sheejuu oo'ulaka
 tü kasa anasü akumajünakat süka
 su'uwa “elefante”, süka wunu'u
 eekai kojutüin, süka paira je

kachueera, oo'ulaka süka ipa eekai eerolojuushin.¹³ Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü she'ejükat eküüllü maa aka "canela". Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü wunu'u jemetakat seejuu sa'ajünapa, je tü wunu'u jemetakat eejuut kanüliakat "mirra", je tü perfumekat. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin wiino, seita, jaliina eekai anain ma'i, oo'ulaka "trigo". Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin paa'a, anneerü, je ama sümaa kareeta. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin süchepchia wayuu je wayuu eekai süta'ünnüin sünainjeeatkawaa.

¹⁴ Na oikkaaliikana sainkünjeejanakana mmakat süpüshua, meena naya: "Jiakana kepiakana sulu'u tü pueulokat Babilonia, aja'lajaaitpa süpüshua tü kasa anasü kachiiruakat jaal'in. Amülouitpa juulia tü washirüükat je süpüshua tü korolo kojutkat ma'i jütüma. Müuria nnojolüin jüntüin anain", meena naya¹⁵ sünain sha'washawalüin naya wattalu'u suulia, süka mmolüin naya seema sümaayajüin naya. A'yalaajeena ma'i naya sümaa mojuu aa'in süka nnojolüitpain jaralin ayalajüinjatüin noikkaain.¹⁶ Majateena naya:

"Al'uuleekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulokat Babilonia, tü kojutpü'ükät sütüma wayuu wainma.

Kashe'inpü'üşhii naya kuluulu anashaatasü kanüliakat 'lino' je tü kuluulu jepisiyyaa je ishosü.

Kanainpü'üşhii ooro, tu'uma oo'ulaka kaa'ürüi.

¹⁷ Kama'aajaataayai saja'lajaapa nawashirüin".

Je na wayuu sülaülashiikana anua, oo'ulaka na a'yataashiikana nümüin sünain alü'tüja korolo shirokupünaa palaa sainkünjee mmakat süpüshua, oo'ulaka na o'unakana sulu'u anua, oo'ulaka napüshua eekai ne'ikajiraain korolo sulu'u wane anua süpüla oikkünaa, sha'washawaleena naya ka'yata suulia tü pueulokat.¹⁸ Je ne'rapa sümüsain tü pueulokat kaittataain, majateena naya: "Nnojotsü eein wane pueulo makat aka saa'in Babilonia sünain sülana'aleein ma'i sünain kojutüin sütüma wayuu", meena naya.¹⁹ Je nejiteerü mma nekiyuutajee shiyaawase mojuin ma'i naa'in sünain na'yalajüin sümaa maa:

"Aisha'ajaa, mülialeekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulokat kojutpü'ükät paala sütüma wayuu wainma, eere wantapü'ün sulu'u anua sümaa oikkaa korolo sümüin shii'lree washirüü. Kama'aajaataayai saja'lajaapa nawashirüin".

²⁰Taya, Juankai, tamüshii paala jia: Anakaja talatüle joolu'u jaa'in jüpüshua jia kepiakana chaa iipünaa nümaa Maleiwa, oo'ulaka jiakana anoujashiikana, jiakana Aluwataaushikana, otta jiakana nünükimaajanakana Maleiwa, süka kasalajanaitpain nütüma Maleiwa sümüin tü pueulokat shi'rapi'ün wayumüin jümüin.

²¹ Niweetakalaka joolu'u wane aapiee pülashi ma'i. Naapaakalaka joo wane ipa miyo'u ma'i, müsü aka saa'in tü amoliinajikat "trigo", sünain nujutüin shia shirokumüin tü palaakat sümaa jashichishaatain ma'i nia sünain nümüin:

- “Babilonia, pia tü pueulo kojutkat
paala sütümä wayuu,
meeria pia sümaa jashiee
nütüma chi Maleiwakai
nujuttitpeena pia.
Müiria pia makumajuuin
püchikua.
- ²² Müiria pia maapajuuin
maasi'ira pulu'u,
müiria maapajuuin shi'ira
'arpa', shi'ira konneeta,
oo'ulaka jayeechi.
Müiria ma'yataain pulu'u wayuu
eekai natüjain süpüleerua
akumajaa korolo eekai anain.
Je nnojoleerü aapünüin
shipijana moliina.
- ²³ Müiria machuwajaajuuin
rampara pulu'u.
Je nnojoleerü aapünüin
nasira na jekennuukana
ka'wayuusein.
Na ayalajüliikana pulu'u,
e'nnaajünapü'üshii naya
sünain washinnuuin sütümä
wayuu wainma.
Je na ouutshiikana chaa pulu'u,
naainjirapiü'ün kasa mojusü
tü wayuukolüirua sainküin
mmakat süpüshua.
- ²⁴ Süsalsasü joo tü pueulokat
su'utirapü'ün
naa'in wainma na
nünükimaajajanakana
Maleiwa
oo'ulaka wainma na
anoujashiikana
oo'ulaka wainma wayuu
sainküin mmakat süpüshua”.
- A'waaajünüshi Maleiwa saa'u
sujuttüin Babilonia
- 19** ¹Shiasa kettaapa nünüiki chi
aapiekai, taapakalaka wane
mataasü aka saa'in shii'rain wayuu
- wattashaata saalin chaa iipünaa eere
chi Maleiwakai sünain emetuluin
ma'i shia sünain maa:
“Aleluya,
anakaja wa'waajüle chi
Wamaleiwase Pülashikai
ma'i, chi O'tte'erakai waya.
- ² Shiimüin sünain lotüin ma'i
nukuaippa
sünain kasalajanain naainjala
na wayuukana namünin
nütüma.
- Kasalajanaitpa nütüma sümüin
saainjala tü jierü maa'insat
kaainjaratkat
sünainjee saainjirapü'ün
kasa mojusü tü
wayuukolüirua sainküin
mmakat süpüshua.
- Pasalaashii na nüchepchiakana
nütüma
süka tü jierü maa'insat
o'utirapü'ükat naa'in”.
- ³Namakalaka nachikua sünain
emetuluin:
“Aleluya, anakaja wa'waajüle chi
Maleiwakai.
Naja'ttirüin tü pueulokat.
Kaitteerü tü sümüsainkat
waneepia”.
- ⁴Otta na piamakana shikii
pienchimüin laülaayuu je na
pienchishii kato'uchiikana,
a'wachiraashii naya nümülatu'u
chi Maleiwa joyotüshikai saa'u tü
einaseekat sünain maa nümüin:
“Amén, Aleluya,
anakaja wa'waajüle pia”.
- ⁵Shiweetakalaka joo wane pütchi
sü'ütpa'ajee tü einaseekat sünain
maa:
“Anakaja müleka wa'waajüle chi
Wamaleiwasekai,
jia a'yataashiikana nümüin,
jia kojutkana atüma nia,

jia e'nnaaajünakana
sütüma wayuu, je na
me'nnaaajuukana".

**Wane talataa aa'in saa'u
ka'wayuusein chi Anneetchonkai**

⁶Taapakalaka joo wane mataasü
aka saa'in shii'rain wayuu
wattashaata saalin sünain emetulüin
ma'i, müsü aka saa'in su'lotüin wüin
je sütürüla juya sünain maa:

"Aleluya, anakaja wa'waajüle
chi Maleiwa Aluwataakai
Pülashikai ma'i
süka sülü'lüuin tü ka'i
ni'itaainjatkat o'u tü
aluwataawaakat nütüma.

⁷Anashi wa'waajüle nia süka
süpüshua waa'in
saa'u alana'aleeinya nia sünain
pülashin.

Je anakaja müleka talatüle
waa'in,
süka süntüitpain nükalia
chi Anneetchonkai süpüla
ka'wayuusein nia.

Je tü nu'wayuuseinjatkat, yapasü
süpüla nümaain shia.

⁸Aapünütipa sümüin tü
süshe'injatkat nütüma
Maleiwa,
tü kuluulu anasükat, tü
kanüliakat 'lino',
wane kuluulu kasuusü sümää
wulein ma'i".

(Je tü "lino" kanainjatkat, shia
shiyaawase tü kasa anasü
naa'inpü'lükat na anoujashiikana
kataiwa'aya no'u.)

⁹Nümakalaka chi aapieekai
tamüin: "Anakaja püshajüle tüü:
Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu
eenajinnakai sünainmüin tü
mi'iraa shikiirakat ka'wayuusein
chi Anneetchonkai", müshi. Je

nümakalaka joo nüchikua tamüin:
"Shiimüin tüü, süka shiain nünuiki
Maleiwa".

¹⁰Ta'wachiraakalaka joo
nümülatu'u chi aapieekai süpüla
ta'waajünjachin nia. Otta
nümakalaka joo tamüin: "Puu'ulaa
suulia. Shia anaka alu'u müleka
niale Maleiwa pu'waajün nümuwi.
Tayakai, wane a'yataai ne'e nümuin
Maleiwa maa aka piakai je maa aka
na puwalayuukana, na oonookana
sümaa tü shiimüin nikirajapü'lükat
anain Jesú, tü ekirajünkat anain
maa'ulu yaa natüma na aküjakana
nünuiki Maleiwa".

**Akanajuushi chi wanülükai nütüma
chi Nüneekajalakai Maleiwa**

¹¹Teirakaakalaka. Te'rakalaka
saa'in jutatüin chaa iipünaa eere chi
Maleiwakai. Eweeta müshia wane
ama kasuutai ma'i. Je nünülia chi
naajuchikai, "Lotokai Akuaiippa"
münüsü. Lotüsü ma'i nukuaippa
sünain kasalajanain saainjala wayuu
sümüin nütüma, je sünain nütkaain
sümaa tü nü'ünükalüirua. ¹²Otta
no'u, müsü aka saa'in süchuwala
siki. Je sünain nikii, eesü wainma
kotse maa aka saa'in nakotse
na süläülakana mma. Je eesü
wane anüliee ashajuushi nünain,
me'raajusuat sütüma wayuu. Nia
ne'e e'raajaka niakai nümuwi.

¹³Je na'atiin wane kuluulu
ajüjüüshi süka isha. Je tü nünülia
e'nnaaajünkat sütüma wayuu,
"Pütschi, Nünuiki Maleiwa" münüshi.

¹⁴Je na nusurulaatsekana,
ke'ejenajüshii naya ama kasuutannuu.
Kashe'injashii naya kuluulu "lino"
anashaatasü, kasuusü je wulesü ma'i.

¹⁵Otta chi amaaajuchikai, ojuittüsü
wane chajaruuta kasasü ma'i

naanükülu'ujee, tü nukanajeetkat aka na nü'ünükana sainküin mmakat süpüshua. Je nuluwataapa saa'u wayuu, me'rujeechi amiin. E'itaauishi nia nütüma Maleiwa süpüla súsalainjatüin saainjala wayuu nütüma, chi Maleiwa jashichikai ma'i sümüin tü kaainjarannuukat.¹⁶ Otta sünain tü nüshe'inkat je nüpü'ünain, ashajuushisü nünülia mayaa: CHI SENYOTKAI ALUWATAAKAI PÜLASHIKAI.

¹⁷ Te'rakalaka joo wane aapieeka'iya sha'watüin chaa naa'u chi ka'ikai sünain nuwoorolooin sümüin süpüshua tü samutkalüirua chaa iipünaa sünain maa: "Jüshakata jumaala sünainmün wane ekawaa müle'o ma'i yapasü jüpüla nütüma Maleiwa,¹⁸ jikaiwa asalaa, ne'iruku na aluwataashiikana, ne'iruku na sülaülashikana surulaat oo'ulaka tü surulaatkalüirua, shi'iruku ama oo'ulaka tü amaaajutkalüirua, je shi'iruku tü wayuukolüirua süpüshua, eekai acehpchieein oo'ulaka eekai laülaain sümüiwa, eekai shi'nnaajuuushin oo'ulaka eekai me'nnaajuuin", nümakalaka.

¹⁹ Te'rakalaka chi wanüllükai kasipalakai nikiinain namaa na aluwataashiikana sainküinjee mmakat süpüshua je na nasurulaatsekana. Outkajaashii naya süpüla natkaainjanain nümaa chi naajuchikai chi ama kasuutaikai ma'i oo'ulaka na nusurulaatsekana.²⁰ Otta chi amaaajuchikai namaa na nusurulaatsekana, nata'ülakalaka chi wanüllüü kasipalakai nikiinain nümaale'eya chi wanüllüü e'ike'erüikai wayuu. Wanüllükai chii, nia chi aluwataanakai paala sünain aa'inraa wainma kasa, maa

aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ni'ike'erakat aka tü wayuu e'itaanakalüirua anain nejeetse chi wanüllüü kasipalakai nikiinain, tü a'waajakalüirua tü niyaakuakat. Naairua piemale, ajutünühii naya sünain katüin no'u shirokumüin tü sikikat makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u "azufre".²¹ Je napüshua na aluwataashiikana oo'ulaka na nasurulaatsekana, o'utüna aa'inchii naya nütüma chi amaaajuchikai süka tü chajaruuta ojuittakat naanükülu'ujee. Emirakalaka joo tü samutkalüirua sütüma ne'iruku.

Kapüshi chi Yolujaakai so'u 1.000 juya

20 ¹Shiasha súchikijee tia, te'rakalaka wane aapieeka'iya sünain nüshakatüin chajee iipünaajee. Najaptüpäsi shiyaawein shirouse tü Ishikat oo'ulaka wane kaleena miyo'u.²Nüntakalaka nünainmün chi kayuushikai süpüla nüta'üliin nia, süpüla kapüinjachin nütüma süka tü kaleenakat so'u 1.000 juya. (Chi kayuushikai, nia chi wüi nümaiwaajaikai, chi sülaülkai yolujaakanüliakai Satanás.)³Nujutünakalaka joo chi kayuushikai nütüma chi aapieekai sulu'umüin tü Ishikat. Je chi aapieekai, nüsülaajaain tü shirousekat nümaa süka wane kantaawa je ni'itaain wane ashajuushi sünain suulia sujutannün. Nnojoltüitpa e'ike'ennüin wayuu nütüma chi kayuushikai sainküin mmakat süka alawaa wane'ere'eya shikeraajapa tü 1.000 juya. Otta kettaapeena shia, ojuittinneechi nia süpüla taashinjachin so'u palit ne'e ka'i.

⁴Te'rakalaka wane einaseeirua, müsü aka neinase na sülaülkana

mma. Je na wayuu joyotakana saa'u, e'itaashi naya nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa. Je te'rüin na wayuu o'yotoonakana paala anutpünaa saalijee aküjaä sümün wayuu sünain niain Jesús Nasenyonsein je saalijee nanoujain nünüiki Maleiwa, na nnojoliikana a'lwaajüin chi wanülükai oo'ulaka tü nyaakuakat, na ayoutakana süpüleerua shi'itaanüin ne'ipo'unain oo'ulaka najapünain shiale tü nejeetsekat. Oso'iraaitpa naa'in süpüla aluwatawaa wanaa nümaa Cristo so'u tü 1.000 juya.

⁵⁻⁶ Naya palajanaka naa sünain oso'irawaa aa'in nütüma Maleiwa. Anata'aleeshija'a ma'i naya. Müina naya nnojoliin ojutünüin sa'akamüin tü sikkat maa aka nojutünüinjanain na manoujainsaliikana. Nounteerü arütkawaa nünainmünin Maleiwa je nünainmünin Cristo chi Nüneekajalakai süpüla wanaawajiraain naa'in namaa je süpüla aluwatawaa waneepia nümaa Cristo so'u tü 1.000 juya. Otta na waneeirua ouktüshiikana, wane'ere'leya süso'iraain naa'in shikeraajapa tü 1.000 juya.

Tü alatajatkat nüka chi Yolujaakai mapeena

⁷ Shiasa süchikijee keraapa tü 1.000 juya, ojuittinneechi Satanás sulu'ujee tü Ishikat eejachire paala püreesain, ⁸süpüla o'unaa sainküin mmakat süpüshua chamüinre'eya noumain Gog oo'ulaka Magog süpüla ni'ike'erüinjatüin tü wayuukolüirua süpüshua sümaa nükotchajirüinjatüin shia süpüla wane atkawaa. Watta ma'i saalii tü wayuukolüirua maatsü aka jasai sotpünaajatü palaa, isasü achikii shiyaawajünüin.

⁹ Nantapaatakala wattajee sü'ülümün Jerusalén, tü pueulo aisükat nüpüla Maleiwa, eere kepiain na nüpuishikana. Pasanainsü tü pueulokat nachiki. Otta süpülapünaa nashutüin saa'u tü pueulokat, anta müsia wane siki chajee iipünaajee nütüma Maleiwa sünain saja'ttiriin naya. ¹⁰ Je chi Yolujaakai, chi e'ike'erapü'ükai naya süka alawaa, ojutünüshi shirokumün tü sikkat makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin al'u "azufre", eere nujutünüin paala chi wanülüü kasipalakai nikiinain oo'ulaka chi wanülüü e'ike'erükai wayuu. Mülleena naya sütüma tü sikkat waneepia so'uka'i je sa'wai süpüla juyakat süpüshua.

Asakijünüsü nütüma Maleiwa tü ouktüsükalüirua

¹¹ Te'rakalaka chi Maleiwakai joyotüin saa'u wane einasee kasuutot miyo'u ma'i. Yüütüüitaasü nütüma Maleiwa süchiki tü mmakat oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chajatkat iipünaa. ¹² Te'rakalaka joolu'u napüshua na wayuu ouktakana paala sha'washawalüin nümülatu'u chi joyotüshikai saa'u tü einaseekat, wayuu eekai shi'nnaajuushin sütüma wayuu oo'ulaka eekai me'nnaajuuin. Oso'iraaitpa naa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla nantiinjanain nümülatu'ümüin. Sujuttannakalaka joolu'u wane karalouktairua süchikimaajatkat süpüshua tü naa'inrapü'ükat na wayuukana kataiwa'aya no'u. Ajuttannataalasü joo wane karalouktaya, tü kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma Maleiwa. Asakijünüshii nütüma chi Maleiwakai wane'ewai

nakua napüshua na ouktüshiikana soo'opünaa tü kasa naa'inrapü'ükät kataiwa'aya no'u, eekat achiki sulu'u tü karalouktakalüirua.¹³Tü wayuu eekai ouktün paala shiroku tü palaakat, je tü wayuukolüirua sulujutkat tü Hadeskat, tü süpüleekat tü ouktüsükälüirua, ojuitinnüsü nünainmüin Maleiwa süpüla asakinnaa nütüma. Nasakinnakalaka wane'ewai nakua napüshua nütüma soo'opünaa tü kasa naa'inrapü'ükät kataiwa'aya no'u.¹⁴ Je napüshuale'eya na e'itaanakana nütüma Maleiwa süpüla süsalaa naainjala, ojutünüshii naya sa'akamüin tü sikikat. Süchikijee tia, aja'ttüsü tü ouktaakat. Katateena naya nuulia Maleiwa sünain mülieenain süpüla ka'ikat süpüshua sa'aka tü sikikat,¹⁵eere nojutünüin napüshua na wayuu nnojoliikana anülia sulu'u tü karalouktakat kalu'ukot nanülia na ee'iranajaakana aa'in nütüma.

**Ee'iratünüsü kasa süpüshua
chaa iipünaa je yaa mmolu'u**

21 ¹Te'rakalaka saa'in kasa süpüshua chaa iipünaa je yaa mmolu'u. Akumajünüsü wane jeket shii'iraka süka aja'ttütipain tü mmakat oo'ulaka tü palaakat oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chajatkat iipünaa. ²Te'rakalaka wane Jerusalén jeket, tü pueulo aisükat nüpüla Maleiwa, sünain süshakatüin chajee iipünaajee eejee chi Maleiwakai. Anashaatasü ma'li sukuaiippa tü pueulokat, maa aka wane jierü a'anaaushikat nüpüla chi su'wayuuseinjachikai. ³Taapakalaka joo wane pütchi eejee tü einaseekat sünain emetuluin ma'li sünain maa:

"Eejeechi joolu'u chi Maleiwakai sümaa wayuu je kepiainjachi nia namaa. Nüpüshinjana naya. Eeinjachi nia namaa waneepia süka niain Namaleiwasein.

⁴Nümülialeena naya. Müiria nnojolüin ouktaa, mojuu aa'in, a'yalaaja, je saalii ayuulii, süka silitütipain süpüshua'ale makat aka tia".

⁵Nümakalaka joo chi Maleiwa joyotüshikai saa'u tü einaseekat: "Anuu, jeketütpa tatüma kasa süpüshua", müshi nia. "Püshaja püntä tü tanüikikat süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu shia süka shiimüin", nümakalaka tamüin.

⁶Ayatshi joo nia aashajaain tamaa: "Kettaaitpa tatüma joo süpüshua tü te'itaatüjütkalia paala süpüla müinjattüin. Taya kakumalaka kasa süpüshua, taya ekeraajaka'aya shia. Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in kataa o'u waneepia, teenajaain nia süpüla nünoujain tanain je süpüla eeinjachin nia tamaa masaloule süpüla ka'ikat süpüshua. ⁷Na eekai nayamülin chi Kama'ürakai, taapeerü namüin tü kataa o'u taküjütipakat achiki. Tayeechi Namaleiwaseka, je nayeena tachooinka'aya. ⁸Ottä na kaainjaraliikana, ojutüneena naya sa'akamüin tü siki makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u 'azufre'.

Ojutüneena napüshua, makana aka na naa'uwakana saa'u anouja, na manoulakana, na yariüttakana aa'in, na o'unaliikana wayuwa'in, na a'laluwjiraakana nakuaiippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, na ouutshiikana, na kamaleiwaseyaakana, je napüshua na aküjüliikana alawaa. Katateena naya toulia sünain müliain naya sa'aka tü sikikat waneepia".

Tü Jerusalén jeketkat

⁹Soo'opünaa tü Jerusalén te'rakat, müsü yaa: Arütkaashi tanainmün wane aapiee no'uluku na akaratshishii aapiee kajapulu'ukana paala tü iita kalu'ukot tü akaratshisükat müliaa, sünain nümün tamüin: "Jalaichi yaamüin tee'iyataiwa püümün tü süpüleekat tü nüüpüshikalüirua chi Anneetchonkai", nümakalaka.
¹⁰Nu'unirakalaka taya saa'umüin wane uuchi müle'o ma'i, sünain na'anaain taya chi Naal'inkai Maleiwa. Nii'iyatakalaka tamüin tü Jerusalén jeketkat, tü pueulo aisükat nüpiüla Maleiwa, sünain süshakatuüin iipünaajee eejee Maleiwa. ¹¹Je süka een chi Maleiwakai yala sulu'u, warattuuisü ma'i shia maa aka sümachera kakuuna eekai kojutshaatain ma'i, maa aka saa'in tü kakuuna kanüliakat "jaspe" jorottokat maa aka saa'in rouya.

¹²⁻¹³Yaletüsü ma'i iipünaamüin sükulaatse tü pueulokat. Poloosü piammüin so'u, apünuin wüinpejeeru'u, apünuin palaajeeru'u, apünuin uuchijeeru'u, je apünuin wopujeeru'u. Je so'ulu'u wane'ewai sükua, eeshi wane aapiee sha'watuüin. Je sünain tü so'ukot, ashajünüsü wane'ewai sükua sünülia tü polookat piammüin ne'iruku na wayuu Israelkana. ¹⁴Je tü sükulaatsekat tü pueulokat, polootuasü piammüin tü süchechejiakat. Je ashajünüsü sünain wane'ewai sükua nanülia na polookana piammüin Aluwataaushi e'itaanakanäa nütüma chi Anneetchonkai.

¹⁵Je chi aapieekai aashajaakai tamaa, kajapulu'ushi wane emiriija oorole'eya süpüla nimiriijainjatüin

tü pueulokat, tü sükulaatsekat, oo'ulaka tü so'ukolüirua.

¹⁶Nimirrijakalaka chi aapieekai tü pueulokat. Tü süpa'akat süpüshua, sulu'u uuchimün, palaamün, wopumün, wüinpümün, eesü maa aka 2.200 "kilómetro". Je tü saja'apüinkat iipünaamüin, eesü maa aka 2.200 "kilómetro".

¹⁷Je srichikjee, nimiriijakalaka tü süka'lein tü sükulaatsekat. Eesü maa aka aippirua shikii ja'ralmüin "metro". Je tü emiriija nüma'anakat chi aapieekai, müsü aka ne'e saa'in tü emiriija süma'anakat wayuu maa'ulu yaa.

¹⁸Je müsia tü sükulaatsekat, aainjuushi süka wane kakuuna kanüliasü "jaspe". Oo'ulaka tü pueulokat, aainjuushi süka ooro anasü, jorottokalaka ma'i shia maa aka saa'in rouya. ¹⁹Je müsia tü polookot piammüin süchechejia yaakat suüpünaa sükulaatse, anashaatasü ma'i süka aainjuushin sünain kanain wane'ewai sükua kakuuna kojutüsü:

- "jaspe",
- "zafiro",
- "ágata",
- "esmeralda",
- ²⁰"ónice",
- "cornalina",
- "crisólito",
- "berilo",
- "topacio",
- "crisoprasa",
- "jacinto",
- "amatista".

²¹Otta müsia tü shihousekalüirua tü polookat piammüin so'u, aainjuushi wane'ewai sükua süka wane kaa'ürüi. Je tü kaaye pasanainpünaakat sünain tü pueulokat, aainjuushi süka ooro

anasü, jorottokalaka ma'i shia maa aka saa'in rouya.

²²Nnojotkalaka te'rüin wane a'waajülee chi Maleiwakai chaa sulu'u tü pueulokat. Nnojotsü che'ojaain süka eenjachin chi Maleiwa Aluwataakai Pülashikai ma'i oo'ulaka chi Anneetchonkai waneepia sulu'u tü pueulokat. ²³Je nnojotsü che'ojaain nuwarala chi ka'ikai je nuwarala chi kashikai, süka warattuuin ma'i tü pueulokat nütüma chi Maleiwakai je süka chuwartuuin shia nütüma chi Anneetchonkai. ²⁴Tü wayuukolüirua sainküinjee mmakat süpüshua, suwaralaapeena tü pueulokat. Je na aluwataashiikana sainküin mma, nantireerü tü nawashirüinkat sulu'umüin tü pueulokat. ²⁵Je süka nnojoleerü tü piyuushikat cha'aya, jutateerü tü so'ukat tü pueulokat waneepia sa'wai je so'uka'i. ²⁶Je antinneerü sulu'umüin tü pueulokat wainma kasa anajüsü sainküinjee mmakat süpüshua. ²⁷Nnojoleerü ekerotinnüin sulu'umüin tü pueulokat kasa eekai nülerajüin Maleiwa, maa aka na eekai naa'inrüin kasa mojusü sünain a'waajaa maleiwayaaasü oo'ulaka eekai naküjain alawaa. Nayenna ekerotka namüiwa na wayuu ashajünakana anülia sulu'u nükaralouktase chi Anneetchonkai, tü kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma Maleiwa.

Tü wüin katakat atüma so'u wayuu

22 ¹Nii'yatakalaka tamüin chi aapieekai wane süchi jorotto'ulu ma'i, maa aka saa'in rouya, tü katakat atüma so'u wayuu. Kekiisü eejee niinase chi Maleiwakai

je chi Anneetchonkai. ²Palatüsü tü süchikat pasanainpünaa sünain tü kaaye pasanainpünaakat sünain tü pueulokat. Je sotpünaa tü süchikat sulu'u piamale sa'ata, eesü tü wunu'ukalüirua katakat atüma so'u wayuu. Kachonsü kashiwai. Otta tü süpanakat, ayatüsü sünain anain tü wayuukolüirua cha'aya sütüma. ³Je yala sulu'u tü pueulokat, nnojotsü kasain nülerajüin Maleiwa.

Tü eekat sulu'u tü pueulokat, shia niinase chi Maleiwakai oo'ulaka chi Anneetchonkai, eere na'waajünüin natüma na anoujashiikana, ⁴na e'reenakana nu'upünaa, na kanainkana nünülia ne'ipo'unain. ⁵Nnojoleerü piyuushi cha'aya. Je nnojoleerü che'ojaain namüin suwarala rampara je nuwarala chi ka'ikai, süka warattuuleerüin tü mmapa'akat nütüma chi Maleiwa Aluwataakai. Je aluwataajeena na anoujashiikana wanaa nümaa waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.

Eitaajeechi Jesús nüchikua

⁶Nümakalaka chi aapieekai tamüin: "Shiimüin ma'i süpüshua tü pütchi aküjünüitpaket pümuin. Kapüleesija'a saa'in wayuu shia. Süka jamüin, chi Maleiwa Aluwataakai, nüjütüin chi aapieekai pünainmüin maa aka nüjütüin paala chi Naa'inkai nanainmüin na nünükimaajanakana, sünain aküjaa namüin na nüpuishikana süchiki tü kasa alateematiitpaket", nümakalaka chi aapieekai tamüin.

⁷Müshi Jesús: "Jaapa jumaala tanüki. Eitaamaateechee taya tachikua. Anata'aleeshija'a ma'i na wayuu eekai noonooin sümäa tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta süchikimaajatkat kesiisü eejee niinase chi Maleiwakai tü kasa alateematiitpaket".

⁸Tayakai Juan, taya aküjünaka amüin, taya ee'iyatünaka amüin süpüshua tü ashajünakat yaa sulu'u tü karalouktakat. Shiasa süchikijee kettaapa taapüin je te'rüin shia, ta'wachiraakalaka nümülatu'u chi aapiee ee'iyatakai tamüin shia süpüla ta'waajüinjachin nia. ⁹Otta nümakalaka joo tamüin: "Nnojo paa'inrüin tü. Nia Maleiwa pu'waajüinjachika nümüiwa.

Tayakai, wane a'yataai ne'e nümüin Maleiwa maa aka piakai je maa aka na puwalayuukana, na aküjüliikana nünüiki Maleiwa, je maa aka napüshua na oonookana sümaa tü ashajünakat sulu'u tü karalouktakat", nümakalaka tamüin.

¹⁰Ayatshi aashajaain chi aapieekai tamüin sünain maa tamüin: "Nnojo punujulajüin saa'u tü pütchi sulu'ukot tü karalouktakat, süchiki tü kasa alateemätüpakat, süka sülü'ülün sükalia süpüla shikeraajüinjatüin. ¹¹Je süka sülü'ütchoin ma'l tia ka'likat, eeshii süpüla nantu'ulaain aa'u na wayuu kaainjaraliikana, na yarüttakana aa'in, sünain ayatüin sünain aa'inraa tü mojusükat. Otta na aa'inrakana waneepia tü anasü nüchekakat Maleiwa napüleerua, antuujenea aa'u sünain aa'inraa tü anasükat", nümakalaka chi aapieekai tamüin.

¹²Müshi Jesús: "Jaapa jumaala tanüiki. Eitaamaateechi taya tachikua. Anteechi taya süpüla tawalaajüin wayuu je süpüla süsalainjatüin wayuu tatüma tü kasa saa'inrapü'ükät kataiwa'aya so'u wane'ewaire sükua.

¹³Eetüjü'iya taya süpülapünaa tü kasakat süpüshua je eeinjachi taya meinshi. Taya kakumalaka kasa

süpüshua, taya ekeraajaka'aya shia", müsülee nünüiki Jesús.

¹⁴Alana'aleejeenia ma'i sümaa talatüin ma'i naa'in na alatinnakana oulia naainjala nütüma Maleiwa. E'itaushinapa naya nütüma Maleiwa süpüla nekerolüin sulu'upünaa so'u tü pueulokat süpüla nekünjatüin süchon tü wunu'u katakat atüma so'u wayuu. ¹⁵Otta müshi'iya na wayuu malatirujukana oulia naainjala, nnojoleena ekerolüin naya. Naya na wayuu yarüttakana aa'in, maa aka na ouutshiikana, na a'luwajiraakana nakuaiipa sümaa wayuu jierü", otta wane jierü nümaa wane toolo, na o'unaliikana wayuwa'in, na a'waajakana maleiwayaa, oo'ulaka na aküjüliikana waneepia alawaa.

¹⁶Müshi Jesús tamüin: "Taya Jesúsk'a'aya, taya nuu'uliwo'uka'aya David, chi sülaülakai mma paala sümaiwa. Maa aka tü jolotsü eweetakat eeiwa'aya ai, akaajaa tayakai sünain tee'iyatiün tü nüchekakat Maleiwa sümün wayuu wainma. Tamüshi paala pia: Süpüshua tü aküjünakat pümiin nütüma chi aapiee tajütakai pünainmüin, napüläjatü na anoujashii sulu'ukana tü outkajaaleekalüirua", müsülee nünüiki Jesús tamüin.

¹⁷Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in kataa o'u waneepia, anakaja nünoujüle nünain Jesús süpüla eeinjachin nia nümaa masaloule süpüla ka'ikat süpüshua. "Jalaina", müshi chi Naa'inkai Maleiwa. Maja'a aka nanüiki na anoujashiikana, na kanüliakana nu'wayuusein chi Anneetchonkai: "Jalaina", müshii. Je na wayuu aapakana tü ashajünakat sulu'u tü

karalouktakat, anakaja namüleya: "Jalaina".

**Nüchiajaain Juan na aapakana
sünüiki tü karalouktakat**

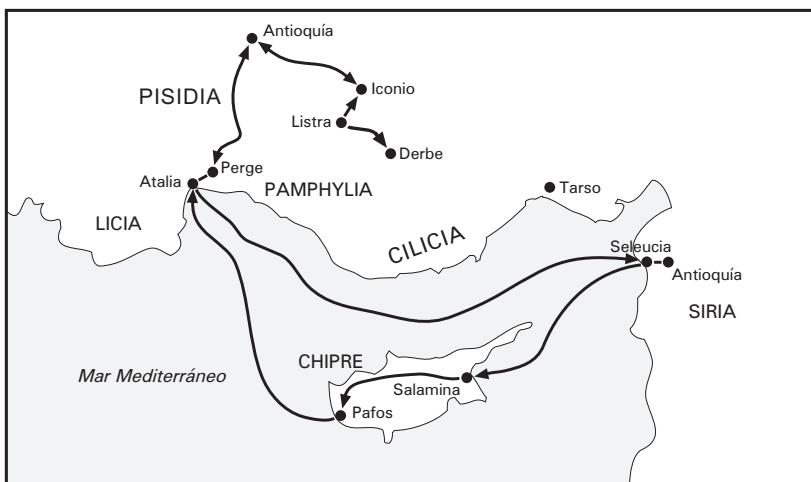
¹⁸Tayakai Juan, tamüshii paala jia jüpüshua aapakana joo tü pütchi tashajakat sulu'u tü karalouktakat, süchiki tü kasa alateemätütpakat, suulia ju'wanaja'alaain tü pütchikat: Chi eekai nükoo'omüinjain tü pütchi sulu'ukot tü karalouktakat, süsaleechi nütüma Maleiwa süka tü müliaa aküjünakat achiki sulu'u tü karalouktakat. ¹⁹Oo'ulaka chi wayuu eekai nunujulajüin süpüshi tü pütchi sulu'ukat tü karalouktakat, nuu'ule'ereeichi Maleiwa suulia ekeroloo sulu'upünaa so'u tü pueulokat

süpüla niküinjachin süchon tü wunu'u katakat atüma so'u wayuu, tü aküjünakat achiki sulu'u tü karalouktakat.

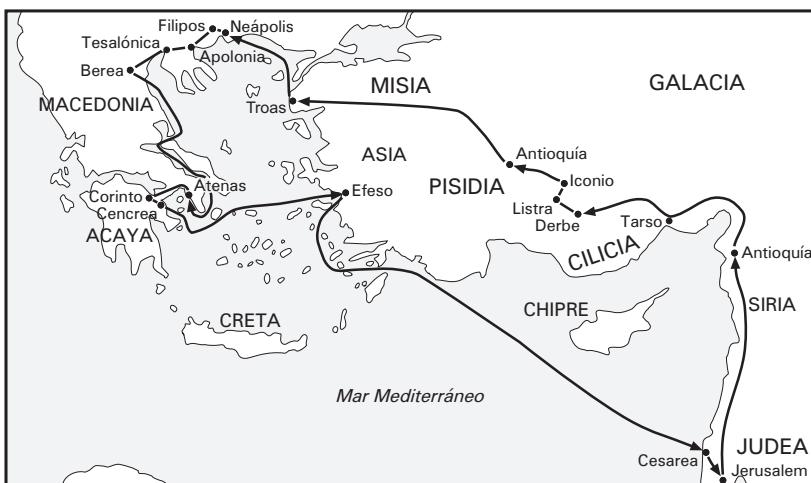
²⁰Nütüjaaa aa'ut Jesús sünain shiimün süpüshua tü tashajakat achiki jümün jia anoujashii sulu'ukana tü outkajaaleekalüirua. Je nünüiki jümün: "Shiimün sünain teitaamaateechin tachikua", müshi nia jümün.

Je tamakalaka ni'ipajee: "Senyotkalee Jesús, anakaja püle'ejüle maaltü. Amén".

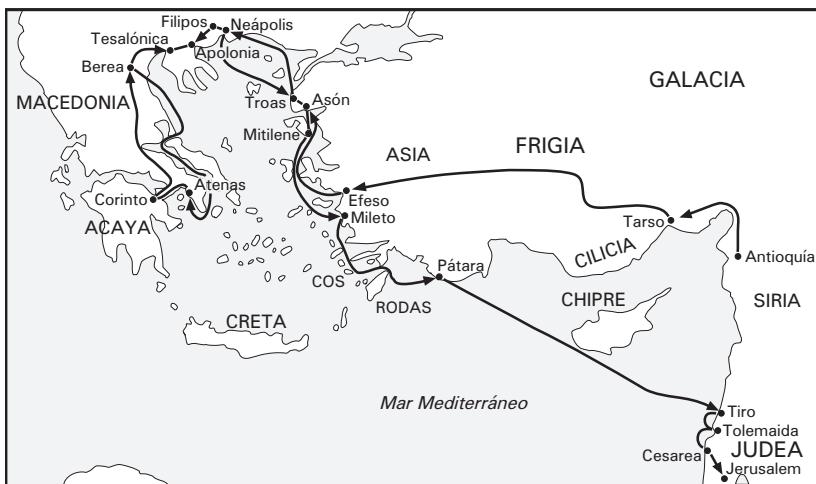
²¹Je süma'inru'u wa'atapajüin chi Wasenyotsekai Jesús, tachuntüin nümün süpüla naapüinjachin na'laniaśia waneepia jümün jia anoujashiikana jüpüshua. Kettaasü joolu'u tü tashajakat jümün. Amén.

PRIMER VIAJE MISIONERO DE PABLO

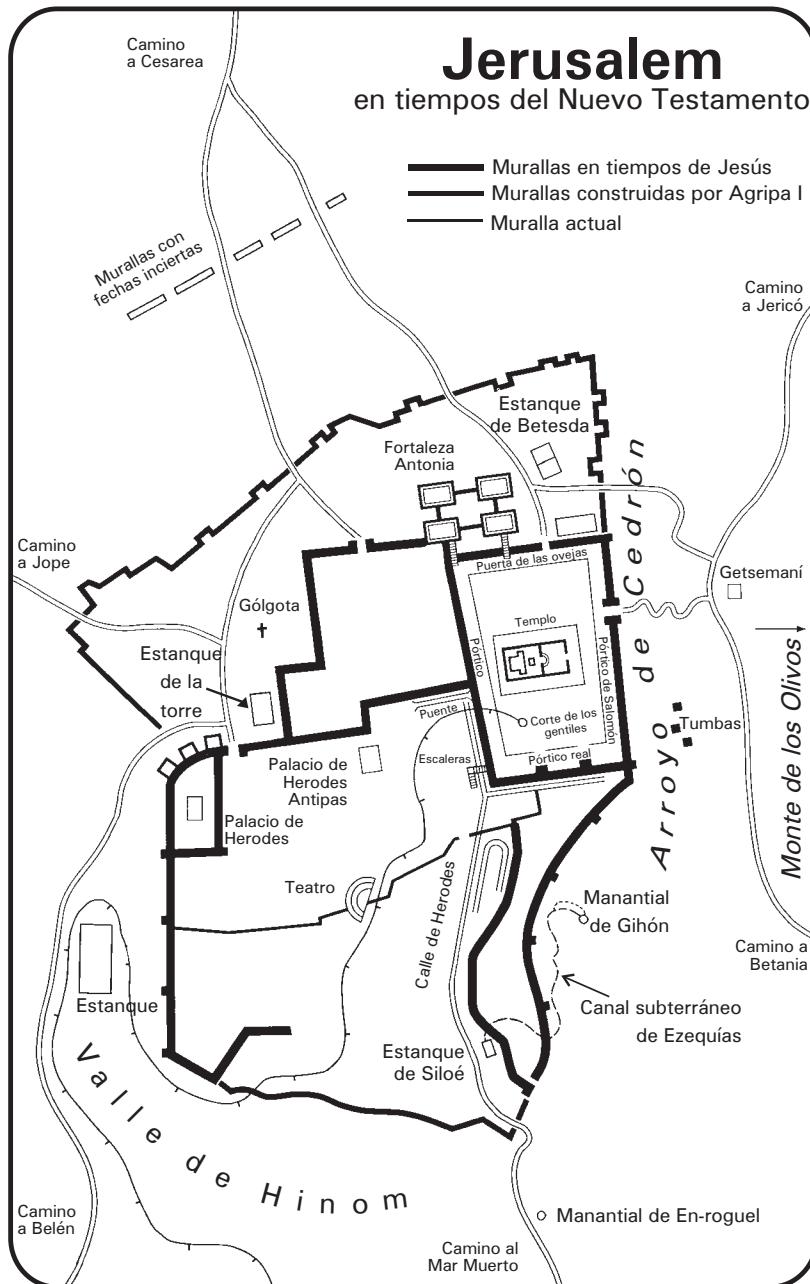
SEGUNDO VIAJE MISIONERO DE PABLO

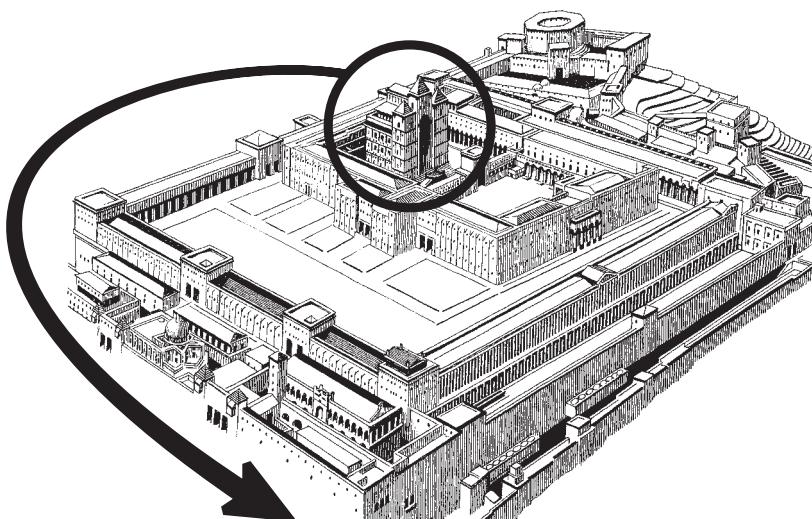
TERCER VIAJE MISIONERO DE PABLO

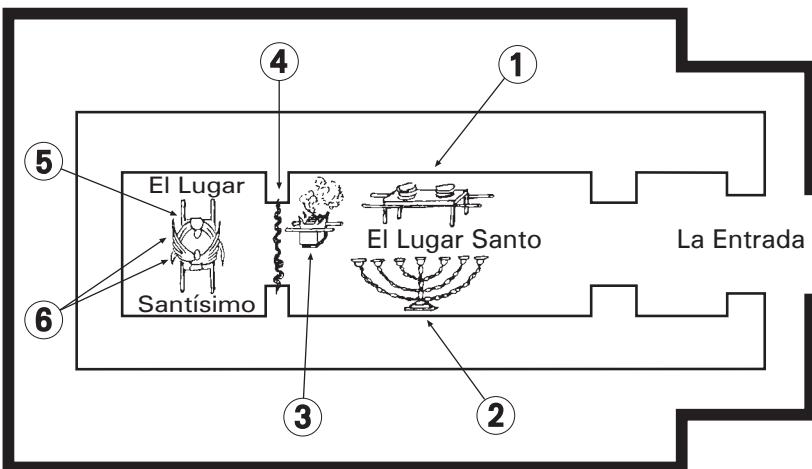
VIAJE DE PABLO A ROMA

El Templo en el tiempo de Jesucristo

Plano del Interior del Templo

1. La Mesa y los Panes de la Proposición
2. El Candelabro
3. El Altar del Incienso
4. El Velo
5. El Arca del Pacto
6. Los Querubines

Tierra de
PALESTINA
en el tiempo de
NUESTRO SEÑOR
JESUCRISTO

